فەرهەنگی دوانەی

ئۆکسفۆرد

ئینگلیزی - کوردی

کوردی- ئینگلیزی

سەلام ناوخۆش

پێداچوونەوەی

محمد هەریری

زانکۆی وێست مینستەر / بەریتانیا

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

نووسینی

سەلام ناوخۆش

نەخشەسازی و کاری کۆمپیوتەری

ئامانج عبدالکریم

نەخشەسازی بەرگ

سلێمان شێخۆ ئامانج عبدالکریم

ساڵ و ژمارەی چاپ

٢٠٠٦ - چاپی سێهەم

چاپکردنی

چاپخانەی رۆشنبیری- هەولێر

تیراژ

٢٠٠٠ دانــــه

ژمارەی سپاردن ١٤٨

ساڵی ٢٠٠٦

فەرهەنگی

ئۆكسفۆردی نوێ

فەرهەنگێكی كوردی-ئینگلیزییە

سۆرانی بادینی ئینگلیزی

نووسینی

سەلام ناوخۆش

چاپی سێهەم

كوردستان ٢٠٠٦

ت

نـــــاوەڕۆك

پێشەکی	خ-ژ
ئەلف بای کوردی	ر-ص
بۆچی ئەم فەرهەنگە	چ-ڤ
سەرچاوە	ع
سوپاسنامە	غ
ئا	١٥-١
ب	٣٣-١٦
پ	٤٥-٣٤
ت	٥٣-٤٦
ج	٥٧-٥٤
چ	٦٢-٥٨
ح	٦٥-٦٣
خ	٧٤-٦٦
د	٩٠-٧٥
ر	١٠٣-٩١
ز	١١٣-١٠٤
ژ	١١٧-١١٤
س	١٣٥-١١٨
ش	١٤٤-١٣٦
ع	١٤٦-١٤٥
غ	١٤٧

ف ١٥١-١٤٨

ڤ ١٥٢

ق ١٦٤-١٥٣

ك ١٩٠-١٦٥

گ ٢٠٨-١٩١

ل ٢٢٠-٢٠٩

م ٢٣٦-٢٢١

ن ٢٥٨-٢٣٧

و ٢٧١-٢٥٩

ه ٢٩٨-٢٧٢

ی ٣٠٣-٢٩٩

بەنــــاوی خـــوای گـــــەورە

فەرهەنگنووسـی دیاردەیـەكی شارسـتانی‌یە و زۆربـەی گـەلان فەرهـەنگی تایبـەت بـە زمـانی خۆیـان هـەبووە و هەیـە، بوونـی فەرهـەنگیٚ تایبـەت بـە زمانێكـەوە، ئاخاوتنكـاران و كەسانی رەسـەنی ئـەم زمانـە لـە یـەكتر نزیكـتر دەكاتەوە، بەدەگمەن هەڵدەكەویٚ زمانێكی زیندو هەر تەنها زارێك یاخود شێوە زارێـك لـەخۆ بگـریٚ، بـەڵكو دیـاردەی هـەبوونی زار و شـێوە زار لـە زمـاندا دیاردەیەكی جیهانی و گشتی‌یە.

زمـانێكی وەك عـەرەبی چـەندەها زار و شـێوە زاری هەیـە هـەروەها زمـانی ئینگلیزی، بەڵام عەرەب و ئینگلیز هەریەكە هەوڵی داوە زمانێكی ستاندەرد بۆ خۆی پەیرەو بكا و هەموو عەرەب و ئینگلیز تا ڕادەیەك لەسەر شێوە زارێك ڕێك بكەون و زمانی ستاندەردی خۆیان نەك هەر بۆخۆیان بەڵكو بۆ غەیرە خۆیشیان فەراهەم بێنن، هەریەك لەم دوو زمانە كە ئەمڕۆ دوو زمانی جیهانین و فەرهەنگی ستاندەردی تایبـەت بەخۆیان هەیە، هـەروەها چەندەها فەرهـەنگیش لـە بواری زمانی slang و colloquial و idiom هەن، ئەم جۆرە زمانانەش هەر لە ڕاژەی زمانی یەككگرتوو دان.

لـەناو كوردانیـش زۆرێـك لـە ڕۆشـنبیر و توێژەرانـی كـورد خـەریكی كـاری فەرهەنگنووسـی بوونـە، ئـەوەی زانـراوە ئەحمـەدی خـانی یەكـەم فەرهـەنگی كوردی بەناوی "نوبەهارا بچوكان"ی نووسیوە، هەروەها لەپاشان كەسانی وەك یوسـف پاشـای خـالدی و گیـوی موكریـانی و موحەمـەد خـاڵ و مـەردۆخی و جگەرخوێن و توفیق وەهبی و شەفیق قەزاز و ئیدی.

بەحوكمی ئەوەی كوردستان وڵاتێكی داگیركراو بووە زمانی كوردی شەش

زاری سەرەکی لەخۆ گرتووە کە ئەویش: کرمانجی خواروو، کرمانجی سەروو، گۆران و لوڕ و لەك و زازایە.

لەناو هەریەك لەم زارانەدا چەندەها شێوەزار هەیە هەریەکەو وشە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە، فەرهەنگنووسانی کورد هەریەکێ بەگوێرەی شیانی خۆی هەوڵیداوە وشەکانی زارەکەی یاخود زیاتر لە زارێکی کوردی لە فەرهەنگێکدا کۆ بکاتەوە بەڵکو ئەم کارەی ببێتە هەنگاوێك بۆ ئەوەی هەم ئەم وشانە لە فەوتان لەسەردەمی داگیرکردن رزگاری ببێ هەروەها بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی کورد لەسەر بونیادی زمانێکی یەکگرتوودا کۆك بن، بەڵام خەونی ئەو فەرهەنگ نووسانە لەسەر ئاستی کوردستانی گەورەدا نەهاتۆتە دی، چونکە هێشتا سێبەشی کوردستان لە حاڵەتی داگیرکردن دەژی، لەبەشە باشووری کوردستاندا، کە سێ بەش لە پاش سەرهەڵدانی بەهاری ۱۹۹۱ دەسەڵاتێکی کوردی بەڕێوەی دەبات دەرفەتێك هاتۆتە ئاراوە بیر لە زمانێکی یەکگرتوو بکرێتەوە.

لەوانەیە هەندێك بڵێن زمانێکی یەکگرتوو لە باشور هەیە، بەڵام ئەوەی پێی دەوترێ زمانی یەکگرتوو زیاتر لە شێوە زاری سلێمانی وەرگیراوە و تاڕادەیەك دەسەڵاتی بەسەر شێوازی نووسینی بەشە کرمانجی خواروودا پەیداکردووە.

بەڵام نووسەرانی هەرسێ شاری کەرکوك، سلێمانی، هەولێر تەواو دەرکیان بەوە کردووە کە ئەمە دیاردەیەکی زۆر ساخلەم و تەندروست نیە، بۆیە لە کەرکوك و هەولێر (بەتایبەتی هەولێر بەحوکمی ئەوەی دوای راپەڕین بۆتە ناوەندێکی رۆشنبیری و سیاسی) رۆشنبیران پەیڤی تایبەت بە شار و دێهاتەکانی خۆیان بەکاردێنن، هەرچی دەڤەری بادینانە ئەوا هیچ لەم زمانە یەکگرتووە ناگات هەروەها دەڤەری سۆران و گەرمیان و بابانیش زۆر لە پەیڤەکانی دەڤەری بادینان ناگەن!

لە هەشتەکان بۆ ئەوەی دیاردەی سۆرانی (کرمانجی خواروو) بادینی

(بەشێك لە كرمانجی سەرو) زیاتر لەیەكتر جودا بن، رژێمی عێراق رۆژنامەی (ئاسۆ)ی بەشێوەی سۆرانی و (بزاڤ)ی بەبادینی لە بەغدا دەردەكرد، لەسەردەمی دەسەڵاتی كوردیش (١٩٩١-؟) لە پاش ١٩٩٤-ەوە، دەسەڵاتی كورد بەشی باشوری كردە دوو دەڤەری لەیەك جیا، مانەوەی ئەو حاڵەتە تاكو ٢٠٠٣، پرۆسەی زمانی یەكگرتووی زۆر دواتر ئێخست!!

نووسەری ئەم فەرهەنگە بچووكە لەساڵی ١٩٩٩ لە ژمارە (١٩) رۆژنامەی پەیمان كورتە وتارێكی بەناوی (سۆرمانجی دەستپێكەك بۆ زمانێ كوردییێ هەڤگرتی) بڵاو كردەوە بەشێوەیەكی تیۆری بانگاشەی ئەوەی كرد كە هەوڵبدرێ بە "سورمانجی" سۆرانی-كرمانجی- بدوێین، بنووسین، لەساڵی ٢٠٠٢ یش كە فەرهەنگی ئۆكسفۆردی دەركرد لەزۆر شوێن وشەی بادینی لەگەڵ وشەی سۆرانی لەبەرامبەر پەیڤی ئینگلیزی بەكارهێنا، ئەمساڵیش لەهەوڵێكی تردا فەرهەنگی ئۆكسفۆردی نوێ كە فەرهەنگێكی كوردی-ئینگلیزییە لەبەشە كوردیەكەدا ستونێك زاراوەی سۆرانی لە بەرامبەری بادینی بەكارهێناوە، بەڵام بەراشكاوی دەڵێم ئەو هەوڵانەی من هیچ كاریگەریەكی ئەو تۆی نابێ ئەگەر دەسەڵاتی كوردی بەبڕیارێكی "كوردانە" كتێبە مەنهەجیەكانی قوتابخانە و دام و دەزگای دەوڵەت بەو دوو زاراوە بڵاو نەكاتەوە؟!!

ئەلف بای کوردی

لە نێو کورداندا سێ جۆری ڕێنووس هەن: ڕێنووسی سلاڤی کوردەکانی سۆڤیەتی پێشوو پێی ئەنووسن؛ ڕێنووسی پیتی لاتینی کوردەکانی باکور و رۆژئاوا و بەشێك لە باشور بەکاری دەهێنن، ڕێنووسی پیتی عەرەبی کوردەکانی باشور و رۆژهەڵاتی کوردستان بەکاری دەهێنن، ئەم سێ جۆر ڕێنووسە هیچیان لە رەسەندا کوردی نین؛ بەڵکو لەسەر ڕێنووسی پیتی گەلانی دراوسێی کورد دارێژراون، هەریەك لەم ڕێنووسانەش کەم و کورتی خۆیان هەیە، فەرهەنگە کوردیەکانیش ئەوانەی من دیومن- بەپێی ڕێنووسی پیتی لاتینی یاخود عەرەبی نوسراون، تۆفیق وەهبی بەهاوبەش لەگەڵ ئیدمۆندز لەساڵی ١٩٦٦ دا فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزیان بەپێی پیتی لاتینی (یاخود ئینگلیزی) نووسیوە.

بەگوێرەی ئەوان بەلف بای کوردی سی و یەك پیت لەخۆ دەگرێ، لەساڵی ١٩٩٢ باران رزگار فەرهەنگێکی کوردی ئینگلیزی، ئینگلیزی کوردی بڵاوکردۆتەوە، ئەویش لە لاپەرە (٤-٥) ئەلف بای کوردی بە (٣١) پیست داناوە، هەروەها ئارماندبل فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی تورکی فەرەنسی بڵاوکردۆتەوە ژمارەی پیتەکانی کوردی بە (٣١) پیت داناوە، ئەمە لە لایەك، لە لایەکی تر ئەو سێ فەرهەنگە ئەلف بای کوردی‌یان بەشێوەی ئەلف بای ئینگلیزی رێزکردووە و ئەو پیتانەی کە لە ئینگلیزی نین لە کوردی دا هەن بەگوێرەی نزیکی پیتەکە لە پیتە هاوسێ‌کەی رێز کردووە بەم شێوەیە:

a b c d e e f g h h̲ I j k (k̲) l m n o p q r r̲ s Ş t (t̲)u v w x x̲ y z

لەم شێوە ڕێنووسەدا، بزوێن و نەبزوێن تێکەڵ یەك کراون هەروەها مەرج نیە ئەم هەموو پیتە هەر هەمووی لەبەرایی وشەی کوردی بێن، بۆیە خوێنەر چۆن دەتوانێ لە وشەیەك بۆ نموونە کەبە (r̲-ڕ) ڕێی لاواز- دەست پێ بکات کە لەرەسەندا لە کوردی وشە نیە بە (ڕ) دەست پێ بکات هەروەها ئەوەی تەواو شەهرەزای ئەلف بای

ئینگلیزی نەبێ ناتوانێ بە ئاسانی ئەو وشەیە بدۆزێتەوە کە گەرەکیەتی، لەسەر ئەلف بای لاتینی زێتر ناڕۆین چونکە ئەم فەرهەنگەی ئێمەبەپێی ئەلف بای عەرەبییە.

لە فەرهەنگی المورد عەرەبی ئینگلیزی، روحی البعلبکی لە لاپەڕە (١٧) ئەلف بای عەرەبی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ی.

هەر فەرهەنگێکی کوردی کە بە ئەلف بای عەرەبی نوسرابێ، ئەوا بەپێگری کردن بە ئەدگار و تایبەتیەکانی زمانی کوردی ئەو ئەلف با عەرەبی‌یەی بۆ خۆی کردۆتە بنەمایەك، بەڵام هەر هەموویان لەسەر ژمارەی پیتەکانی کوردی کۆك نین، موحەمەد خالی راڤەڤانی قورئانی پیرۆز، فەرهەنگێکی سێ بەرگی قەبارە گەورەی نووسیوە، لە جزمی یەکەمی فەرهەنگەکەدا دەنووسێ: "زمانی کوردی (٢٧) پیتی هەیە" و ئەلف با کەشی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب پ ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی هەروەها لە ریزکردنی پیتەکانیش هەموو فەرهەنگە کوردیەکان (و) وەپێش (ه) دێخن، رێزدار فاضل نیزامەدین لەلاپەڕە (٧)ی چاپی دووەمی "ئەستێرە گەشە"دا پیتەکانی کوردی ئاوا ریز دەکات:

ا ب پ ت ج چ (ح) خ د ر ز ژ س ش (ع) (غ) ف ڤ (ق) ك گ ل م ن و ه ی.

لە پەراوێزی لاپەڕە هەشتدا کاك فاضل بەدوور دەزانێ کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی بن، بەڵکو هاتونەتە ناو زمانی کوردی، لەو روانگەوە، لە نەزەری کاك فاضل دا کورد (٢٣) پیتی هەیە، ئەو پیتانەش بێجگە لە پیتی (ڤ) لە کرمانجی خوارووردا هەموو لە سەرەتای وشە دێن، بەڵام هەرچی (ڤ) ئەوا زیاتر لە وشەکانی کرمانجی سەرودا لە سەرەتای وشە دێت.

مامۆستا هەژار موکریانی لە نووسینی فەرهەنگی هەنبانە بۆرینەدا سودی وەك سەرچاوەیەك لە "ئەستێرە گەشە" بینیوە بەڵام ژمارەی پیتەکانی زمانی کوردی دەکاتە (٣١):

هەمزە بێ پێ تێ جیم چێ حێ خێ دال رێ ڕێ‌بزرگ زێ ژێ سین شین عین غین فێ ڤێ قاف کاف گاف لام لام بزرگ میم ن واو واوی مجهول هێ یێ یای مجهول.

لە فەرهەنگی "تاهیر سادق" دا ئەلف بای کوردی بەم شێوەیە هاتووە:

ا ب ت پ ج ح خ چ د ر ز ژ س ش ف ق ڤ ك گ ل م ن و ه ى.
گیوی موکریانی لە فەرهەنگی کوردستاندا ئەلف بای کوردی وا دەبینێ:
ك ب پ ت ج چ ح خ د ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ى.
د.شەفیق قەزازیش لە لاپەڕە (١٧-١٨) ئەلف بای کوردی وا دەنووسێ:
ا هەمزە ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل ڵ م ن و ۆ وو ه ە ی ێ وێ

لەم چەند فەرهەنگەدا، فەرهەنگنووسانی کورد هەر هەموو لەسەر یەك ئەلف با ڕێك نین، مامۆستا فاضل باوەڕی وایە کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی نین، گیوی موکریانیش دەنووسێ کە (ع غ) کوردی نین بۆیە لە زۆر شوێن (ح ع) و (خ غ) لە فەرهەنگەکەی تێکەڵکراوە، لە فەرهەنگی "تاهیر سادق"یشدا (ع غ) نەهاتوون، بەڵام موحەمەدی خاڵ و هەژار موکریانی ئەم چوار پیتەیان لە فەرهەنگەکانیاندا بەکارهێناوە، مامۆستا خاڵ لە فەرهەنگەکەی دا لەو چەند لاپەڕەیەدا پەیڤی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە: (ح-٤٧-٥٦)، (ع ٣٥٧-٣٦١)، (غ ٣٦٢-٣٦٤) (ق ٧-٦٥) مامۆستا هەژاری موکریانیش لەو چەند لاپەڕەیەدا وشەی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە:

(ح ٢٢٥-٢٣٤)، (ع ٥٠٣-٥٠٩)، (غ ٥١١-٥١٣)، (ق ٥٤١-٥٩٤). لە فەرهەنگی "کوردستان"یش لە لاپەڕە (٣٤١-٣٥٠) وشە بۆ پیتی (ح) هێنراوە، بۆ پیتی (ق) لە (٦٨٢) هەتا (٧٢٧) وشەی بۆ هێنراوە، لە فەرهەنگی شارەزووریش وشە بۆ ئەم چوار پیتە هێنراوە:

(ح ٢١٧-٢٢٢)، (ع ٣٩٠-٣٩٢)، (غ ٣٩٣-٣٩٤) (ق ٤٠٨-٤٣٠).

ئەمەو لە فەرهەنگەکاندا لە هەندێ شوێن بزوێن و نەبزوێن تێکەڵکراون هەروەها هەندێکیان لە ڕیزکردنی پیتەکاندا کۆك نین بۆ نموونە لە فەرهەنگی تاهیر سادق دا (ت) پێش (پ) هاتووە هەروەها (ق) پێش (ڤ) هاتووە.

ئەمەو هەردوو جووتە پیتی (ل،ڵ)، (ر،ڕ) لە کوردیدا جیاواز لە ئینگلیزی فۆنیمن نەك ئەلۆفۆن؛ بۆیە دەبێ لەیەك جیابرکێنەوە، گیوی موکریانی لە لاپەڕە (٨٢٨) هەردوو (ل ڵ) تێکەڵ دەکا و دەنووسێ: (ل) پیتێکی نابێی کوردییە.

لە موکریاندا لە گەلێك جێگایاندا بە (ڵ) و لە سۆراندا بە (ر) بەکاردەبرێ وەکو

مار، خار: ماڵ، خاڵ و له باکوردا به (ل) بەکاردەبرێ. له نووسیندا ئەم دووه لەیەك جیان نەك یەك پیت بن: هەلە، هەڵە؛پەلە، پەڵە،کەل ، کەڵ زۆر لەیەك جیان.

لەم فەرهەنگەدا ئەم ئەلف بایە پەیڕەو دەکرێ:

ا ب پ ت ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.

بۆچی ئەم ئەلف بایە؟!

باوەڕم وایە کە ئەو چوار پیتەی (ح ع غ ق) له لای هەندێ فەرهەنگ نووس بە کوردی نازانرێن هەر چوار کوردین بە تایبەتی (ح) و (ق) و (ع) چونکه هەریەکە لە چەندەها وشەی کوردی هەن، هەروەها بەسود وەرگرتن له عەرەبی و تورکی ئەوا (غ) له کوردی ئەمڕۆ دا هەیە.

هەندێ وشەی کوردی ئەمڕۆ بەجۆرێ بوونەتە کوردی کە هەموو کوردێك لێیان تێ دەگا، هەر بۆ نموونە قەلەم، قوتابی، قەساب، وەخت..هتد، لەم فەرهەنگەدا (لەریزکردندا) ئاماژە بە (ڕ) و (ڵ) نەکراوە چونکە ئەوانە لە سەرەتای وشەی کوردی دا نامێن، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ کە ئەم دوو پیتە کوردی نین، بەڵکو تەنها بۆ کاری فەرهەنگکاری بەکارمان نەهێناون، چونکە لەسەرەتای وشە نایەن، هەروەها هەر چەند (ۆ)، (و)، (وو) لە کوردیدا فۆنیمن بە واتای مانای وشە دەگۆڕن لە هەندێ شوێن وەك کۆڕ، کوڕ، کووڕ بەڵام سەبارەت بە سەرەتای وشە (و) و (وو) واتای وشە ناگۆڕن بلێی وشە/ووشە؛ وتە/ووتە هەر هەمان واتە دەبەخشن، بۆیە لەم فەرهەنگەدا تەنها(و) لە سەرەتای وشە باسکراوە، بەڵام لە هەندێ وشە (لە ناوەڕاست و کۆتایی) (وو) نووسراوە.

پیتی (ڤ) پیتێکی ڕەسەنی کوردی‌یە بەڵام لە کرمانجی خوارووا تەنها چەند وشەیەك بەم پیتە دەست پێدەکەن، هەرچی هەورامی و باکوری‌یە ئەوا چەندەها وشەیان هەیە کە بەم پیتە دەست پێدەکەن، ئێمەش تەنها ئەو چەند وشەیەمان هێناوە کە لە کرمانجی خواروو–سۆرانی دا هەن.

هەروەها سەبارەت بەو فەرهەنگانەی کە لەسەر ئەلف بای لاتینی نووسراون و کە وشەیان بەجیا بۆ (ئە e)، (ئێ) (ئۆ–ە) هێناوەتەوە، ئێمە هەمووومان لەژێر پیتی (ئا) یاخود (ا) ریز کردوون، چونکە بەرای ئێمە (ئە، ئێ، ئو) سێ پیتی لەیەك جیانین.

بۆچی ئەم فەرهەنگە

فەرهەنگنووسانی کورد وەك بەڕێزان موحەممەدی خاڵ و فاضل نیزامەدین و گیوی موکریانی و هەژاری موکریانی هەریەکە فەرهەنگێکی قەبە و بەنرخیان داناوە بە هەزاران وشەی کوردیان لە فەوتان رزگارکردوە، ئەم فەرهەنگەش ژێدەرەکەی هەر ئەم فەرهەنگانە و ئی ترە..

لەم فەرهەنگانەدا وشە لە زۆربەی زارەکانی کوردیدا هێنراون، بەڵام لەم فەرهەنگەی ئێمەدا وێڕای ئەوەی بەرامبەر هەر وشەیەکی کوردی چەند وشەیەکی ئینگلیزی هێنراوە، ئەوا هەوڵدراوە لە ستونی یەکەم (بەشی سۆرانی) وشە لەهەرسێ شاری هەولێر و کەرکوك و سلێمانی بهێنین و لە بەرامبەر وشەی بادینی دابنێین بۆ ئەوەی سەرەتا بەشی باشور سود لەم ئەزموونە وەربگرێ، سەبارەت بە سۆرانی‌یەکە بەحوکمی ئەوەی نووسەر خەڵکی هەولێرە و ئاگاداری پەیڤەکانی کەرکوك و سلێمانیە، ئارێشەیەکی ئەوتۆی نەهاتۆتە رێ، بەڵام سەبارەت بە پەیڤەکانی بادینی تووشی هەندێ گیروگرفت بووین، هەر چەندە نووسەر ئەوە حەوت ساڵە مامۆستایە لەبەشی ئینگلیزی شادابی دهۆك، بەڵام بەحوکمی ئەوەی پسپۆریەکەی لە ئینگلیزیە، تەواو بەسەر بادینی‌یەکە زاڵ نیە، هەروەها ئەگەر لەسەردەمێك کرمانجی سەروو زمانی نووسین بووە و لە قۆناغێکی زێڕین دا ژیاوە بەجۆرێ لە زۆر بواردا نووسەرانی پێشەنگ بوونە وەك لە فەرهەنگ نووسیدا ئەحمەدی خانی بە "نوبەهارا بچوکان" پێشەنگ بووە، لە چیرۆك دا (مەلا مەحمودی بایەزیدی و فؤادی تەمۆ) بە پێشەنگ دێن، لە نوێکردنەوەی شیعری کوردیدا رەحمی هەکاری، لە رۆژنامە نووسی‌دا مقداد و جەلادەت بەدرخان، بەڵام لەدوای سەدەی بیستەمەوە بەتایبەتی لەپاش داگیرکردن و دابەشکردنی کوردستاندا، کرمانجی سەروو بەتایبەتی بەشە بادینی‌یەکە و بۆتانی‌یەکە دوچاری هەرەشەی فەوتان بوونەوە، لە دەڤەری بادینان کوردی نووسین بەرەو کزبوونێکی خەتەرناك چوو، ئەوەتا سادقی بەهائەدین کە رێزماننوسێکی دیاری کوردە، کوردی‌یەکەی لە سەرەتا بەهێز نەبووە.

هەروەها نووسەرێکی وەك ئەنوەر موحەممەد تاهیر لەچاوپێکەوتنێکدا دەنووسێ: "دەمێ من دەست داییێ چیرۆکنڤیسینێ چ بەرهەمێن دی یێن کوردی ل پێش من نەبوون، یەعنی من چ بەرهەم ب کورمانجی نەخواندینە " لەپاش ١٩٧٥ هەرەشەی "تەعریب"

بەتەواوی دەڤەرەکەی هەرسانکردبوو بەجۆری چەند نەوەیەکی هەتا دوای راپەڕینیشی پێکەیاند زۆر بێ ئاگابوون لە زمانی کوردی، لەو دەسالەدا، دەڤەرەکە وا بوژانەوەیەك لە رووی زمانەوە بەخۆوە دەبینێ چاوەڕێ دەکرێ لە رێی پرۆسەی بەکوردی کردنی مەنهەجی خوێندن نەوەیەکی کوردی زان (بە ئاخاوتن و نووسین) دروست ببێ، نووسەر بۆ ئەوەی فەرهەنگەکەی لە رێچکەی ئەکادیمیەت دوور نەکەوێتەوە پرسیاری لە هەموو کوردیزانێکی دەڤەرەکە کردووە، لێرەش هەر تووشی ئاریشە هاتین، چونکە عەشیرەتەکانی ئەو دەڤەرە هەریەکە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە و تاڕادەیەك لەیەك جیان، بەڵام ئێمە هەر کۆڵمان نەدا پرسیارمان لە مامۆستا و نووسەر و فەرهەنگنووس و قوتابی و پیرەمێردی دەڤەرەکە کرد تاکو بتوانین تاڕادەیەك فەرهەنگێ بنووسین شایەن بەمتمانەبێ.

لە کۆتایی پێم خۆشە ئەم سێ سرنجە لە بارەی فەرهەنگەکەمەوە بخەمە ڕوو:

یەکەم: ناوی فەرهەنگەکە:فەرهەنگەکەم ناونا بە ئۆکسفۆردی نوێ، چونکە لە ئایندەیەکی نزیکدا خوار یاربێ لەگەڵ فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئینگلیزی-کوردی لەیەك بەرگی قەبارە گەورەدا بڵاوی دەکەمەوە هەروەها فەرهەنگێکی گیرفانیشیان لێ دروست دەکەم.

دووەم: لە هەندێ شوێن هەوڵمان داوە وشەیەکی سۆرانجی دابنێین، ئەم دیاردەیەش ساخلەم و تەندروست بووە چونکە نەوەی ئێستا بەتایبەتی قوتابیان زۆربەی هەرە زۆری لە سۆرانجییەکە دەگات.

سێیەم: نووسەر چاك دەزانێ (سۆرانی) و (بادینی) ئەوەندەی پەیوەندییان بە جوگرافیا و سیاسەتەوە هەیە ئەوەندە پەیوەندیان بەزمانەوە نیە، بەڵام ماوەیەکی زۆرە لە ناوەوە و دەرەوەی کوردستان کە دەگوترێ سۆرانی یاخود بادینی تێ دەگەن مەسەلەکە چیە، لەپاش چاپکردنی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئیمێلێکم لە نووسەرێکی دەرەوە بەناوی Da vid kemp بۆ هاتووە پرسیاری ئەوە دەکات ئاخۆ فەرهەنگەکەم کوردی سۆرانی یە یان نە؟!

لەکۆتایی هیوادارم ئەم فەرهەنگە بچووکەم سەرەتایەك بێ بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی هەردوو دەڤەر زیاتر ئاگاداری وشە و پەیڤی یەکتر بن.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٣/٥/٢٢

سەرچاوە

١-ئەنوەر محمد تاهیر و عبدالستار فتاح، فەرهەنگا مامۆستای کوردستان ٢٠٠٠.

٢-جگەر خوێن، فەرهەنگا کوردی، بەرگی یەکەم و دووەم، بەغدا ١٩٦٢.

٣-سەرتیپ قادر و صلاح خۆشناو، نۆسەد وشەی بەسوود. لەندەن ١٩٩٢.

٤-فاضل نیزامەدین، ئەستێرە گەشە، بەغدا ١٩٧٧،١٩٨٩.

٥-گیوی موکریانی، فەرهەنگی کوردستان، هەولێر ١٩٩٩.

٦-موحەمەدی خاڵ، فەرهەنگی خاڵ، ٣ بەرگ، سلێمانی ١٩٦٠-١٩٦٤.

٧-هەژار موکریانی، هەنبانە بۆرینە، تەهران ١٩٩١.

٨-هەژار موکریانی، وەرگێراوی قورئانی پیرۆز بەکوردی، تەهران ١٣٧٩.

-Baalbaki, .1988 Al-mawrid-A modern Arabic English dictionary, Beirut.

-Bakir,s.n. 2002 Oxford, English kurdish Dictionary, Hawler:naza press.

-Qazzaz,sh.2000.The sharezoor,Kurdish English Dictionary. Hawler:Aras press.

-Rizgar,B.1993. Kurdish-English, English-Kursdish dictionary,London

-Saadalla,s. 1998. ______________________.

-Wahby,T. and Edomnds, c.j 1966. A Kurdish-English dictionary. Oxford:clarendon press.

سوپاسنامه

سوپاس بۆ خوای گەورە کە زۆر یارمەتی دام ئەم فەرهەنگەش تەواو بکەم.

لە نووسینی ئەم فەرهەنگەدا بەتایبەتی لەبارەی پەیڤی کوردی بادینی، زۆر مامۆستا و فەرهەنگنووس و نوسەر و قوتابی و خەڵکی گوندان یارمەتی زۆریان دام، لەوانەی کە لەبیرمن ماموستا ئەحمەد حەیدەر، فازل حەیدەر، ئەنوەر موحەمەد تاهیر، عەبدولستار فەتاح، عماد وەیسی، بایز عومەر، حەسەن سلێڤانەیی، هەڤال سەلیم، ابوعبید عبدالله، دیار عبدالکریم، قەیدار نەبی، سلێمان اسماعیل،إبراهیم شیلانی، رەشید سەعدی شاهین، هادی عەلی یونس، مستەفا دەرباس، هەروەها زۆر سوپاسی برای هێژا کاك ئامانج عەبدولکەریم دەکەم کەرەنجێکی زۆری کێشا و کاری کۆمپیوتەرەکەی بۆ کردم.

دووبارە سوپاس بۆ هەرکەسێ کەوشەیەکم سود لێ وەرگرتبێ بەتایبەتی کەسانی نادیار کە زۆریان هاندام و یارمەتیان دام، نەك هەر لە کوردییەکە بەڵکو، لە ئینگلیزیەکەش.

سەلام ناوخۆش

English	بادینی	سۆرانی
A The first letter of the kurdish alphabet	ئا	ئا
Yes	ئە، بەلێ	ئا
Ah! Oh!	ئا، ئای	ئا
August	تەباخ	ئاب
Reputation, honour	شەرم	ئابروو
Sanction, blockade, siege	دورپێچ	ئابلووقە
Economic, embargo, economic sanction	دورپێچا ئابوری	ئابلوقەی ئابووری
Economy	ئابووری	ئابووری
Political economy	ئابورا سیاسی	ئابوری سیاسی
Economist	ئابورناس/ ئابورزان	ئابوریزان/ ئابوریناس
Economics	زانستێ ئابورێ	ئابوریزانی
Subscription	ئابونە	ئابوونە
Sigh	ئاخ	ئاخ/ هەناسە
Talk-discourse, utterance	ئاخفتن	ئاخاوتن
Trough, (manger)	هافر	ئاخوڕ
Stable	ستەبل	ئاخوڕ/ تەویلە
Direction, guidance	سەمت	ئاراستە
Tranquillity, patience	هەدار/ حەویان	ئارام
Make up, adornment	خەملاندن	ئارایش
Flour	ئار	ئارد
Cucumber	خیار	ئاروو
Desire, lust	حەز/ ڤیان	ئارەزوو
Sweat	خوە	ئارەق
Wine, alcohol	ئارەق	ئارەق

English	بادینی	سۆرانی
Drunkard, addict	ئارەقڤەخور	ئارەقخۆر
Brave, bold	زیرەک/ پەیت/ بجەرگ	ئازا
Free, independent	ئازا / سەربخۆ	ئازاد
Liberty, freedom	ئازادی/ سەربخوەیی	ئازادی، سەربەستی
Freedom of assembly	ئازادیا کۆمبونێ	ئازادی کۆبونەوە
Freedom of choice	ئازادیا هەلبژارتنێ	ئازادی هەلبژاردن
Freedom of seas	ئازادیا دەریای	ئازادی دەریایی
Freedom of trade	ئازادیا بازرگانی.	ئازادی بازرگانی
Freedom of speech, opinion	ئازادیا بیروڕایا	ئازادی ڕادەربڕین/ بیرورا
Freedom of movement, travel	ئازادیا گەشت کرن	ئازادی گەشت کردن
Freedom of religion	ئازادیا ئۆلی/ دینی	ئازادی ئایینی
Political liberty	ئازادیا سیاسی	ئازادی سیاسی
Personal liberty	ئازادیا کەسی	ئازادی کەسی
Freedom of press	ئازادیا روزنامەڤانی	ئازادی رۆژنامەگەری
Freedom of worship	ئازادیا پەرستنێ	ئازادی پەرستن
Freedom of thought	ئازادیا هزرێ	ئازادی بیر
Ache, agony	ئێش	ئازار
March	ئادار	ئازار
Supplies, provisions	ئەرزاق/ متا	ئازوخە/ ئازووقە
Livestock	تەرش/ کەوال	ئاژال/ ئاژەڵ
Zoology	زانستێ کەوالی	ئاژاڵزانی
Agency	ئەجانس	ئاژانس
Disturbance, chaos	شەپرزە/ گرفتاری	ئاژاوە
Agitator, troublesome	شەڕوکە	ئاژاوەچی

English	بادینی	سۆرانی
To drive	هاژوتن	ئاژووتن
To lead	هاژووتن	ئاژووتن
Easy, simple	ساناهی	ئاسان
Security	تەناهی/ تەنایی	ئاسایش
Security council	جڤاتا تەنایێ	ئەنجومەنی ئاسایش
Ordinary, usual, customary	ئاسایی	ئاسایی
Ancient, antique	کەڤن	ئاسایی/ کۆن
Level, standard	لوک/ ئاست	ئاست
Trifle	بزەحمەت	ئاستەم
Obstacle	ئاستەنگ	ئاستەنگ
Deer, gazelle	خەزال	ئاسك/ مامز
Sky, heaven	ئەسمان/ عەسمان	ئاسمان
Divine	ئەسمانی/یەزدانی	ئاسمانی
Sky-blue	شینێ عەسمانی	ئاسمانی (رەنگ)
Abstract	ئەسمانی	ئاسمانی
Iron	ئاسن	ئاسن
Blacksmith	ئاسنگەر	ئاسنگەر
Horizon	ئاسۆ	ئاسۆ
Horizontal	ئاسۆیی	ئاسۆیی
Peaceful, happy	دلخۆش/ کەیفخوەش/ بکەیف	ئاسوودە
Happiness	کەیفخوەشی	ئاسوودەیی
Asia	ئاسیا	ئاسیا
Asia minor	ئاسیا بچیک	ئاسیای بچووك
Mill	ئاش	ئاش

English	بادینی	سۆرانی
Meal, food	ئاش	ئاش
Tax of mill	هەقىّ ئاشى	ئاشانە
Quit, give up doing	بەسکرن	ئاشبەتالْ
Reconciliation	ئاشتبون	ئاشت بوونەوە
Peace	ئاشتى	ئاشتى
Obvious	خوەیا/ دیار	ئاشکرا
Appearance, uncoverness	ئەشکرابوون	ئاشکرابوون
To reveal, declare	ئەشکراکرن	ئاشکراکردن
Mill operator, miller	ئاشەڤان	ئاشگێڕ/ ئاشەوان
Acquaintance	نیاس/ ئاشینا	ئاشنا
Acquaitanceship	نیاسی	ئاشنایەتی
Friends and acquaintance	هەڤال و نیاس	ئاشنا ورۆشنا
Disturbance, sedition, riot, unrest	ئاشوب/ فیتنە	ئاشووب
Miller	ئاشڤان	ئاشەوان
Millery	ئاشڤانى	ئاشەوانى
Water mill	ئاشىّ ئاڤىّ	ئاشى ئاو
Coffee grinder	ئاشىّ قەهوىّ	ئاشى قاوەى
Air mill, wind mill	ئاشىّ بایىّ	ئاشى با
Lover	ئاشق	ئاشق
Creation, origination, formation, Molding	چێکرن/ ئافراندن	ئافراندن
Woman	ژنک	ئافرەت
Bravo, excellent, excellence	هەرەباش/ عافەرین	ئافەرین
To praise	مەدح	ئافەرین

English	بادینی	سۆرانی
Direction, trend	ئاقار	ئاقار
Orchard, open field	ئاقار	ئاقار
Moral, conduct	رەوشت/ سنج	ئاکار
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	ئاکارناسی
Result, outcome, consequence	ئەنجام	ئاکام
Sober	ئاگەهدار	ئاگادار
Conscious, aware	ئاگەهدار / هشیار	ئاگادار/ وشیار
Informer, informant	ئاگەهکەر	ئاگادارکەر
Intelligence, consciousness	هشیاری	ئاگایی
Class consciousness	هشیاری چینایەتی	ئاگایی چینایەتی
Fire	ئاگر	ئاگر
Bombardment	ئاگرباران	ئاگرباران
Play with fire, fireworks	ئاگربازی	ئاگربازی
Cease fire, armistice	ئاگربەست	ئاگربەست
Fire place, hearth	کوچک، ئاگردانك	ئاگردان
Inflammable	ئاگرگر	ئاگرگر
Fire extinguishing, toquench	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Volcano	ئاگر پژێن	ئاگر پژێن
Fire worshipper	ئاگرپارێز/ ئاگر پەرست	ئاگر پەرست
Fire fighter	ئاگر کوژ	ئاگر کوژێنەوە
Scarlet red, bright	سوری ڤەبی	ئاڵ
Banner, flag	ئال/ ئالا	ئالا

English	بادینی	سۆرانی
Gold	زێر	ئاڵتوون
Grazing, grass, fodder	ئالف	ئالف
Complex, complicated	ئالوز/ ئاسێ	ئاڵۆز
Exchange	ئالوگۆر/ گۆهرین/ ڤەگوهارتن	ئاڵوگۆڕ
Barter, trade, trade-off	پەڤ گوهەرین/ ب تشتەکی گۆهەرین	ئالوگۆڕ
Tonsil, gland	ئالور هێستل/ گلاله/ بەیڤۆک	ئاڵوو
Burdened, longing	ئەشق	ئالوودە
Fodder	ئالف	ئالیك
Ready (cloth)	ئامادە/ جێکری	ئامادە
On alert	ئامادە	ئامادە
Presence, be ready	ئامادەبون	ئامادەبوون
Preparation, to prepare	ئامادەکرن	ئامادەکردن
Organiser, preparer	ئامادەکەر/ بەرهەڤکە	ئامادەکار
Statistics, census	سەرژمێر	ئامار
Hint, reference, mark	ئامازە/ هێما	ئاماژە
Househad utensils, pots and pans	ئامان	ئامان
Target, aim, goal	ئارمانج	ئامانج
Tool, particle, article	ئالاڤ/ ئالەت	ئامراز
Cousin	پسمام و دۆتمام	ئامۆزا
Institute, establishment	پەیمانگە	ئامۆژگا

English	بادینی	سۆرانی
Adviser, counsellor	شیرەتکار/ ئاموژکار	ئامۆژگار
Advice	ئاموژکاری/ شیرەت	ئامۆژگاری
Aunt, Father's brother's wife	ئاموژن	ئامۆژن
Tool, instrument	ئامورەت/ ئالاڤ	ئامێر
Embrace, containment	همبێز/ همبێزکرن/ بەرسینگکرن	ئامێز
Elbow	ئەنیشک/ ئانیشک	ئانیشك
Water, juice	ئاڤ	ئاو
Hydrology	ئاڤناسی	ئاوناسی
Sunset, disappearance	ئاڤابون	ئاوابوون
Hope, longing, desire	هیڤی	ئاوات
Wishful, hopeful	هیڤیدار	ئاواتەخواز
Banished, exiled, homeless, shelterless	مشەختی	ئاوارە
Melody, tune	ئاواز	ئاواز
To compose, melodize	ئاوازچێکرن	ئاوازدانان
Composer	ئاوازدانەر	ئاوازدانەر
To construct, innovate, build	ئاڤاکرن/ نوژەنکرن	ئاواکردن
Village, inhabited	گوند، ئاڤایی، ئاڤانی	ئاوایی
Filter	ئاڤ پالێڤ	ئاوپالێو
Toilet, w.c. water closet	دەستاڤ، ئەدەب، ئەدەبخانە	ئاودەس
Dew	خوناڤ	ئاورپینگ
Death struggle, agony of death	سەکەرات/ روحدان	ئاوزینگدان

English	بادینی	سۆرانی
Silk	ئارمیش	ئاوریشم
Gilding	ئاڤ زێر	ئاو زێر
Silver ore	ئاڤزیو	ئاوزیو
Swallowing, inflammation, infection	وەرمی، گوپکری	ئاوسان
Swallen, flammable, inflammable	وەرمتی، گوپکری	ئاوساو
Water carrier, pump	ئاڤکێش	ئاوکێش
Small pox	سورك	ئاوڵە/ سۆریکە
Fetus, embryo	پز/ ئاڤلمە/ کوریەلە	ئاوڵەمە/ کۆرپەڵە
Pregnant	ئاڤس ، ب زك	ئاوس/ ئاوس
Weather, climate	سەقا/ ئاڤ و هەوا	ئاو و هەوا
Sewerage	سۆلین/ بەلوعە	ئاوەڕۆ
Opposite, counter, converse	بەرەڤاژی	ئاوەژوو
Capsized, turnedover	بەرەڤاژی	ئاوەژوو/ سەراوگێر
Companion, comrade	هەڤال	ئاوەڵ
Wife's sister's husband	هەڤلینگ	ئاوەڵزاوا
Adjective	هەڤالناڤ	ئاوەڵناو
Adverb	هەڤالکار	ئاوەڵکردار
Knickers - panties	ئەتەك	ئاوەلکراس
Mediator, intercessor	ناڤبەر/ ناڤبەرچی	ئاوەندیار
Like this, that	هۆسا/ وەسا	ئاوەها
So, such	هۆسا	ئاوەها
Complex, mixture	لێکدای/ تێکەلك/ تێکەل	ئاوێتە
Mirror	ڤۆدیك	ئاوێنە

English	بادینی	سۆرانی
Watery, marshy, dew	ئاڤی	ئاویی
Sperm, semen	ئاڤین	ئاوی
Alas!Sighing, sorrow, grief	ئاهێن	ئاه
Groaning	ئاهێن	ئاه وناله
Party, vestival, concert	ئاهەنگ	ئاهەنگ
Commencement, graduation ceremony	ئاهەنگا دەرچونێ	ئاهەنگی دەرچوون
Wedding ceremony Marriage ceremony	داوەت	ئاهەنگی بووك گواستنەوە
Oh	ئۆف/ ئای	ئای
does? Do	ئەری؟	ئایا؟
Religion	ئۆل/ ئاین	ئایین
Future	داهاتی، پاشەرۆژ	ئاییندە
Wile, equivocation	ناز/ مەکر	ئاین و ئۆین
Doctrine, belief, dogma, path	مەزهەب	ئاییندا/ ئایینزا
Religious	ئاینی/ ئۆلی	ئایینی
Heresy, heterodoxy	ئۆلا نوی	ئاینی نویٚ/ بیدعە
Then	پشتی/ ڤێجا	ئینجا
Fault, responsibility	ستۆ	ئۆباڵ
Car, automobile	ترۆمبێل	ئۆتۆمبیل
Hotel	ئوتێل	ئوتێل
Room, chamber	ئۆدە/ ژور	ئۆدە
Trip, departure	سەفەر/ وەغەر	ئۆغر
Ow! Oh!	ئۆف	ئۆف
Patience, tranquility	هەدار	ئۆقرە

English	بادینی	سۆرانی
Ocean	ئۆقیانووس	ئۆقیانووس
Iron, laundry	ئوتیه	ئوتو
Hope	هیڤی	ئومێد
Wile, trick	گەند/ حیله	ئۆین
Puzzled, piebald	عەجێب گرتی	ئەبلەق بوون
Disgrace, corruption	هەتک و نامیس	ئەتك
To insult, defame	هەتک برن	ئەتك كردن
Atom	ئەتۆم	ئەتۆم
Atomistics, atomics	ئەتۆمناسی	ئەتۆمناسی
Of course	پاچەوا/ بێ گومان	ئەدی کو
Politeness, manner	ئەخلاق	ئەدەب
Literature	توره	ئەدەب
Purple	مۆر/ ئەرخوانی	ئەرخەوانی
Earth, land, estate	عەرد/ عەدر	ئەرد
Cheap	ئەرزان	ئەرزان
Archives	ئەرشیو/ ئەرشیف	ئەرشیف
Duty, task, function	ئەرک	ئەرك
Physiology	ئەرکناسی	ئەرکناسی
Experiment, experience	سەربۆر	ئەزموون
Examination, test	تاقیکرن	ئەزموون
Serpant, snake	مار	ئەژدەر
Dragon	ئەژدەها	ئەژدەها
To count, calgulate	هژمارتن	ئەژماردن
Arithmetic	حیساب	ئەژماردن (زانست)
Knee, kneel	چۆک	ئەژنۆ

English	بادینی	سۆرانی
Stallion, horse	هەسپ	ئەسپ
Trojan horse	هەسپێ تەروادە	ئەسپی تەروادە
Calmness, stillness	ب کەری/ بێدەنگی	ئەسپایی
Bike, bicycle	بایسکل	ئەسپە ئاسنینە
Louse	سپی/ سپیە	ئەسپێ
Thump	تالا بەرانێ	ئەسپێ کوژە
Cervix, burden	سکورد/ ستو	ئەستۆ
Loaf, bread	سەوک	ئەستورك
Thick	ئەستیر	ئەستوور
Column	ستون/ ستین	ئەستوون(رۆژنامە)
Pillar, pole, post	دینگە	ئەستوون
Vertical	ستواینکی	ئەستوونی
Star	ستێر	ئەستێرە
Astrology	ستێرناسی	ئەستێرەناسی
Reservoir	ئەستێرک	ئەستێل
Tear	رۆندك	ئەسرین
Sponge	ئسفەنج	ئەسفەنج
Origin	ئەسل/ رەسەن/ نژاد	ئەسڵ
Purebred, highborn, of noble origin	رەسەن	ئەسڵزادە
Tear	روندك	ئەشك
Torture, agony, rebuke	ئێش/ ئازاردان	ئەشکەنجە
Cave	ئەشکەفت/ شکەفت	ئەشکەوت
Foe, enemy	دژمن	ئەغیار
Myth, legend	ئەفسانە	ئەفسانە
Mythology	ئەفسانەزانی/ ناسی	ئەفسانەناسی

English	بادینی	سۆرانی
Sorcery	سێر/ سحر/ خەفزانك	ئەفسوون
Officer	ئەفسەر	ئەفسەر
If	ئەگەر	ئەگەر
Otherwise	دەنا/ هەکە	ئەگەرنا
Doubtless	بێ گومان	ئەڵبەت
Diamond	ئەلماس	ئەلماس
Missing link, intermediate form	ئەلقە یا بەرزە	ئەلقەی بزر
This	ئەڤ	ئەم
Store, warehouse	ئەمبار	ئەمار
These	ئەڤ/ ئەڤان	ئەمانە
Extreme	بێقام/ پەرگر	ئەمپەڕ
Now, Then	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەمجا
Today	ئیرو/ ئەڤرۆ	ئەمڕۆ
Tonight	ئەڤشەڤە	ئەمشەو
Finger	تل	ئەموست
Pitch dark, Gloomy	تل چەهڤ	ئەموستەچاو
Then, now	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەنجا/ ئەوجا
Conclusion	ئەنجام/ ئاکام	ئەنجام
Council, assembly, board, court	جڤات	ئەنجومەن
Secutity council	جڤاتا تەناهی	ئەنجومەنی ئاسایش
Board of trustees	جڤاتا ئەمیندارا	ئەنجومەنی ئەمینداران
Constituent assembly	جڤاتا دامەزراندنێ	ئەنجومەنیدامەزراندن
Junta	جڤاتا شۆرشێ	ئەنجومەنی شۆڕش
assembly parliament	جڤاتا میلەت/ گەل	ئەنجومەنی گەل

English	بادینی	سۆرانی
State consultative council	جڤاتا شیرەتکارا	ئەنجومەنی راوێژ
Senate (council)	جڤاتا پیران	ئەنجومەنی پیران
National assembly	جڤاتا نیشتمانی	ئەنجومەنی نیشتمانی
Council of ministers, cabinet	جڤاتا وەزیران	ئەنجومەنی وەزیران
Council of municipality	جڤاتا بازێری	ئەنجومەنی شارەوانی
Legislative council	جڤاتا یاسادانان	ئەنجومەنی یاسادانان
Executive council	جڤاتا بجێهێنیانێ	ئەنجومەنی بەجێهێنان (تەنفیزی)
Engineering	ئەندازیاری	ئەندازە
Geometry	ئەندازەزانی	ئەندازەزانی
Analytic engineering	ئەندازاریا شروڤەکرنی/ شلوڤەکرنی	ئەندازەی شیکردنەوە
Engineer	ئەندازیار	ئەندازیار
Member	ئەندام	ئەندام
Organ	ئەندام	ئەندام
Organology	ئەندامزانی	ئەندامناسی
Contemplation	هزر و بیر	ئەندێشە
Purpose	مەبەست/ مەرەم	ئەنقەست
On purpose	ژ قەستێ	(بەدەستی ئەنقەست)
Ring	گوستیلک/ گوستیرک	ئەنگوستیلە
That	ئەو	ئەو
He, she, they	ئەو/ ئەوی/ ئەوێ	ئەوان
They	وان	ئەوان
Those	ئەو/ وان	ئەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Extreme, utmost, opposite side	ئەولا/ رەخێ دی/ قامادی	ئەوپەڕ
Extremist	پەرگر	ئەوپەڕ
Then, now	ئەڤجا	ئەوجا
In past	وی دەمی	ئەوسا
That	ئەو	ئەوە
So, that	هندە/ هند	ئەوەندە
One who, one which	ئەوێ کو/ ئەوا کو	ئەوەی
There	وێرێ	ئەوێ
Another	یا/ یێ دی	ئەویتر
Others	یێت/ یێن دی	ئەوانیتر
Oh pity! Alas!, woe	هەی هاوار/ هەوارە	ئەیەرۆ
Yes	ئە/ بەلێ/ لەبێ	ئێ
Once	ئێکجار	ئێجگار
Completely, totally, Extremely	ب جارەکێ	ئێجگارەکی
Here	ڤێرێ/ ڤر	ئێرانە، ئێرە
Now	نوکە	ئێستا
Mule	هێستر	ئێستر
Station	ئیزگە/ ئیستگە	ئێستگە
Bone	هەستی/ هەستیک	ئێسقان
Bone, skeleton	هەستی	ئێسك
Cute, affable	دارسڤک/ هەستی سڤک	ئێسك سووك
Boorish, dull	دارگران/ هەستی گران	ئێسك گران
Skeleton, broken bones	کەلەخ/ قەرقودە	ئێسك و پروسك
Pain, ache	ئێش	ئێش

English	بادینی	سۆرانی
Painful	ب ئێش	بەئێش
Patrol, watching	پاس	ئێشك
Watchman	پاسڤان/ زێرەڤان	ئێشكچی
Tribe	ئێل	ئێل
To vomit	ئێلنج	ئێلینج
We	مە	ئێمە
Evening, eve	ئێڤاری	ئێوارە
Good evening	ئێڤاری باش	ئێوارە باش
You	وە/ هین	ئێوە
Paralyzed	شەهێ	ئیفلیج
Paralysis	ڤالنج/ شەهێ	ئیفلیج/ گۆجی
Flowerpot, vassel, vase	قافك	ئینجانە
Job, work, labour	شۆل	ئیش
To work	شۆلكرن	ئیشكردن
Worker, labourer	كارگەر/ شۆلكەر	ئیشكەر

English	بادینی	سۆرانی
B The second letter of the kurdish alphabet	ب	ب
Wind, air	با	با
Lets	دێ، بلا	با
Lets go	بلابچین	بابڕۆین
Rheumatic, swelling, rheumatic, pain	با	با
Father	باب	باب
Subject	بابەت	بابەت
Grandfather	باپیر	بابە گەورە
Grandfather	باپیر	باپیر
Tax, poll	باج	باج
Collector	باجگر	باجگر
Tax office, custom house, toll-house	باجگەھ	باجگە
Orchard, vineyard	باغ	باخ/ باغ
Garden	باخچە/ بەخچە	باخچە
Bosom, pocket	بەرک	باخەڵ
Gardener	باخچەڤان/ بەخچەڤان	باخەوان
Rheumatic	باوی/ باهینک	بادار
Rheumatic, windy	باداری	باداری
Almond	با هیڤ	بادام
Bending	بادان	بادان
To Turn	بادان/ دێور	بادانەوە
Wine, drink	بادە/ ئەرەق	بادە
Cheers! To your health	نۆش	نۆش!
Wine-seller	بادەفرۆش/ ئارەق فرۆش	بادەفرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Addict (of wine)	ئارەقخۆر، شەرابخۆر	بادە نۆش
Load, cargo, burden	بار	بار
Mill grain	باراش	باراش
Rain	باران	باران
Raining	باران بارین/ باران هاتن	باران بارین
pulliometer, rain gauge	باران پیڤ	بارانپیو
Help, support	ئاریکارکرن	باربوو
Store, warehouse	ئەمبار	بارخانە
Unloading	بار ئێخستن/ خالی کرن/ ڤالاکرن	بارخستن
Loading, pack load	بارگرێدان	بارکردن
Volume, bloc, mass	گوڤەک/ قەوارە/ بارست	بارستایی
Positive and negative	بارگە	بارگە (کارەبا)
Draft horse, big mule, beast of burden	بارگیل/ بارگیر	بارگیر/ بارگین
Deposit, hostage	رەڤاندی	بارمتە
Goods	مال/ شمەک/ پرتال	باروبنە
Gunpowder	بارود/ باروت	بارووت
Headquarters, palace, arsenal	بارەگەه	بارەگا
Thin, slim, slender	باریک	باریبك
Immature (bird)	نەگهیشتی	باڕ
Inn	باڕ	باڕ
Bleating	باراندن	باڕاندن
Tempest	باهۆز	باڕەش
Falcon, sparrow hawk	باز	باز

English	بادینی	سۆرانی
Jump	باز	باز
Skilled, talent	شەهرەزا	باز
Bargain, market	بازاڕ	بازاڕ
Black market	سیکارەش	بازاڕی ڕەش
Merchant, businessman, tradesman	بازرگان	بازرگان
Commerce, trading	بازرگانی	بازرگانی
Check point	بازگەه	بازگە
Bracelet	بازن/ بازنك	بازن
Circle	بازن	بازنە
Vicious circle	بازنێ ڤالا	بازنەی بۆش
Arm, wrist	بازۆ، زەند	بازوو
Town, market	باژێر/ سیك	باژێر
Arm, forearm	باسك	باسك
Good, well	باش	باش
Goodness, healthiness	باش	باش
South	باشور	باشوور
Bleating	باعاندن	باعاندن
Bunch	قەفتەك	باق
Brightening	تەیساندن	باق و بریق
Bleating	باقاندن	باقە باق
North	باكور	باكوور
Rod-roller	باگوردان	باگردێن(باگوردان)
Wing, arm	باسك/ بار	بال
Wart	بالور/ بەلالوك	بالووكە
Vollyball	ڤۆلی پۆل/ تەپكافرەندە	بالە

English	بادینی	سۆرانی
Puberty, sexual maturity, wet dream	بالقبون	باڵەغبوون
Farting	تر	باڵ بەربوون
Pillow, cushion	بالیف/ بالیڤ/ بالیفک	بالیف
Wing	چەنگ	باڵ
Arm	باسک	با
Height	بەژن	بالا(بەژن و بالا)
High	بلند اخاندن)	بالا (بلند) خوێندن
Jubbah	بالاپوش	بالاپۆش
Powerful	بهێز/ خورت	بالا دەست
Sacrifice	گوری/ قوربان	بالا گەردان
Bird fowl	بالندە	باڵدار/ باڵندە
Building, upperstorey	ئاڤاهی	باڵەخانە
Ambassador	بالیوز	باڵیۆز
Embassy	بالیوخانە	باڵیۆزخانە
Plateau, rooftop, surface	بان	بان
Bank	بەنق	بانق
Call	بانک	بانگ
Prayer call	بانک	بانگدان
Caller, muezzin	بانگبێژ	بانگدەر
Wailing, weeping	لۆرین/ ئاخین	بانگ هەڵدان
Midspring season. April	بانەمەر	بانەمەڕ
Roof, upper	بانی	بانو
Father	باب/ باڤ	باو
Fashion, custom, habit	ئادەت / تیتال	باو

English	بادینی	سۆرانی
Look, (look like red), reddish	ڤەبی	باو (سورباو)
Parents	باب و داک	باوان
Father	باب	باوك
Fatherhood	باڤتی/ بابی/ باڤی	باوکێتی
Faith, belief	باوەر	باوەڕ
Trustee	باوەرپێکر	باوەرپێکراو
Believer	خودان باوەر	باوەڕدار
Believing, to believe	باوەرکرن	باوەرکردن
Faith, trust	باوەری	باوەڕی
Father's wife - step mother	ژنباب	باوە ژن
Embrace	ئامبێز/ همبێز	باوەش
Fanning, fan	باژەن	باوەشێن
Yawn	باوێشک، باوشک	باوێشك
Almond	بەهیڤ/ باهیڤ	باوی
Bitter almond	ئاژک	باوی تاڵ
Eggplant	باینجانئکارەش/ باجان	باینجان
Merit, value	بوها/ بەها/ گرنگی	بایەخ
Valuable, worthy, priceless	پڕبەها/ بەرکەتی/ شایستە	بایەخدار
Idol	پوت/ بت	بت
Paganist, heathenist	پوتپەرست	بتپەرست
Temple, idol house	پەرستگەه	بتخانە
Small	بچیک	بچووك
Brother	برا	برا
Foster brother	برای شیری	برای شیری
Friend	هەڤال	برادەر

English	بادینی	سۆرانی
Friendship	هەڤالیتی	برادەرێتی
Nephew, niece	برازا	برازا
Brother's wife	ژنبرا	براژن
Friendly	براینی	برایانە
Fraternity, brotherhood, brotherliness	برایی	برایەتی
Transmit, seize, confiscate	برن/ داگیرکرن	بردن
Winning, to win, overcome	برن	بردنەوە
Grilling, broil	برازگە/ براژتن	برژان
Eyelash	مژگان/ برژانک/ مژیلانک	برژانگ
Grill	بژارتی	برژاو
Hungry	برسي	برسی
Hunger, starving	برچینی/ برسیتی	برسێتی
Rice	گرار	برنج
Eyebrow	برۆ	برۆ
Thunder	گورزین/ گورمین	بروسك/ بروسكە
Pain	ئێش	بروسك
Telegraph	بروسك	بروسك/ بروسكە
Progress	پێشڤەچون	برەو
Winner, victor, triumphant	سەرکەتی	برەوە
Wish, desire	خوزی	بریا
Glitter	چریسکە/ تەیسین/ شەوقدان	بریسکە/ بریقە
Wound, injury	برین	برین

English	بادینی	سۆرانی
Nurse	پەرستار	برین پێچ
Wounded	بریندار	بریندار
Piece, some, sum	پیچەك	بڕ
Vertebral column	کاریتێ پشتێ	بڕبڕاگە
Lineage	پشت/ ستونکا پشتێ	بڕبڕە (پشت)
Paragraph	برگە/ بەند	بڕگە
Faith, belief	باوەر	بڕوا
Trusting	باوەرپێکرن	بڕواپێکردن
Justification	هەنجەت	بڕوبیانوو
Decision, resolution	بریار	بڕیار
Declaration	راگەهاندن/ ئەشگراکرن	بڕیارنامە
To cut	بڕین	بڕین
Severance, break off, rupture	بڕین	بڕین/ پەیوەندی
Lost, missing, absent	بەرزە	بزر
Nail	بزمار	بزمار
Goat	بزن	بزن
Active, restless	چەلەنگ	بزۆك/ بزێو
Vowel	بزوێن	بزوێن
Smile	گرنژین	بزە
Compensation, indemnity	خستنەجێ/ شوندان	بژاردن
Living	ژیان	بژێوی
Longlive	بژی	بژی
Span	بوست	بست
Dwarf	بەژن بوست	بستەبالا
Chaos	تەڤل هەڤی/بێ سەروبەری	بشێوی

English	بادینی	سۆرانی
	بڤ/ نەکە	بڤ
Client, buyer	کریار	بکڕ
Fatal	کوژ/ مرنی	بکوژ
Killer, slaughter	کوژەک/ کوژ	بکوژ
Subject	بکەر	بکەر
Doer	کرار/ بکەر	بکەر
Agent	پێشکار	بکەر
Take	بگرە	بگرە
Block	بلۆک	بلۆك (خشت)
Bloc, camp	گرو/ بەر	بلۆك (بەرەی سیاسی)
Nightingale	بلبل	بلبل
Crystal	بەلور	بلوور
Flute, pipe	بلیل/ بلویل	بلوێر
Ticket	پلێت	بلیت
Genius	بلیمەت/ ژیر	بلیمەت
Spreadout, widespread	بلاو	بڵاو
Scattered	بلاو	بڵاو (پەرش و بڵاو)
Publishing	بەلاڤکرن	بڵاوکردنەوە
Distributing	دابەشکەن/ لێکڤەکرن	بڵاوکردنەوە
Announcement	راگەهاندن	بڵاوکردنەوە
Dispersion, tear	بەلاتکرن	بڵاوەپێکردن (ئاپۆرە)
Bubble, blister	بەقلیشک	بڵق
Mumbling, murmuring	پلتەپلت	بڵمەبڵم

English	بادینی	سۆرانی
High, dizzle	بلند	بڵند
Say	بێژە	بڵێ
Blaze, flame	گورە/ گوری	بڵێسە
Bottom	بن	بن
Under, beneath	بن/ ژێر	بن
Foot of ahillor mountain, foothill	بەنار/ دامێن	بنار
base, ground, foundation	بناغە	بناغە
Armpit	پاخل/ بن کەفش	بن باخەڵ
Ceiling	بان	بنمیچ
Family, dynasty	مالبات/ بنەمال	بنەماڵە
Reservoir, dam, source	بەند	بنەوان
Violet colour	بنەڤشی	بنەوشەیی
Gum	بینیشت	بنێشت
For, to	بو	بۆ
Inorder to, so as to, to	ژ بەرکو	بۆ ئەوەی
Why?	ژ بەرچی/ بوچی	بۆچی
Grey	بۆز	بۆر
Bombardment	بوردمان	بۆردومان
Storm, tempest	تیفان/ بالوڤە	بۆران
Moaning, yelling	بورین/ قیژین	بۆڕان/ بۆڕاندن
Tube, pipe, canal	بوری	بۆڕی
Gray	بوز	بۆز
Hideout, ambush	بوسە/ مەلاس	بۆسە
Empty, vacant	ڤالا	بۆش

English	بادینی	سۆرانی
Blank, gap, hollow	ڤالەهی/ ڤالاتی	بۆشایی
Space	ڤالاییا ئەسمانی	بۆشایی ئاسمان
Frog	بەق	بۆق
Grumble	بول بولکرن	بۆڵەبۆڵکردن
Bomb	بۆمبا	بۆمبا
Bombardment	بومباباران	بۆمباباران
Perfume, smell	بێن، بێهن	بۆن
Factor, cause, occasion	بویەر/ هەلکەفت	بۆنە
Polish	بویاغ/ رەنگ	بۆیاخ
Shoeshineboy	بویاغچی	بۆیاخچی
Paint	بویاغ/ رەنگ	بۆیە
Painter	بویاغچی	بۆیەچی
Necktie, tie	قرەوات	بۆینباخ
Field, aspect	بوار/ بیاڤ	بوار
False, accusation	بوختان/ بوهتان	بوختان
Bundle	بوخچە/ بوقچە/ بوخچک	بوخچە
Earthquake	بیڤەلەرز	بومەلەرزە
Seismology	بیڤەلەرزناسی	بومەلەرزەناسی
Leaveout, skip	هێلان/ پیتەپێنەدان	بووراردن
Budget	بودجە	بووچە/ بودجە
Faint	گێژبوون	بوورانەوە
Reviving, invigorating	ڤەژین	بووژانەوە
Bride	بیک	بووک
Doll, toy	لیزۆک/ لەیزۆک/ لەیستون	بووکە شوشە
Bridal	بووکاتی	بووکێنی

English	بادینی	سۆرانی
Nuptial night	شەڤابیکینی/ زاڤاهیتیێ	شەوی بووکێنی
Earthquake	هەژان/ عەرد لڤین	بوومەلەرزە
Existence	هەبوون/ بوون	بوون
Ontology	بوونناسی	بوونناسی
Poet	هوزانڤان	بووێژ
According to, due to	ل دیڤ	بەپێی
Empty	خالی / ڤالا	بەتاڵ
Blanket	بەتەنی	بەتانی
Puppy	کوندە	بەچکە
Luck, fortune, fate	بەخت/ شانس	بەخت
Fortune-teller, diviner, soothsayer	فال ڤەکر/ خەفزان	بەختگرەوە
Lucky	بیەخت	بەختدار
Unlucky	خولی بسەر/ بێ بەخت	بەخت رەش
Donation	دان/ بەخشان	بەخش
Generous, merciful	بەخشندە	بەخشندە
Gift, grant, tip	بەخشیش	بەخشیش
Upbring, raise	خودانکرن	بەخێوکردن
Bad	بەد/ خراپ	بەد
Unfortunate, unlucky, miserable	بەدبەخت	بەدبەخت
Pessimist	بەدبین	بەدبین
Evildoer	بەدکار	بەدکار
Fruit, outcome, product	بەر	بەر
Prior	بەری	بەر

English	بادینی	سۆرانی
Pubic hair	رووڤکی بن زکی/ ریڤی/ رووڤی	پەر/ مووی بن زگ
Gift, favour, allowance	دیاری	بەرات
Pig, swine	بەراز	بەراز
Opposite, versus	هەمبەر/ بەرابەر/ بەرانبەر	بەرامبەر
Ram	بەران	بەران
Comparative	بەرەهڤدا	بەراوردکردن
Barber, hairdresser	بەربەر	بەربەر
Bribe	بەرتیل	بەرتیل
Obstacle	ئاستەنگ	بەربەست
Responsible	بەرپرسیار/ بەرپرس	بەرپرسیار
Responsibility	بەرپرسی	بەرپرسیاری
Lamb	بەرخ	بەرخ
Abortion	بەرئاڤێتن	بەرخستن
Stone	بەرد/ بەر	بەرد
Petrology	بەرناسی	بەردناسی
Millstone	بەراش/ بەرئاش	بەرداش
To release, discharge, set	بەردان	بەردان
High	بلند	بەرز
Interest	بەرژەوەندی	بەرژەوەندی
Apron	بەرکۆش/ بەرمالک/ بەرڤانک	بەرکۆش
Cover, volume	بەرگ	بەرگ
Tailor	د روتکەر	بەرگدروو
Defence, defense	بەرەڤان	بەرگری

English	بادینی	سۆرانی
Rug, mat	شەملك	بەرماڵ/ دوگرد
Remnant, residue	بەرمای، بەرمایە	بەرماوە
Barrel	بەرمیل	بەرمیل
Collar	بەرستو/ بەرسینگ	بەرۆك
Date	بەروار	بەروار
Apron	بەردلك، بەركوش	بەروانكە
Outcome, result, product	بەرهەم	بەربووم
Obstacle	ئاستەنگ	بەرهەڵست
Resistance	بەرخوەدان/ دەیاغ/ بەرگری	بەرهەڵستی
Production, outcome	بەرهەم	بەرهەم
Generation	نەڤە/ نفش/ پشت	بەرە
Front	بەرە	بەرە
Battlefield, battleground	بەرە	بەرەی جەنگ
Gradually, step by step	بەرەبەرە	بەرەبەرە
Dawn	بەرەبەیان/ بەرەبانگ/ ئاریبار	بەرەبەیان
Licentiousness, profligacy, pornography	بەرهەلا	بەرەڵڵا
Free	ئازاد/ سەربەست	بەرەڵڵا
Into, about, toward	بەرەڤ	بەرەو
Palm	هەڤێس/ کەفادەست	بەری دەس
Infact, actually	براستی	بەراستی
Oak	بەڕی	بەڕو

English	بادینی	سۆرانی
Administration	کارگێری	بەڕێوەبردن
Director, manager	رێڤەبەر/ بەرگەر	بەڕێوەبەر
Directorate	رێڤەبەریا	بەڕێوەبەرێتی
Fat, tallow, suet	بەز	بەز
Party, amusement	بەزم	بەزم
Sin, guilt	گونەه	بەزە
Sinner, guilty	گونەهکار	بەزەکار
Mercy, pity	دلوڤانی/ میهرەبانی	بەزەیی
Defeat	شکەست/ رەڤین	بەزین
Dryland	هشکاتی	بەژ
Height and appearance	قەد و قامەت	بەژن و بالآ
Height, physique, stature	بەژن	بەژن
Waist	بەژن	بەژن
Enough	بەس	بەس
Aged, advanced in years	دان عومر	بەسالآچوون
Connection, joining, tieup	گرێدان	بەستنەوە
Dam	بەست	بەست
Icecap	کولاڤکێ جەمەدێ	بەستەلەك
Happening, event	سەرهاتێ	بەسەرهات
Share, portion, allotment	پشك	بەش
Department	پشك	بەش
Heir	میراتگر/ پاشماگر	بەشبەر
Division, partition	بەش بەشکرن	بەش بەشکردن

English	بادینی	سۆرانی
Deprived	بێبەش/ بێبەشکری	بەشخوراو
Participant **Collaborator**	پشکدار	بەشدار
Participation **Contribution**	پشکدار بون	بەشداربوون
Snow	بەفر/ بەرف	بەفر
Snow water	شلوقە/ لولاڤ	بەفراو
Snow shovel, snow plough	بەرف مەرپێل	بەفرمال
Greengrocer	بەقال	بەقاڵ
Generally	بگشتی	بەگشتی
To generalize	بگشتی کرن	بەگشتی کردن
Free	بەلاش	بەلاشی
Boat	بەلەم	بەلەم
Calamity	بەلا	بەڵا
But	بەلام	بەڵام
Phlegm, mucus	بەلغەم/ چلم/ چلموک	بەڵخەم/ بەڵغەم
Also	بەلکی	بەڵکو
Evidence	بەلگەه	بەڵگە
Document	دەستاڤێز/ باوەرنامە	بەڵگەنامە
Piebald	بەلەک	بەڵەك
Yes	بەلێ	بەڵێ
Vow, promise	سوز	بەڵێن
Contractor	گرێدار/ بەلێندەر	بەڵێندەر
Recently	بەردەمەک کورت	بەمزووانە
Recently	ڤێ دوماهیێ	بەمدوایینانە
Rope, thread, lace	وەریس	بەن

English	بادینی	سۆرانی
Article	بەند	بەند
Slavery	بەنیتی/ بەندەتی/ کولەتی	بەندایەتی/ کۆیلایەتی
Dam	بەست/ سکر/ ئاف بەند	بەنداو
Slave	بەنی	بەندە
Port, harbour	بەندەر/ لەنگەرگەه	بەندەر
Prisoner	گرتی	بەندی
Jail, prison	گرتیکە/ گرتیخانە/ حەبس	بەندیخانە
Jailer, jailor	زینداناقان	بەندیوان
Petrol	پەنزین	بەنزین
Petrol station	پەنزیخانە	بەنزیخانە
Hashish, hemp	بەنگ	بەنگ
Value	بەها/ بوها	بەها
Spring	بهار	بەهار
Spices	بهارات	بەهارات
Pretense, pretext	هێنجەت/ بەهانە	بەهانە
Gift, talent	هونەر	بەهرە
Talented	هونەرڤان/ هونەرمەند	بەهرەمەند
Paradise	بهەشت	بەهەشت
Untilled land, barren land, heath	بەیار	بەیار
Morning	سپێدە	بەیان
Veterinary surgeon	پزیشکێ بەیتاری	بەیتال/ پزیشکی ئاژەڵی
Splint	جەبار	بەیتار

English	بادینی	سۆرانی
Orthopedics, bonesetting	جەباری	بەیتاری
With out	بێی	بێ
Ignorant, unaware	بێئاگەهـ	بێئاگا
Infidel, faithless, pagan (ist)	بێدین/ بێ ئول	بێ ئایین
With out	بێبێ	بێئەوەی
Unemployed	بێ شول	بێ ئیش
Fickle, opportunist, chameleon	مرۆڤێ دەمدەمی/ کەرپەسە	بێبار
Too deep	گەلەک کویر/ گەلەک کور	بێبن
Bottomless	بێبن	بێبن
Groundless	بێبنیات/ بێبنەجە	بێبنچ
Innocent	بێگونەهـ/ روسپی/ داوپاکە	بێتاوان
Wireless	بێتێل	بێتەل
Baby, infant, young of	تێشک	بێچوو
Aversion	دل زێمای/ بێز	بێز/ قێز
Sieve	ئێلەک/ هێلەک	بێژنگ
Finance support	بێش/ هاریکاری	بێشە
Cradle	لاندک	بێشکە
Corvee	بێگار/ زەود	بێگار
Foreigner	بێگان/ بێگانە/ بیانی	بێگانە
Spade	مەربێل	بێل
Brainless, stupid	بێمەژی	بێمێشك
Menstruation	خوین دیتن/ بێنڤێژی	بێنوێژی
Unique, incomparable	بێهەمیا/ بێهەڤژی	بێهاوتا

English	بادينى	سۆرانى
Widower	بێژن/ مێرەبى	بێوەپیاو
Widow	بیژن	بێوەژن
Desert	بەیابان	بیابان
Excuse, pretext	هەنجەت/ بەهانە	بیانوو
Look, face	روى	بیچم
Twenty	بیست	بیست
Hearing, listening	بهیستن	بیستن
Pupil	رەشکا چاڤان	بیلبیلە
Pepper	بیبەر	بیبەر
Thought	هزر	بیر
To think	هزرکرن	بیرکردنەوە
Well	بیر	بیر
Theory	بیردوز	بیردۆز
Thinking	هزرکرن	بیرکردنەوە
Thought, idea	هزرەك	بیرۆکە
Insurance	دابینکرن	بیم
Fear, scare	ترس/ تەرس	بیم
Architectonics	ئاڤاهیزانى	بیناسازى
Sight, optical	دیتن	بینایى
Optics	دیتنزانى/ بینینزانى	بینایناسى
To see	دیتن	بینین
To meet	دیتن	بینین

English	بادینی	سۆرانی
P The third letter of the kurdish alphabet	پ	پ
Foot	پی	پا
Ship	پاپور	پاپۆر
Battery	پاتری	پاتری
Pickaxe	مەربێل	پاچ
Reward, prize	خەلات	پاداش
King, monarch	پاشا	پادشا
Last year	پار	پار
Wet, moist	تەڕ	پاراو
Party	پارتی	پارتی/ حیزب
Piece, shell	پارچە	پارچە
Smash	پارچەپارچەکرن	پارچەپارچەکردن
Flock, herd	کەر	پارچە مەڕکەر
Balance, scale	پارسەنگ/ هەڤسەنگ	پارسەنگ
Last meal, before dawn	پاشیڤ	پارشێو
Morsel, bite, mouthful	پاری	پاروو
Money	پارە/ دراڤ	پارە
Spending money in vain	دەستبەردان	پارەبەفیڕۆدان
Mintage, strike a coin	سکە	پارەلێدان
Embezzlement, pilferage defalcation, stealing,	پارەبرن	پارەلێدان
Diet	پارێز	پارێز
Governorate	پارێزگاه	پارێزگا

English	بادینی	سۆرانی
Governor, mayor	پارێزگەر	پارێزگار
Lawyer	پارێزەر	پارێزەر
Beseach	لاڤ لاڤ	پاڕانەوە
Heel	پەحنی	پاژنە
Pass, guard	زێرەڤانی	پاس
Guard	زێرەڤان	پاسەوان
Anarchy	پاشڤەچوون	پاشاگەردانی
Later	پاشی	پاشان
Kingship, monarchy	پاشایەتی	پاشایەتی
Delay, defer	گیروکرن	پاش خستن
Suffix	پاشگر	پاشگر
Repent, regret	پەشێمانی	پاشگەزبوونەوە
Remainder	پاشمایک/ بەرمایک	پاشماوە/ بەرماوە
Autopsy	غەیبەت	پاشملە
Afternoon	پشتی نیڤرۆ	پاشنیوەڕۆ
Waste product, leftovers	پاشمای	پاشەڕۆك
Future	پاشەرۆژ	پاشەڕۆژ
Saving, deposit	لێکدان	پاشەکەوت
Back	پشت	پاشەوە
Sweets	بەقلاوە	پاقلاوە
Bean	باقلك	پاقلە
Clean	پاقژ	پاك
Exculpatory plea, excuse	گەردن ئازاکرن	پاکانە
Tax	خویك	پارکانە
Purification	پاقژبوون	پاکبوونەوە

English	بادینی	سۆرانی
Chastity, continence, purity	کچینی	پاکیزەیی
Beside	لنک/ رەخ	پاڵ
Filter, refinery	پارزنین	پاڵاوتن
Overcoat	ساکۆ	پاڵتۆ
Rest, laying	پالدان	پاڵدانەوە
Pushing	پال لێدان/ پالدان	پاڵنان
Pressure, force, effect, impact	پەستان	پاڵەپەستۆ
Hero, heroine	قارەمان	پاڵەوان
Championship	پالەوانی	پاڵەوانبازی
Refinery	مفسک	پاڵێو
Tea refinery, colonder	هەفینک	چاپاڵێو/ پارزونگ
An extensive area	پاناڤ	پانتایی
Trousers	پەنتەرون	پانتۆڵ
Ink pen	پندان/ پاندان	پاندان
Fifteen	پازدە	پانزە/ پازدە
Fifteenth	پازدەمین/ یێپازدێ	پانزەمین/ پازدەمین
Flatten, flattering	مزدانی	پانکردنەوە
Crushing, running over	پانکرن	پانکردنەوە
Fan	پانکە	پانکە
Grazing ground	پاوان	پاوان
Capital	پایتەخت	پایتەخت
Rank, post	پایە	پایە
Autumn, fall	پاییز	پاییز
More	زێتر/ پتر	پتر

English	بادینی	سۆرانی
Solid	موکوم	پتەو
Breaking off, snap	قەتیان	پچڕان
Orange	پرتەقال	پرتەقاڵ
Hair, thread, lock	پرچ	پرچ
Snoring	فرفر	پرخەپرخ
Bridge	پر	پرد
Question, cause, issue	پرس	پرس
Consulting	پسیارکرن	پرس پێکردن
Condolence	بەهی	پرسە/ تازیە
Question	پسیار	پرسیار
Split up	بەلاڤە	پرش و بڵاو
Spark, spray	چریسک	پریشك
Full	تژی/ پر	پڕ
Armed	چەکدار	پڕچەك
Filling	تژیکرن/ پرکرن	پڕکردن
Filling, inlay	تژی کرن	پڕکردنەوە (ددان)
Project	پرۆژە	پرۆژە
Porpaganda	پروپاگندە	پرۆپاگندە
Naughty, silly	پویچ	پروپووچ
Doctor, physician	پزیشک	پزیشك
Sneezing	بهژین	پژمین
Expert	پسپۆر	پسپۆر
Lisping	پس پس	پسەپس
Back	پشت	پشت
Immunity	حەسانەوە	پشتبەستە

English	بادینی	سۆرانی
Diplomatic immunity	حەسانا دبلوماسی	پشتبەستەی دبلۆماسی
Waistbend, belt	شویتک	پشتوێن/ پژدێن
Backstroke swimming	سەرپشت/ پشتێ	پشتەملە
Strap	پشتێن/ پشتان	پشتێنە
Dung of sheep	پشکل	پشقل
Department	پشک	پشك
Portion	پشک/ بەش	پشك
Ember	گوری	پشکۆ
Inspection	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Investigation	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Check point	لێ نێریت	پشکنین
Rest, breath	بێن	پشوو
Vacation, holiday	بهێن ڤەدان	پشوو
Chaos, restlessness	نارەحەتی	پشێوی
Cat	پشیک	پشیلە
Puff, blow	پف	پف
Blowing (to ignite)	پڤدان	پفدان
Urging, inciting	هاندان	پفدان
Blow, puff	پفکرن	پف لێکردن/ ئاگر
Finger	تل/ تبل	پل
Allusion	هەڤروش	پلار
Ladder, stair	پایسک/ دەرەجک	پلیکانە
Maternal, paternal aunt	خالەت و مەت	پلك
Boiled rice	گرار	پلاو

English	بادینی	سۆرانی
Tiger	پلنگ	پڵنگ
Point, dot	خال	پنت
Crest, comb	کوپیتک	پۆپکه
Summit, top, peak	لوتکه/ کوپیتک	پۆپه
Boot	پوتین	پۆتین
Powder	پودره	پۆدره
Excuse, pardon, forgiveness	لێبورین/ پوزش	پۆزشت/ پۆزش
Post mail	پوست	پۆسته
Post office	دایەرا پوستێ	پۆستەخانه
Dress, garment	جلک	پۆشاك
Class, flock	پۆل	پۆڵ
Ember	پەنگر	پۆڵ/ ئاگر
Police	پولیس	پۆلیس
Police station	دایەرا پولیس	پۆلیس خانه
Steel	پیلا	پۆڵا
Neat	کوک	پوخت
Synopsis, abstract	کورته	پوخته
Maternal & paternal aunt	خالەت و مەت	پوور
Cousin, aunts daughter & son	کچ مەت، کچ خالەت، کورمەت، کورِخالەت	پوورزا
Calf	باق	پووز
Dry grass, hay	پیش	پووش
Gum	چرمسی	پووك
Emaciated, dry up	ژناڤ چوون	پووکانەوه
Stamp	پوول	پوول

English	بادینی	سۆرانی
Money	پارە	پووڵ
Owl	پەپوک/ کوندە	پەپوو/ کوندە بەبۆ
Hoopoe	پەپیک	پەپووسلێمانی
Butterfly	بەلاتینک	پەپولە
Rope, string	وەریس	پەت
Flu, influenza	پەژی	پەتا
Potato	بتات	پەتاتە
Blanket	بەتەنی	پەتوو
Pure, plain	پەتی	پەتی
Veil	عەبا	پەچە
Broadcasting, publishing, printing	پەخش	پەخش
Prose	پەخشان	پەخشان
Rib	پەراسی	پەراسوو
Footnote	دەهمەن	پەراوێز
Book	پەرتوک	پەرتوك
Forelock (hair)	پەرچەم	پەرچەم
Flag, banner	پەرچەم/ ئالا	پەرچەم
Glass	پەرداغ/ گلاس	پەرداغ
Curtain	پەردە	پەردە
Fence, hedge	پەرژین/ چیلە	پەرژین
Worshiping	پەرستن	پەرستن
Temple	پەرستگەه	پەرستگا
Epilepsy	تەپ	پەرکەم
Enthusiasit	پەرۆش	پەرۆش
Fan, moth	پانک	پەروانە

English	بادینی	سۆرانی
Lord, god	پەروەردگار	پەروەردگار
Development, progress	پێشکەفتن	پەرەسەندن
Fairy, virgin of paradise	پەری	پەری
Leat, sheet, page	پەر	پەڕ
Copybook	تێنووس	پەڕاو
Rag, napkin	پەرۆ	پەڕۆ
Sad	ب خەم	پەست
Unripegrape	بێسیرە	پەسیرە
Towel	خاولی	پەشتەماڵ
Muddled, confused	شەپرزە	پەشێو
Repentant, regretful	پەشیمان	پەشیمان
Handicapped	پەککەفتی	پەککەوتو
Attack, assault	هێرش	پەلامار
Leaf, sheet	بەلگ	پەلك
Rainbow	کەسك و سۆر	پەلکەزێڕینە
Bird	بالندە	پەلەوەر
Spot, stain	خال	پەڵە
Cotton	پەمبی	پەموو
Hidden corner, shelter	پەناگەھ	پەنا
Refuge	پەنابەر	پەنابەر
Drug, smugle	دەرمان/ بەنج	پەنج
Fifty	پێنجی	پەنجا
Finger	تل	پەنجە

English	بادینی	سۆرانی
Thump	تلابەرانی	پەنجەی ئەسپی کوژە/ گەورە
Indexfinger	تلا شەهادێ	برای توتە/ پەنجەی شایەتمان
Window	پەنجەر	پەنجەرە
Gloves	دەستگورك	پەنجەوانە
Punture	پەنچەر	پەنچەر
Proverb	پەند	پەند
Lake	گۆم	پەنگاو
Cheese	پەنیر	پەنیر
Message	پەیام	پەیام
Messenger	پێغەمبەر	پەیامبەر
Reporter, correspondent	پەیامنێر	پەیامنێر
Ladder	پایسك	پەیژە
Statue	پەیکەر	پەیکەر
Sculptor	پەیکەرساز	پەیکەرتاشی
Vow, promise	پەیمان/ سوز	پەیمان
Connection, relation ship, league	پەیوەندی	پەیوەندی
Manure	سەماد	پەیین
Foot	پێ	پێ
Puttee, bend, turn	پێچ	پێچ
Complicated	پێچاوپێچ	پێچاوپێچ
Bandage	پاتە/ لفاف	پێچەك
Opposite, inverse, contrary	دژ	پێچەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Barefoot	پیٚخاس	پیٚخاوس/ پیٚخواس
Gown	رۆب	پێخەف
Year before last	پێرار	پێرار
The day before yesterday	پێر	پێریٚ
The night before last	شەڤادی	پێریٚ شەو
Contents	پێرست/ ناڤەروک	پێرست
Platform	پەیرەو	پێڕەو
Skin	پیست	پێست
Dead animal's skin	کەڤل	پێستە
Before, infront of	پێش/ بەری	پێش
Water closet	دەستاڤ	پێشاو
Prediction, prophecy	بەربینی/ پێشبینیکرن	پێشبینی
Dedication	پێشکێشکرن	پێشکەشکردن
Progressive	پێشکەفتی	پێشکەوتو
Prefix	پێشگر	پێشگر
Suggestion	پێشنیار	پێشنیاز
Reception	پێشەوازی	پێشوازی
Former, ex	پێشی	پێشوو
Gnat	پێشی	پێشولە
Preface	پێشەکی	پێشەکی
Leader	رێبەر	پێشەوا
Prophet	پێغەمبەر	پێغەمبەر
Laughing	کەنین	پیٚکەنین
Together	پێکڤە	پێکەوە
Shoe	پێلاڤ	پێلاو

English	بادینی	سۆرانی
Cobbler, shoe mender	پنیدووز	پێڵاو درو
Eyelid	میژیلانگ	پێڵوو
Definition	پێناسه	پێناسه
Mediator	دهسک	پێناو
Sake	زبهر	پێناو
Five	پێنج	پێنج
Thursday	پێنج شهمب	پێنج شهممه
Pentagon	پێنج رهخ/ پێنج کولنج	پێنج لا
Pen	پێنووس	پێنووس
Measure	پیوان/ پیڤان	پێوان
Necessity	پێویستی	پێویستی
Poetic license	پێویستیا هۆزانی	پێویستی شیعری
Review	دوبارهکرن	پیاچوونهوه
Pedestrian	پیاده	پیاده
Onion	پیڤاز	پیاز
Walking	پیاسه	پیاسه
Cup	پیاله	پیاڵه
Piano	پیانو	پیانۆ
Pianonist	پیانۆژهن	پیانۆژهن
Man	زهلام/ مێرک	پیاو
Manly	زهلامینی	پیاوانه
Saint, good man, pious	پیاوچاکێ	پیاوچاك
Play	شانۆگهری	پیهس
Letter	پیت	پیت
Donation	هاریکاری	پیتاك

English	بادینی	سۆرانی
Old, aged	پیر	پیر
Sacred, holy	پیروز	پیرۆز
Congratulation	پیروزباهی	پیرۆزبایی
Old woman	پیرەژن	پیرەژن
Old man	پیرەمێر	پیرەمێرد
Senility, senescence	پیری	پیریی
Dirty	پیس	پیس
Feces, excrement	پیساتی/ گو	پیسایی
Pollution	پیس بوون	پیس بوون
Show, fair, exhibition	پیشانگەه	پیشەنگا
Occupation, profession	شۆل	پیشە
Industry	پیشەسازی	پیشەسازی
Professional	پیشەگر/ پیشەگەر	پیشەوەر
Plot, conspiracy	پیلان	پیلان
To plot, conspire, collude, intrigue	پیلان دکت	پیلان دادەنێ
Plotter, conspirator	پیلانگەر/ پیشکار	پیلانگێر
Patch	پنی	پینە
Patching	پنیکرن/ رەفین	پینەکردن
Mender, cobbler	پنیدوز	پینەچی

English	بادینی	سۆرانی
T the fourth letter of the kurdish alphabet	ت	ت
Fever	تا	تا
Until, till	حەتا	تا
One side of the scales	کتەکا/ رەخەکێ تەرازیێ	تا
Tableau	تابلو	تابلۆ
Bier	تابووت	تابووت
Column, battalion	بەتالیون	تابور
Tapu	تاپۆ	تاپۆ
Registering property at tapu office	تاپۆکرن	تاپۆکردن
Long and thin stone	فەرشێ نڤێژێ	تات
Thin, weak	بیخێر/ لاواز	تات/ قۆپ
Wooden stone	فەرشێ مری شوشتنێ	تاتە شۆر
Crown	تاج/ تانج	تاج
Shadow	سیبەر/ سیتاڤ	تارمایی
Balcony, veranda	تەرمە	تارمە
Widely and wildly scattering	تارومارکرن	تارومارکردن
Dark	تاری	تاریك
Darkness	تاری	تاریکایی
Gloomy night, pitch dark	شەوزولمات/ تاری	تاریك و نوتەك
New	نی	تازە
Innovation, renovation	نیکرن	تازەکردنەوە
Condolence, consolation, comfort	بەهی/ تازی	تازی

English	بادینی	سۆرانی
Hound, hunting dog	تازی	تاژی
Metal bowl	ترار/ تەست	تاس
Bump	چالک/ تەسە	تاسە
Shaving, to shave	تراشین	تاشین
Plague	رەشاف/ تاعون	تاعون
Prime, peak	گوپیتک/ هەرەت	تاف
Water fall	سویلاف/ سیلاف	تافگە
Shelf, wall	دیوار	تاق
Halfaday, period	دان	تاق/ دان
Unique, singu	ئێکانە	تاقانە
Crew, group, set	تاقم	تاقم
Examination, test	تاقیکرن	تاقیکردنەوە
Laboratory	تاقیگەهـ	تاقیگە
Individual, single,odd	کتک	تاك
Unique	ئێکانە	تاکانە
Unil, till, unless, ifnot	حەتا/ تاکو	تاکو
Bitter	تەحل	تاڵ
Thread	کەل	تال
Loot, pillage	تالان/ کەلەپیرە	تاڵان
Taste, flavour	تام	تام
Gazellehound, hunting dog	تازی	تانجی
Plot	تەڤن	تان و پۆ
Crime, offense	تاوان	تاوان
Criminology	تاواننناسی	تاواننناسی
Criminal, culprit, guilty	تاوانبار	تاوانبار

English	بادینی	سۆرانی
Accusation	تاوانبارکرن	تاوانبارکردن
Peacock	تاووس	تاووس
Moment, heat	تاڤ/ گاڤ	تاو
Special, particular	تایبەت	تایبەت
Tire	تایرە	تایە
Clan	قەبیلە	تایەفە
Border	تخویب	تخووب
Other	ئیدی	تر
Balance, scale	تەرازی	ترازوو/ تەرازوو
Patter, footstep	پێژن	ترپە
Soft and heavy sound	تەپ تەپ/ قوتان	ترپە ترپ
Fear	ترس	ترس
Frightened	ترسیای	ترساو
Timid, coward	ترسنوک	ترسنۆك
Frightful, horrible	بترس	ترسێنەر
Sour, acid	ترش	ترش
Fermentation	خراپ بوون	ترشان
Pickle	ترشی	ترشیات
Pump	پەمپ	ترۆمپا
Automobile, car	ترومبێل	ترۆمبێل
Grape	تری	ترێ
Opium	ترياك	ترياك
Gleam	تیرێژ/ چرسین/ تەیسین	تریسکە
Sheen, moonnight	گەشانی/ تیرێژا هەیڤێ/ گوی هەیڤێ	تریفە
Fart	تر	تڕ

English	بادینی	سۆرانی
Farter	ترکەن	ترکەن
Spit	تف	تف
Provisions, supplies	تفاق	تفاق
Gun	تفەنگ	تفەنگ
Gunmen	تفەنگچی	تفەنگچی
Gunsmith	چفسی	تفەنگساز
Drop	دلوپ	تك
Request	داخاز	تکا
Please	تکایە	تکایە
Opium	تریاك	تلیاك
Drop	دلوپ	تنوك
You	تو	تۆ
Repentance, regret	توبە	تۆبە
Repetant	توبەدار	تۆبەکار
Ball, cannon	تەپە	تۆپ
Football	تەپاپێی	تۆپ تۆپێن
Artillery man	توپچی	تۆپچی
Artillery barracks	توپخانە	تۆپخانە
Cudgel, club, bat, baton, stick, billy	توبز/ داردۆق	تۆپز/ تۆبز
Dead (for animals)	سەکتی	تۆپیو
Dark, deep (colour)	تاری	تۆخ
Withdraw and sulk	سل بین/ زیزبوون	تۆران
Offended, sulky, touchy	زیز	تۆراو
Net	تور	تۆڕ
Dust	توز	تۆز

English	بادینی	سۆرانی
Foggy, dusty	توز	تۆزاوی
Dandruff	کرێش/ نەمەس	تۆشکە
Tempest	توفان	تۆفان
Metal collar, neckband, Throat latch	سەنجۆل/ گوربینک	تۆق
Frightening, horrifying	تۆقە	تۆقە
Shake hand	چونە دەست	تۆقە
False - forged	فەلپ	تۆکل
Strong	متوم	تۆکمە
Revenge	تول	تۆڵە
Take revenge	تول ڤەکرن	تۆڵەسەندن
record, register, file	تۆمار	تۆمار
Registeration	تومارکرن	تۆمارکردن
Sperm, seed	توڤ	تۆو
Ability, capacity	شیان	توانا
Allusion, insinuation	پلار/ سەرنج/ نیشانکرن	توانج
Competence	شیان	توانست
Metting, assimilation, dissolving	حەلیان	توانەوە
Seed, element	توڤ	توخم
Tight, thick, fierce, severe	گرێدای	توند
Severe, cruel	دژوار	توند
Histology	تەڤنزانی	تۆلکارزانی
To allocate, allot	لێکدای	تەرخان دەکا
Pimp / **bawd**	گەواد	تەرەس (گەواد)

English	بادينى	سۆرانى
Tobacco	تيتن	تووتن
Tobacconist	تيتنچى	تووتنچى
Tobacco grower	تيتنچى	تووتنەدان
Parrot	بيەغا	تووتى
Raddish	تڤر	توور
Level, plain, stone, bed	تەخت	تەخت
Spindle	تەش	تەشى
Wet, moist	تەر	تەڕ
Corpse, dead body	تەرم	تەرم
Hail	گزلوك	تەرزە
Stitch	تەقەل	تەقەل
Endeavour, try, effort	پێكۆل	تەقەلا
Trap, snare, gin	تەلە	تەڵە
Death trap	تەليەيا مرنى	تەلەى مەرگ
Mouse trap	تەليا مشكا	تەڵەى مشك
Fog, mist	مژ	تەم
Tin	تەنەكە	تەنەكە
Tinsmith	تەنەكچى	تەنەكەچى
Alone	بتنێ	تەنيا
Exclusivity, exclusiveness	هەربتنێ	تەنيا و تەنيا
Loneliness	تەنياتى/ يەكانى	تەنيايى
Beside, side	رەخ	تەنيشت
Infection, spread	بلاڤ بوون	تەنينەوە
Complete, finished, perfect	تمام	تەواو

English	بادینی	سۆرانی
Achieving, carring out, death	تمام بوون	تەواوبوون
Ax	تەڤر/ قەزمە	تەور
Wave	پێلە	تەوژم
Metal collar	سەنجول	تەوق
Weave, tissue, web	تەڤن	تەون
Lazy	بێخیرەت	تەوەزەل
Stable, barn	ستەبل	تەویلە
Ready	بەرهەڤ/ ئامادە	تەیار
Notice, note, mark	تێبینی	تێبینی
Passing	تێپەر	تێپەڕ
Transitive	تێپەر	تێپەڕ/ ڕێزمان
Cost	مەزاخت/ تێچویی	تێچوون
Dark, pale	تێر	تێر
Satisfied	تێر	تێر
Satisfaction	تیربوون	تێربوون
Netric acid	تێزاب	تێزاب
Road food, Picnic food	زاد	تێشوو
Thinking, pre occupation	هزرکرن	تێفکرین
Total	تێکرا/ ئەنجام	تێکرا
Co-, together	تێکەل	تێکەڵ
Mixture	تێکەل	تێکەڵاو
To shoot, to fire, to target	ستێرک گرتن	تێگرتن

English	بادینی	سۆرانی
Involvement, implication, Entanglement, embroilment	تووش بوون	تێوەگلان
Cassation, bringing appeal for cassation	تەمیز	تێهەڵچونەوە(تمین)
Prostitute, whore, harlot	تریاتو/ قەحپە	تیاترۆ
Brothel, night club	قەحپەخانە	تیاترۆخانە
Theatre	شانو/ تریاتو	تیاترۆخانە
Light, ray	تیشک	تیشك
Team	تیپ	تیپ
Letter	تیپ	تیپ/ پیت
Arrow	تیر	تیر
Arrow and bow	تیروکڤان	تیروکەوان
Clan, faction	تێل	تیرە
Sharp, keen	تیژ	تیژ
Edge, blade	دەڤ	تیغ
Treatment	چارەسەری	تیمار
Hospital	نەخۆشخانە	تیمارخانە
Thirsty	تهنی	تینوو
Thirstiness	تهنیاتی	تینووبوون
Thirsts, thirstize	تهنی کرن	تینوکردن
Division, squad, contingent	تیپ	تیپ/ سەربازی
Band, orchestra	تیپ	تیپ/ موسیقا
Troupe, Team	شانۆ	تیپ

English	بادینی	سۆرانی
Ć The Fifth letter of the kurdish alphabet	چ	چ
Gum	قاچکە/ بنیشت	جاجکە/ جاچکە/ بنێشت
Woolen cover	بیژە	جاجیم
Magic, charm, sorcery	جادوو	جادوو
Sorcerer	جادوکر	جادووباز/ جادوگەر
Street, pavement	جادە	جادە
Time, once	جار	جار
In the past	جارەکێ	جاران
Occasionally	جارجار	جارجار
Proclamation, announcement	ڕاگەهاندن/ بەیاننامە/ داخوازی	جار
Caller, town crier	بانگبێژ	جارچی/ جاردەر
Announcement, declaration	ڕاگەهاندن/ ئاگەهکرن	جاردان
Spy, espionage	جاسوس	جاسووس
Ass, mercenary, hired	جحش	جاش
Spider	نەڤنپیرک	جالجالۆکە
Bowl, glass	جام	جام
Swindler, horse trader, horse coach	جەمباز	جامباز
Brief case, bag	چەنتە	جانتا
Dignity	جاه	جاه/ جاخ
Young	جحێل	جاهیل/ جەهیل
Ammunition storehouse	جبەخانە	جبەخانە
Rat	جرد	جرج/ جورج

English	بادینی	سۆرانی
Twittering, twinkling	تەیسین/ برویسین	جریوە
Purse, wallet	جزدان	جزدان
Liver	مێلاکێ/ جەگەر/ جەرگ	جگەر/ جەرگ
Cigarette	جگارە	جگەرە/ جگارە
Smoking	جگارەکێشان	جگەرەکێشان
Clothes, dress	جلک	جل/ جلك
Tailor	دروتکەر/ دریندەر	جل دروو
Washing machine	جلشو	جلشۆر
Twins	جێمک	جمك
Joint	جومگە/ گری	جمگە/ جومگە
Crowd, movement	قەرەبالغ	جمە
Fairy, evil, spirt, genie	ئەجنە	جنۆکە
Abuse	جارس/ خەبەر	جنێو/ جوێن
Barley	جۆه	جۆ
Major stream	ریبار	جۆبار
Sort, kind	جور	جۆر
Stream, brook	جوک	جۆگە
Weaver, knitter	تەڤنکەر	جۆلا
Swing, seesaw, cradle	جولان/ لاندک	جۆلانێ
Beautiful, pretty	جان/ جوان	جوان
To beautify	جەملاندن	جوانکردن
Calf (1-2 years)	جانەگا	جوانەگا
Beauty	جانی/ جوانی	جوانی
Aesthetics	جوانناسی	جوانناسی
Different	جدا	جودا

English	بادینی	سۆرانی
Secessionism, disunionism, separatism	جوداخازی	جوداخوازی
Geography	جوغرافیا	جوگرافیا
Geopolitics	جوغرافیا سیاسی	جوگرافیای سیاسی
Jew	جهی	جوو/ جوولەکە
Jewism	جهی	جوولەکایەتی
Pair, couple	جووت	جووت
Intercourse, coitus, coition	چوونە دەڤ	جووت بوون
Cultivation	جوتکرن	جووتکردن
Peasant, farmer	جووتیار	جووتیار
Movement	لڤین/ بزاڤ	جووڵانەوە
Chewing	جیتن	جوین
Algebra	جەبر	جەبر
Highwayman, pirate	دەریاگر	جەردە
Screw	بزمارێ بادەل	جەڕ
Jar, jug	جەرك	جەرە
Fete, feast, eid	جەژن	جەژن/ جێژن
Fete gift	عەیدانی	جەژنانە
Body	لەش	جەستە
Whip	جەلدە	جەڵدە
Cattle, livestock	جەلەب	جەڵەب
Owner of the cattle or livestock	جەلەبدار	جەڵەبدار
Mass, crowded	جەماوەر	جەماوەر
Pole, pillar	دنگ/ ستون/ کاریتە	جەمسەر
War	چەنگ/ شەر	جەنگ

English	بادينی	سۆرانی
Fighter	شەرکەر	جەنگاوەر
Jungle	دارستان/ دەحل	جەنگەڵ
Essence	جەوهەر	جەوهەر
Hell	جەهنەم	جەهەنەم
Young	جحێل	جەهێڵ
Place	جه/ شين/ شوين	جێ/ جێگا
Foot print	جه پێ	جێ‌پێ
Representative	نوينەر/ شانديار	جێدار
Vice, deputy	جێگر	جێگر
Different, separate	جياواز	جياواز
Difference	جياوازی	جياوازی
Squeaking	چيڕ چيڕ	جيرە جيڕ
Mercury	جيوە	جيوە
World	جيهان	جيهان

English	بادینی	سۆرانی
The 6th letter of the kurdish alphabet	چ	چ
What	چ	چ
Tea	چا	چا/ چای
Teapot	قوری/ چادان	چادان/ قۆری/ چاپەست
Active	چەلەنگ	چاپوك
Recovery, feel better	چێبوون	چابوونەوە
Printing, print	چاپ	چاپ
Flattery	دووروی	چاپلووس
Teastrainer	سەفۆک	چا پالێو/ پارزنگ
Printing office, press office	چاپخانە	چاپخانە
Printing	چاپکرن	چاپکردن
Typewriter, printer	چاپکەر	چاپکەر
Press	چاپەمەنی	چاپەمەنی
Time, century	چەرخ	چاخ
Casino, teahouse	چایخانە	چاخانە/ چایخانە
Pavilion, tent	چادر/ کۆن	چادر
Remedy, solution, treatment	چارەسەر/ چارە	چار/ چارە/ چارەسەر
Four	چار	چار/ چوار
Frame	چارچوڤ	چارچیوە/ چوارچیوە
Fourteen	چاردە	چاردە/ چواردە
Unlucky, unfortunate	بیبەخت	چارە رەش
Quarter	چارێک	چارەك
Fate, destiny	چارنڤیس/ بەخت	چارەنووس

English	بادینی	سۆرانی
Saint, good man, good	خوش مروڤ	چاك
Favour	قەنجی	چاکە
Hole, ditch, cavity	چال/ کویر	چاڵ
Poem	هوزان	چامە
Eye	چاڤ	چاو
Meeting, interview	چاڤپێکەفتن	چاوپێکەوتن
Generous	مەرد/ داندەھ	چاوتێر/ دانیار
Mean	قەلس	چاوچنۆك
Watchman, observor	چاڤدێر	چاودێر
Cross-eyed	وێر	چاو شاش/ خێل
Blackmail, propaganda	گەف	چاووراو
Source, base	چاڤك/ ژێدەر	چاووگ
Waiting	چاڤەری	چاوەروانی
Spectacles	چاڤك	چاویلکە/ عەینەك
Lamp	چرا	چرا
Wrinkled, furrowed	چرمسی	چرچ
Bud	بشکوژ	چرۆ
Claw	پەنجەروك/ چنگ	چرنووك
Face	سەروچاڤ/ بیچم	چروچاو/ روخسار
Sting, burning, pan, ache	ئیش/ دژوار	چز
Sting	زختك/ شیشك	چزوو
Sizzling sound	تف تف/ بق بق	چژە
Forty	چل	چل
How	چەوا	چلۆن/ چۆن/ کو

English	بادینی	سۆرانی
Branch, plough	چەق	چل
Filth	قرێژ	چلك
Snot, nasal mucus	چلم/ ئاڤ/ کلمیش	چلم
Knee	چوك	چۆك/ ئەژنۆ
Empty, vacant, desert	چول	چۆل
Fourteen	چاردە	چواردە/ چاردە
Wednesday	چارشەمب	چوارشەممە/ چارشەم
Square	چارگوشە	چوارگۆشە/ چارگۆشە
Quatrain	چارین	چوارین
Knee	چووك	چووك
Alike, akin	وەك ئێك	چوون یەك
Left, leftwing	چەپ	چەپ
Bunch	قەفتەك/ کەفەك	چەپك/ چەپکە
Clapping	دەست قوتان	چەپلە
Left-handed	چەپە/ چەپ	چەپە
Filthy	پیس	چەپەل
Umbrella	شەمسیە	چەتر/ سەیوان
Pirate, viking, bandit	قەچاغچی/ ریگر	چەتە/ جەردە
Time	رۆژگار	چەرخ/ رۆژگار
Lighter, wheel	چەغماق/ مەکینە	چەرخ
Leather	چەرم	چەرم
White	سپی	چەرموو/ سپی
Taste	تام	چەژ
Fixed	خوگر	چەسپیو
Species, sort	تەفلیت/ جور	چەشن
Knife	کیرك	چەقۆ/ چەقو

English	بادینی	سۆرانی
Weapon, gun	چەک	چەك
Cheque	چەک	چەك
Disarming	چەککرن	چەککردن
Hammer, maul, gavel	چەکوش	چەکوش
Shingle, coarse gravel	زەکر/ خەرەبەر/ حەسحەسان	چەگر/ چەگل
To bend, to kneel	چەماندن	چەمانەوە
Concept	رامان/ هزرا گشتی	چەمك
How many? How much?	چەند	چەن/ چەند
Chin, mentum	ئەرزنك	چەناگە
Talkative, prattler	پربیژ	چەنەباز
Shingle, coarse gravel	زەکر	چەو
Oily, fat, greasy	قەلەوی	چەور
Persecution, oppression	تەپەسەرکرن	چەوسانەوە
Oppressed, persecuted	تەپەسەر	چەوساوە
Food	زاد/ تیشت	چیشت
Restaurant	خارنگەه	چیشتخانە
Kitchen	نان دی/ لینانگەه	چیشتخانە/ ناندین
Cow	چیل	چیر/ چیل/ مانگا
Mountain	چیا	چیا
Story, tale	چیروك	چیرۆك
Tale-teller	چیروك بیژ	چیرۆك بیژ
Story writer	چیرۆك نڤیس	چیرۆك نووس
Meadow	میرگ	چیمەن

English	بادینی	سۆرانی
Cement	چیمەنتۆ	چیمەنتۆ
Class	جین	چین
China	سین	چین
Turn, time	نۆبەت	چین
Surface	روی	چین

English	بادینی	سۆرانی
H The seventh letter of the kurdish alphabet	ح	ح
Utensils, equipments	حاجەت/ پێدڤی	حاجەت
Pilgrim, pilgrimage	حەجی	حاجی
Stork	لەگلەگە	حاجی لەق لەق
Denying	حاشاکرن	حاشاکردن
Condition, stand	حاڵ	حال/ رەوش
Government	حکومەت	حکومەت
Coalition government	حکومەتا هەڤبەش	حکومەتی هاوبەشی
Nationalunity government	حکومەتا ئێکەتیا نیشتمانی	حکومەتی یەکیتی نیشتمانی
Fedral g., federation	حکومەتا فیدرالی	حکومەتی فیدرالی
Plutocracy government	حکومەتا زەنگینا/ دەولەمەندا	حکومەتی دەولەمەندان/ خانەدان
Oligarchy government	حکومەتا ئولیگارکی	حکومەتی کەمایەتییەکان
Provisional government	حکومەتا ئینتقالی	حکومەتی ئینتقالی
Republican government	حکومەتا کۆماری	حکومەتی کۆماری
Theocracy government	حکومەتا ئاینی	حکومەتی دینی/ ئاینی
Puppet government	حکومەتا کارتونی	حکومەتی کارتۆنی
Monocracy, autocracy, dictatorship	حکومەتا دکتاتوری	حکومەتی دکتاتۆری تاکی
Parliamentary government	حکومەتا پەرلەمانی	حکومەتی پەرامانی

English	بادینی	سۆرانی
Technocracy government	حکومەتا تەکنوقراتی	حکومەتی تەکنۆقراتی
Houri	حوری	حۆری
Camel	هیشتر	حوشتر
Ostrich	ئوستریچ/ هیشترما	حوشترمەل
Whale	حیت/ نەهەنگ	حوت/ نەهەنگ
Art	هونەر	حونەر/ هونەر
Yalping, barking, yapping	گاستن/ ڤەقین	حەپەحەپ
Bewildered	شاش/ گیژ	حەپەساو
Limit, degree	سنور	حەد
Desire, appetite	حەز	حەز
Loving, liking	حەژی کرن	حەزلێکردن
Surrounding wall	پەرژین	حەسار/ پەرژین
Rest	بێهن ڤەدان	حەسانەوە
Longing, yearning	حەسرەت	حەسرەت
Night guard, night watch man	زێرەڤان	حەسحەس
Straw mat	حیسیل	حەسیر
God forbid! Unthinkable	حاشا	حەشا
Concealing, hiding	ڤەشارتن	حەشاردان
Doomsday	حەشر	حەشر
Seven	حەفت	حەفت/ حەوت
Weekly	حەفتانە	حەفتانە/ هەفتانە
Week	حەفتی	حەفتە/ هەفتە ٠
Seventeen	هەڤدە	حەڤدە/ هەڤدە
sky, hea’e’	عاسمان	حەوا

English	بادینی	سۆرانی
Eve	حەوا	حەوا (دایکە حەوا)
Pool	حەوز/ گەر	حەوز
Patience	هەدار	حەوسەلە
Courtyard	حەوش	حەوش/ حەوشە
Cane	خەیزەران	حەیزەران
Regrettable	حەیف/ مخابن	حەیف
Catamite	حیز	حیز
Neigh (horse) , trick, cunning	حیلە	حیلە
Wile, cheating	حیلە	حیلە/ فیل
Cheater	حیلەکەر	حیلەباز

English	بادینی	سۆرانی
X the eighth letter of the kurdish alphabet	خ	خ
Ravaged, waste	کاولکری	خاپوور
Sake	خاتر	خاتر
Favour	قەنجی	خاترانە
Lady	خانم	خاتوو
Lady, dame	خانم/ خاتوون	خاتوون
Cross, crucifix	خاچ	خاچ
Cross, worshipper	خاچ پەرێس	خاچپەرست
Crusade	خاچ پەرتیسی	خاچپەرستی
Red cross	خاچا سور	خاچیسوور
Earth	عەرد/ خاك	خاك
Pedology	خاکناسی	خاکناسی
Shovel	مەربیل	خاکەناز
Mother's brother uncle	خال	خال/ خالو
Point, dot, fullstop	خال	خال
Mole, beauty spot, nevus	نیشان	خال/ جوانی
Punctuation	خالبەندی	خالبەندی
Mother's brother's children	کچ خال و کورخال	خالۆزا
Mother's brother's wife, aunt	کچ/ کور خال	خالۆژن
Raw, callico	کال/ خاڤ	خام
Pen, pencil	خامە/ قەرم	خامە
Khan	خان	خان
Caravansary	خانە	خان

English	بادینی	سۆرانی
Lady	خانم	خانم
House	خانی	خانوو
Homestead, building, apartment	ئاڤاهی	خانوبەرە
Cell	خانە	خانە
Cytology	خانەناسی	خانەناسی
Retired	خانەنشین	خانەنشین
Retirement	خانەنشینی	خانەنشینی
Pension	موچا خانەنشینی	موچەی خانەنشینی
Aristocrat family	مالبات	خانەوادە
Raw, crude, sleepy, inactive	خاڤ	خاو
Towel	خاولی	خاولی
Imposed tax	خویک	خاوە
Owner	خودان	خاوەن
Concessionaire	خودان ئیمتیاز	خاوەن ئیمتیاز
Your excellency, highness	خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Ownership	مالخویی/ خودانی/ سەمیان	خاوەنداریتی
Clean	پاقژ	خاوین
Lasting, costing	ڤەدکیشت	خایاندن
Tickling	تمار/ دقدقانک	ختووکە
Bad	خراپ	خراپ
Spoilness, inoperative	خراپ بوون	خراپ بوون
Vice, evil	خراب	خراپە
Violation, misdoing	خرابی	خراپەکردن
Excitement, incitment	ئاراندن/ ئازراندن	خرۆشان

English	بادینی	سۆرانی
Round, circle	خر/ گروڤر	خر
Gathering	کوم کرن/ خرڤەکرن	خر
Corpuscle	لەشک/ پرتک	خرۆکە
White blood corpuscle	پرتکا سپی	خرۆکەی سپی
Red blood corpuscle	پرتکا سۆر	خرۆکەی سوور
Soft and chubby	دیهم گروڤر/ قەلەو	خروخەپان
Rotund, stout	گروڤر/ خر	خروپر
Relatives, kins	خزم	خزم
Kinship	خزمایەتی	خزمایەتی
Service	خزمەت	خزمەت
Servant	خزمەتکار	خزمەتکار
Patter	پیژن	خشپە
Brick	لبن	خشت
Time table, schedule	خشتە	خشتە
Jewellery	زێروزیڤ	خشل
Reptile (animal)	خشوک	خشۆك/ خشەك
Slippery	خز/ خلیسک/ حلیسک	خلیسك
Slip	حلیسان	خلیسکان/ خلیسکانێ
Dye, tinge, tint, imbue, pigment	بویە/ رەنگ	خم
Dying house, tint house	رەنگخانە	خمخانە
Dyer, tinger	رەنگریژ/ هەشکەر/ رەڤگکار	خمگەر
Suffocation, drowing	خەنقین	خنکان
Suffocated, chocked, drowned	خەندقی	خنکاو

English	بادینی	سۆرانی
Self, psyche	خۆ	خۆ
Surrender, give in	خو دانه دەست	خۆبەدەستەوەدان
Preservation	خۆپاراستن	خۆپاراستن
Selfish, self-loving	خۆپەرست	خۆپەرست
Selfishness	خۆپەرستی	خۆپەرستی
Self-conceited, vainglorious	خوبینی	خۆپەسند
Local	خۆیەتی	خۆجێیی
West, sunset	روژئاڤا	خۆرئاوا
Sunsetting	روژئاڤابوون	خۆرئاوابوون
Western	روژئاڤایی	خۆرئاوایی
Food	زاد/ خوراك	خۆراك
Dietetics, sitology	زانستی خۆراکی	خۆراکناسی
Sunburned	تاڤ بری	خۆربردوو
Natural, by nature	خورست	خۆرسك
Solar eclipse	رۆژ غەیری	خۆرگیران
East, sunrising	روژهەلات	خۆرهەڵات
Sunrising	روژهەلاتن	خۆرهەڵاتن
Oriental, eastern	روژهەلاتی	خۆرهەڵاتی
Middle east	روژهەلاتا ناڤەراست	خۆرهەڵاتی ناوەراست
Orientalist	روژهەلاتناس	خۆرهەڵاتناس
Orientalism	روژهەلاتناسی	خۆرهەڵاتناسی
Free	بەلاش	خۆرایی
Wish, hope	هیڤی/ خوزی	خۆزگا
Fine, nice	خوش	خۆش
Concealing	خوڤەشارتن	خۆشاردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Calligrapher	خوشنڤیس	خۆشنووس
Beloved, dear	خوشتڤی	خۆشەویست
Love	ئەڤینی	خۆشەویستی
Resistant	بەرگر	خۆگر
Disguising, changing one's cloth	خوگوهرین	خۆگۆرین
Dust, soil	توز	خۆڵ
Ash	ئاری	خۆڵەمیش
Gray	بۆز	خۆڵەمیشی
National, local	خومالی	خۆماڵی
To nationalize	خومالی کرن	خۆماڵی کردن (نەوت)
ˈˈah, God, Lord	خودی	خوا
vinity, theology	ئەسمانی/ خودیی/ غەیبی	خوایی
..ooked, inclined	لەنگ	خوار
..ating	خارن	خواردن
Drinking	ڤەخارن	خواردنەوە
Niece, nephew	خارزا	خوارزا
South	ژێری	خواروو
Wish, request	خواز/ خواست	خواز/ خواست
Asking, herhand	خاستن/ خواستن	خواستن
Metaphar	خوازە	خوازە
Borrowing	خاستن	خواستن
Natural	خورست	خواکرد
Counter, table, tray	سفرە	خوان
Pious, devout	خودی ناس	خواناس
Gavel, mallet, beetle	تۆپز	خوترە

English	بادینی	سۆرانی
Coins	هیردە	خوردە
Itching	خوراندن	خوران
Dates, palm	هرمە	خورما
Small pox	خوریکە	خوریکە
Flowing of water	شەرشر	خورەخوڕ
Sister	خیشک	خوشك
Niece, nephew	خارزا	خوشکەزا
Course	خول	خول
Circulating	زفرینەڤە	خولانەوە
Minute	دەقیقە	خولەك
Hobby, wish, preoccupation	ئارەزوو	خولیا
Servant	خولام	خوڵام
Dew	خوناڤ	خوناو
Necklace	رستک	خوناوکە
Bud	بشکوژ	خونچە
Habit	عەدەت	خوو
Salt	خوێ	خوێ
Blood	خوین	خوێن
Bloody	خوینی	خوێناوی
Blood money	خوین بایی	خوێن بایی
Studying	خاندن	خوێندن
Reading	ڤەخاندن/ ڤە خویندن	خوێندنەوە
Primary school	خاندنگەها سەرەتایی	خوێندگای سەرەتایی
Intermediate school	خاندنگەها ناڤەندی/ ناوەندی	خوێندگای ناوەندی

English	بادینی	سۆرانی
Secondary school	خاندنگەها ئامادەی/ دواناڤەندی	خوێندگای دواناوەندی
Preparatory school	خاندنگەها ئامادەی	خوێندگای ئامادەیی
Literate, educated	خیندەوار	خوێندەوار
Blood thirsty, bloodshed	خوین ریژ	خوێنرێژ
Cold blooded	خوین سار	خوێن سارد
Tolerable, cute	خوین شرین	خوێن شیرین
Student	خاندەڤان/ قوتابی	خوێندکار
Blood sucker	خوین مژ	خوێن مژ
Struggle	خەبات	خەبات
Struggling, strive	خەباتکرن	خەباتکردن
Circumcision	سونەتکرن	خەتەنە
Expenditure	مەزاختن/ تێداچون/ خەرجی	خەرجیی
Harvest, heap	جوخین/ بێدەر	خەرمان
Senile, insane	هەلپلی/ خورفی	خەرەفاو/ خەلەفاو
Busy	مژیل	خەریك
Falling, autumn	پاییز	خەزان
Treasure	خەزینە	خەزنە/ خەزێنە
Incharge of treasure	خەزینەدار	خەزنەدار
Father-in-law	خەزیر	خەزوور
Nose ring	خەزێم	خەزێم
Emasculating, castrating	خەساندن	خەسان
Emasculated, constrated	یێخەسیایە	خەساو

English	بادینی	سۆرانی
Thick, strong	ستیر	خەست/ ئەستور
Thick, pale	تیر	خەست (تێن)
Hospital	خەستە/ نەخوشخانە	خەستەخانە
Mother-in-law	خەسی	خەسوو
Gauch, inexperienced	خشیم	خەشیم
Sadness, worries, grief, sorrow	خەم	خەفەت
Sad	خەمبار	خەفەتبار
Prize, reward	خەلات	خەڵات
Temple	خەنافس/ جینیک	خەنافس
People, folk	خەلک	خەڵك
Coal	رەژی	خەڵووز
Solitude	خلوەت	خەڵوەت
Dagger	خەنجەر	خەنجەر
Smile	گرنژین	خەندە
Henna	خەنا	خەنە
Sleep, dream	خەڤ	خەو
Sleepy	پێ ب خەڤ	خەواڵوو
Sleep	خەڤ	خەوتن
Pleasant and sound sleeper	خەۆخوش	خەوخۆش
Sleepruin, sleepless	خەۆ رەڤین	خەوزڕان
Light sleeper	خەۆسڤک	خەوسووك
Fault, defect	خەش	خەوش
Deep, heavy sleeper	خەوگران	خەوقورس/ گران
Dream	خەڤن	خەون
Daydream, uqverie	خەونە رۆژ	زیندە خەون

English		سۆرانی
Oneiromancy	خەون راقەکرن	خەولێکدانەوە
Dream interpretation	خەونامە	خەونامە
Tending to sleep, heavy sleeper	خەووۆک	خەوۆک
Cucumber	خیار	خەیار
Fancy, imagination	خیال/ خەیال	خەیاڵ
Favour, charity	خێر	خێر
Benefaction, alms	قەنجی/ باش/ خێر	خێر
Benevolent	خێرخاز	خێرخواز
Benevolence, charitable	خێرخازی/ خێرخوازی	خێرخوازی
Family, wife, household	خێزان	خێزان
Family man, husband	خودان خێزان	خێزاندار
Cross-eyed	حەول/ خێل	خێل
Tribe, clan	بنەمال/ عەشیرەت	خێڵ
Ghost	سیتاڤک	خێو
Tent	خیڤەت	خێوەت
Traitor, betraying	خیانەت/ بێبەختی	خیانەت

English	بادینی	سۆرانی
D the ninth letter of the kurdish alphabet	د	د
Habit, custom	عەدەت	داب
Raining	باراندن	داباربن
Separation, divorce	بەردان	دابڕان
Descending, getting off	دابەزین	دابەزین
Secure, fattening	دابەستن/ رەپیتەکرن	دابەستن
Commence a prayer	نڤێژ دابەستن	نوێژدابەستن
Distribution, division	دابەشکرن	دابەشکردن
Obtaining, getting	دابین کرن	دابین کردن
Despotic, autocratic, absolute	ئوتوکراتی/ زوردار	داپلۆسەر
Thrashing	ئێشاندن	داپلوسین
Grandmother	داپیر/ پیر	داپیر/ داپیرە
Derivation	دارژتن	داتاشین
Anguish, grief	خەم/ قەهر	داخ
Closed, locked	گرتی	داخراو
Request	داخاز	داخواز
Justice	داد	داد
Court, trial	دادگەه	دادگا
Magistrate, judge	دادوەر	دادوەر
Notary public	دادنڤێس	وادنووس
Defendant	دەعوالێکری	داوالێکراو
Prosecutor	دەعواکار	داواکەر
Grandsister	دایکۆک	دادە
Wood, stick	دار	دار

English	بادینی	سۆرانی
Flagpole, flagstaf	دارئالا	دار ئاڵا
Log	دار	داری (سوتان)
Finance	دارایی	دارایی
Stretcher, bier	داربەز	دارەباز (دارەبان) دارتەرم
Wood cutter, wood chopper, logger	داربڕ	داربڕ
Carpenter	دارتاش	دارتاش
Carpentry	دارتاش	دارتاشی
Cigarette holder	باسک	دارجگەرە
Palm	داراخورمێ	دارخورما
Forest, wood	دارستان	دارستان
Dendrology	دارناسی	دارناسی
Clique	داروده‌ستەک	داروده‌سه
Slingshot	دارلاستیک/ بەرتیفک	دارلاستیق/ دارلاستیك
Expertfree climber	دارەڤان	دارەوان
Wooden	دارین	دارین
Composition, formulation	دارشتن	دارشتن
Sickle	داسک	داس
Crescent	هەیڤا چاردەشەڤی	داسەمانگ
Epic	داستان	داستان
Eagle	سمسیارک	داڵ
Shelter	دالده	داڵدە
Decrease	داشکاندن	داشکاندن
Mother	دایک	داك/ دایك
Unloading	داکرن	داکردن

English	بادینی	سۆرانی
Monopolize, monopolization	داکرن	داکردن
Monopsony	تشت راکرن/ هەلگرتن	شت داگرتن
Defence, supporting	بەرەڤانی	داکۆکی
Establishments, Authority, institution	دام و دەزگا دە سهەلات	دام و دەزگا
To quench	ڤەمراندن/ تەمراندن	دامرکانەوە
Draughts	دامە	دامە
Foundation, establishment	دامەزراندن	دامەزراندن
Skirt, footnote, edge	دەهمەن	دامەن/ دامێن
Period, part of aday	دان	دان
Grain, give, gift	دان	دان
Odontology	ددانناسی	ددانناسی
Toothache	ددان ئێش/ ئێشا ددانی	دان ئێشە
To extract	ددان دەرئینان	دان دەرهێنان
Sagacious	دانا	دانا
To put, place, set	دانان	دانان
Rare, uncommon	دەگمەن	دانسقە
Losing teeth	ددان کەتن	دان کەوتن
Extracting teeth	ددان هەلکێشان	دان کێشان
Dialogue, discourse	دانوستاندن	دانوستان
Grain, cereal	دانی	دانوو
Single, individual	دانە	دانە/ قل
Beloved, darling	دوست/ هەڤال	دانە/ قل
Author	دانەر	دانەر

English	بادینی	سۆرانی
Generous	مەرد	دانیار
Sitting	رینشتن	دانیشتن
Inhabitance	دانیشتی/ ئاکنجی	دانیشتوان
Demography	زانستێ ئاکنجی بوون	دانیشتوان ناسی
University, school	زانکو/ زانینگەهـ	دانیشگا/ زانکۆ
Thread, trap	داڤ	داو
Request	داخازی	داوا
Caller, claimant	داخازکەر	داواکار
Suitor	خوازیار/ خازیار	داواکەر
Drugs, medicines	دەرمان	داودەرمان
Invitation	دەهوات	داوەت
Skirt	داو/ داوێن/ دەهمەن	داوێن
Decent, honest	دامانپاك/ دەهمەنپاك	داوێن پاك
Indecent, dishonest	دەهمەنپیس	داوێن پیس
Future, coming	داهاتی	داهاتوو
Inclination	لاری/ نشیڤی	داهێزران
Creator, inventor	دروستکەر	داهێنەر
Mother	دایك/ دایك	دایك
Motherhood	دایکایەتی	دایکایەتی
Grandmother	پیر/ داپیر	دایەگەورە
Nurse	دایەن/ دایکۆك	دایەن
Nursery, creche	دایەنگە	دایەنگە
Tooth	ددان	ددان
Currency	دراڤ	دراو
Neighbour	هەڤسی/ جیران	دراوسێ
Crack	دەرز	درز

English	بادینی	سۆرانی
Rough, coarse	مەزن	درشت
Divulge	درکاندن	درکاندن
Lie	درەو	درۆ
Liar	درەوین	درۆزن
Lies and fabrication	درۆدەلەسە	درۆودەلەسە
Creation, manufacturing	درستکرن	دروست کردن
Slogan, emblem	دروشم	دروشم
Blessing, peace salutation	سلاڤ	درورد
Peace be upon him	رەحما خودێ لسەربیت/ سلاڤ ل سەربیت	درودی خوای لێبی
Sewing	دروار	دروومان
Harvesting, reaping	دروین	دروێنە
Harvester, reaper, gatherer	دروینکار	دروێنەکار
Tree	دار	درەخت
Late	درەنگ	درەنگ
Shining, glittering, sparkling	بریسقی/ تەیسی	درەوشانەوە
Long, tall	درێژ	درێژ
Length	درێژاهی	درێژایی
Along with	ب درێژیا	بەدرێژایی
Extending, prolonging	درێژکرن	درێژکردنەوە
Elaborating, give detail	درێژەپێدان	درێژە پێدان
Grudging	خەمپەلنەگر	درێغی/ کەمتەرخەمی
Vicious, malicious	دڕ/ هار	دڕ

English	بادینی	سۆرانی
Tearing	دڕاندن	دڕان
Torn	دڕیای	دڕاو
Thorn	دڕکێ/ ستری	دڕك
Wild, beast	درندە/ هوڤانی	دڕندە
Thief, robber, burglar, stealer	دز/ دزیکەر	دز
Stolen	دزیای/ دزی	دزراو
Theft, robbery, thievery, larceny	دزی	دزی
Piracy, free-boating	دزی دەریایی	دزی دەریایی
Opposite, counter	دژ	دژ
Counterattack, counter offensive	دژە هێرش	دژەهێرش
Enmity	دژمناتی	دژمنایەتی
Dirty	پیس	دژوێن
Husband's and wife's sister	دش	دش
Heart	دل	دڵ
Heartache	دلئێشان/ ئێشا دلی	دڵئێشان
Appetite, captivate	دلبرن	دڵبردن
Beloved, sweetheart	دلبەر	دڵبەر
Suspicious, distrust	دلپیس/ دل خەلەت	دڵپیس
Love	دلداری/ ئەڤینی	دڵداری
Sincere	دلسوز	دڵسۆز
Drop	دلوپ	دڵۆپ
Drop	دلوپ	دڵۆپە
Vindication, heart beating	دلّ لێدان	دڵەکوتە

English	بادينى	سۆرانى
World	دنيا	دنيا
Experienced	دنياديتى	دنيادیده
Buttermilk	دەو	دۆ
Daughter	کچ	دۆت
Condition	بار/ رەوش	دۆخ
Losing	دۆريان	دۆڕان
Loser, forfeiter	دۆڕیای/ خوسار	دۆڕاو
Case, issue	دۆز	دۆز
Hell	دوزەخ	دۆزەخ
Discover	دوزەرەوە	دۆزەرەوە
Discovery	ڤەديتن	دۆزینەوە
Illicit lover, friend, girl friend, boy friend	هەڤال/ یار	دۆست
Friendship	هەڤالینی	دۆستایەتی
Dosie	دوسیه	دۆسیه
Grape syrup	دوشاڤ	دۆشاو
Mattress	دوشەک	دۆشەك
Milking, milching	دوشین/ دوشتن	دۆشین
Jug, jar, pitcher	دولك	دۆلّکه
Valley	نهالْ/ گەلی	دۆلّ
Cupboard	دولاب	دۆلاّب
Domino	دومينه	دۆمینه
Donum	دونم	دۆنم
Last, final	دیماهی	دوا
Delay, postpone, defer	پاشئێخستن	دواخستن
Future	پاشەروژ	دوارۆژ

English	بادینی	سۆرانی
Twelve	دوازده	دوازده
Retard, regressive	پاشکەفتی	دواکەوتو
Duodecimal, duodenum	دازدەگریٚ	دوانزەگریٚ/ دوازدەگریٚ
Rostrum, pulpit	سەکو/ دەپ	دوانگە
Later, final, latter	پاشی	دوایی
Microscope, farsighted	دویربینە	دوربین
Island	گزیرتە	دورگە
Enemy	دژمن	دوژمن
Enmity	دژمنایەتی	دوژمنایەتی
Shop	دکان	دوکان
Shopkeeper	دکاندار	دوکاندار
Button	قوپچە	دوگمە
Two	دوو	دوو
Twins	جمیٚک	دووانە
Once again, repeat	دووبارە	دووبارە
Schism, dissension	هەڤدژی	دووبەرەکی
Support, back	پشتگیٚری	دووپات
Scorpion	دیپشک	دوپشك
Square	دوجا	دووجا
Hesitation	دوودلی	دوودڵی
Homosexual, sodomite	نیٚرباز/ لوگی	نیٚرباز
Far, distant	دویر	دوور
Distance, dimension	دویری	دوورایی
Out of range	ڤەدەر	دوورەپەریٚز

English	بادینی	سۆرانی
Two-faced, hypocrite	دوو روی	دووڕوو
Hybrid, cross-bred	دوورەگ	دووڕەگ
Junction	دوڕیان	دووڕیان(مفرق)
Deceitful, double tongued	دووزمان	دووزبان/ دووزمان
Deceitfulness	دووزمانی	دووزبانی/ دووزمانی
The day after tomorrow	دوزبە	دووسبەی
Monday	دووشەمب	دووشەم/ دووشەممە
Double	دووقات	دووقات
Together	پێکڤە	دووقۆڵی
Smoking	دویکێل	دووکەڵ
Yesterday	دهی	دوێنێ
Last night	شڤێدی	دوێنێشەو
Ten	دەه	دە
Dagger, damascended dagger	خەنجەر	دەبان
Stupid	ساویلکە/ ساهێلە	دەبەنگ
Conclusion	ئەنجام	دەرئەنجام
Profit, income, earnings	داهات	دەرامەت
Courtsy	هاریکەریێ مالا شاهی	دەربار
Rescued, saved	قورتالبو	دەربازبوون
Expression	دەربرین	دەربڕین
Astray, homeless, wander	دەربەدەر	دەربەدەر
Strait	دەربەند	دەربەند
Dress, underwear	دەرپێ	دەرپێ

English	بادینی	سۆرانی
Exit, escape	دەرچوون/ دەرکەفتن	دەرچوون
Disease, pain, torment	دەرد	دەرد
Disturbance, worry, diseased	نەخوش	دەردەدار
Lesson, lecture	دەرس/ وانە	دەرز
Dozen	دەرزن	دەرزەن
Teaching	وانەبێژی	دەرزوتنەوە
Neddle, injection	دەرزیك	دەرزی
Give aninjection	دەرزیك لێدان	دەرزی لێدان
Vanished, abandoned	دەرکری	دەرکراو
Door	دەرگەه	دەرگا
Doorman	دەرگەڤان/ قاپوکی	دەرگاوان
Drug	دەرمان	دەرمان
Pharmacy	دەرمانخانە	دەرمانخانە
Chemist	دەرمانساز	دەرمانساز
Pharmacology	دەرماننناسی	دەرماننناسی
Gate, introduction	دەسپێك	دەروازە
Environment, context	دەوروبەر	دەروبەر/ دەورروبەر
Psyche, conscience	دەرون	دەرون
Psychology	دەروننناسی	دەروننناسی
Experimental psychology	دەروننناسی ئەزمونی	دەروننناسی ئەزمونی
Educational psychology	دەروننناسی پەروەردەی	دەروننناسی پەروەردەیی
Chance, opportunity, shelter	دەرفەت/ جەه	دەرەتان
Capacity, copewith	دەرهەق	دەرەقەت

English	بادینی	سۆرانی
External, foreign	دەرەکی	دەرەکی
Out side, aboard	دەرڤە	دەرەوە
Sea	دەریا	دەریا
Lake	دەریاچە	دەریاچە
Establishment, institution	دەزگەهـ	دەزگا
Fiance, fiancee	دەزگر	دەزگیران
Involvement, engagement	دەزگیرانی	دەزگیرانی
Thread	دەزی	دەزوو
Hand	دەست	دەس/ دەست
Grinder	دستار	دەستار
Empty-handed	دەست ڤالا	دەستبەتاڵ
Fraudulent, deceitful	قولبڕ	دەسبڕ
Generous, lavish, extravagant	دەسبەردای	دەسبڵاو
At once, immediately	ئێکسەر	دەسبەجێ
Under forced residence	دەستەسەر	دەسبەسەر
Trustworthy	دەسپاک	دەسپاك
Masturbation	دەستپەڕ	دەسپەڕ
Srart, commence	دەستپێکرن	دەسپێکردن
Constituent, draft	دەستور	دەستوور
Dozen, ingroups	دەستەک	دەستە
Clique, coterie, faction	دار و دەستەک	دەستەودایەرە
Initiation, initiative	دەست پێشخەری	دەست پێشکەری
Phrase, expression	دەستەواژە	دەستەواژە

English	بادینی	سۆرانی
Interfere, intervene	مایتێکرن	دەستێخستن
Aggression	دەستدرێژی	دەستدرێژی
Cash	کاش	دەستی/ کاش
Manual	دەستی	دەستی
Hand writing	دەسخەت	دەسخەت
Wash basin	دەسشۆر	دەسشۆر
Handle, haft, pestle	دەستک	دەسك
Bunch of flowers	دەستەکی گولا	دەسکە گوڵ
Tampering, mending	دەسکاری	دەسکاری
Artificial	دەسکرد	دەسکرد
Poor	دەستکورت	دەسکورت
Income, achievement, earnings	دەستکەفتن/ دەستکەفت	دەسکەوت
Gloves	دەزگورك/ لەمپك	دەسکێش
Potholder	دەستگر/ دەزرگر	دەسگر
Supporting	دەستگرتن/ دەزگرتن	دەسگرتن
Headcover	دەرسوك	دەسمال
Capital, wealth	سەرمایە/ سەرومال	دەسمایە/ سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	دەسمایەدار/ سەرمایەدار
Manuscript, hand written	دەستنڤیس	دەسنووس
Ablution	دەستنڤێژ/ دەسترێ	دەسنوێژ
Handkerchief	دەستەسڕ	دەسەسڕ
Authority, power	دەسپەلات	دەسەڵات
Pet, tamed	کەهی	دەسەمۆ
Plain	دەشت	دەشت

English	بادینی	سۆرانی
Open plain	دەشتایی/ دەشتاتی	دەشتایی
Open air, open country	دەشت و دەر	دەشت ودەر
Insect, creature	درندە	دەعبا
Pride, conceit	دفنبلندی	دەعیە/ ڤیز
Crops, grain, wheat and barley	دەخل و دان	دەغل و دان
Tambourine	دەف	دەف
Copy book, note book	دەفتەر	دەفتەر
Vessel, container	لەگەن	دەفر/ لەگەن
Text	دەق	دەق
Exactly	وەکی/ عەینی	دەقا و دەق
Rigid	رەقکری/ ئوتیکری	دەقگرتو
Nare, token	کێم/ دەگمەن	دەگمەن
Gap, breach	کولەک/ دەلاقە	دەلاقە
Bitch	دێهل/ دێلک	دەڵ/ دێڵ
Lioness	شێرێ مێ	دەڵەشێر
Agent, broker	دەلال	دەڵاڵ
Oral, mouth	دەڤ	دەم
Brain	مێشک	دەماخ
Vein, nerve	دەمار	دەمار
Neurology	دەمارناسی	دەمارناسی
Pistol	دەبانجە	دەمانچە
Abusive	دەڤپیس	دەم پیس
Man of words, deceitful	ئەزمانخۆش/ زمانخۆش	دەم تەڕ
Face, visage	سەروچاڤ	دەموچاو

English	بادينى	سۆرانى
At once	نوكه	دەمودەس
Dialogue	هەڤ پەيڤين/ ئاخفتن	دەمەتەقێ
Wrangle	جرەچوون/ جرجر	دەمەقاڵێ
For along time	دەمەكێ درێژ	دەمێکە
Ifnot, otherwise	هەكەرنە	دەنا
Single grain	دندك	دەنك
Single grain of wheat	دندكەكا گەنمی	دەنكە گەنم
Sound, voice	دەنگ	دەنگ
Phonetics, acoustics	دەنگناسی	دەنگناسی
Good voice, nice sound	دەنگخۆش	دەنگخۆش
Voiced	دەنگدار	دەنگدار
Voting, poll, election	دەنگدان	دەنگدان
Echo	دەنگ ڤەدان	دەنگدانەوە
Hoarse sound	دەنگ كەتی	دەنگگڕ
Completely hoarse	دەنگ كەفتی	دەنگ گیران
News	دەنگ و باس	دەنگوباس
Noise, noisy	خەبسە دەنگ/ قەرقەشە	دەنگە دەنگ
Beak, edge	سەرك	دەنووك (تیغ)
Beak	نكل/ دمك	دەنووك
Home, tent	دەوار	دەوار
Reading	پێداچوون	دەورکردنەوە
Environment, surroudings	دەوروبەر	دەوروپشت
Enclose	دورپێچ	دەورەدان/ دەورگرتن
State	دەولەت	دەوڵەت
Rich	زەنگین	دەوڵەمەند

English	بادینی	سۆرانی
Bush	تەراش	دەوەن
Drum	دهۆڵ	دەهۆڵ
Drummer	دهولڤان	دەهۆڵژەن/ دەهۆڵکوت
Tenth	پێ دەهێ	دەهەم
Tens	دەهان	دەیان
Village	گوند	دێ
Will come	دێئێت	دێ
Preface	دیباجە	دیباچە
From village to village	ژگوندەکی بو گوندەکی	دێبەدێ
Monastery	دێر	دێر
Once upon atime	جارەکێ	دێرزەمان
Ancient, antique	دێرین	دێرین
Gray	خولی	دێز
Watered by rain	دێم	دێم
Demon	دێو	دێو
Village	گوند	دێهات
Villager	گوندی	دێهاتی
Salesman	دێوەرە/ بەقال	دێوەرە
Another, other	یێدی	دی
Country	ولات	دیار
Christian	فەلە	دیان
Phenomenon, phenomena	دیاردە	دیاردە
Phenomenology	دیاردەناسی	دیاردەناسی
Gift, present	دیاری	دیاری
Sight, meeting	دیتن	دیتن

English	بادینی	سۆرانی
Meeting	دیدار	دیدار
Eyes	چاڤ	دیده
Visiting	سەرەدان	دیدەنی
Vanguard	دیدەڤان	دیدەوان
Boy scout	دیدەڤانی	دیدەوانی
Pillar, pole	کاریته	دیرەك
Again, also	دیسا	دیسان
Prisoner of war, internee	یەخسیر/ ئیخسیر	دیل
Swindle, swing	جولانك هژاندن	دیلانێ/ جۆلانێ
Interview	دیدار	دیمانه
Scene	دیمەن	دیمەن
Religion	ئۆد/ ئایین	دین
Religious man, pious	ئولدار	دیندار
Piety, religiousness	ئولداری/ ئولپەرستی	دینداری
Wall	دیوار	دیوار
Divan, council	دیوان	دیوان
Guest room	کوچك	دیوەخان

English	بادینی	سۆرانی
R The tenth letter of the kurdish alphabet	ر	ر
Opinion, solution	را	را
Amusement, recreation, passing	خوش رابهورین/ رابهرین	رابواردن
Past, passing	رابردو/ بوری/ رابهورین	رابووردوو
Past perfect	رابردویێ دویر	رابووردووی دوور
Supervisor	رابەر/ رێبەر	رابەر
Uprising	سەرهەلدان	راپەرین
Sweeping away	راپێچان	راپێچان
Whisking away	راپێچ کرن	راپێچ کردن
Stirring	راهەژاندن	راتەکاندن
Scaring horrifying	بەعجاندن/ بزداندن	راچلەکاندن
Unfolding, laying out	رائێخستن	راخستن
Radar	رادار	رادار
Chasing, pursuing	بەردا ب دیڤە/ راهێلان	رادونان
Elopement	رەڤاندن	رادوکەوتن
Ratio, degree, rank	رادە	رادە
Limited	دیارکری	رادەدار
Hesitated	دودلْ	رارا
Corridor, passage	ناڤدەر/ ناڤدەرەك	رارەو
Secret, mystery	راز	راز
Decoration	خەملاندن	رازاندنەوە
Mild criticism	گلەوگازندە	رازوگلەیی
Aniseed, fennel	رزیانۆك/ رزیلانك	رازیانە
Satisfied, content	رازی	رازی

English	بادینی	سۆرانی
Persuading, convincing	رازیکرن	رازیکردن
Service	خزمەت	راژە
Commission, recommendation	راسپاردن	راسپاردن
Authorized agent	رێدای	راسپێردراو
Recommendation	سپارتەك	راسپێری
Plain true, right, rightist	راست	راست
Straightway, flat	راستایی	راستایی
Get on one's feet	هەستانەوە	راستبوونەوە
Truth-teller, truthful	راستگۆ	راستبێژ/ راستگۆ
Correction, straighten	راست ڤەکرن	راستکردنەوە
Ruler	راستە/ خەتکێش	راستە
Real, true	راستەقینە	راستەقینە
Direct, straight	لێکسەر	راستەوخۆ
Live	زندی	راستەوخۆ
At once, immediately, instantly	راست و دروست	راستەوراست
Stirring	شلقاندن	راشلەقاندن/ راتەکاندن
Running, avoid	رەڤین	راکردن
Laying back	خودرێژکرن/ پالڤەدان	راکشان
Pulling	راکێشان	راکێشان
Puller, charming	راکێشەر	راکێشەر
Upbring	راگرتن	راگرتن
Servant	خولام	راگرتە

English	بادینی	سۆرانی
Information, propaganda, publicity	راگەهاندن	راگەیاندن
Coming, arriving in time	ڤیْ راگەهشتن	راگەیشتن
Dean	راگر	راگر
Pet, accustomed	کەهی	رام/ کەوی
Taming	کەهی کرن	رامکردن/ دەستەمۆکردن
Sweeping	مالین	رامالین
Preoccupation	ئێرامین	ڕامان
Submitting, obedience	بیْ دەنگکرن	رامبوون
Political	رامیاری	رامیاری
Thigh	ران	ران
Pronoun	جهناڤ	راناو
Personal pronoun	جهناڤی کەسی	راناوی کەسی
Trousers	شەل/ پەشم	رانك
Hunting, fishing	ڕاڤ/ نێچیر	ڕاو
Hunter	راڤچی/ نێچیرڤان	راوچی/ راوکەر
Chasing, pursuing	دیڤکەفتن	راونان
Foray	تالان	راوورووت
Standing, stopping	راوستیان	راوەستان
Consulting, discussing	راوێژ	راوێژ
Consultant	راوێژکار/ شیرەتکار	راوێژکار
Commodity	راهاتن	راهاتن
Practice	راهێنان	راهێنان
Cover, carpet	مەحفیر	رایەخ

English	بادینی	سۆرانی
Narrow way	بەروار/ رێکا تەسک/ تەنگ	رچە
Heard	ریە	ردێن
Decay	رزین	رزان/ رزین
Free, liberated	رزگار	رزگار
Be saved, liberated	رزگاربوون	رزگاربوون
Rescue	رزگارکرن	رزگارکردن
Liberation	رزگاری خواز	رزگاریخواز
Pouring, spilling	رژیان	رژان
Greedy, miser	قەلس	رژد
System, regime	رژیم	رژێم
Spin	رستن	رستن
Sentence	رستە	رستە
Syntax	رستەسازی	رستەسازی
Disgraced	شەرمەزار	رسوا
Vomiting, cholera	هلاڤێتن	رشانەوە
Shedding blood	خین رشتن	رشتن/ خوێن
Sparkle	تەیساندن/ چریسک	رشێن
To kidnap	رەڤاندن	رفاندن
Elopement	رەڤاندن	رفاندن
To loot	تالان	رفاندن
Anger, wrath	کەرب	رق
Spite, rancour	کەرب و کین	رق
Stubborn	رکو	رق ئەستوور
Authority, power	رکێف	رکێف
Spear	رم	رم
Falling, collapse	هەرفاندن	رمان

English	بادينى	سۆرانى
Jousting	رمبازى	رمبازى
Javelin thrower	رم هاڤێژ	رمهاوێژ
Collapsed, ruined	هەرفتى	ڕماو
Wailing	شين و گرى	ڕۆرۆ
Godown	روچوون/ زەنەك	ڕۆچوون
Spirit	رح	ڕۆح
Edge, bank	رەخ	ڕۆخ
Time, all day	وەخت/ دەم	ڕۆژگار
Sun	روژ	ڕۆژ
Daily	روژانە	ڕۆژانە
West, sunset	روژئاڤا	ڕۆژئاوا
Sunset	رۆژئاڤابون	ڕۆژئاوابوون
Western, westerner	رۆژئاڤاى	ڕۆژئاوايى
Dawn	شەفەق/ بەرى سپێدێ	ڕۆژبوونەوە
Carry on, pass, waste, Spend	رۆژبوراندن	ڕۆژبەسەربردن
Chameleon, sun worshipper	روژ پەرست	ڕۆژپەرست
Solar eclipse	روژگيران/ روژ غەيرى	ڕۆژگيران
News paper	روژنامە	ڕۆژنامە
Journalism	روژنامەڤانى	ڕۆژنامەگەرى
Journalist	روژنامە نڤێس	ڕۆژنامەنووس
Fasting	روژى	ڕۆژوو/ ڕۆژى
Breaking fasting	روژى شكاندن	ڕۆژوشكاندن
One who fasts	روژى گر	ڕۆژووگر
East, sunrise	روژهەلات	ڕۆژهەڵات
Eastern, oriental	روژهەلاتى	ڕۆژهەڵاتى

English	بادینی	سۆرانی
Orientalist	رۆژهەلاتناس	رۆژهەلاتناس
Orientalism	رۆژهەلاتناسی	رۆژهەلاتناسی
Resurrection, the hereafter	ئاخرەت	رۆژی‌دوایی
Bright, lit up	رەوشەن	رۆشن
Sheding light, brightness	رۆشنایی	رۆشنایی
Educated, intellectual	رەوشنبیر	رۆشنبیر
Cultural	رەوشەنبیری	رۆشنبیری
Anger, wrath	رکێ/ کەرب	رق و قینە
Role	رۆڵ	رۆڵ
Sonny, baby	کورۆ	رۆڵە
Novel	رومان	رۆمان
Novelette, novelta	کورتە رومان	کورتە رۆمان
Oil, grease	رون	رۆن
Clear, pure	رۆهن/ ئەشکەرا	رۆن (ڕوون)
Forming	چێکرن	رۆنان
Walking, going	چوون	رۆیشتن
River	ریبار	روبار
Face, form	روخسار	روخسار
Appearance	ڕوی دەرڤە	روکار
Face	ری/ ڕوی	ڕوو
Appearance, hypocrisy	ئادگار/ نژیار	ڕوالەت
Hypocrisy, duplicity	دووڕوی	روالەت
Planting	چاندن	رواندن

English	بادینی	سۆرانی
Look, watch, observe	چاڤدێری/ لێ نێرین/ سەحکرن	ڕوانین
Observer	دیدەگە/ لێنەڕ	ڕووانگە
Area	ڕویبەر	ڕووبەر
Face to face	ری ب ری	ڕووبەڕوو
Veil	پەچە/ پێچە	ڕووپۆش
Naked, bare	ریت/ ریس	ڕووت
Completely naked	ڕویت و قیت	ڕووت و قوت
Robbing, looting	تالانکرن/ ڕویتکرن	ڕووتاندنەوە
Molting	ڤەرویچان	ڕووتانەوە
Bald	ڕویت	ڕووتاوە
Looting	ڕویتکرن	ڕووتکردنەوە
To undress, put off, take off	ریس کرن	ڕووتکردنەوە
Naked, dishonest, thin	ڕویتە	ڕووتە
Half-naked	نیف ریس	ڕووتەڵە
Lean, skinny, bony	قۆر	ڕووتەڵە
Undressed	ریس	ڕووتەن
Spoil, destroy, collapse	روخان	ڕووخان
Destroying, spoiling	روخاندن	ڕوخاندن
Cheerful, gay	ری خوش/ کەیف خوش	ڕووخۆش
Event, happening	ریدان	ڕوودان
Accidence, incidence	رویدان	ڕوداو
Pale, discomfited	پێتی	ڕووزەرد
Reputable, honourable	ری سپی	ڕووسپی/ ڕووسوور

English	بادینی	سۆرانی
Morose	ڕوی گرژ	ڕووگرژ
Shroud, appearance	ڕوی دەرڤە	ڕووکەش
Cheek	ڕووی	ڕوومەت
Clear, bright	روون	ڕوون
Bright	روناک	ڕووناك
Brightness light, illumination	روناهی	رووناکی
Eloquence, rhetoric	تەر زمانی/ رەوانبێژی	ڕوونبێژی
Clarifying, illuminating	رونکرن	ڕوونکردنەوە
Daring	مێرانی	ڕووهاتن
Plant	رووەک	رووەك
Botany	رووەکزانی	ڕووەکزانی
Toward	بەرەڤ	ڕووەو
Sharp, exact	مەزبوت	رەبەق
Celibate, bachelor	رەبەن	رەبەن
Stiff and straight, erect	رەپ/ راکدی	رەپ
Passing, to pass	بوری	رەتبوون
Refusing, to refuse	قەبول نەکری/ قەبول نەکرن	رەتکردنەوە
Bare, poor	ڕویتە/ ڕیس	رەجال
Origin, root, stock	بنەکوک/ بنەمال	رەچەڵەك
Tranquil	رەحەت	رەحەت
Funnel for pouring oil	کوڤک/ رەحەتی	رەحەتی
Comfortable	رحەت	رەحەت
Equipment	کەل و پەل	رەخت

English	بادینی	سۆرانی
trousseau	بارگا بیکیٚ/ خرومری‌بیکیٚ	رەختی بووك
Sturdy	خورت/ قایم/ مکوم	رەختە
Sturdy criticism	رەخنەی مکوم	رەخنەی رەختە
Criticism, faut-finding	رەخنە	رەخنە
Literary criticism	رەخنەی ئەدەبی	رەخنەی ئەدەبی
Critic	رەخنەگر	رەخنەگر
Criticizing	رەخنەگرت	رەخنەگرتن
Vineyard	رەز	رەز
Consent	رازی	رەزا
Satisfaction, ratification	رازی/ رەزامەندی	رەزامەندی
Vine dresser	رەزڤان	رەزەوان
Mean, stingy, miser	رەزیل/ قەلس	رەزیل
Charcoal	رەژی	رەژوو/ خەڵوز
Descent	رەسەن/ بنەکوک	رەسەن
Pedigree, thorough bred	رەسەنناسی	رەسەن
Picture, photo	رەسم/ وێنە	رەسم
Black	رەش	رەش
Charcoal ink	رەشاڤ	رەشاو
Blackness, indistinct distant object	رەشاتی	رەشایی
Blackish	پیچەکیٚ رەش	رەشباو
Mobilization, leve en masse	سەفەربەر	رەشبگیری
Pessimist	رەشبین	رەشبین
Erasing	ژیٚ برن/ رەش ڤە کرن	رەشکردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Envy	حەسویدی	رەشك/ ئێرەیی
Envious	زك رەشك	رەشكن
Cummin seed	رەش رەشك	رەشكە
Black goat-skin tent, black-tent	كوین/ كۆنی رەش	رەشماڵ
Bribe	بەرتیل	رەشمە/ رەشوە
Poor, down-at-heel	بەلەنگاز	رەش و رووت
Piebald, black and white	رەش و سپی	رەش و سپی
Tempest, violent wind,Gale	رەشەبا	رەشەبا
February	شوات	رەشەمێ
Cattle	كەر (كەرێ پەزی)	رەشەوڵاخ
Iris of eye	چاڤدان	رەشێنە (چاو)
Behaviour, conduct	رەوشت	رەفتار
Shelf	رەف	رەفە
Hard, cruel, severe, solid, frozen	رەق	رەق
Thin, slim	قۆڕ	رەقەڵە
Root, vein	ڕە	رەگ
Origin	ڕە/ بنچینە/ نژاد	رەگ و ریشە
Race, sex, gender	رەگەز	رەگەز
Ethnology	نەژادناس	رەگەزناس (نەتەوەناس)
Racist	رەگەزپەرست	رەگەزپەرست
Racism	رەگەزپەرستی	رەگەزپەرستی
Instinct		رەمەك
Ordinary	ئاسایی-ئاسا	رەمەكی

English	بادينى	سۆرانى
Labour, strife, toil	ڕەنج	ڕەنج
Servant, labourer	ڕێنجبەر	ڕەنجبەر
Toiler	کارکەر/ ڕێنجبەر	ڕەنجدەر/ ڕەنجکێش
Unfortunate, one who has toiled invain	بێبەخت/ بەخترەش	ڕەنجەڕۆ
Colour, paint	ڕەنك	ڕەنگ
Chromatics	ڕەنگناسی	ڕەنگناسی
Multi-coloured	ڕەنگاورەنك	ڕەنگاورەنگ
Colourful, pretty	ڕەنگین	ڕەنگین
Its colour is not fast	بەدرەنك/ ڕەنگی زوی دچی	ڕەنگدانەوە
Reflex	ڤەدان	ڕەنگدانەوە
Dying, paining	ڕەنگکرن	ڕەنگکردن
To turn pale	ڕەنك کەتی	ڕەنگهەڵگەڕان
Possible, probably	چێبونبار	ڕەنگە
Number	ژمارە	ڕەنووس
Exodus, march, imigration	ڕەڤین	ڕەو
Just, fair	داد/ ڕەوا	ڕەوا
Fluent	ڕەوان/ ڕەوانبێژی	ڕەوان
Rhetoric, fluency	ڕەوانبێژی	ڕەوانبێژی
Fluency	ڕەوانی	ڕەوانی
Bright	ڕەوشەن	ڕەوشەن
Moral, behaviour	ڕەوشت	ڕەوشت
Ethics, moral philosophy	ڕەوشتناسی	ڕەوشتناسی
Wheel	پێچکە/ چەرخ	پەوورەوە

English	بادینی	سۆرانی
Cowboy	گاڤان	ڕەووگ/ گادان
Flock	جەلەب/ گاران	ڕەوە
Nomad	ڕەڤەند/ کوچەر	ڕەوەند
Colony	ڕەڤەند	ڕەوەند
Be untied, loosened	ڤەرەڤین	ڕەوینەوە
Unable to sleep	خەو رەڤین	خەو/ ڕەوینەوە
Heavy rain	ڕەهێل/ تاڤی باران	ڕەهێڵە
Shower, downpour	ڕەهێلە	ڕەهێڵە
Road, way	ڕێک	ڕێ
Highway	ڕێکا سەرەکی	ڕشاڕێ
Possible, sensible	چێربیت/ ڕێک دچیتێ	ڕێ تێچوون
Way, doctrine	ڕێباز	ڕێباز
Methodology	مەلپەزەزانی/ ڕێبازکاری	ڕێبازگەری
Passerby	ڕێبوار/ ڕێڤینگ	ڕێبوار
January	چلەیا پاش	ڕێبەندان
Permission	دەستویردان	ڕێپێدان
Management, arrangement	ڕێکخستن	ڕێخستن
Political organization	ڕێکخراو	ڕێکخراو
Organiser, coordinator	ڕێکخەر	ڕێکخەر
Carridor, passage	ناڤدەر	ڕێڕەو
Respect	ڕێز	ڕێز
Class	ڕێز/ ڤوناغ	ڕێز
Rank	ڕێز	ڕێز
To respect	ڕێزگرتن	ڕێزلێنان
Waterfall	سولاڤ/ سیلاڤ	ڕێژان/ تاڤگە

English	بادینی	سۆرانی
Ratio, per	رێژ	رێژه
Percent	رێژا سەدی	رێژەی سەدی
Rule	یاسا	رێسا
Regular, arranged	رێک و پێک	رێك
Chic	کەشخە	رێك
Organisation	رێکخراو	رێکخراو
Arrangement	رێک و پێک کرن/ سەروبەرکرن	رێککردن
Agreement, treaty	رێکەفتن	رێککەوتن
Way, road	رێک	رێگا
Permission, allowance, grant	دەستویردان	رێگادان
Highway man, bandit, highway robber	رێگر	رێگر
Rhubarb	رێڤاس	رێواس
Fox	ریڤی	رێوی
Flattering, hypocrisy	ریاکرن	ریاکردن
Dung	ریخ	ریخ
Bowels	ریفیک	ریخۆڵە/ ریخەڵۆك
Appendix	ریفیکا کۆرە	ریخۆڵە کوێرە
Class, line, rank	رێز	ریز
Beard	ریه	ریش
To shave	ریه تراشین	ریشتاشین
To trim, clip, cut	ریهکرن	ریش کورتکردن
Root	رەه	ریشە/ رەگ

English	بادینی	سۆرانی
Z The 11th letter of the kurdish alphabet	ز	ز
Self, psyche	زات	زات
To dare	وێریان	زاتکردن
Food	زاد	زاد
Mouth	دەڤ	زار
Dice	زار	زار
Dialect	زار	زار
Term	زاراڤ	زاراوە
Orally	زارەکی	زارەکی
Tosqueak, to twitter, Twittering, squeaking	چیرە چیر	زاق و زیق
Dominant	زەفەردەست	زاڵ
To dominate	زالبوون	زاڵبوون
Wound	برین	زام
Wounded	بریندار	زامدار
Scientist, scholar	زانا	زانا
Known, informed	هینکری/ لێهاتە زانین/ راگەهاندی	زانراو
Science	زانست	زانست
Scientific	زانستی	زانستی
University	زانکو/ زانینگەهـ	زانکۆ
Scientist	زانیار	زانیار
Information	زانیاری	زانیاری
To know, knowledge	زانین	زانین
Newly born	نی زایی	زاو/ تازەزاو
Bride groom	زاڤا	زاوا

English	بادینی	سۆرانی
Son-in-law	زاڤا	زاوا
Intercourse	جوتبون	زاوزێ
To perish, give away, lose	بەرزەکرن	زایەکردن
To wail, wailing	شین و گرین	زایەڵە
Echo	زرین	زایەڵە
Sex	سێکس	زایەند
Sexology	زانستێ سێکس	زایەندناسی
Birth place	زیینگە/ بونگە	زاییگە/ زاینگە
Anno domini	زایینی	زایینی
Language, tongue	زمان	زبان/ زمان
Rough, harsh	زڤر	زبر
Rubbish	زبل/ کلێش	زبڵ
Refuse, heap	گوفەک	زبڵدان
Rubbish carrier	گلێش رێژە	زبڵرێژ/ زبلکێش
Gall, courage	زراڤ	زراو
To terrify	زراڤ ڤەتاندن	زراوبردن
Be terrified	زراڤ چون	زراوچوون
Huge	مەزن	زرتە/ زرتە زەلام
Unripe	کەرک/ نەگەهشتی	زرك/ زڕ/ نەگەییو
Booming, thudding	دەنگە دەنگ	زرمە زرم
Clever, smart	زیرەک	زرنگ
Tinkle, buzz	زرین/ زنگێل	زرنگانەوە
Tinkling, buzzing	زرین	زرنگە زرنگ
Armour, mail	زری	زرێ
Armoured	زریپۆش	زرێپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Shrieking	زریکَ/ قیژکرن	زریکه زریك
Barren (tree)	کەرکَ/ بیٚبەر	زڕ
Step, false	زڕ	زڕ
Be interrupted	خەو ڤە حەر/ خەو	زڕان/ خەو
Tinkle	ڤهیٚت/ هەتکَ چوون	زڕان/ ئابڕوو
Step-father	زڕباب	زرباب/ زرباوك
Step brother	زڕبرا	زڕبرا
Step sister	زڕخیشکَ	زڕخوشك
Step mother	ژن باب	زڕداك/ زڕدایك
Step daughter	زڕکچ/ نەفسی	زڕکچ
Step son	زڕکور/ نەفسی	زڕکوڕ
Winter	زڤستان	زستان
Wintry	زڤستانی	زستانه/ زستانی
Belly, abdomen	زکَ	زك/ زگ
Hereditary	زکماکَ	زکماك
Belly ache	زکَ ئیٚشی/ زکَ ئیٚشان	زکئیٚشه
Huge, big	مەزن	زل
To enlarge, to make big	مەزنکرن	زلکردن
Slap	شەق	زلله
lovelock	زلف/ زلوف	زڵف
Sideburns	بیسکَ	زلف/ بسك
Spinach beat	بەقل	زلق/ سلق
Language, tongue	زمان/ ئەزمان	زمان
Eloquent	ئەزمان تەڕ	زمانپاراو
Non-abusive	ئەزمان پاقژ	زمان پاك

English	بادینی	سۆرانی
Abusive, offensive	ئەزمان پیس	زمان پیس
Sharp-tongued	ئەزمان درێژ	زمان درێژ
Linguist, linguitician	زمانزان	زمانزان
Lose the power of speech, About to die	ئەزمان شکەستن	زمان شکان
Prattle, begin to talk	ب ئاخفتن/ کەفتن	زمان گرتن
Bite one's tongue in regret	(پەشیمانی) ئەزمان گەستن	زمان گەستن
Become tongue-tied	ئەزمانگرتن	زمانگیران
Smooth-tongued	ئەزمان تەر/ لوس	زمان لووس
Tenon, valve, needle	ئەزمانۆکێ	زمانە
Linguist	زمانناس	زمانەوان/ زمانناس
Linguistics	زمانناسی	زمانەوانی/ زمانناسی
Chain	زنجیر	زنجیر
Mountain range	ریزەچیا	زنجیرە
Episode	ئەلقە	زنجیرە
Stove	سۆبە	زۆپا/ زۆپە/ سۆبە
Plenty, much	گەلەک	زۆر
Wrestler	گەمشو/ هەمباز	زۆرانباز
Wrestling	خۆلیکدان/ گەمش/ زورانی	زۆرانبازی
Talkative	پربێژ	زۆربلی/ زۆرووەر/ زۆرەر
Growth Multiplication	زۆربوون	زۆربوون
Gluttonous	خۆرە	زۆرخۆر
Tyrannous, oppressive	زۆردار	زۆردار

English	بادینی	سۆرانی
Compulsion, oppression	زۆرداری	زۆرداری
Crafty, cunning (man)	زۆرزان	زۆرزان
to force, compel	زۆرلیکرن	زۆرلیکردن
House arrest, compulsory, forcible, obligatory	ب زۆر	زۆرەملی/ زۆربگیر
Resort	زۆزان	زۆزان
Bastard, illegal child	بیژی	زۆل/ بیژی
Marsh	زونگ/ جوماڤ	زۆنگاو
Stagnant water	گۆم	زۆنگاو
Majority, most of	پتراتی/ پرینه	زوربه/ زۆربه
Wooden flute, pipe	زرنا	زورنا/ زۆرنا
Piper	زرنابێژ	زورناژەن
Limpid, pellucid	زەلال	زولال (ئاو)
Serene and clear	ساف/ زەلال	زولال (دەنگ)
Tress	زلف	زولف
Quick, soon, early	زی	زوو
Faster, sooner	زیتر	زووتر
Plateau, highland	بانو/ بان	زورگ
Offended, vexed, annoyed	زیز	زویر/ زویر
Force	هێز	زەبر
Tyrant, harsh	زەبەردەست	زەبربەدەس
Tyrannical, overbearing	زەفەردەست	زەبردار
Strictness, force	هێز	زەبروزەنگ
Weak	زەعیف/ بی تاقەت	زەبوون

English	بادینی	سۆرانی
Huge, burly	مەزن	زەبەلاح
Muscle	شلک	زەبلەك
Trouble, difficult	زەحمەت	زەحمەت
Toiler	زەحمەتکیش	زەحمەتکیش
Alm, tax	زەکات	زەکات
Yellow	زەر	زەرد/ رەنگ
Pale	پیتی/ زەر	زەرد/ روخسار
Bile	زەرداڤ	زەرداو
Yellowish	زەرو/ پچەکی زەر	زەردباو
To turn pale	زەربوون	زەردبوون/ زەردهەلگەران
Yellow and red, youngster	زەر و سور	زەرد و سۆر
Last moment of evening twilight	زەرکا ئێڤاری	زەردەپەر
Smiling, to smile	گرنژین	زەردەخەنە
Apricot	زەردەلی/ زەردمله	زەردەلو
Wasp	ستینگ	زەردەواله
Yolk	زەرك	زەردێنه
Stafflower	زەرك	زەرتك/ زەردك
Envelop, container	زەرف	زەرف
Small spices of wasp	زرکیت/ زلکیتك	زەرکەتە/ زەرگەتە
Leech	زیلو/ زیرو	زەروو
Loss, harm	زیان	زەرەر/ زیان
Sea	دەریا	زەریا
Lake	دەریاچە	زەریاچە
Sailor	دەریاڤان	زەریاوان

English	بادینی	سۆرانی
Naval	کەشتیی/ دەریایی	زەریایی
Microscope	هویر بین	زەرەبین
To bray	زرزر/ زرین	زەرەزەر/ زەرین
Visible, clear	دیار/ بەرچاڤ	زەق
Staring	چاڤ زیق/ چاڤ زق/ چاڤ زل	زەق/ چاوزەق
Balanites	زەقنەبووت	زەقنەبووت
Huge	زەلام	زەلام
Man	زەلام	زەلام
Reedy marsh	گۆم/ زوتک	زەلکاو
Salad	زەلاتە	زەلاتە
back	غەیبەت	زەم
Wedding party	دەهوات	زەماوەند
Basket	زەمبیل	زەمبیل
Earth, ground, geo	زەڤی/ عەرد	زەمین/ زەوی
Geologist	زەڤیناسی	زەمیناسی/ زەویناسی
Be terrified		زەندەق چوون
Atheist	زەندیق	زەندیق
Bell, ring	زەنگ	زەنگ
Tinkle, rattle	زەنگل/ کیڤیت ماری	زەنگۆل
Hornet, sting	ستینک	زەنگەتە/ زەنگەزۆر/ زەنگەسۆر
Small bead	مۆرک/ زەنکیلۆک	زەنگیانە
To seize, confiscate	زەفتکرن	زەوت کردن/ زەفتکردن

English	بادینی	سۆرانی
Ground, earth, soil	زەڤی	زەوی
Earth gauge, land survey	زەڤی پیڤ	زەوی پیو
Farm-lands	زەڤی و زار	زەوی و زار
Poison	ژەهر	زەهر/ ژەهر
Poisonous	ژەهردار/ ب ژەهر	زەهردار
Olive	زەیتون	زەیتون
Confined, in childbed	ل بەر بچویک بونی	زەیستان
Intelligence, wit	زهن	زەین
Intelligent, witted	ب زهن/ ب میشک	زەینروون
Stupid, dull-witted	بی مەژی/ بی میشک	زەینکویر/ زەینکۆر
River	ریبار/ زی	زێ
Birth place	زایینگە	زێد
Privilege, concession	ئیمتیاز	زێدەماف/ ئیمتیاز
Drain, sewage, sewer	پیساڤ/ سولین/ ئاڤریژگە	زێراب
Gold	زێر	زێر
Golden	زێرین	زێرین
Goldsmith	زێرینگر	زێرینگر
Guardian of shrine	پاسڤانی نزرگەی	زیوان
More, excessive	زیدە	زیاد
Saint	مەزار/ نزرگە	زیارەتگا/ چاك
Loss, harm	زیان	زیان
Harmful	ب زەرەر	زیانبەخش
Pimple, small boil	زیپك/ پرزك	زیپکە
Fornication, illegal coition , incest, Adultery	زینا	زینا/ زیناح

English	بادینی	سۆرانی
Adulteress, whore, harlot	زیناکەر	زیناکەر/ ژن
Prison, jail	حەپس/ زیندان	زیندان
Jailer	زیندانڤان/ زیرەڤانی زیندانی	زیندانەوان
Prisoner	زیندانی/ زیندانکری/ حەپسکری/ گرتی	زیندانی
Political prisoner, state prisoner	گرتیت سیاسی	زیندانی سیاسی
Alive, lively	زیندی	زیندوو
Direct	زیندی	زیندو
Resurrection day	زیندی بی/ زیندی ڤەبین	زیندوبوونەوە
Bring back to life	زیندی کرن	زیندوکردنەوە
Commemoration	ساخ ڤەکرن	زیندوکردنەوە/ یاد
To bury alive as punishment	ڤەشارتنا بچویکی ب ساخی	زیندەچال/ زیندەبەگۆڕ
Insect, bug	پیتک	زیندەوەر
Entomology	پیتکزانی/ مورانزانی	زیندەوەرزانی
Insecticide	پیتک کوژی	زیندەوەرکوژ
Gravel	زەگر/ جەرجیر	زیخ
Clever, smart	زیرەك	زیرەك
Shriek	زیقین/ قیر/ قیژ	زیرە
Shrieking	زریك/ قیژکرن	زیرەزیر
To rotate.to revolve	زیزبوون	زیزبوون
Squeak, squeaking	چیرکە چیرك/ چیرە چیر	زیقە/ زیکە
Squeak, squeaking	چیرەچیر	زیقەزیق/ زیکەزیك
Saddle	زین	زین

English	بادینی	سۆرانی
Saddler	زینکەر/ سەراج	زین درو
Silver	زیڤ	زیو
Made of silver	زیڤی	زیوین

English	بادينى	سۆرانى
Zh The twelfth letter of the hurdish alphabet	ژ	ژ
Poison, venom, bane	ژەهر	ژار/ ژەهر
Poisonous, toxic, venomous, liquid poison	ژهرين/ ژەهرى	ژاراو
Gum	بنيشت	ژاژك
Flavoured cheese	ژاژى	ژاژى
To crease, crumple	قورمچين/ كورژى	ژاكان
Creased, crumpled, pale	قورمچى	ژاكاو
Oleander	رورك/ رولك	ژاله
Pain, ache	ژان/ ئێش	ژان
Unhealthy, painful, ached	ب ئێش/ ب ژان	ژاندار
Become painful	ژان هاتن	ژان ليهاتن/ ژان ويرك
Belly ache, stomach ache	زك ئيشان	ژانەسك
Headache	سەرئيشان	ژانەسەر
Repetitious talk, tedious noise	بيزار/ مرومس	ژاوەژاو
To count, counting	هژمارتن	ژماردن
Number	ژمار/هژمار	ژمارە
Accountant	ژمێريار	ژمێريار
Accountancy, statistics	ژمێريارى	ژمێريارى
Woman	ژنك	ژن (ئافرەت)
Wife	ژنا	ژن/ ژنى
Spouse	ژنا	ژن/ ژنى

English	بادینی	سۆرانی
Womanly	ژنانی	ژنانە
Effeminate	ئاریلە/ ژنانە	ژنانی
Monogamy	ئێک ژنی	یەك ژنی
Polygamy	چەند ژنی	فرە ژنی
Civil marriage	ژن ئینانا مەدەنی	ژنهینانی مەدەنی
Temporary marriage	ژن ئینانا خوشی(وەختی)	ژنهینانی کاتی/ بۆخۆشی
Marriage of convenience	ژن ئینانا مەسلەحی	ژنهینانی بەرژەوەندی
Don juan	ژنباز	ژنباز
brother-in-law	ژنبرا	ژنبرا
Ask for woman in marriage	ژن خواستن	ژن خواستن
Wife and family	ژن و مال	ژن و مال
Married couple	ژن و میر	ژن و میرد
To marry, get married	ژن ئینان	ژنهینان
Room, chamber	ژور	ژۆر/ ژوور
Appointment	ژڤان	ژووان
Hedgehog	ژیشک	ژووشك
Meal	ژەم/ دان	ژەم/ جەم
To play amusical instrument	ژەناندن	ژەن
Violinist	کمانجەڤان	کەمانچەژەن
To play, rock, churn	ژەناندن	ژەندەن
Rust	ژەنگ	ژەنگ
Rusty	ژەنگی	ژەنگاوی

English	بادینی	سۆرانی
Rusty, tarnished, corroded	زەنگدار	ژەنگگرتوو
Poison	زەهر/ ژەحر	ژەهر
To venom, bane	ژەحرکرن	ژەهرکردن
String, cord	ژە/ ژی/ بەن	ژی
Under, beneath, bottom, down, below	ژێر/ بن	ژێر
Under water	بن ئاف	ژێرئاو/ بن ئاو
Footstool, foot print	بن پێ	ژێرپێ/ بن پێ
Saucer	تەبلیک	ژێرپیالە
Basement, ground floor	بنیات/ سەرداب	ژێرخان
Ground floor	نهوما ئەردی	ژێرخان
Submarine	کەشتیا نوقار/ نوقاف	ژێردەریاگەر
Oppressed, dependant, subject	بن دەست	ژێردەست
Under ground, cellar	ژێرزەمین	ژێرزەمین
Slip, female under garment ,Knickers	ئەتەک	ژێرکراس / بن کراس / کەتەك
Fail, be beaten, worsted	کەفتن/ شکەستن	ژێرکەوتن
Life	ژیان	ژیان
Biology	ژیانناسی	ژیانناسی
Biography	ژیاننامە	ژیاننامە
To revive	ڤەژین	ژیانەوە
Civilization	ژیار/ شارستانی	ژیار
Glowing ash, ember	پەنگر	ژیلەمۆ
Reason	ئەگەر	ژیر

English	بادینی	سۆرانی
Shrewd, wise, intelligence	ژیر	ژیر
Logics	ژیرناسی	ژیرناسی

English	بادینی	سۆرانی
S the thirteenth letter of the kurdish alphabet	س	س
Arbour	سهوانه/ زنج	سابات
Cottage	خانی	سابات
Male goat, billy, goat, he-goat	نێری	سابرێن/ نێری
Soap	سابین	سابوون
Soapy	سابونی	سابوناو
Ceiling	بن بان	ساپیته
Time, hour	دەم/ وەخت	سات
Drawers, underpants	سەتەن	ساتان/ سەتەن
Slip, stumble	شەمتین/ هلكومین	ساتمه
Teak	تیک/ ساج	ساج
Griddle	ساج/ سیل	ساج
Bread baked on griddle	نانی سیلی	نانی ساجی
To fall into poverty	بەلەنگاز دبیت/ چ پارە پی نامینی	ساجی عەلی
Small shot	ساچمه	ساچمه
Healthy, sound	ساخ	ساخ
False, fabricated	سەختە/ قەلپ	ساخته
Forger, cunning	سەختەچی	ساختەچی
Simple	ساده	ساده
Humble	رەبەن/ خولیسەر	ساده
Desert	بیابان	سارا

English	بادينى	سۆرانى
Cold	سار	سارد
To cease to be friends	ساردى	ساردبوونەوە
To die	رەقبوون/ مردن	ساردبوونەوە
To flatter	روبازى كرن	ساردكردنەوە
Make it cold	ساركرن	ساردكردنەوە
Very cold	سروسەقەم	ساردوسر
Refreshment, viands	تەزياتى	ساردەمەنى
Be healed	كەواندن	سارێژ
To heal (wound)	كەواندن	سارێژبوون
Musical instrument	ساز	ساز
Arrangement, ready, organised	بەرهەڤ	ساز
Harmony, to harmonize	پيكڤە ژيان	سازان/ سازاندن
To arrange, manage	گيران/ سازكرن	سازدان
Pure, clear, wholesome	زەلال	سازگار
Healthy	ساخ	ساغ/ ساخ
Evidence, clearness	ساخبوون	ساغبوونەوە
To prove	ساخ كرن	ساغ كردنەوە
Overcoat	ساكو	ساقۆ
Simple, humble, plain	ساوە/ بساناهى	ساكار
Commander	سالار	سالار
Year	سال	سال
Yearly, annually	سالانە	سالآنە
Calender	سالنامە	سالنامە

English	بادینی	سۆرانی
From year to year	سال بوسال	ساڵە و ساڵ
For years and years	چەند سالا	ساڵەهای ساڵ
Leap year	سالاپر	ساڵی پر
Anno domini	سالازاینی	ساڵی زاینی
Emigration year	سالا کوچی	ساڵی کۆچی
Fear	ترس/ سەهم	سام
Sublimity, majesty	سەمیان/ مریس	سام
Majestic, impressive	شامانە/ سەمیانی	پەسام/ سامدار
Clear sky, cloudless sky	زەلاڵ	ساماڵ
Wealth, fortune, property	سامان	سامان
Wealthy	زەنگین	ساماندار
National wealth	سامانی نەتەوەیی	سامانی نەتەوایەتی
Dangerous	ب ترس	سامناك
To take, obtain	ستەندن/ برن	ساندن
Toddler, very young	ساڤا/ زارۆك	ساوا
Boiled and pounded wheat or its dish, porridge	ساڤار	ساوار/ ساوەر
Simple, gullible	ساویلکە	ساویلکە
Inlight of, under patronage	سێبەر	سایە
Shade, shadow	سیبەر	سایە/ سێبەر
Tomorrow	سبەهی/ سبە	سبەی/ سبەینی
Mornings	سپیدەهیا	سبەینان
Army, troops	سوپا	سپا/ سوپا

English	بادینی	سۆرانی
Recommendation	سپاردە	سپاردە
To entrust	چیباوەری	سپاردن/ سپاردە
To bury	ڤە شارتن	سپاردن/ بەخاك سپاردن
Thanks, gratitude	سوپاس	سپاس/ سوپاس
Spring	سپرنگ	سپرنگ/ سپرینگ
Unfaithful, ungrateful	بیکیر	سپلە
Unfaithfulness, ungratefulness	بیکیری	سپلەیی
Louse	سپی	سپی/ ئەسپی
Spinach	سپیناغ/ سلقۆك	سپیناخ
Eye whitener	سپیلك/ سپیلكا چاڤی	سپینە
Make-up, cosmetics, powder face	سپیاڤ	سپیاو
Whiteness	سپیاتی/ سپیلك	سپیایی
Plaster work	سپیکاری	سپیکاری
White	سپی	سپی
Senility, become old	سپی بوون	سپی بوون/ ریش
Be whitened, faded	سپی بوون	سپی بوون
Refine, to lose its colour	سپی بونەڤە	سپیبوونەوە
To turn pale	سپیبوون	سپیبوون/ سپی هەلگەران
To take, obtain	ستەندن	ستاندن
To praise	پەسن	ستایش
Column	ستوین	ستوون

English	بادينى	سۆرانى
Cruelty	ستەم	ستەم
Cruel	ستەمكار/ زوردار	ستەمكار
Grape molasses	دۆشاڤ/ دۆشاب	سجوق/ دۆشاو
Bodice, waistcoat	سوخمە	سخمە/ سوخمە
Vinegar	سهکك	سرکە
Syringe	سرنج	سرنج
Nature	سروشت/ خورست	سروشت
Natural	سروشتی/ خورستی	سروشتی
Rite, liturgy, ceremony	تەقس	سرووت
March	سرود	سرود
Anthem, hymn, chant	سرود	سرود
National anthem	سرودا نیشتمانی	سرودی نیشتمانی
Angel gabriel	جبریل	سروش
Inspiration, revelation	سروش/ ئیلهام/ پەیخام	سروش
Gentle whisper	سروە/ پس	سروە
Rustle	خشین/ خوشین	سروە
Queue, line, range	سرە	سرە
Calm, rest	تەناهی	سرەوت
To be calm	تەناهی بوون	سرەوتن
Glue, gum, paste	سمغ	سریٚش
Numb	مت	سر
Secret	نەپەنی	سر
Lethargy, dormancy, sleep	مت بوون	سربوون
To narcot(ize), dope	سرکرن/ تەحژیرکرن	سرکردن

English	بادينى	سۆرانى
To wipe, erase	ژى برن	سرینەوە
Penalty, punishment	سزا	سزا
To punish	سزادان	سزادان
Death penalty, capital punishment	سزایی سیدارە/ سزایی مرنی	سزای سیدارە
Slow	سست/ هیدى	سست
Slowness	سستى	سستى
Zero, naught	چنە	سفر
Mat spread on the ground for meal	سفرە	سفرە
Belly, womb	زك	سك/ زگ
Complainment, grievance	گازندە	سكالاً
To complain, blame	گازنكرن/ لۆمەكردن	سكالاًكردن
Petition	داخازنامە	سكالاًنامە
Pregnant	ئاڤس	سكپڕ/ سكدار
Pregnancy	ئاڤسى	سكپڕى
Diarrhoea	زكچوون	سكچوون/ زگچوون
To lose child	زك سوتن	سكسووتان/ زگسووتان
Ember	بزۆت	سكەل/ پشكۆ
Elevator	سلنگ	سلنگ/ سرنگ
Shy, startled	ڤەحنقى/ تەریلى	سل
Greeting, salute	سلاڤ	سلاو
To salute	سلاڤكرن	سلاوكردن
Spinach beet	بەقلى	سلق

English	بادینی	سۆرانی
To take fright, flinch	جنقین/ ترسیان	سلکردنەوە
Be frighten	ترسیان	سلەمینەوە
Hoof	سم/ چم	سم
Sumac	سماق/ سقۆک	سماق
Squirrel	سقورە	سمۆرە
Moustache	سمبیل	سمێل
To trim, cut	سمبێل کرن	سمێلکردن
Species of aphis	سون/ سن	سن
Pin	سنجەق	سنجاق
Swelling	وەرمتن	سندان
Anvil	سندان	سندان
Plague upon you	سندان	سندان
Box	سندوق	سندووق
Breast	سنگ	سنگ/ سینگ
Border, frontier	سنور	سنوور
Boundary	سنور	سنوور
Limited, confined	سنوردار	سنووردار
Burning	سوتن	سۆ
Stove	سۆپە	سۆپ
Soda	سۆدە	سۆدە
Red	سوور	سۆر/ سوور
trace /Whereabouts	کیدەری/ در رشون	سۆراخ/ سۆراغ
Sympathy, pity, love	سوز	سۆز
Prostitute, harlot	قەحپە	سۆزانی
Rock partridge	سیسک	سۆسکە/ سوسکە

English	بادینی	سۆرانی
Socialism	سوشیالیزم	سۆشیالیزم
Sufi, mystic	سوفی	سۆفی
Water fall	سولاڤ/ سیلاڤ	سۆلاڤ
Light brightness	بیناهی/ روناهی	سۆما
Light of the eyes	قەترا چاڤی/ بیناهیا چاڤی	سۆما/ چاو
To plaster, smoothe	هنین	سواخ/ سواغ
Knight, rider, horseman, cavalier	سیار	سوار
Cavalry, chivalry	سیار	سوار
To ride	سیاربوون	سواربوون
Accomplished horseman	سیارباش	سوارچاك
To beg	خاستن	سوال
Beggar	خاز خازوك	سوالكەر
Army, troop	سوپا	سوپا
Commander-in-chief	سەرلەشكر	سوپا سالار
Military	سوپایی	سوپایی
Rug, mat	مەحفیر/ فەرشی نقیژی	سوجادە/ بەرمال/ دوگرد
Theological student, Religious student	سوختە	سوختە
Bodice, waistcoat	سوخمە	سوخمە
Drudgery, corvee	سوغرە	سوغرە
To burn	سوتك/ سوزتن	سووتان
To heal	ساریژبون	سووتاندنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Burnt	سووتی	سووتاو
Ash	خولی	سووتوو
Fuel	سوتەمەنی	سووتەمەنی
Corner	کونج/ گۆشە	سووچ
Faulty, guilt	سیج/ سووج	سووچ/ سوچ
Faulty, guilty, sinner	گونەهبار	سووچدار/ سوچدار
Grief, sorrow, pity, longing	خەم	سوو
Interest, usury	ریبا	سوو
Usurer, one who practises usury	ریباخۆر	سووخۆر
Profit, benefit, interest	مفا	سوود
Profitable	مفادار	سوودمەند
Payee, beneficiary, persistant, insistant	رژد	سوور/ رژد
Red, burnt	سور	سوور/ سۆر
Rouge, make-up, brine	سۆراڤ/ سویراڤ	سووراو/ سۆراو
Reddish	سوربون	سووریاو/ سۆریاو
To fry	بژارتن	سووربوونەوە
Blush (shy) (shame)	سۆربون	سووربوونەوە/ سوورداگەران
Fair-skinned	سووروسپی	سووروسپی
Measles	سوورك	سووریژە
Turn	نۆبەت	سوور
Rotation, cycle	زڤرۆك	سوور

English	بادینی	سۆرانی
Blood circulation	زڤرۆکا خوینی	سوری خوین
To revolve	گەریان	سووران
To run, manage	ب ریڤەبرن	سووراندن/ بەریوەبردن
Gonorrhoea	سوسەنەک	سووزەنەك
Packing needle	سوژن	سووژن/ سوژن
Light (weight)	سڤك	سووك
Unimportant, bad (person)	سڤك	سووك
Grief, sorrow	دلگرانی/ خەم/ کەسەر	سۆێ
To feel sorrow	دل گران	سوێبوونەوە
Oath, swear	سویند/ سۆند/ سوز	سوێند/ سوین
To swear	سویند خارن	سوێند خواردن
To take an oath	سۆند دخوا	سوێند دەخوا
To perjure, commit perjure	درەو سوند دخوت	بەدرۆ سوێند دەخوا
Switch	سویچ	سویچ
Owing to, about	سەبارەت	سەبارەت
Basket	سەلك	سەبەتە
Pipe (tobacco)	قەلین	سەبیل
Casual reaper, hired	سەپان/ خولام/ رەشەك	سەپان
Bucket	سەتل	سەتل
Dawn	سەحەر/ سپیدە	سەحەر
Difficult, hard	زەحمەت	سەخت
Worried, distressed	نارەحەت	سەخلەت
Hundred	سەد	سەد

English	بادینی	سۆرانی
Hundreds	سەدان	سەدان
Century, age	سەدە	سەدە
Percent	سەدی	سەدی
Head, top	سەر	سەر
On my head	سەرسەری من	سەرسەر
To foam	سەرئاڤ کەتن	سەرئاوکەوتن
Government offices	سەرا	سەرا
Mirage	سەراب	سەراب
Wholly, from head to head	پرانیا/ حەمی/ سەراسەر	سەراپا/ سەراسەر
Ceiling	بن بان	سەراپیتە
Chiefs	سەرۆکین	سەران
Head poll	سەرانە	سەرانە
w.c.	دەستئاڤ	سەراو
Additional load	بارزیدە	سەربار
Inspite of, despite	سەربار	سەربار
Soldier	سەرباز	سەرباز
Camp, barracks	سەربازگەھ	سەربازگە
Mobilization	سەفەربەری	سەربازگیری
Title, topic	بابەت	سەرباس
Roof, roof-top	سەربان	سەربان
Slaughter	سەرژێفەکرن	سەربرین
Event, occurrence	دیرۆک	سەربورد
Uncovered head, receptacle	سەرکول	سەربەتال/ سەرکۆت
Independent, free	سەربەخو	سەربەخۆ

English	بادینی	سۆرانی
Independence	سەربەخوی	سەربەخۆیی
Proud, eminent	سەربەرز	سەربەرز
High reputation	سەربەرزی	سەربەرزی
Free	سەربەست	سەربەست
Freedom, liberty	سەربەستی	سەربەستی
Quarrelsome, seditious	شەرۆک	سەربەکۆبەن/ سەربەگێچەڵ
Sealed, stamped	مورکری	سەربەمۆر
Downward	بەرەڤ خار/ بەر ب ژیر/ نشیڤی	سەربەرەوژێر
Fellow wife (of a polygyny)	هەوی	سەربەهەوێ
Unpire, referee	بەرەڤان	سەرپشك
Cover, lid	دەرپۆش	سەرپۆش
Bare-headed	سەر ریس	سەرپەتی
Supervisor	سەرپەرشت	سەرپەرشت
Foreman of labourers	سەرکار	سەرپەل
Toe, tiptoe	سەری تبلی	سەرپەنجە
Disobedient	سەرپیچی/ سەرکیشی	سەرپیچ
Be involved	توشبوی/ تیکەتی	سەرپیوەبوون
From top to bottom	سەری هەتا پیی	سەرتاپا
From head to head, wholly	هەمی/ سەراسەر	سەرتاسەر
Barber, hairdresser	سەرتراش	سەرتاش
Headshaving	سەرتراشین	سەرتاشین
Total	سەرجەم	سەرجەم

English	بادینی	سۆرانی
Preoccupied, busy	مژوَل	سەرجەنجال
On my eyes	سەرچاڤا	سەرچاو
Spring, source	سەرچاوک/ کانیک	سەرچاوە
Reference, bibliography	ژیدەر	سەرچاوە
Opinionated	رکدار	سەرچل
Kneeling, kneecap	سەرچوک	سەرچۆك
Drunkard	سەرخوش	سەرخۆش
To condolence, condole	سەرخوش لیکرن	سەرخۆشی لیکردن
Inauspicious	سەرخور	سەرخۆر/ سەرەخۆرە
Nap, siesta	سەرخەڤ	سەرخەو
Chieftain, headman in tribe	سەروک عەشیرەت	سەرخیل
Chief	سەردار	سەردار
To visit	سەردان	سەردان
To sacrifice	سەردانان	سەردان
To defer to obey, bow the head	سەرنڤی نەکرن	سەردانەواندن
To comb hair	شەکرن	سەرداهینان
Funeral recitation, Lamentation	پیگوتن	سەردۆلکە
Professional mourner	پیبیژ	سەردۆلکە بیژ
Epoch, moment	سەردەم	سەردەم
Contemporary	هەڤچەرخ	سەردەم (هاوچەرخ)
Honest	سەرراست	سەر راست
To blame, reproach	لومەکرن	سەرزەنشت

English	بادينى	سۆرانى
To count	سەرژماردن	سەرژماردن
Census	سەرژمیر	سەرژمیر
Statistics	سەرژمیرناسى/ سەرژمیرزانى	سەرژمیرناسى
Puzzled, surprised, astonished	حیبەتى	سەرسام
Wise old lady	سەرسپى	سەرسپى
Bathroom	سەرشول	سەرشۆرك
Busy, preoccupied, distraught	مژوڵ	سەرقاڵ
Superintendent	سەركار	سەركار
Leader	فەرماندە/ رێبەر	سەركردە
The president of the republic state	سەرۆكى كومارى	سەركۆمار
To reproach	لومەكرن	سەركۆنە
Cheek bone	ئالەك/ سیرەت	سەركولم
To succeed, pass	سەركەفتن	سەركەوتن
Nipple, tit, teat	سەرمەمك/ سەركیت مەمكا	سەركۆ
Coldness, cool	سەرما	سەرما
Be numbed, be frozen	سەرمابرى	سەرمابردە
Wealth, capital	سەرمایە	سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	سەرمایەدار
Capitalism	سەرمایەدارى	سەرمایەدارى
Model, pattern	نمونە	سەرمەشق
Attention, caution	سەرەنج	سەرنج

English	بادینی	سۆرانی
Aware, cautions	هشیار	سەرنجدەر
President	سەروک	سەرۆك
Presidency	سەروکایەتی	سەرۆکایەتی
Rhyme	سەروا	سەروا
Spring, source	کانی/ سەروچاوک	سەروچاوە
Sovereignty	سەروەری	سەروەری
Beginning	دەست پیک/ سەرەتا/ بەرایی	سەرەتا
Primary	سەرەتایی	سەرەتایی
In addition to, moreover	سەربار	سەرەرای (ئەوەی)
Spear, lance	سەرەرم	سەرەرم
Highway	سەرەری	سەرەری
Main, major	سەرەکی	سەرەکی
Death pangs, death struggle	بەرمرن/ جانکیسی	سەرە مەرگ
Riddle, coarse sieve	سەرەند	سەرەن (سەرەند)
Conclusion, result	ئەنجام	سەرەنجام
Pillow	بالیفک	سەرین
Martial-law, mobilization	سەفەربەر	سەفەربەر
Brokendown, handicapped	سەقەت	سەقەت
Platform	دوانگە/ هەرزال	سەکۆ
Bench	سەکو/ تەخت	سەکۆ
Dog	سە	سەگ/ سە
Otter, beaver	سەیی ئاڤی/ سەگاڤ	سەگاو

English	بادینی	سۆرانی
To bray, bark	رەوین	سەگوەر
To prove, admit	سەلماندن	سەلماندن
Interest, usury	ریبا	سەلەم/ ریبا
Elegance, skillfulness	شیان	سەلیقە
Solitary, single, bachelor	سەلت	سەلت
Style, as he, she likes	سەلتەنەت	سەلتەنەت
Dance	دەهوات/ گۆڤەند/ دیلان	سەما
Dancer	داوەتکە/ گۆڤەندکەر/ دیلان کەر	سەماکەر
Samovar	سەماوەر/ سەماڤەر	سەماوەر
Loaf	سەمون	سەموون
Dignity	سەنگ	سەنگ
Weight	سەنگ	سەنگ
Trench	نەوچە	سەنگەر
Heavy, precious	گران	سەنگین
To exchange, bargain	بازاری/ بازارکرن	سەودا
Green	کەسک	سەوز
Greenery	کەسکاتی	سەوزایی
Vegetable	زەرزەوات	سەوزە
Oar	سەول/ شەلپی	سەول
Ice, freezed, snow	بەفر/ جەمەد/ بەرف	سەهۆل
Obstinate, pig-headed	سەر رەق	سەهەند
Shade, shady place	سیبەر	سەهەند
Strange	سەیر	سەیر

English	بادینی	سۆرانی
Picnic, trip	سەیران	سەیران
Recreation	سەیرانگەهـ	سەیرانگا
Umbrella	شەمسی/ سەیوان	سەیوان
Three	سێ	سێ
Shade, shadow, umbra	سیبەر	سێبەر
Under the patronage of, under the auspices of	ل بن سیبەرا	لەژێرسێبەری
Gallows	سیدارە	سێدارە
Thirteen	سێزدە	سێزدە
Tripod, triumvirate	سی کوچک	سێکوچکە
Triangle	سی‌گۆشە/ سی کوژی	سێگۆشە
Liquidity, fluidity	لیسەر	سێلاو
Apple	سێڤ	سێو
Parentless, orphan	بی باب و داک/ ئیتیم	سێوی
Adam's Apple	سێڤا ئادەمی	سێوی ئادەم
Thirty	سیه	سی
Lung	سیه	سی
Politics	سیاسەت	سیاسەت
Politician	سیاسەتڤان	سیاسەتمەدار
Prod, knuckles	گریچک	سیخورمە
Porcupine	سیخور	سیخور
Sorcery	سیحر	سیحر
Garlic	سیر	سیر
Skin, peel	تیڤل	سیرمە

English	بادینی	سۆرانی
Faded, withered	سیس/ زەر	سیس
Cricket	کریکت	سیسرك
Vulture	کەچەلوک/ کەرگەس	سیسرکە کەچەل
Consumption, tuberculosis of lung	سیل	سیل
Consumptive	سیلدار	سیلدار
Face, personal appearance	سیما	سیما
Breast	سینک	سینە
Cinema, movie	سینەما	سینەما
Tray	سینی	سینی/ سینی خوان
Chinese	سینی	سینی
Tooth pick	سیواك	سیواك
Lungs and liver	سیە و میلاك	سی و جگەر

English	بادينى	سۆرانى
Sh The fourteenth letter of the kurdish alphabet	ش	ش
King	شاه	شا
Appeal for wedding largess	شاباش	شاباش
Queen	ژن شا	شابانوو
Harbour, port	شابەندەر	شابەندەر
Horn	شاخ	شاخ
Mountain	شاخ	شاخ
Mountainous	شاخاوى	شاخاوى
Mountaineer	شاخەوان	شاخەوان
Glad, happy	شاد	شاد
City	شار/ باژير	شار
Obscure, vague, ambiguous, unclear	غيم	شاراوە/ ناروون
Hidden	ڤەشارتى	شاراوە/ ناديار
Exiled, vanished	شاربەدەر	شاربەدەر
To vanish	شاربەدەركرن	شاربەدەركردن
To hide, to bury	ڤەشارتن	شاردنەوە
Townsman, urban	شارستان	شارستان
Civilization	شارستانيەت	شارستانيەت
Urban, civilized	شارستانى	شارستانى
Water cucumber	شارۆخ/ خەيار	شارۆخ
Town, small town	باژير/ باژيرك	شارۆكە/ شارۆچكە
Expert, well-versed	شەهرەزا	شارەزا
Mayor	باژيرڤان	شارەوان

English	بادینی	سۆرانی
Municipality	بازیرڤانی	شارەوانی
Urban, civilized	شاری	شاریی
High way	ریکا سەرەکی	شارێ
Prince, princess	شەهزادە	شازادە
Sixteen	شازدە	شازدە
Sixteenth	شازدەم/ یی شازدی	شازدەم
Queen	ژن شا	شاژن
Masterpiece	شاکار	شاکار
Apprentice	شاگرد	شاگرد
Minister, secretary (u.s.a)	وەزیر	شالیار
Attack, assaut, raid	هیرش	شاڵاو
Shoulder	مل	شان
Responsibility	بەرپرسیاریتی	شان
Proudness	شانازی	شانازی
Side by side	مل بە مل	شان بەشان
Chance, lucky	شانس	شانس
Theatre, stage	شانو	شانۆ
Comb	شە	شانە
Cell	شانە	شانە
Beehive, hive	شانە	شانە (هەنگ)
Plumb	شاول	شاوڕل
Kingly	شاهانە	شاهانە
Heron	شینە شاهو	شامێۆ
King of kings	شاهنشا	شاهنشا
Queen bee	شامیشیت هنگڤینی	شاهەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Worthy, deserving	هێژا	شایان/ شایەن
Suitable, worthy	هەژی	شایستە
Witness	شاهید	شایەت/ شایەد
To testify	شاهید دان	شایەتدان
Poet, bard, singer, chanter	هوزانڤان	شایەر
Dance, festivity	گوڤەند/ دیلان	شایی
Be disconcerted	شەپرەزە	شپرزە
Thing	تشت	شت
To wash	شیشتن	شتن/ شوشتن
Equipment, furniture	تشتیت مال	شتومەك
Match, light	شخاتە	شخارتە
Vaccination, syringe, injection	شرنقە	شرنقە
To give injection, Vaccinate	شرنقە لیدان	شرنقە لیدان
Glue	سمغ	شریت
Tape	شەلیت	شریت
Cassette	کاسیت/ شریت	شریت
Snore	پخین/ خرخر	شریخە
Tattered, torn	رزۆك	شر
Death pangs, about to die	ل بەر مرنی‌یە/ چوویی	شر
Bad, desparate	خراپ	شر
Doubt	شك	شك/ گومان
Complaint	گازندە/ شکات	شکات
Hunting, shooting	نیچیر	شکار
Broken	شکەستی	شکاو

English	بادینی	سۆرانی
Defeat	شکستی	شکست
Majesty	سام	شکۆ
Glory	شکۆ	شکۆ
Your highness, your majesty	خاوینشکۆ/ خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Majestic	شکودار/ سام	شکۆدار
Loose	خاڤ/ سیست	شل
Fluid, watery	ئاڤی/ ریق	شل
To loose, be convinced	ڤەکرن/ سست کرن	شل کردن
Persuaded, convinced	رازی بوون/ رازی کرن	شل کردن
Broth, muslin	ئاڤک	شلە
Be disconcerted	تەنگاڤ/ شەپرزە	شلەژان
Wooden pipe (music)	بلویل/ لولی	شمشال
Sword, saber	شیر	شمشیر
Fencing with asaber	شیربازی/ شوربازی	شمشیربازی
Wind, gentle, breezed soft movement of air	با	شنە
Land after first ploughing, field ploughed once	شۆ	شۆ
Vivacious, exquisite	شوخ	شۆخ
Salty, brackish	سویر	شۆر/ سویر
Soup	شوربە	شۆربا
Revolution	شورەش	شۆرش
Hanging down, drooping	شور	شۆر
Revolutionary, agitator	شورشگیر	شۆرشگیر

English	بادینی	سۆرانی
Platform pavement	رەسیف/ رەحاجادی	شۆستە
Shepherd	شڤان	شوان
To marry, get married	شی کرن	شووکردن
	تی	شووبرا/ تی
Ram part, Fence, Protective wall	دیوار/ شور	شوورە
Water melon	شتی	شووتی/ شفتی
Shame	شەرم	شوورەیی
Packing Needle	شیشرن	شووژن
Glass	شیشە	شووشە
Bottle	شیشە	شووشە
Misfortune	بیولەی/ بەدبەختی	شوورم
Place, position, site	جە	شوێن
Trace, archeology	شوینوار	شوێنەوار
Archeology	شوینەوار ناسی	شوێنەوارناسی
Dawn, daybreak	شەبەق	شەبەق
Palm of hand	لەپ/ ناڤمست	شەپ
Slap	شەق	شەپ/ شەپازلە
Hat, cap	شەفقە	شەبقە
Slap	شەق	شەپلاخ
Paralysis	شەپک	شەپلە
Kurdish jacket	شەپک	شەپك
Wave	شەپول/ پیل	شەپۆل
Chess	شەترەنج	شەترەنج
Transplantation	شەتل/ نیهال	شەتل
Nursery, plantation	باغ/ نیهال خانا	شەتلگا

English	بادینی	سۆرانی
Ice	چەمەد	شەختە
Shame, modesty, shyness, Bashfulness, diffidence	شەرم	شەرم
Diffident, abashed	شەرمن/ هەیبۆکە	شەرمن
To shame abash, Embarrass	شەرم	شەرم
Be ashamed, embarrassed	شەرمزار	شەرمەزار
Trousers	شەروال	شەروال
War	شەر	شەر
War-like, aggressive	شەرکر/ شەروک	شەرفرۆش
Sixty	شیست	شەست
Six	شەش	شەش
Revolver	دەبانچە/ وەروەرە/ شەش میل	شەشخۆر/ دەپانچە
Slap	شەق	شەق
Clap, clacking	شەق	شەق/ شەقە/ شەق و شەقە
Crack	شەق/ درز	شەق
Breast	نیف مەمکان/ شەق	شەق
Street	شەقام	شەقام
Step	پینگاڤ	شەقاو
Stamp	پیل	شەقل
Yearling lamb	بەرخ	شەك
Sugar	شەکر	شەکر
Sweetened water	قەنداڤ	شەکراو
Sugar bowl	شەکردان	شەکردان

English	بادینی	سۆرانی
Exhausted	بەتلی/ وەستیای	شەکەت
Lame	شەل/ لەنگ	شەل
Cool northerly wind	شەمال	شەمال
Musk melon, cucumis melon	شەمامۆک/ قاوان	شەمامە
Saturday	شەمبی	شەمبە/ شەممە
Bat	چلیملی/ چەکچەکیلە/ شەڤرەڤینک/ میرمورنک/ شەڤ شەڤۆک	شەمشەمە کویر
Train	شەمەندەفر	شەمەندەفەر
Sprightly, gay, pretty	شەنگ و شوخ/ سپەهی	شەنگ و شۆخ
Night	شەڤ	شەو
Good night	شەڤ باش	شەوباش
nocturnal, Night fever fever	شەڤ تا	شەوتا
Late evening night snack	شیفخوشک	شەوچەرە
Light	شەوق	شەوق
Longing	شەوق	شەوق
Weak sighted	شەڤکور	شەوکویر
Night time	دەمی شەڤی	شەوگار
Dew	خوناڤ	شەونم
Nightmare, female demon	شەڤ پەست	شەوە
Jaw	چەن/ ئەرزینک	شەویلك
Martyr	شەهید	شەهید
Satan, devil	شەیتان	شەیتان

English	بادینی	سۆرانی
Frantic, distraught	بی ئەڤینی/ دژوار	شەیدا
Damp	تەری	شێ
Chestnut	شی (بۆ هەسپی)	شێ/ ئەسپەشێ
Fool, insane, mad, lunatic	شێت/ دین/ بی ئاقل	شێت
Lunacy hospital	نەخوشخانا شیتا	شێتخانە
to squeeze, knead, massage	پەرخاندن	شێلان
Lion	شێر	شێر
Cancer	پەنجەشێر	شێرپەنجە
Turnip	شێلم	شێلم
Valley	گەلی	شێو
Supper, dinner	شیف	شێو/ نان
Style, design	شێواز	شێواز
Methods, style	شەپرزە/ شکستی	شێواو
Way, shape, method	شێوە/ رێک	شێوە
Ability, suitable	شیان	شیان
Suitable, appropriate	کێرهاتی/ هێژا	شیاو
Sweet	شرین	شیرین
Dessert, sweet, candy	شرینەمەنی/ شریناتی	شیرنەمەنی/ حەلوا
To analyse	شروڤەکرن/ شلوڤەکرن	شیتەلکردن
Sword	شیر	شیر/ شمشیر
Lukewarm, tepid	تینشیر	شیرتێن
Milk	شیر	شیر
Milker, milkman	شیردۆش	شیردۆش
Bride-price	نەخت	شیربایی
Foster-brother	برای شیری	شیربرا/ برایشیری

English	بادینی	سۆرانی
Nagging	پتپتوک	شیره شیر
Metal bar, iron	شیش	شیش
Iron monger	بازرگانیا شیشلی	بازرگانی شیش
To solve, remedy, treat	چارەسەر	شیکار
To explain, parse, analyse	شروڤەکرن	شیکردنەوە
Syrup	شروب	شیلە
Creamy	شیلە/ شیرە/ دۆبە	شیلە
Blue	شین	شین
To wail, lamentation, mourning	شینی	شین/ شیوەن
Garden, path of green	شین	شین/ سەوز
Valley, ravine, gully, gorge	گەلی/ نهال/ نیوال	شیو
Lamentation, mourning, wailing	شینی	شیوەن

English	بادينى	سۆرانى
S The 15th leteer of the kurdish alphabet	ع	ع
Ivory	عاج	عاج
Wine, arrack	عەرەق/ مەی	عارەق
Addict	عەرەق فەخور	عارەقخۆر
Sweat, perspiration	خوە	عارەق
To sweat	خوە دان	عارەق دەردان
Single, bachelor	زگورد	عازەب
Sky	عەسمان	عاسمان
Gown, frock, cloak, aba	عەبا	عەبا
Perfume	بیهن	عەتر
Estate, earth	عەرد	عەرد
Cart, carriage, vehicle, van	عەرەبانە	عەرەبانە
Carter	عەرەبانچی	عەرەبانەچی
Soldier, troop, army	عەسکەر	عەسکەر
Military	عەسکەری	عەسکەری
Militarism	عەسکەریەت	عەسکەریەت
Tribe	عەشیرەت	عەشیرەت
Turkey	عەلوشیش/ عەلوک	عەلەشیش
Warehouse, store	کوگە/ عەمبار	عەمار
Antique	عەنتیکە	عەنتیکە
Folk, common people	خەلک/ گەل	عەوام
Barking, braying	عەوعەو	عەوەعەو
Clan, tribe	عیل	عیل
Loins, private parts of alady	عەورەت	عەورەت

English	بادینی	سۆرانی
Carat, karat	عەیار	عەیار
Gnosticism	گنوستی	عیرفانیەت
Rationalism intellectualism	عەقلانیەت	عەقلانیەت
Mentality, mind	عەقلیەت	عەقلیەت
Brigadier, general	راگر/ سەرهێز	عەمید (عەسکەری)
Commodore	ئەفسەری دەریایی	عەمید (دەریایی)
Diplomatic	دبلوماسی/ سیاسەتڤان	عەمید (دبلوماسی)
Dean	راگر	عەمید (کۆلیژ)

English	بادينى	سۆرانى
X The 16th letter of the kurdish alphabet	غ	غ
Gallop, galloping	چارگاف اهەسپا	غار (ئەسپ)
Race, running	پیشبەزین/ هەڤبەزین	غاردان
Race	غارغارانی	غارغارین
Gas	غاز	غاز
Perfidious, traitor	ناپاك/ جەگەرمژ	غایەنخایەن/ خائن
Bud	بشکوش/ بشکوژ	غونچە/ خونچە
Double chin	دو ئەرزینك	غەیفەیە
Coorse sieve, cribble	موخل	غەربیل
Gazette, newspaper, journal	روژنامە	غەزەتە
Alyricpoem, ode	غەزەل	غەزەل
Nose ring	خزیم	غەزێم/ خەزێم
Treasure	خەزینە	غەزینە/ خەزێنە
Noisy, crowd	تەق و رەق	غەلبەغەلب
Sadness	خەم/ خەفەت	غەم/ خەم
Wink, eyewink	ئاور/ تروکە	غەمزە
Metaphysical, supernatural, unseen	غەیبی	غەیبی
Zeal	غیرەت	غیرەت
Nerve, grit	مێرخاسی	غیرەت
Gargle	لیوەردان	غەرغەرە

English	بادینی	سۆرانی
F. The 17th letter of the kurdish alphabet	ف	ف
Bean (s), kidney beans	فاسولی	فاسۆلیا
Aluminium	فافون	فافۆن
Trap	خەفک	فاقە/ تەلە
Grumbling	گزگریۆک	فاك و فیك
Fortune-telling, read omens	فال	فال
Palm reader, fortune-teller	فالکەر	فالگر
	فالگرتن	فالگرتن
Understanding, comprehension	فام	فام
To understand, know, recognize	فامکرن	فامرکردن
Lantern	فانوس	فانۆس
Magic lantern	فانوسی سیحری	فانۆسی جادو
Interest (on money)	فایده	فایز/ سوو
Football game, soccer	تەپانی/ تەپاپی	فتبۆلین
Wide, broad	فرەھ	فراوان
Brush	فرچە	فرچە
Chance, opportunity	دەرفەت	فرسەت
Verb, action	فرمان	فرمان
Clerk, officer, official	فەرمانبەر	فرمانبەر/ فەرمانبەر
Tear	روندك/ فرمیسك	فرمیسك
Selling, to sell	فروتن	فرۆتن/ فرۆشتن
Seller, pedlar	فروشیار	فرۆشەر/ فرۆشیار
Plentiful, very, poly	گەلەکە	فرە

English	بادینی	سۆرانی
Polygamy, poly gyne	چەند ژنی	فرە ژنی
Polyandry, polygamy	چەند میردی	فرەمیردی
Multi-party, pluralism	چەند حیزبی/ فرەحیزبی	فرەحیزبی
To save, to come to help, to join	هاوار	فریا
Emergency	تەنگاڤی	فریاکەوتن
Relief	هاوارهاتن	فریاکەوتن
First aid	هاوارهاتنا دەستپیکی	فریاکەوتنی سەرەتایی
Angel	فریشتە/ ملیاکەت	فریشتە
Fraud	سەرداچون	فریو
Cheater, deceitful, trickster	سەرداچۆی	فریوباز
Be defrauded	سەرداچۆی/ هاتەسلیماندن	فریوخواردن
Trickery	فێل/ حیلە	فروفێل
Noise of sipping (tea)	فرر-فرر	فرەفر (چا خواردنەوە)
To kidnap, to elope	رفاندن/ رەڤین	فراندن
Kite	فرفرۆك	فرفرۆکە/ قوشکاغەز
Airplane, plane	بالەفر	فرۆکە
Pilot	فرۆکەڤان/ گەمیڤان	فرۆکەوان
Flight, to fly	فرین	فرین
Flapping, flutter	فرەفر	فرەفر
To throw, to toss	فرێدان	فرێدان
Hissing noise	سس	فس
Coward	ترسنوك	فش
Spreading	بلاڤ بوون	فش
Wide, large	فرەه/ بەرین	فش (فرە)

English	بادینی	سۆرانی
Boasting, exaggeration	مەزنکرن/ گرکرن	فشە/ فشەفش
Brush	فرچە	فلچە
Cup	فینجان	فنجان
Palm reader	فنجانخوین	فنجانخوین
Phosphate	فوسفات	فوسفات
Phosphorous	فوسفور	فوسفور
Fountain, jet	کانی	فوارە
Puff, blow	پف	فوو
Neglected, forgotten	فەرامۆش	فەرامۆش
Neglect, forget	فەرامۆشکرن	فەرامۆشکردن
Bag, gunny sack	فەردە	فەردە/ گونیە
Carpet	مەحفیر/ بەرك	فەرش
Order, firman, decree	فەرمان	فەرمان
Clerk, civil servant	فەرمانبەر	فەرمانبەر
Commander	فەرماندە	فەرماندە
Teachings	فەرمان	فەرمایش
Discourse, speech	ئاخفتن	فەرموودە
Dictionary	فەرهەنگ	فەرهەنگ
Cultural, educational	زانیاری/ رەوشەنبیری	فەرهەنگی
Loot, booty, pillage, spoils	فەرهود/ تالانی/ کەلەپیرە	فەرهود
To loot, to plunder	تالان کرن	فەرهودکردن
Immature, unripe	نەگەهشتی	فەریك
Favour, worth, splendour	قەنجی	فەر
French	فرەنسی	فەرەنگ

English	بادينى	سۆرانى
Philosophy	فەلسەفە	فەلسەفە
Christian	فەلە	فەلە/ گاور/ دیان
Space, orbit, circuit	فەلەک	فەلەك
Astronaut	فەلەکناس	فەلەکناس
Astronomy	فەلەکناسی	فەلەك ناسی
To demolish, spoil, destroy	ژناڤبرن	فەوتاندن
Epileptic fit	تەپ	فێ
Epileptic, to have such fit	تەپدار	فێدار
To learn	فێربوون	فێربوون
To teach	فێرکرن	فێرکردن
School	فێرگەه	فێرگە
Trick, wile	گەند	فێڵ
Cunning, deceitful, trickster	فێلباز	فێڵباز
Cool, nice weather	فێنک/ هین	فێنك
Pride, boasting	شەهنازی	فیز
Boastful, proud	شەهناز/ فزین	فیزن
Bullet, shot, gunshot	فیشەک	فیشەك
Whistle	فیتک	فیکە
Elephant	فیل	فیل

English	بادینی	سۆرانی
V The 18th letter of the kurdish alphabet	ڤ	ڤ
Corner	ڕەخ/ قوژبن	ڤاج
Region, area	دەڤەر	ڤاج
Chiken, hen	مامر/ مریشك	ڤار
Lapel, opposite	ڤاژی/ بەرازی	ڤاژی
Virus	ڤایرۆس	ڤایرۆس
Love	ڤیان	ڤیان
Visa	ڤیزە	ڤیزە/ ڤیزا

English	بادينی	سۆرانی
Q The 19th letter of the kurdish alphabet	ق	ق
Vessel, dish, plate	قافك	قاب/ قاپ
Wooden clog	قاپقاپ	قاپقاپ
Pots and pans	ئامان/ ئەگەن	قاپ و قاچاغ
Overcoat	قاپیت	قاپووت
Door, gate	دەرگەه	قاپی
Storey, floor	قات	قات
Times	كات/ دەم	قات
Suit	قات	قات
Crisis, difficulty, poverty, famine, dearth, starvation	خیزانی/ هەژاری	قات و قڕی
Poverty, famine, dearth	خیزانی/ هەژاری	قاتیی
Leg	پێ/ قاچ	قاچ
Smuggling, contraband	قاچاغ/ قەچاغ	قاچاخ/ قاچاغ
Smuggler	قەچاغی	قاچاخچی
Mushroom	كڤارك	قارچك
Hero, champion, gallant	قەهرمان	قارەمان
Twang, cawing, snuffling, crying bitterly	قارقار	قاڕاندن/ قارەقاڕ
Goose, swine	قاز	قاز
Judge	قازی	قازی
Profit, interest, avail, advantage	قازانج/ سود/ مفا	قازانج
Pine-tree	كاژ	قاژ

English	بادینی	سۆرانی
Crowing, harsh or shrill cry, cawing, honking	قاژقاژ	قاژەقاژ
Chough, rook	قراپێ سۆر	قاژوو
Safe, coffer, money box	قاس/ قاسە	قاسە
	قەبین/ قەب قەب/ دەنگێ کەوێ	قاسپە قاسپ
Boisterous laughter, guffawing	تیقلیق	قاقا
Paper	کاغەز/ پەر	قاقەز/ کاغەز
Notes, banknotes, papermoney, paper currency	پارێت کاغەز	پارەی قاقەز
Playing cards, deck	پەرکانێ	قاقەزێن
Kite, paper plane	فرفرۆکێ/ تەیارێ وەرەقی	قاقەزێن
Blackbeetle, cock roach	کێزکلۆک	قالونچە/ قالوچە
Frame	قالب	قالب
Whip	قامچی	قامچی
Thumb	قامک/ تلابەرانی	قامك
Big toe	تلابەران	قامکی پێ
Reed, cane	لەقەن	قامیش
Fumigation, smoking	دوکێلکرن	قانگ
Skill, shell, hull	تیقل	قاووغ/ توێکل
Coffee	قەهوە	قاوە
Coffee-mover	قەهوەچی	قاوەچی
Brown	قەهوای	قاوەیی

English	بادینی	سۆرانی
Strap, thong	قایش	قایش
Convinced	قایل/ رازی	قایل
Agreemant, convince	قایل بوون	قایل بوون
To convince, persuade, to make agree, accept	قایل کرن	قایل کردن
Strong, severe	قایم	قایم
District commissioner, deputy governor	قایمقام	قایمقام
Ward	قایش	قاوش
To cluck	قدەقد/ قدقدامریشکێ	قدەقد (مریشك)
Wasting, squandering, throwing away	برك	قرپ
Vacant, hollow	پیچ	قرپۆك/ پووچ
Dried up (fruit)	زوهاكری/ قەماندی	قرپۆڵ
Scab, scum	قاچك/ قەلب	قرتماخە
To cramp, crinkle	تەزتەزینك	قرچ
To crackle	قرچ/ چەرقین	قرچە قرچ (ئاگر)
Mean, stingy, crinkled, wrinkled	قەلس	قرچۆك
To lose porposity, to lose money and become bankrupt	ڕویتە	قرخ
Snuffler, twanging, nasalizing, no longer porous	بێهنكەر	قرخن
Lobster, crab, crayfish	قرژانك/ كڤژالە/ كیفژالە	قرژاڵ/ قرژانگ

English	بادینی	سۆرانی
Tick	گرنی/ کرنی	قرنه/ پند
Laughing, shouting and crying	کەنین/ تیقلیق	قریوە قریو
Destruction, eradication	نەمان	قڕ
Extinction, dying out	نەمان	قڕ/ قڕبوون/ نەمان
Mass massacre, geonocide, annihilation, extermination	فەرمان	قڕان
To exterminate, annihilate, eradicate, extirpate	ژ ناڤ برن/ نەهێشتن	قڕکردن
Dirt, filth	قرێژ	قرێژ
Hair	پرچ	قژ
Hairy, hirsute, shaggy	توکن/ پیرتو/ گوسک/ قژە	قژن
Speech, talking	قەسە	قسە
Frank, straightforward, candid, direct	رەپ و رات	قسە لەڕوو
Proverb	مەتەلوک	قسەی پێشینان
Nonsense, balderdash, poppycock	پویچ	قسەی قۆڕ
Tar	قیێر	قسل
Government house	سەرا	قشلە
Lock	قفل	قفڵ
To lock	قفلدان	قفڵدان
Single	کەت	قل

English	بادينى	سۆرانى
Beloved, mistress	خوشتفى	قل
To burst	پەقين	قليشانەوە
To crack, cleavage, fission	درز/ دەرز	قليشانەوە
To secede from, separate from, breakaway, to split, crack, cleave	جودابون	قليشانەوە/ جودابونەوە
Button	قوپچە/ قومچە	قۆپچە
To copy	قوپيە	قۆپيە
Horn	قوچ	قۆچ
To butt, butting	قوچليْدان	قۆچليْدان
Peach	خوخ	قۆخ
Hut, hovel	كولك/ زنج	قۆخ
Ditch, obstacle	چەپەر/ جوك	قۆرت
Digger, engraver, driller	كوركول	قۆرت هەڵكەن
Booking, reservation	گرتن/ پاراستن	قۆرخ
To book (aseat), reserve	جه گرتن	قۆرخكردن
Teapot	قورى	قۆرى
Bad, harsh	قوڕ	قۆڕ
Non sensical, nonsense	قور/ پوچ قسه	قسەى قۆڕ
Bad, harsh words, swearwords	قسێن قوڕ	قسەى قۆڕ
Rumbling, growling, gurgling	مرمر/ گمين	قۆڕەقۆڕ
Handsome, chic	كەشخە	قۆز
Excellent, very good	كەشخە	قۆز

English	بادینی	سۆرانی
Clown, joker, jester	ترانەکەر	قۆشمە
Direction, aspect, column of troops	قول	قۆڵ
Sleigh, arm, sleeve	قول	قۆڵ
Shoulder blade, scapula	قولنج	قۆلنج
Heap, pile, stock	کیفک	قۆمەت
Period, juncture	قوناغ/ قویناغ	قۆناغ
Stage, phase, step	قوناغ	قۆناغ
Gun stock	قۆنداغ/ قونداغ	قۆنداغ
Shoes	قوندەرە	قۆندەرە
Boiled rice	گرار	قویلی/ قوبولّی
Crushed, dented	تەبقی/ پەتنشی	قوپاو
School	قوتابخانە	قوتابخانە
Student, pupil	قوتابی	قوتابی
Be-saved, rescued	قورتال بو	قوتاربو
The process of saving, rescuing	قورتال بوون	قوتاربوون
To save, rescue	قورتالکرن	قوتارکردن
Tin	قوتی	قوتو
Pyramid	قوچەك/ ئەهرام	قوچەك
Pyramidal, hierarchy	قوچەکی/ هەرەمی	قوچەکی
Pod lock	قوفل	قوفل
Sacrifice, victim	قوربان	قوربان
To sacrifice	قوربانی	قوربانی
Heavy (weight)	گران	قورس
Difficult, hard	قورس	قورس

English	بادینی	سۆرانی
Weight	گرانی	قورسایی
Mud	تەقن	قوڕ
Lead	قورقوشم	قورقوشم
Throat, neck	قورك/ قرك/ هەفك	قوڕگ
Corner, nook	قورنەت	قورنە/ قوژبن
Corner, newspaper column	قونج	قونج
Hook	چنکال	قولاپ
Fish hook, rod	شوك	قولاپ/ قولاب
Needle, pin	سنجاق	قولابە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قوللە
Peak, top	گوپیتك/ جە زێرەڤانیێ	قوللە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قولەرەش/ قولی
(rounded) handle, loop	قولپ	قولپ
Having a hole, perforated	قولێر	قولێر
Hook	قولف	قولف
Sand	قوم/ خیز	قوم
Gambling	قومار	قومار
Gambler	قومارچی	قومارباز
Texture, fabric	قوماش	قوماش
Hand-grenade	قومبەلە	قومبەلە
Swallow	حاجی رەش	قووت
To swallow	دداعیریت	قووتدان
To sip, sup	قورت	قووتدان
Sob, cry with great sobs	قورەقور/ قوڕین	قووڕەقوور

English	بادینی	سۆرانی
Deep	کویر	قووڵ
Depth	کویرانی	قووڵایی
Volume	قەبارە	قەبارە
Grave	قەبر/ گور	قەبر/ گۆڕ
Gravedigger	گورکول	قەبر هەڵکۆڵ
Grave-yard	گورستان/ زیارەت	قەبرستان
Measure	پیڤاندن	قەبڵاندن
To guess, imagine	چیندبیت/ رەنگە	قەبلاندن
Size, volume	قەبارە	قەبارە
Big, massive	شەڤەلح	قەبە
Snap, sharp bite	لەقە	قەپ/ قەپاڵ
Steel, yard	کیشان	قەپان
Weigh, bridge	قاپان	قەپان
To weigh	کیشان	قەپانکردن
Muzzle,snout	لەمبوز	قەپۆز
Never, not at all	قەت	قەت/ هەرگیز
Tar	قەتران	قەتران
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قەتماخە
Pent up, confined	چریسک	قەتیس
Harlot, whore, prostitute	قەحپە	قەحبە/ قەحپە
Brothel, whorehouse	قەحپەخانە	قەحبەخانە
Stature, waist	ناڤقەد	قەد/ ناوقەد
Stem	چق	قەد
Side, flank of mountain	ئەڤراز	قەدپاڵ

English	بادینی	سۆرانی
Stature, height and appearance	قەد و قامەت	قەد و باڵا
Prohibition	قەدەغە	قەدەغە
To prohibit	قەدەغەکرن	قەدەغەکردن
Halter chain	قەراسە	قەراسە/ قەرازە
Edge, bank, brink	قەراغ/ رەخ/ بەرئاف	قەراغ
King, prince	میر	قەراڵ
Queen, princess	ژن میر	قەرالیچە
Debt, loan	قەر	قەرز
Debter, in debt	قەردار	قەرزار
To lend	قەرددان/ دەین دان	قەرزدان
To payback (debt)	زڤراندن/ دەین زڤراندن	قەرزدانەوە
Dung, droppings of	قەرسەقول/ زبل	قەرسەقول
Green barley	قەرسیل	قەرسیل
Gipsy	قەرەچ	قەرەچ
Bed	تەخت	قەرەوێڵە
Terebinth	قەزوان/ کەزان	قەزوان
Butcher, meatman	قەساب/ گوشت فروش	قەساب
Slaughter-house	قەسابخانە	قەسابخانە
Date, phoenix dactylifera	قەسپ	قەسپ
Intention, purpose	قەست	قەست
Priest	قەشە	قەشە
Beautiful, pretty	جان	قەشەنگ
Clown, laughing-stock	بێترانک/ لێبۆن	قەشمەر
Trap, snare	قەف	قەف

English	بادینی	سۆرانی
Cage	قەفەس	قەفەز/ قەفەس
Chest, ribs, rib cage	قەفسینگ/ قەفەسکا سینکی	قەفەزەی سینگ
Magpie, pica pica	قەلەباسک/ قەلەباچکە	قەل/ قەلە باچکە
Crow, raven	قەلەرەشک	قەل/ قەلەرەشکە
Preserved fried meat	قەلی	قەلی
Massacre	قەلاچۆ/ کوم کوژی	قەلاچۆ
Extinction, dying out	نەمان	قەلاچۆبوون
Turkey	عەلوعەلو	قەلەموون/ عەلەشیش
Itinerant dervish, poor	قەلەندەر	قەلەندەر
Fort, castle	قەلا	قەڵا/ قەڵات
Rook	قەلعە	قەڵای (شەترەنج)
Strapping figure	قەلافەت	قەڵافەت
Flase, faked, forged	قەلپ	قەڵب
Armour, shield	مەتال	قەڵغان
Crowd, throng	قەرەبالغ	قەڵەباڵغ
Reed	قەلەم	قەڵەم
Pen, pencil	قەلەم/ پێ نووس	قەڵەم
Pen-knife	قەلەم تراش/ قتاتە	قەڵەم بڕ
Pen-case, pencil box	قەلەمدان	قەڵەمدان
Pen	قەلەم پندان	قەڵەم پاندان
Fine chisel	کەزاخ/ کەزەختن	قەڵەم کردن
Fat, corpulent, stout, fleshy, overweight	قەلەو	قەڵەو
Fatness, corpulence, stoutness, ghee, shortening	قەلەوی	قەڵەوی

English	بادینی	سۆرانی
Whip	قامچی	قەمچی
Hunch back, hump-back, convex	پشت کومل	قەموور
Long dagger, dink	قەمە	قەمە
Pole, hooks for hanging carcasses	قەنارە/ سێدارە	قەنارە
Hallop, noose	وەرسیێ سێداریێ	پەتی قەنارە
Loaf sugar	قەند	قەند
Hook, pole	شوک/ چنگال	قەنارە
Hot water with sugar as drink	قەنداڤ	قەنداخ/ قەنداو
Sofa, settee	قەنەپە	قەنەفە
Volume, size	فرەه/ سایز	قەوارە
Being, structure, entity	بوون/ کیان	قەوارە
Cylinder	قەوان	قەوان
Reload cartridge case, bullet case	قالک	قەوان
Ooze	کەفز	قەوزە
Happening, event	قەوماندی/ قەوماندن	قەومان
To cause (sth) to happen to (sb)	قەوماندن	قەوماندن
Saying, discourse	قەول	قەول
Lace	قەیتان	قەیتان
Crisis, impasse, dead lock	ئاریشە	قەیران
Spinster, old maid	قەیرە کچ	قەیرەکچ
Tsar, czar, emperor	قەیسەر	قەیسەر
Market, shopping center	سیک	قەیسەری

English	بادينى	سۆرانى
Caesar	قەيسەرى	قەيسەرى/ نەشتەرگەرى
Apricot (-compote)	زەردەلە/ قەيسى	قەيسى
Dislike, aversion, repugnance	بێز/ دلْ ژێماى	قێز
To dislike, feel nauseated	دل ناحەبينى/ دل ناچێتىْ	قێزلێبوونەوە
Kiblah, mecca, south	قيبلە/ بەرىْ بەيتىْ	قيبلە
Compass	قيبلە نوما	قيبلەنما
Erect, set up on end	قيت/ راكرى	قيت
Resurrection, to rise, wake up	رابوون	قيت بوونەوە
P..ch, tar, asphalt, ..ck top	قێر	قیر
..r-road	قێر	قیر
..avement, tar, pitch, asphalt	قێركرن	قيرتاو
Tar, pitch	قێركرن	قيرتاوكردن
Croaking, caw, squawk		قيراندن
Croaking	وەق وەق	قيرە قير (بۆق)
Screaming	قێر قێر	قيژە قيژ
Minced meat	قيمە	قيمە
To mince, chop up, hash	قيمە دكە/ هيردكە	قيمە دەكا
Spite, rancour	نەڤيان/ كەرب	قين
Spiteful, vindictive	زگ رەش	قيناوى

English	بادینی	سۆرانی
K The 20th letter of the kurdish alphabet	ک	ك
Hay, chaff	کا	کا
Where?	کا	کا/ کوا
Wife house	کابانی	کابان
Fellow, known but not named guy	کابرا	کابرا
home	بەری بەیتێ	کابە
Skull	کلوخ	کاپۆڵ
Time	دەم	کات
Watch, clock	دەم ژمێر	کاتژمێر
Glue	جەوی	کاتیرە
Work, jop	کار/ شوّل	کار
Kid	کارك	کار
Expert, practised	شەرەزا	کارامە
Expert knowledge, to have experience	شەرەزایی	کارامەیی
Partner	هەڤبشك	کاربرا
Official, chief, responsible	بەرپرس	کاربەدەست
Card	کارت	کارت
Wedding card, marriage card	کارتا ژنئینانێ	کارتی ژنهێنان
Card of results	کارت	کارتی نمرە
To influence, impact	کارتێکرن	کارتێکردن
Factory, work shop	بافریقە	کارخانە
To reflex, to react, reaction	کاردانی/ دژەکردار	کاردانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Expert, talented	کارزان	کارزان
Expert knowledge	کارزانی	کارزانی
To work	کارکرن/ شول کرن	کارکردن
Mashroom	کڤارک	کارگ
Factory, workshop	کارگەھ	کارگا/ کارگە
Agenda	کارنامە	کارنامە
Caravan	کەرەڤان	کاروان
Caravanseray	خانە	کاروان سەرا
Affairs	کاروبار	کاروبار
Electricity	کارەبا	کارەبا
Tragedy, calamity, catastrophe, disaster	دەردەسەری/ کارەسات	کارەسات
Servant, maidservant	کارکەر	کارەکەر
Fountain, subterranean canal	کارێز	کارێز
Black arum lily, curry, curry powder	کاری	کاری
Spine, roof-tree	کاریتە	کاریتە
Vertebra column, spine	کاریت پشتێ	کاریتەی پشت
Effective	کارتێکەر	کاریگەر
Pine-tree	کاژ	کاژ
Slough of snake	کەلیاماری	کاژ
Giddy, stunned	گێژ	کاس
Cup, trophy	کاس	کاس
Cup, glass, tumbler, goblet	گلاس	کاس
Giddy, nauseated, startled	گێژ	کاس

English	بادینی	سۆرانی
Gainer, tradesman	کاسبکار	کاسبکار
Bowl	ترار	کاسه
Cranium	کولوڤانک	کاسەی سەر
Cash	ئێکسەر	کاش
Tile	کاشی	کاشی
Paper	کاغەز	کاغەز
Camphor	کافور	کافور
Sir, mister	کاک/ برا	کاك
Cacao, cocoa	کاکاو/ کەکاو	کاکاو
Essence, core, heart	دان/ کروک/ گەوهەر	کاکل
Kernel, core	کاکل/ ناڤک	کاکڵ/ کاکڵە
Walnut kernel	کاکلک	کاکڵە گوێز
Tuft, hair brushedup in curl behind	پەرچەم	کاکۆڵ
Base of lower jaw	کاکیلک	کاکیلە
Scabbard, sheath	کالان/ قاب	کالان
Pale, faded	زەر/ بێ رەنگ	کاڵ
Unripe, quite unripe, sour	کەرك/ نەگەهشتی	کاڵ
Agriculture	چاندن	کاڵ/ کشت و کاڵ
Cloth, garment	قوماش/ پەرۆک	کالا
To fade, to lose its colour	بەقەم بوون	کاڵبوونەوە
Quite unripe, sour	پویچ	کاڵ و کرچ
Melon	گندور	کاڵەك/ گندۆرە
Hut, hide, shelter	قوژبن/ کۆلک	کاڵیت/ کۆلیت
Which?	کیشک؟	کام؟

English	بادینی	سۆرانی
Which one of you?	کیشک ژوە	کامتان
Which one of us?	کیشک ژمە	کاممان
Happy, successful in life	کەیف خۆش	کامەران
Happiness, success	کەیف خۆشی	کامەرانی
Camera	کامیرا	کامێرا
Which one? Whick one of them?	کیشک ژوان	کامیان
Mine, quarry	مین	کان
Metal	کانزا	کانزا
Mineralogy, metallurgy	کانزاناسی	کانزاناسی
Mine	کان	کانگا/ کانگە
Bottom of the heart	نیڤادلی	کانگای دڵ
Fountain, spring	کانی	کانی/ کانیاو
Where is	ل کیرێیە؟	کانێ؟
Lamb of 3-6 months	کاڤر	کاوڕ
Ruined, devastated, damaged	کاڤل	کاول
To become ruined, deserted	کاڤلبوون	کاولبوون
Ruining, destroying	کاڤلکاری	کاولکاری
To ruin, devastate	کاڤلکرن	کاولکردن
Rumination	ڤەجین	کاوێژ
To ruminate, to chew the cud	ڤەجین	کاوێژکردن
Arena, field	بیاڤ	کایە
Magnetic field	بیاڤێ موگناتیسی	کایەی موگناتیسی

English	بادینی	سۆرانی
Quiet, silent, voiceless, deafened	بێدەنگ/ کەڕ	کپ
To become silent, deaf	کەڕ بوون	کپ بوون
To deafen	کپ کرن	کپکردن
Cat	کتک/ پشیک	کتك
Kettle	کتلی	کتلی
Book	کتێب	کتێب
Library	کتێبخانە	کتێبخانە
Book shop	کتێبخانە	کتێبخانە/ کتێبفرۆش
Book seller	کتێبفروش	کتێبفرۆش
Girl	کچ	کچ/ کیژ
Daughter of	کچا	کچی/ کیژی
For girls	کچا/ کچکا	کچانە
Girlish	کچانی/ سەرژنك	کچانی
Small	بچیک	کچکە
Elopement	کچ هەڵگرتن/ رفاندن	کچ هەڵگرتن
Girl-fairy	پەری/ حوری	کچە پەری
Little girl, orphan, beloved	خوشتڤی/ دەزگر	کچەتیو
Grandchild,	نەڤی	کچەزا
Girlhood	کچینی	کچێتی
Girl hood, virginity	کچێنی	کچێنی
Shirt	قەمیس	کراس
Open, unlocked	ڤەکری	کراوە
Open minded	ڤەکری/ هەژی	کراوە
Un obstructed	بەردای	کراوە (بەرەڵلا)

English	بادینی	سۆرانی
Untied, un fastened	بەردای	كراوە (كەر بەرەللا)
To clip, trim, gnaw	لەقاندن	كرتاندن
Tough, unripe	پویچ/ خرش/ نەگەهشتی	كرچ
Action, operation	كریار	كردار
Verb	كار/ كردار/ فرمان	كردار
The Creator	چێكەر	كردگار
To do	كرت	كردن
To make	چێكرن	كردن
To open, unlock	ڤەكرت	كردنەوە
Action, work, performance	كریار/ كار	كردە
Deed, behaviour	كریار	كردەوە
Wrinkled, shriveled, sullen	چرچ كرمشی/ قورمچی	كرژ/ كرچ
To become wrinkled	گلڤچی/ كرژی/ قورمچین	كرژبوون
Cartlage	كركرۆك/ قرقرۆك	كركراگە
Worm	كرم	كرم
Villager, peasant	گوندی	كرمانج
A major kurdish dialect	كرمانج	كرمانج
Worm-eaten	كرمی/ رزی	كرماوی/ كرمن/ كرمیێ/ كرمی
To mince, to chop up	كراندن/ كەلێژین	كرۆتن/ كرۆژتن
Core, essence	ناڤك	كرۆك
Hire, ease, rent	كرێ	كرێ
To rent, to let	ب كرێ دان	بەكرێ دان
To hire	ب كرێ گرتن	بەكرێ گرتن

English	بادینی	سۆرانی
Hired, mercenary	کریٚ گرتی	بەکرێگیراو
Worker, labourer	پاله	کرێکار
Occupation of labourer	پالەیی	کرێکاری
Mercenary, hired	کریٚ گرتی	کرێگرته
Motionless, silent	کرِ	کپ
Become silent, broody	کرِبون	کپبوون
Stop crying, be silent again	کرِبوون/ بیٚ دەنگی	کپبوونەوه
To silence, to make (it) silent	تەناکرن	کپکردن/ کپکردنەوه
Sit on eggs	کورکێ	کپکەوتن
To kneel, to knee, to bend	چەماندن	کپنووش
Whine, whimper, lament	گریان	کپوزانەوه
Dirt, filth	قریش	کرێش/ قرێژ
Blizzard	شلوقە	کرێوه
Purchaser, purchase, buyer	بکر	کریار
To buy, purchase	کرین	کڕین
Dim, despondent, weak	لاواز	کز
To smart, itch, tickle	ژان/ ئیٚش	کزانەوه/ برین/ سوتان
To lose its brightness, weak	کزبوون	کزبوون/ رۆناکی
Weak market	هشکك	کزبوون/ بازاڕ
Gentle breeze	فەراستین/ هین	کزه
Smart, sharp pain	ئیٚش	کزه

English	بادینی	سۆرانی
Heart ache	ئێشادلی	کزەی جەرگ
Mountain	شاخ	کەژ
Period of relax, turn	نۆبەت	کژە/ کژ
Season	کەژ/ وەرز	کژ
Shephe	کس/ چتە	کس
Flaming, burring, sizzling	گزین	کسپە
Check (chess)	کش	کش
Shoo away, scare away	کش	کش
To advance	پێشڤەچوون	کشان/ پێشەوە
To retire	زڤرین/ پاشڤەکشاندن	کشاندنەوە
Draw back, withdraw, retreat	کشین/ پاشڤەچوون	کشانەوە
Agriculture	چاندن	کشت
Farmer, peasant	جوتیار	کشتکار/ کشتیار
Farming, agriculture	چاندن	کشت و کاڵ
Agronomy	چاندن	کشت و کاڵناسی
Twine	کشتەک	کشتەك
Sultana raisin	کشمش/ خاتینۆک	کشمیش
Silent, subdued	بێ دەنگ	کش و مات
To shoo, check	کشی	کشەلێکردن
Worn out	هیلاک/ شەکەت	کفت
Rissole	ترشک	کفتە
Shroud	کفن	کفن
To shroud	کفنکرن	کفنکردن
Blasphemy, infidelity, atheism	کفر	کفر

English	بادینی	سۆرانی
Kohl	کل	کل
To darken one's eyelids with kohl	کلکرن	کلکردن
Kohl-pot	کلدانک	کلتوور
Kohl-pot	کلدانک	کلدان
Tail	کلک/ کوری	کلك
Handle, haft	دەسک	کلك/ دەسك
Hollow, hoop	کلور/ قولێر	کلۆر
Crore	کلور	کلۆر
Coccyx	کلێژی	کلێنچکە/ کلێژە
Key, lock	کلیل	کلیل
To lock	کلیلکرن	کلیلدان
Hat, head-dress	کلاف	کڵاو
Skullcap, kneecap	کلاف	کڵاو
Smoke-hole in roof	کونابانی	کلاورۆژنە
Any hole in roof	بارۆک	کڵاوقژ
Knee cap	چۆک	کڵاوی ئەژنۆ
Flame, blaze, burn	گوری	کڵپە
To flame, blaze, burn, inflame, burst into flames	ئاگربەردان	کڵپەکردن
Lump, clod	پرتک اشەکرا/ سەرک/ توپەل	کلۆ
Clod	گومچک/ کەرسەک/ لەنگوتک	کلۆ
Hip (bone)	کەماخ/ هەستی یێ کەماخێ	کلۆت

English	بادینی	سۆرانی
Wretched, unfortunate	بێ بەخت/ بەخت رەش	کلۆڵ
Misfortune	بێ بەختی	کلۆڵی
Mortis for bolt	کلوم	کلۆم
Church	دێر	کلێسە
Arm-pit	بن هەنگل/ بن کەفش/ بن چەنگ	کلێشە
Cliche	کلێشە	کلیشە
By, near, beside	نک	کن
Nearness, proximity	نزیکی/ نێزیکی	کن
Gundelia	کنگر	کنگر
to pile, collect	کۆمکرن	کۆ
Plural	کۆ	کۆ
Meeting, assemble	کۆمبون	کۆبوونەوە
Together, collection	پێکڤە/ تێکەڵ	کۆبەند
To hold a meeting	گێران/ گرتن (کۆمبون)	کۆبەند
Pack saddle,	پالان	کۆپان/ کۆپەن
Metal collar	توق	کۆت
Top (of a mountain)	کۆت	کۆت
Texture	پەرۆک	کوتال
Pigeon, dove	کۆتر	کۆتر
Lump of wood, log	پارچە	کۆتك/ دار
Stocks and chains	زنجیر	کۆت و زنجیر
Chain up, bind with chains	زنجیرکرن	کۆت و زنجیرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Migration, exodus, expatriation, the hegira, immigration	مشەختی	کۆچ
To migrate, emigrate	مشەخت بوون	کۆچکردن
Migration	رەڤین	کۆچ رەو
Nomad, nomadic	کۆچەر	کۆچەر
To pass away, die	مرن	کۆچی دوایی
Brain drain	مشەختبونا عەقلان/ خودان شەهادان	کۆچی عەقلەکان
Cottage, hut, shanty, shack	خانیک	کۆخ
To cough	کوخک	کۆخین
Coup, etat	کودەتا	کۆ دێتا
Baby	ساڤا/ پز	کۆرپە
Newly born, infant	تێشک/ بچویک	کۆرپەلە
Embryology	پز زانی/ پسزانی	کۆرپەلەزانی
Gathering, seminar	کۆڕ	کۆڕ
Sheep pen	کوز	کۆز
Mountain	شاخ/ چیا	کۆسار
Obstacle, barrier	کۆسپ/ ئاستەنگ	کۆسپ
Patron, support	پشتەڤانی	کۆست
To lose means of support	بێ پشتەڤانی/ ئێک ژی مری	کۆستکەوتو
Shark	ماسی	کۆسە
Lap	باوەش	کۆش
Effort, striving	بزاڤ/ خەبات	کۆشش
Mansion, castle,	قەسر/ کوچک	کۆشك

English	بادینی	سۆرانی
palace		
Large mansion, palace	کوشک/ کوچک	کۆشك و سەرا
Chic	کوك	کۆك
Be in harmony with	رازی/ کۆك	کۆکبوون
To collect, to gather, compile	کۆمکرن	کۆکردنەوە
Coughing	کۆخك	کۆکە
Whooping cough	خەندخەندۆك	کۆکە رەشە
Store, warehouse	کوگەه	کۆگا/ کۆگە
Kite	فرفرۆك	کۆلارە
Dull, incompetent	کوه	کۆڵ/ کۆر
Log	کولك	کولکەدار
Load	بار	کۆڵ
Carrier, porter	بار هەڵگر	کۆڵ هەڵگر
Street, lane	کولان	کۆڵان
To defeat, to make submit,	شکست پێ ئینان	کۆڵپێدان
Surrender, give in		
Vinable, to give in, submit	خودانەدەست	کۆڵدان
Sedulity	خۆنەدانەدەست	کۆڵنەدان
Invincible, sedulous	خونادەتە دەست	کۆڵنەدەر
Carrier, porter, pedlar	بارهەلگر	کۆڵکێش/ کۆڵهەڵگر
Stiffneck	قولنج	کۆڵنج
Pillar, column	ستون/ کاریتە	کۆڵەکە
Humble, uneducated, ignorant	بەلەنگاز	کۆڵەوار

English	بادینی	سۆرانی
Rainbow	کەسک و سۆر	کۆلکە زێرینە
Shelter, hut, hide	کولک	کۆلیت
To investigate, research	ڤە کولین/ لێنیرین	کۆڵین/ کۆڵینەوە
To dig, dig out	کولین	کۆڵین
Rock inscription	بەر کولین	بەرد کۆڵین
Anus, bottom	قون	کۆم
Hunch-backed	پشت خوز/ پشت کومل	کۆم
Republic	کومار	کۆمار
Republican	کوماری	کۆماری
To become bent	چەمأندی	کۆمانەوە
Stooping, bowed	چەمایی	کۆماو
Help, support	هاریکاری	کۆمەك
To help, support	هاریکاری	کۆمەکی
Society, community	جڤاك	کۆمەڵ
Social	جڤاکی	کۆمەلایەتی
Society, community	جڤاك/ کۆمەڵگەهـ	کۆمەڵگا
Organisation	کومەل	کۆمەڵە
Association	کۆمەل	کۆمەڵە
Group	کومەل	کۆمەڵە
Committee	کومیت/ کۆمیتە	کۆمیتە
Central committee	کۆمیتا ناڤین	کۆمیتەی ناوەندی
Old, ancient	کەڤن	کۆن
Conference	کۆمگرە	کۆنفراس
Conference, congress	کونگر	کۆنگرە
Old clothes	کەڤن	کۆنە

English	بادینی	سۆرانی
Second hand	کەڤنەی نوی/ کەڤن و نوی	کۆنەباش/ نیوداش
Old friend	کەڤنە برادەر	کۆنەبرادەر
Reactionist, conservative	کەڤنە پەرێس (پاشڤەرو)	کۆنەپەرست
Reactionary, regressiveness	کەڤنە پەرێسی	کۆنەپەرستی
Dealer in second hand wares	کەڤنە فرۆش	کۆنە فرۆش
Concrete	کونکریت	کۆنکریت
Tangible	کونکریت	کۆنکریت
Magazine	گوڤار	کۆوار/ گۆڤار
Slave, serf, chattel	کولە/ بەنی/ کۆیل	کۆیلە
Slave owner, enslaved, subjugated	کولەدار	کۆیلەدار
Slavery, enslavement	کولەتی/ بەنستانی	کۆیلەیی
Where?	کویرێ	کوا
Mushroom	کڤارک	کوارك
Fire-place	کوچك	کوانوو
To beat, thresh	قوتان	کوتان
Threshing, crushing	گێرە	کوتانەوە
Bat, mallet, wooden hammer	کوتك/ میکوت	کوتك
Suddenly	ژنشکێڤە	کوت و پڕ/ کت و پڕ
Alike, facsimile	کل و مل	کوت و مت/ کت و مت
Force, strength	هێز/ کوتەکی	کوتەك
Short	کورت	کورت
Brief	کورت	کورت

English	بادینی	سۆرانی
Saddle, pack-saddle	کورتان/ زین	کورتان
Saddler, saddle-maker	زینکەر اسەراج)	کورتان دروو
Summerize, shorten	کورت کرن	کورت کردنەوە
Synopsis, summary, abstract	کورتی	کورتە
Dwarf	بەژن کورت	کورتە بالا
Stumpy, stubby, squat	قوت	کورتە بنە/ قوت
Brevity	کورتی	کورتی
Kurdish patriotic movement	کوردایەتی/ کوردینی	کوردایەتی
Kurdistan home land	کوردستان	کوردستان
Kurdologist	کوردناس	کوردناس
Kurdology	کوردناسی	کوردناسی
The kurdish world, kurdish life	کوردەواری	کوردەواری
Kurdish	کوردی	کوردیی
Kurdish language	زمانێ کوردی	زمانی کوردی
Kurdish culture	کەلتورێ کوردی	کەلتووری کوردی
Chair	کورسی	کورسی
Throne	کورسی	کورسی (دەسەلات)
Boy	کوڕ	کوڕ
For boys	کورا/ کورکا	کوران
Boyish	نیرەکور	کورانە
Tom-boy	کورکا/ کورکانە	کورانیی
Youths!boys!	کورینو/ گەلی کورکا	کورگەل
To bow, bend, pray	چەمیان	کورنووش/ کرنوش
To wail, lamentation	نارین	کورووزانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Grand child	نەڤی	کورەزا
Boyhood, boyishness	کورینی	کورینی
Son of..	کوری	کوری
Flatterer, toady, fawner	دوورۆ/ دووری	کوزکەش/ قوزکیش
Flattering, hypocricy	دوورۆیی	کوزکەشی/ قوزکیشی
Killing, slaughter, to kill	کوشتن	کوژ/ کوشتن
To quench, extinguish	ڤەمراندن	کوژاندنەوە
Fire-extinguishing	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Off	ڤەمراندن/ تەمراندن	کوژانەوە
Light off, gone	کارەبا تەمراندن	کارەبا کوژانەوە
kill, slay	کوشتن	کوژتن/ کوشتن
killed	کوشتی	کوژراو
iller, murderer	کوژەک	کوژەر
Killing	کوشت	کوشت
Slaughter	سەرژیکرن	کوشتار
Slaughter-house	جی سەر ژیکرنی	کوشتارگە
To kill, murder	کوشتن	کوشتن
Killer, culprit, love to kill	کوژەک/ بکوژ	کوشتیار
Lethal, fatal, deadly	کوژەک	کوشندە
Blunt	کوە/ نەخۆشی	کول/ کۆر
Stupid, dull, slow-witted	کەلهور/ خونتال	کول
To irritate, revive	ڤەژاندن/ ئەنرین/ دئەنرینت	کولاندنەوە
Smart, feel painful	دئیش تەڤە	کولانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Mosquito-net	کوله	کولله/ کوله
Hollow, vacant	ڤالا/ قولیز	کۆلۆر/ کلۆر
Flake (snow), ball	پەرمیچک	کولو/ بەفر
Locust, grasshopper	کولی	کوله/ کولله
Mosquito-net	کوله	کوله/ پەردە
Drudgery, slavery, hardship	زەحمەتکیشی	کولەمەرگی/ کۆلەمەرگی
To boil	کەلاندن	کۆڵان
Cheek-bone	هنارۆک (روی)/ هنارک	کۆلم/ گۆنا
Stiffness in shoulder and neck	کولنج	کۆلنج/ قۆلونج
Wretched	پەریشان/ دامای	کۆلۆل/ کلۆل
Mortise for bolt	قوفل	کۆلۆم/ کلۆم
To die down (emotion)	کول لیدەرکرن	کۆل و کۆ دامرکاندنەوە
Draft, bill of exchange, bond	کومپیاله	کومپیاله
Communist	شوعی	کۆمۆنیست
Hole, gap, aperture	کون	کون
Full of holes	کون کون	کوناوی/ کون کون
Make holes, pierce	کون تیکرن/ کون لیکرن	کون تیکردن
Corner, tight spot	قولاچک/ کونج	کونج
Sesame	کونجی	کونجی
Rope	وەریس	کوندر/ کندر
Drill	کونکەر	کونکەر
Nook and cranny	قوژبن	کون و قوژبن/ کون و کەلێن
Owl	کوند	کونەبەبوو/ کوندە بەبۆ

English	بادینی	سۆرانی
How	چەوا	کوو/ چۆن
Cup	کوپ	کووپ
Jar	دەن	کووپە
Texture, garment, cloth	قوماش/ پەرۆك	کووتال
Pyramid	قوچەك/ ئەهرام	کووچك/ کوچەك/ قوچەك
Lane, alley	کولانك/ کوچە	کووچە
Bee-hive	سەلەمیشك/ کورە/ شانك	کوورەی هەنگ
Fire-place for charcoal, hearth	کورهە/ کومر	کوورە
Hunched, crooked	پشتقۆس/ پشتقۆپ	کوور
Pumpkin, vegetable marrow	کولند	کوولەکە/ کودی
Where?	کویڕی؟	کوێ؟/ کێندەر
Blind, extinct	کورە	کوێر/ کۆر
Blindly	ب کۆری	کوێرانە/ کۆرانە
Become blind	کورەبون	کوێربوون
Extinction	نەمان	کوێربوونەوە
Drudgery, hardship, toil	زەحمەتی	کوێرەوەری
High lands, resort	زۆزان	کوێستان
When	کەنگی	کە
Who, which	کی/ چی	کە
Kabab, roast-meat wraped on skewer	کەباب	کەباب
Housewife	کەیبانو/ کابانی	کەبانوو/ کەیبانوو/

English	بادینی	سۆرانی
		کابان
Bower, hut	کەپر	کەپر
Summit, peak	گوپک/ گوپیتک/ لوتکە	کەپکە
Snout	تەپک/ داڤ	کەپکە
Skull	قەرقودە/ کلوخ/ قەحفک	کەپۆل
Nose	کەپی/ دفن	کەپوو/ لووت
Nasal cavity	کونکیت دفنی	بۆشایی لووت
Bran, scurf	ئالف	کەپەك
Single	کەت	کەت/ تاك
Linen	کتان	کەتان
Mischief, roguery, rascality	کەتن	کەتن
Broad-shouldered, heavily built	مل پان	کەتە
Glue, gum, tragacanth	سترك/ سمغ	کەتیرە
Crooked, bent, lowered	چەمی/ خار/ خوار	کەچ
Not good, useless	بی مفا	کەچە
Bald, suffering from scalp disease	کەچەل	کەچەل
Donkey, ass	کەر	کەر
Asinine	کەراتی/ خرپو	کەرانە
Foolish, stupid	کەراتی	کەرانە
Asininate, use some one	کەرکرن	کەرکردن
Sector, part	کەرت	کەرت
Division, part-fragment	پشك	کەرت
To divide	دابەشکرن	کەرتکردن

English	بادینی	سۆرانی
Unicorn, rhinoceros	کەرکەدەن	کەرکەدەن
Vulture	کەرگەس/ کەچەلوک	کەرگەس/ کەرگەز
Rabbit, hare	کیڤریشک	کەرویشك
Butter	کەرە/ نیڤشک	کەرە
Grey-brown donkey, obstinate	کەری بوز/ رکدار	کەرەدیز
Equipment, material	ئالاڤ/ پیدڤیت امال	کەرەستە
Parsley	کەرەفس	کەرەوز
Deaf	کەر	کەر
Deaf and dumb	کەرولال	کەر و لال
Mildew, mold, fungus	کوفک	کەروو
Turn, time	نوبەت	کەرەت
Lock of hair	کەزی	کەزی
Mountain, hill, crag	کر	کەژ
Season	کژ	کەژ
Person, any body, individual	کەس	کەس
Wretched, poor and miserable	شەپرزە/ پەریشان	کەساس
Personality	کەسایەتی	کەسایەتی
Clod	کەرسەک/ گومچکا ئاخی یان تەقنی	کەستەك
Green	کەسک	کەسك/ سەوزە
Unprecedented	نویژەن/ کەس نەدیت	کەس نەدیو
Relatives, kins	کەس و کار	کەس و کار
Any person, a person	کەسەک	کەسی
Paralysis, numbled	شەپلە/ شەهتی/ فالنج	کەسیرە

English	بادینی	سۆرانی
Climate weather	سەقا	کەش
Weather	ئاڤ و با/ کەش	کەش و هەوا
Ship	گەمی	کەشتی
Space-ship	گەمیا ئەسمانی	کەشتی ئاسمانی
Sailor, captain	گەمیڤان	کەشتیەوان
Beggar, s bag	تویری خاز خازۆك/ خوازۆك	کەشکۆل
Monk	قەشە/ رەبەن	کەشیش
Foam, froth	کەف	کەف
Foamy	کەفی/ کەفدار	کەفاویی
Shroud, grave clothes	کفن/ قەرقەر	کەفن/ کفن
To shroud, enshroud, Wrap in a shroud	قەدشیرت/ کفن کرن	کەفن کردن
Deserted, ruined building	چولکری/ کاڤلکری/ ویرانکری	کەلاوە
Skull	کلوخ/ قەحفك	کەللە
Obstinate	کەللە پیچ/ رکدار/ سەهەند	کەللەرەق
Equipment, bits and pieces	کەل و پەل	کەل و پەل
Hand cuff	کەلەبچە	کەلەبچە
Culture, heritage	کەلەپور	کەلەپوور
Cabbage	کەلەم/ لەهەن	کەلەرم
Corpse	کەلەخ	کەلەك/ کەلاك
Cleft, crack, gap	دەرز/ دەرزەك	کەلین
Fang, canine tooth	قیل/ کەلەم	کەلبە
Use, benefit,	سود/ مفا	کەلك

English	بادينی	سۆرانی
advantage		
Notion, anxiety	مەرەق	کەلکەلە
Cock	دیکل/ دیقل	کەلەباب/ کەلەشیر
Stack, pile	کەلەك	کەلەك
Trick	فیل	کەلەك
Rogue	فیلباز	کەلەکباز
Heapup	کوم	کەلەکە
To heap, to pile	گدیش دکەت/ کوم دکەت	کەلەکە کردن
Taurus, bull	گا/ بوغ	کەلەگا
Fairly tall person	بلند	کەلەگەت
Few, insufficient	کیم	کەم
Mean	پوچ/ رەزیل	کەم
Fiddle, violin	کەمەنچە	کەمان/ کەمانچە
Fiddler, violinist	کەمانژەن	کەمانچە ژەن
Short comings, fault, defect	کیماسی	کەمایەتی/ کەم و کورتی
Minority	کیماتی/ کیمایەتی	کەمایەتی
To decrease	کیم بوون	کەم بوونەوە
To neglect, uninterested	بی خەم	کەمتەرخەم
Be-neglected	بی خەمی	کەمتەرخەمیی
Hyena	کیمتیار/ کەفتار/ حیفتیار	کەمتیار
Anemia	بی خوینی/ کیم خوینی	کەم خوینی
Taciturn	کیم ئاخفتن-مت	کەم دوو

English	بادینی	سۆرانی
Taciturnity	کیم ئاخفتن-متی	کەم دوویی
Unprofitable, needy	بێ تەوس/ پەپوکە/ دەست کورت/ دەست تەنگ	کەم دەرامەت
Belittle	کەمکرنەڤە	کەمکردنەوە
Step by step, gradually	بەرەبەرە/ کیم کیم/ هیدی هیدی	کەم کەم
More or less	کیم و زۆر	کەم و زۆر
Flask, beaker	کەموله/ گوگم	کەمۆلە
Shortcomings, disadvantages	کیماسی	کەم و کووری
Fewness	هندەکایی	کەمیی
Rareness	هندکایی	کەمیی/ دەگمەنی
Arch, belt, waist	کەمەر	کەمەر
Belt	ناڤکیل/ پشتین/ کەمەر	کەمەربەند
Edge, bank, beach	کەنار/ رەخ	کەنار
Cupboard	قنسور/ دولاب	کەنتۆر
Ditch, valley, ravine	کەند/ گەلی	کەند
Gulf	کەنداڤ/ دەلاڤ	کەنداو
Bay	دەلاڤۆک/ کەنداڤۆک	کەنداو
Rift	کەلش/ دەرزەک	کەندر/ کەندەلان
Obstacles, difficulties	کوسپ/ گیرو/ ریگر	کەند و کۆسپ
Synagogue	کنیشتە/ کونیست	کەنشتە/ کەنیسەی جولەکە
Kangaroo	کانگارو	کەنغەر
Milk cow, milch cow	چیلا ب شیر	کەنۆ/ مانگای شیردەر

English	بادینی	سۆرانی
Girl	کچک	کەنیشك
To laugh, laughing	کەنین	کەنین
Partridge	کەو	کەو
Gown reaching below knee, wadded and quilted coat, robe	روبپ/ فستان/ کەوی	کەوا
Bow	کەڤان	کەوان
Bracket	کەڤانە	کەوانە
To fall, collapse	کەتن/ کەفتن	کەوتن
To fail	کەفتن	کەوتن
Make his effort, start	خوبەرهەڤ کر	کەوتنەخۆ
Set out, depart	دانە ری	کەوتنەری
Start to work	کەفتەکاری/ کەتەکاری	کەوتنە کار
Spoon	کەفچک/ کاچک	کەوچك
Clumsy, block-head	نەشەهرەزا/ خرپو	کەودەن
Armpit	بن کەڤش	کەوش
Shoe	پیلاڤ	کەوش
Shoemaker	پیلاڤکەر/ سولگەر	کەوشدروو
Skin, fur	کەڤل	کەول
To skin	کەڤلکرن	کەولکردن
Leek	گورەد/ سیرموک	کەوەر
Pet, tamed	کەهی	کەوی
To tame	کەهی کرن	کەوی کردن
When	کەنگی	کەی/ کەنگی
Housewife	کابانی	کەیبانوو
Pleasure, happiness, amusement	کەیف	کەیف

English	بادینی	سۆرانی
Pleased, delighted	کەیف خوش	کەیف خۆش
To amuse	کەیف کرن	کەیف کردن
Goings-on	کار/ بویەر	کەین و بەین
Who	کی	کی
Flea, chigoe	کیچ	کیچ
Knife	کیرک	کیرد
Metre (scan)	کیش	کیش
Weight	کیشان	کیش
To weigh	کیشان	کیشان
To smoke, smoking	جگارە کیشان	جگەرەکیشان
To pull, draw back	کیشان/ راکیشان/ ڤەکشان	کیشانەوە
Charm, attract, magnetize	رادکیشی/ راکشاند/ ئاراندن	کیش کردن
Controversy,moot argument, dispute	کیش و ڤەکیش	کیشمەکیش
Crisis, problem	ئاریشە/ تەنگزاری	کیشە
Tombstone, gravestone	کیل	کیل
Sheath	قاب/ کالان	کیلان
To plough, cultivate	کیلان	کیلاّن
Field	زەڤی	کیلگە
Guineapig	زەڤییا ئەزمونا	کیلگەی ئەزمون
Domain, realm	پاوان	کیلگە (پاوانی دەسەلاّت)
Magnet field	زەڤییا مەغنەتیزی	کیلگە موگناتیسی
Mine field	زەڤییا مینا	کیلگەی مین

English	بادینی	سۆرانی
Oil field	زەڤی‌یا گازی	کێڵگەی نەوت
Semantic field	بواری واتایی	کێڵگەی واتایی
Mucus, pus	کێم	کێم
To mucus	کێم کرن	کێم کردن
Mountain	شاخ	کێو
Wild, undomesticated, untamed	کیڤی	کێویی
Continent	کیشوەر	کێشوەر
Girl	کچ	کیژ
Daughter of	کچا	کیژی
Cyst, ascus, swelling, water blister	کیسک/ میزدانك/ پورك	کیس
To swell	کیس کرن	کیس کردن
Bag, sack, pouch	توربە/ تیرك	کیسە
Tortoise	کیسەلە	کیسەل
Wallet, purse	جزدان	کیسەی پارە
Sheath	کالان	کیف
Kilometre	کیلومەتر	کیلۆمەتر
Kilogram	کیلوگرام	کیلۆگرام
Chemistry	کیمیا	کیمیا
Chemist	کیمیازان	کیمیاگەر
Chemical	کیمیایی	کیمیایی
Spite, rancour	کین/ کەرب	کین/ کینە/ قین
Spiteful	دلرەش/ دلتاری	کیناوی

English	بادینی	سۆرانی
G The 21th letter of the kurdish alphabet	گ	گ
Ox	گا	گا
Rock, big rocks	کەڤر/ زنار	گابەرد/ گاشەبەرد
Plough ox	گاجووت	گاجووت
To cackle, cluck	قت قت	گاراندن (قدقد)
Herd of oxen, herd of cattle	گاران	گاران
Oats	چەودار	گارس
Gasoline	گاز	گاز/ گازۆلین
Pincers, nippers	کەلبەتان/ گاسك	گاز
To call	گازی کرن	گاز/ بانگ کردن
To bite	لەق/ گەز	گاز/ گەزە
Back	پشت	گاز/ گازی پشت
Complaint	گازندە	گازندە
Prosector, prosecuting attorney	گازندەلیکەر/ گلەیی لیکەر/ گلیبا	گازندەلێکەر
Defendant	گازندە لێکری/ گلەیی لیکری	گازندە لێکراو
Casino	گازینۆ	گازینۆ
Plough, plow, lister	گیسن/ هەڤجار	گاسن
Big stone	بەر/ کەڤر	گاشە
To crawl on all fours	چارلەپ/ خوشین	گاگۆلە
Herd of oxen	گاران	گاگەل
Sarcasm, mockery, ridicule	ترانە/ گالتە	گالتە
To mock, make fun of, poke fun at	گالتەپیکرن/ ترانەپیکرن	گالتەپیکردن

English	بادینی	سۆرانی
Sarcastic, satiric, joker, jester	ترانەکەر	گاڵتەچی
Buffalo	گامیش	گامێش
Cowboy	گامیشەڤان	گامێشەوان
Cowboy	گاڤان	گاوان
Christian	فەلە	گاوور
Small	بچویک/ بچیک	گچکە
Expensive, dear	گران	گران×هەرزان
Difficult, hard	زەحمەت	گران×ئاسان
Heavy, weighty	گران	گران×سووك
Important	گرنگ	گران×کەم
Respectable	گران	گران×بێ‌ڕێز
Valuable, expensive	ب بەها/ گران	گرانبا/ گرانبەها
To increase price	گرانکرن	گرانکردن
Typhoid fever	ئێشاگران/ بیڤیری تایا گران	گرانەتا
Weight	گرانیی/ گرانی	گرانیی/ قورسایی
Famine	کیماتی/ برسێتی	گرانیی/ قات و قڕی
To arrest, take, seize, capture, usurp	گرتن	گرتن
To grow (fruit)	بەر دگریت/ وەرار دبت	گرتن/ میوەگرتن
To bear, endure, resist	خۆ ل سەر دگرت	گرتن/ بەرگە (گرتن)
To occupy, invade, usurp	داگیرکرن	گرتن/ داگیرکردن
To hold, convene	گریدان/ دائخستن	گرتن/ بەستن
To shut, close	داخستن/ دائیخستن	گرتن/ داخستن
To capture, arrest	گرتن	گرتن/ دزگرتن

English	بادینی	سۆرانی
To catch epilepsy	تەپ	گرتن/ فی/ گەشکە گرتن
To include, cover	دگری/ تیری..	گرتن/ جی
To have patience	خۆگرتن	خۆگرتن
To seize, confiscate	دەست ب سەر دادکیشیت/ دگرت	کەلوپەل گرتن
Hill	گر	گرد
Assembling	گربوون	گردبوونەوە
To bring together, collect	خرکرن	گردکردنەوە
Small hill	گرک	گردۆلکە
Tubby	قوت و قەلەو	گردەلە
Wrinkled, shrivelled	کرمشی/ قورمچی	گرژ
Spasm, convulsion	کرژی/ رەق بوون	گرژی/ ماسولکە
Constrict, tense, stress	تەنگی/ تەنگ	گرژیی/ رەوش
Problem, disgust	ئاریشە/ ئالوزی	گرفت/ هەرس
Political problem	گرفتاری/ ئاریشە	گرفت/ سیاسی
Be involved	توش بوون	گرفتاربوون
Rumbling	گمین/ رەقرەقی	گرماندن/ گرمەی هەور
Bang	گورم/ تەقین	گرماندن/ گرمەی تۆپ
Rumble boom	گمین	گرمە
Rumbling	رەقرەق	گرمەگرم/ گرم و هۆڕ
Thunder	گورگوری/ گورمین	گرمەی هەور/ گۆرە
Rough	گر	گرنج
Important	گرنگ/ فەر	گرنگ
Importance, significance, merit	گرنگی	گرنگی

English	بادینی	سۆرانی
Flay	گەون/ کەڤل	گروون
To flay	کەڤل کرن	گروون کردن
Bet, stake	گەرەو	گرەو
To bet, stake	گەرەوکرن	گرەوکردن
Knot, loop, snarl, knur, complex, plot, phrase, riddle	گرێ/ گرێک	گرێ
Plot	گری/ ئالوزی	گرێ
Phrase, grammar	گری	گرێ/ رێزمان
Plot (novel)	گری	گرێ/ ئەدەب/ رۆمان
Psychological complex	گریا دەرونی/ گری یا دەرونی	گرێ/ دەروونی
Oedipus complex	گریا ئۆدیبی/ ئالوزیا ئۆدیبی	گرێ/ ئۆدیب
Riddle, puzzle	مامک	گرێ/ گرفت
Problem, knot	ئاریشە	گرێ/ کێشە
Decade, decennial	دەھ	گرێ/ دە
Bond, contraction	هەڤبەند/ هەڤبەست	گرێ/ گرێ بەند
Marriage contraction	هەڤبەندا هەڤژینی	گرێی هاوسەری
Lease, contract of tenancy or rent	هەڤبەستا کری	گرێی کری
Bill of sale, contract of sale	هەڤبەندا فرۆتنی	گرێی فرۆتن
Ganglion	گریا دەماری	گرێی دەمار
Loop, noose	گریا وەریسی	گرێ/ پەتی مل
To tie up, to knot	گریدان	گرێدان

English	بادینی	سۆرانی
Tied up, fa'lure of consumma ing marriage	گرێدای	گرێدراو
Tied up, k otted	گرێدای	گرێدراو
Loose kn ot	شل/ بەردایی/ ڤەکری	گرێ قولفە
Intricate knot	ئالوز	گرێ کوێرە/ گرێ کوێرە
Weeping, crying	گریان/ گرین	گریان/ گرین
Assumption	گریمان	گریمان
Weeper	گریکەر	گرینۆك/ کزگری
Blaze, flame	گۆری	گر
Circular motion	چەمەرەیی/ لڤینا چەمەرەیی	گر
Prominent (teeth)	دیار/ گرەگر	گر/ ددان
Hoarse	دەنگ کەتی	گر/ دەنگ گرپووە
First rays of rising sun	تیریژ/ تیشك	گزنگ
Unfairness	زورداری	گزیی
Headman, master, chieftain	سەرۆك	گزیر
Vegetation	هەشیناتی/ هەلز	گژوگیا
Broom	گیسك	گسك
To sweep	گیسك دان/ مالیشتن	گسك دان
Sweeper	گیزیڤان	گسكدەر
Every	هەمی	گشت
General, public	گشتی	گشتی
Promise	سوز	گفت
To promise	سوزدان	گفت دان

English	بادینی	سۆرانی
Conversation	گفتوگو	گفتوگۆ
Gland	لفک/ ئالو	گلاند
Sweat gland	لفکا خوهدانی	گلاندی/ ئارەقە
Tear	لفکا روندك	گلاندی/ فرمیسك
Mammar, mammal	لفکا مەمك	گلاندی/ مەمك
Nerve	لفکا دەمار	گلاندی/ دەمار
To fall, roll	گریل دکەفت	گلان
Be engaged, be involved	توش بوون	گلان/ تیوەگلان
Cause to roll	گریل کرن	گل بوونەوە/ گلۆربوونەوە
T‑ seize	دەست ب سەرداگرتن	گلدانەوە
(‑mplaint	گازندە	گلەیی
‑be, light	گلوپ	گلۆپ
‑lay, mud	تەقن	گل
Get defiled	کرتیکری/ پیس بوی	گلاو
defile	کرتیت کرن/ پیس کرن	گلاوبوون
Impureness	نەبژینیتی	گلاوی
Blaze, flare	گوری	گلپە
Grave	گور	گلکۆ
Eyeball	توپکا چاڤی/ بیبیکا چاڤی	گلینە
Melon	گندۆرە	گندۆرە
Nipple	گومک/ سەرمەمك	گۆ (مەمك)
Teat, tit	سەرکیت مەمکا/ مژمژۆك	گۆ (مەمیلە) چچە
Globe	گوك/ جیهان	گۆ (زەوی)

English	بادینی	سۆرانی
Problem	ئاریشه	گۆبەن
Staff, crook, hockey stick	گوپال	گۆپال/ گۆچان
Button, bud	بشکوژ	گۆپکه/ گۆپیته
Be crippled, rickety	گیری/ کروتی/ لەنگ	گۆت
Randomly, bulk	گوتره/ جەلەب	گۆتره
Maimed in the hand	قۆل	گۆج
Hockey stick	گوپال	گۆچان/ گۆپال
Song, ballad	ستران/ مقام	گۆرانی
Singer	ستران بیژ	گۆرانی بیژ
Socket, sock	گوره	گۆرەوی/ گۆری/ گۆریه
Mentioned, former	ناڤبری	گۆرین
Grave, tomb	گور	گور
Change, shift	گهورین	گۆران
Graveyard, cemetery	گورستان/ زیارەت	گۆرستان
Grave digger	گورکول	گۆرهەلکەن
Grave guard	زیرەڤانی گور/ زیارەت	گۆرەوان
Prssure of earth on fresh grave	قەبرلیت شدییت	گۆرەوشار
To exchange	گوهارتن	گۆرینەوه
Porous clay pot	جەر	گۆزه
Yearling calf	گولک (سالەکی) جانی	گۆزەله
Ankle	گوزەک	گۆزینگ/ گویزنگ
To stab to death, to slay,From ear to ear	سەرژی ڤەکرن	گۆشا و گۆش
Meat	گوشت	گۆشت

English	بادینی	سۆرانی
Gravy	ئاڤا گۆشتی/ مت فینی/ ئاڤگۆشت	گۆشتاو
Carnivore	گوشت خور	گۆشت خۆر/ بالندە
Butcher	گوشت فروش	گۆشت فرۆش
Corpulent, flesh, pump	ب گۆشت/ قەلەو	گۆشتن
Vegetarian	گوشت نەخور	گۆشت نەخۆر
Angle, corner	گوشە/ کوژی	گۆشە
Goniometer	گوشەپیڤ	گۆشەپیو
Recluse	بەهیمە/ قەلەندەر	گۆشەگیر
Magazine	گوڤار	گۆڤار
Pronunciation	دەنگکردن/ ژارکرن	گۆکردن
Sulphur	گۆگرد/ کبریت	گۆگرد
Pond	گۆل/ ئاڤکر/ ئەستیل	گۆل
Calf	گولك	گۆلك
Goal, score	گۆل	گۆل
To score	گولکرن	گۆلکردن
Lake	گۆم/ گۆل	گۆم
Pool	گۆم	گۆماو
Magazine	گوڤار	گۆوار/ گۆڤار
Eye ball	بیبیکا چاڤی	گۆی چاو
Globe	جیهان	گۆی زەوی
Nipple	سەر مەمك	گۆی مەمك
Excrement	گوی	گو
Earring, eardrop	گوهارك	گوارە
Transportation	ڤەگوهاستن	گواستنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Udder, dug	گوان/ گوهان	گوان
Speech, discourse	گوتن	گوتن
Tom-cat, tommy cat	نیره کتک	گورپه/ پشیله
Active, lively	بزیڤ/ جابک/ لڤۆک/ زیره‌ک	گورج/ گورج و گۆل
Quick, alert	پله‌ز/ وریا/ لیکدای	گورج
Kidney	گولچیسک	گورچك/ گورچیله
Brave	زیره‌ك	گورد
Bundle	درب	گورز
Wolf	گرك	گورگ
Rope	وه‌ریس	گوریس
Warm	گه‌رم	گور/ گه‌رم و گور
Energy, impetus	شیان	گور
Threatening	گه‌ف	گوره‌شه/ هه‌ره‌شه‌وگوره‌شه
Predicate	گوزاره	گوزاره
Meaning	رامان	گوزاره
Expression	ده‌ربرین	گوزاره
Passage, passing	ده‌رباز/ بورین	گوزه‌ر
Living	ژیار/ ژیان	گوزه‌ران
To thrust	ئیریش/ پالدان	گوژم
Sum, cost	کژی/ سه‌رجه‌م	گوژم
Happy	که‌یف خوش	گوشاد
Guile, squeezed	گڤاشتی/ گوڤاشتی	گوشراو
Squeezer	گوڤیشك	گوشه‌ر
To squeeze	گڤاشتن	گوشین

English	بادینی	سۆرانی
Leprose	گوری	گول
Leper, leprous	بازو/ کوتی	گول
Bullet	گولله	گولله
To shoot fire	گولله باراندن	گولله باران
Well-fortified, shield, safeguard	بازبەند/ گولله بەند	گولله بەند
Mangy, scabby, leprosy	گوری	گولیی/ گوری
Flower, rose	گول	گول
April and may	گولان	گوڵان
Tea-rose, rose water	گولاڤ	گوڵاو
Vase	گولدان	گولدان
Rose guarden, orchard	گولستان	گولستان
Sun flower	گول بەروژ	گولەبەرۆژە
Lost, missing	بەرزە	گوم
Doubt, suspicion	گومان	گومان
Astray	رێ وندا/ سەرگڤ را	گومرا
Dome	گومبەد	گومبەت/ گومەت/ گومەز
Leap	گیڤک	گومەتە
Bound, leap	پابەند/ فرقاس	گومەز
Testicle, spermatic cord	گون	گون
Sin	گونەه	گوناح/ گوناه
Sinner	گونەهبار	گوناحبار
To commit sins	گوناه کرن	گوناحکردن
To harmonize, fit	گونجان	گونجان

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	گونجاو	گونجاو
Village, countryside	گوند	گوند
Pasta, dough	گرك	گونك
Hernia, rupture	رتلۆ	گونك
Sack	خیشك/ گونیك/ میتافك/ تەلیس	گونیە
Excrement	گووی	گوو
Inside of cheek	هنارك/ هناراروی	گووپ
Chubby	ڕووتژی	گووپن
Customs, tariff	گومرك	گوومرگ
To pay customs duties	گومرك دان	گوومرگ دان
To impose, customs	گومرك كرن	گوومرگكردن
Ear	گوه	گوێ
Hard auditus	گوه گران	گوێ گران
To obey	گوه دان	گوێ دان
Donkey	كەر	گوێ درێژ
Calf	گولك	گوێرەكە/ گۆلك
Heed	گوهدان	گوێراهێشتن
Obedient	گوهدار	گوێ رایەڵ
Obedience	گوهداری	گوێ رایەڵی
Tetanus, lockjaw	گوه رەپ	گوێ رەپە
Walnut	گویز	گوێز
Razor	گویزان	گوێزان
To transport, transfer	ڤەگواستن	گوێزانەوە
Carrot	گێزەر	گوێزەر/ گێزەر

English	بادینی	سۆرانی
Hard of hearing	خەڤ گران/ کەڕ	گوێ قورس/ گوێگران
Alert	خەوسڤك	گوێ قوڵاخ
Deafened	کەڕ	گوێ کپ
Listener	گۆهدار	گوێگر
Head	سەر	گوێلاك
Calf	گولك	گوێلك/ گولك
Leave out, neglect	گوه نەدان	گوێنەدان
Bulky		گەپ
Gossip, chit-chat	گۆت گۆتك	گەپ
Gypsum	گێچ	گەچ/ گێچ
Beggar	خوازۆك/ خوازخوازۆك	گەدا
Stomach	هێرۆك/ ئاشك/ چلدانك/ عویر	گەدە
If	ئەگەر	گەر/ ئەگەر
Spawn, eggs of insect, roe	خەرز	گەرا
To lay eggs, form eggs	کورك بوون	گەرادانان
Dust, blemish	توز/ گلێش	گەرد
Conjugation	پێکڤە گرێدان	گەردان
Sacrifice	گوری/ فیداکرن/ خۆبەختکرن	گەردان
To sacrifice	گوری کرن	گەردان کردن
Necklace	گەردەنە	گەردانە
Tempest, whirlpool	باروڤ/ باگەر	گەرداو
Microscope	مایکرۆسکۆپ/ هوربین	گەردبین
Neck	گەردەن/ ستۆ/ هەڤك	گەردن

English	بادینی	سۆرانی
To forgive, set free	گەردن ئازادکرن	گەردن ئازادکردن
Submissive	سەرشۆر	گەردن کەچ
Sand-spout	بابەلیسک	گەردولوول/ گەردەلول
Universe	گەردوون	گەردوون
Hot, warm, negative	گەرم	گەرم
To bathe	سەرشوشتن	گەرماوکردن
Temperature	گەرماپیڤ/ پێو	گەرماپێو
Hot bath, bathroom	گەرماڤ	گەرماو
At once	ئێکسەر	گەرما و گەرم
Warmth, heat	گەرمای	گەرمایی
Become warm	گەرم بوون	گەرم بوون
To warm up	گەرم کرن	گەرم کردن
Warm and hot, direct	ئێکسەر/ ب گەرمی	گەرم و گوڕ
Warm region	دەشت	گەرمەسێر/ گەرمیان
Heat	گەرمیی	گەرمیی
Thermometer	گەرم پیڤ	گەرمیژمێر
Throat, gullet, gorge, pharynx	هەفکێ/ گەروی	گەروو
Necessary, needy	پێدڤی	گەرەك
Mangy, scabby	گوری	گەڕ
Curred, lame	لەنگ/ سەقەت	گەڕ
Tyrn	گەڕ	گەڕ (نۆرە)
Attempt, try	گەڕ	گەڕ (خوول)
Vortex, whirlpool	گەڕ اگەراڤ-زفرەکێا	گەڕ (ئاو)
Traveller	گەرۆک	گەڕاڵ
Travelling, walking	گەڕیان/ گەرهان	گەڕان

English	بادینی	سۆرانی
To turn, come back	زڤرین	گەڕانەوە
Metal fountain	گەرماڤ	گەڕاو
Traveller	گەرۆك	گەڕۆك
Quarter	گەرەك	گەڕەك
Disharmony, chaos	بێ سەروبەری	گەڕەلاوژە
To be mangy, scaby	گوڕی	گەڕیی
To bite	لەق	گەز/ گەزە/ گەزتن
Boasting, bragging	شانازی	گەزاف
Tamarisk, manna	گەزو/ گەز	گەزۆ
Blooming, flourishing	گەش	گەش
Be delighted	گەشبوون	گەشانەوە
Fresh, blooming	گەش	گەشاوە
Travel, tour	گەشت	گەشت
To travel	گەشتکرن	گەشتکردن
Record of travel	گەشتنامە	گەشتنامە
Tourism	گەشت و گوزار	گەشت و گوزار
Puff, Fire, blaze, flame	گەشکرن	گەشکردنەوە
Faint	تەپ	گەشکە
Joy	تەپ	گەشکە
Faint, eclipse	تەپدار	گەشکەدار
Increas, growth	شین بوون	گەشە
To grow	شین بون	گەشەکردن
To threat	گەف	گەف/ گەف و گوڕ
Barking	رەوین	گەفە/ گەفین
People	گەل	گەل

English	بادینی	سۆرانی
August	گەلاڤێژ/ تەباخ	گەلاوێژ
Stupid, silly	بەهیمە	گەلحۆ/ گەلۆر
Gully, gorge	نهال/ گەلی	گەلیی
Leaf	بەلگ	گەڵا
Automn, fall	پاییز	گەڵارێزان
To prepare, polish	ئامادەکرن	گەڵڵە
Be about to end, be about well-organised	چێ بوون	گەڵڵەبوون
To prepare, manage	ئامادەکرن	گەڵڵەکردن
Male dog, mastiff	کوچک/ سە	گەمار (نێرەسەگ)/ گەماڵ
Siege, blockade	دورپێچ	گەمارۆ
Embargo, sanction	دورپێچا ئابوری	گەمارۆی ئابوری
Stupid	بەهیمە	گەمژە
Game	گێم/ یاری	گەمە
To play	گێم کرن/ یاری کرن	گەمەکردن
Boat	گەمی	گەمیٚ/ گەمی
Fetid, stinking	گەنی	گەن/ بۆگەن
Evil-smelling pool, putrid smell	گۆلاگەنی	گەناو
Young	گەنج/ لاو/ خورت	گەنج
Treasure	خزینە	گەنجینە
Treasurer	ئەمینداریٚ خزینە	گەنجینەوان
Remainder, ermanent	بەرمایک	گەند/ گەنگ
Rotten, putrescent	رزی	گەندەڵ
Wheat	گەنم	گەنم
Wheaty	گەنمی	گەنم رەنگ/ گەنماوی

English	بادینی	سۆرانی
Maize	گەنمشام	گەنمەشامی
Putrefy, rot	کرنی/ تەبۆ/ نۆش	گەنە
Rotten, putridity	گەنین/ رزین	گەنین
Rotten, putrid	گەنیو/ رزیو	گەنیو
Bawd, pimp	گەواد	گەواد
Certificate, witness, testify	شاهێدی	گەواهی
Stupid, silly	بەهیمە	گەوج
Big	مازن/ مەسن	گەورە
Great, gravy	مەسن/ مەزن	گەورە
Important, responsible	گرنگ	گەورە
Grown-up, senior	زەلام	گەورە
To bring up, up bring	خوداکرن	گەورەکردن
To enlarge	مەزنکرن	گەورەکردن
Head of family	ماسنێ مالێ	گەورەی ماڵ
Rolling motion	گرێل کرن	گەوزان
To roll on back	گەڤزین	گەوزین
Gem, essence	گەوهەر	گەوهەر
Jewel, trinket, ornament, finery	زێر و زیف	گەوهەرات
Convey, transmit, communicate	گەهاندن	گەیاندن
To come	گەهشتن	گەیشتن
To arrive	گەهشتن	گەیشتن
Received, delivered	گەهشتی	گەیشتوو
Ripe, mature, full-grown	گەهشتی	گەیشتوو/ پێگەیشتوو

English	بادینی	سۆرانی
Conductor, conductive	گەهێنەر	گەیەنەر
To connect, link, join	بەستن/ گرێدان	گەیەنەر
To ripe	گەهەشتن	گەیین
Ripe, mature	گەهەشتی	گەییو
World, universe	دنیا/ جیهان	گێتی
plaster	کلس	گێچ
scale, manometer	پەستانپیڤ/ پیڤەر	گێچ
Quarrel, wrangle	ئاریشە	گێچەڵ
Fond of, longing	ئەڤین/ ئەشق	گێرۆدە
Threshing with oxen	گیرە	گێرە
Problem, concern	ئارێشە	گێرە
Quarrelsome, disruptive	شەرۆک/ شیم	گێرەشێوێن
Lame	لەنگ/ سەقەت	گێر
Gear, shift	گێر	گێر
To run, manage	ریڤەبرن	گێران
Restore	زڤراندن	گێرانەوە
Carrot	گێزەر	گێزەر
Giddy, silly	گێژ	گێژ
Whirlpool, eddy, vortex	زەفرەک/ گەراڤ	گێژاو/ گێژەن
Whirlwind	بوران/ باگەر/ بابەلیسک	گێژەلۆکە
Simple-minded	بەهیمە/ تێ نەگەهشتی	گێل
Cherry	گێلاس	گێلاس
Grass	گیا	گیا
Soul, spirit	گیان	گیان

English	بادینی	سۆرانی
Living creature	گیاندار	گیاندار/ گیانلەبەر
Moment of death	گیاندان/ روحدان	گیاندان
Angel of death	گیانکێش	گیانکێش
Dear	خوشتڤی	گیانە
Animal	گیانەوەر	گیانەوەر
Pocket	بەریك	گیرفان
Pickpocket	دزیکەر	گیرفانبڕ
Kid	گیسك	گیسك
To eclipse, sink down	غەیری بوون	گیران
Solar eclipse	رۆژ غەیری بوون	گیران/ رۆژ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری بوون	گیران/ مانگ
Detained, under arrest	گرتی	گیراو
State prisoner	گرتیێ سیاسی	گیراوی سیاسی
Mixture	تێکەڵ	گیراوە
To disdain, be puzzled	نیگەران/ دودڵ	گیرخواردن/ چاش مان
Prisoner, captive	گرتی	گیرۆدە
Involved	توش بو/ وەریتی	گیرۆدە
Crisis, difficulty, question, problem	تەنگاڤی/ ئارێشە	گیروگرفت
Whistling, whizzing	گزگزە	گیزەگیز
Hay cock, stook	قرش/ قەسەل	گیشە
Sheath	کاڤلان/ قەبیرە	گیف

English	بادینی	سۆرانی
L The 22nd letter of the kurdish alphabet	ل	ل
Side, aspect, direction	لا/ رەخ	لا
Deposition, dismissal, discharge, to displace, to remove	ژێ برن	لابردن
Lame	لەنگ	لابەلا
Zig zag	سەرخوش	لابەلا (کەس)
Flank, side	لا/ رەخ	لاپاڵ
Waist, middle	ناڤقەد	لاپاڵ
Boot (s), shoes (for sports)	لاپچین	لاپچین
Hint, remark, implied criticism	پەلا/ تەعلیق	لاپلار
Paper	لاپەڕ	لاپەڕ
Sideroad, isolated, reculsed	جودا/ بەهیمە	لاپەڕ(کەس)
Page	لاپەرە	لاپەرە
Broke, bankrupt, insolvent	بێ پارە	لات
Uncultivated land, non-ploughed land	زەڤی‌یا نەکێلای	لات
Subside, reculsed	دویر	لاتەریك
Temple (between ears and eyes)	گولیسک/ جینیتک/ زلوف	لاجانگ
To disappear, go away	چوون/ نەمان	لاچوون
To vanish, be moved, be removed	بەرزەبوون	لاچوون
To deviate	لادان/ ڤاڕێبون	لادان
To avoid, to remove	لادان/ ژێ برن	لادان

English	بادینی	سۆرانی
Out of law	سەرچل/ لادەر	لادەر
Deviated	لادایی	لادەر
Village, countryside, hamlet	گوند	لادێ
Villager, rustic	گوندی	لادێیی
Inclined, oblique, bent, leaning	لەنگ	لار
To bend, tip	خوچرکرن	لارکردنەوە
Elegant walk, swaying gait	تەرز/ خوهەژاندن	لارولەنجە
Detour, side road	ڤارێ	لاڕێ
Stupid, ignorant, unintelligent	بەهیمە	لاژك
Heedless, reckless, slack	شیم	لاسار
Imitation, miming	چاڤلێکرن/ لاسایی	لاسایی
Classic	کلاسیک	لاسایی
Plastic, stretchy, rubber	لاستیک	لاستیك
Stump, stub, neck, stem	قورم	لاسك
Species of apple red on one side	سێڤا سور	لاسورە
Ill-balanced, imbalanced	نەهەمشەنگ	لاسەنگ
Corpse, carcass	کەلەخ/ کەلەش	لاشە
Boast, vainglorious	شەهنازی	لاف
Flood, spate	لیسور/ ناڤ رابوون	لافاو
Leg	لینگ	لاق
To mock at	ترانێ	لاقرتی

English	بادینی	سۆرانی
Side, flank	رەخ/ تەنشت	لاقەد
Corpse, carcass	کەلەخ	لاك
Alley, back street	کولانك/ کوچە	لاکۆڵان
Occasional smoker	لاکێش	لاکێش
Oblong carpet , rectangle carpet	لاکێش	لاکێش
Rectangle	لاکێشە	لاکێشە
The end of mouth, side bridle	لالفاف/ هەڤسار	لالفاو
Maternal uncle, mother's brother	خال	لالۆ
Estranged, alienated	زیز	لالووت
Dumb, mute	لاڵ	لاڵ
To lament, wail, elegize, mourn	پێ بێژتن	لالانەوە (لاواندنەوە)
To implore, beseech	لاڤ لاڤ کرن	لالانەوە
Lamp	لەمپە	لامپا
Cradle	لاندك	لانك
Nest, den, lair	لانە/ هێلێن	لانە
Immigrant, shelterless, homeless	دەرودەر/ بێ پەنا	لانەواز
Youth, young	لاو/ خورت	لاو
Slim, thin, meagre	زەعیف/ بێ خێر	لاواز
To lament, comfort	لاواز	لاواز
Secondary incidental	لاوەکی لرەخەکی نەترنگنا	لاوەکی
Side	لا	لایەن
Felt, pad	تاتی/ تەحتی	لباد
Lower lip, jaw	ئەنرین	لچ

English	بادینی	سۆرانی
Pout	روترشکری/ زیز	لچ شۆڕ
Pout	ئەنرین رویی/ روترشکری	لچن
Two lips	هەردولێڤ	لچ و لێو
Pout	ئەنرین/ رویی	لچە
Snorting, grunting	پخ پخ/ خرخر	لرخە لرخ
One who snorts, snorter	خرخرکەر	لرخن
Gulp, swallow	داقورتن/ فرک/ گولپ	لرف
Rustle, guiping	داقورتن/ دائوران/ شنگین	لرفە لرف
To lick, lap up	ئالیستن	لستن
Bridle, rein, bit	لغاڤ/ هەڤسار	لغاو
To bridle, rein in, curb	لغاڤ کرن	لغاوکردن
Sponge, luffa	هەورەک/ ئەورەک	لفکە
Branch, bough	لق	لق
Branch, section	پەزن/ پەژک/ لک	لك
To stick	لەسقاندن	لکاندن
Sand	خیز/ زیخ	لم
Snout, muzzle	لەمبوز	لمۆز
Leg, thigh	لنگ	لنگ
Reddish kind of bean	لوبیک	لۆبیا
Crease, wrinkle	گلفچی/ کرژی	لۆچ
Flexure, undulation	چەمین لولان	لۆچ (جلك)
Creased, wrinkled	قورمچی/ کرمشی	لۆچدار
Leg, step, stride	لینگ ڤەکری/ پینگاڤ مەزن	لۆق

English	بادینی	سۆرانی
Long stride, trot	چارگاڤی/ چاربازی	لۆقن/ لۆقە
Cotton	پەمبی/ پەمبو	لۆکە
To blame, complain	لومە	لۆمە
Be suitable, compatible	بەر ب هەڤ	لزوان
Nose	دفن/ کەپی	لووت
Be conceited	دفن بلند	لووت بەرز
Summit, peak, top	گوپیتک/ لوتکە	لووتکە
Big-nosed	دفن مەزن/ دفن درێژ	لووتە
To howl	زیقین/ بورین	لووراندن
Soft and silky	شل و مل/ حلی	لووس
Smooth, hairless	بێ موی/ روحلی/ لوس	لووس (بێ موو)
Beardless	بێ ریە/ کوسە	لووس/ لووسکە
Cheater, cunning	دلخاپ/ لێبوکە	لووس
Whinny	حرحر/ شهین	لووشکە
Sobbing	نسکە/ ئیس/ گرین	لووشکە
Curly, frizzly hair	گرنژی/ گژ/ ئالین	لوول
Howling	لورین	لوورە لوور
To roll up, to curl	دئالینیت/ دپچیت	لوول دان
At, on, in	ل	لە
At the level	ل هەمبەر	لە ئاستی
Concerning, regarding	ل بابەت/ دەرحەق	لە بابەت
Instead of, on behalf of	ب ناڤێ/ ژ شون	لە باتی/ لە بری/ لە بریتی
Convenient	هەژی/ کێرهاتی	لەبار
To a bort, abortion	بەرهاڤێتن	لەبارچوون

English	بادینی	سۆرانی
About, on	ل سەر/ ل دور	لەبارەی
Marzipan, sweet almond paste	شرینایی اباهیڤ و شەکر و سپیلکا هێکێ)	لەبزینە
Parched peas	لەبلەبی	لەبەلەبی
Below	ل بن	لەین
Because of	ژبەر	لەبەر
Because of	لەورا/ داکو	لەبەر ئەوەی
In front of, remarkable	دیار/ ل پێش چاڤ	لەبەر چاو
To take in to consideration	ژبیر نەکرن	لەبەرچاوبوون
why?	ژبەرچی؟	لەبەرچی؟
To take off, to undress	ریس کرن	لەبەرداکەندن
At the presence of, from the mouth of	بەردەڤ/ ب پێش چاڤی	لەبەردەم
To memorize	ژ بەرکرن	لەبەرکردن
To sift	موخل کرن/ بێژینگکرن	لەبێژینگدان
To forget, neglect	ژ بیر برن	لەبیر بردنەوە
Palm	ناڤدەست/ ناڤ کەف	لەپ
Palmist, chiromancer	لەپبین	ناو لەپ خوێن
After, beyond	پاشی	لەپاش
Later, after that	پاشتر/ پشتی هنگی	لە پاشا/ لەپاشانا
At the absence of, behind the back	ل پشت ڕا	لە پاش ملە/ پاشملە
Beside	تک	لەپاڵ
Suddenly	ژ نشکێڤە	لەپڕ
At the back	ژ پشتڤە	لە پشتەوە

English	بادینی	سۆرانی
Ahead, before, in front of	ل پێش	له پێش
For, for sake	پێخەمەت	لەپێناو
Half, piece, fragment	نیڤ	لەت
Because of, under pressure of	ژبەر	لەتاو
With, beside, together with	د گەل	لەتەك
Beside	ب رخ ڤە	له تەنیشت
Dislocation, luxation	گەه چوون	لەجێ چوون/ لەگەچوون
Instead of, in lieu of	ژ شون/ ب ناڤێ	لەجێی/ لەجیاتی
To print, publish	چاپکرن	لەچاپدان
Compared to, with	هەڤبەرکرن/ هەمبەرکرن	لەچاو
Envious	حەسیر/ دەخسوك/ دەخسدار	لەچەر
Mean, miserly, stingy	رژد/ قەلس	لەچەر
Kerchief, head cover	دەسرۆك	لەچك
To deceive, cheat	خاپاندن	لەخشتەبردن
Boastful, proud	شەهنازی/ ژخوە رازی	لەخۆبایی
To have forgiveness	پیار/ دلفرەه	لەخۆبووردە
To have capacity to do it	شیان	لەخۆ راپەرموون
By himself, automatically	ب خوە/ خوکاری	لەخۆوە
To give birth, to be born, beget	ژ دایك بوون	لەدایك بوون
Maternity hospital	نەخوشخانا ژ دایکبوونێ / خەستا ژ دایك بوونێ	نەخۆشخانەی لەدایك بوون

English	بادینی	سۆرانی
Finally, later	لدوماهیێ	لەدواییدا
To knock at the door	دەرگا قوتین	لەدەرگادان
To lose	ژ دەست دان	لە دەس دان
To quake, quiver, oscillation	هەژان/ بورەبور	لەرانەوە/ لەرینەوە
Ague, tremble, shiver	لەرز/ تا	لەرز
To shiver	گریزە/ لەرزین	لەرزگرتن
Permanantly trembling	لەرزەك/ لەرزوك	لەرزۆك
Typhoed fever, malaria	تیفۆ/ مەلاریا	لەرزوتا
Quaking	لەرەكرن/ هەژین	لەرزۆك
Frequency	لەرە	لەرەلەر
Slim, thin, feeble	زەعیف/ زراف	لەڕ
Clear, explicit	زەلال/ ئەشكەرا	لەڕوو
In the face of	ل ڕوی	لەڕوو
Taste, pleasure	تام/ لەززەت	لەزەت
Tasty, delicious, pleasant	ب لزەت/ ب تام	بەلەزەت
A bove, over, about	ل سەر	لەسەر
Why?because of what?	ژبەرچی	لەسەرچی
Calm, quiet, still, silent	هێدی/ دلێ خۆ	لەسەرخۆ
Body	تەرم/ لاش	لەش
Ceremonially impure	نەبژین/ داوپیس	لەش پیس
Sane, healthy	ساخ/ ساخلەم	لەش ساغ
Active	چەلەنگ	لەش سووك
Inactive	سست/ نەچالاك	لەش قورس/ گران

English	بادینی	سۆرانی
Army, troop	لەشکر/ سوپا	لەشکر
To mobilize army against, to advance, usurp	لەشکر ئینان/ داگیرکرن	لەشکر کێشی
Camp	لەشکرگە	لەشکر گا
Body	لاش	لەش و لار
Loose, slack	شل/ خاڤ	لەق/ شلۆق
To bite	لەق	لەق/ لەقە/ گەزە
Kick	شەق/ پێ	لەق/ لەقە/ شاپلاغ
Stain, spot, blemish	پنگ/ پنی	لەکە
Stained, spotted	پت پنگ/ لەکەبار	لەکەدار
With, together	دگەل/ پێکڤە	لەگەڵ
Inspite of this, despite that, although	هەرچەند	لەگەڵ ئەمەشدا
Basin	لەگەن	لەگەن
By	ژلایێ	لەلایەن
Teacher, tutor, male servant	سەیدا/ خولام	لەلە
To cut of head, execute	سەر ژێڤەکرن	لەمل دان
Inside	ژناڤ/ دناڤ	لەناو
Illuminate, demolish, terminate, annihilate	ژناڤ برن	لەناوبردن
Elegant walk, to reel, stagger, swing	هەژان	لەنجە
Lame, cripple, out of balance	لەنگ	لەنگ
Even, equal, balanced, anchor	هەڤسەنگ/ لەنگەر	لەنگەر

English	بادینی	سۆرانی
Harbour, port, anchorage	لەنگەرگەھ/ بەندەر	لەنگەرگا
Talkative, garrulous	پربێژ	لەوچە
Grazing	چەریان/ وارکوز	لەوەڕ
To mind, to graze	چەر/ لەوەڕ	لەوەڕاندن
Grazing-ground	پاوان/ چێرە/ کوز	لەوەڕگا
There	ل وێرێ	لەوێ
Amnesty, forgiveness	لێبورین	لێ بوردن
To inquire	پرسیار لێکرن	لێ پرسینەوە
To touch	هلمسین/ دەسدان	لێخشان
Muddy, miry	تەقنی	لێخن
To forgive	عەفوکرن/ لێبورین	لێخۆشبوون
Driver, rider	هاژیار/ سیار/ سایەق	لێخور
To drive, ride	ئاژوتن	لێخورین
To hit, beat, strike	قوتین	لێدان
To knock, rap, bang (on lat a door)	دەری قوتین	دەرگالێدان
To blow (a trumpet)	زرنا لێدان	زورنا لێدان
To ring, toll (a bell)	زەنگل لێدان	زەنگ لێدان
To coin, mint	دراڤ لێدان	پارەلێدان
To drum, to beat a drum	دەهول لێدان	دمبك/ دەهۆل لێدان
To give an injection	دەرزیک دانان	دەزی لێدان
Discourse	ئاخافتن	لێدوان
To divide	دابەشکرن	لێدەرکردن
To understand, comprehend	فامکرن/ تێ گەهشتن	لێدەرکردن
To deduce	کێم کرن	لێدەرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Wood, forest	دارستان	لێر
Here	ڤێرێ/ هر	لێرانە/ ئێرە
Heavy rain	تاڤێ باران	لێزمە
Flood, tempest, torrent	لێسور/ لێزم	لێزماو
Slope, sloping, downwards	نشیڤ	لێژ
To lick	ئالیستن/ ئالاستن/ زماندان	لێسانەوە
To take, seize	برن/ ژسەندن	لێسەندن
Torrent, flood	لێسور/ تیراڤ	لێشاو
Quilt, eiderdown, cover	لحێفک	لێفە
To get into trouble	لێ قەومیان	لێقەمان
Bereaved	لێ قەومیای/ دل شەوات/ دل سوتی	لێقەوماو
Forgiveness, tolerance	بورین/ ئێک و دو قەبیل کرن	لێکبوردن
Similarity	پێکچون	لێکچوون
To multiply	لێکدان	لێکدان
To press, to pick	ژێڤەکرن/ راکرن	لێکردنەوە
To retire	شڤتن	لێکەوتن
To be defeated	شکەستن	لێکەوتن
To investigate, study	ڤەکۆلین	لێکۆڵینەوە
Shallow, muddy, miry, dark, ambiguity, murky	تەڤلی/ تەنک/ ڤێل	لێڵ
Cloudy, hazy	شێلی/ ئەوری	لێل (ئاسمان)

English	بادينى	سۆرانى
Opaque	تارى/ لێل	لێڵ (ناڕوون)
Lip	لێڤ	لێو
Edge, bank	رەخ	لێوار
Full	تژى	لێوان
To stare, analyse	لێنێرين	لێوردبوونەوە
To scrutinize	دپونژت/ سەحكرن	لێوردبوونەوە
To bite lips, repetant	لێڤ گەزتن	لێوگەستن
Can be expected, predicted	چاڤەرێ كرى/ بەربين كرى	لێوەشانەوە
Suitable	ژێ هاتن	لێهاتن
Committee, commission	ليژنا	ليژنە
List	ليستە	لێستە/ ليستە
Sticky, gluey, limy	لينج/ دەبيش	لينج
Marsh, bog	تەقنى/ زەلاو	ليتاو
Muddy, turpid	تەقنى	ليخن
Sponge	هەورەك/ ئەورەك	ليفكە
(Skin) eruption, rash, efflorescence	لير/ قزكاندن	لير
Spittle, slimy	گليز	ليك
Juiced, squeezed	گڤاشك/ شيرێز	ليك
Slobbering, limy	دەڤ گريز	ليكن
Lemon, citrus	نيمۆك/ لەيمون	ليمۆ
Limon, lime	نيمۆكا ترش	ليمۆى ترش
Sweet limon	نيمۆكا شيرين	ليمۆى شيرين
Limonade	شەربەتا نيمۆكێ	شەربەتى ليمۆن

English	بادینی	سۆرانی
M The 23rd letter of the kurdish alphabet	م	م
Longing, fond of	شەیدا	مات/ بەپەرۆش
Silent, soundless	مت	مات/ بێ دەنگ
Female	مێ/ مێە	مات
Mathematics	حیساب	ماتماتیك
Motorcycle, motorbike	ماتۆر	ماتۆر
Motor, generator	ماتۆر	ماتۆر
Sadness, concern, down-hearted	دلشکتی/ نەخۆش/ خەمباری	ماتەمین
Funneral ceremony, dejection, Depression	بەهی	ماتەمینی
Kiss	ماچ/ راموسان	ماچ
To kiss	ماچکرن/ راموسان	ماچکردن
Matter	مادە	ماددە
Physical thing, tangible	مادە	ماددە
Material, materialist, concrete	مادی	مادی
Snake, serpent, viper, adder	مار	مار
Stang, bitten	مار پێڤەدای	مارانگاز/ مارگەزتو
Eel	مارماسی	مارماسێ
Lizard, dabb	چەپ چەپیسك	مارمێلکە/ مارمیلۆك/ مارمیلۆق
Be engaged, fiancee	دەزگر	مارەبڕ

English	بادینی	سۆرانی
To give a dower to, to marry(off), to conclude marriage contract	مارکرن	مارەبڕین/ مارەکردن
Dower, dowry, bride-price	نەخت	مارەیی
To abuse	خەبەرگوتن	ماڕس
Infidel, miscreant, atheist	کافر/ بێدین	ماڕس
Gall oak	مازی	مازوو
Yoghurt, curds	ماست	ماست
Water-yoghurt	ئاڤە ماست/ چقل ماست	ماستاو
She-deer	غەزال	ماسك/ ئاسکی مێ
Mask	ماسکە	ماسك/ ماسکە
Musele	زەبلەك/ شلك	ماسولکە
Fish	ماسی	ماسی
Fisher	ماسیگر	ماسیگر
Fishing	ماسیگرتن	ماسیگرتن/ ڕاوەماسی
Mung beans	ماش	ماش
Ejector	گازك	ماشە/ پەنگرگر
Human right, right	ماف/ حەق	ماف
Jurist	مافناس	مافناس
Carpet	مەحفیر	مافوور
Respectable, goodman	مەزن/ ماقیل	ماقووڵ/ بەڕێز/ سەنگین
Origin	ڕەسەن	ماك
Stain, spot	پنی	ماك
She-ass	ماکەر	ماکەر

English	بادینی	سۆرانی
Hen-partridge	مێکەو	ماکەو
Wily, artful, foxy	فێلباز	مالۆس
Sow, she-pig, female pig	ماهی	مالۆس/ خووگ
Rabbi	رابی	مالووم/ مالم
House, home	مال	ماڵ
Wealth, property, family	مال	ماڵ
Farewell	مالئاڤایی	ماڵئاوایی
Flocks	مالات	ماڵات
Catasrophy	تەرشقان	ماڵاتدار
Wealthy, rich	زەنگین	ماڵاتدار
House breaking, burglary, holdup	دزی	ماڵبڕین
Wife and family	مال و منال	ماڵ و منداڵ
Catasrophy, disaster	مالوێرانی	ماڵوێرانی
Tamed, pet	کەهی	ماڵی/ کەوی
To tame	کەهیکرن	ماڵی کردن/ کەویکردن
To sweep, clean	مالین	ماڵین
Uncle, paternal uncle	مام	مام
Midwife	پیرک	مامان
Hen, chicken	مریشک/ مامر	مامر
Deer	ئاسک/ غەزال	مامز
Aunt, paternal uncle's wife	ژنمام	مامۆژن/ ئامۆژن
Teacher	ماموستا/ سەیدا	مامۆستا
Meaning, sense	رامان	مانا
Tired, tiresome	وەستایی	ماندو

English	بادینی	سۆرانی
To make tired	وەستاندن	ماندوکردن
Month, moon	هەیف	مانگ
Lunar eclipse	هەیف غەیری	مانگ گیران
Cow	چێل	مانگا
Monthly	هەیڤانە	مانگانە
Strike	مانگرتن/ لێخستن	مانگرتن
Moonlight	تاڤە هەیف	مانگەشەو
Honeymoon	هەیڤا هنگڤین	مانگی شەکراو
Arabic lunar (months)	هەیڤا عەرەبی	مانگی عەرەبی
Crescent	هەیڤا نوی	مانگی نوێ/ مانگی یەك شەوە
To stay	مان	مانەوە
Period, time, distance	دەم	ماوە
To give time	نۆبەتدان/ رێدان	ماوەدان
Capital, wealth	مایە	مایە/ سەرمایە
Origin	بنیات	مایە
Insolvent	سەرسەری	مایە پووت/ نابووت/ سەرسەری
Insolvent	روت	مایە پوچ/ نابووت
Piles, hemorrhoid	باوەسیر	مایەسیری
Mare	ماهین	مایین
Agent	بریکار	مایندە
Confidence	باوەری	متمانە
To trust	باوەرکرن	متمانەکردن
Wish, desire	مراد/ ئومێد	مراد/ مراز
Growling, grumbling	مرەمر	مراندن

English	بادینی	سۆرانی
Duck	وەردەك	مراوی
Snore gently	خرخر	مرخە مرخ
Dead (animal)	مرار	مردار
Death, passing away	مردن	مردن
Dead	مردی/ مری	مردوو
Man, human being, man kind	مرو	مرۆ
Man, human	مرۆڤ	مرۆڤ
Humanity	مرۆڤایەتی	مرۆڤایەتی
Pearls	مراری	مرواری
Chiken, hen	مریشك	مریشك
Tart, slightly sour	مز	مزر/ مێخۆش
Coppersmith	سەفار	مزگەر
Mosque	مزگەوت	مزگەوت
Largess, tip	مزگینی	مزگێنی
Mist, haze	مژومۆر	مژ
Bearing good news, tip	مزگینی	مژدانە
Tip, largess, glad tidings	مزگین	مژدە
To suck	مێژتن	مژین
Copper	مەهس/ مس	مس
Fist	مست	مست
Boxing	مستبازی/ کولمبازی	مستەکۆلە/ مشتەکۆلە
Penny weight	مسقال	مسقاڵ
Musk	مسك	مسك
Serf, villager	بەلەنگاز/ گوندی	مسکێن

English	بادينى	سۆرانى
Coppersmith	سەفار	مسگەر
Saw, trepan, buck saw	مشار	مشار
Full of, filled up with, loaded with	مشت/ تژى	مشت
Handful	چەنگ/ مستەک	مشت
Discussion, argument	کێش و ڤەکێش	مشت و مڕ
Mouse	مشک	مشك
Mousetrap	تەلى مشک	مشککر
Ash	خولى	مشکى
Turban	مشکى	مشکى
Parasitic, cadging	مشەخۆر	مشەخۆر
Hanger-on, sponger	مفتخوەر	مفتخۆر
Pairs of tongs, tweezers, forceps	گاسک	مقاش
Rumour, hearsay	گۆت گۆت	مقۆمقۆ
Commotion, agitation, bustle	بێ سەروبەرى	مقۆمقۆ
Cartoon	مقەوا	مقەبا
Magnet	موقناتيز	مگناتيس
Neck	هەڤک/ گەردەن	مل
Muffler, neck scarf	هەڤکرى	مل پێچ
To subject, submit, give in	بەربار	ملدان
Submissive, humble	مل شۆر	ملکەچ
Confrontation, challenge		ململانێ
Necklace	گەردانە	ملوانکە
Stubborn, pigheaded	سەر رەق/ بێ تەبعەت	ملهور

English	بادینی	سۆرانی
Peak	گۆپک	مله
Mumps, pa: otitis	نیکاف	مله‌خڕێ
Neck band. ollar	یه‌خه	مله‌وان
Billion	ملیار/ بلیۆن	ملیار
Billionaire	خودانێ بلیۆن دولارا	ملیاردێر
Millimeter	ملیمه‌تر	ملیمه‌تر
Million	ملیۆن/ هه‌زار هه‌زار	ملیۆن
Estate, property	خوه‌یی/ زه‌ویبار	ملك
Estate tax	مالانه	ملکانه
Property owner	مالخو/ مالدار	ملکدار
I, me	من/ ئه‌ز	من
Minaret (of amosque)	مناره	مناره
Child, baby	زارۆك/ بچویك/ مندالْ	منالْ/ مندالْ
Infant	ساڤا	منداڵی ساوا/ مه‌لوتکه
New born, neonate, nascent	سۆریلانك	منداڵی تازه‌بوو
Illegimate child, love child, Whore son	بیژی	منداڵی بیژی
Quarrelsome	شیم	منداڵی بیژی
Suckling child	زارۆکێ شیرڤه‌خۆر	منداڵی شیره‌خۆر
First child	نه‌خری	منداڵی یه‌که‌م (نۆبه‌ره)
Childish, child like	زاروکی	منالآنه
Child birth	بچوك بوون/ زاروك بون	منالْبوون
Womb	تێزانك/ مالبچوك/ پزدان	منالْدان
Child hood	بچوکاهی/ زارویی/ بچوکاتی	منالْی

English	بادينى	سۆرانى
Twanging, speaking nasally	ئاخافتن ادەفنێرا	منگە منگ
Snuffler, twanging, nasalizing	بێهنکەر/ پێنژینکەر	منگن
Echoism	ئەزی/ منی	منیی
Selfish	خوڤیایی	منیی
Nightmare	شەڤ پەست/ موتەکە	مۆتەکە
Bone marrow, brain	مۆخ/ مەژی	مۆخ
Model, fashion	مۆدە	مۆدە
Violet colour, mauve	بنەڤش	مۆر
Seal	موهر/ مور	مۆر
Sealed	مورکری	مۆرکراو
Cloth moth, corrosion	خورێن/ داخوران	مۆرانە
To seal	مۆرکرن	مۆرکردن
Weaver, lapidary, seal engraver	مور کول	مۆرهەڵکەن
Frown, scowling, glowering	روترش/ روتال	مۆڕ
Banana	مۆز	مۆز
Museum	ئەنتیکخانە	مۆزەخانە
Music	مەزیقا	مۆزیقا/ مۆسیقا
Musician	مەزیقاژەن/ سازڤان	مۆزیقاژەن
Water proof, raincoat	بەرباران/ ساقو	موشەما (ساقۆ)
To troop	گربون/ کۆم بون/ خرڤەبون	مۆڵدان (سوپا)
To bunch together, group	خرڤەبون/ ل سەر ئێک کۆم بوون	مۆڵدان (مەڕوماڵات)
Sheep pen, corral	کوز	مۆڵگە

English	بادینی	سۆرانی
Break, respite	مولەت	مۆڵەت
Leave, permission	رێدان/ دەستور/ هێلان	مۆڵەت
To allow, permit, grant	دەستوردان/ هێلان	مۆڵەتدان
Staring, blank, gazing	زل/ زیق	مۆڵەق
Wax, candle, bougie	مۆم/ شەمالك	مۆم
Candlestick, candleholder	مومدان/ شەمالك/ فندالك	مۆمدان
Sealing wax	موما سور	مۆمی سوور (ختم)
Wick, candlewick, waxwick	فتیلکا موێ	فتیلەی مۆم
Wax light, candlelight	روناهی یا مومێ	رۆناکی مۆم
To wax	موم هەلکرن/ گربەردان	مۆم هەڵکردن
Mummy	مومیا	مۆمیا
Mumified	مومی کری/ مومیاکری	مۆمیاکراو
Glum, morose, frown, scowl	مروس/ روترش	مۆن
Vaccine, inoculum, scion	کەزاختن	موتربە/ موتوربە
To inoculate, vaccinate	کەزاختن	موتربەکردن
Oilcloth	موشەما/ موشەمبی	موشەما
Hair	موی	موو
Shiver, shudder	گریزە/ لەرزە/ تەڤز	مووچرك
Salary, wage	موچە/ مانگە	مووچە
Earner, employee, salariat	موچە خوەر	مووچەخۆر
Pubic hair	ریڤی/ روڤی/ موی بن زکی	مووسەلان

English	بادینی	سۆرانی
Scared, blessed	تبەرك	مووفەرك
Tweezers	میچینك	مووكێش
Hairy, hair-like	یێ ب موی	مووین/ بەموو
We	مە	مە
Lest	داكو	مەبادا
Intention	مەرام/ مەقسەد	مەبەس/ مەبەست
Groom, water-bottle	مەیتەر/ مەهتەر	مەتارە/ مەتەرە
Trench	سەنگەر/ چەپەر	مەتارێز/ مەتەرێز
Metre	مەتر	مەتر
Danger	سەهم/ ترس	مەترسی
Mallet, Gavel, staff, force	توپز/ هێز	مەترەق/ كوتەك
Riddle, puzzle	مامك/ تشتانۆك	مەتەڵ
Maji, magian	ئاگر پەرێس	مەجوسی
Wrist	زەند	مەچەك
Anxiety, curiosity	مەرەق	مەراق
Intention, wish	مەرام/ مەقسەد	مەرام
Flattery	روپایی/ دورویی	مەرایی
Condition, term, mortgage	گرەو/ شەرت	مەرج
Brave	زیرەك	مەرد
Manly	مێرانە	مەردانە
Manliness	مێراتی/ مێرانی	مەردایەتی
Man, human being	مرۆ	مەردم/ مەردوم
Manliness	مرۆیی	مەردیی
Jar, vat	كوپ/ دەن	مەركانە
Death	مرن	مەرگ

English	بادينى	سۆرانی
Rat-poison	ژار مشكێ/ مشككوژ	مەرگەمشك
Arsenic	زرومات/ زرنيخ	مەرگە مووشی
Mohair	مەرەز	مەرەز
Paddy-field	زەڤی یا برنجی	مەرەزە
Ink	حوبر/ مەرەكەب	مەرەكەب
Ewe, sheep	مەه/ پەز	مەڕ
Marble	مەرمەر	مەڕمەڕ
Flocks, flocks and herds	جەلەب/ ئاژال	مەڕوماڵات
Auction	مەزاد	مەزاد
Sell by auction	مەزادكرن	مەزادكردن
Saint	مەزار/ مەرقەرد	مەزار
Great, big	مازن	مەزن
Greatness	مازنی	مەزنی
Appetizer, snacks with wine	مەزە	مەزە
Guess, assumption, approximately	مەزاختن/ پێژن	مەزەندە
Drunk, intoxicated	سەرخوش	مەست
Water-pot, spont	ئیبریج/ مەسینك	مەسینە
Practice	راهێنان/ نەریت/ رەوشت	مەشق
To practise	مەشق كرن/ كردار ركن	مەشق كردن
Tongs	گاز	مەقاش/ ماشە
Scissors	مەقەس	مەقەس
Brazier	مەنقەل	مەقەڵی
Wile	فێل/ حیلە	مەكر

English	بادینی	سۆرانی
Tricky, cunning, trickster	حیلەکەر	مەکرباز
Fly	مێش	مەگەز
Bird	تەیر	مەل
Mulla, muslim religious man	مەلا	مەلا
Call for dawn prayer	بانگ/ نڤێژا سپێدە	مەلابانگدان
	ژن مەلا	مەلاژن
Infant	ساڤا	مەلۆتکە
Swimming	مەلە/ مەلەڤانی	مەلە
To swim	مەلەکرن	مەلەکردن
Swimmer	مەلەڤان	مەلەوان
Swimming	مەلەڤانی	مەلەوانی
To hide, conceal	ڤەشارتن	مەڵاسدان
Palate	پوتکە/ پانکا دەڤی	مەلاشوو
Excuse, justification, motive	بەهانە/ هەنجەت	مەڵامەت
Centre	مەلبەند	مەڵبەند
Salve, ointment	مەلحەم	مەڵحەم
Mamma, breast	مەمە/ مەمک	مەمە
Breast, bosom, bust	مەمک	مەمك
Udder, dug	گوان+گوهان	مەمکی گیانەوەر
To milk	مەمک دان	مەمکدان
Bras, brassiere	مەمکبەند/ ستیان	مەمکدان
To suck at breast	مەمک مژتن	مەمکمژین
Cooking-pot, kettle, jar	قازان	مەنجەڵ

English	بادینی	سۆرانی
Steam-kettle, steam-pot	قازا ناهلمی/ قوریکا هلمی	مەنجەڵی هەڵم
Still and deep	مەند/ کویر	مەند/ مەنگ
Distance, space	دوراهی	مەودا
Wine, liquor, spirits	ئەرەق/ عەرەق	مەی
Middle	ناوەند/ ناڤین	مەیان
Moderate	نەرم/ نەرمەڕێباز/ نەتوند	مەیانڕەو
To coagulate, clot, curdle	گڤین/ مەیین	مەیاندن
Tavern, inn	ئارەقخانە/ خان	مەیخانە
Arena, space, square	مەیدان	مەیدان
Monkey	مەیمینک	مەیموون
Intoxicant	ئەرەق ڤەخۆر	مەی نۆش
Suffering, toil	زەحمەتی/ ژان مەینەت	مەینەت
Coagulation, clotting, curdling	گڤین	مەیین
Female	مێه	مێ
Don juwan, womanizer	مێهباز	مێباز
Nail, peg	مێخ/ ئارێخ	مێخ
Bitter-sweet	مز	مێخۆش
Pink, carnation, dianthus	مێخەکش	مێخەك
Clove	پل/ پیڤازك	مێخەك/ مێخەکە
Husband	مێر	مێرد
Matron, married	ب مێر/ شی کری	مێردار/ بەمێرد
Nightmare, hobgoblin	ملزوم/ ئەجنە	مێردەزمە

English	بادینی	سۆرانی
Meadow	مێرگ	مێرگ
Insect	پێت/ پێتک	مێروو
Ant	مێری	مێروولە
Table	مێز	مێز
Turban, fillet, headband	کوم/ شاشک	مێزەر
History	دیروک	مێژوو
Historia	دیرۆکنڤسی	مێژوونووس
Historical	دیروکی	مێژوویی
Fly	مێش	مێش
Brain, mind	مەژی	مێشك
Mosquito	پێشی	مێشوولە
Honey bee	مێش هنگڤین	مێش هەنگوین
Chicken pox	میرکوتە	مێکوتە
Flocks	جەلەب/ مێگەل	مێگەڵ
Beeswax	موما مێش هنگڤینی	مێو
Vine, grape, vine leaf	مێو/ بەلگێ مێوێ	مێو/ دارترێ
Fruit	فیقی	مێوە
Raisin	مێویژ	مێوژ
Female, feminine	ژنین/ مێیاتی	مێینە
Feminity, muliebrity, womanhood	ژنیتی/ مێیاتی	مێیەتی
Between	نێڤان/ بەین	میانە
Relationship	پەیوەندی	میانە
Germ	میکرۆب	میکرۆب
Microscope	میکرۆسکوب	میکرۆسکۆپ
People	ملەت/ گەل	میللەت

English	بادینی	سۆرانی
Prince	میر	میر
Heritage, inheritance	میرات	میرات
Heir, inheritor	پاشمانگر/ میرات خوەر	میراتخۆر/ میراتگر
Principality, leadership	میریتی	میرایەتی
Prince ship, principality	میرگە	میرنشین
State property, state estate	میری	میریی
Urine, piss	میز/ دەستا ڤازراڤ	میز
To urine, micturate, make water, piss	میز کرن	میزکردن
Urinary, bladder, vesica	میزدان/ رۆدێن/ میزدانك	میزڵدان
Mile	میل	میل
Hand, pointer	دەستك	میلی کاتژمێر
Second hand	میلا چرکە/ نیشانکەر/ دەستك	میلی چرکە
Aunt	خالەت و مەت	میمك
Guest	مێهڤان	میوان/ مێوان
Hospitable	مێهڤان دوست/ مێهڤان پەرێس	میوان پەروەر
Hotel	ئوتێل	میوانخانە
Guest house, rest house	دیڤەخان	میوانخانە (دیوەخان)
Host, hostess	خودان مال	میواندار
Hospitality	مێهڤانداری	میوانداری/ میوانیی

English	بادینی	سۆرانی
Guest-like, hospitable	مێڤاندوست	میواندۆست
Fruit	فیقی	میوه

English	بادینی	سۆرانی
N The 24th letter of the kurdish alphabet	ن	ن
No	نه	نا
Abnormal, non-ordinary	نه ئاسایی	نا ئاسایی
Deviant, aberrant, perverse	ڤاڕێ	نا ئاسایی
Hopeless, sad	دامای/ مەلویل	نائومێد
Immature, soggy	نەبالق	نابالغ/ نابالق
Bankrupt, broke	بێ پارە	نابووت
Weak, thin	زراڤ/ لاواز	نابووت
Not suitable, appropriate	نەژ هەژی	نابەجێ
Blind	کۆر	نابینا
Blindness	کۆری	نابینایی
Traitor, hypocrite, double-dealer	نەپاک/ خاین/ دوڕوی	ناپاك
Undesirable, non acceptable	نەڤیای/ دلْ پیس	ناپەسەند
Villain, rascal, whoreson	بیژی	ناپەسەند
Servant of the bath	خزمەتکارێ سەر شۆیێ	ناتر
Defaut, defect, shortcoming	ب عەیب	ناتەواو/ کەم/ بەخەوش
Immoral, whore	بێناموس/ ڤهێت	ناتەواو/ ناکار نزم
Imperfect, not correct	نەڕێک	ناتەواو/ ناڕێك
Sick, patient	نەساخ/ نەخوش	ناتەواو/ نەساغ
Insane, idiot, mad, crazy	کێم/ کێم عەقل/ دین	ناتەواو
Hybrid, cross bred	دورەگ	نا جسن/ نارەسەن

English	بادینی	سۆرانی
Bastard, whoreson	بیژی	نا جسن/ زۆل
Compelled, forced, obliged	نەچار	ناچار
To impel, force, compel	نەچارکرن	ناچارکردن
Senseless, insignificant	بێ مەعناوپویچ	ناچیزە
Non-original	بیژی/ پویچ	ناچیزە/ نارەسەن
Enemy, foe	ناحەز/ دژمن/ نەیار	ناحەز
Enmity, hostality	نەیاری	ناحەزی
Depth, inner	ناخ/ ژ دل	ناخ
Bitter, ruffle, dull	نەخۆش	ناخۆش
Catasrophy, disaster	نەخوشی	ناخۆشی
Wrong, false, incorrect	نەدروست/ نەساخ	نادروست
Unknown, invisible	نەدیار	نادیار
Passive voice	نەدیار	نادیار/ رێزمان
To export, send, dispatch	هناردن/ هنارتن	ناردن
Bitter orange	نارەنج	نارنج
Bomb, grenade	قونبەرە	نارنجۆك
Cluster bomb	قونبەرێت ئیشی/ گوشی	نارنجۆکی هیشوویی
Orange colour	نارنجی	نارنجی
Cry, scream	قیژی/ شهین	نارەتە
Crooked, curved, twisted	پێل/ شلقاف	ناراست/ خوە
Liar	درەوین	ناراست
Fidgety, restless, uneasy	خەمسار	نارەحەت

English	بادینی	سۆرانی
Grumbly, grouchy	گازندەکەر/ ئەنی گرێ	نارەحەت
Anxiety, restlessness	نەرەحەتی	نارەحەتی
Chaos, disturbance, menace	تێکدان/ گێلەشوک	نارەحەتی
Discontented, dissatisfied, Displeased	نەرازی/ ئەنی گرێ	نارەزا
Bastard, whoreson	بیژی	نارەسەن
Hybrid, crossbred	دورە/ دورەگ	نارەسەن
Unjustly, unfairly	زولم و زۆر/ گز/ بێداد	نارەوا
Injustice, unfairness, tyranny	زولم و زۆری	نارەوایی
Irregular, abnormal, non-organised	نەئاسایی	ناپێك
Odd, queer, not(tidy, chic)	نەرێك	نارێك
Coquetry, flirtation	ناز	ناز
Sweetheart, honey, darling	نازدار	نازدار
Delicate, soft, coquettish	نازك	نازك
Sensitive	حەساس	نازك
To coquet, flirt	نازکرن/ خو دەلال کرن	نازکردن
Surname, agnomen, nickname	نازناڤ	نازناو/ ناسناو
Coquettishness, flirtation	نازکرن	نازونووز
Disdain, haughtiness, prid, Selfesteem	نازداری	نازین

English	بادینی	سۆرانی
Unhealthy, patient, sick	نەساخ	ناساخ/ ناساغ/ نەساغ
Not suitable, unhealthy	نەشاز	ناساز
Famous, known, well-known	ب ناڤ و دەنگ	ناسراو
Coquettish, delicated	نازک	ناسك/ نازك
Identity, card	ناسنامە	ناسنامە
Nationalistic identity	ناسناما نەتەوی	ناسنامەی نەتەوەیی
Civil card, civic card, identity	ناسنامە باژێرڤانی	ناسنامەی شارستانی
Severe pain, ache, wound	ب ئێش/ ناسور	ناسۆر
Relatives, kins	خزم	ناسیار/ ناسیاو
To introduce	ناسین	ناسین
Definity, definite	ناسین	ناسین/ ڕێزمان
Recognition	ڤەناسین	ناسینەوە
Sad, unhappy	بخەم/ کەیف نەخوەش	ناشاد
Not talented, idiotic, stupid	نەشەرەزا/ بەهیمە	ناشارەزا
To bury	ڤەشارتن	ناشتن
To plant	چاندن	ناشتن
Cannot	نەشێ	ناشێ
Ugly	نەشرین/ کرێت	ناشیرین
Simple, humble, innocent	نەفام	نافام
Unripe, incomplete, imperfect	نەگەهشتی/ نەکامل	ناکام
Sudden	ژنشکێڤە	ناکاو
Contradict, opposite	هەڤدژ	ناکۆك

English	بادينى	سۆرانى
Contradictory, enmity	هەڤدژى	ناكۆكى
Whoreson, bastard	بيژى	ناكەس بەچە
Undesirable	نەڤيانباز	نالەبار
Horseshoe, sole	نال	ناڵ
Moaning, groaning	نالين/ ئاهين	ناڵاندن
To shoe (horse)	ناڵكرن	ناڵكردن
To give, teach alesson	دەرس دان	ناڵكردن
Groaning sound	نالين/ ئاهين	ناڵە
Sustained groaning	نالەنال	ناڵەناڵ
Moan, whimper	ناليف	ناڵين
Honour, dignity	ناموس/ هەتك	نامووس
Letter	نامە	نامە
Message	پەيام	نامە
Carrier	نامەبر	نامەبەر
Carrier pigeon	نامەبەر	نامەبەر/ كۆتر
Library	كتێبخانە	نامەخانە
Booklet, pamphlet	بەلاڤۆك	ناميلكە
Bread	نان	نان
Prepare a meal	زاد خوارن/ نان خوارن	نان خواردن
Breakfast	تێشت	نان خواردنى بەيانى
Lunch	فراڤين	نان خواردنى نيوەڕۆ
Dinner, supper	شيڤ	نان خواردنى ئێوارە
To bake (bread)	نانكرن/ نانپێژى	نانكردن
Baker	نان پێژ	نانكەر/ نانەوا
Bread and salt	نان و خوێ/ تێشت	نان و چا/ ژەمى بەيانى
Oven	فرن/ نانپێژى	نانەواخانە

English	بادینی	سۆرانی
To plot, trap	پیلان گێران	نانەوە
Plain bread, bread alone	نانی تورسی	نانی وشك
Name	ناڤ	ناو
Title	ناڤ	ناو
Inside	ناڤ/ هوندر	ناو
Noun	ناڤ	ناو/ رێزمان
Contents	ناڤەرۆك	ناواخن
Stuffing	تژی کرن	ناواخن/ ناوناخن
Unique, incomparable	کێم وێنە	ناوازە
Reputation, fame	ناڤبانگ	ناوبانگ
Mentioned	ناڤبری	ناوبراو
To mention, recite	ناڤبرن	ناوبردن
Partition	ناڤبڕ	ناوبڕ
Mediation, reconciliation	ناڤبژی	ناوبژی
Mediator, peace-maker	ناڤگین	ناوبژیکەر
Go-between, mediatress	ناڤگین	ناوبژیکەر
Referee, arbiter	حەکەم	ناوبژیکەر/ وەرزش
Reconciliation, medlation	ناڤچتی/ ئاشت بوون/بەرەڤانیکرن	ناوبژیکردن
Occasionally, from time to time	ناڤ ب ناڤ	ناوبەناو
One by one, name after name	ئێک دیڤ ئێک/ ناڤ دیڤ ناڤ	ناو بەناو
Inside, inner side, endothelium	بەتەن	ناوپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Veiled, secret	قەشارتی	ناوپۆشراو
Essence	کاکل/ لیڤ	ناوجەرگ
The heart, the centre	ناڤەند	ناوجەرگ/ ناوجەرگە
Days of feast	رۆژێن عیدێ	ناوجەژنان
Region	ناوچە/ دەڤەر	ناوچە
Center, centre	ناڤەند	ناوچەق
Forehead	ئەنی	ناوچەوان
Fate, destiny	چارەنڤیس/ بەخت	ناوچەوان
Domestic, local	ناڤخۆ/ هوندر	ناوخۆ
Ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ	وەزارەتی ناوخۆ
Famous, well-known	ناڤدار	ناودار
Be famous	ناڤداربوون	ناودەرکردن
Palm	ناڤ دەست/ پانیادەستی / کەفادەستی	ناودەس/ ناودەست/ ناولەپ
Oral cavity, cavity of mouth	ناڤ دەڤ	ناودەم
The upper, inner side of the crotch	ناڤ ڕان/ ناڤ لینگ	ناوڕان/ ناوگەڵ/ ناولینگ
To lose one's reputation	بێ هەتکی	ناوزڕان
Disreputable	شەرمزار/ بێ هەتك	ناوزڕاو
Bowels	عویروریڤی	ناوزگ/ ناوزك/ ناوسك
Interior of city, downtown	ناڤ شار/ ناڤەند	ناوشار
Waist	ناڤتەنگ	ناوقەد
Insole, palm	کەفا دەستی/ ناڤمست/ سولاهوندوری	ناوکەف

English	بادینی	سۆرانی
Joint, common	هەڤپشك	ناوكۆیی
To name, giver choose name for	ناڤكرن	ناولێنان/ ناونان
To abuse	ناڤلێكرن/ ڤكرن بناڤەكی كرێت/ خەبەر	ناولێنان
Furniture, interior of house	ناڤمالی	ناوماڵ
Moderate	نەرم/ ناڤین	ناونجی/ میانرەو
Medium, middle	ناڤنجی	ناونجی
Nice (weather)	هینكاتی	ناونجی/ فێنك
Address	ناڤ نیشان	ناونیشان
Topic, subject	ناڤ نیشان	ناونیشان
Navel, seed	ناڤك	نااوك
Core	ناڤك	ناوك
Nuclear	ناڤكی/ گەردیلەی	ناووكی
Nuclear bomb, A-bomb	بومبایاگەردیلەیی/ ناڤكی	بۆمبای ناووكی
Not in time, not in asuitable time	نەشوەخت	ناوەخت
Contents	ناڤەرۆك	ناوەڕۆك
Centre	ناڤەراست/ ناڤەند/ نیڤ	ناوەڕاست
Local, internal, interior, domestic	ناڤخۆیی	ناوەكیی/ ناوخۆیی
Internal security	ئاسایش/ تەناهیا ناڤخۆی/ تەنایی	ئاسایشی ناوخۆیی
Boarder, boarding students	قوتابیێن پشكێن ناڤخۆی	قوتابی بەشی ناوخۆیی
Civil war	شەری ناڤخۆ	شەری ناوخۆیی

English	بادینی	سۆرانی
Ministry of the interior, home office	وەزارەتا ناڤخۆیی	وەزارەتی ناوخۆیی
Minor, medium	ناوەنجی	ناوەنجی
Secondary	دووەمکی	ناوەنجی/ لاوەکی
Medium, means, centre	ناڤەند	ناوەند
Moderation, temperateness	ناڤەندێتی	ناوەندێتی
Centralization, centrality	ناڤەند	ناوەندێتی
Intermediate school	ناڤەندی/ ناڤەنجی	ناوەندی
Secondary school	دوا ناوەندی/ دواناڤەنجی / ئامادەیی	دواناوەندی
Unique, expensive	پڕبها/ هێژا/ بهاگران	ناوێزە
Agent, subject	ناڤی بکەر	ناوی بکەر
Uneven, bumpy, hard	چەپ و چیر	ناهەموار
Rough, coarse, harsh	رەق	ناهەموار
Flute	بلویل	نای
Excellent, rare, valueless	هەرەباش	نایاب
Capsized, turned over	وەرگەراندی/ بەرەڤاژی	نخوون
Upside down, turn about, tip over	بەرەڤاژی بون	نخوون بوونەوە
Price, value, importance	بها	نرخ
Tariff, pricing, quation	بها کرن	نرخ دانان
Moaning, groaning, whimpering	ئاهین/ گری/ نورین	نرکاندن/ نرکەنرك

English	بادینی	سۆرانی
Pray, beseech,implore	لاڤ لاڤ	نزا
Shady side of mountain, cold and shade region	نزار	نزار
To pray, beseech, implore beg	لاڤ لاڤ کرن/ هیڤی ژێ کرن	نزاکردن
Shrine, sanctuary	مەزار	نزرگە/ مەزارچاك
Temple, saint	پەرستگەه	نزرگە
Mean, humble, lowly	لەوچە/ کێم/ بێ‌رویمەت	نزم
Low, depressed	نزم/ نقی	نزم
Low	نزم/ سەرنشیڤ	نزم
Depression	کۆرك/ ئەردێ نزم	نزمایی/ نزمیی
To drop, dip, diminish, shrink	حلمسین/ کرژبون	نزم بوونەوە
Descend, glide down, incline	نشیڤ بون (بالافر)	نزم بوونەوە
Near, close	نزیك	نزیك
Kins, relatives	خزم/ مرۆڤ	نزیك
To approach, Approximate, Come near	نزیك بوون	نزیکەوتنەوە
About, around, approximately, Almost	نزیکەی	نزیکەی
Nearness, neighbour, relatives	نزیکی/ هەڤسوی	نزیکیی
Surgeon	نوژدار	نژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نژداری
moderate region	نزار	نسار

English	بادینی	سۆرانی
Damp and cold, shade and wet place	سار/ نزم	نسرم/ نسیْ
Sobbing	نسک/ هەنسک	نسکە
Depression, sinkage	نشیف	نشێو
To alight, perch lie, crouch	ڤەنشتن/ داهشتن	نشین
To sit, lie heavily on	ڕونیشتن/ کورک بوون	نشین
Ship, kingship, dom=kingdom	جه/ وەلات	نشین
Topronounce, utter, phonate, speak	دەنگ ژیْ هاتن/ بێژەکرن	نقەکردن
To deny, disown, dis claim	نەوەیی کرن	نکوولکردن
Meaning, groaning	ناهین/ ئاهین	نکە
Appetite, appetency, longing, lipido	دلْ چوون	نگە
Moist, wet, sparkle(water)	نە/ خوناڤ	نم
Dew, moist, damp, wetted	ب شە	نماویی/ نمدار
Performance, representation, starring	نیشاندان/ زارڤەکرن	نمایش
Pretense, pretendingg, Make-believe	خۆ دەرئێخستن	نمایش
To preform, play, act, star	زارڤەکرن	نمایشکردن
Fair, show, exhibition	پیشانگەه	نمایشگا
Degree, mark, value	نمرە	نمرە
Number	ژمارە	نمرە
Scale	پیڤان/ پێڤەر	نمرە

English	بادینی	سۆرانی
Example, instance, model, pattern	نمونه	نموونه
Sample	نمونه	نموونه (پزیشکی)
Pacemaker, ideal	نمونه	نموونه
Salt	نان و خویٚ/ خویٚ	نمەك/ خویٚ
Meal, food	نان و خویٚ/ قەنجی	نمەك/ خواردن
Ungrateful, unthankful,ingratitude	بیٚ نان و خویٚ	نمەككویٚر
Grateful, thankful, gratitude	ب نان و خویٚ	نمەككیٚر/ نمەكناس
Nine	نەه	نۆ
Newly-married, recently- married, new-bride	نوی بیك	نۆبووك
Guard, patrol(man), sentry, escort	نوبەدار/ زیٚرەڤان	نۆبەچی
Look out, sentinel	پاسڤان/ نیٚرەڤان	نۆبەچی
First born, eldest	نۆبەر/ نەخری	نۆبەرە
Turn, shift, tour, rotation	نۆبەت	نۆرە
Alternately, in rotation, by turn	ب نۆبەت	بەنۆرە
	نوبەدار	نۆرەگر
Nineteen	نۆزدەه	نۆزدە
To drink (wine)	ڤەخارن/ ڤەخوارن	نۆشین
Chick-pea, garbanzo	نۆك	نۆك
Servant, maid	خولام/ خزمەتكار	نۆكەر
Fellow, mercenary, hired	كریٚگرتی	نۆكەر

English	بادینی	سۆرانی
Canal, water way, water course	کەنال	نۆکەند
Recently converted to islam	قەربیولعەهد/ نوبوسلمان	نۆ مسلمان
Ninth	نەهیٚ/ یا/ یێ نەهیٚ	نۆهەم/ نۆیەم
Performance	زارڤەکرن	نواندن
Pretense	دوز/ خونیشاندان/ گوتن	نواندن
Earnest, handsel, to give a handsel	پێشەکی	نواندن/ پارەداتان
Period, full stop	نوقتە	نوختە/ نوقتە
Surgeon, doctor, physician	نوژدار	نوژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نوژداری
Caesarian, section, operation	کریارا زکێ ڤەکرنێ	نوژداری قەیسەری
To sleep	نوستن	نوستن
Asleep, sleeping	نڤستی	نوستوو
Amulet, charm, incantation, talisman, exorcism, hex	نڤشتی	نوشتە
To make incantation	نڤشتی چێکرن	نوشتەکردن
Setback, relapse, degeneration	شکست	نوشوستی/ نوشستی
Extinction, cessation	نەمان	نوغرۆبوون
Deluge, drown, engulf	خەندقی	نوغروبوون
Pinch, nip, tweak	قورینجک	نوقورچ
To nip, tweak	قورینجک لێدان	نوقورچە لێدان
Drown, sunk	خەندقی	نوقوم

English	بادینی	سۆرانی
Gloomy dark, dismally dark	زولمات	نووتەك
To kneel, bend, crook	چەماندن	نووچانەوە
To howl, yelp, yowl	لورین	نووراندن
Sobbing, whimpering	نویز	نووزە
To stick	پێڤەنان	نووساندن
Writer, editor	نڤیسەر	نووسەر
Writing	نڤیسین	نووسین
To re-write	نوسینەڤە	نووسینەوە
Written	نڤسیکی/ نڤیسی	نووسراو
Blockage, obstruction, Make abstruse	گرتن	نووقان
To close, shut one's eyes	نقین/ گرتن	نووقاندن (چاو)
Point, nib, tip	سەرك	نووك
Beak, bill, nib	دم	نووك
To pering (to apoint)	سەرك	نووكدار
Pointed, peaked	دمدار	نووكدار
New, modern	نوی	نوێ
Modernism, innovation	نویخازی	نوێخوازی
To innovate, modernize	نوژەنکرن/ نویکرن	نوێکردنەوە
Prayer	نڤیژ	نوێژ
To commence a prayer	دەست ب نڤیژ کرن	نوێژ دابەستن
To pray, to perform aprayer	نڤێژکرن	نوێژکردن

English	بادینی	سۆرانی
Dawn, daybreak, aurora prayer	نڤێژا سپێدێ	نوێژی بەیانی
Noon prayer	نڤێژا نیڤرۆ	نوێژی نیوەڕانی/ نیوەڕۆ
Afternoon prayer	نڤێژا ئێڤاری	نوێژی ئێواری/ عەسرێ
Sunset prayer	نڤێژا مەغرەب	نوێژی رۆژئاوابوون- مەغرەب
Evening prayer	نڤێژا عیشا	نوێژی شێوان/ خەوتنان
Friday prayer	نڤێژا ئەینی	نوێژی هەینی
Bed, mattress	نڤین	نوێن
Calf (one year), yearling heifer	نوگن/ چێلا بچوک	نوینگین/ مێنگوین
Representative, deputy	نوینەر	نوێنەر
Butter, cream	نڤیشک	نویشك
Essence, core	نڤیشک	نویشك
Storey, floor	تابق	نهۆم
Secret	نەپەنی	نهێنی
Betrayer, faithless, traitor	بی سوز	نهێنی بڕ
Secretary, one who keeps asecret	سکرتێر	نهێنی گیر
Secretary general	ئەمینداری گشتی	نهێنی پارێزی گشتی
No, not	نە	نە
Lest		نەبا
Not congenial, cordial	نەبان	نەبان
Non-existence	نەبوو	نەبوو
Poverty, destitution, penury	نەبوونی	نەبوونی

English	بادینی	سۆرانی
brave and adventurous	زیرەک	نەبەرد
Indomitable, unconquerable	نەشکێنبار	نەبەز
Nationalism	نەتەوەیی/ نەتەوی	نەتەوایەتی
Nation, people	نەتەوە	نەتەوە
Nationalist	نەتەوەپەرێس	نەتەوەپەرست
United nations	نەتەوێن ئێکگرتی	نەتەوە یەکگرتوەکان
Nationalistic	نەتەوی	نەتەوەیی
Dowery - bride's price	نەخت	نەخت
Alittle, amount, asmall quantity	پیچەک	نەختێ
Design, pattern	نەخش	نەخش
Decorate, ornament	نەخشاندن	نەخشاندن
Map	نەخشە	نەخشە
Colourful	رەنگین	نەخشین
Patient, sick	نەخوش/ نەساخ	نەخۆش
Hospital	خەستە	نەخۆشخانە
Nurse	سیستەر	نەخۆشەوان
Ailment, disease	نەخوشی/ نەساخی	نەخۆشی
Especially, particulary	نەمازە/ نەخاسمە	نەخوازەلا
Illiterate, uneducated	نەخوێندەوار	نەخوێندەوار
Illiteracy	نەخوێندەواری	نەخوێندەواری
No	نەء	نەخێر
Dice	زار	نەرد/ زار
Backgammon, trictrac, dice-gawe	تاولە	نەردێن/ تاولە

English	بادینی	سۆرانی
Feeble, flexible	نەرم	نەرم
Soft, smooth, gentle	نەرم	نەرم
Persuade	رازی کرن	نەرمکردن
Soften, smoothe	نەرمکرن	نەرمکردن
Escalope, veal	نەرمە/ نەرمك	نەرمە
Softness, tenderness, flexibility	نەرمی	نەرمی
Negative	نەرێ	نەرێ
Custom, habit, wont, convention	تیتال	نەریت
Customary, conventional, Traditional	عەدەتی/ نەریتی	نەریتی
To cry, yell, shriek, scream	قیژ/ هاوارکرن	نەڕاندن
Potent, virile	زیرەك	نەڕە
Male, bull	نێر	نەڕە
Male demon, male afreet	دێو	نەڕە دێو
(male) lion	شێر	نەڕە شێر
Wild boar	یەکانە	نەڕە بەراز
Uneducated, nqive, innocent	نەزان	نەزان
Ignorant	نەزان	نەزان
Ignorance, naivety, gullibility	نەزانی	نەزانی
Fruitless	بێ بەر/ خرش	نەزۆك
Sterile, nulliparous	ستەور	نەزۆك

English	بادينى	سۆرانى
Nullipara, sterilizer. sterile	بێومر/ بێ دوندمه/ بێوەچ	نەزۆك
To sterilize	بێ وەچ كرن/ نەزۆك كرن	نەزۆك كردن
Sterility, barrenness	شورەكى/ بێومرى/ بێبەرى / ستەورى	نەزۆكى
Origin, source	نژاد/ نزاد/ ژێدەر	نەژاد
Etymology	نزاد/ پەيڤزانى	نەژادى وشە
Genesis	نژاد	نەژاد (رەگەز/ جۆر)
Descent, lineage, ancestry	پشت/ بنەماله	نەژاد (پشت)
(dissecting)knife, scalpel, lancet	گويزان	نەشتەر
Surgeon	نوژدار/ نەشتەرگەر	نەشتەرگەر
Surgery, operation	نەشتەگەرى	نەشتەرگەرى
Scream, shout, loud and shrill cry	هاوار	نەعرەتە
Ignorant, stupid, unlearned	بێفام	نەفام
Pre-Islamic, pagan	جاهيل	نەفام
Ignorance, state of ignorance	بێفامى	نەفاميى
Pre-Islamic times, pre-Islamic paganism	جاهيلى	نەفامى
Abhorence, loathing, curse	لەعنەت	نەفرين
Prod, goad, spur	زەختە/ زەخت	نەقيرە
Stonemason	نەقار	نەقار
Engraver, drillex	نەقارى	نەقار

English	بادینی	سۆرانی
Stone masonry	نەقاری/ تکلاندن	نەقاڕی
Miserable, illfated, unlucky	بەخت رەش	نەگبەت
Unluckiness, misery, wretchedness	بەخت رەشی	نەگبەتی
Vile, despicable, quarrellsome	پیسۆک/ سەرپێل	نەگریس
Unripe	نەگەهشتی	نەگەیو
Sapling, seedling, shrub	شتل/ نەمام/ نیهال	نەمام
Plantation, nursery	نەمامگەه/ مشتەل	نەمامگە
Death, extinction, finishing	نەمان	نەمان
Immortal, eternal	نەمر	نەمر
Immortality, perpetuity, eternity	نەمری	نەمری
Unknown	نەناس	نەناس
Grandmother	پیر	نەنك/ نەنە
Shame, infamy, degration	شەرم/ ڤهێت	نەنگ
Tune, melody	ئاواز	نەوا
Comfort, easy circumstance	ڤەسهین/ بەهی	نەوا
Petroleum, mineral oil	گاز/ گازا سپی	نەوت
Oil station /Petrol	پانزین خانە	نەوتخانە
Adolescent, pubescent, juvenile	گەنج/ خورت	نەوجەوان
New day	نەڤروز	نەورۆز
Greed, inclination, cupidity	نەڤس	نەوس

English	بادینی	سۆرانی
Greedy, covetous, avid	بێ نەڤس	نەوسن
Grandson, daughter	نەڤی	نەوە
Generation	بابک/ پشت	نەوە
Ninety	نۆد	نەوەد/ نۆهەد
Low	نزم/ کند	نەویی
Calamity, disaster, plague	بوبەلات/ کارەسات	نەهات
Unluckiness, ill-fated ness	بێ بەختی/ بەخت رەشی	نەهاتی
Whale	حویت/ حیت	نەهەنگ
Reed pipe, flute	دودک	نەی
Reed piper	دودک ڤان	نەیژەن
Mirror	ڤۆدیک	نەینۆك/ ئاوێنە
Victim, prey	نێچیر	نێچیر
Hunter, huntsman	نێچیرڤان	نێچیروان
Male	نێر	نێر
Sodomy, pederasty, buggery, Homosexuality	نێربازی	نێربازی
Narcissus, daffodil	نێرگز	نێرگز/ نێرگس
Narghile, hubble-bubble	نارگیلە	نێرگەلە
Male, masculine	نێر	نێرە
Bisexual, androgyne, inter sex, epicene	نێرەموک/ نێرەمێ	نێرەمووك
Male	نێر	نێرینە
Ram, male of ewe	نێری	نێری
Lance, spear, javeling	رم	نێزە

English	بادینی	سۆرانی
Inside, inner, within	ناڤ	نێو/ ناو
Noun	ناڤ	نێو/ ناو/ ڕێزمان
Between, among	نێڤ	نێوان
Mediatress, nurse, gobetween	ناڤبێژ (مێ)	نێوان
Forehead, brow	ئەنی/ هەنی/ تەڤیل	نێوچەوان
Intention, goal, aim, purpose	نیەت/ مەبەست	نیاز
To desire, want, intend	نیەتکردن	نیازکردن
Lentle	نیسک	نیسك
Starch, amylum	نشا	نیشاستە
Country, homeland	نیشتمان	نیشتمان
Patriotic	نیشتمان پەرێس	نیشتمانپەروەر
Patriotism	نیشتمان پەریسی/ ولات پارێزی	نیشتمانپەروەری
National, nationalistic	نیشتمانی/ نەتەوی	نیشتمانیی
To land, alight	هاتنە خار	نیشتن
Settlings, sediment	تەبتین/ قەر	نیشتوو
Resident, domiciled	ئاکنجی	نیشتەجێ/ نیشتەنی
Scene	دیمەن	نیگا
Look, glance	ڕوی	نیگا
Revelation	وەحی	نیگا/ سروش
Picture, drawings	وێنە	نیگار
Artist drawer, to painter	وێنەکێش	نیگارکێش
To draw, to paint	وێنەکێشان	نیگارکێشان
Semi, quasi	نیڤ	نیمچە

English	بادینی	سۆرانی
Semi vowel, quasivowel	نیڤ تیپە بزوێن	نیمچە بزۆێن
Peninsula	نیڤ گراڤ/ نیڤ دورگە	نیمچە دورگە
Semi official, semi formal	نیڤ میری	نیمچە فەرمی
Secondhand	نیڤ و نیڤ	نیوداشت/ نیوداش
Target	نیشان/ ئارمانج	نیشان
Sign	نیشان	نیشان
Engagement gift, party	نیشان	نیشان
Guide, adviser, counselor	رێبەر/ شیرەتکار	نیشاندەر
To hit a target	ئارمانج شکاندن	نیشانشکاندن
Target	نیشانە/ ئارمانج	نیشانە
Birth mark	خال	نیشان
Sign	نیشان	نیشانە
Sniper, shooter	نیشان هەڵگر	نیشانە شکێن/ هەڵگر
Engaged (of agir)	نیشانکری	نیشانەکراو
Indicated	نیشانکری	نیشانەکراو/ دیارکراو
Nail	نەینۆک/ نینۆک	نینۆک
Half, mid	نیڤ	نیو
Noon	نیڤرۆ/ نیڤ رۆژ	نیوەڕۆ
midnight	نیڤە شەڤ	نیوەشەو
Half-boiled	تێن شیر	نیوەکوڵ

English	بادینی	سۆرانی
w the 25th le:ter of the kurdish alph: ıbet	و	ڤ
Such, so	وەسا، هۆسا، وا	وا
Such and st:ch	وەسا، هۆسا	وا
Ship, stean .ship	کەشتی	واپۆڕ/ پاپۆڕ
Meaning, sense	ڕامان	واتا
Meaningful	واتەدار	واتادار
Semantics	واتاسازی	واتاسازی
Comparative semantics, contrastive semantics	واتاسازی هەڤبرکری	واتاسازی بەراورد
Means, i.e. that is to say	ئانکو	واتە
Rumour, hearsay	وات	واتە
Time, season	دەم/ وادە	وادە
Promise	سۆز/ واد	وادە
Camp, encampment	هەوارگەه/ وارگەه	وارگە
To give up, avoid	دەست ژێ بەردان	وازلێهێنان
Play, game	وازی	وازی
To play	وازی کرن	وازی کردن
Word, item	پەیڤ/ بێژە	واژە
Noise	دەنگە دەنگ/ خەبسە	واژەواژ
Signature	ئیمزا	واژۆ/ واژوو
Sparrow-hank	چڤیک/ دوبراکی چوچکا	واشە
Feeling, sense, mind	هزر/ هەست	واق
Be puzzled, astonished, amazed, absent minded	مەندە مۆش	واقوڕ

English	بادینی	سۆرانی
Wailing	زارین/ وسویسک	واقه واق
Croaking	قارەقار	واقه واق
Barking	وەرین	واقه واق
Explanation, exposition	شلوڤەکرن	والاکردن
Opening-to open	ڤەکرن	والاکردن
Lesson, lecture	دەرس/ وانه	وانه
Example	نمونه/ وەکوکۆک	وانه
Article, essay	گوتار	وتار
Discourse	گوتار	وتار/ گوتار
Preacher, orator	گوتاربێژ	وتاربێژ
To give alecture, p ach, to address .eech	گوتاردان	وتاردان
speak, talk, onverse, speech, Discourse, conversation	گوتن	وتن
To repeat again encore	دوبارەکرن	وتنەوە
To teach	ماموستاتی/ هیندایی	وتنەوە
Laundry, iron, flatiron	بالاڤخانه/ ئوتی	وتوو/ ئوتو
Steam iron	ئوتی‌یا هلمی	ئوتوی هەڵمی
Laundered, ironed, pressed	ئوتی کری	وتوکراو
To iron, press	ئوتی دکەت	وتوکردن
Speech, talk	بێژە/ پەیڤ	وته
Promise	بەلێن/ سۆز	وته/ بەڵێن
That is to say	ئانکو	وتەنی

English	بادینی	سۆرانی
Dialogue, conversation	هەڤ پەیڤین	وتوێژ
Break, rest, period	بێهن ڤەدان	وچان
To break rest, to stop	بێهن ڤەدان	وچاندن
Murmur, snarl, mutter, grumble	بولاندن/ مرمرین	ورتە
Murmer, mumble, grumble	بولاندن	ورتە ورت
Bear	هرچ	ورچ
Small, tiny	هویر، بچیک	ورد
Exact, sharp	هویر	ورد
Be broken	شکەستن	وردبوون/ شکان
To be cautious, careful, to be exact	هویربوون	وردبوون
To imagine, think	خەیال کرن، بەرانین	وردبوونەوە
To stare, gaze	سەحرکن	وردبونەوە
To note, notice carefully	سەرنج	وردبونەوە
Microscope	هویربین	وردبین
Be exact	هویر/ هور	وردبین
To breake	دشکینی	وردکردن
To exchange, change	گوهرین/ ڤەدگوهرین	وردکردنەوە
Small kids	بچویک/ زارو	وردکە
Pieces, scattered	زیڤار/ پرتک	وردوخاش
Gradually, step by steb	پیچ پیچە	ورد ورد
Coins	ویردە/ هیردە	وردە
Hawker, peddier, travelling salesman	فرۆشیاری گەرۆک	وردە فرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Strict, exact	هویر	وردەکار
Exactness, preciseness	هویرکاری/ کاریْ هویر	وردەکاری
Leftover, remainder, remnant	هویر و مویر	وردەواڵە
Exactness, preciseness	هویری	وردی
Youngster, small children	هویرکوک	وردییلە
Radiance, brightness, brilliance	تەیساندن	ورشانەوە
To glitter, shine, radiate	تیْریْژی/ گەش	ورشە
To shimmer	چرسین/ تەیسین	ورشە
Belly, abdomen, venter	ورگ/ زگ	ورك
Corpulent, stoat, fleshy, potbellied, Paunchy	قەلەو/ ب گوشت	ورگن
Attack, assault, raid, sorty	هیْرش	وروژم
To attack, raid	هیْرش برن	وروژمبردن
Rouse, excite, urge, incite, swarm	هاروهیْج	وروژان
To rouse, excite, agitate	ئازراندن/ ئاراندن	وروژاندن
Resolution, determination, spiritual strength	ورە	ورە
To despair, to lose resolution, to demoralize	ورەدان	ورە بەردان

English	بادینی	سۆرانی
Discussion, wrangle, hassle, Squabble	جر/ لێکەتن	وره ور
Active, awake	هشیار	وریا
To wake up, to be careful	هشیارڤەبون/ رابون	وریابوونەوە
To warn, to inform	هشیارکەر	وریاکردنەوە
Dizzy, giddy	گێژ	وڕ
Dizziness, giddiness	گێژبون	وڕبوون
Importunity, insistence, obdurancy	حەتک/ رکداری	وڕك/ جەنەگە
Belly	زك	ورگ
Sound, boom, peal	گورژی/ زرەزر	وڕە
Delirium, raving, irrational, talk	فشار/ ڤراڤە	وڕێنە
To rave, talk irrationally	ژبەر ئاخفتن	وڕێنەکردن
Startle, shock	گێژی	وڕی
Mazement, astonishing	حەیبەتی	وڕی
Energy	وزە/ تێن	وزە
Strength	تێن	وزە
Power	دەسهەلات	وزە
To digest	دگڤێرت	وزە وت
Hush	وز	وژە
Silent	هش/ هش بە	وس
Soundless	بێ دەنگ	وس
Silence, calmness, still	هش بون	وسبوون
Without atitude	بێ دەنگ بوون	وسبوون

English	بادینی	سۆرانی
To respond, react, answer	بەرسڤ دان	وەرام دانەوە
Fall, autorun, collapse	وەریان	وەران
Loss of hair, alopecia	وەریان	وەران/ پرچ
Change, transformation	وەرچەرخان	وەرچەرخان
Turn round, turn back	زڤرین	وەرچەرخان
Cultivated land, ploughed land, land after second ploughing	زەڤیا کێلای	وەرد
Plowing, tilling again	جوتکرنەڤە	وەرد دانەوە
Axis, pivot	تەوەرە اناوچەڤا	وەردێنە
Trachoma	تەراخوما/ بیروڤا چاڤان	وەردێنە
Season	وەرز	وەرز
Sports, athletics	وەرزش	وەرزش
Athlete	وەرزشڤان	وەرزشوان
Agricultural labourer, wage earner	سەپان	وەرزێر
Agricultural labour	سەپانی	وەرزێری
North-east wind	وەرزیی	وەرزەبا
Seasonal, periodical	وەرزیی	وەرزیی
To receive, take	وەرگرتن	وەرگرتن
Comprehension, to comprehend	تێگەهشتن	وەرگرتن
Recovery, getting back, retake	وەرگرتنڤە	وەرگرتنەوە
Twist, torsion	پشتەڕێ بون	وەرگەڕان
Turn round, turn over	قولب بون/ وەرگەڕین	وەرگەڕان/ ئۆتۆمبیل

English	بادینی	سۆرانی
Translator, intepreter	وەرگێر/ وەرگێرڤان	وەرگێڕ
Translation	وەرگێران	وەرگێڕان
Written translation	وەرگێرانا نڤیسین	وەرگێڕانی نووسین
Oral translation, intepretation	وەرگێرانا زارەکی	وەرگێڕانی زارەکی
Come	وەرە	وەرە
Fall, automu	وەرهان/ پایز	وەرین/ وەرز
Fall	کەتن/ بەلك	وەرین/ دار
Loss of hair	مو وەرین	وەرین/ پرچ
Drop (tears)	روندك بارین	وەرین/ فرمێسك
Bored, vexed	جارسکری	وەڕز-وەڕس
To vex, disturb	د ئەنرێت/ بێزاردکەت	وەڕزکردن/ وەڕسکردن
Barking	رەوین/ گەڤین	وەڕین
To talk annoyingly	سل کرن/ بێزارکرن	وەڕین
Ministry, department (u.s)	وەزارەت	وەزارەت
Ministry of housing	وەزارەتا ئاکنجی کرنێ	وەزراەتی نیشتەجێ
Ministry of information	وەزارەتا راگەهاندن	وەزارەتی راگەیاندن
Ministry of religious endowments	وەزارەتا ئەوقاف	وەزارەتی ئەوقاف
Ministry of commerce	وەزارەتا بازرگانیێ	وەزارەتی بازرگانی
Ministry of education	وەزارەتا پەروەردەریێ	وەزارەتی پەروەردە
Ministry of planning	وەزارەتا پلانێ	وەزارەتی پلان
Ministry of culture	وەزارەتا رۆشنبیری	وەزارەتی رۆشنبیری
Ministry of war	وەزارەتا شەڕ	وەزارەتی جەنگ
Ministry of foreign affairs	وەزارەتا دەرڤە	وەزارەتی دەرەوە

English	بادينى	سۆرانى
ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ/ هندور	وەزارەتی ناوخۆ
Ministry of defense	وەزارەتا بەرەڤانیێ	وەزارەتی بەرگری‌ی
Ministry of agriculture	وەزامرتا چاندن/ نیێ	وەزارەتی کشت و کاڵ
Ministry of health	وەزارەتا ساخلەمیێ	وەزارەتی تەندروستی
Ministry of social affairs	وەزارەتا کاروبارێت جڤاکی	وەزارەتی کاروباری کۆمەڵایەتی
Ministry of municipality	وەزارەتا بازێرڤانی	وەزارەتی شارەوانی
Ministry of justice	وەزارەتا داد	وەزارەتی داد
Ministry of tourism	وەزارەتا گەشت و گوزار	وەزارەتی گەشت و گوزاری
Ministry of industry	وەزارەتا پیشەسازی	وەزارەتی پیشەسازی
Ministry of finance and economy	وەزارەتا دارایی و ئابوری	وەزارەتی دارایی و ئابووری
Ministry of labour	وەزارەتا کار/ شۆل	وەزارەتی کار
Ministry of works	وەزارەتا ئەشغال	وەزارەتی ئەشغال
Ministry of transportation	وەزارەتا ڤەگواستنێ	وەزارەتی گواستنەوە
Ministry of communications	وەزارەتا گەهاندن	وەزارەتی گەیاندن
Minister, vizier, secretary (u.s.a)	وەزیر	وەزیر
Deputy of minister, under secretary (u.s.a)	بریکارێ وەزیری	بریکاری وەزیر
Master, builder	هوستا	وەستا
Craftsman, expert	شەرەزا/ شەهرەزا	وەستا
Standing	راوەستان	وەستان

English	بادینی	سۆرانی
Opposition	بەرهەلستکاری/ رکەبەری	وەستان
Stagnancy	بێ بازاری/ مەندی	وەستان
Stagnant	راوەستایی	وەستاو
Upright, atanding up	راوەستایی/ رەپ	وەستاو
Warm rain, south-east breeze bringing soft	دەشت	وەشت
Sit stand still	بێ دەنگ	وەقرە/ ئۆقرە
As, like	وەک/ وەکی	وەك
For instance, for example	بونمونە/ وەک	وەك
As follows, as in	وەک ل	وەك
Identical, similar, alike, analogous	وەک هەڤ/ وەکو ئیکش/ ئەینی	وەکویەك
Equal	وەک ئێک	وەکویەك ئیکسان/ یەکسان
Answer, reply, response	بەرسڤ	وەڵام
To answer, reply, respond	بەرسڤ دان	وەڵامدانەوە
Yàwn, nod	باویشک ئانین	وەنەوزە
Violet	بنەفش	وەنەوشە
Violet, pansy	بنەفشی	وەنەوشەیی
Thus, like this	وەسا	وەها
Harm, misfortune	خسار، ئێش	وەی
Calamity, catasrophy	کارەسات/ بەلا	وەیشومە
Very severe winter weather	زورسار	وەیشومە

English	بادینی	سۆرانی
Dare, daresay	وێرین/ نەترسیان/ وێریان	وێران
Ruin, destroy	کاڤل/ خاپور	وێران
To ruin, destroy	کاڤلکرن/ خاپورکرن/ هەرماندن	وێرانکردن
Ruined, deserted, ruins	کاڤل/ خاپور	وێرانه
Comma	بیهنۆک/ فاریزه	وێرگول
Tiger	پلنگ	وێز
Literature	تورە/ ئەدەب	وێژه
Upright, standing up	راکری/ راوەستایی	وێستان
Stagnancy, stagnation	بێ بازاری/ مەندی	وێستان
Homeless, shelterless	دەربدەر	وێل
Stray bullet	بەرزە/ نەدیار	وێلْ (گولله)
Friend, comrade	هەڤال	وێلاش
husband	هەڤلینک	وێلاش (زاوا)
Lucerne	ئینجە، سێبەلک، نەفەل	وێنجه
Example, sample	نمونه	وێنه
Picture	وێنه	وێنه
Poetic image	وێنه/ شیعری	وێنەی شیعری
Photo	ڕەسم/ وێنه	وێنه
Painter, artist, drawer	وێنەکێش	وێنەکێش
Photo	وێنەگرتی	وێنەگا
Photographer	وێنەگر	وێنەگر
Camera man	وێنەگریا تەلەفزیونی	وێنەگری تەلەفزیۆنی
Press photographer	وێنەگری رۆژنامەڤانی	وێنەگری رۆژنامەوانی

English	بادینی	سۆرانی
Motion-picture camera man	سینەمایی	وێنەگری سینەمایی
Conscience	ویژدان	ویژدان
Wanted, required	ڤیای	ویست
To like, to be fond of	ڤیان	ویستن
To want	دڤێت	ویستن

English	بادینی	سۆرانی
H The 26th letter of the kurdish alphabet	ه	ه
Yes	ها	ها
Came	هات	هات
Luck, fortune	بەخت/ شەنس	هات
To come	هاتن	هاتن
Be produced, out come	بەرهەم ددەت/ بەرهەم	هاتنە بەرهەم
fulfil /To come true	بەریەکرن	هاتنە دی
givein, /To surrender	ملدان/ ددتە بەر	هاتنە ژێربار
To begin to speak, commence	دێ ئاخفی	هاتنە قسە
respond /To reply	بەرسڤ ددەت	هاتنە قسە
To boil	دێ کەلی/ کەلاندن	هاتنە کوڵ
To enter	هاتنە ناڤ/ دئێتە ژورڤە	هاتنە ناو
To join, to become a member of	دبیتە ئەندام	هاتنە ناو
come back, To return again	زڤرین	هاتنەوە
To come round from faint	سەرخۆڤە دئێت	هاتنەوە سەرخۆ
Recover consciousness	دئێت سەر هوشاخو	هاتنەوە هۆش
Retraction, shrinking, shrinkage, contraction	قورمساندن/ قورمسی	هاتنەوە یەك
Deflation, downswing	کێم بازاری	هاتنەوە یەك (دراوی ئابوری)
Introversion, with drawl	گۆشەگیری/ کشین	هاتنەوە یەك (زات)

English	بادینی	سۆرانی
To meet (twoends), contraction	پێکگەهشتن	هاتنەوە یەك
Traffic	هاتن و چون	هات و چۆ
Coming and going	هاتن و چون	هات و چۆ
Traffic office	هاتن و چون	هات و چۆ
to come and, To visit go	سەردانی کرن	هات و چۆکردن
Uncertain	هات و نەهات/ نەجهێ باوەرێ	هات و نەهات
Gambling	قومار کرن	هات و نەهات
in /Coming, arriving	هاتی	هاتوو
Incomings, earnings, revenues	بەرهەم	هاتوو
Mentioned, stated	ئاڤێری	هاتوو
Rabid	هار	هار
Mad, quarrelsome	هار/ دین	هار
Ruffian, rough, tough	هوف درە مرۆڤ	هار و هاج
Quarrelsome	شەرۆکە	هار و هاج
Madness, rabidness	هاری/ دینی	هاریی
Grinded, thrushed, powder	هویرک	هاڕاو
Roar, clank, clink	نرێن	هاڕە
noise, Moan, groan,	ئاخین/ نالین	هاڕەهاڕ
thrush, To grind	هێران	هاڕین
Ground, milled	هێرایی	هاڕین
Swoothing, rustling sound	شنگین	هاژە
Sound of wind	دەنگ	هاژە/ با

English	بادینی	سۆرانی
Murmur, sound of gushing water	پێلا دەنگی/ شرپ شرپ	هاژە هاژ/ ئاو
Sound of raining	رەپ رەپ	هاژە/ باران
Nearly, shortly	هەما	هاکا
hot air /Steam	گەرم/ تێن	هاڵاو
To visit	سەرەدان	هاموشۆ
Flat, simple, straight for ward	پەحن/ تات	هاموار
To mend, repair	چاکک کرن/ راست کرن	هاموار کردن
Encouragement, appeal for help	هالان/ ئاڤراختن/ ستارکرن	هانا
To seek for refugee, to implore	پەنابردن	هانابردن
To urge,To encourage	هاندان	هاندان
Persistent, incitement	هان/ ئاراندن	هانە هان
Motive, incentive	پالدەر	هاندەر
To bring, import	ئانین	هانین
Cry, scream, shout	گازی	هاوار
Camping, Relief ground	هاوارهاتن	هاوار
To cry, shout	گازیکردن	هاوارکردن
Call for help, appeal for aid	فەریاد/ پێسیرگرتن	هاوارلێهەڵسان
Companion, fellow, mate	هەڤال	هاوال/ هاوەڵ
Share, Common	هەڤپشک	هاوبەش
Partner	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەش
Partnership, socialism	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەشایەتی
To share	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن

English	بادینی	سۆرانی
To participate, associate	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن
Sharing, association	پشکداری/ هەڤبەشی	هاوبەشی
Contemporary	هەڤ چەرخە	هاوچەرخ
Comrade in arme	هەڤ چەك	هاوچەك
Brother by same father	هەڤ پشت	هاوپشت
Allied, confederated, coalition	هەڤ پەیمان	هاوپەیمان
Coalition, ally	هەڤ پەیمانی	هاوپەیمانێتی
Supplement, addendum	هەڤپێچ	هاوپێچ
Professional colleague	هەڤ پیشە	هاوپیشە
Equal of rank, counterpart	هەڤ کویڤ	هاوتا
Of same age	هەڤ تەمەن/ هەڤ عومر	هاوتەمەن
Sort, Of the same kind	هەڤ جۆر	هاوجۆر
Intimate Affable friend	هوکر/ هەڤدەڤ/ هەڤالی نزیك	هاودەم
Ready helper	هەڤدەنگ/ بەرهەڤ/ ئامادە	هاودەنگ
Homophone	هەڤدەنگ/ هۆمۆفۆن	هاودەنگ
To bring	ئانین	هاوردن
Sharer of secret, intimate	بێ باوەڕی/ هەڤ سرِ	هاوراز
Comrade	هەڤال	هاوڕێ
Companion, colleague, friend	رێهەڤ/ هەڤال	هاوڕێ

English	بادینی	سۆرانی
Friendship, companionship	هەڤالیتی/ هەڤالی	هاورێیەتی
Twins	هەڤالزا/ جێمک	هاوزا/ هاوزگ/ هاوسك
The husband of one's wife's sister	هەڤلینگ	هاو زاوا
Limitrophe	دەڤەرا سنوری/ سەر حەدی	هاوسنوور
Neighbor, of the same border, Frontier	هەڤ توخیب	هاوسنوور
husband, /Wife spouse	هەڤژین	هاوسەر
Marriage, wedding	هەڤژینی	هاوسەرێتی
Cʻ equal weight and i ortance	هەڤ کێش	هاوسەنگ
ʼanced	هەڤ سەنگ	هاوسەنگ
eighbor	هەڤسوی	هاوسێ
Fellow citizen	هەڤشار	هاوشار
Equal in rank	هەڤ کویڤ	هاوشان
Analogue, Counterpart	هەڤبەر	هاوشان
Foster brother or sister	براماك	هاوشیر
Cooperator	هاریکار	هاوکار
Cooperation	هاریکاری	هاوکاری
Formula	هەڤکێش	هاوکێشە
Synonymous	هەڤ واتا	هاو واتا
Synonymy	هەڤ واتای	هاو واتایی
Citizen	هەڤولاتی	هاوولاتی

English	بادینی	سۆرانی
Of equal power, strength	هەڤرک/ هەڤ هێز/ بەرامبەر	هاوهێز
Companion, colleague	هەڤال/ هوگر/ دۆست	هاوەڵ
Fellow, friend	هەڤال	هاوەڵ
To throw, to toss	هاڤیشتن	هاویشتن
To blow	هاڤیشتن	هاویشتن
Summer	هاڤین	هاوین
Summer resort	هاڤینگەه، زۆزان	هاوینەهەوار
Of summer resort	هاڤینی	هاوینی
Summer fruit	فێقیا هاڤینی	مێوەی هاوینی
Summer garment cloth	جلکێت هاڤینی	جلی هاوینی
Summer time	دەمێت هاڤینی	کاتی هاوین
Etc, etcetera	هتد	هتد
Reason, cause, pretext	ئەگەر	هۆ
Political reason	ئەگەرا سیاسی	هۆی سیاسی
Economic reason	ئەگەرا ئابوری	هۆی ئابوری
Social reason	ئەگەرا جڤاکی	هۆی کۆمەلایەتی
Section, division	پشکک/ لق	هۆبە
Sheep-fold, sheeppen, stockade	کوز/ پاوان	هۆبە
Chamber, room	ژوور	هۆدە
Mam, mother	دایک	هۆدە/ ئۆدە
Kind of traditional kurdish song	هوره	هۆرە
Sheep-fold	گوڤ/ گوم/ کوز	هۆر/ هۆڵ
Boo, hoot	قیژە	هۆڕە

English	بادینی	سۆرانی
Tribe	هوز	هۆز
Yard, corral, sheep-pen	هوز	هۆز
Wise, witty	ئاقلمەند، بیش، زانا	هۆزاك
Poetry	هۆزان	هۆزان
Whoa, wo	هۆش	هۆش
Sense, feeling, consciousness	هۆش	هۆش
Wise, witty	هۆشیار	هۆشمەند
Conscious, aware	هوشیار	هۆشیار
To pay, attention	هشیابون	هۆشیاربوونەوە
To recover consciousness To wake up	رابون	هۆشیاربوونەوە
To make aware	هشیارکردن	هۆشیارکردنەوە
Consciousness, awareness	هشیاری	هۆشیاری
Friendly, amicade, amiable, affable	هوگر	هۆگر
Familarity, intimacy, affinity	هوگری	هۆگری
Hall, room	زور، هول	هۆڵ
Ballroom	هولاشەهیانێ/ گۆڤەندیێ / دیلانێ	هۆڵی سەما
Courtroom	هولا دادگا	هۆڵی دادگا
Verse, poetry	هوزان	هۆنراوە
Poet	هوزانڤان	هۆنیار
Poet laureate	هوزانڤانێ میری	هۆنیاری دەربارە
To poetize	دڤەهینیت	هۆنینەوە

English	بادینی	سۆرانی
Attack, assault, campaign	هێرش	هوروژم
To attack	هێرش برن	هوروژم بردن
Unaware, unconscious	گێژ/ هێر	هوڕ
Vacant, hollow	ڤالا/ خالی	هوڵۆڵ
Hope, wish	هیڤی	هومێد/ ئومێد
Art, talent	هونەر	هونەر
Artist, talented	هونەرمەند	هونەرمەند
Fine arts	هونەرێت جان	هونەرەجوانەکان
Existence, entity, being	بوون/ هەبوون	هەبوون
Scattered, destroyed, pieces	زیڤار زیڤار	هەپرون هەپرون
Idiot, silly, insane, imbecile	گەوج/ خریو/ لاژگ	هەپۆڵ
Until, till	حەتا/ تاکو	هەتا
Etcetera, till the end	تا دوماهیکێ	هەتا دوایی
Sun, light	هەتاڤ	هەتاو
Solar	هەتاڤی	هەتاوی
Forever, forgood, eternally Perpetually	هەتا هەتا	هەتا هەتا
Eternal, perpetual, everlasting	هەمیشەیی/ هەردەمی	هەتایی
Insistent,importunate, persistent	رشت	هەتەر
Insistence, persistence	رشتی/ پەلپکرن	هەتەریی
Orphan, fatherless	ئێتیم	هەتیو
Widow	بیژن/ ژنبی	هەتیوبار

English	بادينى	سۆرانى
Homosexual, sodomite, pederast	نێرباز/ قونەكث	هەتیوباز
Buggerinvert, pederasty	نێربازی	هەتیوبازیی
Sodomize	نێربازی دكەت	هەتیوبازی دەكا
Orphanage	سێویخانە/ ئیتیم خانە	هەتیوخانە
Orphanhood	سێوتی	هەتیوی
Any, every, each	هەر	هەر
Now, at this moment	هەرنوكە	هەر ئێستا
Anyperson, anyone, whoever	هەرئێكث	هەركەسێ
Any time, whenever	هەروەختەكێ/ هەرگاڤێ	هەر وەختێ
Uprising, chaos	هەرا/ سەرهەڵدان	هەرا
Din, brawl, riot	هەرا/ ئاژاوە/ قیژی	هەرا
Widespread disoerders	خەبسە/ بێ سەروبەری	هەرا و هۆریا
Annoyance, disturbance, harassment	عاجز كرن/ لەنراندث	هەراس
Be tortured, annoyed	تەنگاڤ/ عاجز	هەراسان
To annoy, to disturb, to harass, vex	تەنگاڤ كرن/ سلكرن	هەراسانكردن
Amature, ripen, grown, young	گەهشتی	هەراش
to /To cry, scream make noises	قیژی/ هاوار	هەراكردن
Such and such aperson	زەلامەكث	هەرامە
To make violance, to create chaos	ئاراندن/ ئاریشە چێكرن	هەرانانەوە

English	بادينى	سۆرانى
Viva, Long live	بژى	هەر بژى
Whatever, anything	هەر چ	هەرچ
However	هەر چەوا	هەر چۆن/ هەرچۆنێ
Although, though, the less never	هەر چەند	هەر چەند/ هەرچەندە
Any, anything, whatever	هەر چ	هەرچى
Badlands, bumpy, uneven region	تێر كۆرك	هەرد
Estate	عەرد/ زەڤى	هەرد/ عەرد
Cheap	ئەرزان	هەرزان
Cheapness, abundance	ئەرزانى	هەرزانى
Giant, millet, pearl millet	هەرزن/ باچك	هەرزن
Adolescent, teenager, teener	نوگەهشتى/ جحێل	هەرزەكار
Adolescence, puberty	هەرزەكارى/ جحێلى	هەرزەكاريى
Whichever, anything	هەر تشتەكێ	هەرشتێ
To digest	گڤێرين	هەرس
Any one, whoever	هەركەس/ كێ بيت	هەركام
Wherever, any place	هەركودە/ هەركيڤە	هەركوێيەك
When	كەنگى/ گاڤا	هەركە
Whoever	هەر كەس/ كى بيت	هەركەسێ
Never, ever	چ جار/ قەت	هەرگيز
From, since	ژ وەرە	هەرلە
Pear	هرميك	هەرمێ
Randomly, in this way	گوترە	هەروا

English	بادینی	سۆرانی
For instance, as in	وەک/ بو نمونە	هەروەك
Exactly, facsimile	وەک ئێک/ کت و مڕ	هەروەك
Also, too, and	هەروەسا	هەروەها
The most	زۆر	هەرە
Excellent	هەرەباش	هەرە باش
The prettiest, most beautiful	هەرەجان	هەرە جوان
Avalanche, landslide, collapse	هەرفین	هەرەس
To fall, fall down, snow slip	هەرفین/ بەفر	هەرەس/ بەفر
Prostration, collapse	ڤەزەلاندن/ روخان	هەرەس/ عەقڵ
Collapse	هەرفین/ هلوەشین/ شکەستن	هەرەس شۆڕش
Nervous breakdown	هەرفین/ تێکچون	هەرەس/ دەمار
To collapse, fall down	هەرفین	هەرەسهێنان
Communal labour, Voluntary labour	زبارە	هەرەوەز
Cooperation, corvee	زبارە	هەرەوەزی
District, region, province	هەرێم/ دەڤەر	هەرێم
Regional	هەرێمی	هەرێمایەتی
Regional	هەرێمی	هەرێمی
Regional authority	دەسهەلاتا هەرێمی	دەسەڵاتی هەرێمی
Regional (neighbouring) countries	ولاتێن هەریمی	وڵاتانی هەرێمی
Prime, vigor, bloom	هەرەت/ تولازی	هەڕەت
Season	کز	هەڕەت

English	بادینی	سۆرانی
Ardor of youth	گونل	هەرەتی لاوی
Peak of Hot season	هەرەتی گەرمی	هەرەتی گەرما
Prime youth	گونل/ هەرەتی تولازی	هەرەتی هەرزەکاری
Threat, menace, minate	گەف	هەرەشە
To threaten	گەف کرن	هەرەشەکردن
Pyramid	قوچەکث/ هەرەم	هەرەم
Hierarchy, succession	دەسپهەلاتی	هەرەم/ دەسەلاٚت
Thousand	هەزار	هەزار
Thousands	هەزاران	هەزاران
Thousandth	هەزارەم/ یێ هەزاری	هەزارەهەم
Poor, needy, low-income, destitute	بەلەنگاز/ دەست تەنگ	هەژار
Poorness, poverty, destitution	ژاریتی/ دەستەنگی	هەژاری
Eighteen	هەژدە	هەژدە
Eighteenth	هەژدەم	هەژدەم
Poison snake, dragon	ژەهری/ ژەهرین	هەژدەها/ هەژدیها
Sense, feeling	هەست	هەس/ هەست
Planet	هەسارە	هەسارە
Whetstone, grindstone, hone, Sharpner, grinder	هەسان	هەسان
To feel, to sense	هەستکرن	هەستکردن
Emotional, delicate, sensitive, Touchy	ب هەست	هەستیار
Sensitive, sensible, susceptibility	حەساس	هەستیار/ سیاسەت

English	بادینی	سۆرانی
Concealment, hiding place Cache, hideaway	پەناگە/ کونج	هەشار
To conceal, to hideaway	ڤەشارتن	هەشاردان
Eight	هەشت	هەشت
Eighty	هەشتێ	هەشتا
Eightieth	هەشتامین/ یەکێ ژ هەشتێ یا	هەشتاهەمین
Eighth	هەشتەم	هەشتەم
Seven	حەفت	هەفت/ حەفت
Seventy	حەفتێ	هەفتا
Weekly	حەفتەیی/ حەفتانی	هەفتانە
Week	حەفتە/ حەفتی	هەفتە
Companion, colleague	هەڤال	هەڤاڵ
Comrade	هەڤال/ هەڤرێ	هەڤاڵ/ هاوڕێ
Saddle bag	تێر/ تێرک/ خورجک	هەگبە
Chance, opportunity	دەرفەت/ دەلیڤە	هەل
Cotton carder, cotton teaser	هەلاج/ هری ڤەچرێنەر	هەلاج
Carding	ڤەچراندن/ شی	هەلاج کردن
Cotton teasing	شەهکرن	هەلاجی
Torn, lacerated	چراندی/ چرهایی/ شڕ/ دڕاندی	هەلا هەلا
To tear, to mince	دڕاندن/ چراندن	هەلا هەلاکردن
Opportunist	کەیس پەرێس/ گهانۆک / دەلیڤەگر	هەلپەرست

English	بادینی	سۆرانی
To acclaim, applaud, hail	تلیلی	هەلهەلە
Scream, cry, noise	گازی/ هەرا	هەڵا
Sun rise, sunshine	رۆژهەلاتن/ رۆژ دەرکەتن	هەڵاتن/ رۆژ
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵاتن
Commoncold, influnza, flu	پەرسیڤ	هەڵامەت
To catch a cold	پەرسیڤ گرتن	هەڵامەتگرتن
Adjournment	پاشخستن	هەڵوەسین (دانیشتن)
Suspension, temporary cancellation	هەلواسین/ راگرتن/ پاشخستنەکا دەمداری	هەڵوەسین
Hanging, dangling	هلاویستن/ داهێلان	هەڵوەسین (پەردە)
To cut out, to make measure	بو لەشێ مرۆڤی ددروی	هەڵبڕین/ قوماش
Uplifting, raising, elevation	بلندکرن/ هەلدان	هەڵبڕین
To become pale, turn pale	پێتی/ ڕوزەرك	هەڵبزرکان/ ڕوو
Coagulation, clotting, curdling, Thickening	دمەیت/ مەیین	هەڵبزرکان/ شیر
Clotting (blood)	خوین/ گڤین	هەلبزرکان
Election, poll, selection	هەلبژارتن	هەڵبژاردن
Selected, elected, anthology	ژێگرتی	هەڵبژاردە
Selected, elected, voted	بەربژێر	هەڵبژێراو
Undoubtly, doubtlessly, ofcourse	بێ گومان	هەڵبەت

English	بادينى	سۆرانى
To jump	**باز**	**هەلْبەز**
To spring, jump	**بازدان**	**هەلْبەزتنەوە/ هەلْبەزين**
Poetry, to organize verse, poem	**هوزان**	**هەلْبەست**
Poet, organizer	هوزانڤان	هەلْبەستە وان
To poetize, versify	دڤەهينيت/ ڤەهاندن	هەلْبەستن/ هەلْبەست
Fabrication, invention	(درەوى) نيشاندان	هەلْبەستن (درۆ)
To tie, fasten, bind	گريْدان	هەلْبەستن
Abrasion, fret	ڤەرەنين	هەلْپاچين
To cut, to clip, to streak	كەزاختن	هەلْپاچين
To tear, be torn automatically	چراندن/ هلوەشين	هەلْپچران
To disconstruct, to spread away	پژكاندن/ بەلاڤكرن	هەلْپرووسكان
To coagulate, clot	مەيين/ گڤژين	هەلْپرووسكان
To support, abutmenton , lean on, rest on	پالدان	هەلْپساردن
Suspension,temporary Cancellation	پاشتيْخستنەكا وەختى (دەمدارى)	هەلْپساردن
Topant, gasp, breathe quickly	هەلكەلك/ پرتە	هەلْپە
To pant for, eager for, to sigh for	پەرۆش	هەلْپە
Dance, dancing	گوڤەند/ ديلان	هەلْپەرِكىْ
To sigh for, to bemoon, to pant	هەلكەلك كرن	هەلْپەكردن
to tie, to Bandage doctor	پيْچان (برين)	هەلْپيْچان

English	بادینی	سۆرانی
to force, to compel	خورتی لێکرن/ زۆرلێکرن	هەڵپێچان
To ruin, spoil, destroy, shake	کاڤلکرن/ نەهێلان	هەڵتەکان
To disturb, ruffle, embitter	شەپرزەبون/ ئاراندن	هەڵتەکان
To boil over (water food) seethe	کەلین/ جوشی	هەڵچوون
To excite, agitate, turmoil	ئاراندن/ هارکرن	هەڵچوون
To boil, to make steam, vapor	کەف کرن/ هەلم کرن	هەڵچوون
To slide, glide, slip	حلسین/ خلسین	هەڵخزان
To ski, skate	دحلست/ دتەحست	هەڵخزان
To exposure to the	دانەبەر	هەڵخستن
To show, exhibit	نیشاندان	هەڵخستن
To slide, slip	حلسین/ سورکاندن/ خلسین	هەڵخلیسکان
Be astray, to lose	ژرێیا راست دەردکەڤت	هەڵخلیسکان
To cheat, deceive	خاپاندن/ دخاپینت	هەڵخەڵەتان
To set up, erect, post	ئاڤادکەت/ رەپ دکەت	هەڵدان
To reside, live	ئاکنجی دبی	هەڵدان
To open again	ڤەکرنەڤە	هەڵدانەوە
To remove, dislodge	دئینتە دەر	هەڵدانەوە
To sew, tailor, stitch	دروین	هەڵدروون
To rip, tear, rip open	دچرینت	هەڵدرین
To unsew, unstitch	ڤەدکەت یان ددرینت	هەڵدرین
To drop, skip	رژتن	هەڵرژان

English	بادینی	سۆرانی
To flow	خور/ بولقین/ بلندبونا ئاڤێ	هەڵرژان
To drop, skip	رژتن	هەڵرشتن
To evacuate, to say	گوتن/ ڤالاکرن	هەڵرشتن
To rise, get up, stand up	رابون	هەڵسان
To do, perform, carry out, make	جێبەجێ کرن	هەڵسان
To resurrect	ڤەدژینت/ ڤەژین	هەڵسان
theresurrection, judgement day, Easter	ڤەژاندن/ ڤەژیان/ حەشرومەشر	هەڵسانەوە
To stand up again, to get up	رابون	هەڵسانەوە
Prosperity, welfare, revival	فرەهی/ تەنایی	هەڵسانەوە
To startle, scare away, shock	جنقین/ تەرپلاندن	هەڵسلەمینەوە
To rear, ramp, capriote	بازدان	هەڵسلەمینەوە
To run, operate	شول پێکرن	هەڵسووڕان
To move, to head	سەرۆکاتی کرن/ رێبەری کرن	هەڵسووران
To operate, to manage, run	رێڤەبرن	هەڵسووڕاندن
To massage, rubdown, to anoint, embrocate, oil	چەورکرن/ رون کرن/ گەمراندن	هەڵسوون
To stain, pollution, befoul	گەمارکرن/ پیس کرن	هەڵسوون

English	بادینی	سۆرانی
To estimate, appreciate	نرخاندن/ خەملکرن/ بەهاکرن	هەڵسەنگاندن
To weigh, to test	چەرباندن	هەڵسەنگاندن
Toscold, rebuke, reprimand	تەهاندن/ تێخورین	هەڵشاخین
To fly, to compel, expel to fly	فراندن	هەڵفراندن
To fly-flight	فرین	هەڵفڕین
To contract, constrict	قورمچی/ چرمسی	هەڵقرچان
To shrink	گرنژین/ قورمساندن	هەڵقرچان
To intervene, involve	تێکلی کرن	هەڵقوتان
To swallow, gulp, drink	داقورتن/ قورت	هەڵقوراندن
To stem from, come from	ژ دوورتیرن در/ ژێدەر	هەڵقوڵان
To well, gushout, flow	هەلاڤتن	هەڵقوڵان
Ring, chain, circle	هەلقە/ گوستیلک	هەڵقە
Episode, installment	ئەلقە/ خەلەک	هەڵقە
To ignite, to blow fire	ڤێدخت/ شەوتاندن/ پف دکەت	هەڵکردن/ ئاگر
To blow wind	باهاتن/ با دهێت	هەڵکردن/ با
To exposure	دانەبەر (رۆژ) تاڤـا	هەڵکردن/ جل
To harmonize, go with, to live together	پێکڤەژیان	هەڵکردن/ گونجان
To relax, lay on back	خودرێژکرن	هەڵکشاو
To climb up, descend up	سەرکەفتن/ هلکشین	هەڵکشاو
To engrave, dig, carve	داکولین/ کولین	هەڵکۆڵین

English	بادینی	سۆرانی
To attack, to make campaign against	چونەسەر	هەڵکوتانە سەر
Digger, excavator, carver, engraver	کولەر	هەڵکەن
Gravedigger	گورکول	هەڵکەن/ گۆڕ
To dig, excavate, carve	کولین	هەڵکەندن
Famous, well known	ب ناڤ و دەنگ	هەڵکەوت/ هەڵکەوتوو
To drag, pull up	خشان و راکێشان	هەڵکێشان
To extract	دەرئینان	هەڵکێشان/ ددان
To feel proud, to show off	لەوچەیی/ فرتەیی	هەڵکێشان/ خۆ
Kidnapper	رەڤنکار/ رەڤونەک	هەڵگر (ژن)
Holder, carrier, bearer	هەلگر	هەڵگر
Porter, carrier	باربر/ کۆل هەلگر	بارهەڵگر
m.a.p.hd. holder	بڕوانامە هەلگر/ خودان بڕوانامە	بڕوانامە هەڵگر
Distributor	نامەبر	نامەهەڵگر
Marksman, sharpshooter, sniper	سەگڤان/ نیشاندار	نیشان هەڵگر
(virus) carrier	ڤایروس هەلگر	ڤایرۆس هەڵگر
Bachelor	خودان بڕوانامە بەکالۆریوس	هەڵگری بەکالۆریۆس
To carry, bear, hold, catch	هەلگرتن	هەڵگرتن
To elope	ژن برن/ رەڤین	هەڵگرتن/ ژن
To bear, endure	هەلگرتن	هەڵگرتن/ شت
To squeeze, compress	گڤاشتن/ ڤەگڤاشتن	هەڵگوشین
To climb, go up	سەرکەفتن	هەڵگەڕان/ دار/ چیا

English	بادينى	سۆرانى
To change colour	قرمين/ پێتى	هەڵگەڕان/ ڕەنگ
Coupetat, rebellion, mutiny	سەرکێش/ سەرهڵدان	هەڵگەڕانەوە
To turn back, regrees, turn over	زڤرين/ دێورکرن	هەڵگەڕانەوە
To turn over, flip	وەرگەراندن/ وەردگەرينيت	هەڵگێڕانەوە
Eloped, kidnapped	رەڤاندى	هەڵگيراو
Kept, kept aside	داکرى/ هەلگرتى	هەڵگيراو
To excite, ignite	ئاگربەردان	هەڵگيرسان
To break out	دەست پێکرن	هەڵگيرسان/ شەڕ
To swallow, gulp	داقورتن	هەڵلوشين
To tremble, quake, quiver, shiver	لەرزين/ رەجفين	هەڵلەرزين
Vapor, steam	هەلم	هەڵم
Marble	مات/ تەبەل	هەڵمات
Marbles	تەبەلانێ	هەڵماتێن
To slough, skin, flay	کەڤل کرن	هەڵمالين
Hank, skein	شەليتک/ شەلێلک	هەڵمالين
To undress	ريس کرن	هەڵمالين
To suck	مژتن	هەڵمژين
To swallow	داقورتن/ بن ئينان	هەڵمژين
Campaign, assault, attack	هێرش	هەڵمەت
To attack	هێرش برن	هەڵمەت بردن
To alight	پەيادبت	هەڵنشين
To sit, perch, roost	روينيشتن	هەڵنيشتن
Eagle	ئەلهو	هەڵۆ

English	بادینی	سۆرانی
To hang, to kill, halter	دار دادکەت/ دکوژیت	هەڵواواسین
To hang, (curtains)	دادهێلیت	هەڵواسین
Plum, pear	هەرمی/ هەرمێ	هەڵووژە
To shake off, dust off	داڤەشاندن/ دادوەشینت	هەڵوەراندن
To fall, to dust off	دکەڤیت/ دەرین	هەڵوەرین
Disassembly, disjunction	بودابون	هەڵوەشان
Break up, rupture, split	چراندن/ شەلقین	هەڵوەشان (فتق)
Unsew, unstitch	ڤەدبیت یان ددریت	هەڵوەشان
Disconstructliasm, disstructurialism	هەلڤەشین	هەڵوەشانەوە
S[illegible]t, break up	جودابوون/ کەلشین	هەڵوەشانەوە
T[illegible] unsew	ڤەکرن	هەڵوەشاندن
[illegible] split, break up	کەلشی کرن/ کەلشاندن	هەڵوەشاندن
[illegible] cancel, to make null and void	پوچکرن/ پوچ دکەت / هەلوەشاندن/ هەلدەشینت	هەڵوەشاندن
Stand, stance, attitude	هەلویست	هەڵوێست
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵهاتن
To rise (sun)	هەلاتن/ دەرکەتن	هەڵهاتن
Fermentation	ترش بوون	هەڵهاتن
To conclude, infer, deduce	زانین	هەڵهێنان
To realize, predict	بەربینی کرن/ پێش بینی کرن	هەڵهێنان
To disclose (puzzle)	ئەشکەرا کرن	هەڵهێنان

English	بادينى	سۆرانى
To open (eyes)	ڤەكرن	هەڵهێنان
To pull out, take out	دەرئينان/ كيد ان	هەڵهێنجان
Error, mistake, fault	شاشى	هەڵە
To mislead, misguide	سەردابرن/ شاشكرن	هەڵە پێكردن
Defiance, unruliness, disobedience	بەرهەنگارى/ سەركێشى	هەڵەت
Rash, impetuous, intrusive, Obtrusive intruder	درِ/ دژوار/ هول	هەڵەشە
Obtrusiveness, meddle	دژوارى	هەڵەشەيى
Talkative, chatty, gossipy	پربێژ	هەڵەوەڕ/ زۆربڵێ
Too, also	هەروەسا	هەم
The same, the like	خوە/ ب خوە	هەمان
Bleached skin bag	تێر/ تێرك	هەمانە/ هەمبانە
All	هەمى/ پرانى	هەموو
All of you	هەميتان/ هەمويتان	هەمووتان
All of us	هەمويمان	هەموومان
All of them	هەمويان	هەموويان
Always	هەميشە/ هەردەم	هەميشە
Everlasting, eternal	هەردەم	هەميشە
Eternity, sempiternity	هەميشە	هەميشەيى
Pomegranate	هەنار	هەنار
To send, delegate, dispatch	هنارتن	هەناردن
Breath	بێهن	هەناسە
Panting	ناڤكوتك/ نيخە نيخ	هەناسەبڕكێ

English	بادینی	سۆرانی
Artificial, respiration	هەناسەدان/ پشین	هەناسەپێدان
To breathe, exhale	بێهن دان	هەناسەدان
Unfortunate, unlucky	دل سار/ بێ بەخت	هەناسە سارد
Wretched	شەپرزە/ شەرپەزە	هەناسە سارد
Asthmatic	بێهن تەنگ/ نەکس/ بێهن سویار	هەناسە سوار
To inhale, breathe in	بێهن کێشان/ بێهن دکێشیت	هەناسە وەرگرتن
To sigh	باوشین/ ئاهین/ ئاخین	هەناسە هەڵکێشان
Inside ofbody, bowels, inward	هەناڤ	هەناو
Internal	هەناڤ	هەناو
Fig	هەژیر	هەنجیر
Some	پیچەکێ/ هندەک	هەندێ
Sobbing, panting	نسکە/ ئیس/ گرین	هەنسك
Bee	مێشا هنگڤین	هەنگ
Step, pace, stride	پێنگاڤ	هەنگاو
Hip, haunch	کەماخ/ ران قورك هەنگل	هەنگڵ
Honey	هنگڤین	هەنگوین/ هەنگین
Now, at this moment	نوکە	هەنووکە
Air, weather, climate	سەقا/ کەش و هەوا	هەوا
To ventilate, air, fan	باگوهورك	هەواگۆڕکێ
Wind	با	هەوا
Camp, resort	زوم/ زوزان	هەوار/ هەوارگە
News	نوچە	هەواڵ

English	بادینی	سۆرانی
Condition, state	حالەت	هەواڵ
Trifle, vanity	پویچ	هەوانتە
Illegal, invain	بێ رێتی/ بێ یاسایی	هەوانتە
Cloud, sponge	عەور	هەور
Rise, ascent, acclivity	ئەڤراز	هەوراز
Thunder, thunder blot, blot	گورژین/ گرمین	هەورە تریشقە
Thin silk scarf	دەسرۆک	هەوریی
Halter	هەڤسار/ رشمە	هەوسار
To swell up	هەڤکرن	هەوکردن
Try, attempt	پێکول	هەوڵ
To try, attempt	پێکول کردن	هەوڵدان
Desire, liking	حەز/ ڤیان	هەوەس
Carnal, lust, sexual, appetite	حەز/ ڤیان	هەوەس/ زایەندی
Appetite, appetency, hankering	هەوەس/ کەڤل	هەوەس/ زاد
co-wife in polygamous society, fellow wife	هەوی	هەوێ
Leaven, leavening	هێڤین	هەوێن
Clot, coagulum	هێڤین	هەوێن/ مەیین
Doagh, paste, pasta	هەڤیر	هەویر
To knead dough	هەڤیرکرن/ هەڤیرشێلان	هەویر شێلان
Yeast	هەڤیر ترش	هەویر ترش
Friday	ئەینی/ خوتبە	هەینی
Veranda	بەربانک/ تورمە	هەیوان
Once for all	جارەکێ	هێجگار/ یەکجار

English	بادینی	سۆرانی
Quite, completely	تەمام	هێجگار
Attack, assault, offensive, raid, Sorty	هێرش	هێرش
Attacker, assailant, assaulter	هێرشبەر	هێرشبەر
To attack, raid, assault	هێرش برن	هێرش بردن
Energy	زاغ	هێز
Ability, capacity	شیان	هێز
Force, strèngth, power	هێز	هێز
Infantry force	هێزێن پەیادە	هێزی پیادە
Mule	هێستر/ قاتر	هێستر
Plow, plough, lister	هەڤجار	هێش
Still, yet	هێشتا	هێشتا
To permit, allow, let, leave	هێلان/ رێدان	هێشتن
Leave behind	ل پاش خو هێلان	هێشتنەوە
Cluster, bunch	گوشی	هێشوو
Nest, aerie	هێلین	هێلانە
Egg	هێک	هێلکە
Fried eggs	هێکێت قەلاندی	هێلکەی برژاو
Boiled eggs	هێکێت کەلاندی	هێلکەی کوڵاو
Ovary	هێکدان	هێلکەدان
To lay eggs	هێک کرن	هێلکەکردن
Oviparous, egg-laying	هێککەر	هێلکە کەر
Testicle, spermary	هێلک/ باتو/ گون	هێلکە گون
Oval, ovate, egg-shaped	هێکی	هێلکەیی

English	بادینی	سۆرانی
Line, sketch, latitude	خیچ	هێڵ
Air lines, air ways	هێلا ئەسمانی	هێڵی ئاسمانی
Railway	رێیا ئاسنی	هێڵی ئاسنی
Demarcation line, confrontation line	هێلا سنورکرن	هێڵ (هێڵی تەماس)
Furrow (plough)	خیچ	هێڵی زەوی
To permit, leave, allow	هێلان/ رێدان	هێڵان
Drawing, lineation	کشاندن/ جفزکرن	هێڵکاری
Diagram	نەخشەک/ نەقشە	هێڵکاری
To belch, burp, eruct	قرقێنە/ ترت	هێڵنج
Sieve, bolter	سەرەند/ هێلەک/ دوبژەن	هێڵەك
Railroad line, railroad track	رێیا ئاسنی	هێڵی. ئاسن
Horizontal	هێلا ئاسویی/ رێزا ئاسویی	هێڵی ئاسۆیی
Vertical, perpendicular	هێلا ستوینی	هێڵی ستوونی
Symbol	نیشان/ چەڤەنگ	هێما
Symbolism	هێمایتی/ چەڤەنگی	هێماگەری
Quiet, calm, silent	هێمن/ تەنا	هێمن
To bring	هینان	هێنان
Slow	هێواش/ ئێواش	هێواش
Belong(s) to	هی	هی
Another, other	ئیدی	هیتر
Naught, zero, nonsense	چ نا	هیچ

English	بادینی	سۆرانی
At least	چ نەبت	هیچ نەبیٚ
Mean, silly	پویچ	هیچ و پووچ
Tired, tiresome, wearisome	وەستیای	هیلاك
To weary, exhaust	دوەستینت/ ماندی دکت	هیلاك کردن
Fatigueness, exhaustness, Drudgery	کەشەنگی/ وەستیان	هیلاکی
Activity	شیان	هیمەت
To put faith in Allah		هیوا
Hope, expectation	هیڤی/ هێڤی	هیوا
Hopeful, hoping	هیڤیدار	هیوادار

English	بادینی	سۆرانی
Y the 27th letter of the kursish alphabet	ی	ی
Either..or	یا	یا
Or	یان	یا
Oh, o lord!	یا خودێ	یا (خوایە)
If not	یا	یا
Dolmade	یاپراخ	یاپراخ
Or	یان/ یا	یاخود
Collar	یاخە	یاخە
Insurgent, rebellious, mutinous, Mutineer	سەرکێش/ بارنەبر	یاخی
Disobedient	سەرکێش	یاخی
Rebellion, mutiny, insurrection, insurgence	سەرکێشی/ سەرپێچی	یاخیبوون
Civil disobedience	سەرکیشیا مەدەنی	یاخیبوون مەدەنی
Memory	بیرەوەری	یاد
Centennial, centenary, looth, Anniversary	سەدسالی	یادی سەدساڵەیی
Memorandum, memo	بیرانین	یاداشت
To remember	بیرکرن	یادکردن
Remembrance, reminiscence	یادگار/ بیرکرن	یادگار
Anniversary	سالانە/ سەرسالی	یادەوەری ساڵانە
Memorandum, memo	بیرئانین	یادنامە
Fellow, companion	هەڤال	یار
Fancier, beloved, girl friend	یار	یار

English	بادینی	سۆرانی
Help, aid, support	هاریکاری	یارمەتی
To help, support	هاریکاریکرن	یارمەتیدان
Helper, supporter, aide	هاریکار	یارمەتیدەر
Play	یاری	یاری
To play	یاری کرن	یاری کردن
Player	یاریکەر	یاریکەر
Stadium, playing-field	یاریگاه	یاریگا
Assistant, aide	هاریکار	یاریدەدەر
Law, tradition	یاسا	یاسا
Forbidden, unlawful, prohibited	قەچاغ	یاساغ
Guard	زێرەڤان	یاساوڵ
Marshal, court officer	مارشال/ یاوەرێ دادوەری	یاساوڵ
Lawful, customary, traditional	یاسای	یاسایی
Corundum	یاقوت	یاقوت
To paz	یاقوتێ زەر	یاقوتی زەرد
Ruby	یاقوتێ سۆر	یاقوتی سۆر
Sapphire, hyacinth	یاقوتێ شین	یاقوتی شین
Mane, crest	یال	یاڵ
Hill-side, mountain slope peak of heights	ئەرواز	یاڵ
Or	یان	یان
Eleven	یازدە	یانزە
Eleventh	یازدەم	یانزەمین
Club, house	یانە	یانە

English	بادینی	سۆرانی
Desert, wilderness	بەیابان/ چۆل	یاوان
Delirium, raving, nonsense	یاوە	یاوە
Companion, aide	هەڤال	یاوەر
Mummy, mother	دادێ	یایە
Castrated, emasculated	خەسان	یەختە
Gelded	یەختە/ گونوکرن	یەختەی گیانەوەر
To castrate, emasculate	خەساندن	یەختەکردن
To geld	گونوکرن/ دخەسینت	(گیانەوەر)
Old	یەختیار	یەختیار
Fridge	بەفرگر	یەخچاڵ/ ساردکەر
Prisoner ofwar, captive, slave	یەخسیر	یەخسیر
Collar	یاخە	یەخە
Spare, substitute	یەدەک	یەدەك
Allah, God, lord	یەزدان/ خودێ	یەزدان
Cry:to drive goats and donkeys	هەشە	یەشە
Looting and pillaging	تالان/ دەستکەتی	یەغما
One	ئێک	یەك
Ones, uni, mono, single	ئێکان	یەکان
Unilateral, one-sided	ئێکلا	یەکلا
Unique, only	ئێکانە	یەکانە
Boar	بەراز انێرا	یەکانە (نێرەی بەران)
Effective, most effectivous	ب باندور	یەکاویەك

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	مناسب	یەکاو یەك
Fixed, stsble	جیگرتی/ خوگر	یەکبار
Alleh, lord, god	خودێ	یەکتا
Oneness, singleness	خودێ پەریسی	یەکتا پەرستی
Estuary	رێزگە/ ئاڤگە	یەکاو
Unification, union	یەکبون	یەکبون
Each other, one another	ئێک دی	یەکتر
Crisscross, cross	هێل برین/ یەکتربڕ	یەکتربڕ
Crossword puzzle, cross word	خاچەپرس/ لەیزتنا/ پەیڤێن شاشێ	ووشەی یەکتربڕ
Quite, completely	تەمام	یەکجار
Once	ئێجکار	یەکجار
One-handed	ئێکدەست/ خودان ئێکدەست	یەکدەست
Unified, united	ئێکدەست	یەکدەست
Equal	یەکسان/ ئێکسان	یەکسان
Equality	ئێکسانی	یەکسانی
At once, immediately	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straight forward	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straightly	ئێکسەر	یەکشەق
Sunday	ئێک شەمب	یەك شەممە
To unify	ئێک کرن/ کرنەئێک	یەککردن
Unification, association	ئێکگرتن	یەکگرتن
One by one	ئێک دیڤ ئێک	یەك لەدوای یەك

English	بادینی	سۆرانی
Unit	ئێکه	یەکە
First	ئێکەم	یەکەم
Priority, seniority, precedence	پێشینی/ پێشدەستی	یەکەمی
One by one	ئێک ئێک	یەکە یەکە
One of	ئێک ژ	یەکێ
Unity, union, federation	یەکێتی/ ئێکەتی	یەکێتی
One by ony	ئێک ئێک	یەك یەك
Vest, waist coat	یەلەگ	یەلەگ
Cry: to drive sheep	ییخ/ خورین/ ئاژوتن/ ئیخە	ییخ
To couch camel	نزم دکەت (سەرا	ییخ

Elements of Novel	**رەگەزەکانی رۆمان**
Plot	گری، تان و پۆ
Character	کاراکتەر، کەس
Theme	پەیم، مەغزا
Setting	کات و شوێن
Language	زمان
Techniques of narration	تەکنیکی گێڕانەوە

نووسینە ئەکادیمییەکانم بە ئینگلیزی

لەگۆڤارە ئەکادیمییەکانی زانکۆی دهۆک – هەولێر – بەغدا بڵاوکراوەتەوە

1- A Contrastive Study of Ellipsis in Kurdish and English.
2- Northern Kirmanj Kinship Terms.
3- Polysemy of Some Adjectives in Kurdish.
4- Synonymy in Kurdish.
5- Ambiguity in Kurdish.
6- Kurdish Diminutive System.
7- Kurdish Honorifics System.
8- Diglossia in Kurdish.
9- Classifying and Translating Idioms in English and Kurdish.

Socialistic Realism	ڕیالیزمی سۆشیالیستی
Modernism	مۆدیرنیزم
Dadaism	دادایزم
Futurism	ئایندەخوازی
Naturalism	سروشتخوازی
Surrealism	سوریالیەت
Post Modernism	پۆستمۆدێرنیزم
Absurdism	عەبەسیەت- بێهودەیی
Existentialism	بوونایەتی
Marxism	مارکسیزم
Structuralism	بونیادگەری
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Liberalism	لیبرالی
Mysticism= Sufism	سۆفیگەری
Nazism	نازیەت
Fascism	فاشیەت
Rightism	ڕاستڕەوی
Racism= Racialism	ڕەگەزپەرستی
Egoism	هەر (من)یەتی
Eutopia	توباویە
Sadism	سادیزم
Formalism	شەکلانیەت
Feminism	فێمینیزم
Phenomenalism	دیاردەیی
Opportunism	هەلپەرستی
Radicalism	رادیکالیەت، ڕیشەیی
Globalism	جیهانگەرایی
Anti-Globalism	دژەجیهانگەرایی
Idealism	ئایدیالیزم(المثالیە)
Particularism	خۆیەتی
Euro	ئەورۆجیاتی
Conservatism	پارێزکاری

Subjective	خودی، نابابەتی
Subject matter	بابەت
Symbol	ڕەمز، هێما
Symbolic language	زمانی ڕەمزی
Symbolism	هێماگەری، ڕەمزیەت
Talent	بەهرە
Artistic Talent	بەهرەی هونەری
Technique	تەکنیك
Text	دەق
Tone	ئاواز
Tradition	نەریت، کەلتور، داب
Tragedy	مەرگەسات
Tragicomedy	تراجیکۆمیدی
Tragic Scene	دیمەنی تراجیدی
Turning point	خاڵی وەرچەرخان
Union	یەکێتی
Unique	بێهاوتا
Utopia	یۆتۆپیا
Utterance	ئاخاوتن
Literary Utterance	ئاخاوتنی ئەدەبی
Vernacular	ناوچەیی، هەرێمی
Vernacular language	زمانی ناوچەیی، زمانی دایك
Vernacular literature	ئەدەبی ناوچەیی
Victorian literature	ئەدەبی فکتۆری
War Poetry	شیعری جەنگ
Works	شاکار

ڕێبازە ئەدەبیەکانی ڕۆژئاوا:

Western Literary Doctrines/ Schools/ Approaches

Classicism	کلاسیزم
Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Romanticism	ڕۆمانسیەت
Neo Romanticism	ڕۆمانسیەتی نوێ
Realism	ریالیزم

Pre history	بەر لە مێژوو
Propaganda Criticism	ئەدەبی پروپاگەندەیی
Prose	پەخشان
Prose poetry	شیعری پەخشان ئامێز- پەخشانە شیعر
Prosodic	کێشناسی، عەرووز
protagonist	قارەمان، پاڵەوان
Psychology	دەروونناسی
Pun	جیناس
Quatrain	چوارین، چوارخشتەکی
Rationalism	ئەقلانیەت
Reading	خوێندنەوە
Literary Reading	خوێندنەوەی ئەدەبی
Philosophical Reading	خوێندنەوەی فەلسەفی
Realism	ریالیزم
Reason	ئەقڵ، هۆ
Age of Reason	سەردەمی ئەقڵ
Regionalism	ناوچەگەریی
Regularity	رێسایی
Renaissance	رێنیسانس، سەردەمی بوژانەوە
Revelation	سروش، نیگا
Rhetorics	هونەری دوان، دوانزانی
Rhyme	سەروا، قافیە
Rhythm	ریزم، کێش
Riddle	مەتەڵ
Romanticism	رۆمانسیەت
Satire	ساتێر، تەنز، هەجو
Scene	دیمەن
Science Fiction	چیرۆکی خەیاڵی زانستی
Semiology	سیمیۆلۆژیا، ئامازەناسی
Sentimental	عاتیفی، هەستبزوێن
Short story	کورتەچیرۆك
Simile	لێکچواندن
Structuralism	بونیادگەری
Style	شێواز
Stylisticism	شێوازگەرێتی

Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Neo Romanticism	ڕۆمانسیەتی نوێ
New Criticism	ڕەخنەی نوێ
Novel	ڕۆمان
Novelette	کورتە ڕۆمان
Objective	بابەتی
Objective Novel	ڕۆمانی بابەتی
Objectivity	بابەتێتی
Ode	چامەی گۆرانی
Oral literature	ئەدەبی زارەکی
Original Creation	داهێنانی ڕەسەن
Orthodoxy	ئۆرسۆدۆکسی
Painting	نیگارکێشی، وێنەکێشان
Panegyrist	پەندبێژ
Parody	شێوازی چاولێکردنەوە
Pastoral	شیعری شوانکارەیی
Pentameter	پێنج یەکەیی
Personification	دواندنی شتی بێگیان
Pessimism	ڕەشبینی
Philosophy	فەلسەفە
Plot	گرێ، تان و پۆ
Poem	قەسیدە، چامە
Poet	شاعیر
Poetic	شیعریی
Poetic prose	پەخشانە شیعر
Poetic image	وێنەی شیعریی
Poeticity	شیعریەت
Poetry	شیعر
Poetry of exile	شیعری تاراوگە، مەنفا
Popular Poetry	شیعری میللی
Popular literature	ئەدەبی میللی
Popularism	میللیەت، جەماوەریی
Post modernism	پۆست مۆدێرنیزم
Practical	کردارییی، پراکتیکی
Practical Criticism	ڕەخنەی پراکتیکی

Literature	ئەدەب
Court Literature	ئەدەبی دەربار
Political Literature	ئەدەبی سیاسی
Nationalistic Literature	ئەدەبی نەتەوەیی
Proletarian Literature	ئەدەبی پرۆلیتاری
Love Poem	چامەی ئەڤینی
Lyrical Poem	چامەی گۆرانی- شیعری گۆرانی
Lyricist	شاعیر، گۆرانیبێژ
Manuscript	دەستنووس
Masque drama	درامای دەمامکدار
Medieval Ages	چەرخەکانی ناوەڕاست
Melodrama	میلۆدراما
Memory	بیرەوەری، یادگاری
Men of Letters	نووسەر، ئەدیب، خاوەن قەڵەم
Metacriticism	ڕەخنەی ڕەخنە
Metaphisical poetry	شیعری میتافیزیکی- ئەودیوی سروشت
Metaphor	میتافۆر، خوازە، مەجاز
Meter, Metre	کێش
Metrics	کێشناسی
Mimesis	لاساییکردنەوە
Modernism	مۆدێرنیزم، نوێ
Modernity	مۆدێرنێتە، نوێتی
Monologue	مۆنۆلۆگ- لەگەڵ خۆ دوان
Moral criticism	ڕەخنەی ئاکاری
Mysticism	سۆفیاتی، سۆفیگەری
Myth	ئەفسانە
mythology	میسۆلۆژی، ئەفسانە
Narration	گێڕانەوە
Narration form	شێوەی گێڕانەوە
Narratologist	گێڕانەوەناس
Narrator	گێڕەوە
Narratee	گوێگر
Nature	سروشت
Language of Nature	زمانی سروشت
Neo	نوێ

Historical Novel	ڕۆمانی مێژوویی
Hymn	سروودی ئایینی
Hymnist	سرودخوێن
Identity	ناسنامە
Identity of text	ناسنامەی دەق
Idiom	ئیدیۆم
Illusion	وەهم
Image	وێنە
Poetic image	وێنەی شیعری
Imaginative	خەیاڵی- خەیاڵئامێز
Individualism	تاکخوازی- تاکێتی
Innovation	نوێکردنەوە- تازەکردنەوە
Inspiration	سروش- ئیلهام، ئیگا
Intellectual	ڕۆشنبیر، زهنی
Interior Monologue	مۆنۆلۆژی ناخی
Internal rhyme	سەروای ناوەکی
Intertext	ناودەق
Intuition	ڕەمەکی، خۆڕسك، بەهرە
Irony	ئایرۆنی، قۆشمەیی
ironist	قۆشمەچی
Irregular meter	کێشی بێ ڕێسا
Journalism	ڕۆژنامەگەری، ڕۆژنامەوانی
Katharsis	پاکبوونەوە
Language	زمان
Language of Literature	زمانی ئەدەب
Poetic language	زمانی شیعری
Legend	ئەفسانە
Line	دێڕەشیعر
Line endings	کۆتاییەکانی دێڕەشیعر
Literary	ئەدەبی
Literary Competence	توانستی ئەدەبی
Literary Criticism	ڕەخنەی ئەدەبی
Literary discourse	گوتاری ئەدەبی
Literary doctrine	ڕێبازی ئەدەبی
Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان

Eclogue poetry	شیعری شوانکارەیی
Elegance	ڕوونبێژی
Elegy	چامەی ماتەم
Eloquence	ڕەوانبێژی
Enlightment	ڕۆشنگەری، تەنویری
Epic	داستان
Epistemology	ئەپستۆمۆلوژی- مەعریفە
Essay	وتار
Ethical	ئاکاریی
Existentialism	بوونایەتی
Expressionism	ڕێبازی تەعبیری
Extra textual	دەرەوەی دەق
Fairy tale	حەکایەتی پەریان
Fancy	خەیاڵ
Fantasy	فانتازیا
Fiction	خەیاڵئامێز، چیرۆك، ڕۆمان
Figurative	مەجازی
Figures of speech	هونەرەکانی ئاخاوتن
Flashback	فلاش باك- گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
Folk literature	ئەدەبی ڕەش و ڕووت
Folklore	فۆلکلۆر
Form	شێوە، شەکڵ
Formalism	شەکڵخوازی- شەکلانیەت
Formalist	شەکلانی، شێوەخواز
Free verse	شیعری ئازاد
Futurism	ئایندەخوازی
Genre	ژانری ئەدەبی
Gnomic Poetry	شیعری پەندئامێز
Half rhyme	نیوسەروا
Hermeneutics	هێرمۆنتیکا، تەئویلزانی
Hero	پاڵەوانی فیلم یان ڕۆمان
Heroic Couplet	کۆپلەی جووت سەروایی
Hexameter	دوازدەبڕگەیی- کێش
Historical	مێژوویی
Historical drama	درامای مێژوویی

Classicism	ڕێبازی کلاسیکی
Climax	لوتکە، پۆپکە
Co-rhyming	هاوسەروا، سەروا هاوبەش
Comedy	کۆمیدی- گاڵتەئامێز
Comparative Literature	ئەدەبی بەراورد
Comprehensive	گشتگیر، هەمەلایەن، سەراپاگیر
Concrete	کۆنکریت، بەرجەستە
Concrete poetry	شیعری کۆنکریتی
Conflict	ململانێ
Contemporary	هاوچەرخ
Contentio	جیناسی تەواو
Context	سیاق، دەق، چوارچێوە
Couplet	جووت سەروا، مەسنەوی
Court love	ئەڤینی دەربار
Creative	داهێنەر
Creativity	داهێنەریتی، داهێنان
Critic	ڕەخنەگر
Critical	ڕەخنەیی
Criticism	ڕەخنە
Culture	کەلتور
Cultural	فەرهەنگیی، کەلتوریی
Cultural background	پێشینەی کەلتوریی
Dadaism	دادایزم، ولآخیزم
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Description	وەسف
Detective Story	چیرۆکی سیخوڕی
Determinism	قەدەریەت
Didactic Poetry	شیعری فێرکردن
Dimension	ڕەهەند
Divinity	ئاسمانی، خودایی
Dogma	دۆگما
Drama	دراما
Dramatic	دراماییی
Dramatist	دراماتووس
Dualism	دوالیزم

پاشکۆی سێیەم:

Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان
Absolutism	ڕەهاگەری- موتلەقیەت
Abstract	تەجریدی- دەرهەست
Act	پەردە(شانۆ) بەش
Adventure Stories	چیرۆکەکانی گیانبازی
Affective Criticism	ڕەخنەی سۆزاوی
Alienation	نامۆبوون، هاشیبوون
Alliteration	دوبارەبوونەوەی پیتێك لە دێرێکی شیعری
Allusion	ئاماژە، هێما
Ambiguity	لێڵی، تەم و مژی، شاراوەیی
Anarchy	پشێوی، ئاشوب
Antagonist	دژەپاڵەوان
Anthem	سرودی (نیشتمانی)
Anthololoġy	گوڵبژێر
Anthropology	ئەنسرۆپۆلۆژی، مرۆڤناسی
Anti-hero	دژەپاڵەوان، دژەقارەمان
Anti-rationalism	دژە ئەقڵ
Approach	بۆچوون، قوتابخانە، ڕێباز
Aristocratic Romance	ڕۆمانسی ئەریستۆکراتی
Art	هونەر
Arts	ئادابە ئەدەبیات
Art for art s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ هونەر
Art for life s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ ژیان
Artist	هونەرمەند
Autobiography	ژیاننامەی خود
Ballad	بالاد، چامە
Bard	شاعیر، هۆزانڤان
Blank Verse	هۆزانی بێسەروا
Chapter	بەش
Carpe diem	قۆزخکردنی کات، کات بەخۆشی بەسەربردن
Character	کاراکتەر، کەس
Classic	کلاسیك- کۆن
Classical	کلاسیکی

Father s sister s Daughter	کچی مەمت، کچی پلکی باب
Mother s Sister s son	کوری خالەمت، کوری پلکی دایك
Mother s Sister s Daughter	کچی خالەمت، کچی پلکی دایك
Nephew: Brother s son and Daughter	برازا، کوڕ و کچی برا
Niece: Sister s son and Daughter	خوشـــکەزا، خـــوارزا، کـــوڕ و کـــچی خوشك
Step-Mother	زڕ داك، ژنباب، باوەڕن
Step-Father	زڕباب، زڕباوك
Step-Brother	زڕبرا/ براماك
Step-Sister	زڕخوشك
Step-son	زڕکوڕ
Step-Daughter	زڕ کچ
Brother s wife	ژنبرا، براژن
Father s Brother s wife	مامۆژن، ژنمام
Mother s Brother s wife	خالۆژن، ژنخاڵ
Husband s Brother s wife	هاوگیان، ژن تی
Father s sister s Husband	مێردی خوشکی باوك
Mother s sister s Husband	مێردی خوشکی دایك
Grandson s children	نەوەزا، نەڤی چیرچیرك

پاشکۆی دووەم:

Kinship Terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Grandfather	باپیر
Grandmother	داپیر، پیر
Father	باوک، باب
Mother	دایک، داک
Husband	مێرد، هەڤژین، هاوسەر
Wife	ژن، هاوسەر، هەڤژین
Son	کوڕ (کوڕی فلان)
Daughter	کچ (کچی...)
Brother	برا
Sister	خوشک، خیشک
Uncle = Father s Brother	مام
Uncle = Mother s Brother	خاڵ
Aunt = Father s Sister	مەمت- پلک، پوور
Aunt = Mother s Sister	خالەت- پلک، پوور
Son-in-law	زاوا (زاوای.....)
Daughter-in-law	بووک (بووکی.....)
Bride	بووک
Bridegroom	زاوا
Father-in law	خەزوور
Mother-in-law	خەسوو
Wife s sister	دش (خوشکی ژن)
Husband s sister	دش (خوشکی مێرد)
Husband s Brother	تی، شوبرا (برای مێرد)
Wife s Brother	خزم، کوڕە خەزوور
Son s son	نەوە، نەڤی، کوڕی کوڕ، کوڕەزا
Wife s children	نەفسی، زڕمنداڵ
Husband s children	نەفسی، زڕمنداڵ
Husband s Wife	هەوێ، هەوی- ژنی مێرد
Father s Brother s son	کوڕەمام، پسمام، ئامۆزا
Father s Brother s Daughter	کچەمام، دۆتمام، ئامۆزا
Father s Brother s son s son	بن عەم- کوڕی ئامۆزا
Wife s sister s Husband	وڵداش زاوا، هاڤلینگ
Father s sister s son	کوڕەمەت، کوڕی پلکی باب

Ultimate constituent	دوا پێکهاتە
Ungrammatical	نارێزمانی
Universal Grammar	ڕێزمانی گشتی، جیهانی
Utterance	وتە
Verb Phrase	گرێی کاری
Vernacular	ناوخۆیی
Vowel	بزوێن
Word	وشە، پەیڤ
Word Formation	ڕۆنانی وشە
Word order	ڕێکخستنی وشە، لەدوایەك هاتن
Yes-no- question	پرسیاری بەڵێ- نا
zoosemiotics	بەشێکە لە زانستی هێماگەری سیمیۆتۆلیکسی

Quantifier	ڕادەی چەندێتی
Quantitative Linguistics	زمانەوانی چەندێتی
Quantity	چەندێتی
Question	پرسیار
Reduplication	دووبارەیی
Reflexive	خۆیی
Referent	هێما بۆکراو
Regularity	ڕێسایی
Regular Grammar	ڕێزمانی ڕێسایی
Relativity	ڕێژەیی
Re-write Rule	یاسای دوبارەکردنەوە
Root	ڕەگ
Saussurean	ڕێبازی زمانەوانی سۆسێر
Semantics	واتاسازی
Semeiology	سیمۆلۆژی، ئامازەیی
Sense	واتا
Sentence	ڕستە
Sociolinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Socio Pragmatics	پراگماتیکی کۆمەڵایەتی
Speech act	کردەی ئاخاوتن
Structure	پێکهاتە، شێوە، ڕۆنان
Style	شێواز
Surface Structure	ڕۆنانی سەرەوە
Syllable	برگە
Synonymy	هاوواتا
Syntactic	ڕستەیی- سیناکسی
Syntagmatic relation	پەیوەندی ئاسۆیی
Syntax	ڕستەسازی
Tag Question	کلکە پرسیار
Tense	ڕێژەی کار
Terminology	زاراوەیی
Theme	باس
Topic	نیهاد
Traditional Grammar	ڕێبازی تەقلیدی
Transformational Grammar	ڕیزمانی گواستنەوە

Nominal	ناویی
Noun	ناو
Noun phrase	گرێی ناوی
Number	ژماره
Object	بەرکار
Object deletion	لابردنی بەرکار
Paradigmatic relation	پەیوەندی ستوونی
Paraphrase	دارشتنەوە
Parole	ئاخاوتنی کۆنکریتی
Paronym	پارۆنیم، پەیوەندی وشە بە ڕەگی خۆی
Parsing	شیکارکردن- شیتەڵکردن
Particle	پارتیکل، لە بەشە سەرەکیەکانی ئاخاوتن نیە.
Part of Speech	بەشی ئاخاوتن
Passive Construction	پێکهاتەی نادیار
Pattern	جۆر، شێواز
Pedagogical Linguistics	زمانەوانیی فێرکرن
perfect	تەواو
Performer	بکەر
Performance	کرداری، بەکارهێنان
Personal pronoun	جێناوی کەسیی
Philology	فیلۆلۆژی
Phoneme	فۆنیم
phonetics	دەنگسازی
Phrase	گری
Phrase Structure	ڕۆنانی گری
Phrase structure rule	یاسای ڕۆنانی گری
Polysemy	فرە واتا، پۆلۆواتا
Pragmatics	پراگماتیکس
Prague School	قوتابخانەی زمانەوانی پراگ
Prefix	پێشگر
Prepositional phrase	گرێبەند
Primary Auxiliary	فرمانی یاریدەدەر
Primary Meaning	واتای سەرەکی
Qualifier	ڕادەی چۆنێتی

Level	ئاست
Levels of language	ئاستەکانی زمان
Morphological level	ئاستی وشەسازی
Phonological level	ئاستی فۆنۆلۆژی/ دەنگی
Semantic level	ئاستی واتاسازی
Lexeme	لێکسیم، وشەی واتادار
Lexicon	وشە
Linguist	زمانەوان
Linguistic	زمانەوانی
Linguistics	زانستی زمان، زمانناسی
Localism	ناوچەیی
Logic	مەنتیق
Logical	مەنتیقی
Macro Linguistics	زمانەوانیی گشتگیری هەمەلایەنە
Manner	رەفتار، ئاکار
Meaning	واتا
Metaphor	مەجاز
Metaphorical meaning	واتای مەجازی
Mentalism	بیر، لۆژیك
Metalanguage	زمانی دەق
Metalinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Microlinguistics	لایەنی دەنگ و وشە و ڕستە
Modifier	دیارخەر
Morpheme	مۆرفیم
Morph	مۆرف
Morphology	وشەسازی
Morphophonemic rule	یاسای مۆرفۆفۆنیمی- یاسای دەنگ و وشە
Nasal	لووتی- پەیوەست بە لووت
Native-speaker	ئاخاوتنکەری ڕەسەنی دەقەر
Natural Language	زمانی سروشتی
Negation	نەریٚ
Neogrammarian	ڕێزمانوسە لاوەکان
Neuro Linguistics	زمانەوانی دەمار
Neutral	بێلایەن، نەمێ نە نێر
Norm	ڕێسا

	جوگرافی
Goal	بەرکار
Government	دەسەڵات
Government theory	تیۆری دەسەڵات
Grammar	ڕێزمان
Grammatical	ڕێزمانیی
Grammatical meaning	واتای ڕێزمانیی
Grammaticality	ڕێزمانیبوون
Graphology	گرافۆلۆژی،نوسینی سیستەمی زمان
Hallidayan	ڕێبازی هالیدەی، زمانەوانی ئەرکی
Head word	وشەی سەرە
High pitch	ئاوازی بەرز
Historical Linguistics	زمانەوانیی مێژوویی
Homograph	هاودارشتن- هاوشێوە هاوپیت
Homonym	هاودەنگ و هاو بێژە
Homophone	هاودەنگ
Hyponym	هایپۆنیم- بەشێك لە كۆمەڵێك
Idiolect	سیستەمی زمانەوانی قسەکەر
Idiom	ئیدیۆم
Internalised Language	زمانی بیر، هۆش
Ill-formed	ناڕێزمانی
Immediate Constituent	پێکهاتەی دوای یەکەم پۆلین یان کەرتکردن
Imperative	فەرمانیی
Indirect	ناڕاستەوخۆ
Infinitive	چاووگ
Inherent Feature	ئەدگاری بۆماوەیی، بنەچەیی
International phonetic Association	یەکێتی دەنگسازی جیهانی
Intonation	ئاواز
Jakobsonian	ڕێبازی زمانەوانیی یاکۆبسن
Katz-postal hypothesis	گریمانی پۆستال و کاتز لە واتاسازی
Kernel	ڕستەی سەرەکی
Kinship terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Language	زمان
Langue	سیستەمی زمانی کۆمەڵێك

Diminutive	ئازدارکردن، کەمکردن
Discourse	ئاخاوتن
Discourse analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Ditransitive	فرمانی دوو بەرکاری هەبێ
Educational Linguistics	زمانەوانی پەروەردەیی
Element	رەگەز
Elision	لابردن، سڕینەوە
Ellipsis	کرتاندن، لابردن
Environment	دەوروبەر
Etat de Langue	باری زمان
Etymology	زانستی نەژادی- رەسەنی وشە
Expansion rule	یاسای فراوانکردن
Family tree	داری مالبات، داری بنەچە
Feature	ئەدگار، تایبەتمەندی
Field	بوار، کێلگە
Semantic Fields	کێلگە واتاییەکان
Field of discourse	بواری ئاخاوتن
Firthian	رێبازی فیرپ لە زمانەوانی
Focus	فۆکس- سەرەکی
Form	شێوە
Formal grammar	رێزمانی بونیادی، پێکهاتەیی
Formation rule	یاسای دارِژتنی بەرایی
function	ئەرك
Functional analysis	شرۆڤەکردنی ئەرکی شیکردنەوە لەسەر بنەمای ئەرك
Functional grammar	رێزمانی ئەرکی
Functional word	وشەی ئەرکی
Gender	رەگەز، سێکس لە رێزمان
Generic meaning	واتای گشتی
Generalization	بەگشتی کردن
Generative grammar	رێزمانی پێکهێنەر
Generative semantics	واتاسازی پێکهێنەر
Genva school	قوتابخانەی زمانەوانی جنێڤ
Geographical Linguistics	زمانەوانیی جوگرافی
Geolinguistics	زمانەوانیی زەمینی/ بەشێکە لە زمانەوانی

Clinical Linguistics	زمانەوانیی کلینیکی
Cluster	هێشوو
Coalescence	تێکچرژان، لە دوو دەنگ دەنگێکی جیاواز دروست دەبێ
Code	هێما
Cognitive Meaning	واتای خودی
Cohesion	سازان، یەکگرتوویی
Collocation	هاوڕێکی- لەگەڵ یەك هاتن
Command	فەرمانی داخوازی
Comparative	بەراورد
Concept	چەمك
Connotive Meaning	واتای ناوەوە
Constructional Ambiguity	لێڵی پێکهاتەیی
Content	ناوەڕۆك، وشەی فەرهەنگی، وشەی تەواو
Context	دەوروبەر، سیاق
Conversation	گفتوگۆ، ئاخاوتن
Conversation analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Copenhagen School	قوتابخانەی کۆپنهاگن
Co-text	دەقی سیاق، چارەسەرکردنی لێڵی
Data	داتا
Declarative	خەبەری
Deep Structure	پێکهاتەی بنجی- ڕۆنانی ژێرەوە
Deixis	نیشانکارەکان
Denotative meaning	واتای دەلالی/ هێمایی
Dental	ددانی
Dependent	پارستە
Derivation	داڕژتن، داتاشین
Derivational Ambiguity	لێڵی داڕێژراو
Descriptive Linguistics	زمانەوانیی وەسفی
Descriptive Semantics	واتاسازی وەسفی
Determiner	دیارخەر
Deviance	لادان
Diachronic	دایکرۆنیکی، مێژوویی، قۆناغ قۆناغی
Dialect	زار، دایەلێکت
Diaglossia	دایەگلۆسیا

پاشکۆی یەکەم:

Linguistic Terms	زاراوەکانی زمانەوانی- زمانناسی
Absolute	ڕەها، ڕەگەزی جیا
Acceptability	شیاو، وەرگیراو، چەسپاو
Accommodation theory	تیۆری سازان
Acoustics	دەنگسازی بیستن
Actor-action-goal	بکەر- کردار- بەرکار
Adjacency pairs	جووتە گوتن- جووتەی لەیەك نزیك
Adjective	ئاوەڵناو
Adjectival	ئاوەڵناو ئاسا
Adjectival phrase	گرێی ئاوەڵناوی
Affirmative	ئەرێی، ئەرێ
Agreement	ڕێکەوتن- لەگەڵ یەك هاتن
Ambiguity	لێڵی
Antigrammatical construction	پێکهاتەی نارێزمانی
Applied Linguistics	زمانەوانیی کرداریی
Back formation	جۆرێکە لە ڕۆنانی وشە
Base	بنەچە، چاووك
Base components	پێکهێنەرەکانی بنج
Behaviorism	ڕەفتاریی
Bilingualism	دیاردەی دووزمانی
Biolinguistics	زمانەوانیی بایۆلۆژی
Bloomfieldian	ڕێبازی بلۆمفیلد، بونیادگەری لە زمان
Bracketing	شێوازی کەوانە دانان لە شرۆڤەکردنی ڕستەدا
Branching	شێوازی پۆلێنکردنی لق لقی
BT: Baby-Talk	ئاخاوتنی زارۆك
Cardinal	ژمارەیی، یەك، دوو
Cardinal Vowels	بزوێنە نموونەییەکان
Cartesian Linguistics	زمانەوانیی کارتیسی؛ پەیوەندی نێوان زمان و بیر
Category	پۆل
Causative	هۆیی
Chomskyan	ڕێبازی چۆمسکی
Classification	پۆلێنکردن
Clause	ڕستە، بەشێك لە ڕستە

Zz

Z-z/zed/ دوا پیتی ئەلفبای ئینگلیزی

zany/ˈzeɪni/adj ماستاوچی/ قۆشمەچی/ شێت

zap/zæp/v (بەچەك)دەكوژێ

zapper/n ١-ریمۆتی كۆنترۆڵ ٢-كوژەری خێرا

zeal/ziːl/n پەرۆشی، حەماسەت

zealot/ˈzelət/n توندڕەو لەپەرۆشییەكەی

zealous/ˈzeləs/adj بەپەرۆش، توندڕەوی ئایینی/بەحەماس

zebra/ˈzebrə, ˈziːbrə/n كەرەكێوی

zebra crossing/n تێپەڕگای خەتدار

Zen/zen/n باڵێكی بوذییە بایەخ بە ڕامانی غەریزەی مرۆڤایەتی ئەدات (نەك كتێبی دینی)

zenith/ˈzenɪθ/n لووتكە، تەپلاكی سەر، تۆقەسەر

zephyr/ˈzefə(r)/n شەماڵ، سرووە، بای ڕۆژئاوا

zeppelin/ˈzepəlɪn/n باڵۆنی ئەچەماوە: ئەڵمانەكان لە جەنگی یەكەمی جیهان بەكاریان دەهێنا.

zero/ˈzɪərəʊ/n سفر، هیچ، چنە

zest/zest/n چێژ- خۆشی چەشتن

zigzag/ˈzɪgzæg/n هێڵی پێچاوپێچ- زیگزاگ

zinc/zɪŋk/n زینك

zip/zɪp/n گیرەی گوللە، دەنگی ددان

Zip code/ˈzɪp kəʊd/n هێمای پۆستە

zither/ˈzɪðə(r)/n ئامێرێكی مۆسیقاییە لەقانون دەچێ

zodiac/ˈzəʊdiæk/n ١- قەڵە، گەردوون ٢-بورج- كەلو

zonal/ˈzəʊnl/adj دابەش كراوەتە سەر چەند ناوچەیەك

zone/zəʊn/n ناوچە، بەش، هەرێم

zoo/zuː/n باخچەی ئاژەڵان

zoological/ˌzəʊəˈlɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بەجیهانی گیانەوەرانەوە هەیە

zoologist/zəʊˈɒlədʒɪst/n زانای ئاژەڵان، گیانەوەرناس

zoology/zəʊˈɒlədʒi/n زانستی ئاژەڵناسی

zoom/zuːm/n ١- هەڵسانەوەی لەناكاوی فڕۆكە، گرمە ٢- گرمەیەكی‌نزیك، زوومی كامێرا، ئاوێنە

zucchini/zuˈkiːni/n مێوە

Zulu/ˈzuːluː/n تیرەیەكی ئەفریقاییەو زمانێكی تایبەتی هەیە/تیرەی زولو

yoga/ˈjəʊgə/n یۆگا: میتۆدێکی هندییە لە سۆڤیەت نزیکە جۆرێکە لە رۆحانیەتی هندۆسی

yoghourt/ˈjɒgət/n ماست

yogi/ˈjəʊgi/n وەرزشەوانی یۆگا/یۆگاوان

yoke/jəʊk/n ١- تۆق ٢-جووتە گا ٣- ناوەل- شان ٤- ناوقەد- کەمەر

yokel/ˈjəʊkl/n گوندیی، دەشتەکی

yolk/jəʊk/n زەردێنەی هێلکە

yon/jɒn/adv ئەوێ

yonder/ˈjɒndə(r)/adj-adv ئەوە،ئەوێ

yonks/n ماوەیەکی زۆر

yore/jɔː(r)/n بەسەرچوو/پێشوو

days of yore رۆژانیکۆن/رابردوو/دێرین

you/juː/pron تۆ، (ئێوە)

you'd * you had تۆ هەتبوو/ ئێوە هەتانبوو

you had تۆ/ئێوە هەتبوو/ هەتانبوو

you would تۆ/ئێوە لەسەرتە/ لە سەرتانە

you'll *you will شێوە داهاتوو

young/jʌŋ/adj لاو، تۆلاز/بچووك- بەچکە

youngster/ˈjʌŋstə(r)/n کوڕ، هەرزەکار

your/jɔː(r)/pron هیتۆ(مولکداری)

you're*you are

yours/jɔːz/pron هیتۆ، هیئێوە

yourself/jɔːˈself/pron ١-خۆت/خۆتان ٢- تەندروستی باش

youth/juːθ/n گەنج، لاو، گەنجی

youthful/ˈjuːθfl/adj لاو- گەنج

youthful hostel هۆتێلی هەرزان-بۆگەنجان

yowl/jaʊl/v ١-شیوەن و ڕۆڕۆ دەکا ٢- دەلورێنێ

yo-yo/ˈjəʊ jəʊ/n یاری یۆیۆ

yule/juːl/n جەژنی سەری ساڵ

yummy/ˈjʌmi/adj بەتام

yuppie=yuppy/ˈjʌpi/n لاوێکی سەرکەوتو لە کارەکانی

yurt/n خێوەت/ خێوەتی جلدی

Yy

Y-y/waɪ/ پیتیبیست وپێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

yacht/jɒt/n بەلەم، یەخت، قەیاغ

Yahoo ڕەگەزێکی گیانەوەرە شێوەو هەموو خراپییەکانی مرۆڤی هەیە/ تۆڕێکی بەناوبانگی ئینتەرنێتە.

yak/jæk/n ئاژەڵی یاك:گایەکی پرچ درێژە

yam/jæm/n پەتاتەی چینی/ پەتاتەی شیرین

yank/jæŋk/n ڕوتی دەکاتەوە، ڕادەکێشێ

Yankee/ˈjæŋki/n خەڵکی ئینگلتەرای نوێ لە ئەمەریکا

Yankee/n یانکی، ئەمەریکایی

yap/jæp/n وەڕین(سەگی بچووك)،زۆڕەوی

yap/v دەوەڕێ، زۆڕەوی دەکا

yard/jɑːd/n ١-(٩١،٤٤)سم یاردە/ سێ قەدەم
٢-دارێکی ئاسۆیی بۆ بەستنی پەردە
٣-گۆڕەپان- باخچە- ڕووبەر

yardstick/ˈjɑːdstɪk/n دارێك درێژییەکەی یاردەیەکە/ پیوەك

yarn/jɑːn/n ١- دەزوو، ڕێس
٢- حەقایەت، بەسەرهات

yawl/jɔːl/n بەلەمێکی بچووك، بەلەمی چاروٚگەدار

yawn/jɔːn/n - v باوێشك- بۆڕژان/ دەبۆڕژێ- باوێشکی دێ

ye/jiː/pron ١- تۆ ، ئێوە
٢- ئامرازی ناسیاری- ناسێن

yea/jeɪ/n بەڵێ

year/jɪə(r)/n ساڵ

yearbook/ˈjɪəbuk/n کتێبی ساڵانە

yearling/ˈjɪəlɪŋ/n ئاژەڵێك تەمەنی لەنێوان ساڵێك و دووساڵ بێت/ یەك ساڵی

yearly/adv ساڵانە

yearn/jɜːn/v بەپەرۆش دەبێ،متوی دەبێ

yearning/ˈjɜːnɪŋ/n پەرۆش-ئارەزوو- ئامەزرۆ

yeast/jiːst/n خومرە، هەویرەترش

yell/jel/v هاواری دەکا ، دەنەڕێنێ

yell/n هاوارکردن-نەڕاندن

yellow/ˈjələu/adj زەرد

yellow/n ڕەنگی زەرد

yellow/v زەرد هەڵدەگەڕێ

yellowish/adj زەردباو

yelp/jelp/v ١- دەوەڕێ
٢- دەناڵێنێ

yelp/n ١-وەڕین ٢-هاوار لێ هەڵسان

yeoman/ˈjəumən/n جوتیاری موڵکدار

yeomanry/ˈjəumənri/n تیپێکی سوارەی جوتیاران

yes/jes/interj بەڵێ

yesterday/ˈjestədeɪ/adv دوێنێ/دوێنێ

yet/jet/adj ١-هەتا ئێستا، هێشتا
٢-لەگەڵ (نەرێ)دا دێت
٣-سەرباری ٤-ڕۆژێك، ڕۆژێك لە ڕۆژان بەمانای(یان)، (یاخود)

yew/juː/n داری ئەقسوس لە تزیلە کڵێسا دەڕوێ دارەکە هەردەم کەسکە

Yiddish/ˈjɪdɪʃ/n زمانی ئاخاوتنی جیهانی جولەکە
- شێوەیەکە لە زمانی ئەڵمانی کۆن وەك زمانێکی ئارچەیی لە ئەورووپای ڕۆژهەڵات و لای کۆچەران بەکاردێ

yield/jiːld/v ١-بەرهەمی دەبێ- بەری دەبێ
٢-چیتر بەرەنگاری ناکا

yield/n بەرهەم

yob/jɒb/adj ١-بێ کار
٢- لاوێکی گێرەشێوێن-دەمڕووت

Xx

X-x/eks/ پیتی بیست وچوارەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
٢-ژمارە دە ٣-هێمای جاران

xenophobia/ˌzenəˈfəʊbɪə/n (نەخۆش)پق لێبوونەوەی بیانی (بێگانە نەویستی)

Xerox/ˈzɪərɒks/n شێوازی(زیرۆکس)بۆ کۆپیکردنی بەڵگەنامە

Xerox/v وێنە دەگرێ، کۆپی دەکا

Xmas/ˈkrɪsməs/n جەژنی لەدایک بوونی مەسیح(عیسا)

x-ray/ˈeksreɪ/n تیشکی سینی(ئەشیعە)

xylophone/ˈzaɪləˌfəʊn/n زایلۆفۆن (ئامێرێکی مۆسیقاییە)

پاپۆڕ و فڕۆکە

wren/ren/n بالندەیەکی بچووکی خۆش ئاواز

wrench/rentʃ/n ١- ڕاکێشانێکی لەناکاو ٢- لادانێکی لەپڕ ٣- لەیەک جیابوونەوە ٤- ئازار ٥- سویچێکی میکانیکی

wrest/rest/v ١- دەرفێنێ ٢- بەکۆشش دەستی دەکەوێ

wrestle/ˈresl/v زۆرانبازی دەکا، خەبات دەکا، تێدەکۆشێ

wrestle/n زۆرانبازی

wrestler/ˈreslə(r)/n ١- زۆرانباز ٢- بۆکسێن کەر

wretch/retʃ/n کلۆڵ ، هەژار

wretched/ˈretʃɪd/adj ١- هیچ وپووچ، بێبەها، زۆر ناشاد ٢- خراپ ، نەفرەت لێکراو

wriggle/ˈrɪgl/v وەکو کرم پێچ دەخواتەوە، لوول دەبوا، پێچاوپێچ دەکا دەگوشێ- ئاوی لێدێنێ

wring/rɪŋ/v

wrinkle/ˈrɪŋkl/n لۆچ بوون

wrinkly/ˈrɪŋkli/adj لۆچ دار

wrist/rɪst/n مەچەک ، قۆڵ

wrist-watch/n سەعاتی دەستی

writ/rɪt/n فرمانێکی یاسایی/ قەزائی

write/raɪt/v دەنووسێ

write-off/n زیانێکی تەواو- بێبەها بوون

writer/ˈraɪtə(r)/n نووسەر

write-up/n نمایش ، تۆمارێکی نووسراو

writhe/raɪð/v خۆ دەگوشێ

writing/ˈraɪtɪŋ/n ١- نوسین٢- دانان

written*write/adj نووسراو

wrong/rɒŋ/n - v گوناه، تاوان، پووچ- زوڵم دەکا

wrong/rɒŋ/adj - adv هەڵەیەکی ناراست، نادروست، ناشایستە، ناشەرعی، بەشێوەیەکی هەڵە

wrongdoer/ˈrɒŋduːə(r)/n گوناهبار

wrongdoing/ˈrɒŋduːɪŋ/n تاوان، گوناه ، تاوان

wrongful/adj نایاسایی/ناعەدالەت

wrote*write/v نووسی

wrought*work/v کاری کرد

wrung*wring/v گوشی، ملی گوشی تا بیکوژێ

wry/v ١-خوار دەکاتەوە/ بادەدا ٢-ڕووی گرژ دەکا

wry/raɪ/adj گاڵتەجاڕ و نائومێد

wryly/ˈraɪli/adv بەناڕەزایی،بە گاڵتە جاڕییەوە

wud/adj گەمژە/ شێت

wunderkind/n پیتۆڵ/ عەبقەری (لە منداڵی- گەنجی)

wuss/n گەمژە/ کێژ/ گەنحۆ

www کورتکراوەی تۆڕی جیهانی بۆ دۆزینەوەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

wye/n پیتی y

wysiwyg -ئەوەی دەبینی ئەوەت دەست دەکەوێ -کتوەمت/ دەقاو دەق/ وەک خۆی

workmanlike/adj کارامە-لێهاتوو

workmanship/n کارامەیی لە

work-room/ˈwɜ:kru:m, -rum/n پیشەسازیدا، ژووری کارکردن

workshop/ˈwɜ:kʃɒp/n دەزگای کار

work-shy/adj تەمبەڵ، تەوەزەل

world/wɜ:ld/n ١-دنیا، جیهان
٢- دنیا(زەوی‌وهەرچی لەسەریەتی)
٣- کاری دنیایی ٤- جیهان
٥- کۆمەڵگای مرۆڤایەتی

worldly/ˈwɜ:ldli/adj ١-دنیایی
٢-جیهانی ٣- نادینی نەك دینی

worldwide/ˈwɜ:ldwaɪd/adj ناوبانگی جیهانی/ لەسەر ئاستی جیهانی

worm/wɜ:m/n ١-کرم
٢- کەسێکی هیچ وپووچ-ناگرنگ

worm-eaten/ˈwɜ:mi:tn/adj خوراو، کرمێ بوو

worn*wear/adj لەبەرکراو

worn*out/adj ١-لە کەڵك کەوتوو
٢- زۆر ماندوو

worry/ˈwʌri/v بێزاری دەکا- نیگەرانی دەکا

worry/n ١- نیگەرانی
٢- پەژارە ٣- خەمی دنیا

worry/adj نیگەران هێن- نیگەرانکەر

worse/wɜ:s/adj-adv بەشێوەیەکی خراپتر

worsen/ˈwɜ:sn/v تێکی دەدا، خراپی دەکا

worship/ˈwɜ:ʃɪp/n ١- پەرستن
٢- خۆشەویستی ئارادەی پەرستن

worship/ˈwɜ:ʃɪp/v ١- دەیپەرستێ
٢- هێندەی خۆش دەوێ دەیپەرستێ

worshipful/ˈwɜ:ʃɪpfl/adj بەرێز/ رێزدار

worshipper/ˈwɜ:ʃɪpə(r)/n خواپەرست

worst/wɜ:st/adj خراپترین

worth/wɜ:θ/adj ١- شایانە، شایستە
٢- بەهای دراوی

worthless/ˈwɜ:θləs/adj سوودی نیە، بێ‌بەها

worth-while/ˌwɜ:θˈwaɪl/adj
١- شتێکی شایستە ٢- بەسوود

worthy/ˈwɜ:θi/adj ١- بەنرخ
٢- شایەن بە رێز و پێزانین

would/wud/v رابردووی مەرجی

would-be حەز دەکات ببێت

wound/wu:nd/n برین

wound/v ١- بریندار دەکا
٢- هەستی بریندار دەکا

wove*weave/v دەچنێ

woven*weave/adj چێنراو

wrangle/ˈræŋgl/n-v ناکۆکی
شەرە قسە بەشێوەیەکی تووڕە وتوێژ دەکا

wrap/ræp/v دەپێچێتەوە، لوول دەدا

wrapper/ˈræpə(r)/n بەرگ(بەرگی کتێب و رۆژنامە)

wrapping/ˈræpɪŋ/n کاغەزی پێچانەوە

wrath/rɒθ/n تووڕەیی، پەستی

wrathful/ˈrɒθfl/adj پەست، زۆر تووڕە

wreak/ri:k/v بەسەر دەبارێنێ- جێ‌بەجێ‌دەکا

wreath/ri:θ/n تاجە گوڵینە

wreathe/ri:ð/v ١-بەگوڵ دادەپۆشێ
٢- تاجی‌گوڵینەی لەسەر دادەنێ
٣- خۆ بە پەلك دادەپۆشێ

wreck/rek/n (پاشماوە)ی‌پاپۆڕ، وێرانی، ڕووخاو

wreckage/ˈrekɪdʒ/n پاشماوەی

شێره مووك

womanly/ˈwʊmənli/adj ژنانی، شایستەی ژنه

womb/wu:m/n ١-رەحم ٢-بەزەیی

won*win/v بردیەوه

wonder/ˈwʌndə(r)/n ١- سەیرو سەمەره
٢- عەجایب، لەرادەبەدەر، سەرسورهێنەر
٣- سەرسوڕمان

wonder/ˈwʌndə(r)/v ١-دەیەوێ بزانێ ٢-سەری سوڕدەمێنێ٣-دەبێ بکرێ

wonderful/ˈwʌndəfl/adj سەرسوڕهێنەر/ نایاب

wonderfully/ˈwʌndəfli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش

wonderland/ˈwʌndəlænd/n ولاتی سەرسوڕمان و شتی سەیر/ ولاتی خەیالی لە چیرۆکی منداڵان

wonky/ˈwɒŋki/adj ١-نەساغ
٢- لەقاو- نەچەسپیو- جێی متمانە نییە.

won't*will not/v نابێ

wont/wəʊnt/n ڕاهاتوو

woo/wu:/v ١-پیامەڵدەڵێ
٢- بەدەست بێنێ

wood/wʊd/n دارستان

wood/n دار

woodcut/ˈwʊdkʌt/n وێنەیەکی هەڵکۆڵراو لەسەر دار

woodcutter/ˈwʊdkʌtə(r)/n داربڕ، دارەوان

wooded/adj زەویەکی پڕ لەدار

wooden/ˈwʊdn/adj دارین، لە دار دروست کراو

woodland/ˈwʊdlənd/n دارستان

woodwork/ˈwʊdwɜ:k/n
١-کەرەستەی لەدار دروست کراو
٢-دارتاشی

woodworm/ˈwʊdwɜ:m/n مۆرەی دار- کرمی دار

woody/adj لەدار ئەچێت- دارناسا

wool/wʊl/n خوری

woollen/ˈwʊlən/adj لەخوری دروست کراو

woollens/n پیشەسازی خوری

woolly/ˈwʊli/adj ١-وەکو خوری وایە
٢- نادیار

word/wɜ:d/n ١-پەیڤ، وشە
٢- قسەکردن، ئاخاوتن ٣- دەنگوباس
٤- بەڵێن ٥- فەرمان
٦- قسەی ئاسمانی ، خوایی ، کتێبی پیرۆز

wore*wear/v لەبەری کرد

work/wɜ:k/n ١-کار، پیشە
٢- کاری(فیزیایی) ٣-دانراو، کاری ئەدەبی
٤- کارگە ٥- کاری میکانیکی
٦- دامەزراوەکان

work/v ١-کار دەکا
٢- ئامێرەکەی دەخاتە گەڕ
٣- سەردەکەوێ ٤- سەرپەرشتی دەکا
٥- گرێ دەکاتەوە ٦- بەهێواشی ڕێ دەکا
٧- دروست دەکا ٨- خومرەی تێ دەکا

workable/wɜ:kəbl/adj ئەو پرۆژەیە جێبەجێ دەبێ/کرداریيە

workaday/ˈwɜ:kdeɪ/adj ژیانی ڕۆژانە: رۆتین

workbasket/n سندوقی دوورمان

workday/ˈwɜ:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

worker/ˈwɜ:kə(r)/n کرێکار، ئیشکەر

work-force/ˈwɜ:kfɔ:s/n ١-کرێ دەست: ئیشکەر ٢- ژمارەی کرێکاران

working class/adj ١-چینی کرێکار
٢-کرداریی

workman/ˈwɜ:kmən/n کرێکار

wise/waɪz/adj زانا، ژیر

wish/wɪʃ/v دەیەوێ، حەزی لێیە

wishbone/ˈwɪʃbəʊn/n ئێسکی پیل (باڵندە)

wishful/ˈwɪʃfl/adj میلی دار، هیواخواز

wisp/wɪsp/n کاکۆڵ، بسک (پرچ)

wistful/ˈwɪstfl/adj تێروانینێکی خەماوی و ئامەزرۆیی/ مات

wit/wɪt/n ١-ئەقڵ، بیر ٢-خوێن شیرینی، ڕووخۆشی

wit/adj ڕوو خۆش

witch/wɪtʃ/n ئافرەتی سیحر باز، جادوگەر

witchcraft/ˈwɪtʃkrɑːft/n سیحرو جادوگەری

witchdoctor/n پزیشکێکی سیحرباز (لەلای هەندێك کۆمەڵ)

with/wɪð, wɪθ/prep لەگەڵ- لەگەڵیدا ڕێکەوت-خاوەن لەگەڵ، لەوێ- دژ- بەهۆی- لەگەڵ- بەهۆیەوە - ئەوەی پەیوەندی بەوەوە هەبێت - سەرباری ئەوەی کە

withdraw/wɪðˈdrɔː, wɪθˈdrɔː/v دەکشێتەوە

withdrawn/wɪðˈdrɔːn, wɪθˈdrɔːn/v کێشایەوە، خۆی کێشایەوە

withdrawal/wɪðˈdrɔːəl,ɪθˈdrɔːəl/adj کشانەوە

wither/ˈwɪðə(r)/v سیس دەبێ

withhold/wɪðˈhəʊld, wɪθˈh-/v ١- دەشارێتەوە ٢- ڕەتدەکاتەوە بدا

within/wɪˈðɪn/prep ١-لەنێو (ماڵ) ٢- لە میانەی، لە حالەتی

without/wɪˈðaʊt/prep بەبێ، لەدەرەوە

withstand/wɪðˈstænd, wɪθˈs-/v ١- بەرەنگاری دەکا ٢- بەرپەرچی دەداتەوە

witness/ˈwɪtnəs/n ١- بەڵگە نامە ٢- گەواهیدەر

witness/v ١- گەواهی دەدا ٢- پشتیوانی دەکا ٣- دەبینێ ٤- شایەتی لەسەر دەدا ٥- ئیمزاکەی پەسەنددەکا

witness-box/n شوێنی وەستانی گەواهیدەر/شایەد

witticism/n زیرەکایەتی- قۆشمەچییەتی

witty/ˈwɪti/adj نوکتەچی/قۆشمەچی/ زیرەك

wives*wife ژنەکان/ هاوسەرەکان

wizard/ˈwɪzəd/n سیحربان، جادووگەر

whoa/int،wo ڕاوەستە، هۆش (بۆ ئەسپ)

wobble/ˈwɒbl/v لار دەبێ، بەگومان دەبێ

woe/wəʊ/n بەڵا، خەم ، ئەفرەتی خوا

woebegone/ˈwəʊbɪɡɒn/adj ڕووێکی خەماوی

woeful/ˈwəʊfl/adj خەمۆك، کلۆڵ

woke*wake/v ڕابوو- هەڵسا ڕادەبێ، هەڵدەستێ

woken*wake/adj هەڵساو، ڕابوو

wolf/wʊlf/n گورگ

wolfish/adj دڕندە (وەك گورگ وایە) گورگ ئاسا

woman/ˈwʊmən/n ژن، ئافرەت

women/ˈwɪmɪn/n ژنان

womanhood/ˈwʊmənhʊd/n مێ، سەرجەم ژنان، ژنانی

womanish/ˈwʊmənɪʃ/adj ژنانی،

ناشەرعی، ناپێك

wilderness/ˈwɪldənəs/n کاول، برینگ

wildfire/ˈwaɪldfaɪə(r)/n ئاگرێکی زۆری وێرانکەر

wile/waɪl/n فێڵ ، گزی، مەکر، ئۆین

wilful/ˈwɪlfl/adj ١-سەر سەخت ٢- بە ئەنقەست

would،will خواویستی (قەدەر)

would،will رازی دەبێ

would،will گریمانەی ڕوودانی شتێك

would/v،will وەسیەتی دەکا

will/n ١-ویست ٢-ئارەزوو

will/ wɪl/n وەسیەت نامە

willing/ˈwɪlɪŋ/adj ١- ئامادە ٢-کراو

willingly/adv بەخۆشی یەوە

willow/ˈwɪləʊ/n دار چنار

will-power/n هێزی ئیرادە-ویست

wilt/wɪlt/v سیس دەبێ

wily/ˈwaɪli/adj بەئۆین، ساختەچی، مەکرباز

win/wɪn/v دەباتەوە

wince/wɪns/v ئای و ئۆی دەکا

winch/wɪntʃ/n ڕاکێشەر و بەرزکەرەوە

wind/wɪnd/n با، هەوا، هەناسە/ غازی ئاسك

wind/v وادەکا هەناسە هەڵکێشێت

wind/v ١- پێچ دەخواتەوە ٢- دەپێچێتەوە ٣- دەبەستێ ٤- مۆر دەکا

windbreak/n بابەست، باگر

winder/n کلیلی سەعات/پلە

windfall/ˈwɪndsɔːl/n ئەو دارەی با دەیخات

windmill/ˈwɪndmɪl/n ئاشی هەوا

window/ˈwɪndəʊ/n پەنجەرە

windpipe/ˈwɪndpaɪp/n بۆری هەوا

windscreen/ˈwɪndskriːn/n جامی پێشەوەی ئۆتۆمبێل

windscreen-wiper/n فلچەی جامی ئۆتۆمبێل

windward/ˈwɪndwəd/n ئەو لایەی بەلەم کە با لێی دەدات

windy/adj ڕۆژێکی بادار، گەردەلوول

wine/waɪn/n شەراب ، ئارەق

wing/wɪŋ/n ١-باڵ ٢- هۆبەی ئۆتێل ٣- باڵی توندرەو لە پارتێك ٤- لایەکی شانۆ

wink/wɪŋk/v چاوی دەنوقێنێ چاوی دەتروکێنێ

winner/ˈwɪnə(r)/n براوە

winning/n-adj (ئەسپی) براوە/بردنەوە

winning/adj خەندەیەکی سەرراوی سەرنج ڕاکێش

winnings/ˈwɪnɪŋz/n قازانج، دەسکەوت

winnow/ˈwɪnəʊ/n کەپەکی گەنم کەپەك و دانەوێڵە جیادەکاتەوە

winsome/ˈwɪnsəm/adj بزەیەکی سەرنج ڕاکێش

winter/ˈwɪntə(r)/n زستان

wintry/ˈwɪntri/adj کەش و هەوای زستانی

wipe/waɪp/v ١- دەسڕێتەوە، پاك دەکاتەوە ٢-وشکی دەکاتەوە

wire/ˈwaɪə(r)/n ١-وایەر، تەل ٢-(برقیە) بروسکە

wireless/ˈwaɪələs/adj بێ تەل

wiring/ˈwaɪərɪŋ/n تۆڕی تەلی کارەبا، گەیەنەر

wisdom/ˈwɪzdəm/n زانایی، ژیری

wisdom-tooth/n ددانی ژیری

whirl/wɜ:l/n گێژاو– خوول خواردنەوە

whirl/v خوول دەخوا، گێژ دەبێ

whirlpool/ˈwɜ:lpu:l/n خووڵی ئاو/ گێژەنی ئاوی دەریا

whirlwind/ˈwɜ:lwɪnd/n گەردەلوول

whisk/wɪsk/n ١–تۆزداوەشێن ٢–مێشکوژ ٣– هێلکەشکێن

whisker/ˈwɪskə(r)/n خەنافس، لاجانگ

whiskey/ˈwɪski/n،whisky وێسکی

whisper/ˈwɪspə(r)/v دەچرپێنێ، بەدزییەوە، پێی دەڵێ

whistle/ˈwɪsl/n فیکە– فیتە– فیکەلێدەر

whistle/v فیکە لێدەدا

white/waɪt/adj ١–سپی٢–هەڵبزرکاو

white-lie/waɪt ˈlaɪ/n درۆی سپی

white/n ١–رەنگی سپی ٢– سپیاتی چاو

whitewash/ˈwaɪtwɒʃ/n بۆیەی کلسی سپی (سپیکاری)

whither/ˈwɪðə(r)/adv بۆ کوێ، هەتاکوێ

who-whom-whose کێ؟ بۆکێ؟ هی کێ؟

whoever/hu:ˈevə(r)/pron هەر یەکێك لەوانە، هەر کەسێ

whole/həʊl/adj تەواو، سەرجەم

wholehearted/ˌhəʊlˈhɑ:tɪd/adj دڵسۆز، بەسۆز، بە وەفا

wholeheartedly/adv بە دڵسۆزییەوە

wholemeal/ˈhəʊlmi:l/n تەواو ئارد، ئاردێ هەموو دانەوێڵەی تێدابێ

wholesale/ˈhəʊlseɪl/adj ١– فرۆشتنی بە کۆمەڵ ٢–بە رادەیەکی فراوان

wholesome/ˈhəʊlsəm/adj ١– خواردنی تەندروستی ٢– ئامۆژگاری چاك ٣– پاقژ و سەرنج راکێش

wholly/adv هەمووی، سەرجەم

whom*who کێ

whooping cough/n کۆکەڕەش

whore/hɔ:(r)/n سۆزانی ، بەرەڵلا

whose*who هی کێ

why/waɪ/inter بۆ ؟، بۆچی؟،بۆچ؟

wick/wɪk/n پلیتەی فانۆس (چرا)، فتیلە

wicked/ˈwɪkɪd/adj شەرانی، پیس، بێزارکەر

wicker/ˈwɪkə(r)/n لەدار حەیزەران دروست کراو/ دارحەیزەران

wicket/ˈwɪkɪt/n دەرگای بچوك– کون

wicket-gate/ˈwɪkɪt geɪt/n دەرگایەکی بچوك نزیك بە دەرگایەکی گەورە

wide/waɪd/adj فراوان، پان، تەواو

widely/ˈwaɪdli/adv زۆر ، تا رادەیەکی زۆر

widen/ˈwaɪdn/v فراوانی دەکا

widespread/ˈwaɪdspred/n باو، بەربڵاو

widow/ˈwɪdəʊ/n بێوەژن

widower/ˈwɪdəʊə(r)/n پیاوی ژن مردوو

widowhood/n بێوەژناتی، بێوەژنبوون

width/wɪdθ/n پانتایی، فراوانی

wield/wi:ld/v دەست بەسەردا دەگرێ

wife/waɪf/n ژن، خێزان، هاوسەر

wifely/ˈwaɪfli/adj ژن ئاسا– ژنانە

wig/wɪg/n باروکە ، پرچی دەستکرد

wiggle/ˈwɪgl/v دەجوڵێنێ–دەلەقێنێ

wild/waɪld/adj ١– کێوی، وەحشی– هۆڤانی ٢– سەر شێت ، چەمووش ٣– سەرەڕۆ

wildcat/ˈwaɪldkæt/adj ئارەوا،

whereas/ˌweərˈæz/conj له کاتێکدا
wherefore/ˈweəfɔː(r)/adv - conj ١-لەبەرچی ٢-لەبەر چ هۆیەك
wherein/weərˈɪn/adv له چ لایەك
whereupon/ˌweərəˈpɒn/adv لەوێدا، لەپاشان
wherever/weərˈevə(r)/adv له هەر کوێیەك
wherewithal/ˈweəwɪðɔːl/adv پاره، بۆ مەبەستی
wherry/n بەلەمێکی بچووکە
whet/wet/v ١-(چەقۆ) تیژ دەکا ٢- وادەکا دڵی ببا
whether/ˈweðə(r)/conj ئەگەر
whetstone/ˈwetstəʊn/n هەسان (بەردی تیژکردن)
which/wɪtʃ/adj کامە؟، کام؟
whichever/wɪtʃˈevə(r)/adj کام لەوە، کامە لەوە
whiff/wɪf/n-v ١-مژ ٢-جگەرەی بچووك
while/waɪl/conj-n کاتێك ، هەر کە- سەرباری/ ماوەی کات
whilst/waɪlst/n لەو کاتەی ، کاتێك کە
whim/wɪm/n هەوەس، ئارەزوو، حەزێکی لەناکاو
whimper/ˈwɪmpə(r)/v نوزەنوز دەکا، دەگریێ
whimsical/ˈwɪmzɪkl/adj مرۆڤێکی رەفتار سەیر/ نامۆ/ هەوەسباز
whine/waɪn/n گریان و پاڕانەوە- نوزەنوز
whip/wɪp/v بە قەمچی لێی دەدا، جەڵدەی لێدەدا
whip/wɪp/n قامچی

ڕۆژئاوا
wet/wet/adj تەڕبوو/باراناوی- خوناو/ لاواز، بێهێز-خاو
we've*we have
whack/wæk/v بەتوندی- بەقەیمی لێی دەدا
whacked/adj ماندوو، تاقەت چوو، شەکەت
whale/weɪl/n نەهەنگ
wharf/wɔːf/n لەنگەری بەندەرەکان/ شۆستەی بەندەر
what/wɒt/det-pron چی، بۆچی، چ؟
whatever/wɒtˈevə(r)/adj-pron ١- چی شتێك- هەرچ ٢- هەرچۆنێك بێت
whatever/adv ٢- هەرگیز
whatever چی (بۆ جەخت کردن)
wheat/wiːt/n گەنم، دانی گەنم
wheaten/adj گەنمی، لەگەنمە
wheedle/ˈwiːdl/v مەرایی، ماستاو چێتی دەکا
wheel/wiːl/n ویل، ڕینگ
wheel/v لەدەوری دەسوڕێتەوە
wheelbarrow/ˈwiːlbærəʊ/n عارەبانەی دەستی
wheeze/wiːz/v گیزەگیز خرەی سینگی دێ
whelp/welp/v ١-بەچکەی (سەگ، شێر ٢-لاسار
when/wen/adv کەی، کاتێك
whence/wens/adv لەوێوە-لە چ شوێنێك
whenever/wenˈevə(r)/adv هەرکاتێك
where/weə(r)/adv لەکوێ؟
whereabouts/ˌweərəˈbaʊts/adv لە چی شوێنێك/لەنزیك کوێ

خزربردوو
weatherman/ˈweðəmæn/n سەقاپیو/ پێشبینیکەری کەش وهەوا
weave/wi:v/v-n دەچنێ، پێکەوە دەچنێ، تەون
weaver/ˈwi:və(r)/n تەونچی، تەونکەر
web/web/n تۆڕ، پەردە، تەونی جاڵجاڵۆکە (داپیرۆچکە)
webbed/adj باڵندەی ئاوی (لە نێوان پەنچەکانیدا پەردەی گۆشتین هەیە)
webbing/ˈwebɪŋ/n قابریکەی بەهێز
wed/wed/v شوو دەکا، ژن دەهێنێ–زەماوەند دەکا
we would، We'd*we had
wedding/ˈwedɪŋ/n بووک گواستنەوە، زەماوەند، مارەبڕین ، شایی ، داوەت
wedge/wedʒ/n مێخ– پواز
wedlock/ˈwedlɒk/n ژن و مێردایەتی، شەرعی
Wednesday/ˈwenzdeɪ/n چوارشەممە
wee/wi:/adj بچووک– کەم
wee/n مێزکردن
wee/v مێزدەکا
weed/wi:d/n گژوگیای زیانبەخش
week/wi:k/n هەفتە
weekday/ˈwi:kdeɪ/n ڕۆژانی کار
week-end/ˌwi:kˈend/n پشوی کۆتایی هەفتە
weekly/ˈwi:kli/adj - adv هەفتانە
weeny/ˈwi:ni/adj زۆر بچووک
weep/wi:p/v دەگری، شیوەن دەکا
weigh/weɪ/v ١–دەکێشێ ٢–دیاریدەکا ٣– تاقیدەکاتەوە ٤– تێ‌دەفکرێ
weight/weɪt/n قورسایی– کێش
weighty/adj گران، کێشدار– قورس
weir/wɪə(r)/n بەنداو– بەربەست
weird/wɪəd/adj نامۆ، نەشاز– نارەز ناسروشتی
welcome/ˈwelkəm/adj بەسەرچاو، بەخێر بێن
weld/weld/v لحیمی دەکا، پێکەوەی دەنووسێنێ
welfare/ˈwelfeə(r)/n بەرژەوەندی گشتی، خۆشگوزەرانی/ ئاسایشی کۆمەڵایەتی
well/wel/n بیری ئاو
well/adj بەڵێ، باشە
well/adv بەتەواوەتی– بەشێوەیەکی ماقول– بەچاکی
well/v سەرئاو دەکەوێ/ خوێن فشقە دەکا
well-being/adj هەستکردن بە چالاکی (لەش ساغی)
well-connected/adj وەچەزادە (کوڕی پیاو)
well-known/adj ناسراو
well-meaning/adj نیەت باش
well-to-do/adj دەوڵەمەند، دەستڕۆ
well-worn/adj زۆر بەکارهێنراو، بێ‌کەڵك بوو
Welsh/welʃ/adj خەڵکی ناوچەی ویلز
went-go/v چوو
wept*weep/v گریا
were*be/v بوو
weren't*were not نەبوو
west/west/n ڕۆژ ئاوا
westerly/ˈwestəli/adv بەرەو ڕۆژئاوا
western/ˈwestən/adj ڕۆژئاوایی
westernize/ˈwestənaɪz/v دەستووری ڕۆژئاوایی بۆ ناو وڵات دەهێنێ–بە ڕۆژئاوایی دەکا
westward/adv بەرەو ڕۆژئاوا
westbound/ˈwestbaund/adj بەرەو

Waterloo/n ١-شەڕی واتەرلو (١٨١٥) ناپلیۆن تێدا شکا ٢-دۆڕانێکی یەکلاکەرەوە

watermark/ˈwɔ:təma:k/n هێمای ئاوی: هێمای ئارەڵکشان

water-melon/n شفتی-شووتی

water-mill/n ئاشی ئاوی

waterproof/ˈwɔ:təpru:f/n دژیەئاو، دژەئاو، ئاو ئادزێ

waterskiing/n لەسەرئاو ڕۆیشتن

water-tower/n تونلەیەک تانکی لەسەر بێت

waterway/ˈwɔ:təweɪ/n ڕێچکەیئاوی ڕێگای ئاوی ڕووبار

watery/ˈwɔ:təri/adj ١-ئاویی ٢-پڕ ئاو ٣- زەرد هەڵگەڕاو ٤-باراناوی

watt/wɒt/n (وات)هێزی کارەبا

wattle/ˈwɒtl/n ١-پەرژینێک بە گەڵاوق دروست کرابێ ٢-گۆشتی سوری هەڵواسراوی لەسەرەوە بۆ خوار

wave/weɪv/n ١-شەپۆل ٢-بەدەست هێما کردن ٣-لێواری درێژی ئاو ٤- جوولانی شەپۆلاوی

wave/v ١- شەپۆل دەدا ٢- سەر و بن دەکا ٣- پێش و پاش دەکا

wavelength/ˈweɪvleŋθ/n درێژی شەپۆل

waver/ˈweɪvə(r)/n لەرلەر

wavy/adj لوول، لوچ، شەپۆلاوی

wax/wæks/n ١-مۆم ٢- هەنگوین ٣- تورەیی

wax/v ١-سەرودای زیاتر دەگرێ ٢-دەبێتە

waxen/ˈwæksn/adj مۆمی، زەردهەڵگەڕاو

waxy/ˈwæksi/adj تورە

way/weɪ/n ١-ڕێگا ٢-شێوازی کار ٣- ڕەوت ٤- پێشکەوتن ٥- حاڵەت

way-bill/n لیستی شمەکی بارکراو

wayfarer/ˈweɪfeərə(r)/n ڕێبوار

waylay/weɪˈleɪ/n-v بۆسە/بۆسە دادەنێ

wayside/ˈweɪsaɪd/n لا ڕێ

wayward/ˈweɪwəd/adj منداڵێکی یاخی، چەقاوەسوو ، چەتوون

we/wi/pron ئێمە

weak/wi:k/adj لاواز، سووک

weaken/ˈwi:kən/v لاوازی دەکا

weakly/adv-adj بەلاوازی، بەسووکی/ لاواز

weakness/ˈwi:knəs/n لاوازی

weal/wi:l/n ١-خێر-باش ٢- شوێن قامچی یان دار لەسەر لەش

wealth/welθ/n سامان، گەنجینە/ زیادی، زۆری

wealthy/ˈwelθi/adj دەوڵەمەند- زەنگین

wean/wi:n/n شیر و خواردن دانە منداڵ

wean/v وادەکا وازبێنێ لە (شیر)- (جگەرە)

weapon/ˈwepən/n چەک

wear/weə(r)/n ١-جل لەبەرکردن ٢- دڕان- بێکەڵک بوون

wear/v ١-لەبەر دەکا ٢- خۆی دەگرێ ٣- لەکەڵکی دەخا ٤- ئەیارەکانی ماندوو دەکا

wearisome/ˈwɪərisəm/adj ماندوو، درێژ

weary/ˈweəri/adj ماندوو، بێ تاقەت

weather/ˈweðə(r)/n سەقا، کەش و هەوا

weather/v ١-زاڵ دەبێ ٢- بە ئاراستەی کەش وهەوا بەلەم داژوا

weather-beaten/adj (دەموچاوێکە)

warrant/ˈwɒrənt/n ١– پاسار،پاکانە
٢– فەرمانی گرتن

warrant/v ١–دەمێنێ– شایەن
٢–پاسار دەمێنێتەوە ٣–گەرەنتی دەکا

warranty/ˈwɒrənti/n گەرەنتی

warren/ˈwɒrən/n پارچە زەوییەك
کونی کەروێشکی تێدابێ –کونەکەروێشك/
زەوی کێروشك گرتن

warring/n چەند پارتێکی دژ بەیەك/ لا

warrior/ˈwɒriə(r)/n جەنگاوەر

warship/ˈwɔːʃɪp/n پاپۆری جەنگی

wart/wɔːt/n لونێر، بالۆکە

wartime/ˈwɔːtaɪm/n سەردەمی شەڕ

wary/ˈweəri/adj وریایە، بەئاگایە

was/wəz/v بوو

wash/wɒʃ/v-n ١–دەشوا، شووشتن
٢– راپێچ دەکا، راپێچی کردن
٣– رادەمالێ، رامالین

washable/adj (کوتالێك)دەشوردرێ

wash-basin/n شۆرەر– دەستشۆر و
سەرشۆر

washer/ˈwɒʃə(r)/n ١–جل شۆر
٢–بازنەیەکی پلاستیکی بچووك

washerwoman/n ژنێکیکرێگرتە بۆ
جل شۆرین/ئوتوکەر

washing/ˈwɒʃɪŋ/n شووشتن

washing/ˈwɒʃɪŋ/adj جلی شووشتن/
شۆردراو

wash-out/adj سەرنەکەوتوو

wasn't/v بەمانای (وانەبوو)

wasp/wɒsp/n زەردەواڵەی بچووك

wastage/ˈweɪstɪdʒ/n بزربوون، دۆڕان،
وێران

waste/weɪst/adj برینگ، وێران، وشك و
برینگ

waste/n ١–لەدەست دان ٢– پاشماوە

waste/v بەفیڕۆ دەدا

wasteful/ˈweɪstfl/adj دەست بلاو

waste-paper-basket/n سەبەتەی زبڵ

waste-pipe/n بۆری ئاوەڕۆ
بۆری ئاوی پیس

wastrel/ˈweɪstrəl/n کەسێکی هیچ
وپوچ، دەست بلاو

watch/wɒtʃ/n ١–شەونخوونی
٢–نۆبەداری ٣–کاتژمێری دەستی

watch/v چاودێری دەکا، نۆبەت دەگرێ

watchful/ˈwɒtʃfl/adj بەئاگا

watchman/ˈwɒtʃmən/n گارد،
حەسحەس ، پاسەوان

watchword/ˈwɒtʃwɜːd/n ١–وشەی
نهێنی ٢–دروشم

water/ˈwɔːtə(r)/n ١–ئاو
٢–هەڵچوون وداچوونیدەریا
٣–ئاودان– ئاودانی ئاژەڵ

water/v ئاودەدا، دەرشێنێ

water-bottle/n زەمزەمیە، مەتارەی ئاو

water-closet/n ئاودەست

water-colour رەنگە ئاوی یەکان–
بۆیەی ئاوی

water-course/ˈwɔːtəkɔːs/n جۆگە،
جۆگەلە

water-diviner ئاوناس

water-fall/ˈwɔːtəfɔːl/n تافگە، سیلاو

waterfowl/ˈwɔːtəfaul/n پەلەوەرێکی
ئاوی

waterfront/ˈwɔːtəfrʌnt/n قەراغی
ئاو(کەنار)/ بەراو

water-hole/n ١–سەرچاوەی ئاو/تەنکاو
٢–کون لەسەر بەستەڵەك

water-level/n ئاستی ئاو

waterlogged/ˈwɔːtəlɒgd/adj تێراو
خوساو

فەلاقەی دەکا

walloping/ˈwɒləpɪŋ/adj ١-زۆر گەورە، سەرنج ڕاکێش ٢-دۆڕانێکی ئابڕوبەر

wallow/ˈwɒləʊ/v ١-دەگەوزێ/ خۆی وەردەدا ٢-لەزەت وەردەگرێ

wallpaper/ˈwɔːlpeɪpə(r)/n کاغەزی سەر دیوار

wally/ˈwɒli/adj گەمژە/گەلحۆ، شێتۆ

walnut/ˈwɔːlnʌt/n گوێز ، دارگوێز

waltz/wɔːls/n سەماو مۆسیقای ڤالس

wan/wɒn/adj ڕەوگرژ، مۆن، مڕومۆچ زەردهەڵگەڕاو- شەکەت/ لێڵ

wand/wɒnd/n سونەچان، داردەست، داری جادوکەران

wander/ˈwɒndə(r)/v ١- پیاسە دەکا، دەگەڕێ ٢-ڕێ بزر دەکا

wanderings/ˈwɒndərɪŋz/n گەڕان/ گومڕا بوون

wane/weɪn/v بچووك دەبێتەوە، لاواز دەبێ، سیس دەبێتەوە

wangle/ˈwæŋgl/v فێڵی لێدەکا، بەفێل دەستی دەکەوێ/خۆی ڕزگار دەکا

want/wɒnt/n ١-کەمی، نەمان ٢- هەژاری، نەدارایی ٣-پێویستی

want/v ١-دەیەوێ ٢- پێویستی دەبێ

wanton/ˈwɒntən/adj سەرەڕۆ ، ژنی سۆزانی/ دڕندە/ قەشمەر

war/wɔː(r)/n شەڕ ، جەنگ

warble/ˈwɔːbl/v (بلبل) دەخوێنێ دەچریکێنێ

warbler/ˈwɔːblə(r)/n ١-مەلێکی بچوك/ باڵندەی بچوك ٢-خۆش ئاواز

ward/wɔːd/v لادەبا، پاڵدەدا

ward/n ١-قاوش ٢- دایەرەی هەڵبژاردنی شارەوانی ٣-چاودێری ٤-زیندان

ward off/v بەرەنگاری مەترسی دەکا، مەترسی لادەبا

warden/ˈwɔːdn/n ١-سەرپەرشتیار ٢-زیندانەوان-پاسەوانی زیندان

warder/ˈwɔːdə(r)/n گاردی بەندیخانە- پاسەوانی زیندان/ وەسی/ چاودێر- حاکم

wardress/ˈwɔːdrəs/n کچە گاردی بەندیخانە

wardrobe/ˈwɔːdrəub/n ١-دۆلابی جل وبەرگ ٢-جل وبەرگ

warehouse/ˈweəhaʊs/n کۆگای گەورە

wares/ˈweəz/n شمەك، کەل وپەل

warfare/ˈwɔːfeə(r)/n شەڕ ، جیهاد

warhead/ˈwɔːhed/n سەری تۆپ، نوکی تەقاوە ، ڕۆکێت

warily/adj بە وریایی (مەقەیەتی)

warlike/ˈwɔːlaɪk/adj ١- شەڕکەر، جەنگاوەر ٢-شەڕخواز

warm/wɔːm/adj گەرم

warm up/n گەرم کردنەوە

warm up/v (خواردن)گەرم دەکاتەوە

warmonger/ˈwɔːmʌŋgə(r)/n شەڕخواز

warmth/ˈwɔːmθ/n گەرمایی، پەرۆشی

warn/wɔːn/v ١-هەڕەشە دەکا ٢- وریای دەکاتەوە

warning/ˈwɔːnɪŋ/n ١-لە مەترسی ئاگاداری کردنەوە ٢-وریا کردنەوە

warp/wɔːp/v ١- دەشێوێنێ ٢- دەچەمێنێتەوە

warp/n تەونکاری، چنین، چەمانەوە

warpath/ˈwɔːpɑːθ/n سەرۆك دایەرەیەك/ خێڵێك حەز بە شەڕ بکات- تووڕەو تڕۆ/ دوژمنداری

Ww

W-w/ˈdʌbljuː/ پیتیبیست وسێیەم ئەلفبای ئینگلیزی

wad/wɒd/n ١-برێك لە ماددەیەكی نەرم ٢-برێك (پارە)/ هەندێ بەڵگەنامە ٣-ئاوەخن

wadding/ˈwɒdɪŋ/n برێك لە لۆكە یان خوری/ ئاوەخن

wade/weɪd/v ١- بە زەحمەت بەناو قوڕاو دەڕوا ٢- بۆكس وەشێنەكە زۆری لێدەدا- هێرش دەكاتە سەر

wafer/ˈweɪfə(r)/n پسكیتێكی زۆر نەرم (زوو وورد دەبێت)

waffle/ˈwɒfl/n ١- زۆر نەرم(كێك) ٢- زۆربڵێیی (بێ كردەوە)

waffle/v زۆر دەڵێ- مرۆڤی گێژ دەكا- هەر دەڵێ و هیچ ناكا

waft/wɒft/v ١-(بۆنێك)بەهەوادا بڵاودەبێتەوە ٢- رادەگرێ

wag/wæg/v (كلك، یان پەنجە یان سەر) دەجوولێنێ/ سەر دەهەژێنێ (نا)

wage/weɪdʒ/n كرێ/هەفتانە

wage/v (شەڕ)هەڵدەگیرسێنێ

wager/ˈweɪdʒə(r)/v شەرتانێ دەكا، قومار دەكا، گرەو دەكا

wager/n شەرتانێ ، گرەو

wag(g)on/ˈwæɡən/n ڤارگۆنی بارهەڵگر

waggle/ˈwæɡl/v رادەجڵەكێ- دەهەژێ- ئەم و ئەوسەر دەكا

wai. ..eɪf/n وێڵ ، گومڕا، ئاوارە

wail/weɪl/n شیوەن ، گریانی بەكوڵ

wail/v دەكروزێتەوە ، دەلاوێتەوە

waist/weɪst/n ناوقەد ، كەمەر

waistcoat/ˈweɪstkəʊt/n سوخمە/ ئێلەگ

wait/weɪt/v چاوەڕێی دەكا، دوادەخا

wait/n چاوەڕوانی

waiter/ˈweɪtə(r)/n گەرسۆن، ساقی، مەیگێڕ، شاگرد

waitress/ˈweɪtrəs/n خولام، خزمەتكار، كارەكەر(ژن)

waiting-list/n لیستی چاوەڕێكەران

waiting-room/n ژووری چاوەڕێكردن

waive/weɪv/v واز لێ دەهێنێ، دەست بەردار دەبێ، دەست هەڵدەگرێ

wake/weɪk/v لەخەو هەڵدەستێ، لەخەو ڕا دەبێ

wakeful/ˈweɪkfl/adj هەڵساو، وریا، ڕابوو

waken/ˈweɪkən/v لەخەو هەڵدەستێ/ هەڵدەستێنێ

wake/n ١-پاشماوەی ڕووی ئاو لە كاتی جوڵانی كەشتی ٢- كۆبوونەوە لەسەر جەستەی مردوو لە شەوی پێش شاردنەوە

walk/wɔːk/n ڕۆیشتن ، ڕێ كردن، پیاسەكردن

walk/v دەڕوا ، پیاسە دەكا

walkie-talkie/ˌwɔːki ˈtɔːki/n بێ تەل

walking-stick/n گۆچان، گۆپاڵ

walk-out/v بەتووڕەیی لەناكاوی دەردەچێ

walk-out/n مانگرتنی كرێكاران

walk-over/n بردنەوەیەكی ئاسان

walk-over/v ١-پشتی دەشكێنێ (لەشەڕ) ٢-فەرامۆشی دەكا

wall/wɔːl/n دیوار

wallet/ˈwɒlɪt/n جزدان

wallop/ˈwɒləp/v لێی دەدا،

١- لیستی ووشه ٢- کۆمەڵە ووشەیەك

vocal/ˈvəʊkl/adj فۆنیمی(دەنگیی)

vocalist/ˈvəʊkəlɪst/n گۆرانیبێژ

vocation/vəʊˈkeɪʃn/n ١-پیشە
٢- مەڵوێستێکی تایبەت

vocational/vəʊˈkeɪʃənl/adj پیشەیی

vociferous/vəˈsɪfərəs/adj دەنگ بەرز، ژاوەژاوکەر

vodka/ˈvɒdkə/n جۆرە شەرابێکی ڕوسییە

vogue/vəʊg/n مۆدێلێکی باو/میللیەت

voice/vɔɪs/n دەنگ

voiced/adj دەنگی گڕ(ب ، د)

void/vɔɪd/adj ١- بەتاڵ
٢- هەڵوەشاوە، پووچ ٣- بێ‌ئەوە- بەبێ

volatile/ˈvɒlətaɪl/adj فڕیو، هەڵمی، هەڵچوو

volcanic/vɒlˈkænɪk/adj گرکانی

volcano/vɒlˈkeɪnəʊ/n گرکان

vole/vəʊl/n مشکی کێلکە/جورج ئاسا

volition/vəˈlɪʃn/n ویست، خواست

volley/ˈvɒli/n ١- تۆپباران
٢- ژمارەیەك پەیمان و سوێند و نەفرەت..
٣- تۆپی هەوایی(فۆلیبۆل)

volt/vəʊlt/n فۆلت(کارەبا)

voltage/ˈvəʊltɪdʒ/n هێزی کارەبا

volubility/n زمانپاراوی

voluble/ˈvɒljʊbl/adj زمانپاراو

volume/ˈvɒljuːm/n ١-بەرگ ٢-قەبارە
٣-بەشێکی زۆر ٤-دەنگی بەرز-دەنگ
٥-سال

voluminous/vəˈluːmɪnəs/adj قەبارە گەورە

voluntarily/ˈvɒləntrəli/adv بەویستی خۆی

voluntary/ˈvɒləntri/adj ١- بەویست
٢- لەلای خۆیەوە بەخۆبەخشی خۆی

volunteer/ˌvɒlənˈtɪə(r)/n فیداکەر

volunteer/v لەخۆیەوە دێتەپێش

voluptuous/vəˈlʌptʃuəs/adj زایندە وروژێن/ هەست بزوێن

vomit/ˈvɒmɪt/n - v ڕشانەوە/دەرشێتەوە

voodoo/ˈvuːduː/n ڤودو(سحر و فێڵبازی)

voracious/vəˈreɪʃəs/adj زۆر خۆر، بەمەڵپە

vortex/ˈvɔːteks/n خوولخواردنی ئاو

votary/ˈvəʊtəri/n خۆتەرخانکەر بۆ ئایین و خزمەت

vote/vəʊt/n دەنگدان

voter/ˈvəʊtə(r)/n هەڵبژێر، دەنگدەر

votive/ˈvəʊtɪv/adj پەیوەست بە نەزر

vouch/vaʊtʃ/v کەفالەتی دەکا، پشتیوانی دەکا

voucher/ˈvaʊtʃə(r)/n فۆرمی خەرج کردن

vouchsafe/vaʊtʃˈseɪf/n ١-دەبەخشێ
٢-ڕێ دەدا

vow/vaʊ/n پەیمان، نەزر

vowel/ˈvaʊl/n پیتی بزوێن

voyage/ˈvɔɪɪdʒ/n گەشتی دەریایی درێژ خایەن

voyager/ˈvɔɪɪdʒə(r)/n گەشتیار

voyeur/vwaɪˈɜː(r)/n چاوباشقاڵ، چاوحیز، چاوگێڕ، لەزەت وەرگر لە شتی سێکسی

vulgar/ˈvʌlgə(r)/adj ١- باو ٢- بازاری، بێ‌ئەدەب

vulgarian/n شانازی بەدەوڵەمەندی خۆ کردن

vulnerable/ˈvʌlnərəbl/adj بەئاسانی ڕەخنەی لێدەگیرێت/دەڕوخێ- بەرگە ناگرێ

vulture/ˈvʌltʃə(r)/n ١- سیسارك
٢- سیسارکە کەچەڵ ٣- برسی

vulva/ˈvʌlvə/n قوز/ شەرمەجێ

viola/vi'əulə/n ١-(ڤیۆلا)کەمانی ئاوەندی ٢- گوڵە وەنەوشە
violate/'vaɪleɪt/v پێشێل دەکا
violence/'vaɪələns/n توندوتیژی
violent/'vaɪələnt/adj توندوتیژ، دڕ
violet/'vaɪələt/n ١- گوڵ وەنەوشە ٢- ڕەنگی وەنەوشەیی
violin/ˌvaɪə'lɪn/n کەمانچە
violinist/ˌvaɪə'lɪnɪst/n کەمانچەژەن
viper/'vaɪpə(r)/n ١- ماری ژەهراوی ٢- فێڵباز
virgin/'vɜːdʒɪn/n ١- پاقژ، پاکیزە- بێئەزموون ٢- عازەب، کچ
virginity/və'dʒɪnəti/n پاکیزەیی
virile/'vɪraɪl/adj ١-نێر ٢- خاوەن پیاوەتی- شیاوی زایەندەیی
virility/və'rɪləti/n پیاوەتی، هێزی زایندەیی
virtual/'vɜːtʃuəl/adj کاری، کرداری
virtually/'vɜːtʃuəli/adv بەڕاستی
virtue/'vɜːtʃuː/n چاك خوازی، باشی
virtuoso/ˌvɜːtʃu'əuzəu, -'əusəu/n مۆسیقاژەنی بلیمەت/کارامە/توێژەر
virtuous/'vɜːtʃuəs/adj چاك، ڕاستگۆ
virulent/'vɪrələnt, -rjəl-/adj کوژەر، ژەهری بەهێز
virus/'vaɪrəs/n ڤایرۆس
visa/'viːzə/n ڕێ پێدان بۆهاتنە ناوەوە
visage/'vɪzɪdʒ/n سیما ، ڕوخسار
vis-a-vis/ˌviːz ɑː 'viː/adv ڕووبەڕوو
viscount/'vaɪkaunt/n نازناوە(لەنێوان کۆشك وپاڕۆن) لە بارۆن بەرزترە لە کۆشکنشین نزمترە.
viscous/'vɪskəs/adj ١-لینج- گرەر
vise *vice/vaɪs/n قەنارە- مەنگەنە
visible/'vɪzəbl/adj بینراو، دیار
visibility/ˌvɪzə'bɪləti/n پلەی بینین
visibly/'vɪzəbli/adv لێی دیارە-لێی دەبینری
vision/'vɪʒn/n ١- بینین، ڕوانین٢-خەون
visionary/'vɪʒənri/adj خەیاڵی ، وەهمی
visit/'vɪzɪt/v سەردانی دەکا
visitor/'vɪzɪtə(r)/n میوان
visor/'vaɪzə(r)/n ١- بەشی داپۆشراوی دەموچاو لە کاتی کڵاوی ئاسنی لەسەر بکرێت ٢- بەرچاوڵ
vista/'vɪstə/n دیمەنی باریك و درێژ (لە دارستان)- زنجیرەیەك دیمەنی درێژ/ئاسۆ
visual/'vɪʒuəl/adj چاوەکی(بەصەری)
visualize/'vɪʒuəlaɪz/v دەمێنێتە مزری خۆی - لەخەیاڵی وێنەی دەکێشێ
vital/'vaɪtl/adj جەوهەری، بەلگەدار، باڵا
vitality/vaɪ'tæləti/n چالاکی
vitamin/'vɪtəmɪn/n ڤیتامین(پزیشکی)
vitiate/vɪʃieɪt/v پووچی دەکاتەوە
vitreous/'vɪtriəs/adj ئاوی- شوشەیی
vitriol/'vɪtriɒl/n زاج(زاخ)ماددەیەکی کیمیاییە ترشی سولفۆر
vitriolic/ˌvɪtri'ɒlɪk/adj قسەی ناشیرین پێ کردن/زمان پیس
vituperate/vɪˌtjuːpə'reɪt/v جنێوی پێدەدا/ ئەفرەتی لێدەکا
vituperation/vɪˌtjuːpə'reɪʃn/n جنێوپێدان
vivacious/vɪ'veɪʃəs/adj شالاوێکی چالاك (بەچاکی دێت)/ گورج
vivavoce/adj-adv زارەکی/ بەدەم
vivid/'vɪvɪd/adj وەسفێکی چاك پرشنگدار- بەرەونەق
vivisection/ˌvɪvɪ'sekʃn/n توێکاری ئاژەڵ زیندوو
vixen/'vɪksn/n ١- مێیەی ڕێوی ٢- ژنێکی هەڵەشە- شەڕانی
vocabulary/və'kæbjələri/n

vice/vaɪs/n ١- خاڵی لاوازی ٢-خەوش، عەیب ٣- ئامێری دارتاشیو ئاسنگەری ٤- جێگیری سەرۆك
viceroy/ˈvaɪsrɔɪ/n جێگیری پاشا
vice versa/ˌvaɪs ˈvɜːsə/adj پێچەوانە
vicinity/vəˈsɪnəti/n لەتەنیشت ، نزیك- هاوسێی
vicious/ˈvɪʃəs/adj ١-شەڕانی، دڕ خەوشدار ٢- هیچ وپوچ ، بێئاکار
vicissitude/vɪˈsɪsɪtjuːd/n گۆڕان (پۆڵ (دەوران)
victim/ˈvɪktɪm/n قوربانی، قوچ
victimization/ˌvɪktɪmaɪˈzeɪʃn/n تۆڵە، سزا
victimize/ˈvɪktɪmaɪz/v تۆڵەی لێ دەسەنێ(سزای دەدا)
victor/ˈvɪktə(r)/n سەرکەوتوو- زاڵ
Victorian/vɪkˈtɔːriən/n سەردەمی شاژنە فکتۆریا
victorious/vɪkˈtɔːriəs/adj سەرکەوتوو
victory/ˈvɪktəri/n سەرکەوتن
victual/v ئازووقە دەبەخشێ
victualler/n بازرگانی خۆراك
video-tape/ˈvɪdiəʊteɪp/n شریتی ڤدیۆ
vie/vaɪ/v بەربەرەکانێی دەکا
view/vjuː/n ١-تێڕوانین ٢- دیمەن ٣- بیروڕا، بۆچوون
view/v ١- تەماشا دەکا ٢- تاقیدەکاتەوە
viewer/ˈvjuːə(r)/n ١-بینەر ٢- گەورەکەرەوەی وێنە
viewfinder/ˈvjuːfaɪndə(r)/n ئامێرێکی کامیرایە ئەو ناوچانە لەرێگای ئاوێنەی کامیراوە بەشێوەی وێنە پیشان دەدا.
vigil/ˈvɪdʒɪl/n شەوگێری، شەو وراگابوون
vigilance/ˈvɪdʒɪləns/n بەئاگایی/ چاودێری کردن
vigilant/ˈvɪdʒɪlənt/adj بەئاگا/چاودێر
vigilante/ˌvɪdʒɪˈlænti/n ئەندامی ئاسایش/ ئەندامی کۆمیتەی چاودێری
vigorous/ˈvɪgərəs/adj بەهێز، چالاك
vigour/ˈvɪgə(r)/n هێز، چالاکی
Viking/ˈvaɪkɪŋ/n چەتەی ڤایکنگ دزی دەریا
vile/vaɪl/adj ١- هیچ وپوچ٢- بێقیمەت
vilify/ˈvɪlɪfaɪ/v ١-شتی هیچ وپوچ دەڵێ ٢-غەیبەتی دەکا
villa/vɪlə/n ١- خانووی گوند ٢-ماڵێك لەقەراغ شار
village/ˈvɪlɪdʒ/n گوند
villager/ˈvɪlɪdʒə(r)/n گوندی- دێهاتی
villain/ˈvɪlən/n بێڕەوشت، هیچ وپوچ، شەیتان، خراپەکار
villainy/ˈvɪləni/n شەڕخوازی/ڕەفتار بەدی
vim/vɪm/n چالاکی، بەهێز
vindicate/ˈvɪndɪkeɪt/v دەسەلمێنێ
vindication/ˌvɪndɪˈkeɪʃn/n بەڵگە ، هەنجەت، سەلماندن
vindictive/vɪnˈdɪktɪv/adj کینە لەدڵ، تۆڵەکەر
vine/vaɪn/n ١-بۆڵە ترێ ٢- ڕووەکێکی هەڵچوو
vinegar/ˈvɪnɪgə(r)/n سرکە
vineyard/ˈvɪnjəd/n بەرسیلە(ترێ)/ڕەزی ترێ
vintage/ˈvɪntɪdʒ/n وەرزی ترێچنین/ ترێ ڕنین
vintner/ˈvɪntnə(r)/n بازرگانی شەراب
vinyl/ˈvaɪnl/n ماددەی دروست کردنی پلاستیك/ڤینیل

vermilion/vəˈmɪliən/n ماددەیەکی سوورە/ کیمیایی سوورێکی کراوە

vermin/ˈvɜːmɪn/n ١-ئاژەڵی کێوی زیانگەیەنەر ٢- ئاژەڵی مشەخۆر

verminous/ˈvɜːmɪnəs/n ١-مشەخۆر ٢- پڕە لە زیندەوەر

vermouth/ˈvɜːməθ/n شارەقی سپی

vernacular/vəˈnækjələ(r)/adj زمانی ڕەشە خەڵك/ناوچەیی

vernal/ˈvɜːnl/adj بەهاری

versatile/ˈvɜːsətaɪl/adj بەهرەوەر

versatility/ˌvɜːsəˈtɪləti/n بەهرەمەندی

verse/vɜːs/n ١-هەڵبەست، شعر ٢- بەشێکی سەربەخۆ لە چامەیەك- کۆپلە شیعر ٤-ئایەتێك لە قورئانی پیرۆز

versed/vɜːst/adj شارەزا، پسپۆڕ

version/ˈvɜːʃn, ˈvɜːʒn/n ١-وەرگێڕان ٢- گێڕانەوەی ڕووداو-چاپ

versus/ˈvɜːsəs/prep دژ، بەرامبەر

vertebra/ˈvɜːtɪbrə/n ١- بڕگە/ بەشێکی ئێسکە پشتە ٢- بڕبڕە

vertebrate/ˈvɜːtɪbrət/adj ئاژەڵی بڕبڕەدار

vertex/ˈvɜːteks/n دوند، لووتکە

vertical/ˈvɜːtɪkl/adj ستوونی/شاقوولی

vertigo/ˈvɜːtɪgəʊ/n سەرگێژ خواردن

verve/vɜːv/n چالاکی، چەلەنگی/هێدی

very/veri/adv زۆر

very/adj هەمان شت، خۆی

vespers/ˈvespəz/n نوێژی شێوان (لەلای‌فەلە)

vessel/ˈvesl/n ١- قاپ ٢- دەمار ٣- پاپۆڕ

vest/vest/n ١- بن کراس- ژێرکراس- ئەتەك ٢- سوخمە ٣- جل وبەرگی ڕەسمی ئاهەنگ

vest/v پێی دەبەخشێ/دەگەڕێتەوە

vestibule/ˈvestɪbjuːl/n ژێر تاق/دەروازە

vestige/ˈvestɪdʒ/n ١-شوون-شوێنپێ ٢-شوێنەوار- پاشماوە

vestment/ˈvestmənt/n جبەی قەشە/ڕۆژیی ڕێ و ڕەسم

vestry/ˈvestri/n ١- ژووری پاراستنی جلوبەرگی ناو کلێسا ٢- ژووری وانە و نوێژی یەکشەممە(لای فەلە)

vet/vet/n پزیشکی ئاژەڵان

vet/v باش دەپشکنێ

veteran/ˈvetərən/n ١- بلیمەت ، شارەزا- بەئەزموون ٢- جەنگاوەری کۆن ٣- سەربازی(دەرچوو)

veterinary/ˈvetrənri/adj ئاژەڵکاری

veto/ˈviːtəʊ/n ڤیتۆ، مافی بەرپەچ دانەوە

vex/veks/v توورەی دەکا، بێزاری دەکا

vexation/vekˈseɪʃən/n ١-بێزاری ٢-تێکچوون

vexatious/vekˈseɪʃəs/adj بێزارکەر

via/ˈvaɪə, ˈviːə/prep لەرێگای

viable/ˈvaɪəbl/adj توانای ژیان و گەشەسەندنی هەیە/ پراکتیك دەکرێ

viaduct/ˈvaɪədʌkt/n پردێك لەسەر دۆڵێك/پرد

vial/ˈvaɪəl/n شووشەی بچوکی دەرمان

vibrant/ˈvaɪbrənt/n پڕاو، لەرەلەرکەر

vibrate/vaɪˈbreɪt/v دەهەژێ/لەرەلەری دەکەوێتێ، بەلەرەلەر دەکەوێ

vibration/vaɪˈbreɪʃn/n لەرەلەر، پڕاپی

vicar/ˈvɪkə(r)/n ١- قەشە ٢- جێگیر ، یاریدەدەر

vicarage/ˈvɪkərɪdʒ/n ماڵی شوانی کلێسا

vicariously/vɪˈkeəriəsli/adj لەجیاتی ئەو

vendetta/ven'detə/n دوژمنایەتی رکابەرایەتی- ئاژیٚشە

vendor/'vendə(r)/n فرۆشیار

veneer/və'nɪə(r)/n تویٚکل

venerable/'venərəbl/adj ١-بەریٚز، بەویقار ٢-نازناوی شەمشون(فەلە)

venerate/'venəreɪt/n ریٚزی دەگریٚ

veneration/ˌvenə'reɪʃn/n ریٚز گرتن

venereal/və'nɪəriəl/adj ١-تووش بوون بە نەخۆشی ئەندامەکانی زاوزیٚ ٢-پەیوەست بە ئەندامەکانی جووت بوونەوە

venereologist/n پزیشکی پسپۆر بە نەخۆشی یەکانی ئەندامەکانی زاوزیٚ

vengeance/'vendʒəns/n تۆڵە

venial/'vi:niəl/adj هەڵەی بچووک، لیٚبوردراو/ گوناهی‌بچووک

venison/'venɪsn/n گۆشتی ئاسک

venom/'venəm/n ١-ژەهر ٢-کینە-رق

venomous/'venəməs/adj کینەلەدڵ، ژەهراوی

vent/vent/n ١-کون- دەرچە ٢- هەواکیٚش

ventilate/'ventɪleɪt/v ١-هەوادەگۆڕیٚ ٢- گازندە دەکا

ventilation/ˌventɪ'leɪʃn/n هەواگۆڕی

ventilator/'ventɪleɪtə(r)/n پانکە

ventricle/'ventrɪkl/n سکۆڵە (بەشیٚکی‌دڵ) ٢-هەر بەشیٚکی بۆشی جەستە

ventriloquist/ven'trɪləkwɪst/n بەبیٚ لیٚوجوڵان قسەدەکات

venture/'ventʃə(r)/n سەرەرۆیی

venture/v ١- خۆی پیٚدەدا- سەرەرۆیی دەکا ٢- دەویٚریٚ

venue/'venju:/n جیٚژوان

veracious/adj ڕاستگۆ-راست-

veracity/və'ræsəti/n ڕاستی، هەق

veranda(h)/ və'rændə/n بەلکونەی داپۆشراو

verb/vɜ:b/n کار، فرمان

verbal/'vɜ:bl/adj ١-ئاخافتنی- بەقسە ٢- زارەکی ٣- وەرگیٚرانی وشە بەوشە ٤- رستەیەکی کاری

verbalize/'vɜ:bəlaɪz/v بە وشە دەردەبڕیٚ

verbatim/vɜ:'beɪtɪm/n بەیەك قسە، دەقاو دەق- وشە بە وشە

verbiage/'vɜ:bɪɪdʒ/n قسە زۆر کردن/ وشەی ناپیٚویست

verbose/vɜ:'bəʊs/v زۆر قسە دەکات(زۆر بلیٚ)

verbosity/vɜ:'bɒsəti/n دریٚژ کردنەوە/ دریٚژدادڕی

verdant/'vɜ:dnt/adj ١- نویٚ وسەوز ٢- بیٚ‌ئەزموون

verdict/'vɜ:dɪkt/n ١- حوکم، بڕیاری دادگا ٢- ڕا

verdigris/'vɜ:dɪgri:/n ژەنگ/کەرو

verdure/n سەوزایی، شینایی، کەسکاتی

verge/vɜ:dʒ/n قەراغ، لیٚوار، کەنار

verge/adv-v لە قەراغ/ لیٚی نزیکە

verger/'vɜ:dʒə(r)/n ١-فەرمانبەری فرمەرك ٢-جیٚگری سەرۆك

verification/ˌverɪfɪ'keɪʃn/n سەلماندن

verify/'verɪfaɪ/v ١-ڕاستی دەردەخا ٢- ئیسپات دەکا ٣- جەختی لەسەر دەکا

verily/'verɪli/adv بەڕاستی/لە ڕاستیدا

verisimilitude/ˌverɪsɪ'mɪlɪtju:d/n لاسایی کردنەوە/ڕوخسار

veritable/'verɪtəbl/adj ڕاستەقینە/ڕاست

verity/'verəti/n هەق، ڕاستی، ڕەسەن

vermicide/n کرم کوژ

vermicular/adj کرمی/ جیهانی کرم

شەرمەنگیزی/هۆڤانیەت

vane/veɪn/n با پێو/بای ناش

vanguard/ˈvæŋɡɑːd/n پێشین، پێشڕەو/ پێشەنگ

vanilla/vəˈnɪlə/n ڤانیلا(کێك) بۆن

vanish/ˈvænɪʃ/n ١-پەرش وبڵاو دەبێ ٢- لەچاو بزر دەبێ

vanity/ˈvænəti/n شانازی، غروری

vanquish/ˈvæŋkwɪʃ/v بەسەریدا زاڵ دەبێ/دەیشکێنێ

vapid/ˈvæpɪd/adj ١- ناخاوتنێکی بەتاڵ(قسەی قۆپ) ٢- بێتام

vaporize/ˈveɪpəraɪz/v دەبێتە هەڵم

vapour/ˈveɪpə(r)/n تەمێکی کەم

variable/ˈveəriəbl/adj گۆڕاو

variance/ˈveəriəns/n پێچەوانە، ناتەبایی

variation/ˌveəriˈeɪʃn/n گۆڕین، ناکۆکی

varicose/ˈværɪkəus/adj تووشی بایەری پێبوو(دەوالی) پێ بەل/ئەستور بوون

varied/ˈveərid/adj جۆراوجۆر، هەمەچەشنە

variegated/ˈveəriəgeɪtɪd/adj ڕەنگاورەنگ، نەخشین

variety/vəˈraɪəti/n ١-جۆراوجۆر ٢- هەمەجۆر ٣- چەشن ٤- شانۆگەری جۆراوجۆر

various/ˈveətiəs/adj هەمەڕەنگ

varnish/ˈvɑːnɪʃ/n وارنیش پۆلیش/ ڕەونەقکەر

vary/ˈveəri/v دەگۆڕێ، هەمە چەشنەی دەکا

vase/vɑːz/n گوڵدان

Vaseline/ˈvæsəliːn/n وازەلین(مەلحەم)

vassal/ˈvæsl/n ١-کرێگرتەی زەوی کشتوکاڵی ٢-خولام- سەپان ٣-ژێردەست

vast/vɑːst/adj فراوان، مەزن

vastly/ˈvɑːstli/adv بەفراوانی

vat/væt/n حەوزی دەباغی، قاپێکی گەورە

Vatican/ˈvætɪkən/n ڤاتیکان(دەوڵەت) (پاپانشین)

vault/vɔːlt/n ١- گومەت، گومبەت، گومەز ٢- گۆڕ

vaunt/vɔːnt/v شانازی دەکا

veal/viːl/n گۆشتی گۆلك

veer/vɪə(r)/n لادەدا، ڕووی دەگۆڕێ

vegetable/ˈvedʒtəbl/n سەوزە، تەرە، فیقی

vegetarian/ˌvedʒəˈteəriən/n ڕووەکی، گۆشت نەخۆر

vegetate/ˈvedʒəteɪt/v وەك رووەك دەژی (بێ چالاکی)

vegetation/ˌvedʒəˈteɪʃn/n رووەك ، ژیانی رووەکی

vehemence/ˈviːəməns/n توندی ، تیژی

vehement/ˈviːəmənt/adj تیژ، وێرانکەر

vehicle/ˈviːəkl/n ئۆتۆمبێل/کەرەستە/هۆکار

veil/veɪl/n ڕووپۆش، پێچە

vein/veɪn/n ١- وورده دەمار ٢- شەق- کەلێن ٣- گێول، خولق ٤- شێواز

vellum/ˈveləm/n پێستە

velocity/vəˈlɒsəti/n خێرایی،ڕێژەی خێرایی (ڕووناکی)

velvet/ˈvelvɪt/n کوتاڵ(قەدیفە)

velvety/adj قەدیفەیی

velveteen/ˌvelvəˈtiːn/n کوتاڵێکی لۆکەیییە وەکو قەدیفە وایە

venal/ˈviːnl/adj بەرتیل خۆر

vend/vend/v ١-دەفرۆشێ ٢-بڵاودەکاتەوە-

Vv

V-v/vi:/ پیتی بیست ودووەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

vacancy/ˈveɪkənsi/n ١- بەتاڵی، بۆشیی ٢-جێی/پیشەی بەتاڵ

vacant/ˈveɪkənt/adj ١- بەتاڵ ٢- نەگیراوە ٣- گەمژە- بێمانا

vacantly/adv بەگێژی

vacate/vəˈkeɪt/v چۆڵ دەکا- وازدێنێ

vacation/vəˈkeɪʃn/n ١-چۆڵ کردن ٢-مۆڵەت ٣-پشوو

vaccinate/ˈvæksɪneɪt/v دەرزیلێدەدا

vaccination/ˌvæksɪˈneɪʃn/n دەرزی لێدان (گرانەتا)

vaccine/ˈvæksi:n/n کوتان

vacillate/ˈvæsəleɪt/v ڕاڕایی دەبێ، دوودڵ دەبێ

vacillation/ˌvæsəˈleɪʃn/n ڕاڕایی، دوودڵی

vacuous/ˈvækjuəs/adj بەتاڵ، هیچ بیرێکی تێدا نیە

vacuum/ˈvækjuəm/n ١-بۆشایی ٢-گسکی کارەبایی ٣-شووشەی ترمز

vagabond/ˈvægəbɒnd/adj بەرەڵڵا، دەربەدەر

vagina/vəˈdʒaɪnə/n ١-میزەڕۆ ٢-کیلان

vaginal/vəˈdʒaɪnl/adj پەیوەست بە کۆئەندامی ئافرەت

vagrancy/ˈveɪgrənsi/n ئاوارەیی، دەربەدەری

vagrant/ˈveɪgrənt/adj سواڵکەر، دەربەدەر

vague/veɪg/adj تەمومژاوی ، نادیار

vaguely/adv بە نادیاری

vain/veɪn/adj ١-پووچ ٢- بەتاڵ- بێکەڵک ٣- لووت بەرز

vale/veɪl/n شیو، دۆڵ

valency/ˈveɪlənsi/n هاوتای ڕەگەز(کیمیا)

valentine/ˈvæləntaɪn/n خۆشەویست

valentine card بلیتی خۆشەویستی ئاشقان ڕۆژی ١٤ی شوبات دەیگۆڕنەوە- ڕۆژیئاشقان- ڕۆژیڤالەنتاین

valet/ˈvæleɪ, ˈvælɪt/n خزمەتکاری جل و بەرگی گەورەکەی ئوتوکەری هوتێل

valiant/ˈvæliənt/adj زۆر ئازا

valid/ˈvælɪd/adj ١-چاک، ساغ، بەکار ٢- یاسایی، شەرعی

validate/ˈvælɪdeɪt/v ١-مۆری دەکا ، ڕازی دەبێ ٢- بەشەرعی دەکا

validity/vəˈlɪdəti/n شەرعی، لایەنی یاسایی-دەسەڵات

valise/vəˈli:z/n جانتای سەفەر

valley/ˈvæli/n شیو، دۆڵ

valorous/adj ئازا، جەربەزە

valour/ˈvælə(r)/n ئازایەتی

valuable/ˈvæljuəbl/adj بە نرخ ، بە بەها

valuation/ˌvæljuˈeɪʃn/n نرخاندن

value/ˈvælju:/v دەنرخێنێ بەچاکی هەڵدەسەنگێنێ

value/n ١- بەها٢- گرنگی ٣- ئاکار ٤- ئاست

valve/n جەمپەی گرەر/دەمەك

vampire/ˈvæmpaɪə(r)/n خوێن مژ (ئاژەڵێکی خورافی)

van/væn/n ١- ئۆتۆمبێلێکی داپۆشراوی گواستنەوە ٢- عەرەبانەی شەمەندەفەر ٣- پێشڕەوی سوپا

vandal/ˈvændl/n شەڕەنگێز- هۆڤانی- تێکدەر

vandalism/ˈvændəlɪzəm/n گیانی

upside-down/ˌʌpsaɪd ˈdaʊn/adv سەرەو قلپ/سەراوقوون
upstairs/ˌʌpˈsteəz/adj نهۆمی سەرەوە
upstanding/ˌʌpˈstændɪŋ/adj ساغ- قیت
upstream/ˌʌpˈstriːm/adv بەپێچەوانەی شەپۆلی دەریا
uptake/ˈʌpteɪk/v بە هێمایەك تێدەگا سەر لێشێواو،
uptight/ˌʌpˈtaɪt/adj دڵەڕاوکێ- ترساو
up to date/ˌʌp tə ˈdeɪt/adj هاوچەرخ، نوێ
upward/ˈʌpwəd/adj/ دەچێتە سەرەوە/ بەرەو سەرەوە
uranium/juˈreɪniəm/n یۆرانیۆم
urban/ˈɜːbən/adj شارستانی- شاریی
urbane/ɜːˈbeɪn/adj ڕەوشت باش- بەرێز
urchin/ˈɜːtʃɪn/n کوڕێکی شەڕانی، چەقاوەسو
urge/ɜːdʒ/v هانی دەدا
urgency/ˈɜːdʒənsi/n پێویستی- زوو- پەلە
urgent/ˈɜːdʒənt/v خێرا، زۆر پێویست
uric/ɜːrɪk/adj ترشی یۆریك(مێز)
urinal/n ١-تەوالێتی مێز ٢-شوێنی مێز کردن
urinate/ˈjʊərɪneɪt/v مێز دەکا
urine/ˈjʊərɪn/n مێز
urn/ɜːn/n گۆزە- گوڵدان
us/əs/prop ئێمە(بەرکار)
usage/ˈjuːsɪdʒ/n ١- بەکارهێنان ٢- لە زماندا باوە بەکارهێنانی
use/juːs/n بەکار هێنان
use/juːz/v بەکاری دەهێنێ
used/juːzd/adj کۆنە باش
useful/ˈjuːsfl/adj بەسوود
useless/ˈjuːsləs/adj بێسوود
usher/ˈʌʃə(r)/n ڕابەر- ڕێپیشاندەر دەرگاوان
usher/ˈʌʃə(r)/v جێی- ڕێی پێ پیشان دەدا
usherette/ˌʌʃəˈret/n (کچێك)لە سینەما جێگا بۆ خەڵکەکە دەست نیشان دەکات
usual/ˈjuːʒuəl/adj باو/ئاسایی
usually/ˈjuːʒuəli/adv بەزۆری
usurer/ˈjuːʒərə(r)/n بەرتیل خۆر
usurp/juːˈzɜːp/v زەوتی دەکا/داگیری دەکا
usurper/juːˈzɜːpə(r)/n زۆردار، زەوتکەر
usury/ˈjuːʒəri/n (ربا) سو
utensil/juːˈtensl/n ئامێر/ کەلوپەل
uterus/ˈjuːtərəs/n (ڕەحمی) ئافرەت
utilitarian/ˌjuːtɪlɪˈteəriən/adj فەلسەفەی سوود گەیەنەری
utility/juːˈtɪləti/n سوود
utilize/ˈjuːtəlaɪz/v بەکاری دەهێنێ
utmost/ˈʌtməʊst/adj تا ئەوپەری- بێ‌ڕادە
Utopia/juːˈtəʊpiə/n یۆتۆپیا(شارێکی نموونەیی)
Utopian/juːˈtəʊpiən/adj نموونەیی، بیرێکی سەرابی
utter/ˈʌtə(r)/adj تەواو
utterance/ˈʌtərəns/n دەستەواژە، قسە/ ئاخاوتن
uttermost/adj تا ئەوپەری مەبەست
uvula/ˈjuːvjələ/n قورقوراگە/ پارچە گۆشتی پشتەوەی سەرووی دەم

(مردنیکی)ناوەخت

untold/ˌʌnˈtəʊld/adj ١-نەگوتراو، باس نەکراو
٢- لەحساب نایەت، ناژمێردرێت

untouchable/ʌnˈtʌtʃəbl/adj - n دەستی لێنادرێت (توخنی‌ناکەوێت)/ ئەندامی نزمترین چین

untoward/ˌʌntəˈwɔːd/adj نەویستراو

untried/ˌʌnˈtraɪd/adj ١-هەوڵ نەدراو
٢- زیرەك نیە

untrue/ʌnˈtruː/adj ١-درۆزن، ناراست
٢- بێوەفا

untruth/ˌʌnˈtruːθ/n درۆودەلەسە

unturned/ˌʌnˈtɜːnd/adj دەرگا نەما نەیکوتێ (هەوڵێکی زۆر دەدا)

unused/ʌnˈjuːzd/adj بەکار نەهێنراو

unusual/ʌnˈjuːʒuəl/adj نائاسایی

unveil/ˌʌnˈveɪl/v پەردەی لادەدا

unwanted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj نەویستراو

unwarranted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj بێبیانوو، هەروا

unwell/ʌnˈwel/adj ماندوو ، نەخۆش

unwieldy/ʌnˈwiːldi/adj گران بەکاردێت

unwilling/ʌnˈwɪlɪŋ/v حەزناکات، نایەوێت

unwind/ˌʌnˈwaɪnd/v پشوو دەدا

unwise/ˌʌnˈwaɪz/adj گەمژە، گێلەپیاو

unwitting/ʌnˈwɪtɪŋ/adj بەبێ‌قەست/ بێ‌ئاگا

unworldly/ʌnˈwɜːldli/adj گوێبە دنیا نادات (خواپەرست)

unworthy/ʌnˈwɜːði/adj شایانی نیە

unwritten/ˌʌnˈrɪtn/adj نەنووسراو

unzip/ˌʌnˈzɪp/v (زنجیر) دەکاتەوە

up/ʌp/adv لە سەرەوە/بەرەو سەرەوە

upbraid/ʌpˈbreɪd/v بەتوندی رەفتاری لەگەل دەکا (سەرزەنشتی دەکا)

upbringing/ˈʌpbrɪŋɪŋ/n پەروەردەکردن

upheaval/ʌpˈhiːvl/n گۆڕانێکی مەزنی لە ناکاو

uphill/ˌʌpˈhɪl/adj (بەرەو) سەرەوە، دژوار

uphold/ʌpˈhəʊld/v پشتیوانی دەکا

upholster/v (کورسی بە شتی نەرم) دادەپۆشێ

upholstered/ʌpˈhəʊlstəd/adj قەلەو، خڕوپڕ

upholsterer/ʌpˈhəʊlstərə(r)/n قاڵی چن، مافورچن

upholstery/ʌpˈhəʊlstəri/n پیشەی چنین

upkeep/ˈʌpkiːp/n چاککردنەوە، سەرپەرشتی کرێ ی لێ چاکردنەوە

uplift/ˌʌpˈlɪft/v وورە بەرز دەکاتەوە/ بەرز دەکاتەوە

upon/əˈpɒn/prep لەسەروەی

upper/ˈʌpə(r)/adj سەرەوە، لە بلندایی، لە بەرزایی

uppermost/ˌʌpəməʊst/adj بەرزترین ، بلندترین

upright/ˈʌpraɪt/adj ستوونی- رەپ

upright/ˈʌpraɪt/adj ڕاست، پاك

uprising/ˈʌpraɪzɪŋ/adj ڕاپەڕین- یاخیبوون

uproar/ˈʌprɔː(r)/n ژاوەژاو

uproarious/ʌpˈrɔːriəs/adj ناهەنگێکی دەنگ بەرز- بەژاوەژاو

uproariously/adv بە ژاوەژاوی

uproot/ˌʌpˈruːt/v (ڕەگی) هەڵدەکێشێ

upset/ʌpˈset/v قلپی دەکاتەوە ، تێکی دەدا

upshot/ˈʌpʃɒt/n ئەنجام/جەوهەر/کرۆك

بەزەیی پێدا نایەتەوە (رەحم ناکات)

unreliable/ˌʌnrɪˈlaɪəbl/adj پشتی پێنابەسترێت

unrelieved/ˌʌnrɪˈliːvd/adj شڕ

unremitting/ˌʌnrɪˈmɪtɪŋ/adj هەواڵێکی بەردەوام

unrepeatable/ˌʌnrɪˈpiːtəbl/adj دووبارە نابێتەوە

unrequited/ˌʌnrɪˈkwaɪtɪd/adj (خۆشەویستی) یەك سەرە (لەیەك لاوە)

unreservedly/ˌʌnrɪˈzɜːvd/adv ڕوو بە ڕوو، بەئاشکرا

unresolved/adj دوودڵ، ڕاڕا

unrest/ʌnˈrest/n شێواوی، ناڕاوە، ناسەقامگیری

unripe/ˌʌnˈraɪp/adj پێنەگەیشتوو، کاڵ

پێچەکەی دەکاتەوە

unroll/ʌnˈrəʊl/v (لوولیەکەی دەکاتەوە)

unruffled/ʌnˈrəfld/adj هێمن، خۆڕاگر

unruly/ʌnˈruːli/adj یاخی، سەرشێت

unsafe/ʌnˈseɪf/adj ترسناك

unsaid/ʌnˈsed/adj نەوتراوە/ناوترێ

unscathed/ʌnˈskeɪðd/adj تووشی هیچ نەبووە/ زیانی پێنەکەوتووە

unscrew/ˌʌnˈskruː/v بورغییەکە دەکاتەوە

unscrupulous/adj بێویژدان

unseasoned/adj دارێکە نەگەییو بێ وەرز/ وەرز نەهاتوو

unseat/ˌʌnˈsiːt/v ١-دایدەگرێ، لای دەبا، دەری دەکا

٢- لەسەرئەسپەکەی دایدەگرێتە خوارێ

unseemly/ʌnˈsiːmli/adj بێ ئەدەب/ نادروست

unseen/ˌʌnˈsiːn/adj نەبینراو، تێبینی نەکراو

unsettled/ˌʌnˈsetld/adj نیگەران، ڕاڕا، ناسەقامگیر

unshakeable/ʌnˈʃeɪkəbl/adj سەقامگیر/ناهەژێ- نەهەژاو

unshaven/ˌʌnˈʃeɪvn/adj نەتاشراو(ریش)

unsightly/ʌnˈsaɪtli/adj چارەگران، ناشیرین

unskilled/ˌʌnˈskɪld/adj ناکارامە

unsophisticated /ˌʌnsəˈfɪstɪkeɪtɪd/adj سادە، ساکار

unsound/ˌʌnˈsaʊnd/adj خەوشدار، ناتەواو

unspeakable/ʌnˈspiːkəbl/adj وەسف ناکرێت/ناگوترێ

unspoken/ʌnˈspəʊkn/adj نەوتراو

unstable/ʌnˈsteɪbl/adj ناسەقامگیر

unsteady/ʌnˈstedi/adj بە لارەلار

unsuitable/ʌnˈsuitəbl/adj ناشایستە/نەگونجاو

unsure/ˌʌnˈʃʊə(r)/adj نادڵنیا

unsuspecting/ˌʌnsəˈspektɪŋ/adj گومان هەڵنەگر(دڵنیایە)

untapped/ˌʌnˈtæpt/adj نۆبەرە، دەستی لێ نەدراوە

untenable/ʌnˈtenəbl/adj پشتیوانیناکرێت

unthinkable/ʌnˈθɪŋkəbl/adj بە ئەقڵی کەس دا نایەت

unthought-of/adj بە بیری کەس دا نەهات

untidy/ʌnˈtaɪdi/adj نارێك وپێك

untie/ʌnˈtaɪ/v دەکاتەوە، هەڵدەوەشێنێتەوە

until/ənˈtɪl/conj هەتا، تەنانەت

untimely/ʌnˈtaɪmli/adj

unless/ən'les/conj هەتا– ئەگەر نا

unlike/ˌʌn'laɪk/adj جیاواز لە

unlikely/ʌn'laɪkli/adj شیمانە نەکراو نابەدڵ/ دڵنەگر

unload/ˌʌn'ləʊd/v بارەکەی دادەگرێ/ دەهێنێتە خوارێ

unlock/ˌʌn'lɒk/v دەکاتەوە

unlucky/ʌn'lʌki/adj بێبەخت، بەخت ڕەش

unmanly/ʌn'mænli/adj ١–ترسنۆک– ناپیاو ٢– لاواز(سێکس)

unmarried/ˌʌn'mærid/adj کوڕی عازەب، کچی شونەکردو

unmask/ˌʌn'mɑːsk/v ڕووی دەردەخا

unmentionable/ʌn'menʃənəbl/adj ناوی نەهێنرێت

unmindful/ʌn'maɪndfl/adj بێ ئاگا– لە بیرکەر

unmistakable/ˌʌnmɪ'steɪkəbl/adj دیار، ڕوون

unmoved/ˌʌn'muːvd/adj گوێ پێنەدەر، توڕە نابێ

unnatural/ʌn'nætʃrəl/adj ناسروشتی

unnaturally/adv بەشێوەیەکی ناسروشتی

unnecessary/ʌn'nesəsri/adj ناپێویست

unnerve/ˌʌn'nɜːv/v ورەی دادەبەزێ

unnoticed/ˌʌn'nəʊtɪst/adj هەست پێنەکرێ

unnumbered/ˌʌn'nʌmbəd/adj لەژمارە نەهاتوو/نەژمێردرێ

unofficial/ˌʌnə'fɪʃl/adj نارەسمی

unofficially/adv بەشێوەیەکی نارەسمی

unopposed/ˌʌnə'pəʊzd/adj بێنەیار

unorthodox/ʌn'ɔːθədɒks/adj بەپێچەوانەی داب و نەریت/دین

unpack/ˌʌn'pæk/v بەتاڵی دەکا، دەکاتەوە

unparalleled/ʌn'pærəleld/adj بێوێنە، بێهاوتا

unperturbed/adj خۆگر، نەگۆڕ

unpick/ˌʌn'pɪk/v هەڵیدەوەشێنێ

unplaced/ˌʌn'pleɪst/adj لە سێیەمەکانی یەکەم نیە

unpleasant/ʌn'pleznt/adj بۆن پیس، تێکدەر

unprecedented/ʌn'presɪdentɪd/adj بەبێ هیچ پێشەکیەک

unpretentious/ˌʌnprɪ'tenʃəs/adj ئاسایی– بێ فیز

unprintable/ʌn'prɪntəbl/adj پیس، حەیابەر

unprofessional/ˌʌnprə'feʃənl/adj شایانی پیشە نییە

unprompted/ʌn'prɒmptɪd/adj هەر لە خۆوە

unprovided/adj بێبەشی/ بێهاریکاری

unprovoked/ˌʌnprə'vəʊkt/adj بەبێ وروژان

unqualified/ˌʌn'kwɒlɪfaɪd/adj شایستە نیە، تەواو نیە– ڕەها

unravel/ʌn'rævl/v شی دەکاتەوە، دەکاتەوە

unreadable/ʌn'riːdəbl/adj خەتێکی نەخێندراوە

unreal/ˌʌn'rɪəl/adj خەیاڵی، ناحەقیقی

unrealistic/ˌʌnrɪə'lɪstɪk/adj ناواقعی

unreasonable/ʌn'riːznəbl/adj نامەقوول

unrecognizable/adj نەناسرێتەوە، زۆر گۆڕاوە

unrelenting/ˌʌnrɪ'lentɪŋ/adj

بێ‌سۆز، بێ ئەدەب

unfrock/v لە قەشایەتی دەری دەکەن

unfurnished/ʌnˈfɜːnɪʃt/adj

رانەدەخرا

ungainly/ʌnˈgeɪnli/adj ناڕێك/ناقۆڵا

ungodly/ʌnˈgɒdli/adj شەڕانی، نادینی

ungovernable/ʌnˈgʌvənəbl/adj

کۆنترۆڵ ناکرێ

ungrateful/ʌnˈgreɪtfl/adj بەدنمەك، ناشوکر

unguarded/ʌnˈgɑːdɪd/adj بێئاگا، بەرەڵلا

unhappy/ʌnˈhæpi/adj ناشاد

unhealthy/ʌnˈhelθi/adj نەخۆش، نەساغ، زیانبەخش

unheard/ʌnˈhɜːd/adj نەبیستراو

unheard-of/ʌnˈhɜːd ɒv/adj نوێ/ نەناسراو

unhinge/v عەقلی تێك دەچێ

عەقلی لە دەستی دەدات

unhinged/ʌnˈhɪndʒd/adj عەقل ناتەواو- عەقل نەساغ

unhurried/ʌnˈhʌrid/adj لەسەر خۆ، خاو

uni- بە تەنیا

unicorn/ˈjuːnɪkɔːn/n یەك قۆچ

(ئاژەڵێکی خورافی ئەفسانەییە)

unidentified/ˌʌnaɪˈdentɪfaɪd/adj

نەناسراو (بێناسنامە)

unification/n یەككردن(یەكتاپەرستی)

uniform/ˈjuːnɪfɔːm/adj گونجاو- یەكجۆر(جل)

uniformed/adj (پۆلیسێك)بە جلوبەرگی ڕەسمییەوە

uniformity/ˌjuːnɪˈfɔːməti/n وێك گونجاو

unify/ˈjuːnɪfaɪ/v یەكی دەكا(یەكتای دەكا)

unilateral/ˌjuːnɪˈlætrəl/adj یەكلایەنە

unimpaired/ˌʌnɪmˈpeəd/adj

ساغ، بێئازار، ئازارنەدراو

uninhibited/ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd/adj

رەها بەرەڵلا

uninterested/ʌnˈɪntrəstɪd/adj

گوێ پێنەدەر

uninterrupted/ˌʌnˌɪntrəˈrʌptɪd/adj

دوا بە دوای یەك

uninvited/ˌʌnɪnˈvaɪtɪd/adj

بانگێشتن نەكراو

uninviting/ˌʌnɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕانەكێش

union/ˈjuːniən/n ١-یەككرتن

٢- یەكێتی، یەككرتوو

unique/juˈniːk/adj بێ هاوتا

unisex/ˈjuːnɪseks/adj بۆ کچ و کور باشە

بۆ هەردوو جنس

unison/ˈjuːnɪsn, ˈjuːnɪzn/n گونجان

unit/ˈjuːnɪt/n ١- یەكە٢- نمرەیەك لە یەكان

unite/juˈnaɪt/v یەكدەگرێ

unity/ˈjuːnəti/n یەكێتی، یەككرتن

universal/ˌjuːnɪˈvɜːsl/adj جیهانی، تەواوی

universally/adv بەتەواوی، سەرجەم

universe/ˈjuːnɪvɜːs/n گەردوون

university/ˌjuːnɪˈvɜːsəti/n زانكۆ

unkempt/ˌʌnˈkempt/adj قژ فش/(پرچ) شانەنەكراو

unkind/ˌʌnˈkaɪnd/adj دڕ، بێ بەزەیی

unknown/ˌʌnˈnəʊn/adj نەناسراو، نادیار

unlearn/ˌʌnˈlɜːn/v خۆی لێ ڕزگار دەكا

unleash/ʌnˈliːʃ/v بەرەڵای دەكا/بەردەدا

unleavened/ˌʌnˈlevnd/adj

نانی بێ خومرە

دەنگ نزم

underwater/ˌʌndəˈwɔːtə(r)/adj ژێر ئاو

underwear/ˈʌndəweə(r)/n جلی ژێرەوە

underworld/ˈʌndəwɜːld/n جیهانی تاوان

undesirable/ˌʌndɪˈzaɪərəbl/adj کەس حەزی لێ ناکات (نامەقبوول)/ زیانبەخش

undies/ˈʌndiz/n جلی بنەوەی ژنانە

undivided/ˌʌndɪˈvaɪdɪd/adj تەواو، سەرجەم

undo/ʌnˈduː/v لێکی دەکاتەوە، چارەسەری دەکا، شرۆڤە دەکا

undone/ʌnˈdʌn/adj کراوە/ دروست نەکراو

undoubtedly/ʌnˈdaʊtɪdli/adv بێ گومان

undress/ʌnˈdres/v خۆی رووت دەکاتەوە

undue/ˌʌnˈdjuː/adj زێدەڕۆ، زیاد لەپێویست/ نێشتا شایەنی نی یە

undulate/ˈʌndjuleɪt/v شەپۆل دەدا

unduly/ˌʌnˈdjuːli/adv بەشێوەیەکی نەگونجاو

undying/ʌnˈdaɪɪŋ/adj خۆشەویستی نەمری/ هەمیشەیی

unearned/ˌʌnˈɜːnd/adj وەرنەگیراو/ بەدەست نەهێنراو

unearth/ʌnˈɜːθ/v لەژێر زەوی دەردەهێنێ/ هەڵدەکۆڵێ

unearthly/ʌnˈɜːθli/adj لە سروشت بەدەر، سەیر نۆر ورد، نۆر درەنگ(کات)

uneasy/ʌnˈiːzi/adj نیگەران دوودڵ، ناسەقامگیر

unemployed/ˌʌnɪmˈplɔɪd/adj بێکار، ماتڵ

unemployment/ˌʌnɪmˈplɔɪmənt/n بێکاری

unequal/ʌnˈiːkwəl/adj نایەکسان

unequivocal/ˌʌnɪˈkwɪvəkl/adj روون / رەها

unerring/ʌnˈɜːrɪŋ/adj هەڵەناکات،ورد

uneven/ʌnˈiːvn/adj نایەکسان

unevenly/ʌnˈiːvnli/adv بەشێوەیەکی نایەکسان

uneventful/ˌʌnɪˈventfl/adj بێ ڕووداو

unfair/ˌʌnˈfeə(r)/adj ناڕاست- نادادگەر

unfaithful/ʌnˈfeɪθfl/adj خائن، خیانەت لە ژن

unfamiliar/ˌʌnfəˈmɪliə(r)/adj نامۆ، ناگونجاو

unfasten/ʌnˈfɑːsn/v لێکی دەکاتەوە

unfeeling/ʌnˈfiːlɪŋ/adj بێ شعور، دڵرەق

unfit/ʌnˈfɪt/adj نابەجێ/نەگونجاو

unflinching/ʌnˈflɪntʃɪŋ/adj خۆگر، چەربەزە

unfold/ʌnˈfəʊld/v دەکاتەوە، دەریدەخا

unforeseen/ˌʌnfɔːˈsiːn/adj چاوەڕوان نەکراو

unforgettable/ˌʌnfəˈgetəbl/adj لەبیر ناکرێت، نەمر

unforgivable/ˌʌnfəˈgɪvəbl/adj لێی نابووردرێت

unfortunate/ʌnˈfɔːtʃənət/adj بەدبەخت

unfortunately/adv بەدبەختانە

unfounded/ʌnˈfaʊndɪd/adj بێ بنەما

unfrequented/adj زیارەتێکی دەگمەن

unfriendly/ʌnˈfrendli/adj

underclothes/ˈʌndəkləʊðz/n
جلوبەرگی ژێرەوە
underclothing/ˈʌndəkləʊðɪŋ/n
جلی بنەوە/ ژێرەوە
undercover/ˌʌndəˈkʌvə(r)/adj
نهێنی
undercurrent/ˈʌndəkʌrənt/n
شەپۆلی بنی دەریا
undercut/ˌʌndəˈkʌt/n شمەکێکی
بە نرخی کەمتر دەخاتە ڕوو
underdeveloped
/ˌʌndədɪˈveləpt/adj
پێ نەگەیشتوو
underdog/ˈʌndədɒg/n چەوساوە،
زۆرلێکراو
underdone/ˌʌndəˈdʌn/adj
تەواو باش نەکوڵاو
underestimate/ˌʌndərˈestɪmeɪt/v
کەمیدەکا، بەهیچ نازانێ
underexposed/adj فیلمێکی کەم
تیشك (ڕووناکی)
underfed/ˌʌndəˈfed/adj –بەدخۆراك
خۆراکی کەمی هەیە
undergo/ˌʌndəˈgəʊ/v تاڵی دەچێژێ
(ناخۆشی)
undergraduate/ˌʌndəˈgrædʒuət/n
قوتابی زانکۆی پێش دەرچوون
underground/ˈʌndəgraʊnd/adj
ژێر زەوی
undergrowth/ˈʌndəgrəʊθ/n
ئەمام– پووش
underhand/ˌʌndəˈhænd/adv
بە دزییەوە
underlie/ˌʌndəˈlaɪ/n لەبنەوە
پاڵدەکەوێ، بنەماڵەی.. دادەمەزرێنێ
خەت لەژێری دەدا
underline/ˌʌndəˈlaɪn/v

undermine/ˌʌndəˈmaɪn/v ١–تونێل
لێدەدا ٢–کەمی دەکا/ ئابڕووی ئەتك دەکا
underneath/ˌʌndəˈniːθ/adv بەشی
ژێرەوە/بن
undernourished/ˌʌndəˈnʌrɪʃt/adj
کەمخۆراك
underpay/ˌʌndəˈpeɪ/v کرێی
بەتەواوی نادات
underpants/ˈʌndəpænts/n
شەرواڵ ژێرەوە/ جلی بنەوە
underpass/ˈʌndəpɑːs/n ڕێگای ژێر
زەوی
Underprivileged
/ˌʌndəˈprɪvəlɪdʒd/adj
بێبەش، بێسەرپەرشت
underrate/ˌʌndəˈreɪt/v لە نرخی
کەم دەکاتەوە
under-secretary/ˌʌndəˈsekrətri/n
ئەندامی پەرلەمان و یاریدەدەری وەزیر
undersexed/ˌʌndəˈsekst/adj قۆپ،
توانای زایەندی کەمە
understand/ˌʌndəˈstænd/v تێدەگا،
هەڵدەهێنجێ
understanding/ˌʌndəˈstændɪŋ/n
١– تێگەیشتن ٢– ڕێککەوتن
understate/ˌʌndəˈsteɪt/v لەنرخی کەم
دەکاتەوە
understudy/ˈʌndəstʌdi/n جێگری ئەکتەری
شانۆ/ جێگرەوەی ئامادە
undertake/ˌʌndəˈteɪk/v پەیمان دەدا
undertaker/ˌʌndəˈteɪkə(r)/n دوکاندار،
مردوشاراوە
undertaking/ˌʌndəˈteɪkɪŋ/n تەندەر،
پرۆژە
undertone/ˈʌndətəʊn/n چرپە، شاراوە،

ڕەفتار دەکا

unbiased/ʌnˈbaɪəst/adj بێ لایەن

unblushing/ʌnˈblʌʃɪŋ/adj بێحەیا، بێشەرم

unbounded/ʌnˈbaʊndɪd/adj (حەزێکی) بێسنوور

unbroken/ʌnˈbrəʊkən/adj لێنەدراو، نەپچڕاو، کەوی نەکراو

uncage/v لە قەفەس دەردەچێ– بەر دەدرێ/ بەر دەدا

uncalled-for/ʌnˈkɔːld fɔː(r)/adj نەخواستراو و نەپێویست

uncanny/ʌnˈkæni/adj ناسروشتی و شاراوە/ سەیر

unceasing/ʌnˈsiːsɪŋ/adj هەمیشەیی/ بەردەوام– نەبڕاو

uncertain/ʌnˈsɜːtn/adj نادیار، گۆڕاو، نادڵنیا

uncertainty/ʌnˈsɜːtnti/n گومان

uncharitable/ʌnˈtʃærɪtəbl/adj وشك، توندوتیژ/ نالێبوردە

uncharted/ˌʌnˈtʃɑːtɪd/adj لەسەر نەخشە نیە/نەدۆزراوە

uncivil/ʌnˈsɪvl/adj بێئەدەب، دەمڕووت

unclaimed/ˌʌnˈkleɪmd/adj داوانەکراوە

uncle/ˈʌŋkl/n ١–مام/خاڵ ٢– مێردی پلك

unclean/ˌʌnˈkliːn/adj پیس، ناپاك(بەران)

uncomeatable/adj بەئاسان دەستی ناگاتێ دەست ناگاتێ/دژوار

uncommon/ʌnˈkɒmən/adj دەگمەن، نائاسایی

uncomm··ly/adv هێندا ڕادەیەك

uncompromising /ʌnˈkɒmprəmaɪzɪŋ/adj واز لە هەلوێستی ناهێنێ/چەسپاو

unconcerned/ˌʌnkənˈsɜːnd/adj ناپەیوەست

unconditional/ˌʌnkənˈdɪʃənl/adj خۆبەدەستەوەدانی بێمەرج، ڕەها

unconscious/ʌnˈkɒnʃəs/adj ١– بووراوە/بێهۆش ٢– بێئاگا ٣– نائەست

unconsciousness/n بێشعوری

uncontrollable/ˌʌnkənˈtrəʊləbl/adj ناتوانێت ڕێگی بخات بەسەری زاڵ بێ

uncork/ˌʌnˈkɔːk/v قەپاغەکەی دەکاتەوە

uncouth/ʌnˈkuːθ/adj ١–دڕ، زبر ٢–سەیر– ناباو

uncover/ʌnˈkʌvə(r)/ قەپاغی لادەدا/لادەبا

uncrossed/ˌʌnˈkrɒst/adj شیك(چەکی پارە)ی بێخەت خەت

unction/ˈʌŋkʃn/n بەپڕۆنی پیرۆز چەور کردن(لەلای فەلەکان)

undaunted/ʌnˈdɔːtɪd/adj جەربەزە/ئازا

undecided/ˌʌndɪˈsaɪdɪd/adj دوودڵە لە ڕایەکەی/ هێشتا بڕیاری نەداوە

undefended/ˌʌndɪˈfendɪd/adj گازندەیەکی بێبەرەڤانی/ بەرگری لێ ناکرێ

undeniable/ˌʌndɪˈnaɪəbl/adj بێ چەندو چوون/ نکۆڵی لێ ناکرێ

under/ˈʌndə(r)/prep ١– لە ژێر ٢– لەژێر سەرپەرشتی ٣– کەمتر لەوە ٤– چەند حاڵەتێکی جیاواز

undercarriage/ˈʌndəkærɪdʒ/n گێری دابەزینی فڕۆکە

undercharge/ˌʌndəˈtʃɑːdʒ/v داوای نرخێکی کەمتر دەکا

Uu

U-u/ju:/ پیتی‌بیست و یەکەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
ubiquitous/ju:ˈbɪkwɪtəs/adj ئامادەکی زۆر/ لە هەموو جێ هەیە
udder/ˈʌdə(r)/n گوان
udometer/n باران پێو
uglify/v ناشرین دەکات/ کرێت
ugly/ˈʌgli/adj ١-دزێو/ناشیرین ٢- نیشانەی شەڕ
UK: United Kingdom شانشینی یەکگرتوو- بەریتانیا
ulcer/ˈʌlsə(r)/n پرووشان(قرحە)
ulterior/ʌlˈtɪəriə(r)/adj لە پشتەوە/شاراوە
ultimate/ˈʌltɪmət/adj ١-کۆتایی ٢-مەزنترین
ultimatum/ˌʌltɪˈmeɪtəm/n دوامۆڵەت/دواجار ئاگادارکردنەوە
ultra-/prep-adj لەسەرووی، سەرەڕۆ توندڕەو
ultraviolet/ˌʌltrəˈvaɪələt/adj تیشکی سەرووی بنەوشەیی
umbilical cord/ʌmˌbɪlɪkl ˈkɔ:d/n ویلداش
umbrage/ˈʌmbrɪdʒ/v ڕێزی خۆی نەدراوەتێ/ هەست دەکات هەستی بریندار کراوە
umbrage/n ١-سێبەر/گەڵای سێبەر ٢-بێزاری
umb[illegible]/ʌmˈbrelə/n سەیوان/چەتر
um[illegible]e/ˈʌmpaɪə(r)/n ناوبژیوان، داوەر
umpire/v ناوبژیوانی دەکا
unabated/ˌʌnəˈbeɪtɪd/adj بەهێز
unable/ʌnˈeɪbl/adj دەستەوەستان
unabridged/n سەراپا- هەمەلایەن شامیل نەك پوختە
unaccompanied/ˌʌnəˈkʌmpənid/adj بەتەنیا
unaccountable/ˌʌnəˈkaʊntəbl/adj پاڵەی بۆنییە
unaccustomed/ˌʌnəˈkʌstəmd/adj فێرنییە/ڕانەهاتووە
unadulterated/ˌʌnəˈdʌltəreɪtɪd/adj پاك، بێگەرد
unaligned/adj بێ لایەن
un-American/ˌʌn əˈmerɪkən/adj دژبە تیتاڵ/ دژ بە ئەمریکا
unanimity/ju:nəˈnɪmət/n بەسەرجەمی، کۆ
unanimous/juˈnænɪməs/adj سەرجەم
unanimously/juˈnænɪməsli/adv بەسەرجەم بڕیار-بەکۆی دەنگ
unarmed/ˌʌnˈɑ:md/adj بێچەك
unassuming/ˌʌnəˈsju:mɪŋ/adj بێفیز
unattached/ˌʌnəˈtætʃt/adj ١-عازەب- ڕەبەن- بێژن ٢- سەربەخۆ
unavoidable/ˌʌnəˈvɔɪdəbl/adj چارەنییە/ حەتمی
unaware/ˌʌnəˈweə(r)/adj گێژ، بێئاگا
unawares/ˌʌnəˈweəz/adv بێ مەبەست- لەخۆوە
unbalanced/ˌʌnˈbælənst/adj ناپارسەنگ
unbearable/ʌnˈbeərəbl/adj نارامی ئۆێناگرێت/ بەرگە ناگرێ
unbeaten/ʌnˈbi:tn/adj ژێرنەکەوتو، ئۆێنەدراو
unbecoming/ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ/adj نەشیاو
unbelief/n کفر- گومان
unbelievable/ˌʌnbɪˈli:vəbl/adj بڕوا ناکرێت/سەیر
unbend/ˌʌnˈbend/v بە ئارەزووی خۆی

هێلی ناوەندیە/ گێژەلوکە (لە چین)

typhus/ˈtaɪfəs/n تای تیفۆ/لەرزوتا

typical/ˈtɪpɪkl/adj نموونەیی

typify/ˈtɪpɪfaɪ/v دەنوێنێ/دەبێتە هێمای..

typist/ˈtaɪpɪst/n چاپکەر

typography/taɪˈpɒgrəfi/n هونەری چاپکردن

typology/n ١-هێماسازی ٢-زانستی نموونەکانی کەسایەتی

typo/n ١-پیت لێدەر ٢-هەڵەی چاپ

typographer/n پیت لێدەر/ چاپکەر

tyrannical/tɪˈrænɪkl/adj زۆردار

tyrannize/ˈtɪrənaɪz/v زۆرداری دەکا

tyranny/ˈtɪrəni/n زۆرداری

tyrant/ˈtaɪrənt/n چەوسێنەر- تاغوت

tyre/ˈtaɪə(r)/, (tire)/n تایەی ئۆتۆمبێل

tzar/zɑː(r)/n تزار- قەیسەر

tzetze=tsetse/n مێشێکی خوێنمژ

tzigane/n-adj قەرەج، دۆم/ قەرەجی، دۆمانە

turn/tɜ:n/v ١- بەرەودوا وەردەچەرخێ ٢- دەگۆڕێ ٣- باز دەدا بەسەر ٤- ئاراستە دەکا ٥- دەردەکەوێ ٦- ئاشکرا دەبێ

turn/n ١- دەور، ڕۆل، گۆڕان ٢- قوچەك ٣- بەرەودوا

turnip/ˈtɜ:nɪp/n شێلم

turnover/ˈtɜ:nəʊvə(r)/n ١- نانی گژنیژ ٢- بڕی پارە..

turpentine/ˈtɜ:pəntaɪn/n ڕۆن

turquoise/ˈtɜ:kwɔɪz/n بەردێکی بەنرخە/ بەردێکی شینی مەیلەو کەسکە

turret/ˈtʌrət/n قوللەیەکی بچووك

turtle/ˈtɜ:tl/n کیسەڵ

turtle-dove/n کۆترە کێویلە

turtle-neck/n جلی خوری- جەرسی، ملپێچ

tusk/tʌsk/n کەلبە

tussle/ˈtʌsl/n شەڕکردن/ دەمەقاڵێ

tutor/ˈtju:tə(r)/n ١- مامۆستای تایبەتی ٢- مامۆستای زانکۆ

tutorial/tju:ˈtɔ:riəl/adj فێرکاریی- مامۆستایی

twaddle/twɒdl/n قسەی بێ‌فەڕ، چەنەبازی

twang/twæŋ/n زرنگە دەنگی (ژێی گیتار)

tweak/twi:k/n گوێ ڕاکێشان

tweed/twi:d/n جلێکی خوری دڕە

tweezers/ˈtwi:zəz/n موکێش

twelfth/twelfθ/pron دوانزەیەمین

twelve/twelv/n دوازدە- دوانزە

twentieth/ˈtwentiəθ/pron - n بیستەم

twenty/ˈtwenti/n بیست

twice/twaɪs/adv دووقات/دووجار

twiddle/ˈtwɪdl/v یاری بەپەنجە دەکا، خۆ مژۆڵکردن بەکاری بێهودە

twig/twɪg/n چڵ/لقی بچووك

twig/v تێ‌دەگا

twilight/ˈtwaɪlaɪt/n کازیوە، پێش ئەوەی دنیا تاریك بێ/ شەبەق

twill/twɪl/n چنراوێکی لۆکەییە

twin/twɪn/n دووانە ، جمك، یەك لە جمکان

twin/v (دووشت) پێکەوە گرێ دەدا

twinge/twɪndʒ/n چزە ، ئازارێکی تیژی کتوپڕ

twinkle/ˈtwɪŋkl/v - n دەدرەوشێتەوە

twirl/twɜ:l/v دەسوڕێتەوە

twist/twɪst/v ١- [illegible] ٢- (خول)وەردەگێڕێ ٣- دەچەمێنێ

twister/n دەستبڕ/ قۆڵبڕ

twit/twɪt/v ١- سەرزەنشتی دەکا ٢- پێی رادەبوێرێ

twit/n دەبەنگ، گێژ

twitch/twɪtʃ/v دەلەرزێ، رادەجفرێ

twitter/ˈtwɪtə(r)/v زیقەزیق دەکا

two/tu:/n دوو

twopenny/ˈtʌpəni/n دووپێنسە (پارەیەکی‌ئینگلیزییە)

two-piece/n دوو پارچە تەنورە و چاکێت

two-ply/adj دووتوێ/پرووبەر

twosome/ˈtu:səm/adj دووانە، ژن وپیاو

two-way/adj دوولا

tycoon/taɪˈku:n/n خاوەن پارە و دەسەڵات

type/taɪp/n ١- چەشن- جۆر ٢- نموونە ٣- پیتی‌چاپ

type/v چاپ دەکا

type-setter/ˈtaɪpsetə(r)/n پیت چن

typewriter/ˈtaɪpraɪtə(r)/n ئامێری چاپ

typhoid/ˈtaɪfɔɪd/n تیفۆ

typhoon/taɪˈfu:n/n گەردەلوولێکی

۲- بەرپرسیاری ۳- راسپاردن
٤- یەککرتنی کۆمپانیەکان
trustee/trʌˈsti:/n ۱- وەسیەتکار-
ئەمینداریەت
۲- ئەندامی کاروباری کاری بازرگانی.
trustworthy/ˈtrʌstwɜ:ði/adj
جێیبڕوایە
trusty/ˈtrʌsti/adj دڵسۆز، جێیبڕوایە
truth/tru:θ/n ڕاستی، هەق
truthful/ˈtru:θfl/adj ڕاستگۆ
truthfulness/n ڕاستی، دروستی،
ڕاستگۆیی
try/traɪ/n ۱-هەوڵدان ۲-تاقیکردنەوە
۳- ترای٤- دادوەر
tsar/zɑ:(r)/n تزار، قەیسەر
tsetse/ˈtsetsi/n مێشی تسی تسی
tub/tʌb/n ۱- حەوز۲- تەشت
tubby/ˈtʌbi/adj کوت و قەڵەو،
کورتەبنە، قوتە
tube/tju:b/n ۱- بۆری، لولەك
۲- شەمەندەفەری کارەبایی
tubercular/tju:ˈbɜ:kjələ(r)/n
سیلاوی/توشبوو بە سیل
tuberculosis/tju:ˌbɜ:kjuˈləʊsɪs/n
سیل/سی ئەستووربوون
tubing/n بۆری ئاسن وشووشە
tubular/adj شێوەی بۆری
tuck/tʌk/v ۱- دەشارێتەوە
۲- زۆردەخوا ۳-دادەپۆشێ
tuck/tʌk/n ۱-لۆچ- قەدکردن ۲-خواردن
Tuesday/ˈtju:zdeɪ, ˈtju:zdi/n
سێشەمە
tuft/tʌft/n چەپك، چنگێك
tug/tʌg/v بە توندی رادەکێشێ
tug/n ۱-ماتۆر، بەلەم
۲- راکێشانی لەناکاو
tug-of-war/n (یاری)گوریس ڕاکێشان

tuition/tjuˈɪʃn/n وانەبێژی
tulip/ˈtju:lɪp/n گوڵی(تولیپ)/ گوڵە خەزێم
tumble/ˈtʌmbl/v لەناکاو دەکەوێ
tumble-down/adj کەوتو- کەلاوە- روخاو
tumbler/ˈtʌmblə(r)/n کاس، پەرداخ
tumbler-drier/n ووشککەرەوە
tummy/ˈtʌmi/,tum/n گەدە، ووڕگ
tumour/ˈtju:mə(r)/n ئاوسان
tumult/ˈtju:mʌlt/n ژاوەژاو
tumultuous/tju:ˈmʌtʃuəs/adj
بە ژاوەژاو، تیژ، توندوتیژ
tuna/ˈtju:nə/n ماسی تونا
tune/tju:n/n ۱- ئاواز ۲- ژێی مۆسیقا
tuneful/ˈtju:nfl/adj خۆش ئاواز
tunic/ˈtju:nɪk/n ژاکەتی عەسکەری
tunnel/ˈtʌnl/n تونێل
turban/ˈtɜ:bən/n شەبقەی پیاوانی(هی سیخ)
turbid/ˈtɜ:bɪd/adj شێواو- شێلو
turbine/ˈtɜ:baɪn/n تۆربایین(ئەندازەیی)
turbojet/ˌtɜ:bəʊˈdʒet/n ماتۆڕێکی تۆربانی
turbulence/ˈtɜ:bjələns/n هارەهار ، ژاوەژاو،
ئاشوب
turbulent/ˈtɜ:bjələnt/adj شێوێنەر،
ژاوەژاوەکەر
tureen/tjuˈri:n/n سولتانیە، مەنجەڵ
turf/tɜ:f/n ۱-مێرگ‌و چیمەن
۲-یاری غارغارێنی ئەسپ
۳-گۆڕەپانی غارغارێنی ئەسپ
٤-خەڵکی ناوچە....
turf/v ۱- بەسەرخۆشی فڕێ دەدرێتە
دەرەوەی مەیخانە ۲- بە گیا دادەپۆشێ
turkey/ˈtɜ:ki/n عەلەشیش، قەل
trukishdelight/n حەلقوم، لوقوم،
رەحەتەلەقوم
turmeric/ˈtɜ:mərɪk/n کاری/کورکوم
turmoil/ˈtɜ:mɔɪl/n بێزاری، ژاوەژاو

٢-پەیمانی سێلایەنی
triplet/ˈtrɪplət/n یەکێك لە سێ جمك
triplicate/ˈtrɪplɪkət/n سێدانەی پێکچوو
tripod/ˈtraɪpɒd/n سێپایە
tripper/ˈtrɪpə(r)/n گەشتیار، گەڕیدە
trite/traɪt/n ١- قسەی هیچ و پووچ ٢- کۆن و دووبارە
triumph/ˈtraɪʌmf/n سەرکەوتن
triumphant/traɪˈʌmfənt/adj سەرکەوتوو
trivial/ˈtrɪviəl/adj هیچ و پوچ
triviality/ˌtrɪviˈæləti/n هیچیوپووچی
trod/trɒd/v ھەنگاوی هاویشت
trolley/ˈtrɒli/n عارەبانەی دەستی
trombone/trɒmˈbəʊn/n ترومبۆن (ئالەتێکی مۆسیقییە)
troop/truːp/n کۆمەڵێك
troops/truːps/n سەربان، یەکەی سەربازی
trooper/ˈtruːpə(r)/n سەربازی شۆرە سوار(تیپی سوار)
trophy/ˈtrəʊfi/n پاداشتێکی وەرزشی
tropic/ˈtrɒpɪk/n هێڵی قرژاڵ
tropical/ˈtrɒpɪkl/adj ناوچە گەرمەکان (هێڵی قرژاڵ ئاسا)
trot/trɒt/n ١- هەروەلە ،سمکۆڵان ٢- ڕێبازی ترۆشکی
trotter/ˈtrɒtə(t)/n ١- ئەسپیغارغارێن ٢- پێی بەراز(خواردن)
trouble/ˈtrʌbl/n ١- تەنگ پێ هەڵچنین ٢- نیگەرانی ٣- ترسێکی دژوار
trouble/v نیگەرانی- ئازار بەرپا دەکا
troublesome/ˈtrʌblsəm/adj ماندووکەر، سەرئێشەکەر
trough/trɒf/n ١- حەوزی ئالیك٢- تەنکاو
troupe/truːp/n تیپێکی نواندن، بالە، تیپی سێرك
trousers/ˈtraʊzəz/n شەرواڵ، پانتۆڵ(پانتۆڵ)
trousseau/ˈtruːsəʊ/n شمەکی بووك
trout/traʊt/n ماسی سەلمون
trowel/ˈtraʊəl/n ئاسقی، چەمچە/چیمەنتۆ پاکەرەوە
truancy/ˈtruːənsi/n نەهاتن بەبێ مۆڵەت
truant/ˈtruːənt/n قوتابی دواکەوتوو/نەهاتوو
truce/truːs/n شەڕ وەستانی کاتی(ئاگربەست)
truck/trʌk/n ١- عارەبانەیەکی کراوەی شمەندەفەر ٢- فارگۆن ٣- مێوەی نوێ ٤- لۆری ٥- شت گۆڕینەوە
truculence/ˈtrʌkjələns/n شەڕ پێ فرۆشتن
truculent/ˈtrʌkjələnt/adj شەڕفرۆش
trudge/trʌdʒ/v بەگرانی دەچێت بەرێوە
true/truː/adj ١- ڕاست ٢- واقیعی-ڕەسەن- پاك ٣- ورد ٤- بە وەفا
truffle/trʌfl/n ١-کوارگ ٢-پاقلاوەی تێکەڵەی چوکلێت
truly/ˈtruːli/adv ١- بەڕاستی٢- بەتەواوی
trump/trʌmp/n کاغەزی پولەکە
trumpet/ˈtrʌmpɪt/n زوڕنا
trumpet/v ١-(بەزەبری هێن‌شتن ڕادەگەیەنێ ٢- دەنگی دەڵێی دەنگی فیلە
truncheon/ˈtrʌntʃən/n داری پۆلیسی/ تۆبز
trundle/trʌndl/v گلۆر دەبێتەوە
trunk/trʌŋk/n ١- ڕەگ ٢- لاشەی مرۆڤ(بێجگە لە سەر ودەست و پێ) ٣- لووتی فیل ٤- جانتای گەشتیار ٥- جلوبەرگی مەلەوانی
truss/trʌs/n ١-کۆتی ئاسنیی ٢-پشدێنی پشت ئێشە ٣-جەمەلۆن
trust/trʌst/n ١- دڵنیایی، ئارامی

trepidation/ˌtrepɪˈdeɪʃn/n نیگەرانی، وورووژان(لەبارەی شتێکی ناخۆش)
trespass/ˈtrespəs/n تاوان، گوناه، زەوتکردن
trespasser/ˈtrespəsə(r)/n زەوتکار، لادەر
tress/tres/n بسك، پەلك
trestle/ˈtresl/n ١-کۆلەکە- کاریتە ٢-هەلگری دارین
tri- سێ
trial/ˈtraɪəl/n ١-دادوەری کردن ٢-دادگا ٣-ئەزموون
triangle/ˈtraɪæŋgl/n سێگۆشەی (ئەندازەیی)
triangular/traɪˈæŋgjələ(r)/adj شێوەی سێگۆشەیی
tribal/ˈtraɪbl/n تیرەگەری، عەشایەری، تایەفەگەری
tribe/traɪb/n هۆز، تیرە
tribesman/ˈtraɪbzmən/n تاکێك لە تیرەیەك
tribulation/ˌtrɪbjuˈleɪʃn/n کۆست، نەگبەتی
tribuna/n دادگا، ئەنجومەنی دادوەری
tribunal/traɪˈbju:nl/adj دادوەری تایبەتی (ردێن سپیاتی)
tributary/ˈtrɪbjətri/n – adj جۆگە، ملکەچ
tribute/ˈtrɪbju:t/n خاوە، سەرانە
trice/traɪs/n بە چاو تروکانێك/لەناکاو
trick/trɪk/v فێڵ دەکا
trick/n فێڵ
trickery/ˈtrɪkəri/n فێلبازی
trickle/ˈtrɪkl/n دلۆپە/کەم (ئاو)
trickster/ˈtrɪkstə(r)/n تەڵەکەباز
tricky/ˈtrɪki/adj ١- زیرەك ٢- فێلباز- فێلاوی ٣-(کارێکی) کارامە
tricycle/ˈtraɪsɪkl/n پاسکیلی سێتایە
triennial/traɪˈeniəl/adj (فەرمانێك)هەر سێ‌ساڵ جارێك دەبێت
trifle/ˈtraɪfl/n ١- شتێکی بێ‌قیمەت ٢- حەلوای گاتۆ(شیرین)
trifling/adj سووك، بێبەها
trigger/ˈtrɪgə(r)/n ١- تەقێنەر ٢- شۆرش هەلگیرسان
trigonometry/ˌtrɪgəˈnɒmətri/n زانستی سێگۆشە
trilby/ˈtrɪlbi/n شەپقەیەکی پیاوانەیە
trill/trɪl/n مەلهەلە
trilogy/ˈtrɪlədʒi/n سێلانەیی/سێ‌پیانە سێ پێنە
trim/trɪm/n ١- چاککردن(پرچ) ٢- رازانەوە ٣- ئامادە- گونجاو
trim/v دەرازێنێتەوە- پرچی پێك دەخا
trimming/ˈtrɪmɪŋ/n رازاندنەوەی جل/ شتی تایبەت
trinity/ˈtrɪnəti/n سێ لایەکی- سێینەیی (فەلاتی)
trinket/ˈtrɪŋkɪt/n زێری بچووك وەهەرزان و کەم بەها
trio/ˈtri:əʊ/n تیپێکی سێ لانەیی
trip/trɪp/v ١- هەڵدەخلیسکێ ٢- پێی دەڵدەکەوێ ٣- بەمێواشی هەنگاو دەنێ
trip/n سەیران، گەشت، دەرچوون
tripartite/traɪˈpɑ:taɪt/adj رێکەوتنی سێلایەنی
tripe/traɪp/n ١- قسەی هیچ، قسەی پووچ ٢- پەردەی گەدە
triple/ˈtrɪpl/adj ١- سێ قات

transpose/træn'spəuz/v جێگۆڕکێ بە دوو شت دەکا

transverse/'trænzvɜ:s/adj تەگەرە/ بەربەست

trap/træp/n ١- داو- پلان ٢- عەرەبانەی ئەسپی

trapdoor/'træpdɔ:(r)/n دەرگای سەر تەختی شانۆ/ دەرگای بان

trapeze/trə'pi:z/n جۆلانی(بۆ پالەوان) (سێرکە)

trapper/'træpə(r)/n پاوچی ئاژەلی بازرگانی/ پەوچی بۆ کەوڵ

trash/træʃ/n ١- تورەمات٢- کەم بەها

trashy/adj (کتێبێکی) بێ بەها

trauma/'trɔ:mə/n ١- برین ٢- کۆستی دەروونی

traumatic/trɔ:'mætɪk/adj ئەزموونێکی گران و ناخۆش(کۆست)

travel/'trævl/v ١- گەشت دەکا ٢- دەچێ- دەڕوا

traveller/'trævələ(r)/n ١- گەشتکەر ٢- بێ جێ و ڕێ ٣- نوێنەر ، نێردە

traverse/trə'vɜ:s/v دەپەڕێتەوە- گەشت دەکا

travesty/'trævəsti/n شێواندنی دادوەری/نواندنی ساختە

trawl/trɔ:l/n ١- گەڕان لەناو ٢- تۆڕی ماسیگرتن

trawler/'trɔ:lə(r)/n بەلەمی ماسیگرتن

tray/treɪ/n سینی

treacherous/'tretʃərəs/adj ١- غەددار ٢- ترسناك

treachery/'tretʃəri/n غەدر کردن/ خیانەت کردن

treacle/'tri:kl/n هەنگوینی ڕەش/ئاوی شەکر

tread/tred/n ١- ترپەی هەنگاو ٢- پایەی پەیژە ٣- گرنجەکانی تایەی ئۆتۆمبێل

tread/n ١- هەنگاو دەنێ، (بەپێ) دەپلیقێنێتەوە

treadle/'tredl/n جێ پێ/ئامێرێکە بەپێ کاردەکا

treadmill/'tredmɪl/n ڕۆتین

treason/'tri:zn/n خیانەتی مەزن(لە نیشتمان)

treasonable/'tri:zənəbl/adj خیانەتکار

treasure/'treʒə(r)/n گەنجینە

treasurer/'treʒərə(r)/n ئەمینداری سندوق/ گەنجینەدار

treasury/'treʒəri/n سندوقی گەنجینە

treat/tri:t/v ١- مامەلەی لەگەڵ دەکا ٢- چارەسەری دەکا بانگهێشتی داوەتی‌دەکا/ گفتوگۆی لەگەڵ دەکا

treatise/'tri:tɪs, 'tri:tɪz/n نامە، لێکۆلینەوەی زانستی

treatment/'tri:tmənt/n چارەسەری پزیشکی/مامەڵە

treaty/'tri:ti/n پەیماننامە

treble/'trebl/n دەنگی کوڕ-دەنگی بەرز دەنگێکی تیژ سۆپرانۆ

tree/tri:/n دار

trek/trek/n ١- گەشتێکی درێژ لە زەویەکی چال و چۆڵیدا (بەپێ) ٢- گەڕان لەچیا (بەپێ)

trellis/'trelɪs/n چوارخشتەکی کردن(بۆ ڕووەك)

tremble/'trembl/v دەلەرزێ

tremendous/trə'mendəs/adj زۆرگەورە

tremor/'tremə(r)/n بوومەلەرزە، لەرز، موچڕکە

trench/trentʃ/n قۆرت

trenchant/'trentʃənt/adj تیژ ، بنەبڕ

trend/trend/n ئارەزوو، خولیا

trendy/trendi/adj دوا مۆدێل

transaction/træn'zækʃn/n
مامەڵە، کاری بازرگانی

transatlantic/ˌtrænzəˈlæntɪk/adj
بەسەر ئۆقیانوسی ئەتڵەسی

transcend/træn'send/v ١- دەبەزێنێ (سنوور)
٢- لە (ئەزموونی مرۆڤ) تێدەپەڕێنێ

transcontinental /ˌtrænzˌkɒntɪˈnentl/adj
کیشوەربڕ

transcribe/træn'skraɪb/v
١- لەبەر دەگرێتەوە
٢- شێوە دەنگییەکە دەنووسێ

transcription/træn'skrɪpʃn/n
کۆپیکردن، لەبەرگرتنەوە، نووسینەوە

transfer/træns'fɜː(r)/v دەگوازێتەوە (خاوەنێتی) دەگۆڕێ لە... بۆ

transfer/'trænsfɜː(r)/n
١- گواستنەوە٢- گۆڕین

transferable/'trænsfɜːrəbl/adj
دێتە گۆڕین/دەگوازرێتەوە

transference/'trænsfərəns/n
گوێزرانەوە

transfix/træns'fiks/v ١- پارچەی دەکا ٢- لەپەل وپۆ دەکەوێ/ئیفلیج دەبێ

transform/træns'fɔːm/v تەواو دەیگۆڕێ

transformation/ˌtrænsfəˈmeɪʃn/n
گۆڕین/گواستنەوە

transformer/træns'fɔːmə(r)/n
کارەبا گۆڕ

transfusion/træns'fjuːʒn/n
خوێن گواستنەوە

transgress/trænz'gres/v
لێی دەرباز دەبێ- دەیبەزێنێ

transgressor/trænz'gresə(r)/n
گوناه، هەڵە، تاوان

transient/'trænziənt/adj کەم خایەن- کاتی

transistor/træn'zɪstə(r)/n ترانسیستەر

transit/'trænzɪt, trænsɪt/n دەربازبوون

transition/træn'zɪʃn/n قۆناغی گواستنەوە

transitional/træn'zɪʃənl/adj گوێزەرەوە/ گۆڕەر- بگۆڕ

transtive/'trænsətɪv/adj کاری تێپەر

transitory/'trænsətri/adj کاتی/بەسەرچوو

translate/træns'leɪt/v وەردەگێڕێ

translation/træns'leɪʃn/n وەرگێڕان

translator/træns'leɪtə(r)/n وەرگێڕ

transliterate/træns'lɪtəreɪt/v وشەیەك بە پیتی زمانێکی تر دەنووسێ

translucent/træns'luːsnt/adj نیوە ئاوی/ روناکی بەناو تێپەڕ دەبێ

transmission/træns'mɪʃn/n ١- ناردن
٢- کلاچ
٣- ناردنی لاساکی
٤- گواستنەوەی میکانیکی

transmit/træns'mɪt/v دەنێرێ- دەگەیەنێ/ پەخش دەکا

transmitter/træns'mɪtə(r)/n ١- نێرەر
٢- ئامێری ناردن

transparency/træns'pærənsi/n
پلاستیکی تەنك

transparent/træns'pærənt/adj ڕوون

transpire/træn'spaɪə(r)/v ١- دەردەکەوێ- ئاشکرا دەکا/دەبێ
٢- ئارەقە دەڕێژێ

transplant/træns'plɑːnt/n
١-(ڕووەك)دەچێنێ ٢-(ئەندام) دەچێنێ

transport/træns'pɔːt/v ١-(شمەك و مرۆڤ) دەگوازێتەوە ٢-سزا دەدا

transport/'trænspɔːt/n ١-گواستنەوە
٢- هۆیەکانی گواستنەوە

towel/ˈtaʊəl/n خاولی
tower/ˈtaʊə(r)/n قوڵله
tower-block/n ئەپارتمانێکی زۆر نهۆمی
town/taʊn/n شارۆچکه
town-hall/ˌtaʊnˈhɔːl/n شارەوانی/ دام ودەزگای حکومەت
townhouse/nماڵێك(له شاردا)
townsman/n شارنشین
townpath/n توولەڕێ
toxic/ˈtɒksɪk/adj ژەهراوی
toy/tɔɪ/n بووکەشووشه
trace/treɪs/n ١- شوێن پێ ٢- بڕێکی کەم
trace/treɪs/v دەدۆزێتەوە/شوێن پێی دەدۆزێتەوە
trachoma/n تەرەخوما(نەخۆشی چاو)
tracing-paper/n کاغەزی ترێس
track/træk/n ١- شێنەوار- جێی تایه ٢- ڕێگەیەکی زبر ٣- هێلی شەمەندەفەر ٤- شوێنی پێشبڕکێ
tract/trækt/n ١- ناوچەیەکی فراوان ٢- کورتە وتارێکی ئاینی-سیاسی
tractable/ˈtræktəbl/adj ئاسان، سووك، نەرم
traction/ˈtrækʃn/n ڕاکێشان
tractor/ˈtræktə(r)/n تەراکتۆر(ماشێنی کشتوکاڵی)
trade/treɪd/n ١- پیشە٢- بازرگان
trademark/ˈtreɪdmɑːk/n مارکەیەکی بازرگانی/هێمای بازرگانی
trader/ˈreɪdə(r)/n بازرگان
tradesman/ˈtreɪdzmən/n دوکاندار
trade(s)-union/n ساندیکای کرێکاران
tradition/trəˈdɪʃn/n لاسایی، تیتاڵ، نەریت
traditional/trəˈdɪʃənl/adj لاسایی کەرەوە

traffic/ˈtræfɪk/n بزافی هاتوچۆ/هاتوچۆ
traffic/v بازرگانی قاچاغ دەکا
tragedy/ˈtrædʒədi/n ١- تراژیدیا ٢- کارەسات
tragic/ˈtrædʒɪk/adj تراژیدی
tragically/adv بەشێوەیەکی جەرگبڕ
trail/treɪl/n ١- شوێنەوار ٢- توولەڕێیەك له ناوچەیەکی شاخاوی
trailer/ətreɪlə(r)/n ١- عەرەبانەیەکی پاشەوە/پاشکۆ ٢- بڕگەیەك له فلیمێکی ڕاگەیاندن
train/treɪn/n شەمەندەفەر
train/v فێری دەکا/مەشقی پێدەکا
trainee/ˌtreɪˈniː/n ڕاهێنراو/مەشق پێکراو
trainer/ˈtreɪnə(r)/n ڕاهێنەر- مەشقپێکەری وەرزشی
training/ˈtreɪnɪŋ/n مەشق کردن
traipse/treɪps/v بەگرانی بەڕێوە ئەچێت
trait/treɪt, treɪ/n ئەدگار- تایبەتمەندی
traitor/ˈtreɪtə(r)/n سیخوڕ ، خاین، شۆڤار
traitorous/ˈtreɪtərəs/adj سیخوڕ/خاین
tram/træm/n پاس
tramp/træmp/n ١- ترپەی پێ ٢- پیاسە و گەشتێك به پێ ٣- گەڕیدە، ئابەڵەد، بێماڵ و حاڵ ٤- سۆزانی
tramp/v لەسەرخۆ دەڕوا/ بەگرانی دەڕوا
trample/ˈtræmpl/v پێشێل دەکا، پاندەکاتەوە
trampoline/ətræmpəliːn/n ئالەتی بازدان/ ترامپۆلین
tramp-steamer/n بار گوێزەرەوە(بەلەم)
trance/trɑːns/n بووڕانەوە/ مەستی
tranquil/ˈtræŋkwɪl/adj هێمن و ئارام
tranquility/træŋˈkwɪləti/n ئارامی
tranquillizer/ˈtræŋkwəlaɪz(r)/n دەرمانی هێمنکەرەوە
trans- پێشگر(بەمانای له ڕێگای)
transact/trænˈzækt/v هاوکاری لەگەڵ دەکا/مامەڵەی لەگەڵ دەکا

took/tʊk/ + take بردی

tool/tu:l/n ئامێرێکی دەستییە

toot/tu:t/n فوو، دەنگی هۆڕن

tooth/tu:θ/n ددان

toothache/ˈtu:θeɪk/n ددان ئێشە

tooth-brush/ˈtu:θbrʌʃ/n فلچەیددان

tooth-comb/n شانەی ددانندار

toothsome/ˈtu:θsəm/adj بەتام، بەلەزەت

top/tɒp/n ١- دوند، لووتکە ٢- پلەوپایەی گرنگ

topaz/ˈtəʊpæz/n تۆپاز(بەردێکی بەنرخە)

topcoat/ˈtɒpkəʊt/n پالتۆ

tophat/n شەپقەیەکی رەشی درێژە

topheavy/adj لەشێکی ناپارسەنگ/ سەرگران

topic/ˈtɒpɪk/n بابەت

topical/ˈtɒpɪkl/adj پەیوەندی بە کاروباری ئێستاوەیە

topographical/ˌtɒpəˈgræfɪkl/adj تۆپۆگرافی

topography/təˈpɒgrəfi/n تۆپۆگرافیا

topple/ˈtɒpl/v بەلا دەکەوێ و دەکەوێتە خوارێ

torch/tɔ:tʃ/n ١- مەشخەڵ ٢- پاتری گیرفانی

tore/tɔ:(r)/ + tear/v شەقی کرد/ بڕی(ڕێ)

torment/ˈtɔ:ment/n ئازار- ئەشکەنجە

torn/tɔ:n/ :tear/v شەق بوو

tornado/tɔ:ˈneɪdəʊ/n گەردەلوولێکی توند

torpedo/tɔ:ˈpi:dəʊ/n تۆرپید(بۆمبی دەریایی)

torrent/ˈtɒrənt/n سێلاوێکی زۆر

torrential/təˈrenʃl/adj بارانێکی زۆر/ سێلاو ئاسا/ لێشاوی

torrid/ˈtɒrɪd/adj ١-زۆر بە هەوەس و گەرم ٢-زۆر گەرم و وشك

tortoise/ˈtɔ:təs/n کیسەڵ

tortuous/ˈtɔ:tʃuəs/adj لوول، خوار و خێچ پێچاوپێچ

torture/ˈtɔ:tʃə(r)/n ئازاردان- ئەشکەنجەدان

Tory/ˈtɔ:ri/n - adj ئەندامی پارتی پارێزگارانی بەریتانیا

toss/tɒs/v ١-لەسەرخۆ داوێ- فڕێ دەدا ٢-ئەم لاو ئەو لادەکا

tot/tɒt/n ١- منداڵی بچووك/ بەرنامەی منداڵان ٢- قومێکی کەم

total/ˈtəʊtl/adj هەمووی، سەرجەم

totalitarian/təʊˌtæləˈteəriən/n دیکتاتۆری/حکومەتی یەك پارتی

totalitarianism/təʊˌtæləˈteəriənɪzəm/n دیکتاتۆریەت/تاکرەوی

totalizator/n با پێو

totally/ˈtəʊtəli/adv بە تەواوەتی

totem/ˈtəʊtəm/n تەوتەمیەت(رەمزی پیرۆزی)

totter/ˈtɒtə(r)/v لارەلاردەکا-خەریکە دەکەوێ

touch/tʌtʃ/v ١- دەستی لێ دەدا ٢- کاری لە دەروونیدەکا

touchy/ˈtʌtʃi/adj زۆر هەستەوەر

tough/tʌf/adj لەشی بە هێز، زەبر، توند

toughen/ˈtʌfn/v بەهێز، ڕەق- دەکا

tour/tʊə(r)/n گەشت و گوزار

tourist/ˈtʊərɪst/n گەشتیار- گەشتکەر

tournament/ˈtʊənəmənt, ˈtɔ:nəmənt, ˈtɜ:nəmənt/n ١-یاری، گەمە ٢-پێشبڕکێ ی وەرزش ٣-خوول

tousled/ˈtaʊzld/adj قژ لوول، قژ ناڕێك

tow/təʊ/v (بەگوریس) رادەکێشێ

towards/təˈwɔ:dz/prep بەرەو، بۆ مەبەستی

toast/v رەقی دەکا– دەیبرژێنێ
tobacco/tə'bækəʊ/n تووتن
tobacconist/tə'bækənɪst/n جگەرەفرۆش/ توتنەوان
toboggan/tə'bɒgən/n گالیسکەی سەر بەفر
today/tə'deɪ/n ئەمرۆ
toddle/'tɒdl/n پەیژە، بەپێ‌کەتن
toddle/v تازە بەسەر پێ دەکەوێ
toddler/'tɒdlə(r)/n یەکەم پڕیشتنی منداڵ– بەسەرپێ کەوتوو
to-do/tə'du:/n ئاژاوە، ژاوەژاو
toe/təʊ/n پەنجەی پێ
toffee/'tɒfi/n تۆخی:چۆکلێت شیرینی
together/tə'geðə(r)/adv پێکەوە لە یەك کاتدا
toil/tɔɪl/v کارێکی‌گران دەکا– زەحمەت دەکێشێ
toiler/n زەحمەتکێش، ڕەنجدەر
toilet/'tɔɪlət/n ١– خۆگۆڕین ٢– ئاودەست
token/'təʊkən/n ١– نیشانە، ڕەمز، شتێکی بچووك ٢– فیشەی لەجیاتی پارە
told/ təʊld / : tell/v دوا، وتی
tolerable/'tɒlərəbl/adj ئاوەنجی، پەسەند
tolerably/'tɒlərəbli/adv جارناجارێك– بەزۆری
tolerance/'tɒlərəns/n ١–لێبووردن– لێبوردەیی ٢– توانای لەش بۆ دەرمان ٣– جیاوازییەکی ڕێپێدراو
tolerant/'tɒlərənt/adj دڵ فراوان– لێبوردە
tolerate/'tɒləreɪt/v ١– چاو لێ دەپۆشێ/دەبورێ
toleration/ˌtɒlə'reɪʃn/n لێبوردن، چاو لێ پۆشین
toll/təʊl/n ١– باجی هاتوچۆ/باجی تەلەفۆن ٢– ژمارەی مردوو و بریندارا ن
tomahawk/'tɒməhɔ:k/n پاچێکی هیندیە سورەکان تەور(وەك ئامێر و چەك)
tomato/tə'mɑ:təʊ/n تەماتە
tomb/tu:m/n مەرقەد، گۆڕ
tomboy/'tɒmbɔɪ/n کچی کوڕانی/ ڕەفتار کوڕانی
tombstone/'tu:mstəʊn/n کێل
tomcat/'tɒmkæt/n نێرەپشیلە
tomfoolery/tɒm'fu:ləri/n نوکتەیەکی پوچ/ ڕەفتاری منداڵانە
tommy-gun/'tɒmi gʌn/n رەشاشێکی بچووك
tommy-rot/'tɒmi rɒt/n قسەی هیچ وپووچ
tomorrow/tə'mɒrəʊ/n بەیانی/سبەی
ton/tʌn/n تەن
tone/təʊn/n ١– ئاوازی دەنگ ٢– کەش وهەوا ٣– ڕەنگ کردنی تۆخ/سێبەری ڕەنگ
tongs/tɒŋz/n ماشە
tongue/tʌŋ/n ١–زمان (ئاودەم) ٢– زمان (ئاخافتن) ٣– زمانە (خواردن)
tongue-tied/adj لاڵ– زمان بەستراو/شەرمن
tongue-twister/n وشەیەك بەگرانی بێتە دەر
tonic/'tɒnɪk/n بەهێزکەر، وریاکەر
tonight/tə'naɪt/n ئەمشەو
tonnage/'tʌnɪdʒ/n باری‌پاپۆڕ، سەرجەم
tonsil/'tɒnsl/n ئەوزەتێن
tonsillitis/ˌtɒnsə'laɪtɪs/n ئاوسانی ئەوزەتێن هەوکردنی قورگ
too/tu:/adv هەروەها

time-limit/n کاتێکی دیاریکراو
time-server/n هەلپەرست
time-signal/n هێمای کات دیارکردن
timetable/ˈtaɪmteɪbl/n خشتەی کات
timid/ˈtɪmɪd/adj شەرمەزار، شەرمن، ترسنۆك
timidity/tɪˈmɪdəti/n سامدار، ترسینەری شەرمەزاری
timorous/ˈtɪmərəs/adj بەهەیبەت، توڕەوتوند
tin/tɪn/n ١- تەنەکە٢- قووتی
tincture/ˈtɪŋktʃə(r)/n ١-دەرمانی تواوە لە کحول(چارەسەر) ٢-سبوغ، بۆیە، ڕەنگ
tinder/ˈtɪndə(r)/n زووسوتێن(دار)
tinge/tɪndʒ/v زیاد دەکا
tingle/ˈtɪŋgl/n کەمێ ڕەنگکردن
tinker/ˈtɪŋkə(r)/n ١-بێ‌ماڵ و حاڵ ٢-تەنەکەڕی گەڕۆك
tinkle/ˈtɪŋkl/n دەنگی زەنگ
tinny/adj چەشنی تەنەکەوایە
tin-opener/n قۆدی شکێن/قۆدی کەرەوە
tinsel/ˈtɪnsl/n شریتی ڕەنگاو ڕەنگ
tint/tɪnt/n - v ڕەنگێکی کاڵ/کەمێ بۆیە دەکا
tintack/n مێخ
tiny/ˈtaɪni/adj زۆر بچووك
tip/tɪp/n ١- سەرێکی کوتراو ٢- لەسەر زمان ٣- پیسایی ٤- بەخشیش ٥- ئامۆژگاری
tip/tɪp/v ١- دەکەوێ ٢- وەردەگێڕێ(بەلەم)
tip-off/n زمان لێدان
tipple/ˈtɪpl/n ئارەق خۆری بەردەوام (فێربوو)
tipster/ˈtɪpstə(r)/n دوەر لەبارەی ئەسپ- تیپ(رۆژنامەنوس)
tipsy/ˈtɪpsi/adj زەوق خۆش/نیوە سەرخۆش
tiptoe/ˈtɪptəʊ/n پەنجەی پێ
tiptop/ˌtɪpˈtɒp/adj زۆرباش، هەرەباش
tire/ˈtaɪə(r)/ + tyre/n تایە
tire/ˈtaɪə(r)/v ماندوو دەبێ/دەهێوژێ
tired/ˈtaɪəd/adj ماندوو
tireless/ˈtaɪələs/adj چالاك، گورج وگۆڵ/ ماندونەناس
tiresome/ˈtaɪəsəm/adj ماندووکەر
tissue/ˈtɪʃuː, ˈtɪsjuː, ˈtɪʃjuː/n ١- کوتاڵ ٢- شانە ٣- کاغەزێکی تەنك
tissue-paper/n کاغەزێکی‌تەنك
tit/tɪt/n ١- چۆلەکەیەکی بچووك ٢-چاوبەچاو، یەك بەیەك ٣- گۆی مەمك/سینەی ئافرەت
titbit/ˈtɪtbɪt/n هەواڵێکی کورت و خۆش/ قسەڵۆك
tithe/taɪð/n باجی دەیەك
title/ˈtaɪtl/n- v ١-ناوونیشان/ناونیشان دادەنێ ٢- نازناوی پیشەیی ٣- مافی شەرعی
title-holder/n برەوەر، بەزێنەر
titter/ˈtɪtə(r)/v پێکەنینێکی تورەی لێوەدێ
tittle-tattle/ˈtɪtl tætl/n وورتەوورت/ قسەی پووچ
tizzy/ˈtɪzi/n زۆرتووڕە
to/tuː/prep ١- بەرەو٢- هەتا ٣- دەژمێرێ٤- تەنها ٥- دوور ٦- دەگاتێ ٧- رابردوو چوو ناگەڕێتەوە
toad/təʊd/n -لە بۆق دەچێ لەسەر زەوی دەژی -بۆقێکە ژەهری هەیە
toad-in-the-hole/n سجوق
toady/ˈtəʊdi/n ڕیاییکەر
toast/təʊst/n نانێکی‌خوساو/پارچە نان

through-out/θru:ˈaut/adv به دریژایی
throve * thrive/v گەشەی کرد
throw/θrəu/v دەهاویژێ/ هەڵ دەدا
thrush/θrʌʃ/n باڵندەیەکە پتکی رەش و قاوەیی لە سینگی هەیە
thrust/θrʌst/v ١- پاڵدەدا ٢- بەچەقۆ بەرەوپێش دەچێ
thud/θʌd/n تەپە(دەنگ)
thug/θʌg/n چەقاوەسوو، چەقۆکێش
thumb/θʌm/n پەنجەمۆر
thump/θʌmp/v رەبەی لێوە دێ
thunder/ˈθʌndə(r)/n هەورە تریشقە، بروسك
thunder/v برووسکە دەدا
thunderstorm/ˈθʌndəstɔ:m/n گەردەلولێکی/ گەرداوێکی بە برووسکە
thunderstruck/ˈθʌndəstrʌk/adj تێکچوو، سەرلێ شێواو/ بروسکە لێدراو
Thursday/ˈθɜ:zdeɪ/n پێنجشەممە
thus/θʌs/adv بەمشێوەیە/ئاوها
thwart/θwɔ:t/v تێکی دەدا تەگەرەی تێ دەخا
thy/ðaɪ/adj تایبەت بە تۆ(کتێب)، هی تۆ
thyroid/ˈθaɪrɔɪd/n لیکەگلاند/ لیکەرژێن لەبەشی پێشەوەی مل
tic/tɪk/n گرژبوون
tick/tɪk/n ١- دەنگی کاتژمێر- تیك تیك- چرکە ٢- نیشانەی ( ) ٣- قەرز ٤- بێ‌قیمەت، هیچ وپوچ(کەس) ٥- پشکنین ٦- خوێنمژ(پێشکە)
ticket/ˈtɪkɪt/n بلیت، پیتاقە
tickle/ˈtɪkl/n ختووکە
tickle/v دڵی خۆش دەکا- دەیوروژێنێ
ticklish/ˈtɪklɪʃ/adj زۆرختووکەی دێ/

به ختووکە
tidal/ˈtaɪdl/adj (مرۆڤێکی) پاڕایە، شەپۆلاوی
tide/taɪd/n هەڵبەزین و دابەزینی دەریا/ هەڵچوون و داچوون
tidings/ˈtaɪdɪŋz/n هەواڵ
tidy/ˈtaɪdi/adj رێکوپێك
tie/taɪ/n بۆینباغ- گوریس
tie/v ١- دەبەستێ- توند دەکا ٢- بۆینباغ دەبەستێ- گرێ دروست دەکا
tied/adj ١-بەکرێدراو بە مەرج.. ٢-بەستراو
tier/tɪə(r)/n رێزێك لە سەر یەك/ ئاستی پێکهاتە
tiff/tɪf/n ئاکۆکییەکی سووك -کێشمەکێشمی نێوان برادەران و دڵداران
tiger/ˈtaɪgə(r)/n پڵنگ
tight/taɪt/adj ١- چەسپاو- نەگۆڕ، توندکراو ٢- دژوار٣- راکێشراو
tighten/ˈtaɪtn/n دەبەستێ- توند دەکا
tight-fisted/adj رەزیل، قلس
tights/taɪts/n جلی تەنگی سەماکەر
tile/taɪl/n کاشی، دیرەك
till/tɪl/n سندوق
till/v دەکێڵێ
till/conj تەنانەت- هەتا
tiller/ˈtɪlə(r)/n سەوڵ بەلەم
tilt/tɪlt/v لاید، رەخنەی لێگرت
tilt/v - n بەرەو لێژی دەبا/لێژ
timber/ˈtɪmbə(r)/n تەختەدار
time/taɪm/n ١- کات٢- رۆژگار ٣- ریتم ٤- وەختی (ژەم) ٥- بەش- پشك
time-bomb/n بۆمبیدانراو
time-honoured/adj پیرۆز
timekeeper/ˈtaɪmki:pə(r)/n سەعاتی کار
time-lag/n بەین- بێن
timeless/ˈtaɪmləs/adj نەمر

thing/θɪŋ/n شت

think/θɪŋk/v ١-بیردەکاتەوە ٢- وادادەنێ ٣- دەڵێی ئەڵێدا ٤- ڕەنگدەداتەوە ٥- چاوەڕێ دەکا- دەیەوێ ٦- بیر لە پێشنیار دەکاتەوە ٧- ئاتیدەکاتەوە

third/θɜːd/adj سێیەم

thirdly/ˈθɜːdli/adv سێیەمین

thirst/θɜːst/n تینوێتی

thirsty/ˈθɜːsti/adj تینوو

thirteen/ˌθɜːˈtiːn/adj - n سیازدە

thirteenth/ˌθɜːˈtiːnθ/adj سیازدەمین

thirtieth/ˈθɜːtiəθ/adj به شێك لە سی/ سیێیەم

thirty/ˈθɜːti/n سی

this/ðɪs/pron ئەمە

thistle/ˈθɪsl/n درك(حوشتر)/گوڵی ئەرخەوانی

thong/θɒŋ/n شریتێکی پێستین

thorax/ˈθɔːræks/n سینك (زانستی توێکاری)

thorn/θɔːn/n درك

thorny/ˈθɔːni/adj تیکەڵ، دڕکاوی

thorough/ˈθʌrə/adj (پیشکنینی) تەواو، زۆر وردە

thoroughly/ˈθʌrəli/adv بەتەواوەتی/ بەوردی

thoroughbred/ˈθʌrəbred/n– adj (ئەسپ)ڕەسەن، مەشق پێکراو

thoroughfare/ˈθʌrəfeə(r)/n ڕێگای گشتی، ڕێگای گەپاو

those/ðəʊz/ * that/det ئەوانە/ ئەوانێهن

thou/ðaʊ/pron تۆ (کچ)، تۆ(کوڕ)

though/ðəʊ/conj سەرباری ئەوە/ هەرچەندە

thought/θɔːt/n بیر، ڕا

thought/θɔːt/v بیری کردەوە

thoughtful/ˈθɔːtfl/adj پربیر، مژۆل

thoughtless/ˈθɔːtləs/adj سەرەڕۆ ، گێژ، خەمسارد

thousand/ˈθauznd/adj - n هەزار ١-زۆری لێ دەدا/جەلدەی ئێدەدا

thrash/θræʃ/v ٢- دەبەزێنێ ٣- (بەدەم ئازارەوە)دەتلێتەوە

thread/θred/n دەزوو– داو – شیرازەی بیر

thread/θred/v دەزوو/داو دەخاتە کونی دەرزی

threadbare/ˈθredbeə(r)/adj دڕاو ، پڕیو/ کۆن و لاواز

threat/θret/n هەڕەشە و گوڕەشە

threaten/θretn/v هەڕەشە لێ دەکا/ خۆی کیف دەکا

three/θriː/adj - n سێ

threefigure/adj ژمارە لەنێوان (١٠٠-٩٩٩)

thresh/θreʃ/v بە هاوەن گەنم دەهارێ/دەهاڕێ

threshold/ˈθreʃhəʊld/n دەروازە

threw/θruː/ * throw/v هاوێژتی

thrice/θraɪs/adv سێ جاران

thrifty/ˈθrɪfti/adj دەست گر (خەرج نەکەر)

thrill/θrɪl/n ووروژان

thriller/ˈθrɪlə(r)/n چیرۆك یان فلیمێکی و ووروژێنەر

thrive/θraɪv/v گەشە دەکا– پەرە دەسێنێ

throat/θrəʊt/n قوڕگ، گەروو، هەوك

throb/θrɒb/v تریە (دڵ)ی دێ

throe/θrəʊ/n ژان(مندالبوون)

thrombosis/θrɒmˈbəʊsɪs/n خوێن مەیین

throne/θrəʊn/n عەرش، موڵك، کورسی دەسەلات

throng/θruː/n جەماوەرێکی زۆر/حەشامەت

throttle/ˈθrɒtl/v قوڕگی دەگرێ

through/θruː/adv لە میانەی

ئاماژەکردن)
thatch/θætʃ/n چەرداخ،پووش
بانی کونجێك بەگژوگیا کرابێت
thaw/θɔ:/v دەتوێتەوە– شل دەبێتەوە
the/ði:/det ئامرازیناسین
theatre/ˈθɪətə(r)/n ١– شانۆ
٢– ژووری نەشتەرگەری
٣– دیمەنی رووداوی گرنگ
theatrical/θiˈætrɪkl/adj شانۆیی
thee/ði:/ :thou/pron تۆ
theft/θeft/n دزی/دزین
their/ðeə(r)/pron ئامرازی موڵکداری
کۆ
theirs/ðeəz/pron سەر بە (ئەوان)(ئەو)
theism/ˈθi:ɪzəm/n باوەڕ بەبوونی خوا
یەکتاپەرستی
theist/ˈθi:ɪst/n ئیماندار بەبوونی خوا
یەکتاپەرست
them/ðem/* they/pron ئەوان(بەرکار)
بابەتیباس، مەغزا/
theme/θi:m/n
بیرێکی مۆسیقایی
themselves/ðəmˈselvz/pron
ئەوان(نێرومێ) خۆیان
then/ðen/adv ئەوکاتە، ئەوکاتە
thence/ðens/adv لەوێوە/لەبەرئەو هۆیە
thenceforth/ˌðensˈfɔ:θ/adv لەو کاتە
بەدواوە
theologian/ˌθi:əˈləʊdʒən/n
زانای لاهوتی
theological/ˌθi:əˈlɒdʒɪkl/adj
لاهوتی(پیاوی ئاینی)
theology/θiˈɒlədʒi/n زانستی لاهوتی
theorem/ˈθɪərəm/n تیۆر، کێشە
(زانستی بیژەن)
theoretical/ˌθɪəˈretɪkl/adj تیۆریی
theory/ˈθɪəri/n تیۆر، بیردۆز

therapeutic/ˌθerəˈpju:tɪk/adj
چارەسەری/راکشان
therapy/ˈθerəpi/n چارەسەرکردن
there/ðeə(r)/adv لەوێ
thereabouts/ˌðeərəˈbaʊts/adv بەنزیکی
thereby/ˌðeəˈbaɪ/adv لەئەنجامی ئەوە/
لەم ڕێگایەوە
therefore/ˈðeəfɔ:(r)/adv لەبەر ئەوە/
لەبەر ئەم هۆیە
thereupon/ˌðeərəˈpɒn/adv بەو پێیە/
لە ئەنجامی ئەمە
therm/θɜ:m/n یەکەی پێوانەی گەرمایی
thermal/ˈθɜ:ml/adj گەرمایی/گەرمکەر
thermometer/θəˈmɒmɪtə(r)/n گەرما پێو
Thermos/ˈθɜ:məs/n ترمۆز
thermostat/ˈθɜ:məstæt/n گەرما ڕێکخەر
these/ði:z/ * this/ðɪs/pron ئەمانە
thesis/ˈθi:sɪs/n تێز، نامە
they/ðeɪ/ *them/pron ئەوان
thick/θɪk/adj ١– ئەستور ٢– چڕ
٣– دەنگی گڕ ٤– بەپەرۆش
٥– گەمژە
thicken/ˈθɪkən/v چڕی دەکا
thicket/ˈθɪkɪt/n ئەمام/کۆمەڵەدار
thick-headed/adj دەبەنگ، کەم تێدەگات
thickness/ˈθɪknəs/n ئەستووری
thick-skinned/adj بێ‌هەست/ڕووقایم
thief/θi:f/n دز
thieve/θi:v/v دەدزێ
thievish/ˈθi:vɪʃ/adj دزئاسا
thigh/θaɪ/n ڕان
thimble/ˈθɪmbl/n سکێف/ئەنگوستیلەی
دروومان
thin/θɪn/adj ١–ناسك، لاواز، ئاوی
٢– کەم ، پەرش و بڵاو
٣– تەواو پڕ نەبێ
thine/ðaɪn/pron تایبەت بە تۆ

٢-کۆنترۆڵ-دەسەڵات

tepid/ˈtepɪd/adj ئاوی شلتێن/ ئاوی شیرتێن

term/tɜ:m/n ١-ماوە،کات ٢-رادە، لایەن ٣- دەستەواژە- زاراوە ٤- مەرج ٥- کۆرسی خوێندن

terminal/ˈtɜ:mɪnl/adj کوژەر

terminal/n دراویستگە

terminal/n گەیەنەریکارەبایی (کۆمپیوتەر)

terminate/ˈtɜ:mɪneɪt/v کۆتایی پێ دەهێنێ-لەناوی دەبا

termination/ˌtɜ:mɪˈneɪʃn/n کۆتایی پێهێنان/لەناوبردن

terminology/ˌtɜ:mɪˈnɒlədʒi/n زانستی زاراوە (زاراوە ناسی)

termite/ˈtɜ:maɪt/n مرە، مێرووله‌سپی

terrace/ˈterəs/n ١-هەیوان- داکران- بالکۆنی ٢-ریزە خانووی سەر تەلان

terracotta/ˌterəˈkɒtə/n فەخوری جگەری

terrain/təˈreɪn/n بەرزی و نزمی زەوی/ ناوچەیەک

terrible/ˈterəbl/adj ترسێنەر-تۆقێنەر

terribly/ˈterəbli/adv بەشێوەیەکی ترسێنەر

terrier/ˈteriə(r)/n تاژی

terrific/təˈrɪfɪk/adj مەزن، زۆرگەورە- ئایاب

terrificaly/təˈrɪfɪkli/adv زۆر زۆر

terrify/ˈterɪfaɪ/v دەترسێنێ- دەتۆقێنێ

territorial/ˌterəˈtɔ:riəl/adj هەرێمی،

territory/ˈterətri/n ناوخۆیی، خۆماڵی هەرێم

terror/ˈterə(r)/n تۆقاندن، ترساندن

terrorism/ˈterərɪzəm/n تۆقاندن و دەستدرێژی

terrorist/ˈterərɪst/n تۆقێنەر- تیرۆریست

terse/tɜ:s/adj کورت، پوخت- وەڵامی وشک

test/test/n ئەزموون، تاقیکردنەوە

testament/ˈtestəmənt/n بەڵگە

سەردەمی کۆن،

testament/n

سەردەمی نوێ (بەشێکە لەئینجیل)

testicle/ˈtestɪkl/n گون(کۆئەندامی پیاو)

testify/ˈtestɪfaɪ/v گەواهی دەدا

testimonial/ˌtestɪˈməʊniəl/n ١-گەواهی، پاکانە ٢- وەك رێزێك بۆ خزمەت

testimony/ˈtestɪməni/n وتەیشایەت/ گەواهی نامە

test-tube/n بۆری تاقیکردنەوە

testy/ˈtesti/adj ١- بێئارام ٢- خێرا بێزار دەبێ

tetanus/ˈtetənəs/n ئەسکەرپوت، (گوزان)

tete-a-tete/ˌteɪt ɑ: ˈteɪt/n چرپەچرپ/ کۆبونەوەیتایبەت

tether/ˈteðə(r)/n رەشمە/کندر، زنجیر

text/tekst/n دەق

text-book/ˈtekstbʊk/n کتێبی قوتابخانە

textile/ˈtekstaɪl/adj رستیچنین/قوماش

texture/ˈtekstʃə(r)/n جۆرە رستێکی کوتاڵ

thalidomide/θəˈlɪdəmaɪd/n حەبی هێمنکەر بۆ ئافرەتی سکپڕ

than/ðæn/conj تر(بلندتر)،(درێژتر)

thank/θæŋk/v سوپاس دەکا

thankful/ˈθæŋkfl/adj سوپاسبار، سوپاسگوزار

thankfully/adv بەسوپاسەوە

thankless/adj کارێکی بێ پاداشت هەست بەسوپاس نەکردن

thanks/θæŋks/v سوپاس ، خێرت بنووسێ

thanksgiving/ˌθæŋksˈɡɪvɪŋ/n نوێژی سوپاسنامە

that/ðæt/pron ئەوە(ئامرازی

telepathy/tə'lepəθi/n خوێندنەوەی بیری خەڵکی

telephone/'telıfəun/n تەلەفۆن

telephonic/adj تەلەفۆنیی

telescope/'telıskəup/n تەلەسکۆپ

telescopic/ˌtelı'skɒpık/adj تەلەسکۆپیی

televise/'telıvaız/v دادەگەیەنێ، پەخشی دەکا

television/'telıvıʒın/n تەلەفزیۆن

tell/tel/v پێی دەگەیەنێ/جیای دەکاتەوە/بەئەرکێك دەنێرێ/ ریسوا دەکا، خراپی پێ دەکا فیتنەی لەسەردەکا

tell-tale/'telteıl/adj دوو زمان- زمانلێدەر

temper/'tempə(r)/n خولق، مۆرك، میزاژ- گێول

temperament/'temprəmənt/n مۆرك- میزاژ

temperamental/ˌtemprə'mentl/adj هەواگۆڕ، هەرجارەی لەسەر هەوەسێك/ میزاژیی

temperance/'tempərəns/n خۆگرتن، ئارەق نەخواردنەوە

temperate/'tempərət/adj مامناوەندی

temperature/'temprətʃə(r)/n پلەی گەرما

tempest/'tempıst/n گەردەلوول

tempestuous/tem'pestʃuəs/adj گەردەلوولی تیژ

te[illegible] templ/n ١- پەرستگا ٢- بەشێکی نێوچەوان

temporal/'tempərəl/adj ١- ڕۆژگار ٢- دنیایی

temporary/'temprəri/adj کاتی

temporize/'tempəraız/v دوای دەخا تا بڕیار بدا

tempt/tempt/v فریوی دەدا/لە خشتەی دەبا

temptation/temp'teıʃn/n فریودان

ten/ten/n - adj دە

tenacity/tə'næsəti/n سووربوون/دەستپێوەگرتن

tenancy/'tenənsi/n بەکرێ گرتن- ماوەی بەکرێ

tenant/'tenənt/n کرێدار

tend/tend/v دەلەوەڕێنێ

tendency/'tendənsi/n مەیل، ئارەزوو، خولیا

tendentious/ten'denʃəs/adj مەبەستدار

tender/'tendə(r)/v پێشکەش دەکا/ نمایش دەکا

tender/adj ١- ناسك/سادە ٢- دڵۆڤان، دڵسۆز ٣- گۆشتی ناسك

tendon/'tendən/n ژێیەکە گۆشت بە ئێسقانەوە دەبەستێتەوە.

tendrill/'tendrəl/n تاڵی رووەکی هەڵواسراو

tenement/'tenəmənt/n باڵەخانەیەکی چەند شوقەیی

tennis/'tenıs/n تۆپیتێنس/یاری تێنس

tenor/'tenə(r)/n بەرزترین دەنگی نێر

tense/tens/n شێوازی کاری (ڕابردوو، ڕانەبردوو،داهاتوو)

tense/adj ئەعسابی ورووژاو

tension/'tenʃn/n گرژی

tent/tent/n چادر، رەشماڵ

tentacle/'tentəkl/n موو

tentative/'tentətıv/adj نادڵنیا- نیگەران

tenterhooks/'tentəhuks/n- بەپەرۆش بوون- لەسەر ئاگر بوون

tenth/'tenθ/n - adj دەیەم

tenure/'tenjə(r)/n ١-ماوەی فەرمانڕەوایی ٢-موڵکداری (دەرەبەگایەتی)

شەوانە ٢– تەپل لێدان
٣– خاڵ(لەسەر پێست)
tattoo/v خاڵی لەسەر پێست بۆ دەكوتێ
taught/tɔ:t/v :teach فێری كرد
taunt/tɔ:nt/v هێرش دەكاتەسەر/ تورەی دەكا
taut/tɔ:t/adj گرێدراو، ویروژاو
tautological/ˌtɔ:təˈlɒdʒɪkl/adj شێوازی دووبارە كردەوە
tautology/tɔ:ˈtɒlədʒi/n دووبارە كردنەوەی بێ مانا/ كاوێژكردن/ جوینەوە(قسە)
tavern/ˈtævən/n مەیخانە، بار
tawdry/ˈtɔ:dri/n خشڵ
tawny/ˈtɔ:ni/adj خالدار/زەردی قاوەیی باو
tax/tæks/n ١–باج ٢–ماندووی، شەونخونی ٣– پشتگوێ كردن
taxable/ˈtæksəbl/adj باجی لە سەر دانراوە
taxation/tækˈseɪʃn/n باج دانان
tax- free/n لێی خۆشبووە لە باج/بێ‌باج
taxi/ˈtæksi/n ئۆتۆمبێلی تەكسی
tea/ti:/n ١–چای ٢–ژەمێكی سوك لەگەڵ چای
teach/ti:tʃ/v دەرسی پێ‌دەڵێ
teacher/ˈti:tʃə(r)/n مامۆستا
teach-in/n دایەلۆگی نێوان مامۆستا و قوتابی
teaching/ˈti:tʃɪŋ/n رێباز، راسپاردە، وانەوتنەوە، فەرمایش
tea-cosy/ˈti:kəʊzi/n قۆری، قەپاغی گەرمایی پاراستن
tea-cup/n كوپی چای/پیاڵەی چای
teak/ti:k/n دار ساج
team/ti:m/n تیپ/دەستە
teapot/ˈti:pɒt/n قۆری، كتلی
tear/teə(r)/v دەبڕی، پارچە پارچەی دەكا
tear/tɪə(r)/n فرمێسك
tearful/ˈtɪəfl/adj گریاو ، گریانی بە فرمێسك
tea- room/ˈti:ru:m, -rʊm/n هۆڵی چای
tease/ti:z/v گاڵتەی پێ‌دەكا
teaser/ˈti:zə(r)/n گاڵتەكەر
teaspoon/ˈti:spu:n/n كەوچكی چای
teat/ti:t/n گۆی مەمك/مەمیلە
technical/ˈteknɪkl/adj هونەری، تەكنیكی
technician/tekˈnɪʃn/n هونەركار، كرێكاری هونەری
technique/tekˈni:k/n تەكنیكار
technology/tekˈnɒlədʒi/n تەكنیكاری– هونەری
teddy bear/ˈtedi beə(r)/n بوكە شوشەی شێوە ورچ
tedious/ˈti:diəs/adj بێزار، ناڕێك وپێك، درێژدادڕ
tedium/ˈti:diəm/n بێزاری
teem/ti:m/v پڕدەبێ
teenager/ˈti:neɪdʒə(r)/n هەرزەكار
teens/ti:nz/n تەمەنی نێوان (١٩–١٣) تەمەنی هەرزەكاری
teeth/ti:θ/ : tooth/n ددانەكان
teethe/ti:ð/v ددانی دێ
teetotaller/ˌti:ˈtəʊtlə(r)/n ئەوكەسەی هەرگیز ئارەق ناخواتەوە
tele/teli/n لە دوورەوە
telegram/ˈtelɪgræm/n بروسكە/تەلیگرام
telegraph/ˈtelɪgrɑ:f/n تەلەگراف
telegraphic/ˌtelɪˈgræfɪk/adj ناونیشانی بروسكەیی
telepathic/ˌtelɪˈpæθɪk/adj بیری خەڵكی دەخوێنێتەوە

talon/ˈtælən/n چرنووك
tambourine/ˌtæmbəˈriːn/n دەف
tame/teɪm/adj ١-مالی، كەوی
٢-خاو، شل وشاو
tame/v كەوی دەكا
tamper/ˈtæmpə(r)/v دەگۆڕێ
ساختەی دەكا
tan/tæn/adj قاوەیی زەردباو/
ئەسمەری زەردباو
tan-sun/n پێست رەش بونی بەر هەتاو
tang/tæŋ/n بۆنی تیژ، بۆندار
tangent/ˈtændʒənt/n هێڵێكی ڕاست
(ئەندازە)
tangerine/ˌtændʒəˈriːn/n یوسف
ئاسا/پرتەقاڵی شیرین/ لاڵەنگی
tangible/ˈtændʒəbl/adj بەنگەدار،
دیار، ماددی
tangle/ˈtæŋgl/n تێكچرژان ،ئاڵۆز
بون(پرچ)
tango/ˈtæŋgəʊ/n تانگۆ (سەما)
tank/tæŋk/n ١-دەبابە، تانك٢-تانكی
tankard/ˈtæŋkəd/n پەرداخێكی دەسك
دارە بۆ (بیرە)
tanker/ˈtæŋkə(r)/n تەنكەری ئاوو
نەوت
tanner/n دەباغچی/پارەی خوردەی
بەریتانی
tannery/ˈtænəri/n دەباغ خانە
tantalize/ˈtæntəlaɪz/v هیوا دەخوازێ
tantamount/ˈtæntəmaʊnt/adj
یەكسانە بە.....
tantrum/ˈtæntrəm/n تورەبونی
بەخۆڕایی (هەڵچون)-تۆرەتورەبوونی لەناكاو
tap/tæp/n ١- زەمبەلەك، حەنەفیە
٢- لێدانێكی هێواش
tap/v ١-قوزرخ دەكا
٢-سیخوڕی لەسەر تەلەفۆن دەكا

tape/teɪp/n كاسێت، رۆتین
tape-measure/n شریتی پێوان
taper/ˈteɪpə(r)/v باریك دەبێ
tape-recorder/n ئامێری تۆماركردن
tapestry/ˈtæpəstri/n چنراوێكی دەستی
tapster/ˈtæpəstə(r)/n ساقی/مەیگێڕ
tar/tɑː(r)/n قەتران
tardily/ˈtɑːdɪli/adv لەسەرخۆ
tardy/ˈtɑːdi/adj هێمن، دواكەوتوو
target/ˈtɑːgɪt/n ئامانج، مەبەست
tariff/ˈtærɪf/n ١-لیستی نرخ
٢-باجی گومركی
tarmac/ˈtɑːmæk/n ١-ماددەی ئەسفەلت
بۆ قیرتاوكردنی رێگاوبان ٢-رێگای فرۆكەخانە
tarnish/ˈtɑːnɪʃ/v ١-رەونەقی نامێنێ
٢-ناوروناتورەی لێدەدێ ٣-سیس دەبێ
tarpaulin/tɑːˈpɔːlɪn/n كوتاڵێكی چاك
tarry/ˈtæri/v دەمێنێتەوە
tart/tɑːt/n ١-لەفەی موورەبا
٢- بێ‌حەیا، قەحپە، سۆزانی
tartan/ˈtɑːtn/n كوتاڵێكی خوری رەنگاورەنگە
tartar/ˈtɑːtə(r)/n ١- حەشو ٢- توند- رەق
tartly/adv بەتیژی، نوك تیژ
task/tɑːsk/n كار، ئەرك، قسەپێ‌ووتن
tassel/ˈtæsl/n تەربوش، شێر(پارە)- كەزی
taste/teɪst/n ١- هەستی چەشتن
٢- تام، چێژ ٣- نموونە
٤- ئارەزوو- زەوق- هەوەس
taste/v تام دەكا
tasteful/ˈteɪstfl/adj چەشەناسی(زەوق باشی)
هەوەس خۆش
tastefully/ˈteɪstfəli/adv بەهەوەسەوە
tasteless/ˈteɪstləs/adj بێ‌تام
tasty/ˈteɪsti/adj تامدار، خۆش
tatter/ˈtætə(r)/n چاتۆل/پەڕۆی كۆن
tattoo/təˈtuː/n ١-نمایشی سەربازی

Tt

T-t/ti:/ پیتی بیستەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
tab/tæb/n زمانە، چەنگاڵ، گوێ
table/ˈteɪbl/n ١-مێز ٢-لیست، خشتە
table–cloth/ˈteɪblklɒθ/n فەرشی مێز
tableland/n ١-دەشتایی٢-گرد/تەپۆڵکە ٣-دەشتایی بڵندو ئەوی
tablespoon/ˈteɪblspu:n/n کەوگیر- ئەسکو
tablet/ˈtæblət/n ١-تابلۆیەکی نوسراو ٢- حەب(دەرمان)
tabloid/ˈtæblɔɪd/n رۆژنامەیەکی وێنەدار
taboo(tabu)/ təˈbu:/n حەرام، قەدەغە، یاساغ
tabular/ˈtæbjələ(r)/adj رێك وپێك (خشتەیی)
tabulate/ˌtæbjuleɪt/v رێکی دەخا لە خشتەیەکدا
tabulation/ˌtæbjuˈleɪʃn/n رێکخستن لە خشتەیەکدا
tacit/ˈtæsɪt/adj ناوکی، ناخی ناشکراوبوون
taciturn/ˈtæsɪtɜ:n/adj بێدەنگ،کپ، کەمدوێ
tack/tæk/n ١-بزماری پینەدۆزی/ بزماری سەرپان ٢-تەقەڵی درێژ ٣-رێگا
tack/v ١- دارەکوتێ٢-زیاد دەکا ٣- پاپۆڕەکە بە ڕێکی ناڕوات/ زیگزاگ دەکا
tact/tækt/n زمان پاراوی، هەستپاکرتن
tactful/ˈtæktfl/adj هەستی خەڵکی رادەگرێت
tactfully/adv بە زمان پاراوی
tactics/ˈtæktɪks/n تەکتیك، پلانی جەنگی
tactless/ˈtæktləs/adj بێزەوق، بێهەست
tactlessly/adv بێزەوقی، بێهەستی
tadpole/ˈtædpəul/n بەچکەی بۆق/فەرخە بۆق
taffeta/ˈtæfɪtə/n تافتە،چنراوێکی ئاوریشمی
tag/tæg/n بلیتی بچووك، قەیتان
tag/v دەبەستێ بە
tail/teɪl/n ١-کلك ٢- پاشەوە ٣- خەت (پارە)
tailor/ˈteɪlə(r)/n بەرگ دروو
tailor-made/adj بەرگ بۆ دروون/ شیاو، گونجاو
taint/teɪnt/n لەکە، پەڵە
take/teɪk/v ١- وەری دەگرێ ٢- تووش دەبێت ٣-دەستی دەکەوێت ٤- دەبا ٥- رازی دەبێ ٦- داگیری دەکا- زەوتی دەکا ٧- دەخایەنێ ٨- دەگرێ/لەخۆ دەگرێ ٩- پێویست دەکا ١٠- قبوڵی دەکا ١١- بەکاردێنێ ١٢- تۆمار دەکا ١٣- دەپێوێ
take- away/n خواردنی سەفەری
take-home/n موچەی تەواو (پاش لێ خەرج کردن)
takeover/n دەست بەسەر داگرتنی زۆریەی بەشەکانی‌کارگەیەك/دەست بەسەراگرتن
taking/ˈteɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش، چاو بەزێن
takings/ˈteɪkɪŋz/n رۆژانە- داهات
talcum powder پۆدرە
tale/teɪl/n چیرۆك، گێرانەوە، بەسەرهات
talent/ˈtælənt/n بەهرە، بلیمەتی
talented/ˈtæləntɪd/adj بلیمەت، بەهرەدار
talisman/ˈtælɪzmən/n تەلسیم- بەخت هێن
talk/tɔ:k/n - v قسە، بیروراگۆڕینەوە- دەدوێ
talkative/ˈtɔ:kətɪv/adj زۆر بلێ،زۆربێژ
tall/tɔ:l/adj بەژن بلند، بالا بەرز
tallow/ˈtæləu/n بەزی ئاژەل/دوونگ/دووگ
tally/ˈtæli/n ١-داری حیساب ٢-تۆمار ٣-پلیت ٤-گونجان

هێمایی
symbolize/ˈsɪmbəlaɪz/v هێمای بۆ دەکا
symmetric/sɪˈmetrɪk/adj هاوپەك/ جوتەك/ خوشك و برا
symmetrical/sɪˈmetrɪkl/adj هاوگونجان جووتەکی
symmetry/ˈsɪmpəθi/n هاوپەکی کردن
sympathetic/ˌsɪmpəˈθetɪk/adj هاوسۆز
sympathize/ˈsɪmpəθaɪz/v هاوبەشی خەمی دەکا
sympathy/ˈsɪmpəθi/n ١- سۆز-بەزەیی ٢- بەزەیی پێداهاتنەوە
symphony/ˈsɪmfəni/n سەمفۆنیا
synagogue/ˈsɪnəgɒg/n کلێسای جوولەکە
synchronic/adj ئێستایی
synchronize/ˈsiŋkrənaɪz/v بەگەڕ دەخا
syndicate/ˈsɪndɪkeɪt/n یانە- نەقابە/ سەندیکا

synonym/ˈsɪnənɪm/n هاوواتایی
synonymous/sɪˈnɒnɪməs/adj هاوواتا
synopsis/sɪˈnɒpsɪs/n کورتە، پوختە
syntax/ˈsɪntæks/n رستەسازی
synthetic/sɪnˈθetɪk/adj پیشەیی (ناسروشتی)/ دەستکرد
syphilis/ˈsɪfɪlɪs/n نەخۆشی سیفلیس
syringe/sɪˈrɪndʒ/n دەرزی شرینقە/سرنج
syrup/ˈsɪrəp/n شروب- دلۆپە
syrupy/adj زۆر شرین- هەنگویناوی
system/ˈsɪstəm/n ١- رژێم-رەوت سیستەم ٢-رێگا- شێواز ٣- لاشە- لەش- کەلەخ- تەنی مرۆڤ
systematic/ˌsɪstəˈmatɪk/adv میتۆدی- رێکوپێك بەپێی شێوازێك
systemics/n پۆلێنکاری
systemless/adj بێ ئیزام

swan/swɒn/n قازی عێراقی
swarm/swɔ:m/n جەماوەرێك/ کۆمەڵە زیندەوەرێك
swarm/v خۆی پێ هەڵدەواسی
swarthy/ˈswɔ:ði/adj ئەسمەر- تۆخ
swasticka/ˈswɒstɪkə/n خاچی چەماوە/ هێمای نازییەکان
swat/swɒt/v توند لێدەدا
swatter/ˈswɒtə(r)/n مێشکوژ
sway/sweɪ/v ١- بەلا دەکەوێ ٢- دەگۆڕێ
swear/sweə(r)/v ١- سوێند دەخوا، بەڵێن دەدا ٢- جنێودەدا
swear-word/ˈsweəwɜ:d/n وشەیەکی ناشیرین(نەفرین)/ جوێن
sweat/swet/n ئارەقە
sweat/v ئارەقە دەڕێژێ
sweater/ˈswetə(r)/n بلوزێکی سوفی قۆلدار
sweep/swi:p/n - v ڕامالین/ڕادەمالێ
sweepstake/ˈswi:pteɪk/n قومارکردن (لەسەر ئەسپ)گرەوکردن
sweet/swi:t/adj ١- تام خۆش- شیرین ٢- بۆندار ٣- پاك و نوێ ٤- خۆش مەشرەب
sweeten/ˈswi:tn/v شیرینی دەکا
sweetheart/ˈswi:thɑ:t/n خۆشەویست/دلبەر
swell/swel/v بەل دەبێ/خڕدەبێ/دەئاوسێ
swell/n ١- بەرزی و نزمی ئاستی دەریا/ ئەستور بون ٢- دەنگ گڕی
swell/adj نایاب/قۆز
swelling/ˈswelɪŋ/n ئاوسان
swelter/ˈsweltə(r)/v گەرمی ماندوی دەکا/ گەرمی بێزاری دەکا
swept-sweep/v ڕایمالی
swerve/swɜ:v/v کتوپڕ لا دەدا
swift/swɪft/adj خێرا- بەپەلە
swim/swɪm/v مەلە دەکا
swimming-bath/n حەوزی مەلەوانی
swindle/ˈswɪndl/v فێلی لێدەکا- گزی لێدەکا
swindler/ˈswɪndlə(r)/n فێلباز- گزیکەر
swine/swaɪn/n ١- بەراز/بەرازە مێ ٢- بێ قیمەت- بێ هامیەت
swing/swɪŋ/v لارەلاری دەکا/دەجولێ
swing/n جۆلانێ
swing/n چەشنە جازێکە (مۆسیقا)
swipe/swaɪp/v خێرا لێی دەدا
swipe/v دەدزی- دەرفێنێ
swirl/swɜ:l/v خوول دەخوا
swish/swɪʃ/v خشەخش دەکا/دەمەژێنێ
switch/swɪtʃ/n سویچی کارەبا/ گۆڕانی لەناکاو
switch/v دەگۆڕێ
switch board/ˈswɪtʃbɔ:d/n تەختە سویچ
swivel/ˈswɪvl/n سوور/بەستەر
swollen/ˈswəʊlən/adj ئاوسار- پەلماو
swoon/swu:n/v لەخۆ دەچێ- دەبوورێتەوە
swoop/swu:p/v لەناکاو دێتەخوار/دەنیشێ
swop=swap/v دەگۆڕێتەوە
sword/sɔ:d/n شمشێر/شیر
swore-swear/v سوێندی خوارد
sworn-swear/v سوێندی خواردبوو
swot/swɒt/v باش دەخوێنێ/کۆشش دەکا
swum/v مەلەوانی کرد
sycophant/ˈsɪkəfænt/n ڕیایکەر/ ماستاوچی
syllable/sɪləbl/n برگە
syllabus/ˈsɪləbəs/n پرۆگرامی فێرکاری
symbol/ˈsɪmbl/n جەڤەنگ- هێما- هێمایەکی زارارەیی
symbolic/sɪmˈbɒlɪk/adj جەڤەنگی/

surge/sɜːdʒ/v وەك شەپۆل/شالاو- بەرەوپێش دەچێ
surgeon/ˈsɜːdʒən/n پزیشکی نۆژدار
surgery/ˈsɜːdʒəri/n ١- نۆژداری ٢- جێگای نۆژداری
surgical/ˈsɜːdʒɪkl/adj کردارێکی نۆژداری
surly/ˈsɜːli/adj دلڕەق- مۆن-گرژ، دەمڕوت
surmise/səˈmaɪz/v دەخەملێنێ
surmount/səˈmaʊnt/v تەگەرە بەزێن- زاڵ دەبێ
surmountable/səmaʊntəbl/adj بەئاسانی دەبەزێنرێت
surname/ˈsɜːneɪm/n ناوی بنەماڵە/نازناو
surpass/səˈpɑːs/v دەبەزێنێ- زاڵ دەبێ- پێش دەکەوێ
surplus/ˈsɜːpləs/n ئەوەی لەپێویست زیادە
surprise/səˈpraɪz/n سەرسوڕمان
surprise/v تووشی سەرسوڕمانی دەکا
surrealism/səˈriːəlɪzəm/n سوریالیەت
surrender/səˈrendə(r)/v خۆ بەدەستەوە دەدا
surreptitious/ˌsʌrəpˈtɪʃəs/adj ڕوانینێکی لەبنەوە/ نهێنی
surround/səˈraʊnd/v چواردەورەی دەدا
surroundings/səˈraʌndɪŋz/n ژینگە، دەوروبەر
survey/səˈveɪ/v ١- بەسەریدا دەڕوانێت ٢- بارەکە(دۆخەکە) هەڵدەسەنگێنێ ٣- تاقیدەکاتەوە
survey/n نەخشەکێشی/پێوان
surveyor/səˈveɪə(r)/n پێوەر- پشکێنەر
survival/səˈvaɪvl/n ١- مانەوە- بەردەوام لەژیان ٢- ڕزگاربوو
survive/səˈvaɪv/v پاش کارەساتێك هەردەمێنێ
survivor/səˈvaɪvə(r)/n ئەوەی دەمێنێتەوە- ڕزگاربوو
susceptibility/səˌseptəˈbɪləti/n هەستەوەری- زوو کارتێکردن
susceptible/səˈseptəbl/adj ١- زووکاری تێدەکرێ ٢- هەستەوەر
suspect/səˈspekt/v وای بۆ دەچێ/ گومانی وایە
suspect/n گومان
suspend/səˈspend/v ١-هەڵدەواسی(شت) ٢- دوای دەخا
suspender/səˈspendə(r)/n گۆرەوی و پانتۆڵ هەڵگر
suspense/səˈspens/n دوودڵی- نیگەران لەبارەی..
suspension/səˈspenʃn/n ١- هەڵواسین ٢- شتەیەك دنکەڕەقی لەناودا هەبێ ٣- ڕاگرتنێکی کاتی
suspicion/səˈspɪʃn/n ١- گومان ٢- بیرێکی بێبۆچوون
suspicious/səˈspɪʃəs/adj گومانکار/ جێی گومانە
sustain/səˈsteɪn/v ١- پشتیوانی دەکا ٢- بەردەوام دەبێ ٣- بڕیاری دەدا ٤- چەشتی- دەچێژێ
sustenance/ˈsʌstənəns/n ١- پاروو-خۆراك ٢- نان وئاو
swab/swɒb/v بەلۆکە پاکی دەکاتەوە/ بە زەوی سڕەوە چاکدەکاتەوە
swab/n لۆکە/قوماشی نەرم
swag/swæg/n بوخچە
swagger/ˈswægə(r)/v بە فیز دەڕوا
swallow/ˈswɒləʊ/v چۆرێك- قومێك قوت دەدا
swallow/n پاساری / کێشکە (سنۆنۆ)
swam-swim/v مەلەی کرد
swamp/swɒmp/n زۆنگاو
swampy/adj زۆنگاوی

sunstroke/ˈsʌnstrəuk/n خۆربردن

sup/sʌp/v خواردنێکی سووک دەخوا، شیڤ دەخوا

superannuation/ˌsu:pərˌænjuˈeɪʃn/n مووچەی خانەنشینی

super/ˈsu:pə(r)/n هەرەباش

supercilious/ˌsu:pəˈsɪliəs/adj تێڕوانینێکی بەباشترزانین/ خۆ بەگەورەزان

superficial/ˌsu:pəˈfɪʃl/adj ڕووکاری/ دەستکرد

superfluous/su:ˈpɜ:fluəs/adj زیاد لەپێویست

superhuman/ˌsu:pəˈhju:mən/adj زیاد لەتوانا/ لەتوانا بەدەر

superintend/ˌsu:pərɪnˈtend/v چاودێری دەکا

superintendent/ˌsu:pərɪnˈtendənt/n چاودێریکەر

superior/su:ˈpɪəriə(r)/adj باشتر- بەرزترین پلەو پایە

superiority/su:ˌpɪəriˈɒrəti/n باشتربوون

superlative/suˈpɜ:lətɪv/adj هەرەباش- باشترین پلە

superlative/n ناوی هەرەباشی ناسراو

supermarket/ˈsu:pəmɑ:kɪt/n سوپەرمارکێت (بازاڕی گەورە)

supernatural/ˌsu:pəˈnætʃrəl/adj دیاردەی سروشتی لە رادەبەدەر

supersede/ˌsu:pəˈsi:d/v ١-جێگا دەگرێتەوە ٢-هەڵدەوەشێنێتەوە

supersonic/ˌsu:pəˈsɒnɪk/adj فڕۆکەی خێرایی لە سەرووی دەنگ- خێراتر لە خێرایی دەنگ

superstition/ˌsu:pəˈstɪʃn/n شتی پڕوپووچ/نوشتە

superstitious/ˌsu:pəˈstɪʃəs/adj بڕوای پووچ

supervise/ˈsu:pəvaɪz/v سەرپەرشتی دەکا- چاودێری دەکا

supervision/ˌsu:pəˈvɪʒn/n سەرپەرشتی کردن

supper/ˈsʌpə(r)/n شیڤ- دوازەمی ڕۆژ

supplant/səˈplɑ:nt/v بەزۆر جێگای دەگرێتەوە

supple/ˈsʌpl/adj نەرم- نیان

supplement/ˈsʌplɪmənt/n کلك/پاشکۆ

supplementary/ˌsʌplɪˈmentri/adj تەواوکەر

supply/səˈplaɪ/v ١- پێی دەدا ٢- پێی دەداتەوە

support/səˈpɔ:t/v ١- یارمەتی دەدا ٢- پاڵپشتی دەکا ٣- هەڵدەگرێ/لەخۆدەگرێ ٤- پشتی پێدەبەستێ

suppose/səˈpəuz/v ١- وای بۆدەچێ ٢- وای دادەنێ

supposing/səˈpəuzɪŋ/conj وای بۆ دادەنێ

supposition/ˌsʌpəˈzɪʃn/n گریمانە، وادانان

suppress/səˈpres/v کپیدەکا- دەمکوتی دەکا- دەیکوژێنێتەوە

suppression/səˈpreʃn/n سەرکوت کردن

supremacy/su:ˈpreməsi/n دەسەڵاتداری باڵا

supreme/su:ˈpri:m/adj باڵا- بەرزترین- زۆرگرنگ

sure/ʃuə(r)/adj ١- بەبڕوایە- گومانێ ٢- دڵنیا ٣- پشتی پێدەبەسترێت

surely/ˈʃuəli/adv بێگومان

surf/sɜ:f/n کەفی‌دەریای کەنارەکان/ کەفی شەپۆل

surface/ˈsɜ:fɪs/n پێوەر- سەر، ڕوو، ڕوخسار

sufficient/səˈsɪʃnt/adj تەواو/ بەپێی پێویست
suffix/ˈsʌfɪks/n پاشگر
suffocate/ˈsʌfəkeɪt/v دەخنکێ
suffocation/ˌsʌfəˈkeɪʃn/n خنکاندن
suffrage/ˈsʌfrɪdʒ/n مافی هەڵبژاردن و دەنگدان
suffragette/ˌsʌfrəˈdʒet/n داوای مافی ئافرەت بۆ دەنگدان
sugar/ˈʃʊgə(r)/n شەکر
sugary/ˈʃʊgəri/adj ١- شەکراوی ٢- زۆر خۆش- سەرنج ڕاکێش
suggest/səˈdʒəst/v ١- پێشنیار دەکا ٢- ئاماژەی بۆ دەکا ٣- پەنجەی بۆ درێژ دەکا
suggestible/səˈdʒestəb/adj کەسێك زوو کاری تێ بکرێ
suggestion/səˈdʒestʃən/n ١- پێشنیار ٢- با وابوون
suggestive/səˈdʒestɪv/adj وروژاندن/ هەوەس وروژێن
suicidal/ˌsuːɪˈsaɪdl/adj خۆکوژ
suicide/ˈsuːɪsaɪd/n خۆکوشتن
suit/suːt/n ١- جل وبەرگ(بدلە) ٢- گازندە ٣- نەخشێکی کاغەزی قومارە
suit/suːt/v داخوازی دەکا
suitable/ˈsuːtəbl/adj گونجاو
suit-case/ˈsuːtkeɪs/n جانتای سەفەر
suite/swiːt/n ١-دەستوپێوەند ٢- تاقم- دەستە/سویت
suitor/ˈsuːtə(r)/n داخوازیکەر
sulk/sʌlk/v ١-کپ و بێدەنگ دەبێ ٢-خۆی مۆن دەکا/ دەموچاوی گرژ دەکا
sulky/ˈsʌlki/adj چارەگرژ
sullen/ˈsʌlən/adj مڕو موچ/چارەگرژ
sulphur/ˈsʌlfə(r)/n گۆگرد- کبریت
sulphuric acid /sʌlˌfjʊərɪk ˈæsɪd/adj ترشی کبریت
sultan/ˈsʌltən/n سوڵتان
sultana/sʌlˈtɑːnə/n خانمە (سوڵتان)
sultana/sʌlˈtɑːnə/n مێوژی بێ تۆو
sultry/ˈsʌltri/adj ڕۆژێکی زۆر گەرم
sum/sʌm/n ١- سەرجەم ٢- (بڕێك) هەندێك پارە
summarize/ˈsʌməraɪz/v کورت دەکاتەوە
summary/ˈsʌməri/n کورتە
summer/ˈsʌmə(r)/n هاوین
summery/ˈsʌməri/adj هاوینەیی/ هاوینیی
summit/ˈsʌmɪt/n لووتکە
summon/ˈsʌmən/v ١- بانگی دەکا ٢- داوای کۆبونەوە دەکا
summons/ˈsʌmənz/n بانگکردن- داخوازی
sumptuous/ˈsʌmptʃuəs/adj (داوەت)ی چەور وگران/ گرانبەها
sun/sʌn/n خۆر- هەتاو
sunbeam/ˈsʌnbiːm/n تیشکی خۆر
sun-burn/ˈsʌnbɜːn/n پەڕو (خۆرەشی کردبێ)، ڕوو سوتاو بە ڕۆژ
Sunday/ˈsʌndeɪ/n یەکشەممە
sundries/n هەمە جۆری/ ڕەگاوڕەنگ
sundry/ˈsʌndri/adj جیاواز/هەمەجۆر
sun-flower/ˈsʌnflaʊə(r)/n گوڵەبەڕۆژە
sung-sing/v گۆرانی وت
sun-glasses/n چاویلکە
sunk-sink/v خنکا
sunny/ˈsʌni/adj هەتاوە ڕۆژ
sunrise/ˈsʌnraɪz/n خۆرهەڵاتن
sunset/ˈsʌnset/n خۆر ئاوابوون
sunshade/ˈsʌnʃeɪd/n سەیوان/چەتر
sunshine/ˈsʌnʃaɪn/n تیشکی خۆر
sunspot/ˈsʌnspɒt/n پەڵەی خۆر

٢–کپ دەبێ

subsidence/səbˈsaɪdns, ˈsʌbsɪdns/n نزم بوونەوە

subsidiary/səbˈsɪdiəri/adj لاوەکی

subsidize/ˈsʌbsɪdaɪz/v بەپارە یارمەتی دەدا

subsidy/ˈsʌbsədi/n پاڵپشتی– باریوو

subsistence/səbˈsɪstəns/n بژێوی– مانەوە، بوون

substance/ˈsʌbstəns/n بابەت– مادە، پارە

substantial/səbˈstænʃl/adj بتەو– کرداریی

substitute/ˈsʌbstɪtjuːt/n جێگرەوە

substitution/ˌsʌbstɪˈtjuːʃn/n بەنەجیاتی داتان

subterfuge/ˈsʌbtəfjuːdʒ/n بیانوو– مەنهەت

subterranean/ˌsʌbtəˈreɪniən/adj ژێر زەوی/ نهێنی

subtitle/ˈsʌbtaɪtl/n ناونیشانی لاوەکی/ وەرگێرانی دیالۆگ لە سەر فیلم

subtle/ˈsʌtl/adj ١– (جیاوازییەکی) وورد/ دژوار ٢– زیرەك– بلیمەت

subtlety/ˈsʌtlti/n ووردبینی

subtract/səbˈtrækt/v دەردەهێنێ

subtraction/səbˈtrækʃn/n دەرهێنان/ کەمکردن

subtropical/ˌsʌbˈtrɒpɪkl/adj هەرێم (نیمچە کیشوەری) نزیك هێڵی جوگرافی

suburb/ˈsʌbɜːb/n قەراغ، دەوروبەر

suburban/səˈbɜːbən/adj خەڵکی گوڵان/ بێزار

subversive/səbˈvɜːsɪv/n تێکدەر– تێکشکێن

subway/ˈsʌbweɪ/n تونێل

succeed/səkˈsiːd/v ١– سەردەکەوێ ٢– جێی باوکی (پاشایەتی) دەگرێتەوە

success/səkˈses/n سەرکەوتن

successful/səkˈsesfl/adj سەرکەوتوو

succession/səkˈseʃn/n جێگیری– خەلافەت– یەك لەدوایەکی

successive/səkˈsesɪv/adj دوا بەدوای یەك– بەنۆرە

successor/səkˈsesə(r)/n جێگیر–خەلیفە جێگرەوە

succour/ˈsʌkə(r)/n یارمەتی– فریاکەوتن

succulent/ˈsʌkjələnt/adj/ میوەی ئاودار/ گۆشتن

succumb/səˈkʌm/v ملکەچ دەبێ/دەمرێ

such/sʌtʃ/adj - pron وەکو ئەم(شەو–رۆژ) ئەوها– ئاوا/ئاتەس رادەیەی

suck/sʌk/v دەمژێ– شیری دەدا پێی

sucker/ˈsʌkə(r)/n ١– مژەر٢– لیبەر ٣– گێلە پیاو

suckle/ˈsʌkl/v (ئافرەت) شیری پێدەدا

suckling/ˈsʌklɪŋ/n مەلۆتکە– شیرەخۆرە

suction/ˈsʌkʃn/n مژین– فیزیاوی

sudden/ˈsʌdn/adj ناکاو– کتو پڕ

suddenly/ˈsʌdnli/adv لەپڕ

suds/sʌdz/n کەفی سابون/بلق

sue/suː/v گازندەیەکی یاسایی لەسەر تۆمار دەکا

suede/sweɪd/n پێستی بزن– پێستی نەرم

suet/ˈsuit/n رۆنی ساغی (ئاژەڵ) دزن بەزی مەڕو ماڵات و رەشە وڵاخ

suffer/ˈsʌfə(r)/v ١– دەچێژێ/ئازار دەکا ٢– لێی خۆش دەبێ ٣– خراپ دەبێ

sufferance/ˈsʌfərəns/n بەزۆر رازی بوون

suffering/ˈsʌfərɪŋ/n ئازار چەشتن

suffice/səˈfaɪs/v بەش دەکا

stuffing/ˈstʌfɪŋ/n تیکەلە- (حشو) پڕ کردن

stuffy/ˈstʌfi/adj توندڕەو/بێ‌میزاژ

stumble/ˈstʌmbl/v هەلدەخلیسکێ

stump/stʌmp/n ١- بنەی دار/ڕەگ ٢- دارێکی یاری کریکیتە

stun/stʌn/v ١- گێژ دەکا/دەبێ ٢- دەمەرژێ ٣- سەری لێ تێك دەچێت

stunt/stʌnt/n کارێکی سەرنج ڕاکێش

stunt/v ڕێ لە گەشەی دەگرێ، بەربەستی دەکا

stunted/adj لەش کرژ بوو

stupefy/ˈstju:pɪfaɪ/v وڕ دەبێ

stupendous/stju:ˈpendəs/adj بەزم- سەرنج ڕاکێش

stupid/ˈstju:pɪd/adj دەبەنگ- بێ‌مێشك- گەمژە

stupidity/stju:ˈpɪdəti/n دەبەنگی- بێ‌مێشکی

stupor/ˈstju:pə(r)/n لەخۆچوون/ بێهۆشبوون

sturdy/ˈstɜ:di/adj بەرەنگارییەکی توند

stutter/ˈstʌtə(r)/v زمانی گیر دەبێ/ زمانی تەتەلە دەکا

sty/staɪ/n ١- تەوێلەی بەراز ٢- ئەستووربوونی بەزی چاو/ ئاوساوی پێستەی چاو

style/staɪl/n ١- شێواز ٢- ئەدگارێکی جیاواز ٣- ڕوخساری گشتی ٤- جل و بەرگی مۆدێل

suasion/n ڕازیکردن

suave/swɑ:v/adj نەرمو حەلیم/ بەڕێز

subconscious/ˌsʌbˈkɒnʃəs/adj بێ‌ئاگا

subcontinent/ˌsʌbˈkɒntɪnənt/n نیمچە کیشوەر

subdivide/ˈsʌbdɪvaɪd/v دابەش دەکاتەوە

subdivision/ˌsʌbdɪˈvɪʒn/n دابەشکردنی لاوەکی

subdue/səbˈdju:/v ١- ملکەچی دەکا/ زاڵ دەبێ ٢- کپی/هێمنی دەکاتەوە

subject/ˈsʌndʒɪkt/n ١- بندەستی (رعیە) ٢- جێگا ٣- بابەتی لێکۆڵینەوە ٤- بکەر- نیهاد(لەعەرەبی)

subjection/səbˈdʒekʃn/n ملکەچ کردن

subjective/səbˈdʒektɪv/adj خودی- کەسایەتی/ نابابەتیی

subjunctive/səbˈdʒektɪv/adj مەرجی ڕەگیمانەیی

sub-let/ˌsəbˈlet/v بەکرێی دەدا

sublime/səˈblaɪm/adj بالا- بەپلەوپایە

submarine /ˌsʌbməˈri:n, ˈsʌbməri:n/adj گیایەکی بن ئاو/ژێر ئاوکەر

submerge/səbˈmɜ:dʒ/v نوقم دەبێ

submission/səbˈmɪʃn/n ملکەچی- ڕازی بوون

submissive/səbˈmɪsɪv/adj ملکەچ

submit/səbˈmɪt/v ١- خۆ دەدا بەدەستەوە ٢- پێشکەشی دەکا

subnormal/ˌsʌbˈnɔ:ml/adj بێ‌ئاست/ژێر ئاسایی

subordinate/səˈbɔ:dɪnət/adj لاوەکی/پارستە

subscribe/səbˈskraɪb/v ١- ڕازی دەبێ بەشداری بکا ٢- ئیمزا دەکا ٣- ڕاچێتە دەنووسێ

subscriber/səbˈskraɪbə(r)/n بەشدارکەر لە..

subscription/səbˈskrɪpʃn/n هاوبەشی کردن

subsequent/ˈsʌbsɪkwənt/adj پاش- پاشان/داهاتوو

subside/səbˈsaɪd/v ١- نزم دەبێ

stress/stres/n ١- فشار- گوشار/جەخت
٢- كێش ٣- هێمای دەنگی (هێز)
stretch/stretʃ/v درێژی دەكاتەوە/
بەرینی دەكا
stretch/n درێژ بوونەوە
stretcher/ˈstretʃə(r)/n هەلگری نەخۆشی
stricken/ˈstrɪkən/adj تووش بوو/زاڵبوو
strict/strɪkt/adj ١- توندو تیژ
٢- راڤەیەكی وورد
stricture/ˈstrɪktʃə(r)/n/ رەخنەیەكی توند
گلەیی و گازاندەیەكی توند
stride/straɪd/v ١- هەنگاوی گەورە
دەهاوێژێ ٢- لە پۆیشتن لنگی فش دەكا.
strident/ˈstraɪdnt/adj دەنگی بەرز و تیژ
strife/straɪf/n ١- شەڕو شۆڕ- ناكۆكی
٢- ململانێ
strike/straɪk/v ١- لێیدەدا
٢- نیشان دەشكێنێ ٣- گڕی تێبەر دەدا
٤- دەدۆزێتەوە ٥- لێدەدا(كاتژمێر)
٦- مان دەگرێ ٧- كاری لێدەكا
strike/straɪk/n مانگرتن
striker/ˈstraɪkə(r)/n مانگر
striking/ˈstraɪkɪŋ/adj سەرنج راكێش
string/strɪŋ/n ١- دەزووی رێسراو
٢- پارچە رێسراوێك ٣- ژێی مۆسیقا
٤- گەردانە
stringy/adj ١- وەكو دەزوو وایە ٢- زبر
strip/strɪp/v ١-دادەكەنێ ٢- لێدەكاتەوە
٣- دەگوشێ/چۆرەی لێدێنێ
stripe/straɪp/n خەت خەت
strive/straɪv/v زۆر هەوڵێدەدا/خەبات دەكا
strove/strəʊv/v خەباتی كرد
stroke/strəʊk/n ١- لێدان
٢- دەنگ(كاتژمێر) ٣- سەكتەی دڵ و مێشك
stroll/strəʊl/n پیاسەی لەسەرخۆ

strong/strɒŋ/adj ١- بەهێز ٢- ئارەق
٣- بۆنێكی تیژ ٤- چڕ (قاوەیەكی چڕ)
٥- كردارە (ناقیاسیەكان)
stronghold/ˈstrɒŋhəʊld/n قەڵا- پایگا
strongly/adv بەهێز- بەتوندی
strop/strɒp/n موس تیژكەر
strop/v موس تیژ دەكا
structural/ˈstrʌktʃərəl/adj
گۆڕانكارییە بنیاتیەكان/ پێكهاتەیی
structure/ˈstrʌktʃə(r)/n بنیات- بناغە-
پێكهاتە
struggle/ˈstrʌgl/n خەبات- كۆشش-
ململانێ
strut/strʌt/v بەفیز دەڕوا
strut/n كۆڵەكەیەكی (ئەندازەیی) لە بنەوەلار
strychnine/ˈstrɪkniːn/n ماددەیەكی
كیمیاوی ژەهراوییە/ژەهرێكی كوژەر
stub/stʌb/n قوچكەجگارە/قونكە جغارە
stubble/ˈstʌbl/n ١- تۆزێكڵ/پووش
٢- تووكی دەموچاو
stubborn/ˈstʌbən/adj شەڕانی،
سەرەڕەق، كەللەڕەق
stuck-stick/v گرتی، نوساندی
stuck-up/nadj لووت بەرز، بەخۆناز
stud/stʌd/n ١- پوولێ- دوگمە- قۆپچە
٢- كۆمەڵە ئەسپێك
٣- بزمارێكی سەر گەورە (مێخ)
student/ˈstjuːdnt/n قووتابی
studio/ˈstjuːdiəʊ/n ستۆدیۆ- وێنەگا
studious/ˈstjuːdiəs/adj چالاك- چەلەنگ
study/ˈstʌdi/n ١- وانە- لێكۆڵینەوە
٢- نووسینگە
٣- هێلكاری-لێكۆڵینەوەیەنەدەبی
study/v دەكۆڵێتەوە
stuff/stʌf/n - v ماددە- كوتاڵ-
شڕەك/ پڕدەكا

stove/stəuv/n سۆپە

stow/stəu/v ١-دادەگرێ ٢-پۆلێن دەکا ٣-پڕ دەکا

stowaway/ˈstəuəwei/n/ خۆی لەناو پاپۆڕ/فڕۆکە دەشارێتەوە تا دەڕوا/دەفڕێ، بۆشەوەی پارەنەدا.

straggle/ˈstrægl/v خۆ پاش دەخا

straggler/ˈstræglə(r)/n خۆ پاشخەر

straight/streit/adj ١- ڕاست- ڕاستەوخۆ ٢- ڕێك وپێك/هاوڕێك

straight/adv ڕاستەوخۆ- یەکسەر

straighten/ˈstreitn/v ڕێکی دەخا

straightforward/ˌstreitˈfɔ:wəd/adj دڵسۆز- ڕاستەوخۆ/ئاسان

strain/strein/n ١- گرژی- خۆی ماندووکردن ٢- شێواز

strain/v بای دەدا- لووش دەکا/دەپاڵێوێ

strainer/ˈstreinə(r)/n ئامێری پاڵاوتن/ بێژنگ

strait/streit/n دەربەند/ئارێشە

strait/adj تەنگ- تەسك

strait-laced/ˌstreit ˈleist/adj توندو تیژ بەرامبەر ئاکار

strand/strænd/n ١- کەنار- ڕۆخ لێوار ٢- پەلك-بسك- تاڵی گوریس

stranded/adj چۆڵ- بەجێ‌هێڵراو

strange/streindʒ/adj نامۆ- سەیروسەمەرە

stranger/ˈstreindʒə(r)/n هەندەرانی- نامۆ- نەناسراو

strangle/ˈstræŋgl/v ١- دەیخنکێنێ ٢- هەڵیدەواسێ

stranglehold/ˈstræŋglhəuld/n گرتنێکی کوژەر

strangulation/ˌstræŋgjuˈleiʃn/n هەڵواسین- خنکاندن

strap/stræp/n پشتێن-شریتی پشتێن/ قایش

strap/v ١- توند دەکا ٢- بە قایش/پشتێن لێی دەدا

strapping/ˈstræpiŋ/adj بەژن بلندوبەهێز

stratagem/ˈstrætədʒəm/n فێڵێکی جەنگی- داو

strategic/strəˈti:dʒik/adj ستراتیجی- گرنگ

strategics/strəˈti:dʒiks/n زانست یان هونەری ستراتیژی

strategist/strəˈti:dʒist/n کارامە لەبواری ستراتیژیەت

strategy/ˈstrætədʒi/n پلانی ستراتیژی لە (جەنگ)

stratum/ˈstrɑ:təm/n چین- چینی بەردین

straw/strɔ:/n پووش/پەڵکە گەنم و جۆ و برنج

straw/n ماددەی پووش

strawberry/ˈstrɔ:bəri/n چایەر- فریز- تووت/ شلیلە

stray/strei/v گومڕا- ئاوارە دەبێ

streak/stri:k/n ١- هێڵێکی درێژی باریکی ناڕێك ٢- پاشماوە ٣- ماوەیەکی کورت

streaky/adj هێڵکاری کراو- خەت خەت

stream/stri:m/n ١- جۆگە/جۆگەلە/ڕووبار ٢- ئاوەڕۆ

streamer/n شریتێکی کاغەزی ڕەنگاورەنگی درێژ/ئاڵایەکی درێژی باریك

streamline/ˈstri:mlain/v ئاسانی دەکا ڕێکی دەکا

street/stri:t/n شەقام

strength/streŋθ/n هێز- توانا

strengthen/ˈstreŋθn/v بەهێزی دەکا- پتەوی دەکا

strenuous/ˈstrenjuəs/adj ١-گران- توند ٢- ماندوویی- دەوێ

جۆشدان

stimulus/ˈstɪmjələs/n هاندەر- جۆشدەر

sting/stɪŋ/n – v پێوەدان/پێوەدەدا/ پێوەدەنووسێ

stinger/ˈstɪŋə(r)/n پێوەدەر- ستێنگەر: چەکێکی دژە فڕۆکەیە

stingy/ˈstɪndʒi/adj ڕەزیل- قرچۆك

stink/stɪŋk/v گەناو-گەندەڵ دەبێ/دەکا

stint/stɪnt/v بەرتەنگ دەکا- کۆت دەکا

stint/stɪnt/v قرچۆکی دەکا، دەست پێوە دەگرێ

stipulate/ˈstɪpjuleɪt/v ١-مەرج دادەنێ ٢-لەدەقەکەدا هاتووە

stipulation/ˌstɪpjuˈleɪʃn/n مەرج

stir/stɜ:(r)/v ١- دەجوڵێنێ ٢- تێکەڵ دەکا ٣- دەوروژێنێ

stirrup/ˈstɪrəp/n ئاوزەنگ- شوێن پێ لە زین و کورتان بۆ سوار بوون

stitch/stɪtʃ/n تەقەڵ

stitch/n ئازاری لاتەنیشت

stock/stɒk/n ١-پاشەکەوت ٢-مەڕو ماڵات ٣- بەش و قەواڵە ٤- ڕەگەز- ڕەسەن ٥- بنکە ٦- ڕێژەی سوود

stocking/ˈstɒkɪŋ/n گۆرەوی درێژی ئافرەتان

stock-still/ˌstɒk ˈstɪl/adj ڕەق هەڵاتوو (وەکویت)

stocktaking/ˈstɒkteɪkɪn/n جەردکردنی شمەك (ژماردنی)

stocky/ˈstɒki/adj چوارشانە/کورت وبەهێز

stodgy/stɒdʒi/adj ١- بەگرانی هەرس دەکرێ ٢- چارەگران/ڕەزاقورس

stoker/ˈstɒkə(r)/n ئاگرکەرەوە/ ئاگرتێبەردەر

stole/stəʊl/n دەسرۆك، چارۆك/ شاڵ

stole/v دزی

stolid/ˈstɒlɪd/adj خەمسارد، کەرج

stomach/ˈstʌmək/n گەدە

stone/stəʊn/n ١-بەرد ٢-چەو٣- ئەلماس ٤- ئاوك

stoned/ˈstəʊnd/adj سەرخۆش

stone-deaf/adj کەڕ

stone fruit/n مێوەی ئاوکدار

stonemason/ˈstəʊnmeɪsn/n وەستایبەرد

stony/ˈstəʊni/adj ١- زەوی بەردین ٢- دڵڕەق

stony-broke/adj قرقن- بێپارە/لەنۆش

stool/stu:l/n ١- کورسی بێ پشت و دەسك ٢- پیسایی مرۆڤ

stoop/stu:p/v دەچەمێتەوە- کڕنۆش دەبا

stop/stɒp/v ١- ڕادەگرێ ٢- ڕاوەستە!

stop/stɒp/n وەستان/وێستگە

stopgap/ˈstɒpgæp/n ئەلتەرنەتیڤی پێویست/کاتی/ گیرەی کاتی

stopper/ˈstɒpə(r)/n گیرە (قەپاغ)

stop-press/n دوا هەواڵ

stopwatch/ˈstɒpwɒtʃ/n کاتژمێر پێشبڕکێ

storage/ˈstɒrɪdʒ/n پاشەکەوت

store/stɔ:(r)/n ١-عەزگا٢- دوکانی گەورە

store/v ١- هەڵدەگرێ٢- دادەکا

storey/ˈstɔ:ri/n قات- نهۆم

stork/stɔ:k/n حاجی لەقلەق

storm/stɔ:m/n گەردەلوول/ باهۆز

storm/v پێشل دەکا/ هەڵدەکا

stormy/ˈstɔ:mi/adj بایەکی توند/ گەردەلولاوی

story/ˈstɔ:ri/n چیرۆك

story/n هەڵبەستن

stout/staut/adj ١- قەڵەو ٢- زۆر بەهێز ٣- ئازا

دووکەڵدان
ئەوکەسەی بەسەر چیا دەکەوێ

steer/stɪə(r)/n پاپۆڕ یان ئۆتۆمبیل ئاژۆتن

steerage/ˈstɪərɪdʒ/n شوێنی نزیک سوکان- پلە سێ

steering-wheel/n تایەی ئۆتۆمبێل

steersman/n کاپیتان، سوکان بەدەست

stem/stem/n ١-ساقی گوڵ ٢- پێشەوەی پاپۆڕ ٣- ڕەگی‌ووشە ٤- قەد

stem/stem/v ناهێڵێ بلاّوبێ- سەرکوت دەکا

stench/stentʃ/n گەنیو، گەنی بوون

stencil/ˈstensl/n ستێنسل

stenographer/stəˈnɒɡrəfə(r)/n نووسەری دەستخەت

step/step/n ١- هەنگاو-شەقاو ٢- جێ‌پێ ٣- پلە

step/v ١- دەڕوا ٢- دەماوێ ٣- دەچێتە پێش

step brother/ˈstepbrʌðə(r)/n زڕبرا

step father/ˈstepfɑːðə(r)/n زڕباوک/ زڕباب

step ladder/ˈsteplædə(r)/n پەیژەی دووقاچ/ قادرمەی بچووک

step mother/ˈstepmʌðə(r)/n باوەژن/زڕداك/ژنباب

step sister/ˈstepsɪstə(r)/n زڕخوشك

stereo/ˈsteriəʊ/n ئامێری ستریۆ

sterile/ˈsteraɪl/adj ئەزۆك- برینگ- قاقڕ- پاك

sterility/stəˈrɪləti/n ئەزۆکی

sterilize/ˈsterəlaɪz/v ١-لەگیراوە هەڵدێنێ ٢- پاکدەکاتەوە ٣- تووش ئەزۆکی دەبێ

sterling/ˈstɜːlɪŋ/n پارەی ئینگلیزی (ئەستەرلینی)

stern/stɜːn/adj توندو تیژ

stethoscope/ˈsteθəskəʊp/n بیستەری/ دەنگاوەری پزیشکی

stew/stjuː/v لەسەرخۆ دەکوڵێنێ/دەکوڵێ

steward/stjuːəd/n ١-ڕێکخەر ٢-چاودێریکەر ٣- خزمەتکار

stick/stɪk/n گۆپاڵ، تووڵ، دار، گۆچان

stick/v ١- بە چەنگاڵ دەگرێ ٢- پێوەی دەنوستێنێ ٣- زمانی دەردێخێ

sticker/ˈstɪkə(r)/n ١-لکێنەر، بلیتێکی چرێشاوی ٢-ماندونەناس

sticking-plaster/n پلاستەری پزیشکی لەزگە

sticky/ˈstɪki/adj ١- لینج- بە چرك ٢- مردنێکی بەئازار

stiff/stɪf/adj ١- ڕەق ٢- گران ٣- بەهێز ٤- بەرەسمی

stiffen/ˈstɪfn/v ڕەق دەبێ/دەکا

stifle/ˈstaɪfl/v دەخنکێنێ/دەخنکێ/ کپی دەکا

stigma/ˈstɪɡmə/n لەکە- نیشانەی (بۆتاوانبار) پەڵە

stigmatize/ˈstɪɡmətaɪz/v وەسفی لایەنی خراپی دەکا

stile/staɪl/n ئەمپەرێکی دارین لەنێوان دوو کێڵگەدا/بەردەباز

still/stɪl/adj هێمن- بێ‌دەنگ

still/adv هێشتا

still-born/ˈstɪlbɔːn/adj بەمردوویی لەدایك بوو

stilted/ˈstɪltɪd/adj ١- ڕەق و ناسروشتی ٢- شێوازی زێدەڕۆیی/ڕەسمی

stimulant/ˈstɪmjələnt/n بەهێزکەر(دەرمان)

stimulate/ˈstɪmjuleɪt/v هانی دەدا/ دەوروژێنێ

stimulation/ˌstɪmjuˈleɪʃn/n هاندان-

starter/ˈstɑːtə(r)/n ١- پێشبڕکێ‌کەر/ بەرژەم ٢-شاوری دەستپێکردن ٣- نیشپێکەر ٤- مەزە

startle/ˈstɑːtl/v لەپڕە لەناکاوی دەترسێنێ

startling/ˈstɑːtlɪŋ/adj ترسێنەر- سەرسوڕهێنەر

starvation/stɑːˈveɪʃn/n برسێتی- قات و قڕی

starve/stɑːv/v برسی دەبێ/دەکا

state/steɪt/n حالەت- بارودۆخ

state/n دەوڵەت- ویلایەت

state/v ١- ژیانێکی خۆشگوزەران دەژێت ٢- دەڵێ- بەیان دەکا

stately/ˈsteɪtli/adj ١-شکۆدار ٢- مەزن ودیار

statement/ˈsteɪtmənt/n ١-بەیان/بەیاننامە ٢-پارەی حیساب ٣-رستەی خەبەری

statesman/ˈsteɪtsmən/n پیاوی سیاسی‌و دەوڵەت- (سیاسەتمەدار)

static/ˈstætɪk/adj – n نەگۆڕ- نەجوڵاو/ کارەبای ستاتیک

station/ˈsteɪʃn/n ١- چەق- خاڵ ٢- وێستگە ٣- پایەی جڤاکی ٤- نێزگە

stationary/ˈsteɪʃənri/adj نەگۆڕ

stationery/ˈsteɪʃənri/n ئالەتی بیرۆ/ پێویستیەکانی دامودەزگا/ پەراوگە/ کاغەزگەری

statistic/stəˈtɪstɪk/adj - n ئامار

statistical/stəˈtɪstɪkl/adj ئاماریی

statistics/stəˈtɪstɪks/n زانستی ئامار ئامارناسی

statue/ˈstætʃuː/n پەیکەر

stature/ˈstætʃə(r)/n ١- بەژن٢- بەها و گرنگی

status/ˈsteɪtəs/n ١- پلەو پایە ٢- باری جڤاکی ٣- پلەوپایەی کۆمەڵایەتی

status quo/ˌsteɪtəs ˈkwəʊ/n ڕەوشی هەنوکە

statute/ˈstætʃuːt/n ١-یاسای پەرلەمانی ٢-دەستور

staunch/stɔːntʃ/adj ١- باوەڕ پتەو ٢- زۆر دڵسۆز

stave/steɪv/n گۆچان- تۆبز

stave/v پایەی نۆتەی مۆسیقایی

stay/steɪ/v ١- دەمێنێتەوە ٢- دەمێنێ- بەردەوام دەبێ ٣- دەرناچێ- دەمێنێ ٤- ئاخەوێ- لە شەوێن دەبێ

stay/n مانەوە

steadfast/ˈstedfɑːst/adj بڕوای پتەو

steady/ˈstedi/adj ١-جێگیر-پتەو/ خێرایییەکی‌نەگۆڕ

steady/v ڕێکی دەخا

steak/steɪk/n پارچە گۆشت

steal/stiːl/v دەدزێ

stealth/stelθ/n دزەکردن

stealthy/adj لەسەرخۆ وبەدزی نزیك بوونەوە

steam/stiːm/n هەڵم

steam engine/n شەمەندەفەری هەڵمی

steamer/ˈstiːmə(r)/n ١- ئاشپەز ٢- پاپۆڕی هەڵمی

steam-roller/ˈstiːmrəʊlə(r)/n باگرێنی هەڵمی/ باگوردانی هەڵمی

steel/stiːl/n پۆلا

steely/adj دڵڕەق- نەرم نابێ

steep/stiːp/adj ١- زۆر لێژ ٢- زۆرگەورە٣- زۆرگران

steeple/ˈstiːpl/n لوتکە- تیژی بورجی کلێسا

steeplechase/ˈstiːpltʃeɪs/n پێشبڕکێی ئەسپ/ بەسەر لەمپەر بازدان

steeple-jack/ˈstiːpldʒæk/n

stagnation/stæg'neɪʃn/n مەنگی/ئاوسان

staid/steɪd/adj شکۆمەند- گران (مرۆڤ)

stain/steɪn/v - n ١- پەڵە- لەکە/ژەنگ ٢- بۆیە

stainless/'steɪnləs/adj پۆڵا- بێ‌خەوش/ ژەنگ هەڵنەهێن

stair/steə(r)/n پایە- پلە

staircase/'steəkeɪs/n قالدرمە- پەیژە

stake/steɪk/n ١- ئەردەوان/بارمتە ٢- قازوغ ٣- بەش ٤-گرەو

stale/steɪl/adj ١- کۆن- خراپبوو ٢- سارد

stalemate/'steɪlmeɪt/v خاڵی سڕبوون/بنبەست

stalk/stɔ:k/n ساقی گەڵا- بەلک

stall/stɔ:l/n ١- کورشک ٢- جێگای ئاژەڵ بەستنەوە ٣- ڕیزی پێشەوە لەشانۆ

stallion/'stæliən/n نێر(نێرەی ئەسپ)

stalwart/'stɔ:lwət/adj ١- درێژ وماسولکەیی ٢- بەوەفا/پاك

stamen/'steɪmən/n سۆلینی گوڵ/ بەشی نێرەی گوڵ

stamina/'stæmɪnə/n خۆگرتن/شیان

stammer/'stæmə(r)/n زمانگیری/ زمانگرتن

stamp/stæmp/v - n ١- پێی لەزەوی دەدا ٢- مۆری دەکا ٣- پۆلێکی پۆستەی لێدەدا ٤- پارەیەك ئەخش دەکا ٥- سیمایەکی تایبەت پێدەدا

sta[illegible] n ١- مۆر٢- پوول

stampede/stæm'pi:d/n ڕاتەکاژەڵێك بەتاو دێ

stand/stænd/v ١-ڕادەوەستێ ٢-ڕادەگرێ ٣- ئارام دەگرێ ٤- دەکاتێ ٥- ڕایەڵە پێکدێنێ ٦- خۆی دەپاڵێوێ ٧- پارەی ... دەدا ٨- وەك خۆی دەمێنێ

stand/n ١- کۆشك٢- هەڵگر ٣-هەڵوێست

standard/'stændəd/n ١- پێوەر ٢- ئاکار ٣- ئاست

standard/adj نموونەیی/ئاسایی/پێوەریی

standardize/'stændədaɪz/v/ یەکی دەکا دەکاتە یەك

standby/'stændbaɪ/n ١-یەدەك ٢-لایەنگری دڵسۆز

standing/'stændɪŋ/adj ڕاوەستاو- وەستاو

standstill/'stændstɪl/n - adj حاڵەتی وەستان

stanza/'stænzə/n/ستانزا- پارچە شیعرێك کۆپلە

staple/'steɪpl/n دەرزی کەپس/ بەرهەمی سەرەکی وڵات

staple/v بەدەرزی دەیبەستێتەوە

staple/adj ڕەسەن/سەرەکی

star/stɑ:(r)/n ئەستێرە

star/adj شێوەیەکی ئەستێرەیی

star/n ئەستێرەی شانۆیی/سینەما

starboard/'stɑ:bəd/n لای ڕاستی پاپۆڕ و فڕۆکە

starch/stɑ:tʃ/n ١-نیشاستە ٢- یاخە چاککردنەوە

starchy/'stɑ:tʃi/adj ١-وشکە ڕەفتار ٢-ڕەسمی- فەرمی

stare/steə(r)/v چاوی لێ‌تێژدەکاتەوە- دیلەتی‌دەداتێ

stark/stɑ:k/adj ١- ڕەق هەڵاتوو/ ڕووت وسادە ٢- بەسوێ

starlight/'stɑ:laɪt/n پرشنگی ئەستێرە

start/stɑ:t/v دەست پێدەکا

start/n بەرایی- ئوقرە

sprinkle/ˈsprɪŋkl/v دەپرژێنێ- دەرشێنێ
sprinkle/n ئاوپرژێن/ ئاوپرژاندن
sprint/sprɪnt/v خێرا غار دەدا
sprout/spraut/v چرۆی دەردەکا
spruce/spruːs/adj جوان پۆش- شیك
spry/spraɪ/adj - n ١- وریا ٢-تەڕ،سووك
spurious/ˈspjuəriəs/adj پارەی موزەوەر (پارەی ئارەوا)
spur/spɜː(r)/n ١-ئەغار ٢- قەراغی چیا ٣-خەلات
spurt/spɜːt/v ١-زیاد هەوڵ دەدا ٢-بڵێسە دەسێنێ، گڕ دەگرێ
sputink/n مانگێکی دەستکردی رووسی
spy/spaɪ/n سیخور
squabble/ˈskwɒbl/n شەڕە مندال، شەڕ لەسەر تشتی پووچ
squad/skwɒd/n تیپ(کۆمەڵێکی سەربازی)
squadron/ˈskwɒdrən/n پۆل (فرۆکە) (دەریایی)
squalid/ˈskwɒlɪd/adj پیس- رووڕەش- شەپرێو
squall/skwɔːl/n ١-ئێش و ترس ٢-زریان
squally/adj رۆژێکی باراناوی بریسکاوی
squalor/ˈskwɒlə(r)/n کلۆلی
squander/ˈskwɒndə(r)/v لەکیسیدەدا خەرجی دەکا- بەفیرۆ دەدا
square/skweə(r)/n ١- چوارگۆشە ٢- گۆرەپان ٣- چوارینە (ماتماتیك)
squash/skwɒʃ/n هاڕاو- گوشراو
squash/v بێدەنگی دەکا- دەهاڕێ-دەگوشێ
squat/skwɒt/v چوارمەشقی دادەنیشێ، لەسەر چیچکان دادەنیشێ
squat/v زەوی خەڵکی داگیردەکا
squawk/skwɔːk/v واقەواق دەکا- قیرەقیر دەکا- ناڵەناڵ دەکا

squeak/skwiːk/n ١- قیرەی باڵندە ٢-جیرەی دەرگا ٣-زیکە زیك
squeaky/n دەنگێکی تیژ
squeal/skwiːl/n – v دەقیژێنێ/ زمانی لە هاورێکەی‌یدەدا
squeamish/ˈskwiːmɪʃ/adj ١- زوودلی تێکدەچێ ٢- زوو دەبوورێتەوە
squeeze/skwiːz/v دەیگوشێ- دەیپلیقێنێ- دەیشێلێ
squint/ˈskwɪnt/v چاوی خێل دەبێ سێبەر بۆ چاوی دەکا تا باشتر ببینێ
squire/ˈskwaɪə(r)/n لەدەوڵەمەندەکانی‌گوند (کوێخا)- زەویدار
squirm/skwɜːm/v ١- خۆی بادەدا ٢- هەست بە شەرمەزاری دەکا
squirt/skwɜːt/v (شرینقەی دەرزی لێ دەدا
stab/stæb/v خەنجەری لێدەدا
stability/stəˈbɪləti/n سەقامگیری- جێگیر- نەگۆڕ
stabilize/ˈsteɪbəlaɪz/v جێگیردەبێ/ سەقامگیر دەبێ
stable/steɪbl/adj توند
stable/n ئاخوڕ-تەوڵە
stack/stæk/n قۆمەت
stack/n کۆمەڵەیەکی گەورە
stadium/ˈsteɪdiəm/n گۆرەپانی وەرزشی
staff/stɑːf/n ١- گۆچان- گۆپاڵ ٢- پێنج دێری یەکسانی نۆتەی مۆسیقا ٣- دەستەی جەنگی ٤- دەستەی کارگێری
stag/stæg/n نێرەی ئاسك
stage/steɪdʒ/n ١- سەکۆی وتارخوێندنەوە ٢- تەختە شانۆ ٣- قۆناغی پەرەسەندن ٤- وێستگە
stagger/ˈstæɡə(r)/v بەلادادێ
stagnant/stæɡˈnənt/adj ئاوی مەنگ چەقیو/باری ئابوری ئاوساو
stagnate/stæɡˈneɪt/v مەنگ دەبێ

spittle/ˈspɪtl/n لیك، تف
splash/splæʃ/n ئاورشێن
splash/v ئاودەپرشێنێ
splendid/ˈsplendɪd/adj/ زیرەك–قەشەنگ/ بەرز– نایاب
splendour/ˈsplendə(r)/n گرنگی/ شکۆیی/شەوق
splice/splaɪs/v - n کۆتایی دوو شت دەگەیەنێتە یەك
splint/splɪnt/n گرتنەوە (پزیشکی) بەپێتاڵی
splinter/ˈsplɪntə(r)/n پرشی بۆمباو شووشە
split/splɪt/n درز– شەق، قەلەشاندن
split/v ١–دەقلیشێنێ– درزدەبا ٢–زمانی لێدەدا– نهێنی دەدرکێنێ
splutter/ˈsplʌtə(r)/v بەخێرایی قسە دەکا
spoil/spɔɪl/v ١– پیسی دەکا– بۆگەنی دەکا– تێکیدەدا ٢– تێنوو دەبێ
spoke/spəuk/v قسەی کرد
spokesman/ˈspəuksmən/n ئۆرگان، ئاخاوتنکەر
sponge/spʌndʒ/n ١–ئیسفەنج ٢–دۆشەك ٣– جۆرە کێکێکی ناسکە/کێکی ئیسفەنجی ٤– گیانەوەرێکی ئاوی
sponger/ˈspʌndʒə(r)/n مشەخۆر– دارگران
sponsor/ˈspɒnsə(r)/n دایەن، بەخێوکەر گەرەنتی دەر، وەسی
spontaneity/ˌspɒntəˈneɪəti/n لەخۆوەیی
spontaneous/spɒnˈteɪniəs/adj لەخۆوە
spool/spuːl/n بەکرەی دروومان/ شریتی چاپکەر
spoon/spuːn/n کەوچك
spoonful/ˈspuːnfl/adj پڕ کەوچکێك
sporadic/spəˈrædɪk/adj پچرپچر
spore/spɔː(r)/n شانەی (قەوزە)
sport/spɔːt/v ١– رابواردن
sport/n ٢– وەرزش
sport/adj ٣– پیاوێکی قسە خۆش
sport/n ٤– لەرێ لادەرێکی بایۆلۆژی
sportsman/ˈspɔːtsmən/n وەرزشەوان
sportsmanship/ˈspɔːtsmənʃɪp/n گیانی لێبووردن گیانی وەرزشکارانە
spot/spɒt/n ١– پەڵە– خاڵ– نوختە ٢– زیپکەی پێست ٣– شوێن ٤– دڵۆپ
spotless/ˈspɒtləs/adj بێگەرد
spotlight/ˈspɒtlaɪt/n تیشکی سەر ئەکتەران(شانۆ)
spotty/ˈspɒti/adj دەموچاوی قنچکاوی
spouse/spaus, spauz/n جووت–هاوتف، ژن/مێرد
spout/spaut/n ١– لێشاو٢– مەسینە ٣–هەڵقوڵان
sprain/spreɪn/v - n با دەدا
sprawl/sprɔːl/v - n پاڵدەکەوێ
spray/spreɪ/n ١– سپرای ٢– عەتردان ٣– تۆڕی ماسی
spread/spred/n بۆیەی دیوار– فەرشی ڕاخستن
spread/v دادەپۆشێ– بڵاودەکاتەوە
spree/spriː/n کەیف و سەیف، سەرقاڵ و دەستبڵاو
sprig/sprɪg/n لقە دارێکی بەگوڵ و پەلك
sprightly/ˈspraɪtli/adj بیرتیژ– چوست و چالاك
spring/sprɪŋ/v بازدەدا، شەق دەبا
spring/n ١– بەهار ٢– کانی ٣– سپرینگ ٤– ئاسك

speckleless/adj زۆرپاك- بێ‌پەڵە، بێگەرد
spectacle/ˈspektəkl/n ١- دیمەن ٢- نمایشێكی گشتی ٣- چاویلكە
spectacular/spekˈteɪtə(r)/adj قەشەنگ سەرسوڕهێنەر
spectator/spekˈteɪtə(r)/n بینەر/ تەماشاكەر
spectre/ˈspektə(r)/n خێو (شبح)/تارمایی
spectrum/ˈspektrəm/n چەپكە تیشك/ ڕەنگ
speculate/ˈspekjuleɪt/v ١- تێڕادەمێنێ ٢- مامەڵە دەكا
speculation/ˌspekjuˈleɪʃn/n ١- خەملاندن ٢- تێڕامان ٣- پارەگۆڕینەوە- مامەڵە
speculative/ˈspekjələtɪv/adj لێكۆڵینەوەی تیۆری
speculator/n مامەڵەكەر لەبازاڕی بازرگانی
sped-speed/v خێرا ڕۆیی
speech/spiːtʃ/n ١- قسە، ئاخاوتن٢- وتار
speechless/adj تووڕە/قسەی پێ ناكرێ لاڵ
speed/spiːd/n خێرایی
speed-limit/n خێرایی دیاركراو
speedometer/spiːˈdɒmɪtə(r)/n خێرایی ژمێر
speedy/ˈspiːdi/adj خێرا- بەپەلە
spell/spel/n ١- دۆعا ٢- ماوەیەك
spelling/spelɪŋ/n حینجە- ڕێنووس
spend/spend/v ١- خەرج دەكا ٢- ماندوودەبێ ٣- كاتێكی بەسەردەبا/دەچێ
spendthrift/ˈspendθrɪft/n خەرجكەر/ دەستبڵاو
sperm/spɜːm/n ئاوی پیاو (تۆماو) تۆو
spew/spjuː/n - v ڕشانەوە
sphere/sfɪə(r)/n ١- خڕ- تۆپ ٢- گۆڕەپان- كێڵگە
spherical/ˈsferɪkl/adj شێوەیەكی خڕ
spice/spaɪs/n بەهارات- بیبەری وشك (تفتی)
spicy/adj (خواردنی) تفت
spider/ˈspaɪdə(r)/n جاڵجاڵۆكە
spike/spaɪk/n ١-بزماری نووك تیژ ٢-درك
spill/spɪl/v دەڕژێ/دەڕژێنێ/دەكەوێ
spill/n ١- كەوتن لەسەرپشتی ئەسپ ٢- چڵەدار٣- ڕژان
spin-spun/v ڕستی/خوولاندی
spinach/ˈspɪnɪtʃ/n سپێناخ
spindle/ˈspɪndl/n تەشی/ستوون
spin-driver/n ئامێری ووشككردنەوە
spine/spaɪn/n ١- بڕبڕەی پشت ٢- پشتەوەی كتێب
spineless/ˈspaɪnləs/adj پیاوێكی خاو/ ترسنۆك، شەرمن
spinning-wheel/n تەشی
spinster/ˈspɪnstə(r)/n قەیرەكچ (شوونەكردوو)
spiral/ˈspaɪrəl/adj - n لوولپێچ/لوول
spire/ˈspaɪə(r)/n تیری گومەتی كلێسا، لوتكەی هەڕەم
spirit/ˈspɪrɪt/n ١- ڕوح ٢- كەسایەتی ٣- خێو ٤- كورتە-گەوهەر ٥- جەربەزەیی- ئازایەتی ٦-گێوڵ-خولق ٧-ورە ٨- ئارەق ٩- سپیرتۆ
spirited/ˈspɪrɪtɪd/adj چالاك
spiritual/ˈspɪrɪtʃuəl/adj پیاوی ڕوحانی- ورەبەرز/ڕۆحیی- ئایینی
spiritualist/ˈspɪrɪtʃuəlɪst/n ئەوكەسەی ڕوح دێنێتە قسە/ ڕۆحانیی
spit/spɪt/n ١- تف ٢- شیشی گۆشت برژاندن
spite/spaɪt/n كینە- دڵپیسی
spiteful/ˈspaɪtfl/adj كینە لەدڵ

soup/su:p/n شۆربا، سوپ

sour/ˈsaʊə(r)/adj ١-ترش ٢- تیژ- بەدرەفتار ٣- ترشاو

source/sɔ:s/n ١- کانی ٢- سەرچاوە- کارگە

south/saʊθ/n باشوور

southerly/ˈsʌðəli/adv بای باشوور

southern/ˈsʌðən/adj باشووریی/ خەڵکی باشوور

southwards/ˈsaʊθwədz/adv بەرەو باشوور

souvenir/ˌsu:vəˈnɪə(r)/n خەڵات- یادگاری

sovereign/ˈsɒvrɪn/adj ١-شانشاه- شاه- شازادە ٢- دەسەڵاتی بێسنوور ٣- لیرەیەکی ئینگلیزی زێڕ ٤- نایاب

sovereignty/ˈsɒvrənti/n دەسەلاتداری، سەروەری

Soviet/ˈsəʊviət/n سۆڤیات

sow/səʊ/v تۆو دەچێنێ

sow/saʊ/n مێیەی بەراز

soya bean/ˈsɔɪə bi:n/n پاقلەی سۆیا

space/speɪs/n ١- ئاسمان- بۆشایی ٢- بووار- شوێن ٣- ماوە- بیاڵ

spacious/ˈspeɪʃəs/adj شوێنێکی فراوان

spade/speɪd/n ١- خاکەناس- بێڵ ٢- کاغەزی قومار

span/spæn/n ١- بۆست-بست ٢- ماوەیەکی دیاریکراو ٣- جووتە هێستر/ئەسپ- ماین ٤- پرد

spank/spæŋk/v شەپازللەیەکی لێئەدا

spanner/ˈspænə(r)/n ئیسپانە

spar/spɑ:(r)/n داری ئاڵا/مەچەك

spare/speə(r)/adj ١- یەدەك ٢- زیاد لەپێویست لاواز

sparing/ˈspeərɪŋ/adj لەسەرخۆ

spark/spɑ:k/n پریشك (ئاگر)

sparking-plug/n ١-مۆمی داگیرسان ٢-پلاکی ئۆتۆمبێل

sparking/adj درەوشایەوە، بەپریشك

sparrow/ˈspærəʊ/n چۆلەکە/کێشکە

sparse/spɑ:s/adj پرچێکی تەنك و پەرش و بلاو

spasm/spæzəm/n گیان دامێزران (تشنج)، قولینج کردن

spasmodic/spæzˈmɒdɪk/adj دامێزراو

spastic/ˈspæstɪk/adj دامێزراو

spatter/ˈspætə(r)/v - n ١- پەرش وبلاو دەبێ ٢- دلۆپەدەکا

spawn/spɔ:n/n هێلکەی ماسی و بۆق

speak/spi:k/v قسەی دەکا

speaker/ˈspi:kə(r)/n ووتاربێژ،دەنگاوەر

spear/spɪə(r)/n تیر/رم

special/ˈspeʃl/adj تایبەت

specialist/ˈspeʃəlɪst/n ١- پسپۆر ٢- پزیشکی پسپۆر

speciality/ˌspeʃiˈæləti/n بەرهەمی تایبەتی

specialize/ˈspeʃəlaɪz/v پسپۆری لە بابەتێك وەردەگرێ

specially/ˈspeʃəli/adv بەتایبەتی

species/ˈspi:ʃi:z/n چەشن- جۆر

specific/spəˈsɪfɪk/adj دیاری کراو- تایبەت

specification/ˌspesɪfɪˈkeɪʃn/n وەسف- نیشان، دیارکردن

specify/ˈspesɪfaɪ/v دیاری دەکا/ لەخۆ دەگرێ

specimen/ˈspesɪmən/n نموونە

specious/ˈspi:ʃəs/adj لە روخسار ڕاست و ناوەرۆك درۆ/ گومراکەر

speck/spek/n خاڵ- گەردێك/پەڵە

speckle/ˈspekl/n پەڵە، خاڵ

soluble/ˌsɒljəbl/v دەتوێنێتەوە

solubility/ˌsɒljuˈbɪləti/n تواوەیی

soluble/ˈsɒljəbl/adj زوو دەتوێتەوە

solution/səˈlu:ʃn/n ١- شیکاری- چارەسەر ٢- توانەوە ٣- گیراوە

solve/sɒlv/v چارەسەر دەکا

solvent/ˈsɒlvənt/adj-n مادەیەکی توێنەر

somber/ˈsɒmbə(r)/adj تاریک- ڕووگرژ

some/sʌm/adv-adj-pron ١- هەندێك ٢-دانەمەزراو ٣-زۆر زۆر ٤-نزیکەی

somebody/ˈsʌmbədi/n - pron یەکێك- کەسێك

somehow/ˈsʌmhaʊ/adv بەهەر ڕێگایەك

someone/ˈsʌmwʌn/pron هەرکەسێك

somersault/ˈsʌməsɔ:lt/n ١-تەقلەلێدان ٢-گۆڕانی بنەڕەتی

something/ˈsʌmθɪŋ/n هەرشتێك

sometime/ˈsʌmtaim/adv لە وەختێك- لەپێشوو- پێشان

sometimes/ˈsʌmtaɪmz/adv – adj هەندێك جار

somewhat/ˈsʌmwɒt/adv تاڕادەیەك- زیاتر

somewhere/ˈsʌmweə(r)/adv لە هەر شوێنێك

somnambulist/sɒmˈnæmbjəlɪst/n شەوگەڕ (لەخەودا)

somnolent/adj خەوالو/ خەوێنەر

son/sʌn/n کوڕ

sonata/səˈnɑ:tə/n سۆناتە

song/sɒŋ/n گۆرانی-سرود

sonic/ˈsɒnɪk/adj دەنگدار

sonnet/ˈsɒnɪt/n چامەیەکی(١٤) نیوە دێڕی

soon/su:n/adv ١- بەم نزیکانە ٢- هەرزوو٣- باشتر وایە

soot/sʊt/n سۆتەکە- خۆڵەمێش

soothe/su:ð/v هێمن دەبێتەوە- ئێشی دەشکێ

sop/ˈsɒp/n ١- نانێکی خووساو ٢- بەرتیل

sophisticated/səˈfɪstɪkeɪtɪd/adj ئاڵۆز

soprano/səˈprɑ:nəʊ/n سۆپرانۆ: بەرزترین دەنگی گۆرانی وتن-ئافرەت

sorcerer/ˈsɔ:sərə(r)/n سیحربان/جادوکەر

sorcery/ˈsɔ:səri/n سیحر/جادوو

sordid/ˈsɔ:dɪd/adj پیس، بێ قیمەت

sore/sɔ:(r)/adj ئازاراوی- بەئێش

sorely/adv تاڕادەیەکی مەزن

sorrow/ˈsɒrəʊ/n ئاخ- ئەفسووس

sorrowful/ˈsɒrəʊfl/adj خەمبار- داماو

sorry/ˈsɒri/adj ١- پەشیمان ٢- کلۆل

sort/sɔ:t/n چەشن- پۆل- جۆر

sort/v جودا دەکاتەوە- ڕێك دەخا

sorter/ˈsɔ:tə(r)/n نامە لێککەرەوە (پۆستەچی)

S.O.S/ˌes əʊ ˈes/n بانگەوازی فریاکەوتن

sot/sɒt/n هەمیشە سەرخۆش

sought-seek/v گەڕا

soul/səʊl/n ١- ڕۆح ٢- نموونە٣- مرۆڤ-تاك

soulful/ˈsəʊlfl/adj زۆر بەسۆزە- هەستدار

soulless/ˈsəʊlləs/adj بێ هەست/بێ ڕۆح

sound/saʊnd/adj ١- ساغ ٢- متمانەپێکراو ٣- تەواو- قووڵ

sound/v ١-قوڵایی دەریا تاقیدەکاتەوە ٢-دەپشکنێ

sound/n دەنگ

soundly/adv بەتەواوی سەرکەوت

soundproof/ˈsaʊndpru:f/adj - v دەنگبڕ- کپکەر

sound-wave/ˈsaʊndweɪv/n شەپۆلی دەنگ

soapy/ˈsəʊpi/adj گیراوەی سابون/ کەفاو/سابوناوی
soar/sɔː(r)/v دەفڕی
sob/sɒb/v هەناسەی هەڵدەکێشێ/دەگرین
sober/ˈsəʊbə(r)/adj ١- وشیار- بەئاگا ٢- هێمن- ناچوغ
sobering/ˈsəʊbərɪŋ/adj گران- رەسمەن
sobriety/səˈbraɪəti/n رەسمەنی- گرانی
soccer/ˈsɒkə(r)/n تۆپێن
social/ˈsəʊʃl/n - adj کۆمەڵایەتی- جڤاکی
sociable/ˈsəʊʃəbl/adj خۆش مەشرەب- هاوڕێ
socialism/ˈsəʊʃəlɪzəm/n ڕێبازی شۆسیالیستی
socialist/ˈsəʊʃəlɪst/adj سۆشیالیست
society/səˈsaɪəti/n ١- کۆمەڵگا ٢- پێکەوەژیان ٣- کۆمەڵگای بەرز ٤- دەستە
sock/sɒk/n ١-گۆرەوی کورت ٢- ناوکەف
socket/ˈsɒkɪt/n ١-سۆکێت/ جێی پلاك ٢-کون
sod/sɒd/n ١-مێرگ ٢-زێد ٣-نوتی
soda/ˈsəʊdə/n سۆدەئاوی کەفکەر
sodden/ˈsɒdn/adj - v جلی تەڕ- هەویر
sodium/ˈsəʊdiəm/n سۆدیۆم (کان)
sofa/ˈsəʊfə/n دیوان- تەختە/قەنەفە
soft/sɒft/adj ١- نەرم ٢- بێ‌مێشك ٣- دەنگێکی نەرم
soft-boiled/adj هێلکەیەکی نیوە پاککراو/ نیوەکوڵاو
soften/ˈsɒfn/v نەرمی دەکا
soft-hearted/ˈsɒfthɑːtɪd/adj بەسۆز- دڵنەرم
soggy/ˈsɒgi/adj شێدار/تەڕ
soil/sɔɪl/n خاك- زەوی- خۆڵ
sojourn/ˈsɒdʒən/n مانەوە- ئاکنجی بوون
solace/ˈsɒləs/n پرسە/ بەهی- دڵدانەوە- سەرەخۆشی
solar/ˈsəʊlə(r)/adj هەتاویی
sold-sell/v فرۆشتی
solder/ˈsəʊldə(r)/n تەل لحیم کردن
soldier/ˈsəʊldʒə(r)/n سەرباز
soldierly/ˈsəʊldʒəli/adj رەفتار- ئازا
sole/səʊl/n ١- پاچنە/ناوپێ ٢- نەعەل ٣- ماسیەیەکی لاکیشەیی‌یە/ ماسی موسا
sole/adj تەنها- تیك- یەك کەسی
solely/adv بەتەنها
solemn/ˈsɒləm/adj گران- سام گران
solemnly/ˈsɒləmli/adv ئاهەنگێکی گەورەو شایستە شکۆدار
solemnize/ˈsɒləmnaɪz/v بە هەیبەتی دەکا
solicit/səˈlɪsɪt/v ١-دەپاڕێتەوە ٢- داوای ئیشی‌خراپی لێدەکا
solicitor/səˈlɪsɪtə(r)/n پارێزەری راوێژکار
solicitous/səˈlɪsɪtəs/adj ١- سوورە لەسەر یارمەتی ٢- نیگەران
solicitude/səˈlɪsɪtjuːd/n بایەخ پێدان/جێی بایەخ
solid/ˈsɒlɪd/adj-n ١- رەق ٢- لال ٣- بەهێز ٤- پاك ٥- ئەندازەیی بەرجەستە: درێژی- پانی- ئەستوری ٦- بێ برانەوە ٧- بەکۆی دەنگ
solidarity/ˌsɒlɪˈdærəti/n هاوکاری
solidify/səˈlɪdɪfaɪ/v دەمەیێ/رەق دەبێ
solidity/səˈlɪdəti/n رەقی
soliloquy/səˈlɪləkwi/n قسەلەگەڵ خۆدا کردن (وورتە ورت)
solitary/ˈsɒlətri/adj تەنها-بێکەسی
solitude/ˈsɒlɪtjuːd/n تەنهایی/گۆشەگیری
solo/ˈsəʊləʊ/n ئاوازێکی تاکەکەسی
soloist/ˈsəʊləʊɪst/n کەمانچەژەن

smoke/v جگارەدەکێشێ- دوکەڵ دەکاتەوە

smoker/ˈsməʊkə(r)/n جگەرەکێش

smoky/ˈsməʊki/adj پڕ لەدوکەڵ/ دوکەڵاوی

smooth/smu:ð/adj ١- نەرم ٢- ئاسان- ساکار٣- خۆش

smother/ˈsmʌðə(r)/v ١-هەناسەی دەبڕێ ٢- دەکوژێنێتەوە ٣- دەشارێتەوە

smoulder/ˈsməʊldə(r)/v بەهێواشی دەسووتێ

smudge/smʌdʒ/n پەڵەی (مەرەکەب)

smug/smʌg/adj شانازی بەخۆکەر

smuggle/ˈsmʌgl/v شمەکی بەقاچاغ دەبا/دێنێ

smuggler/ˈsmʌglə(r)/n قاچاغچی

smut/smʌt/n ١- تەنی ٢- نەخۆشی دانەوێڵە ٣- قسەی ناشرین

smutty/ˈsmʌti/adj ١- هەوای دوکەڵاوی/ تەنی ٢- ناشرین

snack/snæk/n پاروو/ژەمێکی بچووك

snag/snæg/n ١-گۆپکە ٢-قەد ٣-تەگەرە

snail/sneɪl/n لوولپێچ

snake/sneɪk/n مار

snap/snæp/v ١-شریقەی لێوە دێ ٢-بەدەنگەوە دادەخا ٣- (پەنجەکانی)دەتەقێنێ ٤-بە دزییەوە گرەیەك دەگرێ ٥-گەزەی لێدەدا

snappy/snæpi/adj چالاك

snare/sneə(r)/n داو- تەڵە

snarl/snɑ:l/v ددانی جیڕ دەکاتەوە

snatch/snætʃ/n رفاندن/دزی

snatch/v دەرفێنێ/دەدزێ

sneak/sni:k/n زمان لێدەر

sneer/snɪə(r)/v گاڵتەی پێدەکا

sneeze/sni:z/n - v پژمین/دەپژمێ

snide/snaɪd/adj پلار- رەخنە

sniff/snɪf/n بۆنی دەکا- هەڵدەمژێ

snigger/ˈsnɪgə(r)/n ١- نوکتەیەکی خراپ ٢- پێکەنینی شاراوە

snip/snɪp/n ١- پارچە کاغەز ٢-گرەیەك/هەرزان بەها

snipe/snaɪp/v تەقە لە دوژمن دەکا

sniper/snaɪpə(r)/n قەنناس/نیشانەشکێن

snivel/ˈsnɪvl/v ١- هەر دەگیرێ و نابڕێنێتەوە ٢- چڵم لەلووتی دێ

snob/snɒb/n لووت بەرز/بەفیز

snobbery/ˈsnɒbəri/n لووت بەرزی

snobbish/ˈsnɒbɪʃ/adj خۆ بەزل زان

snoop/snu:p/n خۆهەڵقوورتاندن

snooze/snu:z/n پشیەخەو- سەرخەو

snore/snɔ:(r)/n - v پرخەپرخ/ پرخەپرخی دێ

snort/snɔ:t/n دەنگی ئەسپ/فنەفن پرخە، پرخە پرخ

snot/snɒt/n چڵم

snout/snaʊt/n کەپوو/ لموز، قەپۆز

snow/snəʊ/n بەفر

snub/snʌb/n سەرزەنشت/ تێخوڕین

snub/snʌb/v بەبێ ئەدەبی مامەڵەی لەگەڵ دەکا/ سەرزەنشتی دەکا

snuff/snʌf/n پژمێنەر (توتنی ناو لووت)

snug/snʌg/n ١- فێنك/گەرم وخۆش ٢- جلی (رێك وپێك) ٣- شیاو

snuggle/ˈsnʌgl/v پاڵدەکەوێ منداڵ (منداڵ ژێر کردنەوە)/ خۆی پێ گەرم دەکاتەوە

so/səʊ/adv - adj - pron – conj هەتا ئیستا شادم بەبینینت- ماڵئاوا- هەتاکو/ئاوەها/زۆر

soak/səʊk/v تەڕی دەکا- دەخووسێنێ

soap/səʊp/n سابوون

slender/ˈslendə(r)/adj بەژن ڕێك– ئاوقەد باریك
slick/slɪk/adj لووس
slim/slɪm/adj لاواز– هیچ و پووچ– کەم
slit/slɪt/v - n دڕان– کۆن/دەکاتەوە– دەدڕێ
slog/slɒg/v ١– بەتوندی لێی دەدا ٢–بەچاکی‌کاری‌دەکا
slogan/ˈsləugən/n دروشم
slop/slɒp/n - v دەڕژێ
slope/sləup/n - v - adj لێژایی– نشێو
sloppy/ˈslɒpi/adj ڕێگایەکی قوڕاوی
sloppy/ˈslɒpi/adj ناووردبین
slosh/slɒʃ/n ئاوی پیس– مێز ٢– خواردنی شلە– بۆ بەراز
slot/slɒt/n ١–درز– کونێکی تەنگ ٢–خانە
sloth/sləuθ/n ١– بێ هێزی ٢– تەمبەڵی ٣–شیردەرێکی ئەمریکیە
slothful/ˈsləuθfl/adj تەمبەڵ
slouch/slautʃ/v بێ تاقەت دەچێ بەڕێوە
slough/slau/n ١– زۆنگاو ٢– پێستی مردوو(مار)
slovenly/ˈslʌvnli/adj – adv ناڕێك/ بە ناڕێكی
slow/sləu/adj - adv - v هێواش– هێدی
slowly/ˈsləuli/adv بەهێواشی
slowness/sləunəs/n لەسەرخۆیی
slow-witted/adj دەبەنگ، نەزان
sludge/slʌdʒ/n پیسی بنی بیر/ئاوەڕۆ
sluggard/n - adj شل و شێواو/ خاو/بێ‌تاقەت
sluggish/ˈslʌgɪʃ/adj مەنگ/کز/کپ
sluice/slu:s/n - v دەروازەی ئاو (ئاوبەند)
slum/slʌm/n گەڕەکێکی هەژاری پیس
slumber/ˈslʌmbə(r)/v پاڵدەکەوێ– دەنوێ
slump/slʌmp/v ١– بەتوندی دەکەوێتە سەر زەوی ٢– (نرخ) دادەبەزێ
slung/slʌŋ/v بەرزی کردەوە/دەریهێنا
slur/slɜ:(r)/v ١– قسەکانی‌باش دەرنابڕێ ٢– بەچاکی بەلایدا تێدەپەڕێ
slush/slʌʃ/n بەفری تواوە
slut/slʌt/n ژنێکی تەمبەڵی پیس
sluttish/adj ژنێکی‌چڵ و بەرگ ناڕێك
sly/slaɪ/adj فێڵباز چاوداگرتن
smack/smæk/v ١– زللەی لێدا ٢– بۆکسی لێدا
smack/n ١– زللە ٢– بەلەمی ماسی گرتن
small/smɔ:l/adj بچووك
small-arms/ˈsmɔ:lɑ:mz/n چەکی‌سووك
small-change/ˈsmɔ:ltʃeɪndʒ/n خوردە
smallpox/ˈsmɔ:lpoks/n ئاوڵە
smart/smɑ:t/adj ١– ئازارێکی‌تیژ ٢– زیرەك ٣– شیك– قۆز–کۆك
smart/v هەست بە ئازارێکی تیژ دەکا
smarten/ˈsmɑ:tn/v خۆی جوان دەکا
smash/smæʃ/v ١– دەشکێنێ–ووردی دەکا ٢– بەتووندی لێی‌دەدا
smattering/ˈsmætərɪŋ/n زانیاریەکی‌کەم دووڕناسین
smear/smɪə(r)/v چەوری دەکا
smell/smel/n ١–هەستی بۆن کردن ٢–بۆن
smell/v بۆن دەکا– بۆنی لێدێ
smile/smaɪl/n - v خەندە/خەندەی دێ– خەندەی بۆ دەکا
smirch/v - n پیسی دەکا/پەڵە
smirk/smɜ:k/n خەندەی شانازی‌بەخۆکردن
smith/ˈsmɪθ/n ئاسنگەر
smithy/ˈsmɪθi/n دوکانی ئاسنگەری
smog/smɒg/n تەمی دووکەڵاوی
smoke/sməuk/n ١– دووکەڵ ٢– تووتن/جگارەکێشان

skin/skɪn/n پێست

skin-diving/n مەلەوانی بن ئاو

skinflint/ˈskɪnflɪnt/n پیسکە- رەزیل- قرچۆك

skinny/ˈskɪni/adj لاواز- ئێسك و پێست

skip/skɪp/n - v بازدان/بازدەدا

skipper/ˈskɪpə(r)/n کاپتن (پاپۆڕ)

skirmish/ˈskɜ:mɪʃ/n - v شەڕ- پێکدادان

skirt/skɜ:t/n ١- تەنورە ٢- داوێن- قەراغ

skit/skɪt/n دیمەنێکی پێکەنین(شانۆ)

skulk/skʌlk/v دەشارێتەوە- بەدزی دەڕوا

skull/skʌl/n کەللە سەر

skunk/skʌŋk/n بوودەلە، ئاژەلێکی ئەمەریکییە لە کاتی مەترسیدا بۆنێکی گرانی لێوەدێت.

sky/skaɪ/n ئاسمان

skylark/ˈskaɪlɑ:k/n تەیرێکی ئاواز خوێنە (قوتبورە)

skylight/ˈskaɪlaɪt/n دەلاقەی ژوور

skyscraper/ˈskaɪskreɪpə(r)/n هەوربڕ- باڵەخانەی درێژ

slab/slæb/n دارێکی ئەستور و ڕاست

slack/slæk/adj ١- تەمبەڵ ٢- مەنگ-سارد ٣- خاو

slacken/ˈslækən/v هێوەردەکاتەوە/ شل دەکاتەوە

slacker/ˈslækə(r)/n تەمبەڵ- تەوەزەل

slacks/slæks/n پانتۆڵ

slag/slæg/n پاشەڕۆك

slagheap/ˈslæghep/n گۆفەك

slake/sleɪk/v ١- تێردەبێ ٢-دەیکوژێنێتەوە ٣-لاوازی دەکا

slam/slæm/v بە قایم پێوە دەدا

slander/ˈslɑ:ndə(r)/n درۆز دەلەسە- بووختان کردن

slanderous/ˈslɑ:ndərəs/n بوختانکەر

slang/slæŋ/n زمانی ڕەشەخەڵك- زمانی سەربازان

slant/slɑ:nt/n ١- لێژایی ٢- تێڕوانینێکی تایبەتی

slap/slæp/n - v زللە-شەق/شەق لێدەدا

slapdash/adv - adj - n بێگوێدان

slapstick/ˈslæpstɪk/n قەشمەر- گاڵتەچی

slash/slæʃ/n – v برینێکی قووڵ/ ١- بریندی لێدەکا ٢-جەلدەو دەکا

slate/sleɪt/n - v بەرد/تەختە/تەختەبەردین ڕەخنەی توندی لێ دەگرێ

slaughter/ˈslɔ:tə(r)/n - v قەسابخانە- کوشتن

slaughterhouse/ˈslɔ:təhaus/n شوێنی قەسابخانە/ سەربڕین

slave/sleɪv/n کۆیلە- بەندە

slavery/ˈsleɪvəri/n کۆیلایەتی

slavish/ˈsleɪvɪʃ/adj ملکەچ

slay/sleɪ/v سەری دەبڕێ

sledge/sledʒ/n گالیسکە

sledgehammer/ˈsledʒ hæmə(r)/adj چەکوشی قورسی دەسکدرێژ

sleek/sli:k/adj پرچی نەرم

sleep/sli:p/v دەنوێ- پاڵدەکەوێ

sleeper/ˈsli:pə(r)/n ١- نووستوو ٢- فارگۆنی نوستن ٣- گالیسکەی هێلی ئاسنی پڕ سەرین

sleepiness/ˈsli:pɪnəs/n باوێشك

sleeping-bag/n جانتای نووستن

sleepless/ˈsli:pləs/adj شەونخوون/بێخەو

sleepwalker/ˈsli:pwɔ:kə(r)/n شەوگەڕ

sleepy/ˈsli:pi/adj خەواڵوو

sleet/sli:t/n بارانی بەبەفر

sleeve/sli:v/n چمك/قۆڵ/باسك پۆش قاوغی قەوانی مۆسیقا

sleight-of-hands/n سیحربازی

دلسۆزی

sinecure/ˈsɪnɪkjʊə(r)/n پارەیەکی باش لە پایەیەکی بێ‌ماندووبوون

sinew/ˈsɪnjuː/n دەمار/ماسولکە

sinful/ˈsɪnfl/adj شەڕانی– تاوانبار

sing/sɪŋ/v گۆرانی دەچڕێ

singe/sɪndʒ/n سووتانێکی سووک

singer/ˈsɪŋə(r)/n سترانبێژ

single/ˈsɪŋgl/adj - n - v ١– تەنیا ٢– یەك کەسی/تەنەفەری ٣– بێ‌ژن

single-handed/adj - adv یەکدەستی/ تەنیایی (بێ یارمەتی کەس)

single-minded/adj خۆتەرخنتکەر بۆ یەك ئامانج

singlet/ˈsɪŋglət/n فانیلەی بێ‌قۆل

singular/ˈsɪŋgjələ(r)/adj ١– تاك ٢– نەناسراو– تەباو ٣– هەڵکەوتو

singularity/ˌsɪŋgjuˈlærəti/n نەناسراوی/هەڵکەوتن

sinister/ˈsɪnɪstə(r)/adj شووم– بێ‌خێر

sink/sɪŋk/v نووقم دەبێ

sinner/ˈsɪnə(r)/n تاوانبار– هەڵەکەر

Sinn fein بزاڤ و ڕێکخراوێکی سیاسیە لە ساڵی ١٩٠٥ لە ئیرلەندا دامەزراوە، داوای حکومەتێکی کۆماری سەربەخۆ دەکا.

sip/sɪp/v قووم لێدەدا

siphon/ˈsaɪfn/n بۆری سیفۆن

sir/sɜː(r)/n ١– گەورە/بەڕێز ٢– نازناو

siren/ˈsaɪrən/n – adj ١–پەری دەریا (ئافرەتی باڵدار) ٢– فیکەی ئاگادارکردنەوە

sirloin/ˈsɜːlɔɪn/n گۆشتی ڕانی مانگا

sisal/ˈsaɪsl/n ١– لیفکە ٢– دروستکەری گوریس

sissy/ˈsɪsi/n - adj ئافرەتانە– ژنانە

sister/ˈsɪstə(r)/n - adj ١–خوشك ٢– سیستەر ٣– خوشکەیدینی

sister in-law/n دش– براژن

sisterly/adj وەکو خوشك، خوشکانە

sit/sɪt/v ١– دادەنیشێ ٢– دەمێنێ(لە جێ) ٣– تاقیکردنەوە دەکا ٤– کۆدەبێتەوە

site/saɪt/n ١– پارچە زەوی ٢– جێ

sitting/ˈsɪtɪŋ/n ١– ئاکنجی– نیشتەجێ ٢– دانیشتنی لەبەردەم وێنەیەکێش ٣– خوول ٤– شوێنی هێلکە–شوێنی کڕکەوتن

sitting-room/n ژووری دانیشتن

situation/ˌsɪtʃuˈeɪʃn/n ١–جێگا ٢– حاڵەت ٣– پیشە ٤– هەڵوێست

six/sɪks/n شەش

sixteen/ˌsɪksˈtiːn/n - adj شازدە

sixteenth/ˌsɪksˈtiːnθ/n - adj شازدەمەم

sixth/sɪksθ/adj - n شەشەم

sixtieth/ˈsɪkstiəθ/adj - n شەستەم

sixty/ˈsɪksti/n شەست

size/saɪz/n ١– قەبارە ٢– ماددەیەکی چرك

sizeable/ˈsaɪzəbl/adj تاڕادایەك گەورە

sizzle/ˈsɪzl/n دەنگی پڕژن قرچاندن

skate/skeɪt/n پێڵاوی خزین لەسەر بەستەڵەك

skate/v دەخزێ لەسەر..

skate/n ماسی

skeleton/ˈskelɪtn/n ئێسکە پەیکەر

sketch/sketʃ/n ١– هێڵکاری وێنە ٢– وەسفی گشتی ٣– تەمسیلیەکی کورت ٤– وەسف

sketchy/ˈsketʃi/adj ناکەزایی– ڕووکاری

skewer/ˈskjuːə(r)/n شیشی (کەباب)

ski/skiː/n - v گالیسکەی سەر بەفر

skilful/ˈskɪlfl/adj زیرەك–بلیمەت

skill/skɪl/n دەست ڕەنگین– کارامەیی

skilled/ˈskɪld/adj (کرێکاری) زیرەك/ کارامە

skim/skɪm/n - v کەفی شیر، سەرتوێژ/ کەفی ...لادەبا

sidelight/ˈsaɪdlaɪt/n تیشیکی لابەلایی
sideline/ˈsaɪdlaɪn/n ١-پیشەیەکی لاوەکی ٢-هێڵی لاوەکی
sidelong/ˈsaɪdlɒŋ/adj لاتەنیشتی
sidetrack/ˈsaɪdtræk/v به شتێ‌تر مژۆڵی دەکا- لەبیری دەباتەوە
sideways/ˈsaɪdweɪz/adj - adv بەرەو لاتەنیشت
side/v پاڵپشتی دەکا
siding/ˈsaɪdɪŋ/n گۆڕان- هێڵێکی لابەلایی- کاتی
sidle/ˈsaɪdl/v لاڕێ دەگرێ/ لابەلا دەڕوا
siege/siːdʒ/n گەمارۆ
siesta/siˈestə/n هەڵۆژان- خەوی نیوەڕۆ
sieve/sɪv/n بێژنگ/هێلێنگ
sift/sɪft/v بێژنگ دەکا/لەبێژنگ دەدا
sigh/saɪ/v - n هەناسە هەڵدەکێشێ/ ئاه هەڵدەکێشێ
sight/saɪt/n ١- دیدەن- دیتن ٢- مەودای دیتن ٣- دیمەن ٤- نیشان شکێن ٥- بڕێکی‌زۆر
sightless/ˈsaɪtləs/adj کوێر- نابینا
sightseeing/ˈsaɪtsiːɪŋ/n-adj بینینی‌شت
sign/saɪn/n ١- هێما سیمبول ٢- ئاماژە ٣- لافیتە ٤- هێما
signal/ˈsɪgnəl/n ١- هێمای رادیۆیی ٢- هێمای پزیشتن
signal/adj دیار- بەرچاو
signatory/ˈsɪgnətri/adj—n مۆرکردنی پەیماننامە بە لایەن دەوڵەت یان نوێنەر
signature/ˈsɪgnətʃə(r)/n ئیمزا- واژۆ
signet/sɪgnət/n مۆر(لەجیاتی واژۆ)
signetring/ˈsɪgnət rɪŋ/n ئەنگوستیلەی ئەخشکراو
significance/sɪgˈnɪfɪkəns/n مانا/گرنگی
significant/sɪgˈnɪfɪkənt/adj مانادار/ گرنگ
signify/ˈsɪgnɪfaɪ/v دەگەیەنێ
signpost/ˈsaɪnpəust/n ئاڵا- لافیتە
silage/ˈsaɪlɪdʒ/n ئالفی زستانە/ گیای لاسەوزی مالات لەسایلۆ
silence/ˈsaɪləns/n بێدەنگی-هێمنی
silencer/ˈsaɪlənsə(r)/n دەنگ کپ کەر
silent/ˈsaɪlənt/adj بێدەنگ، هێمن
silhouette/ˌsɪluˈet/n وێنەیەکی نادیار/ ڕوخسار/دەرەوە
silk/sɪlk/n ئاوریشم
silk worm/ˈsɪlkwɜːm/n کرمی ئاوریشم
silky/ˈsɪlki/adj نەرمی ئاورێشم/ئاوریشمی
sill/sɪl/n پەروازی پەنجەرە
silly/ˈsɪli/adj بێ مێشك-دەبەنگ
silt/sɪlt/n زیخ-قوڕی لەگەڵ ئاو هاتوو
silver/ˈsɪlvə(r)/n ١- زیو٢-پارەی زیو ٣- قاپی‌زیو٤- ڕەنگی زیو
silvery/ˈsɪlvəri/adj زیوین
similar/ˈsɪmələ(r)/adj لێکچوو- وەك
similarity/ˌsɪməˈlærəti/n لەیەکچوون
simile/ˈsɪməli/n لێکچوواندن (ڕەوانبێژی)
simmer/ˈsɪmə(r)/v دەکوڵێ
simper/ˈsɪmpə(r)/n خەنەیەکی بەزۆر
simple/ˈsɪmpl/adj — n ١-سادە ٢-سوودی‌کەم ٣-گەمژە ٤-ئاسان
simplicity/sɪmˈplɪsəti/n سادەیی
simplify/ˈsɪmplɪfaɪ/v ئاسان دەکا
simply/ˈsɪmpli/adv ١- بەئاسانی ٢- بێ‌مەرج ٣- تەنها
simultaneous/ˌsɪmlˈteɪniəs/adj هاوتەبا/هاوکات
sin/sɪn/n گوناه- تاوان
since/sɪns/adv - prep - conj لەو کاتەوە
sincere/sɪnˈsɪə(r)/adj دڵسۆز-راستگۆ
sincerely/adv بەدڵسۆزی
sincerity/sɪnˈserəti/n وەفاداری-

short-circuit/n سێرکتی کارەبا

shortcoming/ˈʃɔ:tkʌmɪŋ/n خەوش

shorten/ˈʃɔ:tən/v کورتی دەکاتەوە

shorthand/ˈʃɔ:thænd/n کورتبڕی/ کورتکردنەوە

shorthanded/adj کرێکاری کەمی

shortlist/n لیستەیەك لە هەڵبژێردراوەکان

ماوەیەکیکەم/تەمەن کورت shortlived/adj

shortly/ˈʃɔ:tli/adv پاش ماوەیەکی تر

shorts/ʃɔ:ts/n پانتۆڵی کورت

shortsighted/adj کورت- کورت بینی/ کەم بینا

shorttempered/adj زوو تووڕە دەبێت

shot/ʃɒt/n ١- گوللە تەقاندن ٢- هەوڵ ٣- باروت ٤- گرەی سینەمایی ٥- دەرزی بێهۆشکەر ٦- نیشان شکێنی ٧- زەعیم- سەرکردە ٨- تۆپی ئاسنی قورس

shoulder/ˈʃəʊldə(r)/n شان/مل

shoulder/v ١- لەسەرشانی دادەنێ ٢- شان لەشانی دەدا- لادەدا ٣- لە ئەستۆ دەگرێ

shout/ʃaʊt/v هاواردەکا-بەدەنگی بەرز بانگی دەکا

shove/ʃʌv/v - n پاڵی پێوە دەنێ/پاڵپێوەنان

shovel/ˈʃʌvl/n شۆڤڵ

show/ʃəʊ/v پیشان دەدا

show/n ١- پێشانگا ٢- ئاهەنگ

shower/ˈʃaʊə(r)/n ١- ڕێژنە باران ٢- دوشیگەرماو

showery/ˈʃaʊəri/adj هەوای باراناوی

showgirl/ˈʃəʊgɜ:l/n کچەسەماکەر

showroom/ˈʃəʊru:m/n هۆڵینمایش

showy/adj زەرقاوی

shrapnel/ˈʃræpnəl/n پارچە بۆمبا

shred/ʃred/v پارچە پارچەی دەکا

shred/n پارچە کاغەزێکی درێژو باریك

shrewd/ʃru:d/adj زەیرك

shriek/ʃri:k/v - n ١- هاواری لێهەڵدەستێ ٢- هاواردەکا

shrill/ʃrɪl/adj دەنگێکی تیژو بەرز

shrimp/ʃrɪmp/n ڕۆبیان

shrine/ʃraɪn/n مەزار- مەرقەد- پیاوچاك

shrink/ʃrɪŋk/v ١- بچووك دەبێتەوە ٢- دەچێتە ناو یەك ٣- لیی ڕادەکا

shrivel/ˈʃrɪvl/v پیس دەبێ- چورچ دەبێ

shroud/ʃraʊd/n ١- کفن٢- گوریسی پەڕەشووت

shroud/ʃraʊd/v دەپێچێ- دەپۆشێ- دەشارێتەوە

shrub/ʃrʌb/n دارۆچکە/ئەمام

shrug/ʃrʌg/v شانی بادەدا/دەهەژێنێ

shrunk/v بچوك بۆوە/چۆوە ناو یەك

shudder/ˈʃʌdə(r)/v لەترسا دەلەرزی

shuffle/ˈʃʌfl/v ١-پێی خۆی لەدوایخۆی دەکێشێ ٢-تێکەڵو پێکەڵ دەکا

shun/ʃʌn/v خۆی لێ لادەدا

shunt/v ڤارگۆنەکەی دەگۆڕی/جێی دەگۆڕی

shut/ʃʌt/v پێوەی دەدا

shutter/ˈʃʌtə(r)/n ١-تیلی پەنجەرە ٢- ئاوێزە

shuttle/ˈʃʌtl/n ١-مەکوك ٢-جرتو فرت

shuttlecock/ˈʃʌtlkɒk/n تۆپی ڕیشە

shy/ʃai/adj شەرمن

sibling/ˈsɪblɪŋ/n خوشك یان برا/ خزم

sick/sɪk/adj نەخۆش/ڕشانەوە

sicken/ˈsɪkən/v قێزی دەبێتەوە

sickening/ˈsɪkənɪŋ/adj ناشیرین/قێزەون

sickly/ˈsɪkli/adj لاواز، نەخۆش

sickness/ˈsɪknəs/n نەخۆشی

side/saɪd/n ١- لا ٢- تەنیشت ٣- تیپ ٤- ڕوخسار- ڕووە- کەمەر

side-effect/n کاریگەری لابەلا/لاوەکی

sheet/ʃi:t/n ١- چەرچەف
٢- پارچە كاغەز/كاغەزی نووسین
٣- تەختەدار-جام ٤- باران بارینی زۆر
٥- گوریس
sheikh/ʃeɪk, ʃi:k/n شێخ- سەرۆك عەشیرەت
shelf/ʃelf/n رەف- تاقچكە
shell/ʃel/n ١- توێكڵ ٢- سەدەف
٣-بۆمبا ٤- بەنەمی پێشبڕكێ
shellfish/n ئاژەڵی دەریایی سەدەفی
shelter/ˈʃeltə(r)/n بنكە- ساتر
shelve/ʃelv/v ١- بەرەبەرە لێژ دەبێ
٢- لەسەر رەفەكا دادەنێ
٣- دوادەخا ٤- چیتر كاری پێناكا
shelving/n كۆمەڵە رەفەیەك
shepherd/ˈʃepəd/n شوان
sheriff/ˈʃerɪf/n گەورەی پیاوانی ئاسایش ئەفسەری ئاسایش لە ئەمریكا
shield/ʃi:ld/n ١- زرێ
٢- سەرپۆش- قەپاغ ٣- دروشم
shield/v دەپارێزێ
shift/ʃɪft/v جێدەگۆڕێ
shift/n ١- گۆڕان ٢- نۆرە
shifty/ˈʃɪfti/adj زۆرزان- فێڵباز
shilling/ˈʃɪlɪŋ/n شلن:
(پارەیەكی ئینگلیزییە، دەیكردە پەنجا پنس)
shin/ʃɪn/n پێڕەقە-
سەرەوەی گوزینگ- پێشەوەی لاق
shine/ʃaɪn/v ١- دەدرەوشێتەوە
٢- ناو دەردەكا ٣- دەبریسكێتەوە
shingle/ˈʃɪŋgl/n ١- لمی كەنار-پەلە بەرد
٢- پارچەداری چوارگۆشە
shiny/ˈʃaɪni/adj درەوشاوە
ship/ʃɪp/n پاپۆڕ
ship/v بار دەكا- دادەگرێ
shipbuilding/ˈʃɪpbɪldɪŋ/n پیشەسازی بنیاتنانی پاپۆڕ
كەشتی دروستكردن
shipping/ˈʃɪpɪŋ/n باركردنی دەریایی
shipshape/ˈʃɪpʃeɪp/adj - adv رێكوپێك- جوان
shipwreck/ˈʃɪprek/n پاپۆڕی نوقم بوو
shipyard/ˈʃɪpjɑ:d/n حەوزی دروستكردنی پاپۆڕ
shirk/ʃɜ:k/v خۆی لەبەرپرسی دەدزێتەوە
shirt/ʃɜ:t/n كراس
shiver/ˈʃɪvə(r)/n ١- لەرزین- راچڵەكین
٢- پارچەی شكاو
shiver/v ١- دەلەرزێ ٢- دەهەژێ لەترسا
shoal/ʃəʊl/n پۆلەماسی
shock/ʃɒk/n ١- تەنگژە- زەبر٢- داڕوخان
shocking/ˈʃɒkɪŋ/adj ترسناك-جەرگبڕ
shoddy/ˈʃɒdi/n كۆتاڵێكی خراپ
shoe/ʃu:/n پێڵاو- نەعل
shoe-lace/ˈʃu:leɪs/n قەیتانی پێڵاو
shone/v درەوشاوە
shook/v هەژا، لەرزی
shoot/ʃu:t/v خێرا دەرپەڕی/تیری گرت
shoot/ʃu3:t/n خونچە بشكوژ/ تێگرتن، راو
shop/ʃɒp/n دوكان
shopkeeper/ˈʃɒpki:pə(r)/n خاوەن دوكان
shoplifter/ˈʃɒplɪftə(r)/n دزی كۆگاكان
shopper/ˈʃɒpə(r)/n كڕیار
shopping/ˈʃɒpɪŋ/n كڕین و چوونە بازاڕ
بازاڕ كردن- بازاڕكاری
shop-stewarded/n نوێنەری نەقابەی كرێكاران
shore/ʃɔ:(r)/n كەنار
short/ʃɔ:t/n - adj بڕەك- كەم- كورت
shortage/ˈʃɔ:tɪdʒ/n كەمو كورتی-كێماسی
shortbread/ʃɔ:tbred/n پسكیتیشیرین و رۆناوی

shaft/ʃɑ:ft/n ١- دەستێکی داری
٢- دەلاقە ٣- کۆڵەکە ٤- تیر ٥- تیر
shaggy/ˈʃægi/adj ١-لوول- تاریك وپیك
٢-زبر، بژ
shake/ʃeɪk/v ١- دەهەژێنێ
٢- دەشەقێنێ ٣- تۆقەی لەگەڵ دەکا
shake/n هەژان- لەرزین
shake-up/n گۆڕانێکی بنەڕەتی
shaky/ˈʃeɪki/adj لەرزۆك- لاواز- نیگەران
shall/ʃəl/aux – v ١- فرمانی یاریدەدەر/
داهاتوو ٢- وا دەکەم- وادەبێ هەر- پێویستە
shallot/ʃəˈlɒt/n کەوەری ئەندەلوسی/
لەپیاز دەچێ
shallow/ˈʃæləʊ/adj تەنك- رووکار
shame/ʃeɪm/n ١- درۆو دەلەسە
٢- شەرمەزاری
٣- هەستکردن بە شەرمەزاری لەبەر درۆکردن-
رووەش- ئابرو چوون
shamefaced/ˌʃeɪmˈfeɪst/adj
شەرمەزاری لە دەموچاویدا دیارە
shameful/ˈʃeɪmfl/adj جێ شەرمەزاری-
ئابرووبەر
shameless/ˈʃeɪmləs/adj بێ حەیا- بێ ئابروو
shampoo/ʃæmˈpu:/n شامپۆ
shampoo/v بەشامپۆ سەری دەشوا
shank/ʃæŋk/n ١-لاق: ئەژنۆ تا گوزینگ
٢- تەن- کەلەخ- لاشە
shan't نەرێی داهاتوو
shanty town/n کوخاوە- هەژاراوە
shape/ʃeɪp/n شێوە، روخسار
shape/v دادەرێژێ
shapeless/adj شێوەیەکی نادیار-
بێ شێوە
shapely/ˈʃeɪpli/adj شەنگ، رێکوپێك،کۆك
share/ʃeə(r)/n ١- بەش- پشك
٢- بەش٣- گاسن

share/v ١- دابەش دەکا
٢- بەشداری دەکا
٣- (ئامی دڵی خۆی) هەڵدەرێژێ
shareholder/ˈʃeəhəʊldə(r)/n
بەشداربوو/پشکدار
shark/ʃɑ:k/n ماسی قرش- سەگ ماسی
sharp/ʃɑ:p/adj ١- تیژ٢- مەزن و لەناکاو
٣- چالاك ٤- روون ٥- بریندارکەر
sharp/adv تەواو- بەدروستی
هێمایەکی مۆسیقاییە
sharp/n
sharpen/ˈʃɑ:pən/v قەڵەم تیژدەکا/تیژ دەکا
shatter/ˈʃætə(r)/v دەشکێنێ-
دەهاڕێ-هەڕوون بەهەڕوون دەبێ
shave/ʃeɪv/v دەتاشێ-رێکدەکا
-نزیك دەبێ-ردێن تاشین
shaver/ˈʃeɪvə(r)/n ئامێری ریش تاشین
shaver-brush/n فلچەی تەراش
shavings/n ئاردەدار
shawl/ʃɔ:l/n شاڵ
she/ʃi:/pron - n ئەو(کچ)
sheaf/Si:f/n دەستەیەك، گورزەیەك
shear/ʃɪə(r)/n - v تووکی خوری ئاژەڵ/
خوری مەڕ دەبڕێ
shears/ʃɪəz/n مەقاس- قاچی
sheath/ʃi:θ/v کێلان
sheathe/ʃi:ð/v شیرەکەی کردەکێلان
sheath-knife/n قامە
shed/ʃed/n کۆگا
shed/ʃed/v ١- لەدەست دەدا
٢-خۆی لێرزگار دەکا ٣- خوێن دەرێژێ
٤- رۆشنایی دەخاتە سەر
sheep/ʃi:p/n مەڕ/ پەز
sheepish/ˈʃi:pɪʃ/adj شەرمن-شێواو
١- بێ لێژایی
sheer/ʃɪə(r)/adv ٢- رەها- تەواو
٣- بەتەنها- بەس٢- ئاسۆیی

٧- باران دەبارێ بێبڕانەوە
٨- ناچار دەکا ٩- ئاواز دادەنێ

set/n تاخمی ددان/تاخم- دەستە
set/adj ١- چەسپاو ٢- ئامادە
set back/n نسکۆ- تەگەرە
set-square/ˈset skweə(r)/n سێگۆشە
settee/seˈtiː/n ١- قەرەوێڵەی دووکەسی/ قەنەفە ٢- چوار چێوە
setting/ˈsetɪŋ/n ١- ژینگەی دەوروپشت
٢- شوێن وکات
٣- ئاوازدانانی مۆسیقایی بۆ چامەیەك
settle/ˈsetl/v ١- نیشتەجێ دەبێ
٢- کۆتایی پێ دێنێ ٣- بڕیاردەدا
٤- ڕێك دەخا ٥- هێور دەکاتەوە
٦- کپ دەبێ- دادەکاسێ
٧- دەنیشێ ٨- ساف دەکا
settled/ˈsetld/adj جێگیر- نەگۆڕ
settlement/ˈsetlmənt/n ١-تەگبیرکردن- جیاوازی نەمیلان ٢- پارەدان
٣- نیشتەنگا ٤- پارە تەرخان کردن
settler/ˈsetlə(r)/n نشتەگا- داگیرکار- نیشتەجێ
set-up/n ١-کارگێڕی- بەڕێوەبردن
٢-سێت ئەپ- دامەزراندن
seven/ˈsevn/n حەوت
seventeen/ˌsevnˈtiːn/n حەڤدە
seventeenth/ˌsevnˈtiːnθ/adj – n حەڤدەهەم
seventh/ˈsevnθ/adj - n حەوتەم
seventieth/ˈsevntiəθ/adj حەفتاهەم (بەشێك لەحەفتا)
seventy/ˈsevnti/n حەفتا
sever/ˈsevə(r)/v دەبڕێ- دایدەبڕێ- لێکی دەکا
several/ˈsevrəl/pron - det هەندێ
severally/ˈsevrəli/adv هەریەك بەتەنها- هەریەك بەجیا

severe/sɪˈvɪə(r)/adj ١- دڵڕەق
٢- توندوتیژ- زۆر خراپ
sew/səʊ/v دەدروێ
sewage/ˈsuːɪdʒ/n ئاوی زێراب- ئاوەڕۆ
sewer/ˈsuːə(r)/n کەرێب- ئاوەڕۆ- بۆڕی پیسایی ژێر زەوی
sewer/n بەرگدروو
sewing-machine/n مەکینەی درومان
sex/seks/n ١- (زایندە)
٢- ڕەگەز (نێرو مێ) ٣- جووتبون
٤- پەیوەندی سێکسی
sex-appeal/n سەرنج ڕاکێشانی ڕەگەزی(زاییندەیی)
sexton/ˈsekstən/n خزمەتکاری کلێسا زەنگلێدەر- قەبر هەڵکەن
sexual/ˈsekʃuəl/adj زایندەیی (سێکسی)
sexy/ˈseksi/adj ورووژاوی سێکسی- سێکسی-شەهوانی
shabby/ˈʃæbi/adj شڕ- شەپڕێو
shabby/v پێی ڕادەبوێرێ
shack/ʃæk/n کوخێکی بچووك
shachle/ˈʃækl/n - v پێوەند-کۆت-کەلەپچە
shade/ʃeɪd/n ١- شوێنی سێبەر
٢- قەباغی دژ بەگەرمی ٣- پلەی ڕەنگ
٤- کەمێك
shading/ˈseɪdɪŋ/n سێبەرکێشان (لەوێنەدا)
shade/v لە ڕۆناکی-هەتاو- دوری دەخا سێبەری بۆ دەکا
shadow/ˈʃædəʊ/n ١- سێبەر/تارمایی
٢- ناوچەیەکی سێبەراوی و تاریك
shadow/v سێبەر دەخاتەسەر
shadowy/adj شێوەیەکی نادیار- ناروون- لێڵ
shady/ˈʃeɪdi/adj ١- سێبەراوی- بەرسێبەر ٢- گومان لێکراو

sent/sent/v ناردی

sentence/ˈsentəns/n - v ١- رسته
٢- سزا دەدا بە..

sentiment/ˈsentɪmənt/n سۆز

sentimental/ˌsentɪˈmentl/adj
ویژدانی سۆزدار- سۆزاویی

sentimentality/ˌsentɪmenˈtæləti/n
زۆرسۆزاوی

sentinel/ˈsentɪnl/n سەربازێگارد،پاسەوان

sentry/ˈsentri/n گارد- شەوبێر

separate/ˈsepəreɪt/v جیادەکاتەوە

separate/ˈseprət/adj جیابۆوە- جیا-
سەربەخۆ

separation/ˌsepəˈreɪʃn/n دابڕان-
جیابوونەوە

separatist/ˈsepərətɪst/n - adj
جیاخواز- جوداخواز

sepsis/n کەرِوو گرتن- بۆگەن بوون

September/sepˈtembə(r)/n
ئەیلول- ئیلۆن

septic/ˈseptɪk/adj گەنیو

sepulchre/ˈseplkə(r)/n گۆرستان-
مەرقەد
شاردنەوەی مەیت لە گۆرستان

sequel/ˈsi:kwəl/n ١- پاشە رۆژ-
ئاکام ٢- پاشکۆ

sequence/ˈsi:kwəns/n
یەك لەدوایەکی- ریز

sequster/sɪˈkwestə(r)/v ١-جیادەکاتەوە
٢-دەست بەسەردا دەگری

serenade/ˌserəˈneɪd/n (سێرنادا):
پارچە مۆسیقایەکی ئەڤینداریبە.

serene/səˈri:n/adj-n ١-سروشتێکی‌هێمن
٢- ئاسمانی ساماڵ

serenity/səˈrenəti/n ئارامی-
دڵنیایی گیان

serf/sɜ:f/n کۆیلە- کۆیلەی زەوی

serfdom/ˈsɜ:fdəm/n کۆیلایەتی زەوی لە
سیتسەمی دەرەبەگایەتی

sergeant/ˈsɑ:dʒənt/n عەریف- باش
چاوش

serial/ˈsɪəriəl/adj – n زنجیرەیی-
دوابەدوایەکی

series/sɪəri:z/n زنجیرەیەك

serious/ˈsɪəriəs/adj پتەو- بەراستی-
بێ گاڵتە

sermon/ˈsɜ:mən/n وتاری ئایینی

serpent/ˈsɜ:pənt/n مار

serrated/səˈreɪtɪd/adj دەمی تیژ

serum/ˈsɪərəm/n ئاووگ- سیرەم

servant/ˈsɜ:vənt/n خزمەتکار-
لەلە کەنزیەك- کارەکەر

serve/sɜ:v/v ١- خزمەتی دەکا
٢- بەسە بۆ..٣-دێ- دێت
٤- مامەڵەی دەکا ٥- بەسەری دەبا
٦- دەست پێ‌دەکا

service/ˈsɜ:vɪs/n ١- خزمەت
٢- دەستە/هێزی چەکدار ٣-سوود
٤-خزمەتکردن لەچێشتخانە ٥-چاککردنەوە
٦- خزمەتگوزاری گواستنەوە
٧- رێو رەسمی ئایینی ٨-ناردن-چاککردنەوە

serviette/ˌsɜ:viˈet/n بەرسینگ-
دەستەسر

servile/ˈsɜ:vaɪl/adj کۆیلە ئاسا- ملکەچ

servility/sɜ:ˈvɪləti/n ملکەچی

servitude/ˈsɜ:vɪtju:d/n بەندایەتی

sesame/ˈsesəmi/n کونجی

session/ˈseʃn/n دانیشتنی- خولی پەرلەمان

set/set/v ١- ئامادەی دەکا
٢- لەجێی خۆی دادەنێ٣- رێکی دەخا
٤- دەست پێ‌دەکا ٥- تەگبیر دەکا
٦- خۆرئاوا دەبێ‌مەیی- رەق دەبێ

بڕوای بەپاکی خۆیەتی
خۆ بەڕاست زان
self-righteousness/adj بڕوای بە
ئاکاری خۆی هەیە
self-sacrifice/ˌself ˈsækrɪfaɪs/n
قوربانیدان بەخۆ- خۆکردنە قوربانی
self-same/ˈselfseɪm/adj
هەمان- کت ومت
self-satisfied/ˌself ˈsætɪsfaɪd/adj
لەخۆڕازی
self-service/ˌself ˈsɜːvɪs/n
خزمەتی خۆکردن
self-starter/n لەخۆوە گەڕکەوتن
self-supporting/ˌself səˈpɔːtɪŋ/adj
خۆژێن
self-willed/ˌself ˈwɪld/adj
رای کەس وەرناگرێت-لاسار
self-winding/adj سەعاتی
دەستی ئۆتۆماتیکی
sell/sel/v دەفرۆشێ
seller/ˈselə(r)/n فرۆشیار
selling price/n نرخی فرۆشتن
semaphore/ˈseməfɔː(r)/n
هێماکەر- سیمافۆر
semicircle/ˈsemisɜːkl/n نیوە بازنە
semicircular/ˌsemiˈsɜːkjələ(r)/adj
نیوبازنەیی
semicolon/ˌsemiˈkəʊlən/n هێمای (؛)-
وێرگول
semi-final/ˌsemiˈfaɪnl/adj - n
قۆناغی پێش کۆتایی
seminar/ˈsemɪnɑː(r)/n
کۆڕێکی ئەدەبی یان زانستی
seminary/ˈsemɪnəri/adj
١- کۆلێژی ڕاهێنانی قەشە
٢- شوێن فێربوون.
Semite/ˈsemɪt/n رەگەزی
semitone/ˈsemitəʊn/n نیو ئاواز
semolina/ˌseməˈliːnə/n دانی ڕەقی گەنم،
ئاروك
senate/ˈsenət/n ١- ئەنجومەنی پیران-
ئەنجومەنی باڵا ٢- زانکۆ- سیناتۆر
senator/ˈsenətə(r)/n
ئەندامی ئەنجوومەنی پیران- سیناتۆر
send/send/v دەنێرێ- پاڵدەدا- وا ئێدەکا
senile/ˈsiːnaɪl/adj پیر-داوەشاو-خەرەفاو
senior/ˈsiːniə(r)/n - adj
١- پلەو پایەکی بەرز
٢- (لەشەست ساڵی بەسەرەوە) بەساڵا چوو
٣-قوتابی قۆناغی چوار ٤-برا گەورە
seniority/ˌsiːniˈɒrəti/n پێشیتی-
لەپێشەوە
sensation/senˈseɪʃn/n ١- هەست
٢- مشت ومڕ ٣- هەواڵێکی سەیر
sensational/senˈseɪʃənl/adj
١- سەرسوڕهێنەر ٢- زۆرباش ٣- وروژێنەر
sense/sens/n ١- کۆئەندامی هەست
٢- سوود- ئامانج/باش دەرك پێکردن/
مانا- چەمك/ژیری-ڕێگای ڕاست
senseless/ˈsensləs/adj بێ هۆش
senseless/adj ناماقوڵ
sensibility/ˌsensəˈbɪləti/n هەست
ناسکی
sensible/ˈsensəbl/adj ١- گونجاو
٢- وشیار/هەست پێکراو
sensitive/ˈsensətɪv/adj ١- هەستەوەر-
حەساس ٢- هەستیار
sensitivity/ˌsensəˈtɪvəti/n
زوو کاریگەر دەبێ- هەستیارێتی
sensory/ˈsensəri/adj هەستەوەری-
حەماس
sensual/ˈsenʃuəl/adj ئەوسن- چێژی-
شەهوانی
sensuality/ˌsenʃuˈæləti/n چێژی

seduction/sɪˈdʌkʃn/n گومراکردن/ سەرنج راکێش- گومراکەر

see/siː/v ١- دەبینێ ٢- تێدەگا ٣- درکی‌پێ‌دەکا ٤- پەیمان دەدا ٥- چاوی پێ‌دەکەوێ ٦- ماڵئاوایی لێ‌دەکا لەوێستگە

seed/siːd/n ١- تۆو ٢- تۆوی مرۆ

seedless/ˈsiːdləs/n بێ تۆو

seedling/ˈsiːdlɪŋ/n شتڵ- نەمام

seedy/ˈsiːdi/adj ١- پڕ تۆو ٢- شلە و شێواو (شەپرێو)

seeing/ˈsiːɪŋ/n بینین - دیدەنی

seek/siːk/n داوا دەکا

seem/siːm/n وادیار دەبێ- وابەدیار دەکەوێ

seemingly/adv وادیارە- وەکو وایە

seep/siːp/v دلۆپ دلۆپ دێتەخوارێ

see-saw/ˈsiːsɔː/n جۆلانێ- بلند دەبێ و دێتەخوارێ

seer/sɪə(r)/n کاهن- فاڵچی- پێشبین

seethe/siːð/v دەکوڵێ- بلق دەدا- هەڵدەچێ

segment/ˈsegmənt/n پارچەیەک- بەشێک

segregate/ˈsegrɪgeɪt/v دایدەگرێ- قاوی دەدا

segregation/ˌsegrɪˈgeɪʃn/n رەگەزپەرستی

seismic/ˈsaɪzmɪk/adj بوومەلەرزەیی

seismograph/ˈsaɪzməgrɑːf/n سیزمۆگراف- پێوەری بوومەلەرزە

seize/siːz/v ١- دەگرێ ٢- دەستی بەسەردا دەگرێ

seizure/ˈsiːʒə(r)/n دەست بەسەر ماڵدا گرتن

seizure/n سەکتەدڵ/دەست بەسەردا گرتن

seldom/ˈseldəm/adv بەدەگمەن

select/sɪˈlekt/v هەڵدەبژێرێ- لێ دەگرێ

selection/sɪˈlekʃn/n ١- هەڵبژاردن ٢- پەیوەست بەهەڵبژاردن

selector/sɪˈlektə(r)/n ١- تیپ (تیپی وەرزشی) ٢- هەڵبژێراو- گوڵبژێر

self/self/n-adj-pron خود

self-centred/ˌself ˈsentəd/adj خۆپەرست

self-confidence/ˌself ˈkɒnfɪdəns/n بڕوا بەخۆبوون

self-conscious/ˌself ˈkɒnʃəs/adj شەرمن

self contained/ˌself kənˈteɪnd/adj گۆشەگیر- خۆپارێز- جیا-بەتەنیا

self control/ˌself kənˈtrəʊl/n خۆراگری- خۆگر

self defence/ˌself dɪˈfens/n بەرەنگاری- بەرەکانی بەرگری لەخۆکردن

self government /ˌself ˈgʌvənmənt/n خودمختاری- ئۆتۆنۆمی- خۆ بەڕێوەبردن

selfish/ˈselfɪʃ/adj خۆویست- خۆپەرست

selfishness/ˈselfɪʃnəs/n خۆپەرستی

selfishless/ˈselfɪʃləs/adj خۆنەویست

self-made/ˌself ˈmeɪd/adj عصامی-سەرکەوتوو- خۆپێگەیەنەر

self-possessed/ˌself pəˈzest/adj لەخۆدڵنیا

self-raising flour /ˌself ˈrezɪŋ flaʊə(r)/adj هەویری هەڵساو (لەبەر خومرە)

self-respect/ˌself rɪˈspekt/n نەفس بەرزی-ڕێزی خۆگرتن

self-righteous/ˌself ˈraɪtəs/adj

seasonal/ˈsi:zənl/adj وەرزی
seasoning/ˈsi:zənɪŋ/n ١- کاری- بۆن خۆشی ٢-بۆن خۆشکردنی خواردن
season ticket/n بلیتی پاس یان شەمەندەفەر
seat/si:t/n ١- کورسی ٢- پەککەوتەیی٣-بارەگا- بنکە
seat/v دادەنیشێ
seat-belt/ˈsi:tbelt/n پشتێنی کورسی
seaweed/ˈsi:wi:d/n گیاو گژی دەریایی
secateurs/ˌsekəˈtɜ:z/n ١- نینۆك بڕ ٢- مقەس- گیابڕ
secede/sɪˈsi:d/v وازی لێ دەهێنێ/ جیا دەبێتەوە/دەکشێتەوە
secession/sɪˈseʃn/n لێ جیابوونەوەی سیاسی
seclude/sɪˈklu:d/v لەکار دەخا- دووری دەکاتەوە
seclusion/sɪˈklu:ʒn/n دوورەپەرێزی- گۆشەگیری
second/ˈsekənd/adj ١- دووەم ٢- یەکێکی دی/ئەوی دی ٣- یارمەتیدەری بۆکس وەشێن
second/n چرکە/ بەشێك لەشەست بەشی ئەندازە
second/ˈsekənd/v پاڵپشتی دەکا
secondary/ˈsekəndri/adj-n ناوەندی- بێبایەخ- لاوەکی
second-best/adj دووەم کەس لەچاکیدا
second class/n پلە دووەم- کەم بایەخ
second hand/n کۆنە باش- بەکارهاتوو
secondly/ˈsekəndli/adv دووەم- دووەمجار
secrecy/ˈsi:krəsi/n نهێنی- کپی
secret/ˈsi:krət/adj- n نهێنی- شاراوە
secretary/ˈsekrətri/n رازگر- ئەمیندار

secrete/sɪˈkri:t/v ١- لەشوێنی نهێنیدا دەشارێتەوە ٢- لیکی رازاند- لیك دەرژێن
secretive/ˈsi:krətɪv/adj نهێنی گر- نهێنی پارێز- مۆن
sect/sekt/n تیرە- میللەت
sectarian/sekˈteəriən/n - adj دەمارگیر/ئەندام تیرە
section/ˈsekʃn/n ١- بەش٢- لق٣- کەرت
sectional/ˈsekʃənl/adj پێکهاتووە لەبەش- بەشی
sector/ˈsektə(r)/n ١- کەرتێك لەدایەرەك ٢- کەرتێکی سەربازی٣- بەرە
secular/ˈsekjələ(r)/adj – n دنیایی/ عەلمانی
secure/sɪˈkjʊə(r)/v ١- قایمی دەکا ٢- بەگرانی دەستی دەکەوێ
security/sɪˈkjʊərəti/n دڵنیایی-تەناهی- ئاسایش
security/n مسۆگەری- پشتگیری
sedan/sɪˈdæn/n ئۆتۆمبیلی سیدان
sedate/sɪˈdeɪt/adj گران- لەسەرخۆ
sedation/sɪˈdeɪʃn/n کپ کردنەوەی ئازار هێورکردنەوەی نەخۆش
sedative/ˈsedətɪv/adj – n ئازارشکێن- بەنگ کەر
sedentary/ˈsedntri/adj دانیشتوو
sediment/ˈsedɪmənt/n بن- شێلی- نیشتوو
sedition/sɪˈdɪʃn/n یاخی بوون- ئاژاوە
seditious/sɪˈdɪʃəs/adj یاخی- ئاژاوەچی- فتنەچی
seduce/sɪˈdju:s/v ١- رازی دەکا شتی هەڵە بکا ٢- کاری سێکسی لەگەڵ دەکا.
seducer/sɪˈdju:sə(r)/n کیژەشێوێن- گومڕاکەر(بۆ ئافرەت)

scrub/skrʌb/v ١- بەفلچەیەکی دڕ
پاکی دەکاتەوە ٢- پووچی دەکاتەوە، هەڵی
دەوەشێنێتەوە ٣- فەرامۆشی دەکا

scrub/n ١-دەوەن ٢-زەوی دەوەندار
٣-گیانەوەری دوو ڕەگە

scruff/skrʌf/n پشتەوەی مل/ پشتە مل

scruffy/ˈskrʌfi/adj شل و شاو- پیس و
شەپرێو

scruple/ˈskru:pl/n کێشی یەکەی
(بیست)دانەوێڵە/ وەسواسی، ڕێژەی کەم

scrupulous/ˈskru:pjələs/adj
١- بە وردە: بۆ ئەوەی هەڵە نەکا ٢- ووردبین

scrutinize/ˈskru:tənaɪz/n دەپشکنێ

scrutiny/ˈskru:təni/n
١-ڕاوەرگرتنەوەی دووبارە
٢- پشکنینی ورد

scuffle/ˈskʌfl/n شەڕ کردن- لێکدان

scuffle/v شەڕ دەکا- دادەسپرێ

scull/skʌl/n سەولی بەلەم

scull/v سەول لێدەدا

scullery/ˈskʌləri/n ژوورێکی بچووک
بۆ شۆشتنی قاپ و قاچاغ نێزیکی چێشتخانە
(دوێن)

sculptor/ˈskʌlptə(r)/n پەیکەرتاش
(پیاو)

sculptress/ˈskʌlptrəs/n پەیکەر تاشی
(ئافرەت)

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n
هونەری هەڵکۆڵین

sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n پەیکەر

scum/skʌm/n ١- کەف ٢- گەندە

scurf/n پێستی سەر-
تووکی یان- قرێژ- توێشکە

scurrilous/ˈskʌrələs/adj شەڕ فرۆش-
جەیابەر

scurry/ˈskʌri/n تۆز- گەردەلوول

scurvy/ˈskɜ:vi/n ١- ئەسکەرپورت
(نەخۆشی)- ئێسکە نەرمە ٢- ناپاك

scuttle/ˈskʌtl/n ١- سەتڵ- قاپی گەورە
٢- دەلاقە
٣- کەشتی بەهۆی کونەکەوە نقرۆ دەبێ

scythe/saɪð/n داسێکی گەورەو درێژ

sea/si:/n دەریا

sea-gull/ˈsi:gʌl/n نەورەس

seal/si:l/n ١- سەگی دەریا/ماسی خۆر
٢- مۆر

seal/v دادەخا/مۆر دەکا

sea level/n ئاستی دەریا

sealing-wax/n مۆمی مۆرکردن

seam/si:m/n ١- دەرز- دووریێنی-
ناوەوەی کوتاڵ
٢- دەم و چاو کون کون- دەم و چاولوچ

seaman/ˈsi:mən/n دەریاوان

seamy/adj لایەنی کلۆڵی- نەگبەتی-
تاوان- ژیان

sear/sɪə(r)/v ڕوخساری دەسوتێنێ

search/sɜ:tʃ/n لێ گەڕان- پکشنین

search/v دەگەڕێ- دەپشکنێ

searching/ˈsɜ:tʃɪŋ/adj باش لێ گەڕان/
هەمەلایەن

searchlight/ˈsɜ:tʃlaɪt/n ١- تیشکێکی تیژ
٢-مێشکیدۆزەرەوە

search warrant/n فەرمانی پشکنین

sea-shell/n سەدەف- لوول پێچ

sea-shore/ˈsi:ʃɔ:(r)/n کەناری دەریا

seaside/ˈsi:saɪd/n هاوینە هەواری
دەریایی- کەناری دەریا

season/ˈsi:zn/n ١- وەرز ٢- کاتی گونجاو
٣- باش ئامادەکراوە ٤- کاتێکی کەم

season/v ١- تامی خۆش دەکا
٢- بۆ کار دەشێ

seasonable/ˈsi:znəbl/adj
لەکاتی گونجاودا

۲- بەخێرای ئۆتۆمبیلی- دەهاژوا

score/skɔ:(r)/n ١- ڕووشاندن

۲- گۆڵ ۳- ویَر ٤- هۆ ٥- دەقی مۆسیقایی

٦- بیست ساڵی

score/v ١- دەڕوشێنێ

۲- گۆڵ تۆما ردەکا

scorer/ˈskɔ:rə(r)/n گۆڵکەر- خاڵ وەگر

scorn/skɔ:n/n بێزار- ڕق لێبوونەوە

scorn/v ١-گاڵتەی پێ دەکا

۲- ڕقی لێ دەبێتەوە

scornful/ˈskɔ:nfl/adj خوێن تاڵ- بڕۆ- ڕیسوا

scorpion/ˈskɔ:piən/n دووپشك

Scotch/skɒtʃ/adj ویسکی-هاووڵاتی ئۆسکوتلەندی

scoundrel/ˈskaundrəl/adj – n

١- بوودەڵە- قۆڵبڕ

۲- بێباوەڕ- لەسەر هیچ نا.

scour/ˈskaʊə(r)/v ١-ڕنیین- دەڕنێ

۲- پاقژ دەکاتەوە ۳- لەدەوری دەسووڕایەوە

scourge/skɜ:dʒ/v قامچی لێ دەدا

scourge/n ١- قامچی ۲-کۆست- نسکۆ

scout/ˈskaʊt/n ١- ئەندامی خێوەتگا دیدەوان ۲- زانیاری وەرگر

scowl/skaʊl/n ڕووێکەیگرژ-مۆن- مڕومۆچ- ترێزنك

scramble/ˈskræmbl/n لەسەرسکچوون

scramble/v ١- بەسەر دەکەوێ

۲- لەسەر سك دەخشێ

۳- (هێلکە) ئێدمنێ ٤- ئامە نەدێرێ

scrap/skræp/n ١-پارچەیەکی بچووك

۲- گلێش۳- پاشماوە- بەرماوە

scrap/v فڕێ دەدا

scrape/skreɪp/v خوراندن- دەخورێنێ

scrape/v بەگرانی دەستی دەکەوێ

scrape/n ١-خوران ۲-تەنگژە ۳-سکراپ

scarp-heap/n ووردەی پاشماوە/ قۆمەتی بەرماوە

scratch/skrætʃ/n ١- ڕووشان

۲- ڕاکێشان- پووچ کردنەوە ۳- ئاست

scratch/v ١- دەڕوشێنێ

۲- بەدەست دێنێ

scrawl/skrɔ:l/n ١-خەربەتە ۲-سڕینەوە

scrawl/v ١- خێرا دەنوسێ

۲- خەت وخێچ دەکا

scream/skri:m/n هاوار

scream/v هاوا ر دەکا

screech/skri:tʃ/n هاوارێکی بەرز/ دەنگێکی بەرز/ قیژە

screech/v بەتوڕەیی و ئێش هاوار دەکا

screen/skri:n/n ١- پەردە

۲-شاشەی سینەما ۳-بێژنگی گەورە٤-پاڵاوتن

screw/skru:/n ١- پەردەپۆش دەکا- دەشارێتەوە ۲- لەئۆمە دەیپارێزێ.

screw/n ١- بزماری لوولپێچ

۲-پانکەی ئاسمانی/بنمیچ۳-تۆپێکی دەرپەڕیو

screw-driver/ˈskru:draɪvə(r)/n دەرنەفیس

scribble/ˈskrɪbl/v ١-خەت وخێچ دەکا

۲-تێکەڵ وپێکەڵ دەکا

scriber/skraɪbə(r)/n ١- نامەنوسی شارەزا ۲- مامۆستای یاسای جولەکە

script/skrɪpt/n ١- نووسین- دەستنووس

۲- دەقێکی نووسراو

۳- دەست خەتێکی جوان

scripture/ˈskrɪptʃə(r)/n کتێبی پیرۆز

script-writer/ˈskrɪptraɪtə(r)/n دایەلۆگ نووس/ نووسەری بەرنامە

scroll/skrəʊl/n ١- تۆمار- لەفەیەك کاغەز

۲- زەخرەفەیەکی لوولپێچی

scrounge/ˈskraʊndʒ/v پارە دەبا-دەدزێ

scrounger/ˈskraʊndʒə(r)/n مشەخۆر

scavenge/v لەگەندە دەگەڕێ

scavenger/n کەناس/ زبڵڕێژ

scavenge/v لەزبڵدان دەگەڕێ

scene/si:n/n ١-شوێن- دیمەن
٢- بەشێکی شانۆگەرییەک
٣- دیمەنی سروشتی ٤- شۆڕش- هەڵچوون

scenery/ˈsi:nəri/n ١- دیمەن لەسەر شانۆ
٢- دیمەنێکی سروشتی جوان

scenic/ˈsi:nɪk/adj بەنسبەت دیمەنێکی جوان

scent/sent/n ١- بۆن و بەرامە
٢- شوێنی پێ- بۆنی...
٣- هەستی بۆن کردن ٤- بۆنی خۆش

sceptic/ˈskeptɪk/n دوودڵی- ڕاڕایی

sceptical/ˈskeptɪkl/adj دوودڵ- ڕاڕا

scecpticism/ˈskeptɪsɪzəm/n ڕاڕایی/ کومانگەرایی

schedule/ˈʃedju:l/n خشتەی-کار/خشتە

scheme/ski:m/n پلان- پرۆژ- پیلانکاری

schizophrenia/ˌskɪtsəˈfri:niə/n نەخۆشی شیزۆفرینیا

schizophrenic/ˌskɪtsəˈfrenɪk/adj کەسی توشبوو بە شیزۆفرینیا

scholar/ˈskɒlə(r)/n ١- قوتابی
٢- ئەوقوتابییەی لە زانکۆیەکی دەرەوە ڕێدانی خوێندنی بۆ دێ ٣- زانا-زەیرک- توێژەر

scholarly/adj ئەکادیمی زۆر زانا

scholarship/ˈskɒləʃɪp/n ١- زانستێکی زۆر ٢- کاری زانستی توێژەران
٣- ڕێپێدانیخوێندن لەدەرەوە

scholastic/skəˈlæstɪk/adj
١- پەیوەستە بە قوتابخانە وپەروەردە
٢- پەیوەستە بە فێربوونی دۆگماکانی چەرخی ناوەڕاست

school/sku:l/n ١- قوتابخانە- قوتابخانەی فیکری ٢- ئەندامانی قوتابخانە
٣-پۆلەماسی- ڕەوێک

schoolboy/ˈsku:lbɔɪ/n قوتابی کوڕ

schoolgirl/ˈsku:lgɜ:l/n قوتابی کچ

schooling/ˈsku:lɪŋ/n ماوەی خوێندن و فێربوون

schoolmaster/ˈsku:lmɑ:stə(r)/n مامۆستا پیاو

schoolmistress/ˈsku:lmɪstrəs/n مامۆستا ژن

schoolteacher/ˈsku:lti:tʃə(r)/n مامۆستای قوتابخانە

schooner/ˈsku:nə(r)/n ١- پاپۆڕێکی دوو پەردە (دووچارۆکە)
٢- گلاسی درێژی ئارەق

sciatic/saɪˈætɪk/adj ژانی شادەمار- پەیوەست بە دەمار

science/ˈsaɪəns/n ١- زانست
٢- زانستی ئەزموونکاری ٣- مەعریفەت

scientific/ˌsaɪənˈtɪfɪk/adj زانستی

scientist/ˈsaɪəntɪst/n زانا

scintillate/ˈsɪntɪleɪt/v پرشنگی دەداتەوە

scion/ˈsaɪən/n بچووکی ماڵێ/ تام

scissors/ˈsɪzəz/n مقەس

scoff/skɒf/v ١-گاڵتەی پێدەکا
٢- بەچارچنۆکی دەخوا

scold/skəuld/v ١- سەرزەنشتی دەکا
٢- بەتوڕەیی قسەدەکا

scolding/skəuldɪŋ/n سەرزەنشت کردن بەتووڕەیی قسەکردن- لۆمە کردن

scoop/sku:p/n ١- شۆفڵ
٢- هەواڵێکی پێش وەخت/پێش کەسانی دی

scoop/v بەشۆفەل هەڵدەگرێ

scooter/ˈsku:tə(r)/n ١-پاسکیلی منداڵانە
٢- ماتۆڕێکی بچووک

scope/skəup/n ١- بووار
٢- مەودا ٣- دەرفەت

scorch/skɔ:tʃ/v دەبرژێنێ

saviour/ˈseɪvɪə(r)/n رزگارکەر
savour/ˈseɪvə(r)/n تام- چەشە- چێژ
savoury/ˈseɪvəri/adj بەتام/ خۆش
saw/sɔː/n منشار- هەڕە
saw/v-n بینی-برمر
sawdust/ˈsɔːdʌst/n ئاردەدار/ کەپەك
sawmill/ˈsɔːmɪl/n کارگەی برینی دار
saxophone/ˈsæksəfəʊn/n ئامێتیکی مۆسیقۆیە/ ساکسفۆن
say/seɪ/v دەڵێ
saying/ˈseɪɪŋ/n قسەی پشینان- قسەی‌نەستەق
scab/skæb/n گەڕی- توێژی برین - کێم- پیسی
scabbard/ˈkæbəd/n کیلانی خەنجەر- کیفك
scabbies/n گوری بوون/ گەڕیی
scabby/ˈskæbi/adj گەر- برینێکی وشکەوەبوو
scaffold/skæfəʊld/n قەنارە داری سێدارە
scaffold/ˈskæfəʊld/n تیژکەر/ سەکۆ
scald/skɔːld/n شلەیەکی کوڵاو
scale/skeɪl/n پەرەی ماسی
scale/n ١- تای تەرازوو ٢- پلەو پایەی کۆمەڵایەتی ٣- پلیکانەی مۆسیقی ٤- سیستەم ٥- پێوەر- نەخشە ٦-پلەی قادرمە
scale/v سەردەکەوێ- ڕێك دەخا
scalp/skælp/n پیستەی سەر
scalp/v سەری کودی دەکا
scalpel/ˈskælpəl/n چەقۆی نوژدار
scamp/skæmp/n قۆلبر- چەقاوەسوو
scamper/ˈskæmpə(r)/v -رادەکا- زۆر دەپەڕێ
scan/skæn/v ١- دێرە شیعر شرۆڤە دەکا ٢- بەووردی دەپشکنێ ٣- بەپەلە دەخوێنێتەوە
scandal/ˈskændl/n کەتن- ڕووڕەشی- ئابروو چوون
scandalize/ˈskændəlaɪz/v کەتن دەکا- ئابروو دەبا
scandal monger/n دووزمان- پڕوپاگەندەچی
scandalous/ˈskændələs/adj ئابرووبەر- خراپەکار- ڕووڕەش- خەڵکی لێی بێزار
scansion/ˈskænʃn/n کێشی شیعر- برگەی شیعری
scant/skænt/adj هەرزان- سووك- لاواز- کەم
scanty/ˈskænti/adj بەربوورەی هەرزان- سووك- کەم
scapegoat/ˈskeɪpgəʊt/n قوربانی- خۆبەختکەر- قۆچ
scar/skɑː(r)/n برین- زام
scar/v بریندار دەکا- برین بەجێ دێڵێ
scarab/n قالۆنچە
scarce/skeəs/adj دەگمەن
scarce/v برۆ- لاچۆ
scarcely/ˈskeəsli/adv بەدەگمەن
scarcity/ˈskeəsəti/n کەمی- دانسقە- دەگمەن
scare/ˈskeə(r)/v دەترسێنێ دەتۆقێنێ
scarf/skɑːf/n مل پێچ- پەشتەماڵ
scarves/skɑːvz/n سەرپۆش
scarlet/ˈskɑːlət/adj ڕەنگی قورمزی
scathing/ˈskeɪðɪŋ/adj تاڵ- ڕەق- ناخۆش
scatter/ˈskætə(r)/v تۆو دەوەشێنێ
scatter/v بڵاودەکاتەوە
scatty/ˈskæti/adj بێ‌مێشك سەرەڕۆ
scavenge/ˈskævɪndʒ/n گەندەخۆر

sanitation/ˌsænɪˈteɪʃn/n ناوەرۆ- کاری تەندروستی

sanity/ˈsænəti/n ١-بیری چاك- بیروڕای دروست ٢- ئاقڵاتی

sank/sæŋk/n - نۆقم بوو- نغرۆ بوو

sap/sæp/n ١- شیلەی روەك یان دار ٢- ساتر- خەندەق ٣- هیچ وپووچ

sap/v ١- هێزی لێ دەبڕێ ٢- ماندووی دەکا- لاوازی دەکا

sapling/ˈsæplɪŋ/n ١-دەوەن- نەمام ٢-گەنج- لاو

sapper/ˈsæpə(r)/n سەربازی ئەندازیار

sapphire/ˈsæfaɪə(r)/n بەردی سەفیر یاقوتی شین- بەردی گرانبەها

Saracen/ˈsærəsn/n ناوی موسڵمانانە لەلای خاچپەرستان

sarcasm/ˈsɑːkæzəm/n گاڵتەجاڕێ- قۆشمەکردن

sarcastic/sɑːˈkæstɪk/adj گاڵتە پێکەر- قۆشمەچی

sarcophagus/sɑːˈkɒfəgəs/n تابوت

sardine/ˌsɑːˈdiːn/n سەردین (ماسییەکی بچووکە)

sash/sæʃ/n پشتێوێن- زنار/ چوارچێوەی پەنجەرەی دارین

Satan/ˈseɪtn/n شەیتان- ئیبلیس

satchel/ˈsætʃəl/n جانتای پێستینەتورەکە

satellite/ˈsætəlaɪt/n مانگی دەستکرد

satiate/ˈseɪʃieɪt/v تێر دەبێ

satin/ˈsætɪn/n کوتاڵی سەتەن

satin/ˈsætɪn/adj نەرم- لووس

satire/ˈsætaɪə(r)/n قۆشمەبازی- رەخنەرنیسوایی- هەجوکاری

satire/v هەجوو دەکا

satirical/səˈtɪrɪkl/adj هەجوویی- قۆشمەیی

satirist/ˈsætərɪst/n ریسواکەر- هەجووباز- هەجووکەر

satirize/ˈsætəraɪz/v گاڵتەی پێ دەکا- هەجووی دەکا

satisfaction/ˌsætɪsˈfækʃn/n ١- رازی بوون ٢- خۆشحاڵ ٣- دەستی کەوت- باربووکردن ٤- بژاردن

satisfactory/ˌsætɪsˈfæktəri/adj وەڵامێکی دروست- شیاو

satisfy/ˈsætɪsfaɪ/v ١-تێر دەبێ ٢- رازی دەبێ ٣- قەناعەتی دەهێنێ

saturate/ˈsætʃəreɪt/v ١- تەڕدەکا ٢-پڕدەکا (بازاڕ پڕدەکا لە..) ٣- دەخووسێنێ

saturation/ˌsætʃəˈreɪʃn/n ١- تەڕ ٢- پڕبوون- خوساندن

Saturday/ˈsætədeɪ, ˈsætədi/n شەممە

Saturn/ˈsætɜːn, -tən/n ئەستێرەی گەڕۆکی زوحەل

sauce/sɔːs/n ١- شلەیەکی تیرە- ساس (ترشۆك) ٢- بێحەیا- دڕ

saucepan/ˈsɔːspən/n تاوە

saucer/ˈsɔːsə(r)/n فەخووری- تەشت- ژێر پیالە

saucy/ˈsɔːsi/adj زمان درێژ- بێ حەیا

sauna/ˈsɔːnə, ˈsaʊnə/n گەرماوی هەڵمی فنلەندی- ساونا

saunter/ˈsɔːntə(r)/v لەسەرخۆ دەڕوا- پیاسە دەکا

sausage/ˈsɒsɪdʒ/n سلجوق- سوسەج

savage/ˈsævɪdʒ/adj درندە- وەحشی

save/seɪv/v ١- رزگاری دەکا- دەبێ ٢- دەپارێزێ ٣- پاشەکەوت دەکا ٤- پێویستی پێ نابێت

saving/ˈseɪvɪŋ/n رزگار کردن-

saving/adj زێدە

savings/ˈseɪvɪŋz/n پاشەکەوت-بڕەپارەیەك

saintly/adj قەشمەگری– قەشە، وەکو فریشتە
sake/seɪk/n لەریگای– لەپیناوی
salad/ˈsæləd/n زەلاتە
salary/ˈsæləri/n مووچە– دەستمایە
sale/seɪl/n فرۆشتن– دابەزین–
نرخ شکاندن–هەراج کردن
saleable/ˈseɪləbl/adj ١–بەئاسانی
دەفرۆشریت ٢–خۆفرۆشتن
salesman/ˈseɪlzmən/n فرۆشیار– نوینەر
نیردەی بازرگانی– دیومرە
salient/ˈseɪliənt/adj دیار– درەوشاوە–
گەشاوە– سەرەکی
saline/ˈseɪlaɪn/adj خویناوی
saline/n (ئاو خوێ)
salinity/səˈlɪnəti/n شۆری– سویری
salvia/səˈlaɪvə/n لیك/ خیزاو
sallow/ˈsæləʊ/adj رووکرژ–
مرۆمۆچ– زەردهەلگەراو
sally/ˈsæli/n هیرشیکی لەناکاو
salmon/ˈsæmən/n ماسی سەلەمۆن
salon/ˈsælɒn/n سەرتاشخانە
saloon/səˈluːn/n ١– هۆل، هۆلی
شایی، بار ٢–ئۆتۆمبیلی داخراو– سالۆن
salt/sɔːlt/n-v-adj خوێ/
خوێی کیمیاوی/بەخوێ
salty/ˈsɔːlti/adj ١–سویر
٢– قسەی قۆڕ–نوکتە٣– پیس
salute/səˈluːt/n ١–سلاوکردن٢– ریزلینان
salutary/ˈsæljətri/adj ١–بەتەندروستی
٢– سوومەند– چاك بوو ٣– بە کاریگەر
salvage/ˈsælvɪdʒ/n-v کۆکردنەوەی
پاشماوە– ئەوەی ماوە رزگار دەکا
salvation/sælˈveɪʃn/n ١– رزگار کردن
٢–لە ئەهریمەن رزگاربوون– رزگار بوونی روحی

salve/sælv, sɑːv/n ١– رزگاربوونی رۆحی
٢–مەلحەم– مەرهەم ٣– دەرمانی پزیشکی
٤– ویژدانی حەسانەوە
salvo تۆپ هاویشتن (بۆ سلاو)
same/seɪm/adj - pron هەمان شت
samovar/ˈsæməʊvɑː(r)/n سەماوەر
sample/ˈsɑːmpl/n ١– نموونە
٢– چەشنیك (کوتال)
sample/v تام دەکا
sanatorium/ˌsænəˈtɔːriəm/n
جیگای چاك بوونەوەی نەخۆش
sanctify/ˈsæŋktɪfaɪ/v پاك دەبیتەوە–
بە پیرۆز دەکا
sanctimonious/ˌsæŋktɪˈməʊniəs/adj
مەرای کەر– دووڕوو
sanction/ˈsæŋkʃn/n ١–مۆلەتی رەسمی–
ریپیدان ٢– سزای نیو دەولەتی
٣– گەمارۆی ئابوری
sanctity/ˈsæŋktəti/n پاکیزەیی– پیرۆزی
sanctuary/ˈsæŋktʃuəri/n
١–شوینی پیرۆز ٢– میحراب ٣– حەشارگە
sand/sænd/n زیخ– لم– قوم
sand bank/n لمی کۆبۆوەی بنی ئاو
sand paper/n سمپارە– سمارتە
sandwich/ˈsænwɪdʒ, ˈsænwɪtʃ/n
سەندەویچ
sandy/ˈsændi/adj ١– لمی سوورو سپی
٢– پرچی سوور٣– لماوی
sandal/ˈsændl/n ١– نەعل
٢– پیلاوی سووك ٣– پیلاوی هاوینە
٤– ساندل
sane/seɪn/adj ١– ژیر
٢– رامیارییەکیماقوول– ئاقل– هۆشمەند
sanguine/ˈsæŋgwɪn/adj ١–گەشبین
٢– پەرۆش٣– سورهەلگەراو
sanitary/ˈsænətri/adj ١– پەرۆی حەیز
٢– تەندروستی ئامیز

Ss

S-s/es/ پیتی نۆزدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

sabbath/ˈsæbəθ/n هەینی: موسلمان شەمو: جولەکە/یەك شەممەی فەلە – رۆژی خۆشی و پەرستن.

sabbatical/səˈbætɪkl/adj رۆژی پەرستن و خۆش– تایبەت بە پشوو

sable/ˈseɪbl/n جۆرە سمۆرەیەکی سیبریاییە فەروەکەی بەنرخە/ رەنگ رەش/ جلی تازیە

sabotage/ˈsæbətɑːʒ/n گێرەشێوێنی– تێکدانی ئامێرێك

sabotage/v تێك دەدا

sabateur/ˌsæbəˈtɜː(r)/n تێکدەر– گێرەشێوێن

sabre/ˈseɪbə(r)/n شمشێرێکی کەوانەیی

saccharine/ˈsækərɪn/adj شەکرین/ شیرین

sachet/ˈsæʃeɪ/n پاکێت/جانتای بۆن

sack/sæk/n - v ١–کیسەیەکی گەورە ٢–جانتا ٣– جنۆ ٤– ئارەق/لەکار دەری دەکا

sacrament/ˈsækrəmənt/n نهێنییەکی کلێسا/ نهێنی پیرۆز/ قوربانی پیرۆز

sacred/ˈseɪkrɪd/adj موقەددەس– پاکیزە– حەرام– پیرۆز

sacrifice/ˈsækrɪfaɪs/n قوربانی– قۆچ

sacrifice/v قوربانی دەدا

sacrificial/ˌsækrɪˈfɪʃl/adj قوربانیدەر

sacrilege/ˈsækrəlɪdʒ/n پێشێل کردنی پیرۆزی

sacrilegious/ˌsækrəˈlɪdʒəs/adj پێشێلکەر

sad/sæd/adj خەمبار– خەمۆك– رووداوی دڵتەزێن

sadden/ˈsædn/v خەمباری دەکا– خەمبار دەبێ

saddle/ˈsædl/n زین– کورتان– پشتەوەی پاسکیل/ پاشکۆی پاسکیل

saddle/v –زینی دەکا– کورتانی دەکا

sadist/ˈseɪdɪst/adj سادیزم

sadistic/səˈdɪstɪk/adj سادیی– سادییانە

safari/səˈfɑːri/n گەشتی راو کردن (بەتایبەتی لەئەفەریقیا)

safe/seɪf/adj ١–دڵنیا٢– مەترسی لێناکرێت ٣– ساغ ٤– تووشی هیچ نەبووە ٥– بەئارام

safe/n خەزێنە– قاسە

safeguard/ˈseɪfgɑːd/n –پاراستن– چاککردنەوە

safety/ˈseɪfti/n ١– ئاسایش ٢– سەلامەت

safety-pin/n دەمبوسی فەرەنجی/ دەرزی ئامان/ دەرزی فەرەنگی

safety-valve/n بای پاراستن

saffron/ˈsæfrən/n زەعفەران

sag/sæg/v ١–شل دەکاتەوە(گوریس)– شۆردەکاتەوە٢– خاو دەبێ.

saga/ˈsɑːgə/n ١– چیرۆکی زۆر درێژ ٢– چیرۆکی قارەمانی

sagacious/səˈgeɪʃəs/adj بیرتیژ– زیرەك

sagacity/səˈgæsəti/n زۆر زیرەکی

sage/seɪdʒ/n ١–زانا– دانا–ژیر– ئاقل ٢– رووەکێکی بچوکی بۆن شیرینە

sago/ˈseɪgəʊ/n – ساگۆ– ئاردیخورما نیشاستە (جۆرە خۆراکێکە لەخورمایەکی تایبەتی وەردەگرێت)

said/sed/v وتی

sail/seɪl/n چارۆگەی پەری پاپۆر

sail/v ١–شکستی پێ دەهێنێ ٢– رەدی دەداتەوە ٣– بەرپەرچی دەداتەوە ٤– بە دەریا گەشت دەکات

sailor/ˈseɪlə(r)/n دەریاوان

saint/seɪnt/n ١–سانت ٢– پیرۆز– وەلی– پیاوچاك

running/adj ١-بەردەوام-لەسەریەك
٢- رژاو- خور(ئاو)
running commentary/n دوانی
زیندو (بەقسە) لەسەر رووداوە هەنوکەییەکان
runny/ˈrʌni/adj ١- لەسەر رژاو-
زیاد لە پێویست ٢- ئاوکردو- چلماوی
runway/ˈrʌnweɪ/n پارەوی فرۆکە
rupture/ˈrʌptʃə(r)/n ١- تەقینەوەی
لە ناکاو ٢- گریانی لە پر
٣- هورگی پیست
rupture/v دەتەقێتەوە
rural/ˈrʊərəl/adj گوندی- لادێی
ruse/ru:z/n فێڵ- تەنەکەبازی
rush/rʌʃ/v ١-دەردەپەرێ
٢-خێرا جێبەجێ دەکا
٣- خێرا دەگوازێتەوە ٤- پەلە دەکا
rush/n ١- پالپێوەنان ٢- هێرش
٣- قەرەبالغی ٤- پەلەکردن
rush hour/n کاتی قەرەبالغی

rush/n جۆرە ڕووەکێکە کورسی دروست دەکرێ
rust/rʌst/n ژەنگ
rust/v ژەنگ هەڵدێنێ
rustic/adj ١-گوندی/ لادێیی ٢-ساویلکە
rusty/ˈrʌsti/adj ژەنگاوی- ژەنگ ئێنیشتو
rustic/ˈrʌstɪk/adj ١- لادێیی
٢- سادەو ساویلکە
rustle/ˈrʌsl/v خشەخش دەکا
rustle/n خشە خشی دار
rut/rʌt/n قۆرت- جێی تایە- چاڵ
ruthless/ˈru:θləs/adj بێرەحم- دڵرەق
ruthlessly/adv بێ رەحمانە
ruthlessness/n بێرەحمی- بێ بەزەیی
rye/raɪ/n ١-ڕووەکی شەئیل/ ئالیك
٢-گەورەی قەرەچان
ryot/n جوتیار، جۆتکار

ruffle/ˈrʌfl/v ١- دەشێوێنێ
٢- جارس دەکا- بێزار دەکا
rug/rʌg/n ١- مافوری بچووک
٢- جۆرە بەتانیەکە بەسەرپێ یان
شانەکان دادەدرێ
Rugby/ˈrʌgbi/n یاری رەگبی
rugged/ˈrʌgd/adj ١- وشك و برك،
قاقڕ، سەخت ٢- چوارشانە
ruin/ˈruːɪn/n ١- خاپووربوون
٢- هەرەس ٣- قەلۆش بوون
٤- کەلاوە- پاشماوە
in ruin(s) خاپور بو- کەلاوە
ئاثاری لەسەر پاثاری ئەماوە
ruin/v ١- تێك دەدا- خاپوردەکا-
وێران دەکا ٢- قەلۆشی دەکا
٣- هیوای دەروخێنێ
ruinous/ˈruːɪnəs/adj قەلۆش کەر
rule/ruːl/n ١- یاسا
٢- سیستەم ٣- رێسا ٤- باو
٥- دەسەلات- فەرمانڕەوایی
as a rule وەك یاسایەك- ئاسایی
rule/ruːl/v ١-فەرمانڕەوایی دەکا
٢- بڕیاردەدا
ruler/ˈruːlə(r)/n ١- حاکم-
فەرمانڕەوا ٢- راستە
ruling/ˈruːlɪŋ/adj بالا دەست
ruling/n بڕیاری رەسمی، حوکم
rumble/ˈrʌmbl/v دەنگ دەداتەوە-
شریقەی دێ
rumble/n دەنگی گەورە، تەقینەوە
شریقەی (بروسك)
rummage/ˈrʌmɪdʒ/v شتێ هەلگێرو
وەرگێر دەکا
rumour/ˈruːmə(r)/n قسەو قسەلۆك-
دەمگۆ
rumoured/adj دەگوترێ-پڕوپاگندە
دەکرێ
rump/rʌmp/n سمت- پشتەوەی گیانەوەر
run/rʌn/v ١- رادەکا غاردەدا
٢- دەردەپەڕێ ٣- دەست پێدەکا
٤- درێژدەبێتەوە ٥- دەڕژێ
٦- بە لوعە دەکاتەوە ٧- لێ دەچێ
٨- بلاودەبێتەوە(رەنگ)
٩- بەرێکی گەشت دەکا ١٠- کاردەکا
١١- ئیش پێ دەکا ١٢- بەڕێوە دەبا ١٣- دەپالێوێ
١٤- بۆماوەیێ بەردەوام دەبێ
١٥- بلاو دەکاتەوە (گۆڤار)
١٦- دەگاتە ئاستی ١٧- بەرێکەوت دەدۆزێتەوە
١٨- رەخنە دەگرێ ١٩- رووبەڕوو دەبێتەوە
٢٠- تامپۆن دەکا ٢١- کۆپی دەکا
٢٢- دەدزێ ٢٣- تەواو دەکا
٢٤- بەسەردەکەوێ (بە ئۆتۆمبیل)
٢٥- پانی دەکاتەوە ٢٦- بەخێرا لە شتێ دەدوێ
runaway/ˈrʌnəweɪ/adj لەدەست دەرچوو-
ئاسان
rundown/adj ١- کەلاوە- خاپوور
٢- ماندوو- تەندروستی خراپ
run up/n ماوەی پێش رووداوێکی دیارکراو
run/n ١- راکردن- غاردان
٢- گەشت بەئۆتۆمبیل یان شەمەندەفەر
٣- نمایشێکی درێژ ٤- زنجیرەیەك رووداو
٥- داوایەکی مەزنی لە پڕ (لەسەرشتێ)
٦- بەحەزرەت بوونی شتێ
٧- خال- نوقتە ٨- ئاسایی
on the run/adj هەلاتو- خۆ بزرکەر
rung/rʌŋ/n پلەیەك لە پەیژە- پایەکی
قادرمە
rung/v زەنگی لێدا
runner/ˈrʌnə(r)/n ١- راکەر- غاردەر
٢- قاچاغچی چەك، تلیاك
runner-up/n برەوەی دووەم
running/ˈrʌnɪŋ/n غاردان-بەڕێوە بردن

٢- شۆت (لەیاری گۆلف) گێم
٤- گولله- فیشەك
round/v ١- دەسوڕێتەوە
٢- کۆتایی پێ دێنێ
roundabout/ˈraundəbaut/adj
١- زیاد لەپێویست درێژ
٢- ناراستەخۆ، پێچاوپێچ
roundabout/n ١- فلکە ٢- جۆلانە
٣- سەکۆی دەوراندەور
rounders/ˈraundəz/n یارییەکی
ئینگلیزی یە لە بیسبۆل دەچی
rouse/rauz/v ١- بەئاگای دێنێ-
لەخەوی هەلدەستێنێ
٢- دەیوروژێنێ
rousing/ˈrauzɪŋ/adj وروژێنەر و بەهێز
rout/raut/n بەزینێکی ئابڕووبەر
rout/v خراپ دەبەزێنێ
route/ru:t/n ١- رێگا- هێڵی هاتو چۆ
٢- رێگا- چارەسەر
routine/ru:ˈti:n/n رۆتین-
کاری بێزارکەر
routine/adj ١- دوبارە هەر رۆژ-
ئاسایی ٢- بێزارکەر
routinely/adv ١- بەبەردەوامی
٢- بەرێکوپێکی
row/rəu/n ١- رێز- سەرە
٢- رێز-رێزی دانیشتن
in a row بێوچان- یەك لە دوای یەك
row/v ١- سەوڵ لێدەدا
٢- دەگوازێتەوە بە بەلەم
row/n بەلەمی بەسەوڵ
سەیران بەم بەلەمە
rowing/ˈrəuɪŋ/n سەوڵ لێدان
rowing-boat بەلەمی سەوڵدار
row/n ١- دەمەقاڵی توند-توێژی
بەگارەگار

٢-ململانێ
٣- قیژەقیژ- هاتوهۆریا- دەنگەدەنگ
row/v (بەدەنگی بەرز) دەمەقاڵی دەکا
rowdy/ˈraudi/adj چەتوون
rowdily/ˈraudɪli/adv بەهەرا
rowdiness/n هەرا- چەتوونی
royal/ˈrɔɪəl/adj شاهانە
royal/n یەکێ لە بنەماڵەی شا
royal blue/adj شینی تێر
Royal Highness/n خاوەن شکۆ
royalty/ˈrɔɪəlti/n ١- شازادەکان-
بنەماڵەی شا
٢- بەشی نوسەر لە چاپکردنی کتێبەکەیدا
rub/rʌb/v ١- دەخورێ- گەرم دەکا
٢- دەسرێ- لا دەبا ٣- دەشێلێ
٤- چەوردەکا ٥- دەگرێ
rub/n سرینەوە
rubber/ˈrʌbə(r)/n ١- رەشکەرەوە
٢-چر- پلاستیك
rubbery/ˈrʌbəri/adj وەك پیست چێ
rubbish/ˈrʌbɪʃ/n ١- زبڵ- گلێش
٢- قسەی قۆڕ
rubble/ˈrʌbl/n کەرپوچو بەردی شکاو
پاشماوە کەلاوە
rubella/ru:ˈbelə/n سۆریکەی ئەڵمانی
ruby/ˈru:bi/n گەوهەری شەوچرا- یاقوت
rucksack/ˈrʌksæk/n جانتای پشتی، تورەگە
rudder/ˈrʌdə(r)/n پارچە دارێ یان کانزایێ
بۆ کۆنترۆلکردنی ئاراستەی بەلەم
یان فرۆکە بەکاردێ، سوکان، ستێرن
rude/ru:d/adj ١- بێ ئەدەب- دەمڕوت
٢- بێتام- پووچ
rudely/adv بێ رەچاوکردنی بەرامبەر
بێ ئەدەبانە
rudeness/ˈru:dnəs/n بێ ئەدەبی
rudimentary/ˌru:dɪˈmentri/adj
سەرەکی- بەرایی

roof top/n بانی خانو

rook/rʊk/n ١-قەلەرەشکە ٢-فێڵزان- قۆڵبڕ ٣-قەڵا (شەترەنج)

room/ru:m, rʊm/n ١- ژوور٢- بوار ٣- جێ٤- پێویستی

roomful/ˈru:mfʊl/n پڕ بەژوور

roomy/ˈru:mi/adj فرە- فرەوان

roommate/n هاوژوور

roost/ru:st/n هێلانە-هێلین

rooster/ˈru:stə(r)/n کەڵەشێر-کەڵەباب

root/ru:t/n ١- رەگ- رەگی دار ٢- رەگی ددان٣- زێد ٤- سەرچاوە- رەسەن

root/v ١- بەدوای شت دەگەڕێ ٢- ئەمسەرو ئەوسەردەکا ٣- پاڵپشتی دەکا ٤- هانی دەدا ٥- لەرەگەوە هەڵیدەکێنێ

rope/rəʊp/n گوریس- پەت- کندڕ

rope/v ١- بەگوریس دەیبەستێتەوە ٢- ناچاری دەکا/نارچەکە گوریس بەند دەکا

rope ladder/n قادرمەی گوریسی پەیژەی لەپەت دروست کراو

rosary/ˈrəʊzəri/n تەزبیح- توزبی

rose/rəʊz/v هەڵسا

rose/n گوڵە سۆر- گوڵی بۆنخۆش

rosemary/ˈrəʊzməri/n دەرمنی بۆنخۆش

rosette/rəʊˈzet/n باج (باجی لایەنێ- هێمایە بۆ پشتگیری)

roster/ˈrɒstə(r)/n کارنامە- لیستەی ناوان

rostrum/ˈrɒstrəm/n مینبەر- سەکۆ

rosy/ˈrəʊzi/adj ١- پەمەیی/پیازی ٢- دڵخۆشکەر- گەشبین- گەشاوە

rot/rɒt/v بۆگەندەبێ- ڕزی دەبێ

rot/n بۆگەن بوون- ڕزی بوون- خوران

rota/ˈrəʊtə/n ١-لیستەی ناوان ٢-دادگای تێ هەڵچوونەوە

rotary/ˈrəʊtəri/adj خولاوە

rotate/rəʊˈteɪt/v دەخولێتەوە- بەنۆرە دەخولێتەوە

rotation/rəʊˈteɪʃn/n خولانەوە- نۆرەیەك

rotor/ˈrəʊtə(r)/n بزوێنەر- خولێنەر- پانکە

rotten/ˈrɒtn/adj ١- تێکچوو- خراپ بوو ٢- زۆر خراپ ٣- رەق ٤- نەفرەتی

Rottweiler/ˈrɒtwaɪlə(r)/n سەگێکی درە

rouge/ru:ʒ/n سوراو

rough/rʌf/adj ١- زبر٢- دڕ ٣- رەق ٤- توند ٥- سەرپێچیی ٦- بێ لێکدانەوە ٧- نەساغ

roughly/adv ١- بەرەقی ٢- نزیکەی

roughness/n رەقی- زبری

rough/adv رەقانە- بەرەقی

in rough/n ١- لە(رەش نووس)- بەشێوەی بەرایی ٢- بەترش و شیرین رازیە

rough it/v ژیانێکی بەرایی دەژی

roughage/ˈrʌfɪdʒ/n هەرسکەر- دڵکەرەوە

roughen/ˈrʌfn/v رەق- زبر دەکا

round/raʊnd/n بازنەیی- خڕ

round trip/n ١- چوون و هاتنەوە ٢- هاتنەوە

round/adv بەرەو دواوە دەگەڕێتەوە بادەداتەوە/چەند بادانەوەیەك- لە چوار دەورە

round/prep ١- چوار دەورە ٢- لە لایەکەی تر ٣- لە چواردەورە ٤- نزیکی ٥- سەراپا ٦- نزیکەی

round/n ١- زنجیرەیی سەردان ٢- خواردنەوە (نارەق)

rock climbing/n بەسەرچیاکەوتن

rock/v ١- ئەملاو ئەولادەکا
٢- بەرەو پێش و پاش دەچێ
٣- دەمەژێ بەتوندی- دەمەژێ

rock/n مۆسیقای رۆك

rock and roll مۆسیقای رۆك ئاند رۆل

rocket/ˈrɒkɪt/n ١- رۆکێت- موشەك
٢- موشەك (گوللە موشەك)
٣- تیری ئاگری

rocket/v خێرا زیاد دەکا

rod/rɒd/n دار- تووڵ

rode/rəʊd/v سواربوو

rodent/ˈrəʊdnt/n گیانەوەری کرتێنەر
وەك جورج و کەروێشك..هتد

rodeo/ˈrəʊdiəʊ, rəʊˈdeɪəʊ/n
وازی سوار چاکی

roe/rəʊ/n هێلکە یان تۆوی نێرەی ماسی

rogue/rəʊg/n ١- تەڵەکەباز
٢- سێبەندی٣- زۆڵ

role/rəʊl/n رۆڵ- پیشە

role-play/n گەمەی نواندنی رۆڵ

roll/rəʊl/n ١-لوول-لولەك ئاسا-خریلە
٢- ئەنگوتك
٣- لیستەی رەسمی ناوان
٤- تۆمار
٥-ئەملاو ئەولاکردن- لەنگەر ئەگرتن
٦- گرفە- دەنگی نزم و درێژ

roll/v ١- غلۆر دەبێتەوە/
لەسەر سینگ دەڕوا
٢- دەسوڕێتەوە٣- لوول دەدا
٤- خردەکا ٥- تەخت دەکا
٦- بەلادادێ

roll in/v دەرژێ- دەبارێ- زۆر دێ

roll up/v ١- گیرۆدەبی
٢- دوادەکەوێ٣- درەنگ دێ

rolling-pin/n تیرۆك

roller/ˈrəʊlə(r)/n ١- بابۆڵە- رۆلەر
٢- پرچ گرێدەر٣- باگوردان

roller-coaster/n هێڵی مەرگ:
جۆرە یاریەکە لە یاریگاکان هەیە

roller-skate/n پێلاوی بۆلبەلین

roller-skate/v بە پێلاوی بۆلبەرین دەڕوا

roller-skating/n لەسەر بەستەڵەك
خزین بە پێلاوی بۆلبەلین

Roman/ˈrəʊmən/adj رۆمانی

Roman/n رۆمانی(هاوڵاتی رۆما)

the Roman Alphabet ئەلف بای
رۆمانی-لاتینی

Roman Catholic/n ئەندامی کەنیسەی
کاسۆلیکی

Roman Catholicism/n بیروباوەری
کەنیسەی کاسۆلیکی رۆمانی

Roman Numerals/n ژمارەی رۆمانی

romance/rəʊˈmæns/n ئەڤینداری-
هەستی ئەڤینی
رەوشی ئەڤینی رۆمانی ئەڤینی-دڵداری

romantic/rəʊˈmæntɪk/adj
١- رۆمانتیکی ئەڤینی
٢- سۆزی- دڵداری- خەیاڵی

romantic/n کەسێکی خەیاڵی

romantically/rəʊˈmæntɪkli/adv
ئەڤیندارییانە- لە ڕووی سۆزەوە- دڵدارییەوە

romanticize/rəʊˈmæntɪsaɪz/v
بەشێوەیەکی ورووژێنەر
پیشاندەدا- بەرۆمانسی دەکا

romp/rɒmp/v بە قارقیژ یاری دەکا
هەڵبەزو جەمبەزی دەکا

romp/n قیژەقیژ

roof/ru:f/n بنمیچ- بان

roof-rack/n بانی ئۆتۆمبیل
چەمچەی ئۆتۆمبیل

rise/v ١- بەرز دەبێتەوە ٢-زیاد دەکا ٣- هەڵدەستێ ٤- رادەبێ ٥- هەڵدێ- رۆژ بەرز دەردەکەوێ ٦- دێ لە... ٧- بەرهەڵستی دەکا

rising/ˈraɪzɪŋ/n شۆڕش- راپەرین

rising/adj ١- بەرزایی ٢- بەرز ٣- زیاد ٤- بەرز بۆوە (بەناو بانگ)

risk/rɪsk/n ١- زەرەر- زیان ٢- چەربەزەکاری ٣- ترس هێن

risk/v خۆی توشی ترس دەکا- خۆی دێختە ترسەوە

risky/ˈrɪski/adj ترسناك

rissole/ˈrɪsəʊl/n پارچە گۆشتی سورکراوە

ritual/ˈrɪtʃuəl/n ١-رێو رەسم٢-نەریت

ritual/adj نەریتانە، سرەوتیی

rival/ˈraɪvl/n ١- پێشبڕکێ کەر- بەربەریکانی کار ٢- بەرامبەر- دژ

rival/v پێشبڕکێ دەکا

rivalry/ˈraɪvlri/n پێشبڕکێ

river/ˈrɪvə(r)/n روبار

riverside/ˈrɪvəsaɪd/n قەراغی روبار- کەنار- لێوار

rivet/ˈrɪvɪt/n برغی- بەستێنەری کانزایی

rivet/v بەرکاریگەر دەبێ- کاری تێ دەکا- سرنجی رادەکێشێ

riveting/adj خۆش- سەرنج راکێش

roach/rəʊtʃ/n ١- ماسیەکی بچوکی ئەورووپییە ٢- سیسرکە

road/rəʊd/n رێگا- جادە

by road بە ئۆتۆمبیل- پاس

on the road لە گەشت

roadblock/ˈrəʊdblɒk/n بەربەست

roadside/ˈrəʊdsaɪd/n لێواری رێگا- قەراغی رێ

road tax/n باجی رێگا

roadway/ˈrəʊdweɪ/n ئەوبەشەی رێگا کە بۆ ئۆتۆمبیل بەکاردێ

road works/ˈrəʊdwɜːks/n دەزگای چاککردنی رێ

road worthy/ˈrəʊdwɜːði/adj بۆ سواربوون دەشێ لە رێگادا

roam/rəʊm/v دەسورێتەوە/بێکار دەسورێتەوە

roar/rɔː(r)/n نەڕەی شێر- گرمە- قاقا

roar/v گرمەی دێ- قاقای دێ- هاواردەکا- دەنەرێنێ

roaring/ˈrɔːrɪŋ/adj ١- نەرە ٢- زۆر مەزن ٣- باش دەسوتێ

roast/rəʊst/v دەبرژێنێ- دەبرژێ ١- گەرم و وشك دەکاتەوە ٢- سور دەکاتەوە

roast/adj برژاو

roast/n ١- گۆشتی برژاو ٢- گۆشت سورکردنەوە لە سەیران ٣- گۆشتی رۆست

rob/rɒb/v ١- دەدزێ ٢- بێوەری دەکا

robber/ˈrɒbə(r)/n دز

robbery/ˈrɒbəri/n دزین

robe/rəʊb/n رۆب- جلی نووستن

robin/ˈrɒbɪn/n باڵندەی دەنگخۆش باڵندەیەکی رەنگ قاوەیی سینگ سوورە.

robot/ˈrəʊbɒt/n رۆبۆت

robust/rəʊˈbʌst/adj بەهێز- چوارشانە

rock/rɒk/n ١- بەرد- کەور ٢- بەردی لێوار دەریا ٣- گاشە بەرد ٤- جەو ٥- جۆرە حەلوایەکی رەقە

on the rocks ١- جۆرە ئارەقێکە وردە بوزی تێ دەکرێ بەلام ئاوی تێناکرێ ٢- لە پوخانە

rocky/ˈrɒki/adj ١- بەردین٢- سەخت

rock bottom/n نویترین- خاڵ

right/n ١–چاکە ٢–خێر
٣– ماف– دەسەڵات
be in the right لەسەر راست
by rights بەپێی عەدالەت
right of way/n ١– مافی بەرایی
٢– مافی پەڕینەوە
right/v راستی دەکاتەوە– راست دەکاتەوە
righteous/ˈraɪtʃəs/adj ١– پیاوی
باش– لە خواترس ٢– راست
rightful/ˈraɪtfl/adj ١– بەداد
٢– راست ٣– شەرعی
rightfully/ˈraɪtfli/adv بەگوێرەی یاسا
یان شەریعەت
rigid/ˈrɪdʒɪd/adj ١– توند٢– رەق
٣– وشك٤– توند
٥– دڵرەق٦– رەق– نەچەقیو
rigidity/rɪˈdʒɪdəti/n رەقی– توندی
rigidly/ˈrɪdʒɪdli/adv بەتوندی–
بەرەقی
rigour/ˈrɪgə(r)/n ١– رەقی– دڵرەقی–
توندی ٢– دژواری مەشەقەت
٣– ساردی
rigorous/ˈrɪgərəs/adj ورد– لەسەرخۆ
rigorously/adv بەوردی– بەتوندی
rigorousness/n دژواری– توندی
rim/rɪm/n ١– لێوار– لێواری پیاڵە–
کووپ ٢– چوارچێوە
rind/raɪnd/n توێکڵ– بەرگ
ring/rɪŋ/n ١– ئەنگوستیلە
٢– ئەڵقە ٣– بازنە ٤– نمایشگە
٥– چاو ٦–کۆمەڵەك چەتە
ring/v بازنە دەکێشێ– دەورەدەدرێ
ringleader/ˈrɪŋliːdə(r)/n
سەرکردەی چەتە
ringroad/n جادەی دەورەوەی شار

ring/v ١– تەلەفۆن دەکا
٢– زەنگ لێدەدا
٣– دەنگێکی وەك زەنگی لێدێ
٤– بەئاگادێنێ ٥– دەنگی لێبەرزدەبێتەوە
ring off/v کۆتایی بەتەلەفۆنکردنەکەی دێنێ
ring out/v دەنگی بەرروونی دێ
دەنگی بەرز دێ
ring/n دەنگی زەنگ
rink/rɪŋk/n بەستەڵەك
خزین لەسەر بەستەڵەك
rinse/rɪns/v دەشوا– بەئاو دەشوا
rinse/n ١– شوشتن ٢– بۆیەی پرچ
riot/ˈraɪət/n ئاژاوە
ئاشووب– نیگەرانی– قاوقیژ
run riot/v هەراوهۆریا دەکا
قاوقیژدەکا– رەفتاری هۆڤانە دەکا
riot/v ئاژاوە دەکا
بەژداری دەبێ لە ئاشووب
rioter/ˈraɪətə(r)/n بەشداربوو لە توندو تیژی
بەشداربوو لە ئاژاوەو ئاشووب
riotous/ˈraɪətəs/adj هۆڤانی– توندو تیژ
شێتکیر
rip/rɪp/v ١– شەق دەبێ ٢– دەدڕێ
٣– بەخێراو توندی رادەکێشێ ٤– دەردەپەڕێ
rip sb off/v فێڵی لێدەکا–
نرخێکی گران داوا دەکا– دەیەوێ قۆڵی ببڕێ
rip sth up/v پارچە پارچەی دەکا
ونجر ونجری دەکا
rip/n بڕین– شەقکردن
ripe/raɪp/adj گەییو
ripen/ˈraɪpən/v پێ دەگا– دەگەیێ
ripple/ˈrɪpl/n ١– شەپۆلی هێواش
٢– لایە لایە ٣– قاقای نەرم ٤– خورە خور
rise/raɪz/n ١– زیادە٢– زیادە لە موچە
٣– بەرزبونەوە ٤– بە شوهرەت بوون
٥– هەڵاتن(رۆژ) ٦– شۆڕش
٧– لەخەو راپوون

rib/rɪb/n پەراسوو
ribbon/ˈrɪbən/n شریت- شریتی چاپ
rice/raɪs/n برنج
rich/rɪtʃ/adj ١- دەوڵەمەند٢- زەنگین ٣- دەوڵەمەندە بە- بەپیت ٤- گران ٥- بە هێز
the rich/n دەوڵەمەندەکان
richly/adv بە زۆر باشی- بەتەواوی
richness/ˈrɪtʃnəs/n ١- چەوری ٢- زۆری سامان ٣- دەوڵەمەندی
riches/ˈrɪtʃɪz/n پارەو سامان
rickety/ˈrɪkəti/adj لاواز- لەجێچوو- خەریکە بشکێ- لاواز
ricochet/ˈrɪkəʃeɪ/v دەردەپەڕێ- هەڵدەقۆزێتەوە
rid/rɪd/v رزگاردەکا- دەرباز دەکا
get rid of ١- رزگاری دەبێ ٢- دەیکوژێ
riddance/ˈrɪdns/n رزگاربوون
ridden/ˈrɪdn/v سواربوو
ridden/adj پڕلە- تژی
riddle/ˈrɪdl/n ١-لوغز-مەتەڵ-شاراوە- راز ٢-بێژینگ
riddled/adj ١-سەرسام دەکا ٢-غەربیل دەکا/ بێژینگ دەکا
ride/raɪd/n سواربوون- سوارچاکی
ride/v سواردەبێ
rider/ˈraɪdə(r)/n سوار- سوارچاك
riding/ˈraɪdɪŋ/n سواری ئەسپ بوون
ridge/rɪdʒ/n ١- زنجیرەیەك لە لوتکە چیاکان ٢- پشتی چیا- شەقڵ
ridicule/ˈrɪdɪkjuːl/n گاڵتە- گاڵتە پێکردن
ridicule/v گاڵتەپێدەکا- پێی رادەبوێرێ
ridiculous/rɪˈdɪkjələs/adj ١- گاڵتەیی پێکەنیناوی ٢- گەلحۆ
ridiculously/adv ١- بەگاڵتەجاری ٢- بەشێوەیێ باوەڕ نەکەی
rife/raɪf/adj باو- بەربڵاو
rifle/ˈraɪfl/n تفەنگ- کلاشینکۆف
rifle/v لەشت دەگەڕێ- تا بدزێ
rife/raɪf/n ١- جیابونەوە٢- شەق- درز
rig up/v خێرا دروست دەکا
rig/rɪg/n سەکۆ
rigging/n گوریسی راگری چارۆگەی کەشتی
rig/v قۆپیەدەکا- غەشدەکا
right/raɪt/adj راست
right/adv بەرەو ڕاست
right/n راستە
the right/n راستڕەو
right hand/n دەستە راست
right handed/adj راستانی- راستەیی
right hand man پیاوی دەستەراست یەکەم پاڵپشت
right wing/n باڵی چەپ (لەپارتی سیاسی)
right/adj راستڕەو
right/adj ١- ڕاست- دروست- گونجاو ٢- ئاسایی٣- شەرعی ٤- حەقیقی٥- باشە
as right as rain تەندروستی زۆرباشە هەردەڵێی بۆمبە
rightly/adv بەراستی- بەهەق
rightness/ˈraɪtnəs/n تەندروستی- راستی
right angle/n گۆشە وەستاو
right/adv ١- بەشێوەیەکی دروست ٢-بەشێوەیەکی گونجاو ٣- خۆت ئامادەکە ٤- بەتەواوی ٥- تا کۆتایی ٦- هەمووی٧- دەستبەجێ ٨- زۆر بە ڕێز

reversible/rɪˈvɜːsəbl/adj دووبەرە
بەھەردوو ڕوو لەبەردەکریٚ

revert/rɪˈvɜːt/v دەگەڕێتەوبۆ باری
پێشووی

review/rɪˈvjuː/n ١- پێداچوونەوە
دوبارە تەماشاکردنەوە
٢- خستنە ڕوو یان ڕەخنە گرتن
لە (کتێب)

review/v ١- پێدادەچێتەوە-
دەوردەکاتەوە
٢- ڕای خۆی دەردەبڕیٚ لە بارەی

reviewer/rɪˈvjuːə(r)/n ١- ڕەخنەگری
ئەدەبی یان هونەری ٢- پێداچۆرەر

revise/rɪvaɪz/v هەموار دەکا-
پاکدەداتەوە
بژاردەکا

revision/rɪˈvɪʒn/n بژارکردن
پێداچونەوە- دەورکردنەوە

revival/rɪˈvaɪvl/n ١- بوژاندنەوە-
زیندوکردنەوە
٢- نمایشکردنی شانۆگەرییەکی
لە بیرکراو

revive/rɪˈvaɪv/v
١- بەھێزی دەکاتەوە
٢- دەیبوژێنێتەوە- نویٚ دەکاتەوە

revolt/rɪˈvəʊlt/v ١- شۆڕش
بەرپادەکا
٢- یاخی دەبیٚ
٣- بێزاری دەکا
١- شۆڕش ٢- یاخیبوون
revolt/n

revolting/adj قێزەون- بێزارکەر

revolution/ˌrevəˈluːʃn/n
١- شۆڕش ٢- یاخی بوون

revolutionary/ˌrevəˈluːʃənəri/adj
١- شۆڕشگێری
٢- گۆڕانی بنەرەتی

revolutionary/n شۆڕشگێڕ

revolutionize/ˌrevəˈluːʃənaɪz/v
١- گۆڕانی بنەرەتی لیٚدەکا
٢- شۆڕشی تێدا بەرپا دەکا

revolve/rɪˈvɒlv/v ١- دەسوڕێتەوە
٢- جەخت دەکا لەسەر

revolving/adj سوڕانەوە- خولێنەر

revolver/rɪˈvɒlvə(r)/n دەمانچە

revulsion/rɪˈvʌlʃn/n قێزلێبوونەوە

reward/rɪˈwɔːd/n ١- پاداشت- خەلات
٢- کریٚ ٣- بژاردنەوە

reward/v خەلاتی دەکا

rewarding/adj دڵخۆشکەر-
ویژدان حەوێنەر

rewind/ˌriːwaɪnd/v شریتەکە بەرەو دواوە
دەگێرێتەوە

rewrite/ˌriːˈraɪt/v دوبارە دەنوسێتەوە

rhetoric/ˈretərɪk/n ڕەوانبێژی

rhetorical/rɪˈtɒrɪkl/adj ١- ڕەوان
٢- وروژێنەر

rhetorically/adv ١- ڕەوانبێژیانە
٢- بەشێوەیەکی دەستکرد

rhetoric question/n پرسیاری بیٚ وەڵام

rheumaticism/ˈruːmətɪzəm/n ڕۆماتیزم

rheumatic/ruˈmætɪk/n بابای بادار

rheumatic/adj باداری

rhino/ˈraɪnəʊ/:
rhinoceros/raɪˈnɒsərəs/n
کەرکەدەن/یەك قۆچ، پارە/ دەرھەم

rhubarb/ˈruːbɑːb/n ڕێباس، ڕێواس

rhyme/raɪm/n ١- سەروا ٢- هەمان دەنگ
شیعری سەروادار

rhyme/v هەمان سەروای هەیە
ئەوانەی هەمان سەروا یان دەنگیان هەیە
ئەگەڵ یەکیان ڕیٚزدەکا.

rhythm/ˈrɪðəm/n ڕەزم- کێش

rhythmic/ˈrɪðmɪk/adj کێشدار

retired/rɪˈtaɪəd/adj خانەنشین

retirement/rɪˈtaɪəmənt/n
١– خانەنشینی ٢–حەوانەوە

retiring/rɪˈtaɪərɪŋ/adj
هێمن و شەرمن– گۆشەگیر، کەمدوو

retort/rɪˈtɔ:t/v دەسبەجێ وەڵامی دەداتەوە

retort/n وەڵامێکی تووڕە– بروسکە وەڵام

retrace/rɪˈtreɪs/v ١– دەگەڕێتە دواوە
٢– بەرەو دواوە هەنگاو داوێ

retract/rɪˈtrækt/v پەشیمان دەبێتەوە–
قسەی خۆی دەکێشێتەوە

retreat/rɪˈtri:t/v ١– دەشکێ–
دەبەزێ– دەشکێتەوە
٢– پاشە کشێ دەکا

retreat/n بەزین– پاشەکشێ

retribution/ˌretrɪˈbju:ʃn/n سزا
پاداشت

retrieve/rɪˈtri:v/v ١– دەگێڕێتەوە
٢– زانیاری تۆمارکراو لە کۆمپیوتەر
دەدۆزێتەوە– چاکدەکا

retrieval/rɪˈtri:vl/n گێرانەوە–
دەرهێنان

in retrospect لە کاتی بیرکردنەوە
لە رووداوی رابردوو

retrospective/ˌretrəˈspektɪv/adj
گەرانەوە بۆ رابردوو
کاریگەری کۆنخوازی

return/rɪˈtɜ:n/v ١– دەگەڕێتەوە
٢– دووبارە دەست پێدەکاتەوە
٣– وەڵامی دەداتەوە

returnable/rɪˈtɜ:nəbl/adj
دەکرێ بگێردرێتەوە

return/n ١– گەرانەوە ٢– دانەوە
٣– لێدان بەرەو دواوە
٤– قازانج– دەسکەوت

by return دەسبەجێ

in return لەباتی

return fare/n کرێی گەرانەوە

reunion/ri:ˈju:nɪən/n ١– ئاهەنگی
بەیەك شادبوونەوە
٢– بەیەك شادبونەوە– یەککرتنەوە

reunite/ˌri:ju:ˈnaɪt/v یەکدەگرنەوە

rev/rev/n سوڕانەوە لە دەوری شتێك

rev/v ١– دەسوڕێتەوە
خێرایی گێر زیاد دەکا

reveal/rɪˈvi:l/v ١–ئاشکرا دەکا٢– دەدرکێنێ
٣– بەدەردەخا

revealing/rɪˈvi:lɪŋ/adj نهێنی درکێن–
ئاشکراکەر

revel/ˈrevl/v چێژ وەردەگرێ

revelation/ˌrevəˈleɪʃn/n ١– دەرکەوتن
٢– ئاشکرابوون ٣– مەندەهۆشکەر
٤– سرووش ٥– ئیلهام

revenge/rɪˈvendʒ/n تۆڵە

get revenge/n تۆڵە دەسێنێتەوە

revenge/v تۆڵە دەکاتەوە

revenue/ˈrevənju:/n دەرامەت– قازانج،
داهات

reverence/ˈrevərəns/n رێزگرتن

Reverend/ˈrevərənd/adj ١– حەزرەت
٢– نازناوێکی مەسیحییە بۆ قەشە

reverent/ˈrevərənt/adj بەرێز– بەشکۆ–
لایەق

reversal/rɪˈvɜ:sl/n ئاوەژوکردنەوە–
سەراوقونکردنەوە

reverse/rɪˈvɜ:s/adj پێچەوانە– دژ–
بەرەودواوە

reverse/v ١– پێچەوانە دەکاتەوە
ئاوەژوو دەکاتەوە– قولب دەکا
سەراوگێر دەکا– سەراوگێر دەبێ
٢– وەردەگرێ– ئالوگۆر دەکا

چی‌تر لەبارەیەوە نەدریٚ

rest on دەوەستێتەسەر

rest/n حەسانەوە- پشوودان

بێن فەدان

restful/ˈrestfl/adj

مێشك حەوێنەر- ئارام بەخش

restroom/ˈrestrum/n

دەستشۆر- ئاودەست

rest/n پاشماوە- ئەوانی دی

rest/n چێشتخانە

restaurant/ˈrestront/n چێشتخانە

restless/ˈrestləs/adj بێ ئارام-

نیگەران- خەوزڕاو

restlessly/ˈrestləsli/adv

بە نیگەرانی‌یەوە

restoration/ˌrestəˈreɪʃn/n

١-چاككردن- نۆژەنكردنەوە

٢- بەكارهێخستنەوە ٢- گەراندنەوە

restore/rɪˈstɔ:(r)/v ١- دەگێرێتەوە بۆ

دەگێرێتەوە بۆ باری پێشووی.

٢- بەكاری دێنێتەوە

٣- چاكدەكاتەوە- نۆژەندەكاتەوە

restrain/rɪˈstreɪn/v

بەرتەنگ دەكا- گەمارۆی دەدا

بەردەستی دەكا- دەمكوتی دەكا

restrained/rɪˈstreɪnd/adj خۆگر

restrained/n خۆگرتن- سنوور

restraint/rɪˈstreɪnt/v سنووری

دیاردەكا

چڕدەكاتەوە- جەخت دەكاتەوە

restricted/rɪˈstrɪktɪd/adj سنووردراو

restriction/rɪˈstrɪkʃn/n

خۆبەستنەوە- دیاری كردن

restrictive/rɪˈstrɪktɪv/adj

دیاركراو

result/rɪˈzʌlt/n ١- ئەنجام ٢- سوود

٣- بەرهەم- ئاكام، ئەنجامی تاقیكردنەوە

٤- دۆزینەوە

result/v ١- سەرچاوە دەگریٚ لە- دیٚ لە

٢- بەرهەم دێنیٚ- دەبێتە هۆی

resume/rɪˈzu:m/v دووبارە دەست

پیٚ دەكاتەوە، تیٚ هەلدەچێتەوە

resume/n تیٚ هەلچوونەوە

resume/n كورتەی ژیاننامە

resumption/rɪˈzʌmpʃn/n تیٚ هەلچوونەوە

resurrect/ˌrezəˈrekt/v ١-دەژینێتەوە

٢- پێشكەش دەكەنەوە

resurrection/ˈrezəˈrekʃn/n

١- زیندوكردنەوە

٢- بوژاندنەوە- زیندووبوونەوە(ڕۆژی قیامەت)

٣- زیندووبوونەوەی مەسیح

resuscitate/rɪˈsʌsɪteɪt/v دەژێتەوە-

هەناسەی دێنەوەبەر

resuscitation/rɪˌsʌsɪˈteɪʃn/n ١- بوژانەوە

٢- هەناسەی دەستكرد

retail/ˈri:teɪl/n ١- فرۆشتنی شتومەك

٢- تاكفرۆشی

retailer/ˈri:teɪlə(r)/n تاكفرۆش، كەتفرۆش

retain/rɪˈteɪn/v ١- دەیپارێزیٚ

٢- دەیهێلێتەوە٢- لەدەستی ئادا

retaliate/rɪˈtælieɪt/v ١-تۆڵە دەكاتەوە-

وەك ئەو دەكا ٢- هەمان كاردانەوە دەكا

retaliation/rɪˌtæliˈeɪʃn/n تۆڵە

retarded/rɪˈtɑ:dɪd/adj كەم ئەقڵ-دواكەوتوو

retention/rɪˈtenʃn/n پاراستن- هێشتنەوە

rethink/ˌri:ˈθɪŋk/v بیری لێدەكاتەوە

دوبارە پێدادەچێتەوە

retina/ˈretɪnə/n تۆڕی چاو

retinue/n دەست و پێوەند

retire/rɪˈtaɪə(r)/v ١- خانەنشین دەبیٚ

٢- وازدێنیٚ ٣- دەگەڕێتەوە

هەڵدەگریٚ لە، وازدیٚنیٚ لە پۆستەکەی،
دەست لەکار دەکیٚشیٚتەوە
٢- بەچۆك دادیٚ

resigned/rɪˈzaɪnd/adj
١- تەسلیم بەئەمری واقیع بوو
٢- بەچۆکا هاتو

resignation/ˌrezɪgˈneɪʃn/n
وازهیٚنان، دەست لەکارکیٚشانەوە

resilient/rɪˈzɪliənt/adj هیٚندە بەهیٚزە
زوو دەگەریٚتەوە باری پیٚشووی

resilience/rɪˈzɪliəns/n
شیانی گەڕانەوە بۆباری پیٚشوو

resist/rɪˈzɪst/v ١- بەرگری دەکا
٢- بەرەنگاری دەکا، بەرهەڵستی دەکا

resistance/rɪˈzɪstəns/n
بەرگری- بەرهەڵستی

resistant/rɪˈzɪstənt/adj
١- خۆگر ٢- بەرهەڵستکار- دژ
یەکلاییکار-

resolute/ˈrezəluːt/adj
نەگۆڕ
یەکلاییکەرانە،

resolutely/adv
بە توندی

resolution/ˌrezəˈluːʃn/n ١- ڕابتەری
٢- بڕیاری یەکلاییکەرەوە
٣- بڕەوەر ٤- بڕیاری ڕەسمی

resolve/rɪˈzɒlv/v ١- چارە دەکا
٢- بڕیار دەدا

resort/rɪˈzɔːt/v پەنا دەبا

resort/n هاوینە هەوار

resounding/rɪˈzaʊndɪŋ/adj
دەنگیٚکی بەرز- زۆر مەزن
دەنگدەرەوە

resource/rɪˈsɔːs, rɪˈzɔːs/n
دەرامەت- سامان

resourceful/rɪˈsɔːsfl/adj
زۆرزان- بەهرەدار- کارامە

respect/rɪˈspekt/n ڕیٚز
بەڕیٚزی- بایەخدان- چاوپۆشکردن
لا- ڕووگە- خاترگرتن

with respect to سەبارەت بە

respect/v ڕیٚزی دەگریٚ- خاتری دەگریٚ

respectable/rɪˈspektəbl/adj ڕیٚزدار-
بەڕیٚز- چاك
باش- زۆر

respectful/rɪˈspektfl/adj بەڕیٚز- بەهەیبەت
شەرمن- بە ئەدەب

respective/rɪˈspektɪv/adj هەریەکەو
کاری خۆی/ تایبەت بە کەسانی پەیوەندار

respectively/rɪˈspektɪvli/adv یەك لە
دوای یەك

respiration/ˌrespəˈreɪʃn/n هەناسەدان

respire/rɪˈspaɪə(r)/v هەناسە دەدا

respite/ˈrespaɪt/n هەناسەی کورت-
بیٚن ڤەدان

respond/rɪˈspɒnd/v وەڵامی دەداتەوە
بەرەو پیری دەچیٚ

response/rɪˈspɒns/n وەڵام-کاردانەوە
بە پیرەوە چوون

responsibility/rɪˌspɒnsəˈbɪliti/n
بەرپرسیاری- پیٚگەیین
هەست بەبەرپرسیاری کردن/ئەرك

responsible/rɪˈspɒnsəbl/adj
بەرپرس (دەسەڵاتدار)
بەرپرس (تاوانبار- لۆمەکراو)
بەرپرس (لەسەریەتی...)
جیٚی باوەڕ- پیٚگەییو- گرنگ

responsibly/adv بە ئاقڵانە- بەژیرانە

responsive/rɪˈspɒnsɪv/adj گویٚگر-
بایەخدار
بەهانا هاتو

rest/rest/v دەحەسیٚتەوە- پشوودەدا
ڕیٚ دەدا بحەویٚتەوە- پاڵپشتی دەکا

reproductive/ˌriːprəˈdʌktɪv/adj ١- زاوزێی ٢- بزۆك: ئەندامی زاوزێ

reproof/rɪˈpruːf/n ١- لۆمەکردن ٢- بەروو هەڵشاخان

reprove/rɪˈpruːv/v ١- لۆمەی دەکا ٢- بەرووی هەڵدەشاخێ

reptile/ˈreptaɪl/n گیانەوەری خشۆك

republic/rɪˈpʌblɪk/n کۆماری(رژێم)

republican/rɪˈpʌblɪkən/adj کۆماریی

republican/rɪˈpʌblɪkən/n لایەنگری رژێمی کۆماری

Republican/n ئەندامی پارتی کۆماری

repudiate/rɪˈpjuːdieɪt/v ١-رەتدەکاتەوە ٢- خۆی لێ بێبەری دەکا

repulsion/rɪˈpʌlʃn/n بێزبردنەوە-سڵ

repulsive/rɪˈpʌlsɪv/adj بێزراو

reputable/ˈrepjətəbl/adj ناوبانگ باش

reputation/ˌrepjuˈteɪʃn/n ناوبانگی- ناسراوی/ ناموس

reputed/rɪˈpjuːtɪd/adj گریمانکراو- واداندراو

reputedly/rɪˈpjuːtɪdli/adv وەك دەڵێن

request/rɪˈkwest/n داواکردن

at sb's request لەسەرداوای

on request لەکاتی پێویست

request/rɪˈkwest/v داوادەکا

require/rɪˈkwaɪə(r)/v ١- پێویست دەکا ٢- داوادەکا ٣- رادەسپێرێ

requirement/rɪˈkwaɪəmənt/n پێویستی

rescue/ˈreskjuː/v رزگاردەکا

rescue/n کرداری رزگارکردن

rescuer/ˈreskjuːə(r)/n رزگارکەر

research/rɪˈsɜːtʃ/n توێژینەوە

research/rɪˈsɜːtʃ, ˈriːsɜːtʃ/v توێژینەوە- سازدەکا توێژینەوە- لێکۆڵینەوە دەکا

researcher/rɪˈsɜːtʃə(r)/n توێژەر

resemble/rɪˈzembl/v پێی دەچێ- لەو دەکا رەنگی وی دەدا

resemblance/rɪˈzembləns/n پێکچوون

resent/rɪˈzent/v ١- تورە دەبێ ٢- بێزار دەبێ

resentful/rɪˈzentfl/adj ١- جارس ٢- تورە

resentment/rɪˈzentmənt/n ١-تورەبوون ٢- جارسبوون- وەڕسبوون

reservation/ˌrezəˈveɪʃn/n ١- جێ گرتن ٢- هەست بەگومان کردن لە بارەی

reserve/rɪˈzɜːv/v ١- تەرخان دەکا ٢- دەپارێزێ

reserve/n ١- یەدەك- پاریزانی یەدەك ٢- پارێزراو بەزەبری یاسا ٣- خۆپاراستن ٤- بێدەنگی

reserved/rɪˈzɜːvd/adj شەرمن- رادەرنەبڕ

reservoir/ˈrezəvwɑː(r)/n ئاوگە، بەندەر- ئاو پاراستن

reside/rɪˈzaɪd/v دەژی، ئاکنجی دەبێ لە

residence/ˈrezɪdəns/n جێ- بارەگا- ماڵ

resident/ˈrezɪdənt/n ١- نیشتەجێ- دانیشتووی ٢- دابەزیو- میوانی- ئەفەری ئوتێل

residential/ˌrezɪˈdenʃl/adj ١- نیشتەنی- جۆی خانووبەرە نەك فەرمانگە ٢- شوێنی دانیشتن: ماڵ

residue/ˈrezɪdjuː/n پاشماوە، بەرماوە

resign/rɪˈzaɪn/v ١- دەست

repellent/n ماددەی دژەزیندەوەر

repent/rɪˈpent/v تۆبە دەکا/ پەشیمان دەبێتەوە لە گوناه

repentance/rɪˈpentəns/n تۆبە-

repentant/rɪˈpentənt/adj تۆبەکار/ پەشیمان

repercussion/ˌriːpəˈkʌʃn/n ئاکامی خراپ- سەدای خراپ

repertoire/ˈrepətwɑː(r)/n ئەو هەموو شانۆگەری و مۆسیقایەی کە ئەکتەر یان مۆسیقاژەن دەیانزانێ و دەتوانێ نمایشیان بکا.

repetition/ˌrepəˈtɪʃn/n دووبارەکردنەوە، دوبارەبونەوە

repetitive/rɪˈpetətɪv/adj دووبارەکراو

replace/rɪˈpleɪs/v ١- دەگەڕێندرێتەوە بۆجێی خۆی ٢- جێی دەگرێتەوە ٣- ئالوگۆڕی پێ دەکا

replaceable/rɪˈpleɪsəbl/adj دەکرێ جێگۆڕکێی پێبکرێ

replacement/rɪˈpleɪsmənt/n ١- گۆڕینەوە بە شتی باشتر ٢- جێگرەوە

replay/ˌriːˈpleɪ/v ١- دووبارە یاری دەکاتەوە ٢- دووبارە پێ دەکاتەوە(رادیۆ...)

reply/rɪˈplaɪ/n ١- گەمەی دووبارە ٢- دوبارە گوێگرتن لە

replica/ˈreplɪkə/n دانەی وەك خۆی

reply/rɪˈplaɪ/v وەڵام دەداتەوە

reply/n وەڵام دانەوە

report/rɪˈpɔːt/v ١- دەگەیەنێ- پێڕی دەڵێ ٢- هەواڵی دەگوازێتەوە ٣- گەیشتنی خۆی ڕادەگەیەنێ

reportage/rɪˈpɔːtɪdʒ/n ڕیپۆرتاژ

reporter/rɪˈpɔːtə(r)/n ١- ڕاپۆرت نووس ٢- پەیامنێر ٣- ڕۆژنامەنووس

report/n ڕاپۆرت

represent/ˌreprɪˈzent/v ١- دەنوێنێ ٢- وەسف دەکا ٣- یەکسان دەبێ ٤- لە جیاتی ئەو دەدوێ

representation/ˌreprɪzenˈteɪʃn/n نوێنەرایەتی کردن وێنەی- هێمای- کەسێ یان شتێ

representative/ˌreprɪˈzentətɪv/adj نموونە- نوێنەر نوێنەری کۆمپانیای گەڕۆك

repress/rɪˈpres/v کپ دەکا- دەمکوت دەکا

repressed/rɪˈprest/adj خەفەکراو خەفەکراو- لە ڕووی سێکسییەوە

repression/rɪˈpreʃn/n دەمکوت کردن، کپکردن، سەرکوتکردن

repressive/rɪˈpresɪv/adj سەرکوتکەر

reprieve/rɪˈpriːv/v دەبورێ لەو کەسەی بە لەسێدارەدان سزادراوە یان حوکمی لە سێدارە دانی دوادەخا. لێبوردن- دواخستن

reprieve/n

reprimand/ˈreprɪmɑːnd/v سەرزەنشتی دەکا

reprisal/rɪˈpraɪzl/n تۆڵە

reproach/rɪˈprəʊtʃ/v ١- لۆمەی دەکا ٢- سەرزەنشتی دەکا

reproach/n لۆمەکردن- گلەیی کردن

reproachful/adj سەرزەنشتکارانە، لۆمەیی

reproduce/ˌriːprəˈdjuːs/v ١- کۆپییەکی لێ دروست دەکا ٢- زۆر دەبێ- ئیدی لەدایك دەبن

reproduction/ˌriːprəˈdʌkʃn/n ١- تۆمارکردن ٢- لە دایك بوون: خستنەوە ٣- دانەیی- کۆپیی (ئەك رەسەن)

remorseless/adj ١- بێ‌ڕەحم
٢- ڕژد٢- کەللەڕەق
remorselessly/adv بە بێ ڕەحمانە
remote/rɪˈməʊt/adj ١-دوور
٢- گۆشەگیر ٣- کەم
٤- وشك ٥- سارد
remotely/adv نە لەدوور نە
لە نزیك، هەرگیز
remoteness/n دووری
remote control/adv لەدوورەوە
کۆنترۆلکردن/ بگۆڕ
remove/rɪˈmuːv/v ١- لادەبا
٢- لەبەردەکاتەوە(گۆرییە)
٣- دەری دەکا
removal/rɪˈmuːvl/n ١- لابردن
٢- ڕەتکردنەوە
٣- گواستنەوە
removed/adv جیا لە- جیاواز-
جوایەز
remover/rɪˈmuːvə(r)/n لابەر(پەڵە)
renaissance/rɪˈneɪsns/n ڕێنیسانس،
بوژانەوە، ڕاپەڕین
render/ˈrendə(r)/v ١- یارمەتی دەدا
٢- دەیکا- وادەکا
rendezvous/ˈrɒndɪvuː/n ١- ژوان
٢- جێ ژوان
renew/rɪˈnjuː/v ١- هێزی نوێی
وەبەر دەخاتەوە (دەبوژێنێتەوە)
٢- سەر لەنوێ دەست پێ دەکاتەوە
٣- نوێ دەکاتەوە
renewable/ rɪˈnjuːəbl/adj
نوێدەکرێتەوە
نوێکردنەوە هەڵدەگرێ
renewal/rɪˈnjuːəl/n نوێکردنەوە-
تازەکردنەوە
renounce/rɪˈnaʊns/v دەست بەرداری
خۆی ڕادەگەیەنێ

renovate/ˈrenəveɪt/n نوێژەن دەکاتەوە/
نوژەن دەکاتەوە
renovation/ˌrenəˈveɪʃn/n نوژەنکردنەوە
rent/rent/n کرێ
rent/v بەکرێ دەگرێ/بەکرێ دەدا
بۆماوەیەکی کورت بەکرێ دەدا
rental/ˈrentl/n کرێی تەلەفۆن و تەلەفزیۆن
renunciation/rɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n وازهێنان
reorganize/riˈɔːgənaɪz/v ڕێك دەخاتەوە
reorganization/riˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n
ڕێکخستنەوە
rep/rep/n نوێنەری کۆمپانیای گەڕۆك
repair/rɪˈpeə(r)/v ١-چاکی دەکاتەوە
٢- نوێی دەکاتەوە- نۆژەن دەکاتەوە
repair/n چاککردنەوە- نۆژەنکردنەوە
repatriate/ˌriːˈpætrieɪt/v دەیگەڕێنێتەوە
وڵاتەکەی
repatriation/ˌriːˌpætriˈeɪʃn/n گەڕاندنەوەی
پەنابەر بۆ وڵاتەکەی خۆی
repay/rɪˈpeɪ/v دەداتەوە- قەرزی دەداتەوە
چاکەی دەداتەوە
repayable/rɪˈpeɪəbl/adj دەکرێ بدرێتەوە/
دەبێ بدرێتەوە
repayment/rɪˈpeɪmənt/n ١-قەرز دانەوە
٢- قەرز دانەوە بەقست
repeal/rɪˈpiːl/v (پەرلەمان یاسایێ)
هەڵدەوەشێنێتەوە
repeat/rɪˈpiːt/v ١- دووبارە دەکاتەوە
٢- نهێنی ئاشکرادەکا
repeat/n دووبارەکردنەوە
دووبارە کردنەوەی بەرنامەیێ
repeated/rɪˈpiːtɪd/adj دووبارە
repeatedly/rɪˈpiːtɪdli/adv جار لەدوای جار
repel/rɪˈpel/v ١- بەرپەرچی دەداتەوە
٢- (وادەکا) بێزی لێبێتەوە
repellent/rɪˈpelənt/adj قێزەون،
قێزەن، بێزراو

relic/'relik/n ١–تەرم
٢–شوێنەواری مێژوویی ٣–ئازوقە
relief/rɪ'li:f/n ١– حەوانەوە
٢– دڵ ڕەحمەت بوون
٣– یارمەتی– کۆمەك– پیتاك
٤– کەمکردنەوەی باج
relieve/rɪ'li:v/v ١– هێوەر دەکاتەوە
٢– دەحەوێتەوە
relieved/rɪ'li:vd/adj حەواوە
religion/rɪ'lɪdʒən/n ئاین–باوەر–
ئاین– ئیسلام– دینداری
religious/rɪ'lɪdʒəs/adj ١– ئایینی
٢– دیندار
religiously/rɪ'lɪdʒəsli/adv
١– بە ڕووی ئایینییەوە
٢– بەرێك و پێكی
relinquish/rɪ'lɪŋkwɪʃ/v واز دێنێ
relish/'relɪʃ/v ١–خۆشی وەردەگرێ
٢– بەپەرۆشەوە لێی دەگەڕێ
relive/ˌri:'lɪv/v ڕوداوێ– سەر لە
نوێ زیندوو دەکاتەوە.
reluctant/rɪ'lʌktənt/adv ١–ڕێگر
٢– دوودڵ
reluctance/rɪ'lʌktəns/n
١– دوودڵی ٢– نەویستن
reluctantly/adj بەنێکەرانی
rely/rɪ'laɪ/v ١–پشت دەبەستێ بە
٢– پشتی پێ‌دەبەستێ
٣– باوەڕی پێ‌دێنێ
remain/rɪ'meɪn/v ١– (لەشوێنەکە)
دەمێنێتەوە
٢– لەسەر هەمان بار دەمێنێ
remainder/rɪ'meɪndə(r)/n
١– پاشماوەی خەڵك
٢– ئەو کەسانەی لەشوێنەکە ماونەتەوە
remains/rɪ'meɪnz/n ١–پاشماوە
٢– ئێسك و پرووسك

remand/rɪ'mɑ:nd/v دەیگەڕێنێتەوە زیندان
remand/n ماوەی پێش دادگاکردنی
بەندی–زیندانی
on remand/v چاوەڕێی دادگایکردنە
remark/rɪ'mɑ:k/v ١– تێبینی دەکا
٢– لێی دەدوێ
remark/n تێبینی– لێدوان
remarkable/rɪ'mɑ:kəbl/adj ١– بەرچاو
٢– نایاب
remarkably/adv بەشێوەیەکی
سرنج ڕاکێش
remedy/'remədi/n ١– دەرمان ٢–چارەسەر
remedial/rɪ'mi:diəl/adj ١– چارەسەری
٢– پاڵپشتی کەرانە
remedy/'remədi/v ١– ڕاست دەکاتەوە
٢– دەرمان دەکا
٣– پڕ دەکاتەوە
remember/rɪ'membə(r)/v ١– وەبیری
دێتەوە–دێتەوە یادی
٢– پارە دەبەخشێ ٣– سەڵاوی بۆ دەنێرێ
remembrance/rɪ'membrəns/n
زیندووکردنەوەی یادی
remind/rɪ'maɪnd/v ١– بیری دەخاتەوە
٢– ئاگاداری دەکاتەوە
reminder/rɪ'maɪndə(r)/n بیرخەرەوە
reminisce/ˌremɪ'nɪs/v ١–ڕابردووی (خۆش)
دێنێتەوە یادی
٢– بیری ڕۆژانی خۆش دەکاتەوە
reminiscent/ˌremɪ'nɪsnt/adj
١– بیرهێنەرەوە ٢–وەك– لە دەچێ
remnant/'remnənt/n پاشماوە
remorse/rɪ'mɔ:s/n ١– هەست بەتاوان کردن
٢– پەشیمانیبوون، ئازاردانی زات
remorseful/rɪ'mɔ:sfl/adj
١– پەشمان ٢– خۆ ئازاردەر

rejection/n رەتكردنەوە

rejoice/rɪˈdʒɔɪs/v ١-مەست
بەخۆشی دەكا ٢- لەخۆشیا بال دەگرێ

rejoicing/rɪˈdʒɔɪsɪŋ/n هەست
بەخۆشی كردن

rejuvenate/rɪˈdʒuːvəneɪt/v
گەنج دەبێتەوە

rejuvenation/rɪˌdʒuːvəˈneɪʃn/n
گەنج بوونەوە

relapse/rɪˈlæps/v دوبارە خراپ
دەبێتەوە

relapse/v ١- نسكۆ ٢-خراپ بوونەوە

relate/rɪˈleɪt/v ١- دوروشت بەیەك
دەبەستێتەوە ٢- (چیرۆك)دەگێڕێتەوە
٣- پەیوەندی هەیە بە
٤- تێ دەگا

related/adj ١- بەستراوە بە..
٢-خزم-خزیش

relation/rɪˈleɪʃn/n ١- پەیوەندی
٢- خزم ٣- پەیوەندیەكان
٤- ئەوەی پەیوەست بێ
٥- بەبەراورد لەگەڵ

relationship/rɪˈleɪʃnʃɪp/n
١- پەیوەندی ٢- پەیوەندی ئەڤینی
٣-خزمایەتی-پەیوەندی- لەیەك نزیكی

relative/ˈrelətɪv/n خزم

relative/adj رێژەیی

relatively/ˈrelətɪvli/adv تارادەیێ

relativity/ˌreləˈtɪvəti/n ١- تیۆری
رێژەیی ئەنیشتاین ٢- رێژەیی

relax/rɪˈlæks/v ١- دەحەسێتەوە
٢- هیچ ناكا- گرژی لا نامێنێ
٣- پشوو دەدا- پالدەكەوێ
٤- مەرجەكان كەم دەكاتەوە

relaxation/ˌriːlækˈseɪʃn/n
كەمكردنەوەی گرژی- بێ تاقەتی- مەرج-
حەوانەوە- پالكەوتن

relaxed/rɪˈlækst/adj ١- خاوبۆوە
٢- مێشك ساف

relaxing/adv خۆش- دلڤەكەر

relay/ˈriːleɪ/n پێشبركێی لەدوایەك

in relays/adv بەنۆرە

relay/v ١- ئامازە وەردەگرێ و دەنێرێ
٢- بەرنامە لەرادیۆ وتەلەفزیۆن بلاودەكاتەوە

release/rɪˈliːs/v ١- بەری دەدا
٢- وازی لێ دێنێ ٣- لە دەستی بەردەبێ-
خۆی لەدەستی رزگار دەكا
٤- جۆی هەلدەقەنێ ٥- رادەگەیەنێ
٦- دێخیتە بازاڕ
٧-بەرو ئاسمان..بەرەڵادەكا

release/n ١- بەردان- بەرەڵلاكردن
(كتاب/فیلم،خۆشی) لەبازار هەیە

relegate/relɪɡeɪt/v پلە دێنێتەوە خوارێ

relegation/ˌrelɪˈɡeɪʃn/n پلە هێنانەخوارەوە

relent/rɪˈlent/v ١- نەرم دەبێ
٢- هەلویستی نەرم دەبێ
٣- دڵی نەرم دەبێ

relentless/adj ١-بێ وچان-بەردەوام
٢- رژد ٣- دڵرەق

relentlessly/adv ١-بەبێ رەحمانە
٢- بەبەردەوامی

relevant/ˈreləvənt/adj ١- پەیوەندی بە
بابەتەكەوە هەیە٢- گرنگ وسود

relevance/ˈreləvəns/n ١- پەیوەست
٢- سوود

reliable/rɪˈlaɪəbl/adj ١-جێی باوەڕ-
جێی متمانە ٢- دەكرێ پشتی پێ ببەسترێ

reliably/adv بەشێوەیەكی جێی باوەڕی بێ

reliance/rɪˈlaɪəns/n ١- باوەڕ پێكردن
٢- پشت پێبەستن

reliant/rɪˈlaɪənt/adj ١- مشەخۆر
٢- بەخۆی هیچ ناكا، هەمیشە پشت بە غەیری
خۆی دەبەستێ.

٣- نواندن
٤- گەیاندن- ڕاگەیاندن
register office/n نوسینگەی‌تۆمارکردنی بۆندی هاوسەرێتی/ نووسینگەی تۆمارکردن
register/ˈredʒɪstə(r)/v ١-تۆمار دەکا
٢- دەکاتە٣- ئاماژە دەکا
٤- دەردەبڕێ
٥- بەپۆستەی تۆمارکراو دەنێرێ
registered post/n پۆستەی تۆمار کراو
registrar/ˌredʒɪˈstrɑː(r)/n
١- پارێزەری فایلی لەدایك بوون و مردن و هاوسەرێتی.
٢- بەرێوەبەری تۆمارگا لەزانکۆ
registration/ˌredʒɪˈstreɪʃn/n
تۆمار کردن
regressive/rɪˈgresɪv/adv
١- بەرەو دوا ٢- کۆنەپەرست
regret/rɪˈgret/n پەشیمانی- داخ
regretful/rɪˈgretfl/adj ١-پەشیمان
٢-خەمبار
regretfully/adv بەپەشیمانی
regret/v ١-پەشیمان دەبێ ٢- داخ دەخوا
regrettable/rɪˈgretəbl/adj
جێی داخە
regrettably/adv ١- بەخەمانە
٢-وات لێ بکا خەم بخۆی بۆی
٣-جێی داخە
regular/ˈregjələ(r)/adv
١- ڕێك وپێك -هەردەم بەرێکی-
هەمیشە- ئاسایی
٢- ڕێك نەك خوارو خێچ
٣- فرمانی بەرێسا
regular/n کریاری هەمیشە
regularity/ˌregjuˈlærəti/n
١- ڕێك و پێکی ٢- ڕێسایی
regularly/adv ١- بەرێك وپێکی
٢- بەزۆری
regulate/ˈregjuleɪt/v ١- بەیاسا ڕێك دەکا
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
٣- خەوشەکەی دەبینێتەوە
regulation/ˌregjuˈleɪʃn/n ١- ڕێکخستن
٢- ئیزام- یاسا
rehabilitate/ˌriːəˈbɪlɪteɪt/v
دەیهێنێتەوە سەر باری پێشووی
rehabilitation/ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃn/n
هێنانەوە سەرباری پێشو
rehearse/rɪˈhɜːs/v ١-مەشق دەکا- پرۆڤەی گۆرانی ونواندن
٢- ڕامێنان دەکا لەسەر
rehearsal/rɪˈhɜːsl/n پرۆڤە- مەشق کردن
reign/reɪn/n ١- فەرمانڕەوایی
٢- ماوەی فەرمانڕەوایی
reign/v ١- فەرمانڕەوایی وڵات دەکا
٢- دەتەنێ- دەگرێتەوە
reimburse/ˌriːɪmˈbɜːs/v ١- پارەی دەداتەوە
٢- بۆی دەبژێرێتەوە
rein/reɪn/n ١-هەوسار ٢- قەراسە
reindeer/ˈreɪndɪə(r)/n جۆرە ئاسکێکە
جۆرە مامزێکە لەناوچە قوتبی دەژی.
reinforce/ˌriːɪnˈfɔːs/v ١- بەهێز دەکا
٢- پاڵپشتی دەکا
reinforcement/ˌriːɪnˈfɔːsmənt/n
بەهێز کردن
reinforcements/ˌriːɪnˈfɔːsmənts/n
هێزی زیادە
reinstate/ˌriːɪnˈsteɪt/v ١-پۆستی پێشووی پێ‌دەداتەوە
٢- دەیگەڕێنێتەوە
reinstatement/n گەڕاندنەوە
reject/rɪˈdʒekt/v ڕەتدەکاتەوە
rejection/rɪˈdʒekʃn/n کەسی/شتی ڕەتکراوە

reflexion=reflection/n رەنگدانەوە، شەوق دانەوە

reflexive/rɪˈfleksɪv/adj - n
١- راناوی خۆیی
رەنگدانەوەی بۆ بکەر (ریزمان)
٢- بەرکارو بکەر یەك کەسن

reform/ˌriːˈfɔːm/v ١- چاکی دەکا
٢- هەمواری دەکا
٣- چاك دەبێ-رەفتاری دەگۆڕی بەرەو چاکی

reform/rɪˈfɔːm/n چاککاری- چاکسازی

reformer/rɪˈfɔːmə(r)/n چاکساز- چاککار

refrain/rɪˈfreɪn/v ١- قەدەغە دەکا
٢- خۆ دور دەگرێ

refrain/n بەشێکی گۆرانییە کە کۆتاییەکەی چەندبارە دەکرێتەوە.

refresh/rɪˈfreʃ/v دەبوژێنێتەوە- تەڕ دەکاتەوە(تارەبیری بێتەوە)

refreshing/rɪˈfreʃɪŋ/adj خۆش، وروژێن، بوەژێن، بوژێنەر

refreshment/rɪˈfreʃmənt/n
١- ژەمی سادە وەك لەفە
٢-ساردەمەنی- تەزیاتی

refrigerate/rɪˈfrɪdʒəreɪt/v
شت لەناو بەفرگرە دادەنێ تا تێك نەچێ

refrigerator/rɪˈfrɪdʒəreɪtə(r)/n
بەفرگر

refuge/ˈrefjuːdʒ/n ١- پەناگە
٢- پشت وپەنا

refugee/ˌrefjuˈdʒiː/n پەنابەر- پەناهەندە

refund/rɪˈfʌnd/n پارەی گەراوە

refund/v پارە دەگەرێنیتەوە
کە شتەکە دەگەرێنێتەوە، پارەی دەدرێتەوە

refundable/rɪˈfʌndəbl/adv
دەکرێ پارەکە بدرێتەوە

refusal/rɪˈfjuːzl/n ١- رەتکردنەوە
٢- وەرنەگرتن

refuse/ˈrefuːz/v رەت دەکاتەوە

refuse/ˈrefjuːs/n زبل-پاشماوەی گلێش

regain/rɪˈgeɪn/v ١- بەدەست دێنێتەوە
٢- دەستێنێتەوە

regal/ˈriːgl/adj شاهانە

regard/rɪˈgɑːd/v ١- وادادەنێ
٢- بەدیقەت تەماشا دەکا
٣- بەدیقەت لێ دەڕوانێ

as regards سەبارەت بە

regarding/rɪˈgɑːdɪŋ/prep لەبارەی

regard/n ١- رێز
٢- گرنگی دان- حسێب بۆ کردن

regards/rɪˈgɑːdz/n ١- سلاو
٢- لەگەل رێزو سلاو

regardless/rɪˈgɑːdləs/adj ١-بێگوێدانە بەر
٢- بێ‌گرنگی‌دان

regatta/rɪˈgætə/n فیستڤالی پێشبرکێی بەلەمان

reggae/ˈregeɪ/n مۆسیقای رێگریێ

regime/reɪˈʒiːm/n رژێم

regiment/ˈredʒimənt/n کۆمەلێ سەرباز
لەژێر دەستی کۆلۆنێل- فەوجی سەربازی

regimental/ˌredʒɪˈmentl/adj
١- تایبەت بەفەوج ٢- توند

regimented/ˈredʒimentɪd/adj
١- نیزامی ٢- توند

region/ˈriːdʒən/n ١-ناوچە- هەرێم- دەڤەر
٢- لا- لایەکی- جێیەك

regional/ˈriːdʒənl/adj ١- هەرێمی
٢- ناوخۆیی

register/ˈredʒɪstə(r)/n ١- تۆمار، فایل ٢- دیارخەر

referee/ˌrefəˈriː/n ناوبژیوان– ناو بژیکەر
referee/v ناوبژی نێوان دووتیپ دەکا
reference/ˈrefərəns/n ١– ئاماژە–ناوهێنان
٢– پەراوێز– ژێدەر
٣– نامەی پاڵپشتی وناساندن
٤– ژمارەی کتابی دایەرە
referendum/ˌrefəˈrendəm/n ریفراندۆم:
راوەرگرتنی گشتی لەبارەی مەسەلەیەکی سیاسی.
refill/ˌriːˈfɪl/v دووبارە پڕ دەکاتەوە
refill/ˈriːfɪl/n – پڕ کردنەوە بەشتی دی
refine/rɪˈfaɪn/v ١– پاکدەکاتەوە/دەپاڵێوێ
٢– پوختی دەکا
refined/adj ١– بەئەدەب– بەرەوشت–
ئاکار بەرز
٢– پاککراو–پوختەکراو–سافکراو
refinery/rɪˈfaɪnəri/n ١–کارگەی سافکردن
٢–پاککەرەوە
refinery/n ١–چاککردن نۆژەنکرن
٢– دەست پێداهێنان
٣– ئاکاربەرزی–رەوشت باشی
reflect/rɪˈflekt/v ١– بەدیار دەکەوێ
٢– رەنگدەداتەوە–پەرچ دەداتەوە
٣– بەقووڵی بیر دەکاتەوە
٤– وێنەیێ دەربارەی– دەبەخشێ
reflection/rɪˈflekʃn/n ١–رەنگدانەوە
٢–پەرچ دانەوە
٣– وێنەی خۆتە لە ئاوێنە یان ئاو
٤– بیرکردنەوەی قووڵ
on reflection پاش پێداچوونەوە
–پاش بیرکردنەوە لێی جارێکیتر
reflective/rɪˈflektɪv/adv ١– تێرامانی قووڵ
٢– پەرچ دەر
reflector/rɪˈflektə(r)/n ١– پەرچەدەری
٢– شەوق دەر
reflex/ˈriːfleks/n ١– کاردانەوە
٢– جوڵەی لەپڕو لەخۆوە

(ئاوانشکردوو)
redistribute/ˌriːdɪˈstrɪbjuːt/v
دوبارە دابەش دەکاتەوە
redisribution/ˌriːdɪstrɪˈbjuːʃn/n
دووبارە دابەشکردنەوە
reduce/rɪˈdjuːs/v ١– کەمدەکاتەوە
٢– ناچاری دەکات
reduction/rɪˈdʌkʃn/n
١– کەمکردن(ژمارە)
٢– کەمکردنەوەی رێژەیی
٣– دابەزاندن– داشکان
redundant/rɪˈdʌndənt/adj
١– بێکار ٢– زێدە– ناپێویست
٣– دووبارە
redundancy/rɪˈdʌndənsi/n
١– بێکاری ٢– کار لەدەست دان
٣– دووبارەبوونەوەی ناپێویست
٤– درێژدادڕی
reed/riːd/n قامیش– قەمیش
reef/riːf/n بەربەرستی بەردین لەناو دەریا
reek/riːk/n بۆنێکی گران– بۆنی ناخۆش
reek/v بۆنێکی ناخۆشی لێ دێ–
بۆنی سیری لێ دێ
reel/riːl/n خریلە
reel/v ١– لە خریلە لوول لەدەدا
٢– بەخێرا ناوەکان دەخوێنێتەوە
یان دەڵێ ٣– بەئارێکی رێ دەکا
٤– بە شەپەشەپ دەڕوا چونکە هیلاك بووە
٥– مێشکی لەق بووە– روون نیە– ئاڵۆزە
refectory/rɪˈfektri/n مۆلی
نانخواردن لە کۆلێژ یان قوتابخانە
refer/rɪˈfɜː(r)/v ١– لەبارەیەوە
دەدوێ– وەسفی دەکا
٢– پەیوەندی هەیە بە...
٣– پشتی پێدەبەستێ
٤– رەوانە دەکا بۆ....
٥– ئاماژە دەکا

دەبێتەوە- شیفای بۆدێ
- دێتەوە سەر باری پێشوو
٢- دەدۆزێتەوە
recovery/rɪˈkʌvəri/n
١-چاکبوونەوە- تەندروستی باش بوونەوە ٢- گەڕاندنەوە
recreation/ˌrekriˈeɪʃn/n ١-ڕابواردن
٢-کات بەسەربردن بەشتی خۆش
٣-سەیرانگە
recruit/rɪˈkruːt/n ١- تازە سەرباز- تازەبەرگی لەبەرکردیە
٢- ئەندامی نوێ
recruit/v ١-ناوی تۆمار دەکا
٢- پەیوەندی دەکا بە
recruitment/rɪˈkruːtmənt/n
١- بەسەربازکردن
٢- دۆزینەوەی فەرمانبەری نوێ بۆ..
rectangle/ˈrektæŋgl/n لاکێشە
rectangular/rekˈtæŋgjələ(r)/adj
لاکێشەیی
rectify/ˈrektɪfaɪ/v ١- ڕاست دەکاتەوە
٢- چاکدەکاتەوە
rector/ˈrektə(r)/n ١-قەشە ٢-ڕابەر
٣-سەرۆکی زانکۆ
recuperate/rɪˈkjuːpəreɪt/v
١- چاکدەبێتەوە
٢- تەندروستی باش دەبێتەوە
recuperation/rɪˌkjuːpəˈreɪʃn/n
چاکبوونەوە
recur/rɪˈkɜː(r)/v دوبارە دەبێتەوە
recurrence/rɪˈkʌrəns/n
دوبارەبوونەوە
recurrent/rɪˈkʌrənt/adj دوبارە
recycle/ˌriːˈsaɪkl/v ١- دوبارە
بەکاردێنێتەوە ٢- دوبارە بەکار دێنێ

recyclable/ˌriːˈsaɪkləbl/adj دەکرێ
دوبارە بەکاربهێنرێتەوە
red/red/adv ١- سوور- سۆر
٢- (دەم وچاو) سۆربۆوە
٣- (سەر) سۆر
red card/n کارتی سوور
red carpet/n مافوری سوور
جۆرە مافورێکە لەکاتی پێشوازی
مێواندا ڕادەخرێ.
red currant/n کشمشی سوور
redhead/ˈredhed/n ئافرەتی پرچ سۆر-
ئافرەتی قژ سوور
red-hot/adj لەگەرمیا سوور بووە
Red Indian/n هندیە سوورەکان
red tape/n ١-شریتی سۆر
٢-ڕۆتینی دام و دەزگای میری
red wine/n ئارەقی سوور
جۆرە ئارەقێکە لەترێی ڕەش دروست دەکرێ.
red/n ڕەنگی سوور
be in the red قەرداری بانق
redden/ˈredn/v ١- سوور دەبێ
٢-سوور دەکا
reddish/ˈredɪʃ/adv سوورباو
redeem/rɪˈdiːm/v ١- ئامێلی تەواو خراپ بێ
redeem yourself ٢- خۆت
ڕزگار کە لە لۆمە ٢- با لۆمە نەکرێی
٤- شتەکە وەردەگرێتەوە پاش ئەوەی
نرخەکەی دەدا.
redemption/rɪˈdempʃn/n ڕزگار بوون-
پاقژبوونەوە
beyond redemption چاری نەماوە،
باری ئالەبارە
redevelop/ˌriːdɪˈveləp/v ڕێکی دەخاتەوە-
نۆژەن دەکاتەوە
redevelopment/ˌriːdɪˈveləpmənt/n
دووبارە نوێکردنەوە/ ئاوەدانکردنەوە
red-handed/adj دەست سوور

reckon/ˈrekən/v ١- وادەزانێ
٢- وادادەنێ ٣- زەنی وایە
٤- دەخەملێنێ
٥- چاوەڕێ دەکا
٦- پێشبینی دەکا

reclaim/rɪˈkleɪm/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- سودی لێ دەبینێتەوە ٣- چاك دەکا

recline/rɪˈklaɪn/v ١-لەسەرپشت
رادەکشێ
٢- لەسەر زگ رادەکشێ-پاڵدەکەوێ

reclining/adj (جۆری) بەرەو پشت
بۆ بەرەو پشت راکشان دەشێ

recognition/ˌrekəgˈnɪʃn/n
١- ناسینەوە ٢- دانثان
٣- رێزگرتن لە

recognize/ˈrekəgnaɪz/v
١- دەیناسێتەوە
٢- داندەنێ ٣- رێز دەنێ

recognizable/ˈrekəgnaɪzəbl/adj
دەکرێ بناسرێتەوە

recognizably/adv بە شێوەیەکی
روون وئاشکرا

recoil/rɪˈkɔɪl/v ١- دەترسێ لە
٢- رادەچڵەکێ لە

recollect/ˌrekəˈlekt/v ١-دێتەوە یادی
٢- دووبارە کۆدەکاتەوە

recollection/ˌrekəˈlekʃn/n
١- یادکردن
٢- وەبیرهاتنەوە- بیرەوەری

recommend/ˌrekəˈmend/v
١- رادەسپێرێ ٢- پێشنیار دەکا

recom[illegible]dation /ˌrekəmenˈdeɪʃn/n
١- لاری نەبوون ٢- باش نووسین لەسەر
٣- پاڵپشتی کردن ٤- راسپاردن

recompense/ˈrekəmpens/v
١- بۆی دەبژێرێتەوە
٢- قەرە بووی دەکاتەوە

reconcile/ˈrekənsaɪl/v ١- پێکیان
دەهێنێتەوە- ئاشتیان دەکاتەوە
٢- دەیانسازێنێ- پێکەوەیان دەگونجێنێ
٣- دەچێتە ژێر باڵ بەناچاری رازی دەبێ

reconciliation/ˌrekənˌsɪliˈeɪʃn/n
١-پێکهاتنەوە ٢- ئاشتەوایی

reconnaissance/rɪˈkɒnɪsns/n ئارچەیەك بۆ
مەبەستی سەربازی/ چاونۆڕین

reconsider/ˌriːkənˈsɪdə(r)/v
چاودەخشێنێتەوە بە

reconstruct/ˌriːkənˈstrʌkt/v
١- دوبارە بینا دەکاتەوە
٢- ئاوەدانی دەکاتەوە
٣- دوبارە وێنە دەکێشێ (لەمێشکیخۆیدا)

reconstruction/ˌriːkənˈstrʌkʃn/n
١- ئاوەدانکردنەوە
٢- دوبارە نواندنەوە (تاوان)

record/ˈrekɔːd/n ١- تۆمار
٢- قەوان ٣- دوا ژمارە ٤- دوا ئاست
٥- فایل ٦- رابردوو

record-player/n گرامفۆن

record/rɪˈkɔːd/v ١-دەنووسێ ٢- تۆماردەکا

recorder/rɪˈkɔːdə(r)/n ١- تۆمارکەر (ئامێر)
٢- دووزەلە- پیك و دووزەلە- زورنا
٣- لە فلوت دەچێ

recording/n ١- تۆمارکردنی
مۆسیقا لەکاسێت
٢- تۆمار کردنی کاسێت

recount/rɪˈkaʊnt/v ١-چیرۆك دەگێڕێتەوە
٢- رووداو دەگێڕێتەوە

recourse/rɪˈkɔːs/n هانابۆ بردن

recover/rɪˈkʌvə(r)/v ١- چاك

reassuring/ˌriːəˈʃʊərɪŋ/adj ١- دڵنیاکەر ٢- نیگەرانی ڕەوێن

reassuringly/adv دڵنیاکەرانە

rebate/ˈriːbeɪt/n گەڕاندنەوەی پارەی زیادە

rebate/n ١-یاخی ٢- ئەشقی ٣- هەڵگەڕەوە

rebel/ˈrebl/v ١- یاخی دەبێ ٢- ڕادەپەڕێ لەدژی ٣- ڕادەپەڕێ لەپێناو گۆڕانکاری

rebellion/rɪˈbeljən/n یاخی بوون

rebellious/rɪˈbeljəs/adv ١- یاخیگەر ٢- یاخی

rebirth/ˌriːˈbɜːθ/n گۆڕانی ڕۆحی- بوژاندنەوە

reborn/ˌriːˈbɔːn/adj دووبارە لە دایك بوو

rebound/rɪˈbaʊnd/v هەڵدەقوزێتەوە

rebuff/rɪˈbʌf/n ١-ڕەتکردنەوەیەکی وشك ٢- ڕەتکردنەوەیەکی بێڕەحمانە

rebuff/v ڕەتدەکاتەوە

rebuild/ˌriːˈbɪld/n ١- دووبارە ئاوەدان دەکاتەوە ٢- سەر لەنوێ بینادەکاتەوە

rebuke/rɪˈbjuːk/v ١- سەرزەنشتی دەکا ٢- بۆڵەبۆڵ لەگەڵ دەکا

rebuke/rɪˈbjuːk/n سەرزەنشت کردن

recall/rɪˈkɔːl/v ١- وەبیری دێنێتەوە ٢- شتێکی ڕابردووی وەبیردێنێتەوە

recapitulate/ˌriːkəˈpɪtʃuleɪt/v شتەسەرەکییەکان دووبارە دەکاتەوە

recapture/ˌriːˈkæptʃə(r)/v دوبارە دەیگرێ-دێنێتەوە یاد

recede/rɪˈsiːd/v ١- ون دەبێ ٢- لەبەرچاو بزر دەبێ ٣- کەم دەبێتەوە لاواز دەبێ

receipt/rɪˈsiːt/n وەرگرنامە

receive/rɪˈsiːv/v ١- وەردەگرێ ٢- پێشوازی لێ دەکرێ

receiver/rɪˈsiːvə(r)/n ١- دەسکی تەلەفۆن ٢- ئامێری ڕادیۆ یان تەلەفزیۆن ٣- وەرگر

recent/ˈrisnt/adj نوێ-تازە

recently/ˈriːsntli/adv ١- بەمزووانە ٢- ماوەیێ کەم بەر لەئێستا

receptacle/rɪˈseptəkl/n قاپ-ئامان

reception/rɪˈsepʃn/n ١- پرسگە ٢- پێشوازی-ئاهەنگیپێشوازی-پێشوازیکردن ٣- وەرگرتن- شەپۆلەکانی ڕادیۆ

receptionist/rɪˈsepʃənɪst/n ١-فەرمانبەری پێشوازیکەر ٢- کارمەندی پرسگە

receptive/rɪˈseptɪv/adj ١- وەرگر ٢- وەرگری بیرۆکە و پێشنیاری نوێ(گراوە)

recess/rɪˈses, ˈriːses/n ١- پشووی پەرلەمان ٢- ماوەی حەسانەوەی نێوان وانەکان

recession/rɪˈseʃn/n بازاڕ ڕاوەستان -بازرگانی وپیشەسازی وڵات لەبارێکی نالەباری ئابووری دابێ

recipe/ˈresəpi/n ١- ڕاسپاردە و زانیاری لەسەر دروست کردنی خواردنێك ٢- ڕێگا

recipient/rɪˈsɪpiənt/n وەرگر(وەرگر)

reciprocal/rɪˈsɪprəkl/adj دووسەرە- هاوبەش-وەك یەك

recital/rɪˈsaɪtl/n نمایشکردنێکیگشتی مۆسیقا یان هۆزان لەلایەن کەسێکەوە یان چەند کەسانێ

recite/rɪˈsaɪt/v بەدەنگی بەرز دەخوێنێتەوە

reckless/ˈrekləs/adj ١- هەڵەشە ٢- کەڵەحۆیی

recklessly/adv بێبیرکردنەوە، کەلحۆیانە

readjustment/ˌri:əˈdʒʌstmənt/n
١- خۆرامێنان
٢- خۆگونجان- هەموار کردن

ready/ˈredi/adj ١- ئامادە
٢- ئامادە (نەك بەرادان) ٣- بەر دەست

readily/ˈredɪli/adv ١- بەئاسانی
٢- بەبێ دوولی

readiness/ˈredinəs/n ١-ئامادە باشی
٢- ویستن

ready/adv ١- پێشتر ٢- لەمەوپێش

ready-made/adj ئامادە(نەك بەرادان)

real/ri:əl, rɪəl/adv ١- کرداری
(نەك خەیاڵی) ٢- هەقیقی- راست
٣- سروشتی (نەك دەستکرد)
٤- گەورە- تەواو- رەسەن

real estate/n زەوی و خانووبەرە

real estate agent/n دەلالی خانوبەرە

realism/ˈri:əlɪzəm, rɪəlɪzəm/n
ریالیزم(ئەدەب و هونەر)
-شتەکان وەك خۆیان لەبوون

realist/ˈri:əlɪst, rɪəlɪst/n
باوەری بەریالیزم هەیە

realistic/ˌri:əˈlɪstɪk, ˌrɪəˈ-/adj
١- واقیعی ٢- هەقیقی- نزیکە- واقیع

realistically/adv بەشێوەیەکی واقیعی

reality/riˈæləti/n ١-هەقیقەت
٢- واقیعی ژیان- شتی بەرجەستە

in reality/adv لەراستیدا

realize/ˈri:əlaɪz, ˈrɪəlaɪz/v ١-دەزانێ
٢- دەرك پێ‌دەکا ٣- دان پێدا دەنێ

realization
/ˌri:əlaɪˈzeɪʃn, ˌrɪəlaɪˈzeɪʃn/n
١- دەرك پێ‌کردن ٢- هێنانە دی

really/ˈri:əli, ˈrɪəli/adv ١-لەراستیدا
٢- زۆر زۆر ٣- بەراست ؟!
٤- بەراستتە؟!

realm/relm/n ١- شانشین٢- جیهان

Realtor/ˈri:əltə(r)/n دەلالی خانوبەرە

reap/ri:p/v ١- دەدروێتەوە
٢- بەدەست دێنێ

reappear/ˌri:əˈpɪə(r)/v ١-جارێکی تر
دەردەکەوێتەوە ٢-جارێکی تر دەبینرێ

reappearance/ˌri:əˈpɪərəns/n دوبارە
دەرکەوتن

reappraisal/ˌri:əˈpreɪzl/n
چاوپێداخشانەوە

rear/rɪə(r)/n ١- پشتەوە
٢- کۆم- قوون

rear/adj پشتەوە- پەیوەست بە پشتەوە

rear/v ١-بەخێو دەکا ٢- رادەگرێ
٣- لە سەر پێیەکانی پشتەوەی
رادەوەستێ(ئەسپ).

rearrange/ˌri:əˈreɪndʒ/v ١- ژوانەکە
دەگۆڕێ ٢- رێکخستنەکە دەگۆڕێ
٣- بەشێوەیەکی تر رێك دەخاتەوە

reason/ˈri:zn/n ١- هۆ٢- ئەگەر
٣- پاساو-بەهانە٤- ئەقڵ

make sb see reason دەیهێنێتەوە سەر
راستەرێ

within reason لەسنووری ماقوولدا

reason/v ١- بیردەکاتەوە بەئەقڵ
٢- بەئەقڵ بریار دەدا

reasoning/ˈri:znɪŋ/n ١- بیرکردنەوە
٢- ژیری بەکارهێنان

reasonable/ˈri:znəbl/adj ١- ئاقڵ
٢- ماقوول ٣-ژیرانە ٤-مامناوەندی
٥- خراپ نیە

reasonably/ˈri:znəbli/adv
١-بەشێوەیەکی مامناوەندی
٢- بەشێوەیەکی ماقوول ماقوولانە

reassure/ˌri:əˈʃʊə(r), ˌri:əˈʃɔ:(r)/v
١- دڵنەوایی دەکا ٢- دوپاتدەکاتەوە

reassurance/ˌri:əˈʃʊərəns/n
١- دڵنەوایی ٢- دووپاتکردنەوە

rating/ˈreɪtɪŋ/n ١-پۆلێن کردن
٢- دیارکردنی ژمارەی
ratio/ˈreɪʃiəʊ/n ڕێژە
ration/ˈræʃn/n بڕی پێویست نەبەش
ration/v ١- بڕی شتەکەدیار دەکا
٢- بەش هەریەکێ دیار دەکا لە
rationing/n دیارکردنی بڕی پێویست
rational/ˈræʃnəl/adj ١- ژیر- هۆشمەند ٢- ماقوول
rationally/ˈræʃnəli/adv بەشێوەیەکی ماقوول
rationalize/ˈræʃnəlaɪz/v ١- پاساو دەبینێتەوە ٢- ڕێکتر دەخا
rattle/ˈrætl/v ١- تەقەتەق دەکا
٢- خشەخش دەکا
٣- نیگەران دەکا- دەترسێنێ
rattle/n ١- تەقەتەق- خشە خش
٢- شەقەشەق یاری منداڵان
٣- ماری زەنگدار
raucous/ˈrɔːkəs/adv زبر- دەنگ نیر
ravage/ˈrævɪdʒ/v کاول دەکا- خاپور دەکا
rave/reɪv/v ١- زیاد لە پێویست پیا هەڵدەدا ٢- وڕێنە دەکا
٣- بەهات و هاوار قسەدەکا
raving/ˈreɪvɪŋ/adj ١- هارو هیچ
٢-وڕێنەکار- شێت
rave review ١-پێداچوونەوە بە بابەتێك لەرۆژنامە
٢- پیاهەڵدانێکی بێتام
raven/ˈreɪvn/n ١- قاژو٢- قەلەرەش
ravenous/ˈrævənəs/adj زۆربرسی- لەبرسا مردوو
ravine/rəˈviːn/n دۆڵێکی تەسکی قووڵ

raw/rɔː/n ١- نەبرژاو-خاو
٢- نەکوڵاو-خاو کاڵ
٣- شەق شەق بوون- قلیشان ٤- کەرەستەی خاو
ray/reɪ/n تیشك
a ray of hope هیوایەکی کەم
razor/ˈreɪzə(r)/n موسی ریش تاشین
کەرەستەی ردێن- گوێزان
razor-blade/n موس- تیغان
reach/riːtʃ/v ١- دەگات
٢- دەگاتە ٣- دەستی خۆی درێژ دەکا
٤- دەستی دەگاتێ ٥- پەیوەندی پێ دەکا
reach/n ١- ماوە ٢- ئاست
out of reach/adj دوورەدەست
within sb's reach بەردەست
react/riˈækt/v ١- وەڵام دەداتەوە
٢-کاردەداتەوە ٣- لەدژی رادەپەڕێ
reaction/riˈækʃn/n ١- کاردانەوە
٢- وەڵامدانەوە
reactionary/riˈæksənri/adj ١-کۆنەپەرست
٢- باوەڕی بەگۆران نیە
reactionary/n کۆنەپەرستەکان
reactor/riˈæktə(r)/n کارگەی ئەوەوی/ئاوکی
read/riːd/v ١- دەخوێنێ
٢- بەدەنگ دەخوێنێ
٣- دەخوێنێتەوە-تێ دەگا ٤- دەڵێ
read on هەر دەخوێنێتەوە
read/n خوێندنەوە
readable/ˈriːdəbl/adj دەخوێندرێتەوە
reader/ˈriːdə(r)/n ١-خوێنەر (خوێنەوار)
٢- خوێنەر (هێواش- خێرا)
٣- کتێبی خوێندنەوە
reading/ˈriːdɪŋ/n ١-خوێندنەوە
٢- (پێوەرەکە) فلان ژمارە دەخوێنێتەوە
readjust/ˌriːəˈdʒʌst/v ١- جارێکی تر خۆی رادێنێ ٢- دەگۆڕێ- هەموار دەکا

Rr

R-r/ɑ:(r)/ پیتی هەژدەهەم لە ئەلفبای

rabbit/ˈræbɪt/n کەرویشك

rabble/ˈræbl/n ئاژاوە–ئاشووب

rabies/ˈreɪbi:z/n –نەخۆشی سەگ –پەتای سەگ قەمپاڵ لێدراو/هاری

race/reɪs/n پێشبڕکێ–بەریکانێ– پێشبڕکێی ئەسپ سوار

rat race/n ململانێ یان پێشبڕکێی بێوچانی ناشەریفانە

race course/ˈreɪskɔ:s/n گۆرەپانی ئەسپ سواری

race/v ١– پێشبڕکێ دەکا ٢– زۆر بەخێرا ڕادەکا ٣– بەئۆتۆمبیلەکەی/ ئەسپەکەی بەشداری پێشبڕکێ‌دەکا.

racing/ˈreɪsɪŋ/n ئەسپ سواری– پێشبڕکێی ئۆتۆمبیل

race/n ١–ڕەگەز٢–گەل

race relations/n پەیوەندیە ڕەگەزیێکان

racial/ˈreɪʃl/adj ڕەگەزی– ڕەگەز پەسەندی

racially/ˈreɪʃəli/adv لەڕووی ڕەگەزەوە

racism/ˈreɪsɪzəm/n ڕەگەز پەرستی– ڕەگەزپەسندی

racist/ˈreɪsɪst/n - adv ڕەگەزپەرست

rack/ræk/n تاقچکە

rack/v مێشکی ماندوو دەکابەبیر کردنەوە

racket/ˈrækɪt/n ١– ڕێکێت ٢– هاتوهۆریا– قیژەقیژ ٣– ڕێی ناشەرعی بۆپەیداکردنی پارە

radar/ˈreɪdɑ:(r)/n ڕادار

radiant/ˈreɪdiənt/adj ١– تیشکدەر ٢–گەرمی بەخش ٣– ڕەونەقدار– ڕووخۆش

radiate/ˈreɪdieɪt/v ١– ڕووناکی/گەرمی دەدا– ڕوناکی دەبەخشێ ٢– دەبریقێتەوە ٣– بەهەموو لایێدا دەچێ

radiation/ˌreɪdiˈeɪʃn/n ١– تیشك

radiator/ˈreɪdɪeɪtə(r)/n ٢–گەرمی‌دەر

radical/ˈrædɪkl/adj ١– ڕەگوڕیشەیی ٢– بنەچەیی ٣– توندڕەو– ڕادیکاڵی

radical/n ١– بابای ڕادیکاڵی ٢– ئەوەی دەیەوێ گۆڕانی بنەڕەتی بکات

radically/n ١– لەڕەگوڕیشەوە ٢– لەگەوهەرەوە

radio/ˈreɪdiəʊ/n ١– ڕادیۆ٢– ئێزگە

radio/v بەڕادیۆ پەیامێ دەنێرێ

radioactive/ˌreɪdiʊˈæktɪv/adj ١– تیشکدەر ٢– تیشکی ترسناك

radioactivity/ˌreɪdiʊˈækˈtɪvəti/n ١– تیشك دانەوە ٢– ئەو هێزەی لەتیشکدانەوە پەیدا دەبێ

radiographer/ˌreɪdiəʊˈɒgrəfə(r)/n ١–پسپۆڕ لە تیشك وێنەگرتن ٢– وێنەگری تیشك

radish/ˈrædɪʃ/n توور

radius/ˈreɪdiəs/n نیوەتیرە/ڕووبەری بازنەیی

raffle/ˈræfl/n ١– یانسیب ٢– فرۆشتنی پلێتی یانسیب

raft/rɑ:ft/n کەڵەك

rafter/ˈrɑ:ftə(r)/n ١– کۆڵەکە٢– ستوون

rag/ræg/n ١– پارچە پەڕۆ ٢– پارچە پەڕۆ–پاقژکەرەوە ٣– کۆنە جلکی دڕاو

rage/reɪdʒ/n توورەیی زۆر

rage/reɪdʒ/v ١–توڕەیی لێدەبارێ– ئاگری لێدەبارێ ٢– بەردەوام دەبێ

raging/adj زۆر بەهێز–توند/ سەرئێشەیەکی توند

ragged/ˈrægɪd/adj ١– جلی کۆن و

پایەکەی ٤- دەقرسێنێ- دەنرخێنێ
٥- نرخی بۆ دادەنێ

quoth/v دەڵێ- وتی

Quran/n قورئانی پیرۆز

Qursh/n قورش/ پارەی سعودی

٢- وەرگرتن- لێوەرگرتن
٣- دەرهێنان ٤- نرخی تێچوون

quotation marks/n نیشانەی وەرگرتن

quote/kwəut/v ١- دووبارە دەکا
٢- ئاماژە پێدەکا چەند جاران
٣- نموونە دێنێتەوە بۆ پاڵپشتی کردنی

quest/kwest/n گەڕان–
خۆ شەکەت کردنی بەدوای...
question/ˈkwestʃən/n ١– پرسیار
٢– مەسەلە–پرس– کێشە ٣– گومان
in question ١–ئامارژە بۆکراو
٢– ناوبراو
no question of/adj دەرفەتی هیچ نییە
– لێکدانەوەی هەڵناگرێ
out of the question/adj پرسیار
هەڵناگرێ/ گومان هەڵناگرێ
question mark/n نیشانەی پرسیار
question tag/n کلکە پرسیار
question/v ١– پرسیار دەکا
٢– شتی لێ دەدرکێنێ– هەڵدەکرێنێ
٣–گومانی لێدەکا
questionable/ˈkwestʃənəbl/adj
جێی گومانە
دڵنیا نیە– گومانیە–گومانداری
queue/kju:/n ڕیز– سرە
queue/v ڕیزدەبەستێ–
سرە دەگرێ– لەسرە رادەوەستێ
jump the queue سرە دەبڕێ–
سرە بڕی دەکا
quiche/ki:ʃ/n کولێرەی بەهێلکە و
شیر و پەنیر
quick/kwɪk/adj ١– خێرا
٢– بەپەلە– بلەز
quickly/adv بەخێرا
quid/kwɪd/n یەك پاوەند
quiet/ˈkwaɪət/adj ١– هێمن،
بێ دەنگ– هێواش
٢– بێدەنگ– خامۆش
٣– بێدەنگ–کپ– گۆشەگیر
keep quiet about sth نهێنی دەپارێزێ

quietly/adv ١– بەبێ دەنگی
٢– بەبێ هەراو هۆریا– بەهێواش
quietness/n بێ دەنگی
quiet/n بێ دەنگی– هێمنی
quieten/ˈkwaɪətn/v ١– بێ دەنگی دەکا
٢– هێوری دەکا
quilt/kwɪlt/n لێفە
quintet/kwɪnˈtet/n پێنج کەسی–پێنجانە
– مۆسیقایەك پێنج کەس بژەنن
quirk/kwɜ:k/n ١– ڕەفتارێکی نەشاز
٢– ڕووداوێکی سەیر
quirky/ˈkwɜ:ki/adj ١– سەیر
٢– نەشاز– نامۆ
quit/kwɪt/v ١– وازدێنێ–بەجێ دێڵێ
٢– دەست هەڵدەگرێ
٣– (کۆمپیوتەر)دەکوژێنێتەوە
٤– ڕادەکا(لەسەربازی)
quite/kwaɪt/adj ١– زۆرنا– تاڕادەیەك
٢– بەتەواوی
not quite بەتەواوی نا
quits/kwɪts/adj کەس لەکەس
be quits with ١–هیچیان لەسەریەك نامێنێ
٢– وەك یەك لێدێن
quiver/ˈkwɪvə(r)/v ١– دەلەرزێ
٢–دەلەرێتەوە
quiver/n تورەکەی تیر
quiz/kwɪz/n –کویز: تاقیکردنەوە، پێشبڕکێ
quizzical/ˈkwɪzɪkl/adj ڕوخساری
پرسیاردەکا– ڕووی پرسیاری لێدەباری
quorum/ˈkwɔ:rəm/n ١– ژمارەی پێویست
٢– ژمارەیەکی یاسایی
quota/ˈkwəʊtə/n ١– ژمارە یان بڕی یان
پشکی ڕێپێدراو ٢– پشکی تەرخان کراو
quotation/kwəʊˈteɪʃn/n
١– دەستەواژەی وەرگیراو لە..

Qq

Q-q/kju:/ پیتی حەڤدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

quack/kwæk/n ١-واق‌واق: دەنگی مراوی ٢-دکتۆری دەجال- فێڵباز

quack/v ١-واق واق دەکا ٢-فێڵ دەکا

quadrangle/ˈkwɒdræŋgl/n رووبەرێکی چوارگۆشەیی کە بالەخانەی لەچواردەورە بێ/ گۆزەپانی شێوە چوارگۆشەیی

quadrangle/n چوارپێ/ چوارلا

quadruple/ˈkwɒdrupl/v چوار جار هەندێ خۆی دەکرێ یان دەکا.

quail/kweɪl/n سوسکە

quaint/kweɪnt/adj ١- سەرنج ڕاکێش ٢- سەیر، نائاسایی

quake/kweɪk/v ١-دەلەرزێ ٢-دەهەژێ ٣- رادەچڵەکێ

quake/n بوومەلەرزە

qualification/ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n ١- لێهاتن ٢- کارامەیی٣- هەموار کردن

qualify/ˈkwɒlɪfaɪ/v ١-(لەتاقیکردنەوە)دەردەچێ ٢- توانای هەیە ٣- ڕێی پێ دەدا ٤- لەقۆناغی یەکەم دەردەچێ ٥- دیاردەکا ٦- سنووردار دەکا ٧- بەرتەنگ دەکا

qualified/adj ١- دەرچوو ٢- لێهاتوو- کارامە ٣- دیاریکراو ٤- سنووردار ٥- مەرجدار

quality/ˈkwɒləti/n ١- جۆر/ئاست ٢- نموونەیی ٣- ئەدگار

qualm/kwɑ:m/n ١- گومان ٢- ترس

quandary/ˈkwɒndəri/n ١-واق ورمان ٢- تەنگ وچەڵەمە- تەنگژە

quantity/ˈkwɒntəti/n چەندێتی- چەندایەتی

quarantine/ˈkwɒrənti:n/n جیاکردنەوە- ئەوەی جیابکرێتەوە(لەبەر لە یەکگرتنەوەی نەخۆشی)

quarrel/ˈkwɒrəl/n ١- دەمە قاڵێ ٢- شەڕە قسە

quarrel/v ١- دەمەقاڵێی دەبێ لەگەڵ.. ٢- بەشەڕ دێ لەگەڵ.. ٣- ڕازی نابێ بە.. ٤- بەرهەڵستی دەکا

quarry/ˈkwɒri/n کانی بەرد

quarry/v بەرد دەردێنێ لەکانی بەرد

quarry/n نێچیر- گیراو

quart/kwɔ:t/n شلەپێو

quarter/ˈwɔ:tə(r)/n ١- چارەگ ٢- چارەگە سەعات ٣- سێ مانگ ٤- چوار ئۆنسی ٥- گەڕەك- ئاوایی ٦- کۆمەڵەکەسێ ٧- چارەگە دۆلار ٨- جێ

quarter-final/n گەمەی چارەگی کۆتایی

quarterly/ˈkwɔ:təli/adj وەرزی- هەر سێ مانگ جارێ

quartet/kwɔ:tet/n چوار کەسی- چواریی

quartz/kwɔ:tz/n کوارتز

quash/kwɒʃ/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە ٢- پووچ دەکاتەوە ٣- دەم کوت دەکا- کپ دەکا

quay/ki:/n شۆستەی بەندەر

quayside/ˈki:saɪd/n ناوچەی نزیك شۆستەی بەندەر

queen/kwi:n/n ١- شاژن- شاژن- ژنەشا- ژنی شا ٢- شاهەنگ ٣- کچ لە قومار

queen mother/n دایکی شا یان شاژن

queer/kwɪə(r)/adj سەیر- نەشاز- نامۆ

quell/kwel/v سەرکوت دەکا دەم کوت دەکا

quench/kwentʃ/v ١-(تینووی) دەشکێنێ ٢- دەکوژێنێتەوە

query/ˈkwɪəri/n پرسیار/ لێ پرسینەوە

query/v پرسیاردەکا- لێ دەپێچێتەوە

put sth out/v ١- (ئاگر) دەكوژێنێتەوە
٢- (لەمپا) دەكوژێنێتەوە
٣- بلاو دەكاتەوە
put yourself out/v خۆ ماندو دەكا
put sb throngh sth/v وای لێ دەكا ئازار بچێژێ
put sb/sth through/v (بەتەلەفۆن) بەیەكیان دەگەیەنێ
put sth to sb/v ١-پرسیار دەكا
٢- پێشنیا ردەكا
put sth togethe/v لەیەكیان گرێ دەداتەوە
put up sth/v بەرەنگاری دەكا- بەرهەلستی دەكا
put sb up/v میواندارى دەكا- لای خۆی دەیحەوێنێتەوە
put sth up/v ١-بەرز دەكاتەوە
٢- بینا دەكا ٢- بەدیوار هەلدەواسێ
٤- زیاد دەكا

put up with sb/sth/v بەرگە دەگرێ -خۆ بێ دەنگ دەكا
putt/pʌt/v هێواش بەگۆچانەكە (لەیاری گۆلف) لەتۆپەكە دەدا تابچێتە كونەكە
putter/ˈpʌtə(r)/v كاتی بەشتی پوچ وكەم بەسەردەبا
putty/ˈpʌti/n مەعجونی شوشەی پەنجەرە
puzzle/ˈpʌzl/n ١- مەتەل ٢- شت هەلێن
puzzle/v ١- سەر شێواوی دەكا
٢- چەواشەی دەكا ٣- باش تێ دەفكری تا تێبگا
puzzle sth out/v باش تێ فكرین وەلامێ دەدۆزێتەوە كلیلی مەسەلەكە دەدۆزێتەوە
puzzled/adj واق وڕماو- سەرسوڕماو
pyjamas/pəˈdʒɑːməz/n پیجامە
pylon/ˈpaɪlən/n بورجی وایەری كارەبا
pyramid/pɪrəmɪd/n قوچەك: هەرەم
pyre/n كوانووی سوتاندنی مردوو
pyrene/n ناوك/ كرۆك/ كاكل
python/ˈpaɪθn/n مارێكی گەورەیە
pythoness داهاتووبێژ/ كاهنی ژن

۲- بایەخ پێدان- گرنگی پێدان
۳- مژۆلکەر
in pursuit دەیەوێ بیگرێ
pus/pʌs/n کێم- کێم و زوخاو
push/pʊʃ/v ۱-پاڵدەدا-پاڵپێوەدەنێ
۲-رێی خۆ دەکاتەوە ۳-دادەگرێ
٤-ماندەدا-تیفی دەدا ٥- بەرەواجی دێشی
push ahead/v بەردەوام دەبێ
push for/v دەگەرێ بەدوا
push in/v سەرەبری دەکا
pusher/ˈpʊʃə(r)/n تلیاك فرۆش/
قاچاخ فرۆش
push-button/adj دوگمە داگری
ئیش دەکا
pushchair/ˈpʊʃtʃeə(r)/n
کورسی بزوێن: عارەبانەی منداڵانە
pushover/ˈpʊʃəʊvə(r)/n ۱- ئاسان-
بردنەوەی ئاسان ۲- زوورازی دەبێ
pushup/n جۆرە راهێنانێکە لەسەر
زگ پاڵ دەکەوی باسکەکانت لەزەوی دەدەی،
push/n ۱- پاڵدان ۲- پاڵپێوەنان
at a push لەکاتی پێویست دا/
لەکاتی ناچاریدا
give push/v ۱-پەیوەندی لەگەڵ دەپچرێ
۲- دەری دەکا- شاپی دەدا
pushy/ˈpʊʃi/adj سینگ دەردەپەرێنی-
خۆی راپێش دەکا
put sth down لەسەر زەوی دادەنێ
pussy/ˈpʊsi/n پشیلە
put/pʊt/v ۱-دادەنێ ۲-پێکەوە گرێ دەدا
۳- بەیەکەوە دەبەستێ
٤- وای لێ دەکا ئام بکا
٥- دەردەبرێ ٦- پرسیار دەکا
۷- پێشنیار دەکا ۸- دەنووسێ
put together پێکەوە
put an end/v کۆتایی پێ دێنی

put across/v بەرووئی دەردەبرێ
put over/v بەرووئی دەردەبرێ
put aside/v پاشەکەوت دەکا،
لەلایەکی دادەنێ
put sb away/v زیندانی دەکا
put sth away/v شتەکە لەجێی
خۆی دادەنێتەوە
put sth back/v ۱- دەگەرێنێتەوە
۲- وەپاش دێخێ ۳- دوا دەخا(سەعات)
put by/v پاشکەوت دەکا
put sb down/v کەمی دەکا
لەنرخی دێنێتە خوارێ، ناشرینی دەکا
put sth down/v ۱- لەسەر زەوی دادەنێ
۲- کپ دەکا- سەرکوت دەکا
۳- دەیکوژێ- لەنێوی دەبا
put sb forward/v (فلان) دادەنێ
هەڵدەبژێری بۆ
put sth forward/v (کاتژمێر) پێش دێخێ
put sth in ۱- ئاوی دێنێ
۲- ئاوی دەبا لە
۳- داوا پێشکەش دەکا
٤- کاتی خۆی بەسەر دەبا لە
put sb off/v ۱- وای لێ دەکا کەیفی پێ نێ
۲- ملە دەکا لە۳- خۆ دەدزێتەوە لە
٤- سەری لێ دەشێوێنێ
put sth off/v ۱- دەکوژێتەوە ۲- دوا دەخا
put sth on/v ۱- خۆی وادپیشان دەدا
۲- جل لەبەر دەکا ۳- (لەمپا)دادەگیرسێنێ
٤- هەڵدەکا- بەگەردێخی
٥- ئیش پێ دەکا٦- قەڵەو دەبێ
put sth on sth/v ۱- زێدە دەکا
۲- شتێ داوێتە سەر
put sb out/v ۱- بێزاری دەکا
۲- باری گران- تورەی دەکا

pungent/ˈpʌndʒənt/adj بۆنێکی گران تیژ

punish/ˈpʌnɪʃ/v سزای دەدا

punishable/ˈpʌnɪʃəbl/adj سزا هەلگر

punishing/ˈpʌnɪʃɪŋ/adj ماندووکەر- شەکەتکەر

punishment/ˈpʌnɪʃmənt/n ١- سزا ٢- جۆری سزا

punitive/ˈpju:nətɪv/adj ١- تەمبێ‌کەر٢- توند

punk/pʌŋk/n ١- جۆرێکە لە مۆسیقای رۆك
٢- خولیای مۆسیقای رۆك یان پونك

punt/pʌnt/n بەلەم

punt/pʌnt/v بە بەلەم گەشت دەکا

puny/ˈpju:ni/adj بچووك و لاواز

pup/pʌp/n گوجیلە سەگ- بێچووی هەندێ گیانەوەر

pupil/ˈpju:pl/n ١- قوتابی ٢- شاگرد

pupil/n رشتێنەی چاو، رەشایی چاو، گلێنە

puppet/ˈpʌpɪt/n ١- بووکەشووشە ٢- بێ‌دەسەلات

puppy/ˈpʌpi/n گوجیلەی سەگ

purchase/ˈpɜ:tʃəs/n ١- کڕین ٢- نەوشتەی کڕیوتە

purchase/ˈpɜ:tʃəs/v دەکڕێ

purchaser/ˈpɜ:tʃəsə(r)/n کڕیار

purdah/ˈpɜ:də/n ١-پێچە ٢- شوێنی تایبەتی ئافرەت

pure/pjʊə(r)/adj ١-پاك- بێگەرد ٢-پاك- پالاو٣- پاك- بێ تاوان ٤- تەواو٥- روون ٦- نەزەری- تیۆری

purely/adv ١- تەنیا ٢- بەتەواوی

puree/ˈpjʊərei/n هەریسە- قیمەکراو

purge/pɜ:dʒ/v ١- پاکتاو دەکا ٢- پاکسازی دەکا

purge/pɜ:dʒ/n پاکسازیکردن

purification/ˌjʊərɪfɪˈkeɪʃn/n پاککردنەوە

purify/ˈpjʊərɪfaɪ/v پاك دەکاتەوە، ساف دەکا

puritan/ˈpjʊərɪtən/n ١- دژە خۆشی ٢- توند

purity/ˈpʊərəti/n پاکێتی- خاوێنی

purl/pɜ:l/n تەقەڵ

purple/ˈpɜ:pl/adj ئەرخەوانی

purple/n رەنگی ئەرخەوانی

purpose/ˈpɜ:pəs/n ١- مەبەست ٢- ئامانج

on purpose بەئەنقەست- بەمەبەست

purposeful/ˈpɜ:pəsfl/adj خاوەن ئامانجێکی دیار

purposefully/ˈpɜ:pəsfəli/adv بەرەو ئامانجێکی دیار

purposely/adv بەمەبەست

purposeless/ˈpɜ:pəsləs/adj بێ ئامانج ومەبەستە

purr/pɜ:(r)/v میاومیاو دەکا- نوزە نوزە دەکا

purse/pɜ:s/n ١-جزدان ٢- جانتای دەستی

purse/v لێوەکانی پێکدێنێتەوە بۆ ئەوەی پیشان بدا کە شتێکی پەدڵ نیە

purser/ˈpɜ:sə(r)/n ژمێریاریی کەشتی

pursue/pəˈsju:/v ١- بەدوای دەکەوێ ٢- شوێن پێی هەلدەگری تابیگرێ ٣- لەگەڵی بەردەوام دەبێ/خەریك دەبێ ٤- تەراتێنی دەکا

pursuer/pəˈsju:ə(r)/n ١- بەدواکەر ٢- شوێن کەوتە٣- تەراتێن پێ کەر

pursuit/pəˈsju:t/n ١-تەراتێن

pudding/ˈpʊdɪŋ/n حەلوا- شیرین
پوودینگ: جۆرە شیرینییەکی ئینگلیزی کۆنە.
puddle/ˈpʌdl/n گۆم- چاڵاو
puff/pʌf/n ١- پف- فوو
٢- قوم: قومێ جگەرە- هەناسەیێ
puffy/ˈpʌfi/adj پەلماو-ئەستوور
puff/v ١- پف لێ دەکا ٢- فوو لێ دەکا
٣- جگەرە دەکێشێ- قوم لەجگەرە دەدا
٤- ماندهاتی دێ
٥- تووشی هەناسەبڕکێ دەبێ
puffed/adj هەناسە لێ بڕاو-
لەماندیا هەناسەی نایێ
puffin/ˈpʌfɪn/n پۆفین:
باڵندەیەکی ئاوی ئەتڵەنستییە لولێکی
بریقەداری رەنگداری هەیە.
puke/pjuːk/v هەلێنجی دێ-
دەرشێتەوە- ئستفراق دەکا
puke/n رشانەوە
pull/pʊl/v ١-رادەکێشی٢-توند دەکا
٣- لە دوور خۆی رادەکێشێ
٤- ماسولکەی لەبەریەك دەبا
٥- پێی رادەبوێرێ
pull/n راکێشان-
سەرکەوتن بەسەر شوێنێ‌بەرز
pull strings/n دەسەلاتی خۆی بۆ
بەرژەوەندی خۆی بەکاردێنی
pull your weight/v بەش خۆی دەکا
pull away/v خۆی دەکێشێتەوە
pull down/v لەناو دەبا
pull in/v دەگا
pull off/v سەردەکەوێ لە
pull out/v ١- دەڕوا- بەجێ دێڵێ
٢- لەناکاو دەردەچێ
pull yourself together/v خۆیگرە-
هەلمەچۆ

pulley/ˈpʊli/n بەرزکەرەوە
pullover/ˈpʊləʊvə(r)/n پوولئۆڤەر-
بلوزی خوری
pulp/pʌlp/n ١- دەمك- کاکل
٢- هەویری کاغەزکاری
٣- وردکراو- تێکەمەڵکێشراو
pulpit/ˈpʊlpɪt/n مێمبەر- سەکۆ
pulsate/pʌlˈseɪt/v ١- ترپەترپی دێ
٢- لێ دەدا- لێدان- ترپەترپ
pulse/pʌls/n لێدان- ترپەترپ
pulses/n دەنکە فاسۆلیا-لۆبیا
pump/pʌmp/n پەمپ- ترۆمپا
pump/v پەمپ لێ دەدا- پر هەوا دەکا
pumpkin/ˈpʌmpkɪn/n کودی-
کوولەکە، کولەك
pun/pʌn/n رەگەزدۆزی-یاری بەوشەکردن
punch/pʌntʃ/v مستی لێ دەدا-بۆکسی لێ دەدا
punch/n مست- بۆکس- مشتەکۆلە
punch-up/n مشتەکۆلە
punch/n ١-تێکەڵەی ئارەق و خۆشاوو شەکر
٢- کونکەرە
punch/v کون دەکا
punctual/ˈpʌŋktʃuəl/adj بەڵێن راست-
لەکاتی خۆیدا رودەدا
punctuality/ˌpʌŋktʃuˈæləti/n
١- بەڵێن راستی،وردی لە ژوان
٢- لەکاتی خۆیدا
punctuate/ˈpʌŋktʃueɪt/v خالبەندی
بەکاردێنێ-قسەی دەبڕێ
punctuation/ˌpʌŋktʃuˈeɪʃn/n
خالبەندی
punctuation mark/n نیشانەی
خالبەندی
puncture/ˈpʌŋktʃə(r)/n پەنچەر،
تایەی کون تێ بو – کون
puncture/v کون دەکا- پەنچەر دەبێ

psyche/ˈsaɪki/n دەروون
psychiatry/saɪˈkaɪətri/n پزیشکیی دەروونی
چارەسەری دەروونی
psychiatric/ˌsaɪkiˈætrək/adj
نەخۆشخانەی بەنەخۆشیە دەروونییەکان
psychiatrist/ˌsaɪkiˈætrɪst/n
دکتۆری نەخۆشی دەروونی
psychic/ˈsaɪkɪk/adj رۆحانی
psychoanalysis/ˌsaɪkəʊəˈnæləsɪs/n
شیکردنەوەی دەروونی
psychoanalyst/ˌsaɪkəʊəˈnælɪst/n
شیکەرەوەی دەروونی
خوێندنەوەی دەروونی نەخۆش(کەس)
psychoanalyse/ˌsaɪkəʊˈænəlaɪz/v
بە شیکردنەوەی دەروونی چارەسەری دەکا
psychology/saɪˈkɒlədʒi/n
دەروونناسی- دەروونزانی- دەروون
psychological/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪkl/adj
دەروونی- عەقڵی
psychologically/adv لەڕووی
دەروونییەوە
psychologist/ˌsaɪkəˈlɒdʒɪst/n
دەروونناس- زانای دەروونناسی
psychopath/ˈsaɪkəʊpæθ/n
کەسێ تووشی نەخۆشی دەروونی
بێ بەجۆری لەوانەیە خەڵك ئازار بدا، بکوژێ
psychotherapy/ˌsaɪkəʊˈθerəpi/n
چارەسەرکردنی دەروونی-
چارەسەرکردنی ئەو کەسانەی
نەخۆشی دەروونیان هەیە بەرێگاکانی
دەروونناسی نەك دەرمان.
pub/pʌb/n ئارەقخانە- بار
puberty/ˈpjuːbəti/n تەمەنی باڵەق
بوون- هەرزەکاری
pubic/ˈpjuːbɪk/adj بەر
pubic hair مووی بەر
public/ˈpʌblɪk/adj ١- گشتی- میللی
٢- گشتی- ئاشکرا
public/n خەڵك- عەوامی خەڵك
کۆمەڵێ- رەش و رووت
in public بەئاشکرا
publicly/ˈpʌblɪkli/adv بەئاشکرا
public company کۆمپانیای پشك فرۆش
public convenience/n ئاودەست
public house/n بار
public opinion/n رای گشتی
public relations/n پەیوەندییە گشتییەکان
public school/n قوتابخانەی
تایبەت(بەریتانیا)
قوتابخانەی حکومەتی(ئەمریکا)
public spirited/adj پێی خۆشە خزمەتی
خەڵك بکا- خەڵکدۆست
publictransport/n هۆکاری
گواستنەوە گشتی
publican/ˈpʌblɪkən/n خاوەن بار-
بەرێوەبەری بار
publication/ˌpʌblɪˈkeɪʃn/n ١-بڵاوکردنەوە
کتێب و گۆڤاری بڵاوکراوە
٢- راگەیاندن بڵاوکردنەوە
publicity/pʌbˈlɪsəti/n ١-ناوبانگی
٢- گرنگیدان بەهۆکارەکانی راگەیاندن
٣- پرۆپاگندە
publicize/ˈpʌblɪsaɪz/v پرۆپاگندەی
بۆ دەکا
publish/ˈpʌblɪʃ/v ١-بڵاو دەکاتەوە-
چاپدەکا ٢ - دەنووسێ: بڵاو دەکاتەوە
٣- رادەگەیەنێ
publisher/ˈpʌblɪʃə(r)/n بڵاوکار
publishing/ˈpʌblɪʃɪŋ/n بڵاوکردنەوە

١- قارەمانی شانۆگەری

٢- پاڵەوانی چیرۆك٣- سەرکردە

protect/prəˈtekt/v دەپارێزێ

-داکۆکی لێ دەکا -بەرگری لێ دەکا

protection/prəˈtekʃn/n

پاراستن- بەرگری لێ کردن

protective/prəˈtektɪv/adj ١-پارێز

٢- رژدە لەسەر پاراستنی منداڵەکانی

protector/prəˈtektə(r)/n ١- پارێزەر

٢- داکۆکیکەر

protein/ˈprəutiːn/n پرۆتین

protest/ˈprəutest/n نارەزایی

protest/prəˈtest/v ١- گلەیی دەکا لە

٢- نارەزایی دەردەبڕێ

٣- سور دەبێ- رژد دەبێ

protester/prəˈtestə(r)/n

خۆپیشاندەر

Protestant/ˈprɒtɪstənt/n

(هاوڵاتی) پرۆتستانی

protocol/n پرۆتۆکۆڵ- رەشنووس

protestant/adj پرۆتستانی

prototype/ˈprəutətaɪp/n

نموونەی رەسەن

protrude/prəˈtruːd/v

١- دەردەکەوێ لە ٢- دەردەپەرێ لە..

٣- دەردەچێ لە..

proud/praud/adj شانازی بەخۆکەر-

فیزن- خۆبەزلزان

proudly/ˈpraudli/adv بەشانازییەوە

prove/pruːv/v ١- دەسەلمێنێ

٢- ئیسپات دەکا

proven/ˈpruːvn/adj سەلمێنراو

proverb/ˈprɒvɜːb/n پەند

provide/prəˈvaɪd/v ١- دەبەخشێ

٢- دەگەیەنێ

provided/prəˈvaɪdɪd/conj بەمەرجێ

province/ˈprɒvɪns/n ١- هەرێم

٢- هەموو هەرێمەکان بێجگە لەپایتەخت

provincial/prəˈvɪnʃl/adj ١- هەرێمی

٢- لادێی ٣- کۆن

provision/prəˈvɪʒn/n ١-بەخشین٢-تەدارەك

٣- خۆراك- کۆمەك

provisional/prəˈvɪʒənl/adj کاتی- وەختی

provisionally/adv جارێ،

بەشێوەیەکی کاتی

provocation/ˌprɒvəˈkeɪʃn/n خرۆشاندن-

هەراسانکردن، تورەکردن- ورووژاندن

provocative/prəˈvɒkətɪv/adj

١- تورەکەر ٢- خرۆشێنەر- وروژێنەر

٣- وروژێنەری سێکسی

provoke/prəˈvəuk/v تورەی دەکا-

بێزاری دەکا- دەیوروژێنێ

prow/prau/n پێشەوەی کەشتی یان بەلەم

prowess/ˈprauəs/n کارامەیی

prowl/praul/v دەخشێ(تا نێچیر بگرێ)

prowler/ˈpraulə(r)/n جاسوس-

خۆدانوسێنەر- خۆمەڵاسدەر

proximity/ˈprɒkˈsɪmɪti/n نزیکی

proxy/ˈprɒksi/n بریکاری،بریکارنامە

prude/pruːd/n شەرمن- بەحەیا

prudish/ˈpruːdɪʃ/adj شەرمن

prudent/ˈpruːdnt/adj ١- حەکیم- ئاقڵ

٢- دووربین

prudence/ˈpruːdns/n وردبینی

prudently/adv بەلەسەرخۆیی، بەوردی

prune/pruːn/n قۆخە- هەڵوژەی وشك

prune/v لق و پۆپی درەخت دەبڕێ

pry/praɪ/v خۆی لەکاروباری خەڵك

هەڵدەقورتێنێ

pseudonym/ˈsjuːdənɪm/n نازناو

psych/saɪk/v دەروونی خۆی بەهێز

دەکا بۆ هەر دژواریەك

proof/adj رێگر- نەمێل، دژە

prop/drɒp/n پاڵپشت- کۆڵەکە

prop/v ١- پاڵپشتی دەکا
٢- رادەگرێ ٣- بەدیوار وەدەمێ

prop/n کەلوپەل و شتومەکی بەکارهاتو لەشانۆ و فیلم

propaganda/ˌprɒpəˈgændə/n پرۆپاگندە

propagate/ˈprɒpəgeɪt/v
١- پرۆپاگندە دەکا
٢-زۆر دەکا ٣- وەچە دەنێتەوە

propel/prəˈpel/v ١-پاڵدەدا-دەجوڵێنێ
٢- بەرەو پێش داژوا

propeller/n پانکە-
پەروانەی کەشتی یان فرۆکە

proper/ˈprɒpə(r)/adj ١- دروست-
هەقیقی ٢- گونجاو- شیاو- لایەق
٣- رەسەن- سەرەکی

properly/ˈprɒpəli/adv ١- بەدروستی
٢- بەشێوەیەکی راست
٣- بەشێوەیەکی گونجاو - لایەقە

proper name/n ناوی کەس

property/ˈprɒpəti/n ١-سامان
٢- زەوی و زار- خانووبەرە
٣- خاوەنێتی- تایبەتمەندی

prophecy/ˈprɒfəsi/n پێشبینی

prophesy/ˈprɒfəsaɪ/v پێشبین دەکا

prophet/ˈprɒfɪt/n ١- پێغەمبەر
٢- داهاتووبێژ/پێشبینیکەر

prophetic/prəˈfetɪk/adj لەداهاتوو دێتە دی

proportion/prəˈpɔːʃn/n ١- بەش،
پشك ٢-رێژە- لەبارەوشێوە-رەمەند

proportional/prəˈpɔːʃənl/adj گونجاو و شیاو

proposal/prəˈpəuzl/n ١-پرۆژە ٢-پێشنیار
٣- ژن خواستن- داخوازیکردن

propose/prəˈpəuz/v ١- پێشنیار دەکا
٢- پرۆژەیێ پێشکەش دەکا
٣- دەیەوێ- داوای لێدەکا شووی پێبکا
٤- دەپالێوێ

proposition/ˌprɒpəˈzɪʃn/n ١-بیرۆکە/را
٢-داوا/پێشنیار ٣- کێشە ٤- شەرە

proprietor/prəˈpraɪətə(r)/n خاوەن/خودان موڵکدار

prose/prəuz/n پەخشان

prosecute/ˈprɒsɪkjuːt/v ١- داوای لەدژ بەرزدەکاتەوە ٢- تاوانباری دەکا

prosecution/ˌprɒsɪˈkjuːʃn/n داوا لەسەر تۆمارکردن-لایەنیداواکار

proseutor/ˈprɒsɪkjuːtə(r)/n داواکاری گشتی- دەم ڕەپی دادگا

prospect/ˈprɒspekt/n ١- دەرفەت
٢- شتی چاوەڕێکراو
٣- دەرفەتی سەرکەوتن

prospective/prəˈspektɪv/adj چاوەڕێکراو، داهاتووی

prospectus/prəˈspektəs/n رابەر

prosper/ˈprɒspə(r)/v ١- گەشەدەستێنێ
٢- لەڕووی ماددییەوە سەردەکەوێ

prosperity/prɒˈsperəti/n گەشەکردن سەرکەوتن

prosperous/ˈprɒspərəs/adj
١- دەوڵەمەند ٢- سەرکەوتو

prostitute/ˈprɒstɪtjuːt/n سۆزانی- قاحپە

prostitution/ˌprɒstɪˈtjuːʃn/n قاحپەکاری- سوزانیەت

prostrate/ˈprɒstreɪt/adj
١- لەسەر پشت راکشاو ٢- بەرەوخوار

protagonist/prəˈtægənɪst/n

١-هەڵسەنگاندن ٢- ترخاندن
٣- قرساندن ٤-خەملاندن
٥-کەوتن- وابکەی شتێ
بکەوێ

projector/prəˈdʒektə(r)/n
پرۆجێکتەر

proliferate/v خێرا زیاد دەکا،
بڵاو دەبێتەوە

proliferation/prəˌlɪfəˈreɪʃn/n
١- بڵاوبوونەوە ٢- زۆر بوون

prolific/prəˈlɪfɪk/adj
بەبەرهەم-بەرهەم زۆر

prologue/ˈprəʊlɒg/n ١- پێشەکی
٢- بەرایی شانۆ/چامە

prolong/prəˈlɒŋ/v ١- تەمەنی
درێژ دەکا ٢- درێژ دەکا

prolonged/adj درێژدادر- درێژخایەن

prom/prɒm/n ١- شۆستەی
ڕۆخی دەریا
٢- ئاهەنگی هەڵپەرکێ لەکۆتایی
سەرسالی خوێندن

promenade/ˌprɒməˈnɑːd/n
١-شۆستەی ڕۆخی دەریا ٢-گەشت
٣-کردنەوەی ئاهەنگی سەما ئامێز

prominent/ˈprɒmɪnənt/adj
دیار، ئاسراو- دیار- تێبینکراو

prominence/ˈprɒmɪnəns/n
گرنگی

prominetly/adv بەشێوەیەکی بینیی
ئاسان بێ

promiscuous/prəˈmɪskjuəs/adj
مێ باز- ڕاسپۆرتێن
- پەیوەندی سێکسی لەگەڵ زۆر کەس هەیە

promiscuity/ˌprɒmɪˈskjuːəti/n
پەیوەندی سێکسی هەبوون لەگەڵ زۆر
کەس- مێ بازی

promise/ˈprɒmɪs/n ١- بەڵێن٢- داهاتوویەکی
گەش

promise/v ١- بەڵێن دەدا
٢- لێی دەوەشێتەوە ٣- مژدە دەبەخشێ
٤- وای لێ دەفامرێ

promisor/n بەڵێندەر

promising/ˈprɒmɪsɪŋ/adj
١ – مژدەبەخش ٢- داهاتوی گەش

promote/prəˈməʊt/v ١- بەرز دەکاتەوە/
پلەی بەرز دەکاتەوە ٢- هان دەدا
٣- بەمەرمێنێ دەکا ٤- بازاری پێ گەرم دەکا

promoter/prəˈməʊtə(r)/n
١- ڕێکخەر ٢- پارەبەخش

promotion/prəˈməʊʃn/n ١-پلەپێدان
٢-بەرزکردنەوە ٣-هان دان ٤-بەمەرمێن کردن

prompt/prɒmpt/adj دەستبەجێ/خێرا

prompt/adv بەتەواوی بەدروستی لە

promptly/ˈprɒmptli/adv دەستبەجێ-
لەکاتی دیارکراو

prompt/v ١- هانی دەدا
٢- تەلقینی دەدا ٣- وەبیری دێنێتەوە

prompting/ˈprɒmptɪŋ/n ١- هاندان
٢- وەبیرهێنانەوە

prone/prəʊn/adj ١-بەبەرچاو کەوتوو
٢- تووشی ببێ-دەبێ

pronoun/ˈprənaʊn/n جێناو

pronounce/prəˈnaʊns/v ١- گۆ دەکا
٢- بەرەسمی ڕادەگەیەنێ
٣- بڕیار دەدا ٤- ڕای خۆی دەدا

pronounced/adj دیار، بەرچاو/ڕوون
گۆکراو

pronunciation/prəˌnʌnsiˈeɪʃn/n
١- گۆکردن ٢- دەربڕین

proof/pruːf/n ١- سەلماندن
٢- ئیسپات کردن

proof water دژەئاو

prove/v دەسەلمێنێ

profess/prəˈfes/v ١- بانگاشه دەكا
٢- رادەگەیەنێ(گوناه)
professional/prəˈfeʃənl/adj
١- پیشه لەپزیشكی و پارێزەری-
پیشەیی ٢- پیشەدار ٣- كارامه
٤- پیشه لەپێناو پاره
professional/n پیشەدار/كارامە-
مامۆستا
professionalism/prəˈfeʃənəlɪzən/n
كارمەیی‌وەك پیشه/كارمەنداری
professor/prəˈfesə(r)/n پرۆفیسۆر-
مامۆستای زانكۆ
proficient/prəˈfɪʃnt/adj
لێهاتوو كارامه
proficiency/prəˈfɪʃnsi/n كارامەیی/
لێهاتوویی
profile/ˈprəufaɪl/n ١-روخساری
یان سەری مرۆڤ لەلایێكەوه نەك پێشەوه
٢- كورته ژیاننامه، كلافەیەك لەبارەی
ژیانی.
profit/ˈprɒfɪt/n سوود- قازانج
profit/v قازانج دەكا
profitable/ˈprɒfɪtəbl/adj
سود هێن- قازانج بەخش
profitability/ˌprɒfɪtəˈbɪləti/n
سوود/قازانج
profitably/ˈprɒfɪtəbli/adv
سوود بەخشانه بەشێوەیەكی قازانج بەخش
profound/prəˈfaund/adj ١- مەزن
٢- قوول
profoundly/adv زۆر/ به قوولی
profuse/prəˈfjuːs/adj زۆر- فره
profusely/adv بەزێدە، زۆر
progeny/ˈprɒdʒəni/n وەچه- پشت،
ناكام
program/ˈprəugræm/n پرۆگرام،
بەرنامه
program/v بەرنامه دادەرێژێ
programmer/ˈprəugræmə(r)/n
بەرنامەدانەر
programme/ˈprəugræm/n ١- بەرنامەی
تەلەفزیۆنی ٢- پلان- بەرنامەی ئاهەنگ
programme/v پرۆگرام-بەرنامه دادەنێ
پلان دادەنێ
progress/ˈprəugres/n ١- پێش كەوتن
٢- گۆڕان
in progress دەستی پێكرد
progress/v ١- پێش دەكەوێ
٢- پەره دەسەنێ ٣- گۆڕانی تێدا روودەدا
٤- بەرەو پێش دەچێ ٥- بەردەوام دەبێ
progression/prəˈgreɪʃn/n
بەرەو پێش چوون
-پەرەسەندن لەقۆناغێكەوه بۆ قۆناغێكی‌تر
progressive/prəˈgresɪv/adj ١- سەردەمی
٢- پێشكەوتوو- پێشكەوتوخواز
٣-بەردەوامی-بێوچان
٤-پێكهاتەی بەردەوام(ڕێزمان)
progressively/adv ١- بەبێ وچان
prohibit/prəˈhɪbɪt/v ١- نامێڵێ
٢- بێوەری دەكا له
prohibition/ˌprəuɪbɪʃn/n ١- بێوەری كردن
٢- نەهێلان- قەدەغەكردن
prohibitive/prəˈhɪbətɪv/adj
١- گران ٢- لەكرین نەهاتو
prohibitively/adv بەشێوەیەكی
لەكرین نەهاتو
project/ˈprɒdʒekt/n ١- پرۆژه
٢- پرۆژەی نووسینی بابەتێ
project/prəˈdʒekt/v ١- پلان دادەنێ
٢- دەترسێنێ- دەرخێنێ هەڵدەسەنگێنێ
٣- دەهێڵێ- دەبەخشێ- پیشان دەدا
٤-دەردەكەوێ
projection/prəˈdʒekʃn/n

١- تایبەت کردن
٢- بەشەملی کردن نەك خۆمالّی کردن
privilege/ˈprɪvəlɪdʒ/n ١- زێدە مافی
٢- مافی تایبەتی٢- دەرفەتی مەزن
privileged/adj بەبەخت
prize/praɪz/n خەلات-پاداشت
prize/adj شایەن بەخەلاتە
prize/v ١- شانازی پێدەکا
٢- بەزەبر دەرگا دەکاتەوە
pros and cons باشی وخراپی
pro/prəʊ/n ١- پیشەکار
٢- چاکە٢- کارامە- شارەزا
probability/ˌprɒbəˈbɪləti/n
١- شیان٢- شیمانەیی
probable/ˈprɒbəbl/adj ١- شیمانە
٢- شیاو- دەکرێ- رێی دەچێ
probably/ˈprɒbəbli/adv ١- بەزۆری
٢- چاوەرێ دەکرێ- شیمانە دەکرێ
probation/prəˈbeɪʃn/n
١- چاودێریکردن
٢- ماوەی تاقیکردنەوە
probation officer/n ئەفسەری
چاودێری کردن
probe/prəʊb/n قوولّیپێو: ئامێرێکی
باریکی درێژە دکتۆرەکان بەکاری
دێنن بۆ ئەو شوێنانەی دەستیان ناگاتێ
probe/v ١- بەقوولی پێو تاقی دەکاتەوە
٢-بەدەست دێنێ
problem/ˈprɒbləm/n-کێشە- ئاریشە-
مەسەلە
problematic/ˌprɒbləˈmætɪk/adj
دژوار
procedure/prəˈsiːdʒə(r)/n
١- فەرمایشت ٢- ئەدارەك ٣- بەدواداچوون
proceed/prəˈsiːd/v ١- بەردەوام دەبێ
-دەست بەقسان دەکاتەوە
٢- پێش دەکەوێ ٣- دەبڕێ
proceedings/prəˈsiːdɪŋz/n ١- داوای
دادوەری ٢- داوای قەزایی-رووداوەکان
proceeds/ˈprəʊsiːdz/n قازانج-دەسکەوت
process/ˈprəʊses/n ١-پرۆسە
٢-زنجیرەیەك گۆرانکاری
process/v ١-چارەسەردەکا ٢- دروست دەکا
processor/ˈprəʊsesə(r)/n
١- ئامێری کارەبایی خواردن ئامادە دەکا
٢- زانیاری ئامادە دەکا
procession/prəˈseʃn/n ١- کاروان- کەژاوە
٢- رێ و رەسم
proclaim/prəˈkleɪm/v ١-رادەگەیەنێ
٢-بانگاشە دەکا
proclamation/ˌprɒkləˈmeɪʃn/n
١- راگەیاندن ٢- بانگاشەکردن
procure/prəˈkjʊə(r)/v ١- فەراهەم دێنێ
٢- بەدەست دێنێ
prod/prɒd/v پالدەدا- تێوە دەژەنێ
prodding/ˈprɒdɪŋ/n هاندان
prodigious/prəˈdɪdʒəs/adj زۆر مەزن
prodigy/ˈprɒdədʒi/n ١-منداڵێکی
بەموعجیزە ٢- ئاقل- سەیر
produce/prəˈdjuːs/v ١- بەرهەم دێنێ
٢- دروست دەکا ٣- دەبێتە هۆی
٤- دەبێ-دەزێ
٥- شانۆگەری- فیلم دەردێنێ
produce/ˈprɒdjuːs/n بەرهەم
producer/prəˈdjuːsə(r)/n
١- بەرهەم هێن ٢- دەرهێنەر
product/ˈprɒdʌkt/n ١- بەرهەم
٢- ئاکام- ئەنجام
production/prəˈdʌkʃn/n ١- بەرهەم
- بەرهەمەکانی- شانۆگەری یان فیلم
productive/prəˈdʌktɪv/adj
١- بەبەرهەم ٢- بەسوود
productivity/ˌprɒdʌkˈtɪvəti/n
١-بەرهەمداری ٢- بڕی بەرهەم

prick/v ١- دەسمێ- کون دەکا
٢- ئازار دەدا
prickle/ˈprɪkl/n درك- ئیستری
prickle/v درکی تێ رادەچێ
تووکی- پرچی- موومەکانی قیت دەبێتەوە
prickly/ˈprɪkli/adj ١- درکاوی
٢- تووڕە و تڕە
pride/praɪd/n ١- شانازی-
بەخۆنازین-خۆ بەزل زانین
٢- دەروون بەرزی
pride/v ١- شانازی دەکا
٢- بەخۆی دەنازێ
priest/priːst/n قەشە
prim/prɪm/adj زێدە رەو/شەرمین-
زۆر بەرەوشت
primary/ˈpraɪməri/adj سەرەکی-
بنەچەیی- سەرەتایی- بەرایی
primarily/ˈpraɪmərɪli/adv
بەپلەی یەکەم
prime/praɪm/adj ١- سەرەکی-
زۆر گرنگ
٢- نایاب- خۆشترین کاتی ژیان
prime minister/n سەرەك وەزیران
prime/v زانیاری پێویستی دەدانێ
primitive/ˈprɪmətɪv/adj
بەرایی-سادەیی
primrose/ˈprɪmrəuz/n ١-گوڵی بەهار
٢- گوڵی زەرد
prince/prɪns/n ١- میر/شازادە
٢-حاکم- کاربەست
princess/ˌprɪnˈses/n شازادە، خاتوون
principal/ˈprɪnsəpl/adj سەرەکی
principal/n بەرێوەبەری کۆلێژ یا
قوتابخانە
principally/adv بەپلەی یەکەم
principle/ˈprɪnsəpl/n ١- باوەڕ/رێسا
٢-یاسای ژیان
in principle بەشێوەیەکی گشتی
on principle لەبەر باوەڕە.../
لەروانگەی باوەڕەکەی
print/prɪnt/n ١-پیتەکانی چاپ
٢- نیشانە ٣- وێنەی چاپکراو
٤- وێنەی فۆتۆگرافی
out of print نەماوە، دانەی نەماوە
print/v ١- چاپ دەکا
٢- بڵاودەکاتەوە ٣- وێنەی رادەکێشی
print out/v (لەکۆمپیوتەر) زانیاری
چاپکراو دەدا
printer/ˈprɪntə(r)/n ١-چاپکەر
٢-ئامێری چاپ
printing/ˈprɪntɪŋ/n چاپکردن
printing press چاپخانە
prior/praɪə(r)/adj پێشوو
prior to/prep پێش
priority/praɪˈɒrəti/n ١- مافی پێشەیی/
یەکەمجار/مافی بەرایی ٢- گرنگتر لەمی دی
prise/praɪz/v بەزەبر دەرگا دەکاتەوە
prison/ˈprɪzn/n زیندان
prisoner/ˈprɪznə(r)/n بەندی-زیندانی
prisoner of war/n دیلی جەنگ-
یەخسیری شەڕ
privacy/ˈprɪvəsi/n گۆشەگیری تەنیایی/
private/ˈpraɪvət/adj ١- تایبەت
نهێنی ٢- نهێنی- بەتەنیا- تایبەتی
٣- کەسیی-ئەهلی (ناحکومی)
in private بەتەنیا
private/ˈpraɪvət/n سەربازی ئاسایی
privately/ˈpraɪvətli/adv بەنهێنی
privatise/ˈpraɪvətaɪz/v ١- دەیکاتە
هی خۆی ٢- خۆماڵی دەکا
٣- (تایبەت بەخۆی دەکا)
privatization/ˌpraɪvətaɪˈzeɪʃn/n

presidential/ˌprezɪˈdenʃl/adj
پەیوەندی بە سەرۆکەوە هەیە

press/pres/n ١- رۆژنامەگەری
٢- چاپ- بڵاوکردنەوە-چاپکردن
٣- گوشار- فشار- پاڵەپەستۆ

press agency/n بریکاری راگەیاندن و پرۆپاگندە

press conference/n کۆنگرەی رۆژنامەگەریی

press gallery/n کەلەری رۆژنامەنووسان - شوێنی رۆژنامەنووسان لە ئەنجومەنی عمومی بەریتانی.

Press Lord لۆردی رۆژنامەگەری پاشای رۆژنامەگەری

pressman/n رۆژنامەگەر-چاپکەر

press photograpger/n وێنەگری رۆژنامە

press/v ١- پاڵدە- گوشار بخە
٢- دەگوشێ ٣- ئوتودەکا- ئوتی دەکا
٤- لەئامێز دەگرێ
٥- سوور دەبێ-رژد دەبێ

pressing/ˈpresɪŋ/adj زۆر پێویست - دەسبەجێ جێبەجێ بکرێ

press-up/n خۆ بەرزوی دانان- جۆرە راهێنانێکە

pressure/ˈpreʃə(r)/n ١- گوشار
٢- پەستان ٣- فشار

pressurize/ˈpreʃəraɪz/v ناچار دەکا- گوشاری دەخاتە سەر

prestige/preˈstiːdʒ/n ١- پلەو پایە
٢- کەسایەتی ٣- زێدەماف

prestigious/preˈstɪdʒəs/adj بەرێز- شکۆدار - بەناوو دەنگ

presumably/prɪˈzjuːməbli/adv لەوانەیە

presume/prɪˈzjuːm/v وازەن دەبا- واگریمان دەبا

presumption/prɪˈzʌmpʃn/n زەن/گریمان

presumptuous/prɪˈzʌmptʃuəs/adj
بێ شەرم، بێ ئابروو

pretence/prɪˈtens/n خۆ نواندن- خۆنیشاندان

pretend/prɪˈtend/v خۆ دەنوێنێ

pretentious/prɪˈtenʃəs/adj خۆپیشاندەر

pretext/ˈpriːteks/n بیانوو- هەنجەت- بەهانە

pretty/ˈprɪti/adj سەرنج راکێش- جوان- قەشەنگ

pretty/adv تارادەیێ

prevail/prɪˈveɪl/v ١- هەیە-باو دەبێ
٢- دەباتەوە- بڵاودەبێتەوە- دەتەنێتەوە

prevailing/prɪˈveɪlɪŋ/adj باو- گشتی

prevalent/ˈprevələnt/adj باو

prevent/prɪˈvent/v ١- قەدەغەدەکا
٢- ناهێڵێ

prevention/prɪˈvenʃn/n ١- قەدەغەکردن
٢- پاراستن

preview/ˈpriːvjuː/n نمایشی تایبەت نیشاندانی پێشوەخت

previous/ˈpriːviəs/adj پێشوو

previously/adv لەمەو پێش- پێشتر

prey/preɪ/n نێچیر- قوربانی

prey/v ١- خۆی ئازار دەدا
٢- راوی دەکا ٣- نێچیر دەگرێ

price/praɪs/n نرخ- بەها

at any price بەهەر نرخێ بێ

price/v نرخ دادەنێ- نرخ لەسەر شت دادەنێ
نرخ لەسەر نایلۆن چاپ دەکا

priceless/ˈpraɪsləs/adj
لەنرخ نەهاتوو- گرانبەها

pricey/ˈpraɪsi/adj گران

price-list/n لیستی نرخەکان

prick/prɪk/n نێش- ئازار

preliminary/n پێشەکی
prelude/ˈpreɪluːd, ˈpreljuːd/adj
ڕێخۆشکردن- پێشەکی مۆسیقی
premature/ˈpremətʃə(r)/adj
١-پێش وەختە ٢-ئەو منداڵەی پێش
وەختی دروستی خۆی لەدایک بێ
٣- پەلەی لێ کراوە ٤- بەهەڵپە بوو
٥- پێنەگەییو
prematurely/adv پێش وەخت
premeditated/ˌpriːˈmedɪteɪtɪd/adj
١- پێش وەختی
پلان بۆ دانراو ٢- بەمەبەست
premier/ˈpremiə(r)/adj
١- زۆر گرنگ ٢- باشترین
premier/n سەرۆک وەزیران
première/ˈpremieə(r)/n
نمایشی یەکەم
premises/ˈpremɪsɪz/n
باڵەخانەی زەوی- دەوروبەری
premium/ˈpriːmiəm/n قستی بیمە:
بڕی ئەو پارەیەی بەرێک و پێکی بۆ دابین
کردن. ٢- پارەی زێدە ٣-خەڵات- پاداشت
premonition/ˌpriːməˈnɪʃn/n
هەست کردن بەوە شتێکی ناخۆش ڕوویدا
preoccupation/priɒkjuˈpeɪʃn/n
مژوڵ بوون، لەگژلکران ڕاچوون-
هەمووەدەم پێوەی خەریکی.
preoccupy/priˈɒkjupaɪ/v هەموو
بیری پێوە مژوڵە/ نیگەرانی دەکا
preoccupied/priˈɒkjupaɪd/adj
نیگەران
preparation/ˌprepəˈreɪʃn/n
ئامادەکردن- خۆئامادەکردن
preparatory/prɪˈpærətri/adj
١- ئامادەکاری
٢- قوتابخانەی ئامادەیی (عێراق- کوردستان)
٣- قوتابخانەی سەرەتایی (بەریتانیا)
prepare/prɪpeə(r)/v ئامادەدەبێ-
ئامادە دەکا- ئامادە
preposition/ˌprepəˈzɪʃn/n پرێپۆزیشن
preposterous/prɪˈpɒstərəs/adj
١- پووچ ٢- کەم
prerequisite/ˌpriːˈrekwəzɪt/n
پێویست بوون، پێویستە هەبێ
prerogative/prɪˈrɒgətɪv/n١-مافی تایبەتی
٢- زێدە مافی
prescribe/prɪˈskraɪb/v ١- ڕاچێتە دەنوسێ
٢- بڕیاری دەدا
prescription/prɪˈskrɪpʃn/n ڕاچێتە
presence/ˈprezns/n ئامادەبوون-
ژمارەیێ لەپۆلیس و سەربازان کە بۆ کارێکی
تایبەت لەشوێنێک
present/preznt/adj ١- ئامادە٢- هەیە
٣- ئێستایی- هەنووکەیی
present/n ١- دەمی ڕانەبردوو(ڕێزمان)
٢- دیاری
present/v پێشکەش دەکا
presenter/ˈpreznṭə(r)/n بێژەر
presentable/prɪˈzentəbl/adj
ڕێک وپێک- کۆک-گونجاو
presentation/ˌpreznˈteɪʃn/n
پێشکەش کردن- نمایش کردن- ڕێ و ڕەسم
presently/ˈprezntli/adv
١- زوو ٢- پاش کەمێکی تر- هەر ئێستا
preservation/ˌprezəˈveɪʃn/n پاراستن
preservative/prɪˈzɜːvətɪv/n
ماددەی پارێزەر
preserve/prɪˈzɜːv/v دەپارێزێ
preside/prɪˈzaɪd/v سەرۆکایەتی دەکا
presidency/ˈprezɪdənsi/n
١-سەرۆکایەتی ٢- ماوەی سەرۆکایەتی
president/ˈprezɪdənt/n سەرۆک

مافی پێشی- مافی بەرایی- مافی پێشی مافی پێشینە

precedent/ˈpresɪdənt/n پێشینە

precinct/ˈpriːsɪŋkt/n ١- کۆمەڵگەی بازرگانی ٢- ئەو بەشەی شار کە پۆلیس و ئاگر کوژێنەوەی خۆی هەیە. ٣-گۆرەپان- مزگەوت ٤-دەوروبەر

precious/ˈpreʃəs/adj ١- گرانبەها ٢-خۆشەویست- ئازیز ٣-پیرۆز

precious stone/n بەردی گرانبەها

precipice/ˈpresəpɪs/n رۆخان-خواری

precise/prɪˈsaɪs/n کورتە-پوختە

precise/prɪˈsaɪs/adj ١-روون و ورد ٢- دروست- تەواو٣- ورد

precisely/prɪˈsaɪsli/adv ١- بەدروستی ٢- بەوردی ٣- بەتایبەتی چونکە ٤- بەڵێ، راستە

precision/prɪˈsɪʒn/n وردی

precocious/prɪˈkəʊʃəs/adj ١- لەتەمەنی خۆی گەورەترە ٢- پیتۆلە ٣- زوو پێگەییو

precoceived/ˌpriːkənˈsiːvd/adj پێشینە/ بیرۆکەی پێشینە لەسەر

preconception/ˌpriːkənˈsepʃn/n بیرۆکەی پێشتر/ بیرۆکەی پێشینە

predator/ˈpredətə(r)/n گیانەوەری درندە

predecessor/ˈpriːdɪsesə(r)/n پێشینە- بنەچە-رەسەن، پێشوو

predicament/prɪˈdɪkəmənt/n تەنگژە- قەیران- ئارێشە

predicative/prɪˈdɪkətɪv/adj خەبەر- گوزارە(رێزمان)

predict/prɪˈdɪkt/v پێشبینی دەکا

predictable/prɪˈdɪktəbl/adj چاوەڕێکراو ئەمەی لێچاوەڕێ دەکرێ

predictably/adv وەك چاوەڕێ دەکرا

prediction/prɪˈdɪkʃn/n پێشبینیکردن- ئادیارزانی

predominant/prɪˈdɒmɪnənt/adj زاڵ- بالادەست

predominance/prɪˈdɒmɪnəns/adj بالادەستی- زۆربە

predominantly/adv بەزۆری- بەپلەی یەکەم

predominate/prɪˈdɒmɪneɪt/v ١-دادەگرێ ٢-زاڵ دەبێ ٣- دەسەڵات بە سەردا دەگرێ

preface/ˈprefəs/n پێشەکی

prefect/ˈpriːfekt/n ١-قوتابی گەورەتر لە قوتابیانی دی لەقوتابخانە ٢-دادوەر ٣-سەرۆکی پۆلیس

prefer/prɪˈfɜː(r)/v بەپەسەند دەزانێ- بەچاکتر دەزانێ

preferable/ˈprefrəbl/v چاکترە- گونجاوترە

preference/ˈprefrəns/n بەچاکتر زانین- پەسەندکردن

preferential/ˌprefəˈtenʃl/adj لایەنگر- پەسەندکراو

prefix/ˈpriːfɪks/n پێشگر

pregnant/ˈpregnənt/adj زگی هەیە- سك پڕ- ئاوس(گیانەوەر)

pregnancy/ˈpregnənsi/n سك پڕبوون- ئاوس بوون ماوەی سك پڕی

prehistoric/ˌpriːhɪˈstɒrɪk/adj پێش مێژوو

prejudice/ˈpredʒudɪs/n لایەنگری

prejudice/v وای لێدەکا لایەنگر بێ/ دژ بێ

prejudiced/adj لایەنگر

preliminary/prɪˈlɪmɪnəri/adj رێخۆشکەر

pour/pɔ:(r)/v ١- تێ دەکا
٢- دەڕژێتە ناو- بەرێژنە دەبارێ
pout/paut/v لچی شۆڕدەکا
pout/n لچ شۆڕکردن- لێو کرۆژتن
poverty/ˈpɒvəti/n ١-کەم دەرامەتی٢- هەژاری
poverty-striken/adj زۆر هەژار
مشك لەماڵی کلکی بەتۆز نابێ
powder/ˈpaudə(r)/n ١-پاودەر: تۆز
٢-پۆدرە ٣- باروت
powder/v پۆدرەی دەکا- پۆدرەی پێدادەکا
powdered/adj ١- وشککراو
٢- پۆدرەکراو
power/n ١- توانا- توانست
٢- هێز- دەسەڵات ٣- دەوڵەتی مەزن
٤- دینەمۆ ٥- هێزی کارەبا- تەزووکارەبا
powered/adj بەتوانا
powercut/ˈpauəkʌt/n تەزووپچڕان
power point/n پلاک- سۆکێت
power station/n بنکەی کارەبا
powerful/ˈpauəfl/adj ١- بەهێز
٢- بەکاریگەر٣- بەدەسەڵات
powerless/ˈpauələs/adj بێهێز-
بێ دەسەڵات- لاواز
practicable/ˈpræktɪkəbl/adj
پراکتیك دەکرێ
practical/ˈpræktɪkl/adj ١- پراکتیك-
کرداری ٢- بەسوود٣- ئاقڵمەند
٤- شیمانەی سەرکەوتنی لێ دەکرێ
٥- کارامە ٦- بەردەست
practical/n تاقیکردنەوەی پراکتیکی
practice/ˈpræktɪs/n ١-جێبەجێ کردن
٢- ڕاهێنان-مەشق٣- داب
٤- کاری پزیشکی یان پارێزەری-
عیادە یان نووسینگەی..

in practice ڕاهێنراو
out practice بێمەشق
practise/ˈpræktɪs/v ڕاهێنان دەکا-
مەشق دەکا، خۆ ڕادێنێ لەسەر-
پیشەی خۆی دەکا
practised/ˈpræktɪst/adj ڕاهێنراو
practitioner/prækˈtɪʃənə(r)/n پزیشك
یان پارێزەر-مەشقدەر- کارپێکەر
pragmatic/prægˈmætɪk/adj کرداری
نەك گریمانی و بیردۆزی
pragmatics/prægˈmætɪks/n پراگماتیکس
prairie/ˈpreəri/n مێرگ/گژوگیا
praise/preɪz/n ستایش- پیاهەڵدان
praise/v ستایش دەکا
praiseworthy/ˈpreɪzwɜ:ði/adj شایەن/
ستایشە- شایەنی باسە
pram/præm/n عارەبانەی منداڵ
prance/prɑ:ns/v سەما دەکا-
لەخۆشیا هەڵدەپەڕێ
prat/præt/n گەمژە- گێل
prawn/prɔ:n/n ڕۆبیان:
گیانەوەرێکی ئاوی بچوکە دەخورێ.
pray/preɪ/v ١- نوێژدەکا ٢- دەپاڕێتەوە
prayer/preə(r)/n ١- پاڕانەوە ٢- نوێژ
preach/pri:tʃ/v ١- وتار دەدا
٢- ئامۆژگاری دەکا
preacher/ˈpri:tʃə(r)/n ئامۆژگاریکەر-
precarious/prɪˈkeəriəs/adj وتاربێژ
ترسناك
precariously/adv بەدژواری
precaution/prɪˈkɔ:ʃn/n
١- ئاگا لەخۆ بوون ٢- وریایی
precede/prɪˈsi:d/v بەپێش دەکەوێ-
دەکەوێتە پێش
precedence/ˈpresɪdəns/n

post/pəust/n ١- ستوون ٢-پۆست- کار ٣-پیشه ٤- جێی کار ٥-پۆسته ٦-سیستەمی پۆسته

post/v ١- فەرمانبەرێ دەنێرێ بۆ جێی کاری نوێی ٢- پاسەوانێ لەشوێنێ دادەنێ

posting/n کارێ لەولاتی دی

postcard/ˈpəuscɑ:d/n پۆستکارد

postcode/ˈpəustkəud/n هیمای پۆستەیی

postman/ˈpəustmən/n پۆستەچی

postmark/ˈpəustmɑ:k/n نیشانەی پۆستەیی

postoffice/n پۆستەخانە

post office box/n سندوقی پۆسته

post/v پۆسته دەنێرێ

postage/ˈpəustɪdʒ/n کرێی پۆسته

postage stamp باجی پۆسته

postal order/n حەواله پۆسته

postdoctoral/adj پاش دکتورا

poster/ˈpəustə(r)/n پۆستەر

posterity/pɒˈsterəti/n ١- نەوەی داهاتوو ٢- پاشینه

postern/n دەرگای پشتەوە- دەرگای هەیوان

postgraduate/ˈpəustˈgrædʒuət/n خوێندنی باڵا

posthumous/ˈpɒstjuməs/adj پاش مەرگ، مەدلیای پاش مەرگ

post mortem/ˌpəus ˈmɔ:təm/n پشکنینی پزیشکی لاشەی مردوو بۆ دۆزینەوەی هۆی مردن.

postpone/pəˈspəun/v دوا دەخا

postponement/pəˈspəunmənt/n دواخستن

postscript/ˈpəustskrɪpt/n تێبینی زێدە لەژێر نامە، سکاڵانامە دەنووسرێ

posture/ˈpɒstʃə(r)/n شێوەی دانیشتن و راوەستان و رۆیشتن/ دەسەڵاتی ماسولکەیی بەرجەسته

postwar/ˌpəustˈwɔ:(r)/n دوا جەنگ

pot/pɒt/n ١- قازان- مەنجەل ٢- قۆری-چاپەست-پڕ بەقۆری

pot/pɒt/v رووەك لەناو گوڵدان دادەنێ

potato/pəˈteɪtəu/n پەتاته

potent/ˈpəutnt/adj ١- بەهێز ٢-کاریگەر

potency/ˈpəutnsi/n ١- کاریگەری ٢- هێز٣- شیانی سێکسی

potential/pəˈtenʃl/adj شاراوه

potential/pəˈtenʃl/n توانای شاراوه

pothole/ˈpɒthəul/n ١- نەو کونه قوولەی بەهۆی دڵۆپەی ئاو لەبەرد دروست دەبێ ٢- کونێ لەرووی زەوی

potholing/n خولیای چوونی نێو ئەشکەوتی ژێرزەوی

potter/ˈpɒtə(r)/v کاتی بەشتی بچووك بەفیرۆ دەبا

potter/n گلکار

pottery/ˈpɒtəri/n گلکاری کەلوپەل فەخوری- کارگەی فەخفوری

potty/ˈpɒti/adj شێت-گەمژە

potty/ˈpɒti/n قادە

pouch/pautʃ/n ١- جانتای بچووکی له پێسته دروستکراو- جزدان- بەرك ٢-کۆشی گیانەوەر لەشێوەی بەرك وەك کەنگەر

poultry/ˈpəultri/n پەلەوەرفرۆش

poultry/n پەلەوەر

pounce/pauns/v لەسەری باز دەدا

pound/paund/n پاوەند دراوی بەریتیانی پاوەند: پێوەری کێشی

pound/v وردی دەکا -دەیکاتە هەریسه

١- ژمارەی دانیشتوان

٢- دانیشتوان٣- بنەچە

٤- خەڵکی ناوچەکە٥- دانیشتوانان

porch/pɔ:tʃ/n ١- ناودەری خانوو

٢- ناودەری کەنیسە- بالکۆنی

٣- هەیوانی سەرەوە

pore/pɔ:(r)/n کونی پێست

pore/v بەدیقەت دەخوێنێ

pork/pɔ:k/n گۆشتی بەراز

pornography/pɔ:ˈnɒgrəfi/n

١- بڵاوکراوەی سێکسی بۆ وروژاندن

٢- فیلمی ڕووت

pornographit/pɔ:ˈnɒgrəfɪt/adj

فیلمی سێکسی

porous/ˈpɔ:rəs/adj کون-ناو لەبەرچوو

porpoise/ˈpɔ:pəs/n بەرازی دەریا:

لەدۆلفین دەچی

porridge/ˈpɒrɪdʒ/n کەشک

port/pɔ:t/n ١- بەندەر: لەنگەرگای

کەشتی، شارێك بەندەری هەبێ

٢- چەپەی کەشتی

portable/ˈpɔ:təbl/adj هەڵدەگیرێ

Porte بابی عالی لە ئەمپراتۆری عوسمانی

porter/ˈpɔ:tə(r)/n ١-کۆڵکێش-

حەمال ٢-دەرگاوان

porthole/ˈpɔ:thəʊl/n پەنجەرەی

کەشتی یان فڕۆکە

portion/ˈpɔ:ʃn/n ١- بەش، پشك

٢- بڕی خواردن بۆکەسێك

portrait/ˈpɔ:treɪt/n ١- وێنەی زەیتی

ڕوخسار ٢- وەسف کردن

portray/pɔ:ˈtreɪ/v وێنە دەکێشێ

١- وەسف- وەسپ دەکا

٢- یاری دەکا- ڕۆڵ دەبینێ

portrayal/pɔ:ˈtreɪəl/n ١- وێنەگرتن

٢- وەسپ کردن ٣- ڕۆڵ بینین

pose/pəʊz/v ١- دادەنیشێ یان

ڕادەوەستێ تا وێنە بگرێ یان بکێشن

٢- بەشێوەیێ ڕەفتار دەکا کەسانی

دی سرنجی دەدەنێ.

٣-خۆی وا دەنوێنێ، خۆی واپیشان دەدا

٤- دادەمێنێ

pose/n ١- دانیشتن یان ڕاوەستان بۆ

وێنەگرتن ٢- ڕەفتاری بە فێڵ

٣- خۆ نواندن

posh/pɒʃ/adj ١- ڕازاوە ٢-بەرز-خانەدان

position/pəˈzɪʃn/n ١- شوێن- جێ

٢- حاڵەت-بار-ڕەوش٣- هەڵوێست

٤- پلەو پایە٥- کار٦- ڕۆڵ- دەور

position/v لەشوێنێکی دیاریکراوی دادەنێ

positive/ˈpɒzətɪv/adj ١- دڵنیا

٢- ڕوون و ئاشکرا ٣- دڵخۆشکەر

٤- باش٥- گەشبین ٦- موجەب٧- لەسفر زیاتر

possess/pəˈzes/v ١-هەیەتی

٢- کاریگەری هەیە بەسەر

possessor/pəˈzesə(r)/n ١-خاوەن

٢- موڵکدار

possession/pəˈzeʃn/n ١- موڵك

٢- ئەوشتانەی هەتە

possessive/pəˈzesɪv/adj ١- خۆویست:

شتەکانی خۆی خۆش دەوێ

٢- هەبوون٣- ئەمەلوك(ڕێزمان)

possibility/ˌpɒsəˈbɪləti/n ١- شیان

٢- شیمانەی شتێ بکرێ

possible/ˈpɒsəbl/adj دەکرێ-

دەشێ- دەگونجێ

possibly/ˈpɒsəbli/adv لەوانەیە-

شیمانە هەڵدەگرێ

بەبێ ئەوەی دەتوانرێ بکرێ

polygamist/n لایەنگری فرەژنی/ لاوێ چەند ژنان
polygamy/n فرە ژنی/ چەند ژنی
polygenesis/n فرە رەسەن/فرەرەگ
polygyny/n فرەژنی
polysemy/n فرەواتا
polytheism/n هاوبەشیبۆ خوا پەیداکردن
polyester/ˌpɒliˈestə(r)/n قوماشی پۆلیستەر
polytechnic/ˌpɒliˈteknɪk/n پەیمانگای پیشەسازی
polyunsaturated /ˌpɒliʌnˈsætʃəreɪtɪd/adj چەوری بەسوود بۆ تەندروستی
polyuria/n پرمیز/ برمیز
pomegranate/ˈpɒmɪgrænɪt/n هەنار، دارهەنار
pomp/pɒmp/n شکۆ، ڕێ وڕەسمی مەزن، پڕ شکۆ
pompous/ˈpɒmpəs/adj فیزن- بەدەعیە
pond/pɒnd/n گۆم- حەوز- زەلکاو
ponder/ˈpɒndə(r)/v لەکۆ فکران ڕادەچێ-بیردەکاتەوە- هزر دەکا
pong/pɒŋ/n بۆنی نەخۆش
pong/v بۆنی نەخۆش لێ دێ
pony/ˈpəuni/n ئەسپی بچووک
pony tail/n کلکی ئەسپ: ئەو پرچەی ئەوشێوەیەی وەرگرتوە
pony- trekking/n سواربوونی ئەسپ بۆ خۆشی
poodle/pu:dl/n سەگی توک گروازە
pooh/pu:/interj پوف-بۆن ناخۆشە/ پەکو
pool/pu:l/n ١- حەوز، ئەستێرك ٢- حەوزی خوێن ٣- مەلەوانگە ٤- کۆمەڵە شتێ هی کۆمەڵە کەسێ ٥- یارییەکی بلیارد ئاسا
pool/v پارە کۆدەکاتەوە، دابەش دەکا
poor/puə(r)/adj ١- کەم دەرامەت ٢- خراپ- لاواز٣- هەژار
the poor/n هەژارەکان
poorly/ˈpuəli/adv -بەشێوەیەکی خراپ- نەباش
poorly/adj ١-تەندروستیخراپ ٢- نەخۆش
pop/pɒp/n ١- تەقە تەق- تەقینەوە ٢- خواردنەوەی شیرینی-بێ کحول
pop/adv دەنگی لێ بەرزدەبێتەوە
pop/v بالۆن دەتەقێنیتەوە
popcorn/ˈpɒpkɔ:n/n گەنمە شامی- گەنمە شامی سورکراوە
popmusic/n مۆسیقای پۆپ
pop/n بابە
pope/pəup/n پاپا
poplar/ˈpɒplə(r)/n دار چنار- سوورەچنار سپیدار
popper/ˈpɒpə(r)/n بەستەر-توندکەر
poppy/ˈpɒpi/n گولێکی سوری کێوییە ئەفیونی- تلیاکی لێ دروست دەکرێ
popular/ˈpɒpjələ(r)/adj ١- خۆشەویستی خەڵکی ٢- میللی٣- جەماوەر
popular army/n سوپای میللی
popularity/ˌpɒpjuˈlærəti/n ١- خۆشەویستی لای خەڵك ٢-گەلێتی- شەعبیەت
popularize/ˈpɒpjələraɪz/v ١- بەخەڵکی دەناسێنێ ٢- خۆشەویستی دەکا لای خەڵك
popularly/adv بەشێوەیەکی گشتی
populate/ˈpɒjuleɪt/v پڕخەڵکیدەکا- حەشامەتێك دێنێ
population/ˌpɒpjuˈleɪʃn/n

poison/v ١– ژەهری دەرخوارد دەدا
٢– ژەهراوی دەکا ٣– تێکدەدا
poisoned/adj ١– ژەهرین، ژەهراوی
٢– پیس بوو
poisoner/ˈpɔɪzənə(r)/n
ژەهر بەکارهێنەر–بەژەهر کوژ
poisoning/ˈpɔɪzənɪŋ/n ژەهراوی بوون
poisonous/ˈpɔɪzənəs/adj ژەهرین
ژەهراوی– ژەهردار–پڕ رق و قینە
poke/pəʊk/v ١– پاڵدەدا٢– رادەماڵێ
٣– پەلکێش دەکا– رادەکێشێ
٤– رادەکێشێ ٥– سەروبنی ناو ماڵ دەکا
٦– نەناکاو دەردەکەوێ
poke/n پاڵدانێکی توند
poker/ˈpəʊkə(r)/n ١– پەنگرکێش
٢– مقاش٢– پۆکەر
poky/ˈpəʊki/adj زۆر بچووک
polar/ˈpəʊlə(r)/adj جەمسەریی–
قوتبی
polar bear/n ورچی قوتبی پاکور
pole/pəʊl/n جەمسەری–قوتب
pole/n ستوون– کاریتە
the pole-vault/n بازدان بەدار
police/pəˈliːs/n پۆلیس
police/v بەرقەرار–ئاسایش بەرقەرار دەکا
police force/n هێزی پۆلیس
policeman/pəˈliːsmən/n پۆلیس
police officer/n پۆلیسی نهێنی/
ئەفسەری پۆلیس
police station/n بنکەی پۆلیس
policy/ˈpɒləsi/n ١– سیاسەت– پلان
٢– بۆند٣– بیمە
polio/ˈpəʊliəʊ/n ئالنجی منداڵان،
ئیفلیجی منداڵان
polish/ˈpɒlɪʃ/v ١–پۆلیش دەکا
٢– دەبریقێنێتەوە٣– زوو تەواو دەکا
polish/n ١– پۆلیش کردن
٢– رازاندنەوە
polished/adj ١– بریقدار– بەرەونەق
٢– نمایشێکیبەرز
polite/ˈpəˈlaɪt/adj ئاکار بەرز، بەرەوشت–
بەدەئەب
politely/adv بەئەدەبانە
politeness/pəˈlaɪnəs/n ئەدەب– رەوشت
politbureau/n مەکتەبی سیاسی
political/pəˈlɪtɪkl/adj سیاسی–رامیاری–
کەسی سیاسی
politically/adv لەرووی سیاسییەوە
سیاسیانە
political asylum/n بەخشین/
مافی پەناهەدەی سیاسی
politician/ˌpɒləˈtɪʃn/n سیاسەتمدار
politics/ˈpɒlətɪks/n ١– سیاسەت
٢– باوەری سیاسی– زانستی سیاسی
polling/n را وەرگرتن–
دەنگ وەرگرتن، هەڵبژاردنیسیاسی
poll/pəʊl/v را وەردەگرێ
ژمارەیەکی دیارکراو دەنگ بەدەست دێنێ
polling/ˈpəʊlɪŋ/n ١– راوەرگرتن
٢– هەڵبژاردن
polling day/n رۆژی هەڵبژاردن
poll/pɒl/n هەلاڵە
pollute/pəˈluːt/v پیس دەکا
pollutant/pəˈluːtənt/n ماددەی پیسکەر
pollution/pəˈluːʃn/n پیس بوون–
مادەی پیس
polo/ˈpəʊləʊ/n یاری هۆکی:
– دوو تیمی سوار ئەسپ یاری
بە تۆپێکی بچووک دەکەن
polo neck بلوزی بەمل– فانیلەی بەمل
polychromatic/adj فرەرەنگ–
هەمەرەنگ– رەنگین
polyclinic/n نەخۆشخانەی گشتی

plunder/n تالان
plunge/plʌndʒ/v ١- لەناو خۆی نقوم دەکا ٢- بەتوندی شتی پاڵدەدا ٣- نقوم دەبێ ٤- لەناکاو دەکەوێ
plunge/n ١-خۆ نقووم کردن ٢- کەوتنی لەناکاو
plupefect/ˌpluːˈpɜːfɪkt/n رابردووی تەواو(ڕێزمان)
plural/ˈplʊərəl/n کۆکردن(ڕێزمان)
plus/plʌs/prep - کۆ دەکا، زێدەدەکا
plus/adj - n ١-هێمای کۆ-زیاتر٢-سوودە
plush/n پەلش: تۆپی ئاوریشم یان لۆکە
plush/plʌʃ/adj پەلشی گرانبەها
Pluto/ˈpluːtəʊ/n هەسارەی پلۆتۆ
ply/plaɪ/n بەبەردەوامی بەرێکاییەکی دیاریکراو گەشت دەکا
plywood/ˈplaɪwʊd/n ١- تەختە ٢- داری موعاکسی
pneumonia/njuːməʊniə/n نەخۆشی سییەکان سیئاوسان، سی ئەستووربوون
poach/pəʊtʃ/v ١-هێلکە دەکولێنێ بەبێ پەلک لەئاوی گەرمدا ٢- ماسی لێ دەنێ ٣- لە زەوی خەڵکی تر بە بێ ئاگاداری خاوەنەکەی ڕاو دەکا ٤- بیرۆکەی خەڵکی تر دەدزێ ٥- دەستەمۆی کەسی دی دەکا
pocket/ˈpɒkɪt/n گیرفان-بەرك
pucket/v ١-لەبەرکی دادەنێ ٢-دەدزێ
pocketful/ˈpɒkɪtfl/adj پڕ بەگیرفان
pocketbook/ˈpɒkɪtbʊk/n ١- دەفتەری گیرفان ٢- جزدان
pocketknife/n چەقۆی گیرفان
pocket money/n ١- ڕۆژانە ٢- هەفتانە لەدایك و باوك بۆ منداڵەکان
pod/pɒd/n ١- دنك ٢- پۆلکە
podium/ˈpəʊdiəm/n سەکۆ
poem/ˈpəʊɪm/n چامە- قەسیدە
poet/ˈpəʊɪt/n هۆزانڤان، شاعیر
poetic/pəʊˈetɪk/adj ١-شیعریی٢-خەیاڵی
poetically/pəʊˈetɪkli/adj شاعیرانە
poetry/ˈpəʊətri/n شیعر- هۆزان
poignant/ˈpɔɪnjənt/adj ١-خەمڵتین ٢- کاریگەر/ تیژ
poignancy/ˈpɔɪnjənsi/n ١-ئێش، ئازار ٢- خەمباری
point/pɔɪnt/n ١-نوختە،خاڵ ٢- بیرۆکە-ڕا- بیرۆکەیەکی گرنگ ٣- کرۆك- کرۆك ٤- تایبەتمەندێتی ٥- مەبەست-واتا ٦- شوێن- جێ ٧- چەمسەری- سەرەدەرزی ٨- هێل- خاڵ ٩- کات- قۆناغ ١٠- پلەی کوڵان
point of view/n تێڕوانین- ڕا
point/v ١-ئاماژە دەکا ٢- نیشان دەگرێ ٣- نیشان دەدا ٤- سرنجی ڕادەکێشی
pointed/ˈpɔɪntɪd/adj ١- تیژ ٢- ڕەخنەیی
pointedly/adv بەمەبەست
point-blank/adj-adv ١- بێشێرو ڕیویانە- بەراشکاوی ٢- (گوللە) لە شوێنێکی زۆر نزیك
pointer/ˈpɔɪntə(r)/n ١-ئاماژەکەر ٢-میلی سەعات- دەرزی تەرازوو ٣-ئاژی- سەگی ڕاو
pointless/pɔɪntləs/adj ١- بێ سود ٢- بێ ئامانج
pointlessly/adv بەبێ پاساو
poise/v ١-هاوسەنگی دەپارێزێ ٢-دەفری دەلەرێتەوە- دەشەکێتەوە
poise/pɔɪz/n هاوسەنگی-باوەڕ بەخۆ بوون
poised/adj ناجوڵی بەڵام ئامادەیە
poised/adj ١-ئامادەیە ٢- گران
poison/ˈpɔɪzn/n ژەهر

playful/ˈpleɪfl/adj ١- قۆشمەچی- گاڵتەچی ٢- زیندوو-وریا ٣- تەنەکەباز

playing/pleɪɪŋ/n قومار

playing field یاریگای مەزن

plea/pli:/n ١- داوا، پاڕانەوە٢-وەڵام

plead/pli:d/v ١-دەپاڕێتەوە لە ٢- بیانو دەبینێتەوە ٣- داکۆکی لێ دەکا، بەرگری لێ دەکا ٤- وەڵامی تاوانبار کردن دەداتەوە

pleasant/ˈpleznt/adj ڕووخۆش- خۆش

pleasantly/adv بەڕووخۆشی

please/pli:z/v ١- دڵخۆش دەکا ٢- ڕازی دەکا٣- دەیەوێ

please/interj بەیارمەتیت

pleased/adj دڵخۆش-ڕازی

pleasing/adj -خۆشی بەخش - دڵخۆشکەر

pleasure/ˈpleʒə(r)/n ١-خۆشی ٢- ڕابواردن٣- کات بەسەربردن

with pleasure بەخۆشییەوە

pleat/pli:t/n لۆچ، کەسرە

pled/pled/v داکۆکی لێ کرد

pledge/pledʒ/n بەڵێن-بەڵێنامە

plentiful/ˈplentɪfl/adj زۆر

plenty/ˈplenti/pron زۆری

plenty/adv بەزۆری، تەواو

pliable/ˈplaɪəbl/adj ١- دەچەمێتەوە ٢- نەرمە- زوو کاریگەری تێ دەکرێ

pliers/ˈplaɪəz/n مەقاش- پەنگرکێش

plight/plaɪt/n قەیران-ئارێشە- میحنەت

plimsoll/ˈplɪmsəl/n پێڵاوی مەشق قۆندەرەی ڕاهێنان

plod/plɒd/v ١- بەگرانی دەڕوا- لەسەرخۆ دەڕوا ٢- لەسەرخۆ بەگرانی کاردەکا

plonk/plɒŋk/n تەقە تەق

plonk/v بەزەوییدا دەدا و تەقە تەقی لێوە دێ

plonk/adv بە تەقە تەق

plop/plɒp/n شەپە شەپ

plop/v شەپە شەپ دەکا

plot/plɒt/n ١- پیلان ٢- گرێ- گرێ چنە - تان وپۆ

plot/v پیلان دەگێڕێ

plot/n پارچە زەوی

plot/v شتێ لەسەر نەخشە دیاری دەکا

plough/plaʊ/n گاسن، ئامور/هنجار

plough/v بەگاسن دەکێڵێ

plow/n گاسن/هەوجار

ploy/plɔɪ/n فێل-تەڵەکە

pluck/plʌk/v ١- لێ دەکاتەوە ٢- دەردێنێ ٣- ڕادەکێشێ ٤- نووکی لێ دەکاتەوە ٥- مۆسیقا لێ دەدا

pluck/n ئازایەتی-وێران/جەسووری

plucky/ˈplʌki/adj جەسوور- ئازا

plug/plʌg/n ١- پلاك- دەمەوانە ٢- سۆکێت٣- پڕوپاگەندە

plug/v ١- دەمی دەگرێ ٢- دەگرێ ٣- ستایش کتێبی دەکا ٤- کارەبا دەگەیەنێ

plum/plʌm/n قۆخ- هەڵوژە

plumber/ˈplʌmə(r)/n کارسازی

plumbing/ˈplʌmɪŋ/n ئاو- بۆریچی کۆمەڵێ بۆری- بۆریکاری

plume/plu:m/n ١- پەڕی گەورەو بریقەدار ٢- پەرەمووچ ٣- بڕی دوکەڵ

plump/plʌmp/adj گۆشتن- تێکسمراو، چوارشانە

plump/v ١- دادەنیشێ ٢- شتێ بەگرانی دادەنێ

plunder/ˈplʌndə(r)/v دەدزێ- تاڵان دەکا

داخ و کەسەر

plait/plæt/v کەزی دەکا

plait/n - کەزی (پشتەوە) - بسك (پێشەوە)

plan/plæn/n پلان

١- پیلان٢- مێلکاری ٣- نەخشە ٤- هونەرکاری

plan/v ١-پلان دادەنێ ٢- دەیەوێ٣- پیلان دادەنێ

planning/ˈplænɪŋ/n پلان- ڕێکخستن

plane/pleɪn/n ١- فرۆکە ٢- تەخت- ڕوو ٣ - ئامێرێکە ڕووی دار ڕێك دەکا

planet/ˈplænɪt/n هەسارە

planetarium/ˌplænɪˈteəriəm/n
بالەخانەیەکە ئامرازێکی تێدا لەوێ دەتوانێ شوێنی و جولەی هەسارەو ئەستێرەکان ببینرێ.

plank/plæŋk/n تەختەدارێکی درێژ- کاریتە

plant/plɑːnt/n ١- ڕووەك ٢- کارگە

plant/v ١- ڕووەك بۆ باخچە دێنێ- ڕووەك دەچێنێ ٢- دەچەسپێنێ٣- دەشارێتەوە

plantation/plɑːnˈteɪʃn/n ١- کێلگە ٢- ئەمامگا

plaque/plɑːk/n ١- تابلۆی یادگاری ٢- پلاك ٣- مادەیەکی زیانبەخشە کە لەسەر ددان پێکدێ.

plaster/ˈplɑːstə(r)/n ١- تێکەڵەی ئاوو قوم ٢- پلاستەر- جبس - گێچ

plaster/v بەچیمەنتۆ دەپۆشێ- دادەپۆشێ

plastic/ˈplæstɪk/n پلاستیك

plastic/adj پلاستیکی

plastic surgery/n نەشتەرگەری جوانکردن

plate/pleɪt/n ١- قاپ- سینی ٢- پارچەکانزای شت لەسەر نوسراو ٣- تابلۆ ٤- تاقمی ددان

plateful/ˈpleɪtful/adj پڕ بەقاپ

plateau/ˈplætəu/n ١-بان ٢-زەویەکی بەرزی ڕاست ٣- قۆناغی چەسپیو- بێ گۆڕان

platform/ˈplætfɔːm/n ١- سەکۆ ٢- شۆستە٣- بەرنامەی حیزب

platinum/ˈplætɪnəm/n پلاتین

platonis/adj ١- پاك ٢-خۆشەویستی پاك- ناسێکسی

platoon/pləˈtuːn/n کۆمەڵەیەکی کەمی سەربازان

plausible/ˈplɔːzəbl/adj ماقووڵ

play/pleɪ/v ١- یاری دەکا ٢- ڕادەبوێرێ ٣- وازی دەکا- یاری دەکا ٤- دەژەنێ٥- کاسێت دەگوێرێ ٦- دێ وەدەچێ

playoff/n یارییەك کە هەردوو تیپ لەگۆڵ وەك یەك بن.

play/n ١- یاری٢- ڕابواردن

playboy/ˈpleɪbɔɪ/n ١- ڕابوێر ٢- قۆشمەچی ٣-زەنگینێ پارەی خۆی لەخۆی خەرج دەکا-

playground/ˈpleɪgraund/n هەوەسباز یاریگای منداڵان

plaything/ˈpleɪθɪŋ/n یاری-شتی منداڵان، بوکەشوشە

playtime/ˈpleɪtaɪm/n ماوەی حەسانەوە

play/n شانۆگەری

play/v ڕۆڵ دەبینێ لەشانۆگەری

playwright/ˈpleɪraɪt/n شانۆ نووس

player/ˈpleɪə(r)/n ١- یاریکەر ٢- ئەکتەر ٣- مۆسیقاژەن

pit/v چاڵ هەڵدەکەنێ

pitch/pɪtʃ/v ١- ئاستی وانە دیاردەکا
٢- ڕێیشی دەنگی دیار دەکا
٣- بەزەوی دەکەوێ- بەردەبێتەوە
٤- خێمەدا دەکوتێ ٥- دەمارێژێ
٦- بەشداری دەکا

pitch/n ١- یاریگا ٢- ئاست
٣- چینی دەنگ- ئاوازی دەنگ
٤- ئەم لاوئەو لا کردنی (پاپۆڕ)

pitch-black/adj ئەنگوستەچاو- زۆرتاریك، ئوتەك

pitcher/ˈpɪtʃə(r)/n دۆلکە- سوراحی مەسینە

pitchfork/ˈpɪtʃfɔːk/n شەغرە/شنە- چەنگالی قەسەر

piteous/pɪtiəs/adj ١- خەمهێن
٢- بەزەیی هێن

pitfall/ˈpɪtfɔːl/n ترسێکی چارەڕێ نەکراو
هەڵەیەکی چارەڕێنەکراو

pith/pɪθ/n ماددەی سپی ناو پەڵکی پرتەقاڵ

pithy/adj ڕوون وئاشکرا

pitiful/ˈpɪtɪfl/adj بەزەیی هێنەر، وادەکا بەزەییت پێدابێتەوە

pitiless/ˈpɪtɪləs/adj بێ بەزەیی/ بێ ڕەحم

pity/ˈpɪti/n ڕەحم- بەزەیی
ئەوشتەی وات لێ دەکا خەمبار و نائومێد بی.

pity/v بەزەیی پێدادێتەوە- دڵی پێ دەسوتێ

pitying/ˈpɪtɪɪŋ/adj میهرەبان

pivot/ˈpɪvət/n تەوەرە، مشالی جەمت گێڕان

pivot/v ١- هاوسەنگی دەکا
٢- جەخت دەکا لەسەر

pixie/pɪksi/n جن، پەری بچوك (چیرۆکی منداڵان)

pizza/ˈpiːtsə/n کولێرا- پیزا

placard/ˈplækɑːd/n ئاگادارییەکی گەورە لە شوێنێکی گشتی- لافیتە

placate/pləˈkeɪt/v ١- هێوری دەکاتەوە
٢- قایلی دەکا

place/pleɪs/n ١- شوێن- جێ
٢- باڵەخانە- جێ ٣-پلەوپایە
٤- وەرگیران لەزانکۆ
٥- شوێنی شیاو ٦- جێی گونجاو
٧- ڕێکخستن ٨- خانوو- ماڵ

out of place/adj لەجێی خۆی نیە گونجاو نیە- نەشیاو

take place/v ڕوویدەدا

place-name/n ناوی شوێن

place/v ١- دادەنێ ٢- پۆلێن دەکا
٣- وەبیری دێتەوە، دێتەوە یادی
٤- داوا پێشکەش دەکا بۆکرێنی

placed/adj ١- هێمن ٢- بەئاسانی هەڵناچێ

placidly/ˈplæsɪdli/adv ١- بەهێمنی
٢- بەبێ رکابەری

plague/pleɪg/n ڕشانەوە- تاعوون

plague/v کێشەی بۆ دروست دەکا، هەراسانی دەکا

plaice/pleɪs/n ماسی

plain/pleɪn/adj ١- سادە-یەك ڕەنگ
٢-سادە- بەبێ شیر ٣- ڕوون و ئاشکرا
٤- ڕاشکاو-ڕاستگۆ- ناجوان- جوان نیە

plain/adv -بەتەواوی

plainly/adv بەڕوون و ئاشکرایی

plain/n دەشت

plain/[illegible] پەیوەندی بەچنینەوە هەیە

plaintiff/ˈpleɪntɪf/n سکاڵاکەر- شکاتکەر

plaintive/ˈpleɪntɪv/adj دەنگێکی پڕ

pile/v لەسەر یەک دادەنێ
قەرەت پێکدێنێ
pileup/n بەریەک کەوتنی ئۆتۆمبیلان-
تامپۆن
piles/paɪlz/n مایەسیری
pilgrim/ˈpɪlgrɪm/n حاجی
pilgrimage/ˈpɪlgrɪmɪdʒ/n حەج
pill/pɪl/n حەب- دەرمان-
حەبی منداڵبوون
pillar/ˈpɪlə(r)/n ١-ستوون-
کۆڵەکە- کاریتە ٢- ئەندامێکی گرنگ
pillar-box/ˈpɪləbɒks/n سندوقی
پۆستە
pillion/ˈpɪliən/n پشتەوەی شوفێری
ماتۆر
pillow/ˈpɪləʊ/n باڵیف- سەرین
pilot/ˈpaɪlət/n ١-فڕۆکەوان
٢- رابەری دەریایی
pilot/v ١-ئاراستە دەکا ٢-لێ دەخوڕێ
pimp/pɪmp/n گەواد
pimple/ˈpɪmpl/n زیپکە
pin/pɪn/n ١- دەرزی سەرخڕ
٢- دەرزی پرچ
pinpoit/ˈpɪnpɔɪnt/v ١- شوێنی
گونجاوی دەدۆزێتەوە
٢- شوێنی دیاردەکا
pin/v بەدەرزی- (بزمار) قایمی دەکا
pinafore/ˈpɪnəfɔ:(r)/n - بەران پیل-
بەروانکە
pincer/ˈpɪnsə(r)/n ١-کەلبە
٢-پەنگرکێش- گاز
pinch/pɪntʃ/v ١- دەگوشێ ٢- دەدزێ
pinch/n ١- گوشین
٢- بڕی ئەوشتەی بە پەنجەی گەورەو
پەنجەی یەکەم هەڵدەگیرێ
٣- کێماسی ٤- هەڵمەت

pinched/adj لاوازو زەرد هەڵگەڕاو
pine/paɪn/n داری سنەوبەر (درەخت)-
داری سنەوبەر
pine/v -خەمبار دەبێ- دڵتەنگ دەبێ
pineapple/ˈpaɪnæpl/n ئەنەناس
ping/pɪŋ/n جرەجڕ، زرینگە، زرینگ
ping/v زرینگە زرینگ دەکا
ping-pong/ˈpɪŋpɒŋ/n ١-تۆپی سەرمێز
٢-تێنس
pink/pɪŋk/adj پەمبە- گوڵی سوری پەمبەیی
pinnacle/ˈpɪnəkl/n ١- لوتکەی کەنیسە، قەڵا
٢- لوتکەی چیا- ترۆپکە
pint/paɪnt/n ١- پێوەری شلە
٢- گلاسەک- پێکێک بیرە
pioneer/ˌpaɪəˈnɪə(r)/n ١- بەراییەکان
٢-پێشەنگ
pioneer/v ١- یەکەم کەس یان رێکخراو
دەبێ کە دەچێتە شوێن ٢- پێشەنگ دەبێ
pious/ˈpaɪəs/adj ئایینخواز- لەخواترس
pip/pɪp/n تۆوی سێو، لیمۆ، پرتەقاڵ
pip/v دوژمنەکەی دەبەزێنێ لە دوا چرکەدا
pipe/paɪp/n ١- بۆری
٢-پایپ- دارجگارە٣- زوڕنا
pipeline/ˈpaɪplaɪn/n هێڵی بۆری نەوت
pipe/v ١- بەبۆری دەگوازێتەوە
٢- زوڕنا دەژەنێ- زوڕنا لێ دەدا
piper/ˈpaɪpə(r)/n زوڕناژەن- زوڕنا لێدەر
pirate/ˈpaɪrət/n ١-چەتەی دەریا
-ئەوکەسەی کاری خەڵکی بێپرس دەفرۆشی
piracy/ˈpaɪrəsi/n ١- چەتەیی
٢- کۆپی کردنی کاری خەڵکی
Pisces/ˈpaɪsi:z/n بورجی ئەهەنگ
pistol/pɪstl/n -دەمانچە-دەبانچە
piston/ˈpɪstən/n پەستێن
pit/pɪt/n ١-چاڵ ٢-کانی خەڵوز
٣- شوێنی نزیک بەربەریکانێ
بۆ بەنزین تێکردن

٣-بەپەنجە لادەبا

٤-دەکاتەوە ٥- گیرفانی دەبڕێ

٦-خراپ ڕەفتاری لەگەڵ دەکا

٧- دەناسێتەوە ٨- باشترین دەبێ

٩- خۆی لێ نزیك دەکاتەوە-بەنیازی

سێکسی ١٠- گوێی لێ دەبێ

١١- دەبینێ- دەبینێ لەنێزگە

pickpocket/ˈpɪkpɒkɪt/n قولپڕ

گیرفانبڕ

pick/pɪk/n ١-هەڵبژاردە

٢- گوڵبژێر- هەڵبژاردە

٣- قازمە٤- بەردشکێن

picket/ˈpɪkɪt/n ١-مانگر ٢-سنگ-

کۆڵەکە

pickle/ˈpɪkl/n ١-ترشی٢- سرکە

pickle/v سرکە دروست دەکا

picky/ˈpɪki/adj دژوار-

سەر ڕەق- کەللە ڕەق

picnic/ˈpɪknɪk/n ژەمێ لەدەرەوە

بخورێ

١- گەشت ٢- سەیران- بەخواردن

٣- خواردن لە دەرەوەی ماڵ

pictorial/pɪkˈtɔːriəl/adj - وێنەیی-

دەربڕاو بە وێنە

picture/ˈpɪktʃə(r)/n ١- وێنە- تابلۆ

٢- بیرۆکە- وێنەی تەلەفزیۆنی- فیلمی

سینەمایی

picture/v ١- وێنە دەگرێ

٢- خەیاڵ دەکا -دالغە لێ دەدا

picturesque/ˌpɪktʃəˈresk/adj

١- وەك وێنە جوان

٢- سرنج ڕاکێش- ڕازاوە

pie/paɪ/n کولێرە

piece/piːs/n ١-پارچە ٢-نموونە

٣-بەشی- پارچە پارچە- یەکی لەپارچەکان

٤- پارەی خوردە ٥- وردە- وتار

٦- پارچە نوسینێکی ئەدەبی- پارچە مۆسیقا

piece/pɪəs/v ١- پارچەکان خڕدەکاتەوە

٢- بەدەست دێنێ

٣- لەکۆمەڵێ ژێدەری جیا بۆی دەردەکەوێ

piecemeal/ˈpiːsmiːl/adj - adv

١- پەیتا پەیتا ٢- پارچە پارچە

pier/pɪə(r)/n شۆستەی ڕۆخی دەریا

شۆستەی لەنگەرتنی کەشتی

pierce/pɪəs/v کونی دەکا -

لەناکاو دەبینرێ یان دەبیسرێ

piercing/ˈpɪəsɪŋ/adj ١-بەهێز- تیژ

٢-بیر تیژ

piety/ˈpaɪəti/n ١- لەخواترسی ٢-خواناسی

pig/pɪg/n ١- بەراز٢- پیس- زۆر خۆر

pig/v زۆر دەخوا و دەخواتەوە

piggy back/n لەپشتی کردن-

بەپشت هەڵگرتن

piggy bank/n ١- دەخیلە

٢- سندوقی پارە پاشەکەوتن کردن

٣- سندوقی شێوە بەراز

pig-headed/ˌpɪgˈhedɪd/adj کەللەرەق

pigsty/ˈpɪgstaɪ/n ١- شوێنی بەراز

٢- لانەی بەراز ٣- شوێنی پیس

pigeon/ˈpɪdʒɪn/n کۆتر

pigeon hole/n ١- کونە کۆتر

٢- شوێنی نامەو کاغەز

piglet/ˈpɪglət/n بەچکە بەراز- بەرازی بچووك

pigment/ˈpɪgmənt/n ڕەنگدەر- ڕەنگ

pigmy=pygmy/n - adj ڕیوەڵە-

کورتەبنە، قوتە- کورتەباڵا

pigtail/ˈpɪgteɪl/n کەزی

pike/paɪk/n ماسی ددان تیژ

pilchard/ˈpɪltʃəd/n ماسی

pile/paɪl/n لەسەر یەك کەوتوو-

کەڵەکەکردوو- قۆمەت

pharmaceutical/ˌfɑːməˈsuːtɪkl/adj دەرمانخانەیی- پەیوەندی بەدەرمانخانەوە هەیە
pharmacist/ˈfɑːməsɪst/n دەرمانگەر
pharmacy/ˈfɑːməsi/n ١- دەرمانخانە ٢- دەرمانگەری
phase/feɪz/n قۆناغ - فێیز
phase/v قۆناغ بەقۆناغ جێبەجێ دەکا
pheasant/ˈfeznt/n پۆڕ
phenomenal/fəˈnɒmɪnl/adj نائاسایی/ دیاردەی سروشتی
phenomenon/fəˈnɒmɪnən/n دیاردە
phew/fjuː/interj ئۆف
philosopher/fəˈlɒsəfə(r)/n فەیلەسوف
philosophy/fəˈlɒsəfi/n فەلسەفە
philosophical/ˌfɪləˈsɒfɪkl/adj فەلسەفی
phlegm/flem/n بەلغەم- چڵم
phlegmatic/flegˈmætɪk/adj ١- سارد ٢-خوێن سارد ٣- بێ تێکەڵ ٤- بەڵغەمی- چڵماوی
phobia/ˈfəʊbiə/n ترسێکی توند-فۆبیا
phoenix/ˈfiːnɪks/n ١-سیمرخ ٢-زۆر جوان
phone/fəʊn/n تەلەفۆن
phone/v تەلەفۆن دەکا
on the phone - لەسەر تەلەفۆنە -بەتەلەفۆن قسە دەکات- تەلەفۆن هەیە
phonetic/fəˈnetɪk/adj دەنگسازی پەیوەندیبەدەنگی مرۆڤەوە هەیە
phonetics/fəˈnetɪks/n-زانستی دەنگ- دەنگسازی
phoney/ˈfəʊni/adj درۆ- ساختە
phoniness/n ساختەیی
phonograph/fəʊnəgrɑːf/n فۆنۆگراف- قەوان
phosphate/ˈfɒsfeɪt/n فۆسفات
photo/ˈfəʊtəʊ/n وێنەی فۆتۆگراف
photocopy/ˈfəʊtəʊkɒpi/n لەبەرگرتنەوە- فۆتۆکۆپی
photocopy/v لەبەردەگرێتەوە
photograph/ˈfəʊtəgrɑːf/n وێنەی فۆتۆگراف
photograph/v وێنەی دەگرێ
photographer/fəˈtɒgrəfə(r)/n وێنەگر
photographic/adj فۆتۆگرافی-وێنەیی
photography/fəˈtɒgrəfi/n هونەری وێنەگرتن
phrasal verb/n فرمانی فرێزی
phrase/freɪz/n ١-فرێز-گرێ ٢-دەستەواژە
phrase/v بەشێوەیەکی گونجاو دادەرێژێ
phrase book/n فەرهەنگی گەشتیار
physical/ˈfɪzɪkl/adj فیزیایی- تەنی جەستەیی، ماددی- بەرجەستە -سروشتی
physician/fɪˈzɪʃn/n پزیشک
physicist/ˈfɪzɪsɪst/n فیزیازان- فیزیایی- فیزیاگەر
physics/ˈfɪzɪks/n -فیزیا- زانستی سروشت
physiotherapy/ˌfɪziəʊˈθerəpi/n چارەسەری فیزیایی
physiotherapist/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/n چارەسەرکەریفیزیایی
physiotherapist/n بەیتار چارەسەرکەری فیزیایی(کەس)
physique/fɪˈziːk/n بونیاد/ پێکهاتنی جەستە
piano/piˈænəʊ/n پیانۆ
pianist/ˈpɪənɪst/n پیانۆژەن
pick/pɪk/v ١-هەڵدەبژێرێ- گوڵبژێر دەکا ٢-لێ دەکاتەوە، دەقرتێنێ

١- کەسایەتی ٢- کەسایەتییەکی بەهێز
٣-کەسێکی ناسراو و بەناوبانگ

personalize/ˈpɜːsənəlaɪz/v
نوسینی یان هەڵکەندی ناوی خۆت
لەسەر شتێ بۆ ئەوەی ئیسپات بکەی
هی تۆیە.

personify/pəˈsɒnɪfaɪ/v
١-بەرجەستەدەکا ٢- دەنوێنێ
٣- شتێ وەسف دەکاو سیفەتی مرۆڤی
دەداتێ (شیعر)

personnel/ˌpɜːsəˈnel/n ١- دەستەیی
فەرمانبەران لە ڕێکخراوێکی گەورەدا
٢- دایەرەی کاروباری فەرمانبەران

perspective/pəˈspektɪv/n ١- وێنەی
دیار بەرچاو
٢- تێڕوانین، ڕوانگە

perspire/pəˈspaɪə(r)/v ئارەقە دەکا

perspiration/ˌpɜːspəˈreɪʃn/n
١-ئارەقە کردن ٢-ئارەقە ڕژێن

persuade/pəˈsweɪd/v ١-ڕازی دەکا
٢- دەستەمۆی دەکا

persuasion/pəˈsweɪʒn/n
١- قایل کردن
٢- باوەڕی دینی یان سیاسی

persuasive/pəˈsweɪsɪv/adj
١- باوەڕپێهێنەر ٢-قایلکەر

pertinent/ˈpɜːtɪnənt/adj
١- پەیوەست بە کرۆکی بابەتەکەوە/
پەیوەندییەکی توندی بەکرۆکی
بابەتەکەوە هەیە ٢- پەیوەندی بەتێ

perturb/pəˈtɜːb/v ١- نیگەرانی دەکا
٢- بیری ئاڵۆز دەکا/شپرزە دەکا

pervade/pəˈveɪd/v ١- دەتەقێنێتەوە
٢-هەموو شوێنەکە دەگرێتەوە

pervasive/pəˈveɪsɪv/adj ١-بەربڵاو
٢- سەراپاگیر

perverse/pəˈvɜːs/adj ناماقووڵ، بەرکە

perversely/adv ١-بەشێوەیەکی نائاسایی
٢- بە نیازێکی خراپ

perversion/pəˈvɜːʃn/n ١- شێواندن
٢- گۆڕینی ڕاستی
٣- لادانی سێکسی- ڕەفتاری نابەجێی سێکسی

pervert/pəˈvɜːt/v ١- دەشێوێنێ
٢- دەگۆڕێ ٢- گومڕای دەکا

pervert/ˈpɜːvɜːt/n لادەر:
ڕەفتار نارێک وناسروشتی (لەڕووی سێکسی)

pessimism/ˈpesɪmɪzəm/n ڕەشبینی

pessimist/ˈpesɪmɪst/n ڕەشبین(کەس)

pessimistic/ˌpesɪˈmɪstɪk/adj
ڕەشبین(بیرۆکە)

pessimistically/adv بە ڕەشبینییەوە

pest/pest/n ١- کەسێکی بێزارکەر- جارسکەر
٢- ئافاتی دەغل و دان

pester/ˈpestə(r)/v جاڕس دەکا، بێزار دەکا

pesticide/ˈpestɪsaɪd/n ئافاتکوژ

pet/pet/n ١- ماڵی- کەوی
٢-(ئازداری دایک)بەنازکراو

pet/v ١- بەنازداری مامەڵەی لەگەڵ دەکا
٢- ماچی دەکا ٣- لەئامێزی دەگرێ

petal/ˈpetl/n پەڕەی گوڵ

peter/ˈpiːtə(r)/v بەرە بەرە نامێنێ

petition/pəˈtɪʃn/n سکاڵانامە

petrified/ˈpetrɪfaɪd/adj لەترسا توقیو

petrol/ˈpetrəl/n ١- بەنزین ٢-گازۆلین
٣- نەوت

petroleum/pəˈtrəʊliəm/n پەترۆل

petticoat/ˈpetɪkəʊt/n بن کراس،ئەتەک

petty/ˈpeti/adj ١-بچووک ٢-کەم بەها
٣- ناگرنگ٤- نایەخ- هیچ و پووچ

pew/pjuː/n کورسییە درێژەکانی کەنیسا

phantom/ˈfæntəm/n ١-خێو-تارمایی
٢- وەهم- خەیاڵ- ئەندێشە

١- لەوانەیە ٢- دەكرێ

peril/ˈperəl/n ١- بقەیەكی مەزن
٢- ترسناك- لەنێوبەر

perilous/ˈperələs/adj - خەتەرناك- سامناك- ترسناك

perimeter/pəˈrɪmɪtə(r)/n دیواری چواردەورە/ چێوە

period/pɪəriəd/n ١- ماوە ٢- سەردەم
٣- بەش(وانە)
٤- بێنوێژی مانگانەی ئافرەت
٥- نوقتە(رێزمان)

periodic/ˌpɪəriˈɒdɪk/adj رێك و پێك/ بەرێك و پێكی روودەدا

periodical/ˌpɪəriˈɒdɪk/n وەرزی

perish/ˈperɪʃ/v ١- دەمرێ
٢- لەنێو دەچێ

perishable/adj زوو خراپ دەبێ- بۆگەن دەبێ

perjure/ˈpɜːdʒə(r)/v بەدرۆ شەهادە دەدا- بەدرۆ سوێندەخوا

perk up/v چالاك زیندو دەبێ

perk/pɜːk/n زێدە: سەرموچە

perm/pɜːm/n چارەسەركردنی پرچ بەماددەی كیمیایی بۆ ئەوەی لوول و گروازە ببێ

perm/v پرچی گروازە دەكا

permanence/ˈpɜːmənəns/n
١-مانەوە بۆماوەیەكی زۆر ٢- خۆگری

permanent/ˈpɜːmənənt/adj
١- هەمیشە ٢- نەگۆڕ- چەسپیو

permanently/adv بە شێوەیەكی هەمیشەیی

permanent wave/n ١-شەپۆلیبەردەوام
٢-پرچ گروازەكردن

permissible/pəˈmɪsəbl/adj رێ پێدراو

permission/pəˈmɪʃn/n رێدان-مۆلەت

permit/pəˈmɪt/v ١- رێ دەدا
٢- دەهێڵی- دەرفەت دەدا

perpendicular/ˌpɜːpənˈdɪkjələ(r)/adj ستوونی

perpetual/pəˈpetʃuəl/adj بەردەوام- بێ‌وچان

perpetually/pəˈpetʃuəli/adv هەمیشە

perpetuate/pəˈpetʃueɪt/v وادەكا بەردەوامەبێ

perplexed/pəˈpleksɪd/adj
١- سەر لێ شێواو ٢- نیگەران- شلەژاو

persecute/ˈpɜːsɪkjuːt/v
١-دەچەوسێنێتەوە- ئەشكەنجە دەدا

persecution/ˌpɜːsɪˈkjuːʃn/n چەوساندنەوە

persecutor/ˈpɜːsɪkjuːtə(r)/n چەوسێنەر

persevere/ˌpɜːsɪˈvɪə(r)/v وچان نادا- كۆڵ نادا هەر بەردەوام دەبێ

persist/pəˈsɪst/v ١-هەرسوور دەبێ
٢- بەردەوام دەبێ

persistence/pəˈsɪstəns/n ١- سوور بوون
٢- رژدبوون- بەردەوامی

persistent/pəˈsɪstənt/adj ١-رژد
٢-بەردەوام

persistently/adv بەرژدی- هەرسووردەبێ

person/ˈpɜːsn/n ١-كەس ٢- مرۆڤ
٣- كەسی یەكەم و دووەم(راناو)

in person بەخۆی

personal/ˈpɜːsənl/adj ١- كەسیی ٢-تاكیی
٣- تایبەت بەخۆی
٤- جەستەیی- لاشەیی

personally/adv ١-بەخۆی ٢-بەرای من
٣- بەشێوەیەكیكەسیی-زاتی- خودی

personal pronoun/n راناوی كەسی

personality/ˌpɜːsəˈnæləti/n

peninsula/pəˈnɪnsjələ/n نیمچە دوورگە
penis/ˈpiːnɪs/n کێر/کیر
penitent/ˈpenɪtənt/adj پەشیمان
penitentiary/ˌpenɪˈtenʃəri/n ١-دادگای کاسۆلیکی ٢-زیندان
penknife/ˈpennaɪf/n چەقۆی گیرفان
penniless/ˈpeniləs/adj بێ پارە- هەژار- قەلۆش
penny/ˈpeni/n پێنی- سەنت، پارەی خوردە
pension/ˈpenʃn/n موچەی خانەنشینی
pensioner/ˈpenʃənə(r)/n خانەنشین
pentagon/ˈpentəgən/n ١-پێنج ٧
٢- پێنتاگۆن: وەزارەتی بەرگری ئەمەریکی
pentathlon/penˈtæθlən/n جۆرە وەرزشێکە کە هەر کەسێ دەبێ پێنج یاری جیا بەشداری بکا
penthouse/ˈpenthaʊs/n باڵەخانەیەکی مەزن
pent up/ˌpent ˈʌp/adj خەفەکراو
penultimate/penˈʌltɪmət/adj پێش کۆتایی
peony/ˈpiːəni/n باخچەیەکی پڕ گوڵی سوور و سپی
people/ˈpiːpl/n ١-خەڵك ٢- گەل
٣- دانیشتوانی شوێنێکی تایبەت
٤- خەڵکی ئاسایی - رەمەك
pepper/ˈpepə(r)/n ١-بیبەری رەش
٢- بیبەری سەوز
pepper/v بیبەری تێدەکا
نەعناع-
peppermint/ˈpepəmɪnt/n شیرینی تام نەعناع
pep talk/n قسەی هاندان
per/pə(r)/prep لە- بۆ هەر
perceive/pəˈsiːv/v ١- دەرکی پێ دەکا
٢- تێدەگا
per cent/pəˈsent/adj لە سەدا
percentage/pəˈsentɪdʒ/n رێژەی سەدی
perceptible/pəˈseptəbl/adj هەست پێکراو- بینراو
perception/pəˈsepʃn/n ١- دەرك کردن- بیروڕا ٢- تێڕوانین
perch/pɜːtʃ/n لق، قەفەس
perch/v دەنیشێ لە- دادەنیشێ
perch/n ١-هێلانەی باڵندە ٢-کورسی ٣-ماسی
percussion/pəˈkʌʃn/n ئامێری مۆسیقا- وەك دەمبك
perennial/pəˈreniəl/adj دووبارە- هەمیشە- بەردەوام
perfect/ˈpɜːfɪkt/adj ١- تەواو- بێ خەوش
٢- نمونەیی- باشترین
٣- تەواو(رێزمان) ٤- رەها
perfectly/adv بە بێ خەوش
بە شێوەیەکی نموونەیی- بەتەواوی
perfect/v ١-خەوشی تێ ناهێڵێ
٢- تەواوی دەکا
perfection/pəˈfekʃn/n کەمال- تەواوی/ حالەتی نموونەیی
perfectionist/pəˈfekʃənɪst/n بانگەشەی تەواوی دەکا
perforate/ˈpɜːfəreɪt/v کون دەکا
perforation/ˌpɜːfəˈreɪʃn/n ١- کونکردن، کون دروستکردن ٢- کونی بچووك لەکاغەز
perform/pəˈfɔːm/v ١-جێبەجێ دەکا
٢- نمایش دەکا ٣- کارپێ دەکا
performer/pəˈfɔːmə(r)/n نمایشکار
performance/pəˈfɔːməns/n
١- پێ هەڵسان ٢- نمایشی مۆسیقی یان شانۆیی
٣- کارپێ کردن
perfume/ˈpɜːfjuːm/n بۆنی خۆش- عەتر
perhaps/pəˈhæps, præps/adv

peek/pi:k/v ١- بەدزی تەماشا دەکا
٢- چاو پێدا دەخشێنێ
peek/n ١- چاوپێداخشاندن
٢- بە دزی تەماشاکردن
peel/pi:l/v ١- پاك دەکاتەوە
٢- پەلکی لێدەکاتەوە٣- دەڕنێ
peel/n پەلك- توێکڵ
peeler/ˈpi:lə(r)/n ڕنەر-پەلك لێکەرەوە
peep/pi:p/v ١- لە کونی دەرگا
تەماشا دەکا، بەدزی تەماشا دەکا
٢- دەردەکەوێ- بەدیار دەکەوێ
peep/n تەماشاکردنێکی خێرا-زیقەزیق
پیپ پیپ: دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل
peer/pɪə(r)/n ١-هاوشان ٢-لۆرد/میر
٣- خانەدانی بەریتانی
peerage/ˈpɪərɪdʒ/n خانەدانەکانی
وڵات، لۆردەکانی وڵات/پلەی لۆرد یان
خانەدان
peer group/n هاوکوفەکان-هاوشانەکان
peer/v باش لێدەڕوانێ/
بەدیقەت تەماشادەکا- تێدەفکری
peeved/ˈpi:vd/adj تووڕەو بێزار بوو
peevish/ˈpi:vɪʃ/adj زوو هەڵدەچێ-
قینچکەتەنگ
peg/peg/n ١- تاقچکە: عەلاقەی دیوار
بۆ جلك ٢- ستونی ڕەشماڵ
peg/v ١- بە گوریس توند دەکا
٢- جلکەکان لەسەر ڕستە دادەنێ
٣- بەتەناف هەڵدەواسێ
٤- لەسنووری رادەوەستێ
pelican/ˈpelɪkən/n قازی کێوی/
ماسیگر
pellet/ˈpelɪt/n تۆپە کاغەز- تۆپەقوڕ
pelt/pelt/n کەوڵی گیانەوەر
pelt/v ١-بەردەباران دەکرێ/دەکا
٢- تیی دەگرێ
٣- بارانێکی زۆر دەباری، بەرەهێڵە دەبارێ
٤- زۆر خێرا رادەکا
pelvis/ˈpelvɪs/n حەوزی پشت- کەلێن
pen/pen/n قەلەم پاندان
pen-friend/n برادەری بە نامە
pen/n هۆری حەیوان/
تەویلە/هەوێز/کۆتان
penal/ˈpi:nl/adj پەیوەندی بەسزایی
یاسایی هەیە
penalize/ˈpi:nəlaɪz/v ١- کەسێ سزادەدا
چونکە سەرپێچی یاسای کردووە
٢- وای لێ دەکا ئازار بچێژێ
penalty/ˈpenlti/n ١- سزا
٢- نرخەکەی بدا(سزا)٣- پەنالتی
penalty area/n ناوچەی
شوێنی- پەنالتی (سزا)
penance/ˈpenəns/n خۆسزادان بەرامبەر
ئەو کارە خراپەی کردوتە، کەفارەت
pence: penny/n پێنی:
پارەی خوردەی بەریتانی
pencil/ˈpensl/n پێنوس-پێنوسی دار
pencil-case/n جانتای پێنوس
pencil/v بە پێنوس دەنوسێ
pencil-sharpener/n پێنوس تیژکەر-
موقتاتە
pendant/ˈpendənt/n ملوانکە
pending/adj چاوەرێکراو-بڕیارلەسەرنەدراو
pending/perp هەتا- تا
pendulum/ˈpendjələm/n پەندۆل
penetrate/ˈpenɪtreit/v ١- دەبڕێ-
دەچێتە ناو ٢- تێ دەگا- مێشکی وەری دەگرێ
penetrating/ˈpenɪtreɪtɪŋ/adj
١- زیرەك- بیرتیژ
٢- دەنگ تیژ لە دوورەوە دەبیسترێ
penguin/ˈpeŋgwɪn/n بەتریق
penicillin/ˌpenɪˈsɪlɪn/n پەنسلین

بەزەخرەفە

pause/pɔ:z/n وەستانی کورت

pause/v ١-ماوەیێ دەوەستێ

٢-ماوەیێ بێدەنگ دەبێ

pave/peɪv/v ١- قیرتاو دەکا- ساخبێری دەکا ٢- شۆستەی دادەنێ

pavement/ˈpeɪvmənt/n شۆستەی شەقام

pavilion/pəˈvɪliən/n جێی خۆگۆرینی وەرزشوانان لە یاریگادا- چادرگا

paw/pɔ:/n چنگ

paw/v بە چنگ دەگرێ

pawn/pɔ:n/n ١- بەیدەق یان سەرباز لە یاری شەترەنجدا ٢- گەمەپێکەری بەردەستی خەلک.

pawn/v لە بارمتە دادەنێ

pay/peɪ/n کرێ- مووچە

pay/v پارەدەدا

pay back/v تۆلە دەکاتەوە

pay off/adj بەبەرهەم- ئاکام

pay off/v تەواوی پارەکە دەداتەوە کە قەردارە

pay up/v قەرد دەداتەوە

payable/ˈpeɪəbl/adj دەدرێتەوە- دەبێ بدرێ

payee/ˌpeɪˈi:/n پارەوەرگر

payment/ˈpeɪmənt/n ١- پارەدان ٢- قەرد دان ٣- بری ئەو پارەیەی کە پێویستە بدرێ

PC/ˌpi: ˈsi:/n کۆمپیوتەری کەسی ٢- بیروڕای پێشکەوتنخوازی ٣- پۆلیس

pea/pi:/n پۆلکە/دانی پاقلە/دنکی پاقلە

peace/pi:s/n ئاشتی- ئاسایش- هێمنی

peacetime/ˈpi:staɪm/n ماوەی ئاشتی

peaceful/ˈpi:sfl/adj ١- ئاشتیخواز ٢- هێمن و ئارام

peach/pi:tʃ/n خۆخ/قۆخ

peacock/ˈpi:kɒk/n تاوس

peak/pi:k/n لوتکە- پۆپکە نوکە تیژەکەی پێشەوەی هەندێ کلاو.

peak/v دەگاتە لوتکە

peal/pi:l/n ١-دەنگی زەنگ-زرمەی ٢-گرمەی هەور

peanut/ˈpi:nʌt/n فستەق- پاقلەی سودانی

pear/peə(r)/n هەرمێ

pearl/pɜ:l/n لوئلوئە/مرواری

peasant/peznt/n جوتیار

pebble/ˈpebl/n بەردێکی لووسەیخرە لە تەنکاوەهەیە

peck/pek/v دەنوکی لێدەدا- بەدەنوك دەخوا

peck/n ماچی خێرا- ماچی سەرگۆنا

peculiar/pɪˈkju:liə(r)/adj سەیر- ئاوازە- تایبەت

peculiarity/pɪˌkju:liˈærəti/n ١- سەیر و سەمەرەیی ٢- ئەدگارێکی تایبەت

pedagogical/ˈpedəgɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بە ڕێگاکانی وانەکارییەوە هەیە

pedal/ˈpedl/n پەیدان، پایدەر

pedal/v پەیدان لێدەدا

pedantic/pɪˈdæntɪk/adj زیاد لە پێویست پێگیری بەیاساو داب و نەریت دەکا

pedestal/ˈpedɪstl/n بنکەی ئەستوون

pedestrian/pəˈdestriən/n پیادە

pedestrian/adj تایبەت بە پیادە- ئاسایی

pedigree/ˈpedɪgri:/n ١- رەسەن و بنچینەیی گیانەوەر ٢- پێشینە، دەورووبەر

pee/pi:/v میز دەکا

pee/n میزکردن

paste/peɪst/n دۆشاو/سرێش-
paste/v بە چرك پێوە دەنێ/پێیست دەکا
pastel/ˈpæstl/adj رەنگی کراوە
pasteurized/ˈpɑːstʃəraɪzd/adj کوڵاو- هەوێنکراو
pastime/ˈpɑːstaɪm/n رابواردن- خولیا
pastoral/ˈpɑːstərəl/adj ١- کاروباری کەسیی وتایبەتی ٢- گوندی- لادێی
pastry/ˈpeɪstri/n هەویرکاری- هەویرەمەنی
pasture/ˈpɑːstʃə(r)/n پاوان- لەوەرگا
pasty/ˈpɑsti/n کولێرە بەگۆشت
pat/pæt/v دەست لەپشتی دەدا بە هێدی بۆ ئافەرین دەست لەپشتی دەدا
pat/n دەست لەپشت دان
pat/adv دەست بەجێ- بە بێ دوودڵی
pat/adj ئامادە/هەر لەسەر زمان بوو
patch/pætʃ/n ١- پنی پارچە شت- پنی کون ٢- پارچە زەوی
patch/v ١- پنی دەکا ٢- شتێ خێرا چاك دەکا ٣-پێکدێنێتەوە
patchwork/ˈpætʃwɜːk/n پنیداری/ پینەکردن ٢- جێ جێی قوماش رەنگاورەنگ
patchy/ˈpætʃi/adj ١- هەندێ لە- هەموی نا ٢- بڕی جیاجیا
pate/peɪt/n ١-پاتێ- هەریسە ٢-سەر
patent/peɪtnt/adj روون و ئاشکرا
patent/n مۆڵەتی داهێنان
patent/v مۆڵەتی داهێنان بەدەست دێنێ
patent leather/n پێستی رەونەقدار
paternal/pəˈtɜːnl/adj ١- باوکێتی/ باوکایەتی ٢- خزمێتی لە رێگای باوکەوە
paternity/pəˈtɜːnəti/n بوونە باوك- باوکێتی

path/pɑːθ/n رێگا رێباز- رێڕەو
pathetic/pəˈθetɪk/adj ١- بەزەیی پیا دێنەوە-خەمبار ٢- بەئازار ٣- زۆر خراپ ٤- لاواز و بێ کەلك
pathological/ˌpæθəˈlɒdʒɪkl/adj ١- نەخۆشیی: پەیوەندی بە نەخۆشیزانیییەوە هەیە ٢- نامافوول
pathology/pəˈθɒlədʒi/n نەخۆشیزانی
pathologist/pəˈθɒlədʒɪst/n ١- پسپۆر لە نەخۆشیزانی٢- پسپۆر لە هۆی مردن
patient/ˈpeɪʃnt/adj ئارام- ئارامگر- خۆگر
patient/n نەخۆش
patio/ˈpætiəʊ/n باخچەی ماڵ
patriot/ˈpætriət/n نیشتمانی- وڵات پەروەر
patriotism/ˈpætriətɪzəm/n نیشتمان پەروەری
patriotic/ˌpætriˈɒtɪk/adj نیشتمانی- وڵات پەروەر
patrol/pəˈtrəʊl/v نێشك دەگرێ- پاسەوانی دەکا
on patrol نێشکگری
patron/ˈpeɪtrən/n ١- پارێزەری ئەدەب و هونەر ٢- نەفەر مەعمیل
patronize/ˈpætrənaɪz/v ١- بەخۆبایی مامەڵە دەکا ٢- بەفیزەوە رەفتار دەکا(لەگەڵ کریار)
patronizing/ˈpætrənaɪzɪŋ/adj پرورخۆش- بەڵام لەخۆبایی
patter/ˈpætə(r)/n دەنگی کەڵ لێدانی هێواش دەنگی پێی منداڵان لەسەر قادرمە
patter/v هێدی دەنگی دێ وەك دەنگی لێدانی باران بەجامی پەنجەرە رێکخستنی هێڵ و شێوەی رەنگەکان
pattern/ˈpætn/n مۆدێل- شێواز- وێنەی نموونەیی شت
patterned/ˈpætənd/adj وێنەدار

دابەشکەر
٢- دیواری جیاکەرەوە
٣- دابەشکردن

partition/v دابەش دەکا

partner/ˈpɑːtnə(r)/n ١- هاوژین- هاوسەر ٢- هاوبەش- شەریك(دەوڵەت)

partner/v ١-سەمای لەگەڵ دەکا ٢-هاوبەش دەکا

partnership/ˈpɑːtnəʃɪp/n شەریکاتی

partridge/ˈpɑːtrɪdʒ/n کەو- سوسکە

party/ˈpɑːti/n ١-ئاهەنگ ٢- حیزب ٣- تیپ- تیم ٤- کۆمەڵە ٥- لا- لایەنێ لە

pass/pɑːs/n ١- پاس: نمرەی دەرچوون لە تاقیکردنەوە ٢- مۆڵەت ٣- ڕێگایەکی شاخاوی

pass/v ١- پاس دەدا- تۆپ بۆ هاوڕێکەی داوێ ٢- تێدەپەڕێ ٣- بەرەو رادەکێشێ ٤- بەسەر دەچێ (کات) ٥- بەسەر دەبا (کات)٦- بە فیرۆ دەدا (کات) ٧- لە تاقیکردنەوە دەردەچێ ٨-دەردەچوێنێ ٩- دەردەکا (یاسا) ١٠- (فەرمان) دەردەکا ١١- بەسەری ڕەت دەبێ ١٢- بەرپرسیاری دەخاتە ئەستۆی

pass water/v میز دەکا

pass away/v دەمرێ

pass-book/n دەفتەری حیسابی بانق

pass by/v لەبەردەمی تێدەپەڕێ

pass down/v بۆی دەمێنێتەوە

pass off/v دەشێوێنێ- ناراستی دەڵێ

pass on/v دەگەیەنێ/ بەدەست نامە-شتی-دەداتێ

pass out/v لەهۆش خۆیدەچێ- دەبوورێتەوە

passer-by/pɑːsə ˈbaɪ/n ڕێبوار

passable/ˈpɑːsəbl/adj ١- خۆی پێ دەرباز دەکرێ ٢- باشە عەیبی نییە ٣- دەکرێ بەکاربێ ٤- دەرفەتی لەسەر ڕۆیشتنی هەیە

passage/ˈpæsɪdʒ/n ١- ڕەوگە/ڕێڕەو ٢- دەهلیز ٣- پارچە نووسینێ ٤- بەرەدباز ٥- پەڕینەوە ٦- جۆگە- جۆگەلە ٧- کونەلوت ٨-بۆشایی دەم ٩- گەشتیدەریایی ١٠- تێپەڕین- بەسەرچوونی(کات)

passenger/ˈpæsɪndʒə(r)/n ڕێڤێنگ- ڕێبوار- نەفەر

passing/ˈpæsɪŋ/adj بەسەرچوو- تێپەڕیوو- تێپەڕیو

in passing کرا یان وترا بەخێرایی

passion/ˈpæʃn/n ١- ئەڤینیەکی گڕگرتوو ٢- ئەڤینیەکی سێکسی٣- سۆز ٤- هەڵچوونێکی توند- شەیدا

passionate/ˈpæʃənət/adj بەحەماس- هەڵچوو/گڕگرتوو

passive/ˈpæsɪv/adj ٢-خراپ٢- بێکاردانەوە ٣- سست ٤- بیناى نادیار لە ڕێزمان

passport/ˈpɑːspɔːt/n پاسپۆرت

password/ˈpɑːswɜːd/n ١-نهێنی ٢-نهێنی شەو ٣- هێمای نهێنی (لە کۆمپیوتەر)

past/ˈpɑːst/adj ڕابرد- بەسەرچوو- تەواو بوو

past/n ١- ڕابردوو/کاتی ڕابردوو ٢- ڕابردووی مرۆڤ ٣- شێوەی ڕابردوو/دەمی ڕابردوو

past perfect/n ڕابردووی تەواو- ڕابردووی دوور

past/prep ١- پاش ٢- مەزنتر/لە سەرووی

past it زۆر پیر دەبێ- دەکەوێتە ناوساڵانەوە

past/adv لە پێش

pasta/ˈpæstə/n هەریسە- تێکەڵە

parental/pə'rentl/n باوکانە- دایکانە

parenthood/'peərənthud/n باوکێتی و دایکێتی

parentheses/pə'renθəsi:z/n: کەوانە: دەستەواژەی نێوان دووکەوانە

parish/'pærɪʃ/n ١- ناوچەیەك کە کەنیسە و قەشەی خۆی هەبێ- ئەبرەشیە ٢- ناوچەیەك کە حکومەتێکی ناوچەیی لێبێ.

parishioner/pə'rɪʃənə(r)/n یەکێ لەئەندامانی ئەبرەشیە

parish council/n ١-ئەنجومەنی ئەبرەشیە ٢- ئەنجومەنی ناوچەیی(ئەنجومەنی گوند)

park/pa:k/n ١- باخچەی گشتی ٢- باخچەی گەورەی کۆشکێکی گوندی ٣- زەوییەکی بەرفرە بۆ کارێکی دیار ٤- پاریگا- گەراج-

park/v رادەگرێ

parka/'pa:kə/n جۆرە چاکەتێکە/ قاپوتێکی گەرمە کڵاوی لەگەڵدا

parking/'pa:kɪŋ/n گەراج- راگرتنی ئۆتۆمبیل

parking meter/n بژمێرێکە یان پێوەرێکە لەسەر شۆستە دانراوە بۆ ئەوەی ماوەی مانەوەی ئۆتۆمبیلەکەت وەربگرێ

parking ticket/n پلیتی سەرپێچیدان

parliament/'pa:ləmənt/n ١- پەرلەمان- یاسادانەران ٢- پەرلەمانتاران

parliamentary/ˌpa:lə'mentri/adj پەرلەمانی

parody/'pærədi/n ١- پارۆدی: جۆرە نوسینێکی ئەدەبییە، لاسای نوسینێکی تر دەکاتەوە بە نیازی گاڵتەجاری. ٢- نمونەیەکی خراپ...

parole/pə'rəul/n رەهاکردنی زیندانییەك بەر لە تەواوبوونی ماوەکەی بەمەرجێ رەفتاری چاك بکا

parrot/'pærət/n توتی- بەبەغا

parrot fashion/adv توتی ئاسا

parsnip/'pa:snɪp/n گێزەری سپی

part/pa:t/n ١- بەش- پارچە- بڕێ ٢- رۆڵ لە... ٣- بەش- پشکداری- پشك

partly/adv هەندێ- تا ئاستێ

part exchange/n گۆڕینەوەی شتی کۆن بە نوێ و پارە لەسەر دان

part of speech/n بەشی ئاخاوتن

part-time/adv دانێك- بەشەکاتێك لە

part/v جیادەکاتەوە- دوردەکەوێتەوە

partial/'pa:ʃl/adj دیارکراو- سنووردراو

partial to/adj شەیدا

partiality/ˌpa:ʃi'æləti/n بێلایەن نەبوون- بەلا دان

participate/pa:'tɪsɪpeɪt/v پشکداری دەکا

participant/pa:'tɪsɪpənt/n پشکدار

participation/pa:ˌtɪsɪ'peɪʃn/n پشکداری

participle/'pa:tɪsɪpl/n ناوی بکەر- ناوی بەرکار

particle/'pa:tɪkl/n گەرد- گەردیلە- پیت/ئامراز (لە رێزمان)

particular/pə'tɪkjələ(r)/adj ١- دیار- تایبەت ٢- کەسیی٣- دژوار

in particular/adj بەشێوەیەکی تایبەتی

particularly/adv بە تایبەت

particulars/n ١- درێژە٢- راستییەکان

parting/'pa:tɪŋ/n ١- جیابونەوە- لەیەك دابڕان ٢- خەتی دوکەرت کردنی پرچ بۆدوولا. داهێنانی پرچ لە ناوەڕاستی سەر بۆ دوولا.

partition/pa:'tɪʃn/n ١- جیاکەرەوە-

pantry/ˈpæntri/n ژوورێکی بچوکە بۆ هەڵگرتنی خۆراك وخواردن

pants/pænts/n پانتۆڵ

paper/peɪpə(r)/n ١- کاغەز٢- رۆژنامە ٣- تاقیکردنەوەی بە نوسین ٤- وتارە- وانە

on paper ١- لەسەر کاغەز- بەنووسین ٢- لە رواڵەت

paperback/ˈpeɪpəbæk/n بەرگی کاغەز

paper boy-girl ئەو کوڕەی یان ئەو کچەی رۆژنامە لەسەر ماڵان دابەش دەکا

paperwork/ˈpeɪpəwɜ:k/n کاری نووسین

paprika/ˈpæprɪkə/n بیبەری سوور (شیرینە تیژ نیە)

par/pɑ:(r)/n ئاست/ ناوەند

below par ئاستی نزمە

parable/ˈpærəbl/n چیرۆکێ مەغزای رەوشتی هەبێ چیرۆکی پەند ئامێز

parachute/ˈpærəʃu:t/n پەرەشوت

parachute/v بەپەرەشوت دەنیشێ- دێتەخوارێ

parade/pəˈreɪd/n ئاهەنگسازی

paradise/ˈpærədaɪs/n فیردەوس- بەهەشت/ شوێنێکی نمونەیی

paradox/ˈpærədɒks/n لە رواڵەت ناکۆك- ناکۆکی

paraffin/ˈpærəfɪn/n نەوتی سۆپا و لەمپا

paragraph/ˈpærəgrɑ:f/n پارچە نووسین- پاراگراف

parallel/ˈpærəlel/adj هاوڕێ- هاوڕێك- تەریب/وەك یەك

parallel/n ١- دووهێڵی تەریب ٢- هاوشان- هاوتەریب ٣- بەراوردکردن

paralyze/ˈpærəlaɪz/v ١- شەلەل دەبێ ٢- لەپەل و پۆ دەکەوێ ٣- ئیفلج دەبێ

paralysis/pəˈræləsɪs/n لەپەل وپۆ کەوتن- شەلەل، ڤالنجی- ئیفلیجی- لە کارکەوتن

paramedic/ˌpærəˈmedɪk/n فەرمانبەری فریاکەوتن

paramilitary/ˌpærəˈmɪlətri/adj عەسکەری ئاسا

paramount/ˈpærəmaunt/adj سەرەکی- زۆر گرنگ

paranoia/ˌpærəˈnɔɪə/n هەست بەستەم و چەوساندنەوە کردن/خوو بەچەوساندنەوە وەرگرتن (نەخۆشیەکی عەقڵیە)/ پارەنۆیا، گومانگرتن

paranoid/ˈpærənɔɪd/adj توشبو بە نەخۆشی هەست بە چەوساندنەوە کردن/ گومانگرتوو

paraphernalia/ˌpærəfəˈneɪliə/n کۆمەڵێ‌شتی جیا بۆ مەبەستێکی دیار

paraphrase/ˈpærəfreɪz/v دوبارە داڕێژتنەوە بە نیازی زیاتر دەقەکە ئاسان بکا

parasite/ˈpærəsaɪt/n گیانەوەر یان روەکی مشەخۆر

paratroops/ˈpærətru:ps/n سەربازی پەرەشوتەوان

par avoin/n بە فرۆکە/ پۆستی ئاسمانی

parcel/ˈpɑ:sl/n دەستە/گورزە

parcel/v دەپێچێ و دەنێرێ

parch/pɑ:tʃ/v لە تینووا دەیمرێنێ (زۆر تینوو دەبێ)

pardon/ˈpɑ:dn/n ببورە (دوبارە بکەوە تێنەگەیشتم)

pardon/v دەبورێ لە

pardonable/ˈpɑ:dnəbl/adj (تاوانێ) دەکرێ ببورێ، لێ بوردن هەڵدەگرێ

parent/ˈpeərənt/n دایك و باوك

paint box/ˈpeɪntbɒks/n قوتوی بۆیه
paintbrush/ˈpeɪntbrʌʃ/n فلچەی وێنەکردن/بۆیەکردن
paintwork/ˈpeɪntwɜːk/n ڕووی بۆیەکراو- بۆیەچیەتی
paint/v ١- بۆیە دەکا ٢- وێنە دەکا بەبۆیەی زەیتی
painter/ˈpeɪntə(r)/n ١- بۆیەچی ٢- وێنەکێش
painting/ˈpeɪntɪŋ/n ١- کاری وێنەکێشان ٢- وێنەی زەیتی ٣- بۆیەکردنی خانوبەرە
pair/peə(r)/n جووت- شتی دووبەش- جووتە
in pairs بە جوتە، دوودوو
pair/peə(r)/v ١- دووکەس لەیەك نزیك دەکاتەوە ٢- جووت پێك دێنێ
pajamas=pyjamas/n بێجامە
pal/pæl/n برادەر- هاوڕێ
palace/ˈpæləs/n کۆشك
palate/ˈpælət/n بەشی سەرەوەی ناو دەم
pale/peɪl/adj زەرد هەڵگەراو- تاری/ زەردی تاری
palette/ˈpælət/n تابلۆی تێکەڵکردنی ڕەنگەکان
pall/pɔːl/n بێزاردەبێ/دەکا/تاقەتی لێ دەبڕێ
pallid/ˈpælɪd/adj زەردهەڵگەراو/ سپی هەڵگەراو (لە ترسا)
pallor/ˈpælə(r)/n زەرد هەڵگەران
palm/pɑːm/n ١- ناولەپ ٢- دارخورما
palm/v فێڵی لێ دەکا- دەیخەپێنێ
palmtop/n کۆمپیوتەرێ بەقەد ناو لەپ
paltry/ˈpɔːltri/adj زۆر بچوك وبێ قیمەت- پووچ- کەم بەها
pamper/ˈpæmpə(r)/v نازی دەداتێ/ بەناز مامەڵەی لەگەڵ دەکا بەنەرمی لەگەڵی دەجوڵێتەوە
pamphlet/ˈpæmflət/n نامیلکە/ نامیلکەی زانیاریو فەرمایشت
pan/pæn/n قازان، مەنجەڵ
pancake/ˈpænkeɪk/n زەلابیە
panda/ˈpændə/n پاندا/ورچ ئاسا
pandemonium/ˌpændəˈməʊniəm/n هەراوهۆریا
pander/ˈpændə(r)/v قایل دەکا/تێردەکا
pane/peɪn/n شوشەی پەنجەرە
panel/ˈpænl/n ١- دەستەی شارەزایان ٢- پارچە داری، کانزایی، شوشەیی کە بەشێکی دەرگا یان دیوار پێك دێنێ ٣- تابلۆی بژێر
pang/pæŋ/n هەستێکی لە ناکاوی توندی ئازار- برسی- تاوان
panic/ˈpænɪk/n تۆقین: هەستێکی لە ئەدواییدا مرۆڤ ڕەفتاری نابەجێ دەکا
panic/v توشی ترس دەبێ
panorama/ˌpænəˈrɑːmə/n پانۆراما-دیمەن
pant/pænt/v هانەهانی دێ- توشی هەناسەبڕکێ دەبێ
pant/n هانەهان
patheism/n مەزهەبی یەکێتی بوون بوونی خوا لە هەموو شتێ (سۆفیاتی ئیبن عەرەبی)
panther/ˈpænθə(r)/n پشیلەی گەورەیدڕندە پشیلەیەکی ڕەشی کێویە
panties/ˈpæntiz/n بنکراس
panties/n جلی بنەوەی ئافرەتان لە ناوقەد بەرەو خوار- دەرپێی ژنان
pantihose/ˈpæntihəʊz/n کۆلۆن: جۆرە گۆرییەیەکی ئافرەتانە لەژێرەوە لەبەر دەکرێ
pantomime/ˈpæntəmaɪm/n شانۆیی پانتۆمایم

Pp

P-p/piː/ پیتی شازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

pace/peɪs/n ١- هەنگاو- شەقاو ٢- خێرایی

pacemaker/ˈpeɪsmeɪkə(r)/n ١- خێرایی دیارکەر ٢- ئیدانی دڵ وەرگر/ڕێکخەری تریەی دڵ

pace/v لەسەرخۆ هەنگاو دەنێ

pacifism/ˈpæsɪfɪzəm/n مەزهەبی ڕەتکەرەوەی شەڕ مەزهەبی ئاشتەوەری- ئاشتەوەری، نەرمڕەوی، بێشەڕی

pacifist/ˈpæsɪfɪzəm/n بەشداری شەڕ ناکا، نەرمڕەو، ئاشتوەر

pacify/ˌpæsɪfaɪ/v هێور دەکاتەوە

pack/pæk/n ١-پێچراو٢-پاکەت- دەستە ٣-مێگەل ٤-ڕەو ٥-کاغەزی قومار

pack/v ١- کەلوپەل خۆی ئامادەدەکا/ خڕ دەکاتەوە

pack up/v کاری خۆی تەواو دەکا- دەپێچێتەوە/ لەکار دەدوەستێ

package/ˈpækɪdʒ/n پێچراو- دەستە- بەکۆمەڵ

package/v لە کارتۆن دادەنێ، دادەپۆشێ

package holiday/n گەشتی بەخۆڕایی

packet/pækɪt/n پاکەت

packhorse/n بارگین/بارگیر

packing/ˈpækɪŋ/n دانانی شت لە ناو سندوق یان جانتا

packing-case/n سندوقێکیدارە شتی لەناو دادەنرێ

pact/pækt/n ١- ڕێککەوتنی ڕەسمی ٢- پەیمان ٣- سوێند

pad/pæd/n ١- لباد: لەفاق ٢- دەستەیەک کاغەز ٣- بنکەی هەڵسان- بنکەی دەرچوون ٤- بن پێی هەندێ گیانەوەر وەک سەگ

pad/v پڕ دەکا

pad/v بە سوکی و بێ دەنگی دەڕوا

paddle/ˈpædl/n سەوڵ

paddle/v سەوڵ لێ دەدا

paddle/v بەپێ‌خواسی لە تەنکاو دەڕوا

paddock/ˈpædək/n کێڵگەی بچووک بۆ بەخێوکردنی ئەسپ

padlock/ˈpædlɒk/n قوفل

padlock/ˈpædlɒk/v قوفل دەدا

pediatrician/ˌpiːdiəˈtrɪʃn/n پزیشکی- پسپۆری منداڵان

pagan/ˈpeɪgən/adj بتپەرست،وەسەنی،بێ‌دین

paganism/ˈpeɪgənɪzəm/n بتپەرستی، وەسەنیەت

page/peɪdʒ/n ١-لاپەڕە- پەڕ ٢-کوڕ

page/v ناوی کەسێ بەدەنگ بەرزکەرەوە بانگ دەکا

page ant/n ١- فیستیڤاڵێکە خەڵک جلی مێژوویی (کۆن)لەبەردەکەن ٢- هەرئاهەنگێ ڕەنگاورەنگ بێ

paid/peɪd/v دای (پارەی دا)، درا

pail/peɪl/n سەتڵ- پەقرەچ

pain/peɪn/n ١- ئازار- ئەشکەنجە ٢-بێزار ٣-خەم

pain/v ئازاری دەدا

pained/adj بۆنی ئازارو ئەشکەنجەی لێدێ

painful/ˈpeɪnfl/adj بەئازار

painless/ˈpeɪnləs/adj بێ ئازار

painkiller/ˈpeɪnkɪlə(r)/n ئازارکوژ/ئازاربەر/ هێورکەرەوە

painstaking/ˈpeɪnzteɪkɪŋ/adj زۆر وورد- زۆر لەسەرخۆ

paint/peɪnt/n بۆیە- ڕەونەقکەر/ بۆیەی ڕەنگاوڕەنگی زەیتی

٢- مۆسیقای بەرایی/دەستپێك

overturn/ˌəʊvəˈtɜːn/v
سەراوگێر دەكا/سەراوبن دەكا

overweight/ˌəʊvəˈweɪt/adj
دبە: زۆر قەڵەو
هورگە- هورگۆ- هورگن

overwhelm/ˌəʊvəˈwelm/v
١-وا لەیەكێ بكەی هەستێكی بەسۆزی هەبێ
٢-هەرەس بە یەكێ بێنێ
٣-یەكێ لە شەڕ بشكێنی، ببەزێنی
٤-دایدەپۆشێ

overwork/ˌəʊvəˈwɜːk/v
زۆر كاردەكا- خۆی دەكوژێ
خۆی دەهێوژێنی- زیاد لە پێویست كاردەكا

owe/əʊ/v قەردار: قەرد وەردەگری/ قەرداری تۆم

owing/ˈəʊɪŋ/adj قەرد هێشتا نەدراوە

owing to/prep بەهۆی، چونكە

owl/aʊl/n كوندەبەبۆ

own/əʊn/det بەچاوی خۆم- هی خۆم- بە خۆم

own/v هەیتی

own up/v دان دەنێ

owner/ˈəʊnə(r)/n خاوەن- خودان

ownership/ˈəʊnəʃɪp/n خاوەنێتی- خاوەنداری

ox/ɒks/n گای خەسێنراو

oxygen/ˈɒksɪdʒən/n ئۆكسجین

oyster/ˈɔɪstə(r)/n گوێچكە ماسی

ozone/ˈəʊzəʊn/n ئۆزۆن

ozone layer/n چینی ئۆزۆن

باش دەپشکنێ و ئەوەی پێویست بێ چادەکا یان دەگۆڕێ

overhead/ˈəuvəhed/adj سەرسەر/ هەڵواسراو

overhead/ˈəuvəhed/adv لە ئاسمان/ لەسەرسەر

overheads/ˈəuvəhedz/n خەرجیات ئەوەی پێویستە خەرج بکرێ لە...

overhear/ˌəuvəˈhɪə(r)/n
١- بەسەردادەکەوێ
٢- بەرێکەوت گوێی لێ دەبێ

overjoyed/ˌəuvəˈdʒɔɪd/adj
زۆر کەیف خۆش
شاد- لە خۆشیا باڵ دەگرێ

overland/ˈəuvəlænd/adj
زەمینی: گەشتی زەمینی نەك ئاسمانی و دەریایی

overlap/ˌəuvəlæp/v
١- دەکەونە سەریەك
٢- لە هەندێك لاوە بەیەك دەچن

overleaf/ˌəuvəˈliːf/adv لاپەڕەکەی‌تر/ پشتەوەی ئەم پەڕە

overload/ˌəuvəˈləud/v زیاد لە پێویست باردەکا

overload/v زیاد لە پێویست دادەگرێ باری موەلیدەگران دەکا

overlook/ˌəuvəˈluk/v
١-دەڕوانێتە سەر/بەسەری ڕەت دەبێ
٢- گوێ پێ نادا- فەرامۆش دەکا

overnight/ˌəuvəˈnaɪt/adj شەوانە/ جانتای شوانە(ماوەی کورت)
٢- زۆر لەناکاو لە نێوان شەو و ڕۆژێ
٣- چاوترووکانێ ڕوودەدا

overpass/ˈəuvəpɑːs/n ئۆڤەر پاس بەردەبازی سەری: جۆرە پردێکە ڕێگایەك لەسەر ڕێگایەك هەڵدەگرێ

overpower/ˌəuvəˈpauə(r)/v دەیبەزێنێ- دەیپشکنێ

overrate/ˌəuvəˈreɪt/v زیاد لە پێویست پیای هەڵدەڵێ، بەشان وباڵی هەڵدەدا

override/ˌəuvəˈraɪd/v ١- فەرامۆش دەکا
٢- دەبڕێ (ڕێ) ٣- سوار دەبێ تا ماندوی دەکا (ئەسپ)

overrule/ˌəuvəˈruːl/v بڕیاری کەسانی دی هەڵدەوەشێنێتەوە- بەهیچ نازانێ

overrun/ˌəuvəˈrʌn/v ١- ڕادەماڵێ
٢- دادەگرێ- ناوچەکە
٣- درێژی دەداتێ

overseas/ˌəuvəˈsiːz/adj بیانی- دەرەکی

overseas/adv لە دەرەوە- لەپشت دەریا

oversee/ˌəuvəˈsiː/v چاودێری‌دەکا

overshadow/ˌəuvəˈʃædəu/v ١-کەمی‌دەکا
٢- لە شان و شەوکەتی کەم دەکاتەوە

oversight/ˈəuvəsaɪt/n ١-هەڵەی ناچاری
٢- هەڵەی بێ مەبەست

oversimplify/ˌəuvəˈsɪmplɪfaɪ/v
زیاد لە پێویست سانا/ئاسانی- دەکا

oversleep/ˌəuvəˈsliːp/v زیاد لەپێویست دەنوێ و درەنگ لە خەو هەڵدەستێ

oversoul/n گیانی بەرز/ ڕاستی ڕەها

overt/adj ئاشکرا- ڕوون- نانهێنی

overtly/adv بەراشکاوی- بەئاشکرایی

overtake/ˌəuvəˈteɪk/v وەپێش دەکەوێ/ بەپشتی ڕەت دەبێ

overthrow/ˌəuvəˈθrəu/v ١- بەلای دەنێ
٢- لەسەر کورسی دەسەڵات لای دەبا/ دەسەڵاتی لێ دەستێنێ

overtime/ˈəuvətaɪm/n کاتی زێدە کارکردن

overtone/ˈəuvətəun/n واتای شاراوە/ هێماو واتای شاراوە/ ڕەنگی ڕوناکی

overture/ˈəuvətʃuə(r)/n
١- هەنگاوی برایانە/ ڕێ‌خۆشکردن

outskirts/ˈautskɜ:ts/n- دەرموەی شار- دەوروبەری شار
outspoken/autˈspəukən/adj قسەلەروو- جەسوور
outstanding/autˈstændɪŋ/adj
١- زۆر باش- نایاب
٢- نەدراو (پارەی نەدراو)
٣- نەکراو (کاری نەکراو)
outstretched/ˌautˈstretʃt/adj
راکشاو- درێژکراو
outward/ˈautwəd/n چوون/دەرەوە
outward and return چوون و گەرانەوە
outwardly/adv دەرەکی لە
پەروی دەرەوە
outwards/ˈautwədz/adv
بەرەو دەرەوە
outweigh/ˌautˈweɪ/v گرنگترە لە-
بایەخی زیاترە لە
outwit/ˌautˈwɪt/v ١- زیرەکترە لە
٢- بە ئاین و ئۆین ترە
٣- بە زیرەکی لە نەیارەکەی دەباتەوە
oval/ˈəuvl/adj هێلکەیی
ovary/ˈəuvəri/n هێلکە دان
ovation/əuˈveɪʃn/n ١- چەپڵە لێدانی زۆر ٢- هوتاف لێدان
oven/ˈʌvn/n تەنور- فەرن
over/ˈəuvə(r)/adv ١- لەسەر-
لەسەرەوە- لەلای تر
٢- لەوێ ٣- پاشماوە
٤- زیاتر لە ٥- لە سەراپا- هەموولایێ
٦- جارێکیتر لەبەراییەوە
٧- لەسەر/لەبارەی
over/adj ١- تەواوبوو
٢- زۆر- زیاد لە پێویست
overall/ˌəuvərˈɔ:l/adj هەمووی تێکرا
overall/adv هەمەلایەنە - هەرهەمووی
overall/ˈəuvərɔ:l/n سەدریە
overawe/ˌəuvərˈɔ:/v دەتوقێنێ- دەترسێنێ
overbalance/ˌəuvəˈbæləns/v سەنگی خۆی لەدەست دەدا، دەکەوێ- بەلا دەکەوێ- بەلا دادێ
overcast/ˌəuvəˈkɑ:st/adj هەورە غێمە- سامال نیە
overcharge/ˌəuvəˈtʃɑ:dʒ/v
زیاد لەپێویستی لێ دەستێنێ
overcoat/ˈəuvəkəut/n پالتۆ
overcome/ˌəuvəˈkʌm/v ١- زال دەبێ- دەیشکێنێ٢- هەرەس پێ دێنێ
٣- لاوازی دەکا
overcrowded/ˌəuvəˈkraudɪd/adj
قەرەبالغ
overdo/ˌəuvəˈdu:/v زێدەکاری دەکا/
زیاد لەپێویست دەکا
زیاد لەپێویست دەکوڵێنێ
overdose/ˈəuvədəus/n ١- دەرمانی زیاد لە پێویست ٢- دەرمانی کوژەر
خەرجی سەربار
overdraft/ˈəuvədrɑ:ft/n
overdrawn/ˌəuvəˈdrɔ:n/adj
قەرداری بانق
overdue/ˌəuvəˈdju:/adj گیرۆبوو- دواکەوتو
overestimate/ˌəuvərˈestɪmeɪt/v
١- پیاهەڵدەدا ٢- پێوە دەنێ
٣- موبالەغە دەکات
overflow/ˌəuvəˈfləu/v ١- وەمبەر شالاوی دەدا ٢- ئاو بەرکەنار دەکەوێ
overgrown/ˌəuvəˈgrəun/adj
١-بەدارو روەکی فەراموشکراو داپۆشراو
٢-زیاد گەشە کردو
overhang/ˌəuvrˈhæŋ/v
شۆردەبێتەوە- دەکەوێ- دێتە خوارێ
overhaul/ˌəuvəˈhɔ:l/v

١- دەرکەوتنێکی/ پەیدابونێکی لەناکاو
٢- بەرپابوون- تەقینەوە
outburst/ˈautbɜːst/n ١- تەقینەوە (لە قسان) ٢- بە ڕوودا شاخان
outcast/ˈautkɑːst/n ناپەسند- نەویستراو/ دەرکراو
outclass/ˌautˈklɑːs/v باشترە لە زاڵ دەبێ
outcome/ˈautkʌm/n بەرهەم- ئاکام
outcry/ˈautkraɪ/n هاوار- ئارەزایی
outdated/ˌautˈdeɪtɪd/adj کۆن- بێسوود- لەکارکەوتوو
outdo/ˌautˈduː/v دەباتەوە لە- زاڵ دەبێ
outdoor/ˈautdɔː(r)/adj دەرەکی
outdoors/ˌautˈdɔːz/adv لە دەرەوە
outer/ˈautə(r)/adj دەرەکی- دوور لە مەڵبەند
outermost/ˈautəməust/adj دوورترین خاڵ
outfit/ˈautfɪt/n ١- کەلو پەل- تاخمە جلوبەرگی رێك و پێك و شیاو
٢- کۆمپانیا- دەزگا
outgoing/ˈautgəuɪŋ/adj ١-کۆمەڵایەتی- مرۆڤدۆست- کراوە
٢- دەست لەکار هەڵگرتوو
outgoings/ˈautgəuɪŋz/n خەرجیات- بژێوی
outgrow/ˌautˈgrəu/v گەشە دەکا بۆیە جلە کۆنەکانی بۆ تەنگ دەبێ
outing/ˈautɪŋ/n دەرچوون- گەشت
outlandish/autˈlændɪʃ/adj سەیرو نائاسایی
outlast/ˌautˈlɑːst/v ١- زیاتر دەمێنێتەوە
٢-زیاتر بەرگە دەگرێ

outlaw/ˈautlɔː/n چەتە- تاوانبار
outlaw/v یاساغ دەکا
outlay/ˈautleɪ/n بڕی تێچو
outlet/ˈautlet/n دەرچە
outline/ˈautlaɪn/n پوختە
outline/v پوختە دەکا
outlive/ˌautˈlɪv/v لە هی تر زۆر تر دەژی
outlook/ˈautluk/n ١- دیمەن ٢- هەڵوێست
outlying/ˈautlaɪɪŋ/adj دوور/دوور لە مەڵبەند
outmoded/ˌautˈməudɪd/adj کۆن- مۆدەی نەماوە
outnumber/ˌautˈnʌmbə(r)/v زۆرتر دەبێ لە
out-patient/ˈautpeɪʃnt/n نەخۆشی دەرەکی
output/ˈautput/n ١- ئاکام
٢- دەرچو (لەکۆمپیوتەر)
outrage/ˈautreɪdʒ/n ١- ئەتك- شەرمەزارییە بۆ مرۆڤایەتی
٢- توڕەیی توند/دەستدرێژی
outrage/v توڕەی دەکا/دەستدرێژی دەکا
outrageous/autˈreɪdʒəs/adv ١- پەرگر- زێدە ٢- سەیر و نائاسایی/ ڕەوشت بەزێن
outright/autraɪt/adv ١- بە ڕاشکاوی- ڕووبەروو ٢- یەکسەر- بەیەك جار
outright/autˈraɪt/adj تەواو ڕوون
outset/ˈautset/n بەرایی- دەستپێك
outside/ˌautˈsaɪd/n ڕووی دەرەوە- دەرەوەی باڵەخانە
at the outside بەزۆری- بەلایەنی هەرەزۆری
outside/ˌautˈsaɪd/adj دەرەکی- دەرەوە/دەری
outsider/ˌautˈsaɪdə(r)/n ١- غەوارە
٢- کەسێ یان گیانەوەرێ کە چاوەڕێ نەکرێ بباتەوە
outsize/ˈautsaɪz/adj نائاسایی- فرە گەورە

organize/ˈɔːgənaɪz/v ڕێك دەخا
organized/adj ڕێکخراو، ڕێك و پێك
organizer/ˈɔːgənaɪzə(r)/n ڕێکخەر
orient/ˈɔːriənt/n ڕۆژهەڵات
oriental/ˌɔːriˈentl/adj ڕۆژهەڵاتی
orientalism/ˌɔːriˈentəlɪzəm/n
ڕۆژهەڵاتناسی
orientalist/ˌɔːriˈentəlɪst/n
ڕۆژهەڵاتناس
orientate/ˈɔːriənteɪt/v خۆی ڕادێنێ–
خۆی دەگونجێنێ/ ئاراستە دەکا
orientated/ˈɔːriənteɪtɪd/adj
ئاراستەکراو
orienteering/ˌɔːriənˈtɪərɪŋ/n
وەرزشی دۆزینەوەی ڕێگا
بەهۆی نەخشەوە
origin/ˈɒrɪdʒɪn/n ڕەسەن– بنەچە–
ژێدەر
original/əˈrɪdʒənl/adj
١– ڕەسەن سەرەکی– یەکەم
٢– نوێ– داهێنەر– ڕەسەن (نەك کۆپی)
original/n ڕەسەنێتی
originally/adv لەبەرایی‌دا/
بەشێوەیەکی داهێنەرانە
originate/əˈrɪdʒɪneɪt/v
١– دەست پێ دەکا ٢– دادەهێنێ
ornament/ˈɔːnəmənt/n ڕازاوەیی–
شتی ڕازاندنەوە–جوانکاری
ornamental/ˌɔːnəˈmentl/adj ڕازاوە
ornate/ɔːˈneɪt/adj زەخرەفەکراو–
سەرنج ڕاکێش
ornithology/ˌɔːnɪˈθɒlədʒi/n
باڵندەناسی
ornithologist/ˌɔːnɪˈθɒlədʒɪst/n
باڵندەناس
orphan/ˈɔːfn/n هەتیو– هەتیم–
بێ باوك و دایك

orphan/v هەتیو دەبێ
orphanage/ˈɔːfənɪdʒ/n خانەی بێ دایك و
باوکان، هەتیوگە– هەتیوخانە
orthodox/ˈɔːθədɒks/n کۆن– داب و نەریتی
ئەرسەدۆسکی– کۆنەپەرستی– ڕاستڕەوی
ostentatious/ˌɒstenˈteɪʃəs/adj
١– سەرسامکەر ٢– فریودەر
٢– خۆهەڵکێش
ostracise/ɒstrəsaɪz/v بێبەری دەکا–
دەست بەرداری دەبێ/لەگەڵی قسەناکەن
ostrich/ˈɒstrɪtʃ/n نەعامە
other/ˈʌðə(r)/det نی تر، ئیدی
other than بێجگە– بێجگە– بەشێوەیەکی‌تر
in other words بەجۆرێکی تر– ئەگەرنا
otter/ˈɒtə(r)/n سەگی دەریا– ڕێوی دەریا
ouch/autʃ/interj ئاخ
ought to/ˈɔːt tu/modal واباشە– پێویستە–
واچاوەڕێ دەکرێ
ئاونس–یەکەی کێشی‌ئینگلیزی
ounce/auns/n
our/ɑː(r), ˈauə(r)/pron هی ئێمە
ourselves/ɑːˈselvz, auəˈselvz/pron
خۆمان– بەخۆمان
by all ourselves هەر بەخۆمان
بەتەنیا (بێ یارمەتی کەسانی دی)
out/aut/adv ١– بەرەو دەرەوە
out/adj ٢– دەرەوە
out/adv ٣– لە دەرەوە ٤– دەردەکەوێ
٥– هەڵدێ ٦– مۆدەی نەماوە
٧– کوژاوە ٨– ناکرێ
٩– بەرز ١٠– دوور لەکەنار
out of لە
outback/ˈautbæk/n دوور
outboard motor ماتۆڕی دواوەی–
پشتەوەی بەلەم
outbreak/ˈautbreɪk/n

opposed/adj رکابەر

opposite/ˈɒpəzɪt/adj - adv بەرامبەر – پێچەوانە

opposite/prep ڕاستەوخۆ– بە لایەکی تر

opposite/n پێچەوانە

opposite number/n هاوشان– هاوتا– هاوکار

opposition/ˌɒpəˈzɪʃn/n رکابەری– ئۆپۆزسیۆن بەرهەڵستی– بەرهەڵست

oppress/əˈpres/v سەرکوت دەکا– دەمکوت دەکا، دەچەوسێنێتەوە

oppressed/adj چەوساوە

oppression/əˈpreʃn/n چەوساندنەوە

oppressive/əˈpresɪv/adj دژە ئازادی– سەرکوتکەر

oppressor/əˈpresə(r)/n چەوسێنەر– ستەمکار

opt/ɒpt/v ١– هەڵدەبژێرێ– بریار دەدا کە.. ٢– بەپەسند دەزانێ ٣– دەکشێتەوە لە– پاشەکشێ دەکا لە..

optical/ˈɒptɪkl/adj بینایی– پەیوەندی بە بینینەوە هەیە

optical illusion/n لەخشتەبەر

optician/ɒpˈtɪʃn/n پسپۆری بینایی/پسپۆری چاو

optimism/ˈɒptɪmɪzəm/n گەشبینی

optimist/ˈɒptɪmɪst/n گەشبین

option/ˈɒpʃn/n سەربەستی هەڵبژاردن/ئارەزوومەندی

optional/ˈɒpʃənl/adj ئارەزوومەندانە

or/ɔ:(r)/conj یان

or so نزیکەی

oral/ˈɔ:rəl/adj زارەکی/ پەیوەندی بە "دەم"ەوە هەیە

orange/ˈɒrɪndʒ/n ١– پرتەقاڵ ٢– رەنگ پرتەقاڵی– پرتەقاڵی ٣– ئاوی پرتەقاڵ

orator/ˈɒrətə(r)/n وتاربێژ

orbit/ˈɔ:bɪt/n ١–مەدار٢– ڕووگە ٣– بازن

orbit/v دەسوڕێتەوە

orchard/ˈɔ:tʃəd/n بیستان

ordeal/ɔ:ˈdi:l/n ئازار– ئەشکەنجە– مێحنەت

order/ˈɔ:də(r)/n ١– یەک لەدوای یەک– ڕێکخستن ٢–سیستەم ٣– فەرمان ٤– داوا

out of order/adj ١– لەکارکەوتو– ناشیرین ٢– کرێت– بێ ڕێز

order-form/n لیستەی داواکاری

order/v ١– فەرمان دەکا ٢– داوای خواردن دەکا

orderly/adj ڕێك و پێك– جوان رەفتار– رەفتار کۆك

orderly/n کارمەندی نەخۆشخانە/سەرباز

ordinal/ˈɔ:dɪnl/n ژمارەیەك لە دوا یەکی وەك یەکەم، دووەم...

ordinary/ˈɔ:dnri/adj ئاسایی– ساکار

ordinarily/ˈɔ:dnrəli/adv بەشێوەیەکی گشتی

ore/ɔ:(r)/n کانزای خاو، فلز

organ/ˈɔ:gən/n ئەندام

organ/n ئۆرگن (ئامێری مۆسیقی)

organist/ˈɔ:gənɪst/n ئۆرگن ژەن

organic/ɔ:ˈgænɪk/adj ١– ئەندامیی– ئۆرگانیی ٢– زیندویی (ماددەی زیندوو)

organism/ˈɔ:gənɪzəm/n بونەوەرێکی زیندوو/رووەك و گیانەوەر

organization/ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n ڕێکخراو/ڕێکخستن

یەك لایەنە/ یەك لا

one way/adj یەك ڕێ/ یەك ئاراستە

ongoing/ˈɒngəʊɪŋ/adj بەردەوام

onion/ˈʌnjən/n پیاز

on-line/ˈɒn ˈlaɪn/adj بەستراوە

بە كۆمپیوتەر/لەسەرهێڵە

onlooker/ˈɒnlʊkə(r)/n ١- ڕێبوار

٢- گەراهیدە- شایەد

only/ˈəʊnli/adj تەنیا- باشترین

only-child/n تاقانە، ئێكانە

only/adv بەتەنێ- تەنیا

not only-but also نەك تەنیا... بەڵكو..

only just ١- بۆماوەیەكی كورت

٢- بەخورتی- بە دژواری- بەدەگمەن

only/conj بەڵام- بێجگە

onset/ˈɒnset/n ١-بەرایی، دەستپێك

٢-هێرش

onslaught/ˈɒnslɔːt/n هێرشێكی توند

onto/ˈɒntə/prep لەسەر

be onto sb ١- ڕیسوای دەكا

٢- لەگەڵی دەدوێ- ڕازی دەكا

onward/ˈɒnwəd/adv

١- لە ئێستاوە- لەمەودوا

٢-بەرەو پێشەوە

١- ئوێی دەچۆڕێ

ooze/uːz/v

٢- دێتەخوارێ- خوێنی لێدێتەخوارێ

ooze/n قەوزە- لیتە

op/ɒp/n كرداری نۆژداری

opaque/əʊˈpeɪk/adj لێڵ-

شاراوە- دژوار

open/ˈəʊpən/adj ١- كراوە (دانەخراو)

٢- پاك: دڵ و زمانی وەك یەكە

٣- كراوە(سینگ كراوە)

٤- دانەپۆشراو

٥- مێشك كراوە ٦- دەرەوە

٧- چاركراوە٨- بەخشندە- دانیار

openly/ˈəʊpənli/adv بەراشكاوی

openness/ˈəʊpənəs/n كراوەیی- ڕاستگۆیی

open/v دەكاتەوە

open out/v فراوان دەبێ- دەگرێتە خۆ

opening/ˈəʊpənɪŋ/n ١- سەروتار٢- كون

٣- دەرفەت- دەلیڤە٤- پۆستی چۆڵ

٥- ئامەنگی كردنەوەی...

opening/adj یەكەم

opera/ˈɒprə/n ئۆپێرا

operatic/ˌɒpəˈrætɪk/adj ئۆپێرایی

opera house/n شانۆ

operate/ˈɒpəreɪt/v ١- بە ئیشی دێخی-

دەداتە ئیش ٢- كار دەكا لە بەرژەوەندی

٣- كار دەكا- شۆل دەكا

٤- نەشتەرگەری دەكا

operating system/n سیستەمی

ئیش پێكردن(لە كۆمپیوتەر)

operating theatre ژووری نۆژداری

operation/ˌɒpəˈreɪʃn/n ١- چالاكی-

كۆمپانیای بازرگانی

٢- نەشتەرگەری

٣- چۆنیەتی كاركردنی...

in operation دەست بەكاردەكا

operational/ˌɒpəˈreɪʃənl/adj

١-پەیوەندی بە چۆنیەتی كاركردن هەیە

٢- ئامادەیە بۆ...

operative/ˈɒpərətɪv/adj كاریگەر

operator/ˈɒpəreɪtə(r)/v ١- فەرمانبەری

تەلەفۆن ٢- كارپێكەر

٣- خاوەن كۆمپانیا

opinion/əˈpɪniən/n ١- ڕا ٢- ڕای گشتی

opium/ˈəʊpiəm/n ئەفیۆن/تلیاك

opponent/əˈpəʊnənt/n نەیار- دژ- ڕكابەر

opportunity/ˌɒpəˈtjuːnəti/n

دەرفەت- بۆنە

oppose/əˈpəʊz/v ١- ڕكابەری دەكا

٢- بەرەنگاری دەكا- دژی دەوەستێ

دەکاتەوە

خۆی لیّرزگار دەکا

off-peak/ˌɒf ˈpiːk/adj بە سود بۆ کاتی ئاسایی

off-putting/ˈɒf pʊtɪŋ/adj ناپەر دڵ- بیّزراو

offset/ˈɒfset/v ١- بۆی دەبژیّرتەوە ٢- بەرامبەر دەکا

offset/ˈɒfset/n ئۆفسیّت

offshore/ˌɒfˈʃɔː(r)/adj نزیك دەریا- نزیك کەنار- رەشی دەریا

offside/ˌɒfˈsaɪd/adj ئۆفساید

offside/adj لای راست

offspring/ˈɒfsprɪŋ/n وەچە/ نەوە

off-white/ˌɒf ˈwaɪt/n – adj

١- سپی بەرەو زەردی

٢- تەواو سپی نا

often/ˈɒfn, ˈɒftən/adv بە زۆری

ogre/ˈəʊgə(r)/n دیّو- تۆقیّنەر

oh/əʊ/interj ئاه

oil/ɔɪl/n نەوت- نەفت- زەیت

oil/v چەور دەکا

oily/ˈɔɪli/adj چەور- چەورکراو

oilfield/ˈɔɪlfiːld/n کیّلگەی نەوت

oil-painting/ˈɔɪlpeɪntɪŋ/n ویّنەی زەیتی

oil-slick/n ١- بەنەوت پیس بوو (وەك دەریا) ٢- بەزەیت پیس بوو

oil-well/ˈɔɪlwel/n بیری نەوت

ointment/ˈɔɪntmənt/n مەرهەم

okay/ˌəʊˈkeɪ/: OK/adj - adv باشە- ئۆکەی- بەڵیّ

old/əʊld/adj openly ١-بەسالاچوو ٢- کۆن - بەکارهاتوو ٣- پیّشوو- رابردوو ٤- کۆن: زەمەنیّکی دوور

the old/n پیرەکان- بەسالاچووەکان

old age/n پیریّتی

old age pension/n موچەی خانەنشینی

old fashioned/adj مۆدەی کۆن

the Old Testament/n پەیمانی کۆن (تەورات)

olive/ˈɒlɪv/n زەیتون

olive green لە نیّوان کەسك و زەرد

Olympic/əˈlɪmpɪk/adj ئۆلۆمپی

the Olympic Games/n یاریەکانی ئۆلۆمپی

ombudsman/ˈɒmbʊdzmən/n ١- پیّناو ٢- نویّنەر

omelette/ˈɒmlət/n هیّلکەو قاورمە

omen/ˈəʊmen/n ١- فاڵ٢- شووم

ominous/ˈɒmɪnəs/adj شوم ترسیّنەر، شووم هیّن

omission/əˈmɪʃn/n ١- سرینەوە- لابردن- کرتاندن ٢- فەرامۆشکردن

omit/əˈmɪt/v ١- دەسریّتەوە ٢- فەرامۆش دەکا

on/ɒn/prep لەسەر

on and on بیّوەستان/بیّوچان

from now on لە ئیّستا بەولاوە

once/wʌns/adv یەك جار- جاریّك

all at once لەهەمان کاتدا/لەناکاو

once again جاریّکی تر

once upon a time هەبوو نەبوو/ جاریّ لەجاران

one/wʌn/n یەك- کەسیّ- ئەو کەسە

one/pron مرۆڤ

oneself/wʌnˈself/pron خۆی- بە خۆی

all by oneself بەتەنیا- بیّ یارمەتی operator

one-off/wʌnˈɒf/n - adj بیّهاوتا، بیّویّنە

one-sided/wʌnˈsaɪdɪd/adj

odds and ends کۆمەڵێ شتیجۆراوجۆر
شتی بچووکی کەم بەها
ode/əʊd/n شیعری گۆرانی
odometer/n پێوەری ماوەی دیار
odour/ˈəʊdə(r)/n بۆن (بۆنی ناخۆش)
odourless/ˈəʊdələs/adj بێبۆن/بۆن بڕ
of/ɒv/prep ئامرازی زێدەکردن
ئامرازی پێکەوە بەستنەوەیدوو ناو
off/ɒf/adv ١- لە- دوور لە
٢-لەگەڵ هەندێ فرمان بە واتای (دادەکەنێ) دێ
٣- بەدووری- لەماوەی
٤- کوژاوە- دامرکاوە٥- مۆڵەت
٦- هەڵوەشاوە٧- داشکاندن
٨- هەرزانتر- ناشوا
٩-بەکارناهێنێ
the off/ˈɒf deɪ/n دەسپێك
off and on پچڕ پچڕ
well off/adj هەبوو- زەنگین
badly off/adj نەدار- هەژار
off/adj ١-تێکچو ٢-خراپبوو
٣- سارد
off chance/adj شیمانەیەکی کەم
offal/ˈɒfl/n ١-لە پاشماوەی کوژراو/ سەربڕاو- دڵ و جەرگ و گورچیلە
٢- پاشماوە
off-day/ˈɒf deɪ/n ڕۆژی شووم
offence/əˈfens/n ١- تاوان
٢- سەرپێچی کردنی یاسا
٣- بێزارکردن ٤- ئەتك کردن
offend/əˈfend/v ١-سەرپێچی دەکا
٢- تورەی دەکا
٣- هەستی بریندار دەکا
٤- تاوان دەکا- گوناه دەکا
offender/əˈfendə(r)/n تاوانبار- گوناهبار- خراپکار

offensive/əˈfensɪv/adj ١- ئابڕووبەر
٢- ناشرین
offensive/n هێرش، هەڵمەت
take the offensive دەست پێشخەری دەکا لە هێرش کردن
offensively/adv بە شێوەیەکی بێڕێزانە
offer/ˈɒfə(r)/v ١-پێشکەش دەکا
٢- دەست پێشخەری دەکا لە یارمەتی دان
٣- دەبەخشێ٤- نرخێ دەڵێ
offer/n ١-پێشکەش کردن ٢- داشکاندن
on offer ١- هەیە
٢- بۆ فرۆشتن بەنرخی هەرزانتر
offering/ˈɒfərɪŋ/n ١-شتی دراو
٢- پێشکەش کراو
offhand/ˌɒfˈhænd/adj زارەکی، سەرپێیی
offhand/adv دەست بەجێ
offhandedly/adv بێ گوێدانە بەر
office/ˈɒfɪs/n ١-نووسینگە
٢- دایەرەی میری
٣-دەستە ٤-پایە
officer/ˈɒfɪsə(r)/n ١- ئەفسەر
٢- فەرمانبەری ڕەسمی
کارمەندی ڕەسمی- ئەفسەری پۆلیسی
official/əˈfɪʃl/adj ١- ڕەسمی
٢- حکومی٣- ئاشکرا
official/n فەرمانبەرفەرمانبەری میری
officialdom/əˈfɪʃldəm/n فەرمانبەرانی دەوڵەت
officially/adv بەشێوەیەکی ڕەسمی
بەشێوەیەکی ئاشکرا
officious/əˈfɪʃəs/adj ١- ئامۆژگار/ ئامادەیە بۆ ئامۆژگاری ٢-خۆ هەڵقورتێنەر
offing/ˈɒfɪŋ/n نزیك
in the offing هەرکە دەکەوێ، نزیکە
offload/ˌɒfˈləʊd/v لە کۆڵ خۆی

تێبینی دەکا ٢- ئەسەر دەدوێ
٣-پێگیری بە یاسادەکا

observer/əb'zɜ:və(r)/n چاودێر- وەك چاودێر

obsess/əb'ses/v عەقلی داگیر دەکا
دەست بەسەر بیری دادەگرێ/ نیگەران دەبێ

obsolete/'ɒbsəli:t, ˌɒbsə'li:t/adj چی دی بەکار نایەت
زەمەنی بەسەرچوە/ چۆڵ

obstacle/'ɒbstəkl/n ئاستەنگ-
بەربەست، لەمپەر- ڕێگر- کۆسپ

obstetrician/ˌɒbstə'trɪʃn/n
دکتۆری منداڵبوون

obstinate/'ɒbstɪnət/adj لاسار- ڕژد

obstinacy/'ɒbstɪnəsi/n لاساری-
ڕژدی

obstruct/əb'strʌkt/v ئاستەنگی
لەبەردەم دادەنێ
ڕێی لێدەگرێ

obstruction/əb'strʌkʃn/n
بەربەست- لەمپەر

obstructive/əb'strʌktɪv/adj
ڕێگر- نەهێڵ

obtain/əb'teɪn/v بەدەست دێنێ

obtainable/adj دەکرێ بەدەست
بهێنرێ- هەیە

obvious/'ɒbviəs/adj ڕوون- ئاشکرا

obviously/adv بەشێوەیەکی
ڕوون و ئاشکرا
بەڵگە نەویستە

occasion/ə'keɪʒn/n ١-بۆنە٢- دەرفەت
٣- ڕووداوێکی تایبەت
٤- ڕێو ڕەسمی تایبەت

on occasion/adv هەندێ جار

occasional/ə'keɪʒənl/adj جار جار

occult/'ɒkʌlt/adj جادووی-
ئەستێرەناسی- فەلەکیەت/نادیار/شاراوە

occupant/'ɒkjəpənt/n نیشتەجێ-
دانیشتووی/تیا دانیشتو

occupation/ˌɒkju'peɪʃn/n
١-تیادانیشتن ٢-پیشە ٣-داگیرکردن

occupational/ˌɒkju'peɪʃənl/adj
پیشەیی

occupier/'ɒkjupaɪə(r)/n تیا دانیشتوە-
داگیرکەر

occupy/'ɒkjupaɪ/v ١- دەژی لە
٢- داگیر دەکا ٣- داگیردەکا- دەگرێ
٤- پڕدەکاتەوە

occupied/'kjupaɪd/adj ١-گیراو ٢-مژۆڵ
٣-داگیرکراو

occur/ə'kɜ:(r)/v ١-ڕوودەدا ٢-هەیە
٣-بەبیری دادێ

occurrence/ə'kərəns/n ڕوداو/هەڵکەوتن

ocean/'əʊʃn/n ئۆقیانوس

o'clock/ə'klɒk/n - adv کاتژمێر- لە کاتژمێر

octagon/'ɒktəgən/n هەشت پاڵو- هەشتلایی

octagonal/ɒk'tægənl/adj هەشتلا

octave/'ɒktɪv/n کۆمەڵەی هەشت
ئۆکتەی مۆسیقی کە مۆسیقای
ڕۆژئاوایی لە سەر دامەزراوە

October/ɒk'təʊbə(r)/n تشرینی یەکەم

octopus/'ɒktəpəs/n ئەختەبووت-هەشت پێ

odd/ɒd/adj سەیر- نائاسایی

odd/n ١- تاك- کەت: کەتە پێلاو
٢- بەرماوە- زێتر- ئارێك

oddly/adv بەشێوەیەکی سەیر

odd jobs/n کاری بچوکی جۆراو جۆر

oddity/'ɒdəti/n ١- سەیرو سەمەرەیی
٢-نائاسایی

oddment/'ɒdmənt/n بەرماوە

odds/ɒdz/n شیمانە- گریمان- جیاوازی

against all the odds دژی هەمووشتە
چاوەڕێکراوەکان

Oo

O-o/əʊ/ پیتی پازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
o/n سفر
o oh ئاه
oak/əʊk/n دار بەروو- داری بەڕوو
oar/ɔː(r)/n سەوڵ
oasis/əʊˈeɪsɪs/n مێرگی بیابان
oath/əʊθ/n سوێند- نەفرین/جوێن
oats/əʊts/n کاڵ/ ئالیك
obedient/əˈbiːdiənt/adj گوێ ڕایەڵ
obedience/əˈbiːdiəns/n گوێ ڕایەڵی
obey/əˈbeɪ/v گوێ ڕایەڵ دەبێ- گوێ ڕایەڵی دەکا
obituary/əˈbɪtʃuəri/n ١- لاواندنەوە، شیوەن ٢- وتارێکە لەرۆژنامە لەبارەی ژیانی مردوو بلاودەکرێتەوە
object/ˈɒbdʒɪkt/n ١- شتی بەرجەستە ٢- ژێدەر ٣- ئامانج ٤- بەرکار(لە ڕێزمان)
object/əbˈdʒekt/n ١-قایل نابێ لەسەر ٢- بەرهەڵستی دەکا
objector/əbˈdʒektə(r)/n بەرهەڵستکەر
objection/əbˈdʒekʃn/n بەرهەڵستی
objectionable/əbˈdʒekʃənəbl/adj ١- زۆر ناخۆش ٢- نەویستراو
objective/əbˈdʒektɪv/adj ١-بابەتی ٢-بێ لایەن
objective/n مەبەست
objectively/əbˈdʒektɪvli/adv بەشێوەیەکی بابەتیانە
objectivity/ˌɒbdʒekˈtɪvəti/n بابەتی/ بێلایەن
objective/əbˈdʒektɪv/n ئامانج

obligation/ˌɒblɪˈgeɪʃn/n ١- ناچارکردن ٢- ئەرك
obligatory/əˈblɪgətri/adj پێویست زۆرە ملێ
oblige/əˈblaɪdʒ/v ١-ناچار دەکا ٢- یارمەتی دەدا ٣- بەهانای دێ
obliged/adj سوپاسگوزار
obliging/əˈblaɪdʒɪŋ/adj خزمەتگوزار- یارمەتی دەر
obliterate/əˈblɪtəreɪt/v ١- لەنێو دەبا ٢- قەلاچۆ دەکا ٣- بنی پێ دێنێ
oblivion/əˈblɪviən/n لە بیر کردن- غوفلەت- لەبیرکراو
oblivious/əˈblɪviəs/adj بێ ئاگا
oblong/ˈɒblɒŋ/n لاکێشە
obnoxious/ɒbˈnɒkʃəs/adj قێزەون- دزێو- بێزار/دڵگیر
oboe/ˈəʊbəʊ/n ئامێری مۆسیقا- وەك نای
obscene/əbˈsiːn/adj پیس- چەپەڵ- بێ ڕوو
obscenity/əbˈsenəti/n بێ ڕووی- پیسی- چەپەڵی
obscure/əbˈskjuə(r)/adj نادیار- شاراوە- لێڵ- دژوار
obscure/v ١- دەشارێتەوە ٢- دژواری دەکا ٣- تێگەیشتنی گران دەکا
obscurity/əbˈskjuərəti/n شاراوەیی- ناڕوونی
observance/əbˈzɜːvəns/n گوێ ڕایەڵ- پەیڕەوی کردن، پێگیری کردن
observant/əbˈzɜːvənt/adj بە دیقەت
observation/ˌɒbzəˈveɪʃn/n ١-چاودێری ٢- تێبینی٣- لێدوان
observatory/əbˈzɜːvətri/n ڕوانگە
observe/əbˈzɜːv/v ١- بەوردی

nurture/n مەشق/ ڕامێنان

nut/nʌt/n ١- گوێز، گیز
٢- سەقوڵمە- سەرەبۆری
٣- کەسێکی گەمژە یان شێت

do your nut زۆر توڕە دەبێ

nutty/ˈnʌti/adj ١- تام گوێز
٢-گەمژە- گەلحۆ- شێت، تام گێل

nutcrackers/ˈnʌtkrækəz/n گوێز شکێن

nutshell/ˈnʌtʃel/n بەرگی گیز- پەلکی گیز- توێکلە گیز

in a nutshell/adv بە کورتی

nutmeg/ˈnʌtmeg/n گوێزی بۆندار

nutrition/njuˈtrɪʃn/n خۆراك/خۆراك پێدان

nutritious/njuˈtrɪʃəs/adj بە خۆراك

nuzzle/ˈnʌzl/v بە کەپو دەخورێنێ لووت دەخورێنێ

nylon/naɪlɒn/n نایلۆن

nymph/nɪmf/n گیانی سروشت لە ئافرەتی گەنج/ پەری دەریا

nymphet/nɪmfet/ کچۆڵەی سەرنج ڕاکێش

nympho/n سۆزانی/ شەیدای سێکس

Nyx/n نیکس: خوداوەندی شەو لە ئەفسانەی یۆناندا

NZ: New Zealand نیوزلاندا

November/nəʊˈvembə(r)/n تشرینی دووەم
novice/ˈnɒvɪs/n کەسێکی تازەو بێئەزموون
تازە دەست پێکردوو، ساویلکە
now/naʊ/adv ئێستا
nowadays/ˈnaʊədeɪz/adv
ئەم رۆژانە– ئێستا/ ئەم سەردەمەدا
nowhere/ˈnəʊweə(r)/indef, adv
هیچ شوێنێ
noxious/ˈnɒkʃəs/adj ١– زیانبەخش
٢– پیس ٣– ژەهراوی
nozzle/ˈnɒzl/n بەلوعە– عەنەل– دەمەك
nuance/ˈnju:ɑ:ns/n جیاوازێکی بچووك
لە واتا، دەنگ
nuclear/ˈnju:kliə(r)/adj ئەتۆمی– ناوەکی
nuclear disarmament/n داماڵینی چەکی ناوەکی
nuclear-free/adj بێچەکی ناوەکی
nuclear-reactor/n کارگەی چەکی ناوەکی
nucleus/ˈnju:kliəs/n ١–ناووك–کرۆك
٢– چەق– مەلبەند
nude/nju:d/adj ڕووت
nude/n وێنەی ڕووت
in the nude بێ جلك–ڕووت
nudist/ˈnju:dɪst/n لایەنگیری دیاردەی ڕووتی
nudity/ˈnju:dəti/n دیاردەی ڕووتی، بێجلك لەبەربوون
nudge/nʌdʒ/v ئانیشکی لێدەدا/
بە ئانیشکی پاڵی پێوە دەنێ
nuisance/ˈnju:sns/n جارِسکەر
null/nʌl/adj پووچ
null and void لەڕووی یاساییەوە ئارەوا– هەڵوەشاوە
numb/nʌm/adj بێ هەست، سڕ– بێ هۆش
numb/v بێ هۆش دەبێ– تەخدیر دەبێ
numbness/ˈnʌmbənəs/n سڕ بوون، بێ هەست بوون
number/ˈnʌmbə(r)/n ژمارە/ڕەنووس
گۆرانی یان هەڵپەڕکێ/ سەما
any number of ژمارەیەکی زۆر
number/v ژمارەی بۆ دادەنێ– ژمارەی دەکاتە
numberless/ˈnʌmbələs/adj لەژمارە نەهاتوو
number-plate/n ژمارەی ئۆتۆمبێل
numeral/ˈnju:mərəl/n هێمایەك یان
ڕەمزێك کە چەندێتی دەنوێنێ/ژمارەی ڕۆمانی
numerate/ˈnju:məreɪt/adj شارەزایی
لە ماتماتیك هەیە
numerical/nju:ˈmerɪkl/adj ژمارەیی
numerous/ˈnju:mərəs/adj ژمارەیەکی زۆر
nun/nʌn/n ١–پەرستار
٢– قەیرە ٣– واز لە دنیا هێناو
nurse/nɜ:s/n نەخۆشەوان– برین پێچ
nurse/v ١– چاودێری نەخۆش دەکا
٢– تیماری دەکا٣– لە ئامێزی دەگرێ
خۆی زۆر پێ مژوڵ دەکا
nursing/ˈnɜ:sɪŋ/n پیشەیی نەخۆشەوانی
nursing home/n خانەی بەساڵاچووان
nursery/ˈnɜ:səri/n ١– دایەنگا
خانەی چاودێری کردنی منداڵان
٢– شتڵگا: نەمامگا– شوێنی
فرۆشتنی نەمام و شتڵ
nursery rhyme/n سروودی منداڵان
nursery school/n قوتابخانەی منداڵانی
تەمەن ٣–٥

بەرەو خوار دەچێ/ دەنیشێ

nose/nəʊz/v لەسەرخۆ بەرەو پێشەوە دەچێ

nose about/around بەدوای هەواڵ دەگەڕێ

nosey/ˈnəʊzɪ/adj خۆ تێهەڵقورتێنەر ئارەزووی زانینی شت دەکا

nostalgia/nɒˈstældʒə/n نۆستالژیا: خولیای گەڕانەوە بۆ رابردوو

nostalgic/nɒˈstældʒɪk/adj هەست بە گەڕانەوە بۆ رابردوو کردن

nostril/ˈnɒstrəl/n کونە کەپو- کونە لووت

not/nɒt/adv نەو- نەخێر

notable/ˈnəʊtəbl/adj شایەن- دیار- بەرچاو

notably/ˈnəʊtəbli/adv بەشێوەیەکی تایبەت/ نەخاسمە

notary public/n دادنووس

notch/nɒtʃ/n پارچەیەکی بچوک لە شێوەی پیتی V ئاست- پلە

notch/v ١- سەرکەوتن بەدەست دێنێ ٢- گۆل دەکا

note/nəʊt/n ١- نامەیەکی کورت ٢- تێبینی ٣- پەراوێز ٤- لێدوان ٥- پارەی کاغەز ٦- ئاواز ٧- نۆتە ٨- هێمای مۆسیقی- نۆتە

notebook/ˈnəʊtbʊk/n تێبینی نامە

notepad/ˈnəʊtpæd/n پەڕاوی تێبینی

notepaper/ˈnəʊtpeɪpə(r)/n کاغەزی نامە

note/v ١- تێبینی دەکا ٢- یاد دەکا ٣- باس دەکا ٤- تۆمار دەکا

noted/ˈnəʊtɪd/adj بەناوبانگ- دیار

note worthy/adj شایەنی باسە- گرنگە

nothing/ˈnʌθɪŋ/pron هیچ نەو- چ نا- هیچ

for nothing بەلاش- لە خۆڕا- بێ سوود

notice/ˈnəʊtɪs/n ئاگاداری- راگەیاندن/ئاگادارکردنەوە

noticeable/ˈnəʊtɪsəbl/adj دیار- بەرچاو

noticeably/adv بەشێوەیەکی بەرچاو

notice-board/n تابلۆی ئاگادارییەکان

notify/ˈnəʊtɪfaɪ/v پێی بڵێ/هەواڵەکەی پێ دەڵێ، ئاگاداری دەکاتەوە

notification/ˌnəʊtɪfɪˈkeɪʃn/n وریاکردنەوە- پێ گوتن

notion/ˈnəʊʃn/n بیرۆکە

notional/ˈnəʊʃənl/adj تیۆریی- ئەندێشەیی- وەهمی

notoriety/ˌnəʊtəˈraɪəti/n ناوبانگ زڕاوی/ ناسراو بە شتی خراپ

notorious/nəʊˈtɔːriəs/adj ناوبانگ زڕاو

not withstanding/pron سەرەڕای ئەوە

notwithstanding/adv هەرچۆنێ بێ

nought/nɔːt/n سفر

noun/naʊn/n ناو (لە رێزمان)

nourish/ˈnʌrɪʃ/v ١- خواردنی دەداتێ/ دەرخواردی دەدا ٢- دەرفەتی دەدا گەشە بکا

nourishment/ˈnʌrɪʃmənt/n خۆراک- خواردنی پێویست

novel/ˈnɒvl/n رۆمان

novelist/ˈnɒvəlɪst/n رۆماننووس

novel/adj نوێ و جیا

novelty/ˈnɒvlti/n نوێتی و جیایی- شتێکی نوێ/ شتێکی نائاسایی شتی بچوک وهەرزان وەک شتی‌یاری دەفرۆشرێ

nondescript/ˈnɒndɪskrɪpt/adj ئاسایی- رەمەکی
none/nʌn/pron هیچ کەس نا- هیچ شتیٚ نا
none/adv هەرگیز
nonetheless/adj هەرچۆنیٚ بیٚ- ویٚرای ئەوەش
non-existent/ˌnɒn ɪgˈzɪstənt/adj بوونی نیە
non fiction/ˌnɒn ˈfɪkʃn/n هەقیقی- نەك خەیالی
nonplussed/n سەرسام/ سەرنیٚشیٚواو، لیٚتیٚکچو
nonsense/ˈnɒnsns/n قسەی قۆڕ/ رەفتاری پووچ- ناشیرین
nonsensical/nɒnˈsensɪkl/adj ناماقوول- گەمژە- گیٚل
non-smoker/ˌnɒn ˈsməʊkə(r)/n کەسیٚکی جگارە نەکیٚش
non-smoking/ˌnɒn ˈsməʊkɪŋ/adj (شویٚن)بۆ جگارە نەکیٚشەکان
non-starter/ˌnɒn ˈstɑːtə(r)/n پرۆژەیەکی ناسەرکەوتوو/ پیٚشوەخت دۆڕاو
nonstick/ˌnɒn ˌstɪk/adj بیٚ چڵك- نەگر
non-stop/ˌnɒn ˈstɒp/adj بیٚ وچان- بیٚ وەستان
non-violence/ˌnɒn ˈvaɪələns/n بیٚ توندوتیژی بەکارهیٚنان-نەرمرەوی
non-violent/ˌnɒn ˈvaɪələnt/adj نەرمیار- نەرمڕەو، باوەڕی بە بەکارهیٚنانی توندوتیژی نیە
noodle/ˈnuːdl/n رشتە- هەرشتە
nook/nʊk/n گۆشەیەکی هیٚمن وتەنیا لە باخچەیەك/ قوژبن

noon/nuːn/n نیوەڕۆ- نیوڕان- وەختی فراقین
noose/nuːs/n گریٚی کۆتایی گوریس-کندڕ گریٚی گوریسی سیٚدارە
nor, not, neither لە پاش ڕستەی نەریٚ بەکاردیٚ بە واتای نە... وە نە...
norm/nɔːm/n هاوکیٚشە/ڕیٚسا
normal/ˈnɔːml/n رەفتاری ئاسایی- باو- دابیٚ باو
normal/adj ئاسایی- چاوەڕیٚکراو
normality/nɔːˈmælɪti/n رەوشتی ئاسایی- سروشت
normalize/ˈnɔːməlaɪz/v ئاسایی دەکاتەوە- هیٚور دەکاتەوە- وەك جارانی لیٚدەکاتەوە
normally/adv بەشیٚوەیەکی ئاسایی
north/nɔːθ/n باکور- باکوری ولآت
north/adj باکوریی
north/adv بەرەو باکور
northerly/ˈnɔːðəli/adj باکوری- شەماڵ- بای شەماڵ
northward/ˈnɔːθwəd/adv بەرەو باکور
north bound/adj بەرەو باکور چوون
north east/n باکوری رۆژهەلآت
north east ward/adv بەرەو باکوری رۆژهەلآت
the north pole/n جەمسەری باکور
north west/n باکوری رۆژ ئاوا
northern/ˈnɔːðən/n باکوریی
northerner/ˈnɔːðənə(r)/n کەسیٚکی باکوری ولآت
nose/nəʊz/n لووت- کەپو/بەشی پیٚشەوە- لموز
nosed/nəʊzd/adj کەپو سوٚر- کەپو قیت
nosebleed/ˈnəʊzbliːd/n خویٚن لەکەپو هاتن کاتی خویٚن لەکەپو هاتن
nosedive/ˈnəʊzdaɪv/v لە پڕ و خیٚرا

nightly/ˈnaɪtli/adj شەوانە- هەموو شەوێ
nightclub/ˈnaɪtklʌb/n یانەی شەوانە
nightdress/ˈnaɪtdres/n جلی نووستن
night life/n ژیانی شەوانە- قەحپەخانە
night school/n قوتابخانەی شەوانە قوتابخانەی شەوێ
night watchman/n- پاسەوانی شەوانە- حەسحەس
nightingale/ˈnaɪtɪŋgeɪl/n- عەندەلیب- بلبل
nightmare/ˈnaɪtmeə(r)/n دێوە زمە/ خەوی ناخۆش- ترسێنەر
nil/nɪl/n سفر- هیچ نا
nimble/ˈnɪmbl/adj سوکەڵە- بزێو
nimbly/ˈnɪmbli/adv ١- لەسەرخۆ ٢- نازدارانە
nine/naɪn/n ژمارە نۆ
ninth/naɪnθ/n - adj نۆیەم
nineteen/ˌnaɪnˈtiːn/n نۆزدە
nineteenth/ˌnaɪnˈtiːnθ/n – adj نۆزدەهەم
ninety/ˈnaɪnti/n نۆهەد- نۆوەد
nip/nɪp/v گەزەی لێ دەدا- لەقەی لێ دەدا
nipple/ˈnɪpl/n سەر گۆی مەمك (پیاو و ژن)
nit/nɪt/n ١- هێلکەی ئەسپێ ٢- کەسێکی گەمژە- هیچ و پووچ
nit-picking/n - adj مشتومڕ لەسەر شتی پووچ و نایەخ
nitrogen/ˈnaɪtrədʒən/n نیترۆجین
nitty-gritty/ˌnɪti ˈgrɪti/n شتە سەرەکییەکان/ شتە گرنگەکان
no/nəʊ/dot نا- نابێ
no man's land/n ناوچەی دامێلراو/ لەچەك ناوچەی نێوان دوو هێزی بەشەڕ هاتوو
no one هیچ کەسێ نا
nobility/nəʊˈbɪlɪti/n خانەدانی/ چینی خانەدان- خواپێداوەکان
noble/ˈnəʊbl/adj پاك- دڵسۆز- خانەدان- لە خواپێداوەکان
nobly/ˈnəʊbli/adv ١-خانەدانانە ٢- مەردانە پیاوانە
nobody/ˈnəʊbədi/pron کەس نا
no body/n کەسێکی ناگرنگ
nocturnal/nɒkˈtɜːnl/adj شەوانە/ بە شەو- وریا، هۆشیار- بەئاگا بەشەو
nod/nɒd/v سەری خۆی بڵند و نەوی دەکا هێمایە بۆ ئەوەی بڵێ بەڵێ
nod/n بەسەر ووتن بەڵێ
noise/nɔɪz/n ژاوە ژاو/دەنگە دەنگ
noiseless/ˈnɔɪzləs/adj بێ دەنگ
noiselessly/adv بە بێ دەنگ
noisy/ˈnɔɪzi/adj بەژاوە ژاو- بەدەنگە دەنگ
nomad/ˈnəʊmæd/n کۆچەری- کەسێکی کۆچەر
nomadic/nəʊˈmædɪk/adj کۆچەریی
nominal/ˈnɒmɪnl/adj ناوی- ڕەمزی- نرخێکی زۆر کەم
nominate/ˈnɒmɪneɪt/v دەپاڵێوێ- دادەمەزرێنێ/ ناودەنێ
nomination/ˌnɒmɪˈneɪʃn/n پاڵاوتن- دامەزراندن
nominee/ˌnɒmɪˈniː/n پاڵێوراو- دیارکراو
non-aligned/ˌnɒn əˈlaɪnd/adj (دەوڵەتی) بێلایەن
non-chalet/ˈnɒnʃələnt/adj بێ گێوڵ- هێمن وەك بڵێی هیچ نەبووە
non-committal/ˌnɒnkəˈmɪtl/adj وەڵامێکی ناراستەوخۆ، بێلایەن
nonconformist/ˌnɒnkənˈfɔːmɪst/n مرۆڤێکی ڕەفتارجیا لە کۆمەڵەکەی.
nonconformist/adj جیابووە- هەڵگەڕاوە/بێلایەن

net/net/n تۆڕ
net/v بەتۆڕ راودەکا
net ball/n جۆرە یارییەکە لە یاری سەبەتە دەچێ
net/n ریلک- دروست
net/v قازانج دەکا/ بەدەستی دەکەوێ وەك قازانج
netting/ˈnetɪŋ/n تۆرین، کرداری دروستکردنی تۆڕ
network/ˈnetwɜ:k/n تۆڕی هێڵ و تۆڕی گواستنەوە تۆڕی تەلەفزیۆن و رادیۆ
neurosis/njʊəˈrəʊsɪs/n کەشکە، فێ
neurotic/njʊəˈrɒtɪk/adj تووش بوویە نەخۆشی دەمار، فێ/زیاد لە پێویست نیگەران
neuter/ˈnju:tə(r)/n بێلایەن (لە ریزمان) (نە مێ و نە نێر)
neuter/v دەیخەسێنێ
neutral/ˈnju:trəl/adj بێلایەن
neutrality/nju:ˈtræləti/n بێلایەنی
neutralize/nju:ˈtrælaɪz/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە ٢- کاریگەری ناهێڵێ
never/ˈnevə(r)/adv هەرگیز- قەت
nevertheless/ˌnevəðəˈles/adv لەگەڵ ئەوەشدا
new/nju:/adj نوێ- نو - جیا
newness/ˈnju:nəs/n نوێتی
newcomer/ˈnju:kʌmə(r)/n تازە هاتوو
new moon/n هەیڤی نوێ
New Year's Day/n سەری ساڵ
New Year's Eve/n شەوی سەری ساڵ
newly/ˈnju:li/adv بەم زوانە
newly-wed/n تازە زاوا
news/nju:z/n هەواڵ-دەنگوباس
newsagent/ˈnju:zeɪdʒənt/n رۆژنامەفرۆش/ بریکاری رۆژنامە فرۆش
newscaster/ˈnju:zkɑ:stə(r)/n بێژەری دەنگوباس
newspaper/ˈnju:zpeɪpə(r)/n رۆژنامە- دەزگای رۆژنامەگەری
next/nekst/adj ئەوی دێ- داهاتو
next door/adj هاوسێ- جیران/ دەرگا بەدەرگا
next of kin/n نزیکترین خزم
next to/prep لە تەنیشت
next/adv لە پاشان
nib/nɪb/n نووکی قەڵەم پەندان
nibble/ˈnɪbl/v پارو- پارو دەخوا
nibble/n پارو
nice/naɪs/adj خۆش- بەتام- باش/ بە هەڵقالینی
niche/nɪtʃ/n ١- دەلاقە٢- کاری شیاو بۆ مرۆڤ
nick/nɪk/n برینی بچووك، رووشان
in the nick of time لە کاتی خۆیدا
nick/v دەرووشێنێ
nick/n زیندان
nick/v دەگرێ- زیندانی دەکا/ دەدزێ
nickel/ˈnɪkl/n نیکل/ پارەی خوردەی ئەمریکییە(٥ سەنت)
nickname/ˈnɪkneɪm/n نازناو- ناوی نازداری
nicotine/ˈnɪkəti:n/n نیکۆتین
niece/ni:s/n کچی برا یان کچی خوشك- برازا، خوارزا
niggle/ˈnɪgl/v ١- لەگچکە و گەورەی شتی دەپێچێتەوە- بەوردەییە ٢- لە هەموو شتێ بە جواب دێ ٣- بێزار دەکا- نارەحەت دەکا
night/naɪt/n ١- شەو٢- ئێوارە
tonight ئەمشەو
a night out شەو دەرچوون بۆ رابواردن
good night شەوێکی شاد

need/ni:d/v پێویستی پێ دەکا/
پێویستی دەکا/ناچار دەبێ
needs/ni:dz/n پێویستی-
پێویستییەکان
needless/ˈni:dləs/adj نا پێویست
needlessly/ˈni:dləsli/adv
بە بێ پاساو
needle/ˈni:dl/n ١- دەرزی دوورمان
٢- دەرزی شریقە- شرینقە- دەرزی
نوژداری
needlework/ˈni:dlwɜ:k/n دەرزی/
needy/ˈni:di/adj نەدار- پێویست-
هەژار
negative/ˈnegətɪv/adj ١- نەرێ-
سلبی- خراپ
٢- لەسفر کەمتر
neglect/nɪˈglekt/n فەرامۆش دەکا-
گرنگی پێ نادا
neglect/n فەرامۆش کردن
neglected/nɪˈglektɪd/adj
فەرامۆشکراو
negligence/nɪˈglektəns/n
کەمتەرخەمی
negligent/ˈneglɪdʒənt/adj
کەمتەرخەم
negligently/adv بە کەمتەرخەمی-
بەگوێپێنەدان
negligible/ˈneglɪdʒəbl/adj نایەخ-
پووچ- بێ قیمەت
negotiable/nɪˈgəuʃiəbl/adj
گفتوگۆ هەڵدەگرێ
دەکرێ گفتوگۆی لەسەر بکرێ/هەموار
دەکرێ
negotiate/nɪˈgəuʃieɪt/v
دانوستان دەکا- گفتوگۆ دەکا
negotiator/nɪˈgəuʃieɪtə(r)/n
گفتوگۆ کار- وتووێژکار
negotiation/nɪˌgəuʃiˈeɪʃn/n
گفتوگۆ، دانوستان
Negro/ˈni:grəu/n زنجی-
رەش پێست
neigh/neɪ/n دەنگی ئەسپ- حیلاندن
neigh/v دەحیلێنێ
neighbour/ˈneɪbə(r)/n هاوسێ-
دراوسێ، جیران
neighbouring/ˈneɪbərɪŋ/adj نزیک-
هاوسێ
neighbourly/adj دۆستانە
neither/ˈnaɪðə(r), ˈni:ðə(r)/adv
نە ئەمە- نە ئەوە/نەئەوە نە ئەویتر
neither/adv هەروەها نا
neither-nor نەتۆ- نە من
neon/ˈni:ɒn/n غازی نیۆن- گلۆپی نیۆن
nephew/ˈnefju:, ˈnevju:/n کوڕی برا/
کوڕی خوشك، برازا و خوشکەزا
Neptune/ˈneptju:n/n هەسارەی نیپتۆن
nerve/nɜ:v/n دەمار
nerves/n خۆگری-زۆر هەڵنەچوون
وێران-بێ‌ڕوویی‌بێ چاوبڕدیی
nerve-racking/adj وڕژێنەر- دەمارگیرکەر
nervous/ˈnɜ:vəs/adj ١- دەمارگیر- ترەو
٢- نیگەران- هەڵچوو
nervously/ˈnɜ:vəsli/adv لە توڕەییا پەنجەی
خۆی دەگەزێ
nervousness/ˈnɜ:vəsnəs/n توڕەیی/
توڕەبوون- هەڵچوون
nervous breakdown/n داروخان-
داروخانی دەماری
توند مەزەبی
nervous system/n سیستەمی دەمار:
مێشك و دەمارەکانی تری جەستە
nest/nest/n هێلانە
nest/v هێلانە دادەنێ
nestle/ˈnesl/v دەیگرێتە خۆی- ئامێزی
پێ دەکا

national park/n باخچەی گشتی/ باخچەی نیشتمانی
national service/n ڕاژەی سەربازی
nationalism/ˈnæʃnəlɪzəm/n ناسیۆنالیزم/ دەمارگیری نەتەوەیی
nationalist/ˈnæʃəˈnælɪst/n نەتەوەیی/نەتەوە پەروەر
nationalistic/ˌnæʃnəˈlɪstɪk/adj توندڕەوی نەتەوە- نەتەوەیی/ بیر
nationality/ˌnæʃəˈnæləti/n ڕەگەزنامە
nationalize/ˈnæʃnəlaɪz/v خۆماڵی دەکا
nationalization/ˌnæʃnəlaɪˈzeɪʃn/n خۆماڵی کردن
native/ˈneɪtɪv/adj ڕەسەن: دانیشتووی ناوچەیەکی دیار/خۆماڵی- خۆیی
زۆربڵێی دەکات
natter/ˈnætə(r)/v
زۆر گوتن ، زۆرە بڵێ
natter/n
natural/ˈnætʃrəl/adj ١-سروشتی ٢-ئاسایی-چاوەڕێکراو٣- ڕەمەکی
natural history/n مێژووی سروشتی
naturalist/ˈnætʃrəlɪst/n پسپۆری لەبواری ڕووەك وگیانەوەر
naturalize/ˈnætʃrəlaɪz/v دەبێتە هاوڵاتی وڵاتێکی بیانی ڕەگەزنامەی وڵاتێك وەردەگرێ
naturalization/ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn/n وەرگرتنی ڕەگەزنامە
naturally/ˈnætʃrəli/adv ١- بەشێوەیەکی سروشتی ٢- بێگومان٣- ئاسایی- لەخۆیەوە ٤- لە سروشتی خۆیەوە
nature/ˈneɪtʃə(r)/n ١- سروشت- سروشتی مرۆڤ ٢- گەوهەری مرۆڤ- خولق/ هەوسەڵە ٣- جۆر
naughty/ˈnɔːti/adj لاسار- شەیتان- ناگوێڕایەڵ- بزێو
naughtiness/ˈnɔːtɪnəs/n لاساری- بزێوی- ناگوێڕایەڵی
nausea/ˈnɔːziə/n ڕشانەوە- ماعیدە تێکچوون
nauseate/ˈnɔːzieɪt/v ١-قێزی دەکاتەوە ٢-وای لێدەکا بڕشێتەوە
nautical/ˈnɔːtɪkl/adj دەریاوانی
naval/ˈneɪvl/adj دەریایی- کەشتیوانی
navel/ˈneɪvl/n ناوك
navigable/ˈnævɪɡəbl/adj بۆ دەریاوانی دەشێ
navigate/ˈnævɪɡeɪt/v ١- نەخشە بەکار دێنێ بۆ دیاکردنی ڕێگای ئۆتۆمبیل ٢- پاپۆر- کەشتی- لێدەخوڕێ
navigation/ˌnævɪˈɡeɪʃn/n دەریاوانی
navigator/ˈnævɪɡeɪtə(r)/n دەریاوان
navy/ˈneɪvi/n هێزی دەریایی
near/nɪə(r)/adj نزیك- لەیەك نزیك
nearby/ˌnɪəˈbaɪ/adj نزیك-هاوسێ
near/v نزیك دەبێتەوە لە
nearly/ˈnɪəli/adv لەم نزیکانە- هابێ دەبێ
neat/niːt/adj ڕێکپۆش- کۆك- جوان
neatly/adv بەڕێکی
neatness/ˈniːtnəs/n ڕێك و پێکی
necessarily/ˌnesəˈserəli/adv هەردەم پێویست/بەهەمیشەیی
necessary/ˈnesəsəri/adj پێویست
necessitate/nəˈsesɪteɪt/v پێویست دەکا
necessity/nəˈsesəti/n پێویستی
neck/nek/n مل/گەردن
necklace/ˈnekləs/n ملوانکە - گەردانە
necktie/ˈnektaɪ/n بۆیانباغ- ملبەند
nectarine/ˈnektəriːn/n کوڵاو/ شێلە
nee/neɪ/adj لەقەبی ژنی شوکردو

Nn

N-n/en/ پیتی چواردەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
nab/v دەگریٚ
nae/nei/det هیچ– هیچ نا
naff/næf/adj ١–پووچ ٢– هیچ نا ٣– مۆدەی کۆن
nag/n ئەسپ/ جوانو
nag/næg/v ١–گازاندە دەکا ٢–گلەیی دەکا ٣– نیگەرانی دەکا
nail/neɪl/n ١– بزمار٢– نینۆك
nail/v بزماری لێدەدا
nail-brush/n نینۆك پاککەرەوە
nail-file/n کارتیفی نینۆك
nail-scissors/n نینۆکبڕ
nail-varnish/n بۆیەی نینۆك
naive/naɪˈiːv/n ساویلکەیی– سادە
naively/naɪˈiːvli/adv بەساویلکەیی– سادەیی
naked/ˈneɪkɪd/adj ١–ڕووت–بیٚ جلك ٢– دانە پۆشراو– ئاشکاو، ڕوون
name/neɪm/n ناو– ناوبانگ– ناوبانگی کەسێکی ناسراو
by name بانگی دەکا (بەناو)
in the name of sth بەناوی– لەپێناوی
in the name of sb لە جیاتی– بە ناوی
namesake/ˈneɪmseɪk/n هاوناو
١–ناوی لیٚ دەنیٚ٢– ناوزەدی دەکا
name/v
٢– زۆانی ئاهەنگی گواستنەوە دیار دەکا
nameless/ˈneɪmləs/adj بیٚ ناو– لە خراپیا وەسف ناکریٚ– ناگوتریٚ
namely/ˈneɪmli/adv بە واتای– هەرخۆی
nanny/ˈnæni/n دایەن– بەخێوکەر
nap/næp/n ئەوز– سەرخەو
nap/v سەرخەوی دەشکێنیٚ/ ئەختیٚ دەخەویٚ
nape/neɪp/n پشتە مل
napkin/ˈnæpkɪn/n دەستەسڕ/ بەروانکە
nappy/ˈnæpi/n قوماشی ئاولینگ
narcotic/nɑːˈkɒtɪk/n بێهۆشکەر
narcotic/adj بیٚ هۆش
narrate/nəˈreɪt/v دەگێڕێتەوە
narration/nəˈreɪʃn/n گێڕانەوە
narrator/nəˈreɪtə(r)/n چیرۆکخوان– هەقایەت گێڕەوە
narrow/ˈnærəʊ/adj ١– تەسك– تەنگ ٢– دیارکراو– سنوردار ٣– زۆر نا هەندیٚ
narrow/v تەسك دەکاتەوە
narrowly/adj بەزەحمەت هەندیٚ
narrowness/n ١– تەسکی ٢– تەنگی٣– کەمبینی
narrow-minded/adj بیرتەسك
nasal/ˈneɪzl/adj لووتی–کەپوویی (بۆشایی لووت)
nasty/ˈnɑːsti/adj ١– خراپ–پیس– تووڕە ٢– نەیاری– دوژمنکارانە ڕەق– تیژ– توند– زۆر خراپ
nastily/ˈnɑːstili/adv بەدوژمنکاری
nation/ˈneɪʃn/n ١– نیشتمان ٢– گەل ٣– نەتەوە
nation-wide/ˌneɪʃnˈwaɪd/adj لەسەراپای وڵات
national/ˈnæʃnəl/adj نیشتمانی– نەتەوەیی
national/n هاوولاتی
nationally/adv لەسەر ئاستی نەتەوەیی لەسەراپای دەولەتدا
national anthem/n سرودی نیشتمانی
national insurance/n بیمەی نیشتمانی

mystic/ˈmɪstɪk/n سۆفی

mystical/ˈmɪstɪkl/adj ١- ڕۆحانی ٢- سۆفی٢- نادیار و لێڵ

mysticism/ˈmɪstɪsɪzəm/n سۆفیگەری- سۆفیاتی

mystify/ˈmɪstɪfaɪ/v ١-سەرسامی دەکا ٢- نیگەرانی دەکا

myth/mɪθ/n ئەفسانە- پڕوپوچی

mythical/ˈmɪθɪkl/adj ئەفسانەیی- خەیاڵی ئەندێشەیی- پڕوپووچ

mythology/mɪˈθɒlədʒi/n میسۆلۆژی- ئەفسانە

ساده ٢- دنیایی

municipal/mju:ˈnɪsɪpl/adj ئەنجومەنی شارەوانی

munitions/mju:ˈnɪʃnz/n ١- ئازوقە ٢- کەلوپەلی سەربازی

mural/ˈmjuərəl/n وێنەی گەورەی سەردیوار

murder/ˈmɜ:də(r)/n ١- تاوانی کوشتن ٢- دزوار

murder/v دەکوژێ

murderer/ˈmɜ:dərə(r)/n بکوژ- تاوانبار

murderous/ˈmɜ:dərəs/adj کوژەر- کوشندە

murky/ˈmɜ:ki/adj نوتوک- تاریک- شێلو

murmur/ˈmɜ:mə(r)/n پستەپس- منگەمنگ

murmur/v دەچرپێنێ

muscle/ˈmʌsl/n ماسولکە

muscular/ˈmʌskjələ(r)/adj ماسولکەیی- بەمەچەک - بەهێز

museum/mjuˈzɪəm/n مۆزەخانە

mushroom/ˈmʌʃrum/n قارچک- کوارگ

music/ˈmju:zɪk/n مۆسیقا- نۆتەی مۆسیقا

musical/ˈmju:zɪkl/adj مۆسیقی بەهرەی مۆسیقی هەیە/دەنگ خۆش

musical/n شانۆگەری گۆرانی ئامێز

musician/mjuˈzɪʃn/n مۆسیقاژان- مۆسیقاژەن

Muslim /ˈmuzlɪm,ˈmʌzlɪm, ˈmuzləm/n موسڵمان

Muslim/adj ئیسلامی

mussel/ˈmʌzlɪn/n سەگی دەریا: جۆرە گیانەوەرێکی دەریاییە لە ناو قالکی رەش دەژی(دەخورێت)

must/mʌst/v پێویستە- لەسەرتە

mustache=moustache/n سمێڵ

mustard/ˈmʌstəd/n خەردەل- خەرتەلە

musty/ˈmʌsti/adj بۆنێکی ناخۆشی هەیە، گەنیو

mutant/ˈmju:tənt/n زیندوێکی جیاواز لەرەگەزی خۆی

mutation/mju:ˈteɪʃn/n بازدان- گۆڕانێکی لەناکاو

muted/ˈmju:tɪd/adj ١- دەنگی کزو لاواز ٢- دەنگی هێمن٣- رەشنەی ناراستەوخۆ

mutilate/ˈmju:tɪleɪt/v ١- (لاشەی) دەشێوێنێ ٢- سەرو لوتی- مردوو دەبڕێ

mutilation/ˌmju:tɪˈleɪʃn/n ١- شێواندنی لاشەی مردوو ٢- سەروگوێ برین

mutiny/ˈmju:təni/v ١- یاخی بوون ٢- هەڵگەڕانەوە

mutiny/ˈmju:təni/n ١- لە دژی دەوەستێ ٢- یاخی دەبێ

mutter/ˈmʌtə(r)/v دەبۆڵێنێ- دەمنگێنێ/دەچرپێنێ

mutton/ˈmʌtn/n گۆشتی پەزی

mutual/ˈmju:tʃuəl/adj دوولایی- هاوبەشی

muzzle/ˈmʌzl/n ١- کەپوو دەمی گیانەوەر ٢- لموز/ قەپۆز ٣- لولەی تفەنگ

my/maɪ/pron هی من

myself/maɪˈself/pron خۆم

mysterious/mɪˈstɪəriəs/adj ١- شاراوە ٢- لێڵ ٣- نهێنی

mysteriously/adv بەشاراوەیی- بەنهێنی

mystery/ˈmɪstri/n لوغز- نهێنی- شاراوەیی

بجولێنێ
دەجولێنرێ–هەڵدەگیرێ
move/muːv/n بزێو– جوولە
move/v دەجولێ
moving/ˈmuːvɪŋ/adj بە کاریگەر
movement/ˈmuːvmənt/n جووڵان/
جوڵانەوە– بزوتنەوە
movie/ˈmuːvi/n سینەما
mow/məʊ/v فریزدەبڕێ– فریز دەکا
mower/məʊə(r)/n فریز بڕ
Mr. /ˈmɪstə(r)/ مستەر– ڕێزدار
Mrs. /ˈmɪsɪz/ خاتوون
Ms/mɪz/ خاتوون– خانم– خان
much/mʌtʃ/det زۆر
much/adv بەزۆری
muck/mʌk/n ١– پیس
٢– ڕیخ– پاشماوەی ئاژەڵ
٣– پەیین ٤– زبڵ
muck/v ١–پیس دەکا
٢–هەڵسوکەوتی منداڵانە دەکا
٣– ڕەفتاری نابەجێ دەکا
٤– کات بەفیڕۆ دەدا
mucus/ˈmjuːkəs/n چڵم/لینج
mud/mʌd/n قوڕ، تەقن
muddy/ˈmʌdi/adj قوڕاوی– قوڕی
mud guard/n قوڕپارێز: ئەو قەپاغەی کە
لەسەر تایەی پایسکیل دادەنرێ
تاقوڕ بە پایسکلەوان نەکەوێ.
muddle/mʌdl/v ١– تێکدەدا
٢– ئاڵۆز دەکا٢– دەشێوێنێ
muddle/n تێکدان– شێواندن، ئاشوب
muesli/ˈmjuːzli/n میوزلی: جۆرە
خواردنێکە بۆ تێشت
muezzin/muːˈezɪn/n بانگدەر
muffle/ˈmʌfl/v ١–دەنگی کەم دەکا/
٢–دەپێچێ/ دەپۆشێ تاگەرمی بێ
muffled/adj دەنگی نزم و ناڕوون
muffler/ˈmʌflə(r)/n شاڵ/مل پێچ/ دەنگبڕ
mug/mʌg/n ١–کوپیدرێژکۆلە ٢–مەسینە
٣–ڕوخسار ٤–گەلحۆ/ گەمژە/ ساویلکە
mug/v یەکێ ڕوت دەکا–
پارەی لێ دەستێنێ
mugger/ˈmʌgə(r)/n ١– ڕووتکەر–
٢– ڕێگر– چەتە
mugging/ˈmʌgɪŋ/n ڕووت کردن– پارە لێ
سەندن
mug/mʌg/n گەمژە– سادە/ ساویلکە
muggy/ˈmʌgi/adj کەشێکی گەرم و شێدارە
هێندە گەرم مرۆڤ پشی لەبەر نامێنێ
mule/mjuːl/n ئێستر– هێستر
mull/mʌl/v دێدەفکری– تێ رادەمێنی
بەگژفکران دادەچێ
multilateral/ˌmʌltiˈlætərəl/adj فرەلا
multi media/ˌmʌltiˈmiːdiə/adj–فرەمیدیا
میدیای جیا جیا
multinational/ˌmʌltiˈnæʃnəl/adj
فرە وڵات– وڵاتی جیا جیا
کۆمپانیایەک لقی لە وڵاتان زۆر هەبێ
multiple/ˈmʌltɪpl/adj جیا جیا– جۆرەها–
فرە
multiple/n دووقات
multiply/ˈmʌltɪplaɪ/v ١– جاران دەکا–
لە بیرکاری ٢– لێکدەدا– زۆر دەکا
multitude/ˈmʌltɪtjuːd/n حەشامەت–
ئاپۆرەی خەڵك
mum/mʌm/n دایك
mumble/ˈmʌmbl/v منگەمنگ دەکا
mummy/ˈmʌmi/n ١– دایك٢– مۆمیا
mumps/mʌmps/n ملەخڕە/ گوێ پەپە
munch/mʌntʃ/v ١– مرخەمرخ دەکا
٢– ملچە ملچ دەکا
mundane/mʌnˈdeɪn/adj ١–ئاسایی–

motion/v به جوولآن ئاماژه دهكا
motionless/ˈməʊʃənləs/adj بێ جووله- چهسپیو
motivate/ˈməʊtɪveɪt/v هان دهدا- دهوروژێنێ- جۆش دهدا
motivated/adj بهجۆش- بهپهرۆش- بهحهماس
motive/ˈməʊtɪv/n هاندهر- ئهگهر - پالنهر
motor/ˈməʊtə(r)/n مۆتۆر- بزوێن
motor/adj بهماتۆڕپهلهمی-مهلمی
motoring/ˈməʊtərɪŋ/n لێ خوڕین- ماتۆڕشتن
motorist/ˈməʊtərɪst/n ایخوڕ - ماتۆڕ - شوفێر- سوار
motorized/ˈməʊtəraɪzd/adj به ماتۆڕ
motorbike/n ماتۆڕ
motor boat/n بهلهمی مهلمی
motor car/n ئۆتۆمبیل
motorcyclist/n پایسکل سوار شوفێری ماتۆڕ- ماتۆڕ سوار
motorway/ˈməʊtəweɪ/n ڕێگهیخێرا
motto/ˈmɒtəʊ/n دروشم
mould/məʊld/n قالب-چوارچێوه- نموونه/ کهپوو/ خۆڵی نهرم
mould/məʊld/v لهقالب دادهرێژێ
mouldy/ˈməʊldi/adj کهنی بوو- کهنیو
moult/məʊlt/v پرچی- پهڕی دهوهرێ
mound/maʊnd/n قۆمهته خۆڵ - تهپۆلکه
mount/maʊnt/n گردی بچووك- کهلهکهبوو چیای...
mount/v ١- سهردهکهوێ- سواردهبێ ٢-(سواری ئۆتۆمبیل- ئهسپ دهبێ)
٣- زیاد دهکا- توند
٤- گریدهدا- دهبهستێتهوه
٥- ڕێك دهخا- لهسهر یهك دهکهوێ
mounted/ˈmaʊntɪd/adj سوار، سوارچاك
mountain/ˈmaʊntən/n چیا- شاخ/ کهلهکه بوو- قۆمهت
mountaineer/ˌmaʊntəˈnɪə(r)/n شاخهوان: ئهو کهسهی بهسهرچیا دهکهوێ
mountaineering/n کرداری بهسهرچیا کهوتن
mountainous/ˈmaʊntənəs/adj شاخاوی- چیایی/ زۆر مهزن
mourn/mɔːn/v خهمی ههیه جلی تازیه دهپۆشێ- جلی رهش دهپۆشێ
mourner/ˈmɔːnə(r)/n بهشداری تازیهدار- هاوخهمی تازیهدار
mournful/ˈmɔːnfl/adj خهمگین- خهمبار
mourning/ˈmɔːnɪŋ/n تازیه- بههی- رهشپۆش
mouse/maʊs/n مشك/مشکی کۆمپیوتهر (ئامێر)
moustache/məˈstɑːʃ/n سمێڵ
mouth/maʊθ/n ١- دهم- زار ٢- ئهوشوێنهی ڕووبار دهرژێته دهریا
mouthful/ˈmaʊθfl/adj ١- پڕ بهدهم ٢- وشه یان دهستهواژهیهکی گران لهسهر زار
mouth-organ/n ئامێری مۆسیقا- هارمۆنیکا/ زارهکی
mouth-piece/ˈmaʊθpiːs/n ١-ئهو بهشهی دهمگۆ ٢- قسهکهری میری- ئاخافتنهکهری فهرمی
mouth-wash/ˈmaʊθwɒʃ/n دهمشۆر: شلهیهکه بۆنیدهم خۆش دهکا
mouth watering/adj ئاو لهدهمهێن- بهتام
mouth/v دهمی دهجولێنێ
movable/ˈmuːvəbl/adj دهکرێ

moose/n گیانەوەرێکە لە جۆری ئاسك/ مامز
مامزێکی گەورەی ئەمریکای باکورە
mop/mɒp/n ئامێزی پاقژکەرەوەی ئاومال
mop/v مال بە ئامێری پاقژکەرەوە پاك دەکاتەوە
mope/məʊp/v گۆشەگیر دەبێ
خۆی لەخەلك دوور دەگرێ
moped/ˈməʊped/n جۆرە پایسکیلێکە هەلمییە
moral/ˈmɒrəl/adj رەوشتی- ئەدەبی
moral/n پەند- رەوشت باش/ ئاکار
morale/məˈrɑːl/n مەعنەوی- وره
morality/məˈræləti/n رەوشت- رەوشتایەتی
moralize/ˈmɒrəlaɪz/v ئامۆژگاری دەکا
لەروانگەی رەوشتەوە...دەکۆلێتەوە
morbid/ˈmɔːbɪd/adj ١-کوشندە ٢-رەشبین
more/mɔː(r)/det- pron ژمارەیەکی‌زۆر
more/adv زۆر
more over/adv وێرای ئەمە/لەمە زیاتر
morgue/mɔːg/n مردووخانە
morning/ˈmɔːnɪŋ/n بەیانی- سپێدە- بەرەبەیان
moron/ˈmɔːrɒn/n گەمژە- گێل
morose/məˈrəʊs/adj مۆن/ رووگرژ- خەمۆك
morphine/ˈmɔːfiːn/n مۆرفین
morsel/ˈmɔːsl/n پارووم
mortal/ˈmɔːtl/adj کوشندە- کوژەر- مرۆڤ
mortality/mɔːˈtæləti/n مردن- چارەنوس
mortar/ˈmɔːtə(r)/n ١- خەفتەو ئار — ٢- تۆپی هاوەن
mortgage/ˈmɔːgɪdʒ/n ١- وەرگرتنی قەرد بۆ خانووبەرە / مۆرگێج
mortician/mɔːˈtɪʃn/n قەبرلێدەر- مردوو شارەوە
mortuary/ˈmɔːtʃəri/n ساردگای مردوو
mortification/ˌmɔːtɪfɪˈkeɪʃn/n ریسواکردن
mortify/ˈmɔːtɪfaɪ/v ریسوای دەکا
mosaic/məʊˈzeɪk/n مۆزاییك
moslem/n موسلمان
mosque/mɒsk/n مزگەوت- مزگەفت
mosquito/məsˈkiːtəʊ/n مێشوولە- پێشکە
moss/mɒs/n قەوزە
most/məʊst/det - pron زۆر لە- زۆری
most/adv نزیکەی هەموو- زۆر- زۆر زۆر
motel/məʊˈtel/n هۆتێلی سەر رێگای گشتی
moth/mɒθ/n پەپولە ئاسا- مۆرانە
mothball/ˈmɒθbɔːl/n دەرمانی دژە مۆرانە
mother/ˈmʌðə(r)/n دایك
mother/v وەك دایك گرنگی پێ دەدا/ وەك دایك ئاگای لێ دەبێ
motherhood/ˈmʌðəhʊd/n دایکایەتی
motherless/ˈmʌðələs/adj بێ‌دایك- دایك مردوو
motherly/adj دایکانە
mother country/n نیشتمان- زێد
mother-in-law/n خەسوو
mother tongue/n زمانی دایك
زمانی رەسەن- زمانی مندالی
motif/məʊˈtiːf/n ١-نەخشەی رازاندنەوەی سەر.. ٢-بیرۆکەی بابەتێك
motion/ˈməʊʃn/n ١-جوولان
٢- پێشنیارێکی میری(رەسمی)

زۆر گرنگ

momentum /məˈmentəm, məʊˈm-/n هێز- خێرایی

momma/ˈmɒmə/n ماما- دایە

monarch/ˈmɒnək/n شا- شاژن- پادشا

monarchy/ˈmɒnəki/n پادشایەتی/ سیستەمی پادشایەتی/دەوڵەتی سیستەم پادشایەتی

monastery/ˈmɒnəstri/n دێر

Monday/ˈmʌndeɪ, ˈmʌndi/n دووشەممە

monetary/ˈmʌnɪtri/adj دراوی- دارایی

money/ˈmʌni/n پارە

make money پارە بەدەست دینێ- قازانج دەکا

money box/n دەخیلە

mongrel/ˈmʌŋgrəl/n سەگی دوورەگە

monitor/ˈmɒnɪtə(t)/n ١- شاشە ٢- چاودێر ٣- نوێنەری پۆل

monk/mʌŋk/n رەبەن

monkey/ˈmʌŋki/n مەیمون

mono/ˈmɒnəʊ/adj مۆنۆ

mono/n یەك کەناڵی

monogamy/n یەك ژنی

monolingual/ˌmɒnəˈlɪŋgwəl/adj یەك زمانی- فەرهەنگی یەك زمانی

monologue/ˈmɒnəlɒg/n مۆنۆلۆگ/ لەگەڵ خۆ قسەکردن

monopolize/məˈnɒpəlaɪz/v قۆرخ دەکا- داوەکا

monopoly/məˈnɒpəli/n قۆرخکردن- داکردن

monorail/ˈmɒnəʊreɪl/n هێڵی ئاسنی- یەك هێڵی

monosyllable/ˈmɒnəsɪləbl/n یەك برگەیی

monotheism/n یەکتاپەرستی/ یەکخواپەرستی

monotonous/məˈnɒtənəs/adj جارسکەر- لەسەر یەك ئاواز

monotony/məˈnɒtəni/n جارس بوون

monsoon/ˌmɒnˈsuːn/n ١- وەرزی بارانی زۆر لە خوارووی ئاسیا ٢- بای بارانهێن

monster/ˈmɒnstə(r)/n دێو، ترسێنەر- درندە

monstrous/ˈmɒnstrəs/adj درندە- چەپەڵ- کەتە- زەبەلاح

month/mʌnθ/n مانگ- هەیڤ

monthly/ˈmʌnθli/adj - adv مانگانە، هەموو مانگێ

monument/ˈmɒnjumənt/n ١- پەیکەری یادگاری ٢- شوێنەواری کۆن

monumental/ˈmɒnjuməntəl/adj زۆر گەورە- کەتە- مەزن

moo/muː/n دەنگی مانگا- دەنگی چێڵ/ قۆڕاندن

moo/v دەقۆڕێنێ

mood/muːd/n حەوسەلە- هەوەس- بەدخویی- گێڵ، هەستی کۆمەڵی

moody/muːdi/adj ١- مزاج، دەمدەمی- بێهەوەس ٢- رەشبین- خەمۆك

moon/muːn/n مانگ/هەیڤ

moonlight/ˈmuːnlaɪt/n ١- روناکی مانگ- تریفەی مانگ٢- هەویەشەو

moor/mʊə(r)/n بەیار: زەوییەك بە پووش و قەسەر داپۆشرابێ

Moor/mʊə(r)/n مەراکشی

moor/v بەلەم لە قەراغ- لەنگەر پێ دەگرێ

- بەلەمەکە لەکەنار...دەبەستێتەوە

mooring/ˈmʊərɪŋ/n بەندەر

mob/mɒb/n ژاوەژاو–ئاشوب/توندوتیژی جەماوەر

mob/v لە چواردەورەی... کۆ دەبێتەوە

mobile/ˈməʊbaɪl/adj-n مۆبایل/ بەئاسانی دەگوازرێتەوە بە ئاسانی جێگۆرکێی پێ دەکرێ

mobility/məʊˈbɪləti/n جوولان– بزافتن

mobile home/n ماڵی گەرۆك– کەرەڤانە

mobilize/ˈməʊbəlaɪz/v دەکاتە سەرباز بانگ دەکا بۆ سەربازی/تەیاری دەکا بۆ شەڕ

mock/mɒk/v پێی پێ دەکەنێ– گاڵتەی پێ دەکا

mock/adj نارەسەن– لە چاوکراوە– دەستکرد

mock-up/n نموونەی شتێکی رەسەن

modal/ˈməʊdl/n فرمانی بەیارمەتی مۆدال

mode/məʊd/n رێگا– شێواز–مۆدە–باو

model/ˈmɒdl/n مۆدیل– نموونە – شێواز ئەو کەسەی کە جلی نموونە لەبەر دەکاو خۆی پێ دەردەخا/ ئەو کەسەی لەبەردەم وێنەکێش دادەنیشێ.

model/v لاسایی دەکاتەوە بەجلی نوێ– مۆدێلی نوێ خۆی دەنوێنێ نموونەی شتێ دروست دەکا

modeling/ˈmɒdlɪŋ/n کرداری خۆپیشاندان بەجلیەنوێ

modem/ˈməʊdem/n مۆدێم (کۆمپیوتەر)

moderate/ˈmɒdərət/adj/مامناوەندی میانڕەو

moderate/ˈmɒdəreɪt/v خاوی دەکاتەوە– هێوری دەکاتەوە

moderation/ˌmɒdəˈreɪʃn/n ئاوەندێتی/میانڕەوی

modern/ˈmɒdn/adj ئەسرەوی– خۆگری، نوێ– سەردەمی

modernize/ˈmɒdənaɪz/v بەمۆدێرن دەکا– نوێ دەکاتەوە، وای لێ دەکا لەگەڵ...بگونجێ

modernization/ˌmɒdənaɪˈzeɪʃn/n نوێ کردنەوە– نۆژەنکردنەوە

modest/ˈmɒdɪst/adj ١– سادە ٢– بێ فیز٣– شەرمن ٤– مامناوەند– هاکەزا

modesty/ˈmɒdəsti/n بێفیزی

modify/ˈmɒdɪfaɪ/v ١– هەموار دەکا– گۆڕانێکی کەمی تێدەکا ٢– وەسپی دەکا

modification/ˌmɒdɪfɪˈkeɪʃn/n ١– هەموارکردن ٢– وەسپ

mohair/ˈməʊheə(r)/n خوری بزن– خوری موهێر

moist/mɔɪst/adj هەندێ تەڕ– شێدار

moisture/ˈmɔɪstʃə(r)/n شێ

molar/ˈməʊlə(r)/n کاکلە ددان ددانی خڕی/ددانی پشتەوە

mole/ˈməʊl/n ١– خاڵ/نیشانە ٢– ئەوکەسەی سیخوری لەسەر دەزگاکەی خۆی دەکا ٣– گیانەوەرێکی بچووکی کوێرە.

molehill/ˈməʊlhɪl/n قۆمەتە خۆڵ

molecule/ˈmɒlɪkjuːl/n گەرد– گەردیلە

molest/məˈlest/v ١–ئەزیەتی دەدا–بێزاری دەکا ٢– پری دەداتێ– خراپی دەکا

molt/ˈməʊlt/v شل دەبێتەوە/شل بووە

molten/ˈməʊltən/adj دەتاوێتەوە/تواوە

moment/ˈməʊmənt/n تروکە/چرکەیێ

at the moment هەرئێستا

for the moment بۆ ماوەیەکی زۆرکورت

momentary/ˈməʊməntri/adj کەم خایەن/ کەم تەمەن/ تەمەن کورت

momentous /məˈmentəs, məʊˈmentəs/adj

misrepresent/ˌmɪsˌreprɪˈsent/v دەشێوێنێ

Miss/mɪs/ خانم- خاتوون - ...خان

miss/mɪs/n ١- ون دەکا

٢- هەڵە دەکا- لە دەستی دەردەچێ

٣- پەرۆشی دەبێ- تاسەی دەکا

missing/ˈmɪsɪŋ/adj ون، بەخەوش- ئامادە نەبوو

miss/n نیشانە نەپێکان/ سەرکردن

missile/ˈmɪsaɪl/n ١- گوللە تۆپ- ساروخ- موشەك

٢- هاویشتراو- هاوێژراو

mission/ˈmɪʃn/n ئەرك- پەیام- نێردراو بنکەی پەیامی مژدەبەری

missionary/ˈmɪʃənri/n مژدەبەری فەلە- مژدەدەری گاور

misspell/ˌmɪsˈspel/n رێنوسی هەڵە دەکا

misspent/adj پارە یان کاتی بەفیرۆ دراو

mist/mɪst/n تەم- تەم و مژ- تەمتومان

mist/v بە تەم دادەپۆشێ- (ناوچەکە) تەم و مژ دەگرێ

mistake/mɪˈsteɪk/n هەڵە- غەڵەت

by mistake بەهەڵە- بەرێکەوت

mistake/v هەڵە دەکا- غەڵەت دەکا

mistaken/mɪˈsteɪkən/adj هەڵە- نادروست

mister/ˈmɪstə(r)/n مستەر- رێزدار

mistook/v هەڵەی کرد

mistreat/ˌmɪsˈtriːt/v خراپ مامەڵە دەکا- خراپ رەفتار دەکا- خراپ هەڵس وکەوت دەکا خراپ لەگەڵی‌دەجوڵێتەوە

mistress/ˈmɪstrəs/n دۆست- مامۆستای ژن

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/v گومان دەکا لە/ باوەڕی پێ ناکا

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/n گومان- بێ متمانە

misty/ˈmɪsti/adj تەرم ومژی

misunderstand/ˌmɪsʌndəˈstænd/v بەهەڵە تێ دەگا

misuse/ˌmɪsˈjuːz/v خراپ بەکاردێنێ- بۆ مەبەستێ بەکاردێنێ

misuse/ˌmɪsˈjuːs/n خراپ بەکارهێنان- نیەتی خراپ بەکارهێنان

mitigate/ˈmɪtɪgeɪt/v هێور دەکاتەوە

mitten/ˈmɪtn/n جۆرە دەستەوانەیەکە جێ پەنجە گەورەی جودایەو هەرچوار پەنجەکەی تر پێکەوەن.

mix/mɪks/v ١-تێکەڵ دەکا- بە تێکەڵ کردن دروست دەکا

٢- لەبێ تێك دەچێ

٣- دوو شت لەیەك کات دەکا

mix up/n هەڵە، سەر لێشێوان

mix/n تێکەڵ- تێکەڵە- تێکەڵەی ئامادە

mixed/mɪkst/adj هەمەرەنگ، جۆراوجۆر تێکەڵ- بۆ نێر و مێ- کچ و کوڕ لە سروشتی هەستی دڵنیا نیە

mixed doubles/n دووکەسی: یەکێ ژن و یەکێ پیاو

mixed up/adj پەشێو- هەراسان- سەر لێشێواو

mixer/ˈmɪksə(r)/n ئامێری تێکەڵکەر

mixture/ˈmɪkstʃə(r)/n تێکەڵە- گیراوە

moan/məʊn/n ناڵە/ناڵە ناڵ

moan/v دەناڵێنێ- گلەیی‌دەکا- گازندە دەکا

moat/məʊt/n ١- قانگە

٢- قورتێکی قوڵ لە دەوری قەڵا ێ دەدرێ پڕ ئاو دەکرا بۆ پاراستنی قەڵا.

ئارەڤزو دەكاتەوە

mirth/mɜːθ/n خۆشی، پێكەنین

mis- پێشگری نەرێیە

misapprehension /ˌmɪsæprɪˈhenʃn/n
غەلەت حالی بوون
غەلەت حالی بوون– چەوت تێ گەیشتن

misbehave/ˌmɪsbɪˈheɪv/v هەلس
و كەوتی خراپ دەكا
خراپ رەفتار دەكا

misbehaviour/ˌmɪsbɪˈheɪvjə(r)/n
بەدرەفتاری

miscalculate/ˌmɪsˈkælkuleɪt/v
لە ژماردن هەلە دەكا
لە خەملاندن بە هەلە دەچێ

miscarriage/ˈmɪskærɪdʒ/n
لەبار چوون

miscarry/v لەبار دەچێ–
لەبار دەبا– هەلدەوەشێنێتەوە

miscellaneous/ˌmɪsəˈleɪniəs/adj
هەمەرەنگ– جۆرەها

mischief/ˈmɪstʃɪf/n بەدرەفتاری/
شەیتانی– شیمی(بۆ منداڵان)

mischievous/ˈmɪstʃɪvəs/adj
شەڕانی–شەیتان– بەدكار

misconception/ˌmɪskənˈsepʃn/n
بیرۆكەی هەلە– تێگەیشتنی هەلە

misconduct/ˌmɪsˈkɒndʌkt/n
بەدرەفتاری – بەدئاكاری

misdemeanor/ˌmɪsdɪˈmiːnə(r)/n
تاوانی بچووك

miser/ˈmaɪzə(r)/n قەلس– قرچۆك–
رەزیل– رژد– گرتە

miserable/ˈmɪzrəbl/adj ١– ناشاد–
خەمبار– خەمگین
٢– بێزاركەر ٣– كەم– هیچ نا

miserably/ˈmɪzrəbli/adv
بە نائومێدی

misery/ˈmɪzəri/n نائومێدی–
ئەشكەنجە– ئێش و ئازار

misfire/ˌmɪsˈfaɪə(r)/v فەشەل دێنێ–
سەرناگرێ

misfit/ˈmɪsfɪt/n نە سازان– نەگونجان

misfortune/ˌmɪsˈfɔːtʃuːn/n بەدبەخت هێنی
مەرگەسات هێن

misgiving/ˌmɪsˈɡɪvɪŋ/n هەست بەگومان و
نیگەرانی كردن

misguided/ˌmɪsˈɡaɪdɪd/adj لە خشتەبەر–
گومڕاكەر– نامافوول

mishap/ˈmɪshæp/n ڕووداوێكی دلتەزێن
قەومان

misinform/ˌmɪsɪnˈfɔːm/v زانیاری هەلە
دەداتێ

misinterpret/ˌmɪsɪnˈtɜːprɪt/v
بەهەلە تێ دەگا
غەلەت حالی دەبێ– بە هەلە ڕاڤەدەكا

misjudge/ˌmɪsˈdʒʌdʒ/v باوەڕێكی هەلە
بونیاد دەنێ لە هەلسەنگاندنی...
بەهەلە دەچێ– بڕیارێكی هەلە دەدا

mislay/ˌmɪsˈleɪ/v شتێ لە شوێنێ دادەنێ و
لە بیری دەچێ/شتێ بۆماوەیێ ون دەكا

mislead/ˌmɪsˈliːd/v چەواشە دەكا– فریودەدا
دەست خەلەتی دەدا

misleading/ˌmɪsˈliːdɪŋ/adj چەواشە كەر–
لەخشتەبەر

mismanage/ˌmɪsˈmænɪdʒ/v خراپ بەڕێوە
دەبا

misplaced/ˌmɪsˈpleɪst/adj ناشایەن
لە شوێن خۆنا– پیاهەلدانی ناشایەن

misprint/ˈmɪsprɪnt/n هەلەی چاپ

mispronounce/ˌmɪsprəˈnaʊns/v
بەهەلە گۆ دەكا

misread/ˌmɪsˈriːd/v بەهەلە
دەخوێنێتەوە– بەهەلە تێ دەگا

mindless/ˈmaɪndləs/adj ١-گەمژە
٢- زیرەکی و تێفکرینی ناوێ

mine/maɪn/pron هی من

mine/n ١- کان٢- لوغم- بۆمب- مین

minefield/ˈmaɪnfi:ld/n ١- کێڵگەی ئەلغام- مین ڕێژ
٢- بارەکە چاوەڕێی تەقینەوەی لێ دەکرێ، هەر بقلیشێتەوە- دەقلیشێتەوە

mine/v ١- کانزا دەردێنێ
٢- لە کان کاردەکا
٣- قۆرت لێ دەدا تا کانزا دەربێنێ.
٣- لوغم دەچێنێ- لوغم دادەنێتەوە

mine layer/n کەشتی مین چێن

minesweeper/n مین لابەر

miner/ˈmaɪnə(r)/n کانکار

mineral/ˈmɪnərəl/n کانزا

mineral water ئاوی کانزایی

mingle/ˈmɪŋgl/v تێکەڵ دەبێ- ئاوێتە دەبێ

mini-/ˈmɪni/ زۆر بچووك

miniature/ˈmɪnətʃə(r)/n وێنەیەکی بچووککراوە

in miniature لە شێوەیەکی زۆر بچووکدا لە وێنەیەکی بچووککراوەدا

minibus/ˈmɪnibʌs/n پاسی بچووك- مینوبوس

minimal/ˈmɪmɪməl/adj زۆر بچووك- زۆر کەم

minimize/ˈmɪmɪmaɪz/v
١- زۆر بچووکی دەکاتەوە
٢- کەمی دەکاتەوە

minimum/ˈmɪnɪməm/n کەمترین

mining/ˈmaɪnɪŋ/n کانزاکاری- دەرهێنانی کانزا

miniskirt/ˈmɪnɪskɜ:t/n مینی ژۆپ- تەنورەی زۆرکورت

minister/ˈmɪnɪstə(r)/n ١- شاڵیار- وەزیر٢- قەشە

ministerial/ˌmɪnɪˈstɪəriəl/adj وەزاری

ministry/ˈmɪnɪstri/n ١- وەزارەت
٢- پیشەی قەشە

mink/mɪŋk/n مینك: گیانەوەرێکی دڕندەی بچووکە

minor/ˈmaɪnə(r)/adj - n ١- بچووك- کێم- لاوەکی ٢- چینی لاوەکی دەنگ
٣- ناکام- ناکامەکان

minority/maɪˈnɒrəti/n ١-نەوجەوانی
٢-کەمایەتی- کەمینە

mint/mɪnt/n پونگ- شیرنەمەنی

minty/ˈmɪnti/adj تام پونگی

mint/mɪnt/n شوێنی پارە لێدان

mint/v پارە لێدەدا

minus/ˈmaɪnəs/prep کەم- کرداری کەمکردن لەژێر سفر- بەبێ..- کەمتر لە- نیشانەی سالیب-کەم- لە ماتماتیك

minuscule/ˈmɪnəskju:l/adj زۆر بچووك- زۆر ورد

minute/ˈmɪnɪt/n خولەك- ماوەیەکی زۆر کەم

the minutes تۆماری نوسراوی دانیشتنی..

at any minute: in a minute بەم زوانە پاش چەند خولەکێ

just a minute دەقەیێ بەیارمەتیت

up to the minute نوێ- دوا پێشهات

minute/adj زۆر ورد (بچووك)

miracle/ˈmɪrəkl/n موعجیزە- پەرجو

miraculous/mɪˈrækjələs/adj لە سروشت بەدەر- نائاسا

miraculously/adv بە موعجیزە

mirage/ˈmɪrɑ:ʒ/n سەراب- تراویلکە

mirror/ˈmɪrə(r)/n ئاوێنە- نەینۆك- قۆدیك ئاوەژوو

mirror/v رەنگ دەداتەوە

Milage: mileage/n ١- ماوەی براو
٢- ڕێژەی سود
mild/maɪld/adj ١- نەرم- نەرم و نیان
٢- خۆشنود، خۆشدو
٣- مامناوەندی
mildly/adv هەندێ- تا ڕادەیێ
mile/maɪl/n میل- ماوەیەکی دوور
ماوەیەکی درێژ- ڕوداوێکی گرنگ
militant/ˈmɪlɪtənt/adj شەڕانی-
ئازا و بەجەرگ/میلیتانت
militancy/ˈmɪlɪtənsi/n خەبات-
تێکۆشان
militant/n خەباتگێڕ- تێکۆشەر
military/ˈmɪlətri/adj سەربازی-
جەنگیی
militia/məˈlɪʃə/n میلیشیا- بەرەنگاری میللی
milk/mɪlk/n - v شیر-
شیری... دەدۆشێ- دادەچۆڕێنێ
milk chocolate/n چوکلێتی شیری
milkman/ˈmɪlkmən/n شیر فرۆش
milk shake/n ئایس کرێم:
خواردنەوەیەك لە شیر و هەندێ
بۆن و تام... پێکدێ
milk tooth/n ددانی شیری
milky/ˈmɪlki/adj ١- شیری- لە
شیردروستکراو
٢- ڕەنگ شیری
mill/mɪl/n ئاش- کارگە- وردکەر
mill/v دەهاڕێ- ورد دەکا
miller/ˈmɪlə(r)/n ئاشەوان
millennium/mɪˈleniəm/n هەزارە
the millennium یادی هەزار سالی
millet/ˈmɪlɪt/n داروجان:
ڕوەکێکە لە گیا-قەسەر دەچێ، تۆوەکەی
وەك خواردن بەکاردێ

milligram/ˈmɪligræm/n میلیگرام
millilitre/ˈmɪlili:tə(r)/n میلیلتر
millimetre/ˈmɪlimi:tə(r)/n میلیمتر
millinery/ˈmɪlɪnəri/n دروستکردنی شەبقەی
ئافرەتان یان فرۆشتنیان
million/ˈmɪljən/number ملیۆن
millionth/ˈmɪljənθ/det ملیۆنەیەم/
بەشێ لە ملیۆن بەش
millionaire/ˌmɪljəˈneə(r)/n ملیۆنێر
millionairess/n ملیۆنێر(ئافرەت)
milometer/maɪˈlɒmɪtə(r)/n پێوەری
ماوەی براو
mime/maɪm/n بە جولەو ئاماژە شت دەڵێ-
نمایش بە جوولە
mime/v بە ئاماژە شت دەڵێ
mimic/ˈmɪmɪk/v لاسایی کەسێ
دەکاتەوە بۆ گاڵتە
mimic/n لاسایی کەرەوەی کارامەی گاڵتەجار
minaret/ˌmɪnəˈret/n منارە
mince/mɪns/v پارچە پارچە دەکا
mince/n گۆشتی پارچە پارچە کراو
mincemeat/n تێکەڵەیەکە لە مێوەی
وشکراو و گوێزو شەکراو.
mind/maɪnd/n عەقڵ- هۆش- بیر
out of mind کەمژە، شێت
make up mind بڕیار دەدا
mind/maɪnd/v بێزاردەبێ- گرنگیدەدا-
دەڵەوەڕێنێ
mind you لە بیر نەکەی
mind your business خۆت لە کاروباری
خەڵك هەڵمەقوڵتێنە
never mind گوێ مەدێ- هیچ نیە
Mind out لاکۆ!- لاچۆ! ئاگادار بە!
minder/ˈmaɪndə(r)/n شوان،
سەرپەرشت، چاودێر

metre/ˈmiːtə(r)/n مەتر (١٠٠ سانتیم)
metric/ˈmetrɪk/adj میتری پێوەری
metropolis/məˈtrɒpəlɪs/n شاری زۆر گەورە- پایتەخت
miaow/miˈaʊ/n میاو
miaow/miˈaʊ/v دەمیاوێنێ
mice/maɪs/n مشکەکان
Mickey/ˈmɪki/n گاڵتەپێکردن- پێ رابواردن
microchip/ˈmaɪkrəʊtʃɪp/n مایکرۆچیپ(کۆمپیوتەر)
microcomputer /ˈmaɪkrəʊkəmpjuːtə(r)/n کۆمپیوتەری بچووك
microcosm/ˈmaɪkrəkɒzəm/n نموونەیەکی بچووکی شتێکی گەورە
microfiche/ˈmaɪkrəʊfiːʃ/n مایکرۆفیلم
microphone/ˈmaɪkrəfəʊn/n مایکرۆفۆن
microscope/ˈmaɪkrəskəʊp/n مایکرۆسکۆپ، وردبین
microwave/ˈmaɪkrəweɪv/n شەپۆلی بچووك/ئامێری گەرمکردنەوەی خواردەمەنی
mid/mɪd/adj ناوەڕاست- ناوەند
the Mid west/n بەشی باکوری ناوەندی ئەمریکا
midday/ˌmɪdˈdeɪ/n نیوەڕۆ- کاتژمێر دوازدە
middle/ˈmɪdl/n ناوەڕاست- ناوەندی
middle age/n تەمەنی نێوان ٤٠- ٦٠
middle aged/adj ناوەڕاستی تەمەن
the middle ages/n چاخەکانی ناوەڕاست
middle class/n چینی ناوەڕاست
the middle East/n ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
middle name/n ناوی ناوەندی لای زۆربەی ئەورووپییەکان
middle school/n قوتابخانەی ناوەندی قوتابخانەیەکە بۆ منداڵانی ٩- ١٣ساڵی.
midge/ˈmɪdʒ/n پێشکە، مێشوولە
midget/ˈmɪdʒɪt/n کورتە باڵا
Midlands/n دەڤەرەکانی ناوەڕاست لە ئینگلتەرا
midnight/ˈmɪdnaɪ/n نیوە شەو
midriff/ˈmɪdrɪf/n نێوان سینگ و کەمەر- ناوك
midst/mɪdst/n ناوەند- چەق- دڵ
midsummer/ˌmɪdˈsʌmə(r)/n نیوەی هاوین-چلەی هاوین
midway/ˌmɪdˈweɪ/adj ناوەند- ناوەڕاست
midweek/ˌmɪdˈwiːk/n نیوەی هەفتە
midweek/adv لە نیوەی هەفتە
midwife/ˈmɪdwaɪf/n مامان
midwifery/ˈmɪdwɪfəri/n مامانی
midwinter/ˌmɪdˈwɪntə(r)/n-نیوەی زستان- ناوەندی زستان- چلەی زستان
might/maɪt/v ڕابردووی may- لەوانەیە، دەکرێ، دەکرێ؟
might/n هێز، دەسەڵات
mighty/ˈmaɪti/adj بەهێز، بەدەسەڵات
mighty/adv زۆر
migraine/ˈmiːgreɪn/n ژانە سەرێکی بەهێز- سەرئێشەیەکی زۆر/ مرۆڤ تووشی نەخۆشی دەکا
migrate/maɪˈgreɪt/v کۆچ دەکا- رەو دەکا
migrant/ˈmaɪgrənt/n کۆچبەر- کۆچەر
migration/maɪˈgreɪʃn/n کۆچ- کۆچکردن- رەوکردن
mike/maɪk/n مایکرۆفۆن

merciless/ˈmɜːsɪləs/adj بیٚ ڕەحم، بیٚ بەزەیی

mercury/n جیوە

mere/mɪə(r)/adj تەنیا/جگە

merely/adv تەنیا (نەزیاتر نەکەمتر)

merge/mɜːdʒ/n یەکدەگریٚتەوە، یەکدەخاتەوە

merger/ˈmɜːdʒə(r)/n کرداری یەککرتن

meridian/məˈrɪdiən/n ١- ئەو هیٚڵە خەیاڵییەی لەسەر ڕووی زەوی لە نیٚوان جەمسەری باکوور و باشوور هەیە و بەشویٚنیٚکی تایبەت ڕەت دەبیٚ. ٢- بەرزترین جیٚ کە خۆر دەیگاتیٚ. ٣- نیوەبازنەی زەوی.

meringue/məˈræŋ/n تیٚکەڵەی شەکرو سپیٚتی هیٚلکە ئەو کیٚکەی لە شەکرو سپیٚتی هیٚلکە دروست دەکریٚ.

merit/ˈmerɪt/n لایەنی چاکی/ ئەدگارە چاکەکان- بەهادار

merit/v شایەنە- لیٚی دیٚ

meritocracy/ˌmerɪˈtɒkrəsi/n میراتۆکراسی: سیستەمی حکومەتی کەسانی بە توانا و ڕۆشنبیر.

mermaid/ˈmɜːmeɪd/n پەری دەریا

merry/ˈmeri/adj ڕووخۆش-سەرخۆش

merriment/ˈmerimənt/n خۆش و شادی

mesh/meʃ/n تۆڕ ئاسا

mesmerize/ˈmezməraɪz/v سرنجی ڕادەکیٚشیٚ تووشی دۆشدامانی دەکا

mess/mes/n ١- پیسی، تاریٚک و پیٚکی ٢- کیٚشە- قەیران

mess/v پیس دەکا

messy/ˈmesi/adj پیس- پیس و پۆخڵ

mess/n ژووری خواردنی سەربازان

message/ˈmesɪdʒ/n ١- نامە- پەیام ٢- ئامانج

messenger/ˈmesɪndʒə(r)/n نامەبەر- پەیامبەر

Messiah/məˈsaə/n مەسیح

met/met/v دیتی- بینی

metabolism/məˈtæbəlɪzəm/n میتابۆلیزم

metal/ˈmetl/n کانزا

metallic/adj کانزایی

metamorphosis/ˌmetəˈmɔːfəsɪs/n گۆڕانی تەواوی شیٚوەی.

metaphor/ˈmetəfə(r)/n میتافۆر: خوازە خواستن- واتای مەجازی

metaphorical/ˌmetəˈfɒrɪkl/adj مەجازی

metaphysics/ˌmetəˈfɪzɪks/n ئەودیوی سرووشت

metaphysical/ˌmetəˈfɪzɪkl/n- میتافیزیکی- دینی/ ئەودیوی سرووشت

mete/miːt/v ١-سزای دەدا- پاداشتیدەدا ٢-خەڵاتی دەکا

meteor/ˈmiːtiə(r)/n ئەیزەککورزە ڕووناکی- گڕگەر

meteoric/ˌmiːtiˈɒrɪk/adj ١- زۆر خیٚرا- تیژڕەو ٢- سەرکەوتوانە

meteorology/ˌmiːtiəˈrɒlədʒi/n زانستی سەقاو- کەش و هەوا

meter/miːtə(r)/n پیٚوەر- کیٚش

meter/v بەپیٚوەر دەپیٚویٚ

method/ˈmeθəd/n ڕیٚگا- شیٚواز

methodical/məˈθɒdɪkl/adj مەنهەجی- ڕیٚك و پیٚك

Methodist/ˈmeθədɪst/n یەکیٚ لە ئەندامەکانی کەنیسای پرۆتستانی کە جۆن ویزلی لە سەدەی ١٨ دایمەزراند.

meticulous/məˈtɪkjələs/adj وردکار- وردبین: ئاگادار

melt/melt/v ١-دەتاوێتەوە-شل دەبێتەوە
٢- نەرم دەبێ- هێور دەبێ
meltaway/v ون دەبێ-
گوم دەبێ- پەرش دەبێ
member/ˈmembə(r)/n ئەندام- تاك
membership/ˈmembəʃɪp/n
ئەندامێتی
ژمارەی ئەندامەکان- ئەندام پەرلەمان MP
membrane/ˈmembreɪn/n
١- داپۆش ٢- پێست نەرم/توێژ
memento/məˈmentəʊ/n یادگاری
memo/ˈmeməʊ/n یاداشت نامە
memoir/memwɑ:(r)/n یاداشت-
رۆژانە- ژیاننامە
memoris/n یاداشت- رۆژانە- ژیاننامە
memorable/ˈmemərəbl/adj
لە بیر ناکرێ- لەبیر نەچوو
memorandum/ˌmeməˈrændəm/n
یاداشت
memorial/məˈmɔ:riəl/n ١- یادگاری
بیرخەرەوە ٢- تۆماری مێژوویی
memorize/ˈmeməraɪz/v لەبەر
دەکا- ئەزبەر دەکا
memory/ˈmeməri/n بیرەوەری -
بیرکردنەوە
ئەو بەشەی کۆمپیوتەر کە زانیاری هەلدەگرێ
In memory of:to the memory of
لەبیرەوەری/لە یادی
men/men/n پیاوەکان/مرۆڤەکان
menace/ˈmenəs/v ترس، هەرەشە-
بێزارکەر
menace/ˈmenəs/n هەرەشەدەکا
menacing/adj ترسێنەر- تۆقێنەر
mend/mend/n شتی تێکچوو- شکاو
چاك دەکاتەوە
mend/v ١- چاك دەکاتەوە
٢- هەموار دەکا
menial/ˈmi:niəl/adj ١- ماکەزایی- ناگرنگ
٢- کەم بایەخ
meningitis/ˌmenɪnˈdʒaɪtɪs/n هەوکردنی
مێشك یان دەماری پشت/پوکانەوەی مێشك
menopause/ˈmenəpɔ:z/n تەمەنی بێ
نومێدی (گۆڕانی ژیان)
menstruate/ˈmenstrueɪt/v حەیز دەبینێ-
بێنوێژ دەبێ
menstruation/ˌmenstruˈeɪʃn/v کنج-
مەحەك، بێ نوێژی مانگانەی ژن
mental/ˈmentl/adj هۆشیی- بیریی
نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی توشی نەخۆشی
هۆشی-هۆشەکی ماتون
mentality/menˈtæləti/n هۆشێتی-
جۆری بیرکردنەوە
mention/ˈmenʃn/v یاد دەکا- ئاماژە بۆ دەکا
don't mention it شایەنی نییە
پێویست بە سوپاس ناکات
mention/n یادکردن-
ناوهێنان، ئاماژە بۆ کردن
menu/ˈmenju:/n لیستی خواردنەکان
لیستی هەڵبژاردنەکان لە کۆمپیوتەر
mercenary/ˈmɜ:sənəri/adj ١- پارەیی-
دراویی، پەیوەست بە شتیماددیییەوە
٢-جاشێتی-بەکرێگیراوی
merchandise/ˈmɜ:tʃəndaɪz/n کەل وپەل-
شت و مەك
merchant/ˈmɜ:tʃənt/n بازرگان
merchant navy/n کەشتی بازرگانی
Mercury/ˈmɜ:kjəri/n هەسارەی عەتارد
نزیکترین هەسارە لە رۆژ
mercy/ˈmɜ:si/n بەزەیی- میهرەبانی
merciful/ˈmɜ:sɪfl/adj میهرەبان
mercifully/adv میهرەبانانە-
بەبەزەییانە

Med: Mediterranean/n دەریای سپی ناوەراست/وڵاتانی دەریای ناوەڕاست

medal/ˈmedl/n مێوانکە– مەدالیا

medalist/ˈmedəlɪst/n ١– هەڵگری مەدالیا ٢– براوەی مەدالیا

medallion/məˈdæliən/n مێوانکە– خوناوکە

meddle/ˈmedl/v خۆ هەڵدەقورتێنێ لە کاری خەڵکی

media/ˈmi:diə/n میدیا: هۆکارەکانی راگەیاندن

mediaeval: medieval چەرخەکانی ناوەراست

mediate/ˈmi:dieɪt/v ناوبژی دەکا– دەچێتە نێوانیانەوە

mediation/ˌmi:diˈeɪʃn/n ناوبژی کردن، ناوبەینکردن/بۆ چارەسەرکردنی کێشە

mediator/ˈmi:dieɪtə(t)/n– ناوبژیکەر– ناوەند– هۆکار نێوانکەر– پێناو لەمەسیحیەت دەوترێ: پیاوی دینی دەتوانی هەرچی بەندە بیەوێ بگەیەنێتە خوا، شتی ئاوا لە ئیسلام دانیە.

medical/ˈmedɪkl/adj پشکنینی پزیشکی– پزیشکی

medicated/ˈmedɪkeɪtɪd/adj چارەسەری– دەرمان

medication/ˌmedɪˈkeɪʃn/n دەرمان

medicine/ˈmedsn, ˈmedɪsn/n پزیشکی– دەرمان– چارەسەر

medieval/ˌmediˈi:vl/adj پەیوەست بە چەرخەکانی ناوەراست

mediocre/ˌmi:diˈəukə(r)/adj ناوەند/ خراپ نییە– ئاسایی

meditate/ˈmedɪteɪt/v ئەگژفکران رادەچێ– دانفە لێ دەدا– تێدەفکرێ– زۆر بیری دەکا– تێ رادەمێنێ

the Mediterranean/n دەریای سپی ناوەراست/وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست/ تایبەت بە وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست

medium/ˈmi:diəm/n ١– هۆکار– نێوەند ٢– هۆکاری راگەیاندن

mediums/n بەینکاری رۆحی– نێوەنکاری رۆحی

medium/adj ناوەراست

medium wave/n شەپۆلی ناوەراست

meek/mi:k/adj ١– گوێدێر، گوێ رایەڵ، بەرنەمر ٢– هێمن و بێ دەنگ

meekly/adv ١–بەبێدەنگی ٢–بە گوێڕایەڵی

meekness/n گوێدێری ، گوێ رایەڵی

meet/mi:t/v ١– دیدەنی دەکا– دیداری دەکا ٢– چاوی پێدەکەوێ– دەبینێ ٣– یەکەم جار یەکتر دەبینن– کۆدەبنەوە ٤– دەگەنەیەك– بەیەك دەگەن. ٥– پێویستییەکانی پێ پڕ دەکرێتەوە.

meeting/ˈmi:tɪŋ/n کۆبونەوە– دیدار

megalomania/ˌmegələˈmeɪniə/n شێتی مەزنێتی

megaphone/ˈmegəfəun/n– دەنگ گەورەکەر– مێگافۆن– زورنا

mellow/ˈmeləu/adj ١– نەرم و تام شیرین ٢– هێمن، نەرم ٣– رەسیو، ئاقڵ

mellow/v بەنەرمی مامەڵە دەکا نەرم دەکا– هێور دەکاتەوە

melodrama/ˈmelədrɑ:mə/n میلۆدراما

melodramatic/ˌmelədrəˈmætɪk/adj میلۆدرامی

melody/ˈmelədi/n میلۆدی– ئاواز– نەغمە

melon/ˈmelən/n گندۆرە– کاڵەك

water melon/n شفتی– شوتی

maximum/ˈmæksɪməm/n دوا پادە، ئەو پەڕی

May/meɪ/n مانگی ئایار

May Day ڕۆژی یەکی ئایار

may/meɪ/v لەوانەیە- دەبێ- دەکرێ شیمانە دەکرێ- ڕێی تێ دەچێ

may be/adv لەوانەیە، دەبێ وابێ

mayonnaise/ˌmeɪəˈneɪz/n مایۆنیز: خواردنە هێلکە وڕۆن لەگەڵ زەلاتە

mayor/meə(r)/n سەرۆکی شارەوانی/ پارێزگا- کێخوا

mayoress/meəres, meɪəres/n سەرۆکی شارەوانی (ژن) خێزانی-هاوسەری-ژنی سەرۆکی شارەوانی

maze/meɪz/n ڕێگومکردن- سەرلێشێواندن/شپرزە

me/mi:/pron من- لەباری بەرکار

meadow/ˈmedəʊ/n مێرگ

meagre/ˈmi:gə(r)/adj بچووک- کەم

meal/mi:l/n ژەم

meal time/n کاتی ژەم

mean/mi:n/v ١- وادەبەخشێ- وادەگەیەنێ، واتای وا دەدا ٢- دەیەوێ- مەبەستێتی ٣- گرنگە- زۆر دەگەیەنێ- دەبێتە هۆی

mean well نیەتی باشە

mean/adj قرچۆک- چاوبرسی

mean/n پێژە: ناوەند- ڕەوش

meander/miˈændə(r)/v ١-پێچاوپێچ دەبێ- شەپۆل دەدا ٢- بێ‌ئیش دەسوڕێتەوە

meaning/ˈmi:nɪŋ/n واتا- مەدلول- ئامانج

meaningful/ˈmi:nɪŋfl/adj بەسود- واتادار

meaningless/ˈmi:nɪŋləs/adj ١- بێ‌واتا- بێ سوود ٢-هیچ و پووچ

means/mi:nz/n هۆکار- ناوەند

by means of بەهۆی- بەرێگای

by no means هەرگیز

means/mi:nz/n پارەو سامان- دەرامەت

in the meantime لەو کاتەدا، لەو نێوەندەدا

meanwhile/ˈmi:nwaɪl/adv لەو سەبین و بەینەدا- لەو دەمی

measles/ˈmi:zlz/n سورێژە، سۆرێکە

measly/ˈmi:zli/adj بچووک- کەم بەها

measure/ˈmeʒə(r)/v دەپێوێ- دەگاتە- دەخەملێنێ

measurement/ˈmeʒəmənt/n پێوان-ئیجرا

measure/n ١- هەندێ- ڕێژەیێ- پێوەر ٢- هەلسوکەوت- تەدارەك ٣- یەکەی پێوان

meat/mi:t/n گۆشتی گیانەوەر و باڵندە نەك هی مرۆڤ

meatball/ˈmi:tbɔ:l/n پارچەی خڕی گۆشتی وردکراو یان قیمەکراو

Mecca/ˈmekə/n مەککەی پیرۆز- ڕوانگە- قیبلە شوێنی ڕووکەری مێوانان

mechanic/məˈkænɪk/n کرێکاری میکانیك

mechanical/məˈkænɪkl/adj میکانیکی- شارەزا لە ئامێر/ئامێر- بێ گیان

mechanics/məˈkænɪks/n ١- ئامێر- هۆکار میکانیکیەت- چۆنیەتی کارکردنی.. ٢- زانستی میکانیك

mechanism/ˈmekənɪzəm/n ئامێری میکانیکی/ چۆنیەتی کارکردن

mechanize/ˈmekənaɪz/v ئامێر لەبریتی مرۆڤ بەکاردێنێ

mechanization/ˌmekənaɪˈzeɪʃn/n بەکارهێنانی ئامێر

masturbate/ˈmæstəbeɪt/v
دەستپەڕ لێدەدا- خۆی ڕەحەت دەکا
masturbation/ˌmæstəˈbeɪʃn/n
دەستپەڕ- خۆ ڕەحەت کردن
mat/mæt/n ١- بەرماڵ- دوگرد
٢- مافووری بچووک بۆ ژێر پێ یان پارچە ماددەیەکە لەژێر شتی گەرم دادەنرێ.
mat/adj نەدرەوشاوە
matador/ˈmætədɔ:(r)/n گاکوژ-
بکوژی گا- لە (گابازی)
match/mætʃ/n شخاتە
matchstick/ˈmætʃstɪk/n دنکە شخاتە
match/mætʃ/n ١- یاری- گەمە
match/v دەسازێ- دەگونجێ
هاوشانی دەبێ- هاوکوفی دەبێ
mate/meɪt/n ١- هاورێ- هاوکار
٢- ئەفسەری دەریا- کەوی
mate/v زاوزێ دەکا
زاوزێ بو دوو گیانەوەر دەکا
وا دەکا دوو گیانەوەر جوت بێت
mate: check mate کش مەلیک
material/məˈtɪəriəl/n ماددە-
قوماش- زانیاری
material/adj ماددی- گرنگ
Materialism/məˈtɪəriəlɪzəm/n
ڕێبازی مەتریالیزم
مادیگەری- مایەکیەتی
Materialistic/ˌməˈtɪəriəlɪstɪk/adj
ماددی- نەك ڕۆحی
materialize/məˈtɪəriəlaɪz/v دەبێتە
واقیع- ڕودەدا/ دێتە جیهانی‌بوون
maternal/məˈtɜ:nl/adj پەیوەست
بەدایکەوە/لە ڕێگای دایکەوە
maternal instinct ڕەمەکی دایکایەتی
maternity/məˈtɜ:nəti/n دایکایەتی-
منداڵبوون

mathematics/ˌmæθəˈmætɪks/n ماتماتیك
mathematical/ˌmæθəˈmætɪkl/adj
ماتماتیکی
mathematician/ˌmæθəməˈtɪʃn/n
ماتماتیکناس- زانای ماتماتیك
matinee/ˈmætɪneɪ/n نمایشی شانۆیەك-
فیلیمێك لەپاش نیوەڕۆ
mating season وەرزی زاوزێکردن
matriarch/ˈmeɪtriɑ:k/n دایك سالار
matriarchal/ˌmeɪtriˈɑ:kl/adj دایك
سالاریی
matricide/ˈmætrɪsaɪd/n دایك کوژی
matrimony/ˈmætrɪməni/n هاوسەرێتی
matrimonial/ˌmætrɪˈməʊniəl/adj
هاوسەریی
matron/ˈmeɪtrən/n بەرپرسی نەخۆشەوانان
ژنێکی مێردکردوی گەورە- سەرداری ماڵ
matt/kæt/adj نەدرەوشاوە
matter/ˈmætə(r)/n ١- مەسەلە- دۆز
as a matter of fact ٢- فەرمان- ماددە
لە ڕاستیدا
a matter of course ڕۆتین
matter/v گرنگ دەبێ، بایەخی دەبێ
mattock/ˈmætək/n خاکەناس- بێڵ
mattress/ˈmætrəs/n دۆشەك
mature/məˈtʃʊə(r)/adj ١- گەییو (مێوە)
٢- پێ گەییو- مرۆڤ- گەورەبوون- ڕەسیو
mature/v پێ دەگا
maul/mɔ:l/v هێرش دەبا- پرتەداتێ
هەڵمەت دێنێ- تاوی دەداتێ
mauve/məʊv/adj بنەوشەیی کراوە/
ئەرخەوانی سۆرباو
maxim/ˈmæksɪm/n پەند، قسەی
ئەستەق
maximize/ˈmæksɪmaɪz/v هەتا
بکرێ زیاد دەکا
تا دوا ڕادە زیاد دەکا

marvelously/adv بەگەرمی– سەرنج ڕاکێش

Marxism/'mɑːksɪzəm/n مارکسیزم– مارکسیەت

Marxist/'mɑːksɪst/n بابای مارکسی

Marxist/adj بیری مارکسی– ڕێبازی مارکسی

marzipan /'mɑːzɪpæn, ˌmɑːzɪ'pæn/n لەوزینە

mascara/mæ'skɑːrə/n مەسکەرە: بۆجوانکردنی برژانگ

mascot/'mæskət/n بەخت هێن

masculine/'mæskjəlɪn/adj تایبەت بە پیاو– نێر

masculinity/ˌmæskju'lɪnɪti/n نێراتی– پیاواتی

mash/mæʃ/n دان، دانەوێڵە/هەرسە

mask/mɑːsk/n ماسك– ڕووپۆش– پەچە

mask/v ١–ڕوخساری بە ماسك داپۆشی ٢– هەستی خۆی دەشارێتەوە

masochism/'mæsəkɪzəm/n مازۆخیزم: لەزەتی سێکسی لە ئازاردان وەردەگرێ

masochist/'mæsəkɪst/n مازۆخی لەزەت وەرگر

masochistic/adj ئەشکەنجەدەر ئەشکەنجەی خۆی دەدا

mason/meɪsn/n بەرد هەلکۆڵ، بینا– ماسۆنی

masonary/'meɪsənri/n بەشەکانی بینا ١–خانوو–کە لەبەرد دروست کرابێ ٢– ماسۆنیەت

masque/mɑːsk/n جۆرە درامایەکی شعریە

masquerade/ˌmæskə'reɪd/v خۆی واپیشان دەدا– خۆی وادەنوێنێ

Mass/mæs/n قوداس: ڕێو ڕەسمێکە لە کەنیسەکان سازدەدرێ، لەوێ خەلك نان و ئارەق دەخۆن بۆ ئەوەی دوا ژەمی عیسا پێغەمبەر بێننە بیری خۆیان.

mass/n ١–ژمارەیەکی زۆر– کەلەکەبوو ٢– جەماوەر

mass/adj کۆمەڵکاری– میللی

mass/v ئاپورە دەبەستن– کۆدەبنەوە– خڕ دەبنەوە

mass media/n هۆیەکانی ڕاگەیاندن

mass produce/v بە کۆمەڵ بەرهەم دێنێ

massacre/'mæsəkə(r)/n کوشتارگە– قەسابخانە، کۆمەڵ کوژی– ڕەشەکوژی

massacre/v دەکوژێ– سەردەبڕێ

massage/'mæsɑːʒ/n مەساژ– شێلان

massage/v دەشێلێ

massive/'mæsɪv/adj کەتە– زەبەلاح– زۆر گەورە

mast/mɑːst/n دار ئالا– دار عەلەم جەمسەری بلاوکردنەوەی پەخشی ڕادیۆ و تەلەفزیۆن

master/'mɑːstə(r)/n ڕامێنەر، ڕێزدار مامۆستا، وەستا–مستەر– دانەی ڕەسەنی فیلم

master's degree/n پلەی ماستەر– بڕوانامەی ماستەر

master/v زۆر باش فێردەبێ، بەردەست دەکا

mastermind/'mɑːstəmaɪnd/n عەقلی ڕاپەڕێنەر– عەقلی ئاراستەکەر

mastermind/v پلان دادەنێ

masterpiece/'mɑːstəpiːs/n شاکاری ئەدەبی/هونەری

mastery/'mɑːstəri/n ١–کارامەیی– لێهاتووی ٢– دەسەلات– سەروەری

marginally/adv کەم- هەندێ

marijuana/ˌmærəˈwɑːnə/n
حەشیشە- تلیاك/ ماریوانا

marina/məˈriːnə/n بەندەری بچووك

marine/məˈriːn/adj دەریایی(ئاوییی)-
دەریایی (کەشتی)

marine/n سەربازی دەریا

marital/ˈmærɪtl/adj هاوسەری

marital problem/n کێشەی هاوسەری

marital status/n باری کۆمەڵایەتی
بەژن، بێ ژن

maritime/ˈmærɪtaɪm/adj دەریایی

marjoram/ˈmɑːdʒərəm/n
گەڵای بۆندار

mark/mɑːk/n ١- شوێنەوار-جێ
٢- هێما، نیشانە
هێما- دروشم - سنوور

mark/v ١- هێما- نیشانە دادەنێ
٢- نمرە لەسەر دادەنێ
٣- ئاماژە دەکا- ئاهەنگ دەگێڕێ
٤-چاودێری دەکا

marked/ˈmɑːkt/adj روون و ئاشکرا-
دیار/نیشانە- هێما

marking/ˈmɑːkɪŋ/n رەنگاورەنگ

mark/n مارك ئەڵمانی

market/ˈmɑːkɪt/n بازار

market garden/n باخچەی فرۆشتنی
میوەو تەرە

market research/n لێکۆڵینەوە لەو
شتانەی کە خەڵك دەیانەوێ بکڕن

market/v بانگی خەڵك دەکا لە کاتی
فرۆشتنی شتدا/بەرەواج دەکا

marketable/ˈmɑːkɪtəbl/adj
بەرەواج- بەرهەم هێن- بە هەرمێن

marketing/ˈmɑːkɪtɪŋ/n بازاڕکاری

Market town/n بازاڕی/ مەیدانی مەڕو
ماڵات کڕین و فرۆشتن

marksman/ˈmɑːksmən/n نیشانە شکێن

marmalade/ˈmɑːməleɪd/n مەرمەلاد-
مورەبای پرتەقاڵ

maroon/məˈruːn/adj سۆری تاری-
سۆری مارۆنی

marooned/adj بەجێماو- کەوتو

marquee/mɑːˈkiː/n رەشماڵ، خێمەی گەورە

marriage/ˈmærɪdʒ/n هاوسەری- ژن و
مێرداتی
ئاهەنگی زەماوەند/رێورەسمی هاوسەرگرتن

married/ˈmærid/adj بەژن- بە مێرد/
ژیانی ژن و مێردایەتی

marrow/ˈmærəʊ/n چەوری ناو دەمار/مۆخ

marrow/n کودی/ کولەکە

marry/ˈmæri/n ژن دێنێ- شوودەکا-
لێکیان مارە دەکا

Mars/mɑːz/n ١- مەریخ ٢- خوداوەندی شەڕ

marsh/mɑːʃ/n زۆلکاو

marshal/ˈmɑːʃl/n ١-مارشاڵ ٢-ئاهەنگ گێڕ

marshmallow/ˌmɑːʃˈmæləʊ/n حەلوای
سپی- شیرینی

mart/mɑːt/n ١- بنکەی بازرگانی
٢- شوێنی مەزادکردن

martial/ˈmɑːʃl/adj ١-جەنگیی ٢- عورفی
٣- ئازا

Martian/ˈmɑːʃn/n لە مەریخ هاتوو

martin/ˈmɑːtɪn/n پەرەسێلکە

martyr/ˈmɑːtə(r)/n شەهید-

martyrdom/ˈmɑːtədəm/n قوربانیدەر
شەهیدبوون- گیانفیداکردن

marvel/ˈmɑːvl/n سەراسیمە-
سەرسوڕهێنەر

marvel/v مەندەهۆش دەبێ-
سەرسوڕدەمێنێ

marvelous/ˈmɑːvələs/adj
نایاب- سەرنج ڕاکێش

mankind/mæn'kaınd/n ١- مرۆڤ- مرۆڤايەتی ٢- رەگەزی مرۆڤايەتی
man like/'mænlaık/adj پیاو ئاسا
manly/'mænli/adj پیاوانە
manliness/'mænlınəs/n پیاوێتی
man-made/adj دەستکرد
manner/'mænə(r)/n شێواز- رەفتار- هەڵسوکەوت
mannerism/'mænərızəm/n شێوازی رەفتارو گوفتار
maneouvre/mə'nu:və(r)/n مانۆر- پلانێکی زیرەکانە
manoeuvre/v مانۆری سەربازی- مانۆر دەکا/بە کارامەیی رەفتار دەکا
manor/'mænə(r)/n ١- خانویەکی گەورە لەگوند لە چواردەورەی زەوی هەبێ. ٢- یەکێتی زەوی لە سیستەمی دەرەبەگایەتی
manpower/'mænpaʊə(r)/n کرێکار- ئیشکەر
manslaughter/'mænslɔ:tə(r)/n پیاو کوشتن- سەربڕین تاوانی پیاوکوشتن
mantelpiece/'mæntlpi:s/n تاقچەکەی سەرئاگردان- کوانوو
mantis/'mæntıs/n ئەسپی پێغەمبەر: زیندەوەرێکی لاق درێژە
mantle/'mæntl/n سەرپۆش- قەپاغ بالاپۆش
manual/'mænjuəl/adj بەدەست
manually/'mænjuəli/adv بەدەستی
manual/'mænjuəl/n رابەر
manufacture /ˌmænju'fæktʃə(r)/v بەرهەم دێنێ- دروست دەکا
manufacture/n بەرهەم هێنان
manufacturer/ˌmænju'fæktʃərə(r)/n بەرهەم هێنەر/ دروستکەر
manure/mə'njʊə(r)/n ١-زبڵ ، پەیین ٢- ریخ- قشپل
manuscript/'mænjuskrıpt/n چاپنەکراو دەستنوس- نوسەری بەڵگەنامەی بەدەست نوسراو دەستنوس
Manx/mæŋks/adj خەڵکی دوورگەی "مان" زمان و گەلی "مان"
many/'meni/det - pron زۆر- ژمارەیەکی زۆر
manysided/adj فرەلا/ فرەتوانست
Maori/'maʊri/n ماوری: زمان و خەڵکی رەسەنی نوزلاند
Maoism/n رێبازی ماوتسی تۆنگ- ماویزم
map/mæp/n نەخشە
map/v نەخشە دەکێشێ- دروست دەکا
mar/mɑ:(r)/v بریندار دەکا، خراپ دەکا، تێك دەدا
marathon/'mærəθən/n ماراسۆن
marble/'mɑ:bl/n ١- مەرمەڕ ٢-کەللا- کەلایانێ، هەڵماتێن- ماتانێ- تەبەلانێ
March/mɑ:tʃ/n مانگی ئازار
march/mɑ:tʃ/n مارشی سەربازی- رۆیشتنی سەربازی
march/v رێك و پێك دەڕوا
mare/meə(r)/n ماین، ماکەر
margarine/ˌmɑ:dʒə'ri:n/n مارگرین
margin/'mɑ:dʒın/n ١- پەراوێز- دەمەمەن- دامێن ٢- جیاوازی- زێدە- یەدەك ٣- لێوار- سنوور
marginal/'mɑ:dʒınl/adj کەم بایەخ- بچووك

mall/mæl, mɔ:l/n کۆمەڵی دوکان پێکەوە- کۆمەڵگای دوکان
mallet/ˈmælɪt/n چەکوشی داری
malnutrtion/ˌmælnju:ˈtrɪʃn/n بێ خۆراکی دەرخواردنی خواردنی خراپ
malt/mɔ:lt, mɒlt/n مۆلت: ئەو دانەوێڵەیەی بۆ ماوەیەك لەناو ئاو دەهێلدرێتەوە، دوایی دەکرێتە بیرەو وێسکی
maltreat/ˌmælˈtri:t/v خراپ مامەلەی لەگەڵ دەکا
maltreatment/ˌmælˈtri:tmənt/n خراپ مامەلەکردن
mammal/ˈmæml/n مەمك، گۆ
mammal/n شیردەرەکان
mammal/adj زەبەلاح : زۆر گەورە
Mammon/ˈmæmən/n سامان
man/mæn/n ١- پیاو- کەس- تاك ٢- مرۆڤ مرۆڤایەتی ٣- مێرد، دۆست٤- سەرباز
man/v ١- بەگەڕدێخێ، ئیش پێدەکا ٢- پیاو دەنێرێ
manage/ˈmænɪdʒ/v بەڕێوە دەبا، هەڵدەسوڕێنێ دەتوانێ- کاری خۆی بەڕێوە دەبا
manageable/ˈmænɪdʒəbl/adj ماقوول، لەسنوری شیانە
management/ˈmænɪdʒmənt/n کارگێری- بەڕێوەبەرایەتی دەستەی کارگێری
manager/ˈmænɪdʒə(r)/n بەڕێوەبەر، سەرۆك- بریکار بەڕێوەبەری تیپی وەرزشی
manageress/ˌmænɪdʒəˈres/n بەڕێوەبەر(ژن)- سەرۆك(ژن)
mandarin/ˈmændərɪn/n ١- زمانی یەککرتووی چینی ٢- جۆرە پرتەقالێکە/ مەندەرین
mandate/ˈmæmdeɪt/n ماندێت- ئینتداب- راسپاردن
mane/meɪn/n باڵ/پۆپنەی کەڵەباب
mane/meɪn/n گیانی مردووان
maneuver=manoeuvre/n مانۆر
manger/ˈmeɪndʒə(r)/n ١-جۆرێکی کا یان جۆ ٢- ئاخور
mangle/ˈmæŋgl/v دەشێوێنێ- پارچەپارچە دەکا
mango/ˈmæŋgəʊ/n مێوەی مانگۆ
manhole/ˈmænhəʊl/n مەنهۆل
manhood/ˈmænhʊd/n ١-قۆناغی پیاوێتی دەرچوون لە قۆناغی کوڕێتی ٢- ئەدکاری پیاوێتی
mania/ˈmeɪniə/n ١-نەخۆشیەکی عەقلیە مرۆڤ توش هەڵچوون و توندی دەکا/هاری ٢- هەوەس- شەیدابوون ٣- دەست لێوەشاندن
manic/ˈmænɪk/n شێت و ترسناك- کوشتە
manicure/ˈmænɪkjʊə(r)/n مانیکۆر: جوانکردنی نینۆکی پەنجەکان
manifest/ˈmænɪfest/v ١- بە ڕوونی پیشان دەدا ٢- دەردەکەوێ- پەیدادەبێ
manifestation/ˌmænɪfeˈsteɪʃn/n ١- بەڵگە، روخسار ٢- هێما- دەرکەوتن
manifesto/ˌmænɪˈfestəʊ/n مانیفێست- پەیاننامەی سیاسی
manipulate/məˈnɪpjuleɪt/v ١-بەکارامەیی بەکاری دێنێ ٢-عەقڵی خەڵك فۆرخ دەکا بۆبەرژەوەندی خۆی بەکاری دێنێ
manipulation/məˌnɪpjuˈleɪʃn/n فێڵ، فۆرخەکردن

mail/v بە پۆستە دەنێرێ

mailing list/n لیستەی ناونیشانی پۆست

mailman/ˈmeɪlmən/n پۆستەچی

maim/meɪm/v بریندار دەکا– لە کار دەخا

main/meɪn/adj سەرەکی– هەرەگرنگ

in the main بەشێوەیەکی گشتی

mainly/ˈmeɪnli/adv بە زۆری/بە شێوەیەکی سەرەکی

main line/n هێلی ئاسنی سەرەکی

main/n بۆری مەزنی گەیاندنی ئاو–کارەبا

mainland/ˈmeɪnlænd/n بەشی سەرەکی وڵاتێ یان کیشوەرێ بێجگە لە دورگەکانی دەوروبەری

mainstay/ˈmeɪnsteɪ/n پاڵپشت

mainstream/ˈmeɪnstriːm/n باوەری بڵاو– رێگای باو

maintain/meɪnˈteɪn/v ١– بەردەوام دەبێ لە٢– پارەی دەداتێ ٣– دەپارێزێ ٤– دوپات دەکا

maintenance/ˈmeɪntənəns/n پاراستن– پارەدان/ساخبێری

maisonette/ˌmeɪzəˈnet/n باڵەخانەی دوو نهۆم

maize/meɪz/n گەنمەشامی

majestic/məˈdʒestɪk/adj مەزن– پایە بەرز– ئایاب

majesty/ˈmædʒəsti/n هەیبەت، خاوەن شکۆ

major/ˈmeɪdʒə(r)/v تایبەتمەندی وەردەگرێ

major/n رائد– یەك ئانج

major/adj مەزن– گرنگ

major-general/n لیوا

majority/məˈdʒɒrəti/n زۆربە

make/meɪk/v ١– دروست دەکا– پێکدەهێنێ ٢–کاردەکا– وا لێ دەکا– ناچار دەکا ٣– بەدەست دێنێ– قازانج دەکا ٤– دادەمەزرێنێ٥– دەکا

make it لە کاتی گونجاو دەکا ٦– سەردەکەوێ

make the bed جێگا چاك دەکا–رادەخا

make for sth یارمەتی دەدا

make fun گاڵتەی پێ دەکا

make off خێرا رادەکا

make out دەنوسێ

make-up/n خۆی جوان دەکا– ماکیاژ دەکا

make sth up پێکدێنێ– دادەهێنێ– تەواو دەکا

make up his mind بریاردەدا

make/n نیشانەی کۆمپانیا دروستکراوی...

make-believe/n خەیاڵ– خۆ وا نواندن

maker/ˈmeɪkə(r)/n دروستکەر– بەرهەمهێن

makeshift/ˈmeɪkʃɪft/adj کاتی/شوێنگر

make-up/n کەلوپەلی جوانکاری– ماکیاژ/ کەسایەتی

making/ˈmeɪkɪŋ/n ئافراندن– دروست کردن

maladjusted/ˌmæləˈdʒʌstɪd/adj لەگەڵ خەلك هەڵناکا، ناسازێ، شاز– ئاوەز

maladjustment/ˌmæləˈdʒʌstmənt/n نەسازان لەگەڵ کۆمەڵ

malaria/məˈleəriə/n مەلاریا– لەرزوتا

male/meɪl/adj نێر

male/n نێرە

male chauvinsim/n نێرپەسندی– پیاو پەسندی– شۆفینیزمی نێراتی

malice/ˈmælɪs/n کینە، ئازاردانی خەڵك

malicious/məˈlɪʃəs/adj کیناوی– زگ رەش

malinger/məˈlɪŋgə(r)/v خۆی نەخۆش دەکا

malignant/məˈlɪgnənt/adj ١–نەخۆشیە پیسەکە ٢– ئازاردەر

Mm

M-m/em/ پیتی سیزدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ma'am/mæm, mɑːm/n خاتوون، خانم- دایك

mac: Mackintosh/ˈmækɪntɒʃ/n ماكنتۆش قاپوتی باران: مشەمما

macabre/məˈkɑːbrə/adj تۆقێنەر- ترسێنەر/پەیوەستە بەمردن

macaroni/ˌmækəˈrəʊni/n مەعکەرۆنی

machine/məˈʃiːn/n ١- ئامێر ٢- دەستە- رێکخستن

machinary/məˈʃiːnəri/n- مەکینەکان- ئامێرەکان، بەشە بزاوتەکانی ئامێرەکان

machine-gun/n رەشاش

macho/ˈmætʃəʊ/adj شانازی بە پیاوێتی خۆی دەکا

mackerel/ˈmækrəl/n جۆری ماسی

mad/mæd/adj ١-شێت- عەقل نەخۆش ٢-گەمژە- گەلحۆ- زۆر توڕە ٣- گێرەشێوێن ٤- شەیدا- کوشتە

madly/ˈmædli/adv ١- شێتانە- بە هەڵچوونەوە ٢- تا دوا رادە

madness/ˈmædnəs/n شێتی- گەمژەیی

madman/n شێت- گەمژە- هەڵەشە

madam/ˈmædəm/n مەدام- خانم- خاتوون

madden/ˈmædn/v توڕەدەکا-بێزاریدەکا

made/meɪd/v دروستی کرد

magazine/ˌmægəˈziːn/n گۆڤار

maggot/ˈmægət/n زیندەوەری کرم ئاسا کرمۆلە

magic/ˈmædʒɪk/n پێوپا- جادو- جادوکەری، نائاسایی

magic/adj جادوویی- نایاب، سەرنج ڕاکێش

magically/ˈmædʒɪkli/adv ڕاڤەکردنی دژوارە

magician/məˈdʒɪʃn/n جادووکەر- سحرباز

magistrate/ˈmædʒɪstreɪt/n دادوەری پلە نزم/ دادپرس

magnanimous/mægˈnænɪməs/adj جوامێر

magnet/ˈmægnət/n موگناتیس

magnetic/mægˈnetɪk/adj موگناتیسی- سەرنج ڕاکێش

magnetism/ˈmægnətɪzəm/n هێزی موگناتیس

magnetize/ˈmægnətaɪz/v ١-دەکاتە موگناتیس ٢-سەرنجی‌ڕادەکێشێ

magnetic tape/n شریتی کاسێت- شریتی ڤیدیۆ

magnificent/mægˈnɪfɪsnt/adj مەزن- نایاب، زۆر جوان

magnify/ˈmægnɪfaɪ/n گەورە دەکا- پیا هەڵدەدا/ ستایش دەکا

magnification/ˌmægnɪfɪˈkeɪʃn/n گەورەکردن

magnifying glass/n ئاوێنەی گەورەکردن

magnitude/ˈmægnɪtjuːd/n قەبارە گەورە، گرنگ

magpie/ˈmægpaɪ/n قوشقەر- باڵندە

mahogany/məˈhɒgəni/n داری جۆری ماهۆگانی

maid/meɪd/n خزمەتکار- کارەکەر- نان کەر

maiden/ˈmeɪdn/n ئافرەتی شونەکردوو

maiden name/n نازناوی ئافرەت پێش شوکردن

maiden voyage/n یەکەم گەشتی پاپۆری نوێ

mail/meɪl/n پۆستە

lurk/lɜːk/v خۆی مات دەکا- کەمین دادەنێ خۆی مەلاس دەدا- بۆسە دادەنێ

luscious/ˈlʌʃəs/adj بەتام- بەلەزەت

lust/lʌst/adj خرۆشانی سێکس/ ئارەزوویێکی لەرادە بەدەر

lust/v-n ١- ئارەزوی سێکسی دەکا ٢- ئارەزووی بەدەست هێنانی دەسەڵات و ناوبانگی دەکا

lustful/lʌstfl/adj سێکسی- زۆر سێکسی- تامەزرۆ

lustfully/adv بە تامەزرۆیی

lute/luːt/n عوود

luxurious/lʌgˈʒʊəriəs/adj زۆر خۆش- خۆشگوزەران

luxury/ˈlʌkʃəri/n خۆشی- نیعمەت- ئاسودەیی- رابواردن

lynch/lɪntʃ/v یەکێ دەکوژێ- وادەزانێ تاوانبارە/ لە سێدارە دەدا بێ دادگا

lyric/ˈlɪrɪkl/adj لیریکی- شاعیرانە- رۆمانسیانە

lyrics/ˈlɪrɪks/n پەیڤەکانی گۆرانی لیریکی

lyrical/ˈlɪrɪkl/adj هۆنراوەی گۆرانی/ هۆنراوەی رۆمانسیانە

به وه‌فا
loyally/ˈlɔɪəli/adv به‌وه‌فایی–
به دلسۆزی
loyalty/ˈlɔɪəlti/n وه‌فا، دلسۆزی–
لایه‌نگری– خۆشویستن
lozenge/ˈlɒzɪndʒ/n حه‌بێکی شیرینه
ده‌مژری، ئه‌و که‌سانه به‌کاری دێنن که
کۆخه‌یان لێیه یان گه‌رویان دێشێ
L-plate/n هێمای فێربوونی ئۆتۆمبیل
lubricant/ˈlu:brɪkeɪt/n رۆنی
چه‌ورکردنی مه‌کینه بۆ ئه‌وه‌ی
ده‌نگی لێوه نه‌یه‌ت
lucid/ˈlu:sɪd/adj ١- روون و ئاشکرا
٢- مێشك ساف– عه‌قڵ ته‌واو
lucidly/adv به‌روون و ئاشکرایی
lucidity/lu:ˈsɪdəti/n مێشك بێ گه‌ردی
luck/lʌk/n رێکه‌وت– به‌خت– شانس
lucky/lʌki/adj به به‌خت– به شانس/
به‌خت هێنه‌ر
luckily/lʌkɪli/adv خۆشبه‌ختانه
lucrative/ˈlu:krətɪv/adj
به‌هه‌رمێن– پاره هێن
ludicrous/ˈlu:dɪkrəs/adj هیچ–
قه‌شمه‌جار
lug/lʌg/v شتێ به‌زه‌حمه‌ت هه‌لده‌گری یان
راده‌کێشی
luggage/ˈlʌgɪdʒ/n که‌لوپه‌لی سه‌فه‌ر
luggage rack/n تاقوچکه‌ی که‌لوپه‌ل
lukewarm/ˌlu:kˈwɔ:w/adj
١- شیرتێن ٢- نارۆد– بێ‌حه‌ماس
lull/lʌl/v ١- بێ ده‌نگی ده‌کا
٢- ده‌یخه‌وێنێ– لای‌لای بۆ ده‌لێ
lull/n بێ‌ده‌نگی له ناکاو/وه‌ستانی له‌ناکاو
lullaby/ˈlʌləbaɪ/n لای لایه
lumber/ˈlʌmbə(r)/n–داری‌خانوو به‌ره
ته‌خته
lumber/v ١- تووڕشی ده‌کا

٢- به‌رپرسیاریه‌تی پێ ده‌سپێرێ
٣- به‌گرانی رێ ده‌کا– به‌زه‌حمه‌ت ده‌روا
luminous/ˈlu:mɪnəs/adj بریقه‌دار–
دره‌وشاوه
lump/lʌmp/n ١-کلۆ کلۆ– پارچه ره‌ژوو
٢-ئه‌ستوور بوون–په‌لمان– به‌لبون
٣- پاروه نان
lump/v ١-کۆده‌کاته‌وه/خه‌لکی خڕده‌کاته‌وه
٢- هه‌مووان به‌یه‌ك چاو سه‌یر ده‌کا
lumpy/adj پارچه پارچه– کلۆ کلۆ
lump it شتێ به ناچاری قه‌بول ده‌کا
lunacy/ˈlu:nəsi/n گه‌مژه‌یی، شێتی
lunar/ˈlu:nə(r)/adj هه‌یڤی– مانگیی
lunatic/ˈlu:nətɪk/adj که‌لحۆ گه‌مژه، شێتانه
lunatic asylum/n نه‌خۆشخانه‌ی شێتان
نه‌خۆشخانه‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی نه‌خۆشی
عه‌قلیان هه‌یه
lunch/lʌntʃ/n فراڤین– نانی نیوه‌رۆ– نیوڕان
lunch/lʌntʃ/v نانی نیوه‌رۆ ده‌خوا
lunch time/n کاتی فراڤین
luncheon/ˈlʌntʃən/n فراڤین– کاتی فراڤین
lung/lʌŋ/n سی
lung cancer/n سه‌ره‌تانی سی/
شێرپه‌نجه‌ی سی
lunge/lʌndʒ/n هێرشی له ناکاو–
بزاوتی له ناکاو
lunge/v به‌ره‌و... هێرش دێنێ
lurch/lɜ:tʃ/n له‌ناکاو
leave sb in the lurch له‌کاتی ته‌نگانه
به‌جێی دێلێ/بزاوتنێکی له ناکاو به‌ره‌و لایه‌ك
lurch/v به‌لا ده‌که‌وێ
lure/luə(r)/n سه‌رنج راکێشان
به‌لادا بردن– له رێ لادان/چه‌واشه
lure/luə(r)/v چه‌واشه‌ی ده‌کا
هه‌لده‌خه‌له‌تێنێ– مه‌نده‌هۆشی ده‌کا
lurid/ˈluərɪk/adj ١-تۆقێنه‌ر
٢- ره‌نگی بریقه‌دار

lose your life/v دەکوژرێ

lose your place/n شوێنی خۆی لە دەست دەدا

a losing battle شەڕێکی دۆڕاو کۆششێکی سەرنەکەوتوو

loser/ˈluːzə(r)/n دۆڕاو

loss/lɒs/n لەدەست دان- دۆڕاندن

lost/lɒst/v لەدەستی دا، ونی کرد- دۆڕاندی

lost property/n نوسینگەی شتی ون بوو

lot/lɒt/n: the lot هەموو

lot/pron زۆر، ژمارەیەکی زۆر

lot/adj - adv زۆر- بۆ زۆری

lot/n ١- کۆمەڵەیەك- گوزەران ٢- چارە نوس - پارچە شتپارچە زەوی

lotion/ˈləʊʃn/n کەل و پەلی جوانکردن شۆرەر

lottery/ˈlɒtəri/n یانسیب

loud/laʊd/adj بەرز، بەهەرا- بەهەراو هۆریا

loud/adv بەدەنگی بەرز

loudness/n هاژەهاژ- دەنگەدەنگ- گارەگار

loudspeaker/ˌlaʊdˈspiːkə(r)/n دەنگ بەرزکەر

lounge/laʊndʒ/n ١- ژووری دانیشتن ٢- هۆڵی چاوەروانی

lounge/laʊndʒ/v بەبێ تاقەتی ڕادەوەستێ یان دادەنیشێ- پاڵدەکەوێ

louse/laʊs/n ئەسپێ

lousy/ˈlaʊzi/adj ١- زۆر خراپ- ماندو هیلاك ٢- کۆن - خەواڵو

lout/laʊt/n گێل- گەوج، بێ ئابڕووی

lovable/ˈlʌvəbl/adj ١- خۆشەویست ٢- لە دڵا نزیك - بەردڵ

love/lʌv/n ١- خۆشەویستی- ئەڤینی ٢- شەیدایی- خۆشەویست٣- ئازیز

in love حەزی لێ دەکا خۆشی دەوێ

fall in love دەکەوێتە داوی ئەڤینی

love-affair/n پەیوەندی ئەڤینی- پەیوەندی سێکسی

love-story/n ١- چیرۆکی ئەڤینی ٢- چیرۆکی سێکسی

love/v خۆشی دەوێ- ئەشقی دەبێ

lovely/ˈlʌvli/adj جوان- قەشەنگ/ خۆش- دڵرفێنەر

loveliness/ˈlʌvlɪnəs/n جوانی- سەرنج ڕاکێشان

lover/ˈlʌvə(r)/n ئاشق- دۆست/ ئاشقی(مۆسیقا)- شەیدا

low/ləʊ/adj ١- نزم- نەوی ٢-کەم-هیچ نا-قوڕ ٣-بێ ڕێز-بێ ئابروو ٤- نزم-هێمن ٥- نوزەیدێ- خەمۆك-نەساغ ٦- نزم- گێڕی نزم

lower-case/adj پیتی بچووك

lower-class/adj چینیخوارەوە (چەوساوە-پرۆلیتاریا)- کرمانج- رەنجبەر

low-key/adj سادەو ساکار

lowland/ˈləʊlənd/n زەوی نزم

lowtide/n داکشان- شەپۆلی دەریا/ نزمترین ئاستیدەریا

low/adv بەرەو یان لە باری نزمیدا چینەکانی دەنگ نزمتر دەبێ...

lowlying/adj زەوی نزم- نزیکی ئاستی دەریا

low paid/adj کەم دەرامەت-داهاتی کەمە

low/ləʊ/n ئاسی نزم- دابەزین

low-down/ˈləʊdaʊn/adj ١-ڕاستییەکان/زانیاری نهێنی ٢-ناپەسند- سووك

lower/ˈləʊə(r)/adj ژێرەوە-بنەوە/نزمتر

lower/v ١-نزم دەکاتەوە- نەوی دەکاتەوە ٢- کەم دەکاتەوە- ڕێژەی نزم دەکاتەوە

loyal/ˈlɔɪəl/adj دڵسۆز- لایەنگر-

log دەرچوون لە کۆمپیوتەر off/out

logarithm/ˈlɒgərɪðəm/n لۆگاریتم

loggerheads/ˈlɒgəhedz/n بە توندی-جیاواز- دژ- دەبێ لەگەڵ

logic/ˈlɒdʒɪk/n لۆژیک- زانستی ژیری- بەکارهێنانی عەقڵ

logical/ˈlɒdʒɪkl/adj ١- ماقووڵ- لۆژیکانە

logo/ˈləʊgəʊ/n هێما، دروشم

loiter/ˈlɔɪtə(r)/v دەسوڕێتەوە بێ کارو مەبەست- جادە دەپێوێ

lollipop/ˈlɒlipɒp/n مژمژە

lone/ləʊn/adj بە تەنیا، بە تەنێ

loner/ˈləʊnə(r)/n گۆشەگیر- ئەو کەسەی پێیخۆشە بەتەنیا بێ

lonely/ˈləʊnli/adj ١- تەنیایی ٢- پەژار- گۆشەگیر

lonesome/ˈləʊnsəm/adj ١- هەست بەتەنیا کردن ٢- خەمۆك

long/lɒŋ/adj درێژ

long-distance/adj ماوەی درێژ

long-jump/n بازدانی درێژ

long-range/adj ماوەی دوور

long-sighted/adj دووربین

long/lɒŋ/n ماوەی درێژ

long/adv بۆماوەیەکی درێژ/ لە ماوەیەکی دوورەوە

long/v بە تەوسەوە، بەشەوقەوە/دەیەوێ...

longing/ˈlɒŋɪŋ/n تەوس- شەوق- ئارەزوویەکی زۆر

longitude/ˈlɒndʒɪtjuːt/n هێڵی درێژی جوگرافی

loo/luː/n دەستاو- ئاو دەست

look/lʊk/v ١- تەماشا دەکا ٢- واپێدەچێ ٣- دەگەرێ لە- بەرەو

look ١- چاودێری دەکا after/v ٢- ئاگای لێدەبێ ٣- گرنگی پێ دەدا

look/n ١- تەماشاکردن ٢- گەران ٣- سیما ٤- روخسار- روالەت٥- شێواز

looks/lʊks/n روخساری مرۆڤ

lookout/ˈlʊkaʊt/n چاودێر

Look out! ئاگادار بە/ وریا بە

loom/luːm/n مەکینەی تەون- چنین

loom/v وەك تارمایی دەردەکەوێ/ تارمایی...دادەگرێ

loony/ˈluːni/adj - n شێت- گەمژە

loop/luːp/n ئەلقە، گرێ

loop/v دەکاتە گرێ- ئەلقە- بازنە- گرێ دەدا- توند دەکا

loophole/ˈluːphəʊl/n کەلێن، دەربازگە

loose/luːs/adj ١- بەرەڵلا- گرێ نەدراو ٢- خاو- پەرش و بلاو- کراوە

loosely/ˈluːsli/adv ١- بەشێوەیەکی بەرەڵا ٢- بە پەرش و بلاوی

loosen/ˈluːsn/v دەکاتەوە- گرێ دەکاتەوە- شل دەکاتەوە

loot/luːt/n تالان (تالان و برۆ)-دزین

loot/v تالان دەکا

lop/lɒp/v دەبڕێتەوە/لێ دەکاتەوە

lopsided/ˌlɒpˈsaɪdɪd/adj بەلایەکدا کەوتو

lord/lɔːd/n دەسەلاتدار/زەنگین

the lord خودا -لۆرد

the lords ئەنجومەنی لۆردان

lordship/ˈlɔːdʃɪp/n حەزرەت، لۆردێتی- خانەوادەیی

lorry/ˈlɒri/n لۆری

lose/luːz/v ١- لەدەست دەدا ٢- وون دەکا ٣- دەدۆرێنێ

lose your head/n نیگەران دەبێ سەری لێ دەشێوێ

lose heart بێ ورە دەبێ

live together پێکەوە دەژین
livelihood/ˈlaɪvlihʊd/n گوزەران
lively/ˈlaɪvli/adj ١- زیندوو- چالاك
٢- بەپیت- پیتدار
liven/ˈlaɪvn/v دەگەشێتەوە-
دەبوژێتەوە- بەچالاك دەکەوێ
liver/ˈlɪvə(r)/n جەرگ:
پاکژکەرەوەی خوێن
liver sausage/n جەرگی برژاو
livestock/ˈlaɪvstɒk/n مەڕو مالآت/
پەڕەواڵە
living/ˈlɪvɪŋ/adj ١- زیندو-
هێشتا دەژی
living/n ٢- گوزەران- ڕۆزی
living-room دیوەخان، ژووری دانیشتن
lizard/ˈlɪzəd/n مارمێلکە- مارمیلۆق
load/ləʊd/n بار- باری- ژمارەیەکی زۆر
load/v باردەکا- بار وەردەگرێ
دیسك دادەگرێ- پڕ دەکا
loaded/ləʊdɪd/adj بارکراو
loaf/ləʊf/n سەموون- کولێرا
loan/ləʊn/n ١- قەرد٢- خواستن- دان
loan/v قەرد دەدا، (کتێب) دەخوازێ لە
loathe/ləʊð/v بێزی دەبێتەوە-
رقی لێدەبێتەوە
lob/lɒb/v تۆپی لەسەر سەری
نەیارەکەی ئاوا دەکا
lob/n کەوتنی تۆپ
lobby/ˈlɒbi/n ١-هۆڵ- قاوش٢- لۆبی
lobby/v گوشار دەخاتە سەر
lobe/ləʊb/n بەزی بنەوەی گوێ
کرکراگەی گوێ
lobster/ˈlɒbstə(r)/n قرژانگی دەریا،
کەرکەدەن
گۆشتی قرژانگ و کەرکەدەن
local/ˈləʊkl/adj ناوەخۆیی- خۆمانە-
ناوچەیی، دانیشتووی ناوچە
locally/adv لە سنووری ناوچە
local authority/n دەسەلآتدارانی ناوخۆ
کاربەدەستانی ناوچەیی
local call/n تەلەفۆنی ناوخۆیی
local government/n حکومەتی ناوچەیی
حکومەتی هەرێمی
local time/n کاتی ناوخۆ
localize/ˈləʊkəlaɪz/v گەمارۆ دەدا لە-
جەخت دەکا
locate/ləʊˈkeɪt/v شوێنی دیاردەکا- دەکەوێتە
location/ləʊˈkeɪʃn/n ١- شوێن- هەوار
٢- گەڕان بەدوای
lock/lɒk/n ١- قوفل
٢- ئەو بەشەی رووبار یان
جۆگا کە ئاستی ئاو دەگۆڕێ
lock/v قوفل دەدا-
لە ناو...دادەنێ- زیندانی دەکا
locker/ˈlɒkə(ə)/n نۆکەر
locket/ˈlɒkɪt/n ملوانکە- خوناوکە
locust/ˈləʊkəst/n کلۆ، کوللە
lodge/lɒdʒ/n ١- خانوی دەرگەوان
٢- خانوی گوند بۆ راوکەران
٣- ژووری دەرگەوان
lodge/n ١- ژوورێ لە ماڵێ بەکرێ دەگرێ
٢- جێی خۆی دەگرێ- دەسەکەنێ
گلەیی دەکا
lodger/ˈlɒdʒə(r)/n کرێچی ناو ماڵان
lodging/ˈlɒʒɪŋ/n ماڵ، شوێنی ژیان و گوزەران
lodgings/n ژووری بەکرێدان
loft/lɒft/n ژووری ژێر خانوێ/بنمیچین
log/lɒg/n ١- قەدی دار- داری سوتان
٢- تۆماری ڕوداوەکان (لەکەشتی یان فرۆکە)
log/v شتێ دەنوسێ لە تۆماری ڕوداوەکان
log in/on دەست بەکار دەکا لە کۆمپیوتەر
چوونە ناو (بەرنامەی کۆمپیوتەر)

٢– زمانزان– زمانناس.

lingustic/lɪŋˈgwɪstɪk/adj زمانەوانی

linguistics/n لێکۆڵینەوەی زانستی زمان– زمانەوانی– زمانناسی

lining/ˈlaɪnɪŋ/n ناو پۆش

link/lɪŋk/n ١– یەك ئەڵقە لە زنجیرە – ٢– بەستەر– پێکەوەگرێدەر

link/v پێکەوە دەبەستێ– گرێدەدا

linoleum/lɪˈnəʊliəm/n زەوی داپۆش– مافور پایەخ

lion/ˈlaɪən/n شێر

lioness/ˈlaɪənəs/ دێڵە شێر– شێری مێ

lip/lɪp/n لێو– لێوار

lip-read/v بە جوڵەی لێو لە مەبەست دەگا/لێوخوێن

lipstick/ˈlɪpstɪk/n لێو سورکەر– سۆراو

liquid/ˈlɪkwɪd/n شلە

liquid/adj شل

liquidate/ˈlɪkwɪdeɪt/v دادەخا– قەپات دەکا– دەکوژێ

liquidation/ˌlɪkwɪˈdeɪʃn/n ١– حساب داخستن ٢– لەناو بردن– کوشتن

liquidize/ˈlɪkwɪdaɪz/v شل دەکاتەوە

liquidizer/v شلکەرەوە

liquor/ˈlɪkə(r)/n ئارەق– مادەی سەرخۆش کەر

lisp/lɪsp/n پسەپس (دەنگی س دەکاتە ث)

list/lɪst/n لیستە

list/v دەخاتە لیستەوە

listen/ˈlɪsn/v گوێ دەداتێ– گوێ دەگرێ

listen/n گوێ گرتن

listener/n بیسەر، گوێگر

listless/ˈlɪstləs/adj ماندوو، بێ تاقەت، شەکەت

listlessly/adv بێ تاقەتانە، بەساردی

lit/lɪt/v دادەگیرسێنێ

literacy/ˈlɪtərəsi/n ١– توانای نوسین و خوێندنەوە ٢– خوێندەواری

literal/ˈlɪtərəl/adj رەسەنی– وەرگێرانی وشە بە وشە

literally/ˈlɪtərəli/adv وشە بە وشەیی

literary/ˈlɪtərəriː/adj ئەدەبی– ویژەیی

literate/ˈlɪtəaət/adj خوێندەوار– رۆشنبیر

literature/ˈlɪtrətʃə(r)/n ئەدەب– بڵاوکراوەکان– چاپکراوەکان

litre/ˈliːtə(r)/n لیتر

litter/ˈlɪtə(r)/n ١–پاشماوە–پاشەڕۆك ٢–پەڕە کاغەز ٣– هاوتەمەن– پێکەوە لە دایك بوون

litter/v پیسی دەکا

litter bin/n تەبلەی پیسایی

litter-lout : litter bug/n ئەو کەسەی پیسایی لە شوێنی گشتی فرێ دەدا

little/ˈlɪtl/adj ١– بچووك– کورت ٢– بچووك– گەنج – لاو

little/det کەم– کەمێ لە

little/pron کەم– بەشێکی کەم

little/adv بەکەمێ– کەمێك

little by little بەرە بەرە– لەسەرخۆ

live/laɪv/adj ١– زیندو– زیندی ٢– هێشتا نەتەقیتەوە ٣– کارەبادار– راستەوخۆ– ئێکسەر

live/adv بەراستەوخۆ

live/lɪv/v ١– دەژی– دادەنیشی ٢– نیشتەجێیە لە.. خۆشی لەژیان دەبینێ

live on ١– هێشتا زیندوە– دەژی ٢– هەر دەژی

live on sth دەژی لەسەر– دەژی بە

lighter/ˈlaɪtə(r)/n چەرخ
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/n بروسکە
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/adj هێرشی
لەناکاو– بروسکە ئاسا
like/laɪk/v خۆشی دەوێ– دەیەوێ
likeable, likable/ˈlaɪkəbl/adj
نەرم– دڵخۆشکەر– بەکەیف
like/prep وەك یەك– کت و مت
– وەك ئەوەی چاوەڕێ دەکرێ
like/laɪk/adj وەك
like/adj هەمان
like/n هاوتا/هاوشان
likelihood/ˈlaɪklihʊd/n شیمانە–
ڕێتێچون
likely/ˈlaɪkli/adj چاوەڕێکراو
likely/adj گونجاو– شیمانەکراو
liken/ˈlaɪkən/v پێ دەچێ
likeness/ˈlaɪknəs/n پێکچوون
likes and dislikes ویست و
نەویستەکانی مرۆڤ/خۆشی و ترشی
خۆشەویست و نەیارەکانی مرۆڤ
likewise/ˈlaɪkwaɪz/adv هەمان–
هەروەها
liking/ˈlaɪkɪŋ/n شەیدایی
lilac/ˈlaɪlək/n ١– گوڵی لیلاق–
ڕەنگی لیلاقی ٢– ئەرخەوانی تاریك
lily/ˈlɪli/n ڕوەکی زەنبە– شلێر/
گوڵ سپی
limb/lɪm/n قاچ یان باسکی مرۆڤ/پەل
یەکێ لە لقە سەرەکییەکانی دار
lime/laɪm/n ١–کەلس ٢–داری زیزفۆن
٣– لیمۆئاسا
٤– ڕەنگی کەسکی بەرەو زەرد
limelight/ˈlaɪmlaɪt/n ڕوناکی سەر
شانۆ
in the limelight ١– دەکەوێتە بەر
ڕوناکی ٢– گرنگی پێ دەدرێ

limerick/ˈlɪmərɪk/n پێنج خشتەکی/
جۆرە هۆزانێکی گاڵتەییە
limestone/ˈlaɪmstəʊn/n بەردی بینا–
بەردی کەلس
limit/ˈlɪmɪt/n سنوور– تخووب– دوا سنور
within limits لە سنوری ژێریدا
لە سنوری ماقولیەت دا
limit/v دیار دەکا
limited/adj دیاری کراو– سنور دار
limited company/n کۆمپانی سنوردار
limitation/ˌlɪmɪˈteɪʃn/n سنور–قەید–
چوار چێوە، سنوری دەسەڵات– کێماسی
limousine/ˈlɪməziːn/n ئۆتۆمبیلی لیمۆزین
limp/lɪmp/adj ژاکاو– وەریو/سست
limp/v دەشەلێ/ئارێك دەڕوا
limp/n شەل/شەلیی
line/laɪn/n ١– هێل٢– ڕیز
٣– دێر٤– هێلی ئاسنی
٥– ڕێگا– ڕێڕەو– هێلیگواستنەوە
٦– بەرەی جەنگ
line/v ١– لۆچ دەبێ– دەموچاوی چورچ دەبێ
٢–ڕیز دەبەستێ– ڕیزدەبێ– لەسەرڕاداوەستێ
٣– ناو پۆش دەکا ٤– خەت و خێچ دەکا
lineman: linesman/n چاودێر لە تۆپانێ
ناوبژیوانی سەرهێل– لاین مان
linen/ˈlɪnɪn/n کتان– قوماشی کتان
چەرچەف– قوماشی سەرمێز– سەرین
liner/ˈlaɪnə/n کەشتی– پاپۆڕ
liner/n بنەر– بنپۆش
linger/ˈlɪŋə(r)/v ١– لەشوێنێ بۆ
ماوەیەکی زۆر دەمێنێتەوە
٢–ماوەیەکی زۆر خەریك دەبێ بە..
lingerie/ˈlænʒəri/n جلی ژێرەوەی
ئافرەت– ئەتەك– بن کراس
linguist/ˈlɪŋgwɪst/n ١– ئەو کەسەی
بەهرەی فێربوونی زمانی هەیە

کتێبخانەی تایبەت

liberarian/laɪˈbreəriən/n ئەمینداری گشتی/ بەرپرسی کتێبخانە

lice/lais/n ئەسپێ- ئەسپێیەکان

licence/ˈlaɪsns/n ١- مۆڵەت
٢- مۆڵەتی ئێخوڕین

license/ˈlaɪsns/v ١- مۆڵەتی دەداتێ
مۆڵەتی ئێخوڕینی بۆ دەردێنێ.

lick/lɪk/v دەلێسێتەوە- لیکی پێدا دەدا

lick/n مژین- لێسانەوە

lid/lɪd/n داپۆش- قەپاغ/ چەرمی سەرچاو/پشتەچاو

lie/laɪ/v درۆدەکا

lie/n درۆ

lie/v رادەکشێ- پاڵدەکەوێ

lieutenant/lefˈtenənt/n ئەفسەری پلە یەك

life/laɪf/n ١- ژیان- زیندو- ساخ
٢- گیان- بوون ٣- ژیان- ئەزموون
٤- ژیان- بوون و مردن
٥- ژیان- گوزەران
٦- ژیان - ژیاننامە

lifeless/ˈlaɪfləs/adj بێ ژیان - مردوو

life and death/adj ژیان و مردن- زۆر گرنگ

lifebelt/ˈlaɪfbelt/n چوپی رزگارکردن

lifeboat/ˈlaɪfbəʊt/n بەلەمی رزگارکردن

life cycle/ˈlaɪfsaɪkl/n بازنەی ژیان- سوڕی ژیان

life expectancy/n تەمەنی رەچاوکراو

lifeguard/ˈlaɪfgɑːd/n رزگارکەر

life jacket/n چاکێتی رزگارکردن لە ئاو

lifelike/ˈlaɪflaɪk/adj کت و مت، دەقاودەق وەك خۆی وەك ئەوەی رەسەن

lifeline/ˈlaɪflaɪn/n گوریسی ژیان (رزگارکردن) گوریسی تەنگانە

lifelong/ˈlaɪflɒŋ/adj هەموو ژیان- هەمیشە

lifesize/adj هەمان قەبارە

lifespan/ˈlaɪfspæn/n تەمەن

lifestory/ˈlaɪfstɔːri/n ١-ژیاننامە
٢- شێوازی گوزەران

lifetime/ˈlaɪftaɪm/n ماوەی ژیان

lift/lɪft/v ١- بەرز دەکاتەوە٢- دەگوازێتەوە
٣- پەرش و بلاو دەبێ٤- دەدزێ
٥-هەڵدەوەشێنێتەوە

lift/n ١- بەرزکردنەوە- گواستنەوە
٢- بەرزکەرەوەی کارەبایی
٣- سوار بوونی ئۆتۆمبیل ٤- وزەبەرزکردنەوە

lift off/n دەرچونی روکێت

ligament/ˈlɪgəmənt/n ١-هەڵگری ئێسکەکان ئێسك بەند
٢- بەستەری ئێسکەکانی مرۆڤ و گیانەوەر

light/laɪt/n روناکی- چرا- شخاتە -چەرخ

light روناك- پروون- رەنگی کراوە/ رێ پیشاندەر

light/v دادەگیرسێنێ- روناك دەکاتەوە

lighting/ˈlaɪtɪn/n روناکی

light/adj ١- سووك/قورس نیە
٢- سووك- کەمە- قەرەبالغ نیە
٣- نەرم- ئاسان- تەنکاو- قووڵ نیە
٤- رەنگ کراوە

light/adj بارسووك/بێبار

lightly/adv ١- بەنەرمی
٢- بە گاڵتە٣- بە ئەنقەست

lightness/n نەرمی، گاڵتە، خۆشی

light headed/adj ١- سەری گێژ دەبێ/گێژ
٢- سەری دەسوڕێ/وڕ

light-hearted/adj ١- کەیف خۆش- شاد ٢- گاڵتەچی- قۆشمەچی

light weight/ˈlaɪtweɪt/n کێش کەم، سوکە کێش

lighten/ˈlaɪtn/v ١- کێشی کەم دەبێ
٢- روناکتر دەبێ

leniently/adv سزایەکی سووکی دەدا
lens/lenz/n ئاوێنە
lent/lent/v قەردی دا
lentil/ˈlentl/n نیسک
leo/ˈli:əʊ/n بورجی شێر
leopard/lepəd/n پڵنگ
leotard/ˈli:ətɑ:d/n جلی ڕاهێنان/ مایۆ
leper/ˈlepə(r)/n گولی-گەر
leprosy/ˈleprəsi/n نەخۆشی گولی/ گەری
تووشی پێست و دەمار دەبێ
lesbian/ˈlezbiən/n ماڵۆس، ئافرەتێکە لە ڕووی سێکسییەوە سەرنجی ئافرەتیکی تر رادەکێشێ.
less/les/pron – det کەمتر، ژمارەی کەمتر
less/adv تا کاتێکی کەمتر
less and less تا دێ کەمتر دەبێ
هەتا دێ بچوکتر دەبێ لە..
lessen/ˈlesn/v کەم دەکا، هێور دەکا، کەم دەکاتەوە
lesser/ˈlesə(r)/adj - adv بە پلەیەکی کەمتر
lesson/ˈlesn/n وانە، پەند
let/let/v ڕێ دەدا- بەری دەدا
دەی / دەبا
let's
let/v بەکرێ دەدا
lethal/ˈli:θl/adj کوشندە- بکوژ
leukaemia/lu:ˈki:miə/n بکوژ- سەرەتانی خوێن
level/levl/adj ڕاست- هەمان ئاست
لەبەرزی..
level/n ئاست- ڕێژە- قات- نهۆم
level/v ڕاست دەکا، گرێ ئامێلێ، ڕێك دەکا
lever/ˈli:və(r)/n بەرزکەرەوە
- دەسکی- دوگمەی کارپێکردنی ئامێر
lever/v دەجوڵێنێ، بەرز دەکاتەوە
leverage/ˈli:vərɪdʒ/n هێزی یان گوشاری بەرزکەرەوە
levy/ˈlevi/v دەسەپێنێ، باج کۆدەکاتەوە، باج وەردەگرێ
liability/ˌlaɪəˈbɪləti/n ١- بەرپرسیاری
٢- کێشەیەکی گەورە – بارگرانی
liable/ˈlaɪəbl/adj ١- بەرپرس بەپێی یاسا
٢- دوچار. ٣- شیمانە دەکرێ
بەرپرسیار لە ڕووی یاسایییەوە
liaise/liˈeɪz/v ١- پەیوەندییەکی بەردەوامی هەیە لەگەڵ... ٢- بەبەردەوام زانیاری دەداتێ
liaison/liˈeɪzn/n ١- پەیوەندی نێوان دوو بەشی جیای سوپا.
٢- پەیوەندی سێکس نێوان ژن و پیاو
liar/ˈlaɪə(r)/n درۆزن
libel/ˈlaɪbl/n ١- ئاوبانگی زڕاندن- کەمکردن
٢- درۆ هەڵبەستن
libel/v ١- ئاوبانگی دەزڕێنێ
٢- درۆی بۆ هەڵدەبەستێ
liberal/ˈlɪbərəl/adj ١- لیبراڵ، ئازادیخواز
٢- لێبووردە
٣- دەست بڵاو- مەرد، سەخی تەبیعەت
٤-چاوتێر
liberalism/ˈlɪbərəlɪzəm/n لیبرالیەت
liberally/ˈlɪbərəli/adv بەسەخاوەت-بەزۆری
the liberal democrat/n پارتی لیبرالی دیموکراتی
liberate/lɪbəreɪt/v ئازاد دەکا
liberated/adj بێکۆت، ئازاد
liberation/ˌlɪbəˈreɪʃn/n ڕزگارکردن
liberator/n ئازادیخواز، ڕزگارکەر
liberty/ˈlɪbəti/n ئازادی
libra/ˈli:brə/n بورجی تەرازو
library/ˈlaɪbrərɪ/n کتێبخانەی گشتی/

بەجێ بێڵە ٢- دوادەخا

leave/n مۆڵەت

leaves/n گەڵای دار

leavings/ˈli:vɪŋz/n پاشماوەکان

lecture/ˈlektʃə(r)/n دەرس- وانە

lecture/v وانە دەدا- وانەك پێش کەش دەکا

lecturer/ˈlektʃərə(r)/n وانەبێژ

led/led/v رابەری کرد

ledge/ledʒ/n ١-لێواری بەردین ٢-بەرپەنجەرە- بن پەنجەرە

leek/li:k/n کەوەر- قورادە

left/left/v بەجێی هێشت

left-luggage office/n نوسینگەی دانانی کەل و پەل

leftovers/ˈleftəuvəz/n بەرماوە

left/adj چەپ

left/adv بەرەو چەپ- لایەنی چەپ

the left چەپڕەو- پارتی چەپ

left hand/adj دەستە چەپ

left handed/adj چەپانی- چەپە

left wing/n باڵی چەپ لە پارتی سیاسی

left wing/adj چەپڕەو

leg/leg/n ١- لاق- قاچ ٢- قۆناغێك، شوێنێك

legacy/ˈlegəsi/n میرات/سپاردە

legal/ˈli:gl/adj یاسایی- شەرعی

legality/li:ˈgæləti/n یاسایی- شەرعیەت

legalize/ˈli:gəlaɪz/v دەیکاتە یاسایی، بەشەرعی دەیکا

legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە- ئەفسانەکان ٢- مرۆڤ یان رووداوێکی بەناوبانگ

legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە- ئەفسانەکان

legendary/ˈledʒəndri/adj ١- ئەفسانەیی ٢- زۆر بەناوبانگ

leggings/ˈlegɪŋz/n پانتۆڵی سترێچی ئافرەت

legible/ˈledʒəbl/adj خوێنراو، ڕوون

legbility/ˌledʒəˈbɪləti/n خەت ڕوونی- ئاسان خوێندنەوە

legibly/ˈledʒəbli/adv بەشێوەیەك بخوێندرێتەوە- بەخەتێکیباش

legion/ˈli:dʒən/n ١- تیپی سەربازی ٢- جەماعەت، ئاپورەی خەڵك

legislate/ˈledʒɪsleɪt/v یاسا دادەنێ

legislation/ˌledʒɪsˈleɪʃn/n یاسادانان

legitimate/lɪˈdʒɪtɪmət/adj ١- منداڵی بە دایك و باوك ٢- ماقوول - یاسایی

legitimately/adv بەشێوەیەکی ماقوڵ

leisure/ˈleʒə(r)/n کاتی بێکاری، کاتی حەوانەوە

at your leisure کە دەرفەتت بوو

leisurly/adj لەسەرخۆ- بێپەلە

leisure centre/n مەڵبەندی چالاکی وەرزشی

lemon/ˈlemən/n لیمون

lemon-squeezer/n گوشەری لیمۆ گوشینی لیمۆن

lemonade/ˌleməˈneɪd/n لیمۆنیغازی- خۆشاوی لیمۆن

lend/lend/v قەرد دەدا- قەرد وەردەگرێ

lender/ˈlendə(r)/n قەردەر

length/leŋθ/n درێژی

at length بە درێژی

lengthen/ˈleŋθn/v درێژدەکاتەوە

lengthy/ˈleŋθi/adj زۆر درێژ بە درێژی

lenient/ˈli:niənt/adj میهرەبان- سووك سووك

lenience/ˈli:niəns/n میهرەبانی، لێبوردەیی

lay man/n پیاری ئاسایی
lay/v-lie پالکەوت، راکشا
layabout/ˈleɪəbaʊt/n تەمبەڵ و تەوەزەل
lay-by شوێنی وەستانی ئۆتۆمبیل لە لاریٚ
layer/ˈleɪə(r)/n چین/ توێژاڵ
laze/leɪz/v هیچ ناکا، رادەکشیٚ
lazy/ˈleɪzi/adj تەمبەڵ- خاو- لەسەرخۆ
laziness/ˈleɪzɪnəs/n تەمبەڵی
lead/led/n ١- کانزای قورقوشم
٢- قەڵەمیدار- قەڵەم رەساس
٣- پلەی یەکەم، پێشەنگ
٤- ڕۆڵی سەرەکی لە شانۆگەری
٥- زانیاری گرنگ بۆ چارەسەری کێشە
٦- تۆق- وایەری کهرەبا
lead story/n هەواڵی سەرەکی
lead/li:d/v ١- رابەری دەکا- رێی پیشان دەدا
٢- کاریگەری لێدەکا- بەرەو ...دەچیٚ
٣- دەبێتە هۆی
٤- ژیانێکی تایبەت بەسەر دەبا
leader/li:də(r)/n رابەر، سەرۆك
leadership/n سەرۆکایەتی
- ئەدگارەکانی سەرکردایەتی- سەرکردایەتی
leading/ˈli:dɪŋ/adj ١- دیار- بەرچاو- گرنگ ٢- سەرەکی- پێشەنگ
leaf/li:f/n گەڵا
leaf/v پەڕ هەڵدەداتەوە
leafy/ˈli:fi/adj زۆر گەڵای سەوزی هەیە
- دار و باری زۆری هەیە
leaflet/ˈli:flət/n نامیلکە لە بارەی شتێکەوە
league/li:g/n ١-کۆمەڵە- یەکێتی
٢- عوسبە-ئاست
in league with هاوپەیمانی نهێنی هەیە لەگەڵ..
Arab League کۆمەڵکاری عەرەبی
leak/li:k/n - v ١- کونێکی بچوك
٢- دەرچونی گاز لە کونێکەوە
٣- دزەکردنی گاز٤- ئاشکراکردنی هەواڵ
leak out/v ٥- دزە کردنی هەواڵ
هەواڵی نهێنی دزە دەکا
leakage/ˈli:kɪdʒ/n تەشەنەکردن- دزەکردن - ئاو دز
leaky/ˈli:ki/adj کوندار، کونی هەیە
lean/li:n/adj لاواز-
گۆشتی کەم بەز- کەم روون - کەم
lean/v ١- لاردەبێتەوە، دەچەمێتەوە
٢- پشت دەبەستیٚ بە..
leap/li:p/v - بازدەدا- خێرا دەجوڵیٚ
leap at بە پەرۆشەوە قبوڵ دەکا
لە خۆشیا دەفریٚ
leap/n بازدان- گۆڕانێکی گرنگ
leap frog/n یاری بازدان لەسەر پشتی یەکتر
leap year/n هەرساڵیٚ لەچوار ساڵ کە مانگی شوبات ٢٩ ڕۆژی هەیە لەجیاتی ٢٨ ڕۆژ/ ساڵی پڕ (٣٦٦) ڕۆژ
learn/lɜ:n/v ١- فێر دەبیٚ
٢-هەندیٚ زانیاری بەدەست دێنیٚ
٣- دەرك پیٚ دەکا
learned/ˈlɜ:nɪd/adj رۆشنبیر- ئەکادیمی- زانیاری
learner/ˈlɜ:nə(r)/n فێرخواز
learning/ˈlɜ:nɪŋ/n زانست، ماریفەت
lease/li:s/n بۆندی کریٚ
least/li:st/det - pron کەمترین
at least بەلایەنی کەمەوە/هەر چ نەبیٚ
leather/ˈleðə(r)/n چەرم، پێستە
leave/li:v/v ١- بەجیٚ دێلیٚ، دەروا-

نزیکەی لە کۆتایی کاتەکەدا

latest/adj نوێترین

late/n کۆچ کردوو- خوا لێخۆش بوو

sooner or later زوو یان درەنگ

latish/adj هەندێ دواکەوتوو

late comer/n درەنگ هاتووە

lately/ˈleɪtli/adv لەم دواییانە، بەم زوانە

latent/ˈleɪtnt/adj شاراوە- نادیار

lathe/leɪð/n تۆرنە

lather/ˈlɑːðə(r)/n کەف

latin/ˈlætɪn/n لاتین- لاتینی، بنەچە لاتینی، بنیاد لاتینی

Latin American/n ئەمریکای لاتینی کەسێکی ئەمریکای لاتینی

latitude/ˈlætɪtjuːd/n هێڵی پانی جوگرافی

latter/ˈlætə(r)/adj دواتر، دواترین

latter/n دووەم لە دوو

latterly/adv بەم دواییانە- ماوەیەك بەر لەئێستا

laugh/lɑːf/v پێ دەکەنێ

laugh/n پێکەنین

laughable/ˈlɑːfəbl/adj جێی پێکەنینە، پێکەنیناوی

for a laugh هەر بۆ نوکتە- هەر بۆ پێکەنین

laughing/ˈlɑːfɪŋ/adj پێکەنیناوی

laughter/ˈlɑːftə(r)/n پێکەنین، قاقای پێکەنین

launch/lɔːntʃ/v کەشتی دەباتە ناو ئاو رۆکێت بەرەو ئاسمان دەنێرێ دەرەشێنێ- شتی نوێ نیشان دەدا

launch/n کرداری رەوانەکردنی کەشتێ بۆ ناو ئاو و رۆکێت بۆ ئاسمان و شتی نوێ بۆبازار

launch/n لانچ- بەلەمی ماتۆڕدارە

launderette/lɔːnˈdret/n دوکانێکی تایبەت بۆ شوشتن و وشك کردنەوەی جل بە پارە

laundry/ˈlɔːndri/n شوشتن- جل شوشتن جلشۆرگەو ئوتی کردن

laureate/n شاعیر

laurel/ˈlɒrəl/n ١- گەڵا ٢- ناوبانگی- شکۆیی

lava/ˈlɑːvə/n بەردی ئاگراوی کە لەبورکان دەردەچێ

lavatory/ˈlævətri/n ئاودەست، دەستشۆر

lavender/ˈlævəndə(r)/n رووەکی بۆن خۆش

lavish/ˈlævɪʃ/adj ١- دەست بڵاو- بەخشندە ٢- ژمارەیەکی زۆر

lavish/ˈlævɪʃ/v بە دەست بڵاوی خەرج دەکا بە بەخشندەیی دەبەخشێ

law/lɔː/n یاسا- کۆلیژی ماف

law and order یاسا و نیزام یاسا سەروەری- پەیرەوی یاسا دەکرێ

lawful/ˈlɔːfl/adj یاسایی- شەرعی

lawless/lɔːləs/adj نایاسایی- ئاشوب، گێرەشێوێن

lawlessness/n بێ یاسایی- ئاشوب- توندوتیژی

law-abiding/adj یاسا پەروەر، پەیرەوی یاسا دەکا

lawbreaker/ˈlɔːbreɪkə(r)/n یاسا شکێن

lawcourt/ˈlɔːkɔːt/n دادگا

lawsuit/ˈlɔːsuːt/n داوای قەزائی

lawn/lɔːn/n مێرگ- پاوان، فریز

lawyer/ˈlɔːjə(r)/n پارێزەر

solicitor, barrister, attorney/n ئەم وشانەش واتای پارێزەر دەگەیەنن

lax/læks/adj خاو، کەمتەرخەم-شل وشێو

lay/leɪ/v - laid ١- دادەنێ- دەگەیەنێ ٢- ئامادەی دەکا- هێلکە دەکا

lay/n سرود، گۆرانی

lay/adj بێدین- نادین- ناپسپۆر

land lady/ˈlændleɪdi/n ئەو ژنەی خانوو بەکرێ دەدا خاوەن ئوتێلیبچووک–ژن

land lord/ˈlændlɔːd/n ئەو پیاوەی خانوی خۆی بەکرێ دەدا/خانوداری پیاو– خاوەن ئوتێلی بچووک–پیاو

land mark/n ١– نیشانەی دیار ٢– قۆناغێکی گرنگ– گۆڕانێك لە پەرەسەندنی شتێك

landscape/ˈlændskeɪp/n ١– دیمەنی سروشتی ٢– وێنەیەك کەدیمەنێکی سروشتی دەنوێنێ

lane/leɪn/n ١– ڕێگایەکیتەسکی گوند/ باریکەڕێ ٢–شەقامی تەسك لە نێوان بینایان ٣– ڕاڕەو– هەیوان

language/ˈlæŋgwɪdʒ/n زمان– زمانی ئامارە، مۆسیقا... زمانی– میللەتێك/زمان پیسی– زمانی یاسایی

lanky/ˈlæŋki/adj باریك و درێژ

lantern/ˈlæntən/n فانۆس

lap/læp/n باوەش– کۆش– ئامێز

lap/n یەك سوڕانەوە بە دەوری یاریگا بەشێك لە گەشتێکی درێژ

lap/v وەپێش بەرەکانی خۆی دەکەوێ کە تەنیا یەك سوڕانەوە لە پشتەوەیەتی

lap/v ١– بە زمان دەخواتەوە ٢– ئاوەکە دەنگێکی نەرمی لێ بەرز دەبێتەوە

lapel/ləˈpel/n لایەکیچاکەت/ یەخەی لایەکی چاکەت یان قاپوت

lapse/læps/n ١– غەفلەت ٢– هەڵخلیسکان– لادان– زەلەی زەمان ٣– ڕەفتارێکی ئاشیرین ٤– ماوەی دابڕان

lapse/v ١– بەرەو بارێکی تر دەچێ ٢– کاریگەری نامێنێ

laptop/ˈlæptɒp/n کۆمپیوتەری کەسی – لاپتۆپ

larder/ˈlɑːdə(r)/n کۆگای بچووك

large/lɑːdʒ/adj مەزن– فراوان

by and large بەشێوەیەکی گشتی

at large ئازاد– بەرەڵا

largely/ˈlɑːdʒli/adv تاڕادەیەکی زۆر– بەشێوەیەکی گشتی

large scale لەسەر ئاستێکی فرەوان

lark/lɑːk/ کلاوە کورە، باڵندەیەکی قاوەیی بچوکە و دەنگی خۆشە

laryngitis/ˌlærɪnˈdʒiːtɪs/n هەوکردنی گەروو– قورگ ئاوسانی گەروو/هەوك

laser/ˈleɪzə(r)/n تیشکی لێزەر

lash/læʃ/n ١– جەلدە٢– برژانگ

lash/v ١– بە قامچی لێ دەدا ٢– شتێ بجولێنێ وەك قامچی ٣– دوو شت بە توندی بەیەکەوە گرێ دەدا

lash out مەردانە پارە لە خەرج دەکا

lass/læs/ کچ– کچی گەنج

lasso گوریسێکی درێژ لە کۆتایی لایەکی قوفلانگی هەیە بۆ گرتنی چێڵ وئەسپ بەکاردێ

last/lɑːst/adj ١– دوا بینا– دوا ٢–پێش کۆتایی– ڕابردوو ٣– دوا–نەگونجاو– دوا وشە ٤– دوا چارەسەر

lastly/adv لەکۆتاییدا

last/adv لە کۆتایی– دواجار

last/v ١–بەردەوام دەبێ ٢– تێکناچێ٣– دەخایەنێ

lasting/lɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی– بێ کۆتا

last/n ١– دواکەس– دواشت ٢– ئەوەی مابێ

latch/lætʃ/n ستونی دەرگا– شمشێری دەرگا– سورگی

latch on داخراوە بەڵام کلۆم نەکراوە– قوفل نەدراوە

late/leɪt/adj دواکەوتوو– گیرێ بوو

L l

L–l/el/ پیتی دوازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

lab/læb/n تاقیگە

label/ˈleɪbl/n ١- پلیت ٢- پارچە... بۆ شت لەسە نوسین

label/v ١- دادەنێ- وەسفی دەکا ٢- ناوی دەنێ

laboratory/ləˈbɒrətri/n لاب- تاقیگە

laborious/ləˈbɔːriəs/adj ماندوکەر- هێنوزەر

labour/ˈleɪbə(r)/n ١-کار، کرێکار ٢- ئەرك٣- چینیکرێکار

the labour party/n پارتی کرێکاران

labour-saving/adj ئامێری کەمکەرەوەی کار- تێکۆشان

labour/v کاردەکا- رەنج دەدا

laboural breathing بەزەحمەت هەناسە دەدا

labourer/ˈleɪbərə(r)/n کرێکار، کارگەر

labrador/n سەگی کوێران- سەگێکی مرۆڤدۆستە

labyrinth/ˈlæbərɪnθ/n وێلگە- رێی دژوار

lace/leɪs/n دانتێل- قەیتان

lace/v قەیتانی توند دەکا

lack/læk/n پێویستی هەیە بە

lack/n لەدەست دان- نەبوون

laconic/ləˈkɒnɪk/adj کورت و پوخت

laconically/ləˈkɒnɪkli/adv بەکورتی و پوختی

lacquer/ˈlækə(r)/n بریقەدار/ بۆیەی بریقەداری ئەو شلەیەی لە پرچ دەدرێ تا شێوازی تراشینەکە راگرێ

lacy/ˈleɪsi/adj دانتێل ئاسا-وەك قەیتان

lad/læd/n کوڕ- گەنج

ladder/ˈlækə(r)/n پەیژە- قادرمە

laden/ˈleɪdn/adj بارکراو، بارگران

ladies/n ئاودەستی تایبەت بە ئافرەت

ladle/ˈleɪdl/n ئەسکوێ بۆ شلە-کەوگیر بۆ برنج

lady/ˈleɪdi/n خانم، خاتوون- لێیدی/خانەوادە

ladies and gentlmen بە رێزان، خوشك و برایان

lady like/adj بەرێزانە، گونجاو، شیاو

lag/v (لە کاروان) دوا دەکەوێ- لەسەرەخۆ دەڕوا

lag-lag-time/n ماوەی نێوان دوو ڕووداو

lager/ˈlɑːgə(r)/n جۆرێکە لە بیرەی ڕوون

lagoon/ləˈguːn/n گۆمی ئاو سوێر

laicism/n لایسیزم- دوورەدینی- ئائایینی

laid/v: lay دادەنێ-دایئا

laid back/adj ئانیگەران- گوێ بە کێشان نادا- دنیای لە خۆ تەنگ نەکردووە

lain-lie پالکەوتوو- پالدەکەوێ

lake/leɪk/n گۆم- دەریاچە

lamb/læm/n بەرخ- گۆشتی بەرخ

lame/leɪm/adj ١- شەل/شەلە ٢-بیانوێکی لاواز هەنجەتێکی باوەڕ پێنەکراو

lament/ləˈment/v دەلاوێنێتەوە- شیوەن دەکا

lamp/læmp/n لەمپە- چرا

lamp post/læmp pəʊst/n ستوونی سەر شەقام

lampshade/ˈlæmpʃeɪd/n پۆشەری چرا

land/lænd/n ١- زەوی، وشکایی، پارچە زەوی ٢- خۆڵ، خاك، ئاخ، وڵات

landislide/ˈlændslaɪd/adj ١- هەرەسی زەوی ٢-زۆر گەورە-سەرکەوتنێکیزۆر گەورە

land/lænd/v ١- دەنیشێتەوە- دێتە خوارێ ٢- بە دەست دێنێ

landing/ˈlændɪŋ/n دابەزینی- نیشتنەوەی فرۆکە

landing/n شۆستەی بارکردن

kiss/n ماچ
kit/kɪt/n کەلوپەل– پێویستی
kit/v پێویستی ئامادە دەکا
kitchen/ˈkɪtʃɪn/n چێشتخانە–ئاندین
kite/kaɪt/n کوللارە– قوشکاغەز
kitten/ˈkɪtn/n بێچوە پشیلە
knave/n ١–بێئابروو ٢–وغد لە قومار
knead/ni:d/v دەشێلێ، دەگوشێ
knee/ni:/n ئەژنۆ، چۆك
kneecap/ˈni:kæp/n کلاوەی ئەژنۆ ئەو ئێسکەی چۆك دادەپۆشێ
kneel/ni:l/v کرنوش دەبا، خۆدەچەمێنێ
knew/nju:/v زانی
knickers/ˈnɪkəz/n کورتە دەرپێی ئافرەت
knife/naɪf/n چەقۆ، چەقوو
knight/naɪt/n ١–ئەو کەسەی پلەی "سێر"ی هەبێ ٢–سوار چاك
knighthood/ˈnaɪthud/n سوار چاکی
knit/nɪt/v دەچنێ– چنین
knitting/ˈnɪtɪŋ/n چنین– تریکۆ
knitting needle/n دەرزی چنین
knob/nɒb/n ١–گرمۆ، دەسك ٢–کلیل ٣–پارچەیەك لە
knock/nɒk/n لێدان
knock/v ١–لێیدەدا، لە دەرگا دەدا ٢–رەخنە دەگرێ
knot/nɒt/n ١–گرێ ٢–پەتی سێدارە
knot/v دەبەستێتەوە– گرێ دەدا
know/nəʊ/v دەزانی– دەیناسێتەوە
knowing/ˈnəʊɪŋ/adj زانیار
knowingly/ˈnəʊɪŋli/adv بەئەنقەست
knowledge/ˈnɒlɪdʒ/n زانیاری– ماریفەت
knowledgeable/ˈnɒlɪdʒəbl/adj شارەزا، ئاگادار
koppie/n گردی بچووك
Koran/kəˈrɑ:n/n قورئانی پیرۆز
kris/n خەنجەر
kudos/ˈkju:dɒs/n ئاموس و شکۆ
kulak/n کولاك جوتیاری زەویدار
Kurd/kɜ:d/n کورد
Kurdish/ˈkɜ:dɪʃ/n کوردی–زمانی کوردی
Kurdistan/n کوردستان/ وڵاتی کوردان

Kk

K-k/keɪ/ پیتی یازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا

kangaroo/ˌkæŋɡəˈruː/n کەنغەر

karate/kəˈrɑːti/n کاراتی

kayak/ˈkaɪæk/n بەلەمی یەك كەس

kebab/kɪˈbæb/n كەباب

keen/kiːn/adj ١-زۆرپەرۆش ٢-تیژ ٣-شەیدا

keep/kiːp/v دەمێنی/دەپارێزێ

keep/n ١-گوزەران-بژێوی٢-پالپشت ٣-بورج

keeper/ˈkiːpə(r)/n ١-پاسەوان- چاودێر ٢-گۆلچی

keeping/ˈkiːpɪŋ/n ١-دەسازێ لەگەڵ ٢-لەگەڵیدەگوزەرێنێ

keg/keg/n بەرمیلی بچوك

ken/ken/n-v مەودا- سنور- چوارچێوە-دەزانێ

kennel/ˈkenl/n كۆلێتی سەگ، كونە سەگ

kept/kept/v پاراستی

kerb/kɜːb/: ncurb/n ئێواری شۆستە-كەناریشۆستە

kerchief/ˈkɜːtʃɪf/n لەچەك- دەسرۆك

kernel/ˈkɜːnl/n ١-كرۆك- گەوهەری باسەكە ٢-رستەیسەرەكی

kerosene/ˈkerəsiːn/n كیرۆزین- نەوت

kettle/ˈketl/v كتلی

key/kiː/n ١-كلیل ٢-چارەسەر ٣-كلیلی مێنا

keyboard/ˈkiːbɔːd/n دوگمەكانی تایپ- نووسین- كیبۆرد

keyhole/ˈkiːhəʊl/n كونە كلیل-كلۆم

key/adj زانیاری دەداتە كۆمپیوتەر

key/adj سەرەكی، زۆر گرنگ

kick/kɪk/v لوجكەی لێدەدا، تێیهەلدەدا

kick off/n یاری تۆپی پێ دەستپێ دەكا

kick out دەردەكا، قاودەدا

kick/n ١- تێ هەلدان، لێدان ٢-هەست بەخۆشی كردن

kid/kɪd/n منداڵ

kidnap/ˈkɪdnæp/v دەرفێنێ

kidnapping/ˈkɪdnæpɪŋ/n رفاندن

kidney/ˈkɪdni/n گورچیلە-كلیە

kill/kɪl/v ١-دەكوژێ- سەردەبڕێ ٢-ئازاری پێ دەگەیەنێ

kill/n ١-كوشتن ٢-نێچیر- كوژراو

killer/ˈkɪlə(r)/n بكوژ- كوژەر

killing/ˈkɪlɪŋ/n تاوانی كوشتن

kilo/ˈkiːləʊ/n كیلۆ

kilometre/ˈkɪləmiːtə(r)/n كیلۆمەتر

kin/kɪn/n خزموكەس، خزم و خوێش

kind/kaɪnd/n جۆر

kind of هەندێ

kind/adj میهرەبان

kindness/ˈkaɪndnəs/n میهرەبانی- چاكە

kindergarten/ˈkɪndəɡɑːtn/n باخچەی ساوایان

kindly/ˈkaɪndli/adj بەبەزەیی

kindliness/ˈkaɪndlməs/n بەزەیی، میهرەبانی

king/kɪŋ/n پادشا

king-size/adj زۆر گەورە- جۆری پاشا

kingdom/ˈkɪŋdəm/n ١-شانشین ٢- دەسەلاتی پەزەی خوا ٣-جیهان ٤-بوار

kink/kɪŋk/n-adj ١-گرێ، بادانەوە، لاری- ناوەز

kip/kɪp/n ١-نوستن- خەوتن ٢-سەرخەو

kiss/kɪs/v ماچ دەكا

junta/ˈdʒʌntə/n دەستەی عەسکەری حوکمدار دەستەی سەربازی فەرمانڕەوا

Jupiter/ˈdʒuːpɪtə(r)/n ١- هەسارەی موشتەری
٢- جۆپیتەر: خوداوەند لە ئەفسانەی رۆمانی

jurisdiction/ˌdʒʊərɪsˈdɪkʃn/n دەسەڵاتی یاسایی

juror/ˈdʒʊərə(r)/n ئەندامێکی ئەنجومەنی سوێندخۆران

jury/ˈdʒʊəri/n ١- دەستەی سوێند خۆران
٢- دەستەی ناوبژیوان/دەستەی بریاردەر

just/dʒʌst/adj ١- بەداد ٢- دادوەر

just/adv ١- پێش ماوەیەکی کورت
٢- بەتەواوی

just now هەرئێستا

justice/ˈdʒʌstɪs/n ١- داد ٢- یاسا

justify/ˈdʒʌstɪfaɪ/v پاساو دێنێتەوە

justifiable/ˈdʒʌstɪfaɪəbl/adj پاساو هەڵدەگرێ

justification/ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃn/n پاساو

jut/dʒʌt/v دەردەکەوێ

jute/dʒuːt/n ١- گوش ٢-گونیە
٣- تووک

juvenile/ˈdʒuːvənaɪl/n هەرزەکار

juvenile/adj پەیوەست بەهەرزە کار وەك تاوانەکانی هەرزەکاران- نەوجەوانان

juvenile crime منداڵانە

juvenile delinquent/n نەو گەنجەی تاوانێکی ئەنجام داوە/یان بە تاوانێك تاوانبارە

juxtapose/ˌdʒʌkstəˈpəʊz/n-v ١- دوو شت ٢- دووکەس لەلای یەك دادەنێ بۆئەوەی جیاوازیەکانیان دەربێخێ/ بەرامبەر دەکا

juxtaposition/ˌdʒʌkstəpəˈzɪʃn/n ١-هاوسێی ٢- نزیکی ٣- دژەکان
٤- جیاوازی ٥- ناکۆکی

jot/dʒɒt/v بەکورتی و خێرا شتێ تۆمار دەکا

journal/ˈdʒɜːnl/n ١- گۆڤاری وەرزشی ٢- ئەکادیمی ٣- ڕۆژنامە ٤- یاداشتی ڕۆژانە

journalism/ˈdʒɜːnəlɪzəm/n ڕۆژنامەنووسی ڕۆژنامەگەری

journalist/ˈdʒɜːnəlɪst/n ڕۆژنامەنووس

journey/ˈdʒɜːni/n گەشت

jovial/ˈdʒəʊviəl/adj زۆر ئاسودە- خۆش مەشرەب

joy/dʒɔɪ/n ١- خۆش ٢- سەرچاوەی خۆشی

joyful/ˈdʒɔɪfl/adj ١- خۆشنود ٢- کەیف خۆش٣- ئاسوودە

joyless/ˈdʒɔɪləs/adj ١- بێکەیف ٢- ناشاد٣- خەمبار

ایخوپینی joyride/ˈdʒɔɪraɪd/n ئۆتۆمبیل بە شێوەیەکی گاڵتەکارانە

jubilant/ˈdʒuːbɪlənt/adj دڵخۆشکەر

jubilee/ˈdʒuːbɪliː/n یۆبیل

Judaism/ˈdʒuːdeɪɪzəm/n ١- خوایەتی ٢-جولەکایەتی ٣- دینی جولەکە

judge/dʒʌdʒ/n ١- قازی ٢- دادوەر ٣- شارەزا

judge/v ١- ئاکامی گەمە ڕادەگەیەنێ ٢- ڕەخنە دەگرێ ٣- بڕیاردەدا ٤- بڕیاردەردەکا

judgement(judgment) /ˈdʒʌdʒmənt/n ١- بڕیار ٢- بڕیاری دادگا ٣- ڕا

judicial/dʒuˈdɪʃl/adj ١- قەزایی ٢- دادوەری

judicious/dʒuˈdɪʃəs/adj ١- ژیرانە ٢- حەکیمانە

judo/ˈdʒuːdəʊ/n یاری جۆدۆ

jug/dʒʌg/n ١-قۆری ٢-دۆلکە ٣- سوراحی

juggle/ˈdʒʌgl/v تۆپ بۆ ئاسمان فڕێ دەداو دەگرێتەوە- یاری بە تۆپ دەکا

juice/dʒuːs/n ١- گوشراوی میوەجات ٢- خۆشاو

juicy/ˈdʒuːsi/adj ١- پڕ خۆشاو ٢- گوشراو ٣- هەواڵی ئابڕوبەر ٤- هەواڵی خۆش ٥- هەواڵی خراپ

jukebox/ˈdʒuːkbɒks/n ئامێرێکە لە گازینۆ و بار هەیە پارەی تێ بکەی مۆسیقا لێ دەدا

July/dʒuˈlaɪ/n مانگی تەموز

jumble/ˈdʒʌmbl/v تێکەڵ و پێکەڵ دەکا

jumble/n کۆمەڵێ شتی ئارێك

jumbo/ˈdʒʌmbəʊ/adj ١- زۆر گەورە ٢- زۆر فراوان

jumbo/n فڕۆکەی جامبۆ

jump/dʒʌmp/n ١- بازدەدا ٢- خێرا دەڕوا

jump/n بازدان

jumper/n ١- قوماشی خاو٢- بازدەر

junction/ˈdʒʌŋkʃn/n دووڕیان

June/dʒuːn/n مانگی حوزەیران

jungle/ˈdʒʌŋgl/n ١- جەنگەڵ ٢- دارستانی چڕ

junior/ˈdʒuːniə(r)/adj ١- پلە بچووك ٢- بچووك٣- گچکە ٤- نەوجەوان: تەمەن لە ٧-١١ ساڵی ٥- قوتابی قۆناغی سێ یان چوار

junior/n ١- فەرمانبەری بچوك ٢- قوتابی سەرەتایی قوتابخانەی قوتابیانی تەمەن لە نێوان ٧- ١١ ساڵی

junk/dʒʌŋk/n ١-بەلەمی کۆن و بێکەلك ٢-شتی کۆن وبێبەها ٣-بەلەمی گەورەی چینی

jeopardy/ˈdʒepədi/n ترسی لە دەست دان و دۆڕان...

jerk/dʒɜːk/n ڕاكێشان پاڵنانی لە ناكاو/ هەژان

jerk/dʒɜːk/v لە پڕ و خێرا ڕادەكێشێ دەمەژێ/ دەلەرێ

jersey/ˈdʒɜːzi/n ١- جێرسی ٢- جۆرە قوماشێكی سوفیە ٣- لەسەر كراس و بلوز لەبەر دەكرێ

Jesus/ˈdʒiːzəs/n عیسا پێغەمبەر

jet/dʒet/n ١- فڕۆكەیەكی نوێی خێرایە ٢- فوارەی ئاو یان غاز

jet black/adj ڕەشی تاریك

jetty/ˈdʒeti/n شۆستەی بەندەر

Jew/dʒuː/n جولەكە- جوو

jewel/ˈdʒuːəl/n ١- زێڕو زیو٢- گەوهەر

jeweller/ˈdʒuːələ(r)/n ١- گەوهەرچی ٢- زێڕینگر

jewellery/ˈdʒuːəlri/n ١- زێڕو زیو ٢- خشڵ

jig/dʒɪg/n هەڵپەڕكێی میللی/ مۆسیقای هەڵپەڕكێ

jig/dʒɪg/v لە خۆشیا هەڵدەپەرێ

jiggle/ˈdʒɪgl/v سەروبن بە شت دەكا

jihad/dʒɪˈhɑːd/n جیهاد

jingle/ˈdʒɪŋgl/n ١- خشەخش ٢- شەق شەق٣- تەقەتەق ٤- پارچە مۆسیقا یان گۆرانی پروپاگندە

jingle/v ١- دەزرینگێتەوە ٢- تەقەتەق دێ

jinx/dʒɪŋks/n ١- بەدبەخت٢- شووم

jinx/v ١- بێبەختی لەگەڵ خۆی دێنێ ٢- شوومی ئەێدەباری

jitters/ˈdʒɪtəz/n هەستی نیگەرانی و دەمارگیری و تووڕەیی زۆر

jittery/ˈdʒɪtəri/adj ١- نیگەران ٢- دەمارگیر٣- تڕۆ

job/dʒɒb/n ١- كار ٢- پیشە ٣- بەرپرسیارێتی

jobless/ˈdʒɒbləs/adj بێكار

the jobless/n بێكارەكان

joblessness/n بێ كاری

jockey/ˈdʒɒki/n- v ١-جۆكی ٢-ئەسپ سوار فێڵ دەكا، لە خشتەدەبا

jodhpurs/ˈdʒɒdpəz/n پانتۆڵی تایبەت بەسوار ئەسپ

jog/dʒɒg/v ١- لەسەرخۆ ڕادەكا ٢- ڕاهێنان دەكا٣- بەمل ٤- بەشان پاڵ دەنێ

jog/n ١- غاردانی لەسەرخۆ ٢- پاڵنانی هێواش

jogger/ˈdʒɒgə(r)/n ڕاكەر

john/dʒɒn/n دەستاو- دەستشۆر

join/dʒɔɪn/v ١-دەبێنێ ٢-پەیوەندی پێ دەكا ٣- دەبەستێتەوە ٤- دادەنیشێ بۆ خواردنەوە

join/n ١- ژوان ٢- جێی گەیشتنی دووشت

joint/dʒɔɪnt/n ١- بەیەكگەر ٢- پارچە گۆشتی ئاو فرنی

joint/adj ١-هاوبەش٢- پێكەوە

jointly/adv ١- پێكەوە ٢- بە هاوبەش

joke/dʒəuk/n نوكتە

joker/ˈdʒəukə(r)/n ١- نوكتەچی٢- جۆكەر

jolly/ˈdʒɒli/adj ١- ڕووخۆش، نیوەسەرخۆش

jolly/adv زۆر

jolly well بێ گومان

jolt/dʒəult/v ١- دەمەژێنێ ٢- دەجولێنێ

jolt/n هەژانی لە ناكاو

jostle/ˈdʒɒsl/v ١- بەریەكێ دەكەوێ بە توندی ٢- بەتوندی پاڵ دەنێ

Jj

J-j/dʒeɪ/ پیتی دەیەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

jab/dʒæb/v ١-بەرەقی/ بە توندی پاڵ پەشتن/کەسێ وەدەنێ ٢-بەتوندی دادەگرێ

jab/n ١-پاڵدانی لە ناکاو و توند ٢-تێوەژەندن

jack/dʒæk/n ١- جەک ٢- کوڕ لە قومار ٣- کەس

jack/v ١- وازدێنێ ٢- دەست هەڵدەگرێ ٣- جەک بە کاردێنێ

Jackalin/n چەقەڵ

jacket/ˈdʒækɪt/n ١- چاکەت ٢- سەرپۆش٣- قەپاغی گەورە

jackknife/ˈdʒæknaɪf/n چەقۆی گیرفان

jackpot/ˈdʒækpɒt/n گەورەترین خەڵات لە یانەسیب

Jacuzzi/dʒəˈkuːzi/n گەرماوی جاکوزی

jaded/ˈdʒeɪdɪd/adj هیوژاو: ماندو هیلاك

jagged/ˈdʒægɪd/adj زبر و نوك تیژ

jaguar/ˈdʒægjuə(r)/n ١- پشیلەی ئەمریکی ٢- پڵنگ

jail/dʒeɪl/n زیندان

jail/v ١- زیندانی دەکا ٢- دەخرێتە زیندان

jailer/ˈdʒeɪlə(r)/n ١-پاسەوانی زیندان ٢- زیندانەوان

jam/dʒæm/n مرەبا

jam/v ١- حەشامەت دروست دەکا ٢- پاڵ دەنێ ٣- گرێ دەدا/ دەبەستێ ٤- دەیهارێ/ دەیگوشێ ٥- تەشویش لە رادیۆ دروست دەکا ٦- بە خێرا برێك دەکا ٧- ئۆتۆمبیل رادەگرێ

jam/n ١- حەشامەت ٢- ناپۆرە ٣- ناریشە ٤- کێشە ٥- تەنگو چەڵەمە

jangle/ˈdʒæŋgl/v خشەخش دەکا

jangle/n خشەخش، دەنگی ئامان- قاپ و قاچاغ

janitor/ˈdʒænɪtə(r)/n دەرگاوان

January/ˈdʒænjuəri/n ١- کانونی دووەم ٢- مانگی یەك

jar/dʒɑː(r)/n ١- جەرە٢- گۆزە ٣- ماددەی ناو گۆزە

jargon/ˈdʒɑːgən/n ١- زمانێکی دژوار ٢- زمانێکی پڕ زاراوەی تەکنیکی

jasmine/ˈdʒæzmɪn/n یاسەمین

jaundice/ˈdʒɔːndɪs/n ١- نەخۆشیەکە چاو و پێست زەرد دەکا ٢- زەردووی٣- زەرتك

javelin/ˈdʒævlɪn/n ١- رم ٢- تیر

jaw/dʒɔː/n ١- شەویلکە ٢- شەویلک ٣- ددانی گیانەوەر

jazz/dʒæz/n مۆسیقای جاز

jazz/v ١- رەوشەن دەکا٢- جاز لێدەدا

jealous/ˈdʒeləs/adj ١- بەئێرەیی ٢- چاوچنۆك ٣- غیرەدار (لەژن بۆ نمونە)

jealousy/ˈdʒeləsi/n ئێرەیی/ غیرەداری

jeans/dʒiːnz/n ١- قوماشی جینز ٢- پانتۆڵ جینز٣- پانتۆڵ کاوبۆی

jeep/dʒiːp/n جێپ

jeer/dʒɪə(r)/v بێشەرمانە پێدەکەنێ و هاوار دەکا

jeer/n هاوارپێکەنینی بێ شەرمانە/ حریتەحریت

jelly/ˈdʒeli/n ١- مەیین، جێلی٣- مورەبا

jeopardize/ˈdʒepədaɪz/v دەکەوێتە رەوشێکی مەترسییەوە

it/ɪt/pron ١- راناوی-ئەو-بۆ کەسی سێیەمی تاك (ناعاقل)

italics/ɪˈtælɪks/n هێڵی لار

itch/ɪtʃ/n خوران

itch/v دەخورێ

itchy/adj توشی خوران بووە- خوراو

item/ˈaɪtəm/n ١- مادده ٢- بەند ٣- هەواڵ ٤- وشە

itemise/ˈaɪtəmaɪz/v لیستە دروست دەکا بۆ هەموان/ خشتە دروست دەکا

itinerant/aɪˈtɪnərənt/n گەڕۆك

itinerary/aɪˈtɪnərəri/n ١-گەرۆکنامە ٢- گەشت نامە ٣- رابەری گشت

it's کورتەی it is

itself/ɪtˈself/reflex pron خۆی

by itself لە خۆیەوە- بە تەنیا

I've کورتەی I have

ivory/ˈaɪvəri/n عاج- سپی

ivy/ˈaɪvi/n گوڵە لاولاو

iris/ˈaɪrɪs/n ١- ڕەشێنەی چاو/ گلێنە
٢- گوڵە سەوسەن
iron/ˈaɪən/n ١-ئاسن٢- ئوتوو
iron/v ئوتودەکا
ironic/aɪˈrɒnɪc/adj
پێچەوانەوەی ئەوەی دەیڵێ
ironical/aɪˈrɒnɪkl/adj گاڵتەخوازیی
irony/ˈaɪrəni/n ١-گاڵتە ٢-ئایرەنی
٣- پێ ڕابواردن
irradiate/ɪˈreɪdieɪt/v تیشك دەنێرێ
irrational/ɪˈræʃənl/adj ناماقووڵ
ناعەقلانیەت
irreconcilable/ɪˈrekənsaɪləbl/adj
١-دوژمندار/ ئاشت نەبۆوە ٢-پێچەوانە
irregular/ɪˈregjələ(r)/adj
١-ناوەمز ٢-جیا ٣-نارێك
٤- پێچەوانەی دابی باو ٥- بێڕێسا
irrelevant/ɪˈreləvənt/adj
١- ناپەیوەست ٢- دەرەوەی بابەت
irreparable/ɪˈrepərəbl/adj
١-چاك ناكرێتەوە ٢- هەموار ناكرێ
irrepressible/ˌɪrɪˈpresəbl/adj
١- چالاك ٢- زرنگ ٣- پڕ ژیان و بزاۆ
irreproachable/ˌɪrɪˈprəʊtʃəbl/adj
دەست پاك- بێخەوش
irresistible/ˌɪrɪˈzɪstəbl/adj
١- بەرگە ناگرێ لە بەهێزیا
٢-بەرگەناگرێ لە جوانیا ٣-سەرنج ڕاكێش
irreverent/ɪˈrevərənt/adj
١-بێ قیمەت/ بێ ئابرو
٢- بێ ڕەچاوكردنی شتی پیرۆز
irresponsible/ˌɪrɪˈspɒnsəbl/adj
١-نابەرپرس ٢-هیچ و پووچ
irreversible/adj بێ ڕێز
irreversible/ˌɪrɪˈvɜːsəbl/adj
١- ناگۆڕدرێ ٢- گەڕانەوە لێی نیە

irrigate/ˈɪrɪgeɪt/v ١- ئاودەدا
٢- ئاو بەبۆڕی بۆ زەوی و دانەوێڵە دەبا
irrigation/ˌɪrɪˈgeɪʃn/n ١- ئاودان
٢- ئاودێری
irritable/ˈɪrɪtəbl/adj ١- زوو توڕە
دەبێ ٢- زوو هەڵدەچێ
irritability/ˌɪrɪtəˈbɪləti/n
١- زوو توڕە بوون ٢- قینچكە تەنگی
irritate/ˈɪrɪteɪt/v ١- توڕەی دەكا
٢- بێزاری دەكا
٣- ئازاری دەدا، تووشی خواردنی دەكا
irritation/ˌɪrɪˈteɪʃn/n ١- توڕەیی
٢- بێزاری ٣- خواردن
is/ɪz/ كرداری بوون
Islam/ˈɪzlɑːm/n ١- ئیسلام
٢- ئایینی ئیسلام
Islamic/ɪzˈlæmɪk/adj ئیسلامی
islamcist/n ئیسلام ناسی
island/ˈaɪlənd/n ١- دوورگە
٢- پارچەزەوییەكی بە ئاو دەورەدراو
islander/n دانیشتەی دورگە
isle/aɪl/n دوورگە
(ئەمە زیاتر لەگەڵ ناو بەكاردێ)
British isle وەك دوورگەی بەریتانی
isolate/ˈaɪsəleɪt/v ١- جیای دەكاتەوە
٢- گۆشە گیری دەكا
isolated/ˈaɪsəleɪtɪd/adj ١- گۆشەگیر
٢- تەنیا ٣- دوورە پەرێز
isolation/ˌaɪsəˈleɪʃn/n ١- گۆشەگیری
٢- دوور پەرێزی
in isolation بە تەنیا
issue/ˈɪʃuː/n ١- كێشە ٢-دەز
٣- مەسەلە ٤- ژمارەی ڕۆژنامە ٥- گۆڤار
٦- دەركردنی ڕۆژنامەو گۆڤار
issue/v ١- دەردەكا ٢- دەردەچێ لە
isthmus/ˈɪsməs/n ١- بەرزەخ
٢- دەربەند

١- دەرکەنار ٢- گۆشەگیر
٣- دوورەپەرێز٤- خودی
intrude/ɪnˈtruːd/v خۆتێ
هەڵدەقوڵتێنێ
intruision/ɪnˈtruːʒn/n ١- غەوارە
٢- بیانی٣- خۆتێهەڵقوڵتێنەر
intuition/adj ١-ژیری ٢- زرنگی
intuitive/adj ژیر/زرنگ
inundate/ˈɪnʌndeɪt/v
لەسەری کۆدەبێتەوە/دادەپۆشێ
invade/ɪnˈveɪd/v ١- داگیر دەکا
٢- شکۆی دەشکێنێ٣- غەزو دەکا
invader/ɪnˈveɪdə(r)/n داگیر کار
invalid/ˈɪnvəlɪd/n ١- دەربەدار
٢- درماوی٢- پەککەوتە ٤- بەسەرچوو
invalid/ɪnˈvælɪd/adj ١- ناڕەوا
٢- ناڕەسەن/هەڵوەشاوە/ لەکار کەوتو
invalidate/ɪnˈvælɪdeɪt/v
هەڵدەوەشێنێتەوە
invaluable/ɪnˈvæljuəbl/adj
١-لە نرخ نەهاتو ٢- بێ هاوتا ٣- پڕ بەها
invariable/ɪnˈveəriəbl/adj
جێگیر/نەگۆڕ
invasion/ɪnˈveɪʒn/n
١- داگیر کردن ٢- هێرش
invective/ɪnˈvektɪv/adj
زمانی جوێندان، زمانی پیس
invent/ɪnˈvent/v
دادەهێنێ/(چیرۆك) دادەهێنێ
invention/ɪnˈvenʃn/n داهێنان
inventor/ɪnˈventə(r)/n داهێنەر
inventory/ˈɪnvəntri/n لیستەی
ناوەڕۆك
inverse/ˌɪnˈvɜːs/adj پێچەوانە
inversion/ɪnˈvɜːʃn/n هەڵگێرانەوە
invert/ɪnˈvɜːt/v هەڵدەگەڕێتەوە

inverted/adj ناوەژوو
invest/ɪnˈvest/v ١- دەخاتەکار
٢- گەمارۆدەدا ٣- تەرخان دەکا
investor/n وەبەرهێن
ئەو کەسەی پارەی خۆی لە پرۆژەیەك دادەنێ.
investigate/ɪnˈvestɪgeɪt/v دەکۆڵێتەوە/
دەپشکنێ
investigation/ɪnˌvestɪˈgeɪʃn/n
١- لێ کۆڵینەوە ٢- پشکنین
investment/n وەبەرهێنان/پارە لەکاردانان
invigilate/ɪnˈvɪdʒɪleɪt/v چاودێری دەکا
invigilation/ɪnˌvɪdʒɪˈleɪʃn/n چاودێری
invigilator/ɪnˈvɪdʒɪleɪtə(r)/n چاودێر
invincible/ɪnˈvɪnsəbl/adj لەشکان نایە
invisible/ɪnˈvɪzəbl/adj ١-نادیار ٢-غەیب
invitation/ˌɪnvɪˈteɪʃn/n بانگ کردن/
داوەت کردن
invite/ɪnˈvaɪt/n داوەتی دەکا
inviting/ɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕاکێش
invocation/n پارانەوە
invoice/ˈɪnvɔɪs/n لیستەی کەلوپەل و نرخ
invoke/ɪnˈvəʊk/v دەپاڕێتەوە
involuntary/ɪnˈvɒləntri/adj
خۆنەویستی- ڕەمەکی
involve/ɪnˈvɒlv/v ١- تووش دەکا
٢- دەگرێتەوە
involved/ɪnˈvɒlvd/adj تووش بوو
involvement/ɪnˈvɒlvmənt/n
تووش بوون- تێکەوتن
invulnerable/ɪnˈvʌlnərəbl/adj
سەخت- ناڕوشێ
inward/ˈɪnwəd/adj ١-ناوەکی٢-ناوەوە
inwards/adv بۆناوەوە/بەرەو ناوەوە
iodine/ˈaɪədiːn/n یۆد- ئیۆدین-
ماددەی کیمیاوی
IOU/ˌaɪ əʊ ˈjuː/n من قەرزاری تۆم
irate/aɪˈreɪt/adj تووڕە

١- دەدوێنێ ٢-قسەیەی لێ وەردەگرێ ٣- دەکاتە پرسیار

interrogator/n قسەلێوەرگر، لێکۆڵەر

interrogative/ˌɪntəˈrɒgətɪv/adj پرسیار، پرسیاری

interrupt/ˌɪntəˈrʌpt/v دەبڕێ- قسەی دەبڕێ- پەیوەندی دەبڕێ

interruption/ˌɪntəˈrʌpʃn/n کۆسپدانان- بڕین- پەیوەندی بڕین

intersect/ˌɪntəˈsekt/v بەیەک دەگەن- یەکتر دەبڕن- دابەش دەبن

intersperse/ˌɪntəˈspɜːs/v لێرەو لەوێ دادەنێ قسەی نوکتەی تێ دەخا

interval/ˈɪntəvl/n وچان، پشوو، ماوەی جەوانەوە

intervene/ˌɪntəˈviːn/v ١- دەست تێوەردەدا، دەست تێدەخا ٢- قسەی دەبڕێ

intervention/ˌɪntəˈvenʃn/n دەست تێوەردان، دەست تێ خستن

interview/ˈɪntəvjuː/n دیدەنی- دیدار- چاوپێکەوتن

interview/v دیدەنی دەکا، چاوپێکەوتنی لەگەڵ دەکا

intestine/ɪnˈtestɪn/n ریخۆڵە

intimacy/ˈɪntɪməsi/v هۆگری، برادەرایەتییەکی کۆن

intimate/ˈɪntɪmət/v هۆگری دەبێ

intimate/adj ١- زۆر نزیک/ گیانی بەگیانی ٢- زۆر تایبەت، کەس- هێمن ٣- ناسینێکی قووڵ

intimation/ˌɪntɪˈmeɪʃn/n گەیاندن/ ئاساندن

intimidate/ɪnˈtɪmɪdeɪt/v دەتۆقێنێ/ دەترسێنێ

intimidate/n تۆقاندن/ترساندن

into/ˈɪntə/perp بۆ/بەرەو/بەرەو ناوەوە، لەسەر

intolerable/ɪnˈtɒlərəbl/adj ١- بەرگەنەگری، قەبوڵ ناکرێ ٢- زۆر خراپ ٣- شیمانەی لێبووردنی لێناکرێ

intolerance/ɪnˈtɒlərəns/n لێ نەبوردن/ دەمارگیری

intolerant/ɪnˈtɒlərənt/adj نابوردە، دەمارگیر

intonation/ˌɪntəˈneɪʃn/n ئاواز- بەرزونزمی دەنگ

intoxicated/ɪnˈtɒksɪkeɪtɪd/adj مەست، سەرخۆش

intone/ɪnˈtəʊn/v گۆرانی دەچڕێ، گۆرانی دەڵێ/ نوێژ و سرود دەخوێنێ

intoxicant/ɪnˈtɒksɪkənt/n مەستکەر

intransigence/ɪnˈtrænsɪdʒəns/n لاساری- لاملی

intransigent/ɪnˈtrænsɪdʒənt/adj لاسار- بەرک

intransitive/ɪnˈtrænsətɪv/v-adj کرداری تێنەپەڕ (بێ بەرکار)

intrepid/ɪnˈtrepɪd/adj ١-بەجەرگ ٢- زرنگ ٣- جەسوور

intricate/ˈɪntrɪkət/adj ١- ئاڵۆز ٢- دژوار

intrigue/ɪnˈtriːg/v ١- داو دەنێتەوە/ تەڵە دادەنێتەوە ٢- دەورووژێنێ

intrigue/ˈɪntriːg/n تەڵە/داو

intrinsic/ɪntrɪnsɪk/adj ١- سەرەکی ٢- جەوهەری ٣- خودی

introduce/ˌɪntrədjuːs/v دەناسێنێ/ دادەهێنێ

introduction/ˌɪntrəˈdʌkʃn/n دەروازە

introspection/ˌɪntrəˈspekʃn/n دەروون پشکنین

introvert/ˈɪntrəvɜːt/adj

راگرتن– ڕێ گرتن
interchange/ˌɪntəˈtʃeɪndʒ/v
ئاڵوگۆڕ دەکا
interchangeable /ˌɪntəˈtʃeɪndʒəbl/adj
دەکرێ لەگەڵ شتێ ئاڵوگۆڕی پێ بکرێ– ئاڵوگۆڕ هەڵدەگرێ
intercom/ˈɪntəkɒm/n ئینتەرکۆم– تۆڕی پەیوەندی کردنی ناوخۆیی
interconnect/ˌɪntəkəˈnekt/v
دەبەستێتەوە– لەیەك گرێ دەدا
interconnected/adj
بەیەکەوە گرێ دراون
بەیەکەوە بەستراون
intercontinental /ˌɪntəˌkɒntɪˈnentl/adj
لەنێوان کیشوەران، کیشوەربڕ
intercourse/ˈɪntəkɔːs/n
١–جووت بوون ٢–مامەڵە کردن
interdependent /ˌɪntədɪˈpendənt/adj
پەیوەستن بەیەکەوە
interest/ˈɪntrəst, ˈɪntrest/n
١– گرنگی دان– بایەخ–
جێی بایەخ– ئارەزوو
٢– قازانج، سود، بەرژەوەندی
٣– ماف، پشك– داهات–قازانج
interest/v ١– گرنگی پێدەدا
٢– دەیەوێ٢– ئارەزوو دەکا
interested/ˈɪntrestɪd/adj
١– سودمەند ٢– ئارەزوومەند
interesting/adj خۆش– دڵگەکەر
interfere/ˌɪntəˈfɪə(r)/v
١– دەست تێوەردەدا، دەست لە دەخا
٢– کۆسپ دادەنێ– گێرە شێوێنی دەکا
٣– دەنگەدەنگ دروست دەکا
interfering/adj دەست تێوەردان:
دەست تێوەردەر

interim/ˈɪntərɪm/n ١– لە هەمان
کاتدا ٢– پێش ٣–کاتیی
interior/ɪnˈtɪəriə(r)/n ناوەوە
the interior ناوولات
interjection/ˌɪntəˈdʒekʃn/n قسەهەڵدان،
قسەهەڵبڕین، سەرسوڕمان
interlude/ˈɪntəluːd/n ماوەی حەسانەوە،
پشوو
intermarry/ˌɪntəˈmæri/v لە ئایین یان
رەگەزێکی تر ژن دەهێنێ
intermarriage/ˌɪntəˈmærɪdʒ/n
هاوسەرگەرێتی– ژن خواستن لە نێوان گەلان و
دینی جیاوازدا
intermediary/ˌɪntəˈmiːdiəri/n ناوەند–
ناوبژیکەر
intermediate/ˌɪntəˈmiːdiət/adj
لە ناوەند– لە نێوان دووان
interminable/ɪnˈtɜːmɪnəbl/adj
بێ کۆتا، درێژدادڕ
intermission/ˌɪntəˈmɪʃn/n پشوو
intermittent/ˌɪntəˈmɪtənt/adj پچڕاو
intern/ɪnˈtɜːn/v دەگرێ– زیندانی دەکا
internment/ɪnˈtɜːnmənt/n گرتن–
دەست بەسەرداگرتن
internee/ˌɪntɜːˈniː/n گیراو– دەستبەسەر
internal/ɪnˈtɜːnl/adj ناخی– ناوەکی
international/ˌɪntəˈnæʃnəl/adj
نێودەوڵەتی–نێونەتەوەیی، جیهانی
internet/ˈɪntənet/n ئەنتەرنێت
interpret/ɪnˈtɜːprɪt/v لێك دەداتەوە،
گوزارشت لێ دەکا
وەردەگێڕێ (بەزمان، بەقسە نەك نووسین)
interpreter/ɪnˈtɜːprɪtə(r)/n
وەرگێڕی زارەکی
interrelate/ˌɪntərɪˈleɪt/v
کارلەیەکتر دەکەن
interrogate/ɪnˈterəgeɪt/v

ئامراز، ئامێر- هۆکار

insubordinate/ˌɪnsəˈbɔːdɪnət/adj

یاخی

insubordination /ˌɪnsəˌbɔːdɪˈneɪʃn/n

یاخی بوون

insubstantial/ˌɪnsəbˈstænʃl/adj

١- لاواز- ناسایی ٢- سادە

insufferable/ɪnˈsʌfrəbl/adj

بەرگە ناگیرێ/ لوخۆ یاخی/بەفیز

insufficient/ˌɪnsəˈfɪʃnt/adj

بەش نەکردوو- کەم

insular/ˈɪnsjələ(r)/adj

١-بیر تەسك ٢-گۆشە گیر

٣-دورگەنشین

insularity/ˌɪnsjuˈlærəti/n

١-بیر تەسکی

٢-دورگەیی- دوورە پەرێزی

insulate/ˈɪnsjuleɪt/v جیادەکاتەوە

insulin/ˈɪnsjəlɪn/n ئنسۆلین

insult/ɪnˈsʌlt/v ریسوادەکا

insult/ˈɪnsʌlt/n ئەتك، جوێن، بێ ڕێزی

insuperable/ɪnˈsuːpərəbl/adj

چارەسەر ناکرێ

insurance/ɪnˈʃʊərəns/n

بیمە، دابین کردن

insure/ɪnˈʃʊə:(r)/v دابین دەکا

insurmountable /ˌɪnsəˈmaʊntəbl/adj

دژوار، سەخت

insurrection/ˌɪnsəˈrekʃn/n

یاخی بوون

intact/ɪnˈtækt/adj ساغ، ع لێ نەهاتو

intake/ˈɪnteɪk/n ١- ئارمندی گەیاندنی

ئاوو گاز بە بۆری٢- بەشەخواردن

٣- ژمارەی ئەوکەسانەی هاتونەتە

ناو رێکخراو

intangible/ɪnˈtændʒəbl/adj

١- هەست پێ ناکرێ

٢- دەست لێ نادرێ ٣- لەوەسف نایەت

integral/ˈɪntɪgrəl/adj ١- سەرەکی

٢- تەواوکەر

integrity/ɪnˈtəgrəti/n پاکیی،

ڕاست و دروستی

intellect/ˈɪnstələkt/n عەقل، بیر، هۆش

intellectual/ˌɪntəlektʃuəl/adj

فکری، بیریی، زهنی

رۆشنبیر، رۆناکبیر

intellectually/adv لە ڕوی فکریەوە

intelligence/ɪnˈtelɪdʒəns/n ١- زیرەکی

٢- سیخوری، جاسوس

intelligent/ɪnˈtelɪdʒənt/adj زیرەك

intelligentsia/n توێژی روناکبیران

intelligible/ɪnˈtelɪdʒˈbl/adj

تێگەیشتنی ئاسانە

intend/ɪnˈtend/v دەیەوێ

intense/ɪnˈtens/adj زۆر: زۆر مەزن،

زۆر بەهێز

intensely/adv بەتوندی- ئاڕادەیەکی زۆر

intensify/ɪnˈtensɪfaɪ/v بەهێز دەکا،

جەخت لەسەر دەکا

intensity/ɪnˈtensəti/n توندی، خەستی

intensive/ɪnˈtensɪv/adj ١- خەست،

چڕ، هەمەلایەن ٢- جەخت کردن

intent/ɪnˈtent/adj گرنگی پێدەر- ڕژد

intention/ɪnˈtenʃn/n مەبەست، ئامانج

intentional/ɪnˈtenʃənl/adj بەئەنقەست

intentionally/adv بەئەنقەستی

interact/ˌɪntərˈækt/v لەگەڵ خەڵك

تێکەڵ دەبێ/ مامەڵە دەکا- کارلێك دەکەن

interaction/ˌɪntərˈækʃn/n

کارلێك کردن، ئاوێتە بوون- تێکەڵبوون

intercept/ˌɪntəˈsept/v ڕادەگرێ-

ڕێی دەگرێ

interception/ˌɪntəˈsepʃn/n

inside/ˌɪnˈsaɪd/n - adj – v
ژوورەوە– گەدە، زگ، سك
بەرواڵو لەبەر دەكا– ناوەكی
insider/n خۆمانە،
ئەندامی ڕێكخراوێك
inside/prep لەناو، لەماوەی، لە میانی
بەرەو ژوورەوە– بەرەوناوەوە
Insight/ˈɪnsaɪt/n زانیاری قووڵ
تێگەیشتن لە سروشتی دروستی شت
insignia/n هێمای دەسەلات/ نیشان
insignificant/ˌɪnsɪgˈnɪfɪkənt/adj
بێقیمەت، بێبەها، هیچ
insincere/ˌɪnsɪnˈsɪə(r)/adj
دووڕوو، درۆزن، ناپاك
insincerity/ˌɪnsɪnˈserəti/n
دووڕوویی، ناپاكی
insinuate/ɪnˈsɪnjueɪt/v ئاماژە دەكا
پێشبینی شتێكی ناخۆش بەشێوەیەكی
ناراستەوخۆ دەكا
insipid/ɪnˈsɪpɪd/adj
بێتام و بۆن و ڕەنگ/ پووچ
insist/ɪnˈsɪst/v سوور دەبێ، ڕژد دەبێ
insolent/ˈɪnsələnt/adj بێ ڕێز
insolence/ˌɪnsələns/n بێ ڕێزی
insoluble/ɪnˈsɒljəbl/adj
ناتوێتەوە– بێ چارەسەر
insomnia/ɪnˈsɒmniə/n
خەوزڕان، خەوی نەكەوتن
inspect/ɪnˈspekt/v
دەپشكنێ– بەدوا دەگەڕێ
inspection/ɪnˈspekʃn/n
پشكنین بە دوا گەڕان
inspector/ɪnˈspektə(r)/n پشكێنەر،
چاودێر، ئەفسەری پۆلیس
inspiration/ˌɪnspəˈreɪʃn/n
سەرچاوەی سرووش،
سروشتی/بیرێكی ڕوناك، نیگا

inspire/ɪnˈspaɪə(r)/v سرووشی بۆ دێنێ
inspired/adj سرووش بۆ هاتوو/
نیگا بۆ هاتوو
inspiring/ɪnˈspaɪərɪŋ/adj
دڵخۆشكەر– هاندەر
instability/ˌɪnstəˈbɪləti/n نائارامی
install/ɪnˈstɔːl/v پێكەوەدەنێ–
ڕێك دەخا– دادەنێ– دادەمەزرێنێ
installation/ˌɪnstəleɪʃn/n پێكەوە نان–
دامەزراندن
instalment/ɪnˈstɔːlmənt/n بەش– تاكە
بەشێك لە..– قست/یەك جار
instance/ˈɪnstəns/n دۆخ– بار
for instance بۆنموونە
instant/ˈɪnstənt/adj دەسبەجێ،
یەكسەر، ئامادە
instant/n ماوەیەكی دیار– یەكسەر
instead/ɪnˈsted/adv لەجیاتی، لەباتی
instigate/ˈɪnstɪgeɪt/v هاندەدا، زۆری لێ دەكا
instil/ɪnˈstɪl/v دەچێنێ، دادەمێنێ
instinct/ˈɪnstɪŋkt/n غەریزە،ڕەمەك
هێزی سروشتی لە مرۆڤ
institute/ˈɪnstɪtjuːt/n پەیمانگا
institute/ˈɪnstɪtjuːt/v دادەمەزرێنێ،
پێكدێنێ
institution/ˌɪnstɪˈtjuːʃn/n
١–دەزگا، دەستە– خانە (تایبەت...)
٢–داب، نەریت، خو
instruct/ɪnˈstrʌkt/v ١–دەرسی
پێ دەڵێ، وانەی پێ دەڵێ،
زانیاری دەداتێ ٢– پێی ڕادەگەیەنێ
instructor/n ١–مامۆستا ٢–ڕاهێنەر
instruction/ɪnˈstrʌkʃn/n
١– زانیاری، مەشق، ڕاهێنان ٢– ڕاسپاردە
instructive/ɪnˈstrʌktɪv/adj
زانیاری بەسود دەبەخشێ، سودمەند
instrument/ˈɪnstrəmənt/n

inland/ˈɪnlənd/adj ناوخۆیی– ناو وولات

in-laws/ˈɪn lɔːz/n خزم و کەسی ژن و مێرد

inlay/ˌɪnˈleɪ/n ١–دەنەخشێنێ، لەناوەوە دەرازێنێتەوە ٢–خواردنی دەداتێ

inlet/ˈɪnlet/n ١–بەناو– گوزەر ٢–کەنداوۆکە

inmate/ˈɪnmeɪt/n ١– نیشتەجێی– زیندان ... ٢– ئەندامانی یەك دەزگا.

inmost/ˈɪnməʊst/adj زۆر نهێنی، زۆر تایبەت

inn/ɪn/n میوانخانەی بچووك، خانە، باڕی بچووك

innate/ɪˈneɪt/adj ١– زگماکی، سروشتی ٢– کرۆکی بابەت

inner/ˈɪnə(r)/adj ناوەکی

innermost/ˈɪnəməʊst/adj لە کانگای دڵەوە

innocent/ˈɪnəsnt/adj بێ تاوان

innovate/ˈɪnəveɪt/n دادەهێنێ

innovation/ˌɪnəˈveɪʃn/n داهێنان– نوێکردنەوە

innumerable/ɪˈnjuːmərəbl/adj لەژمارنایەت، ناژمێردرێ

inoculate/ɪˈnɒkjuleɪt/v دەکوتێ– دەرزی لەدژی– لێدەدا

inoffensive/ˌɪnəˈfensɪv/adj بێ وەی– بێ زیان

inoperable/ɪnˈɒpərəbl/adj نەشتەرگاری هەڵناگرێ– ناکرێ

inoperative/ɪnˈɒpərətɪv/adj کاری پێناکرێ– جێبەجێ ناکرێ

inorganic/ˌɪnɔːˈɡænɪk/adj نائەندامی

inquire/ɪnˈkwaɪə(r)/n لێکۆڵینەوە، گەڕان، پشکنین

inquire/v دەپرسێ، زانیاری کۆدەکاتەوە

inquirer/ɪnˈkwaɪərə(r)/n پرسکەر، زانیاری کۆکەرەوە، پشکێنەر

inqeiry/ɪnˈkwaɪəri/n پرسیار– توێژینەوە، گەڕان بەدوای

inquisition/ˌɪnkwɪˈzɪʃn/n ١– وەلام لێ ویستن ٢– دەزگای سەرکوتکەری کاسۆلیکی ڕۆمانی لە دژی نەیارانی.

inquisitive/ɪnˈkwɪzətɪv/adj خۆتێ هەڵقورتێنەر/ ئەوکەسەی دەیەوێ ئاگای لە هەموشتێ بێ

inroad/ˈɪnrəʊn/n هێرش بۆ تاڵان و بڕۆ

insane/ɪnˈseɪn/adj شێت، بێمێشك، مێشك نەخۆش

insanitary/ɪnˈsænətri/adj ناتەندروستی، درماوی، نا پاقژی

insatiable/ɪnˈseɪʃəbl/adj چاوچنۆك، تێر نەبوو، لە برسا مردوو

inscribe/ɪnˈskraɪb/v دەنوسێ، تۆماردەکا، هەڵدەکوڵێ

inscription/ɪnˈskrɪpʃn/n هەڵکۆڵین، نووسین

insect/ˈɪnsekt/n مێروو/مێرووله

insecticide/ɪnˈsektɪsaɪd/n مێرووکوژ، مێروو قڕکەر

insecure/ˌɪnsɪˈkjʊə(r)/adj شلۆق، پشتگیری نەکراو، نەچەسپاو، نیگەران

inseccurity/ˌɪnsɪˈhjʊərəti/n نیگەرانی– نا ئارامی، باوەڕ بەخۆنەبوون

insensitive/ɪnˈsensətɪv/adj بێ هەست، بێ ڕێز

inseparable/ɪnˈseprəbl/adj لێك جیانەبۆوە، یەکگرتوو

insert/ɪnˈsɜːt/v لە نێوان دادەنێ

inshore/ˌɪnˈʃɔː(r)/adj-adv نزیکە کەنار، کەناری

infra dig/ˌɪnfrə ˈdɪg/adj ئەشیاو

infrastructure /ˈɪnfrəstrʌktʃə(r)/n
بنەمای سەرەکی، بناغە- ژێرخان

infrequent/ɪnˈfri:kwənt/adj
دەگمەن، بەدەگمەن ڕوودەدا

infringe/ɪnˈfrɪndʒ/v
(یاسا) پێشێل دەکا
حورمەتی، دەبەزێنێ ..
لە ... کەم دەکاتەوە

infuriate/ɪnˈfjʊərieɪt/v تووڕەی دەکا

ingest/ɪnˈdʒest/v هەرس دەکا

inglorious/ɪnˈglɔ:riəs/adj
حەیابەر، ئابرووبەر

ingrained/ɪnˈgreɪnd/adj
١- بیرقرە، زیرەك
٢- دۆزەرەوەی- ڕێگا چارە بۆ ئاریشە
٣- کارامە، لێهاتوو
٤- ڕەنگ داکوتاو، نەگۆڕ

ingratiate/ɪnˈgreɪʃieɪt/v
خۆی خۆشەویست دەکا-
مامەحەمەیی دەکا

ingratitude/ɪnˈgrætɪtju:d/n
بێچاوڕوویی، سپڵەیی-
ئاسوپاسگوزار

ingredient/ɪnˈgri:diənt/n
یەکێ لە کەلوپەلەکانی
ماددەکانی خواردنێك

inhabit/ɪnˈhæbɪt/v دەژی،
نیشتەجێیە لە- ئاکنجییە

inhabitable/adj دەشێ بۆ گوزەران
دەشێ بۆ نیشتەجێبوون

inherent/ɪnˈhɪərəns/n سروشتی،
ئەدگاری هەمیشەیی شتێك

inherit/ɪnˈherɪt/v میرات دەگرێ-
میراتی بۆ دەمێنێتەوە

inheritance/ɪnˈherɪtəns/n
١- میرات ٢- کەلەپور

inhibit/ɪnˈhɪbɪt/v ١- ڕێ دەگرێ-
ناهێڵێ زۆر پەرە بدا
٢- کاریگەری کەم دەکاتەوە

inhibited/ɪnˈhæbɪtɪd/adj
کەپتکراو، شەرمن

inhospitable/ˌɪnhɒˈspɪtəbl/adj
مێواندۆست نییە، بێتووك
خۆش مەشرەب نییە، ڕەق

inhuman/ɪnˈhju:mən/adj
١- زۆر ڕەق- نائینسانی
٢- مۆتات- وەحشیگەر

inhumane/ˌɪnhju:ˈmeɪn/adj دڕندە،
نامیهرەبان، بێ بەزەیی

initial/ɪˈnɪʃl/adj بەرایی، یەکەمی-
پیتی یەکەم لە ناو

initially/ɪˈnɪʃəli/adv لەبەرایی، لەسەرەتادا

initiate/ɪˈnɪʃieɪt/v دەست پێ دەکا،
دەست داوێتی

initiation/ɪˌnɪʃiˈeɪʃn/n
١- چوونە ناو ڕێکخراوێك پاش نمایشکردنی
چەند تقوسێکی تایبەتی ٢- دەستپێشخەری.

initiative/ɪˈnɪʃətɪv/n ١-دەست
پێشخەر ٢-هەوڵ ٣-پێشنیار

inject/ɪnˈdʒekt/v دەرزی لێ دەکا،
شرینقە لێدەدا

injunction/ɪnˈdʒʌŋkʃən/n فەرمان-
فەرمانی قەزائیی- دادوەری

injure/ˈɪndʒə(r)/v ئازاری دەدا،
بریندار دەکا

injured/adj ١- بریندارەکان
٢- توشبوەکان، ئەوانەی کەلەم و کلول بوونە
٣- ئازاردراوان، بەرکەوتوان

ink/ɪŋk/n مەرەکەب

ink-pot/n شوشەی مەرەکەب، مەرەکەبدان

infertility/ˌɪnfɜːˈtɪləti/n نەزۆکی

infested/ɪnˈfestɪd/adj پڕە لە مشك و جۆرج

infidel/ˈɪnfɪdəl/n بێباوەڕ، بێدین، گومڕا

infighting/ˈɪnfáɪtɪŋ/n شەڕی دەسەڵات، شەڕەکورسی

infiltrate/ˈɪnfɪltreɪt/v ١- سنور دەبەزێنێ ٢- بەدزی دێتە ناو٣- ناو دەدزێ

infinite/ˈɪnfɪnət/adj بێکۆتا، بێسنور، بێپایان- زۆر

infinitely/adv تارادەیەکی زۆر

infinitive/ɪnˈfɪnətiv/n چاوگ

infinity/ɪnˈfɪnətɪ/n ١- لە ژمارە نەهاتو لە ژمار نەهاتن، بێڕادە ٢- بێ سنوری، بێ کۆتایی

infirm/ɪnˈfɜːm/adj لاواز، پەککەوتە، کەوتو

infirmity/ɪnˈfɜːməti/n لاوازی، پیری، نەخۆش

infirmary/ɪnˈfɜːəri/n نەخۆشخانە، چارەگا

infix/n ناوگر، ناوبەند

inflamed/ɪnˈfleɪmd/adj ١- گرگرتوو ٢- سۆر و ئەستور بوو

inflammable/ɪnˈflæməbl/adj زۆر گر دەگرێ شیمانەی گرگرتنی لێ دەکرێ، سۆر هەڵدەگەڕێ و ئەستور دەبێ

inflammation/ˌɪnfləˈmeɪʃn/n ١- (برین) پیس بوون ٢- سوور هەڵگەران ٣- ئەستوربوون، ئاوسان

inflate/ɪnˈfleɪt/v ١- فوتێ دەکا، پڕ دەکا لە هەوا ٢- پف دەکا

inflatable/ɪnˈfleɪtəbl/adj دەکرێ پڕ هەوا بکرێ پڕکردن هەڵدەگرێ

inflation/ɪnˈfleɪʃn/n ئاوسانی دراوی پا[illegible]ون- نرخ هەڵسان

inflection/ɪnˈflekʃn/n ش[illegible] [illegible]ـگری وشە

inflexible/ɪnˈfleksəbl/adj بەئاسانی ناچەمێ، رەق، توند

inflict/ɪnˈflɪkt/v بەسەر دەسەپێنێ، بەسەردێنێ

in-flight/ˌɪnˈflaɪt/adj رابواردن کەیف و سەیف لە کاتی گەشتی ناو فڕۆکەدا

influence/ˈɪnfluəns/n کاریگەری، دەسەڵات

influence/v کاری لێدەکا

influential/ˌɪnfluˈenʃl/adj بەدەسەڵات، کاریگەر

influenza/ˌɪnfluˈenzə/n ئنفلۆنزا- هەلامەت- پەستیو

influx/ˈɪnflʌks/n لێشاو، گەیشتنی لە ناکاوی ...

inform/ɪnˈfɔːm/v پێی دەڵێ، پێی رادەگەیەنێ

informant/ɪnˈfɔːmənt/n زانیاریبەخش، زانیاری پێدەر

informed/ɪnˈfɔːmd/adj ئاگادار

informer/ɪnˈfɔːmə(r)/n زمانلێدەر، سیخوڕ

informal/ɪnˈfɔːml/adj نارەسمی/ نافەرمی

information/ˌɪnfəˈmeɪʃn/n زانیاری، پرسگە/ راگەیاندن

informative/ɪnˈfɔːmətɪv/adj پڕ زانیاری

پیشەسازیی

industrialist/ɪnˈdʌstriəlɪst/n پیشەسازی کار

industrialize/ɪnˈdʌstriəlaɪz/v پیشەسازی لە وڵات پێش دەخا

industrialization /ɪnˌdʌstriəlaɪˈzeɪʃn/n پیشەسازیکردن- دروستکردن

industrial action مانگرتنی کرێکاران

industrious/ɪnˈdʌstriəs/adj چالاک- چاپوک

industry/ˈɪndəstri/n پیشەسازی

inedible/ɪnˈedəbl/adj ناخورێت- بۆ خواردن ناشێت

ineffective/ˌɪnɪˈfektɪv/adj بێ کاریگەر، بێ سوود

inefficient/ˌɪnɪˈfɪʃnt/adj ١- ناچاپوک ٢- بێ دەسمایەو قازانج

ineligible/ɪnˈelɪdʒəbl/adj ناشایستە

inept/ɪˈnept/adj ناکارامە، گەوجە

inequality/ˌɪnɪˈkwɒləti/n نایەکسانی

inert/ɪˈnɜːt/adj خاو، بێ‌جوڵە، ناتوانی بجوڵێ

inertia/ɪˈnɜːʃə/n ١- خاوی ٢- تەمبەڵی/تەوەزەلی، کەمتەرخەمی

inescapable/ˌɪnɪˈskeɪpəbl/adj ١- چارەنوسساز ٢- بێ‌چارە، دەربازبوون لەوێ مەحاڵە

inevitable/ɪnˈevɪtəbl/adj هەردەبێ ببێ، ناچار دەبێ هەروابێ

inexcusable/ˌɪnɪkˈskjuːzəbl/adj پاساو هەڵناگرێ لێ بووردن هەڵناگرێ

inexhaustible/ˌɪnɪɡˈzɔːstəbl/adj تەواو نابێ، نابڕێتەوە

inexpensive/ˌɪnɪkˈspensɪv/adj هەرزان، ئەرزان

inexperience/ˌɪnɪkˈspɪəriəns/n بێ ئەزموونی

inexperienced/adj بێ ئەزموون- غەشیم

inexplicable/ˈɪnɪkˈsplɪkəbl/adj ڕوونکردنەوە هەڵناگرێ

infallible/ɪnˈfæləbl/adj ١- مەعسوم- هەڵە ناکا ٢- بەکاریگەر

infamous/ˈɪnfəməs/adj ناو زڕاو، بەدناو

infamy/ˈɪnfəmi/n ناتۆرە، ئەنگی

infancy/ˈɪnfənsi/n منداڵیتی- بەرایی تەمەن

infant/ˈɪnfənt/n ساوا- زارۆک- شیر خۆر، مەلۆتکە

infanticide/ɪnˈfæntɪsaɪd/n ساواکوژی، مەلۆتکەکوژی

infantile/ˈɪnfəntaɪl/adj منداڵانە، ساوایانە

infantry/ˈinfəntri/n سەربازی پیادە/ هێزی پیادە

infatuated/ɪnˈfætʃueɪtɪd/adj مەفتون/شەیدا/شەیدابونی کاتی/ یان سەرپێیی

infect/inˈfekt/v دەتەنێتەوە/ میکرۆب بڵاودەکاتەوە

infection/ɪnˈfekʃn/n ١- تەنینەوە، تووش بون بەنەخۆشی- لێ گرتنەوە ٢- پەتا

infectious/ɪnˈfekʃəs/adj لێ‌گرەوە، توشێنەر، درم، زوو بڵاوبۆوە

infer/ɪnˈfɜː(r)/v فەراهەم دێنێ، ئاکام مەبەست دێنێ/دەگاتە ئەنجام..

inferior/ɪnˈfɪəriə(r)/adj چێتی خوارەوە- کەم گرنگ- کەم بەها

inferiority/ɪnˌfɪəriˈɒrəti/n کەمی، کەمتەرخەمی، هیچ نەبوویی

infertile/ɪnˈfɜːtaɪl/adj قاقڕ، نەزۆک

indent/ɪnˈdent/n ١-بۆشایی بەجێهێشتن لە نووسینی دارشتندا ٢-بەڵگەنامە ٣-داوای حکومی

independence/ˌɪndɪˈpendəns/n سەربەخۆیی

independent/ˌɪndɪˈpendənt/adj ١- سەربەخۆ- بێ لایەن ٢- ناحیزبی ٣- پستەی سەرەکی

indescribable/ˌɪndɪˈskraɪbəbl/adj وەسف ناکرێ (لە باش و خراپی)

indestructible/ˌɪndɪˈstrʌktəbl/adj خۆڕاگر- لەناو نابرێ

index/ˈɪndeks/n ئیندیکس- پێرست

Indian/ˈɪndiən/n هندی

indicate/ˈɪndɪkeɪt/v ئاماژە دەکا، نیشان دەدا، دەربەخات

indication/ˌɪndɪˈkeɪʃn/n هێما- نیشانە

indicative/ɪnˈdɪkətɪv/adj ١- دەرخە ٢- پستەی دەلالی

indicator/ˈɪndɪkeɪtə(r)/n نیشاندەر

indictment/ˈɪndɪkmənt/n بەڵگەنامەی تاوانباری- تاوانبارکردن

indifference/ɪnˈdɪfrəns/n ١- گرنگی نەدان، گوێ نەدان ٢- فەرامۆش کردن، پشتگوێ خستن

indigenous/ɪnˈdɪdʒənəs/adj ١- رەسەن ٢- خۆماڵیی- خۆمانە

indigestible/ˌɪndɪˈdʒestəbl/adj هەرس ناکرێ

indigestion/ˌɪndɪˈdʒestʃən/n هەرس نەکردن

indignant/ɪnˈdɪgnənt/adj توڕە، زویر

indignation/ˌɪndɪgˈneɪʃn/n توڕەیی، زویربوون

indirect/ˌɪndəˈrekt, ˌɪndaɪˈrekt/adj ناراستەوخۆ

indiscreet/ˌɪndɪˈskriːt/adj ١- هەڵەشە- سەرەڕۆ ٢- بێ ئەدەب ٣- گەمژە، گەلحۆ

indiscrete/adj جیانەبۆوە

indiscriminate/ˌɪndɪˈskrɪmɪnət/adj ١- هاکەزا، هەرچۆنێ رێکەوێ ٢- بەرەڵڵا

indispensable/ˌɪndɪˈspensəbl/adj زۆر پێویست- سەرەکی

indisputable/ˌɪndɪˈspjuːtəbl/adj ١- مشت و مڕ هەڵناگرێ ٢- یەکلابۆوە

indistinct/ˌɪndɪˈstɪŋkt/adj شاراوە- نادیار ئاڵۆز

indistinguishable /ˌɪndɪˈstɪŋgwɪʃəbl/adj جیاوازیان لە نێوان- ناکرێ/ جیانەکراوە جیاوازی نێوانیان زۆر ئاسانە

individual/ˌɪndɪˈvɪdʒuəl/adj - n ١- بەتەنیا- تاک ٢- یەک کەسی- کەس- تاک

individually/ˌɪndɪˈvɪdʒuəli/adv بەتەنیا

indivisible/ˌɪndɪˈvɪzəbl/adj دابەش ناکرێ

indoctrinate/ɪnˈdɒktrɪneɪt/v باوەڕی- بیروباوەڕی لە مێشکی.../دادەکوتێ/ مێشکی دەشوا

indoctrination/ɪnˌdɒktrɪˈneɪʃn/n مێشك شوشتن

indoor/ˈɪndɔː(r)/adj ناوەوە

indoors/ˌɪnˈdɔːz/adv ١-لە ناوەوە، لە ژوورەوە ٢-لە ماڵەوە

induce/ɪnˈdjuːs/v ١-دەستەمۆی دەکا ٢- لە خشتەی دەبا

indulge/ɪnˈdʌldʒ/v-n رێی پێ دەدا- مژۆڵ بوون- رێ پێدان

indulgent/ ɪnˈdʌldʒənt/adj زیاد لە پێویست نەرمی دەنوێنێ/زیاد لەپێویست نەرمە..

industrial/ɪnˈdʌstriəl/adj

تێوەدەگلێ- تووش دەبێ
incubate/ˈɪŋkjubeɪt/v
١- (لەسەر هێلکە) کڕ دەکەوێ
٢- (میکرۆب) پەرەدەستێنێ
-tion/ˌɪŋkjuˈbeɪʃn/n کڕکەوتن
incubator/ˈɪŋkjubeɪtə(r)/n ١- باڵندەی هێلکەکەر ٢- گەرم ڕاگرتنی هێلکە تا ببێتە جوجکە
٣- ئامرازی کڕکەوتن
incult/adj دەمڕووت- بێئەدەب
incur/ɪnˈkɜː(r)/v ١- بەسەر خۆی دێنێ
٢- تووشی دەبێ
incurable/ɪnˈkjʊərəbl/adj کوشندە- ڕسناك- بێ چارەسەر
indebted/ɪnˈdetɪd/adj قەرزداری کەسێ
بە چاکە- سوپاس
indecent/ɪnˈdiːsnt/adj ١- بێئابروو- بێئەدەب ٢- خۆنەپۆش
indecision/ˌɪndɪˈsɪʒn/n نیگەرانی: ناتوانێ بڕیار بدا
indecisive/ˌɪndɪˈsaɪsɪv/adj نیگەران
indeed/ɪnˈdiːd/adv لە ڕاستیدا
indefatigable/ˌɪndɪˈfætɪgəbl/adj
ماندوونەناس
indefectible/adj ١- بێخەوش
٢- هەمیشەیی، هەتاهەتایی
indefeasible/adj هەڵناوەشێتەوە
indefensible/ˌɪndɪˈfensəbl/adj
١- پاساو هەڵناگرێ
٢- بەرگری هەڵناگرێ
indefinable/ˌɪndɪˈfaɪnəbl/adj
شاراوە، نادیار/ پێناسە ناکرێ
indefinite/ɪnˈdefɪnət/adj
١- دیار نەکراو، ناڕوون
٢- بێکۆتایی ٣- ئامرازی نەناسیاوی
indelible/ɪnˈdeləbl/adj لەناو نەچوو
indemnification/ɪnˌdemnɪfɪˈkeɪʃn/n
١- بیمە ٢- بژاردن

/ɪnˌkomprɪˈhensəbl/adj
نامەفهوم، دەرك پێ ناکرێ
inconceivable/ˌɪnkənˈsiːvəbl/adj
ناماقوڵ- عەقڵ قەبوڵ ناکا
inconclusive/ˌɪnkənˈkluːsɪv/adj
یەکلانەکراوە، بنبڕ نەکراو
incongruous/ɪnˈkɒŋgruəs/adj
جیاواز، نەگونجاو
inconsiderate/ˌɪnkənˈsɪdərət/adj
بێهەست، لاسار
inconsistent/ˌɪnkənˈsɪstənt/adj
گۆڕاو، متمانەی پێناکرێ- دژەخۆی
inconsistent/adj نابەرچاو، نایەخ- جێی بایەخ نیە
incontinent/ɪnˈkɒntɪnənt/adj
تووش بوو بە میزەچرکێ
توانای بەسەر نەهاتنی دڵۆپە میز- پیسایی-نی‌یە/میزی و پیسایی ڕاناوەستێ- بەخۆی ڕاناگات.
[illegible]nce/ˌɪnkənˈviːmɪəns/n
نائاسودەیی- بێزاری
incon[illegible]kənˈviːmiənt/adj
نائاسودە
incorporate/ɪnˈkɔːp[illegible]eɪt/v
دەگرێتەوە، یەك دەگرێتەوە/ پێکدێنێ
incorporated/[illegible]ˈkɔːpəreɪtɪd/adj
هاوبەش
incorrect/ˌɪnkəˈrekt/adj
نادروست، ناڕاست
incorrectly/adv نادروستانە
incorrigible/ɪnˈkɒrɪdʒəbl/adj
چاکنەکراو، ناگۆڕدرێ
increase/ɪnˈkriːs/v زێدە دەکا، زیاد دەکا، زیاد دەبێ
increase/ˈɪŋkriːs/n زیاد- زۆر بوون
incredible/ɪnˈkredəbl/adj
فانتازی، خەیاڵی
incriminate/ɪnˈkrɪmɪneɪt/v
بەڵگە پێشکەش دەکا بۆ تاوانبار کردنی/

inaugurate/ɪˈnɔːhjəreɪt/v /دەکاتەوە
دەسپێکرێ- پایەی دەداتێ
inauguration/ɪˌnɔːgjəˈreɪʃn/n
کردنەوەی تەدارەکی پرۆژەیەك/
شایلۆغاشی وەرگرتنی دەسەلات
inborn/ˌɪnˈbɔːn/adj بەمرەیی-
بۆماوەیی- خۆرسك
incalculable/ɪnˈkælkjələbl/adj
لە ژمار نایەت
incapable/ɪnˈkeɪpəbl/adj
١- بێدەسەلات- بێتوانا
٢- نەشیاو ٣- كاری پێ ناكرێ
incarnation/ˌɪnkɑːˈneɪʃn/n
١-نموونە ٢- هێما ٣- بەرجەستەكردن
incendiary/ɪnˈsendiəri/adj - n
سوتێنەر- فیتنەچی-
ئامرازی سوتان
incense/ˈɪnsens/n بخوور- بۆنەكی
خۆش
incentive/ɪnˈsentiv/n - adj
هاندەر- پالنەر
incessant/ɪnˈsesnt/adj بەردەوام-
بێپچڕان- بێوچان
incessantly/adv بەبێ وچان
incest/ˈɪnsest/n كرداری سێكسی
لە نێوان خوشك و برا
inch/ɪntʃ/n ئینچ
incidence/ˈɪnsɪdəns/n رێژە، رێژەی
رووداو
incident/ˈɪnsɪdənt/n رووداو، قەومان
رووداوێكی لابەلاو بچووك
incidental/ˌɪnsɪˈdentl/adj لابەلا-
لاوەكی
incidentally/adv:by the way
بەرێبۆنەوە
incinerate/ɪnˈsɪnəreɪt/v
دەسوتێنێ تا دەیكاتە خۆڵەمێش
incinerator/ɪnˈsɪnəreɪtə(r)/n
كوانووی سوتاندنی زبڵ
ماكینەی سوتاندنی زبڵ
incision/ɪnˈsɪʒn/n برین- برین لەجەستە
incite/ɪnˈsaɪt/v هاندەدا- دەوروژێنێ
incitement/ɪnˈsaɪtmənt/n هاندان-
وروژاندن
inclination/ˌɪnklɪˈneɪʃn/n مەیل، لادان
incline/ɪnˈklaɪd/v ١-لاردەبێتەوە/دەچەمێتەوە
٢-لادەدا
inclined/adj ئامادەیە بۆ-
مەیلی هەیە بۆ- بەهرەدارە
include/ɪnˈkluːd/v دەگرێتەوە- دەگرێتە خۆی
inclusion/ɪnˈkluːʒn/n گرتنەخۆ
inclusive/ɪnˈkluːsɪv/adj گشتگر-هەمەلایەن
incognito/ˌɪnkɒgˈniːtəʊ/adj - adv
شاراوە/ خۆدزەوە بۆ-ئەوەی نەناسرێتەوە-
خۆگۆڕ- نازناو
incoherent/ˌɪnkəʊˈhɪərənt/adj
١- پچڕپچڕ، ناتاشكر ٢- ناروون
incoherence/ˌɪnkəʊˈhɪərəns/n
١- هەڵوەشاوە، پچڕپچڕی
٢- تێگەیشتن لێی زەحمەتە
income/ˈɪnkʌm/n دەسكەوت-
سەرمایە- داهات
income tax/n باجی داهات
incoming/ˈɪnkʌmɪŋ/adj هاتو- هاتووە-
نوێ- تازە هەڵبژاردراو
incomparable/ɪnˈkɒmprəbl/adj
بێهاوتا، بەراورد ناكرێ
incompatible/ˌɪnkəmˈpætəbl/adj
نەگونجاو- نەسازاو
incompetent/ɪnˈkɒmpɪtənt/adj ناكارامە،
لێنەهاتوو، نەشارەزا
incompetence/ɪnˈkɒmpɪtəns/n
نەشارەزایی، بێئەزموونی
incomplete/ˌɪnkəmˈpliːt/adj
ناتەواو- كەم- عەیبدار
incomprehensible

imprison/ɪmˈprɪzn/v زیندانی دەکرێ/دەکا

imprisonment/ɪmˈprɪznmənt/n زیندان

improbable/ɪmˈprɒbəbl/adj دژوار، نەکران
بەزەحمەت ڕوبدا، شیانی ڕودانی لێ ناکرێ

improbably/ ɪmˈprɒbəbli/adv بەشێوەیەکی زەحمەت/ دژوار

impromptu /ɪmˈprɒmptjuː/adj - adv سەرپێ، سەرپێیانە، بەسەرپێ

improper/ɪmˈprɒpə(r)/adj
١- لەجێی خۆی نییە، نەشیاو
٢- ڕووت- خۆدانەپۆش ٣- نایاسایی

improperly/adv
١-بەشێوەیەکی نەگونجاو
٢- بەشێوەیەکی نایاسایی

impropriety/ˌɪmprəˈpraɪəti/n
١- نەشیاوی- خراپ- خراپەکاری
٢- کاری گوماناوی ٣- غەلەت

improve/ɪmˈpruːv/v چاك دەکا، باشتر دەکا

improvement/n چاککردن

improvise/ˈɪmprəvaɪz/v سەرپێیانە- ئەنجام دەدا

improvisation/ˌɪmprəvaɪˈzeɪʃn/n سەرپێیی

impudent/ɪmˈpjədənt/adj زۆر ناشیرین- بۆڕێز- بێ شەرم

impudence/ɪmˈpjədəns/n ڕەفتاری ناشرین و ناڕێك

impulse/ˈɪmpʌls/n ١- سەرەڕۆیی
٢- پالنەر ٣- هەڵەشەیی

on impulse بێ بیرکردنەوە

impulsive/ɪmˈpʌlsɪv/adj سەرەڕۆ، کەلەگا

impure/ɪmˈpjʊə(r)/adj ناپاقژ- پیس- لیڵ- خەوشدار

impurity/ɪmˈpjʊərəti/n خەوش- لیڵی، پیس بوون

impute/ɪmˈpjuːt/v تۆمەتی دەداتە پاڵ

in/ɪn/adv - prep - n لە

inabsentia لە ئامادەنەبوونی

inability/ˌɪnəˈbɪləti/n نەتوانین

inaccessible/ˌɪnækˈsesəbl/adj گەیشتن پێی زەحمەتە

inaccuracy/ɪnˈækjərəsi/n ناوردی، وردنییە

inaccurate/ɪnˈækjərət/adj ناورد- هەڵە- خەوشدار

inaction/ɪnˈækʃn/n لە کارکەتن- تەمبەڵی

inactive/ɪnˈæktɪv/adj خاو، بێ جووڵە

inadequate/ɪnˈædɪkwət/adj ١-کەم- کێم
٢- باوەڕ بەخۆ نەبوو

inadequacy/ɪnˈædɪkwəsi/n کەمتەرخەمی- کێماسی- بەشنەکردن

inadvertent/ˌɪnədˈvɜːtənt/adj نا ئەنقەست، بێ مەبەست

inadvisable/ˌɪnədˈvaɪzəbl/adj نامافووڵ

inane/ɪˈneɪn/adj - n ١-بێمانا، گێ ئا
٢- پووچ ناپەخ، بۆشایی

inappropriate/ˌɪnəˈprəupriət/adj نەگونجاو

inarticulate/ˌɪnɑːˈtɪkjələt/adj
١- تەعبیر لێ ناکرێ، ناتوانی گوزاشت لە بیروڕای خۆی بکا ٢- شاراوە ٣- باش گۆ ناکرێ

in as much as/conj بە هۆی- تاڕادەیەك

inattention/ˌɪnəˈtenʃn/n غەفلەت، ئاگاری، بێئاگایی

inattentive/ˌɪnəˈtentɪv/adj بێ ئاگا

inaudible/ɪnˈɔːdəbl/adj نزرکز

inaugural/ɪˈnɔːgjərəl/adj وتاری کردنەوە- بەرایی- دەسپێك

impertinent/ɪm'pɜ:tɪnənt/adj
دەمڕووت- بێ ئەدەب
imperturbable/ˌɪmpə'tɜ:bəbl/adj
هێمن، بە ئاسانی نیگەران نابێ
impervious/ɪm'pɜ:viəs/adj
١- ئاوی تێ ناچێ
٢- خۆراگر- کاری تێ ناکرێ
impetuous/ɪm'petʃuəs/adj
١- هەڵەشە- گورەشەکار
٢- بێبیرکردنەوە
impetus/'ɪmpɪtəs/n مۆتیف، هۆکار، هاندەر
impinge/ɪm'pɪndʒ/v کاری لێ دەکا
impious/'ɪmpiəs/adj بێبڕوا
implausible/ɪm'plɔ:zəbl/adj
ناماقووڵ- دژوار
implement/'ɪmplɪmənt/n
ئامراز، ئامێر
implement/'ɪmplɪment/v
رادەپەڕێنێ
implicate/'ɪmplɪkeɪt/v
١- تاوانباری دەکات
٢- هاوبەش دەکا لە تاوان/ تووشی دەکا
٣- دەداتە پاڵ
implication/ˌɪmplɪ'keɪʃn/n
١-تووش بوون- تێوەگلان
٢-کاریگەری ٣-دەلالەت کەر/ مسۆگەر
implicit/ɪm'plɪsɪt/adj
ناڕاستەوخۆ، نادیار، شاراوە
implicitly/adv بەتەواوی
implore/ɪm'plɔ:(r)/v
دەپاڕێتەوە لە، نزای لێدەکا
imply/ɪm'plaɪ/v وادەگەیەنێ- هێمای ئەوە دەدا
impolite/ˌɪmpə'laɪt/adj دەمڕووت، بێ ئەدەب
impolitely/adj بێ ئەدەبانە
import/ɪm'pɔ:t/v (لە دەرەوە) دەهێنێ
importer/'ɪmpɔ:tə(r)/n هاوردە/ هێنەر
import/n هاوردە
importation/ˌɪmpɔ:'teɪʃn/n هێنان
important/ɪm'pɔ:tnt/adj گرنگ، پێویست
importance/ɪm'pɔ:tns/n گرنگی
impose/ɪm'pəʊz/v دەسەپێنێ
imposition/ˌɪmpə'zɪʃn/n سەپاندن،بارگرانی
imposing/ɪm'pəʊzɪŋ/adj خۆش، شکۆدار
impossible/ɪm'pɒsəbl/adj نەکران، دژوار
impossibility/ɪmˌpɒsə'bɪləti/n
زۆر دژواری، شتێ کە نەکرێ
imposter/ɪm'pɒstə(r)/n دەستبڕ- قۆڵبڕ فریوبەر،خۆگۆڕ
impotent/'ɪmpətənt/adj ١- پەککەوتە، دەستکورت ٢- قوڕ
impotence/'ɪmpɒtəns/n ١-قوڕ بوون
٢- دەستکورتی
impoverish/ɪm'pɒvərɪʃ/v دایدەبڕێ لە- هەژاری دەکا
impracticable/ɪm'præktɪkəbl/adj
١- جێبەجێ ناکرێ ٢- ناشیاوە
imprecise/ˌɪmprɪ'saɪs/adj لێڵ- ناوەرۆك
impress/ɪm'pres/v سرنجی خەڵك بۆلای خۆی رادەکێشێ/ڕوون دەکاتەوە، لە مێشکی خۆی چاپی دەکا
impression/ɪm'preʃn/n
١- کاریگەری لەسەر هێشتن
رای باش لەلا دروست کردن/ کارتێکراو
٢- لاسایی‌کردنەوە ٣- پالە پەستۆ- پەستان
impressionable/ɪm'preʃənəbl/adj
زوو کار لێ کردن/ هەستیار
imprint/v ١-کاریگەری بە جێد یلێ
٢-چاپدەکا/ مۆردەکا
imprint/ɪm'prɪnt/n ١- کاریگەری- پاشماوە ٢- شوێنەوار/ شوێن
٣- ناوی چاپکەر/ بڵاوکەر

immigration/ˌɪmɪˈɡreɪʃn/n کۆچ کردن

imminent/ˈɪmɪnənt/n خەریکە ڕوودەدات– وا ڕوودەدا/ چاوەڕێکراو

immobile/ɪˈməʊbaɪl/adj بێ جووڵە

immobility/ˌɪməˈbɪləti/n سڕبوون، نەبزوێن

immobilize/ɪˈməʊbəlaɪz/v لەجوڵە دەخا، نایەڵێ ببزوێ

immoral/ɪˈmɒrəl/adj ناموڕاڵی، ناشاکاری، پێچەوانەی ڕەوشت

immorality/ˌɪməˈræləti/n بێ ڕەوشتی

immorally/adv بێ ڕەوشتانە

immortal/ɪˈmɔːtl/adj نەمر

immortality/ˌɪmɔːˈtæləti/n نەمری

immortalize/ɪˈmɔːtəlaɪz/v نەمری دەکا/ بەناوبانگی دەکا

immune/ɪˈmjuːn/adj. بەرگری هەیە لە دژی نەخۆشی/ کوتراو دژی نەخۆشی/ پتەو/ بەرگر

immunity/ɪˈmjuːnəti/n بەرگری– حەسانە

immunize/ˈɪmjunaɪz/v. لە دژی... دەکوترێ

imp/ɪmp/n پەری بچووک، بەچکەشەیتان/ لاسار

impact/ˈɪmpækt/n ١– کاریگەری ٢– هێزی بەیەکا کەوتن

impair/ɪmˈpeə(r)/v زیان دەگەیەنێ، لاواز دەکا

impale/ɪmˈpeɪl/v. شیش ئاژنی دەکا– بە ئامێرێکی تیژ دەیبڕێ

impart/ɪmˈpɑːt/v هەواڵ دەگەیەنێ– ڕادەگەیەنێ– دەبەخشێ

impartial/ɪmˈpɑːʃl/adj بێ لایەن

impartiality/ˌɪmˌpɑːʃiˈæləti/n بێ لایەنی

impassable/ɪmˈpɑːsəbl/adj داخراو– گیراو– بنبەست

impassive/ɪmˈpæsɪv/adj ساردو سڕ، بێ جووڵە

impatient/ɪmˈpeɪʃnt/adj بێ ئارام– قینجکە تەنگ

impatience/ɪmˈpeɪʃns/n بێ ئارامی

impeccable/ɪmˈpekəbl/adj بێخەوش– تەواو، بێ هەڵ و خەوش

impede/ɪmˈpiːd/v ئاستەنگ دێنێتە پێش، لەمپەر دروست دەکا

impediment/ɪmˈpedɪmənt/n ١– ئاستەنگ، ڕێگر، لەمپەر ٢– زمان گرتن، زمان گران

impending/adj (کارەساتێکی) چاوەڕێکراو

impenetrable/ɪmˈpenɪtrəbl/adj گوزەرکردن تێیدا دژوارە – داخراو

imperative/ɪmˈperətɪv/adj پێویست، زۆر گرنگ شێوازی داخواز لە ڕێزمان/فەرمانکردن

imperceptible/ˌɪmpəˈseptəbl/adj زۆر بچووک، دەرکی پێ ناکرێ

imperfect/ɪmˈpɜːfɪkt/adj ناتەواو– بەخەوش، عەیبدار– بەکێماسی

imperial/ɪmˈpɪəriəl/adj ١– ئیمپراتۆریانە ٢– شاهانە

imperialism/ɪmˈpɪərriəlɪzəm/n ئیمپریالیزم

imperialist/ɪmˈpɪəriəlɪst/n ئیمپریالیست

impersonal/ɪmˈpɜːsənl/adj ١–بێ هەست، سارد٢–سارد٢–بابەتی، نا–کەسیی

impersonate/ɪmˈpɜːsəneɪt/v لاسایی کەسانی تر دەکاتەوە– خۆی دەکا بەکەسی تر

impersonator/n ئەو ئەکتەرەی زیرەکانە– لێهاتوانە لاسایی کەسیەتیەکان دەکاتەوە

ignorance/ˈɪgnərəns/n نەزانین

ignorant/ˈɪgnərənt/adj ١-نەزان
٢-نەشیاو

ignore/ɪgˈnɔː(r)/v فەرامۆش دەکا،

ill/ɪl/adj ١- نەخۆشی٢- زیانگەیەنەر

ill/adv هەڵە، بە شێوەیەکی خراپ- بە دژواری

ill-treat/adj بێ بەخت، شووم

ill-treat/v بەخراپە مامەڵە دەکا

ill-treatment/n خراپ مامەڵە کردن

illegal/ɪˈliːgl/adj نایاسایی، ناشەرعی

illegible/ɪˈledʒəbl/adj بە گران دەخوێندرێتەوە

illegitimate/ˌɪləˈdʒɪtəmət/adj بیژی- حەرامزادە، زۆڵ
نایاسایی، ناشەرعی

illicit/ɪˈlɪsɪt/adj پێ پێ نەدراو، یاساغ

illiterate/ɪˈlɪtərət/adj نەخوێنەوار، نەخوێندەوار
کۆڵکە خوێندەوار، بێ رۆشنبیری

illiteracy/ɪˈlɪtrərəsi/n نەخوێندەواری

illness/ˈɪlnəs/n نەخۆش

illogical/ɪˈlɒdʒɪkl/n نامەنتیقی- ناماقووڵ

illuminate/ɪˈluːmɪneɪt/v
دەرازێنێتەوە- ڕوون دەکاتەوە

illuminating/adj ڕوناك، ئاشکرا

illumination/ɪˌluːmɪˈneɪʃn/n.
ڕوناك کردنەوە

illusion/ɪˈluːʒn/n بیرۆکەیەکیهەڵەت،
کەلکەڵە- هەڵەی چاو

illustrate/ˈɪləstreɪt/v بەنموونە
وێنە ڕوون دەکاتەوە

image/ˈɪmɪdʒ/n وێنەی ئەندێشەیی-
وێنەی زەهنی

poetic image وێنەی شیعری-
وێنەیەك لە

imagery/ˈɪmɪdʒəri/n خوازەو پێك
چوون لە زماندا

imaginable/ɪˈmædʒɪnəbl/adj.
ئەندێشە دەکرێ، خەیاڵ دەکرێ

imaginary/ɪˈmædʒɪnəri/adj.
ئەندێشەیی، خەیاڵی

imagination/ɪˌmædʒɪˈneɪʃn/n
ئەندێشە، خەیاڵ

imaginative/ɪˈmædʒɪnətɪv/adj
خەیاڵ فراوان- بیر فراوان

imagine/ɪˈmædʒɪn/v دێنێتە بەرچاو-
کەڵکەڵە دەکا- وازەن دەبا

imam/ɪˈmɑːm/n پێشنوێژخوێن، پێشەوا

imbalance/ɪmˈbæləns/n ناهاوسەنگی

imbecile/ˈɪmbəsiːl/adj کەودەن- گەمژە

imbed/v دەچەسپێنێ

imitate/ˈɪmɪteɪt/v لاسایی دەکاتەوە

imitation/ˌɪmɪˈteɪʃn/n لاسایی کردنەوە

immaculate/ɪˈmækjələt/adj پاقژ،
بێ خەوش/ بژێن

immaterial/ˌɪməˈtɪətiəl/adj نایەخ-
ناگرنگ/ نا-مادی

immature/ˌɪməˈtjʊə(r)/adj کاڵ،
فەریك، نەگەییو

immediate/ɪˈmiːdiət/adj یەکسەر، نزیك،
ڕاستەوخۆ

immediacy/ɪˈmiːdiəsi/n نزیکی

immediately/ɪˈmiːdiətli/adv ڕاستەوخۆ،
یەکسەر، دەسبەجێ

immense/ɪˈmens/adj زۆر گەورە، زۆر مەزن

immensely/adv. زۆر

immensity/ɪˈmensəti/n گەورەیی-
بێ کۆتایی

immerse/v ١- مژۆڵ دەبێ، سەرقاڵی ...
٢- ژێر ئاو دەکا، نقوم دەکا..

immigrant/ˈɪmɪgrənt/n کۆچبەر،
رەوەند، کۆچەر

Ii

I-i/aɪ/ پیتی نۆیەم لە ئەلف بای ئینگلیزی

I/aɪ/pron من

ice/aɪs/n سەهۆڵ، پارچە بەفر- ئایس کریم- دۆندرمە

iced/ˈaɪst/adj بەستو- چلوورە- زۆر سارد- سەهۆڵبەند

iceberg/ˈaɪsbɜːg/n چیای بەفری- ئاوی شەختەگرتوو

ice-cold/adj سڕ- زۆر سارد

ice-cream/n ئایس کریم

ice-cube/n سەهۆڵی شەش پاڵو بووز(بۆ ئاوخواردنەوە تا سارد بێ)

ice-hockey/n یاری هۆکی لەسەر بەفر

ice-lolly/n چلوورە

ice/v بەبەفر دادەپۆشێ

ice/v کێك بە شەکرو شیر دادەپۆشێ

icicle/ˈaɪsɪkl/n چلوورە- شەختەی سواندە

icing/ˈaɪsɪŋ/n تێکەڵەی شەکر و شیر و.. بۆ رازاندنەوەی کێك

icon (ikon)/ˈaɪkɒn/n هەلکۆڵینی ئاوی کەسێکی پیرۆز لە دار/هێما (لەکۆمپیوتەر)

idea/aɪˈdɪə/n ١- مەبەست، بیرۆکە ٢- پێشنیار

get the idea تێ دەگا

ideal/aɪˈdiːəl/adj ١- نموونەیی ٢- خەون و هیوا

ideally/aɪˈdiːəli/adv ١- بە تەواوی ٢- لە جیهانی نموونەیی و خەیالید

idealism/aɪˈdiːəlɪzəm/n مەزهەبی ئایدیالی

idealist/aɪˈdiːəlɪst/n ئایدیالی

idealistic/ˌaɪdɪəˈlɪstɪk/adj ئایدیالی- ئاکرداری

idealize/v بە ئایدیالیا کردن- بە ئاسمانی کردن

identical/aɪˈdentɪkl/adj وەك خۆی- کت و مت

identical twin/n جمکی کت و مت

identify/aɪˈdentɪfaɪ/v ١- دەیناسێتەوە/ دیار دەکا ٢- لە ناسنامەی دەپێچێتەوە ٣- وەك یەکیان لێ دەکا، وەك یەکیان دەبینێ ٤- هاوبەشی هەستی دەکا

identity/aɪˈdentɪti/n ناسنامە

identity card/n کارتی کەسێتی، شوناسنامە

ideology/ˌaɪdiˈɒlədʒi/n ئایدۆلۆژیا، باوەڕ، مەزهەب

ideological/ˌaɪdiəˈlɒdʒɪkl/adj باوەڕیی- ئایدۆلۆژیی

idiom/ˈɪdiəm/n ئیدیۆم- زاراوە

idiomatic/ˌɪdiəˈmætɪk/adj ١- زاراوەیی- ئیدیۆمی ٢- سروشتی

idiot/ˈɪdiət/n کەودەن- گەمژە

idle/ˈaɪdl/adj ١- بێکار- تەمبەڵ ٢- بە تاڵ ٣- نەرۆك

idol/ˈaɪdl/n ١- بت- ئەو بتەی دەپەرسترێ ٢- خۆشەویستی(جەماوەر)

idolize/ˈaɪdəlaɪz/v تاڕادەی پەرستن خۆشی دەوێ-دەپەرسترێ

idyllic/ɪˈdɪlɪk/adj هێمن و خۆش- بێ کێرە و کێشە

if/ɪf/conj ئەگەر

if I were you ئەگەر من لە جێی تۆ دەبووم

if only خۆزیا

igloo/ˈɪgluː/n خانووی بچووکی لەبەفر دروستکراو(ئەسکیمۆ)

ignite/ɪgˈnaɪt/v هەڵدەکا، ئاگر هەڵدەکا

ignition/ɪgˈnɪʃn/n ئاگر هەلکردن، پروشکی ئاگر

ignominious/ˌɪgnəˈmɪniəs/adj حەیابەر، ئابرووبەر/ دزێو/ نەنگ

hymn/hɪm/n سروودی ئایینی مەسیحییەکان بۆ ستایش و سەنا کردنی خوا دەخوێنتەوە لە کەنیسەدا

hypermarket/ˈhaɪpəmɑːkɪt/n بازاڕی ئارەندی گەورە

hyphen/ˈhaɪfn/n هێڵی بەیەك بەستنەوەی دوو وشە، هێمای(–)

hypnosis/hɪpˈnəʊsɪs/n نواندنی موگناتیسی– خەواندنی موگناتیسی

hypnotic/ˈhɪpətɪst/adj خەوێنەری موگناتیسی خەوێنەری

hypnotist/ˈhɪpnətɪst/n موگناتیسی

hypnotize/ˈhɪpnətaɪz/v دەیخەوێنێ بە کرداری...

hypochondriac/ˌhaɪpəˈkɒndriæk/n نەخۆشی وەهمدار

hypocrisy/hɪˈpɒkrəsi/n دووڕوویی

hypocrite/ˈhɪpəkrɪt/n دوو ڕوو

hypocritical/ˌhɪpəˈkrɪtɪkl/adj دووڕوویانە

hypothesis/haɪˈpɒθəsɪs/n گریمان

hysteria/hɪˈstɪəriə/n هستریا، هەڵچوون دارمانی دەماری،

hysterically/hɪˈstɪəriəkli/adv شێتانە

hysterics/hɪˈsterɪks/n تۆز، پەرکەم– پێکەنینی ناچاری

humiliation/hju:ˌmɪli'eɪʃn/n شەرمەزاری

humility/hju:'mɪləti/n بێ فیزی، سادەیی

humorous/'hju:mərəs/adj گاڵتەچی، قۆشمەچی، پێکەنینی

humour/'hju:mə(r)/n - v گاڵتە، قۆشمەیی

دڵی خۆش ... بەرامبەر بە پێکەنین دێنێ

...moured/'hju:məd/adj بە میزاژ، بە کێوڵ

...məles/adj

بێ

...

هەست،

پشت و شانەکا

hunc... /'hʌ... k/n کۆم، قەمبور

hundred/'hʌn... number سەد

hunger/'hʌŋgə(r)/n برسیێتی، پێویست بەخواردن بوون

نەبوونی خواردن

hunger strike/n مانگرتن لە خواردن

hungry/'hʌŋgri/adj برسی

hunk/hʌŋk/n پارچەیەکی گەورە لە ..

hunt/hʌnt/v راو دەکا، دەگەڕێ لە

hunter/'hʌntə(r)/n راوکەر، ڕاوچی

hunting/'hʌntɪŋ/n ڕاوکردن- ڕاوشکار

hunt/n ڕاوکردن-

وەك ڕاوکردنی ڕێوی- گەران لە..

hurdle/'hɜ:dl/n - v لەمپەر، ئاستەنگ- ڕێ لە غارداني/لە سەر لەمپەر بازدەدا

hurl/hɜ:l/v شتێ بە هێز-بەتوندی- فڕێ دەدا، شتێ بە توندی دەهاوێژێ

hurricane/'hʌrɪkən/n گەردەلوول، باهۆز، بابەلیسك

hurry/'hʌri/n پەلەکردن

in a hurry بە پەلە- نەویستن

hurry-up پەلە دەکا، پەلەبکە

hurried/'hʌrɪdli/adj خێرا

hurriedly/adv بە خێرا

hurt/hɜ:t/v - adj ئازار دەدا، ئازار دەچێژێ- بریندار دەکا/ بریندار دەکرێ/دڵ بریندار، زامدار

hurtful/'hɜ:tfl/adj ئازاردەر، ئازار بەخش، بەئازار

hurtle/'hɜ:tl/v دەردەپەڕێ، بەتوندی و خێرا بۆی دەردەچێ

husband/'hʌzbənd/n هاوژین، هاوسەر، مێرد

hush/hʌʃ/v - n دەپارێزێ- نهێنی ئاشکرانەکرێ/ بێ دەنگی، هێمنی

hush-hush/adj تەواو نهێنی

husk/hʌsk/n پەلکی دانەوێڵە

husky/'hʌski/adj-n دەنگ نوساو- دەنگ وشك و زبر وتۆزاوی

سەگی ئەسکیمۆ- ئەوەی عارەبانەی ناو بەفر رادەکێشێ

hustle/'hʌsl/v بە توندی ڕێگای لە ناو جەشامەت دەکاتەوە- بە ملی خەڵك بەلادەنێ

hut/hʌt/n کووخ

hydrant/'haɪdrənt/n بۆری سەرشەقام تایبەت بە کوژاندنەوەی ئاگر

Hydraulic/haɪ'drɔ:lɪk/adj هایدرۆلیك- بە ئاو کار دەکا

hydroe...tric/ˌhaɪdrə'lektrɪk/adj ئاوی-کارەبایی هایدرۆکارەبایی(کارۆ)- کارەبا دروستکەر بە هۆی تەوژمی ئاوەو

hydrogen/'haɪdrədʒən/n هایدرۆجین

hygiene/'haɪdʒi:n/n پاقژی، خاوێنی

hygienic/haɪ'dʒi:nɪk/adj پاقژ، خاوێن، بێ میکرۆب

hospital bed تەختەی نەخۆش، جێگای نەخۆش

hospitality/ˌhɒspɪˈtæləti/n میوانداری، میواندۆستی

host/həʊst/n - v خانەخوێ- خاوەن ماڵ

hostage/ˈhɒstɪdʒ/n بارمتە

hostel/ˈhɒstl/n بەشی ناوخۆیی قوتابیان

hostess/ˈhəʊstəs/n خانەخوێ (ژن)

air hostess/n میواندار (ی ناو فرۆکە)

hostile/ˈhɒstaɪl/adj نەیار دوژمن

hostility/hɒˈstɪləti/n نەیاری، دوژمنداری

hot/hɒt/adj - v گەرم

hot-blooded خوێنگەرم

hotdog/ˈhɒtdɒg/n سەندەویچ

hotel/həʊˈtel/n هوتێل، ئوتێل

hound/haʊnd/n - v تاژی، تانجی- سەگی راو

ڕاو دەکا- ئازاری دەدا- تەنگەتاوی دەکا

hour/ˈaʊə(r)/n سەعات، کاتژمێر (دووسەعات)

hourly/ˈaʊəli/adv – adj هەموو کاتژمێرێ

چارەك هەموو کاتژمێرێ

house/haʊs/n خانوو- ماڵ

house breaker ١-دەڵاڵی خانو بەرە ٢- ماڵ بڕ، دز

house hold/ˈhaʊshəʊld/n خێزان- ماڵ

house holder/ˈhaʊshəʊldə(r)/n خێزان- ئەندامانی خێزان

house-hunting/n لە خانوو گەڕان

housing/ˈhaʊsɪŋ/n نیشتە جێ کردن، داسەکاندن

housekeeper/ˈhaʊskiːpə(r)/n کابان، کەیبانوو

housemaid/ˈhaʊsmeɪd/n کارەکەر، خولام

housewife/ˈhaʊswaɪf/n خاتوون، خانم

housework/ˈhaʊswɜːk/n ئیشی ماڵ

house/v نیشتەجێ دەبێ/دەکرێ

hover/ˈhɒvə(r)/v دەسوڕێتەوە- دەگەڕێ- چاوەڕێ دەکا

how/haʊ/adv چۆن، کوو

however/haʊˈevə(r)/adj هەرچۆنێ بێ، هەرکوو بێ

howl/haʊl/n - v لوورەی گورگ، ڕەوینی سەگ، دەلووڕێنێ، دەڕەوێ

hub/hʌb/n تەوەرە، چەقی تایە

huddle/ˈhʌdl/v کۆدەبنەوە- دەست دەکەنە ملی یەك

hue/hjuː/n ڕەنگ/سێبەر

hug/hʌg/n - v باوەش، ئامێز دەگرێتە باوەش- ئامێزی پێ دادەکا

huge/hjuːdʒ/adj زل، زەبەلاح، گەورە

hull/hʌl/n پەیکەری کەشتی

hullo/interj چۆنی، کووی- ڕۆژباش

hum/hʌm/v-n منگەمنگ، منگەمنگی لێوە دێ

human/ˈhjuːmən/adj - n مرۆڤ

humanly/ˈhjuːmənli/adv مرۆڤانە

humane/hjuːˈmeɪn/adj مرۆڤی- مرۆڤینی

humanism/ˈhjuːmənɪzəm/n مرۆڤایەتی

humanitarian/hjuːˌmænɪˈteəriən/adj هاریکاری مرۆڤانەیی، چاکەکاری

humanity/hjuːˈmænəti/n مرۆڤایەتی-مرۆڤ

humanize/ˈhjuːmənaɪz/v بە مرۆڤ کردن

humble/ˈhʌmbl/adj سادە، بێ فیز

humbug/ˈhʌmbʌg/n دووڕوو/فێڵبازی

humdrum/ˈhʌmdrʌm/adj جارسکەر

humid/ˈhjuːmɪd/adj شێدار

humidity/hjuːˈmɪdəti/n شێداری، تەڕی

humiliate/hjuːˈmɪlieɪt/v توشی شەرمەزاری دەکا، زەبوونی دەکا

humiliating/adj شەرمەزارکەر

پێی ئەسپ ..

hook/hʊk/n - v قولاب، گرێی دەدا، چەنگاڵ،

hooked/hʊkt/adj کەپو (لوتێکی) قولاب ئاسا

ئاژاوەچی، ئاشوبگێڕ **hooligan/ˈhuːlɪgən/n**

hooliganism/ˈhuːlɪgənɪzəm/n توند و تیژی، ئاشووب

hoop/huːp/n ئەوقی کانزایی یان پلاستیکی

hooper/huːpə(r)/n پەپووسلێمانکە

hooray: hurray/interj ئافەرین- بژی

hoot/n - v دەنگی کوندە پەبو؛ هۆڕنی ئۆتۆمبیل/هۆڕن لێ دەدا

hooter/n هۆڕنی ئۆتۆمبیل

Hoover/ˈhuːvə(r)/n - v هۆڤەر: گێسکی کارەبایی؛ بە گێسکی کارەبایی خاوێن دەکاتەوە

hop/hɒp/v - n لەسەر یەک پێ بازدەدا- بازدەدا- خێرا دەڕوا

hop it! دووربکەوە- وەل بە

hopscotch/ˈhɒpskɒtʃ/n یاری- خەت خەتێن

hope/həʊp/n - v هیوا، ئومێد، تکا

in the hope of بە هیوای

hopeful/ˈhəʊpfl/adj بە هیوا، بە ئومێد

hopeless/ˈhəʊpləs/adj بێ ئومێد، بێ هیوا

hopelessly/ˈhəʊpləsli/adv بە بێ هیوایی

horde/hɔːd/n حەشامەت، ئاپۆرە

horizon/həˈraɪzn/n ئاسۆ

horizontal/ˌhɒrɪˈzɒntl/adj ئاسۆیی

hormone/ˈhɔːməʊn/n هۆرمۆن

horn/hɔːn/n هۆڕن- زوڕنا، قۆچ

hornet/ˈhɔːnɪt/n زەنگەزۆرە، زەردەواڵە

hornet's nest شانەی زەنگەزۆرە، گفتوگۆی توندوتیژ

horoscope/ˈhɒrəskəʊp/n زانینی بەخت بە هۆی ئەستێرەوانییەوە/ نەخشەی بورجەکان

horrendous/hɒˈrendəs/adj زۆر خراپ، ناشیرین، تۆقێنەر

horrible/ˈhɒrəbl/adj تۆقێنەر، ترسێنەر، ناخۆش، بێزارکەر

horrid/ˈhɒrɪd/adj زۆر خراپ، ناخۆش

horrific/həˈrɪfɪk/adj ترسێنەر

horrify/ˈhɒrɪfaɪ/v دەترسێنێ، دەتۆقێنێ

horror/ˈhɒrə(r)/n ترس، تۆقین

horror film/n فیلمی ترس

horse/hɔːs/n ئەسپ

on horse back لەسەر پشتی ئەسپ

horseman/ˈhɔːsmən/n سوار، سوارچاک

horse racing/n یاری ئەسپ سواری غارغارانێی ئەسپ

horseshoe/ˈhɔːsʃuː/n ناڵی ئەسپ

horsewhip/ˈhɔːswɪp/n قامچی سوار- ئەسپەوان

horsewoman/n ئافرەتی سوارچاک

horsy/ˈhɔːsi/n خولیای ئەسپ سواری

horticultural/ˌhɔːtɪˌkʌltʃərəl/adj باخەوانی،باخەوان کاری

horticulture/ˈhɔːtɪkʌltʃə(r)/n زانستیباغەوانی- باغناسی/باخناسی

hose/həʊs/n بۆری ئاو، سۆندە

hospice/ˈhɒspɪs/n نەخۆشخانەی تایبەت بەو نەخۆشانەی کەبەر لەوەی بمرن چاودێری دەکرێن

hospitable/hɒˈspɪtəbl/adj میواندۆست، مەرد

hospital/ˈhɒspɪtl/n نەخۆشخانە

hogmanay/ˈhɒgməneɪ/n شەوی
سەری ساڵ لە ئوسکەتلەندە
hoist/hɔɪst/v بەگوریس-کندر-
بەرزدەکاتەوە وەك بەرزکردنەوەی ئاڵا
hold/həʊld/v - n دەگرێ- ئاو دەگرێ-
ئەوەندە کەسە دەگرێ- کۆبونەوە گرێ
دەدا- گرێ دەدا، دەچەسپێنێ-
وادەزانێ- وەك خۆی دەمێنێ
ئاهەنگ دەگێرێ
لەسەر تەلەفۆن چاوەرێ دەکا- دەدوێ
hold it راوەستە
hold/n گرتن، دەسەڵات
hold/n کۆگا: شوێنی هەڵگرتنی یان
پاراستنی کەلوپەل لە فرۆکەو کەشتیدا
hold all/n جانتای دەستی گەورە
holder/ˈhəʊldə(r)/n هەڵگر
hole/həʊl/n کون، ژوری بچوك
holiday/ˈhɒlədeɪ/n پشوو، مۆڵەت
holiness/ˈhəʊlinəs/n پیرۆزی
hollow/ˈhɒləʊ/adj - v بۆش- کلۆر،
کەندار، بۆش- کلۆر دەکا
holly/ˈhɒli/n ئەودارەی بۆ ئاهەنگی
سەری ساڵ دەرازێنرێتەوە
holocaust/ˈhɒləkɔːst/n
هۆلۆکۆست، کۆمەڵکوژی جولەکە
holster/ˈhəʊlstə(r)/n کیفی دەمانچە،
دەمانچە هەڵگر، شاراوە
holy/ˈhəʊli/adj پیرۆز، خوا پەرست،
لە خواترس
home/həʊm/n – adj ماڵ، نیشتمان،
بەخۆکر
لانکی (شارستانیەت)
homeland/ˈhəʊmlænd/n
نیشتمانی گەورە
homeless/ˈhəʊmləs/adj
بێ‌ماڵ و نیشتمان: ئاوارە، دەرکراو
homelessness/n ئاوارەیی، بێ ماڵ و حاڵی
the home office/n وەزارەتی ناوخۆی
بەریتانی
homewards/ˈhəʊmwɔːdz/adv
بەرەو ماڵ- گەرانەوە بەرەو نیشتمان
homework/ˈhəʊmwɜːk/n
ئەرکی ماڵەوە
home secretary/n وەزیری ناوخۆی
بەریتانی
home/adj ماڵەوە- خێزانی، ناوخۆیی
home/adv لەلانکەی، بێشکەی
homely/ˈhəʊmli/adj سادە، ساکار
homicide/ˈhɒmɪsaɪd/n تاوانی کوشتن
homogeneous/ˌhɒməˈdʒiːniəs/adj
سازاو، گونجاو، چۆنیەك- وەك یەکی
homosexual/ˌhəʊməˈsekʃuəl/adj
نێربازی،کاری سێکسی لەگەڵ رەگەزی
یان زایەندی خۆی بکا
honest/ˈɒnɪst/adj راستگۆ، دەستپاك
honesty/ˈɒnəsti/n راستگۆ، دەستپاکی
honey/ˈhʌni/n هەنگوین- هەنگین/ئازیز
honey comb/ˈhʌnikəʊm/n شانە هەنگ
honey moon/ˈhʌnimuːn/n مانگی هەنگوین
honk/hɒŋk/v دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل
بە دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل تێکدەچێ-
شپرزەدەبێ
honorary/ˈɒnərəri/adj لەقەبی فەخری
honour/ˈɒnə(r)/n - v ناموس، شانازی، رێز
honours/n بڕوانامەی زانکۆیی بە
پلەی "شەرەف"
in honour of لەسەر شەرەفی ...
honourable/ˈɒnərəbl/adj پیاو چاك،
شایەن بە رێز
the honourable خاوەن شکۆ، رێزدار
hood/hʊd/n ١- کڵاوی قاپوت/ کڵاوێزەر
٢- داپۆشەر ٣- بۆنێت
hoof/huːf/n سمی پێ، بەشی رەقی

hijack/ˈhaɪdʒæk/v فڕۆکە دەفڕێنێ

hiker/ˈhaɪkə(r)/n گەشتیار/ گەشتکەری ناو گوند/ دێوەرە

hilarious/hɪˈleəriəs/adj بەختەوەر، شادمان، کامەران، پێکەنیناوی

hill/hɪl/n گرد

hilly/ˈhɪli/adj گرد زۆر- گرداوی

hilt/hɪlt/n دەسکی شمشێر/خەنجەر

him/hɪm/pron ئەو (نێر) کە لە حاڵەتی بەرکاریێ

himself/hɪmˈself/reflex pron خۆیی (ئەو)

hind/n کارمامز/ ئاسکەمێ

hind/haɪnd/adj پاشوو/قاچی پشتەوە

hinder/ˈhɪndə(r)/v تەگەرە دروست دەکا

کۆسپ و تەگەرە دروست دەکا

hindrance/ˈhɪndrəns/n کۆسپ- لەمپەر

hint/hɪnt/n - v ئاماژە، ئاماژە دەکا

hinterland/ˈhɪntəlænd/n زەوی دوور لە رووبار-ئاو- زەوی دورە ئاو

hip/hɪp/n - interj ئێسکی سمت، سمت- بژی

hippie/ˈhɪpi/n جوایەز

hippopotamus/ˌhɪpəˈpɒtəməs/n ئەسپی ئاوی، جۆرە گیانەوەرێکی ئەفریقی مەزنی سەرگەورەی قاچ کورتە.

hire/ˈhaɪə(r)/v بە کرێ دەگرێ، بە کاردێنێ

hireling/ˈhaɪəlɪŋ/n بە کرێگیراو

hire-purchase/n کڕین بە قست

his/hɪz/det هی ئەو (نێر)

hiss/hɪs/v- n بە تورەیی دەدوێ، هسە هس دەکا

historian/hɪˈstɔ:riən/n مێژوونووس

historic/hɪˈstɒrɪk/adj بەناوبانگ/ ناسراو و گرنگ لە مێژوودا

historical/hɪˈstɒrɪkl/adj مێژوویی، هەقیقی

historically/hɪˈstɒrɪkli/adv لەڕوانگەی مێژووییەوە

history/ˈhɪstri/n مێژوو، ڕووداوەکانی ڕابردوو، زنجیرەی ڕووداوەکان

hit/hɪt/v-n لێ دەدا، بەردەکەوێ، زیان دەگەیەنێ، مان دەگرێ، لێدان، سەرکەوتنێکی دیار

hitch/hɪtʃ/n - v سواری پاس(ئۆتۆمبیل) دەبێ بە خۆرایی/توند دەکا، گرێ دەدا، کێشەیەکی بچوک- ئارێشە، دژواری

hither/ˈhɪðə(r)/n ئەوێ

hitherto/ˌhɪðəˈtu:/adv هەتا ئێستا، هەتاهەنکە

hive/haɪv/n پوورە هەنگ

hiya/interj چۆنی، کووی

ho/həʊ/interj ئحم- بژی

hoard/hɔ:d/n - v گەنجینە، پاشەکەوت دەکا

hoarding/ˈhɔ:dɪŋ/n تابلۆیەکی گەورەیە لەسەر شەقام ئاگاداری لەسەر دەنوسرێ

hoarse/hɔ:s/adj دەنگ نووساو/ گڕ، دەنگی زبرو هێواش

hoary/ˈhɔ:ri/adj پیر، زۆر کۆن

hoax/həʊks/n فێڵ، وازی کردن بە..

hob/hɒb/n قەپاغ/ لێوار

hobble/ˈhɒbl/v دەشەلێ

hobby/ˈhɒbi/n خولیا

hock/hɒk/n ١-جومگەیناوەراستی لاقی ئاژەڵ ٢- ئارەقی سپی ئاڵمانی

hockey/ˈhɒki/n یاری هۆکی

hoe/həʊ/n خاکڕێ: ئامرازێکی باخەوانییە دەسکێکی درێژی هەیە

hog/hɒg/n بەکانە

her/hɜ:(r)/pron - det ئەو–مێ–لەکاتی بەرکارو ئەمەلوکدا
herald/ˈherəld/n سەرتیغ، مینبەر مژدەدەر
herb/hɜ:b/n گیا
herbal/ˈhɜ:bl/adj گیایی
herbalist/ˈhɜ:bəlɪst/n گیا ناس عەتار
herbage/ˈhɜ:bɪdʒ/n گژوگیا
herd/hɜ:d/n ڕەوە/گاران/مێگەل
herdsman/ˈhɜ:dzmən/n گاوان
here/hɪə(r)/adj - interj ئێرە
hereabouts/ˌhɪərəˈbaʊts/adv لەم ناوەدا
hereafter/ˌhɪərˈɑ:ftə(r)/adv لەمەودوا
hereby/ˌhɪəˈbaɪ/adv بەمە
heredity/həˈredəti/n پشتاوپشتی، بۆماوەیی
heresy/ˈherəsi/n گومڕایی/زەندیقی
heretic/həˈrətɪk/n هەرتەقە، گومڕادەبی لە دین وەرگەڕان– گومڕابوون
heretical/həˈretɪkl/adj هەڵگەڕاوە (لە دین)
heritage/ˈherɪtɪdʒ/n میرات، کەلەپور
hermetic/hɜ:ˈmetɪk/adj قایم باش داخراو
hermit/ˈhɜ:mɪt/n سۆفی– گۆشەگیر– بەرکەنار/ ڕەبەن
hero/ˈhɪərəʊ/n پاڵەوان (بۆنێر– لە فیلم و ڕۆمان)
heroic/həˈrəʊɪk/adj پاڵەوانانە
heroic couplet شیعری جووتەکی– دووبەیتی
heroin/ˈherəʊɪn/n هیرۆین
heroine/ˈhɪərəʊɪn/n هیرۆین، پاڵەوان– مێ
heroism/ˈherəʊɪzəm/n پاڵەوانێتی
heron/ˈherən/n شینە شاهۆ
hers/hɜ:z/ هی ئەو (مێ)
herself/hɜ:ˈself/reflex pron خۆی (مێ)
hesitate/ˈhezɪteɪt/v نیگەران دەبێ
hesitant/ˈhezɪtənt/adj نیگەران، دوودڵ
hesitancy/ˈhezɪtənsi/n نیگەرانی و دوو دڵی
heterodox/ˈhetərədɒks/adj زەندیق
heterodoxy/ˈhetərədɒksi/n زەندیقی
hew/hju:/v بەتەور–شیر– دەبڕێ/دەبڕێتەوە
hexagon/ˈheksəgən/n شەشگۆشە
hexameter/hekˈsæmɪtə(r)/n هۆنراوەی شەش پەنجە، کێشی شەش پەنجەیی
hey/heɪ/interj هۆیێ، تۆ
hey day/ˈheɪdeɪ/n پۆپەی خۆشی/ ڕۆژانی سەروەری
hibernate/ˈhaɪbəneɪt/v سڕ دەبێ
hiccup/ˈhɪkʌp/n نزگرە، بەرقیچکە، ئیسلک
hide/haɪd/v - n خۆی دەشارێتەوە، خۆی مەلاس دەدا
hiding/ˈhaɪdɪŋ/n خۆشاردنەوە
hiding place/ˈhaɪdɪŋ pleɪs/n حەشارگە
hideous/ˈhɪdiəs/adj ناشرین
hieroglyph/ˈhaɪərəglɪf/n ڕێنوسی هیرۆگلافی
high/haɪ/adj- adv - n بەرز
high jump/n بازدانی بەرز
high school/n ئامادەیی
highland/ˈhaɪlənd/adj بان
highlight/ˈhaɪlaɪt/n - v خاڵی بنچینەیی باسەکە
high minded/adj ئاکار بەرز، ڕەوشت بەرز
high way/ˈhaɪweɪ/n ڕێگای گشتی
highwayman/ˈhaɪweɪmən/n جەردە، ڕێگر

hearing/ˈhɪərɪŋ/n بیستن
hearsay/ˈhɪəseɪ/n قسەلۆك
heart/hɑ:t/n دڵ
heartache/ˈhɑ:teɪk/n دڵ ئێشە، ژانە دڵ، خەم
heartbeat/ˈhɑ:tbi:t/n دڵە کوتە، دڵ لێدان
heartbreaking/ˈhɑ:tbreɪkɪŋ/adj دڵشکاندن، جەرگبڕ بە سوێ
heart broken/ˈhɑ:tbrəukən/adj دڵشکاو، مات و مەلول
heartburn/ˈhɑ:tbɜ:n/n دڵسوتان
hearten/ˈhɑ:tn/v هانی دەدا
heartless/ˈhɑ:tləs/adj بێ دڵ، دڵرەق
heartily/ˈhɑ:tɪli/adv بە دڵسۆزی
hearty/ˈhɑ:ti/adj راستگۆ
heat/hi:t/n - v گەرمی، گەرم دەکا، گەرمی دەبەخشێ
heat wave/ˈhi:t weɪv/n شەپۆلی/ تەوژمی گەرما
heatedly/ˈhi:tɪdli/adv بەگەرمی، بە هەڵچون
heath/hi:θ/n زەوی بەیار
heathen/adj بت پەرست/ کێوی
heaven/ˈhevn/n ئاسمان، بەهەشت، خودا
heavenly/ˈhevnli/adj ئاسمانیی، ئاینیی
heavily/adj بە قورسی، بە گرانی
heavy/ˈhevi/adj گران، قورس
heavy-rain/ˈhevireɪn/n بارانی زۆر
heavy-weight/ˈheviweɪt/n کێشی قورس
Hebrew/n جولەکە/ زمانی عیبری
heckle/ˈhekl/v قسەی ناخاوتنکەر -دواندەر- دەبڕێ بەقسەی بێرێز و دژوار
hectic/ˈhektɪk/adj سەرقاڵ- پڕئیش سورهەڵگەڕاو
hedge/hedʒ/n پەرژینی دەوەن
hedgehog/ˈhedʒhɒg/n ژیشك، ژوشك
heed/hi:d/v گوێ دەداتێ، گرنگی دەدا بە
heel/hi:l/n پاژنە، قونپانی
heifer/n گۆلك/ گوێرەکە
height/haɪt/n بەرزی
heir/eə(r)/n میراتگر (نێر)
heiress/ˈeərəs/n میراتگر (مێ)
heirloom/ˈeəlu:m/n بۆماوە/میراتی پشتاوپشت
held/held/-hold/v گرتی، بەڕێوەی برد
helicopter/ˈhelɪkɒptə(r)/n هێلیکۆپتەر
hell/hel/n دۆژ، دۆزەخ
hello/həˈləu/interj هەڵاو، چۆنی
helm/helm/n دەسکی سوکانی کەشتی یا بەلەم
helmet/ˈhelmɪt/n کڵاو ئاسن
help/help/v - n یارمەتی، یارمەتی دەدا
helper/ˈhelpə(r)/n پشتگیر، یارمەتیدەر
helpful/ˈhelpfl/adj یارمەتیدەر
helpless/ˈhelpləs/adj داماو، بێ نەوا
hem/hem/n-v رۆخ، لێوار، شەم دەکا، لێواری.. دەدورێتەوە
hemi پێشگرێکە بە واتا (نیو) دێ
hemisphere/ˈheɪmɪsfɪə(r)/n نیوەی گۆی زەوی
hen/hen/n مریشك/مامر
hence/hens/adv لە هەنگەوە
hence forth/ˌhensfɔ:θ/adv لێرەوە، لەمەودوا
hence forward/ˌhensˈfɔ:wəd/adv لەمەوداوا
henchman/ˈhentʃmən/n شاگردی دڵسۆز

harbour/ˈhɑːbə(r)/n بەندەر
hard/hɑːd/adj - adv بەهێز، ڕەق، دژوار– سەخت
hard labour کاری سەخت و دژوار
hard time تەنگانە
hard-hearted/ˈhɑːdhɑːtɪd/adj دڵڕەق
harden/ˈhɑːdn/v سەخت دەبێ، ڕەق دەبێ
hardly/ˈhɑːdli/adv بە زەحمەت، بە دەگمەن
hardy/hɑːdi/adj پتەو– خۆگر
hare/heə(r)/n کەروێشکی کێوی
harm/hɑːm/n – v ئازار، زیان– زیان دەگەیەنێ
harmful/ˈhɑːmfl/adj بەزیان، بە ئازار
harmless/hɑːmləs/adj بێ زیان، بێ ئازار
harmonious/hɑːˈməuniəs/adj گونجاو، سازاو، هارمۆنی
harmonize/ˈhɑːmənaɪz/v دەسازێ– دەگونجێنێ، هارمۆنی دەکا
harmony/ˈhɑːməni/n گونجان–سازان
in harmony with دەسازێ لەگەڵ
harp/hɑːp/n قیسارە
harsh/hæʃ/adj وشك، ڕەق/زبر
harvest/ˈhɑːvɪst/n - v دروێنە/ دروێنە دەکا
harvester/ˈhɑːvɪstə(r)/n دروێنە کار، سەپان–دەرۆاسە
has/hæz/n هەیەتی
has to پێویستە
haste/heɪst/n پەلە، تاودان
make haste/v پەلە دەکا
in a haste بەپەلە
hasten/heɪsn/v خێرا دەکا، پەلە دەکا
hastily/ˈhestɪli/adv بە پەلە، بە خێرایی، بلەز
hasty/ˈheɪsti/adj خێرا، بلەز
hat/hæt/adj شەبقە، کڵاو
hatch/hætʃ/n هەڵدێنێ/کردەبێ
hatchery/ˈhætʃəri/n کورکگە جوجکە هەڵهێن
hate/heɪt/v ڕقی لێدەبێتەوە، حەزی لێناکا
hateful/ˈheɪtfl/adj دزێو، ڕق هەڵگر، دڵرەش
hatred/ˈheɪtrɪd/n قین، ڕق
have/hæv/n هەمە/هەیانە
have to/ˈhaf tə/modal پێویستە
have a baby دەزێ
haven't نیەتی
hawk/hɔːk/n باز، داڵ
hay/heɪ/n کا، پووش، قەسەر
hay fever/n پووشە تا
hazard/ˈhæzəd/n - v سامناکی، سەرسوڕ هێنەر
haze/heɪz/n تەم
hazel/ˈheɪzl/n - adj چاو هەنگوینی/بندق
he/hiː/pers pron ئەو (نێر)
head/hed/n-v سەر،سەرۆك، سەرکردایەتی‌دەکا
head light/ˈhedlaɪt/n ڕوناکی پێشەوەی ئوتومبیل
headline/ˈhedlaɪn/n شادێری ڕۆژنامەو گۆڤار
headmaster/ˌhedˈmɑːstə(r)/n بەڕێوەبەر(پیاو)
headmistress/ˌhedˈmɪstrəs/n بەڕێوەبەر(ژن)
headphones/ˈhedfəunz/n هێدفۆن
headquarters/ˌhedˈkwɔːtəz/n بارەگای گشتی
heal/hiːl/v چاك دەبێتەوە/چاك دەکاتەوە
health/helθ/n تەندروستی– ساخلەمی
healthy/ˈhelθi/adj تەندروستی دروست، ساخ
heap/hiːp/n - v قۆمەت، کۆمەڵ، قۆمەت دەکا
hear/hɪə(r)/v گوێی لێ دەبێ، دەبیستێ

Hh

H-h/eɪtʃ/ پیتی هەشتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
habit/ˈhæbɪt/n تیتاڵ، خوو/دابو نەریت
habitual/həˈbɪtʃuəl/adj ئاسایی، دابی، سروشتی
habituate/həˈbɪtʃueɪt/v ڕادەهێنێ
hack-saw/ˈhæksɔ:/n هەرە، مشاری ئاسنبڕ
had/hæd/v هەیبوو
hail/heɪl/n - v تەرزە- تەرزە- تەرزە دەبارێ- بانگی تاکسی دەکا- ستایشی دەکا، پیا هەڵدەڵێ
hail-stone/ˈheɪlstəʊn/n دەنکە تەرزە
hail-storm/ˈheɪlstɔ:m/n تەرزە لولە، تەرزە باران
hair/heə(r)/n پرچ، موو، دەزووی باریک
hair-breadth/n ئەوەندەی تالە موویەک
hair-dresser/ˈheədresə(r)/n سەرتاش
hair-cut/ˈheəkʌt/n سەرتاشین
hairy/ˈheəri/adj قژن- پرچ زۆر
half/hɑ:f/n - det (pron) نیو، نیوە
half brother/n زڕبرا
half sister/n زڕ خوشک
half time/n پشو، نیوە کار، نیوکات
hall/hɔ:l/n هۆڵ، ژووری گشتی
hallo/interj چۆنی، کوی
halt/hɔ:lt, hɒlt/n دەوەستێ، دەوەستێنێ
haltingly/ˈhɔ:tɪŋli/adv بەنیگەرانی
halve/hɑ:v/v دووکەرت دەکا
halves/ˈhɑ:vɪz/n نیوەکانی (شتێک)
ham/hæm/n ڕانە بەراز- گۆشتی ڕانی بەراز
hammer/ˈhæmə(r)/n - v چەکووش
hammer and sickle چەکوچ و داس (هێمای کۆمۆنیزم)
hand/hænd/n - v دەست، بە دەست دەیداتێ
handbag/ˈhændbæg/n جانتای دەست
handbook/ˈhændbʊk/n دەفتەر، یارمەتیدەر
handful/ˈhændfl/n ژمارەیەکی کەم
handicap/ˈhændikæp/n کۆسپ، کەم ئەندام
handicapped/ˈhændikæpt/adj پەککەوتە
handicraft/ˈhændikrɑ:ft/n پیشە- دەستکرد
handiwork/ˈhændiwɜ:k/adj پیشەی دەستی- دەستی
handkerchief/ˈhæŋkətʃɪf/n دەستەسڕ
handle/ˈhændl/n - v چارەی دەکا، مامەڵە، دەسك
handlebar/ˈhændlbɑ:(r)/n سوکانی بایسکل
handsome/ˈhænsəm/adj کۆك، ڕێك و پێك
handwriting/ˈhændraɪtɪŋ/n دەستنووسی
handy/ˈhændi/adj دەست ڕەنگین
hang/hæŋ/v هەڵدەواسێ- دەخنکێنێ
hang about بێکارو کاسبی- ئەم سەرو ئەوسەر دەکا
hangman/ˈhæŋmən/n جەلاد، لە سێدارەدەر-خەڵك خنکێن
hangar/ˈhæŋə(r)/n ساباتی فڕۆکە وەستان
hanger/ˈhæŋə(r)/n ڕستەی جلك/سنگ
hanging/ˈhæŋɪŋ/n هەڵواسین- خنکاندن
hangings/ˈhæŋɪŋz/n پەردە
haphazard/hæpˈhæzəd/adj کوێرانە- لابەلا- هەرەمەکی
happen/ˈhæpən/v ڕوودەدا/دەقەومێ
happening/ˈhæpənɪŋ/n قەومان ڕووداو، ڕوودان
happiness/ˈhæpɪnəs/n خۆشی، شادی
happy/ˈhæpi/adj کامەران، شاد، کەیف خۆش

ground floor/n ژێرخان- ژێرەوە
groundless/ˈgraʊndləs/adj بێ بنەچە
group/gru:p/n-v کۆمەڵ، پۆلێن دەکا
grow/grəʊ/v گەشەدەکا
grown-up/ˈgrəʊn ʌp/n گەیبو، پێگەییو/ زەلام
growth/grəʊθ/n گەشە
grumble/ˈgrʌmbl/v - n بۆلە بۆل، بۆلە بۆل دەکا
guarantee/ˌgærənˈti:/n گەرەنتی، متمانە
guarantor/ˌgærənˈtɔ:(r)/n متمانە پێکراو، متمانەدەر
guard/gɑ:d/v-n ئێشککگری، پاسەوانی/ پاسەوانی دەکا
guardian/ˈgɑ:diən/n پاسەوان، ئێشککگر
guerilla/gəˈrɪlə, geˈrɪlə/n گەریلا، پێشمەرگە
guerilla war شەڕی پارتیزانی
guess/ges/v - n دەخەمڵێنێ، دەقەبلێنێ وازەن دەبا، گومان وادەبا/خەملاندن، زەن
guest/gest/n میوان
guidance/ˈgaɪdns/n رابەری، ڕێ نیشاندەری
guide/gaɪd/n - v رابەر/رابەری دەکا
guided/ˈgaɪdɪd/adj ئاراستە کراو
guided composition دارشتنی ئاراستەکراو
guided missile موشەکی ئاراستەکراو
guild/gɪld/n یەکێتی
guillotine/ˈgɪləti:n/n سێدارە/ئامێری لەسەردان/قەنارە
guilt/gɪlt/n گوناه- تاوان
guilty/ˈgɪlti/adj گوناهبار
guinea/ˈgɪni/n جونیە
guitar/gɪˈtɑ:(r)/n گیتار
gulf/gʌlf/n کەنداو
gum/gʌm/n بنێشت/کەتیرە
gun/gʌn/n - v تفەنگ/چەك
gun-boat/ˈgʌnbəʊt/n بەلەمی جەنگی
gun-down بەگولله کوژراو
gun-powder/ˈgʌnpaʊdə(r)/n باروت
gun-smith/n چەکساز
gutter/ˈgʌtə(r)/n زێراب
guy/ ١-کەس ٢-پەت، گوریس
gymnasium/dʒɪmˈneɪziəm/n وەرزشگە/ یانەی تەندروستی
gymnast/ˈdʒɪmnæst/n جمناسکباز
gymnastic/dʒɪmˈnæstɪk/n جیمناستیکی
gymnastics/dʒɪmˈnæstɪks/n زانستی جمناستیکی
gypsy/n قەرەج

graph/græf, grɑ:f/n گراف–هێلکاری
graphic/ˈgræfɪk/adj هێلکاریانە
graphite/ˈgræfaɪt/n گرافیت
grasp/grɑ:sp/v دەگرێ
grass/grɑ:s/n گیا، پووش
grass-hopper/ˈgrɑ:shɒpə(r)/n کوللەی بچووك
grass-roots/n رەگ، بنەرەت
grassy/ˈgrɑ:si/adj مێرگ
grateful/ˈgreɪtfl/adj سوپاسگوزار
gratification/ˌgrætɪfɪˈkeɪʃn/n قایل کردن، تێرکردن
gratify/ˈgrætɪfaɪ/v قایل دەکا، تێردەکا
gratis/ˈgrætɪs/adv بەخۆرایی/بەلاش
gratitude/ˈgrætɪtju:d/n سوپاسگوزاری/ پێزانین
grave/greɪv/n - adj گۆڕ، گرنگ
gravestone/ˈgreɪvstəʊn/n کێل
graveyard/ˈgreɪvjɑ:d/n قەبرستان، گۆرستان
gravitate/ˈgrævɪteɪt/v رادەکێشرێت دەکێشێ بۆ
gravy/ˈgreɪvi/n گۆشتاو
graze/greɪz/n ١– دەلەوەڕێنێ ٢– دەڕووشێنێ
grease/gri:s/n - v گریس، چەور، رۆن چەوری‌دەکا
greasy/ˈgri:si/adj چەور/چەورکراو
great/greɪt/adj مەزن، گەورە
great-grandfather /ˈgreɪtˌgrænfɑ:ðə(r)/n باپیرە گەورە
great-grandmother /ˈgreɪtˌgrænmʌðə(r)/n داپیرەگەورە
great-granddaughter کچی نەوە
great-grandson کوڕی نەوە
Greece/n یۆنان
greed/gri:d/n چلێسی، چاوچنۆکی
greedily/adv چاوچنۆکانە
greedy/ˈgri:di/adj چلێس، چاوچنۆك
Greek/gri:k/n زمانی، گەلی یۆنانی
green/gri:n/adj - n سەوز، کەسك
greengrocer/ˈgri:ngrəʊsə(r)/n سەوزە فرۆش/ تەرەفرۆش
greenhouse/ˈgri:nhaʊs/n خانوی شوشە بۆ کشتوکاڵ
greet/gri:t/v سڵاو دەکا
greeting/ˈgri:tɪŋ/n سڵاوکردن
grenade/grəˈneɪd/n نارنجۆك
grew/gru:/v گەشەکردن
grey/greɪ/adj رەساسی، خۆڵەمێشی
grief/gri:f/n خەم، پەژارە
grievance/ˈgri:vns/n سکاڵا
grieve/gri:v/v ئازار دەدا، خەم دەچێژێ
grievous/ˈgri:vəs/adj بەسوێ، بەئازار
grill/grɪl/n - v برژاو، برژێن– تکەو کەباب/دەبرژێنێ
mixed grill برژاوی تێکەڵ
grim/grɪm/adj مۆن، مۆڕ
grin/grɪn/v زەردەخەنە دەکا– بزەی دێتێ
grind/graɪnd/v دەهاڕێ، ددانی جیڕ دەکا
grip/grɪp/v - n دەیگرێ/گرتن، جانتا
groan/grəʊn/v دەناڵێنێ/ناڵین
grocer/ˈgrəʊsə(r)/n بەقاڵ
grocery/ˈgrəʊsəri/n دوکانی بەقاڵی
groom/gru:m/n ١– زاوا ٢– ئەسپەوان
groove/gru:v/n کەندەلە
gross/grəʊs/adj گرۆس، دەستە/دە
grossly/adj بە ئاشکرا
grotto/ˈgrɒtəʊ/n ئەشکەوت
ground/graʊnd/n زەوی/هاڕراو

glue/glu:/n کەتیرە، چرك
go/gəʊ/v دەڕوا
go ahead/v لەسەری دەڕوا– دەستدەکا
go away/v کۆچ دەکا
go back on/v پەشیمان دەبێتەوە، بەڵێن دەشکێنێ
go by/v بەسەر دەچێ– گوێڕایەڵ دەبێ
go off دەردەپەڕێ
go on لەسەری دەڕوا
go out دەکوژێتەوە
go through تەواو دەکا، دەپشکنێ
go together سەر بە هەمان کۆمەڵە
go up/v سەردەکەوێ
goal/gəʊl/n گۆڵ، ئامانج
goalkeeper/ˈgəʊlki:pə(r)/n گۆڵچی
goat/gəʊt/n بزن
god/gɒd/n خوداوەند، بت
God/gɒd/n خودا، پەروەردگار
goddess/ˈgɒdes, ˈgɒdəs/n خواژن (ئەفسانە) ئەو خوداوەندانەی ڕەگەزی مێینەیان دراوەتە پاڵ
gold/gəʊld/n زێڕ
goldsmith/ˈgəʊldsmɪθ/n زێڕینگەر
golden/ˈgəʊldən/adj زێڕین
golf/gɒlf/n گۆلف
good/gʊd/adj باش، چاك
for good بێ گەڕانەوە، هەتاهەتایێ
good bye/ˌgʊdˈbaɪ/interj خوات لەگەڵ
goods/gʊdz/n کەلوپەل، شت و مەك
good will/ˌgʊdˈwɪl/n نیازی پاك، نیازی چاك
goose/gu:s/n قاز
gorilla/gəˈrɪlə/n گۆریلا
gory/ˈgɔ:ri/adj خوێناوی، خەڵتانی خوێن
gosling/ˈgɒzlɪŋ/n بێچوەقاز
gospel/ˈgɒspl/n ئینجیل
gossip/ˈgɒsɪp/n قسەلۆك، گۆت گۆتۆك
govern/ˈgʌvn/v بەڕێوە دەبا، فەرمانڕەوا دەکا
government/ˈgʌvənmənt/n حکومەت، کارگێڕی، میری
governor/ˈgʌvənə(r)/n پارێزگار، کارگێڕ، میر
governorate/ˈgʌvənəreɪt/n پارێزگا
gown/gaʊn/n بەرگی نوستن
grab/græb/v دەرفێنێ/دەگرێ
grace/greɪs/n لەش سووکی
graceful/ˈgreɪsfl/adj شۆخ و شەنگ، نازدار
gracious/ˈgreɪʃəs/adj میهرەبان، بەخشندە
gradation/grəˈdeɪʃn/n پلەکردن
grade/greɪd/n پلە، پۆل
gradual/ˈgrædʒuəl/adj وردە وردە
graduate/ˈgrædʒueɪt/v دەردەچێ
graduate/ˈgrædʒuət/n دەرچوو
graft/grɑ:ft/n موتوربە دەکا
grain/greɪn/n تۆو/دانەوێڵە
gram/græm/n گرام
grammar/ˈgræmə(r)/n ڕێزمان
grammarian/grəˈmeəriən/n ڕێزمان ناس
grammatical/grəˈmætɪkl/adj ڕێزمانیی
grand/grænd/adj - n گەورە
grand-child/ˈgræntʃaɪld/n کوڕەزا/کچەزا
grandfather/ˈgrænfɑ:ðə(r)/n باپیر
granddaughter/ˈgrændɔ:tə(r)/n کچەزا
grandmother/ˈgrænmʌðə(r)/n داپیر
grandparent/grænpeərənt/n باپیر و داپیر
grandson/ˈgrænsʌn/n کوڕەزا، نەوە
grant/grɑ:nt/v-n دەبەخشێ، بە خشش
grape/greɪp/n ترێ
grape-sugar/n شەکری ترێ

get round/v خۆی لێ دەپارێزێ
get the sack/v لە کار دەری دەکەن
شاپی دەدەن، قاوی دەدەن
get through/v دەگوزەرێت، تێ دەپەڕێ
get together/v کۆ دەبێتەوە
get up/v (لە خەو) هەڵدەستێ
واکادێ، هەڵدەستێتە سەرپێ
geyser/ˈgi:zə(r)/n گیزەر، کوڵێنەر
ghost/gəust/n خێو، تارمایی
giant/ˈdʒaɪənt/n زەبەلاح،
کەتە، کەڵەگەت، دێو
gibber/ˈdʒɪbə(r)/v وڕێنە دەکا
gibberish/ˈdʒɪbərɪʃ/n وڕێنە
giddy/ˈgɪdi/adj سەری دەسوڕێ،
گێژدەبێ
gift/gɪft/n - v خەڵات، دیاری، دەبەخشێ
gifted/ˈgɪftɪd/adj بەهرەمەند
gig/gɪg/n نمایشی مۆسیقی
giggle/ˈgɪgl/v - n قاقای پێکەنینی دێ،
قاقای پێکەنین
gild/gɪld/v ئاوەزێر، ئاوزێر دەکا،
ڕووپۆش زێڕ دەکا
gill/gɪl/n ١-ئەوزن، کەوانەی ڕیشە دار،
ئەندامی هەناسەی ماسی ٢-پێوەری شلە
gilt/gɪlt/n ئاوەزێر، ڕووپۆش زێڕ
gimmick/ˈgɪmɪk/n فێڵی سەرنج ڕاکێش
gin/dʒɪn/n مەشروبی جین- ئارەقی جین
ginger/ˈdʒɪndʒə(r)/n ئاوی
زەنجەفیل، تام زەنجەفیل
gipsy/n قەرەچ- دۆم
giraffe/dʒəˈrɑ:f/n زەرافە
girl/gɜ:l/n کچ، کیژ، دۆت
gist/dʒɪst/n پوختە، کرۆک
give/gɪv/v دەدا، دەبەخشێ
give in/v خۆی بە دەستەوە دەدا،
بە چۆک دادێ

give up/v وازدێنێ
give and take/n بدەو بگرە
given name/n یەکەم ناوی کەس
glacier/ˈglæsiə(r)/n سەهۆڵە ڕووبار
glad/glæd/adj ئاسودە، شاد، بەختەوەر
glamorous/ˈglæmərəs/adj دڵرفێن
glamour/ˈglæmə(r)/n دڵرفێنی
glance/glɑ:ns/v- n نیگا، چاوی پێدادەخشێنێ
gland/glænd/n گەدە
glare/gleə(r)/n دەدرەوشێنەوە
glaring/ˈgleərɪŋ/adj درەوشاوە
glasses/ˈglɑ:sɪz/n چاویلکە، عەینەك
glass-house/ˈglɑ:shaus/n جامخانە،
شوشەبەند
gleam/gli:m/n دەدرەوشێتەوە
gleefully/ˈgli:fəli/adv بە ئاسودەیی
glen/glen/n دۆڵێکی-شیوێکی-تەنگ
glib/glɪb/n زمان شیرین- سەرپێیی
glide/glaɪd/v - n دەخلیسکێ
glider/ˈglaɪdə(r)/n فڕۆکەی چارۆکەدار
glimmer/ˈglɪmə(r)/v چەخماخە،
بریسکە دەدا
glimpse/glɪmps/n-v ئاماژە، نیگا/
سەرنج، سەرنج دەدا
glitter/ˈglɪtə(r)/v دەبریسکێتەوە، بریسك
global/ˈgləubl/adj جیهانیی، سەراپاگیر
globe/gləub/n گۆی زەوی، تۆپ
globilization/adj جیهانگەرایی
gloomy/ˈglu:mi/adj پەست، تاریك
glorify/ˈglɔ:rɪfaɪ/v شکۆداری دەکا
glorious/ˈglɔ:riəs/adj شکۆدار، سەربەرز
glory/ˈglɔ:ri/n شکۆمەندی، سەربەرزی،
سەرفرازی
glossary/ˈglɒsəri/n فەرهەنگۆك
glove/glʌv/n دەستکێش، دەستەوانە
glow/glu:/v دەدرەوشێتەوە

(لە ڕێزمان)، نێرومێ

gene/dʒiːn/n جیین، بۆماوە

general/ˈdʒenrəl/adj – n ژەنیڕاڵ، گشتی

general federation یەکێتی گشتی

generality/ˌdʒenəˈræləti/n گشتێتی

generalize/ˈdʒenrəlaɪz/v بە گشتی کردن

generally/ˈdʒenrəli/adv بەگشتی

generate/ˈdʒenəreɪt/v دروست دەکا، کارەبا دروست دەکا

generation/ˌdʒenəˈreɪʃn/n وەچە، نەوە

generator/ˈdʒenəreɪtə(r)/n جێنیرەیتەر، موەلیدە کارەبا دروست کەر– تەزوی کارەبا بەخش

generic/dʒəˈnerɪk/adj رەگەزیی

generosity/ˌdʒenəˈrɒsəti/n بەخشندەیی، مەردی، بەدڵی

generous/ˈdʒenərəs/adj بەخشندە، مێر، پارە بەخش، بە دڵ

genesis/ˈdʒenəsɪs/n ئافەریدەیی، ئافراندن

genetics/dʒəˈnetɪks/n بۆماوە زانی

genial/ˈdʒiːniəl/adj ڕووخۆش

genie/ˈdʒiːni/n دێو، جنۆکە، دێوە زمە

genitals/ˈdʒenɪtlz/n ئەندامی زاوزێی دەرەوە

genitive/ˈdʒenətɪv/n دراوە پاڵی، خاوەنی

genius/ˈdʒiːniəs/n بلیمەت، بەهرەمەند

genocide/ˈdʒenəsaɪd/n ڕەشەکوژی، کۆمەڵکوژی

genre/ˈʒɑːnrə/n ژانری ئەدەبی

genteel/dʒenˈtiːl/adj بەرێز، ڕێزدار

gentleness/ˈdʒentlnəs/n نیانی، ڕووخۆشی

gently/ˈdʒentli/adv بە ڕووخۆشی

genuine/ˈdʒenjuɪn/adj ڕەسەن، ڕاستگۆ

genus/ˈdʒiːnəs/n ڕەگەز، جۆر

geographical/ˌdʒiːəˈgræfɪkl/adj جیوگرافیی– جیوگرافیایی

geography/dʒiˈɒgrəfi/n جوگرافیا

geology/dʒiˈɒlədʒi/n زەوی‌زانی

geologist/dʒiˈɒlədʒɪst/n زەوی ناس

geometrical/ˌdʒiːəˈmetrɪkl/adj ئەندازەیی

geometry/dʒiˈɒmətri/n ئەندازەزانی

geriatrics/n چارەسەری پزیشکی پیران/ بەساڵاچوان

germ/dʒɜːm/n میکرۆب

germicide/ˈdʒɜːmɪsaɪd/n میکرۆبکوژ

germinate/ˈdʒɜːmɪneɪt/v دەڕوێت، دەڕوێنێت، تۆو دەڕوێنێ

gerund/ˈdʒerənd/n چاوگ (شێوەی ing)

gesture/ˈdʒestʃə(r)/n-v ئاماژە، جووڵە ، نیشانە، ئاماژە دەکا

get/get/v دەستی دەکەوێ، تێ دەگا، دەگاتێ، هەیەتی، سوار دەبێ، ئامادە دەکا، دەرفەتی بۆ ڕێک دەکەوێ

get about/v زۆر گەشت دەکا

get ahead/v پێش دەکەوێ

get at/v ڕەخنەی لێ دەگرێ

get away with/v ڕزگاری دەبێ، دەرباز دەبێ لە

get in/v دەچێتە ژوورەوە

get off/v دادەبەزێ، دێتە خوارێ

get on/v لە سەری دەڕوا، بەردەوام دەبێ

get out/v دەچێتە دەرەوە، دەڕوا، ئۆغر دەکا

get over/v زاڵ دەبێ، چاك دەبێتەوە لە

get rid of/v لێی ڕزگار دەبێ، لەکۆڵ خۆی دەکاتەوە

Gg

G-g/dʒi:/ پیتی حەوتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
gab دیاری- خەڵات
gad/gæd/v گەشت دەکا- دەچێتە دەرەوە بۆ رابواردن و خۆشی و کەیف و سەیف
gadfly/ˈgædflaɪ/n مێشەکەر
gadget/ˈgæfʒɪt/n ئامرازێکی بچوک
gag/n دەمامك/دەمگر
gaggle/n کۆمەڵێکی گێرە شێوێن
gaily/ˈgeɪli/adv بە شادی، بە خۆشی
gain/geɪn/n - v بەدەست دێنێ، قازانج دەکا، سوود
gainful/ˈgeɪnfl/n سوود بەخش
gait/geɪt/n شێوەی رۆیشتنی مرۆڤ
galaxy/ˈgæləksi/n گالاکسی- هەسارە...
gale/geɪl/n با هۆز، زریان
gall/gɔ:l/n بریندی پێست/دەمرەقی
gallant/ˈgælənt/adj ئازا، جەسور
gallantry/ˈgæləntri/n جوامێری، پیاوەتی
gallery/ˈgæləri/n گەلەری
gallon/ˈgælən/n گالۆن
gallop/ˈgæləp/v - n غاردانی ئەسپ، غاردەدا
gallows/ˈgæləuz/n سێدارە
gamble/ˈgæmbl/v- n قوماردەکا/قومار
gambler/ˈgæmblə(r)/n قوماربان، قومارچی
gambling/ˈgæmblɪŋ/n قومارکردن
game/geɪm/n گەمە، رازی، رابواردن، راو، فێڵ
give the game away نهێنی ئاشکرادەکا
gander/ˈgændə(r)/n نێرەی قاز
gang/gæŋ/n چەتە
gangster/ˈgæŋstə(r)/n ئەندامی چەتە/ پیاوی چەتە
gap/gæp/n کون، کەلێن/ بۆشاییە
garage/ˈgærɑ:ʒ/n گەراج
garbage/n ١-گلێش- زبل٢-قسەی قۆر
garden/ˈgɑ:dn/n - v باخچە، باخچەی گشتی، باغەوانی دەکا
gargle/ˈgɑ:gl/v غەرغەرە دەکا
garlic/ˈgɑ:lɪk/n سیر
garment/ˈgɑ:mənt/n جل
garrison/ˈgærɪsn/n حامیە/پاسەوانی شار
gas/n گاز، غاز، بەنزین
gas station/n وێستگەی بەنزین و گاز
gasoline/n گازۆلین، گازوایل
gate/geɪt/n دەرگای دەرەوە، دەرگای سەرەکی(ماڵ)
gateau/ˈgætəu/n گاتۆ، شیرینی رازاوە
gather/ˈgæðə(r)/v کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە، تێ دەگا
gathering/ˈgæðərɪŋ/n کۆبوونەوە، حەشامەت، ئاپۆرە
gauge/geɪdʒ/n - v پێوەر، دەپێوێ
gaunt/gɔ:nt/adj رەق و رووت، رووتەڵە- ریزیلە، زۆر لاواز
gauze/gɔ:z/n شاش
gay/geɪ/adj نێربازی (شان)، شاد، قۆشمەچی
gaze/geɪz/v چاوی تێ دەبڕێ، تێ رادەمێنێ، بە دیقەت تەماشا دەکا
gear/gɪə(r)/n گێڕ، کەلوپەل، ئامێر
gee/dʒi:/interj دەربڕینی خۆشی و سەرسوڕمان
geese/gi:s/: goose/n قاز
gel/dʒel/n شاو- شل
gem/dʒem/n گەوهەر
gender/ˈdʒendə(r)/n رەگەز- زایەند

furtive/ˈfɜːtɪv/adj نهێنی، شاراوه

fury/ˈfjʊəri/n شێتگیری، زۆر توڕەیی

fuse/fjuːz/n - v ١- فتیلەی بۆمب
٢- تەقێنەر٣- فیوز
٤- ئاوێتە دەبێ، تێکەڵ دەبێ، دەچنە ناو یەك
٥- فیوز، کارەبا دەکوژێتەوە

fuselage/ˈfjuːzəlɑːʒ/n
بەشە سەرەکییەکانی فڕۆکە
(بێجگە لە کلێر، باڵەکان و کلك)

fusion/ˈfjuːʒn/n چوونە ناو یەك، ئاوێتەبوون

fuss/fʌs/n - v ١-هەراوهۆریا، هەڵا، شەڕو توڕەیی ٢- نیگەرانی دروست دەکا
٣- زێدەڕۆیی دەکا

fussy/ˈfʌsi/adj ١- بە وردە، دژوار
٢- زێدە

futile/ˈfjuːtaɪl/adj بێهودە، بێئاکام، نەزۆك

futility/fjuːˈtɪləti/n نەزۆکی، بێ ئاکامی

future/ˈfjuːtʃə(r)/n داهاتوو- ئاینده

for the future لە مەودوا

in future لە داهاتوو، لە ئاینده

fuzzy/ˈfʌzi/adj لێڵ

FYI بۆ زانیاریت

frustration/frʌˈstreɪʃn/n بێ ئومێدی

fry/fraɪ/n سوورنەکاتەوە

frying pan/n تاوە

fudge/fʌdʒ/n ١- حەلوا، شیرنەمەنی
٢- ناراستەوخۆ هەندێ شت دەڵێ

fuel/ˈfju:əl/n-v ١- سوتەمەنی
٢- بەگەڕ دەخا ، گڕ دەگرێ

fugitive/ˈfju:dʒətɪv/n هەڵاتوو لە دادگا، ڕاکردوو

fulfill/fʊlˈfɪl/v ١- جێبەجێ دەکا
٢- دەهێنێتە دی ٣- ڕادەپەڕێنێ ٤-ڕازی دەبێ

full/fʊl/adj ١- پڕ٢- تێر
٣- جمەی دێ، ڕاستەوخۆ

in full بەتەواوی

in full swing لە لوتکەی هەرەتی، چالاکی

full-blown/adj تەواو پەرەسەندو، گەشەکردوو

full-moon/n مانگی چواردە
مانگ شێوەی بازنە وەردەگرێ

full stop/n خاڵ، نوقتە

full-time/adj -n تەواوی ڕۆژ/کۆتایی

fully/ˈfʊli/adv بەتەواوی

fumble/ˈfʌmbl/v دەگەڕێ
لە گیرفانی دەگەڕێ

fume/fju:m/v هەست بەتوڕەیی دەکا، دەورووژێ

fumes/fjumz/n دوکەڵ- گازی خنکێنەر

fun/fʌn/n ڕابواردن

make fun of پێی ڕادەبوێرێ، گاڵتەی پێدەکا ...

function/ˈfʌŋkʃn/n – v ١- ئەرك
٢- ڕووداوی گرنگ ٣- پۆست
٤- کاردەکا، ئەرکی .. وایە

functional/ˈfʌŋkʃənl/adj کرداری، کاریی

function key/n کلیلی فەرمان

fund/fʌnd/n - v ١- پارەی کۆکراوە بۆ مەبەستێ ٢- پارەی هەڵگیراو لە بانق
٣- پارە دەدا، پارە لە ... خەرج دەکا

fundamental/ˌfʌndəˈmentl/adj
بنچینەیی، بنەرەتی/ بونیادگەری

fundamentally/adv بنەڕەتیانە، لە بنەرەتەوە

fundamentalism
/ˌfʌndəˈmentəlɪzəm/n
بنەچەگەری/ بونیادگەری
ڕێو ڕەسمی بە خاك سپاردن

funeral/ˈfju:nərəl/n
ڕێو ڕەسمی بە خاك سپاردن

fungi/ˈfʌŋgi, -gaɪ, ˈfʌndʒaɪ/n کەڕوو

fungus/ˈfʌŋgəs/n قارچك

funnel/ˈfʌnl/n ١- ڕوحەتی، ئەوت پاڵێو
٢- دوکەڵکێش

funny/ˈfʌni/adj ١- پێکەنین هێنەر
٢- سەیر و نائاسایی٢- ڕوخۆش

fur/fɜ:(r)/n فەرو، کوڵك

furious/ˈfjʊəriəs/adj تورە، هارو هیج- توند، ڕەق

furnace/ˈfɜ:nɪs/n فڕنی، تەنوور

furnish/ˈfɜ:nɪʃ/v کەلوپەل لەناو ماڵ دادەنێ، ڕێك دەخا

furnished/adj بە کەلوپەل، ڕایەخراو

furnishings/n کەلوپەل، مافور، ڕایەخ ..

furniture/ˈfɜ:nɪtʃə(r)/n کەلوپەل

furrow/ˈfʌrəʊ/n ١- هێڵی ناو کێڵگە- جۆگە-خەت ٢- لۆچ، لۆچی

further/ˈfɜ:ðə(r)/adj-adv ١- دوورتر
٢- زێدە ٣- زیاتر

further more/adv ئەمەش زیاتر، وێرای ئەمەش

further education/n فێرکردنی زێدە
فێرکردنی ئەو کەسانەی خوێندنیان بەجێ هێشتوە

furthest/ˈfɜ:ðɪst/adj - adv دوورترین

freighter/ˈfreɪtə(r)/n کەشتی یان فڕۆکەی بار هەڵگر

French/frentʃ/n فەرەنسی

frenzy/ˈfrenzi/n ١- هەژین- هەڵچون ٢- شێتگیی، کێوی و هەڵچو

frequency/ˈfri:kwənsi/n ١- چەند پات بوونەوە ٢- دوبارە بوونەوەی ئاسایی ٣- لەرە

frequent/ˈfri:kwənt/adj زۆر ڕودەدا، دوپات، زۆر

frequent/v زۆر دەچێتە جێیەك

fresh/freʃ/adj ١- سازگار، زوڵاڵ ٢- نوێ- جیاواز٣- تازە ٤- هەساوە ٥- زۆر سارد ٦- لە قوتو نەبێ

freshen/ˈfreʃn/v ١-پاقژەکا، گیانی وەبەردێختەوە ٢- توند دەبێ٣- خۆی دەشوا

fresher: freshman/n قوتابی قۆناغی یەکەم لە زانکۆ

fret/fret/v نیگەران دەبێ

friction/ˈfrɪkʃn/n ١- لێکخشاندن ٢- ناکۆکی

Friday/ˈfraɪdeɪ/n ڕۆژی هەینی

fridge/frɪdʒ/n ئاوساردکەر، ئاو تەزێنەر بەفرگر

friend/frend/n برادەر، لایەنگر

friendless/ˈfrendləs/n بێ برادەر/بێ‌ڕوو

friendly/ˈfrendli/n-adj ڕووخۆش، خۆشەویست، ڕێك

friendship/ˈfrendʃɪp/n هاوڕێیەتی، برادەرایەتی

fright/fraɪt/n ترس، تۆقین

frighten/ˈfraɪtn/v دەتۆقێنێ

frightening/ˈfraɪtnɪŋ/adj تۆقێنەر

frightful/ˈfraɪtfl/adj زۆر خراپ، زۆر، زۆر مەزن- ترسێنەر

frigid/ˈfrɪdʒɪd/adj ئافرەتێکی ساردە لە ڕوی سێکسیەوە/ ساردو سڕ

frill/frɪl/n ١- لێواری کراس ٢- ڕازاوە- ناپێویست بەڵام بەردڵ

fringe/frɪndʒ/n ١- پەرچەم- قاقوڵ ٢- دەممەنی ڕازاوە ٣- لێوار، دەرەوەی...

frisk/frɪsk/v ١-دەگەڕێ- دەپشکنێ ٢-هەڵبەزو دابەز دەکا

fritter/ˈfrɪtə(r)/v بەفیڕۆ دەدات (کات و پارە)

frivolity/frɪˈvɒləti/n بێهودەیی، گەمژەیی، ڕەفتاری ئاریك

frizzy/ˈfrɪzi/adj پرچ لوول

frock/frɒk/n کراس، فوستان/ ڕۆب

frog/frɒg/n بۆق

frogman/ˈfrɔ:gmən/n مەلەوان، ژێر دەریا کەر

from/frəm/prop لە

front/frʌnt/n پێشەوەی، پێش، بەرەی جەنگ- گۆرەپان

frontal/ˈfrʌntl/adj لە پێشەوە

frontier/ˈfrʌntɪə(r)/n سنوور، توخوب

frost/frɒst/n کڕێوە، زۆر سارد

frosting/ˈfrɒstɪŋ/n بەستن، زوقم

froth/ˈfrɒθ/n - v ١- بلق، کەف ٢- کەف و چەوری سەرچێشت (لە کاتی کوڵان) ٣- کەف دەکا، لیك دەکا

frown/fraʊn/n گرژبوون،مۆن،خۆمۆن کردن

frozen/frəʊˈzən/v بەستو، تەزیو

fruit/fru:t/n ١-مێوە ٢-بەرهەمی میوە ٣- بەروبوم

fruitful/ˈfru:tfl/adj بەرهەمدار، ئاکامدار

fruitless/ˈfru:tləs/adj بێ بەر، نەزۆك، بێ ئاکام

frustrate/frʌˈstreɪt/v ١- لێ ئاگەڕێ- بێ ئومێدی دەکا ٢- دادەمرکێنێ

frustrated/adj بێ ئومێد

دەتەقێتەوە

لە تووڕەیی یا دەتەقێتەوە

٢- نیگەران و دەمارگیر، تووڕە

fray/freɪ/v شاو ، پەرش و بڵاو

freak/friːk/n ١-ڕووداوێکی کەسێکی سەیر

٢- شەیدا، خەریک- مرۆڵ بۆخۆشی

٣- شاز- نائاسایی

freckle/ˈfrekl/n خاڵ، نیشانە، خوریکەدار

free/friː/adj - v ١- ئازاد

(لە دەرەوەی زیندان، قەفەس)

٢- ئازاد- سەربەخۆ ٣- دوور لە ، بێ

٤- بە خۆرایی، بەلاش ٥- قالا، چۆڵ ، بە تاڵ

٦- نامرۆڵ، سەرقاڵ نەبی

free enterprise/n بازاری ئازاد

free speech/n مافی رادەربڕین

freedom/ˈfriːdəm/n ئازادی، سەربەستی، خۆرزگارکردن

freefone/ˈfriːfəʊn/n تەلەفۆنکردنی بەخۆرا

freelance/ˈfriːlɑːns/n کرێکاری سەربەخۆ

freelance journalist/n رۆژنامەنوسی سەربەخۆ

freely/adv ١- بەئازادی

٢- بەبێ نیگەرانی- خۆهێشتی

freemason/ˈfriːmeɪsn/n فەرمەسۆن

freepost/ˈfriːpəʊst/n پۆستی خۆرایی

freeze/friːz/v ١-دەبەستێ، دەیبەستێ

٢- لەسەرما دەمرێ

٣- پلەی گەرما بەرەو خوارەوەی سفر دەچێ

٤- لە ناکاو لە ترسا بێدەنگ دەبێ- زمان لاڵ دەبێ ٥- نرخ و کرێ دیار دەکا

freeze/n ١- ماوەی بەستان

٢- دیارکردی نرخ وکرێ

freezing-point/n پلەی بەستن

freezer/ˈfriːzə(r)/n فریزەر

freight/freɪt/n ١- گواستنەوەی بار

٢- کەلوپەل

foyer/ˈfɔɪeɪ/n دەروازەی هۆڵ/دیوەخان

fraction/ˈfrækʃn/n ١- بەش٢- کەرت

fracture/ˈfræktʃə(r)/n شکانی ئێسک

fragile/ˈfrædʒaɪl/adj بۆش، زوو دەشکێ، بەترگزەیە

fragment/ˈfrægmənt/n-v

شکان- تەلەزم

پارچە پارچەی ...- پارچە پارچە دەبێ

fragrance/ˈfreɪgrəns/n بۆنی خۆش

fragrant/ˈfreɪgrənt/adj بۆن، بۆنخۆش

frail/freɪl/adj لاواز- رەقەڵە

frailty/ˈfreɪlti/n لاوازی ناکاری فیزیکی

frame/freɪm/n ١- چوار چێوە

٢- چوارچێوەی چاویلکە٣- پەیکەر

frame/v ١- چوارچێوە دادەنێ

٢- دەردەبڕێ ٣- تۆمەی پێوە دەلکێنێ

framework/ˈfreɪmwɜːk/n پەیکەر- چوارچێوە- قالب

franc/fræŋk/n فرەنک-

دراوی فەرەنسی- بەلجیکی و سویسری

franchise/ˈfræntʃaɪz/n

١- مافی بەشداری کردن لەدەنگدان

٢- بریکاری کۆمپانیا ٣-زێدەماف

frank/fræŋk/adj قسە لەروو، راشکاو

frankly/ˈfræŋkli/adv ١- بەراشکاوی

٢- بەراستی، بەدروستی

frantic/ˈfræntɪk/adj ١- نیگەران- پەشێو

٢- هەژیو- بە هەڵپە، سەرقاڵ

fraternal/frəˈtɜːnl/n برایی، برایانە

fratricide/ˈfrætrɪsaɪd/n براکوژی

fraternity/frəˈtɜːnəti/n ١- برایەتی

٢- هاوکاری، پەیوەندی

fraud/frɔːd/n ١- گزی، فێڵ

٢- گزیکار، فێڵباز

fraught/frɔːt/adj ١- پڕە- لە پڕیا

formidable/ˈfɔːmɪdəbl/adj ١- ترسینەر ٢- دژوار
formula/ˈfɔːmjələ/n پێکهاتە- هاوکێشە- فۆرموله، پلان
formulate/ˈfɔːmjuːleɪt/v پیلان دادەنێ، دەربەبڕێ، دادەڕێژێ، شرۆڤە دەکا
forsake/fəˈseɪk/n بەجێ دێلێ، واز لێدێنێ
fort/fɔːt/n قەڵا
forthcoming/ˌfɔːθˈkʌmɪŋ/adj ئایندەی نزیک لەداهاتوی نزیک دەقەومێ یارمەتیدەر، هاریکار
forthright/ˈfɔːθraɪt/adj ئاشکرا، بێ پێچ وپەنا- ڕاست ودروست
forthwith/ˌfɔːθˈwɪθ, -ˈwɪð/adv هەرئێستا، دەست بەجێ، هەنوکە
fortify/ˈfɔːtɪfaɪ/v بەهێز دەکا، شوێنێ خۆی توندەدەکا
fortification/ˌfɔːtɪfɪˌkeɪʃn/n بەهێزکردن، توندکردن
fortnight/ˈfɔːtnaɪt/n دوو هەفتە
fortnightly/ˈfɔːtnaɪtli/adv-adj هەردوو هەفتە جارێ
fortress/ˈfɔːtrəs/n قەڵا
fortunate/ˈfɔːtʃənət/adj خۆش بەخت، بەبەخت
fortunately/adv خۆشبەختانە
fortune/ˈfɔːtʃuːn/n قەدەر، بەخت- چارەنووس، سامان
fortune-teller بەختگرەوە/فالچی
forty/ˈfɔːti/number چل
fortieth/ˈfɔːtiəθ/pron-det-adv چلەم
forum/ˈfɔːrəm/n یانەی گفتوگۆ، کۆڕگە
forward/ˈfɔːwəd/adv بۆ پێشەوە
forward-looking/adj بەرەو داهاتوو، ئایندەیی
forward/adj داهاتوو- ئایندە- پێشکەوتوو- بە ئاست
forward/v دەنێرێ
forwarding address/n ناونیشانی نوێ
forward/n هێرشبەر
fossil/ˈfɒsl/n ١-پاشماوەی گیانەوەر یاخود ڕووەکی بەردبوو ٢-کۆنەخواز
foster/ˈfɒstə(r)/v ١- بەخێوکردنی منداڵی بێ ماڵ وحاڵ- گرتنەخۆی منداڵی بێ ماڵ وحاڵ ٢- هاندەدا
foul/faʊl/adj ١- پیس، ناخۆش، بۆنی لێدێ ٢- ناخۆش، بێ میزاژ ٣- باراناوی، باهۆزاوی، ڕەشەباو تەماوی .. ٤- (زمانێکی) پیسی هەیە، جوێناوی، ناشرین
foul/n ١- فاول (لەیاری)٢- تاوان
foul/v فاول دەکا
found: find/v دۆزیەوە
found/faʊnd/v ١- دادەمەزرێنێ ٢- پێکدێنێ٣- لەسەر بینادەکا
foundation/faʊnˈdeɪʃn/n ١-دامەزراندن ٢-داموده‌زگا ٣- بنەما، شەنگست ٤- بناغە- بنەمای هزری
founder/ˈfaʊndə(r)/n دامەزرێنەر
founder member/n ئەندامی دامەزرێنەر
founder leader/n سەرۆکی دامەزرێنەر ڕابەری دامەزرێنەر
foundry/ˈfaʊndri/n قالب، چوارچێوە تواندنەوە، چوارچێوە وەرگرتن
fountain/ˈfaʊntən/n ١- فوارە٢- کانی
four/fɔː(r)/number چوار
on all fours لە سەر چوارپەل، لەسەر زگ
fourth/ˈfɔːθ/pron - det - adv چوارەم
fourteen/ˌfɔːˈtiːn/number چواردە
fowl/faʊl/n باڵندە، مریشک
fox/fɒks/n ڕێوی
fox-hunting/n ڕاوی ڕێوی- ڕاوە ڕێوی

forceful/ˈfɔ:sfl/adj بە هێز
forceps/ˈfɔ:seps/n ماشەی دکتۆر/گیرە
ford/fɔ:d/n تەنکاو
Fore/n پێشەوە
Fore/adv بەرەو پێشەوە
forearm/ˈfɔ:rɑ:m/n باسك، قۆڵ
foreboding/fɔ:ˈbəʊdɪŋ/n شووم، پێشبینیشەڕ(خراپە)
forecast/ˈfɔ:kɑ:st/v - n پێشبینی دەکا
١- پێشبینی کردن ٢- کەش و هەوا- سەقا
forecourt/ˈfɔ:kɔ:t/n بەردەرگای باڵەخانە
forefinger/ˈfɔ:fɪŋnə(r)/n پەنجەی شایەتمان
forefront/ˈfɔ:frʌnt/n پێشەوە، پێشەنگ
foreground/ˈfɔ:graʊnd/n ١- پێشەوەی (وێنە) ٢- ڕێزی پێشەوە (شوێن)
forehead/ˈfɔ:hed/n نێوچەوان- ناوچەوان
foreign/ˈfɔ:rɪn, ˈfɒrɪn/adj ١- بیانی
٢- دەرەوە ٣- سەیر
foreigner/ˈfɒrənə(r)/n کەسی بیانی- بێگانە
foreign secretary/n وەزیری دەرەوە
foremost/ˈfɔ:məʊst/adj ناسراوترین، گرنگترین
forename/ˈfɔ:neɪm/n ناوی یەکەم، ناوی کەسی
forensic/fəˈrensɪk/n نوژداری
لێکۆڵینەوە لە جەستە بۆ دۆزینەوەی تاوان
forerunner/ˈfɔ:rʌnə(r)/n رابەر، پێشرەو
foresee/fɔ:si:/v پێشبینی دەکا
foresight/fɔ:saɪt/n دووربین
forest/ˈfɒrɪst/n دارستان
forestry/ˈfɒrɪstri/n زانستی دارستان
foretell/fɔ:ˈtel/v پێشبینی دەکا
forever/fərˈevə(r)/adj هەمیشە- هەتاهەتایی
foreword/ˈfɔ:wɜ:d/n پێشەکی
forfeit/ˈfɔ:fɪt/n ١-پێ دەبژێرێ- سزای دەدا ٢-ون دەکا، گوم دەکا، دەدۆڕێنێ
forge/v ١-دەشێوێنێ
٢- پەیوەندی .. دروست دەکا
٣-بەرەو پێش دەجوڵێ
forger/n ساختەکار، تەزویرچی
forgery/ˈfɔ:dʒəri/n شێواندن- ساختەکاری
forget/fəˈget/v لە بیر دەکا- لە بیری نامێنێ
وەبیری نایەتەوە، فەرامۆش دەکا- خۆی لە بیر دەکا
forgive/fəˈgɪv/v لێی دەبورێ، دەیبەخشێ لێیخۆش دەبێ
forgo/fɔ:ˈgəʊ/v وازدێنێ، دەست بەردار دەبێ
fork/fɔ:k/n ١- چەنگەڵ، ژەتاڵ
٢- دووڕیان
forlorn/fəˈlɔ:n/adj ١-کلۆڵ، بێسەرپەرشت ٢-چۆڵ و هۆڵ
form/fɔ:m/n ١- شێوە ٢- شێوەی (کتێب)
٣- فۆرم ٤- پۆڵ ٥- دارشتن
٦- لەش سوکی ٧- تۆماری ئێستا
form/v ١- پێکدێنێ
٢- ئەم شێوەیە وەردەگرێ
formal/ˈfɔ:ml/adj ١- میری- ڕەسمی
٢- زانکۆیی- قوتابخانەیی
formality/fɔ:ˈmæləti/n ڕێ و ڕەسم، شتی هەروا
format/ˈfɔ:mæt/n - v شێوە
formation/fɔ:ˈmeɪʃn/n ١- پێکهێنان
٢- کۆمەڵەیەك
formative/ˈfɔ:mətɪv/adj کاریگەرێکی زۆری هەیە
former/ˈfɔ:mə(r)/adj ١- پێشوو
٢- یەکەم لە
formerly/adv لە رابردوو

foil/fɔɪl/v وادەكا فەشەل بێنێ- ئامێلێ كارەكە تەواو بكا

foist/fɔɪst/v زۆری لێدەكا كە كارێ بكەی بەدڵت نەبێ/ هەڵیدەخەڵەتێنێ

fold/fəʊld/v - n ١- دەچەمێنێتەوە ٢- دەچێتە ناو يەك ٣- ڕادەگرێ، دادەخا ٤- چەماوە، قۆپاوە

folder/ˈfəʊldə(r)/n ١- كاغەز هەڵگر ٢- دۆسیە

foliage/ˈfəʊliɪdʒ/n گەڵاكانی دار يان ڕووەك

folk/fəʊk/n ١- خەڵك ٢- كۆمەڵە كەسێكی تايبەت لەخەڵك وەك خەڵكی دێ. ٣- خزم و كەس خوێش٤- میللی

folklore/ˈfəʊklɔː(r)/n فۆلكلۆر

follow/ˈfɒləʊ/v ٢- بە دوای دەكەوێ (تا بیگرێ) ٢- بەهەمان ئاراستە دەڕوا ٣-شوێن پێی هەڵدەگرێ ٤-قەبوڵ دەكا ٥-چاودێری دەكا، گوێی لێ دەگرێ ٦-خۆشی دەبینێ لە... ٧-ڕوودەدا لە ئاكامی ٨-وەك نەخشەی بۆكێشرابو ڕوودەدا

as follows وەك خوارەوە

folly/ˈfɒli/n گەمژايەتی، گەلحۆيەتی

fond/fɒnd/adj ١- شەيدا ٢- نەرم و خۆشەويست ٣- ئالودە

fondle/ˈfɒndl/v دەست دەكاتە شتێ بە نەرمی- دەیلاوێنێتەوە- ئالودەی دەبێ

food/fuːd/n ١- خواردن ٢- خۆراك

food poisoning/n ژەهراوی بوونی خواردن-خۆراك

fool/fuːl/n - v گەلحۆ، گەمژەیی: گێژی، شێتی بۆتە قەشمەرجار- فێڵی لێ دەكا كلاوی لە سەردەنێ/دەنێن

foolish/ˈfuːlɪʃ/adj گەلحۆ، گەمژە، بێ ئاقل، شێت

foolproof/ˈfuːlpruːf/adj بێ‌هەڵە، ورد

foot/fʊt/n ١-لاق- قاچ ٢-ئەوەندەی گۆریە دەیگاتێ ٣-پێ(قەدەم) ٤- بنی- شتێ ٥-ژێرەوەی سەرێن- جێگای نوستن

footprint/ˈfʊtprɪnt/n شوێن پێ، جێ‌پێ

footstep/ˈfʊtstep/n هەنگاو- شەقاو

footwear/ˈfʊtweə(r)/n پێڵاو- پۆتین

foot the bill/v حیساب دەدا، پارەدەدا

football/ˈfʊtbɔːl/: soccer/n فتبۆل ١- یاری تۆپی پێ/تۆپانێ ٢- تۆپی یاری تۆپی پێ

footballer/ˈfʊtbɔːlə(r)/n یاریكەری تۆپی پێ

football pools/n یانسیبی تۆپانێ

foothold/ˈfʊthəʊld/n شوێن پێ

footing/ˈfʊtɪŋ/n ١- پێ گرتن لەسەر زەوی خۆراگرتن لە سەر زەوی- بە پێ وەستان ٢- ئاست و پلەو پایە

footnote/ˈfʊtnəʊt/n پەراوێز، دەممەن

footpath/ˈfʊtpɑːθ/n ڕێچكە، تووله ڕێ

for/fə(r)/prep - conj ١- بۆ ٢- بۆ مەبەستی ٣- بەرەو ٤- بۆ- تايبەت بە.. ٥- بۆ (خۆت)٦- بە (نرخ)٧- بە هۆی ٨- بە بۆنەی ٩- بۆ/لايەنگری١٠- وەك نوێنەر- لەجیاتی١١- دەنوێنێ ١٢- بۆئەوەی ١٣- سەبارەت بە١٤- پاش ١٥- بەرامبەر ١٦- بۆماوەی ١٧- لە(كاتێ‌دیاركراو) ١٨- ماوە ١٩- وێڕای ئەوەی٢٠- هەتاهەتایێ ٢١-چونكە

forbid/fəˈbɪd/v ١- ئامێلێ٢- ڕێ نادا

force/fɔːs/n ١- هێزی فیزیكی ٢- دەسەڵات- كاریگەری ٣- دەوڵەت- مەڵبەندی دەسەڵات ٤- هێزە٥- هێزی (با) ٦- كۆمەڵی ڕاهێنراو

in force بەكۆمەڵ، بە ژمارەیەكی زۆر

force/v ١- زۆری لێ دەكا- ناچاری دەكا ٢- خورتی لێ دەكا

دەبوژێتەوە

٢- (دەست) رادەوەشێنێ بۆ ئاگاداری

٣- جولەی سەرنج راکێش

flout/flaʊt/v ١-گاڵتەی پێ دەکا

٢-یاخی دەبێ، رەد دەکاتەوە

flow/fləʊ/v ١- ئیشاو دەکا

٢-دوا دەکەوێ ٣-هەڵدەقولێ

flower/ˈflaʊə(r)/n - v گوڵ، گوڵ دێنێ، گوڵ دەردەکا

flowery/ˈflaʊəri/adj بەگوڵ رازاوە

flower-bed/n ئەستێرکی گوڵ، باخچەی گوڵ

flower pot/ˈflaʊəpɒt/n گولدان

flu/fluː/n هەلامەت، پەستیو

flu birds هەلامەتی تەیرو توال

fluctuate/ˈflʌtʃueɪt/v ١-شەپۆل دەدا

٢-زۆر دەگۆڕێ لە ... بۆ

fluent/ˈfluːənt/adj زمان پاراو، رەوان

fluency/ˈfluːənsi/n رەوانی، زمان پاراوی

fluently/adv بە رەوانی، بە زمان پاراوی

fluff/flʌf/n خلت،

ماددەیەکی نەرمە لە بەتانیا وشتی دێ دێت.

fluid/ˈfluːɪd/n شلە

fluke/fluːk/n ١-رێکەوت ٢-بەخت

fluorescent/flɔːˈresnt/adj روناکی نیۆن، گەشاوە، بریقەدار

fluoride/ˈfləʊraɪd/n فلۆرید

flurry/ˈflʌri/n باران، بەفری کەمی لە ناکاو

flush/flʌʃ/v ١-لە شەرما ڕووی سور دەبێ

٢-خوێن لەڕوومەتی دەچڕێ- ڕووی‌سوور‌دەبێ

٣-سیفۆن ئێدەدا بۆ پاقژکردنەوەی ئاودەست

٤-بە ئاوێکی بە ئیشاو ... پاقژ دەکاتەوە.

flush/adj ڕاست- ئاست

flush/n ١-پۆکەر- خونچە

٢- سور هەڵگەڕان

fluster/ˈflʌstə(r)/v تورەی دەکا، سەری لێ دەشێوێنێ- سەر خۆش دەبێ

flute/fluːt/n فلوت

flutist/ˈfluːtɪst/n فلوت ئیدەر

flutter/ˈflʌtə(r)/v - n ١-بەرەو سەرەوەو خوارەوە دەجولێتەوە/ دەشەکێتەوە

٢-سەما دەکا لە هەوا

٣-دڵی ... بە توندی ئێدەدا

flux/flʌks/n گۆڕانێکی بەردەوام

fly/flaɪ/v ١- دەفڕێ ٢- بە فڕۆکە دەفڕێ

٣- فڕۆکە ئێدەخوڕێ ٤- بەسەر ناوچەیەك دەفڕێ ٥- بە خێرا و لە ناکاو دەردەپەڕێ

٦- زوو تێ دەپەڕێ ٧- دەشەکێتەوە

fly off the handle لە تورەییا دەتەقێتەوە

at fly بە تورەیی هاوار دەکا

fly/n مێش

fly/n زنجیری پێشەوەی پانتلۆن

flying/ˈflaɪɪŋ/n فڕین

flyover: overpass/n ئۆڤەر پاس

پردی بەرز- ئاسمانی

foal/fəʊl/n جوانو، بەچکەی ئەسپ

foam/fəʊm/n - v ١- کەف

٢-سابونی ریش تاشین

٣-ئیسفەنجی پلاستیکی ٤-کەف دەکا

fob/fɒb/v-n ١-فێڵی لێ دەکا

٢-لە کۆڵ خۆی دەکاتەوە

٣-لە گیرفانی سەعاتی دادەنێ

focal point/n خاڵی جەخت، خاڵی گرنگ

focus/ˈfəʊkəs/n - v ١- چەق

٢- ناوەندی گرنگی، جەخت کردن

٣- ئاراستە دەکا

٤- سورە لەسەر، رژدە لەسەر

fodder/ˈfɒdə(r)/n ئالیك، کا

foe/fəʊ/n دوژمن- نەیار

foetus: fetus/ˈfiːtəs/n کۆرپەلە

fog/fɒg/n ١- تەم- تەمتومان

٢- ماوەی تەم

foggy/ˈfɒgi/adj تەماوی

foil/fɔɪl/n ١-کانزای ئەلەمنیومی، شیر

٢-دەپەشۆکێ

fleet/fli:t/n ١- کەشتی گەل
٢- کاروان
flesh/fleʃ/n گۆشتی مرۆڤ ٢- کاکل
flex/fleks/n وایەری کارەبایی ناو پلاستیك
flex/v ڕاهێنان دەکا-دەقەچینێتەوە
flexible/ˈfleksəbl/adj ١- نەرم- شل
٢- توانای گونجانی هەیە
flick/flɪk/v ١- بەخێرا دەجولێنێتەوە
٢- لێدانێکی هێدی-سوك-ی لێ دەدا
flicker/ˈflɪkə(r)/n بە کزی دەسوتێ-
ئەم سەرو ئەو سەر دەکا
flight/flaɪt/n ١- فڕین ٢- کەشتی ئاسمانی
٣- کەشتیێکی ئاسمانی دیارکراو
٤- کۆمەڵە پەیژەیەك
flight/n هەڵاتن- ڕاکردن
flimsy/flɪmzi/adj ١- ناسك
٢- لاواز٣- لاواز- هیچ نا
flinch/flɪntʃ/v ١- بەرەو پاشەوە دەکشێتەوە
٢- دورر دەکەوێتەوە ٣- دەسڵەمێتەوە
fling/flɪŋ/v ١-فڕێ دەدا ٢-دەهەژێنێتەوە
fling/n ١-هاویشتن ٢-ماوەیەکی کورتی
خۆش ڕابواردن
flint/flɪnt/n ١- بەردی بریسکەدەر،
پرووشکدەر ٢- بەردی چەرخ
٣-بەردە ئەستێ
flip/flɪp/v ١- زوو دەگۆڕێ
٢- پارە بۆ ئاسمان فڕ دەدا تابزانێ کێ یەکەم
جار دەست پێدەکا (شێرو خەتانێ دەکا)
٣- هەڵدەچێو توڕە دەبێ
flippant/ˈflɪpənt/adj ١-دەمڕوت
٢-زۆر بلێ- زۆڕەو
flipper/ˈflɪpə(r)/n پەڕ- باڵ
flipping/ˈflɪpɪŋ/adj - adv دار گران،
ئێسك گران
flirt/flɜ:t/v مغازەلەی دەکا، پیا هەڵدەدا
flit/flɪt/v ١-دەفڕێ ٢-کز دەبێ
٣-زوو ون دەبێ

float/fləʊt/v ١- سەر ئاودەکەوێ
٢- دەوەرێ، لە ئاسمان مەلە دەکا
٣- نەچەسپاو
float/n ١-چووپ بۆ فێر کردنی مەلەوانی
٢-گالیسکە
flock/flɒk/n-v ١-مێگەل- جەلەب
٢- ڕەوە باڵندە
٣- ئاپورە دەکەن، حەسامەت پێك دێنن
flog/flɒg/v ١- دەفرۆشێ ٢- بە قامچی
لێی دەدا
flogging/flɒgɪŋ/n دارکاری کردن
جەڵدەدان
flood/flʌd/v ١- پڕ ئاو دەبێ-
لافاو دایدەگرێ ٢- بەسەریدا دەباری
flood/flʌd/n لافاو
floor/flɔ:(r)/n ١-زەوی ژوور
٢-ڕووی بنی دەریا ٣-نهۆم
floor/v ١-ئاو ژوورەکە دادەرێژێ
٢-توشی سەرسوڕمانی دەکا-
سەری سوڕ دەمێنێ
flop/flɒp/v - n ١- هیلاك دەبێ-
بەزەحمەت ڕێ دەکا
٢- بەسەر ڕووخساریا دێتە خوارێ
٣- ڕۆیشتنی بەزەحمەت- لەبەر هیلاکی
٤- هەوڵی سەرنەگرتو، سەرنەکەوتن
flora/ˈflɔ:rə/n فلۆرا، ڕوەکی
ناوچەیەکی تایبەت
floral/ˈflɔ:rəl/adj بە گوڵ ڕازاوە
florist/ˈflɒrɪst/n گوڵ فرۆش
flounder/ˈflaʊndə(r)/v ١-لەناو ئاو
(شەپەشەپ دەکا)- بەگرانێدەڕوا
٢- پرتەپرت دەکا، قسەی ڕێکی پێ ناکرێ
٣- ماسی دەریا
flour/ˈflaʊə(r)/n ئارد- هەویر
flourish/ˈflʌrɪʃ/v ١- گەشە دەکا،

flabby/'flæbi/adj ١- گۆشتی زۆر نەرمە
٢- نەرم- خاو
flag/flæg/n ئالا- بەیداخ
flag/v ١-ماندو دەبێ، خاو دەبێ
٢-ئالا هەڵدەکا
flagrant/'fleɪgrənt/adj حەیابەر،ئابروبەر
flail/fleɪl/v ١-دەهەژێ، ڕادەوەشێ
٢-دەدوڕێتەوە
flair/fleə(r)/n ١- توانای سروشتی
٢- بەهرەیەکی سروشتی
flak/flæk/n ١- ئاگری تفەنگ و تۆپ
٢- ڕەخنەی توند
flake/fleɪk/n پارچە بەفر- کڵۆی بەفر
flake/v تفر هەڵدەدا
flamboyant/flæm'bɔɪənt/adj
١-زێدە ٢-شەکری
flame/fleɪm/n گوڕزە ئاگر،
گوڕزە ڕوناکی، گڕ، ژێلە مۆ
flaming/adj ١- گڕگرتو
٢- زۆر ڕوناك- تریسکەدار، شەوقدار
٣- توند- تیژ ٤- پیس، نەفرەت لێکراو
flammable/'flæməbl/adj زوو گڕ دەگرێ
flan/flæn/n پەپکە نان- گژنیش/کولیچە
flank/flæŋk/n لاکەلەك- ئاو قەد
flannel/'flænl/n فانیلا
flap/flæp/n قەپاغ/پۆشەر
flap/v ١-سەرو بنی پێ دەکا
٢-نیگەران دەبێ ٣-دەشەکێتەوە
flare/fleə(r)/v ١- لە پڕ گڕ دەگرێ
٢- گڕ دەگرێ(لە تورەییا)
flash/flæʃ/n ١- تیشك
٢- توانای لە ئاکار ٣- فلاش
flash/v ١- خێرا تیشك دەنێرێ
٢- خێرا تێدەپەڕێ ٣- خێرا پیشاندەدا
٤- نیگایەکی تایبەتی بۆ دەنێرێ
٥- بروسکە هەواڵ دەنێرێ

٦- ڕابردووی وەبیر دێنێتەوە
٧- گەڕانەوەیەکی خێرا بۆ ڕابردوو
flask/flɑ:sk/n ١- کەمۆڵە ،
بۆتلی مل باریك
٢- بوتلی ئارەقی بچوکی گیرفانی
flat/flæt/adj - n ڕاست- دەشت- شوقە
١- دەشت- ڕاستایی ٢- ڕاست- بێ پاژنە
٣- بێ هەوا ٤- خامۆش
٥- خواردنەوەی بێ بلق (چونکە کاتی بەسەر
چووە) ٦- لەکارکەوتوە ٧- نەوی، نزم
٨-نزمتر لە.. ٩- یەکلاکەرەوە
١٠- نەگۆڕ، دیارکراو
flat/adv ١- لەسەر زگ-سك- کەوتوو
٢- نزمتر لە..
٣- لە کاتی دیارکراو- بەتەواوی
fall flat بێ کاریگەر- سارد
flat/n ١- نیشانەی نزمی
٢- ڕاستایی ٣- تایەی بێ‌هەوا
flatter/'flætə(r)/v ١- مامە حەمەیی/
ماستاوچی‌یەتی دەکا ٢- لە خۆ ڕازی
٣- زێدە ڕەوی لە ستایشی خۆی دەکا
flattery/'flætəri/adj ماستاوچی‌یەتی/
مامەحەمەیی
flaunt/flɔ:nt/v شانازی پێ دەکا
flautist/'flɔ:tɪst/n فلوت ژەن
flavour/'fleɪvə(r)/n ١- تام
٢- جۆری تایبەتی...
flaw/flɔ:/n ١- خەوش ٢- هەڵە، کێماسی
٣- سیمایەکی خراپ لە کە سایەتی...
flawless/'flɔ:ləs/adj بێ خەوش
flawed/adj بە خەوش
flax/flæks/n ١- ڕوەکی کتان ٢- داوی کتان
flea/fli:/n کێچ
fleck/'flek/n خاڵ/نیشانە
flee/fli:/v هەڵدێ- ڕادەکا
fleece/fli:s/n ١- خوری مەڕ یان بزن
٢- قوماشی وەك خوری مەڕ

٣- کۆمەڵێ پرسیاری بەسەر دەبارێنێ
٤- دەوروژێنێ
firing squad/n تیمی گوللەباران کردن
firework/ˈfaɪəwɜːk/n ئاگربازی- وازی- بە ئاگر
firm/fɜːm/n کۆمپانیا
firm/adj ١-خۆگر
٢- نەگۆڕ، چەسپاو ٣- سور، ڕشت
first/fɜːst/det یەکەم
first aid/n فریاگوزاری
first class/n ١- نایاب ٢- پلە یەك
first floor/n ١- نهۆمی یەکەم
٢- نهۆمی خوارەوە
first name/n ناوی یەکەم (ناوی مرۆڤ کە باوك و دایك لە منداڵ دەنێن)
first rate/adj باشترین جۆر، جۆری نایاب
first/adv ١- پێش هەرشتێکی تر
٢- پێش هەموو شتێ٣- بۆ یەکەم جار
٤- لەبەرایی‌دا، لەسەرەتادا ٥- یەکەم لە(لیست)
at first لە بەرایی‌دا
come first بەپلە یەك دێت
first and foremost یەکەم و پێش هەمووشتێ
first of all پێش هەموو شتێ
first/n ١- یەکەم کەس
٢- گرنگترین ڕوداو کە بۆ یەکەم جار ...
٣- پلەی نایاب لە زانکۆ
firsthand/ˌfɜːsthænd/adj - adv ڕاستەوخۆ، یەکسەر
fish/fɪʃ/n ١- ماسی ٢- گۆشتی ماسی
fishy/ˈfɪʃi/adj ١- وەك ماسی لە بۆن و تام ٢- جێی گومان
fish and chips/n ماسی و پەتاتە
fish finger: fish stick/n پەنجەماسی
fishmonger/ˈfɪʃmʌŋgə(r)/n ماسی فرۆش

fish/v ١- ماسی دەگرێ لە دەریا
fisherman/ˈfɪʃəmən/n ماسی گر
fishing/ˈfɪʃɪŋ/n ماسی گرتن
fist/fɪst/n مست
fit/fɪt/adj ١- شیاو- گونجاو- لەبار
٢- تەندروستی جەستەیی باشە
fitness/ˈfɪtnəs/n تەندروستی جەستەیی
fit/v ١-دەگونجێ
٢- شوێنێکی (شیاو) دەدۆزێتەوە
٣- لە جێی خۆی دادەنێ٤- دەسازێنێ
fit/n سازان- گونجان / فێ گرتن - کەشکە
fit/v ١- خوگرتن- کەشکە دەگرێ / فێ گرتن
٢- نەخۆشی لە پڕ/لەناکاو
fitting/ˈfɪtɪŋ/adj شیاو
fitting/n کەلو پەلی ناو ماڵ
five/faɪv/number پێنج
fiver/ˈfaɪvə(r)/n پێنجی
fix/fɪks/v ١- دەبەستێ- گرێ دەدا
٢- دەچەسپێنێ، دیاردەکا ٣- چاکدەکاتەوە
٤- ئاکامەکە پێشتر دەزانێ
٥- خواردن و خواردنەوە ئامادە دەکا
fixed/fɪkst/adj ١- دیارکراو
٢- چەسپاو- نەگۆڕ
fix/n ١- ئارێشە، قەیران
٢- دەرزی بێهۆشکەر
fixation/fɪkˈseɪʃn/n هەستێکی زۆر توند و نائاسایی
fixture/ˈfɪkstʃə(r)/n ١- پارچەی کەلوپەلی ناو ماڵ
٢- ژوانی دیارکراوی ڕوداوێکی وەرزشی
fizz/fɪz/v بلق دەکا، هەڵدەچێ
fizzy/ˈfɪzi/adj بلقدار
fizzle out کۆتایی باش نابێ، بێ‌ئومێد دەبێ، خراپ دەبێ
flabbergasted/ˈflæbəgɑːstɪd/adj سەرشێواو، واق ورماو

fill/fil/v ١- پڕدەکاتەوە، دەئاخنێ
٢- ئەو پۆستەی هەبوو گیرا- کەسێ قەبول کرا
filling/ˈfilɪŋ/n ئاخنین، پڕکردن
fillet/ˈfilɪt/n ١-پێچەر
٢- نەرمك (نەرمەی گۆشت)
film/film/n - v ١- فیلم٢- فیلمی وێنە گرتن٧
film star/n ئەستێرەی سنەمایی
filter/ˈfiltə(r)/n - v پالێو/فیلتەر-دەپالێوێ٧
filth/filθ/n ١-پیسی ٢-وشەو وێنەی بێ ئەدەب ٣-قرێژ
filthy/ˈfilθi/adj ١- پیس٢- بێ ئەدەب
fin/fin/n باڵی ماسی- پەڕی ماسی
final/ˈfaɪnl/adj - n ١- دوا٢- کۆتایی
٣- یاری کۆتایی
٤- تاقیکردنەوەی کۆتایی- پێش دەرچوون
finalist/ˈfaɪnəlɪst/n بەشدار لە یاری کۆتایی
finalize/ˈfaɪnəlaɪz/v کۆتایی پێ دێنێ
finale/fiˈnɑːli/n کۆتایی- دوابەش (پارچە مۆسیقا)
finally/ˈfaɪnəli/adv لە کۆتاییدا
finance/ˈfaɪnæns/n - v ١- دارایی٢- پارە٧
٣- حالەتی دارایی- پارە دەدا- خەرجی دەخاتە ئەستۆی خۆی
financial/faɪˈnænʃl/adj دارایی
finch/fɪntʃ/n باڵندەیەکی بچوك دەنوك بەهێز
find/faɪnd/v - n ١- دەدۆزێتەوە (شتی ونبوو) ٢- دەدۆزێتەوە
٣- شتێ بە رێککەوت دەدۆزێتەوە
finder/ˈfaɪndə(r)/n دۆزەوەر
fine/faɪn/adj ١- جۆری باش
٢- هێندە باش ٣- تەندروستی باش ٤- خۆش
٥- ورد- نەرم ٦- ورد، هورد ٧- زۆر ورد
fine/n پێ بژاردن، سزا
finger/ˈfɪŋgə(r)/n - v پەنجەی دەست، پەنجەی لێ دەدا
fingernail/ˈfɪŋgəneɪl/n نینۆك
finger print/ˈfɪŋgəprɪnt/n پەنجەمۆر
finish/ˈfɪnɪʃ/v ١- کۆتایی پێ دێنێ
٢- دەخوا، دەخواتەوە هەتا کۆتایی- کۆتایی بەخواردن و خواردنەوە دێنێ ٣- تەواودەکا
finish off/n دەکوژێ
finish with/n ١- وازدێنێ لە
٢- پەیوەندی دەپچڕێنێ
finish/n ١- کۆتایی (یاری)
٢- پۆلیش کردن
finite/adj ١-دیاریکراو-سنوردراو
٢-فرمانی تەواو
Finn/adj فنلەندی
fiord: fjord/ˈfiːɔːd/n کەنداوێکی تەسکی درێژ (لەنەرویج)
fire/ˈfaɪə(r)/n - v ١- ئاگر٢- سوتان
٣- ئاگر (داری خەڵوز سوتاو- بۆ خۆ گەرم کردنەوە) ٤- سۆبە
٥- گوللە تەقاندن- گوللە- فیشەك- هاوێژتن
firearm/ˈfaɪəɑːm/n چەکی ئاگری- چەك کلاشینکۆف
fire brigade/n تیمیئاگرکوژێنەوە
fire engine/n ئۆتۆمبیلی ئاگر کوژێنەوە
fire escape/n پەیژەی-قادرمەی- خۆربزگارکردن لەئاگر
fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە
fire fighter: fireman/n پیاوی ئاگر کوژێنەوە
fire place/ˈfaɪəpleɪs/n ئاگردان
fire side/ˈfaɪəsaɪd/n تەنیشت ئاگردان
fire station/n مەلبەندی ئاگر کوژاندنەوە
fire wood/n داری سوتان
fire/v ١- گوللە دەتەقێنێ- گوللە لە...دەگرێ
٢- لە کار دەری دەکا- دەردەکرێ

feudal/ˈfju:dl/adj دەرەبەگ- دەرەبەگی
feudalism/ˈfju:dəlɪzəm/n دەرەبەگایەتی
fever/ˈfi:və(r)/n ١- تا ٢- هەڵچوون- توڕەیی
few/fju:/det - adj کەم
few and far between دەگمەن
few/det ژمارەیەکی کەم، هەندێك
a good few/quite a few گەلێك
fiance/fiˈɒnseɪ/fiancee دەسگیر، دەسگیران بۆ کچ/بۆ کوڕ
fiasco/fiˈæskəʊ/n بەزین
fib/fɪb/n - v درۆی سپی و مەسلەحەت- درۆ دەکا
fibre/ˈfaɪbə(r)/n ١- ریشاڵ٢- چنراو
fickle/ˈfɪkl/adj بێ بار
fiction/ˈfɪkʃn/n چیرۆك- ڕۆمان، خەیاڵئامێز
fictional/ˈfɪkʃənl/adj خەیاڵی
fiddle/ˈfɪdl/n ١- کاری ناپەسند(دزین) ٢- کەمان- کەمانچە
fiddle/v ١-خۆی مژوڵ دەکا ٢- ساختە دەکا ٣-کەمانچە دەژەنێ
fidelity/fɪˈdeləti/n ١-پاکێتی- دڵسۆزی ٢-وردی
fidget/ˈfɪdʒɪt/v بەبێزاری و توڕەیی دەجوڵێتەوە
field/fi:ld/n ١- کێڵگە ٢- گۆڕەپان٣- کان٤- بوار
fieldwork/ˈfi:ldwɜ:k/n کاری بواری (دەرەوە)
field/v ١- تۆپ دەگرێ و دەهاوێژێ ٢- تیمێك هەڵدەبژێری بۆ یاری کردن
fiend/fi:nd/n ١- شەیتان- ئەهریمەن- تاغوت ٢- کەسێ کە بە نائاسایی کەیفی بەشتێ دێ
fiendish/adj ١- شەیتانی- دڕ ٢- پلانێکی جەهەنەمی- زیرەکانە
fierce/fɪəs/adj ١-دڕ ٢- زیانگەیەنەر
fiery/ˈfaɪəri/adj ١-ئاگری- وەك ئاگر ٢-تیژ
fifteen/ˌfɪfˈti:n/number پازدە
fifteenth/ˌfɪfˈti:nθ/pron, det, adv پازدەهەم
fifth/ˈfɪfθ/pron, det, adv پێنجەم
fifty/ˈfɪfti/number پەنجا
fifty fifty/adj پەنجا بە پەنجا/نیوە بەنیوە
fig/fɪg/n هەنجیر- داری هەنجیر
fight/faɪt/v ١- شەڕدەکا- دەجەنگێ ٢- (ئاگر) دەکوژێنێتەوە، لە دژی (تاوان) دەجەنگێ٣- خەبات دەکا، تێدەکۆشێ ٤- ململانێ دەکا
fighter/ˈfaɪtə(r)/n ١- شەڕکەر، جەنگاوەر ٢- فڕۆکەی شەڕ
fighting/ˈfaɪtɪŋ/n شەڕ، جەنگ
fight/n ١- شەڕ، جەنگ ٢- ئارەزوی ململانێ و شەڕ
figurative/ˈfɪgərətɪv/adj مەجازی، خوازراو
figure/ˈfɪgə(r)/n ١- ژمارە٢- نرخ ٣- کەس (جوان دیار نەبێ) ٤- کەس لە وێنە ٥- جەستە، بەژن ٦- کەسایەتی، کەسی ناسراو ٧- دایەگرام٨- حیساب
figures of speech/n مەجازیەت، خوازراو
figure/v ١- دەچێتە ناو ٢- دەخەمڵێنێ، وازەن دەبرێ
file/faɪl/n-v ١-فایل ٢-دۆسیە ٣- هەڵگیراو لە ٤- پارێزراو لە فایل ٥- دەپۆلێنی ٦- لە فایل دادەنێ
file/v بڕەر (نینۆك) دەکا، دار دەبڕێ- ڕێك دەخا
file/v یەك لەدوای یەك، سرە- سرە دەگرێ

شورەبەند– دیوار دروست دەکا/
پەرژین دروست دەکا
fencing/n وەرزشی شەرەشیر
fend/fend/v ١– ئاگای لەخۆدەبێ
٢– داکۆکی لەخۆیدەکا
fender/ˈfendə(r)/n-v ١– لەمپەر/
رێگری ئاگرو خەلوز
پارچە کانزایەکە وەك رێگرێك بەکاردێت
٢– سەروی تایەی ئۆتومبیل دادەپۆشێ
ferment/fəˈment/v - n ١–دەترشێ
دەترشێنێ ٢–هەڵچون ٣–هەوێن
ferocious/fəˈrəʊʃəs/adj کێوی و درندە
ferociously/adv درندانە
ferocity/fəˈrɒsəti/n درندەیی
ferret/ˈferɪt/n گیانەوەرێکی
درندەی بچوکە راوی جورج و کەروێشکی پێ
دەکرێ
fertile/ˈfɜːtaɪl/adj ١– بەپیت٢– داهێنەر
fertility/fəˈtɪləti/n بە پیتی
fertilize/ˈfɜːtəlaɪz/v ١– دەپیتێنێ
٢– پەیین دەکا
fertilization/ˌfɜːtəlaɪˈzeɪʃn/n–پیتاندن
پەیین کردن
fertilizer/ˈfɜːtəlaɪzə(r)/n سەماد– پەیین
fervent/ˈfɜːvənt/adj شەیدا، بەپەرۆش
fervour/ˈfɜːvə(r)/n حەماسەت، پەرۆشی
fester/ˈfestə(r)/v (برینەکە)کەنی دەبێ–
(رەوشەکە)بەئازارتر دەبێ
festival/ˈfestɪvl/n ١– جەژن، فیستیڤال
٢– ئاهەنگ
festive/ˈfestɪv/adj کەیف خۆش، شاد
festivity/feˈstɪvəti/n ١– کەیف خۆشی ،
شادی ٢– جەژن
fetch/fetʃ/v ١– دەچێ و دێنێ٢– دەفرۆشێ
fete/feɪt/n ئاهەنگ– بەزم
fetus: foetus/n کۆرپەلە– ئاولەمە
feud/ˈfjuːd/n-v دوژمنداری/دوژمنداریدەکا

٥– وادەزانێ، باوەری وایە ٦– ئازار دەچێژێ
٧– خەیال دەکا، بە خەیاڵی دێ
٨– هەوڵدەدا شتێ بدۆزێتەوە بەدەست لێدەدا
feel/n ١– هەست– ئەست
٢– دەست لێدان
feelers/ˈfiːləz/n ١– هەستیار
٢–پێشنیار
feeling/ˈfiːlɪŋ/n ١–هەست ٢–هەست–سۆز
٣– توانای هەستکردن
٤– تێگەیشتن– لەیەك گەیشتن
feline/ˈfiːlaɪn/adj ١–پشیلە ئاسا
٢–فێڵباز
fell/fel/v کەوت
fell/n ١–ناوچەی چیایی
٢–پێستی گیانەوەر ٣– موو– سووف
fell/v دار دەبڕێ
fellow/ˈfeləʊ/n ١– پیاو٢– هاوڕێ
٣– مرۆ
fellow/adj هاوڕێ– هاوپیشە
fellowship/ˈfeləʊʃɪp/n ١– برایەتی،
هاوڕێ یەتی ٢– کۆمەلەیەك، کۆمەڵێ
٣– پۆستێکی زانکۆیی
felt/felt/v هەستی کرد
felt/n لباد
female/ˈfiːmeɪl/adj ١– مێ/مێینە
٢– بەرهەمدار
feminine/ˈfemənɪn/adj ١– مێ یەتی
٢– مێ٣– رەگەز– زایەند
femininity/ˌfeməˈnɪnəti/n مێیەتی
feminism/ˈfemənɪzəm/n فێمینیزم
لایەنگر بزاڤی– فێمینیست
feminist/ˈfemənɪst/n
مێیاتی/ یەکسانخواز
fen/fen/n ١–زۆلکاو ٢–دراوی چینی
fence/fens/n-v سیاج–
دیواری دەرەوە/شورە/پەرژین

fatality/fə'tæləti/n قوربانی، کوژراو

fate/feɪt/n ١- قەزاو قەدەر ٢- چارەنووس

fateful/'feɪtfl/adj ١-گرنگ و یەکلاکەرەوە
٢- چارەنووسساز

father/'fɑːðə(r)/n ١- باوك٢- باوك- داهێنەر ٣- باوك: باوکی رۆحی- لەقەبی دینی
٤- باوکێتی

fatherly/adj باوکانە

Father Christmas Santa Claus
بابانوێل

father-in-law/n خەزوور

fathom/'fæθəm/n ١-رێکخەری قولایی- قولایی شەش پێ ٢-تێ گەیشتن

fatigue/fə'tiːg/n هیلاکی- شەکەتی- شەکەتبوون

faucet: tap حەنەفییە، بەلوعە، شێرە

fault/fɔːlt/n - v ١- کێماسی- کەم وکورتی
٢- غەلەت، گوناه
٣- هەلە- غەلەت دەبینێتەوە لە..

faultless/'fɔːltləs/adj بێ عەیب، بێ کەم و کورتی

faulty/'fɔːlti/adj عەیبدار، بە خەوش، خەوشدار

faux pas/'fəʊ 'pɑː/n لە دەم دەرچوو، هەلەی زمان

favour/'feɪvə(r)/n ١- چاکە
٢- رازی بوون- قایل بوون

favour/n - v ١- لایەنگری دەکا- پشتگیری‌دەکا
٢- تەحەیز دەکا٣- پەسەند دەکا

favourable/'feɪvərəbl/adj گونجاو- شیاو- لە بار

favourite/'feɪvərɪt/adj - n پەسند

favouritism/'feɪvərɪtɪzəm/n
مەحسوبیەت/ لایەنگرخوازی

fawn/fɔːn/adj - n ١-ئاسکی بچوك- بێچوی ئاسك ٢- رەنگی قاوەیی زەردباو

fax/fæks/n - v ١- فاکس
٢- ئامێری فاکس٣- فاکس دەنێرێ

faze/feɪz/v نیگەران دەکا

fear/fɪə(r)/n ١-ترس ٢- ترساو

fearful/'fɪəfl/adj ١-ترسنۆك ٢-تۆقێنەر

fearless/'fɪələs/adj جەسور، نەترس

fear/v ١- دەترسێ لە
٢- دەترسێ .. روبدا

feasible/adj پیادەدەکرێ/ئەنجام دەدرێ

feast/fiːst/n - v ١-میوانداری- جەژن میوانداری دەکا ٢-جەژنی دینی

feat/fiːt/n کارێکی جوامێرانە

feather/'feðə(r)/n پەر، پەرەموچکە

feature/'fiːtʃə(r)/n - v ١- ئەدگار سیما
٢- بەشێکی دەموچاو
٣- وتارێکی رۆژنامەیی گرنگ
٤- فیلمی سەرەکی٥- لە خۆدەگرێ
٦- رۆلێکی گرنگ دەبینێ

featureless/adj بێکەسایەتی، بێ ئەدگار

February/'februəri/n مانگی شوبات

federal/'fedərəl/adj ١-فیدرالی- یەکێتی
٢- فیدرالی- نەك دەولەت

federation/ˌfedə'reɪʃn/n فیدرالیەت

fed up/ˌfed 'ʌp/adj شەکەت، ماندو، بێزار

fee/fiː/n ١- هەق، کرێ، هەقدەست
٢- ئابوونە

feeble/'fiːbl /adj ١- لاواز، بێ تاقەت
٢- نەڕازی کەر، نەقایلکەر

feed/fiːd/v – n ١- دەرخواردی دەدا، ئانی دەداتێ ٢- خواردنی دەداتێ
٣- خواردنی- شتی تر- بەرێگای- دەداتێ

feed/n ١- ژەم٢- ئالیك

feedback/'fiːdbæk/n دەنگدانەوەی، سەدا، زایەل..

feel/fiːl/v ١- هەست دەکا٢- واپێدەچی
٣- هەست بەشتێ دەکا بە دەست لێدان
٤- دەرك پێدەکا

fancy/adj نائاسایی

fancy dress جلی نەناسینەوە

fancy/v ١- حەزی لێدەکا، ئارەزووی لێیە
٢-بۆخۆی کێش دەکا، سەرنجی بۆلای خۆی
رادەکێشێ/(جوانی- لەش و لاری) بەلای خۆی
دەکێشێ ٣- خەیاڵ دەکا- وادادەنێ!
٤- بیردەکاتەوە، دڵنەی لێدەدا، بە خەیاڵ
وادەزانێ

fane/feɪn/n پەرستگا/پەیکەر

fanfare/ˈfænfeə(r)/n پارچە مۆسیقای
ئاساندن یان کردنەوەی دەزگایەك..ئاواز

fang/fæŋ/n کەلبەی سەگ، ددانی
ژەهریلی مار

fantasize/ˈfæntəsaɪz/v خەون دەبینی
خەیاڵ دەکا، رامزر دەکا، رادەبینی

fantastic/fænˈtæstɪk/adj ١- مەزن-
نایاب ٢- خەیاڵ ئامێز- زۆر مەزنە- زۆر باشە
٣- خەیاڵی- زۆر گەورە

fantastically/fænˈtæstɪkli/adv
بەشێوەیەکی زۆر باش/ زۆرخەیاڵی

fantasy/ˈfæntəsi/n خەیاڵ

far/fɑ:(r)/adj ١- دوور ٢- ئەوپەڕ

far/adv ١- لە دوور
٢- ماوەیەکی درێژ٣- زۆر

as far as ١- هەمان دووری
٢- تارادەی- بەگوێرەی...

by far بەبەراورد- بەزۆری

far from doing لەجیاتی

far from it دور لە/بە تەواوی پێچەوانە

go too far لەسنووری خۆی دەردەچێ
لە دەسەڵاتی خۆی زیاتر بە کاردێت

so far هەتا ئێستا

far away/adj ١-دوور ٢-نیگایەکی لابەلا
٢-خەواڵو

far-fetched/adj لە عەقل دوورە
زەحمەت باوەڕ بکرێ

far-reaching/adj کاریگەرێکی مەزن

far-sighted/adj دووربین

farce/fɑ:s/n ١- شانۆگەری گاڵتە جاری
٢- گاڵتە جاری ٣- پێکەنیناوی

fare/feə(r)/n ١- کرێی گەشت
- هەقی- کرێی سواربوونی پاس

fare/n ئەو خواردنەی لەئوتێل و چێشتخانە
پێشکەش دەکرێت

fare/v ١-گەشت دەکا ٢-دەخوا

farewell/ˌfeəˈwel/interj خواحافیزی-
لەیەك جیابوونەوە

farm/fɑ:m/n کێڵگە

farmhouse/ˈfɑ:mhaus/n خانوی جوتیار

farmyard/ˈfɑ:mjɑ:d/n حەوشی کێڵگە

farm/v دەچێنێ

farming/ˈfɑ:mɪŋ/n فەلاحەتی/جوتیاری

farther/ˈfɑ:ðə(r)/adj دوورتر

farthest/ˈfɑ:ðɪst/adj دوورترین

fascinate/ˈfæsɪneɪt/v شەیدای دەبێ

fascism/ˈfæʃɪzəm/n فاشیەت

fashion/ˈfæʃn/n ١- مۆدە٢- شێواز

fashionable/ˈfæʃnəbl/adj مۆدەی نوێ،
دوا مۆدە

fast/fɑ:st/adv-adj ١-خێرا ٢-لە پێش/
کاتژمێر

fast/adj ١- نەگۆڕ- چەسپاو ٢-رەنگ دانەکوتاو

fast/v - n بەرۆژوو دەبێ/بەڕۆژووبوون

fasten/ˈfɑ:sn/v ١- دەگری/توند دەکا
٢- دادەنێ

fastidious/fæˈstɪdiəs/adj زیاد لە
پێویست ورد، بەوردکارییە

fat/fæt/adj - v ١- قەڵەو
٢- ئەستور، پڕ- قەڵەو دەبێ

fat/n ١- ماددەی چەوری ژێر پێست/
بەز/دونگ٢- چەور

fatal/ˈfeɪtl/adj ١-کوژەر- کوشندە
٢-شوم ٣-قەدەری ٤-یەکلاکەر

٢- بێ ئومێدی ٣- دواکەوتن
٤- لەکارکەوتن/دڵ راوەستان

faint/feɪnt/adj-v ١- کز
٢- لە هۆش خۆ چو ٣-لاواز ٤- دەبورێتەوە

fair/feə(r)/adj - n ١- دادوەر- راست
٢- راست و دروست ٣- باش- مامناوەندی
٤- قژ زەرد، پێست سپی٥- کەشی بێ باران

fair haired قژ زەرد، قژکاڵ

fair/adj دادوەرانە

fair/n ١- شوێنی رابواردن ٢- پێشانگا

fairy/ˈfeəri/adj جنۆکەیی، پەری، ئەفسانەیی

faith/feɪθ/n ١- باوەڕ
٢- باوەڕی- عەقیدە٣- ئایین

in good faith نیەت پاکی

faithful/ˈfeɪθfl/adj ١- دڵسۆز
٢- دەقاودەق، کت و مت

faithfulness/n دڵسۆزی- وەفایی

fake/feɪk/n-v ١-نادروست- گزی/ ساختە ٢- جادو
٣- گزی دەکا، دەگۆڕێ- تەزویر دەکا
٤- خۆ واپیشان دەدا، خۆی وا دەنوێنێ

falcon/ˈfɔːlkən/n باز، هەڵۆ

fall/fɔːl/v ١- دەکەوێتە خوارەوە/دەکەوێ
٢- بەر دەبێتەوە٣- دەکەوێتە- رێکەوتی ... دەکا ٤- شۆڕ دەبێتەوە٥- هەرەس دێنێ
٦- دەکوژرێ ٧- دەدۆڕێ- دەبەزێ
٨- توشی داوی ئەڤینی دەبێ
٩- دابەش دەبێ/پۆلێن دەکرێ...

fall a part/v پارچە پارچە دەبێ/دەشکێ

fall/n ١- کەوتن ٢- کەوتنی باران ، بەفر...
٣- هاتنە خوارەوە- دابەزین- کەم بوونەوە
٤-هەرەس ٥- تاڤگە ٦- خەزان/وەرین ٧- پایز

fallacy/ˈfæləsi/n بیرۆکەیەکی هەڵە- بەهەڵەدا چوون

fallible/ˈfæləbl/adj دەکرێ هەڵە بکا، هەڵەی لێدەوەشێتەوە

false/fɔːls/adj ١- درۆ- نادروست
٢- دەستکرد ٣- دامەزراو لەسەر زانیاری هەڵە
٤- ساختە ٥- ناپاك ٦- گومراکەر

falsify/ˈfɔːlsɪfaɪ/v درۆ هەڵدەبەستێ، ساختە دەکا، دەگۆڕێ

falter/ˈfɔːltə(r)/v ١- شپرزە دەبێ- هەنگاوەکانی پەرش و بڵاو دەبن
٢- نیگەران دەبێ- سەری لێدەشێوێ

fame/feɪm/n ناوبانگی

famed-famous/adj بەناو بانگ- ناسراو

familiar/fəˈmɪliə(r)/adj ١-ئاگادار- ئاشنا٢- ناسراو٣- خۆشەویست

familiarize/fəˈmɪliəraɪz/v دەناسێنێت، خۆی رادێنێ

family/ˈfæməli/n ١- خێزان٢- منداڵ
٣- بنەماڵە- ماڵبات، خانەوادە
٤- بنەچە- رەسەن

run in the family بۆماوە لە

family name ناوی بنەماڵە/ نازناو

family planning دیاریکردنی رادەی منداڵ

family tree/n داری بنەماڵە-

famine/ˈfæmɪn/n برسێتی، قات و قڕی

famished/ˈfæmɪʃt/adj زۆر برسی، لە برسا مردوو

fan/fæn/n پانکە- باوەشێن

fan out/v ١- باوەشێن دەکا
٢- ئاگر خۆش دەکا بە ٣- بڵاودەبێتەوە

fan/n شەیدا، لایەنگر

fanatic/fəˈnætɪk/n دەمارگر

fanaticism/fəˈnætsɪzəm/n دەمارگریی

fancy/ˈfænsi/v ١- دڵیخۆش دەکا، خۆشنودی دەکا ٢- حەزی لێ دەکا

Ff

F-f/ef/ پیتی شەشەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
fable/ˈfeɪbl/n چیرۆکی گیانەوەران
٢-ئەفسانە-پووچ-درۆ
fabric/ˈfæbrɪk/n ١- قوماش- چنین
٢- دیوارو بانو ... باڵەخانە
fabulous/ˈfæbjələs/adj ١- زۆر باش- نایاب
٢- ئەفسانەیی- لەرادەبەدەر(لە جوانیدا)
façade/fəˈsɑːd/n ١- دیواری پێشەوەی باڵەخانە ٢- ڕوخساری دەرەوە
face/feɪs/n ١- دەم وچاو- ڕوخسار
٢- لایەکی، ڕوەکی...
faceless/ˈfeɪsləs/adj بێ چاوو ڕوو/ بێ‌قیمەت
face cloth/n ڕوخسار پاککەرەوە
face-lift/n کرداری جوانکردنی ڕوخسار
face-saving/adj ڕوسپێتی- پاراستنی ئابڕوو
face value/n ١-بەها، کورژم
٢-بەهای دەرەکی
face/v ١- ڕووی دەکەوێتە
٢- ڕووبەڕوو دەبێ... ٣- ڕوو بەڕوو دەبێتەوە
٤- یەکێ ناچار دەکا مامەڵە دەکەڵ ڕەوشەکە بکات
Let's face it با دان پێدابنێین
facet/ˈfæsɪt/n ١- بەشێك لە شتێك
٢- لایەنێکی بەردی گران بەها (پیرۆز)
٣-دەرکەوتە
facetious/fəˈsiːʃəs/adj نابەجێ، لەجێ‌خۆ نەبوو
facial/ˈfeɪʃl/adj ١-ڕوخساری
٢-تایبەت
facile/ˈfæsaɪl/adj ١-سەرپێیی، هاکەزایی
٢-باوەڕبەخۆبوو
facilitate/fəˈsɪlɪteɪt/v ئاسانکاری دەکا، سانا دەکا
facility/fəˈsɪləti/n ١- ئاسانکاری
٢- ئەدگاری سەربار- هۆکار
facsimile/fækˈsɪməli/n کت و مت/ وەك یەك
fact/fækt/n ١- ڕاستی ٢- ڕاستی یەکان
facts and figures زانیاری تێرو تەسەل
The facts of life ڕاستی‌یەکانی ژیان وەك ڕەفتاری سێکسی و منداڵ بوون....
faction/ˈfækʃn/n ١- کۆمەڵێکی بچوکی ڕکابەر
٢- کاری هونەری تێکەڵ لە خەیاڵ و واقیعی.
٣- ململانێی حیزبی
factor/ˈfæktə(r)/n ١- هۆکار
٢- ژمارەی تەواو بێجگە لەژمارە(١)
factory/ˈfæktri/n کارگە
factual/fækˈtʃuəl/adj هەقیقی، لە سەر ڕاستی دامەزراو
faculty/ˈfæklti/n ١- توانست، توانای سروشتی‌و بیستن ٢- بەش، کۆلێژ
fad/fæd/n مەیل یان مۆدیلێکی کەم خایەن
fade/feɪd/v ١- ڕەنگی نامێنێ/ڕەنگی کاڵ دەبێ ٢- دەپوکێتەوە
٣- هێدی هێدی بزر دەبێ
faeces/ˈfiːsiːz/n پیسایی- گو
fag/fæg/n ١-جغارە- جگارە
٢-کارێکی بارگران
٣-زەحمەتکێش
Fahrenheit/ˈfærənhaɪt/n فەهرەنهایتی
fail/feɪl/v ١-سەرناکەوێ لە
٢-لە تاقیکردنەوە دەرناچێ ٣-ناتوانێ- دوا دەکەوێ لە ٤-نائومێد دەبێ، وازدێنێ
٥-تەندروستی تێك دەچێ٦-لەکار دەکەوێ
without fail هەردەم
failing/ˈfeɪlɪŋ/n خاڵی لاوازی، خەوش
failing/prep لەکاتی ڕونەدانی ...
failure/ˈfeɪljə(r)/n ١- سەرنەکەوتن

۲- سنور ۳- ئاست

exterior/ɪkˈstɪərɪə(r)/adj دەرەوە- ڕوخساری دەرەوە

exterminate/ɪkˈstɜːmɪneɪt/v ڕەشەکوژی دەکا، لەنێو دەبا، قڕدەکا

extermination/ɪkˌstɜːmɪˈneɪʃn/n قڕکردن

external/ɪkˈstɜːnl/adj ۱- دەرەکی ۲- دەرەکی(دەرەوەیوڵات)

extinct/ɪkˈstɪŋkt/adj ۱- دوابڕاو، لەناوچوو ۲- خامۆش- دامرکاو

extinction/ɪkˈstɪŋkʃn/n دابڕان

extinguish/ɪkˈstɪŋgwɪʃ/v دەکوژێنێتەوە

fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە

extort/ɪkˈstɔːt/v چاوسوور دەکاتەوە- هەڕەشەو گوڕەشە دەکا

extortion/ɪkˈstɔːʃn/n هەڕەشە کردن- شت لێسەندن بەهەڕەشەو گوڕەشە

extortionate/ɪkˈstɔːʃənət/adj زۆر بەرز- لەرادەبەدەر، گرانبەها

extra/ˈekstrə/adj - adv - v ۱- زێدە- زیاد لەپێویست ۲- سەربار ۳- کۆمبارس

extract/ɪkˈstrækt/n دەرهێنان/هەڵکێشان

extract/v-n ۱- دەردەهێنێ- هەڵدەکێشێ ۲- هەڵبژاردە- چەپکێ

extraction/ɪkˈstrækʃn/n ۱- دەرهێنان ۲- ددان کێشان ۳- ڕەگەز- بەچە

extracurricular /ˌekstrəkəˈrɪkjələ(r)/adj دەرەوەی مەنهەج

extradite/ˈekstrədaɪt/v تاوانبار تەسلیم بە ... دەکاتەوە

extradition/ˌekstrəˈdɪʃn/n تەسلیم کردنەوەی تاوانباری هەڵاتوو

extraordinary/ɪkˈstrɔːdnri/adj ۱- نائاسایی ۲- زۆر سەیر

extravagant/ɪkˈstrævəgənt/adj ۱- دەست بڵاو ۲- ناواقیعی- لەدەست دەرچوو

extreme/ɪkˈstriːm/adj ۱- ئەوپەڕ- دوور ۲- زۆر زۆر ۳- توندڕەو ٤- پەرگر

extremity/ɪkˈstremətɪ/n ئەوپەڕی- کۆتایی- دوورترین خاڵ لە..

extremist/ɪkˈstriːmɪst/n توندڕەو-پەرگر

extremism/ɪkˈstremɪzəm/n توندڕەوی- پەرگری

extricate/ˈekstrɪkeɪt/v خۆی دەرباز دەکا لە ...

extrovert/ˈekstrəvɜːt/n کراوە، سادە

exuberant/ɪgˈzjuːbərənt/adj چالاک، گورج و گۆڵ

eye/aɪ/n - v ۱- چاو ۲- هێزی بینین ۳- کونی دەرزی ٤- پڕ نیش ٥- چاودێری دەکا ٦- لەشتێ دەگەڕێ

eye ball/ˈaɪbɔːl/n گلێنەی چاو

eye brow/ˈaɪbraʊ/n برۆی سەرچاو/برۆ

eye lash/ˈaɪlæʃ/n برژانگ

eye lid/ˈaɪlɪd/n پێڵو/پێستەی چاو

eyesight/ˈaɪsaɪt/n سۆمای بینین/ توانای بینین

eyesore/ˈaɪsɔː(r)/n ناحەز/قێزهێن

eye witness/ˈaɪwɪtnəs/n بینەر- بەچاو دیتو/ گەواهیدەر

eye/v تەماشا دەکا/دیقەت دەکا/دەبینێ

expertise/ˌekspɜːˈtiːz/n مەعریفەیەکی تایبەت- شارەزایی، کارامەیی

expire/ɪkˈspaɪə(r)/v کاریگەری نامێنێ- بەسەر دەچێ

expiry/ɪkˈspaɪəri/n نەمانی ماوە یان نەمانی کاریگەری (دەرمان)، بەسەرچوون

explain/ɪkˈspleɪn/v ١- ڕوون دەکاتەوە/ شی دەکاتەوە- ڕاڤە دەکا

explanation/ˌekspləˈneɪʃn/n ١- شی کردنەوە/ ڕوون کردنەوە ٢-ڕاڤەکردن

explanatory/ɪkˈsplænətri/adj تەفسیری- ڕونکەرەوە

explicable/ɪkˈsplɪkəbl/adj ڕوونکردنەوە هەڵدەگرێ

explicit/ɪkˈsplɪsɪt/adj ١- ڕوون- ئاشکرا ٢- ئاشکرا- ڕاشکاو- نەشاراوە

explicitly/adv بە ڕوون و ئاشکرایی

explode/ɪkˈspləʊd/v دەتەقێتەوە/ دەتەقێنێ

exploit/ɪkˈsplɔɪt/v ١- بەکاردێنێ- قۆرخ دەکا-بۆخۆی بەکاردێنێ ٢- دەداتە کار بۆ سود وەرگرێ

exploit/ˈeksplɔɪt/n ١-کردەیەکی پەهلەوانی ٢-قۆرخەکردن

explore/ɪkˈsplɔː(r)/v دەگەڕێت، دەدۆزێتەوە

exploration/ˌekspləreɪʃn/n دۆزینەوە

explorer/ɪkˈsplɔːrə(r)/n دۆزەوەر، رابەر

explosion/ɪkˈspləʊʒn/n تەقینەوە

explosive/ɪkˈspləʊsɪv/adj ١- دەتەقێتەوە- دەکرێ بتەقێتەوە ٢- کاریگەری ترسناکی هەیە ٣- تەقینەوە - تەقەمەنی

export/ɪkˈspɔːt/v دەنێری/دەنێرتە دەرەوە

exporter/ɪkˈspɔːtə(r)/n نێنەر

export/ˈekspɔːt/n ١- ناردنە دەرەوە ٢- شمەکی بۆ دەرەوە نێردراو

expose/ɪkˈspəʊz/v ١- وادەکا دەرکەوێ- بەرچاو دەکا ٢- خۆی دەخاتە ڕەوشتێکی دژوار- نالەبار ٣- ئاشکرا دەکا- ڕاستی ئەڕوو هەڵدەماڵێ ٤-ڕوناکی دەگەیەنێ

exposed/adj نەشاراوە- مەکشوف مەترسی لێدەکرێ

exposure/ɪkˈspəʊʒə(r)/n ١- کەوتنە بەر ٢- توش بوو(بەهەڵامەت) ٣- کرداری ئاشکراکردن- ڕووهەڵماڵین ٤- پڕوپاگاندەی ڕاگەیاندن ٥- وێنە

express/ɪkˈspres/v ١- دەردەبڕێ ٢- ڕای خۆی دەردەبڕێ

express/adj ١- خێرا ٢- ڕوون و ئاشکرا ٣- بە پۆستەی خێرا

expressly/adv ١- بەڕوون و ئاشکرایی ٢- بۆ مەبەستی تایبەت

express/n شەمەندەفەری خێرا

expression/ˈɪkˈspreʃn/n ١- دەربڕین ٢- دەربڕینی ڕوخسار/دەم و چاو ٣- هەست دەربڕین

expulsion/ɪkˈspʌlʃn/n دەرکردن/قاودان

exquisite/ɪkˈskwɪzɪt/adj نایاب/ تیژ

extend/ɪkˈstend/v ١- درێژ دەکا، فراوان دەکا ٢- دەست پێ دەکا لە ... بۆ ٣- درێژ دەکا- ڕادەکشێ ٤- پێشکەشی دەکا

extension/ɪkˈstenʃn/n ١- پاشکۆی باڵەخانە ٢- درێژکردنەوە ٣- تەلەفۆنی لاوەکی

extensive/ɪkˈstensɪv/adj فراوان، بەرفرە

extensively/adv بە شێوەیەکی فراوان

extent/ɪkˈstent/n ١-بوار- ماوە

exhaust/ɪɡˈzɔːst/n - v ١- گزۆز
٢- تەواو دەکا- شتێ هەمووی بەکار دێنێ
٣- هەمووی دەڵێ

exhausted/adj مێوژا- شەکەت

exhausting/adj مێوژەر- ماندووکەر

exhaustive/ɪɡˈzɔːstɪv/adj سەراپا، هەموو/گشتگیر

exhibit/ɪɡˈzɪbɪt/n پیشاندراو لە... پیشانگا

exhibit/v ١- پیشاندەدا ٢- دەردەبڕێ

exhibitor/ɪɡˈzɪbɪtə(r)/n پیشاندەر

exhibition/ˈeksɪˈbɪʃn/n ١- پێشانگا
٢- پیشاندانی گشتی
٣- کرداری پیشاندان/دەربڕین

exhilarate/ɪɡˈzɪləreɪt/v کەیف خۆش/شادی دەکا بەختەوەری دەکا

exile/ˈeksaɪl/n ١- نەفی کراو ٢- مەنفا
٢- دوور دەخاتەوە/نەفی دەکا بۆ ...، تاراوگە

exist/ɪɡˈzɪst/v ١- هەبوو لە واقیعدا- هەیە ٢- دەژی

existence/ɪɡˈzɪstəns/n ١- بوون
٢- گوزەران

exit/ˈeksɪt, eɡzɪt/n – v ١- دەرچە- دەری ٢- دەرچوون
٣- دەردەچێ

exonerate/ɪɡˈzɒnəreɪt/v کەسێ لە لۆمە- گلەیی- رزگار دەکا

exorbitant/ɪɡˈzɔːbɪtənt/adj زۆر گران

exotic/ɪɡˈzɒtɪk/adj سەیر، نائاسایی

expand/ɪkˈspænd/v فراوان دەکا، گەورەتر دەکا

expanse/ɪkˈspæns/n شوێنێکی کراوەی فراوان

expansion/ɪkˈspænʃn/n فراوانکردن- فراوانکاری

expansive/ɪkˈpænsɪv/adj کراوە، فراوانکراو
خۆشدو، خۆشنود

expatriate/ˌeksˈpætriət/n - v تاراوگە، وڵاتی خۆی بەجێ دێڵێ

expect/ɪkˈspekt/v ١- چاوەڕێ دەکا
٢- پێشبینی دەکا٣- وا زەن دەبا

expectant/ɪkˈspektənt/adj چاوەڕێکراو

expectation/ˌekspekˈteɪʃn/n چاوەڕێکردن- بە هیوابوون

expedient/ɪkˈspiːdiənt/adj بەسوود، یارمەتیدەرە بۆ مەبەستێ

expedition/ˌekspəˈdɪʃn/n ١- گەشتی دۆزینەوە
٢- گەشتێکی درێژ بۆ مەبەستێکی تایبەت
٣- دەرچوون/گەشتێکی کورت

expel/ɪkˈspel/v ١- زۆری لێدەکا (وڵات) بەجێ بێڵێ
٢- هەوا لە سییەکانی دەردەکا

expend/ɪkˈspend/v خەرج دەکا

expendable/adj دەتوانرێ/ دەکرێ وازی لێبهێنرێ

expenditure/ɪkˈspendɪtʃə(r)/n خەرجی

expense/ɪkˈspens/n تێچوو (لە کات وپارە) ٢- خەرجی

at sb's expense لەسەر خەرجی/ لەسەر حسابی

expensive/ɪkˈspensɪv/adj گرانبەها

experience/ɪkˈspɪəriəns/n-v ١- زانیاری- ئەزموون
٢- رووداوی گرنگ
٣- تاقی دەکاتەوە، هەست دەکا، دەچێژێ

experiment/ɪkˈsperɪmənt/n ئەزموون

experimental/ɪkˌsperɪˈmentl/adj ئەزموونیی

expert/ˈekspɜːt/n پسپۆڕ/تایبەتمەند

excessive/ɪkˈsesɪv/adj پەڕکێ
لە سنوور بەدەر، لە ڕادە بەدەر
exchange/ɪksˈtʃeɪndʒ/n - v
١- ئاڵو گۆڕ ٢- مشت و مڕ
٣- گۆڕینەوەی دراو٤- دراوی بیانی
٥- سەردانی دوو سەرە (هەردوولا بۆلای یەکتر)
٦- تەلەفۆن گۆڕ٧- دەگۆڕێ
excise/ˈeksaɪz/n باج
excitable/ɪkˈsaɪtəbl/adj
زوو هەڵدەچێ، تووڕە دەبێ
excite/ɪkˈsaɪt/v ١- دەوروژێنێ
٢- کاردانەوەی لەلا دروست دەکا
excited/ɪkˈsaɪtɪd/adj
وروژاو - خرۆشاو
excitement/ɪkˈsaɪtmənt/n
١- حەماس- جۆش
٢- جۆشدەر٣- جۆش و خرۆش
exclaim/ɪkˈskleɪm/v
لەناکاو شتێ دەڵێ- هوتاف دەدا
exclamation/ˌekskləˈmeɪʃn/n
١- دەنگێ، وشەیێ کە
گوزارشت لە ئێشێکی ناکاو دەکا
٢- سەرسووڕمان
exclamation mark نیشانەی سەرسووڕمان
exclude/ɪkˈsklu:d/v ١- نایەڵێ
بێتە ژوورێ
٢- بڕیاردەدا کە شتێ ڕاست نیە- بەدووری
دەگرێ ٣- دەیبوێرێ/جیای دەکاتەوە
excluding/prep بێجگە
exclusion/ɪkˈsklu:ʒn/n نەمێشتن، بواردن
قەدەغەکردن - هەڵاوێردن
exclusive/ɪkˈsklu:sɪv/adj
١- بۆدەستەیەکی تایبەت- هەڵبژاردە
٢- بۆ تەنیا کەسێ یان کۆمەڵێ-ڕۆژنامەیی
٣- بێجگە٤-تەنیا-تایبەت
exclusively/adv بەتەنیا- بەتایبەت
excrement: faeces/n پیسایی- گو
excrete/ɪkˈskri:t/v گودەکا
excruciating/ɪkˈskru:ʃieɪtɪŋ/adj
ژانێکی بەسوێ
excursion/ɪkˈskɜ:ʃn/n گەشتێکی کورت-
دەرچوون
excuse/ɪkˈskju:s/n لێبوردن
excuse/ɪkˈskju:z/v ١-داوای لێبوردن
دەکا
٢- لێی خۆش دەبێ٣- دەبوورێ
٤- پۆزش دەهێنێتەوە
execute/ˈeksɪkju:t/v ١- لەداری دەدا-
دەیکوژێ ٢- ئەرکی ڕادەپەڕێنێ
execution/ˌeksɪˈkju:ʃn/n ١- لە داردان،
لە سێدارە دان- ئعدام ٢- ڕاپەڕاندن
executioner/ˌeksɪkju:ʃənə(r)/n
جەلاد- سەربڕ
executive/ɪgˈzekjətɪv/adj
١- ڕاپەڕاندن/جێبەجێکاری
٢- تایبەت بە گەورە پیاوان ٣- پایە بەرز
٤- دەستەی کارگێڕی
exemplary/ɪgˈzempləri/adj
نموونە/نموونەیی
exemplify/ɪgˈzemplɪfaɪ/v دەنوێنێ-
نموونە دێنێ
exempt/ɪgˈzempt/adj - v هاوێردراو،
دەهاوێردرێ
بووردراو، دەیبوێرێ
exercise/ˈeksəsaɪz/n ١- مەشقی وەرزشی
٢- مەشقی لاشەیی٣- ڕاهێنان
٤- زنجیرە کردارێک کە ئامانجێکی تایبەتی هەیە
٥- بەکارهێنان٦- مەشقی سەربازی
exercise/v ١- ڕاهێنان/مەشق دەکا
٢- بەکار دەهێنێ
exert/ɪgˈzɜ:t/v ١- بەکاردەهێنێ
٢- کۆشش دەکا
exertion/ɪgˈzɜ:ʃn/n کۆشش

eviction/ɪ'vɪkʃn/n چۆلکردنی ڕەسمی
evidence/'evɪdəns/n بەلگە
evident/'evɪdənt/adj ڕوون- ئاشکرا
evil/'i:vl/adj زۆرخراپ، نەگریس، سەر بەرگێچەڵ شەیتان/ئەهریمەن
evoke/ɪ'vəuk/v ١- وەبیری دێنێتەوە ٢- دەوروژێنێ
evolution/ˌi:və'lu:ʃn/n ١- گەشە، پەرەسەندن ٢- پرۆسەی گەشەکردن لە... بۆ
evolve/i'vɒlv/v ١- گەشە دەستێنێ، پەرە دەسێنێ لە.. بۆ ٢- وا لە شتێ دەکا گەشە بکا
ewe/ju:/n مەڕ
exact/ɪg'zækt/adj ١- تەواو-ورد- دروست ٢- لێهاتو
exactly/ɪg'zæktli/adv ١-بەتەواوی ٢-بەوردی٣-بەڵێ، ڕاستە
exactness/ɪg'zæktnəs/n وردی
exact/v بەخورتی دەبا
exaggerate/ɪg'zædʒəreɪt/v زێدەڕۆیی دەکا، پێوە دەنێ زیاد لە پێویست دەڵێ
exàggeration/ɪgˌzædʒə'reɪʃn/n زێدەکاری- پێوەنان
exam/ɪg'zæm/n تاقی کردنەوە/ ئەزموون
examination/ɪg'zæmɪ'neɪʃn/n ١- لێنۆڕین- پشکنین- بەدواداچوون ٢- تاقی کردنەوە
examine/ɪg'zæmɪn/v ١- دەپشکنێ/تاقی دەکاتەوە ٢- تاقی کردنەوەی پێ دەکا
examiner/ɪg'zæmɪnə(r)/n تاقیکردنەوە پێکەر/ ئەزمونکار

example/ɪg'zɑ:mpl/n ١- نموونە ٢- پێشەنگ- نموونە
e.g-for example بۆنموونە
set a good example (to sb) ببە نموونەی باش بۆ..
exasperate/ɪg'zæspəreɪt/v تووڕەی دەکا، هەراسانی دەکا
exasperating/adj تووڕەکەر
exasperation/ɪgˌzæspə'reɪʃn/n تووڕەیی، بێزاری زۆر/ تووڕە کردن
excavate/'ekskəveɪt/v ١- هەڵدەقوڵی/قوڕت لێدەدا ٢-هەڵدەکوڵی/بە دوای پاشماوەی کۆن دەگەڕێ
excavation/ˌekskə'veɪʃn/n هەڵکۆلین/ گەران بە دوای شوێنەوار
exceed/ɪk'si:d/v ١- تێ دەپەڕێنێ- زیاد دەکا لە ٢- لە بەری خۆی زیاتر پێ درێژی دەکا- سنووری خۆی دەبەزێنێ
exceedingly/adv ١- زۆر ٢- لەسنور بەدەر
excel/ɪk'sel/v زۆر باشە لە
excellence/'eksələns/n نایابی
excellent/'eksələnt/adj نایاب، هەرە باش
except/ɪk'sept/prop بێجگە لە
except/ɪk'sept/v ناگرێتەوە، لە خۆناگرێ
exception/ɪk'sepʃn/n هەلاوێردن، نەگرتنەوە، لە خۆ نەگرتن
without exception هەموو، بێ جیاوازی هەموو
excerpt/'eksɜ:pt/n چەپکێك، کورتەیەك، هەڵبژاردەیەك
excess/ɪk'ses/n زێدەڕەوی، بەرگری
in excess of زیاتر لە
excess/'ekses/adj زێدە

euphoria/ju:ˈfɔ:riə/n هەستێکی توندی هەست بە خۆشی کردن/بەختەوەری زێدە
Euro/juərəu/n یۆرۆ- دراوی ئەورووپی
Eurocheque/ˈjʊərəutʃek/n چەکی ئەورووپی
European/ˌjuərəˈpi:ən/adj ئەورووپی- کەسی ئەورووپی
The European Community/n-E.C- کۆمەڵگەی ئەورووپی
The European Union یەکێتی ئەورووپی
euthanasia/ˌju:θəˈneɪziə/n کوشتنی میهرەبانی
evacuate/ɪˈvækjueɪt/v چۆڵ دەکا
evacuation/ɪˌvækjuˈeɪʃn/n چۆڵکردنی شوێنێك لە خەڵك
evade/ɪˈveɪd/v ١- خۆی لێ لادەدا- خۆی بەرکەنار دەگرێ ٢- هەڵدێ لە- خۆی دوور دەگرێ- خۆی دەداتە پاش
evaluate/ɪˈvæljueɪt/v هەڵدەسەنگێنێ، دەنرخێنێ
evaluation/ɪˌvæljuˈeɪʃn/n هەڵسەنگاندن
evangelical/ˌi:vænˈdʒelɪkl/adj ئینجیلی
evaporate/ɪˈvæpəreɪt/v ١- دەبێتە هەڵم- بە هەوا دادەچێ ٢- لە بەر چاونامێنێ
evasion/ɪˈveɪʒn/n هەڵاتن لە، خۆدزینەوە لە
evasive/ɪˈveɪsɪv/adj هەولێدەدا بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ خۆی بدزێتەوە لە
eve/i:v/n ١- ڕۆژی یان ئێوارەی پێش جەژن ٢- دایکە حەوا
even/ˈi:vn/adj ١- تەخت ٢- نەگۆڕ ٣- وەك یەك ٤- جووت ژمارە (دابەش بوو بەسەر ژمارەدوو)
be/get even ئازاری دەدا، تۆڵەی لێدەکاتەوە
break even وا لێ بکەی ئەزمەر بکا نەقازانج
evenly/adv وەك یەکی بەیەکسانی
even/ˈi:vn/adv ١- هەتا، تا
even if هەتا ئەگەر
even so سەرەرای ئەوەی
evening/ˈi:vnɪŋ/n ئێوارە
event/ɪˈvent/n ١- ڕووداو ٢-پێشبڕکێ
at all events هەرچۆنێبێ، هەرچی ڕوو بدا
in any event لەکاتی ڕووداني
in the event of sth ئەگەر ڕوویدا
eventful/ɪˈventfl/adj ڕوداوی گرنگ، پڕ کارەسات
eventual/ɪˈventʃuəl/adj ڕوودەدا لە ئەنجامی، لە کۆتاییدا ڕوودەدا
eventually/ɪˈventʃuəli/adv لە کۆتاییدا
ever/ˈevə(r)/adv ١- لە هەر کاتێکدا ٢- لەکاتێ لەکاتەکاندا، لە تەمەنتدا ٣- هەردەم
ever after هەتاهەتایێ
ever since لەوساوە
ever so زۆر
evergreen/ˈevəgri:n/n هەردەم سەوز
everlasting/ˌevəˈlɑ:stɪŋ/adj هەمیشەیی
every/ˈevri/det ١- هەموو- هەریەك ٢- ئەوەی دەکرێ ٣- هەر
everybody/ˈevribɒdi/pron هەر کەسێك
everyday/ˈevrideɪ/adj هەموو ڕۆژێ- ڕۆژانە
everything/ˈevriθɪŋ/pron ١- هەموو شتێ، هەرشتێ ٢- گرنگترین شت
evict/ɪˈvɪkt/v زۆری لێدەکا- خۆی زەوی خۆی- بەجێبێڵێ

escalate/ˈeskəleɪt/v ١- بەمێزتری دەکا
٢- مەزنتر-بەرزتر دەبێ

escalator/ˌeskəleɪtə(r)/n
پەیژەی بزوێنەر- قادرمەی کارەبایی

escapade/ˌeskəˈpeɪd, ˈeskəpeɪd/n
سەرکەشی

escape/ɪˈskeɪp/v – adj ١- ڕادەکا-
دەڕوا لە.. ٢- تێ دەچێ- ئیدێ (گازی ئیدێ)
٣- ڕزگاری دەبێ- خۆی دوور دەگرێ
٤- لەبیری دەچێ- بەسەری تێدەپەڕێ-
تێبینی ناکرێ ٥- ڕاکردوو- هەڵاتوو

escape/n ١- هەڵاتن- ڕزگار بون
٢- هۆکاری هەڵاتن- خۆ ڕزگار کردن
٣- هەڵاتن (لەخەم و کێشە)

escort/ˈeskɔːt/n – v ١- یاوەر-
پاسەوان ٢- هاوڕێ
٣- یاوەری دەکا ٤- دەگەیەنێ- دەبا بۆ

Eskimo/ˈeskɪməʊ/n ئیسکیمۆ

especial/ɪˈspeʃl/adj تایبەت- نائاسایی

especially/ɪˈspeʃəli/adv ١- بە تایبەتی
٢- بەمەبەستی ٣- زۆر

espionage/ˈespiənɑːʒ/n جاسوسی-
سیخوڕی

espouse/v لایەنگری دەکا- ژن دێنێ

essay/ˈeseɪ/n وتار، بابەتێکی ئەدەبی

essence/ˈesns/n ١- کرۆک- کاکڵ
٢- گیان

essential/ɪˈsenʃl/adj ١- پێویستی-
سەرەکی-بنەرەتی ٢- پێویستییەکان

essentially/adv لە ڕاستیدا-
بە شێوەیەکی سەرەکی

establish/ɪˈstæblɪʃ/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- دروست دەکا- فەراهەم دێنێ
٣- دەچەسپێنێ- ڕەگ دادەکوتێ
٤- دیار دەکا- بڕیار دەدا ٥- دەسەلمێنێ

establishment/ɪˈstæblɪʃmənt/n
١- دامەزراندن ٢- دەزگا
٣- دەسەڵاتدار- کاربەدەست

estate/ɪˈsteɪt/n ١- موڵک- خانوبەرە
٢- کۆمەڵگا ٣- پاشماوە – میرات

estate agent- realtor;
real estate agent/n
دەلالی خانوبەرە

esteem/ɪˈstiːm/n ڕێز

estimate/ˈestɪmət/n ١- خەملاندن-
قرساندن- هەڵسەنگاندن ٢- نرخ دان بۆ شتێ

estimate/ˈestɪmeɪt/v هەڵدەسەنگێنێ-
دەنرخێنێ
دەخەملێنێ- دەقرسێنێ

estranged/adj ١- جیابونەوە لە
(ژن/مێرد) ٢- دوور لە- خۆ دوورخەر

estuary/ˈestʃuəri/n ئاوڕێژگە، ڕێژگە

eternal/ɪˈtɜːnl/adj ١- بێسەرەتاو
کۆتایی- نەمری- هەتاهەتایی-
ژیانی پاش مردن ٢- هەمیشە دوبارە

eternally/ɪˈtɜːnəli/adv هەردەم

eternity/ɪˈtɜːnəti/n ١- هەردەمی،
ژیانی پاش مردن ٢- ماوەیەکی درێژ

ethics/ˈeθɪks/n ١-ئاکارزانی
٢- باوەڕی دەربارەی ئەوەی لەڕوی ئاکارەوە
ڕاستە یا چەوتە

ethical/ˈeθɪkl/adj ١- ڕەوشتی- ئاکاریی
٢- دروست لە ڕوی ڕەوشتەوە

ethnic/ˈeθnɪk/adj ڕەگەزی – نەتەوەیی

etiquette/ˈetɪket/n ئەتەکێت،
شێوازی ڕەفتار کردن

etymology/ˌetɪˈmɒlədʒi/n
١-ئیتمۆلۆژی، لێکۆڵینەوە لەرەسەنی وشە
٢- ڕوونکردنەوەی ڕەسەن و مێژووی وشە

euphemism/ˈjuːfəmɪzəm/n
دوان – یوفیمیزم

envisage/ɪnˈvɪzɪdʒ/v رادەمێنێ– دالَفەی ئێدەدا، چاوەڕێی دەکا

envoy/ˈenvɔɪ/n نوێنەر، نێردراو

envy/ˈenvi/v ئێرەیی پێ دەبا

enzyme/ˈenzaɪm/n ئەنزیم ، ترشێنەر، هەوێن

epic/ˈepɪk/n داستان، داستاننوسی– داستانیی

epidemic/ˌepɪˈdemɪk/n پەتا، درم

epilepsy/ˈepɪlepsi/n نەخۆشی گە شکە/ خۆگرتن/ فێ

epileptic/ˌepɪˈleptɪk/adj گەشکە، گەشکە گرتوو

epilogue/ˈepɪlɒg/n پاشکۆ– کۆتایی– کتێب– شانۆ

episode/ˈepɪsəʊd/n ١– ڕووداو ٢– ئەلَقە– زنجیرە

epistle/n پەیام، مژدە، نامە

epitaph/ˈepɪtɑːf/n شیوەن– شین– سەرقەبر

epitome/ɪˈpɪtəmi/n نمونەیەکی تەواو، کورتە– پوختە

epitomize/ɪˈpɪtəmaɪz/v دەنوێنێ– دەبێتە نموونە

epoch/ˈiːpɒk/n سەردەم– چەرخ

equal/ˈiːkwəl/adj-n-v ١– یەکسان ٢– بە توانا ٣– هاوتا– هاوشان ٤– یەکسانە بە– دەکاتە

equally/adv ١– بەیەکسانی ٢– هەمان، وەك یەك ٣– لە هەمان کاتدا..بەلاَم

equality/iˈkwɒləti/n یەکسانی

equalize/ˈiːkwəlaɪz/v یەکسان دەبن– وەك یەك لێ دێن

equate/iˈkweɪt/v (دورشت) وەك یەك دادەنێ

equation/ɪˈkweɪʒn/n هاوسەنگ– هاوکێشە

equator/ɪˈkweɪtə(r)/n هێلی یەکسانی نێوان هەردوو جەمسەری باکوور باشوور

equestrian/ɪˈkwestriən/adj سوارچالاکی/ئەسپ سواری

equilibrium/ˌiːkwɪˈlɪbriəm/n ١– هاوسەنگ ٢– هێمنی

equip/ɪˈkwɪp/v ١–دەیداتێ ٢– ئامادە دەکا

equipment/ɪˈkwɪpmənt/n کەلوپەل/ پێویستی

equity/ˈekwəti/n ١– بە های پشك ٢– بۆندو پشکی ئاسایی ٣– بەهای کەلوپەل

equivalent/ɪˈkwɪvələnt/adj - n یەکسان/ بەرامبەر

era/ˈɪərə/n چەرخ– سەردەم

eradicate/ɪˈrædɪkeɪt/v لە ڕەگەوە هەلی دەتەکێنێ

eradication/ɪˌrædɪˈkeɪʃn/n لە ناو بردن/ڕەگهەلَکێشان

erase/ɪˈreɪz/v دەسڕێتەوە

eraser: rubber/n ڕەشکەرەوە

erect/ɪˈrekt/adj ١– قیت– ڕاوەستاو– ڕاگیراو ٢– ڕەپ

erect/v دادەمەزرێنێ– بینا دەکا

erode/ɪˈrəʊd/v لەسەر خۆ لە نێو دەچێ

erotic/ɪˈrɒtɪk/adj غەزەلی– ئەڤینی– زایەندی– سێکسی

err/ɜː(r)/v هەلە دەکا

errand/ˈerənd/n گەشتێکی کورت بۆ ئەرکێك

erratic/ɪˈrætɪk/adj ناڕێك

error/ˈerə(r)/n ١– غەلەت ٢– هەلە

erupt/ɪˈrʌpt/v ١– ئاگر دەپڕژێنێ ٢– لەناکاو دەست پێ دەکا ٣– لە ناکاو توڕە دەبێت

eruption/ɪˈrʌpʃn/n ئاگر پڕژان– هەلچون

enrage/ɪnˈreɪdʒ/v تووڕەی دەکا
enrich/ɪnˈrɪtʃ/v دەوڵەمەند دەکا
enrol/ɪnˈrəʊl/v ناونوس دەکرێ/ دەکا
enrolment/ɪnˈrəʊlmənt/n تۆمار کردن
en route/ˌɒn ˈruːt/adv لە ڕێگای بەرەو
enslave/ɪnˈsleɪv/v کۆیلەی دەکا
ensue/ɪnˈsjuː/v ڕوودەدا لە ئاکامی
ensuite/ˌɒ ˈswiːt/v لەگەڵ...پێدەمێنێ
ensure/ɪnˈʃʊə(r)/v دڵنیا دەکا
entail/ɪnˈteɪl/v پێویست دەکا، پێگیری دەکا
entangled/ɪnˈtæŋgld/adj پێوە بوو، تووش بوو
enter/ˈentə(r)/v دەچێتە ژوورێ
enterprise/ˈentəpraɪz/n ١- پرۆژەی نوێی بە جورئەت ٢- ویران- جورئەت ٣- دەزگای بازرگانی بچوک ٤- کۆمپانیا
enterprising/adj بەجورئەت لە کاروباری بازرگانی
entertain/ˌentəˈteɪn/v ١- دڵخۆشی دەکا ٢- بەخێرهاتنی دەکا
entertainer/ˌentəˈteɪnə(r)/n ئەکتەری ئاسودە کەر، کۆمیدیکار
entertainment/ˌentəˈteɪnmənt/n ڕابواردن، کەیف خۆشی، ئاسودەیی
enthral/ɪnˈθrɔːl/v سەرنجی ڕادەکێشێ، بەلای خۆی ڕادەکێشێ
enthusiasm/ɪnˈθjuːziæzəm/n حەماسەت، پەرۆشی
enthusiast/ɪnˈθjuːziæst/n بەحەماس، بەپەرۆش
enthusiastic/ɪnˌθjuːziˈæstɪk/adj بەپەرۆش
entice/ɪnˈtaɪs/v فریوی دەدا، دەستەمۆی دەکا- قایلی دەکا
enticement/ɪnˈtaɪsmənt/n فریودان دەستەمۆ کردن
enticing/adj سەرنج ڕاکێش

entire/ɪnˈtaɪə(r)/adj تەواوی، گشتی- هەمووی
entirely/adv ١- بەتەواوی ٢- لە هەموو لایەکەوە، گشتی
entitle/ɪnˈtaɪtl/v دەسەڵاتی پێدەدا
entitled/adj بە ناونیشانی، لە ژێر ناو نیشانی
entity/ˈentəti/n قەوارە، یەکەیەکی سەربەخۆ
entrance: entry/n ١- دەروازە ٢- چونە ژوورەوە٣- مافی چونە ژوورەوە ٤- مافی ئەندامبون- بوە ئەندام لە
entrant/ˈentrənt/n بەشدار لە، ئەندام لە
entreat/ɪnˈtriːt/v دەپاڕێتەوە لێی
entrust/ɪnˈtrʌst/v متمانەی پێ دەکا، پشتی پێ دەبەستێ
entry/ˈentri/n ١- کرداری چونە ژوورەوە ٢- چوە ناوەوە ٣- دەروازە- گوزەر ٤- ماددەی تۆمار کراو ٥- هاوبەش- بەشدار
envelop/ɪnˈveləp/v دادەپۆشێ، بەتەواوی دایدە پۆشێ
envelope/ˈenvələʊp/n نامە داپۆش، نامە گر- زەرفی نامە
enviable/ˈenviəbl/adj چاو لێبو- سەرنج ڕاکێش- چاو بەر
envious/ˈenviəs/adj ئیرەیی بەر، حەسود، لەچەر
environment/ɪnˈvaɪrənmənt/n ١- ڕەوش ٢- دەوروبەر - ژینگە
environmentalist /ɪnˌvaɪrənˈmentəlɪst/n ژینگە پارێز
environmentally/adv سەبارەت بە ژینگەیی
environs/ɪnˈvaɪrənz/n دەوروبەری (شار) دەوروپشت

یان واژەی خۆی

لە پشتەوەی ...دەنوسێ ٢– پاڵپشتی دەکا
٣– هەڵەیەکی لەسەر تۆماردەکا

endow/ɪndaʊ/v دەکاتە دیاری– تەرخان دەکا

endure/ɪnˈdjʊə(r)/v ١– بەرگەدەگرێ– ئازار دەچێژێ
٢– بەردەوام دەبێ– دەخایەنێ

enduring/adj بەردەوام ، لە نێو نەچو

enemy/ˈenəmi/n ١– دوژمن ٢– نەیار

energetic/ˌenəˈdʒətɪk/adj چالاك

energy/ˈenədʒi/n ١– هێز ٢– توانا– وزە

enervating/ˈenəveɪtɪŋ/adj خامۆش، خەواڵو– وزە بڕخێنەر

enfold/ɪnˈfəʊld/v دەپێچێتەوە، لەئامێز دەگرێ

enforce/ɪnˈfɔ:s/v ١– لەسەری دەسەپێنێ
٢– یاسا جێبەجێدەکا ٣– ناچاری دەکا

enfranchise/ɪnˈfræntʃaɪz/v
کۆیلەیەك رزگار دەکا، مافی دەداتێ

engage/ɪnˈgeɪdʒ/v ١– واڵێ دەکا پێگیری پێ بکا ٢– خەریکی دەکا، مژوڵی دەکا
٣– بەشداریدەکا
٤– وادەکا بەشەکان لەگەڵ یەك بسازێن

engaged/adj ١– دەزگیران، نیشانکراو
٢– مژوڵ– سەرقاڵ٣– گیراوە

engagement/ɪnˈgeɪdʒmənt/n
١–بەڵێندان–پەیوەست بون
٢– دەزگیرانی٣– ژوان٤– شەڕ

engagement ring/n ئەڵقەی دەزگیرانی

engine/ˈendʒɪn/n مەکینە

engineer/ˌendʒˈnɪə(r)/n - v ئەندازیار
٢– بەکارامەیی کاری خۆی ئەنجام دەدا

engineering/ˌendʒɪˈnɪərɪŋ/n
ئەندازیاری

English/ˈɪŋglɪʃ/n زمانی ئینگلیزی– ئینگلیز

Queen's/King's English
ئەو ئینگلیزیەی لەلایەن ڕۆشنبیران پەسندە

engrave/ɪnˈgreɪv/v هەڵدەکۆڵی– نەقش دەکا

engraver/ɪnˈgreɪvə(r)/n هەڵکۆڵەر– هونەرمەندی ئەم بوارە

engraving/ɪnˈgreɪvɪŋ/n هونەری هەڵکۆڵین و نەقش کردن
وێنەی هەڵکەنراو لە– نەقش کراو

engross/ɪnˈgrəʊs/v ١– خەریکدەبێ بە، مژوڵ دەبێ ٢– دادەڕێژێ

engulf/ɪnˈgʌlf/v قوت دەدا، نوقمی دەکا

enhance/ɪnˈhɑ:ns/v لە بەهار جوانی زیاد دەکا

enigma/ɪˈnɪgmə/n مەتەڵ، لێڵی– نادیاری

enigmatic/ˌenɪgˈmætɪk/adj شاراوە، لێڵ

enjoy/ɪnˈdʒɔɪ/v رادەبوێرێ– خۆشی لە...وەردەگرێ

enjoyable/ɪnˈdʒɔɪəbl/adj
خۆش – بەلەزەت– بەتام

enlarge/ɪnˈlɑ:dʒ/v فراوان دەکا، گەورە دەکا، زێدە دەکا

enlighten/ɪnˈlaɪtn/v روناك دەکاتەوە، زانیاری پێدەبەخشێ

enlightened/adj هۆشیار، ئازاد، روناکبیر

enlist/ɪnˈlɪst/v ١– دەبێتە سەرباز، پەیوەندی دەکا بە٢– داوای یارمەتی دەکا

enmity/ˈenməti/n دوژمنداری، نەیاری

enormity/ɪˈnɔ:məti/n قەبەیی

enormous/ɪˈnɔ:məs/adj قەبە، کەڵەگا

enough/ɪˈnʌf/det - prep بەس، بەگوێرەی پێویست، ئەوەندە

enquire/ɪnˈkwɑ:ə(r)/v دەپرسێ، دەکۆڵێتەوە

emphasize/ˈemfəsaɪz/v دوپاتدەکاتەوە، جەخت دەکا

emphatic/ɪmˈfætɪk/adj دوپات، یەکلاکەرەوە

empire/ˈempaɪə(r)/n
١- ئەمپراتۆریەت
٢- کۆمەڵە لەکۆمپانیایەکی یەك بنەماڵە

empirical/ɪmˈpɪrɪkl/adj ئەزموونیی

employ/ɪmˈplɔɪ/v ١- کاریە (...) دەدا
٢- بەکاردێنێ

employee/ɪmˈplɔɪiː/n فەرمانبەر- کرێکار- کارکەر

employer/ɪmˈplɔɪə(r)/n خاوەن کار

employment/ɪmˈplɔɪmˈnt/n کار، پیشە

unemployment/n بێ کاری

empower/ɪmˈpaʊə(r)/v دەسەڵاتی دەداتێ

empress/ˈemprəs/n ١- ئەمپراتۆری ژن
٢- ژنی ئەمپراتۆر

empty/ˈempti/adj - v ١- بەتاڵ
٢- بێ واتا، بێ بەها
٣- بەتاڵ دەکا

emulate/ˈemjuleɪt/v لەبەر دەگرێتەوە، هەوڵدەدا باشتر بکا، بەریکانێی دەکا

emulsion/ɪˈmʌlʃn/n لوتو بەند، گیراوەی شیری

enable/ɪˈneɪbl/v دەتوانێ، وا لەشتێ دەکا بتوانێ

enact/ɪˈnækt/v یاسا دەردەکا، دەنوێنێ

enactment/ɪˈnæktmənt/n یاسا دەرکردن

encase/ɪnˈkeɪs/v دەپۆشێ- دادەپۆشێ

enchant/ɪnˈtʃɑːnt/v سەرنج ڕادەکێشێ- شەیدای دەکا

enchantment/n ١- سەرنج ڕاکێش- زۆر دڵخۆشی٢- جادو لێکردن

encircle/ɪnˈsɜːkl/v بازنەی بەدەوردا دەکێشێ- ئابلۆقەی دەدا

enclose/ɪnˈkləʊz/v ١- سیاجی بۆ دەکا
٢- هاوپێچ- لەگەڵ دەنێرێ

enclosure/ɪnˈkləʊʒə(r)/n
١-جێی سیاج کراو- دیواری بەدەورکراو
٢ - هاوپێچ

encore/ˈɒŋkɔː(r)/int ١- دووبارە! دووبارەکەرەوە ٢- نمایشی زێدە

encounter/ɪnˈkaʊntə(r)/v
١- بەرێکەوت دەیبینێ
٢- ڕووبەڕووی دەبێ- ململانێی لەگەڵ دەکا

encourage/ɪnˈkʌrɪdʒ/v ١- هانی دەدا
٢- یارمەتیدەدا

encouragement/v هاندان

encroach/ɪnˈkrəʊtʃ/v مافی...دەخوا- دەبەزێنێ، پێشێل دەکا

encumber/ɪnˈkʌmbə(r)/v کێشەی بۆدروست دەکا، باری گران دەکا

encyclopedia/ɪnˌsaɪkləˈpiːdiə/n ئینسیکلۆ پیدیا

end/end/n ١- کۆتایی ٢- پاشماوە
٣- دووسەرە- هەردوولای شتێك ٤- مەبەست

end to end/n پێك وەنان

put an end to سنور دادەنێ بۆ...

at the end لەوەی کۆتایی

in the end لەکۆتاییدا

on end بەبەردەوامی

endanger/ɪnˈdeɪndʒə(r)/v دەیخاتە مەترسییەوە

endear/ɪnˈdɪə(r)/v وادەکا خەڵك خۆشی بوێ، خەڵکی خۆش بوێ

endeavour/ɪnˈdevə(r)/n - v هەوڵدان، هەوڵدەدا

endemic/enˈdemɪk/adj بەرێڵاو

endless/ˈendləs/adj بێ کۆتایی، بەردەوام

endorse/ɪnˈdɔːs/v ١- ناوی خۆی

elongated/ˈiːlɒŋgeɪtɪd/adj درێژو لاواز

elope/ɪˈləʊp/v وەدو دەکەوێ- ڕەدودەکەوێ

eloquence/ˈeləkwəns/n ڕەوانی- قسەڕەوان

eloquent/ˈeləkwənt/adj ڕەوان

eloquently/adv بە ڕەوانی

else/els/adv ١- شتی (کەسی) تر ٢- ئیدی (جیا لەوە) ٣- کەسی دی (بێجگە لە)

or else ئەگەر نا- ئەگینا

elsewhere/ˌelsˈweə(r)/adv لە جێی تر

elude/iˈluːd/v ١- هەردێ لە- خۆ دەدزێتەوە ٢- بەبیری نایێ، نایەتەوە یادی

elude/v ڕادەکا لە/ خۆی دەرباز دەکا

elusive/iˈluːsɪv/adj ١- ڕاکردوو لە ٢-بەکەین و بەین، فێڵباز، واق وڕێن

emaciated /ɪˈmeɪsieɪtɪd, ɪˈmeɪʃieɪtɪd/adj ڕووتەڵە، لاواز

emancipate/ɪˈmænsɪpeɪt/v ئازادی دەکا- ڕزگاری دەکا

emancipation of women ڕزگارکردنی ئافرەت

embankment/ɪmˈbæŋkmənt/n بەربەست، لەمپەر

embargo/ɪmˈbɑːgəʊ/n ئابلوقە، گەمارۆی ئابوری

embark= disembark/v سەردەکەوێتە سەر کەشتی/دادەبەزێ لەکەشتی

embarrass/ɪmˈbærəs/v شپرزە دەبێ، دەشلەژێ، شەرم دایدەگرێ

embarrassment/n ١- شپرزەیی، شلەژان ٢- شپرزەکەر، شلەژێنەر

embassy/ˈembəsi/n باڵیوزخانە

embed/ɪmˈbed/v بەتوندی دەبەسترێتەوە، تێدەچەقێنێ

ember/ˈembə(e)/n ١- پۆلو - ژیلەمۆ ٢- دوازدەڕۆژ بەڕۆژووبوون و نوێژ

embezzle/ɪmˈbezl/v پارە دەدزێ لەو کۆمپانیایەی کاردەکا

emblem/ˈembləm/n هێما

embody/ɪmˈbɒdi/v ١- بەرجەستە دەکا، دەنوێنێ ٢- دەگرێتەوە

embrace/ɪmˈbreɪs/v ١- لەئامێزیدەگرێ، باوەشی پێدادەکا ٢- دەگرێتەوە ٣- بەئەوسەوە بەشتێ قایل دەبێ

embroider/ɪmˈbrɔɪdə(r)/v ١- دەنەخشێنێ ٢- هەندێ شتی نادروست زێدە دەکا...

embryo-fetus/n کۆرپەلە، مەلۆتکە

emerald/ˈemerəld/n ١- بەردێکی پیرۆزی کەسکی ڕەونەقدار ٢- کەسکی(سەوزی) ڕەونەقدار

emerge/ɪˈmɜːdʒ/v ١- لەناکاو دەردەکەوێ ٢- ئاشکرا دەبێ - دەردەکەوێ

emergence/iˈmɜːdʒəns/n سەرهەڵدان- بەدیارکەوتن

emergent/iˈmɜːdʒənt/adj تازە

emergency/iˈmɜːdʒənsi/n فریاکەوتن

emigrate/ˈemɪgreɪt/n – v کۆچبەر- کۆچەر، کۆچ دەکا

eminent/ˈemɪnənt/n ناسراو و گرنگ، دیار

eminently/ˈemɪnəntli/adv بە ڕوونی بە ئاشکرایی

emit/iˈmɪt/v (لەدەم) دەردەکا

emotion/ɪˈməʊʃn/n ١- سۆز : ئەڤین ٢- هەڵچوون

emotive/iˈməʊtɪv/adj وروژێنەر

empathy/ˈempəθi/n هاوبەشی ویژدانی، بەزەیی

emperor/ˈempərə(r)/n ئەمپراتۆر

emphasis/ˈemfəsɪs/n جەخت کردن- دووپاتکردن

either/ˈaɪðə(r)/adj-pron ١- یەك لە دووان ٢- هەردوو
either-or ئەمە یان ئەو
eject/iˈdʒekt/v ١- دەردەکری٢- دەهاوێ
eke/i:k/v ١- گوزەرانی دەسوڕێنێ، خۆی دەژێنێ ٢- پارە دەگرێ- کەم خەرج دەکا
elaborate/ɪˈlæbəreɪt/adj - v ١- زۆر ئاڵۆز ٢- درێژەی دەداتێ- فراوان دەکا
elapse/ɪˈlæps/v کات- رادەبوێرێ، بەسەر دەچێ- بەسەردەیا
elastic/ɪˈlæstɪk/adj ١- جیر- لێك رادەکشێ ٢- نەچەسپاو
elated/iˈleɪtɪd/adj زۆر شاد، زۆر کەیف خۆش، بەختەوەر
elbow/ˈelbəʊ/n ١- ئانیشك٢- قۆل
elder/ˈeldə(r)/adj پیرتر، بەتەمەنتر
elders/n پیرەکان، بەساڵاچووەکان
elderest/adj بەتەمەنترین
elect/ɪˈlekt/v ١- هەڵدەبژێرێ ٢- بڕیار دەدا
election/ɪˈlekʃn/n هەڵبژاردن
elector=voter/n دەنگدەر
electric/ɪˈlektrɪk/adj ١-کارەبایی ٢-گڕ گرتو
The electric chair/n کورسی کارەبایی (بۆ لە سێدارە دان)
ئامێری ریش تاشین
electric razor-shaver/n
electrician/ɪˌlekˈtrɪʃn/n کارەبا چی
electricity/ɪˌlekˈtrɪsəti/n کارەبا
electrify/ɪˈlektrɪfaɪ/v ١- کارەبای دەداتێ ٢- دەوروژێنێ
electrocute/ɪˈlektrəkju:t/v بە کارەبا دەکوژێ
electrocution/ɪˌlektrəˈkju:ʃn/n بە کارەبا کوشتن

electrode/ɪˈlektrəʊd/n جەمسەری کارەبا
electronic/ɪˌlekˈtrɒnɪk/adj ئەلیکترۆنی
electronic mail = e-mail ئیمێل- نامە ناردن بە کۆمپیوتەر
elegant/ˈelɪgənt/adj جوانپۆش- رێکپۆش
elegance/ˈelɪgəns/n جوانپۆشی- رێکپۆشی
element/ˈelɪmənt/n ١- بەشێکی گرنگ ٢- شتێ لە ٣- رەگەز ٤- تۆخم ٥- گەرمیدەر ٦- هۆکاری کەش و هەوا
elementary/ˌelɪˈmentri/adj ١- بەرایی، سەرەتایی ٢- سادە، ئاسان
elementary school/n قوتابخانەی سەرەتایی
elephant/ˈelɪfənt/n فیل
elevate/ˈelɪveɪt/v بەرز دەکاتەوە، بلند دەکا
elevating/n پەروەدان بەبیرو پەروەردە
elevation/ˌelɪˈveɪʃn/n ١- بەرزکردنەوە ٢- بەرزایی
elevator=lift/n بەرزکەرەوە- وەسەرخەر
eleven/ɪˈlevn/n ژمارە یازدە
elf/elf/n جنۆکەی بچوك، کورتە باڵا
elicit/iˈlɪsɪt/v فەراهەم دێنێ، لێ بەدەست دەهێنێ، لێی دەردێنێ
eligible/ˈelɪdʒəbl/adj شیاو، شایەن
eliminate/ɪˈlɪmɪneɪt/v ١- لادەبا- رەش دەکاتەوە ٢- دەردەکرێ لە
elite/eɪˈli:t, ɪˈli:t/n هەڵبژاردە
elitism/eɪˈli:tɪzəm/n ئەو باوەڕەیە کە دەڵێ دەبێ چینی هەڵبژاردە- رۆشنبیر مامەڵەی تایبەتی لەگەڵ بکرێ
elk/elk/n مامز (ئاسکی) گەورە
elocution/ˌeləˈkju:ʃn/n هونەری وتاردان، گوتار بێژی

economy/ɪˈkɒnəmi/n ١- ئابوری
٢- قرچۆکی- دەست گرتن- خەنسی
ecstasy/n مەستی
ecstatic/ɪkˈstætɪk/adj مەست/ زۆر کەیف خۆش
eczema/ˈeksɪmə/n خورِان- ئەکزیما
eddy/ˈedi/n گەردەلول، باهۆز
edge/edʒ/n - v ١- کەنار
٢- لێوار- دەمی- تیژی چەقۆ
٣- لێواری بۆ دروست دەکا
٤- لەسەر خۆ دەجولێ
edgy/ˈedʒi/adj مەلچو، تورەو توند، نیگەران
edible/ˈedəbl/adj دەخورێ، بۆ خواردن دەشێ
edifice/ˈedɪfɪs/n باڵە خانەی مەزن، کۆشکی خەیاڵ
edit/ˈedɪt/v ١- شتێ ئامادە دەکا
٢- دەنوسێو ئامادە دەکا
٣- رِۆژنامەیەک، گۆڤارێك دەردەکا
edition/ɪˈdɪʃn/n ١- چاپکراو
٢- زنجیرە ٣- نۆرەی چاپ
editor/ˈedɪtə(r)/n ١- ئامادەکار
٢- نووسەر لە رِۆژنامە
editor-in-chierf/n سەرنوسەر
editorial/ˌediˈtɔːriəl/adj سەروتار
educate/ˈedʒukeɪt/v ١- دەرسی پێ دەلێ
٢- مەشقی پێ دەکا ٣- رۆشنبیری دەکا
٤- پەروەردەی دەکا
educated/ˈedʒukeɪtɪd/adj رۆشنبیر
education/ˌedʒuˈkeɪʃn/adj
١- فێربوون- فێرکردن ٢- پەروەردە
edu[illegible]onal/ˌedʒuˈkeɪʃənl/adj
١- فێرکاری ٢- پەروەردەیی
eel/iːl/n مارماسی
eerie/ˈɪəri/adj سەیرو ترسێنەر

effect/ɪˈfekt/n ١- کاریگەری- ئاکام
٢- تێ گەیشتن ٣- کەلوپەل کەسی
effective/ɪˈfektɪv/adj ١- کارگەر- ئەنجامهێنەر ٢- بەکاریگەر
٣-کرداری- هەقیقی
efficient/ɪˈfɪʃnt/adj بە توانا، کارامە، چالاك
efficiency/ɪˈfɪʃnsi/n چالاکی، توانا
effigy/n پەیکەر، هەیکەل، وێنەی مرۆڤ
effort/ˈefət/n ١- تێکۆشان، ئەرك
٢- دژواری
effortless/ˈefətləs/adj ئاسان- بێ کۆشش
egg/eg/n - v ١- هێلکە (جوجکە تێدا)
٢- هێلکەی (مریشك)
٣- هێلکە (تۆوی بچوك لەمێ)
eggplant/ˈegplɑːnt/n باینجان
eggshell/ˈegʃel/n قالکی هێلکە- دیوی دەرەوەی هێلکە
egg somebody/v هانی دەدا
ego/ˈiːgəʊ, ˈegəʊ/n ١- شانازی بە خۆکردن ٢- زات- خۆ- خود
egocentric/ˌiːgəʊˈsentrɪk/adj
خۆپەرست، خۆ ویست
egotism/ˈiːgəʊɪzəm/n خۆ پەرستیەت، خۆ (زات) خۆشویستن، لەخۆدوان
egregious/ɪˈgriːdʒiəs/adj نارەز- لە رِادەبەدەر
egress/n دەرچوون- رِێگا بۆ دەرچوون
Eid جەژن
eiderdown/ˈaɪdədaʊn/n لێف
eight/eɪt/n هەشت
eighteen/ˌeɪˈtiːn/n هەژدە
eighteenth/ˌeɪˈtiːnθ/adj هەژدەهەم
eighth/eɪtθ/adj هەشتەم
eighty/ˈeɪti/n هەشتا

Ee

E-e/iː/ پیتی پێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

each/iːtʃ/adj هەریەك

eager/ˈiːgə(r)/adj شەیدا، پەرۆش

eagle/ˈiːgl/n هەڵۆ

ear/ɪə(r)/n گوێ

an ear of wheat گوڵە گەنم

eardrum/ˈɪədrʌm/n پەردەی گوێ

earl/ɜːl/n خانەدان/ئێرل

earldom/n پلەی خانەدان لە بەریتانیا

early/ˈɜːli/adj-adv زوو

earmark/ˈɪəmɑːk/v – n جیادەکاتەوە/ جیاکردنەوە

earn/ɜːn/v دەستی دەکەوێ- بە دەست دێنێ

earring/ˈɪərɪŋ/n گوارە

earth/ɜːθ/n ١- زەوی- گەردوون- جیهان ٢- زەمین- زەوی٣- خۆڵ

earthy/ˈɜːθi/adj ١- دنیایی نەك ئاسمانیی ٢- شیاو- گران (بکرێ)

earthquake/ˈɜːθkweɪk/n زەوی لەرزین- بوومە لەرزە

ease/iːz/n - v ١- سانایی- ئاسانی ٢- حەساوە- هەست بە حەسانەوە دەکا ٣- ئازار-ژانی-کەم دەکاتەوە -هێوری دەکاتەوە ٤- وادەکا شتێ لەسەرخۆو هێواش بجوڵێ

ease somebody's mind دڵنیای دەکا

easel/ˈiːzl/n چوارچێوەیەکی لە دار دروستکراوە تەختەڕەشە هەڵدەگرێ

east/iːst/n ڕۆژ هەڵات

The east/n وڵاتانی ڕۆژهەڵات/ئاسیا

middle east/n ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست

easterly/iːstəli/adv ١- بەرەو ڕۆژهەڵات

eastern/iːstən/adj ٢- ئاسیایی/ڕۆژهەڵاتی

easy/ˈiːzi/adj - adv ١- ئاسان، سانا ٢- دڵنیا، حەوارە، حەساوە

easily/adv ١- بە ئاسانی ٢- بێ گومان

easy chair/n کورسیەکی گەورەی بە پشت و دەسکە

eat/iːt/v ١- دەخوا- شت لە ناو دەمی دادەنێ ٢- نان دەخوا

eat out/v نان لە چێشتخانە دەخوا

eau-de-cologne/ˌəu də kəˈləun/n کۆلۆنیا

eaves/iːvz/n سوانە- لێواری بان

eavesdrop/ˈiːvzdrɒp/v گوێ ڕاگری، گوێ رادێڵێ خۆی مات دەکا

ebb/eb/v – n دەنیشێتەوە، لاوازتر دەبێ داکشان

ebony/ˈebəni/n داری ڕەشی ڕەق

eccentric/ɪkˈsentrɪk/adj نامۆ، نارێزە، پەدخو، سەیر

ecclesiastical/adj پەیوەست بە کەنیسە- کەنیسەیی

echo/ˈekəu/n-v زایەڵە، سەدا ١- دەنگ دەداتەوە ٢- دووبارە دەکاتەوە ٣- ناوەکە پڕ دەنگ دەکا- دەنگ دەدەکاتەوە

eclipse/ɪˈklɪps/n-v ١- ڕۆژ گیران/ مانگ گیران ٢- لەدەست دانی گرنگی کەم بایەخ دەبێ- ڕۆژ/مانگ دەگیرێ

ecology/iˈkɒlədʒi/n زانستی دەورووبەر/ دەورووبەرزانی- ژینگەناسی

ecologist/iˈkɒlədʒɪst/n زانای دەورووبەر/ دەورووبەر ناس

economic/ˌiːkənɒmɪk/adj ئابوری

ecomomical/adj خنسیی-دەستپێوەگریی

economics/ˌiːkənɒmɪks/n ئابوری زانی

economist/ɪˈkɒnəmɪst/n ئابوریناس

economize/ɪˈkɒnəmaɪz/v پاشەکەوت دەکا

dump/dʌmp/n - v ١- زبلدان
٢- زبل فریٚ دەدا ٣- بازاڕ پڕ دەكا لەشتی هەرزان ٤- بارێكی گران فریٚ دەداتە سەر زەوی

dun/dʌn/adj - v ١- ڕەنگی تاری
٢- زۆری دەكا لە داواكردنی قەرد

dunce/dʌns/n گێل – نەزان، درەنگ فێر دەبیٚ

dung/dʌŋ/n ڕیخ– قشپل

dungeon/ˈdʌndʒən/n زیندانی ژێر زەمینی

dupe/dju:p/ v هەڵی دەخەڵەتێنیٚ– فێڵی لێدەكا

duplicate/ˈdju:plɪkeɪt/adj - v
١- لەبەر دەگرێتەوە/ جووتە
٢- وەك خۆی – دەقاو دەق ٣- گەواهی، دیتەر

duplicator/n لەبەرگرەوە

duplicity/dju:ˈplɪsəti/n دوو ڕوویی

durable/djʊərəbl/adj خۆڕاگر، درێژ خایەن

duration/djuˈreɪʃn/n ماوە

duress/djuˈres/n هەڕەشە، كەڤ گرتن

during/ˈdjʊərɪŋ/prep ١- بە درێژایی
٢- لەماوەی

dusk/dʌsk/n زەردەپەڕ – شەفەق

dusky/ˈdʌski/adj تاری، ئەسمەری تۆخ

dust/dʌst/n – v تۆز – پاقژ دەكا، خۆ دادەوەشێنیٚ

dustbin/ˈdʌstbɪn/n تەنەكەی زبل/زبلدان

dustman/ˈdʌstmən/n زبلڕێژ

dustpan/ˈdʌstpæn/n بێرۆكە

dusty/ˈdʌsti/adj تۆزاوی

Dutch/dʌtʃ/adj هۆڵەندی

dutiful/ˈdju:tɪfl/adj گوێ ڕایەڵ

duty/ˈdju:ti/n ١- ئەرك
٢- چالاكی – كار٣- باج

duvet/ˈdu:veɪ/n لێف

dwarf/dwɔ:f/n - v ١- قەزەم
(مرۆڤی بە توانا لە ئەفسانە) ٢–كورتە باڵا
٣- بچوكی دەكاتەوە، كەمی دەكا

dwarfish/ˈdwɔ:fɪʃ/adj بچووك – وەك قەزەم

dwell/dwel/v ١- دەژی
٢- جەخت دەكا لەسەر

dye/dai/v بۆیە دەكا – ڕەنگ دەكا

dying/daɪɪŋ/n مردن

dynamic/daɪˈnæmɪk/adj چالاك، زۆر كاریگەر

dynamics/daɪˈnæmɪks/n جولە زانی، زانستی داینامیك

dynamite/ˈdaɪnəmaɪt/n تەقینەوە – بە داینامیت دەتەقێنێتەوە

dynamo/ˈdaɪnəməʊ/n دینەمۆ – بزوێنەر

dynasty/ˈdɪnəsti/n خانوادە، بنەماڵە زنجیرەی فەرمان ڕەوایی یەك بنەماڵە

dysentery/ˈdɪsəntri/n سكچوون

dyslexia/dɪsˈleksiə/n كێشەی خوێندنەوەو نووسین

dyspepsia/dɪsˈpepsiə/n هەرس نەكردن

dysphoria/n نیگەرانی

dysphea/n تەنگەنەفەسی، خراپ هەناسە دان

dysuria/n خراپ میز كردن

dross/drɒs/n ماددەی بێ‌بەها
drought/draʊt/n وشکایی، نەبارین
drove/drəʊv/n ١- جەشامەتی خەڵك ٢- مێگەل
drove/v لێی خوڕی، هاژوتی
drown/draʊn/v ١- لەژێر ئاو دەکەوێ ٢- دەخنکێ
drowse/draʊz/v ١-خەو دەیگرێ، وەنەوز دەدا- باوشکی دێتێ ٢- تەمبەڵی دەکا
drowsy/ˈdraʊzi/adj ١- خەوالوو، خەوگرتە ٢- نیوە نووستوو
drudge/drʌdʒ/n کاری ناخۆش-گران- دەکا/ ڕەنج دەدا
drudgery/drʌdʒəri/n ١-ڕەنج ٢- کارێکی گرانی وەڕسکەر
drug/drʌg/n دەرمان، بێ‌هۆشکەر
drug/v بێ‌هۆشی دەکا
drug addict خوگرتوو بە ماددەی بێ‌هۆشکەر
Druid/ˈdru:ɪd/v قەشەی ئایینی کەلتی کۆن
drum/drʌm/n دەهۆڵ- تەپڵ دەهۆڵ لێ‌دەدا
drum/v
drummer/ˈdrʌmə(r)/n تەپڵ لێدەر، دەهۆڵ کوت
drunkard/ˈdrʌŋkəd/n سەرخۆش، سەرخۆشی هەمیشەیی
drunken/ˈdrʌŋkən/adj
١- ئەو کەسەی زۆری خواردبێتەوە
٢- کاریگەری زۆر خواردنەوەی ئارەق
dry/draɪ/adj - v ١- ووشك ٢- تینو-تینی ٣- وشك (بێزار)٤- وشکایی ٥- تاڵ (ئارەق) ٦- وشك دەبێ - وشك دەکا
dry-clean/n وشککەرەوە - پاککەرەوە بە نەوت
dual/ˈdju:əl/adj دووانە ، دوو
dualism/n دووێتی- عەقڵ و جەستە
duality/n دووێتی
dub/dʌb/v ١- پلەی سوار دەداتە ٢-ناوی لێدەنێن، نازناوی بۆدادەنێ ٣- دەبلەجە دەکا
dubious/ˈdju:biəs/adj گومانلێکراو، شاراوە،گومانهێن
duck/dʌk/n - v ١- مراوی/مێ‌یەی باڵندەی ئاوی ٢- یەکێ ژێر ئاو دەخا ٣- سەری لادەدا/خێرا دەڕوا
duct/dʌkt/n ١- کەناڵ، لولەك - بۆڕی ٢- ڕێڕەو - ئاوەڕۆ - کەناڵ - جۆگە
due/dju:/adj - n ١- دەبێ بدرێ (کرێ) ٢- گونجاو، شیاو، دروست ٣- چاوەڕێی کەیشتن ٤- بەهۆی، لە ئاکامی ٥- ماف ٦- باج
duel/ˈdju:əl/n شیر بازی، شەڕە شیر، شەڕە دەمانچە
duet/djuˈet/n جووتە ژەنیار
duffer/ˈdʌfə(r)/n گێل - گەوجە
duffle-duffle چنینی سوفی دڕ
dull/dʌl/adj ١- گێل- درەنگ تێدەگا ٢- کوڵ (پێچەوانەی تیژ ٣- شاراوە - لێڵ ٤- تاری ٥- بێزارکەر - جاڕس ٦- دەخوا، کوڵ دەکا
duly/ˈdju:li/adj وەك داواکراو، لەکاتی خۆی
duma/n پەرلەمانی ڕووسیا لە ١٩٠٥-١٩١٧
dumb/dʌm/adj لاڵ، بێ دەنگ
dumbfound/dʌmˈfaʊnd/v سەری دەسوڕێنێ، بێ‌دەنگی دەکا، لاڵی دەکا
dummy/dʌmi/n ١- هەیکەلی مرۆڤ لە نێو جامخانە بۆ فرۆشتنی جل وبەرگ ٢- مەمەی لاستیك- بووکە شوشە ٣- ئارەسەن - لاسایی کەرەوە ٤- درۆزن - ساختە

بەچاوی پڕ خەو

dreariness/ˈdrɪərɪnəs/n پەستی

dreary/ dˈrɪəri/adj پەست

dredge/dredʒ/v قوڕ لەبن دەریا یان بەندەر پاك دەكاتەوە بە ئامێر

dregs/dregz/n بەرماوە، بنی شت، خڵتە، کلێش

drench/drentʃ/v تەڕ دەکا

dress/dres/n - v ١-جل٢- کراس ٣- دەپێچێتەوە ٤- ئامادە دەکا(خواردن) ٥- پرچی دادەهێنێ

dresser/ˈdresə(r)/n ١- تاقچکە- چەکمەجە ٢- برین پێچ ٣- جلی نواندن

dressing/ˈdresɪŋ/n ١- برین پێچی ٢- سارغی ٣- زەڵاتە

dressing-gown/n جلی نوستن- ڕۆب

dressing-room/n ژووری جل گۆڕین

dressmaker/ˈdresmeɪkə(r)/n جل درو- بەرگدرو

dressmaking/n بەرگدورین

dressy/ˈdresi/adj ڕێك- کۆك

dribble/ˈdrɪbl/v ١- دڵۆپە دڵۆپە دەچێتە خوار ٢- لیکی لەدەم دێتە دەر ٣- تۆپ وەپێش خۆی دەدا

drier/draɪə(r)/v - n وشك کەرەوە- وشك دەکاتەوە ئامێری وشك کەرەوە

drift/drɪft/v - n ١-ڕادەماڵێ-لەگەڵ دەچێ ٢- لادان لە هێڵی فڕین ٣- واتای گشتی ٤- قوڕمەتە بەفر

drifter/ˈdrɪftə(r)/n ١- وێڵ- بێ ئامانج ٢- بەلەم

drill/drɪl/n - v ١- دریل- ئامێری کونکەر ٢- مەشقی سەربازی٣- ڕاهێنان ٤- ئامێری تۆوچێن ٥- چنین ٦- کون دەکا ٧- ڕاهێنان- مەشق دەکا ٨- تۆو دەچێنێ

drink/drɪŋk/n - v ١- دەخواتەوە٢- قوم ٣- خواردنەوە٤- ئارەق

drip/drɪp/v - n ١- دڵۆپە دەکا ٢- دەنگی ئاو- دڵۆپە٣- دەرزی

drive/draɪv/v - n ١- زۆری لێ دەکا- بەرەو پێش خۆی‌دەدا ٢- ئۆتۆمبیل داژوا ٣- کەسێك بە... دەگەیەنێ ٤- بەگەڕ دەخا ٥- مان دەگرێ

drive/v - n ١-ئەیدەخوڕێ ٢- دەماڕێژێ ٣- نیشانەی ئەیدەگرێ ٤- گەڕان-بەئۆتۆمبیل ٥- لێدانێکی بەهێز ٦- کۆشش ٧- پێڕەو

drivel/ˈdrɪvl/v - n وڕێنە، قسەی قۆڕ ١- ڕەفتاری منداڵانە دەکا ٢- قسەی قۆڕ دەکا

driver/ˈdraɪvə(r)/n شوفێر، ئەیخوڕ، لێدەر

drizzle/ˈdrɪzl/n ١- پرشێنەر ٢- بارانێکی هێواش

drizzle/v ١-دەپرشێنێ ٢- دڵۆپە دڵۆپە دەبارێ

droll/drəul/adj گاڵتەجاڕ، پێکەنین هێنەر

dromedary/ˈdrɒmədəri/n ١- وشتر دوو ڕەگ ٢- پشت قۆڕ

drone/drəun/n ١- نێرەی هەنگ ٢- بێکار ٣- وێزەوێز

drone/v ١- وێزەوێز دەکا ٢- گۆرانی بۆ خۆی دەڵێ

droop/dru:p/v کووڕ دەبێتەوەدەچەمێتەوە

drop/drɒp/v ١- دەکەوێ ٢- دادەنیشێ ٣- دەسڕێتەوە٤- دڵۆپە دەکا

drop/n ١- دڵۆپە ٢- کەوتن ٣- سڕینەوە

drop-dead لەناکاو دەمرێ

drop off/v سەرخەوێ دەشکێنێ

drop out/v ١- وازدێنێ ٢- ئەوکەسەی واز لە زانکۆ... دەهێنێ. ٣- ئەو کەسەی دابی کۆمەڵ پەسەند ناکات.

سەرخەو، دەمەلاژێ- هەلاژان

dozen/ˈdʌzn/n دەستە- دوازدە

half a dozen نیو دەستە- شەش

drab/dræb/adj بۆر- رەنگ تۆزاوی
ئەسمەری کراوە

draft/drɑːft/n - v ١- رەشنووس
٢- پارەگۆڕین ٣- بانگ دەکرێ بۆ سەربازی
رەشنوس ئامادە دەکا/بانگ دەکا بۆ سەربازی

drag/dræg/v - n ١- رادەکێشێ-
لەسەر سینگ رادەکێشێ
٢- بێزارکەر- بێزاری دەکا ٣-پیاو لەجلی ژندا
٤- دوکەڵ قوتدان ٥- زانیاری لێ وەردەگرێ

dragoman/n وەرگێڕ، رابەری گوزار

dragon/ˈdrægən/n ئەژدیها

dragonfly/ˈdrægənflaɪ/n پوشکە
بەقنگ، پوشکەبەقونە

drain/dreɪn/n – v ١- ئاوڕۆ-
جۆگەی پیسایی ٢- ئاوهێنەر- بۆڕی ئاو
٣- وشك دەبێ ٤- ئاوی پێدا دەڕوا
٥- مەست دەبێ
٦- هێزی نامێنێ- لاوازتر دەبێ

drainage/ˈdreɪnɪdʒ/n سیستەمی
گەیاندنی ئاو

drake/dreɪk/n نێرەی مراوی

dram/dræm/n ١- درهەم ٢- قومێ ئارەق

drama/ˈdrɑːmə/n ١- هونەری شانۆگەری
٢- شانۆگەری، دراما

dramatic/drəˈmætɪk/adj ١- شانۆیی-
درامایی ٢- سەرسوڕهێنەر

dramatist/ˈdræmətɪst/n دراماتووس

dramatization/ˌdræmətaɪˈzeɪʃn/n
بۆ نواندن دەشێ

dramatize/ˈdræmətaɪz/v به دراما کردن،
گۆڕینی چیرۆك بۆ شانۆگەری

drape/dreɪp/v هەلدەواسێ، دایدەپۆشێ

draper/ˈdreɪpə(r)/n کوتالفرۆش،
پەڕۆفرۆش

drapery/ˈdreɪpəri/n ١- قوماش-
قابریك- ڕستن و چنین
٢- بازرگانی قوماش ٣- پەردە دادانەوە

drastic/ˈdræstɪk/adj ١- توند
٢- کاریگەر و خێرا

draught/drɑːft/n - adj - v ١-تەوژمیبا
٢- دامە ٣- قوم

draughtsman/ˈdrɑːftsmən/n
وێنەکێشی ئەندازەیی/ داڕداما

draughty/ˈdrɑːfti/adj
شوێنێ کە تەوژمی بای لێ بێ

draw/drɔː/v - n ١- رادەکێشێ
٢- یانسیب٣- وەك یەك لە یاری
٤- دەردێنێ٥- سرنجی رادەکێشێ
٦- وێنە دەکێشێ٧- با دەکێشێ

drawback/ˈdrɔːbæk/n خەوش

drawbridge/ˈdrɔːbrɪdʒ/n
پردی جولاو

drawer/drɔː(r)/n چەکمەجە- راکێش

drawers/drɔːz/n جلی ژێرەوە

drawing/ˈdrɔːɪŋ/n ١-هونەری وێنەکێشان
٢- وێنە

drawing-room/ˈdrɔːɪŋ ruːm/n
ژووری‌مێوان- دیوەخان

drawl/drɔːl/v لەسەرخۆ قسەدەکا

drawn/drɔːn/adj ١-روخسار ماندونیگەران
٢- وەك یەك لە یاری

dread/dred/n - v ترس وتۆقین/
دەترسێ- دەتۆقێ

dreaded/adj تۆقێنەر- ترسێنەر

dreadful/ˈdredfl/adj تۆقێنەر، زۆرخراپ

dreadfully/adv تۆقێنەرانە

dream/driːm/n - v خەون/خەون دەبینێ

dreamy/ˈdriːmi/adj خەوالو،

blood donor خوێندەر، خوێنبەخش

doodle/ˈdu:dl/v - n وێنەی پەرت و بڵاو/ بەبیری پەرت و بڵاو دەکا

doom/du:m/v - n چارەنووس، حیسابی ڕۆژی دوایی– لەسەری نووسراوە

doomsday/ˈdu:mzdeɪ/n ڕۆژی زیندوبونەوە، ڕۆژی حیساب

door/dɔ:(r)/n دەرگا، دەروازە

doorstep/ˈdɔ:step/n گرێژەنەی دەرگا– بەردەرگا

dormant/ˈdɔ:mənt/adj نوستوو، پاڵکەوتو

dope/dəʊp/n حەشیش، وارتیش

dormitory/ˈdɔ:məntri/n ژووری نوستن/ بەشی ناوخۆ

dose/dəʊs/n – v ژەمەدەرمان/ دەرمان دەخوا

dossier/ˈdɒsieɪ/n دۆسیە، فایل

dot/dɒt/n خاڵ– نوختە/خاڵ دادەنێ

dote/dəʊt/v شەیدا دەبێ

double/ˈdʌbl/v - n - adj - adv
١– جووتە ٢– دوونەوەندە ٣– دوو– دووکەس
٤– فێڵبازدەبێتە دوو ئەوەندە

double cross/n – v فێڵ، فێڵ دەکا دەخاپێنێ

double edged/adj دوولا– دووپەڕ– دووتیغ

double faced/adj دووپەڕ

doubt/daʊt/n - v گومان– گومان دەبا

doubtful/ˈdaʊtfl/adj گومانلێکراو، جێی گومان

doubtless/ˈdaʊtləs/adj - adv
گومانلێنەکراو، بێگومان

dough/dəʊ/n هەویر

dove/dʌv/n کۆتر

doves & hawks لایەنگرانی ئاشتی و لایەنگرانی شەڕ

dowdy/ˈdaʊdi/adj کۆن/ ڕزی

down/daʊn/n - adj - adv - prep - v
پەڕ– تووکی–نەرم

down ١– بەرەوخوار– خوارەوە
٢– لە وەستانەوە بەرەو خوارەوە
٣– بێدەنگ بوو، وەستا

down & out ٤– قەلەندەر

down with fever ٥– تاگرتو

cash down ٦– پارە یەکسەر دان

down & up ٧– هات و چۆ
ئەو سەرە ئەم سەر

downcast/ˈdaʊnkɑ:st/adj
١– خەمناك و بێئومێد ٢– چاوشۆڕ

downfall/ˈdaʊnfɔ:l/n
١– کەوتن– هەرەس
٢– هۆکاری ڕوخان یان هەرەس

downgrade/ˈdaʊngreɪd/n – v
لە پایەی–گرنگی– کەم دەکاتەوە

downhearted/ˌdaʊnˈhɑ:tɪd/adj
خەمناك و دڵشکاو

downhill/ˌdaʊnˈhɪl/n - adv - adj
بەرەو خوارەوە/ نشێو/ نزار/ پێشبڕکێی خزین

down-market/ˌdaʊn ˈmɑ:kɪt/adj
هەرزان

downpour/ˈdaʊnpɔ:(r)/n
ڕێژنە بارانێکی لەناکاو

downright/ˈdaʊnraɪt/adj قسەلەڕوو، تەواو، ڕاست

downstairs
/ˌdaʊnˈsteəz/n-adv -adj
بەرەو نهۆمی خوارەوە–ژێرەوە

downtown/ˌdaʊnˈtaʊn/adv
جەرگەی کارو ڕابواردن
چەقی شار– ناوەندی شار

downtrodden/ˈdaʊntrɒdn/adj
زوڵملێکراو–ماف خوراو/ هاپاو

dowry/ˈdaʊri/n مارەیی، ئەخت، بەمرە

doze/dəʊz/n - v وەنەوز دەدات،

سەرسوڕان

dizzy/ˈdɪzi/v – adj گێژخواردوو، بەرز/ سەرگێژکەر

do/də, du/v - n کرداری کردن
١- نمایش دەکا ٢-چارەسەر دەکا، مامەڵەدەکا
٣- ئیدەمێنێ ٤- دروست دەکات
٥- رادەپەڕێنێ- جێبەجێدەکات
٦- کار ئەیدەکا، دەخوێنێ ٧- گەشە دەکا
٨- دەسازێ- دەگونجێ ٩- بەش دەکا، بەسە
١٠- فێڵ- غەش دەکا
١١- کۆگای فرۆشتنی شتی پێویست
١٢- ئاهەنگ

docile/ˈdəʊsaɪl/adj ئاسان، هێمن، گوێ ڕایەڵ

dock/dɒk/n - v ١- حەوزی پاپۆڕ- کەشتی
٢- شوێنەی کەشتی بۆ بەتاڵکردنی کەلوپەل
٣- قەفەسی تاوانبار لە دادگا ٤- دەبڕێ

docker/n کرێکاری بەندەر

dockyard/ˈdɒkjɑːd/n جێی پاپۆڕ چاککردنەوە

doctor/ˈdɒktə(r)/n - v ١- نۆژدار، پزیشك
٢- خاوەن بڕوانامەی دکتۆرا
٣-چارەسەردەکا، دەرمان دەکا
٤- تەزویر دەکا- دەگۆڕێ

doctrine/ˈdɒktrin/n ڕێباز، باوەڕی، فەرمایشت

document/ˈdɒkjumənt/n بەڵگەنامە

documentary/ˌdɒkjuˈmentri/adj - n بەڵگەنامەیی

dodge/dɒdʒ/v - n ١- لادەدا، دووردەکەوێتەوە ٢- فێڵ

tax-dodger/n هەڵاتو لە دانی باج

doe/dəʊ/n مێینەی مامز یان کەروێشك

doer/ˈduːə(r)/n بکەر

dog/dɒg/v - n ١- سەگ
٢- شوێن پێی ون دەبێ

doghed/adj سوور، پشت، ڕژد

dogma/ˈdɒgmə/n باوەڕێکی ئایینی سەرەکی- وشکەباوەڕی

dogmatic/dɒgˈmætɪk/adj توند، دۆگمایی

dole/dəʊl/n - v پارەتی هەفتانە بۆ بێکاران
قرچۆکی دەکا لە دابەش کردن

doleful/ˈdəʊlfl/adj خەمبار، پەست

doll/dɒl/n بووکەشوشە

dolphin/ˈdɒlfɪn/n دۆلفین

domain/dəˈmeɪn/n ناوچەی دەسەڵات، بوار، قەڵەمڕەوی

dome/dəʊm/n گومەز، گومبەت

domestic/dəˈmestɪk/n-adj ١-خێزانیی
٢- ناوخۆیی ٣- خوڵام

domesticate/dəˈmestɪkeɪt/v دەیکاتە ماڵی- کەوی دەکا،
وای ئەیدەکا گرنگی بە کاروباری ماڵەوە بدا

domicile/ˈdɒmɪsaɪl/n - v شوێن، جێ، ماڵ
جێیەك بۆ خۆی دیار دەکا

dominance/ˈdɒmɪnəns/n سەروەریتی، دەسەڵات

dominant/ˈdɒmɪnənt/n – adj بەدەسەڵات، سەرەکی

dominate/ˈdɒmɪneɪt/v ١-زاڵ دەبێ
٢- دەڕوانێتە سەر

domination/ˌdɒmɪˈneɪʃn/n زاڵبوون

domineering/ˌdɒmɪˈmɪərɪŋ/adj تاغوت، زۆردار، زاڵ

dominion/dəˈmɪniən/n
١- سەروەری- دەسەڵات ٢- ناوچەی دەسەڵات

domino/ˈdɒmɪnəʊ/n دۆمینە

donate/dəʊˈneɪt/v دەبەخشێ

donation/dəʊˈneɪʃn/n بەخشین

donky/ˈdɒŋki/n کەر، گوێدرێژ

donor/ˈdəʊnə(r)/n بەخشەر

دریژ دەبێ- دریژبونەوە

distil/dɪˈstɪl/v دلۆپە دەکا

distillation/ˌdɪstɪˈleɪʃn/n دلۆپەکردن

distinct/dɪˈstɪŋkt/adj ١- جیا- بەرچاو ٢- روون

distinction/dɪˈstɪŋkʃn/n ١- جیاوازی ٢- شکۆیی ٣- لەقەبی شەرەف

distinctive/dɪˈstɪŋktɪv/adj جیا- ئاشکرا

distinguish/dɪˈstɪŋgwɪʃ/v ١- جیادەکاتەوە ٢- دەرك پێدەکا، دەناسێتەوە ٣- پلەی بەرز دەکاتەوە

distinguished/adj دیار- بەرچاو ناسراو، بەناوبانگ

distort/dɪˈstɔːt/v دەشێوێنێ

distorted/dɪˈstɔːtɪd/adj شێواو

distortion/dɪˈstɔːʃn/n شێواندن، گۆڕین

distract/dɪˈstrækt/v ١- وازدێنێ، خۆشی وەردەگرێ ٢- سەرسام دەبێ

distracted/adj واق ورماو، قاڵ، مژۆڵ

distraught/dɪˈstrɔːt/adj شەمۆك

distress/dɪˈstres/n-v-adj ١- نیگەرانی ٢- تەنگانە ٣- ترس ٤- فریاکەوتن ٥- نیگەران دەبێ

distribute/dɪˈstrɪbjuːt/v دابەش دەکا

distribution/ˌdɪstrɪˈbjuːʃn/n دابەشکردن

district/ˈdɪstrɪkt/n ناوچە، هەرێم، ناحیە

distrust/dɪsˈtrʌst/n – v بێباوەڕی، گومان، زەنی خراپ گومان دەبا، باوەڕی بە نامێنێ

distrustful/dɪsˈtrʌstfl/adj گوماناوی، بەگومان

disturb/dɪˈstɜːb/v ١- تێکدەدا، دەبڕێ ٢- بێزار دەکا، نیگەرانی بۆ دروست دەکا

disuse/dɪsˈjuːs/n - v لەکارخستن/ لەکار دەخا

disused/dɪsˈjuːzd/adj فەرامۆشکراو، بەجێهێڵراو

ditch/dɪtʃ/n - v قۆرت/قۆرت لێدەدا

ditto/n - v - adv هەمان شت، هەروەها

divan/dɪˈvæn/n جۆرێکە لە جێگا، سەرین

dive/daɪv/n - v خۆی لەناو نقوم دەکا

diver/ˈdaɪvə(r)/n مەلەوان

diverge/daɪˈvɜːdʒ/v پەل دەهاوێژێ، لقی لێ دەبێتەوە

divergence/daɪˈvɜːdʒəns/n جیاوازی، پەل هاویشتن

divergent/daɪˈvɜːdʒənt/adj پەلهاویشتو، جیا

diverse/daɪˈvɜːs/adj جۆرەها، هەمەجۆر

diversity/daɪˈvɜːsəti/n جۆریتی، جیاوازی، فرەیی

divert/daɪˈvɜːt/v ١- ئاراستەی دەگۆڕێ ٢- رادەبوێرێ

divide/dɪˈvaɪd/v - n دابەش دەکا

dividened/ˈdɪvɪdend/n ١- دابەشکراو ٢- پشك، پشك-بەش- لەقازانج

divine/dɪˈvaɪn/adj - n - v ١- ئاسمانیی، خوایی ٢- نایاب ٣- جیهانی لاهوتی ٤- پێشبینی دەکا، شتی نادیار دەدرکێنێ

divinity/dɪˈvɪnəti/n ١-سروشتی خوایی ٢- لاهوتیەت

divisible/dɪˈvɪzəbl/adj دابەش دەکرێ

division/dɪˈvɪʒn/n ١- دابەشکردن ٢- بڕ، سنور ٣- جۆر ٤- تیپ، سەربازی

divorce/dɪˈvɔːs/n - v جیابوونەوە-تەڵاق/ تەڵاق دەدا

divulge/daɪˈvʌldʒ/v نهێنی دەدرکێنێ

dizziness/ˈdɪzɪnəs/n گێژخواردن،

display/n ١– نیشاندان
٢– ڕێکخستنی شت بۆ نیشاندان ٣– پیشاندراو

displease/dɪsˈpliːz/v تووڕە دەکا، بێزار دەکا

displeasure/dɪsˈpleʒə(r)/adj بێزاری

disposable/dɪˈspəʊzəbl/adj
١–بەردەست
٢–فڕێدراو (پاش بەکارهێنانی تەنیا جارێك)

disposal/dɪˈspəʊzl/n ١–خۆڕزگارکردن لە
٢– ڕێکخستن ٣– لەژێر چاودێری، ڕەفتار

dispose/dɪˈspəʊz/v ١– ڕێك دەخا
٢– دەفرۆشێ ٣– خۆ ڕزگار دەکەن لە

disposition/ˌdɪspəˈzɪʃn/n ١– میزاج– گێول ٢– ڕێکخستن

dispossess/ˌdɪspəˈzes/v لێدەستێنێ

disprove/ˌdɪsˈpruːv/v بەدرۆدەخاتەوە

dispute/dɪˈspjuːt/n - v ململانێ
١– گفتوگۆ دەکا
٢– بەرهەڵستی دەکا، نکوڵی دەکا

disqualification
/dɪsˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n
بێوەری کردن لە
بەشداریکردن، لادان، لەکار لابردن

disqualify/dɪsˈkwɒlɪfaɪ/v نامێڵێ– تاقیکردنەوە– بکا، بێوەری دەکا

disregard/ˌdɪsrɪˈgɑːd/n – v فەرامۆش دەکا

disreputable/dɪsˈrepjətəbl/adj
ناوزڕاو

disrespect/ˌdɪsrɪˈspekt/adj
بێ ئەدەب، ئەتك

disrupt/dɪsˈrʌpt/v - adj دەیوێ، لەکار دەخا، دەشێوێنێ

dissatisfaction/ˌdɪsˌsætɪsˈfækʃn/n
نارازی بوون، بێزار بوون

dissect/dɪˈsekt, daɪ-/v توێکار دەکا، پارچەپارچە دەکا بۆ دیراسە

dissection/dɪˈsekʃn/n توێکاری– پارچەپارچەکردن

dissemble/dɪˈsembl/v دەشارێتەوە، خۆی دەنوێنێ، بایی دەکا

disseminate/dɪˈsemɪneɪt/v
پەخش دەکا

dissension/dɪˈsenʃn/n ململانێ– جیاوازی– ناکۆکی، هەڵدژی

dissent/dɪˈsent/n - v بەرهەڵستی دەکا، هەڵدەگەڕێتەوە

dessenter/dɪˈsentə(r)/n کومڕا،هەڵگەڕاوە

dissentation/ˌdɪsəˈteɪʃn/n دۆکتۆرانامە، نامەی زانستی ئەکادیمی

dissident/ˈdɪsɪdənt/n - adj یاخی، جیابۆوە

dissimilar/dɪˈsɪmɪlə(r)/n پێك نەچوو، جیاواز

dissipate/ˈdɪsɪpeɪt/v پەرت و بڵاوی دەبێ– لادەبا

dissociate/dɪˈsəʊʃieɪt/v
هەڵدەوەشێنێتەوە/بێبەری دەکا

dissociation/dɪˌsəʊsiˈeɪʃn/n
هەڵوەشانەوە

dissolve/dɪˈzɒlv/v - n ١– دەتوێتەوە– توانەوە
٢– پەرت و بڵاو دەبێتەوە– هەڵدەوەشێتەوە

dissonant/ˈdɪsənənt/adj لێك جودا، جیاواز

dissuade/dɪˈsweɪd/v وای لێدەکا دەست بەردار بێ لە، قایلی دەکا وازبێنێ لە

distance/ˈdɪstəns/n - v ڕەهەند، دووری، ماوە

distant/ˈdɪstənt/adj ١– دوور
٢– سارد لە ڕەفتارکردندا

distaste/dɪsˈteɪst/n قێز لێکردنەوە، قێن لێبونەوە

distend/dɪˈstend/n-v فراوان دەکا/

پاقژکەرەوە– میکرۆب لابەر– میکرۆبکوژ

disinherit/ˌdɪsɪnˈherɪt/v لە میرات بێوەر دەکرێ

disintegrate/dɪsˈɪntɪgreɪt/v هەڵدەوەشێتەوە

disintegration/dɪsˌɪntɪˈgreɪʃn/n هەڵوەشانەوە

disinterested/dɪsˈɪntrəstɪd/adj پاک، بێ مەبەست

disjointed/dɪsˈdʒɔɪntɪd/adj ورێنە، پچرپچر

dislike/dɪsˈlaɪk/v قینی لێیەتی، رقی لێ دەبێتەوە/کەیفی پێ نایێ

dislocate/ˈdɪsləkeɪt/v لەجێدەچێ، لەگەر دەچێ

dislodge/dɪsˈlɒdʒ/v لەجێ لادەبا، دەردەکا

disloyal/dɪsˈlɔɪəl/adj خایەن، نادڵسۆز

disloyalty/dɪsˈlɔɪəlti/n خیانەت

dismal/ˈdɪzməl/adj پەست، خەمناک

dismantle/dɪsˈmæntl/n دەکاتەوە لەمۆکارەکانی بەرگری کردنی دادەبڕێ

dismay/dɪsˈmeɪ/n - v تۆقین، ترس/ دەتۆقێنێ

dismiss/dɪsˈmɪs/v دەری دەکا، قاوی دەدا

dismissal/dɪsˈmɪsl/n دەرکردن، قاودان، دوورخستنەوە

dismount/dɪsˈmaʊnt/v لە پایسکل دێتە خوارێ– دادەبەزێ /لە ئەسپ دادەبەزێ

disobedience/ˌdɪsəˈbiːdiəns/n یاخیبوون، هەڵگەڕانەوە

disobedient/ˌdɪsəˈbiːdiənt/adj یاخی، هەڵگەڕاوە

disobey/ˌdɪsəˈbeɪ/v یاخی دەبێ

disorder/dɪsˈɔːdə(r)/n ١– نارێک– بێڕێز– ڕێز نەبوو ٢– ئاشوب– گێرەشێوێنێ ٣– نەساغی

disorderly/adj نارێک

disorganization/dɪsˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n بێڕێکخستن– نارێک

disorganize/dɪsˈɔːgənaɪz/v ڕێکخستن تێک دەدا – نارێکی دەکا

disown/dɪsˈəʊn/v خۆی بێبەری دەکا لە، نکۆڵی دەکا

disparage/dɪˈspærɪdʒ/v رەخنە دەگرێ، لەبەهای کەم دەکاتەوە

disparity/dɪˈspærəti/n جیاوازی– نایەکسانی

dispassionate/dɪsˈpæʃənət/adj بێلایەن، بابەتی

dispatch, despatch/dɪˈspætʃ/v - n
١–دەنێرێ/ ناردن
٢– خێرا جێبەجێ دەکا/رادەپەڕێنێ– راپەڕاندن
٣– دەکوژێ– کوشتن

dispel/dɪˈspel/n دەردەکا، دەسڕێتەوە لەمێشک–بیری– نامێڵێ

dispensable/dɪˈspensəri/adj ناپێویست، لاوەکی– ناسەرەکی

dispense/dɪˈspens/v
١– دەدا
٢– دەست بەرداری دەبێ
٣– دەرمان ئامادە دەکا و دەفرۆشێ

dispensary/dɪˈspensəri/n دەرمانخانە

dispersal/dɪˈspɜːsl/n پەرت بوون، جیاکردنەوە

disperse/dɪˈspɜːs/v پەرت و بڵاو دەبێتەوە

dispirited/dɪˈsɪrɪtɪd/adj وڕەی لەدەست داو، خەمناک

displace/dɪsˈpleɪs/v لادەبا، لەجێی خۆی لای دەدا جێی دەگرێتەوە

displaced/adj ئاوارە– دەربەدەر

display/dɪˈspleɪ/v پیشان دەدا/نیشان دەدا

بێ ئەدەب، بەدڕەوشت
discover/dɪˈskʌvə(r)/v دەدۆزێتەوە
discovery/dɪˈskʌvəri/n دۆزینەوە
discreditable/dɪsˈkredɪtəbl/adj
ریسوا، سوك، بەخڵت، عەیبدار
discreet/adj وریا، ژیر، دوورەپەرێز/ ڕازگر
discrepancy/dɪsˈkrepənsi/n
جیاوازی– هەڤدژی
discretion/dɪˈskreʃn/n ١– وریایی
٢– سەربەستی هەڵبژاردن– دیارکردن
discriminate/dɪˈskrɪmɪneɪt/v
جیادەکاتەوە/ جیاوازی دەکا
discrimination/dɪˌskrɪmɪˈneɪʃn/n
جیاکردنەوە
ڕەگەزخوازی، ڕەگەزپەسەندی
discus/ˈdɪskəs/n پەپکەی هاویشتن
discuss/dɪˈskʌs/v گفتوگۆ دەکا
لەبارەی– دەدوێ لە
discussion/dɪˈskʌʃn/n گفتوگۆ
disdain/dɪsˈdeɪn/n - v بێز لێبوونەوە،
دووردڵی
بێزی لێدەکاتەوە، نیگەران دەبێ
disease/dɪˈzi:z/n نەخۆشی
diseased/adj نەخۆش
disembark/ˌdɪsɪmˈbɑ:k/v پاپۆڕەکە
بەتاڵ دەکا
لەپاپۆڕ دێتە خوارێ/لە کەشتی دادەبەزێ
disenchant/v ١–لە جادو– وەهم دەربازی
دەبێ ٢– لادەبا
disenchanted/ˌdɪsɪnˈtʃɑ:ntɪd/adj
بێئومێد، بێ حەماسەت/ سارد
disengaged/adj بێکار، بێئیش
disentangle/ˌdɪsɪnˈtæŋgl/v – n
کردنەوە، لابردن
ئێڵی و تارمایی لادەبا، دەکاتەوە
disfavour/dɪsˈfeɪvə(r)/n بێزاری/ ڕق/
کینە

disfigurement/dɪsˈfɪgəmənt/n
شێواندن
disgrace/dɪsˈgreɪs/n لەدەست
دانی ئابڕوو، ئابڕوچوون
disgraceful/dɪsˈgreɪsfl/adj ئابڕووبەر،
حەیابەر
disgruntled/dɪsˈgrʌntld/adj
زۆر تووڕە–هەڵچو، بێئومێد
disguise/dɪsˈgaɪz/n ١– خۆی دەگۆڕێ،
ڕوخساری دەگۆڕێ، دەنگی دەگۆڕێ.
ناوی خۆی دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە
٢– خۆگۆڕین– پۆشاك گۆڕین
disgust/dɪsˈgʌst/v قێزی لێ دەبێتەوە
disgusting/dɪsˈgʌstɪŋ/adj
جێی قێز لێبوونەوە
dish/dɪʃ/n - v ١–دەفر،سینی
٢– دەفری خواردن، خواردن
خواردن لەسەر (ناو) قاپ (دەفر) دادەنێ
dishearten/dɪsˈhɑ:tn/v وورەی کەم
دەکاتەوە، ساردی دەکاتەوە
dishevelled/dɪˈʃelvd/adj ناڕێك، ناکۆك
پرچ تێکچو، شانەنەکراو
dishonest/dɪsˈɒnɪst/adj ناپاك، درۆزن
dishonour/dɪsˈɒnə(r)/n - v شووڕەیی،
ئابڕوچوون، نەنك
ئابڕووی دەبا، ئەتکی‌دەبا–ناوبانگی پیس دەکا
disillusion/ˌdɪsɪˈlu:ʒn/v تارمایی–
ئێڵی لادەبا
باوەڕی دەڕوخێنێ
disillusionment/ˌdɪsɪˈlu:ʒnmənt/n
بێئومێد بوون
disinclination/ˌdɪsˌɪnklɪˈneɪʃn/n
خۆدزینەوە، لێپەلاتن
disinfect/ˈdɪsɪnˈfekt/v پاقژ دەکا،
خاوێن دەکاتەوە بە..
disinfectant/ˌdɪsɪnˈfektənt/n

١– قايل نەبوون– ناڕازی بوون
٢– بەرهەڵستی کردن
disappear/ˌdɪsəˈpɪə(r)/v
١– ون دەبێ ٢– لەبەرچاو نامێنێ
disappearance/ˌdɪsəˈpɪərəns/n
وون بوون/ لەبەرچاو نەمان
disappoint/ˌdɪsəˈpɔɪnt/v
نائومێد دەبێ
disappointment/ˌdɪsəˈpɔɪntmənt/n
نائومێدی
disapproval/ˌdɪsəˈpruːvl/n
ناڕازیبوون– پەسەند نەبوون
disapprove/ˌdɪsəˈpruːv/v
ناڕازی دەبێ– پەسەندی ناکا
disarm/dɪsˈɑːm/v لەچەك دادەماڵێ–
بۆمبەکە لەکار دەخا
disarmament/dɪsˈɑːməmənt/n
چەك داماڵین–چەك کردن
disarray/ˌdɪsəˈreɪ/n ١– ناشووب
٢– بێنیزامی٢– گیانی بەزین
disaster/dɪˈzɑːstə(r)/n کارەسات
disastrous/dɪˈzɑːstrəs/adj
بەدناکام– بەد ئەنجام– کارەسات
disband/dɪsˈbænd/v ١–هەڵدەوەشێتەوە
٢–تەسریح دەکا ٣–بڵاوە پێدەکا
disk, disc/dɪsk/n ١– دیسك
٢– قەوان٣– پەپکە
discard/dɪsˈkɑːd/v بەلای دەنێ،
فڕێی دەدا– وازی لێدێنێ
discern/dɪˈsɜːn/v جیادەکاتەوە،
بەڕوونی دەبینێ
discerning/dɪˈsɜːnɪŋ/adj
بینەر، زرنگ
discharge/dɪsˈtʃɑːdʒ/v ١– بەتاڵ
دەکاتەوە ٢– دەرپشێتەوە
٣– دەتەقێنێ– گوللە داوێ

٤– دەردەکا، بەردەدا ٥– قەرد دەداتەوە
٦– کاری خۆی رادەپەڕێنێ
disciple/dɪˈsaɪpl/n شاگرد، فێرخواز،
هاوەڵ
discipline/ˈdɪsəplɪn/n رژێم،
دابین کردن، تەمبێ‌کردن
disclaim/dɪsˈkleɪm/v هەڵدێ لە
(بەرپرسیاری)
وازدێنێ– دەست بەردار دەبێ/نکوڵی دەکا
disclose/dɪsˈkləʊz/v دەدرکێنێ
disclosure/dɪsˈkləʊʒə(r)/n
درکاندنی نهێنی–ئاشکراکردن
discolour/dɪsˈkʌlə(r)/v رەنگی تێك دەدا
discomfort/dɪsˈkʌmət/n
بێزاری– ناڕەحەتی
disconcert/ˌdɪskənˈsɜːt/v دەشێوێنێ–
هەراسان دەکا/تێك دەدا
disconnect/ˌdɪskəˈnekt/v دەبڕێ–
کارەبا دەبڕێ– دەترازێ
disconsolate/dɪsˈkɒnsələt/adj خەمۆك
discontent/ˌdɪskənˈtent/n بێزاری
دەربڕین/ نیگەرانی
discontented/adj بێزار/ نیگەران
discontinue/ˌdɪskənˈtɪnjuː/v–رادەگرێ
دەوەستێنێ
discord/ˈdɪskɔːd/n١– جیاوازی– ململانێ
٢– ناڕێك– نەشاز
discotheque/n سەماخانە/
تیاترۆخانە/ئاهەنگی سەما
discount/ˈdɪskaʊnt/n - v داشکاندن/
دادەشکێنێ– رەددەکاتەوە
discourage/dɪsˈkʌrɪdʒ/v
ورەی کەم دەکا/ ساردی دەکاتەوە
discourse/ˈdɪskɔːs/n - v ١– دوان، وتار،
گفتوگۆ ٢– وتار، توێژینەوەی ئەکادیمی
٣– دەدوێ لەبارەی
discourteous/dɪsˈkɜːtiəs/adj

تێکۆشەر

dilute/daɪˈluːt/v کەمدەکا، ڕووندەکا

dilution/daɪˈluːʃn/n کەمکردن- ڕوونکردن

dim/dɪm/v - adj- لێڵ دەکا، تاری دەکا/لێڵ- لاواز

dimension/daɪˈmenʃn/n ١-ڕەهەند ٢-ئاسۆ ٣- قەبارە

diminish/dɪˈmɪnɪʃ/v کەمدەکا، دەچێتە ناویەك/ بچووککراوە

diminutive/dɪˈmɪnjətɪv/adj ناوی بچووککراو بۆ کەمکردن و ناز

dimple/ˈdɪmpl/n نیونیکا/ خەمزە کردن

din/dɪn/n قاڕقیژ- دەنگەدەنگ

dine/daɪn/v فراڤین یان شیڤ دەخوا

dinghy/ˈdɪŋi, ˈdɪŋgi/n بەلەمی بچووك

dingy/ˈdɪndʒi/adj خراپ، پیس، دڵتەنگکەر

dining room/n ژووری نانخواردن

dinner/ˈdɪnə(r)/n ١-ژەمی سەرەکی- فراڤین یان شیڤ٢- خوانی ئێوارە

dinner-jacket/n چاکەتێکی ڕەش یان سپییە پیاو بۆ بۆنەی ڕەسمی لەبەری دەکەن

dint/dɪnt/n بەچاکەی، بەهۆی

diocese/ˈdaɪəsɪs/n مەترانیەت

dip/dɪp/v ١- دەقوچێنێ- نقومی دەکا ٢- بۆیە دەکا

diphthong/ˈdɪfθɒŋ/n ١- دوو پیت بۆ دروستکردنی دەنگێك٢- دوانە

diploma/dɪˈpləʊmə/n دپلوما- دبلۆم

diplomacy/dɪˈpləʊməsi/n دبلۆماسیەت

diplomat/ˈdɪpləmæt/n دبلۆمات- دبلۆماسی ئەوکەسەی لەسیاسەتی دەرەوەی وڵات کاردەکا

diplomatic/ˌdɪpləˈmætɪk/adj دبلۆماسی

dire/ˈdaɪə(r)/adj ١- ترسێنەر، شووم ٢- زۆر پێویست

direct/dəˈrekt, dɪˈrekt, daɪˈrekt/adj - adv - v ١-ڕابەری دەکا- ڕێی پیشان دەدا ٢- بەڕێوە دەبا، سەرپەرشتی دەکا ٣- فەرمان دەکا، ڕادەسپێرێ ٤- ڕاستەوخۆ ٥- بەردەوام

direction/dəˈrekʃn, dɪ-, daɪ-/n ١- ئاراستەکردن ٢- بەڕێوەبردن، سەرکردایەتی،سەرپەرشتیاری ٣- فەرمایشت- ڕاسپاردە

directly/dəˈrektli, dɪ-, daɪ-/adv ١- یەکسەر- هەرئێستا ٢- ڕاستەوخۆ

director/dəˈrektə(r), dɪ-, daɪ-/n ١- بەڕێوەبەر ٢- دەرهێنەر یەکێ لە ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێڕی

directorate/n ١-بەڕێوەبەرایەتی ٢-کارگێڕی

directory/dəˈrektəri, dɪ-, daɪ-/n ڕابەر(تەلەفۆن)- تۆماری گشتی

dirt/dɜːt/n پیسی- خۆڵ

dirty/ˈdɜːti /adj-v پیس،خراپ/پیس دەکا

disability/ˌdɪsəˈbɪləti/n نەشیان، بێتوانایی

disable/dɪsˈeɪbld/n لەکار دەکەوێ

disabled/adj لەکارکەوتوو، پەککەوتە

disadvantage/ˌdɪsədˈvɑːntɪdʒ/n کەم وکورتی، کێماسی، زیان

disaffected/ˌdɪsəˈfektɪd/adj شۆڕشگێڕ، یاخی، تووڕە، هەڵچوو

disagree/ˌdɪsəˈgriː/v ڕازی نابێ، بەرهەڵستی دەکا

disagreeable/ˌdɪsəˈgriːəbl/adj نامەقبول- ناپەسەند- نەگونجاو

disagreement/ˌdɪsəˈgriːmənt/n

dice/daɪs/n-v ١-زاری تاوله ٢-پاژنه
٣- تاوله دەکا- قومار دەکا
dictaphone/n تۆمارکردنی نوسینەوە
dictate/dɪkˈteɪt/v
١- دەدوێ بۆ کەسێکی تر بۆ ئەوەی قسەکەی بنوسێتەوە
٢- دەسەپێنێ- فەرمانی پێدەکا
dictation/dɪkˈteɪʃn/n پێنوسینەوە
dictator/dɪkˈteɪtə(r)/n دکتاتۆر- حاکمی رەها
dictatorial/ˌdɪktəˈtɔːriəl/adj زۆرەملێ- دکتاتۆری- زۆرداری
dictatorship/n دکتاتۆریەت
diction/ˈdɪkʃn/n شێوازی ئاخاوتن و نووسین
dictionary/ˈdɪkʃənri/n فەرهەنگ
die/daɪ/v دەمرێ
diehard/n سیاسەتمەداری توند/ پارێزگاری توندڕەو
diesel/ˈdiːzl/n بزوێنەری دیزل
diet/ˈdaɪət/n – v سیستەمی تایبەتی خواردن
پارێز، ریجێمپارێز دەکا، ریجێم دەکا
differ/ˈdɪfə(r)/v ١-جیاواز دەبێ
٢- بەرهەڵستی دەکا
difference/ˈdɪfrəns/n ١- جیاوازی
٢- جیاوازی لەنێوان ٣- ململانێ- دژایەتی
different/ˈdɪfrənt/adj جیاواز
differentiate/ˌdɪfəˈrenʃieɪt/v جیاوازی دەکا لە نێوان
difficult/ˈdɪfɪkəlt/adj ١- دژوار- گران
٢- رەق
difficulty/ˈdɪfɪkəlti/n گرانی- دژواری- ناخۆشی
diffidence/ˈdɪfɪdəns/n ١- شەرم
٢- باوەڕ بەخۆنەبوون

diffident/ˈdɪfɪdənt/adj ١- شەرمن
٢- باوەڕ بەخۆ نەبوو
diffuse/dɪˈfjuːz/v بڵاو دەکاتەوە/ پەخش دەکا
diffuse/dɪˈfjuːs/adj پەرت و بڵاو- پەرتەوازە
diffusion/dɪˈfjuːʒn/n بڵاوکردنەوە، پەخش کردن
dig/dɪg/v ١- دەکۆڵێ- کۆڵین
٢- لەکەداری دەکا- پەڵەی دەکا
digest/daɪˈdʒest, dɪ-/v
١-هەرس دەکا- تێ دەگا ٢- کورتی دەکاتەوە
digest/ˈdaɪdʒest/n ١- کورتە
٢- کۆمەڵە یاسایەك ٣- هەڵبژاردە
٤-هەرس کردن
digestion/daɪˈdʒestʃən/n هەرس
digit/ˈdɪdʒɪd/n هەر ژمارەیەك لە(١-٩) پەنجەکانی دەست یان پێ
dignified/ˈdɪgnɪfaɪd/adj شکۆمەند- شکۆدار
dignify/ˈdɪgnɪfaɪ/v شکۆداری دەکا/ ڕێزی دەگرێ
dignitary/ˈdɪgnɪtəri/n سەرۆکی دینی/ ریش سپی
dignity/ˈdɪgnəti/n ١- شکۆ- هەیبەت
٢- پۆستێکی باڵا
digress/daɪˈdres/v لەبابەت دەردەچێ
digression/daɪˈgreʃn/n لەبابەت دەرچوون
dike, dyke/daɪk/n ١- قوڕت- کەناڵ
٢- بەربەست
dilapidated/adj کۆن و شکاو/خاپور
dilate/daɪˈleɪt/v بەرفرە دەکا- گەورە دەکا
dilemma/dɪˈlemə/n کێشە، کەتن- چەلەمە
diligence/ˈdɪlɪgəns/n کۆشش، تێکۆشان
diligent/ˈdɪlɪdʒənt/adj کۆششکەر

devastate/ˈdevəsteɪt/v وێران دەکا
devastation/ˌdevəˈsteɪʃn/n
وێرانکردن- خراپکردن
develop/dɪˈveləp/v ١-گەشەدەکا
٢- بەدەست دێنێ٣- دەردەکەوێ
٤- بینا دەکا- ئاوەدان دەکاتەوە
٥- وێنە لە فیلم دروست دەکا
developed country وڵاتی پێشکەوتوو، پەرەسەندوو
developing country وڵاتی هەژار دەیەوێ پەرەبسێنێ/جیهانی سێ
developer/n ١- بەڵێندەر:
بەڵێنی ئاوەدانکردنەوەی زەوی دەدا
٢- ماددەی کیمیایی گۆڕانی فیلم بۆ وێنە
development/dɪˈveləpmənt/n
١- گەشە- پەرەسەندن
٢- رووداوێکی نوێ/پەرەسەندن
٣- دۆزینەوەیەکی نوێ٤- ئاوەدانی
deviate/ˈdiːviət/v لادەدا/رەفتاری خۆی دەگۆڕێ
device/dɪˈvaɪs/n ١- فێڵ، هۆ- هۆکار
٢- دامێنان/ئامێر٣- دروشم
devil/devl/n ئەهریمەن
The devil شەیتانی ئەفرەت ئێکراو
devious/ˈdiːviəs/adj ١- رێگای ناڕاستەوخۆ ٢- هۆکاری نادروست
٣- زیرەکی فێڵباز
devise/dɪˈvaɪz/v دادەهێنێ
devoid/dɪˈvɔɪd/adj بەتاڵ، بێ لە
devolution/ˌdiːvəˈluːʃn/n
١- گواستنەوەی دەسەڵات
٢- دەسەڵاتی نامەرکەزی
devote/dɪˈvəʊt/v تەرخان دەکا
devotee/ˌdevəˈtiː/n پاک- بەوەفا، کارامە، بەدین- دیندار
devotion/dɪˈvəʊʃn/n ١- ئەڤینی- پاکیی
٢- پەرستن- نوێژ
devour/dɪˈvaʊə(r)/v بەتام و خۆشی خێرا دەخوا/ لووش دەکا
devout/dɪˈvaʊt/adj لەخواترس، دیندار
dew/djuː/n شەونم، خوناو
dewy/adj بەخوناو، نمدار
dewy-eyed سادە- ساویلکە، بێتاوان
dexterity/dekˈsterəti/n دەست سوکی، کارامەیی
dexterous/ˈdekstrəs/adj
دەست سوك، کارامە
dhow/n (دەو) بەلەمی چارۆکەداری عەرەبی
diabetes/ˌdaɪəˈbiːtiːz/n نەخۆشی شەکر
diabetic/ˌdaɪəˈbetɪk/adj توش بو بە نەخۆشی شەکر
diabolic/ˌfaɪəˈbɒlɪk/adj شەیتانی- دۆزەخیانە
diadem/ˈdaɪədem/n تاجەگوڵینە
diagnose/ˈdaɪəgnəʊz/v نەخۆشی دیاردەکا
diagnosis/ˌdaɪəgˈnəʊsɪs/n دیارکردن
diagonal/daɪˈægənl/adj لار/نیوەتیرە
diagram/ˈdaɪəgræm/n دایەگرام- هێڵکاری
dial/ˈdaɪəl/v - n ١- پەیکەری تەلەفۆن
٢- روخساری کاتژمێر ٣- تابلۆی ژماردن
٤- پەیکەی تەلەفۆن لێدەدا- بەکاردێنێ
dialect/ˈdaɪəlekt/n زار- دایەلێکت
dialogue/ˈdaɪəlɒg/n دایەلۆگ- گفتوگۆ
diameter/daɪˈæmɪtə(r)/n تیرەی بازنە
diamond/ˈdaɪəmənd/n ١- ئەڵماس
٢- شێوەی موعین ٣- دایمۆند-لەقومار-
diaphragm/ˈdaɪəfræm/n ناوپەنچك
- ماسولکەی نێوان سیپەکان و گەدە، یارمەتی مرۆڤ دەدا هەناسە بدا
diarrhea/ˌdaɪəˈrɪə/n سکچوون
diary/ˈdaɪəri/n رۆژانە، یاداشتی رۆژانە

despise/dɪˈspaɪz/v تڕۆی دەکا
بەکەمی تەماشای دەکا
despite/dɪˈspaɪt/prep لەگەڵ ئەوەشدا،
ڕێڕای ئەوەش
despondent/dɪˈspɒndənt/adj نائومێد
despot/ˈdespɒt/n تاغوتی زۆردار/ستەمدار
despotic/dɪˈspɒtɪk/adj زۆرداری/تاغوتی
despotism/ˈdespətɪzəm/n تاغوتیەت/
زۆرداری
زولم- ستەم
dessert/dɪˈzɜːt/n شیرینێتی-
شیرینی ومیوەی دوای نانخواردن
dessert spoon/n کەوچکی-ملاکی-
شیرینی پێ‌خواردن
destination/ˌdestɪˈneɪʃn/n ڕووگە/
شوێنە ویستراو،جێی مەبەست
destine/v تەرخان دەکا، دیاردەکا
destiny/ˈdestəni/n قەزاوقەدەر/ چارەنوس
قسمەت- بەش
destitute/ˈdestɪtjuːt/adj نەدار- نەبوو
destroy/dɪˈstrɔɪ/v خاپور دەکا- دەڕوخێنێ
destroyer/dɪˈstrɔɪə(r)/n ١- تێکدەر-
کەس ٢- خاپورکەر- ڕوخێنەر (پاپۆڕ)
destruction/dɪˈstrʌkʃn/n وێرانکردن-
خاپورکردن- تێکدان
destructive/dɪˈstrʌktɪv/adj تێکدەر-
خاپورکەر
desultory/ˈdesəltri/n نامنهەجی-
بێ‌بەرنامە/ هەلوەشاوە
detach/dɪˈtætʃ/v جیادەکاتەوە/
دەکاتەوە/هەلدەوەشێنێتەوە
detached/adj ١- جودا، سەربەخۆ
جیاکراوە- لەیەک دابڕاو
٢- دیدی بێ‌لایەنی
detachment/n ١- جیاکردنەوە- بێ‌لایەنی
٢- دەستەك- تیپ

detail/ˈdiːteɪl/n - ١- درێژەی ٢-دەستەك٧
detain/dɪˈteɪn/v ١- دەیگرێ- نایەڵێ بڕوا
٢- دوادەخا ٣- بەربەستی بۆ دروست دەکا
detect/dɪˈtekt/v ١- تێبینی دەکا-
دەدۆزێتەوە ٢- دەتۆژێتەوە
detection/dɪˈtekʃn/n دۆزینەوە- تۆژینەوە
detective/dɪˈtektɪv/n پۆلیسی نهێنی/
سیخوڕ
detention/dɪˌtenʃn/n گلدانەوە/گرتن/
دەستبەسەرگرتن
deter/dɪˈtɜː(r)/v ناهێڵێ
detergent/dɪˈtɜːdʒənt/n پاککەرەوە
deteriorate/dɪˈtiərɪəreɪt/v
بەرەو خراپتر دەچێ/ پیس دەبێ
determination/dɪˌtɜːmɪˈneɪʃn/n
ورە، دیارکردن، ڕشت بوون
determine/dɪˈtɜːmɪn/v بڕیاردەدا،
سوردەبێ، دیاردەکا
deterrent/dɪˈterənt/n ڕێگر
detest/dɪˈtest/v ڕقی لێ‌دەبێتەوە
حەزی لێ‌ناکا
detonate/ˈdetəneɪt/v دەتەقێتەوە/
دەتەقێنێتەوە
detonator/ˈdetəneɪtə(r)/n بارود/دەمرزی/
قرتێنە
detour/ˈdiːtuə(r)/n ١- ڕێگای ناڕاستەوخۆ
٢- لادانی کاتی
detract/dɪˈtrækt/v لەشەوکەتی
کەم دەکاتەوە/ لەبەهای کەم دەکاتەوە
detriment/ˈdetrɪmənt/n زیان
detrimental/ˌdetrɪˈmentl/adj
زیانبەخش
deuce/djuːs/n ١- ئەمریمەن٢- دوو
٣- چل خاڵ بۆ دوو یاریگای تێنس
devalue/ˌdiːˈvæljuː/v بەهای دادەبەزێ/
نرخی کەم دەکاتەوە

نوێنەری فلان دەبێ
هەڵدەستێ بەکاری فلان
deputy/ˈdepjəti/n بریکار، نوێنەر، جێگر
deputy premier جێگری سەرۆك وەزیران
derail/dɪˈreɪl/v شەمەندەفەر لەرەوتی
خۆی دەردەچێ
derange/dɪˈreɪndʒ/v دەشێوێنێ/
تێك دەدا، سەردەشێوێنێ
شێت دەبێ، عەقڵی لەدەست دەدا
derelict/ˈderəlɪkt/adj فەرامۆشکراو
deride/dɪˈraɪd/v
گاڵتەی پێدەکا، پێی رادەبوێرێ
derision/dɪˈrɪʒn/n گاڵتەپێکردن
derisory/dɪˈraɪsəri/adj ١- گاڵتەپێکەر
٢- پووچ
derivation/ˌderɪˈveɪʃn/n داڕێژتن
derivative/dɪˈrɪvətɪv/adj داڕێژراو
derive/dɪˈraɪv/v ١- دادەڕێژێ
٢- سەرچاوە دەگرێ
٣- رەسەنی دەگەڕێتەوە بۆ..
derrick/ˈderɪk/n بەرزکەرەوە، کرێن
dervish/ˈdɜːvɪʃ/n دەروێش/ واز لە دنیا
هێنەر
desalination/ˌdiːˌsælɪˈneɪʃn/n
شیرینکردنی ئاوی تاڵ (بەخوێ)
لابردنی رێژەی خوێی ئاو
descend/dɪˈsend/v دێتە خوارێ
رەسەنی لە.. سەرچاوەی گرتووە
descendant/dɪˈsendənt/n
١- نەوە- توخم- رەگەز ٢- کورەزا
descent/dɪˈsent/n ١- دابەزین
٢- رەگەز-رەسەن
describe/dɪˈskraɪb/v وەسف دەکا،
وێنە دەکێشێ
description/dɪˈskrɪpʃn/n وەسف/جۆر
descriptive/dɪˈskrɪptɪv/adj
وەسفی، چۆنیەتی، وێنەیی

desecrate/ˈdesɪkreɪt/v پیس دەکا،
پیرۆزی پێشێل دەکا
desert/ˈdezət/n بیابان
desert/dɪˈzɜːt/v بەجێ‌دێڵێ،
چۆڵ دەکا، رادەکا
deserter/n راکردوو، هەڵاتوو لە سەربازی
desertion/dɪˈzɜːʃn/n چۆڵکردن، راکردن
deserts/dɪˈzɜːts/n پاداشت
deserve/dɪˈzɜːv/v شایانە
deservedly/adv بەشایانەوە
deserving/dɪˈzɜːvɪŋ/adj شایەن
design/dɪˈzaɪn/n - v ١- مەبەست
٢-پیلان-پرۆژە ٣- نەخشە ٤- دەیەوێ
٥- پیلان دادەنێ- نەخشە دەکێشێ
designate/ˈdezɪgneɪt/v ١-دیاردەکا
٢- ناوی لێدەنێ ٣- دادەمەزرێنێ
designer/dɪˈzaɪnə(r)/n نەخشەکێش
designing/dɪˈzaɪnɪŋ/adj – n
پیلانگێڕ.. / فێڵباز/هونەری وێنەکێشان
desirable/dɪˈzaɪərəbl/adj
خوازراو/ویستراو
desire/dɪˈzaɪə(r)/n - v ویست، مەبەست،
دەخوازێ/چاودەبڕێتە
desist/dɪˈzɪst/v وازدەهێنێ
desk/desk/n مێز، جێ
desolate/ˈdesələt/adj-n-v ١-چۆڵ/
فەرامۆشکراو، کەلاوە
٢- بێزراو/بێکەس و هاودەم ٣- خاپوردەکا
desolation/ˌdesəˈleɪʃn/n ١- خاپورکردن
٢- بێ‌ئومێدی
despair/dɪˈspeə(r)/n - v نائومێدی،
بێ‌هیوایی/ نائومێد دەبێ/بێ‌هیوا دەبێ
desperate/ˈdespərət/adj ١- نائومێد
٢- ترسناك
despicable/dɪˈspɪkəbl/adj چاوشۆڕ
چەپەڵ/ بیزی

department/dɪˈpɑːtmənt/v بەش،
هۆبە، فەرمانگە
departure/dɪˈpɑːtʃə(r)/n
١– ڕۆیشتن– دەرچوون/ کۆچ
٢– دەرچوون لە بنکە/لادان/گۆڕان
depend/dɪˈpend/v پشتی پێ دەبەستێ
dependable/dɪˈpendəbl/adj
دەکرێ پشتی پێببەسترێ
dependant/dɪˈpendənt/n
کەسێکی گەورە یا باڵق/ منداڵ و خێزان
dependence/dɪˈpendəns/n
پشت پێبەستن
dependent/dɪˈpendənt/adj
دەوەستێتە سەر
depict/dɪˈpɪkt/v ١– وێنە دەکێشێ
٢– وەسف دەکا
deplete/dɪˈpliːt/v کەم دەکاتەوە–
بەتاڵ دەکاتەوە
deplorable/dɪˈplɔːrəbl/adj ریسوا
deplore/dɪˈplɔː(r)/v ریسوای دەکا،
بێزار دەبێ
هەست بە بێزاری دەکا
deploy/dɪˈplɔɪ/v بەرەی جەنگ
بەرفرە دەکا
١– هێز– سەرباز– بەسەر بەرەکانی
شەڕ دابەش دەکا
٢– کەس و شتەکان ڕێك دەخا
depopulate/diːˈpɒpjuleɪt/v
ژمارەی دانیشتوانی ناوچەکە کەم دەکا
deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n
کەمکردنەوەی/گواستنەوەی بەزۆر کۆچ
پێکردنی دانیشتوان
١– سنووردانشی دەکات/
deport/dɪˈpɔːt/n
شاربەدەری دەکا ٢– ڕەفتار دەکا
deportation/ˌdiːpɔːˈteɪʃn/n
نەفیکردن/ سنووردانش کردن

deportment/dɪˈpɔːtmənt/n ڕەفتار
depose/dɪˈpəuz/v ١– لە دەسەڵاتی دەکا
٢– لەدادگا گەواهی دەدا
deposit/dɪˈpɒzɪt/v - n پارەنواندن–
پارەدانان
دادەنێ– دەنوێنێ/ نیشتو/دەنیشێ
depositor/dɪˈpɒzɪtə(r)/n
پارەدانەر لە بانق
depot/ˈdepəu/n ١– عەمار، بنکەی
سەربازی
٢– ناوەندی– بنکەی گواستنەوە
٣– کۆگا ٤– بنکەی شەمەندەفەر
depraved/dɪˈpreɪvd/adj بێڕەوشت/
بەدڕەوشت، گومڕا
depravity/dɪˈprævəti/n بێڕەوشتی–
بەدڕەوشتی
deprecate/ˈdeprəkeɪt/v ناڕازی دەردەبڕێ
depreciate/dɪˈpriːʃieɪt/v لە بەهای
کەم دەکاتەوە/ بەهای دادەبەزێ
depreciation/dɪˌpiːʃiˈeɪʃn/n
دابەزینی بەها
depress/dɪˈpres/v ١– گوشاری
دەخاتە سەر ٢– خەم دەخوا
depressed/adj پەست/خەمۆك
depression/dɪˈpreʃn/n ١– دابەزین–
هاتنەخوارێ ٢– بۆش ٣– دابەزینی پاڵەپەستۆ
٤–پەست ٥– سستی ئابوری/داتەپین– خەمۆکی
deprivation/ˌdeprɪˈveɪʃn/n
لەدەست دان، بێبەری
بێبەش کردن/چەك کردن
deprive/dɪˈpraɪv/v دایدەبڕێ،
بێبەری دەکا، ڕێی لێدەگرێ
depth/depθ/n قووڵی/قووڵایی
deputation/ˌdepjuˈteɪʃn/n شاند،
نێردراو
depute/dɪˈpjuːt/v دەنێرێ/دەکاتە نوێنەر
deputize/ˈdepjətaɪz/v لەجێی فلان/

demand/v ١- داوادەکا
٢- پێویست دەکا ٢- پرسیار دەکا
demanding/adj ١- تێکۆشانێکی
زۆری دەوێ ٢- خوازۆك
demeanour/dɪˈmiːnə(r)/n ڕەفتار
demented/dɪˈmentɪd/adj شێت/بێ‌عەقڵ
demise/dɪˈmaɪz/n ١-مردن٢- نەمان
demist/ˌdiːˈmɪst/v دەیسڕێتەوە-
خوناو لادەبا
demobilization/ˌdɪˌmɒbəlaɪˈzeɪʃn/n
بواردن (لە ڕاژەی سەربازی)
demobilize/dɪˈməʊbəlaɪz/v
لەڕاژەی سەربازی دەبوردرێ
democracy/dɪˈmɒkrəsi/n
دیموکراسیەت/حوکمی گەل
democrat/ˈdeməkræt/n دیموکرات،
لایەنگری حوکمی گەل
democratic/ˌdeməˈkrætɪk/adj
دیموکراتی
demolish/dɪˈmɒlɪʃ/v وێرانی دەکا
demolition/ˌdeməˈlɪʃn/n وێرانکردن/
خاپورکردن
demon/ˈdiːmən/n شەیتان/جنۆکە/ دێو
demonstrable/dɪˈmɒnstrəbl/adj
دەکرێ بەرێگای بەڵگەوە پیشانبدرێ-
زیاتر ڕوون بکرێتەوە
demonstrate/ˈdemənstreɪt/v
١- دەردەخا، پیشان دەدا
٢- ئیسپات دەکا، دەسەلمێنێ
٣- پرۆتیستۆ دەکا، خۆپیشاندان دەکا
demonstration/ˌdemənˈstreɪʃn/n
١- پیشاندان/بەڵگە ٢- خۆپیشاندان
demonstrative/dɪˈmɒnstrətɪv/adj
١- ناوی ئاماژە، نیشانە
٢- دەربڕینی هەست و نەشاردنەوەی
demonstrator/ˈdemənstreɪtə(r)/n
١- نمایشکار
٢- خۆپیشاندەر/بەشدار لە خۆپیشاندان
demoralize/dɪˈmɒrəlaɪz/v
ڕەوشتی تێك دەدا
ورەی دەشکێنێ/دەڕوخێنێ
demote/ˌdiːˈməʊt/v پلەی دەهێنێتە
خوارێ/ پلەی دادەبەزێنێ
demur/dɪˈmɜː(r)/n - v
١-بەرهەڵستیدەکا ٢- ناڕەزایی
demure/dɪˈmjʊə(r)/adj شەرمن/بەحەیا
سەنگین
den/den/n ١- لانە- هێلانە
٢- ژووری دیراسە
denial/dɪˈnaɪəl/n ١- ڕەتکردنەوە
٢- بەدرۆخستنەوە
denim/ˈdenɪm/n چنین/قوماشی کاوبۆی
denomination/dɪˌnɒmɪˈneɪʃn/n
تایەفە/مەزهەب
denote/dɪˈnəʊt/v نیشانەی ئەوەیە/
دەلالەتی ئەوە دەدا
denounce/dɪˈnaʊns/v بەراشکاوی
ڕەخنە دەگرێ
dense/dens/adj ١- خەست/چڕ ٢- گێل
dental/ˈdentl/adj ددانی
dentist/ˈdentɪst/n ددانساز/دکتۆری ددان
dentistry/ˈdentɪstri/n ددانسازی
denture/ˈdentʃə(r)/n ددانی تاخم/
ناسروشتی
denude/dɪˈnjuːd/v ڕووتی دەکاتەوە
denunciation/dɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n
ناڕەزایی دەربڕین، تاوانبار کردن
deny/dɪˈnaɪ/n ١- نکوڵی دەکا
٢- بەدرۆی دەخاتەوە ٣- نایەڵێ، بێبەری دەکا
deodorant/diˈəʊdərənt/n
لابەری بۆنی ناخۆش (ژێر باڵ یان بن هەنگڵ)
depart/dɪˈpɑːt/v بەجێدێڵێ، دەڕوا،
کۆچ دەکا

degrade/dɪˈgreɪd/v ١- كەسێ کەم دەکا
٢- ڕیسوای دەکا- بێ ڕێزی دەکا
degree/dɪˈgriː/n ١- پلەی گەرما
٢- پلەی گۆشە ٣- بڕ ٤- پلەی زانستی
dehydrate/diːˈhaɪdreɪt/v
١- وشك دەکاتەوە ئاوی لێدەگرێ
٢- ئاو لەلەش دەگرێ
dehydrated/adj (تەڕەی) وشك
deice/v ڕادەماڵێ/ لادەبا
deify/v دەیپەرستێ/ دەیکاتە خوای خۆی
deign/deɪn/v دەست بەردار دەبێ/دەیبەخشێ
deity/ˈdeɪəti/n خوداوەند/بت/پەرستراو
dejected/dɪˈdʒektɪd/adj دڵتەنگ/ ناشاد/نائومێد
delay/dɪˈleɪ/v ١- دوادەخا/فەرامۆش دەکا
٢- دوادەخا بۆ کاتێکی تر٣- گیرۆ دەکا
delegate/ˈdelɪgeɪt/v-n ١-نوێنەر/نێردراو
٢- دەنێرێ ٣- لەجێی خۆی ڕادەسپێرێ
delegation/ˌdelɪˈgeɪʃn/n
١- شاند- نوێنەر ٢- نوێنەرایەتیکردن
delete/dɪˈliːt/v ١- لادەبا/دەسڕێتەوە
٢- ڕەش دەکاتەوە
deletion/dɪˈliːʃn/n لابردن/ڕەشکردنەوە
deliberate/dɪˈlɪbərət/adj - v
١- ئەنقەست/مەبەست
٢- لەسەرخۆیی٣- ڕاوێژدەکا
٤- بەقووڵی بیردەکاتەوە/لەگۆ فکران ڕادەچی
deliberation/dɪˌlɪbəˈreɪʃn/n
١- ڕاوێژکردن/ دان وستاندن
٢- لەسەرخۆیی
delicacy/ˈdelɪkəsi/n ١- نیانی، نەرم و نیانی ٢- پاروی خۆش/چەور
delicate/ˈdelɪkət/adj نەرم/خۆشمەشرەب
delicatessen/ˌdelɪkəˈtesn/n کۆگای فرۆشتنی گۆشتی ئاو بەفرگرە/ خواردنی قوتوبەند
delicious/dɪˈlɪʃəs/adj ١- بەتام/خۆش
٢- نوکتە
delight/dɪˈlaɪt/n-v خۆش- شادی/ دڵشادی دەکا
delightful/dɪˈlaɪtfl/adj خۆش/ بەتام/دڵشادکەر
delinquency/dɪˈlɪŋkwənsi/n لاساری/ تاوانی لادان
delinquent/dɪˈlɪŋkwənt/adj لاسار، لادەر
delirious/dɪˈlɪriəs/adj وڕێنە- وڕێنەکەر
delirium/dɪˈlɪriəm/n وڕێنە/قسەی قۆڕ
deliver/dɪˈlɪvə(r)/v ١- ڕزگاردەکا
٢- یارمەتی دەدا تامنداڵی ببێ/ڕزگاری ببێ
٣- دەگەیەنێ ٤- وتاردەدا
٥- بەڵێنی جێبەجێ دەکا ٦- دەپێکێ
deliverance/dɪˈlɪvərəns/n ڕزگاربوون
delivery/dɪˈlɪvəri/n ١- گەیاندنی شت وەك ٢- زان/منداڵ بوون
٣- وتاردان/شێوازی وتاردان
delta/ˈdeltə/n ١- چوارەم پیتی ئەلفبای یۆنانی ٢- ڕوباری دلتا
٣- شێوە سێگۆشەیی
delude/dɪˈluːd/v فێڵی لێدەکا، چەواشەی دەکا
deluge/ˈdeljuːdʒ/n-v ١- بارانێکی زۆر/ شاڵاو/لافاو
٢- کۆمەڵە شتێکی زۆر لە یەك کاتدا
٣- بە لافاو شتی پێدەکا
delusion/dɪˈluːʒn/n خەیاڵ
deluxe/dəˈlʌks/adj نایاب
delve/delv/v لەناو شت دەگەڕێ/هەڵدەقۆڵێ
demand/dɪˈmɑːnd/n ١- داخوازی- داواکاری ٢- داوا
in demand/adj ٣- بە هەرمێن- بە ڕەواج
on demand هەرکاتێ داوا بکەی

defect/dɪˈfekt/n - v ١- خەوش، کێماسی، ٢- کەم و کوڕی
٢- دەچێتە پاڵ- هەڵدەگەڕێتەوە
defection/dɪˈfekʃn/n هەڵگەڕانەوە- چوونە پاڵ دوژمن
defective/dɪˈfektɪv/adj خەوشدار
defence/dɪˈfens/n بەرگری- پاراستن
defenceless/adj نەپارێزراو
بێبەرگری‌ناتوانێ بەرگری بکا
defend/dɪˈfend/v بەرگری دەکاداکۆکی دەکا
defendant/dɪˈfendənt/n
١- تاوانبارکراو بە
٢- داوا لەسەر تۆمارکراو
defender/dɪˈfendə(r)/n داکۆکیکەر- بەرگریکار
defensive/dɪˈfensɪv/adj ١- بەرگریکار
٢- حاڵەتی یان هەڵوێستی بەرگری
٣- ئامادەیە بەرگری لەخۆ-ای‌ی- بکا
defer/dɪˈfɜː(r)/v ١- دوادەخا
٢- دەکەوێتە ژێر دەستی کەسی دی
deference/ˈdefərəns/n رێز- گوێ رایەڵی
defiance/dɪˈfaɪəns/n بەرەنگاری- یاخیبوون
defiant/dɪˈfaɪənt/adj یاخی- بەرەنگار
deficiency/dɪˈfɪʃnsi/n کەمی، کەمتەرخەمی
deficient/dɪˈfɪʃnt/adj کەم
mentally deficient کەم عەقڵ
deficit/n - v کەم دەکا، کەمکردن
defile/dɪˈfaɪl/n تێك دەدا، پیس دەکا
پیرۆزی دەبەزێنێ- بێحورمەتی دەکا
defilement/dɪˈfaɪlmənt/n پیسکردن- پیرۆزی بەزاندن/ بێحورمەتی
define/dɪˈfaɪn/v ١- دیاردەکا
٢- پێناسە دەکا ٣- ڕوون دەکاتەوە
definite/ˈdefɪnət/adj ١- دیارکراو- زانراو- یەکلاکەر
the definite article/n ٢- ناسیاو/ ناسین ئامرازی ناسین
definitely/ˈfefɪnətli/adj بەدڵنیاییی، بێگومانی
definition/ˌdefɪˈnɪʃn/n ١- پێناسە
٢- دیارکردن ٣- ڕوون و ئاشکرایی
definitive/dɪˈfɪnətɪv/adj
دوا بڕیاری یەکلاکەرەوە
deflate/diːˈfleɪt/v فس دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە
deflation/ diːˈfleɪʃn/n چوونەوەیەك- کەمکردنەوە، خاڵی کردنەوە
deflect/dɪˈflekt/v لادەدا- لەڕووت لادەدا
deflection/dɪˈflekʃn/n لادان
deform/dɪˈfɔːm/v دەشێوێنێ
deformed/adj شێواو، ناسروشتی، نائاسایی
deformity/dɪˈfɔːməti/n شێواندن، کەم و کورتی جەستەیی
defraud/dɪˈfrɔːd/v گزیری، فێڵ
defrost/ˌdiːˈfrɒst/v ١- لابردنی بەفر لە بەفرگر
٢- تواندنەوەی خواردنی بەستوو
deft/deft/adj کارامە، لەش سوك
defuse/ˌdiːˈfjuːz/v
١- هەڵوەشاندنەوەی بۆمب/ لەکارخستنی بۆمب
٢- هێورکردنەوەی رەوش/ گرژی کەم دەکاتەوە
defy/dɪˈfaɪ/v ١- بەرنگاری دەبێ- یاخی دەبێ
٢-مەرج دەکەم ناتوانی‌ئەم کارە بکەی
٣-شتێ دژوار بکەی
degenerate/dɪˈdʒenəreɪt/v
نشوستی دێنێ، خراپتر دەبێ
degeneration/dɪˈdʒenəˈreɪʃn/n
تێکچوون، ڕۆچوون، لادان

٤- کاغەزی یاری-قومار-

deck/dek/v ٥- دەرازێنێتەوە

declaim/dɪˈkleɪm/n وتار دەدا بە زمانی حەماسەت

declaration/ˌdekləˈreɪʃn/n ١- ئاگاداری- بەیاننامە ٢- راگەیاندن

declare/dɪˈkleə(r)/v ١- رادەگەیەنێ ٢- زانیاری دەدا لەبارەی..

declension/n ١-پۆلێن کردنی -ناو- رێزمان ٢-لادان

decline/dɪˈklaɪn/v - n ١- رەت دەکاتەوە-بەنەدەبانە ٢- دەپوکێتەوە، بچوکتر دەبێتەوە، دێتەخوارێ، لاوازتر دەبێ ٣- هەرەس، داڕوخان ٤- باری تەندروستی تێك دەچێ

decode/ˌdiːˈkəʊd/v هێما لێك دەداتەوە هێماکان دەکاتەوە

decoder/ˌdiːˈkəʊd/n ئامێری هێماکەرەوە

decompose/ˌdiːkəmˈpəʊz/v بۆگەن دەبێ، دەڕزێ، شی دەکاتەوە

décor/ˈdeɪkɔː(r)/n دیکۆر، جوانکردن

décorate/ˈdekəreɪt/v ١- جوان دەکا- دەرازێنێتەوە ٢- بۆیاغ دەکا ٣- مەدالیا دەبەخشێ بە..

١- جوانکردن
décoration/dsekəˈreɪʃn/n
٢- مەدالیا - دیکۆر کردن

décorative/ˈdekərətɪv/adj رازاوە/نەخش و نیگاری..

décorator/n سەر باڵەخانە/دیکۆرساز

décorous/ˈdekərəs/adj بەئەدەب، شیاو، خۆداپۆش

décorum/dɪˈkɔːrəm/n خۆداپۆش، ڕەفتاری باش/دروست

decoy/ˈdiːkɔɪ/n تەڵە

decrease/dɪˈkriːs/v - n کەمکردن، کەم دەکا

decree/dɪˈkriː/n - v فەرمان- بڕیار فەرمان دەردەکا، بڕیار دەدا

decrepit/dɪˈkrepɪt/adj پیر، پەککەوتە

decrepitude/dɪˈkrepɪtjuːd/n ئاشێ لەبەر پیری- بەساڵاچوویی، داڕوخان

dedicate/ˈdedɪkeɪt/v ١- تەرخان دەکا ٢- پێشکەش دەکا- دەکاتە دیاری

dedication/ˌdedɪˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، دیاری پێشکەشە بە

deduce/dɪˈdjuːs/v بەدەست دێنێ- فەراهەم دێنێ

deduct/dɪˈdʌkt/v ١- لێی دەردێنێ ٢- لێی دادەشکێنێ

١- لێدەرهێنان
deduction/dɪˈdʌkʃn/n
٢- بەدەستهێنان

deed/diːd/n ١- کار- کردەوە ٢- بەڵگەنامەی یاسایی

deem/diːm/v وادادەنێ

deep/diːp/adj ١- قووڵ(دەریا) ٢- دەنگی نزم ٣- زێدەڕۆیی- تاری

deepen/ˈdiːpən/v قووڵ دەکا

deep-freeze/n بەستەر- بەستەڵەك

deep-rooted/adj ڕەگ داکوتاو

deer/dɪə(r)/n مامز- ئاسك

deface/dɪˈfeɪs/v دەشێوێنێ

defamation/ˌdefəˈmeɪʃn/n ناوزڕاندن/ ناوپیس کردن/ لەکەدارکردن

defamatory/dɪˈfæmətri/n ناوزڕان- جوێندانی

default/dɪˈfɔːlt/n - v کەمتەرخەمی، ئامادەنەبوون کەمتەرخەمی دەکا لە..

defaulter/n کەمتەرخەم- یاخیبوو

defeat/dɪˈfiːt/v دەشکێنێ- بەسەردەکەوێ دوژمن-دەشکێنێ- دەبەزێنێ

defeatism/dɪˈfiːtɪzəm/n پەتای بەزین/ گیانی شکان و بەزین

debatable/dɪˈbeɪtəbl/adj مشت ومڕ هەڵدەگرێ/ گومان هەڵدەگرێ
debate/dɪˈbeɪt/v مشت ومڕ- ڕووبەڕوو
١- مشت ومڕ دەکا
٢- دەگۆڕێ- بیردەکاتەوە.. تابیگۆڕێ
debauch/dɪˈbɔːtʃ/v تێك دەدا، داوێن پیسی دەکا
debauchery/dɪˈbɔːtʃəri/n خراپەکاری، داوێن پیسی، شوێنی داوێن پیسی
debenture/dɪˈbentʃə(r)/n بۆندی قەرد
debility/dɪˈbɪləti/n لاوازی/تەندروستی خراپ بوون
debit/ˈdebɪt/n - v قەرد، دەسمایەی قەرد/ لەسەری‌حساب کرد
debonair/ˌdebəˈneə(r)/adj/ ئیسك سوك/ خوێن شیرین
debrief/ˌdiːˈbriːf/v زانیاری لێوەرگرتن
debris/ˈdebri/n پارچەپارچەی، چڵ وچێو
debt/det/n قەرد
debtor/ˈdetə(r)/n قەردار
دەساڵ/ دەیە
decade/ˈdekeɪd/n
decadence/ˈdekədəns/n ١- پوکانەوە، ڕۆچوون ٢-لاساری ڕەوشتی
decadent/ˈdekədənt/adj ڕەوشت نزم/ بێ‌ڕەوشت، داڕوخاو
decamp/dɪˈkæmp/v هەڵدێ-تێ‌دەتەقێنێ
decapitate/dɪˈkæpɪteɪt/v سەری دەبڕێ، لەملی دەدا
decarbonize/v کاربۆن لە.. لادەبا
decay/dɪˈkeɪ/v تێك دەچێ، بۆگەن دەبێ، دەپوکێتەوە
deceased/dɪˈsiːzd/adj کۆچکردوو، خوالێخۆشبوو
deceit/dɪˈsiːt/n گزی، فێڵ
deceitful/dɪˈsiːtfl/adj فێڵباز، دووڕوو
deceive/dɪˈsiːv/v فێڵ دەکا، قۆپیە دەکا

December/dɪˈsembə(r)/n
مانگی کانونی یەکەم
decency/ˈdiːsnsi/n ڕەوشت باشی/ ڕەفتاری باش
decent/ˈdiːsnt/n ١- بەڕێز
٢- ناوە ناوە باش، مامناوەندی
٣- خۆداپۆش٤- شیاو، گونجاو
decentralize/diːˈsentrəlaɪz/v
١- لەدەسەلاتی ناوەندی دادەبڕێ
٢- دەسەلات دان بەئەنجومەنە ناوخۆییەکان- ناوچەییەکان
deception/dɪˈsepʃn/n گومڕاکردن- گزی- فێڵ- سەر لێ شێواندن
deceptive/dɪˈseptɪv/adj گومڕاکەر، درۆزن، کەلکەڵەیی- خەیاڵی
decibel/ˈdesɪbel/n یەکەی پێوانی بەرزێتی دەنگ
decide/dɪˈsaɪd/v ١- بڕیاردەکا- بیردەکاتەوە لە ٢- یەکلادەکاتەوە
٣- وادەکا بڕیاربدا، ناچاری دەکا بڕیار بدا
decided/adj - سورە لەسەر- موکڕ
- ڕشدە لەسەر- یەکلاکەرەوە- ڕوون و ئاشکرا
decidedly/adv یەکلاکەرەوە بەبێ گومانی- بەبێ دوو دڵی
deciduous/dɪˈsɪdʒuəs/adj
گەڵاکانی لە پایزدا دەوەرن
وەریو/خەزانگرتوو
decimal/ˈdesɪml/n دەیی
decipher/dɪˈsaɪfə(r)/v
١- هێما لێکدەداتەوە ٢- تەسلیم دەکاتەوە
decision/dɪˈsɪʒn/n ١- بڕیار
٢- سووربوون- ڕشتی
decisive/dɪˈsaɪsɪv/adj دوابڕیار- یەکلاکەرەوە
deck/dek/n ١-پشت یان پڕوی کەشتی
٢- نهۆم لە پاپۆڕ یان پاس
٣- ئامێری قەوان و کاسێت

dash/dæʃ/n – v ١–هەڵپە ٢– (–)کورتەهێڵ ٣– هەنديّ لە٤– تێك دەدا ٥– دەپرژێنێ٦– بەپەلە

dashboard/ˈdæʃbɔ:d/n تەختەی پێوانە

dashing/adj جەسور/ بەجەرگ

data/ˈdeɪtə/n داتە

date/deɪt/n ١– دارخورما ٢– خورما٢– مێژوو، کات

out of date کاتی بەسەر چووە

up to date هاوچەرخ
کوڕی زەمەنی خۆیەتی، لەگەڵ کات دەڕوا
٤– ژوان

dated/ˈdeɪtɪd/adj کۆن، دێرین

daub/dɔ:b/v پیس دەکا

daughter/ˈdɔ:tə(r)/n کچ، کچی

daughter-in-law/n بووك، ژنی کوڕ

daunt/dɔ:nt/v وزەی دادەمرکێ، دەترسێ

nothing daunted هیچ شتێ
وزەی نایەنەتە خوارێ

dauntless/ˈdɔ:ntls/adj نەترس، جەسوور

dawdle/ˈdɔ:dl/v کات بە فیڕۆ دەدا/ بەلادا دەکەوێ

dawn/dɔ:n/n-v شەبەق، بەری بەیان، سەحەر، کازیوە
شەبەق دەدا، ڕۆژ هەڵدێ

day/deɪ/n ڕۆژ

daybreak/ˈdeɪbreɪk/n بەرەبەیان، کازیوە

daylight/ˈdeɪlaɪt/n گزنگ

daylight saving پێشخستنی کاتژمێرێك
لە هاوین بۆ سود وەرگرتن لە ڕۆژ

daytime/ˈdeɪtaɪm/n لە کاتی ڕۆژدا

daze/deɪz/v گێژ دەبێ، وڕدەبێ

daze/n گێژبوون، وڕبوون، لەخۆچوون

in a daze/n لەحاڵەتی توڕەبووندا

dazzle/ˈdæzl/v ئاوی چاوی دەبا، کۆرەنی دەکا

dead/ded/adj ١– مردوو/ لەکارکەوتوو ٢– وەك یەك٣– بێ‌هۆش– بێ‌هەست ٤– بەدروستی لەکاتی خۆی

deaden/ˈdedn/v ١– دادەمرکێنێ، کزدەکا ٢– کپ دەکا٣– دەمرێنێ

deadline/ˈdedlaɪn/n دوامۆڵەت

deadly/ˈdedli/adj بکوژ، کوژەر

deaf/def/n - adj کەڕ

deaf-aid ئامێری بەهێزکردنەوەی گوێ

deafen/ˈdefn/v (گوێ) کەڕ دەکا

deal/di:l/n - v ١– بڕ ٢– دابەشکردنی کارتی قومار ٣– مامەڵەی بازرگانی ٤– مامەڵە– ئاڵوگۆڕ ٥– داری سپی ٦– کارت دابەش دەکا ٧– مامەڵە... دەکا

dealer/ˈdi:lə(r)/n بازرگان

dealings/ˈdi:lɪŋz/n مامەڵە لەگەڵ کردن– کڕین و فرۆشتن

dean/di:n/n ڕاگر، پلەیەکی بەرزی کەنیسە

deanery/ˈdi:nəri/n ڕاگرایەتی

deanship/n ڕاگرایەتی

dear/dɪə(r)/adj ١– ئازیزخۆشەویست ٢– گران– گرانبەها

Oh dear یاهاوار!– پەکوو!

dearth/sɜ:θ/n برسیەتی– کەمیی– دەگمەنی خواردن

death/deθ/n ١– مردن– مەرگ٢– کۆتایی

death penalty/n سزای مەرگ

death rate/n ڕێژەی مردن

death toll/n ژمارەی کوژراوان

death warrant بەڵگەنامەی لەداردان

deathly/ˈdeθli/adj مەرگ ئاسا

deathly pale ڕەنگ زەردی وەك مردوو

debar/dɪˈbɑ:(r)/v ناهێڵێ– بێبەری دەکا

debase/dɪˈbeɪs/v بەهای کەم دەکاتەوە

debasement/dɪˈbeɪsmənt/n کەمکردنەوەی بەها/ پیسێتی– گومڕایی

Dd

D-d/di:/ چوارەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

dab/dæb/v - n پاکی دەکاتەوە

١-دەست لێدانێکی هێواش

٢-ماسی٣-خاڵ- نوختە

dabble/ˈdæbl/v ١-تەڕدەکا

دەست و پێی لەناو ئاودا تەڕ دەکا

٢- ئارەزوو دەکا/ خۆی سەرقاڵ دەکا

dabbler/ˈdæblə(r)/n ئارەزووکار-

نەك پیشەکار

dad/dæd/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daddy/ˈdædi/n بابە(بەزمانی منداڵ)

daffodil/ˈdæfədɪl/n نێرگز

daft/dɑ:ft/adj هیچ وپووچ- گەلحۆ

dagger/ˈdægə(r)/n خەنجەر

daily/ˈdeɪli/adj - adv رۆژانە

dainty/ˈdeɪnti/adj ناسك- ئازدار- نەرم

خواردنی بەلەزەت

dairy/ˈdeəri/n ١- کارگەی شیرەمەنی-

سپیاتی ٢- کۆگای فرۆشتنی سپیاتی

dais/n سەکۆ

daisy/ˈdeɪzi/n بەیبون، گوڵی بەهار

گوڵەکی بچوکی سپی ناو زەردە

dale/deɪl/n دۆڵێکی بچوك(لەباکوری

ئینگلتەرە)

dally/ˈdæli/v ١- پیاهەڵدەڵێ-

وازی لەگەڵ دەکا ٢- کەساس دەبێ

تەمبەڵی دەکا لە..

dam/dæm/n - v بەند

بەند دادەنێ- بەربەست دادەنێ

damage/ˈdæmɪdʒ/n - v ١- زیان

٢- بژاردنی دراوی زیان دەگەیەنێ

dame/deɪm/n ١- خاتوون

پلە- پورێ- ئافرەتی بەساڵاچوو

٢- پلەی شەرەف..

damn/dæm/v نەفرەت دەکا، نەفرین دەکا

نەفرین، نەفرەتنەملی ئاگر، ئاو جەهەنەم

damnable/ˈdæmnəbl/adj ناشرین-

نەفرەت لێکراو

damnation/dæmˈneɪʃn/n

نەفرەت لێ کردن

نەفرەت لێکراو-

damned/dæmɪd/n

شەیتان- ئەهریمەن

damp/dæmp/adj - v شێ- خوناو

١- تەڕ دەکا٢- دادەمرکێنێ- کز دەکا

damsel/n خاتوون، کچ، شوونەکردوو

damson/ˈdæmzn/n پلەرخۆخ- هەڵوژە

dance/dɑ:ns/n - v سەما، سەما دەکا

dancer/ˈdɑ:nsə(r)/n سەماکەر

dandruff/ˈdændrʌf/n قرێژ کرێش

danger/ˈdeɪndʒə(r)/n مەترسی

dangerous/ˈdeɪndʒərəs/adj ترسناك،

خەتەرناك- گرنگ

dangle/ˈdæŋgl/v شۆڕدەبێتەوە

dank/dæŋk/adj زۆر شێدار، سرمە

dappor/ˈdæpə(r)/adj رێك و پێك،

چالاك- بزێو

dare/deə(r)/v – n ١- بەرەنگاری دەکا-

بەرەنگاری ٢- جەسوری- دەوێرێ

daredevil/ˈdeədevl/n سەرچڵ-

سەر بەکێشە/ هەڵەشە

daring/ˈdeərɪŋ/adj – n وێران، ئازا،

جەسور

dark/dɑ:k/adj شاراوە، تارێك،

خەمۆك، ئەسمەر

darken/ˈdɑ:kən/v تاریکی دەکا

darkness/ˈdɑ:knəs/n تاریکی

darling/ˈdɑ:lɪŋ/n گیانە، خۆشەویستەکەم

darn/dɑ:n/v پینە دەکا، دەدورێتەوە

dart/dɑ:t/n ١- تیر- سارۆخ

٢- بەتیژ دەرچوون ٣- پەیوەستە بەدووری

٤- وەك تیر دەردەچێ، هەڵپە دەکا

cylindrical/səəlındrıkl/adj لولەکی

cynic/ˈsınık/adj گاڵتەجاڕ، قۆشمەچی، بێزار

cynical/ˈsınıkl/adj گاڵتەجاڕی

cynicism/ˈsınısızəm/n دنیا بە هەند هەڵنەگرتن گومان لێ بوونی (چاکە) دەکا

cyst/sıst/n ئاوسان/ تورەگە

czar/n تزار، سیزەر

czarevitch/n کوڕی قەیسەر- کوڕە گەورەی قەیسەر

czarevna/n کچی قەیسەر

czarina/n ژنی قەیسەر ئیمپراتۆری ڕووسی

czarism/n قەیسەریەت،سیستەمی دیکتاتۆری

current/ˈkʌrənt/n ١- ڕەوت- تەوژم
٢- شەپۆل، هێز٢- ڕۆیشتوو، ئێستا،
ژمارەی کۆتایی- دواژمارە لە..

curriculum/kəˈrɪkjələm/n
بەرنامەی خوێندن

curry/ˈkʌri/n کاری، بەهارات

curse/kɜːs/n- v ١-نەفرەت، جوێن ٢-شووم
نەفرەت دەکا- جوێن دەدا

cursory/ˈkɜːsəri/adj بروسکە ئاسا،
ڕواڵەتی، سەرپێی

curt/kɜːt/adj (وەڵامێکی) وشك

curtail/kɜːˈteɪl/v کورتی دەکاتەوە،
پوختی دەکا

curtain/ˈkɜːtn/n پەردە، داپۆش

curtsey/ˈkɜːtsi/n - v کڕنۆش دەبا،
کڕنۆش بردن، خۆچەماندنەوە

curve/kɜːv/n - v چەماوە، کەوانەیی،
بادانەوە

cushion/ˈkʊʃn/n - v کوشن، سەرین
کەم دەکاتەوە، هێوردەکاتەوە

custard/ˈkʌstəd/n کاستەر

custodian/kʌˈstəʊdiən/n پاسەوان،
ئەمیندار

custody/ˈkʌstədi/n ١- چاودێری
٢- زیندانی کردن- حەپس کردن

custom/ˈkʌstəm/n ١- داب- داب و نەریت
٢- بازرگانی- مامەڵە ٣- باجی گومرگی

customarily/adj بەئاسایی

customary/ˈkʌstəməri/adj
ڕاهاتوو، ئاسایی

customer/ˈkʌstəmə(r)/n
هەمیشەکڕیار-مەعمیل

cut/kʌt/n-v ١-بڕین ٢-بڕین
٣- کەمکردن- دابەزاندن ٤- لابردن/
ئێکردنەوە
٥- شێوازی قوماش- پەڕۆك
٦- پارچەگۆشت
١- دەبڕێ- گۆشت- قسە
٢- کەمدەکاتەوە-نرخی- دادەبەزێنێ
٣- لادەبا- هەڵدەوەشێنێتەوە
٤- فەراموش دەکا، نکوڵی دەکا
٥- دار و درەخت قەڵەم دەکا-
لق و پۆپی دار دەبڕێ
٦- داردەبڕێ- نرخ دابەزێنێ
٧- (سەر) دەپەڕێنێ- دادەبڕێ
٨- بێبەش دەکا- میراتی نادانێ
٩- قسەی دەبڕێ
١٠- پارچە پارچە دەکا- قوماشەکە دەبڕێ-
قیاس وەردەگرێ
١١- وازدەهێنێ ١٢- دەسازێ- ئاسازێ،
دەگونجێ ١٣- دابڕاو- خەمبار
١٤- دەبڕێ- هێڵ هێڵێکیتر دەبڕێ
١٥- لەکاردەکەوێ

cutter/ˈkʌtə(r)/n بڕەر، ئامێری شت بڕین

cute/kjuːt/adj زیرەك، جوامێر،
جوان، خۆشەویست

cutless/n کورتەشیر، شمشێری کورت

cutler/n فرۆشیار/ دروستکەر/ چاکەری
شت و مەکی بڕین

cutlery/ˈkʌləri/n چەقوو چەنگاڵ/
چەقۆکاری

cutlet/ˈkʌtlət/n پارچەگۆشت

cutthroat/ˈkʌtθrəʊt/adj خوێنڕێژ-
کوژەر

cutting/n - adj ١-ڕێڕەو-ڕاڕەو- تونێل
٢- پارچە(ڕۆژنامە)٣- پارچە (دار)
٤- وشك- برینداركەر ٥-بڕین

cycle/ˈsaɪkl/n - v ١- خول
٢- زنجیرە(گۆرانی) ٣- پایسکل
پایسکل داژۆ،سواری پایسکل دەبێ

cyclist/ˈsaɪklɪst/n پایسکل هاژۆ
پایسکلسوار

cyclone/ˈsaɪləʊn/n زریان

cylinder/ˈsɪlɪndə(r)/n لوولەك- قەوان

crystalgazing/n - v دیتنی بەخت، پێشبینی دەکا
crystallization/ˌkrɪstəlaɪˈzeɪʃn/n پرۆسەی بلوراندن
بە کریستالکردن- پێگەیین
crystallize/ˈkrɪstəlaɪz/v دەبلوری- پێدەگا- بەکریستال دەبێ
cub/kʌb/n بەچکەشێر، ناکارامە
cube/kju:b/n ١- شەش پالو
cube root/n ٢- رەگی سێ‌جا
cubed/adj شەشپالوبو
cubic/ˈkju:bɪk/n سێ‌جا
cubicfoot/n قەدی سێ‌جا
cubicle/ˈkju:bɪkl/n بەشێکی بچوکی جیاکراوە لە ژورێکی گەورە
cuckoo/ˈkuku:/n کوکو- وەقواق
cucumber/ˈkju:kʌmbə(r)/n خەیار- تاروو- تاروێ
cuddle/ˈkʌdl/v لەئامێز دەگرێ- لەباوەش دەگرێ- باوەش پێدادەکا
cue/kju:/n ١- ئاماژە بۆ دەست پێکردن ٢- داری بلیارد
cuff/kʌf/n - v ١-سەرقۆڵ، سەردەست ٢- زللەی لێدەدا، شەقی لێدەدا
cuisine/kwɪˈzi:n/n هونەری چێشت لێنان
cul-de-sac/ˈkʌl də sæk/n رێی گیراو- داخراو، شەقامی بەکرێ
culinary/ˈkʌlɪnəri/adj پەیوەست بە چێشت لێنان
culminate/ˈkʌlmɪneɪt/v دەگاتە پۆپکە- لوتکە
culmination/ˌkʌlmɪˈneɪʃn/n لوتکە، پۆپکە
culprit/ˈkʌlprɪt/n تاوانبار- گوناهبار
cult/kʌlt/n سیستەمی ئاییینی، پەرستن
cultivate/ˈkʌltɪveɪt/v ١- زەوی دەکێڵێ ٢- پەرەدەستێنێ ٣- گەشەدەکا

cultivation/ˌkʌltɪˈveɪʃn/n زەوی کێڵان- جوتیاری- گەشە
cultural/ˈkʌltʃərəl/n رەوشەنبیری- رۆناکبیری، شارستانی
culture/ˈkʌltʃə(r)/n ١- رۆشنبیری- شارستانی ٢- پەروەردە- بەخێوکردن ٣- چاندنی بەکتریا
cumbersome/ˈkʌmbəsəm/adj پەشێو، گران، ماندوکەر
cunning/ˈkʌnɪŋ/adj فێلباز، زۆرزان
cup/kʌp/n ١- کوپ، پیالە ٢- خواردنەوە
cupboard/ˈkʌbəd/n دۆلاب، کەنتۆر
cur/kɜ:(r)/n سەگێکی بێ‌قیمەت- بێ‌میزاژ
curable/ˈkjuərəbl/adj چارەی دەکرێ
curate/ˈkjuərət/n قەشە
curator/kjuəˈreɪtə(r)/n چاودێر، پاسەوان، ئەمیندار
curb/kɜ:b/n - v لغاو، لێواری شۆستە، دادەمرێ/ دادەمرکێنێ
curd/kɜ:d/n شیری مەیبو
curdle/ˈkɜ:dl/v دەمەیێ، دەبێتە کەرە، دەترشێ
cure/kjuə(r)/n - v ١- چارە، چارەسەر چاك دەبێتەوە، چاك دەکاتەوە ٢- دەپارێزێ
curfew/ˈkɜ:fju:/n ١-هاتوچۆ قەدەغەکردن ٢-زەنگ
curiosity/ˌkjuəriˈɒsəti/n حەز لەقسان خۆتێ هەڵقورتێنەری ، لاپرەسەنی
curious/ˈkjuəriəs/adj ١- زانخواز ٢- سەیر ٣- لاپرەسەن
curl/kɜ:l/n - v لۆچ دەبێ، پوت دەبێ، پرچ دەبێ
curly/ˈkɜ:li/adj لوول، لۆچ، پوت
currant/ˈkʌrənt/n کشمش، مێوژی ڕۆمی
currency/ˈkʌrənsi/n دراو، پارە

٦- دەبڕێ- دەپەڕێتەوە

٧-(پێ) (لەسەرپێ) دادەنێ ٨- هێڵێک دەکێشێ

٩- نیشانەی خاچ لەسەر سینگی دادەنێ

١٠- ناوێتە دەکا- تێکەڵ دەکا ١١- تێ دەپەڕێ

١٢- بەربەستی دەکا، بەرەنگاری دەکا

crossbar/ˈkrɒsbɑː(r)/n بەربەست- لەمپەر

cross-examination /ˌkrɒs ɪɡˌzæmɪˈneɪʃn/n دواندن- قسەلێوەرگرتن

cross-examine/n دەیدوێنێ- قسەی لێ وەردەگرێ

cross-eyed/ˈkrɒs aɪd/adj خێل

crossing/ˈkrɒsɪŋ/n پەڕینەوە- بەردەباز

cross-legged/ˌkrɒs legd/adj پێ لەسەر پێ دانیشتوو

cross-question/ˌkrɒs kwestʃən/v لێدەپرسێ- پرسینەوەی لەگەڵدەکا

cross-reference/ˌkrɒs ˈrefrəns/n ئاماژە بۆ خوێنەر بە بەشێکی تری هەمان کتێب

cross-roads/ˈkrɒsrəʊdz/n یەکتربڕینی چەند ڕێگایەک مەفرەق، چوارڕیان

cross-section/ˈkrɒs sekʃn/n پانەبڕگە هەر بڕگەیەو چەند جۆرێکی جیا دەنوێنێ

crossword/ˈkrɒswɜːd/n مەتەڵ- هێما

crouch/kraʊtʃ/v هەڵدەکورێ، کرنۆش دەبا خۆی شۆڕ دەکاتەوە تا بگاتە زەوی

crow/krəʊ/n قەلەڕەش- قەلەڕەشکە

crow/v دەقوقێنێ

crowd/kraʊd/n حەشامەت- ئاپۆرە- قەرەباڵغی

crowd/v خڕدەبنەوە- قەرەباڵغی دروست دەکەن

crown/kraʊn/n ١-تاج ٢- تۆقەسەر ٣- لوتکە- پۆپکە

crown/v تاج لەسەر دەنێ

crucial/ˈkruːʃl/adj ناخۆش- یەکلاکەرەوە سەرەکی- گەوهەری

crucifixation/ˌkruːsəˈfɪkʃn/n خاچ

crucify/ˈkruːsɪfaɪ/v لەخاچ دەدا

crude/kruːd/n خاو- دەست لێنەدراو

crude-oil/ˈkruːdɔɪl/n نەوتی خاو

cruel/kruːəl/adj توند- تیژ- ڕەق

cruelty/ˈkruːəlti/n توندی دڵڕەقی، سەختی

cruise/n گەشتێکی دەریایی

cruise/v دێت و دەچێ

cruiser/ˈkruːzə(r)/n ڕاونەر

crumb/krʌm/n پارچە نان- کێک

crumble/ˈkrʌmbl/v هەڵدەوەشێنێتەوە- ورد دەکا/ هەرەس دێنێ

crumple/ˈkrʌmbl/v دەقوپێنێتەوە- پێکدێنێتەوە- دەچێتەوە ناویەک

crunch/krʌntʃ/n – v دەکرمێنێ، کاتێکی ناخۆش

crusade/kruːˈseɪd/n هێرشی خاچ پەرستان

crusader/kruːˈseɪdə(r)/n خاچ پەرست

crush/krʌʃ/n - v ١- حەشامەت ٢- شەیدایی کاتی ٣- دەشێلێ- دەگوشێ ٤- سەرکوت دەکا

crust/krʌst/n توێکڵ- توێکڵی ڕەق

crutch/krʌtʃ/n شەقرە- داری ڕۆیشتن، داری بن هەنگڵ

crux/krʌks/n کاکڵی بابەت، خاڵی گەوهەری

cry/kraɪ/n - v ١- هاوار، بانگ ٢- گریان، کروزانەوە ٣-دەگری، دەکروزێتەوە

cryptic/ˈkrɪptɪk/adj نهێنی، شاراوە، لێڵ

crystal/ˈkrɪstl/n کریستاڵ، بلوور

سارپلکە

creed/kri:d/n باوەڕی، ئایین

creek/kri:k/n جۆگە، جۆگەلە، ڕووبار

creep/kri:p/v ١- بەهێمنی دەخشێ- دەجوڵێ ٢- دملەرزی

٣- گەڵا دەردەکا (بەسەر دیواردا بڵاودەبێتەوە)

creeper/ˈkri:pə(r)/n ١- خشۆك٢-لق دەر

creepy/ˈkri:pi/adj ترسناك - تۆقێنەر

cremate/krəˈmeɪt/v مردوو دەسوتێنێ

cremation/krəˈmeɪʃn/n سوتماك- سوتاندنی مردوو

creosote/ˈkri:əsəut/n کریزۆت

crescendo/krəˈʃendəu/adj

١-زیاد بوونی پلەیی ٢-بەرزکردنەوەی دەنگ

crescent/ˈkresnt/n مانگ- هەیڤ

cress/kres/n خورەی ئاو/داری بچوکی گەڵاسەوز

crest/krest/n ١- پۆپیتەی کەڵەباب- کەڵەشێر ٢- لوتکە- پۆپکە

crestfallen/ˈkrestfɔ:lən/adj خەمبار، دڵشکاو، بێئومێد

crevasse/krəˈvæs/n درزێکی قووڵ لە بەستەڵەك

crevice/ˈkrevɪs/n درز، شەق

crew/kru:/n دەستەی فڕۆکەوان، دەریاوان

crib/krɪb/n-v ١-بێشکە، لانکەی منداڵ ٢- وەرگێڕانی وشە بەوشە ٣- قوپیە دەکا ٤- ئاخوڕ

cricket/ˈkrɪkɪt/n ١- سیسرکە- کلۆ ٢- یاری کریکیت

crime/kraɪm/n تاوان

criminal/ˈkrɪmɪnl/adj تاوانبار

criminology/ˌkrɪmɪˈnɒlədʒi/n

تاوانناسی- تاوانزانی

crimson/ˈkrɪmzn/adj قورمزی،سوری تێر

cringe/krɪndʒ/v بەیەك دێتەوە، بەچۆك دێ

cripple/ˈkrɪpl/n - v پەککەوتو، شەلە/ پەکیدەکەوێ

crisis/ˈkraɪsɪs/n قەیران، ئارێشە، تەنگوچەڵەمە

crisp/krɪsp/adj ١- خاو- ئاوپۆش ٢- بوژاوە٣- بزێو- یەکلاکەرەوە

crisscross/ˈkrɪs krɒs/adj لەسەر شێوەی هێڵی یەکبڕ

criterion/kraɪˈtɪəriən/n مەرج، بنچینە- پێوانە- پێوەر

critic/ˈkrɪtɪk/n رەخنەگر، کەم و کورتی دۆزەوەر/ دیارکەر

critical/ˈkrɪtɪkl/n ١- رەخنەیی ٢- تەنگژە-ناخۆش

criticism/ˈkrɪtɪsɪzəm/n رەخنە

criticize/ˈkrɪtɪsaɪz/v رەخنەدەگرێ

croak/krəuk/n - v قیڕەی بۆق

قیڕەی دێ، پێشبینی شتی ناخۆش دەکا

crockery/ˈkrɒkəri/n دەفری گلێنە/ قۆری لە قوڕ دروستکراو

crochet/ˈkrəuʃeɪ/n - v کاری چنین

crocodile/ˈkrɒkədaɪl/n تیمساح

crook/kruk/n ١- خوار- چەماوە- گۆپاڵ- قۆچان ٢- فێڵباز- ڕێگر، چەتە

crooked/ˈkrukɪd/adj ١- خوار- چەماوە ٢- بەدخو- ناشەریف- ئارێك

croon/kru:n/v بەدەنگێکی لاواز-هێدی- گۆرانی دەڵێ

crop/krɒp/n ١- دانەوێڵە

crop/v بەرهەم دێنێ

٢- لەناکاو ڕوودەدا

٣- قەڵەم کردن- بڕینی کورت

٤- دملەوەڕێ- دەلەوەڕێنێ

cross/krɒs/n - v ١-نیشانەی (جاران X) یان (کۆ +)

٢- خاچ ٣- تێکەڵە- موتوربەکراو- دووڕەگ ٤- توڕە ٥- دژ- پێچەوانە

crane/kreɪn/n ١- كەڵەك- قولینگ
٢- بەرزكەرەوە- كرێن
٣- ملی بەرزكردنەوە یان درێژ دەكاتەوە تا ببیبینێ
cranium/ˈkreɪniəm/n بەشێك لە كەللەسەر/ مێشك
crank/kræŋk/n ١- كەرەنك٢- ئاوەز نیگەرانی- خۆش- رابواردن- ئۆتۆمبیل هەڵدەكا، كەرەنك دەكا
cranny/ˈkræni/n درز، شەق
crash/kræʃ/n ١- بەریەك كەوتن/ شتێ بەر شتێ دەكەوێ ٢- ئۆتۆمبیل بەریەك دەكەون- دوو ئۆتۆمبیل بەریەك دەكەون خولێكی رامێنان-مەشقی- چێ
crate/kreɪt/n-v سندوقی شەحن/ شەحن دەكاتەوە
crater/ˈkreɪtə(r)/n دەمی بوركان- دەمی ئاگرپرژێن
crave/kreɪv/n بەپەرۆش دەبێ، شەیدای دەبێ
craving/ˈkreɪvɪŋ/n شەهوە- زۆرلێ كردنی زایەندی سوتان بۆ، شەیدا بۆ
crawl/krɔːl/n - v ١- هێواش جولان- لەسەر سینگ خشان
٢- كرۆڵ- سینگەمەلە- جۆرێكە لە مەلەوانی
١- لەسەر سینگ دەخشێ
٢- بەهێواشی دەڕوا
٣- دادەپۆشێ- حەشامەت پێك دەهێنێ
crayon/ˈkreɪən/n تەباشیری رەنگاورەنگ/ رەنگاورەنگ
craze/kreɪz/v شێت دەبێ- تێكدەچێ
craziness/ˈkreɪzɪnəs/n شێتی، گەلحۆیی، گەوجێتی
crazy/ˈkreɪzi/adj ١- شێت، بێ‌ئەقڵ
٢- شەیدا- عاشق- سوتاو

creak/kriːk/n - v جیڕەجیڕ دەكا/جیڕە
creaky/ˈkriːki/adj لەرزۆك
cream/kriːm/n - v ١- سەرتو-سەرنڤیشك
٢- رۆن- شتی وەك كرێم- ماكیاژ
٣- رەنگی زەردی كاڵ
سەرتو لەشیر دەگرێ، كەرە لەشیر دروست دەكا
creamy/ˈkriːmi/adj چەور
creas/kriːs/n - v لۆچ- لۆچی ئەیدێ-
لۆچ دەبێ
چورچ- چورچ دەبێ
create/kriˈeɪt/v دەخولقێنێ- دروست دەكا
creation/kriˈeɪʃn/n ئافراندن- داهێنان/ خەلق كردن
creative/kriˈeɪtɪv/adj داهێنەر
creator/kriˈeɪtə(r)/n ئافەریدە- داهێنەر، دروستكار(خوا)
creature/ˈkriːtʃə(r)/n دروستكراو- گیانلەبەر
creche/n دایەنگا، خانەی منداڵانی بیژی، هەتیوخانە
credence/ˈkriːdns/n باوەڕپێكردن
credentials/krəˈdenʃlz/n بەڵگەنامەی باوەڕپێكردن
credibility/ˌkredəˈbɪləti/n باوەڕپێكراوە- جێ‌باوەڕی
credible/ˈkredəbl/adj باوەڕپێكراو
credit/ˈkredɪt/n ١- چاكە- دان بەچاكەدان
٢- ژوانی (پارەدان)٣- قەرد
٤- لیستی ئاوانی بەشداربوو
١- بەراست دەزانێ/ باوەڕی پێ‌دەكا
٢- دان- زێدەكردن
creditable/ˈkredɪtəbl/adj شایەن بە ستایش
creditor/ˈkredɪtə(r)/n قەردەر
credulity/krɪˈdjuːləti/n زوباوەڕكردن- خۆشباوەڕ
سادە، ساویلكەیی
credulous/kredjələs/n خۆشباوەڕ

county/ˈkaʊnti/n هەرێم، پارێزگا
coup/ku:/n ئیندان،هەنگارێكی
سەرکەوتوو، کودەتا
couple/ˈkʌpl/n جووت- دووان
couple/v دەبەستێتەوە- جووت دەبێ
couplet/ˈkʌplət/n دوانە
coupon/ˈku:pɒn/n کۆپۆن
courage/ˈkʌrɪdʒ/n ئازایەتی
courageous/kəˈreɪdʒəs/adj ئازا
courier/ˈkʊriə(r)/n پەیامبەر، رابەر
course/kɔ:s/n ١- رارەو- رەوت
٢-ڕوو- رووگە ٣- گۆڕەپان ٤- کۆرسات
٥- ژەم ٦- ریزێ لە دیوار ٧- خوول
court/kɔ:t/n ١- دادگا ٢- گۆڕەپانی تێنس
٣- دەست و پێوەندی شا
٤-حەوش- حەوشە
court/v سرنجم رادەکێشێ- پیار هەڵدەدا
courteous/ˈkɜ:tiəs/adj خۆشدو
خۆشگوفتار، گوفتارخۆش، خۆشمەشرەب
courtesy/ˈkɜ:təsi/n خۆشدویی-
گوفتار خۆشی
courtyard/ˈkɔ:tjɑ:d/n حەوشە
cousin/ˈkʌzn/n ئامۆزا، کچ و کوڕەخاڵ
کچە پلك، کوڕەپلك، پورزا
cover/ˈkʌvə(r)/n ١- سەرپۆش-
سەرقاپ- داپۆش
٢- پاراستن- چاودێری
٣- زەمانەت- دابین کردن
٤- چەقۆ و چەنگاڵ
cover/v ١- دادەپۆشێ ٢- دەبڕێ(رێگا)
٣- نیشانەدەگرێ ٤- دەشارتەوە
coverage/ˈkʌvərɪdʒ/n
داپۆشینی رووداوەکان
covert/ˈkʌvət/n شاراوە
covertly/ˈkʌvətli/adj بە پەنهانی،
بە شاراوەیی، بەدزی

covet/ˈkʌvət/v چاوی بڕیوەتە...
covetous/ˈkʌvətəs/adj دلکەرمەوە،
چاوبڕ، چاوچنۆك
cow/kaʊ/n چێڵ، مانگا
cowboy/ˈkaʊbɔɪ/n گاوان
cowherd/ˈkaʊhɜ:d/n گاوان، مانگاگەل
coward/kaʊəd/n ترسنۆك
cowardice/ˈkaʊədɪs/n ترسنۆکی
cowardly/adv ترسنۆکانە
cower/ˈkaʊə(r)/v لەترسا خۆی
پێکدەهێنێتەوە
coy/kɔɪ/adj شەرمن
crab/kræb/n قرژانگی دەریا
crack/kræk/n ١- شەق(لەدیوار)
٢- دەنگەدەنگ ٣- بۆکسێکی توند
٤- شکانی کەم/ شکانی بەشی
٥- دوانی توند- روشکێن، قسەبڕ
crack/v ١- شەق دەکا/ درزی لێ دەکا
٢- دەنگێکی تیژ دەکا، دەنگە دەنگێکی
گەورەی لێدێ
cracked/ˈkrækt/adj بێهۆش- بێئاگا
cracker/n ١- بسکویت
٢- ئاگرەیاری- وازی بەئاگر- جۆرە یاریەکە
crackle/ˈkrækl/v تەقەتەق دەکا
cradle/ˈkreɪdl/n لانکە- لانك- بێشکە
cradle/v رادەژەنێ- دادەپۆشێ
craft/krɑ:ft/n ١- پیشە٢- بەلەم٣- فێڵ
craftsman/ˈkrɑ:ftsmən/n خاوەن پیشە/
پیشەداری کارامە
crafty/ˈkrɑ:fti/n فێڵباز
crag/kræg/n گاشەبەرد، کەور
cram/kræm/v پڕدەکا
cramp/kræmp/v دەماری هەڵدەستێ -
قۆلینج دەکا
دەماری گورج دەبێ -توند دەکا -
بەیەك دێتەوە

corrosion/kəˈrəʊʒn/n داخوران، ژەنگ هەڵێنان

corrugated/ˈkɒrəgeɪtɪd/adj شەپۆلی، پێچاوپێچ

corrupt/kəˈrʌpt/adj-v گەندەڵ- شێواو- شێوێنراو
١- دەگەنێ ٢- بەرتیلی دەدا

corruption/kəˈrʌpʃn/n خراپەکاری- شێواندن/ بەرتیل دان

corset/ˈkɔːsɪt/n کەمەربەند

cosh/kɒʃ/n - v خوترمە- دار/
بە خوترمە لێی دەدا- زوڕنا

cosmetics/kɒzˈmetɪks/n جوانکاری- کەرەستەی ئارایش- مەکیاج

cosmic/ˈkɒzmɪk/adj گەردوونی

cosmonaut/ˈkɒzmənɔːt/n
رابەری گەردوونی- رابەری کەشتی ئاسمانی

cosmopolitan/ˌkɒzməˈpɒlɪtən/adj
دوور لە ناوچەگەری
بێنیشتمانی- هاونیشتمانی جیهانی

cost/kɒst/n - v تێچوون- بەهاتێدەچێ

costliness/ˈkɒstlɪnəs/n گرانی- گرانبەهایی

costly/adj گران، گرانبەها

costume/ˈkɒstjuːm/n پۆشاک، کۆستم

cosy/ˈkəʊzi/adj گەرم و خۆش- فرە

cot/kɒt/n جێی نوستنی منداڵ

cottage/ˈkɒtɪdʒ/n کۆخ، خانوی بچوکی گوند

cotton/ˈkɒtn/n ١- لۆکە ٢- داو
٣- قوماشی لۆکە ٤- لۆکەی پزیشکی

couch/kaʊtʃ/n - v قەنەفە- جێ- تەخت
(بەهەندێ وشەی دیار.. دەردەبڕێ

cough/kɒf/n – v کۆخە- کۆخەدەکا، دەکۆکێ

could/kəd/modal توانی

council/ˈkaʊnsl/n ئەنجومەن-دیوان-

councillor/ˈkaʊnsələ(r)/n ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی

counsel/ˈkaʊnsl/n شورا- راوێژ

counsellor/ˈkaʊnsələ(r)/n راوێژکار

count/kaʊnt/n - v ١- ژماردن، دەژمێرێ
٢- ماددەیەك لە ماددەکانی تاوانبارکردن

count-down/ˈkaʊntdaʊn/n دادەژمێرێ
داژماردن- لەسەرەوە بەرەوخوارەوە

countenance/ˈkaʊntənəns/n
١-هێمنی ٢-ئەدگار ٣-هاندان

countenance/v هانی دەدا، پاڵپشتی دەکا

counter/ˈkaʊntə(r)/n فیشە، بەدیلی دراو لە گەمەی قومار
مێز
دژ- پێچەوانە

counteract/ˌkaʊntərˈækt/v
بەرهەڵستی دەکا- بەرهەڵستی دەکا

counterfeit/ˈkaʊntəfɪt/adj -v
دەشێوێنێ- ساختەی دەکا- ساختە

counterfoil/ˈkaʊntəfɔɪl/n
کاغەزی وەرگرتن

counterpart/ˈkaʊntəpɑːt/n
هاوشان، هاوتا، دوژمن- نەیار

counter-productive
/ˌkaʊntə prəˈdʌktɪv/adj
کەمکەرەوەی بەرهەم

counter-revolution
/ˌkaʊntə tevəˈluːʃn/n
دژەشۆڕش، شۆڕشی چەواشە

countless/ˈkaʊntləs/adj
لەژمارەنەهاتوو، بێ‌شومار

country/ˈkʌntri/n ١- نیشتمان
٢- لادێ- گوند ٣- زەوی

country house/n خانوی گوندی

countryside/ˈkʌntrisaɪd/n
گوند- لادێ

copious/ˈkəupiəs/adj زۆر، فرە

copper/ˈkɒpə(r)/n ١- کانزای مس
٢- رەنگی مس٣- پۆلیس

copulate/ˈkɒpjuleɪt/v سەرجێی دەکا، جووت دەبێ لەگەڵ

copulation/ˌkɒpjuˈleɪʃn/n سەرجێی، جووت بوون

copy/ˈkɒpi/n لاسایی کردنەوە- لەبەرگرتنەوە

copy/v ١-ماددە بۆ چاپلەبەردەگرێتەوە
٢-قۆپیە دەکا ٣-وەك خۆی دەهێنێ

copyright/ˈkɒpiraɪt/n
مافی لەچاپدان و بلاوکردنەوە

coral/ˈkɒrəl/n شیلان، شیلانی- مەرجان، رەنگ مەرجانی

cord/kɔ:d/n ١- گوریس، پەت، ژێ
٢- پەتی بڕبڕە- دەنگەژێ- ژێیەکانی دەنگ

cordial/ˈkɔ:diəl/adj ١- خۆش دو- ئاسایی، گەرم ٢- خواردنەوەی بێکحول

cordon/ˈkɔ:dn/n نیتاق- دامێنبەست- چێشت اێنەر

core/kɔ:(r)/n – v ناوك- کاکل/ کاکل دەردێنێ

co-rrespondent/ˌkəu rɪˈspɒndənt/n
هاوبەش لەکاری زینا
(جووت بوونی ناشەرعی)

cork/kɔ:k/n ١- ماددەی فلین- تەپەدۆر
٢- لەمپەری تەپەدۆری

corkscrew/ˈkɔ:kskru:/n شوشەکەرەوە

corn/kɔ:n/n ١- دانەوێلە- دان
٢- گەنمەشامی٣- پێستی رەق

corner/ˈkɔ:nə(r)/n ١- گۆشە
٢-ناوچە/شوێن ٣- شاردنەوەی شت بۆ گرانی

corner/v ئابلۆقەی دەدا، رێی لێ بەرتەنگ دەکا

cornet/ˈkɔ:nɪt/n کەرەنا- ئامێری مۆسیقا

corollary/kəˈrɒləri/n ئاکام، ئەنجام

coronary/ˈkɒrənri/adj - n تاجی- تاجانە- خوێنبەر

coronation/ˌkɒrəˈneɪʃn/n
تاج لەسەرنان، ئاهەنگی تاج لەسەرنان

coroner/ˈkɒrənə(r)/n فەرمانبەری داد لە هۆی مردنی گومانلێکراو دەکۆڵێتەوە

corporal/ˈkɔ:pərəl/adj – n دووخەت، سەردەستە
لاشەیی، جەستەیی

corporation/ˌkɔ:pəˈreɪʃn/n دەستە، ئەنجومەنی شارەوانی

corps/kɔ:(r)/n چەك، دەستە

corpse/kɔ:ps/n لاشە، کەلەش

corpulent/ˈkɔ:pjələnt/adj قەلەو، گۆشتن

corpuscle/ˈkɔ:pʌsl/n خڕۆکەکانی خوێن

correct/kəˈrekt/adj -v
١- راست- دروست ٢- شیاو- گونجاو
١- چاکدەکاتەوە ٢- سەرکۆنەی دەکا

correction/kəˈrekʃn/n راست کردنەوە

correlate/ˈkɒrəleɪt/v دەبەستێتەوە

correlation/ˌkɒrəˈleiʃn/n هاوپەیوەندی

correspond/ˌkɒrəˈspɒnd/v
١- رازی دەبێ- دەگونجێ لەگەڵ
٢- بە نامە پەیوەندی پێ دەکا

correspondence/ˌkɒrəˈspɒndəns/n
نامەگۆڕینەوە
خوێندن بە نامە

correspondent/ˌkɒrəˈspɒndənt/n
پەیامنێر

corridor/ˈkɒrɪdɔ:(r)/n ئارهەیوان، ڕاڕەو

corroborate/kəˈrɒbəreɪt/v
پاڵپشتی دەکا، دوپاتی دەکاتەوە

corrode/kəˈrəud/v دادەخوری، ژەنگ هەڵدێنێ

١- گونجاوی، لەبار
٢- هۆکاری ئاسودەیی- حەسانەوە
٣- ئاودەست

convenient/kən'vi:niənt/adj
گونجاو- لەبار

convent/'kɒnvənt/n دێر/ کۆمەڵی رەبەن

convention/kən'venʃn/n
١- کۆبونەوە- کۆنفرانس
٢- داب- نەریت

conventional/kən'venʃənl/adj
نەریتی- دابی- تەقلیدی
نەریتگەری

converge/kən'vɜ:dʒ/v لەیەك خاڵ
یەکدەگرنەوە

conversation/ˌkɒnvə'seɪʃn/n گفتوگۆ

converse/kən'vɜ:s/v دەدوێ،
گفتوگۆ دەکا

converse/'kɒnvɜ:s/adj دژ

conversion/kən'vɜ:ʃn/n گۆڕین-
گۆڕان (لەدین وەرگەڕان)

convert/'kɒnvɜ:t/n دین گۆڕین

convert/kən'vɜ:t/v دینێکی تر
وەردەگرێ- دینیخۆی دەگۆڕێ

convertible/kən'vɜ:təbl/adj
دەکرێ بگۆڕدرێ
دەتوانرێ بگۆڕدرێ

convex/'kɒnveks/n قۆقز

convey/kən'veɪ/v ١- هەڵدەگرێ-
دەگوازێتەوە ٢- دەگەیەنێ
٣- خاوەندارێتی زەوی وزار لەکەسێکەوە
بۆکەسێکیتر دەگوازێتەوە.

conveyance/kən'veɪəns/n
١- گواستنەوە- گەیاندن ٢- بارهەڵگر
٣- بەڵگەنامەی گواستنەوەی زەوی و زار

conveyor/kən'veɪə(r)/n گوازەر-
گەیەنەر

convict/kən'vɪkt/v تاوانباری دەکا،
گوناهباری دەکا
تاوانەکەی لەسەر دەچەسپێنێ.
گوناهەکەی لەسەر ساخ دەکاتەوە.

convict/kɒnvɪkt/n گوناهبار، حوکمکراو

conviction/kən'vɪkʃn/n
١- گوناهبارکردن
٢- رازیکردن٣- باوەڕ

convince/kən'vɪns/v قایلی دەکا،
قەناعەتی پێدێنێ

convivial/kən'vɪviəl/adj قۆشمەچی،
گاڵتەچی، ڕووخۆش

convoy/'kɒnvɔɪ/n کاروانی دەریایی،
زەمینی یان ئاسمانی ژێر چاودێری

convoy/v یاوەری دەکا، چاودێری دەکا

convulse/kən'vʌls/v دەمەژێ، رادەچفرێ
قۆڵنجی هەڵدەستێ، گرژ دەبێ

convulsion/kən'vʌlʃn/n گرژبوون،
چوونە ئاریەك
نیگەرانییەکی توند

cook/kuk/v لێدەنێ

cooker/'kukə(r)/n لێنەر/ئامێری
چێشت لێنان

cookery/'kukəri/n هونەری چێشت لێنان

cool/ku:l/adj سارد، ساردی، شێ

coolness/'ku:lnəs/n ساردبونەوە، ساردی

co-op/'kəuɒp/n هەرەوەزی-
کۆمەڵەی هەرەوەزی/ هاوکاری

cooperator/kəu'ɒpəreɪtə(r)/v
هاوکاری دەکا، هەروەزی دەکا

cooperation/kəuˌɒpə'reɪʃn/n
هاوکاری، هەرەوەزی

cooperative/kəu'ɒpərətɪv/adj
هاوکار

cop/kɒp/n - v پۆلیس- دەگرێ

cope/kəup/v دەرەستێتە کاری خۆی
چارەسەری کێشەی خۆی پێدەکرێ

continuation/kənˌtɪnjuˈeɪʃn/n
بەردەوامی، بەردەوام بوون

continue/kənˈtɪnju:/v
بەردەوام دەبێ لەسەر، بەردەوام دەبێ

continuity/ˌkɒntɪˈnju:əti/n بەردەوامی

continuous/kənˈtɪnuəs/adj بەردەوام

contorted/adj چەماوە– بەیەك هاتوو

contour/ˈkɒntʊə(r)/n هێڵی جیاکەرەوە،

contra/pref دژ

contraband/ˈkɒntrəbænd/n یاساغ–
قەدەغە– قاچاغ

contraception/ˌkɒntrəˈsepʃn/n
دژەمنداڵبوون

contraceptive/ˌkɒntrəˈseptɪv/adj
ڕێگری منداڵبوون

contract/ˈkɒntrækt/n بەرەنگاری– بۆند

contract/kənˈtrækt/v ١– بەڵێن دەبەستێ
٢– قەرد وەردەگرێ
٣– دەچێتەوە ناویەك، بچوکتری دەکا
٤– تووشی نەخۆشی دەبێ

contraction/kənˈtrækʃn/n
١– بچوك بوونەوە– چوونەوە ناویەك
٢– گرژبوون
٣– کورتکراوە– کورتکردنەوەی(وشە)

contradict/ˌkɒntrəˈdɪkt/v
بەرپەرچی دەداتەوە، بەدرۆی دەخاتەوە–
لەدژی دەبێ

contradiction/ˌkɒntrəˈdɪkʃn/n
دژێتی، ناکۆك بوون– ناتەبایی

contradictory/ˌkɒntrəˈdɪktəri/adj
دژ، ناتەبا، ناکۆك

contralto/kənˈtræltəʊ/n کۆنترالتۆ–
دەنگ نزمە(ئافرەت)

contraption/kənˈtræpʃn/n
پێکهاتەی ئامێری سەیر

contrary/ˈkɒntrəri/adj پێچەوانە
١– دژ٢– کەللەڕەق– عیناد

contrast/kənˈtrɑ:st/v - n جیاوازی
دەردەخا– جیاوازە لە

contribute/kənˈtrɪbju:t/v ١– دەبەخشێ
٢– بەشداری دەکا– ڕۆڵی خۆی دەبینێ
٣– (بەنوسین) بەشداری دەکا

contribution/ˌkɒntrɪˈbju:ʃn/n
بەشداری، بەشدار

contributory/adj بەرەو، بەشدار

contrite/ˈkɒntrɑɪt/adj تۆبەکار،
پەشیمان لەدڵەوە

contrition/kənˈtrɪʃn/n تۆبە–
پەشیمان بوونەوە لە گوناە

contrive/kənˈtraɪv/v دادەهێنێ–
دایدەهێنێ

control/kənˈtrəʊl/n - v ١– کۆنترۆڵ–
ئاراستە
٢– ئامێری ڕێکخەر و زەبت کردن
١– ڕێکی دەخا ٢– دەست بەسەردا دەگرێ

controversial/ˌkɒntrəˈvɜ:ʃl/adj
گفتوگۆ هەڵگر
مشت ومڕ هەڵدەگرێ

controversy/ˈkɒntrəvɜ:si/n مشتومڕ

conundrum/kəˈnʌndrəm/n شاراوە،
مەتەڵ

convalesce/ˌkɒnvəˈles/n
بەرەو چاکبوونەوە دەچێ

convalescence/ˌkɒnvəˈlesns/n
چاك بوونەوە

convection/kənˈvekʃn/n هەڵگر– بارگە

convector/kənˈvektə(r)/n ئامێری
گەرمکردن

convene/kənˈvi:n/v کۆدەبێتەوە،
کۆبونەوە دەبەستێ

convenience/kənˈvi:niəns/n

construct/kən'strʌkt/v بینادەکا
construction/kən'strʌkʃn/n
١- دروست کردن، بونیادنان ٢- بینا
٣- لێکدانەوە، شرۆڤەکردن٤- بەستنەوە
constructive/kən'dtrʌktɪv/adj
پتەو، چاك، سودبەخش
consul/'kɒnsl/n كۆنسۆل/ قونسل
consular/'kɒnsjələ(r)/n كۆنسۆل/
قونسلی، ئەوەی کاری قونسلیە دەکا
consulate/'kɒnsjələt/n قونسلیە/
پایەی قونسلیاتی
consult/kən'sʌlt/v راوێژ دەکا
consultant/kən'sʌltənt/n راوێژکار
consultation/ˌkɒnsl'teɪʃn/n
راوێژکاری
consume/kən'sju:m/v بەکاردێنێ،
لەناودەبا
consumer/kən'sju:mə(r)/n
بەرهەمخۆر- مشەخۆر
consummate/kən'sʌmət/v - adj
تەواو دەکا- تەواو- بێکێماسی
consummation/ˌkɒnsə'meɪʃn/n
تەواوکردن- ئەنجامدان
consumption/kən'sʌmpʃn/n
١- بەکارهێنان ٢- سیل
contact/'kɒntækt/n
١- دەست لێدان- پەیوەندی
٢- ئاسیاو٣- کونتاکت
contagion/kən'teɪdʒən/n
لێگرەوە- لێگرتنەوە
contagious/kən'teɪdʒəs/adj گرەوە-
ئەخۆشی دەگوازێتەوە- گوازەر
contain/kən'teɪn/v - n تێیدا- دەگرێ-
رادەگرێ- ئەخۆدەگرێ
container/kən'teɪnə(r)/n دەفر- قاپ
contaminate/kən'tæmɪneɪt/v
پیس دەکا
contamination/kənˌtæmɪ'neɪʃn/n
پیس بوون
contemplate/'kɒntəmpleɪt/n - v
١- تێفکرین- دیقەت دان/
تێدەفکرێ- دیقەت دەدا ٢- دەیەوێ
contemplation/ˌkɒntəm'pleɪʃn/n
تێفکرین- نیەت- مەبەست
contemporary/kən'temprəri/adj
هاوچەرخ- سەردەمی
contempt/kən'tempt/v - n
ریسوادەکا، شەرمەزار دەکا
ریسوایی- شەرمەزاری- تەمبێکردن
contemptible/kən'temptəbl/adj
هیچ و پوچ، بێقیمەت
ریسوا، بێئابرو
contend/kən'tend/n ١- بەرەکانێ دەکا
٢- مشت ومڕ دەکا
content/'kɒntent/v قایل دەبێ-
رازی دەبێ
content/n ناوەرۆك
contented/kən'tentɪd/adj قایل،
رازی، دڵنیا
contention/kən'tenʃn/n مشت ومڕ-
ناکۆکی- بانگاشە
contentment/n قەناعەت، رازیبوون
contest/kən'test/n - v بەرەکانێ- گەمە-
وازی
١- مشت ومڕ دەکا- نکۆڵی دەکا
٢- پێشبڕکێ دەکا
context/'kɒntekst/n دەق، چوارچێوە،
دەوروبەر، رەوش
continent/'kɒntɪnənt/n کیشوەر
continental/ˌkɒntɪ'nentl/adj کیشوەری
contingency/kən'tɪndʒənsi/n
ناکاوی، لەپڕ
شیمانەی روودانی دەکرێ
continual/kən'tɪnjuəl/adj بەردەوام

conservatory/kən'sɜːvətri/n

١–خانووی شووشە بۆ ڕووەك

٢–پەیمانگای هونەری مۆسیقا

consider/kən'sɪdə(r)/v

١– بیردەکاتەوە، تێدەفکرێ

٢– وا دادەنێ، وا حساب دەکا، ڕەچاو دەکا

٣– حسابی بۆ دەکا، لە زەنی خۆی دادەنێ

considerable/kən'sɪdərəbl/adj

زۆر، گەورە، ڕەچاوکراو

considerably/kən'sɪdərəbli/adv

بەزۆری، زۆر

considerate/kən'sɪdərət/adj

بەهەست

consideration/kən'sɪdə'reɪʃn/n

١– گرنگی دان ٢– بەهەست

٣– پاداشت، بژاردن

consign/kən'saɪn/v دەنێرێ

consignment/kən'saɪnmənt/n

ناردن/ بار

consist/kən'sɪst/v پێکدێ لە

consistency/kən'sɪstənsi/n

چڕی، یەکگرتوویی

consistent/kən'sɪstənt/adj گونجاو، شیاو

consolation/ˌkɒnsə'leɪʃn/n دلدانەوە، دلنەوایی‌کردن

console/kən'səʊl/v دلی‌دەداتەوە، سەرەخۆشی لێ‌دەکا

console/'kɒnsəʊl/n خیزانەی رادیۆ– کەوانەی تاقچکە

consolidate/kən'sɒlɪdeɪt/v

دەچەسپێنێ، پالپشتی دەکا

consonant/'kɒnsənənt/n نەبزوێن

consort/'kɒnɔːt/n هاولف، ژن– مێرد، میر و پاشا

consort/kən'sɔːt/v یاوەری دەکا، لەگەلی دەژی

conspicuous/kən'spɪkjuəs/adj

دیار، ڕوون، بەرچاو

conspiracy/kən'spɪrəsi/n پیلان

conspirator/kən'spɪrətə(r)/n پیلانگێر

conspire/kən'spaɪə(r)/v پیلان دەگێڕێ، هاوکاری– دوژمن– دەکا

constable/'kʌnsrəbl/n پۆلیس، ئەفسەری پۆلیس

constabulary/kən'stæbjələri/n

هێزی پۆلیس

constancy/'kɒnstənsi/n نەگۆڕان– وەك خۆی– وەفایی– وەفاداری

constant/'kɒnstənt/adj نەگۆڕ/ بەوەفا– بەردەوام

constantly/'kɒnstəntli/adv

بەبەردەوامی– هەمیشە

constellation/ˌkɒnstə'leɪʃn/n

بورجی ئاسمانی/ کۆمەلێ ئەستێرە

consternation/ˌkɒnstə'neɪʃn/n

تۆقاندن، ترس

constipated/'kɒnstɪpeɪtɪd/adj

قەبز بوو

constipation/ˌkɒnstɪ'peɪʃn/n قەبزی

consistency/kən'stɪtjuənsi/n

ناوەندی هەلبژاردن

مەلبەندی هەلبژاردن

constitute/'kɒnstɪtjuːt/v

١– پێکدەهێنێ– دروست دەکا

٢– دیار دەکا

constitution/ˌkɒnstɪ'tjuːʃn/n

١– دەستووری حکومەت ٢– بونیاد

constitutional/ˌkɒnstɪ'tjuːʃənl/adj

دەستووری، بونیادی

constrain/kən'streɪn/v ناچاری دەکا

constraint/kən'streɪnt/n

ناچارکردن– زۆرلێکردن

constrict/kən'strɪkt/v تەنگەبەری– تەنگی دەکا، گرژی دەکا

جەنجاڵ
congestion/kən'dʒestʃən/n داخران،
قەرەباڵغی، حەشامەت، ئاپۆرە
congratulate/kən'grætʃuleɪt/v
پیرۆزبایی دەکا
congratulation/kən,grætʃu'leɪʃn/n
پیرۆزبایی
congregate/'kɒŋgrɪgeɪt/v کۆدەکاتەوە،
خڕدەکاتەوە
congregation/,kɒngrɪ'geɪʃn/n
کۆمەڵ، حەشامەت
congregational/,kɒngrɪ'geɪʃnl/adj
بەکۆمەڵ
congress/'kɒŋgres/n کۆنگرێس،
کۆنفرانس، ئەنجومەن
Congress/n کۆنگرێسی ئەمریکی
conical/'kɒnɪkl/adj قوچەکی
conjecture/kən'dʒektʃə(r)/n
خەملاندن، قرساندن
conjecture/v دەخەملێنێ، دەقرسێنێ
conjugal/'kɒndʒəgl/adj لەبارەی ژن
ومێردایەتی/ پەیوەندی هاوسەرێتی/ سێکسی
conjugate/'kɒndʒəgeɪt/v رۆنانی فرمان
conjugation/,kɒndʒu'geɪʃn/n رۆنان/
رێزمان
conjunction/kən'dʒʌŋkʃn/n
١- یەکێتی ٢- پەیوەندی/ پیتی بەستنەوە
conjure/'kʌndʒə(r)/n جادوگەری-
conjure/v جادودەکا، نوشتە دەکا
conjure up/v بانگی دەکا، داوای دەکا
توورشی تەلیسمی دەکا
connect/kə'nekt/v دەبەستێتەوە
connection/kə'nekʃn/n ١- بەستنەوە
٢- پەیوەندی/ بەستنەوەی ژیری
٣- هۆکاری گواستنەوە ٤- خزمایەتی
connoisseur/,kɒnə'sɜ:(r)/n شارەزا

پسپۆر لە چەشتن
conquer/'kɒŋkə(r)/v دەباتەوە،
دەبەزێنێ، دەشکێنێ
conqueror/'kɒŋkərə(r)/n براوە،
شکێنەر، سەرکەوتوو، وڵاتگر
conquest/'kɒŋkwest/n وڵاتگیری،
سەرکەوتن
conscience/'kɒnʃəns/n ویژدان
conscientious/,kɒnʃi'enʃəs/adj
بەویژدان
conscious/'kɒnʃəs/adj وریا،
وشیار، بەئاگا
consciousness/'kɒnʃəsnəs/n
وشیاری، بەئاگایی
conscript/kən'skrɪpt/v دەیگرێ بۆ
سەربازی، سەربازی پێدەکا
conscription/kən'skrɪpʃn/n
سەربازگری زۆرەملێ
consecrate/'kɒnsɪkreɪt/v ١-تەرخان
دەکا- پیرۆزی دەکا
consecutive/kən'sekjətɪv/adj
لەدوای یەک، ئاییندە، پاش هاتوو
consent/kən'sent/n رازیبوون،
قایل بوون/
consent/v قایل دەبێ
consequence/'kɒnsɪkwəns/n
١- ئاکام- ئەنجام
٢- گرنگی ٣- گرنگ
consequent/'kɒnsɪkwənt/adj
لەئاکام پەیدابوو، هەڵقوڵاو- سەرچاوەگرتوو
consequently/'kɒnsɪkwəntli/adv
لەئاکامی، بۆیە، لەئەنجام
conservation/,kɒnsə'veɪʃn/n
پاراستن
conservative/kən'sɜ:vətɪv/adj
١- وریا، خۆپارێز، بەئاگا
٢- پارتی پارێزگاران

condole/kən'dəʊl/v دڵی دەداتەوە
دڵنەوایی دەکا، سەرەخۆشی لێ دەکا

condolence/kən'dəʊləns/n
سەرخۆش کردن، پرسە، تازیە

condone/kən'dəʊn/n – لێبوردن، ٧
لێدەبوری

conduct/'kɒndʌkt/n ١– ڕەفتار
٢– بەڕێوەبردن
٣– سەرکردایەتی، ڕابەرایەتی، ڕێنیشاندەری

conduct/kən'dʌkt/v ١– ڕەفتاردەکا، هەڵس و کەوت دەکا
٢– بەڕێوە دەبا، ڕادەپەڕێنێ
٣– ئاراستە دەکا ٤– سەرکردایەتیدەکا

conductor/kən'dʌktə(r)/n
١– پلیت بڕ ٢– سەرۆکی تیپی مۆسیقا
٣– گەیەنەر– گوازەر

cone/kəʊn/n قوچەک– شێوەقوچەکی/ گۆزە/ سنوبەر

confectioner/kən'fekʃnə(r)/n
حەلواچی

confectionery/kən'fekʃənəri/n
شیرنەمەنی– دوکانی حەلوا

confederacy/kən'fedərəsi/n
هاوپەیمانی/بەشدار

confederate/kən'fedərət/adj
هاوپەیمان/ بەشدار

confer/kənəfɜ:(r)/v دەبەخشێ– ڕێدەدا

conference/'kɒnfərəns/n کۆنفرانس

confess/kən'fes/n دان دەنێ– ڕادەگەیەنێ

confession/kən'feʃn/n داننان

confetti/kən'feti/n پارچە کاغەزی ڕەنگاوڕەنگ

confide/kən'faɪd/v نهێنی لا دەدرکێنێ

confidence/'kɒnfɪdəns/n ١– باوەڕی
٢– نهێنی٣– باوەڕبەخۆبوون

confident/'kɒnfɪdənt/adj دڵنیا، باوەڕ
بەخۆ

confidential/ˌkɒnfɪ'denʃl/adj نهێنی، تایبەتی

confine/kən'faɪn/v ١– بەرتەنگ دەکا، دیاردەکا ٢– زیندانی دەکا

confinement/kən'faɪnmənt/n زیندان

confirm/kən'fɜ:m/v ١– پاڵپشت دەکا، دووپات دەکا ٢– دەچەسپێنێ

confirmation/ˌkɒnfə'meɪʃn/n
دووپات کردن

confiscate/'kɒnfɪskeɪt/v دەست بەسەردا دەگرێ

confiscation/ˌkɒnfɪ'skeɪʃn/n
دەست بەسەرداگرتن

conflict/'kɒnflɪkt/n بەریەک کەوتن– ململانێ

conflict/v بەریەک دەکەوێ ناسازێ، ململانێ دەکا لەگەڵ

conform/kən'fɔ:m/v دەسازێ لەگەڵ

conformity/kən'fɔ:məti/n سازان– گونجان

confound/kən'faʊnd/v
١– هەراسانی دەکا، تێک دەچێ
٢– نەفرەتی لێ دەکا٣– دەشکێ

confront/kən'frʌnt/v بەرەنگاری دەبێ، ڕووبەڕووی دەبێ

confrontation/ˌkɒnfrʌn'teɪʃn/n
ڕووبەڕووبوونەوە

confuse/kən'fju:z/v دەشێوێنێ، دەشێوێ

confusion/kən'fju:ʒn/n لێتێک چوون، سەرئاڵۆز بوون

congeal/kən'dʒi:l/n - v مەیین– دەمەیێ، ڕەق دەبێ

congenial/kən'dʒi:niəl/adj
ئێسک سووک/بەدڵ، هاوگێوڵ

congested/kən'dʒestɪd/adj قەرەباڵغ–

concave/kɒn'keɪv/adj قوپاو/رووچاڵ
conceal/kən'si:l/v دەشارێتەوە، حەشاردەدا، مەڵاس دەدا
concealment/kən'si:lmənt/n شاردنەوە
concede/kən'si:d/v مل کەچ دەکا، وازدەهێنێ، سەردەنوێنێ
conceit/kən'si:t/n لەخۆباییبوون، کەیف بەخۆهاتن
conceited/kən'si:tɪd/adj لەخۆبایی- بەفیز
١- دالّغە ئێدەدا-
conceive/kən'si:v/v
رادەمێنێ ٢- سکی پڕ دەبێ
concentrate/'kɒnsntreɪt/v جەخت دەکا
چەق بەندی دەکا لەسەر، زەینی کۆدەکاتەوە
concentration/,kɒnsn'treɪʃn/n
جەخت کردن، حەشامەتی سەربازی
concept/'kɒnsept/n چەمك، بیرۆکە
concern/kən'sɜ:n/n – v ١- گرتن- نیگەرانی ٢- کار- پەیوەست
٣- نیگەران دەبێ
٤- خۆش دەوێ- پەیوەستی دەبێ
٥- دەکۆڵێتەوە لە
concerning/kən'sɜ:nɪŋ/n پەیوەست بە، دەربارەی
concert/'kɒnsət/n ١- ئاهەنگی مۆسیقا
٢- سازان- گونجان
concerto/kən'tʃɜ:təʊ/n کۆنسێرتۆ
concession/kən'seʃn/n زێدەماف
دەست بەردار بوون، وازهێنان
conciliation/kən,sɪli'eɪʃn/n
ئاشتبوونەوە- ئاشتەوایی
conciliatory/kən'sɪliətəri/adj
ئاپلکاری
concise/kən'saɪs/adj کورتە، پوختە
conclude/kən'klu:d/v ١- کۆتایی پێدێنێ، (پەیمان) دەبەستێ
٢- بەدەست دێنێ- بۆی دەردەکەوێ- دەگاتە
conclusion/kən'klu:ʒn/n ئاکام، کۆتایی، کورتە، بەستنی(پەیمان)
conclusive/kən'klu:sɪv/adj
یەکلاکەرەوە، کۆتایی
concoct/kən'kɒkt/n - v دامێنان، دروست کردن- دادەهێنێ
concord/'kɒŋkɔ:d/n رێکەوت- ئاشتەوایی
concrete/'kɒŋkri:t/adj – v کۆنکرێت- چیمەنتۆ
واقیعی- بەرجەستە- کۆنکرێت دەکا
concur/kən'kɜ:(r)/v دەگونجێ لەگەڵ/ دەسازێ
concussion/kən'kʌʃn/n لەرزین- هەژان
condemn/kən'dem/v ١- زینداني دەکا- حوکمی بەسەردا دەدا- ریسوای دەکا/ سەرکۆنەی دەکا
٢- بڕیاردەدا بە کەڵك نەهاتنی
condemnation/,kɒndem'neɪʃn/n
گوناهبارکردن
سەرکۆنەکردن، ریسواکردن
condensation/,kɒnden'seɪʃn/n
خەستی- پەتی- چڕی- شێ
condense/kən'dens/v ١- کورت دەکاتەوە
٢- خەستی دەکاتەوە
condescend/,kɒndɪ'send/n وازدەهێنێ
دەست بەرداری دەبێ، کڕنوش دەبا
condescension/,kɒndi'senʃən/n
وازهێنان- دەست هەڵگرتن
condiment/'kɒndɪmənt/n بەهارات
condition/kən'dɪʃn/n ١- رەوش- بار
٢- بارودۆخ٣- مەرج
condition/v رادەهێنێ
conditional/kən'dɪʃənl/adj مەرجی

complain/kəm'pleɪn/v سکاڵا دەکا

complaint/kəm'pleɪnt/n ١- سکاڵا- پرۆتێست ٢- نەخۆشی- کێماسی

complement/'kɒmplɪmənt/n
١- تەواوکەر
٢- گوزارە(رێزمان) تەواوکەر

complete/kəm'pli:t/v تەواو دەکا- تەواو

completion/kəm'pli:ʃn/n تەواوکردن

complex/'kɒmpleks/adj ئاڵۆز- ئێکدراو- کۆمەڵگا
گرێی دەروونی

complexion/kəm'plekʃn/n پێست، روخسار

complexity/kəm'pleksəti/n ئاڵۆزی

compliance/kəm'plaɪəns/n گوێڕایەڵی

complicate/'kɒmplɪkeɪt/v ئاڵۆز دەکا، دژواردەکا، گران دەکا

complication/ˌkɒmplɪ'keɪʃn/n
ئاڵۆزی، زیانی زێدە

compliment/'kɒmplɪmənt/n
ستایش، پیاهەڵدان

complimentary/ˌkɒmplɪ'mentri/adj
ستایشکار، پیاهەڵدەر، خۆڕایی

comply/kəm'plaɪ/v بەپیروەهات، پێگیری دەکا، گوێڕایەڵ دەبێ

compose/kəm'pəʊz/n رەگەز، بەش

compose/v ١- پێکدەهێنێ- پێکدێ
٢- دادەهێنێ- ڕێکدەخا- دەمۆنێتەوە
٣- تایپ دەکا- چاپ دەکا
٤- تەدارەك دەکا- ڕێك دەخا

composed/kəm'pəʊzd/adj هێمن، خۆگر

composer/kən'pəʊzə(r)/n
ئاواز دانەر- مۆسیقا دانەر

composition/ˌkɒmpə'zɪʃn/n
١- پێکهێنان ٢- دارشتن
٣- هونەری دانانی مۆسیقا
٤- چاپلێدان- چاپگەری

composure/kəm'pəʊʒə(r)/n
هێمنی- هۆگری

compound/'kɒmpaʊnd/n - adj - v
١- تێکەڵ دەکا ٢- یەکلا دەکاتەوە
١- لێکدراو٢- تێکەڵە- ئاوێتە

comprehend/ˌkɒmprɪ'hend/v
١- تێدەگا ٢- دەگرێتەوە

comprehensible
/ˌkɒmprɪ'hensəbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە، دەرك پێدەکرێ

comprehension/ˌkɒmprɪ'henʃn/n
دەرك پێکردن
تێگەیشتن، وەرگرتن

comprehensive/ˌkɒmprɪ'hensɪv/adj
سەراپاگیر، هەمەلایەن، گشتگیر

compress/kəmpres/v – n گوشاری دەخاتە سەر
پاڵەپەستۆی دەخاتە سەر، دەپەستێوێ
گوشار، پاڵەپەستۆ، پەستان

compression/kəm'preʃn/n
گوشار، لێکدان

comprise/kəm'praɪz/v دەگرێتەوە، پێکدێ

compromise/'kɒmprəmaɪz/n
سازش کردن

compulsion/kəm'pʌlʃn/n
ناچارکردن

compulsive/kəm'pʌlsɪv/adj ناپیرادی، ناچاری- زۆرەملێ، خورتی

compulsory/kəm'pʌlsəri/adj
ناچاری، زۆرەملێیی

computer/kəm'pju:tə(r)/n کۆمپیوتەر

comrade/'kɒmreɪd/n هاوڕێ، هەڤاڵ، یاوەر، برادەر

con/kɒn/v ١- دەوردەکاتەوە
٢- گزی دەکا، فێڵ دەکا٢- بەدڵ فێردەبێ

pros and cons چاکە و خراپە

١- (بیروڕا) ئاڵوگۆڕ دەکا
٢- پەیوەندی دەکا بە

communication/kə,mju:nɪ'keɪʃn/n
١- ئاڵوگۆڕکردنی زانیاری
٢- پەیام ٣- گەیاندن

communion/kə'mju:niən/n
١- هاوبەشی کردن
٢- گروپێکی دینی کە هەمان باوەڕیان هەبێ

communism/'kɒmjunɪzəm/n
کۆمۆنیزم- شیوعیەت

communist/'kɒmjənɪst/adj
شیوعی- ئەندامی پارتی شیوعی

community/kə'mju:nəti/n کۆمەڵگا، کۆمەڵە
کۆمەڵەی نێودەوڵەتی- جالیە- رەوەند

commute/kə'mju:t/v دەگۆڕێ- سووك دەکا

commuter/n دانیشتووی دەوروبەر رۆژانە بەرەو ناوەندی شار دەچێ

compact/kəm'pækt/adj - n چڕ، پتەو/ پەیمان/ قوتوی پۆدرە

companion/kəm'pæniən/n یاوەر، هاوڕێ

companionship/kəm'pæniənʃɪp/n
یاوەری، هاوڕێێ

company/'kʌmpəni/n ١- هاوڕێی- یاوەری ٢- کۆمەڵە
٣- کۆمپانیا ٤- یەکەی سەربازی

comparable/'kɒmpərəbl/adj
هاوشێوە- بەراوردکراو

comparative/kəm'pærətɪv/adj
بەراورد، رێژەیی

compare/kəm'peə(r)/v بەراوردی دەکا

comparison/kəm'pærɪsn/n بەراورد/ بەراوردکاری

compartment/kəm'pɑ:tmənt/n
فارگۆن
فارگۆنی شەمەندەفەر، ژوورکە

compass/'kʌmpəs/n ١- قیبلەنوما
٢- پەرگال ٣- ئاست

compassion/kəm'pæʃn/n رەحمەت، بەزەیی، خۆشەویستی

compassionate/kəm'pæʃənət/adj
میهرەبان، بەبەزەیی

compatibility/kəm,pætə'bɪləti/n
سازان، گونجان

compatible/kəm'pætəbl/adj
گونجاو، لەبار

compatriot/kəm'pætriət/n
هاونیشتمانی

compel/kəm'pel/v ناچاری دەکا، زۆری لێ دەکا کە

compensate/'kɒmpenseɪt/v
قەرەبووی دەکا، دەبژێرێ

compensation/,kɒmpen'seɪʃn/n
قەرەبووکردن، بژاردن

compere/kəm'peə(r)/n
ئامەنکێر- بێژەر-
بەرنامە پێشکەش دەکا

compete/kəm'pi:t/v پێشبڕکێ دەکا

competence/'kɒmpɪtəns/n توانست

competent/'kɒmpɪtənt/adj بەتوانا، بەکارامە

competition/,kɒmpə'tɪʃn/n پێشبڕکێ

competitor/kəm'pətɪtə(r)/n
پێشبڕکێکار

compile/kəm'paɪl/v دەپۆلێنێ، رێك دەخا- کۆدەکاتەوە

complacency/kəm'pleɪsnsi/n
کەمتەرخەمی- لەخۆڕازیی

complacent/kəm'pleɪsnt/adj
لەخۆڕازی
خۆپەسەند- کەیف بەخۆهاتو

دەست دەگرێ بەسەر/ گل دەداتەوە، سەربازی ئاکا، داگیر دەکا

commandment/kəˈmɑːndmənt/n
فەرمان- راسپاردە، وەسیەت

commemorate/kəˈmeməreɪt/v
زیندووکردنەوەی یادی دەکا/ ئاهەنگ دەگێڕی بەیادی

commemorative/kəˈmemərətɪv/adj
یادگاری

commence/kəˈmens/v دەست پێدەکا، دەست دەکا

commencement/kəˈmensmənt/n
دەست پێکردن-بەرایی

commend/kəˈmend/v پێیدا هەڵدەڵێ، ستایشی دەکا

commendable/kəˈmendəbl/adj
ستایش هەڵدەگرێ- شایەنی ستایشە

commendation/ˌkɒmenˈdeɪʃn/n
چاکە

comment/ˈkɒment/n – v
لێدوان- تێبینی
دەدوێ لەسەر، راڤەدەکا، تێبینی دەدا لەسەر

commentary/ˈkɒməntri/n
لێدوان- راڤەکردن

commentator/ˈkɒmənteɪtə(r)/n
دوانبێژ- راڤەکەر

commerce/ˈkɒmɜːs/n بازرگانی- کڕین و فرۆشتن

commercial/kəˈmɜːʃl/adj بازرگانیی

commercialism/kəˈmɜːʃəlɪzəm/n
جەخت لەسەر قازانج
کاری بازرگانی

commiserate/kəˈmɪzəreɪt/v
دڵی دەداتەوە، دڵنەوایی دەکا

commission/kəˈmɪʃn/n - v
١- پێسپاردن- ئەرك
٢- لێژنەی لێکۆڵینەوە
٣- دەڵاڵی- پارە وەرگرتن
٤- فەرمان- دەسەڵات
١- رادەسپێرێ ٢- پلەی... پێ دەبەخشێ
٣- ئامادە دەکا

commissionaire/kəˈmɪʃəˈneə(r)/n
دەرگەوان

commissioner/kəˈmɪʃənə(r)/n
کۆمیسیار- مەندوب

commit/kəˈmɪt/v ١- دادەنێ
٢- (تاوان) دەکا ٣- بەئەرکی خۆی دەزانی
٤- دەیدا بە دادگا

committee/kəˈmɪti/n لێژنە

commodity/kəˈmɒdəti/n کەلوپەل

common/ˈkɒmən/n ١- هاوبەش

the common market بازاڕی ئەورووپی هاوبەش
٢- ئاسایی- باو

common sense هەستی گشتی

the common people رەش و رووت
خەڵکی عەوام- رەمەکی

House of Commons ئەنجومەنی پیرانی بەریتانی
٣- زەوی گشتی- هەموان، مەشاعەت

commonplace/ˈkɒmənpleɪs/adj
ئاسایی، بێبەها

commonwealth/ˈkɒmənwelθ/n
کۆمن وێلس
پەیوەندی گەلانی بەریتانی

commotion/kəˈməʊʃn/n هەراوهوریا- ئاژاوە- گێرەشێوێنی

communal/ˈkɒmjənl/adj هاوبەش- هەرەوەزی

commune/ˈkɒmjuːn/n ژیانی هاوبەشی- پێکەوە ژیانی وەك یەکی لەئەرك و ماف

commune/kəˈmjuːn/v دەژی لەگەڵ، هاوسۆزە- هەستە- لەگەڵ

communicate/kəˈmjuːnɪkeɪt/v

colonel/ˈkɜ:ln/n سەرهەنگ- کۆلۆنێل
colonial/kəˈləʊniəl/adj داگیرکراو-
نیشتەجێ- کۆلۆنیال
colonism/ˈkəʊlənɪzəm/n داگیرکاری
colonist/ˈkɒlənɪst/adj داگیرکار
colonize/ˈkɒlənaɪz/v داگیردەکا
colony/ˈkɒləni/n کۆلۆنی،
داگیرکراو- نیشتەجێ
جالیە- ڕەوەند- شوێنی هەنگ و مێروولە
colossal/adj کەتە/مەزن- زەبەلاح
colour/ˈkʌlə(r)/n ڕەنگ
colour/v ١- ڕەنگ دەکا
٢- دەگۆڕێ- دەشێوێنێ
colour blind/n ڕەنگ کوێری
توشی نەخۆشی ڕەنگ نەدیتن بووە
coloured/ˈkʌləd/n ڕەنگاوڕەنگ
colouring/n ڕەنگ کردن
colourless/adj بێڕەنگ
colt/kəʊlt/n جوانوو- چەك
column/ˈkɒləm/n ١- کۆڵەکە
٢- بڕبڕە٣- گۆشە لە ڕۆژنامە
fifth column/n تابوری پێنجەم
coma/ˈkəʊmə/n لەهۆشخۆچوون؟ بورانەوە
comb/kəʊm/n - v ١-شانەی پرچ
٢- پۆپێنەی کەڵەشێر
شانەدەکا/ دادێنێ- پرچ
combat/ˈkɒmbæt/n - v شەڕ- تێکۆشان،
خەبات
شەڕ دەکا، تێدەکۆشێ
combatant/ˈkɒmbətənt/n شەڕکەر
combination/ˌkɒmbɪˈneɪʃn/n
١- یەکێتی
٢- ژمارەی نهێنی بۆ کردنەوەی..
٣- بەستنەوە
combine/kəmˈbaɪn/v دەبەستێتەوە-
کۆدەکاتەوە- تێکەڵ دەکا
combustion/kəmˈbʌstʃən/n
کرداری سوتان
come/kʌm/v ١- دێت- دەکات
٢- ڕودەدا- دەبێتەهۆی ٣- سەرهەڵدەدا
٤- دەدۆزێتەوە٥- دەکەوێتە نێوان
come on/v دەی بابڕۆین
come round/v دەخولێتەوە
come back/v دەگەڕێتەوە بۆ
come down/v هەرەس، دێتە خوارێ
comedian/kəˈmi:diən/n گاڵتەباز،
گاڵتەچی، پێکەنێنەر
ئەکتەری کۆمیدی
comedy/ˈkɒmədi/n کۆمیدی
comer/ˈkʌmə(r)/n هاتوو
comet/ˈkɒmɪt/n ئەستێرەی ڕەونەقدار،
ئەستێرەی کلکدار
comfort/ˈkʌmfət/n – v دلدانەوە،
دڵنەوایی،حەوانەوە
دڵی دەداتەوە
comfortable/ˈkʌmftəbl/adj ١- حەواوە
٢- ئاسودەبەخش ٣- ئاسودە- بەختەوەر
comic/ˈkɒmɪk/adj
١- گاڵتەچی- گاڵتەیی
٢- گۆڤاری کۆمیدی وێنەدار بۆ منداڵان
comical/ˈkɒmɪkl/adj پێکەنهێنەر،
گاڵتەیی
comma/ˈkɒmə/n وێرگول
inverted commas هێمای
وەرگرتنی دەقێك
command/kəˈmɑ:nd/n – v ١- فەرمان-
داخوازی ٢- دەسەڵات
٣- فەرمان دەدا
٤- دەست دەگرێ بەسەر- سەرکردایەتی دەکا
commander/kəˈmɑ:ndə(r)/n
فەرماندە، فەرماندار
commander-in-chief/n فەرماندەی
گشتی فەرماندری گشتی
commandeer/ˌkɒmənˈdɪə(r)/v

coffin/ˈkɒfɪn/n دارەمەیت، تابوت
cog/kɒg/n دانەی تایە، کەسێکی کەم بەها لە پرۆژەیەکی مەزن
cogency/ˈkəʊdʒənsi/n هێزی رازی کردن— قایل کردن باوەڕپێنکردن
cogent/ˈkəʊdʒənt/adj بیانووی باوەڕپێنهێنەر— قایلکەر
cogitate/ˈkɒdʒɪteɪt/v—هزر دەکا بە قوولی بەقوڵی تێ‌دەفکرێ
cohabit/kəʊˈhæbɪt/v - n پێکەوە دەژین پێکەوە ژیانی دوو کەس (بەبێ هاوسەری شەرعی)
cohere/kəʊˈhɪə(r)/v یەکدەگرێ، پێوەدەلکێ
coherence/kəʊˈhɪərəns/n سازان، پێکەوەلکان
coherent/kəʊˈhɪərənt/adj یەکگرتوو، پێکەوەنووساو
cohesion/kəʊˈhiːʒn/n یەکگرتن، پێکەوەلکان
coil/kɔɪl/n - v کۆیل— دەپێچێ
coin/kɔɪn/n پارەی خوردە
coinage/ˈkɔɪnɪdʒ/n پارەلێدان— وشەرۆنان/وشەداڕشتن
coincide/ˌkəʊɪnˈsaɪd/v لەهەمان کاتدا ڕوودەدا
coincidence/kəʊɪˈɪnsɪdəns/n هاوکات— ڕێکەوت
coiner/ˈkɔɪnə(r)/n پارەلێدەر
coke/kəʊk/n رەژووی کوک
coka/kəʊkə/n کۆکاکۆلا
cold/kəʊld/n - adj سەرما، ساردی، هەڵامەت، پەسیو— سارد، تەزی
cold blood/ˌkəʊld ˈblʌd/n خوێن سارد
coldly/adj بەساردی
coldness/n ساردی
cold war/ˌkəʊld ˈwɔː(r)/n شەڕی سارد
collaborate/kəˈlæbəreɪt/v هاوکاری دەکا
collaboration/kəˌlæbəˈreɪʃn/n هاوکاریکردن
collapse/kəˈlæps/n - v هەرەس، ڕووخان دەکەوێ، دەڕوخێ، هەرەس دێنێ
collar/ˈkɒlə(r)/n – v ١– یەخە، بەرۆك ٢– کۆت دەیگرێ— دەدزێ
colleague/ˈkɒliːg/n هاوڕێ— هاوپۆل— هاوپیشە
collect/kəˈlekt/v کۆدەکاتەوە، بەدەست دێنێ خۆی کۆدەکاتەوە
collected/adj خۆی دەگرێ— جڵەو بەرنادا خۆگر، هێمن
collection/kəˈlekʃn/n ١– وەرگرتن ٢– کۆمەڵە شتێ— کەسێ ٣– کۆمەڵە شیعر
collective/kəˈlektɪv/adj کۆمەڵیی— هەرەوەزی
collector/kəˈlektə(r)/n باجگر، پارەوەرگر، کۆکەرەوە
college/ˈkɒlɪdʒ/n کۆلێژ قوتابخانەی باڵا
collide/kəˈlaɪd/v بەردەکەوێ— دەکەوێ وەبەر— بەریەك دەکەون
collie/ˈkɒli/n سەگی شوانی و پەز/ سەگێکی سکۆتلەندیە
collier/ˈkɒliə(r)/n کرێکاری کان
colliery/ˈkɒliəri/n کانی ڕەژوو، خەڵوز
collision/kəˈlɪʒn/n بەریەك کەوتن
colloquial/kəˈləʊkwiəl/adj—زمانی باو— بۆژانە— بازاڕیی
collusion/kəˈluːʒn/n پیلانگێڕان، پیلانی نهێنی
colon/kəʊlən/n ١– دوو‌خاڵ ٢– قۆلۆن

coal/kəʊl/n رەژوو، خەڵوز
coal-cellar/ˈkəʊlselə(r)/n رەژودان– خەڵوزدان
coaltar/n قەترانی رەژوو
coalesce/ˌkəʊəˈles/n - v ئاوێتە دەبێ– ئاوێتەبوون– تێکەڵبوون
coalition/ˌkəʊəˈlɪʃn/n هاوبەش، هاوکاری
coarse/kɔːs/adj رەق– زبر، گرژ
coarseness/n رەقی– زبری، گرژی
coast/kəʊst/n کەنار، لێوار، رۆخ
coast/v ١– لەکەناری دەریا مەلە دەکا ٢–گەشت دەکا بەبێ بەکارهێنانی هێز(پایسکل)
coastal/adj کەناریی
coat/kəʊt/n - v ١– چاکەت ٢–خوری– مووی گیانەوەر ٣– بەرگ– پۆشەرلەبەردەکا، دادەپۆشێ
coated/adj رووپۆشراو
coatee/n قاپوتی کورت
coating/n رووپۆشین
coax/kəʊks/v ماستاوچیەتی دەکا، قوزکێشی دەکا
cobalt/ˈkəʊbɔːlt/n کانزای کۆباڵت
cobber/ˈkɒbə(r)/n هاوڕێ
cobble/ˈkɒbl/v پێڵاو چاك دەکاتەوە، پینەدۆزی دەکا
cobbler/ˈkɒblə(r)/n پینەدۆز، پینەچی، پێڵاوچاکەر
cobra/ˈkəʊbrə/n ماری کۆبرا
cobweb/ˈkɒbweb/n ماڵی جاڵجاڵۆکە، تۆڕی جاڵجاڵۆکە
cocaine/kəʊˈkeɪn/n کۆکایین
cocacola/n کۆکاکۆلا
cock/kɒk/n ١– کەباب، کەڵەشێر، نێرەی باڵندە ٢– بالوعە– شێرە
cock/v بانگ دەدا، دەقیقێنێ
cock crow/n کاتی خوێندنی کەڵەشێر
cockeyed/ˈkɒk aɪd/adj خێل/دڕندە
cockney/ˈkɒkni/n شێوەی ئاخاوتنی خەڵکی لەندەن
cockpit/ˈkɒkpɪt/n ژووری کاپتن– لێخوڕی فڕۆکە گۆڕەپانی جەنگ، گۆڕەپانی کەڵەشێر، شەڕە کەڵەشێر
cockroach/ˈkɒkrəʊtʃ/n سیسرکە، سیسرك
cocktail/ˈkɒkteɪl/n کۆکتێل– تێکەڵی چەند خواردنەوەیەك چەند برگەیەك لە بەرنامەیەك، هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ
cocoa/ˈkəʊkəʊ/n کاکاو
coconut/ˈkəʊkənʌt/n گوێزی هیندی
cocoon/kəˈkuːn/n قۆزاخە: بەرگێ بۆ پاراستن بەکاردێ داوی وەك ئاوریشم وایە
cod/kɒd/n ماسی گەورەی دەریا
coddle/ˈkɒdl/v دەمیلاوێنێ/دەکوڵێنێ
code/dəʊd/n هێما، کۆمەڵی دەستور، کۆد سیستەمی هاتوچۆ
code word/n هێمای نهێنی، کلیلی کردنەوەی نهێنی
codify/ˈkəʊdɪfaɪ/v یاسای دادەنێ، تۆمار دەکا چەند یاسایێ کۆدەکاتەوە
coefficient/ˌkəʊɪˈfɪʃnt/n هاوکۆلکە، پلە
coerce/kəʊˈɜːs/v زۆری لێدەکا، زۆرەملێی لێدەکا
coercion/kəʊˈɜːʃn/n زۆرلێکردن، زۆرەملێ
coexist/ˌkəʊɪgˈzɪst/v لەگەڵ یەك هەڵکردن–هاوکات هەبێ
coexistence/ˌkəʊɪgˈzɪstəns/n پێکەوە ژیان/ پێکەوە هەبوون
coffee/ˈkɒfi/n قاوە

clip/klɪp/n - v ١- دەرزی- بەستەر
٢- لێدان- هەڵگر
١- بەدەرزی دەبەستێ٢- دەبڕێ
clippers/ˈklɪpə(r)/n قژبڕ- پرچ چاکەر
نینۆککەر- نینۆکبڕ
clique/kli:k/n تاقم/ چەتە
cloak/kləʊk/n پەردە، عەبا، پاڵتۆ، بێقۆڵ
cloakroom/ˈkləʊkru:m/n پاڵتۆگە/
ژووری پاڵتۆ هەڵواسین/ ئاودەست
clock/klɒk/n کاتژمێری گەورە- دیوار
clock in/out تۆماری هاتن و
ڕۆیشتن لە کارگە
clockwise/ˈklɒkwaɪz/v لەگەڵ میلی
کاتژمێری دەسوڕێ/ دەخولێتەوە
clog/klɒg/v - n ١- لەمپەر دادەنێ
بەربەست دروست دەکا، ڕێدەگرێ
٢- قاپقاپ- کڵاش
close/kləʊs/adj ١- نزیک
٢- خنکێنەر، بێهەوا
٣- جیاوازییەکی کەم ٤- ورد- سەراپاگیر
٥- چڕ٦- لەیەک نزیک
close/kləʊz/v ١- دادەخا
٢- کۆتایی پێدێنێ
٣- گرێدەدا- لەیەک نزیک دەکاتەوە
closedown/v بەیەکجاری دادەخا
close-up/n وێنەیەکی نزیکخراوە
closet/ˈklɒzɪt/n گەنجینە، ژووری بچوک
water closet(w.c) ئاودەست
closure/ˈkləʊʒə(r)/n کۆتایی،
داخستنیدەرگای گفتوگۆ، گیران
clot/klɒt/n خوێن مەیین/ لەت
cloth/klɒθ/n ١- قوماش، چنین
٢- پارچەقوماش- پەڕۆك٣- سەرچێ
clothe/kləʊð/v لەبەر دەکا، دادەپۆشێ
clothes/kləʊðz, kləʊz/n
١- جل وبەرگ- پۆشاك
٢- چەرچەف- سەرچێ

clothing/ˈkləʊðɪŋ/n پۆشاك، پۆشین
cloud/klaʊd/n هەور، تەم
cloud/v هەور دادەپۆشێ، تەم دادەگرێ
cloudless/ˈklaʊdləs/adj ساماڵ،
بێهەور، ڕوون
cloudy/ˈklaʊdi/adj بەهەور، بەتەم
clover/ˈkləʊvə(r)/n وێنجە، سەمەن
clown/klaʊn/n گاڵتەچی/
قۆشمەچی- قەشمەر
club/klʌb/n-v ١- دار- کوتەك
٢- داری یاری گۆڵف ٣- یانە
٤- ماچەی کاغەزی یاری
بەکوتەك لێی دەدا، بەشداری دەکا
cluck/klʌk/n - v گارەگاری مریشك،
گارەگار دەکا
clue/klu:/n بەڵگە، ئاماژە، کلیلی
دۆزینەوەی تاوان
clump/klʌmp/n دەستەیەك دار و گوڵ
clump/v شەقاوی گران داوێ
clumsiness/n هەڵەشەیی، زڕیۆیی
clumsy/ˈklʌmzi/adj بەهەڵەشەیی، زڕیۆ
cluster/ˈklʌstə(r)/n هێشووی(ترێ)،
کۆمەڵە
cluster/v کۆدەبێتەوە
clutch/klʌtʃ/n - v ١- گرتن٢- کلاچ
٣- دەستەمێلکە، دەگرێ
clutter/ˈklʌtə(r)/n - v پەرش و بڵاو/
سەری لێ تێکدەچێ
co-/pref لەگەڵ- پێکەوە
co-author/n هاودانەر- هاوبەشی
co-education/n خوێندنی تێکەڵ-
کوڕ و کچ
coach/kəʊtʃ/n ١- گالیسکە ٢- ئۆتۆمبێل
٣- مەشقەوان- ڕاهێنەر
coagulate/kəʊˈægjuleɪt/v دەمەیێ،
دەبەستێ، دەتەزێ

clarinet/ˌklærəˈnet/n کلارنێت
clash/klæʃ/n – v ١-بەریەك كەوتن- خرینگەخرینگ
بەریەك دەكەوێ- خرینگەی لێوەدێ
٢- ناتەبایی- ململانێ- رازی نابێ
٣- هاوكات
class/klɑːs/n ١- چینی كۆمەڵایەتی
٢- پۆل
classic/ˈklæsɪk/adj كلاسیك- دێرین
classical/ˈklæsɪkl/adj ئەدەبی كۆن
classification/ˌklæsɪfɪˈkeɪʃn/n پۆلێن كردن
classify/ˈklæsɪfaɪ/v پۆلێن دەكا
classified information زانیاری نهێنی
class-mate/ˈklɑːsmeɪt/n هاوپۆل
clatter/ˈklætə(r)/n ١- دەنگی سینی و قاپ و قاچاغ ٢- ژاوەژاو
٣- تەقەتەقی ئالەتی چاپكەر
clause/klɔːz/n ١- پارستە ٢- بەند
claustrophobia/ˌklɔːstrəˈfəubiə/n ترس لە شوێنی داخراو
claw/klɔː/n - v چنگ/ دەڕوشێنێ، چرنوك
clay/kleɪ/n قوڕی پاقژ
clean/kliːn/adj - v ١- خاوێن
٢- شیك- كۆك- ڕێكپۆش/ پاقژدەكاتەوە
cleaner/ˈkliːnə(r)/n ١- پاقژكەر- خولام
٢- ئامراز یان ماددەی پاقژكەر
cleaning/ˈkliːnɪŋ/n خاوێنی- پاقژی
clear/klɪə(r)/adj - v ١- ڕوون- سامال
٢- ڕوون- ئاشكرا- بێگرێ ٣- تێدەپەڕێ
٤- بەربەست لادەبا، پاقژ دەكا
٥- بێتاوانی دەردەخا ٧- سامال دەبێ
٨- دووركەوە
clearly/ˈklɪəli/adv بەئاشكرا- بەراشكاوی
clearance/ˈklɪərəns/n پالاوتن، ڕێكخستن، ڕاگەیاندن- ڕوون كردنەوە- لابردن

clearing/n ئاوچەیەكی بچوكی بێدار لە ناوەڕاست دارستان
clearly/adv بەڕوونی/بەبێ گومانی
clemency/ˈklemənsi/n ڕەحمەت، لێبوردن- میهرەبانی
clench/klentʃ/v ١-توند دەیگرێ،
٢-جیڕەی ددانی دێ ٣- كۆتایی پێ دێنێ
clergyman/ˈklɜːdʒimən/n قەشە/ پیاوی دینی لە مەسیحیەت
clerical/ˈklerɪkl/adj نوسراو، كەهنوتی
clerk/klɑːk/n نوسەر، فەرمانبەر
clever/ˈklevə(r)/adj زیرەك
cleverness/ˈklevənəs/n زیرەكی
cliche/ˈkliːʃeɪ/n كلێشە/دەستەواژەی دوپاتكراوە
click/klɪk/n - v كلیك،كرتەكرت/ هەر لەسەرەتا سازا
client/ˈklaɪənt/n كڕیار- هەمیشە كڕیار
cliff/klɪf/n كەندەڵان
climate/ˈklaɪmət/n ئاووهەوا، سەقا
climax/ˈklaɪmæks/n پۆپە/لوتكە
climb/klaɪm/v سەردەكەوێ- هەڵدەگەڕێ بە(چیا)
climb/n سەركەوتن بەسەر، هەڵگەڕان بە
climber/ˈklaɪmə(r)/n هەلكەر، خۆهەڵواس
clinch/klɪntʃ/v دەگرێ- دەبەستێ
cling/klɪŋ/v پێوەی دەنالێ، پێوەی دەلكێ
clinic/ˈklɪnɪk/n دیدەنگای پزیشكی/ نەخۆشخانەی بچوك
clinical/ˈklɪnɪkl/adj سەرجێی- پشكنینی نەخۆش لەسەر جێگا
clink/klɪŋk/n خشەخش، زرینگەزرینگی پەرداخ
زرینگەزرینگی شوشە دێ.. گلاس لە گلاس دەدەن

٢- تیرەیەکی مەسیحی

churn/tʃɜːn/n کردنە کەرە، مەشکە

chute/ʃuːt/n ئاوەڕۆ/ تاڤگە، سوڵ

cider/ˈsaɪdə(r)/n ئاوی سێوی ترشاو/سرکەسایدەر

cigar/sɪˈgɑː(r)/n چرووت- دەفتەر

cigarette/ˌsɪgəˈret/n جگارە- جغارە

cinder/ˈsɪndə(r)/n خۆڵەمێش/نیوەسووتو

cine-camera/ˈsɪnɪ kæmərə/n کامیرای سینەما

cinema/ˈsɪnəmə/n سینەما، هونەری سینەما

cipher/ˈsaɪfə(r)/n ١- هیچ نا- سفر ٢- کۆد- هێما

circle/ˈsɜːkl/n ١-بازنە ٢-بەشێك لەشانۆ- بەلەکۆن ٣- کۆمەڵەکەسێك- ناوەندی سیاسی

circuit/ˈsɜːkɪt/n ١-خول- گەشت ٢- بازنەی کارەبایی

circular/ˈsɜːkjələ(r)/adj بازنەیی، چەماوەیی

circulate/ˈsɜːkjəleɪt/v بلاودەکاتەوە، دابەشی دەکا، دەسوڕێتەوە

circulation/ˌsɜːkləˈleɪʃn/n ١- خولانەوەی خوێن ٢- دابەش کردن

circumcise/ˈsɜːkəmsaɪz/v سونەت دەکا

circumcision/ˌsɜːkəmˈsɪʒn/n سونەت کردن- پاککردنەوە

circumference/səˈkʌmfərəns/n چێوەی بازنە

circumspect/ˈsɜːkəmspekt/adj هۆشیار، وریا

circumstance/ˈsɜːkəmstəns/n رەوش، بار، بارودۆخ

circumstantial/ˌsɜːkəmˈstænʃl/adj ١-چرووپر ٢- پەیوەست بەرەوش ٣- لاوەکی

circus/ˈsɜːkəs/n شیرکس- پاڵەوانانبازی، گۆڕەپان

cistern/ˈsɪstən/n کۆگای ئاو- ئاوپارێز

citadel/ˈsɪtədəl/n قەڵا- پەناگە

citation/saɪˈteɪʃn/n ئێوەرگرتن، بەڵگەهێنانەوە لە، تۆمارکردن

cite/saɪt/v باس دەکا، نمونە دەهێنێتەوە

citizen/ˈsɪtɪzn/n هاوولاتی

citrus/ˈsɪtrəs/n گرووپی ترشەکان - ترشەمەنی

city/ˈsɪti/n شار

civic/ˈsɪvɪk/adj شاریی- مەدەنی

civil/ˈsɪvl/adj ١- مەدەنی- ناعەسکەری ٢- بەرێز- بەئەدەب ٣- کۆمەڵگای مرۆڤ

civilian/səˈvɪliən/adj مەدەنی-ناحکومی

civilization/ˌsɪvəlaɪˈzeɪʃn/n مەدەنیەت، شارستانی

civilize/ˈsɪvəlaɪz/v بە شارستانی دەکا

claim/kleɪm/n - v ١- داخوازی ٢- بانگاشەکردن ٣- بانگاشە دەکا

clammy/ˈklæmi/adj شێدار و سارد و تەڕ

clamorous/ˈklæmərəs/adj بەهەرا- واژەواژ

clamour/ˈklæmə(r)/n- v هەرا/ زەختی دەکرد لە سەر/ غەڵبە غەڵب دەکا

clamp/klæmp/n ئامرازێکە بۆهەڵگرتنی دووشت پێکەوە بەکاردێ

clan/klæn/n عەشیرەت، خێڵ

clandestine/klænˈdestɪn/adj نهێنی، شاراوە

clang/klæŋ/n - v تەقینەوە- تەقەتەق/ تەقەتەق دەکا

clank/klæŋk/n - v دەنگدانەوە، خرینگەخرینگ/خرینگەخرینگ دەکا/دەدا/ ئێدێ

clap/klæp/n - v چەپڵەلێدان/ چەپڵە لێدەدا

clarification/ˌklærɪfɪˈkeɪʃn/n روون کردنەوە/ تارمایی لابردن

clarify/ˈklærəfaɪ/v روون دەکاتەوە، بەرەونەق دێنێ

chisel/ˈtʃɪzl/n ئەسكەنە/
قەڵەمی ئاسن بۆ كونكردنی دیوار
chit/tʃɪt/n منداڵ، ساوا،
پارچەكاغەز، نامەی كورت
chit- chat/ˈtʃɪt tʃæt/n چەنەبازی،
گفتوگۆیەكی كورتی نافەرمی
chivalrous/ˈʃɪvlrəs/adj جوامێر،
سوارچاك، خانەدان
chivalry/ˈʃɪvəlri/n سیستەمی
سوارچاكی،جوامێری
chlorine/ˈklɔːriːn/n كلۆر
chloroform/ˈklɒrəfɔːm/n كلۆرۆفۆرم-
سڕكەرە
chock/tʃɒk/n چۆلێكی دارییە لەژێر
بەرمیل دادەنرێ، ناهێڵێ بجولێتەوە، پاگرە
chock-full/ˌtʃɒk ˈfʊl/adj پڕ- قەرەباڵغ
chock-a-block/ˌtʃɒk ə ˈblɒk/adj
پڕ- توندبەستراو
chocolate/ˈtʃɒklət/n چوكلێت ٢- كاكاو
choice/tʃɔɪs/n هەڵبژاردە، هەڵبژاردن-
باشترین جۆر- نایاب
choir/ˈkwaɪə(r)/n كۆرسی كەنیسە/
دەستەی گۆرانی
choke/tʃəʊk/n - v خنكان/دەخنكێ
cholera/ˈkɒlərə/n كولێرا- ڕشانەوە
choose/tʃuːz/v هەڵدەبژێرێ
chop/tʃɒp/n ١-لێدان ٢-گۆشت- دەم
chop/v پارچەپارچە دەكا/ دەبڕێ
chopper/ˈtʃɒpə(r)/n ١- تەور٢-
هەلیكۆپتەر
choral/ˈkɔːrəl/adj كۆراڵ/
گۆرانی بەكۆمەڵ/ سرودی ئایینی
chord/kɔːd/n پەت، گوریس- كندر/ ژێ
ژێی ئامرازی مۆسیقا
chore/tʃɔː(r)/n كاری ڕۆژانە/ ڕۆتین
سوكە ئیش

chorus/ˈkɔːrəs/n ١- كۆرس- بەكۆمەڵ
٢- دەستەواژەیەكە لە گۆرانیدا بەرێكوپێكی
دەوترێتەوە٢- كۆمەڵێ سەماكەر
chorus-girl/n كچی سەماكەری ناو كۆرس
choose- chose- chosen/v هەڵدەبژێرێ
هەڵیبژارد- هەڵبژێردراو
Christ/kraɪst/n عیسی پێغەمبەری
كوڕی مەریەم
christen/ˈkrɪsn/v بە مەسیحی دەكا
Christian/ˈkrɪstʃən/n دیان- نەسرانی-
فەلە
Christianity/ˌkrɪstiˈænəti/n
مەسیحییەت- نەسرانیەت (ئاینیمەسیحی)
Christmas Eve جەژنی لەدایك بوون-
ڕۆژەك پێش جەژنی لەدایك بوون
Father Christmas بابانۆێل
chrome/krəʊm/n كرۆم- زەرد
chromium/ˈkrəʊmiəm/n كانزای كرۆم
chromosome/ˈkrəʊməsəʊm/n
كرۆمۆسۆم
chronic/ˈkrɒnɪk/adj درێژخایەن/كوشندە
chronicle/ˈkrɒnɪkl/n تۆماری ڕوداوەكان
بەپێی ڕوودانیان
chronological/ˌkrɒnəˈlɒdʒɪkl/adj
یەك لەدوای یەك
ڕێكخراو بەپێی كات
chronology/krəˈnɒlədʒi/n كرۆنۆلۆژی
زانستی تۆماركردنی ڕوداوە مێژووییەكان
chubby/ˈtʃʌbi/adj ڕومەت پڕ/خڕ
chuck/tʃʌk/v فڕێ دەدا، دەردەكا، دەقوقێنێ
chuck up/v وازدەهێنێ لە
chuckle/ˈtʃʌkl/n پێكەنینێكی شاراوە/
پێكەنینێكی بەهێمنی
chum/tʃʌm/n برادەر، هاوڕێ
chunk/tʃʌŋk/n پارچەیەكی گەورە، پاروو
church/tʃɜːtʃ/n ١- كەنیسە

chauvinism/ˈʃəʊvɪnɪzəm/n شۆڤێنییەت دەمارگیری نەتەوەیی- تیرەگەری
cheap/tʃi:p/adj ١- هەرزان ٢- کەم- بێ‌قیمەت
cheat/tʃi:t/n فێلباز، جادوکەر/جادو
cheat/v فێڵ دەکا- جادو دەکا
check/tʃek/n ١- چاودێری ٢- وەستاندن ٣- قوماش٤- چەك
check/v کۆنترۆل دەکا، دەوەستێنێ- تاقیێ
cheak up پشکنینی پزیشکی سەراپا
cheek/tʃi:k/n ١- ڕوومەت ٢- نەگریسی
cheeky/ˈtʃi:ki/adj ١- نەگریسی- بێ‌شەرم
cheer/tʃɪə(r)/n ١- هوتاف لێدان ٢- باری تەندروستی- میزاج
cheer/v ١- هوتاف لێدەدا-هاوار دەکا ٢- هان دەدا
cheerful/ˈtʃɪəfl/adj ئاسودە-کەیف خۆش، بەختیار
cheerio/ˌtʃɪəriˈəʊ/interj بەهیوای دیدار (لەخواردنەوە)بە تەندروستیت
cheery/ˈtʃɪəri/adj شاد- کامەران- بەختەوەر
cheese/tʃi:z/n قالبە پەنیر، پەنیر
cheeseparing/adj کەم/ بێ قیمەت، قرچۆك
chef/ʃef/n سەرۆکی چێشتلێنەران/ سەرکار
chemical/kemɪkl/adj کیمیاوی
chemist/ˈkemɪst/n ١- کیمیاگەر- زانای کیمیایی ٢- دەرمانساز- سەیدەلانی
chemistry/ˈkemɪstri/n زانستی کیمیا
cheque/tʃek/n چەك- شیك(پارە)
cherish/ˈtʃerɪʃ/v بەنەرمی چاودێری دەکا ڕێزی لێدەنێ
cherry/tʃeri/n گێلاس
chess/tʃes/n شەترەنج
chess-board/n تابلۆی شەترەنج

chest/tʃest/v ١- سندوق٢- سینگ
chestnut/ˈtʃesnʌt/n کەستانە- ڕەنگ کەستانی
chew/tʃu:/v دەجوێ
chewing gum/n بنێشت جوین
chic/ʃi:k/adj ڕێك پۆش، جوانپۆش- کۆك
chicken/ˈtʃɪkɪn/n ١- مریشك ٢- گۆشتی مریشك
chickenpox/ˈtʃɪkɪnpɒks/n سۆریکە
chide/tʃaɪd/v سەرکۆنەی دەکا
chief/tʃi:f/n - adj ١- سەرۆك ٢- بەڕێوەبەر، سەرەکی
child/tʃaɪld/n منداڵ
childhood/ˈtʃaɪldhʊd/n منداڵێتی
childish/ˈtʃaɪldɪʃ/adj منداڵانە- منداڵی
chill/tʃɪl/n-v ١-ساردی ٢- نەخۆشی- لەرز، ساردەکاتەوە، سەرمای دەبێ
chilly/ˈtʃɪli/adj سارد، ساردوسڕ، سەرمابردە
chime/tʃaɪm/n-v دەنگی زەنگ، زەنگی کاتژمێرەکە لێدەدا
chimney/ˈtʃɪmni/n دوکەڵکێش، بۆری دوکەڵ
chin/tʃɪn/n چەنە، چەناگە
chin up/v بەرگە بگرە
china/ˈtʃaɪnə/n چین- چینی
Chinese/adj چینی- زمانی چینی
chink/tʃɪŋk/n ١- کونێکی- کەلێنێکی بچووك ٢- زرنگانەوە، دەزرینگێتەوە
chip/tʃɪp/n ١- پارچەدار- شەڕانی ٢-قاش، توێکڵ ٣-فیشە ٤-کەل- شکاو
chip/v دەشکێنێ
chiropodist/kɪˈrɒpədɪst/n پسپۆڕ لە چارەسەری پێیەکان
chirp/tʃɜ:p/n - v شەقشەقە، دەنگێکی بەرزی باڵندەیە

chance/tʃɑ:ns/n ١- ڕێکەوت
I met him by chance.
بەڕێکەوت ئەوم دیت
٢- دەرفەت
he got ... دەرفەتی بۆ ڕێککەوت
٣- شیمانە
you stand a good
شیمانەی بەدەستهێنانی ئەو پیشەت زۆرە
I'll come along by chance
سەرت لێدەدەم بێ ژوان- بەڕێکەوت
chancellor/ˈtʃɑ:nsələ(r)/n
١- سەرۆکی فەخری زانکۆ
Chancellor of the Exchequer
٢- سەرۆك وەزیران- ڕاوێژکار لە ئەڵمانیا/
وەزیری دارایی لە بەریتانیا
change/tʃeɪndʒ/n ١- گۆڕان- گۆڕین
٢- پارە- وردە - دەگۆڕێ
I must change دەبێ جلم بگۆڕم
change able/adj دەکرێ بگۆڕێ
channel/ˈtʃænl/n ١- دەربەند
٢- قەناتی تەلەفزیۆن
٣- قەناتی ئاو- جۆگە- زێراب- سۆڵێن
chant/tʃɑ:nt/n - v سرود، سرودی دینی
سرود دەڵێ
chaos/ˈkeɪɒs/n ئاژاوە، نیگەرانی
chap/tʃæp/n - v پیاو- کوڕ- شەق دەبا
chapel/ˈtʃæpl/n کەنیسەی بچوك،
نوێژگا، پەرستگا
chaperon/n کەنیزەك/ خنە
chaplain/ˈtʃæplɪn/n قەشە
chapter/ˈtʃæptə(r)/n بەش- زنجیرەیەك لە
char/tʃɑ:(r)/n ١- خەڵوز- ڕەژوو
٢- کاری پاقژکردنەوە
charwoman/n پاقژکەرەوە- کارەکەر
character/ˈkærəktə(r)/n ١- کەسێتی
٢- ناوبانگی ٣-کاراکتەر٤- نیشانە- هێما
characteristic
/ˌkærəktəˈrɪstɪk/adj – n
تایبەتمەندی/ ئەدگار
charade/ʃəˈrɑ:d/n قسەی ڕووت- مەتەڵ
charcoal/ˈtʃɑ:kəʊl/n ڕەژوی دار
charge/tʃɑ:dʒ/n ١- تۆمەت
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- هێرش
٤- نرخ٥- بارگەی کارەبایی
charge/v ١- تاوانباری دەکا
٢- ڕایدەسپێرێ ٣- هێرش دەکا
٤- داوای نرخێ دەکا ٥- پڕدەکا
charisma/kəˈrɪzmə/n کاریزما
charitable/ˈtʃærətəbl/adj
خێرومەند- خێرخواز
charity/ˈtʃærəti/n چاکە- خێر
charlatan/ˈʃɑ:lətən/n فێڵباز- ساختەکار
charm/tʃɑ:m/n ١- هێزی ڕاکێشان-سرنج
٢- جادو٣- تەلیسم
charm/v ١- کەیف خۆش دەکا
٢- سرنجی ڕادەکێشێ
charming/ˈtʃɑ:mɪŋ/adj سرنج ڕاکێش-
دڵڕفێن- گەلەك جوان
chart/tʃɑ:t/n ١- نەخشە ٢- هێلکاری
charter/ˈtʃɑ:tə(r)/n ١- بەڵگەنامە-
دەستور ٢- پەند- قۆنتارات
chary/ˈtʃeəri/adj ڕژد- سوور، وریا
chase/tʃeɪs/v - n ڕاوی دەنێ-ڕاو-ڕاونان
chasm/ˈkæzəm/n ١-کونێکی درێژی
قوڵ لەزەوی ٢-کەلێن
٣- جیاوازیەکی گەورە لەنێوان
chassis/ˈʃæsi/n شاسی ئۆتۆمبیل
chaste/tʃeɪst/adj پاك- پاقژ
chastise/tʃæˈstaɪz/v تەمبێی دەکا
chastity/ˈtʃæstəti/n پاقژی- پاکیزەیی
chat/tʃæt/n مشتومڕ- چەنەکردن
chatter/ˈtʃætə(r)/n ١- مشتومڕ-
چەنەبازی ٢- وتەی پڕوپوچ
٣- چیرەی ددان- دانەچیرە
chauffeur/ˈʃəʊfə(r)/n شوفێر

censure/ˈsenʃə(r)/v بەرمانێکی توندو

رەسمیبە یەکێ بلێ تۆ هەڵەی

census/ˈsensəs/n سەرژمێری

cent/sent/n ١- پارەی وردەی ئەمریکی

٢- سەد

the interest rate is only.... ڕێژەی

قازانج تەنها شەش لە سەدە.

centenary/senˈti:nəri/adj-n سەدساڵی

centigrade/ˈsentɪgreɪd/adj

پلەی سەدی بۆ پێوانەی گەرمی

centimetre/ˈsentɪmi:tə(r)/n سەنتیمەتر

central/ˈsentrəl/adj ناوەندی-مەڵبەندی،

ناوەڕاست/سەرەکی

this hotel has central heatiny

ئەم ئوتێلە گەرمکەرەوەی ناوەندی هەیە

centre/ˈsentə(r)/n مەڵبەند، ناوەند،

ناوەڕاست، چەق، تەوەر

the visiting actress was..attraction

ئەکتەری میوان جێگەی سەرنجی ئامادەبوان بوو

place in centre لەناوەندی دانا

be concentraded on, in جەخت

لەسەر دەکا/گرنگی تەنیا بە.. دەدا

century/ˈsentʃəri/n سەدە

١- سەد ساڵ ٢- سەد خاڵ لەیاری کریکیت

ceramic/səˈræmɪk/adj سیرامیک-

هونەری گڵکاری

سیرامیک- گڵین- قوڕی

cereal/ˈsɪəriəl/n ١- دانەوێڵە٢- تێشت

cerebral/ˈserəbrəl/adj دەماغی/

پەیوەست بە مێشك

ceremonial/ˌserɪˈməʊniəl/adj

ئاهەنگی دینی، ڕەسمی- تەدارەك

ceremony/ˈserəməni/n تەدارەك

please do not .... بێزەحمەت واز لە

ڕەسمیات بێنە

Master of ceremonies M.C ئاهەنگێڕ

certain/ˈsɜ:tn/adj ١- دڵنیا

He is certain to come. هاتنی مسۆگەرە

Are you certain?

دەربارەی ئەوڕاستیەی لاتە، دڵنیای؟

٢- هەندێ

certain p. have told ... هەندێ کەس

درۆیان لەبارەی منەوە هەڵبەستبوو

certainly/ˈsɜ:tnli/adv بەدڵنیایی

certainty/ˈsɜ:tnti/n دڵنیایی

certificate/səˈtɪfɪkət/n باوەڕنامە-

گەواهینامە- مۆڵەت

birth certificate بڕوانامەی لەدایکبوون

marriage certificate مارەنامە،

بەندی هاوسەرێتی

chafe/tʃeɪf/vi - vt دەخورێنێ- دەسرێتەوە

chaff/tʃɑ:f/n پوش، کا

chagrin/ˈʃægrɪn/n خەمۆکی

chain/tʃeɪn/n ١- زنجیر ٢- زنجیرەی

chain reaction کاردانەوەی زنجیرەیی

chain/v بەزنجیر دەیبەستێتەوە

chair/tʃeə(r)/n ١- کورسی

٢- کورسی سەرۆکایەتی، ئوستازیەت لە زانکۆ

سەرۆکایەتی دەکا، بەڕێوەی دەبا

chairman/ˈtʃeəmən/n سەرۆك دانیشتن

chalk/tʃɔ:k/n تەباشیر

challenge/ˈtʃælɪndʒ/n - v

بەرەنگاری- بەرەنگاری دەکا

chamber/ˈtʃeɪmbə(r)/n

١- ژوری نوستن ٢- ئەنجومەن

chamber of commerce ژوری بازرگانی

chamber pot ئاودەست

chameleon/kəˈmi:liən/n حەربا، بۆبار

chamois/ˈʃæmwɑ:/n بزنەکێوی

champion/ˈtʃæmpiən/n داکۆکیکەر،

پاڵەوان

champion/v داکۆکی دەکا

I hope you will... هیواداریین

تۆ پشتگیری دۆزی ئێمە بکەی

دابینکردنی خواردن- پەیداکەر- دابین کەر

catering/n خزمەتکاری ئاهەنگ

caterpillar/ˈkætəpɪlə(r)/n کرمۆکە/ کرمۆلەی پەپولە

cathedral/kəˈθiːdrəl/n کاتدرائی

Catholic/ˈkæθlɪk/adj کاسۆلیکی

cattle/ˈkætl/n ئاژەڵ- رەشەوڵاخ

Caucasian /kɔːˈkeɪziən, kɔːˈkeɪʒn/n – adj قەوقازی

cauldron/ˈkɔːldrən/n مەنجەڵ- قازان

cauliflower/ˈkɒliflaʊə(r)/n قەرنابیت

cause/kɔːz/n ١- هۆ- ئەگەر ٢- هۆ ٣- دۆز- مەسەلە

cause/v دەبێتە هۆی

caustic/ˈkɔːstɪk/adj ١- سوتێنەر٢- توند

caution/ˈkɔːʃn/n ١-ئاگاداریەکیەمەزن ٢- ئاگاداری

caution/v ئاگاداردەکاتەوە

cautionary/ˈkɔːʃənəri/adj وریاکەرەوە- ئاگادارکەرەوە

cautious/ˈkɔːʃəs/adj وریا- ئاگادار

cautiously/adv بەوریایی

cavalry/ˈkævlri/n ١- هێزی زرێپۆش ٢- هێزی سوارە

cave/keɪv/n ئەشکەوت

cave in/n ١- هەرەس دێنێ- دەڕوخێ ٢- لەپڕ واز دێنێ لە

cavern/ˈkævən/n ئەشکەوتی قووڵ/ پڕ ئەشکەوت

caviare/ˈkæviɑː(r)/n کاڤیار

cavity/ˈkævəti/n ١- بۆشایی٢- کون

cease/siːs/v رادەوەستێ- کۆتایی دێ

ceaseless/ˈsiːsləs/adj بەردەوام

ceaselessly/adv بەبەردەوامی

cease fire ئاگربەس/ شەڕراگرتن

cede/siːd/v دەست بەردار دەبێ لە

ceiling/ˈsiːlɪŋ/n ١- بنمیچ ٢- دوا ئاست/ پۆپەی نرخ

celebrate/ˈselibreit/v ١- ئاهەنگ دەگێڕێ ٢- ئاهەنگی ئایینی دەگێڕێ

celebration/ˌselɪˈbreɪʃn/n ئاهەنگ سازدان

celebrated/ˈseləbrətɪd/adj ناسراو

celebrity/səˈlebrəti/n کەسێکی ناسراو

celestial/səˈlestiəl/adj ئاسمانی- فەلەکی

celery/ˈseləri/n کەرەوز

celibacy/ˈselɪbəsi/n رەبەنی

celibate/ˈselɪbət/adj رەبەن/بێ ژن

cell/sel/n ١- زیندان٢- خانە ٣- بەشێ لە پاتری کارەبایی ٤- شانە (رێکخراوی سیاسی)

cellar/ˈselə(r)/n ژێرزەمین

cello/ˈtʃeləʊ/n چەلۆ

violin cello کەمانچەمان/ ئامێری مۆسیقا

cellophane/ˈseləfeɪn/n کاغەزی سیلۆفاین

cellular/ˈseljələ(r)/adj خانەیی

cellular phone تەلەفۆنی خانەیی

celluloid/ˈseljulɔɪd/n سەلۆئید (ماددەیەکی روونی رەقە)

cellulose/ˈseljuləʊs/n سیلیلۆز

Celtic/ˈkeltɪk, ˈseltɪk/n - adj کلتی: خەڵکێکن لەویلز- سکۆتلاند- دەژیان

cement/sɪˈment/n ١- چیمەنتۆ ٢- ماددەیەکە بۆ پڕکردنەوەی ددان ٣-جۆرێکە لەسمغ

cement/v بەچیمەنتۆ دادەپۆشێ- کۆنکریت دەکا- پەیوەندی بەهێز دەکا

cemetery/ˈsemətri/n گۆڕستان

censor/ˈsensə(r)/n چاودێر، رەخنەگر

censorship/ˈsensəʃɪp/n چاودێری

censorious/senˈsɔːriəs/adj زۆر بە لۆمە و گلەیی

casino/kəˈsiːnəu/n گازینۆ
cask/kɑːsk/n بەرمیلی لەدار دروست کراو
casserole/ˈkæsərəul/n ١- کاسەرۆل
٢- دەفرێکی گەورە بۆ کاسەرۆل
cassette/kəˈset/n کاسێت
cassette-recorder/n تۆمارکەر/ ریکۆردەر
cast/kɑːst/n ئەکتەرەکان لە فلم یان شانۆ
cast/v ١- ئەکتەری هەڵدەبژێری بۆ
٢- دروست دەکا بە قالب٣- فڕێ دەدا
cast light on روناکی دەخاتە سەر
cast a shadow تارمایی دروست دەکا
cast al your دەنگدەدا
فڕێز: دادەکەنێ- لادەبا
castaway/ˈkɑːstəweɪ/n رزگاربو
castiron/n ئاسنی سەبە
castirón/adj لە ئاسنی سەبە(جۆش)
دروستکراو
cast-off کراسی بێکەڵک
caste/kɑːst/n ١- چینی کۆمەڵایەتی/هندی
٢- سیستەمی چینی کۆمەڵایەتی
castle/ˈkɑːsl/n قەڵا
castrate/kæˈstreɪt/v دەیخەسێنێ
castration/kæˈstreɪʃn/n خەساندن
casual/ˈkæʒuəl/adj ١- حەسارە-
بێمەبەس ٢- جلی ئاڕەسمی٣- کورت
casually/ˈkæʒuəli/adv بەبێ گرنگیدان/
بەشێوەیەکی ئاڕەسمی
casualty/ˈkæʒuəlti/n ١- زیان- هەنگافتی
٢- زیانی گیانی- قوربانی
٣- بەشی روداو
cat/kæt/n ١- پشیلە ٢- شێر و پلنگ..
catalogue/ˈkætəlɒg/n
١- کەتەلۆگ- نەخشە ٢- زنجیرە
catalogue/v لەلیستە دادەنێ
catapult/ˈkætəpʌlt/n دارلاستیك

catapult/v ١- (بەرد) بەدارلاستیك داوێ
٢- شتێ بەهێز فڕێ دەدا
cataract/ˈkætərækt/n ١-تافگە
٢-ناوی شێن لەچاو/ نەخۆشی
catarrh/kəˈtɑː(r)/n ١-پەسیو/ هەلامەت
٢-چڵم- بەڵغەم
catastrophe/kəˈtæstrəfi/n کارەسات
catastrophic/ˌkætəˈstrɒfɪk/adj جەرگبڕ
catch/kætʃ/v ١- دەگرێتەوە ٢- دەیگرێ
٣- لەسەر.. دەگرێ ٤- سواری.. دەبێ
٥- پێ ڕادەگا ٦- گوێی لێدەبێ- تێ دەگا
٧- پێوەدەبێ-پێوە دەلکێ
٨- تووشی نەخۆشی دەبێ
catch fire ئاگر هەڵدەکا
catch sb red handed لەسەری دەگرێ
catch sight/glimpse بەرچاوی دەکەوێ
catch the sun رۆژ دەیبا- بەرۆژ دەسوتێ
catch on ١- تێ دەگا
٢- بەهەرمێن دەبێ
catch sb out توشی دەکا
catch up with sb- ١- دەیگاتێ
٢- دەگاتە ئاستی
catch up on sth بەدەست دێنێتەوە
be get caught up تووش دەبێ
catch/n ١- کرداری گرتنی شتێك
٢- رێژەی مسی راوکراو ٣- بەستەر
٤- خەوشیشاراوە
catch phrase وتەی باو
catchy/ˈkætʃi/adj زوو وەبیر دێتەوە
categorical/ˌkætəˈgɒrɪkl/adj
یەکلاکەرەوە
categorically/adv بە یەکلاکەرەوەیی
category/ˈkætəgəri/n هاوگرووپ/ هاوپۆل
categorize/ˈkætəgəraɪz/v پۆلێن دەکا
cater/ˈkeɪtə(r)/v ١- بارێوی دەکا
٢- لە ئاهەنگ پێویستیەکان پێشکەش دەکا
caterer/ˈkeɪtərə(r)/n ئاندەر- پەڵداری

carol/ˈkærəl/n ١- سرودی دینی- گۆرانی ستایش
carouse/kəˈraʊz/v زۆر دەخواتەوەو شادە
carousal/kəˈraʊzl/n ١- مێزی جوڵەری جانتا لە فڕۆکەخانە
٢- ئاهەنگی بەژاوەژاوی خواردنەوە
carp/kɑːp/n-v ماسی گەورە لە دەریا دەژی
carp/v ڕەخنەدەگری، عەیبی لێ دەبینێتەوە
carpenter/ˈkɑːpəntə(r)/n دارتاش
carpentry/ˈkɑːpəntri/n دارتاشی
carpet/ˈkɑːpɪt/n ١- مافور
٢- کومبار
carpet/v بەکومبار دادەپۆشی
carriage/ˈkærɪdʒ/n ١- پەیتون- گالیسکە
٢- فارگۆن٣- کرێی گواستنەوە
carriageway/ˈkærɪdʒweɪ/n
یەکێ لەدوو ڕێگای سەرەکی
carrier/ˈkæriə(r)/n
١- کۆمپانیای گواستنەوە
٢- بارهەڵگری سەربازی
٣- هەڵگری نەخۆشی
٤- جانتای پێویستییەکان
carrion/ˈkæriən/n گۆشتی بۆگەن/مردوو
carrot/ˈkærət/n ١- گێزەر٢- پاداشت
carry/ˈkæri/v ١-هەڵدەگرێ بە دەستی
٢- بەخۆ هەڵدەگرێ٣- دەگوازێتەوە
٤- (نەخۆشی) دەگوازێتەوە
٥- ڕەزامەندی لەسەر دەکرێ
٦-(دەنگی)دەگاتە
carry weight سەنگی خۆی هەیە/ کاریگەری خۆی هەیە
carry on بەردەوام دەبێ
carry sth on بەشداری دەکا لە
carry sth out ١- ئەنجام دەدا
carry all_ hold all- ٢- نمایش دەکا
پێ هەڵدەستێ
carry cot سەرێنی منداڵی بچوک

cart/kɑːt/n گالیسکەی دەستی
cart/v بەگالیسکە دەگوازێتەوە
cartilage/ˈkɑːtɪlɪdʒ/n کرکراگە
carton/ˈkɑːtn/n قوتوی مقەبا
cartoon/kɑːˈtuːn/n ١- کارتۆن
٢- فلیمی کارتۆنی
cartoonist/n وێنەی کاریکاتێری
هونەرمەندی فلیمی کارتۆنی
cartridge/ˈkɑːtrɪdʒ/n ١- حیبردان
٢- قوتوی تایبەتی داخراو- فلمی کامیرا-
carve/kɑːv/v ١- هەڵدەکۆڵێ
٢- پارچەپارچە دەکا
carving/n هەڵکۆڵدراو
cascade/kæˈskeɪd/n ١- تاڤگە
٢- وەك تاڤگە
cascade/kæˈskeɪd/v وەك تاڤگە دێتە خوار
case/keɪs/n ١- ڕەوش- بار
٢- ڕەوشی دروست ٣- حاڵەتی نەخۆشی
٤- تاوان ٥-داوای دادگا٦- ڕاستی و ئەگەر
in any case ١- هەرچی ڕوویدا
٢- هەرچۆنێك بێ
in case لەباری
in case of sth لەباری ڕوودانی
in that case لەباری وادا
case history بەرواری حاڵەتی نەخۆشی یەکەی
case-study لێکۆڵینەوە لە پەرەسەندنی..
case/n ١- قوتو- جانتا
٢- جانتای دەستی
cash/kæʃ/n پارە/پارەی یەکسەر
cash/v چەکێك خوردەکاتەوە/دەگۆڕێتەوە
cash desk مێزی پارەدان
cash machine کارتی پارە دەرهێنان
cash card کارتی پارە دەرهێنان
cashier/kæˈʃɪə(r)/n پارەگۆڕەوە/ ژمێریار
cashmere/ˌkæʃˈmɪə(r)/n کەشمیر

car boot sale بازاڕی سندوقی ئۆتۆمبیل

car park گەراج

car phone تەلەفۆنی ئۆتۆمبیل

caramel/ˈkærəmel/n ١- شەکری سوتاو
٢- شیرینی لە شەکری کوڵاو دروستکراو

carat/ˈkærət/n قیرات: یەکەی پێوانی پاکێتی زێڕ

caravan/ˈkærəvæn/n ١- کەرەڤانە
٢- کاروان

caraway/ˈkærəweɪ/n تۆوی کاراوی

carbohydrate/ˌkɑːbəʊˈhaɪdeɪt/n کاربۆهێدرات

carbon/ˈkɑːbən/n کاربۆن/ ڕەژوو

carbon copy ١- دانەی کاربۆنی/ نارەسەن
٢- دانەی ڕەسەن

carbon dioxide/ˌkɑːbə daɪˈɒksaɪd/n دووەم ئۆکسیدیکاربۆن

carbon monoxide /ˌkɑːbə mənˈɒksaɪd/n یەکەم ئۆکسیدی کاربۆن

carbon paper کاغەزی کاربۆن

carburettor/ˌkɑːbəˈretə(r)/n کاربریتە .

carcass/ˈkɑːkəs/n لاشەی گیانەوەر/کەلەش
جەستەی مردووی گیانەوەر

card/kɑːd/n ١- کاغەزی ئەستور کە بە ئاسانی ناچەمێتەوە ٢- کارتی زانیاری
٣- کارتی زەماوەند و..
٤- کارتی یاری کاغەز- قومار
٥- یاری کاغەز- قومار

card board/ˈkɑːdbɔːd/n کاغەزی مقەبا

cardiac/ˈkɑːdiæk/adj دڵیی-
پەیوەستە بە دڵ

cardigan/ˈkɑːdɪgən/n چاکێت

cardinal/ˈkɑːdɪnl/adj کاردینال
قەشە لە کەنیسەی کاسۆلیکی ڕۆمانی

cardinal/ˈkɑːdɪnl/n
ژمارەی ئاسایی ١،٢،٣

care/keə(r)/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- ئارەزووی لێیە- دەیەوێ ٣- حەزی لێیە
ئیدیۆم: گرنگ نیە، کێ گوێی پێدەدا؟

who cares? کێ گرنگیدەدا-چاودێری دەکا

caring گرنگی بە خەڵك دەدا

care/n ١- گرنگی- چاودێری
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- نیگەرانی

ئیدیۆم: کورتەی c/o لەسەر
care of sb
نامە دەنوسرێ بەواتای لە ڕێگای

take care ئاگات لەخۆت بێ

take of yourself ئاگات لەخۆ بێ

take of sb/sth شتێك ڕێك دەخا

carefree/ˈkeəfriː/adj بێباك/ئاسودە

career/kəˈrɪə(r)/n ١- پیشە
٢- ژیانی پیشەیی

careful/ˈkeəfl/adj ١- بەئاگا- وریا
٢- دروست

carefully/adv بە وریایی- بەئاگایی

carefulness/n ئاگایی- وریایی

careless/ˈkeələs/n کەمتەرخەم- بێئاگا

carelessly/adv بەبێخەمی-بە کەمتەرخەمی

carelessness/ˈkeələsnəs/n کەمتەرخەمی

caress/kəˈres/n ڕاموسان- ورووژاندن

caress/v دەورووژێنێ-
دەست بەسەردا دەهێنێ

caretaker/ˈkeəteɪkə(r)/n چاودێریکەر- پاسەوان

cargo/ˈkɑːgəʊ/n بار- بارگە

Caribbean/n ناوچەی دەریای کاریبی

Carbbean/adj کاریبی

caricature/ˈkærɪkətʃʊə(r)/n کاریکاتێر

carnation/kɑːˈneɪʃn/n مێخەك/قەرنەفل

carnival/ˈkɑːnɪvl/n ئاهەنگ

carnivore/ˈkɑːnɪvɔː(r)/n
گیانەوەری گۆشتخۆر، مرۆڤخۆر

cannon/ˈkænən/n ١- تۆپی بەردهاوێژ
٢- تۆپی نوێ- گوللەهاوێژ
canoe/kəˈnuː/n بەلەمێکی تەسکی بچوکە تا دوورکەس هەڵدەگرێ
canoe/v چووە ناو روبار، بەلەم لێدەخوڕێ
canon/ˈkænən/n ١- قەشە لە کاتدرائیە
٢- یاسای کەنیسە
canopy/ˈkænəpi/n سەرپۆش- قەپاغ- قوماش
canteen/kænˈtiːn/n حانوت- چێشتخانەی ناو دامەزراوێك
canvas/ˈkænvəs/n ١-قوماشیخێوەت وچارۆکی بەلەم
٢- قوماش یان تابلۆی رونی
canvass/ˈkænvəs/v ١- دەنگ کۆدەکاتەوە
٢- رای خەڵك وەردەگرێ
canyon/ˈkænjən/n دۆڵێکی قوڵ/دەربەند
cap/kæp/n ١- کڵاوی پیاوان
٢- کڵاو٣- پۆشەر- سەر
cap/v ١- لوتکەی دادەپۆشێ ٢- سەردەکەوێ
capability/keɪpəˈbɪləti/n توانست- توانا
capable/ˈkeɪpəbl/adj ١- بەتوانا
٢- توانی ئەوەی هەیە کە...
capably/ˈkeɪpəbli/adv بەتوانایی- بەکارامەیی
capacity/kəˈpæsəti/n ١- جێگرتن- فراوانی ٢- توانا- قودرەت
٣- توانای عەقڵی٤- پلەو پایە
cape/keɪp/n رۆپ/ شاڵ
cape/n پارچەزەوی ناو ئاو
capital/ˈkæpɪtl/n ١- پایتەخت
٢- پیتی گەورە
٣- یەکەم پیتی بەرایی ناو...
capital پەیوەست بە سزای مەرگ
capital/ˈkæpɪtl/adj سەرمایە
cap- investment سەرمایە خستنە ئیش

capitalism/ˈkæpɪtəlɪzəm/n سەرمایەداری
capitalize/ˈkæpɪtəlaɪz/v قۆرخ دەکا بۆ بەرژەوەندی خۆی بەکار دێنێ
capitulate/kəˈpɪtʃuleɪt/v خۆی دەدا بەدەستەوە
capitulation/kəˌpɪtʃuˈleɪʃn/n خۆبەدەستەوەدان
Capricorn/ˈkæprɪkɔːn/n بورجی گیسك ئەوەی لە بورجی گیسك بێ
capsize/kæpˈsaɪz/v (بەلەم) وەردەگەڕێ
capsule/ˈkæpsuːl/n ١- کەپسول- دەرمان
٢- ژووری سەرکردایەتی دەستەی فڕۆکەوان لەکەشتی ئاسمانی
captain/ˈkæptɪn/n ١- کەشتیەوان- فڕۆکەوان ٢- نەقیب- سەرتیپ
٣- سەرۆکی تیپ
captain/v سەرکردایەتی دەکا
captain/n رونکردنەوە- لێدوان
captivate/ˈkæptɪveɪt/v سەرنج رادەکێشێ
captivating/adj سەرنج راکێش
captive/ˈkæptɪv/adj دیل- زیندانی- بەندی
لە قەفەزنراو- لەقەفەزکراو
hold sb captive ئیدیۆم: زیندانی دەکا/ وەك دیلێك لای خۆی دەیهێڵێتەوە
take sb. captive کەسێ دەگرێ و زیندانی دەکا
captivity/kæpˈtɪvəti/n دیلێتی
captor/ˈkæptə(r)/n دیلگر
capture/ˈkæptʃə(r)/v ١- دەگرێ
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
٣- سەردەکەوێ لەدەربڕینی..
٤- دیل دەگرێ- دیلی دەکا
capture/n ماوەی دیلێتی
car/kɑː(r)/n ١- ئۆتۆمبیل- خۆڕۆ
٢- فارگۆنی- شەمەندەفەر-

calm/kɑ:m/adj ١- هێمن
٢- کړو تەپ٢- بێبا
calm/n هێمن
calm/v هێمنی دەکاتەوە
calmly/ˈkɑ:mli/adv بەهێمنی
calmness/ˈkɑ:mnəs/n هێمنی
Calor gas/ˈkælə gæs/n گازی بۆتان
calorie/ˈkæləri/n ١- یەکەی پێوانی وزە
٢- یەکەیەك بۆ پێوانی گەرمی
calves/n گۆلکەکان
came/keɪm/v هات
camel/ˈkæml/n ١- وشتر
٢- ئامرازێکی قاوەیی کاڵ
cameo/n بەردی گران بەها، نەقشی سەر بەردی گرانبەها
camera/ˈkæmərə/n کامێرا
cameraman/ˈkæmrəmən/n وێنەگر
camorra/n چەردە/ ڕێگر/ گۆزان
camouflage/ˈkæməflɑ:ʒ/n
فێڵکردن بۆ نەناسینەوە
camouflage/v خۆی وا دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە/ فێڵ دەکا
camp/kæmp/n سەربازگە/خێوەتگە
camp/v دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
go camp دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
camper/n ١-خێوەتگەر
٢- سەربازگە دانەر٢- کەرەڤان
camping/n بەسەربردن و نوستن لەخێوەت - دەرەوەی ماڵ-
camp-site/n هەوارگە
campaign/kæmˈpeɪn/n ١- پلان
٢- هێرش- هەڵمەت
campaign/v هێرش دەکا- هەڵمەت دەبا
campaigner/kæmˈpeɪnə(r)/n
داواکار- هەڵمەتبەر
campus/ˈkæmpəs/n سنوری زانکۆ
can/kæn/modal ١- دەتوانێ
٢- ڕێدەدا ٣- دەکرێ
٤- دوان لەبارەی ڕەفتاری کەسێك- شتێك
٥- لەگەڵ فرمانی تایبەت بە(هەست).
can/kæn/n ١- تەنەکە٢- قوتو
can/v لەقوتو دادەنێ
canal/kəˈnæl/n نۆکەند- کەناڵ
canary/kəˈneəri/n کەناری
cancel/ˈkænsl/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە
٢- ڕادەگرێ
cancellation/ˌkænsəˈleɪʃn/n
هەڵوەشاندنەوە
Cancer/ˈkænsə(r)/n بورجی شێرپەنجە
cancer/ˈkænsə(r)/n شێرپەنجە
candid/ˈkændɪd/adj ڕاشکاو- ڕاست و دروست
candidly/ˈkændɪdli/adv بەڕاشکاوی
candidate/ˈkændɪdət/n ١- پاڵێوراو
٢- ئەزموندەر
candidacy/ˈkændɪdəsi/n پالاوتن
candle/ˈkændl/n مۆم- چرا
candlelight/ˈkændl laɪt/n ڕوناکی مۆم
candlestick/ˈkændlstɪk/n مۆمدان
candour/ˈkændə(r)/n ڕاشکاوی، ڕاستگۆیی
candy/ˈkændi/n پەقلاوە- شیرینی
cane/keɪn/n ١- حەیزەران- قامیش
٢- گۆپاڵ- داری ڕۆیشتن
cane/v بەدار لێی دەدا
canine/ˈkeɪnaɪn/adj وەك سەگ- پەیوەست بە سەگ
ددان تیژ وەك سەگ
canister/ˈkænɪstə(r)/n باول/ باولی
cannabis/ˈkænəbɪs/n حەشیش- تریاك
cannibal/ˈkænɪbl/n مرۆڤخۆر
cannibalism/ˈkænɪbəlɪzəm/n
مرۆڤخۆری

دژەباران

Cc

C-c/si:/ سێیەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە

cab/kæb/n ١- تاکسی ٢- شوێنی شوفێر لە...

cabaret/ˈkæbəreɪ/n یانەی شەوانە- تیاترۆخانە

cabbage/ˈkæbɪdʒ/n کەلەرم، کەلەم

cabin/ˈkæbɪn/n ١- ژووری نوستن لە پاپۆڕ ٢- ژووری دانیشتن لە فڕۆکە٣- کوخ

cabinet/ˈkæbɪnət/n ١- دۆلاب ٢- ئەنجومەنی وەزیران

cable/ˈkeɪbl/n ١- کندری بەهێزی ئەستور- گوریس ٢- کەیبڵ- تەل ٣- تێلگرام- بروسکەنێر ٤- پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ

cable car ئۆتۆمبیلی بەکێبڵ بەستراو بۆسەرکەوتنی سەرچیا

cable television پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ

cackle/ˈkækl/n ١- قیڕەقیڕی مریشك پاش هێلکەکردن ٢- پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر

cackle/ˈkækl/v قیڕەقیڕ دەکا/ پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر دەکا

cad/n بەدخو

cadet/kəˈdet/n ١- قوتابی لە ئەکادیمیای سەربازی ٢- کوڕی بچوکی ماڵ

cadge/kædʒ/v دەپارێتەوە، سواڵ دەکا

caesarian نەشتەرگەری قەیسەری

café/ˈkæfeɪ/n چێشتخانەی بچوك، قاوەخانە

cafeteria/ˌkæfəˈtɪəriə/n کافتریا

caffeine/ˈkæfi:n/n ماددەی کافین

cage/keɪdʒ/n قەفەز

caged/ˈkeɪdʒd/adj لە قەفەزکراو

cagey/ˈkeɪdʒi/adj نایەوێ زانیاری بدا- وریا

cagoule/kəˈgu:l/n چاکێتی بە کڵاوی

cajole/v ڕیایی دەکا، ماستاو چیەتی دەکا

cake/keɪk/n ١- کێك٢- تێکەڵەیەك لەمەندێ خواردنی تر سور دەکرێتەوە

cake/v شتێ بەماددەیەکی خەست دادەپۆشێ

calamity/kəlˈæməti/n بەڵا- کارەسات

calcium/ˈkælsiəm/n کالیسیۆم

calculate/ˈkælkjuleɪt/v ١- دەژمێرێ ٢- چاوەڕێی شتێ دەکا

calculating/adj فێڵباز- فێڵاوی

calculation/ˌkælkjuˈleɪʃn/n ١- کرداری ژمێریاری ٢- پلان

calculator/ˈkælkjuleɪtə(r)/n ئامێریاری ژمێریاری

calendar/ˈkælɪndə(r)/n ١- ڕۆژمێر ٢- ساڵنامە ٣- کارە گرنگەکانی ساڵانە

calf/kɑ:f/n ١- گۆلك- گوێرەکە ٢- بێچووی فیل

calf/n پەلەك

calibre/ˈkælɪbə(r)/n- ناو دایەمتری تیوب- تفەنگ

call/kɔ:l/n ١- بانگ- هاوار٢- تەلەفۆن ٣- سەردانێکی بچوك ٤- داوا ٥- پێویستی

call/v ١- بانگ دەکا- هاوار دەکا ٢- تەلەفۆن دەکا ٣- ناوی دەنێ ٤- بانگهێش دەکا ٥- جاڕ دەدا- ڕادەگەیەنێ ٦- سەردانێکی کورت دەکا ٧- ڕادەوەستێ لە

call for sb کۆیدەکاتەوە

call for sth شتێ داوا دەکا

call sth off هەڵدەوەشێنێتەوە

call sb. out کەسێ داوا دەکا

call sb. up ١- تەلەفۆن بۆ کەسێ دەکا ٢- پەیوەندی بە.. بکە

caller/n تەلەفۆن کەر، داواکار

callous/ˈkæləs/adj دڵرەق/ڕەق

callow/adj ناشی، بێ ئەزموون

١٤- بە-زێد-بە(پیشە) ١٥- بەکۆمەڵ- دوا-
ڕۆژ لە دوای ڕۆژ ١٦- گرتن

bye/baɪ/n خواحافیز- خوات لەگەڵ

by-bidder/n ١-مەزاتکەر ٢-زیادکەر لە مەزات

by-blow/n ١-لێدانێکی ناراستەوخۆ ٢-بیژی- زۆڵ

by-child/n ١-کوڕی خوێنڕێژ ٢-زۆڵ- بیژی

by-election/ˈbaɪ ɪlekʃn/n
هەڵبژاردنی کەسێ پاش دەست
لەکارکێشانەوە یان مردنی ئەندامێك

bygone/adj بەسەرچوو، کۆن، کەلاوە

bulaw/n یاسای ناوخۆ

byname/n ١-ناوی لاوەکی- دووەم ٢-نازناو

bypass/ˈbaɪpɑːs/n لاڕێ

bypass/v دوردەکەوێتەوە لە

by product/ˈbaɪ prɒdʌkt/n
١- شتێکی دروست بوو
لەکاتی دروست کردنی شتێکی تردا
٢- شتێك لە ئەنجامی شتێکی تر ڕوودەدا

bystander/ˈbaɪstændə(r)/n
سەیرکەر- تەماشاکەر

byte/baɪt/n بایت: یەکەی زانیاری
لە کۆمپیوتەر

byway/ˈbaɪweɪ/n لاڕێ- ناگرنگ

byword/ˈbaɪwɜːd/n نمونە- باو

Byzantine/baɪˈzæntaɪn/n
ئەمپراتۆریەتی ڕۆمانی
ڕۆژهەڵاتی- بێزەنتی

bushy/ˈbʊʃi/adj چڕ
business/ˈbɪznəs/n ١- کڕین و فرۆشتن
٢- پیشە ٣- بزاڤی بازرگانی
٤- پڕۆژەی بازرگانی٥- کار٦- ڕەوش- ڕووداو
ئیدیۆم: دەست دەکا بەکارەکە
go out of business کارەکەی کۆتایی
پێدێنێ/ قەلۆش دەبێ
have no business to do مافی نیە
business like/adj کرداری/ ڕێك/ بەکاریگەر
چوست
business man/n ١- خاوەن کار
٢- کارامە لەکاروباری دارایی
business studies/n دیراسەی کاروباری
بازرگانی
busk/bʌsk/v گۆرانی یان مۆسیقا دەچڕێ بۆ
پارەپەیداکردن
گۆرانیبێژی یان
busker/ˈbʌskə(r)/n
مۆسیقاژەنی سەرجادە
bust/bʌst/n ١-پەیکەری سەر و
شانەکان و سینگ ٢- سینگی ئافرەت
bust/v دەشکێنێ
bust/adj شکاو
go bust ئیدیۆم: ئابووت دەبێ
bust- up/n شەڕێکی توند
bustle/ˈbʌsl/v ١- دێ و دەڕوا بە مژوڵی
٢- جمەی دێ- پڕە لە
bustle/n جمە/ کورج و گۆڵی
busy/ˈbɪzi/adj ١-سەرقاڵ ٢-پڕ لەچالاکی
٣- قەرەباڵغ٤- مژوڵ
get busy ئیدیۆم: دەست دەکا بە ئیش
busy ... /v خۆی پێوە خەریك دەکا
busily/adv بەسەرقاڵی
busy body/n خۆتێهەڵقورتێن
but/bʌt/conj ١- بەڵام٢- لەگەڵ ئەوەشدا
٣- لەدوای لێبووردنی
٤- بۆ دەربڕینی سەرسوڕمان و...
but then ئیدیۆم: هەرچەندە

but/prep بێجگە لە
butcher/ˈbʊtʃə(r)/n ١-قەساب-
گۆشتفرۆش ٢- خوێنڕێژ
butcher/v خوێن دەڕێژێ- کۆمەڵکوژی دەکا
butchery/ˈbʊtʃəri/n خوێن ڕشتن
butler/ˈbʌtlə(r)/n سەرکار
butt/bʌt/n ١- قۆنداغی تفەنگ
٢- قونکە جگارە ٣- پاشوڵ- قون
butt/n جێگای پێکەنین
butt/v کەللەی لێ دەدا
قسەی دەبڕێ- خۆی هەڵدەقورتێنێ
butter/ˈbʌtə(r)/n کەرە
butter/v کەرە بەسەر ناندا دەکا
butter milk/ˈbʌtəmɪlk/n دۆ
butterfly/ˈbʌtəflaɪ/n پەپولە
butterfly/v هەست بەدەمارگیری دەکا
buttock/ˈbʌtək/n ١- قوون- پاشوڵ-
سمت- پاشەڵ
button/ˈbʌtn/n ١- قۆپچە٢- دوگمە
button hole/ˈbʌtnhəʊl/n ١- کون
٢- گوڵی بەرسینگ(بەرۆك)
button hole/v وای لێبکە گوێت بۆ ڕاگرێ
buy/baɪ/v دەکڕێ
buy/n کرداری کڕین
buyer/baɪə(r)/n ١- کڕیار
٢- بەرپرسی کڕینی شت
buzz/bʌz/v ١- گیزەگیز دەکا٢- پڕە لە
٣- زەنگ لێ دەدا بۆبانگ کردنی..
buzz/n ١- گیزەگیزی مێش هەنگین
٢- غەربەغەرب- بڵمەبڵم
buzzer/bʌzə(r)/n زەنگ
by/baɪ/adv ١- تێدەپەڕێ ٢- نزیك
by/prep ١- زۆر نزیك ٢- تێپەڕی
٣- پێش٤- لەماوەی ٥- لەلایەن- بەهۆی
٦- لەڕێگای٧- بە ٨- بەرێکەوت- بەهۆی
٩- بەپێی ١٠-جاران-دابەش ١١-بە(رووبەر)
١٢- بە(مەتر) ١٣- بەرێژەی

bunged up/adj گیراو، داخراو
bungalow/ˈbʌŋgələʊ/n خانوی یەك قات- نهۆم
bungle/ˈbʌŋgl/v شتێکی خراپ دەکا
bunk/bʌŋk/n ١- تەختی بەستراو بەدیوار ٢- دوو جێی لەسەریەك
do a bunk ئیدیۆم: هەڵدێ
bunker/ˈbʌŋkə(r)/n ١- جێگای قایمی ژێرزەمین ٢- جێیەکی زیخاوی لەیاری گۆلف
bunny/ˈbʌni/n کەروێشك
buoy/bɔɪ/n شتی سەرئاوکەوتو
buoy/v ١- هاش دەدا ٢- بەرزدەکاتەوە
buoyant/ˈbɔɪənt/adj ١- سەرئاو دەکەوێ ٢- ئاسودە٣- سەرکەوتوو- بوژاوە ٤- بەرزبۆوە
buoyancy/ˈbɔɪənsi/n سەرئاوکەر- سەرئاوخەر- بوژانەوە
burden/ˈbɜːdn/n ١- بار٢- بەرپرسیاریتی
burden/v باری خۆی/ئەو گران دەکا
bureau/ˈbjʊərəʊ/n ١- مێزی نوسین ٢- سینگ چەکمەجە٣- نوسینگە ٤- نوسینگەی(گەشتوگوزاری)
bureaucracy/bjʊəˈrɒkrəsi/n ١- سیستەمی بیرۆکراسی ٢- بیرۆکراسیەت
bureaucrat/ˈbjʊərəkræt/n کەسی بیرۆکراتی
bureaucratic/ˌbjʊərəˈkrætɪk/adj بیرۆکرات
burger/ˈbɜːgə(r)/n ١- هامبەرگر ٢- وەك هامبەرگر
burglar/ˈbɜːglə(r)/n دز
burglary/ˈbɜːgləri/n دزین
burglar alarm زەنگی ورياکەرەوە لە دژی دز
burgle/ˈbɜːgl/v دەدزێ
burial/ˈberiəl/n ناشتن
burly/ˈbɜːli/adj ١-لاشەیەکی گران و بەهێز ٢-کەتە، زەبەلاح
burn/bɜːn/v ١- دەسوتێنێ ٢- بەئاگر دەسوتێ ٣- کونێ یان نیشانێ بە ئاگر لە.. بکەی ٤- سوتاو- ئاگرتێبەربوو ٥- بەشتێ دەسوتێ ٦- دەبریقێتەوە- روناکی دەبەخشێ ٧- لەگەرما ئارەقەی لێدەتکێ- پلەی گەرمای بەرز دەبێتەوە
burnt/adj فرێز: خاپور بوو بەئاگر
burn sth out تەواو دەسوتێ
burn up بەئاگر یان شتێکی گەرم دەسوتێ
burn sth up شتێ بەئاگر دەسوتێنێ
burn/n سوتان
burp/bɜːp/v قرپێکی لەدەم دێ- هێڵنجی دێنێ
burp/n قرپ- هێڵنج
burrow/ˈbʌrəʊ/n کون- قوزت
burrow/v ١- قوزتێ لێدەدا ٢- لەشتێ دەگەرێ
bursar/ˈbɜːsə(r)/n ژمێریار/خەزنەدار
bursary/ˈbɜːsəri/n بەخشینی پارەی دیراسەت
burst/bɜːst/n ١-دەنگدەداتەوە-دەتەقێتەوە ٢- لەپڕ دەتەقێ
ئیدیۆم: شەیدایە بۆ کردنی..
فرێز: دەبڕێ..
burst into لەپڕمەی گریان/ئاگری گرت!
burst into out of لەپڕ... گۆڕی
burst out ١-لەپڕ دەستی بەپێکەنین دەکا- لەپڕ پێدەکەنێ ٢- لەناکاو شتێ بە هەستێکی توندەوە دەڵێ
burst/n ١- تەقینەوە- دەنگدانەوە ٢- جۆش
bury/ˈberi/v ١-دەشارێتەوە ٢- مردوو دەشارێتەوە ٣ - شتێ لەقوزتێ دەشارێتەوە ٤- سەرقاڵ- مژۆڵ
bus/bʌs/n پاس
bush/bʊʃ/n ١- دەوەن٢- جەنگەڵ

فرێز: ١- دادەنێ
٢- شتێ بکەی بە بەشێك لە شتێکیتر
build on sth دەیکاتە بناغەیەك بۆ..
build sth on sth شتێ لەسەر شتێ
بینا دەکا
build up زیاد دەکا
build sth up ١- مەزن دەکا
٢- پەیتاپەیتا زیاد دەکا
build/n بونیاد
builder/ˈbɪldə(r)/n بەنا
built خاوەن بونیادێکی دیارکراو
build up ١- زیادکردنی شتێ لەماوەیەك
٢- ماوەی خۆئامادەکردن
built in/adj ١- چەسپاو
٢- بەشێك لە شتێکیتر دروست دەکا
built up/adj داپۆشراو بە باڵەخانە
building/ˈbɪldɪŋ/n ١- باڵەخانە
٢- بینا- ئاوەدانکردنەوە
building site شوێنی باڵەخانە- بینا
building society/n کۆمەڵەی
پاشەکەوتی پارە
bulb/bʌlb/n ١- لەمپای کارەبایی٢-سەلك
bulge/bʌldʒ/n هەڵاوسان- دەرکەوتن
bulge/v ١- هەڵدەئاوسێ٢- پڕە لە
bulging/ˈbʌldʒɪŋ/adj ١-دەرپەڕیو
٢- پڕ- هەڵاوساو
bulk/bʌlk/n ١-قەبارە٢- لاشەیەکی
زۆر گەورە ٣- بەشی سەرەکی
in bulk ئیدیۆم: بەکۆ
bulky/ˈbʌlki/adj قەبە
bull/bʊl/n ١- گا٢- نێرەی فیل و حوت
bullfight/ˈbʊlfaɪt/n شەڕی گا-
ململانێ لەگەڵ گا
bullfighter/n ئەوکەسەی شەڕی گا دەکا
bullfighting/n شەڕی گا
bulldog/ˈbʊldɒg/n بولدۆگ:
سەگێکی بەهێزە، پێیەکانی کورتن،
سەرێکی گەورەو ملێکی کورت و
ئەستوری هەیە
bulldoze/ˈbʊldəʊz/v دەروخێنێ-
رێگا راست دەکا
bulldozer/ˈbʊldəʊzə(r)/n بولدوزەر
bullet/ˈbʊlɪt/n گوللە- فیشەك
bullet proof/ˈbʊlɪtpruːf/adj گوللەبەند
bulletin/ˈbʊlətɪn/n ١- پەیام٢- بڵاوکراوە
bullion/ˈbʊliən/n داڕشتەی زێڕ یان زیو
bull's eye/ˈbʊlz aɪ/n ١- چاوی گا-
نیشانە ٢- نیشانەشکێن
bully/ˈbʊli/n ١- ئەو کەسەی هێزی خۆی
بەکاردێنێ لەدژی لاوازان
bully/v لاوازان دەتۆقێنێ
فرێز: کەسێ ناچار دەکا کە... بکا
bum/bʌm/n کۆم- قوون
bum/n ١- ئاوارە ٢- تەمبەڵ و بێ کەلك
خۆشی
bump/bʌmp/v ١- پێدادان- پێکەوتن
٢- شتێ بەشتێ بکەوێ ٣- خواروخێچ رۆیشتن
٤-هێدمە
bump in to sb فرێز:
یەکێ بە رێکەوت ببینێ
bump sb- off دەکوژێ
bump/n ١- گوڕزی توندی لەپڕ
٢- ئەستووربوو- هەڵاوساو
٣- گردۆلکە- تاسە
bumpy/ˈbʌmpi/adj ١-بەتاسە ٢-سەخت
bumper/ˈbʌmpə(r)/n رێگر
bumper/adj زۆرزۆر(بەرهەم)
bun/bʌn/n ١- کێکی بچوکی خڕی شیرین
٢ - تۆپەڵە- قیت- خڕ
bunch/bʌntʃ/n ١-چەپکە٢-پرچ٣-کۆمەڵێ
bunch/v کۆدەبنەوە- کۆمەڵێ پێکدێنن
bundle/ˈbʌndl/n دەستەك- چەپکێ
bundle/v ١- پێکەوە دەبەستێ
٢- پاڵی پێوە دەنێ
bung/bʌŋ/n گرمر/ سەرەتەپەدۆر
bung/v فڕێ دەدا، فەرامۆشی دەکا

browse/brauz/v ١- كات بەسەر دەبا
٢-پەڕی کتێب وگۆڤار هەڵدەداتەوە/
٣-چاوپێدا دەخشێنێ ٤-دەلەوەڕێنێ
browse/n ١-چاوپیاخشاندن- پەرهەڵدانەوە
٢- لەوەڕگا
bruise/bru:z/n شین و مۆر بوون
لە ئەنجامی لێدان
bruise/v ١- شین و مۆر دەبێ
٢ - شین و مۆری لێ دەردەکەوێ
brunette/bru:ˈnet/n ئافرەتێکی
سپی پرچ
قاوەیی تاریك
brush/brʌʃ/n ١- فلچە٢- پاقژکردنەوە
بە فلچە ٣- دەمەقاڵێیەکی کورت
brush/v ١- بە فلچە پاقژ دەکاتەوە
٢- بەئاستەم بەیەکێ بکەوێ
brush sb/sth aside ١-فەرامۆشی دەکا
٢- بەلا دەنێ
brush sth away/off بەدەست یان بە
فلچە شتێ لادەبا
brush sth up/ br- up on sth بۆ بەبیر
هێنانەوە/ نوێکردنەوەی زانیاری
brush off/n رەدکردنەوە
brusque/bru:sk/adj وشك
brusquely/ˈbru:skli/adv بە وشکی
brussels sprot/n گیای بروکسل
brutal/ˈbru:tl/adj دڕندە- هۆڤانی
brutality/bru:ˈtæləti/n هۆڤانیەت-
دڕندەیی
brutally/adv بە دڕندەیی
brute/bru:t/n ١- گیانەوەرێکی دڕندە/کەتە
٢- پیاوی توند و دڕندە
brute/adj توندڕەو، کوێر
bubble/ˈbʌbl/n بلق- کوتك/ وەهم
bubble/v ١- بلق دەکا ٢- فوارە دەگرێ
٣- فێڵی دەکا
bubbly/ˈbʌbli/adj ١-پڕ بلق
٢-چالاك-گورج وگۆڵ

bubble gum/n بنێشتی بلقدار
buck/bʌk/n دۆلاری ئەمریکی
buck/n نێرەی مامز-ئاسك- یان کەروێشك
buck/v بازداوێ
buck sb up کەسێ کەیف خۆش بکەی
bucket/ˈbʌkɪt/n ١- سەتڵ- پەقرەچ
٢- ماددەی ناو سەتڵ
buckle/ˈbʌkl/n ئاغزونە/ ئاوزوون
buckle/v ١- بە ئاغزوونە دەبەستێ
٢- دەچەمێتەوە لەبەر گەرمی- هێز
bud/ bʌd /n خونچە- بشکۆژ
budding/ˈbʌdɪŋ/adj تازە
Buddhism/ˈbudɪzəm/n بوزیەت
Buddhist/ˈbudɪst/n بوزی
Buddhist/adj پەرستگای بوزی
buddy/ˈbʌdi/n هاوڕێ- پیاو
budge/dʌdʒ/v ١- دەجوڵێ- دەجوڵێنێ
٢- ڕای بگۆڕێ- دەگۆڕێ
budget/ˈbʌdʒɪt/n ١- بودجە
٢- بودجەی حکومەت
budget/v بودجە دادەنێ-
پلان دادەنێ بۆخەرجکردنی
budgie/ˈbʌdʒi/n باڵندە/ تووتی ئوسترالی
buff/bʌf/n ١-پێستی گامێش
٢-ڕەنگی زەردی پرتەقاڵی
buffalo/ˈbʌfələu/n گامێش
buffer/ˈbʌfə(r)/n ١-کەمکەرەوە
٢- ڕێگری ئازار
buffet/ˈbufeɪ/n ١- مێز- گازینۆ- خوان
buffet/v لە دوو لاوە لێبدرێ
bug/bʌg/n ١- زیندەوەری بچوك
٢- نەخۆشی٣- پێشکە
٤- گرینگیدانی لەناکاو بە ٥- هەڵە
٦- مایکرۆفۆنی زۆر بچوك- شاراوە
bug/v ١- مایکرۆفۆن بچوك دەشارێتەوە
٢- بێزار- نیگەران دەکا
build/bɪld/v ١- دروست دەکا
٢- بینا دەکا ٣- پەرەدەدا

the Br. Isles بەریتانیای گەورەو ئیرلەندە و هەموو دورگەکانی کە نزیکن لە لێوارەکان- دورگەکانی‌بەریتانیا-
Briton/ˈbrɪtn/n کەسی بەریتانی
brittle/ˈbrɪtl/adj خاو- رەقە بەلاَم ئاسان دەشکێ، بۆش-پووچ
broach/brəutʃ/v لە بابەتێکی دژوار دەدوێ
broad/brɔːd/adj ١- بەرین ٢- زۆر روون ٣- بەبێ درێژەدان٤- بەرفرە- گشتی
ئیدیۆم: لە رۆژی روناک- بەرچاو- ئاشکرا
broaden/ˈbrɔːdn/v فراوان دەکا- بەرفرە دەکا
broadly/adv ١- بە خەندەیەکی گەورە ٢- بەگشتی
broad bean/n فاسۆلیای سەوز- فاسۆلیای تەڕ
broad minded/adj بیرکراوە- لێبوردە
broadcast/ˈbrɔːdcɑːst/v ١-پەخش دەکا ٢- دەدوێ لە TV
broadcast/n پەخش کراو
broadcaster/n بێژەر/ پەخشکار
broccoli/ˈbrɒkəli/n جۆرێکە لە قەرنەبید
brochure/ˈbrəuʃə(r)/n نامیلکە، لێکۆڵینەوەی کورت
broil: Grill سورکردنەوە- برژاندن
break= broke شکاندی
broke/brəuk/adj بێ‌پارە- موفلیس- نابووت
broken: break
broken/ˈbrəukən/adj ١- لەکارکەوتوو ٢- پچڕپچڕ- پچڕاو ٣- نەپارێزراو- شکێنراو ٤- تێکشکاو- بێ‌سەروبەر
broken-down/adj لەبارێکی زۆر خراپ
broken hearted/adj دڵشکاو
broken-home/n پەرتەوازە
broken-marriage/n ژنهێنانی هەڵوەشاوە (تەلاَقدان)

broker: stock-broker/n ١- دەلاَل
bronchitis/brɒŋˈkaɪtɪs/n هەوکردنی سیەکان/ ئاوسانی سیەکان
bronze/brɒnz/n ١- کانزای برۆنزی ٢- رەنگی برۆنزی ٣ - مەدالیای برۆنزی
bronze/adj رەنگ برۆنزی- مەدالیای برۆنزی
brooch/brəutʃ/n بروش بۆ جوانکاری
brood/bruːd/n فەرخەکانی- بێچووەکانی یەك دایك
brood/v ١- لەسەرهێلکە کورك دەبێ- دادەنیشێ٢- زیاد تێدەفکرێ
broody/ˈbruːdɪ/adj ١-هێلکەکەر ٢-کورك بوو ٣- ژنێ پێی خۆشە منداڵی ببێ
brook/bruk/n جۆگە- جۆگەلە
broom/bruːm/n گەسك- گێسك
broom-stick/ˈbruːmstɪk/n دەسکی گێسك
broth/brɒθ/n شۆربای سوك- گۆشتاوی مریشك
brothel/ˈbrɒθl/n قاحیەخانە
brother/ˈbrʌðə(r)/n ١- برا٢- رەبەن- برای دینی
brotherly/brʌðəli/n برایانە
brother-in-law ١- برای ژن- برای مێرد(خزمانی)٢- مێردی خوشك
brought: bring هێنای
brow/brau/n ١- برۆ ٢- نێوچەوان ٣- لوتکەی گرد
brown/braun/adj ١- رەنگی خۆڵ یان دار ٢- ئەسمەر
brown/n رەنگی قاوەیی یان ئەسمەر
brown/v ئەسمەر دەبێ- شتێ ئەسمەر دەکا
brownish/adj قاوەیی‌باو
brown-paper/n کاغەزی قاوەیی
Brownie/ˈbrauni/n کچۆڵە/ بەلێ
ئەندام لە رێکخراوی رابەران/ کێکی بە بندق

brief/bri:f/adj کورت- خێرا
ئیدیۆم: بەکورتی
briefly/ˈbri:fli/adv ١- بۆ ماوەیەکی کورت- بەخێرا ٢ - بەکورتی
brief/n فەرمایشت-ئاگادارکردنەوە دەربارەی
brief/v زانیاری یان فەرمان دەربارەی شتێ رادەگەیەنێ
briefing/n زانیاری پێدراو
briefcase/ˈbri:fkeɪs/n جانتای دەست
briefs/bri:fs/n دەرپێی کورت (بۆ پیاو و ژن)
brigade/brɪˈgeɪd/n لیوا- یەکەیەکی سەربازی لە سوپادا- تیپ
brigadier/ˌbrɪgəˈdɪə(r)/n عەمید- راگر- لە سوپادا
bright/braɪt/adj ١- رۆژ لەدەر- گەشاوە ٢- بەهێز، رەنگاورەنگ٣- زیرەك ٤- دڵخۆشکەر، دەم بە خەندە ٥- ئاسودە
brighten/ˈbraɪtn/v روناك دەکاتەوە- ئاسودە دەکا- دەبریقێنێتەوە
brightly/adv بە رەنگاورەنگ
brilliant/ˈbrɪliənt/adj ١- بریقەدار ٢- زۆر زیرەك٣- زۆر باش
brilliance/ˈbrɪliəns/n-بریقەداری،رۆشناکی درەوشانەوە
brilliantly/adv بەدرەوشاوەیی- بە زیرەکی
brim/brɪm/n ١- لێواری پیاڵە ٢- رۆخی- لێواری کڵاو(لەژێرەوە)
brim/v پڕ دەکا
فرێز: لەسەری دەرژێ
bring/brɪŋ/v ١- دەهێنێ ٢- دەبێتە هۆی ٣- وادەکا کەسێ بێ بۆ ٤- زۆری لێ دەکا-ناچاری دەکا
bring about فرێز: دەبێتە هۆی رودانی
bring sth back دەگەڕێنێتەوە
bring sth back ١- دەگەڕێنێتەوە- بگەڕێتەوە٢- دەهێنێتەوە یاد
bring sb back sth لەگەڵ خۆی شتێ دەهێنێ بۆ
bring sb/sth down دەبێتە هۆی کەسێ بدۆڕێنێ یان پلەوپایەی خۆی لەدەست بدا
bring sth down دێنێتە خوارێ/ ئاستێ نزم دەکا
bring sth for ward ١- دەهێنێتە پێش ٢- پێشنیاری شتێ دەکا بۆ گفتوگۆ
bring sb-in کەسێ دیار دەکا کە کارێکی تایبەت بکا
bring sth in شتێ پێشکەش دەکا
bring sth off خۆی ئامادە دەکا کارێکی دژوار بکا
bring sth on دەبێتە هۆی
bring sth out دەردێخێ- بەرهەم دێنێ
bring sb round بەهۆش خۆی دەهێنێتەوە
bring sb round قەناعەت پێ دێنێ- قایل دەکا
bring sth round to sth دەدوێ لەبارەی، ئاراستە دەکا
bring sb up بەخێو دەکا
bring sth up ١-دەرشێتەوە ٢-دەخاتە روو
brink/brɪŋk/n لێوار
ئیدیۆم: خەریك بێ شتێ بکەی، لەسەر لێواری
brisk/brɪsk/adj ١- خێرا- مژوڵ ٢- باوەڕ بەخۆ ٣- گورج وگۆڵ
briskly/adv بە هیممەت- بە گورج و گۆڵی
briskness/n گورج و گۆڵی
bristle/ˈbrɪsl/n ١- پرچی کورتی مۆڕ- زبر ٢- موی زبری فڵچەی ددان
bristle/v ١-مووی لەرقا(ترسا) قیت دەبێتەوە ٢- خۆ وا پیشان بدەی کە تورەی
Brit/brɪt/n مرۆڤی بەریتانی
Britain/ˈbrɪtn/n بەریتانیا
British/ˈbrɪtɪʃ/adj بەریتانی
the British/n بەریتانیەکان- ئینگلیزەکان
Britisher/ˈbrɪtɪʃə(r)/n خەڵکی بەریتانیا

breakthrough دۆزینەوە یان پەرەسەندنێکی گرنگ
break up/ˈbreɪkʌp/n ١- هەرەس- داڕوخان ٢- هەڵوەشاندنەوە
breast/brest/n ١- مەمک ٢- سینگ ٣- بەشی پێشەوە لە باڵندە
breast-feed/v بە مەمکی شیری دەداتێ
breast-stroke/n سینگەمەلە
breath/breθ/n ١-هەناسە ٢-هەناسە دەدا
a breath- of fresh air ئیدیۆم: شەماڵ- بای دەرەوە- کە پاقژە
get your breath.. پاش راهێنان دەحەسێتەوە بۆ ئەوەی هەناسەی ئاسایی بێتەوە
hold your breath هەناسەت بگرە
be out of breath ماکەماک دەکا- خێرا هەناسە دەدا
say sth, speak breath دەچرپێنێت
take your breath.. لەخۆشیا- هەناسەی بڕین
with bated breath هەناسەی لەخۆ بڕیوە- نقەی لێوە نایێ
breath test تێستی هەناسە/ بۆ پێوانی رادەی ئارەق..
breathalyse/ˈbeɪθəlaɪz/v هەناسەی تاقی دەکاتەوە..
breathe/bti:ð/v هەناسە دەدا
not breathe a word ئیدیۆم: ج ئەدرکێنێ
breathing/ˈbri:ðɪŋ/n هەناسەدان (ئارێك و گران)
breather/ˈbri:ðə(r)/n حەسانەوەیەکی کورت
breathless/ˈbreθləs/adj ١- ماکەماك پێکەوت ٢- هەناسەبڕاو
breathlessly/adv بە هەناسەبڕکێ
breathtaking/ˈbreθteɪkɪŋ/adj جوان و سەرنج راکێش
breed/bri:d/v ١- بوون- نەوەبوون ٢- پەروەردەی دەکا ٣- دەبێتە هۆی

breed/n وەچە- جۆر
breeder/bri:də(r)/n بەخێوکەری گیانەوەر و روەك، پەروەریار
breeding/n ١- کرداری بەرهەم هێنانی گیانەوەر و روەکی تازە/وەچە نانەوە ٢- رەفتاری چاك- خانەدانانە
breeding-ground/n ١- شوێنی پێگەیاندن/ گەشەسەندن ٢- شوێنی لەدایك بوونی گیانەوەری کێوی
breeze/bri:z/n سروە/بای هێدی/ سوك/شەماڵ
breezy/ˈbri:zi/adj ١- رۆژێکی کە هەندێ (با) هەبێ ٢- ئاسودە
brevity/ˈbrevəti/n کورت و پوخت
brew/bru:/v ١- بیرە دروست دەکا ٢- گەرم دەکا ٣- هەڵمی لێ هەڵدەستێ ئیدیۆم: تەشەنە دەکا- سەر دەردەکا
brewery/ˈbu:əri/n کارگەی بیرە
bribe/braɪb/n بەرتیل
bribe/v بەرتیل دەدا
bribery/ˈbraɪbəri/n بەرتیل دان
bric-a- brac/ˈbrɪk ə bræk/n وردەواڵە
brick/brɪk/n کەرپوچ
bricklayer/ˈbrɪkleɪə(r)/n وەستا- بەنا
brick-work/n لە کەرپوچ دروست کراو کەرپوچکاری
bridal/ˈbraɪdl/adj پەیوەست بە (بووك) و (زەماوەند)
bride/braɪd/n بووك
bridegroom/ˈbraɪdgru:m/n زاوا
bridesmaid/ˈbraɪdzmeɪd/n بەربووك
bridge/brɪdʒ/n ١- پرد ٢- بورجی پاپۆڕ
bridge/v پرد دروست دەکات ئیدیۆم: کەلێن دەگرێ- دووکەس ئاشت دەکاتەوە.
bridge/n یاری بریج
bridle/ˈbraɪdl/n لغاو

brass/brɑːs/n ١- مسی زەرد
٢- کۆمەڵێ ئامێری مۆسیقی مس
brassiere/ˈbræsəri/n ستیان- مەمکدان
brat/bræt/n منداڵێکی چەتوون
bravado/brəˈvɑːdəʊ/n خۆهەڵکێشان، لاف لێدان
brave/breɪv/adj ئازا- مەرد
brave/v ئازایانە رووبەڕوو دەبێتەوە
bravely/adv ئازایانە
bravery/ˈbreɪvəri/n ئازایی
bravo/ˌbrɑːˈvəʊ/interj براڤۆ، ئافەرین
brawl/brɔːl/n ژاوەژاو- شەڕەقسە
brawl/v ژاوەژاو دەکا
breach/briːtʃ/n ١- پێشێل کردن
٢- تێکچوونی پەیوەندی ٣- دەلاقە- کون
breach/briːtʃ/v ١- رێککەوتن پێشێل دەکا
٢- کون لە.. دەکا
bread/bred/n نان
bread-crumbs/ˈbredkrʌmz/n
وردەنان- پارچەنان
breadth/bredθ/n ١- پانی٢- فرە- فرەوانی
breadwinner/ˈbredwɪnə(r)/n
نان پەیاکەر
break/breɪk/v ١- دەشکێنێ
٢- لەکاردەکەوێ ٣- (پەیمان) دەشکێنێ
٤- (قسە) دەبڕێ ٥- ژمارەی پێوانەی دەشکێنێ- ژمارەیەکی نوێ تۆمار دەکا
٦- ماوەیێدەحەسێتەوە
٧- هەڵدێ- رۆژ دەبێتەوە.
٨- کۆتایی پێ دێنێ- رادەی بۆ دادەنێ
٩- هەڵدەکا ١٠- لوول دەبێ و دەکەوێ.
١١- پەخش دەکرێ- بڵاو دەکرێتەوە
١٢- دەنگی گڕ دەبێ
breakaway/ˈbreɪkəweɪ/v فرێز:
١- لە دەستی دەردەچێ- دەرباز دەبێ
٢- واز لە پارتێکی سیاسی دەهێنێ- جیادەبێتەوە لە..
breakdown/ˈbreɪkdaʊn/v
١- پەکی دەکەوێ
٢- فەشەل دێنێ ٣- هەرەس دێنێ
break sth down شی دەبێتەوە
break in ١-بەزۆر خۆی دەکا بەژوور بۆ دزین- دەدزێ٢- قسەی پێ دەبڕێ
break-into sth ١- دەدزێ
٢- لەناکاو شتێ دەکا
break off لە (قسەکردن) دەوەستێ
break-sth off شتێ دەشکێنێ بۆ..
break-sth off لەپڕ-پەیوەندی- دەپچڕێنێ
break- out هەڵدەگیرسێ
break- out of sth لە زیندان رادەکا
break up ١- تەواو دەبێ
٢- پشوو دەست پێدەکا
break-up (with sb) پەیوەندی دەپچڕێنی لەگەڵ..
break-(sth) up تێکدەشکێ
break-sth up لە یەکیان جیادەکاتەوە
break- with sth خۆی دادەبڕێ لە/ دوور دەگرێ لە
break/n ١- شکان/ شوێنی شکانی شت
٢- پچڕان٢- کرانەوە- گۆڕان
٤- حەسانەوە٥- دەرفەت
break of day بەرەبەیان- کازیوە
breakage/ˈbreɪkɪdʒ/n شتی شکاو
breakdown/n ١- پەك کەوتن- لەکارکەوتن
٢- فەشەل وهەرەس٣- هەرەس
٤- لیستی هەمەلایەنە
breakfast/ˈbreɪkfəst/n تێشت/ نانی بەیانی
bed and breakfast شیدیۆم: نوستن و نانی بەیانی
break in/n چوونە ژوورەوە بۆ دزین- بڕین

bowler/ˈbəʊlə(r)/n كڵاوی ڕەشی خڕ
bowling/n یاری بۆلینگ
bowls/ bəʊlz /n یاری بۆڵز
box/bɒks/n ١-سندوقی لاکێشە-چوارگۆشە ٢- سندوقی ٣- چوارگۆشە یان لاکێشەیەکی بەتاڵ ٤- کۆشکی٥- تەلار٦- تەلەفزیۆن
box/v لەناو سندوق دادەنێ
box number/n ژمارەی پۆستە
box office/n شوێنی پلیت فرۆشتن
box/v بۆکسانێ- مشتەکۆڵانێ دەکا
boxer/bɒksə(r)/n مشتەوان- بۆکسەوان
boxing/bɒksɪŋ/n بۆکسێن
boxer shorts/n شۆرتی پیاوان
Boxing Day/ˈbɒksɪŋ deɪ/n ڕۆژی دوای لەدایک بوون ١٢/٢٦
boy/bɔɪ/n کوڕ
the boys کۆمەڵێ برادەری کوڕ
boyhood/n منداڵیی، کوڕێتی
boyish/adj منداڵانە
boyfriend/ˈbɔɪfrend/n دۆستی کوڕ
Boy scout/n ئەندام لە دیدەوانی
boycott/ˈbɔɪkɒt/v پەیوەندی لەگەڵ دەبڕێ
boycott/ˈbɔɪkɒt/n پەیوەندی لەگەڵ بڕین
bra/brɑː/n ستیان
brace/breɪs/n چوارچێوە بۆ ڕاستکردنەوەی ددان
braces/n پانتۆڵ بەستەر- هەڵگر
brace/v ١- خۆی کۆدەکاتەوە ٢- خۆی ئامادە دەکا بۆ شتێکی دژوار
bracing/adj فێنکەر
bracelet/ˈbreɪslət/n بازنەی دەست
bracket/ˈbrækɪt/n ١-کەوانە ٢-کۆتەڵە ٣- کۆمەڵێك
bracket/v ١- لەنێوان دوو کەوانە دادەنێ ٢- یەك دەکا
brag/bræg/v بەخۆ دەنازێ، پێ هەڵدەڵێ
braid/breɪd/n ١- شریت- کەزی٢- کەزی
Braille/breɪl/n ڕێگای بریل/ نوسینی چاپی بۆ کوێران
brain/breɪn/n ١- مۆخ- دەماغ٢- زیرەکی ٣- کەسێکی زیرەك ٤- کەسی پیلان دانەر
brainless/ˈbreɪnləs/adj گەوجە- کەم- بێ عەقڵ
brainy/adj زیرەك
brainchild/ˈbreɪntʃaɪld/n داهێنان
brainstorm/ˈbreɪnstɔːm/n ١-نۆرە شێتی یەکی کاتی ٢-بیرۆکەیەکی جوانی لەناکاو
brainwash/breɪnwɒʃ/v دەماغی دەشوا
brainwashing/ˈbreɪnwɒʃɪŋ/n دەماغ شوشتن
brainwave/ˈbreɪnweɪv/n بیرۆکەیەکی شەپۆلی بلیمەتی
braise/breɪz/v لەسەرخۆ گۆشت ئەیدەمێ بە
brake/beɪk/n ١- برێك- وەستێنەر ٢- شتێ شتێکی تر هێواش بکا
brake/v برێك دەکا
bramble/ˈbræmbl/n پوشی دڕ
bran.../n پەلك/ کەپەك
branch/brɑːntʃ/n ١- شاتی- چڵ ٢- لقی (ڕێکخراو)٣- بەش
فرێز: لقی لێ دەبێتەوە
branch out فراوان دەکا
brand/brænd/n ١- نیشانە ٢- جۆری تایبەت
brand/v ١- داغ دەکا ٢- ئابڕووی دەبا- بەخراپ باسی دەکا
brand-new/adj تەواو نوێ
brandish/ˈbrændɪʃ/v شتێ بادەدا- ڕادەوەشێنێ
brandy/ˈbrændi/n براندی
brash/bræʃ/adj زۆر باوەڕ بەخۆ
brashness/ˈbræʃnəs/n گوڕەشەیی- باوەڕبەخۆیی

botch/bɒtʃ/v تێکدەدا(چونکە بێبەهرەیە)
both/bəʊθ/det هەردوو
both/adv هەردوو پێکەوە
bother/ˈbɒðə(r)/v ١- بێزار دەکا- هەراسانی دەکا ٢ - نیگەرانی دەکا ٣- خۆی ماندوو دەکا- زۆر لەخۆی دەکا
bother/n هەراسانی- دژواری- ئاریشە
bother/interj بۆ دەربڕینی بێزاری یان هەراسانی
bothered/adj نیگەران
ئیدیۆم: نایەوێ شتێ بکات
I am not bothered لای من وەك یەکە
bottle/ˈbɒtl/n ١- شوشە- بوتڵ ٢- شوشەیەك لە(شیر)
bottle/v پڕدەکا(بوتڵ)
bottled/adj پڕ- شوشەی پڕ
bottle bank/n سندوقێ بۆ بوتڵ
bottleneck/n ڕێیەکی تەسك/ ملی شوشە/ ملی بوتڵ
bottom/ˈbɒtəm/n ١- خوارەوەی.. ٢- بنکە ٣- پاشەوەی ٤- هەرەبنەوە ٥- بن ٦- کۆم- پشتەوە ٧- ئاوپستێر
at the bottom ئیدیۆم: لە ژێرەوە
ئەگەری سەرەکی شتێك
get to bottom ئەگەری سەرەکی شتێك دەدۆزێتەوە
bottom/adj خوارەوە
bottomless/adj زۆر قووڵ، بێ سنوور/ بێ بن
bough/baʊ/n شا لقی دار
bought/bɔːt/v کڕی
boulder/ˈbəʊldə(r)/n گاشەبەرد
boulevard/ˈbuːləvɑːd/n شەقامی بەداروبار
bounce/baʊns/v ١- لێدان- کەوتن بە ٢-باز داوێ بە بەردەوامی- هەڵدەقۆزێتەوە ٣-دەگەڕێنێتەوە-چەك- لەبەر نەمونی دەسمایە
bounce back فرێز: دەگەڕێتەوە سەر حاڵی پێشووی
bounce/n هەڵقۆزتنەوە
bound/baʊnd/adj پێکرە
ئیدیۆم: زۆر نزیکە لە
bound/adj بەرەو
bound/v بەبازدان غار دەدا، هەڵدەقۆزێتەوە
bound/n بازدان
bound: bind/v گرێی دا، بەرگی کرد
boundary/ˈbaʊndri/n ١-سنور- تخوب- نێوان وڵاتان ٢- سنور
bound-less/ˈbaʊndləs/adj بێسنور
bounds/baʊndz/n ئەو سنورەی نابێ ببەزێنرێ
out of bounds ئیدیۆم: یاساغ
bouquet/buˈkeɪ/n چەپکێ گوڵ
bourgeois/ˈbʊəʒwɑː/n بۆرژوازی
bourgeoisie/ˌbʊəʒwɑːˈziː/n چینی ئاوەند- بۆرژوا
bout/baʊt/n ١- ماوەیەکی کورتی چالاکی ٢- ماوەی نەخۆشی
boutique/buːˈtiːk/n بوتیك
bow/baʊ/v ١- دەچەمێتەوە٢- قایل دەبێ
فرێز: دەست هەڵدەگرێ لە...
bow/bəʊ/n چەمانەوە- کڕنۆش
bow/n ١- گرێ ٢- کەوان ٣- کەوانەی کەمانچە
bow-tie/n بۆینباغی بەگرێ
bow/n بەشی پێشەوەی پاپۆڕ
bowel/ˈbaʊəl/n ریخۆڵەکان
bowl/bəʊl/n ١- دەفری خڕی قووڵ ٢-قاپێ- دەفرێ لە ٣- دەفری پلاستیکیبەرین
bowl/n تۆپ داوێ
فرێز: ١- یەکێ بەزەویدا دەدا ٢- سرنجی یەکێ رادەکێشێ

book/bʊk/n ١- پەرتوك ٢- پەڕاو- دەفتەر ٣- دەفتەری پوول٤- تۆمار

by the book بەدروستی بەپێی یاسا

book-case/ˈbʊkkeɪs/n كتێبدان، كتێبخانەی ماڵ/تاقچە

book-keeping/n حساب ڕاگرتن

book-maker/n ئەو كەسەی كاری وی فرۆشتنی كارتی گرەوە لە..

book-mark/ˈbʊkmɑːk/n نیشانە

book-seller/ˈbʊkselə(r)/n

book-shop/ˈbʊkʃɒp/n پەرتوك فرۆش كتێب فرۆش

book-stall/ˈbʊkstɔːl/n كۆشكی كتێب فرۆشتن

book-worm/ˈbʊkwɜːm/n كرمی كتێب: ئەو كەسەی خۆشی لە خوێندنەوەی كتێب وەردەگرێ

book/bʊk/v ١- دەگرێ ٢- ناوی ئەو كەسە لە دەفتەر دەنوسێ كە هەڵە دەكا فرێز: شوێن دەگرێ لە هوتێل.

book-sb.. in پێشی وەخت ژووری دەگرێ بۆ كەسێ لەهوتێل

booking/bʊkɪŋ/n شوێن گرتن

book-office/n شوێنی فرۆشتنی پلیت

bookie/ˈbʊki/n فرۆشەری پلیتی گرەو

booklet/ˈbʊklət/n نامیلكە

boom/buːm/n قۆناغی گەشەكردن

boom/v گەشە دەكا

boom/v هاژەهاژ- زرمەزرمە- تەقەتەق

boomerang/ˈbuːməræŋ/n بومەرانگ، پارچە دارێكی چەماوەیە

boon/buːn/n نیعمەت

boost/buːst/v زێدە دەكا

boost/n زێدە

boot/buːt/n ١-پووت ٢-سندوقی ئۆتۆمبیل

boot/v شووتی لێدەدا

booth/buːθ/n كوشك

booty/ˈbuːti/n تالان

border/ˈbɔːdə(r)/n ١-سنور ٢-لێوار- قەراغ

border/v ١- هاوسنورە ٢- پێ دەچێ

border-line/n هێڵی جیاكەرەوە، سنور

bore/bɔː(r)/v یەكێ ماندی و بێزار بكەی

bore/n ١-كەسێكی بێزاركەر ٢- شتی بێزاركەر، دارگران، ڕەزاقورس

bored/bɔːd/adj بێزار- هەست بە بێزاری دەكا

bore-dom/ˈbɔːdəm/n بێزاری وەڕسی

boring/ˈbɔːrɪŋ/adj بێزاركەر- ناخۆشی وەڕسكەر

born/bɔːn/v لەدایك دەبێ

born/adj توانایەكیسروشتی هەیە- بەهرەدار

born/adj لەدایك بوو

born again/adj دووبارە لەدایك بوو باوەڕێكی بەهێز و نوێ بە ئاینێك دێنێ

borough/ˈbʌrə/n ناوچە یان شاری ئۆتۆنۆمیدار

borrow/ˈbɒrəʊ/v ١- دەخوازێ- كتێب ٢- شتێ- وەك هی خۆی بۆ بەكاردێنێ

borrower/ˈbɒrəʊə(r)/n وەرگر، خوازەر

bosom/ˈbʊzəm/n سینگ، سینە، مەمك

in the bosom ئیدیۆم: لە ئامێزی

bosom-friend/n هاوڕێی گیانی بەگیانی

boss/bɒs/n فەرمان دەر، سەرۆك، بەڕێوەبەر

boss/v فەرمان دەدا

bossy/bɒsi/adj بە زەبروزەنگ، حەزی لە سەرۆكایەتی

bossily/adv سەرۆكانە، بە زەبروزەنگی

bossness/n فەرمان دەركردن

botany/ˈbɒtəni/n ڕووەك زانی- ڕووەك ناسی

botanical/bəˈtænɪkl/adj ڕوەكی

botanist/ˈbɒtənɪst/n ڕوەك ناس

bogged down/adj ١- چەقیو- لەقوڕکەوتو ٢- چەقیو
boggy/ˈbɒgi/adj زەلکاوی
boggle/ˈbɒgl/v سەری سوڕ دەمێنێ واقی وڕدەمێنێ
bogus/ˈbəʊgəs/adj نارەسەن، ساختە
boil/bɔɪl/v ١- بلق دەدا ٢- دەکولێنێ ٣- ئەیدەنێ، ئاوی گەرم ٤- زۆر تورە دەبێ
boil over ١- هەلدەچێ ٢- تورە دەبێ
boil/n کولان
come to boil دەست بە کولان دەکا
boiling/adj زۆر گەرم
boiling point/n پلەی کولان
boil/n کولک، قونێر
boiler/ˈbɔɪlə(r)/n ١-ئاوگەرمکەر (لەمالان) ٢- هەلم دروستکەر
boisterous/ˈbɔɪstərəs/adj بە قیژەقیژ- هەرا
boisterously/adv بە قیژەقیژی
bold/bəʊld/adj ١- بە جورئەت- ئازا ٢- روون ٣- پیتی گەورە یان رەش
boldly/adj ئازایانە
boldness/n نەترسان- ئازایی، وێران
bollard/ˈbɒlɑːd/n بۆلارد- عامودی جیاکەرەوە
bolster/ˈbəʊlstə(r)/v پشتگیر و هانی دەدا
bolt/bəʊlt/n ١- بزمار٢- کلۆم
bolt/v ١- توندەکا بەبزمار- بورغی ٢- دەرگا دادەخا
bolt/n ١- لەناکاو هەلدێ٢- بەخێرا دەخوا
bolt/adv راست و رەوان
bomb/bɒm/n ١- بۆمبا ٢- بۆمبای ئاوکی٣- پارەی زۆر
bomb/n بە بۆمبا هێرش دەکا-بۆمباران دەکا
bomb along... فرێز: زۆر بەخێرا بەدرێژایی... دەجولێتەوە
bombdisposal/n لەکارخستنی بۆمب
bombard/bɒmˈbɑːd/v بۆردومان دەکا
bombardment/n بۆمبابارانکردن
bomber/bɒmə(r)/n ١-بۆمباهاوێژ-فرۆکە ٢-بۆمباهاوێژ یان تەقێنەر
bombshel/ˈbɒmʃel/n هەوالێکی چاوەڕوان نەکراو
bon appetit/n بەخۆشی عافیەت بێ
bona fide/ˌbəʊnə ˈfaɪdi/adj حەقیقی- رەسەن
bond/bɒnd/n ١- پەیوەندی- بەستەوەر ٢- بۆند- بەلگەنامە
bone/bəʊn/n ١- ئێسک ٢- ئەو ماددەیەی کە ئێسکی لێ پێکهاتون
make no bones ناشێوێ- نیگەران نابێ
bone/v ئێسک دەردێنێ لە...
bone-dry/adj زۆر وشک
bone-marrow/n مۆخی ئێسک
bonfire/ˈbɒnfaɪə(r)/n ئاگرێکی گەورە بۆ سوتاندنی زبڵ
Bonfire-Night/n شەوی ئاگر هەلکردن لە ١١/٥
bonnet/ˈbɒnɪt/n ١- بۆنێت ٢- کلاو
bonus/ˈbəʊnəs/n ١- سەرمووچە ٢- پاداشت
bony/ˈbəʊni/adj زۆرلاواز، ئێسک و پروسک ئێسک و پێست
boo/buː/interj ١- دەنگی نارەزایی ٢- دەنگ بۆ ترساندنی
boo/buː/v هاوار دەکا
boob/buːb/n هەلەی دەبەنگانە
boob/v هەلەی دەبەنگانە دەکا
booby prize پاداشتێکە دەدرێتە ئەو کەسەی کە دوا کەس دەبێ لە بەربەرەکانێ..
booby trap/n تەلەی ساختە(ترسناک)
booby trap/v توشی تەلەی ساختە دەبێ بە تەلەی ساختەوە دەبێ

blow up ١- دەتەقێتەوە
٢- بەتوندی هەڵدەکا ٣- لە تووڕەییا دەتەقێتەوە
blow sth up ١- وا بکەی بتەقێتەوە
٢- شتێ بە هەوا یان گاز پڕ بکەی
blow/n کرداری فنگ کردن
blow-dry/v پرچی بە ڤیر وشك دەکاتەوە
blow/n ١- لێدان- شەق
٢- بێئومێدیەکی لەپڕ
come to blow دەست دەکا بە شەڕ و کێشمەکێش
blue/blu:/adj ١- شین ٢- خەمگین
٣- سێکسی- زایەندی
blue-collar/adj کاری دەستی
blue/n ١- شینی ئاسمان
٢- مۆسیقای خەمگینی کورت-وەك جاز
٣- حاڵەتی دڵتەنگی-خەمۆکی
out of the blue ئیدیۆم/لەناکاو
blueberry/ˈblu:bəri/n ترێی ورچ
blueprint/ˈblu:prɪnt/n پلان
bluff/blʌf/v تەفرە دەدا
bluff/blʌf/n تەفرەدان
bluish/ˈblu:ɪʃ/adj شینباو- بەرەوشینی
blunder/ˈblʌndə(r)/n هەڵەی زل
blunder/v هەڵەی گەورە دەکا
blunt/blʌnt/adj ١-قسەلەڕوو- بریندارکەر ٢- کۆڵ
blunt/v شتێ لەتیژێتیو بەهێزی کەم بکاتەوە
bluntly/adv بەئاشکرای بریندارکەر- بەراشکاوی
راشکاوی بریندارکەر
blur/blɜ:(r)/n لێڵ
blur/v لێڵ دەکا
blurt/blɜ:t/v وڕێنە
blush/blʌʃ/v لە شەرما رەنگی سوور دەبێ
blush/blʌʃ/n رووسووربوون
boa/ˈbəʊə/n ماری گەورە
boar/bɔ:(r)/n ١- بەرازی نێر
٢- بەرازی کێوی

board/bɔ:d/n ١- تەختەی دار
٢- تەختەی تێنس
٣- تەختەی یاری- وەك شەترەنج
٤- ئەنجومەن- دەستە ٥- ژەمی هوتێل
on board لەسەر پشتی کەشتی- لەناو فڕۆکە
board/bɔ:d/v سواری فڕۆکە دەبێ
فرێز: بەدار دادەپۆشێ
boarder/ˈbɔ:də(r)/n ١- کرێچی
٢- قوتابی بەشی ناوخۆ- قوتابخانەی ناوخۆ
boarding card/n کارتی سواربوونیفڕۆکە
boarding house/n بەشی ناوخۆ
boarding school/n قوتابخانەی ناوخۆ
board room/ˈbɔ:dru:m/n هۆڵی- ژووری ئەنجومەنی بەڕێوەبەران
boast/bəʊst/v ١- شانازی دەکا- خۆی هەڵدەکێشێ ٢- شانازی دەکا بە
boast/n ١- شانازی- خۆهەڵکێشان
٢- جێی شانازی
boastful/bəʊstfl/adj خۆهەڵکێش
boat/bəʊt/n بەلەم
bob/bɒb/v ئەم سەر و ئەوسەر دەکا: دەهەژێنێتەوە
bob up/v لەناکاو پەیدا دەبێ
bobby/ˈbɒbi/n پۆلیس
نیشانەی باش و خراپی
bodily/ˈbɒdɪli/adj لاشەیی
bodily/adv لەرووی لاشەوە
body/ˈbɒdi/n ١- لاشەی مرۆڤ
٢- لاشە بێجگە لە لاق و باسك و سەر
٣- جەستەی مردوو- کەلەش
٤- بەشی سەرەکی(شت)
٥- دەستە٦- شت
body building/n لەش جوانی
body language/n زمانی جەستە
body odour/n بۆنی ئارەقەی لەش
bodyguard/ˈbɒdigɑ:d/n پاسەوان
bog/bɒg/n زۆنگاو

blister/blɪstə(r)/n پوفکە– بلّق

پوفکەی لێدەیێ

blister/v

blistering/adj ١– زۆر توند ٢– زۆر تورە

blitz/blɪtz/n ١– هێرشی ئاسمانی لەناکاو

٢– کۆششێکی مەزنی لەناکاو

blizzard/ˈblɪzəd/n باهۆزی بەفری

bloated/ˈbləʊtɪd/adj پوفدراو– ئاوساو

blob/blɒb/n بارستاییەکی بچوك لە شلەی

تیر(وەك بۆیە)– بلّق

bloc/blɒk/n بلۆك (بلۆکی رۆژهەلاتی)، بەرە

block/blɒk/n ١– بلۆکی چیمەنتۆ– خشت

٢– کۆمەلگا ٣– کۆمەلە خانوێك لە شارێك

کە لە هەر چوار لاوە شەقامیان لە دەورە بێ

٤– بەربەست

block letter پیتی گەورە

block/v ١– (رێ)دەگرێ ٢– لێناگەرێ ببێ

٣– پەردەپۆش دەکا– ئامێلێ ببینرێ

بەربەست دادەنێ.

blockage/ˈblɒkɪdʒ/n لەمپەر

blockade/blɒˈkeɪd/n ئابلۆقە– گەمارۆ

blockade/v ئابلۆقە دەدا/ گەمارۆ دەسەپێنێ

blockade buster پەرتوکێ یان فلمێ کە

سەرکەوتنێکی بەرچاوی هەبێ

bloke/bləʊk/n پیاو– کەس

blond/blɒnd/n-adj پرچ زەرد– قژکاڵ

blonde/blɒnd/adj پرچ زەرد– قژکاڵ

(بۆ ژن)

blood/blʌd/n خوێن

ئیدیۆم: لەخوێنی– لە سروشتی.

bloodbath/n خوێن رشتن

bloodcurdling/adj تۆقێنەر و ترسێنەر

blood donor/n خوێندەر– خوێنبەخش

blood group/n کۆمەلەی خوێن

blood pressure/n پالەپەستۆی خوێن

(زەخت)

bloodshed/ˈblʌdʃed/n خوێن رشتن

bloodshot/ˈblʌdʃɒt/adj چاو سوور بوو–

خوێن تێچزاو

bloodsport/n وەرزشی خوێن– کوشتنی گا

bloodstained/adj نیشانەی هەبوونی

خوێن لەسەر..–پەڵەخوێن

bloodstream/ˈblʌdstriːm/n

جۆگەلەی خوێن–بۆری خوێن

blood transfusion/n گواستنەوەی خوێن

blood vessel/n دەفری خوێن– بۆری خوێن

bloodless/ˈblʌdləs/adj بێخوێن– زەرد

blood thirsty/ˈblʌdθɜːsti/adj

تینوی خوێن

bloody/ˈblʌdi/adj ١– خوێناوی

٢– خوێن گرتوو– داپۆشراو بەخوێن

bloody/n نەفرەتی

bloody minded/adj سەرگران–

کەللەرەق

bloom/bluːm/adj گولی گەشاوە

bloom/v دەگەشێتەوە– خونچە دەکا

blossom/ˈblɒsəm/n گول/چەپکە گول

blossom/v گەلا– گەلا دەردەکا

blossom out/n باش پەرەدەسێنێ– دەبێتە

blot/blɒt/n ١– پەڵەی پیس ٢– پەڵەی

شەرمەزاری

blot/v ١– پیس دەکا ٢– پاقژ دەکا بە

٣– دادەپۆشێ– دەشارێتەوە– لادەبا

blotting paper/n کاغەزی نەرم

blotch/blɒtʃ/n نیشانە– پەڵە

blotched- blotchy/adj داپۆشراو بە...

blouse/blaʊz/n بلوز

blow/bləʊ/v ١–(با) هەلدەکا

٢– هەوا(لەدەم) دەردەکا ٣– بلّق دروست دەکا

٤–(بە با)فیکە لێدەدا ٥–دەرفەتێ لەدەست دەدا

٦– خەرج دەکا ٧– پەکو ٨– فیوز دەسوتێ.

٩–فنگ دەکا– لوتی بە دەستەسرێ پاك دەکاتەوە.

blow sth out دەکوژێنێتەوە

blow over رادەبێ– تەواو دەبێ

blasphemous/ˈblæsfəməs/adj بێ دین/ کافر
blast/blɑ:st/n ١- تەقینەوە
٢- هەوایەکی لەپڕی توند
٣- فوولێدان- هۆڕن
blast/v کونێك- تۆنێلێ بە تەقینەوە دەکا
blast off/v هەڵدەستێ- دەفڕێ-
بنکە جێدەهێڵێ
blast/interj وشەی سوێند لەکاتی
توڕەیی دەگۆترێ
blasted/adj زۆر بێزارکەر
blasted off/n دەرچوونی... لە بنکەدا
blatant/ˈbleɪtnt/adj ڕوون و ئاشکرا/زریکە
blatantly/adv بەڕوونی، بەهات و هاوار
blaze/beɪz/v - adj ١- گڕدەگرێ- بەگڕ
٢- شەوق دەداتەوە
blazer/ˈbleɪzə(r)/n چاکەتی دروشمدار
bleach/bli:tʃ/v سپی دەکاتەوە
bleach/n ماددەیەکی کیمیاوییە بۆ
سپی کردنەوەی شت بەکاردێ/ مس
bleak/bli:k/adj ١- ڕەش- نادیار٢- دلگر
٣- سارد و ناخۆش
bleakly/adj بە ڕەشبینی
bleakness/n ڕەوشی ناخۆش- نادیاری
bleary/blɪəri/adj چاو سوڕبۆوە لە
ماندووبوونا
blearily/adv بەچاوی ماندوویییەوە
bleat/bli:t/v ١- دەنگی مەڕ و بزن دەکا-
بارەبار دەکا ٢- بە دەنگی نوساو دەدوێ
bleat/n بارەبار
bleed/bli:d/v خوێنی لەبەر دەچێ
bleeding/bli:dɪŋ/n خوێن لەبەرچوون-
خوێن بەربوون
bleep/bli:p/n فیکەی ئامێری ئەلکترۆنی
bleep/v ١- فیکەی لێ دێ
٢- سەرنج ڕاکێشانی یەکێك بەهۆی فیکەوە
ئاگاداری

bleeper/bli:pə(r)/n فیکەی وریاکەر
blemish/ˈblemɪʃ/n شورەیی- کەمیی
blemish/v شتێ پیس دەکا- لەنێوی دەبا
blend/blend/v ١- تێکەڵ دەکا
٢- دەسازێ لەگەڵ ٣- تێك ئالۆز دەبێ
فرێز: دەسازێن چونکە وەك یەکن/ لەیەك دەچن
blend/blend/n تێکەڵ- ئاوێتە
bless/bles/v داوای هاوکاری و پاراستنی
خوا دەکا بۆکەسێك
ئیدیۆم: خۆشبەخت- بەبەخت.
bless you! خوا ڕەحمەت پێ بکا
blessed/ˈblesɪd/adj ١- پیرۆز
٢- موبارەك- بەبەخت
٣- خۆش٤- بۆ دەربڕینی توڕەیی
blessing/blesɪŋ/n ١- پیرۆزی- نیعمەت
٢- ڕازیبوون٣- ڕەزامەندی
blind/blaɪnd/adj ١- کوێر- نابینا
٢- نایەوێ تێبگا ٣-بێبیرکردنەوە٤- پەنهان
the blind/n نابینا، کوێر
blindly/ˈblaɪndli/adj کوێرانە
blindness/n کوێری
blind date یەکەم ژوان لەنێوان
پیاو و ژن(کوڕ و کچ)
bland spot ١- بابەتێ تێ نەگا
٢- گۆشەی نەبینراو
blind/v ١- کوێری دەکا ٢- گومڕای دەکا
blind/n پەردە
blinders =blinkers/n سەر کەللە
blink/blɪŋk/v ١- چاو دەتروکێنێ
٢- ڕووناکی لەناکاو دێ و دەچێ
blink/n تروکاندن
blinkers/ˈblɪŋkəz/n سەرکەللە
blip/blɪp/n ١- بیپ
٢- خاڵێکی بچوکی ڕۆشناکی لەسەر شاشە
٣- کێشەیەکی بچوك و کاتی
bliss/blɪs/n ئاسودەیی
blissful/blɪsfl/adj ئاسودە
blissfully/asdv بە ئاسودەیی

bit/n بچوکترین یەکەی زانیاری پارێزراو لەیادەوەری کۆمپیوتەر

bitch/bɪtʃ/n ١- دێلە سەگ
٢- سۆزانی- بێئەتك

bitchy/ˈbɪtʃi/adj قسەبەر(ئافرەتی فیتنەچی)

bite/baɪt/v ١- دەگەزێ ٢- گەزەی-مار-
٣- بەرایی کاریگەری دەردەکەوێ

bite/n ١- پاروو ٢- شوێنی گەزە
٣- هەندێ خواردن- پارووەنان

bitter/ˈbɪtə(r)/adj ١- بێئومێد بوو
٢- دژوار ٣- رق و کینە
٤- زۆر سارد ٥- تاڵ

bitter/n جۆرێکە لە بیرە

bitterly/adv بەپەژارەوە- بەداخەوە

bitterness/ˈbɪtənəs/n تاڵی- دژواری- بێئومێدی

bizarre/bɪˈzɑː(r)/adj نامۆ- سەیر

black/blæk/adj ١- رەنگی رەش
٢- رەشپێستەکان ٣- چایە- قاوەی رەش
٤- بێئومێد ٥- بەزمەساتی خەماوی
٦- زۆر تووڕە

black and white ئیدیۆم:
رەش و سپی- بێڕەنگ

blacken/ˈblækən/v رەش دەکا(دەم و چاو)
٢- پیس دەکا(ناو)

blackness/n رەشی- تاریکی

blackboard/ˈblækbɔːd/n تەختەڕەش

blackcurrant/ˌblækˈkʌrənt/n کشمیشی رەش

black eye/n بەرچاو ڕەش بوو، شین و مۆر بوو

blackhead/ˈblækhed/n زیپکە

black magic/n جادوی رەش (بۆ خراپەکاری)

black market/n بازاڕی رەش

blackout/ˈblækaut/n ١- چراکوژانەوە (لەکاتی شەڕ) ٢- لەهۆش خۆ چوون

black/n ١- رەش٢- رەشپێست

in black... لەنوسین و چاپدا

black/v فرێز: بۆ ماوەیەك لەهۆش خۆ دەچێ

blacklist/ˈblæklɪst/n لیستی رەش

blacklist/v دەیخاتە لیستی رەشەوە

blackmail/ˈblækmeɪl/n خاوە، چاوسورکردنەوە

blackmail/v ئیبتزاز کردن / خاوە وەرگرتن

blackmailer/n ئەو کەسەی بە چاو سورکردنەوە پارە لە خەڵك وەردەگرێ

blacksmith/ˈblæksmɪθ/n ئاسنگەر

bladder/ˈblædə(r)/n میزڵدان

blade/bleɪd/n ١- تیغی چەقۆ یان شیر
٢- پەڕی کۆمپیوتەر
٣- گەڵای درێژو لاوازی فریز

blame/bleɪm/v ١- لۆمەی دەکا- سەرزەنشتی دەکا ٢- ئامەقی ئاگرێ

blame/n ئێپرسراو سەبارەت بەشتێکی خراپ لۆمە

blameless/adj پاك- بێتاوان

bland/blænd/adj ١- بێدەنگ- هێمن
٢- کەم تام- تام کەم٣- ئاسایی

blandly/adv بەهێمنی

blank/blæŋk/adj ١- بۆش٢- وشك

blank/n بۆشایی

blankly/adj بەچاوێکی کەم

blank cheque/n چەکی سپی واژۆکراو

blanket/ˈblæŋkɪt/n ١- بەتانی
٢- گشتگیر

blanket/v تەواو دادەپۆشێ

blare/bleə(r)/v دەنگ دەداتەوە

blare/n زریکە- دەنگی گەورە

blasphemy/ˈblæsfəmi/n بێڕێزیکردن بەرامبەر خوا- کفر

bigoted/ˈbɪɡətɪd/adj دەمارگیر

bike/baɪk/n پایسکل و ماتۆڕ

bikini/bɪˈkiːni/n مایۆی ئافرەتان

bilingual/ˌbaɪˈlɪŋɡwəl/adj
١- دووزمانە
٢- بتوانی بە دوو زمان قسە بکەی

bill/bɪl/n ١-پسولەی پارەی
(کارەبا، ئاو، تەلەفۆن..هتد)
٢- پارەی کاغەز
٣- پلانی یاسایەکی نوێ
٤- پرۆگرامی خۆشی

bill/v رادەگەیەنێ

bill/n دەنوك

billiards/ˈbɪliədz/n ملیارد

billion/ˈbɪljən/n بلیۆن- ملیار

billow/ˈbɪləʊ/v شەپۆل دەدا

bin/bɪn/n ١-دەفری زبڵ
٢- دەفری پاراستنی نان وهەویر

binary system/n سیستەمی دوانەیی

bind/baɪnd/v ١- دەبەستێتەوە- گری دەدا
٢-ناچار دەکا کە٣- بەرگ تێدەگرێ

bind/n دژوار- دڵگیر

binder/n بەرگکردن- بەرگ تێگرتن

binding/baɪndɪŋ/n ١- بەرگی کتێب
٢- دەممەن- پەراوێز

binge/bɪndʒ/n ماوەی خواردن و
خواردنەوەی زۆر -بێتام-

bingo/ˈbɪŋɡəʊ/n بینگۆ یاری قومار

binoculars/bɪˈnɒkjələz/n دووربین

biochemistry/ˌbaɪəʊˈkemɪstri/n
کیمیای ژیانی

biodegradable
/ˌbaɪəʊdɪˈɡreɪdəbl/adj
دەکرێ بۆگەن بێ

biography/baɪˈɒɡrəfi/n بایۆگرافی-
ژیاننامە

biographer/baɪˈɒɡrəfə(r)/n
نوسەری ژیاننامە

biological/ˌbaɪəˈlɒdʒɪkl/adj
١- پەیوەست بە ژیانزانی
٢- بەکارهێنانی شتی زیندوو بۆ لەناوبردنی
شتێکی زیندوو

biology/baɪˈɒlədʒi/n زیندەوەرزانی-
ژیانزانی

biologist/baɪˈɒlədʒɪst/n زیندەوەرزان-
زیندەوەرناس

birch/bɜːtʃ/n حەیزەران

bird/bɜːd/n ١- باڵندە٢- کچ

bird of prey/n باڵندەی گۆشتخۆر

bird watcher/n باڵندەناسی

biro/ˈbaɪrəʊ/n قەڵەم جاف

birth/bɜːθ/n ١- لەدایك بوون
٢- رەسەن- زێد٣- بەرایی

give birth/v منداڵی دەبێ

birth certificate بەڵگەنامەی لەدایکبوون

birth control/n کۆنترۆڵکردنی منداڵ بوون

birth marker/n نیشانە

birthplace/ˈbɜːθpleɪs/n
١-شوێنی لەدایکبوون ٢-زێد

birthrate/bɜːθ reɪt/n رێژەی لەدایکبوون

birthday/ˈbɜːθdeɪ/n جەژنی لەدایکبوون

biscuit/ˈbɪskɪt/n بسکویت- بسکیت

bisexual/adj دوو رەگەز/ نێرەمووك

bishop/ˈbɪʃəp/n بیشۆپ-
گەورەی قەشان

bit/bɪt/n ١- پارچەیەك ٢-زۆر
٣-هەندێ ٤- ماوەیەکی کەم

bit by bit لەسەرخۆ- پەیتاپەیتا

a bit much بێزارکەر

a bit of هەندێ لە

bits and pieces شتیبچوکی جۆری جیاواز

to do your bit بەشی خۆت لە یارمەتی...

not a bit هەرگیز

to bits بۆ پارچەی بچوك

bitty/ˈbɪti/adj پەرش و بڵاو- نەبەستراو

bit/n لغاو

at best له باشترین خاڵدا

at its best له باشترین حاڵەتدا

be for the best گرنگ ئەمە ئاخیری خێربێ

do try his best هەرچی لەتوانای بێ بەکاری دێنێ

look his best جوانترین و سەرنج ڕاکێشترین شێوە دەردەکەوێ

make the best هەوڵ دەدا سود لە ڕەوشی خراپ وەربگرێ

bet/bet/v گرەو دەکا
ئیدیۆم: گرەو دەکەم کە- دڵنیام کە

you bet بێگومان

bet/n ١- گرەو٢- ڕا

betray/bɪˈtreɪ/v ١- خیانەت دەکا- غەدر دەکا ٢- نهێنی ئاشکرا دەکا ٣- ئابڕوی دەبا

betrayal/bɪˈtreɪəl/n خیانەت- ناپاکی

better/betə(r)/adj ١- باشتر٢- باشتر بوو

better/ˈbetə(r)/adv بەشێوەیەکی باشتر، زۆرتر

be better off ١- باشترە بۆ ئەو ٢- گوزەران باشتر

you had better وا پێویستە- واچاکە

better/n باشتر- پایەبەرزتر

get the better ئیدیۆم: دەبەزێنێ

between/bɪˈtwiːn/prep ١- لەنێوان دوو شت
٢- لەنێوان شوێنێك بۆ شوێنێکی تر دووبارە
٣- بەستنەوەی دوو شت،
٤- لەنێوان (دوو شتی ئادیار)
٥- لەنێوان دوان یەك هەڵبژێرێ ٦- لەنێوان
٧- هەریەکەو بەشی‌خۆی- لەناوەڕاست،

beverage/ˈbevərɪdʒ/n خواردنەوە

beware/bɪˈweə(r)/v ئاگاداربە، وریابە

bewilder/bɪˈwɪldə(r)/v دەشڵەژێ

bewildered/adj شڵەژاو

bewildering/bɪˈwɪldərɪŋ/adj سەرسام

bewilderment/bɪˈwɪldəmənt/n شڵەژان، سەرسامبوون

bewitch/bɪˈwɪtʃ/v شەیدای دەکا، سەرنجی ڕادەکێشێ

beyond/bɪˈjɒnd/prep ١- لەپشت- دوورتر لە ٢- لە دەرەوەی دەسەڵات-شیان ٣- بێجگە

beyond لە پشتەوەی

bias/ˈbaɪəs/n ١-ئادادگەر ٢- لایەنگرتن

bias/v لایەنگری لایەك دەکا- بێلایەن نییە

bib/bɪb/n بەرکۆشی منداڵان

bible/ˈbaɪbl/n پەرتوکی پیرۆز

biblical/ˈbɪblɪkl/adj تەوراتی- پەیوەست بە پەرتوکی پیرۆز

bibliography/ˌbɪbliˈɒgrəfi/n ١- بیبلۆگرافی ٢- لیستەی ناوی کتێبان لە سەر بابەتێکی تایبەت

bicentenary/ˌbaɪsenˈtiːnəri/n بیرەوەری دووسەد ساڵ بەسەرچوون

biceps/ˈbaɪseps/n ماسولکەی دووسەرە

bicker/ˈbaɪkə(r)/v لەسەر شتێکی ناگرنگ بەشەڕ دێ

bicycle/ˈbaɪsɪkl/n پایسکل

bid/bɪd/n ١- کەم و زۆر دەکا(لە مەزات) ٢- سەلاو دەکا

bidder/bɪdə(r)/n مەزاتکەر

bid/n ١- هەوڵدان بۆ دەستهێنانی... ٢- پێشکەش٢- ئێندەر

bidet/ˈbiːdeɪ/n سەرشۆرکی بچوك بۆ شوشتنی پاشوك/ سەرشۆرکی خۆشوشتن

bier/n ١-دارەمەیت- دارجەنازە- دارەبازە ٢- تەرم- تەرمهەڵگر

big/bɪg/adj ١- گەورە ٢- گرنگ ٣- گەورە(برا)

bigamy/ˈbɪgəmi/n تاوانی هەبونی (دووپیاو)یان دووژن لەیەك کاتدا

bigamist/ˈbɪgəmɪst/n دوو ژنی هەیە، لاوی دوو ژنان/ دوو مێردی هەیە

believer/bɪˈliːvə(r)/n باوەڕدار– ئیماندار

belittle/bɪˈlɪtl/n لە بەهای کەم دەکاتەوە–
سوککردن – بەها کەمکردن

bell/bel/n ١– زەنگ– زەنگی کەنیسە
٢– زەنگ– دەنگی زەنگ

bellow/ˈbeləʊ/v ١– دەبۆڕێنێ–وەك گا–
٢– هاواردەکا

bellow/n بۆڕاندن– هاوار

belly/ˈbeli/n ورگ– زگ

belong/bɪˈlɒŋ/v ١– دەگەڕێتەوە
بۆ کێ.. هی کێ ٢– ئەندامە لە
٣– شوێنێکی گونجاوی هەیە.

belongings/bɪˈlɒŋgɪŋz/n کەلوپەل

beloved/bɪˈlʌvd/adj دولبەر

below/ˈbeləʊ/prep لەژێر– بن

below/adv خوارەوە

belt/belt/n ١– پشدێن– قایش ٢– جولاوە
٣– ناوچەیەك ئەدگارێکی تایبەتی هەیە

under your belt ئەو ئیشە
تەواوت کردووە

belt/v ١– بەتوندی ئێدەدا
٢– خێرا رادەکا– غاردەدا
فرێز: ١– خۆبەستنەوە بە قایشی ئۆتۆمبیل.
٢– بێ دەنگ بە.

bemused/bɪˈmjuːzd/adj سەرلێشێواو

bench/bentʃ/n ١– کورسی بێ پشت
٢– کورسی پەرلەمانی ٣– مێزی تەسکی درێژ

bend/bend/v ١– دەچەمێنێتەوە
٢– دەسوڕێتەوە
٣– کڕنۆش دەبا– خۆی شۆڕ دەکاتەوە

bend/n چەمانەوە– سوڕانەوە– فلکە

beneath/bɪˈniːθ/prep ١– لەژێر
٢– شیاو نییە

benefactor/ˈbenɪfæktə(r)/n خێرومەند

beneficial/ˌbenɪˈfɪʃl/adj سودبەخش

benefit/ˈbenɪfɪt/n ١–سود–بەرژەوەندی
٢– سود ٢– یارمەتی–بەخشش

give sb the benefit سەرفرازی دەکا–
باوەڕی پێ دەکا

benefit/v ١– لەبەرژەوەندی.. دایە
٢– سود دەبینێ لە..

benevolent/bəˈnevələnt/adj
پیاوچاك– خێرخواز

benevolence/bəˈnevələns/n چاکە، خێر

benign/bɪˈnaɪn/adj ١– نەرم٢– نا‌ترسناك

bent/bent/adj ١– ناپاك
٢– چەماوە٣– رژد– سور

bent/n بەهرە

bequeath/bɪˈkwiːð/v وەسیەت دەکا

bequest/bɪˈkwest/n میراتی–
لەپاش بەجێماو

bereaved/bɪˈriːvd/adj کۆست کەوتوو–
جگەرسوتاو

bereaved/n کەسێ یەکێکی لێ مردبێ

bereavedment/n ١– کۆست کەوتن
٢– مردنی کەسێکی نزیك

beret/ˈbereɪ/n بێریە– کڵاوقوت

berry/ˈberi/n توتڕك، توو

berth/bɜːθ/n ١–شوێنی‌نوستن لە پاپۆڕ یان
شەمەندەفەر٢– لەنگەرگا

beside/bɪˈsaɪd/prep نزیك– تەنیشت

besides/bɪˈsaɪdz/prep لەگەڵ ئەوەشدا،
هەروەها

besiege/bɪˈsiːdʒ/v ئابڵۆقە دەدا،
گەمارۆ دەدا

best/best/adj باشترین
ئیدیۆم: باشترین شت ئەیکەی

best man/n ئاوەڵ زاوا/بەربوك/بریکاری زاوا

best/adv ١– بە باشترین شێوە ٢– زۆر زۆر

best seller/n بەهەرمێنترین

best selling/adj بەردەوام– بە هەرمێن

best/n ١– باشترین ٢– باشترین کەس

all the best ئیدیۆم:
بەخێرچی بەهیوای سەرکەوتن.

bedding/n چەرچەف، سەرین، نوێن
bee/bi:/n مێشەهەنگوین- هەنگ
beehive/ˈbi:haɪv/n شانەی هەنگ
beech/bi:tʃ/n داری زان، سپیندار
beef/bi:f/n گۆشتی چێڵ- مانگا
beef burger/ˈbi:fbɜ:gə(r)/n گۆشتی چێڵی قیمەکراو
beep/bi:p/n دەنگی بەرز و کورت- هۆڕن
beep/v دەنگی بەرز و کورت دەکا- هۆڕن لێدەدا
beer/bɪə(r)/n ١- بیرە٢- گلاسێك بیرە
beet/bi:t/n چەوەندەر-شەکری چەوەندەری
beetle/ˈbi:tl/n قالۆچە
beetroot/ˈbi:tru:t/n رەگی چەوەندەر
befall/bɪˈfɔ:l/v تووشی دەبێ-لێی روودەدا
before/bɪˈfɔ:(r)/prep ١- لەپێش ٢- لەپێش ٣- ئامادە لەپێش٤- لەبەردەم
before/conj ١- پێش ئەوەی ٢- باشتر لەوەی
before/adv پێشتر
before hand/bɪˈfɔ:hænd/adv پێشتر- پێش ئەوەی
befriend/bɪˈfrend/v وەك برادەرێ مامەڵە دەکا لەگەڵ..
beg/beg/v ١- دەرۆزە دەکا- سواڵ دەکا ٢- دەپاڕێتەوە
I beg your pardon ١- داوای لێبووردن دەکا ٢- داوای دووبارەبونەوە دەکا چونکە لەقسەکە نەگەیشتوە.
beggar/ˈbegə(r)/n دەرۆزەکە/ سواڵکەر- خوازۆك
beget/v ١-دەزێ ٢-لەدایك دەبێ- دەبێ
begin/bɪˈgɪn/v ١- دەست پێدەکا ٢- دەست پێ دەکا-بۆ یەکەمجار ٣- دەست پێدەکا- ناوم بە- دەست پێدەکا
To begin with ئیدیۆم: ١- هۆی یەکەم ٢- لەبەرایی

beginner/n تازە، شاگرد
beginning/n سەرەتا- دەسپێك
begonia/bɪˈgəʊniə/n گوڵزار
begrudge/bɪˈgrʌdʒ/v ١- ئیرەیی پێدەبا چونکە شایەنی ئەوەنییە ٢- بەناپەڵی شتێ بدەی بە یەکێ
behalf/bɪˈhɑ:f/n لەجیاتی
behave/bɪˈheɪv/v ١- هەڵس و کەوت دەکات ٢- جوان رەفتار دەکا
behaviour/bɪˈheɪvjə(r)/n رەفتار و هەڵس و کەوت
behind/bɪˈhaɪnd/prep ١- لە پشت شتێك ٢- دواکەوتوە لە، لەپاشە- ئاستی نزمترە ٣- لەپشت(سەرکەوتنی کەسێك) ٤- هۆ
behind/adv ١-پشتەوەی(شتێك) ٢- لەپشت ئەو شوێنەی کە.. ٣- گیرۆ
behind/n کۆم- سمت- قون
beige/beɪʒ/adj - n رەنگی قاوەیی کاڵ
being/ˈbi:ŋ/n ١- حاڵەتی بوون٢- زیندوو
belated/bɪˈleɪtɪd/adj گیرۆبوو- درەنگ وەخت
belatedly/adv درەنگ زانین
belch/beltʃ/v ١- ئاە هەڵدەکێشێ- حەسرەت هەڵدەکێشێ ٢- دوکەڵی لێ بەرز دەبێتەوە، دوکەڵ- ئاگر-دەردەکا
belch/n حەسرەت
belie/bɪˈlaɪ/v درۆدەکا
belief/bɪˈli:f/n ١- باوەڕ، بۆچوون ٢- باوەڕ، ئیمان٢- بیروباوەڕ
believe/bɪˈli:v/v ١- هەست دەکا شتێ راستە ٢- وا دەزانێ- زەنی وایە ٣- باوەڕی وایە
believe it or not باوەڕیکەین یان نا هەر راستە
فرێز: ئیمان بە بوونی شتێ(خوا)
believe in sb باوەڕی بەراستی... هەیە، ئەوەی پێخۆشترە

bean/bi:n/n ١- فاسۆلیا ٢- تۆو
bear/beə(r)/n ورچ- هورچ
bear/v ١- پاڵپشتی دەکا ٢- شتێ هەڵدەگرێ
٣- بەرگەدەگرێ٤- رقی لێ دەبێتەوە
٥- دەیبێ(منداڵ) ٦- دەگری
٧- بادەداتەوە ٨- نیشانە هەڵدەگرێ
٩- هەست دەردەبڕێ
bear the brunt ئیدیۆم: دەچێژێ
bear in mind لەبەرچاو دەگرێ
bear witness گەواهی دەدا
bear sb/sth out فرێز:
راستی-دروستی شت دەسەلمێنێ
bear with ئارام دەگرێ
bearable/ˈbeərəbl/adj بەرگە دەگرێ
beard/bɪəd/n ردێن- ریش
bearded/adj بە ردێن- ریشدار
bearer/ˈbeərə(r)/n هەڵگر
bearing/ˈbeərɪŋ/n ١- پەیوەست
٢- قیبلەنوما
lost his bearings ئیدیۆم:
رێی لێ ون دەبێ
beast/bi:st/n ١- گیانەوەری درندە
٢- کەسێکی درندە
beastly/adj گرژ و مۆن- ناخۆش
beat/bi:t/v ١- بەتوندی لێی دەدا
٢- بە خێرا تێکەڵ دەکا
٣- بە رێکوپێکی لێ دەدا-دڵ- ٤- دەبەزێنێ
beat about the bush ناڕاستەوخۆ
لەبارەی دەدوێ
beat time to لەگەڵ نەغمەی مۆسیقا-
دەجوڵێنێ
beat off فرێز: بەرپەرچی دەداتەوە.
beat sb to sth پێش دەکەوێ
beat sb up بە شولاق لە یەکێ دەدا،
شاپ لێدەدا
beating/bi:tɪŋ/n ١- دۆڕان
٢- لێدان وەك سزا

beat/n ١- ترپەترپ٢- رەزم
٣- شوێنی هات وچۆی پۆلیس
beautician/bju:ˈtɪʃn/n پیتۆلی جوانی
beautiful/ˈbju:tɪfl/adj جوان
beautifully/ˈbju:tɪfli/adj بەجوانی-
بە کارامەیی
beauty/ˈbju:ti/n ١- جوانی
٢- ئافرەتی جوان ٣- نموونەی جوان
beauty spot شوێنی جوان
beaver/ˈbi:və(r)/n سمۆرەی ئاویی
قوندوس
because/bɪˈkɒz/conj چونکە
because of بەهۆی
at sb beck becuase بەر ئەمر
هەردەم ئامادەیە فەرمانەکانی ئەو جێبەجێ بکا
beckon/ˈbekən/v بە پەنجە ئاماژەی بۆ دەکا
نزیکتر بێتەوە
become/bɪˈkʌm/v دەبێتە
bed/bed/n ١- سەرجێ- تەخت
٢- بنی ئاو٣- شوێنی گوڵ
bed and breakfast نوستن و تێشت
(جۆرێکە لە هوتێل)
go to bed سەرجێی لەگەڵ دەکا،
لەگەڵی دەخەوێ/ دەنوێ
bedclothes/ˈbedkləʊðz/n چەرچەف
bedroom/bedru:m/n ژووری نوستن
bedside/ˈbedsaid/n تەنیشت تەختی
نوستن
bed-sitter/ˌbedˈsɪtə(r)/n
ژووری نوستن و دانیشتن
bedspread/ˈbedsted/n چەرچەف-
داپۆشەری سەرجێی نوستن
bedtime/ˈbedtaɪm/n کاتی نوستن
bed/bed/v دەشارێتەوە، دەچێنێ
bed down/v رادەکشێت
twin bedded/n ژووری دوو کەسی-
جێی دوو کەسی

basin/ˈbeɪsn/n ١– تاوەر
٢– جام– كاسە٣– حەوزی رووبار

basis/beɪsɪs/n ١– بناغە
٢– بنچینە٣– خاڵی بەرایی

bask/bɑ:sk/v خۆ دەداتە بەر هەتاو، لەبەر خۆر پاڵدەكەوێ

basket/ˈbɑ:skɪt/n سەبەتە – زەمبیلە

basketball/ˈbɑ:skɪtbɔ:l/n یاری باسكە

bass/beɪs/n ١– نەویترین دەنگی نێرینە
٢– نەویترین بەش لە مۆسیقا
٣– گەورەترین ئامێری كەمان
٤– گیتاری كارەبایی

bass/adj دەنگ نزم

bassoon/bəˈsu:n/n ئامێرێكی مۆسیقییە، دوودزلە

bastard/ˈbɑ:stəd/n ١– بێژی– زۆڵ
٢– حەرامزادە

bat/bæt/n شەمشەمەكوێرە

bat/n رێكت

off your own bat ئیدیۆم: لە خۆتەوە

bat/v نۆرەی خۆی لە لیدانی تۆپ..

not bat an eyelid ناتروكێنێ.

batch/bætʃ/n برەك، كۆمەڵێك

bath/bɑ:θ/n ١– گەرماو– شۆرگە
٢– خۆشوشتن٣– مەلەوانگە

bath/v ١– منداڵ دەشوا ٢– خۆی دەشوا

bathroom/ˈbɑ:θru:m/n ١– ژووری خۆشوشتن ٢– تەوالێت– بانیۆ

bathe/beɪð/v ١– مەلەوانی دەكا
٢– خۆی دەشوا

bathed/adj ژێرئاو كەوتوو

bathing/n مەلەوان لە دەریا

baton/ˈbætɒn/n ١– داری دەستی سەرۆكی تیپی مۆسیقا٢– گورزە– خوترە
٣– گوللەی پلاستیكی

battalion/bəˈtæliən/n بەتالیۆن

batter/ˈbætə(r)/v چەند جار بەتوندی لێی دەدا

battered/n كۆن بوو، پەككەوتو، بێكەڵك

batter/n شلكێنە (ئاردو هێلكەو شیر)

battery/ˈbætri/n ١– پاتری
٢– قەفەسی هێلكە

battle/ˈbætl/n ١–جەنگ ٢– ململانێ، تێكۆشان

battle/v دەجەنگێ

battlefield/ˈbætlfi:d/n گۆرەپانی جەنگ

battleship/ˈbætlʃɪp/n مەزنترین جۆری پاپۆڕی جەنگی

baulk/bɔ:k/v ١–رێی دەگرێ ٢–فشەی پێ دەكا

bawl/v هاوار دەكا

bay/beɪ/n كەنداو

bay/n بەشێكی باڵەخانە

bay window/n پەنجەرەی بەرچاو، دەركەوتو

bay/v دەوەڕێ

bayonet/ˈbeɪənət/n قامەی سەر تفەنگ

bazaar/bəˈzɑ:(r)/n ١– بازاڕ
٢– قازانجی بازاڕ بۆ كاری خێر– چاكە

be/bi:/v ١– بۆ بەردەوامی–رێزمان–
٢– بۆ دروست كردنی ئادیار–رێزمان–
٣– شتێ رویدا ٤– شتێ دەكرێ روو بداو نەدا

be/v ١– فرمانی بوون ٢– سەردان دەكا

to-be داهاتوو– ئاییندە

beach/bi:tʃ/n كەنار، پلاژ

beacon/ˈbi:kən/n ئاگری سەر گرد– بورج مەنارە/ منارە

bead/bi:d/n ١– مورروو
٢–ملوانكەی مورروو ٣– دڵۆپەئاو

beak/bi:k/n نووك، دەنووك

beaker/ˈbi:kə(r)/n ١– دەفر
٢– كەمۆڵە– گلاس

beam/bi:m/n ١– كاریتە ٢– تیشك
٣– زەردەخەنە

beam/v ١– تریسكەو گەرمایی دەدا
٢– زەردەخەنە دەكا٣– پەخش دەكا

barbarism/ˈbɑ:bərɪzəm/n مۆڤانیەت

barbarous/ˈbɑ:bərəs/adj ١- مۆڤانیی
٢- نامەدەنی- ناشارستانی

barbecue/ˈbɑ:bɪkju:/n - v
١- گۆشت برژێن لە
هەوای کراوەدا ٢- ئاهەنگی.. لە هەوای
کراوەدا-دەرەوە- گۆشت دەبرژێنێت

barbed wire/n تەل دڕ/تێل دڕ

barber/ˈbɑ:bə(r)/n سەرتاشی

bard/n هۆزانڤان، شاعیر، هۆنراوەنووس

bare/beə(r)/adj ١- ڕووت
٢- ڕووت و قووت ٣- بەتاڵ ٤- پێویست

barely/ˈbeəli/adv بەخورتی- تۆزقاڵی

bare back/ˈbeəbæk/adj
پشت ڕووت-بێکورتان-زین

barefoot/ˈbeəfut/adj پێپەتی-
پێپووت/ قاچ پووت/ لاق پووت

bargain/ˈbɑ:gən/n ١- سەوداگەری-
قایل بوون ٢- هەرزان باو

bargain/v سەودا دەكات
مامەڵە دەكات
فریز: چاوەڕێ دەكا/خۆی ئامادە دەكا

bargaining/ˈbɑ:gənɪŋ/n
گەنگەشەكردن لەسەر/ مامەڵە

barge/bɑ:dʒ/n دوبیە/بەلەمێكی
تەسكی درێژی بن ڕاست بۆ گواستنەوەی
كەلوپەل بەكاردێ.

bargee/n سەندەل لێخوڕ

bark/bɑ:k/n پەلكی دار

bark/v ١- دەوەڕێ ٢- دەقیڕێنێ بەسەر

bark/n وەڕین

barley/ˈbɑ:li/n ١- جۆ٢- دانەوێڵەی جۆ

barn/bɑ:n/n گەنجینەی دانەوێڵە/
كادین/خانە

barometer/bəˈrɒmɪtə(r)/n
١- بارۆمیتەر- پەستانپێو
٢- شتێ كە ڕەوشی شتێك دیاردەخا

baron/ˈbærən/n ١- بارۆن ٢- قوتب

baroness/ˈbærənəs, ˌbærəˈnes/n
بارۆنە/ ژن

baroque/bəˈrɒk/n بارۆك

barracks/ˈbærəks/n سەربازگە

barrage/ˈbærɑ:ʒ/n ١- تۆپبارانی
بەردەوام ٢- یەك لەسەر یەك

barrel/ˈbærəl/n ١- بەرمیل ٢- لولەی
تفەنگ

barren/ˈbærən/n ١- وشك، قاقڕ ٢-بێبەر

barricade/ˌbærɪˈkeɪd/n-v بەست- ڕێ
دەگرێ

barrier/ˈbæriə(r)/n ١- بەربەست
٢- ڕێگر

barring/ˈbɑ:rɪŋ/prep ١-بێجگە
٢- لەكاتی ڕونەدانی

barrister/ˈbærɪstə(r)/n
پارێزەری دادگا بەرزەكان

barrow/ˈbærəu/n
١- گالیسكەی یەك تایە
٢- گالیسكەی دەستی

barter/ˈbɑ:tə(r)/v ئاڵوگۆڕ دەكا

barter/n ئاڵوگۆڕ كردن

base/beɪs/n ١- بنكە ٢- بنەما ٣- بناغە
٤- ناوەند٥- بنكەی سەربازی

base/v ١- دامەزراوە٢- دەژی

baseball/ˈbeɪsbɔ:l/n بەیس بۆڵ

basement/ˈbeɪsmənt/n ژێرزەمین

bases/ˈbeɪsi:z/n بنەماكان
بە توند لێیدەدا
bash/bæʃ/v

bash/n لێدانێكی توند

bashful/ˈbæʃfl/adj شەرمن

basic/ˈbeɪsɪk/adj ١- بنەڕەتی- سەرەكی
٢- ساكار- سادە

basically/ˈbeɪsɪkli/adv لەجەوهەردا،
بەشێوەیەكی‌سەرەكی

basics/ˈbeɪsɪks/n پێویستی‌یەكان

basil/ˈbæzl/n ڕەیحان

ball point pen/n قەڵەم جاف

ballad/ˈbæləd/n بالەد (گۆرانی یان مۆزانێکی درێژی نوسراو بە زمانێکی سادە)

ballerina/ˌbæləˈriːnə/n ئافرەتێکی سەماکەری بالێی

ballet/ˈbæleɪ/n ١- سەمای بالێی ٢- نمایش کردنی بالێی

ballet dancer/n سەماکەری بالێی

balloon/bəˈluːn/n ١- بالۆن- میزڵدان ٢- بالۆن

ballot/ˈbælət/n دەنگدانی نهێنی

ballot/v داوا لەکەسێ بکەی دەنگ بە نهێنی بدات

bamboo/ˌbæmˈbuː/n حەیزەران- لەوەند

ban/bæn/v ١- قەدەغە دەکا بە یاسا ٢- بەرەسمی کەسێ قەدەغە دەکا لە

ban/n قەدەغەکردن

banal/bəˈnɑːl/adj ئارەسەن، پووچ

banana/bəˈnɑːnə/n مۆز

band/bænd/n ١-شریت ٢- هێڵی رەنگ ٣- باند- دەستە ٤- تیپی مۆسیقا ٥- شەپۆل

bandage/ˈbændɪdʒ/n پێچان

bandage/v دەپێچێ

bandit/ˈbændɪt/n جەردە- ڕێگر

bang/bæŋ/v دەنگی بەرزی لێ بەرزدەکاتەوە ٢- بەرێکەوت بەشتێ بکەوێ فرێز: دەنگێکی گەورەی لێ بەرزدەبێتەوە.

bang/bæŋ/n ١- دەنگی تەقینەوە ٢- بۆکسێکی توند

bang/bæŋ/n تەق تەق

bang/adv بە دروستی ئیدیۆم: ئێستا ئاکرێ

banger/ˈbæŋə(r)/n ١- لەفە ٢- ئۆتۆمبیلێکی کۆن٣- تەقەمەنی

bangle/ˈbæŋgl/n بازنە

banish/ˈbænɪʃ/v قاوی دەدا- دووری دەخاتەوە، شاربەدەری دەکا

banister/ˈbænɪstə(r)/n بانیستەر، کاریتە

banjo/ˈbændʒəʊ/n بانجۆ- زوڕنا

bank/bæŋk/n ١- بانق٢- بانقی خوێن

banker/ˈbæŋkə(r)/n بەڕێوەبەر- فەرمانبەر خاوەن پایەیەکی گرنگ لە بانق

banking/n کاری بانقی/ بانککاری

bank holiday/n پشووی رەسمی-گشتی

bank statement/n هاتە و دەرهاتەی بانق

bank/n ١- لێوار- قەراغ ٢- لێژ٣- کەڵەکەبوو

bankrupt/ˈbæŋkrʌpt/adj موفلیس، قەڵۆش

bankrupt/v موفلیسی دەکات

banner/ˈbænə(r)/n ئاڵا

banquet/ˈbæŋkwɪt/n ئاهەنگی سەرخوان

baptism/ˈbæptɪzəm/n ڕێ و رەسمی بە دیان کردن، پاکیزەیی

baptize/bæpˈtaɪz/v ڕێ و رەسمی بەدیان کردن نمایش دەکا

Baptist/ˈbæptɪst/n - adj پاکیزەکەر، تەعمیدکەر

bar/bɑː(r)/n ١- بار- مەیخانە ٢- مێزی ئارەق خواردنەوە٣- تولی کانزا ٤- قالب ٥- بەربەست- لەمپەر ٦- برپر

behind bars ئیدیۆم: لە زیندان

barmaid/ˈbɑːmeɪd/n مەیگێڕی ئافرەت

barman/ˈbɑːmən/n مەیگێڕی پیاو

bar/bɑː(r)/v ١- ڕادەخا ٢- دەگرێ ٣- قەدەغەدەکا

bar/prep بێجگە

barbarian/bɑːˈbeəriən/n هۆڤی- دڕندە، ئاشارستانی

barbaric/bɑːˈbærɪk/adj هۆڤانەیی- دڕندە

۳- رابردوو
ئیدیۆم: بەرەو پێشەوە و بەرەو دواوە.
bacon/ˈbeɪkən/n هەندێ پارچەی گۆشتی
لاوازی پشتی بەراز/ سوێرکراو
bacteria/bækˈtɪəriə/n بەکتریا
bad/bæd/adj ۱- بەد، خراپ، باش نا
۲- بێبەها ۳- بێبەها ٤- ناکارامە
٥- تێکچوو- گەنیو ٦- بەئازار ۷- بەد
۸- زەرەرمەند ۹- دژوار- نالەبار
not bad ئیدیۆم: خراپ نیە
too bad زۆر خراپ
baddy/ˈbædi/n کارەکتەری خراپ لە فیلم
bad language/n وشەی پیس، زمان پیس
bad tempered/adj هەڵچوو- زۆرتوڕە، تڕۆ
badage/bædʒ/n دروشم/نیشانەیەکە
لە بەرۆك دەدرێ
badger/ˈbædʒə(r)/n قوربەشە
badly/adv ۱-بەخراپی ۲-بەتوندی ۳- زۆر
badly off/adj هەژار- نەدار
badminton/ˈbædmɪtən/n یاری تۆپی
پەڕاموچ
baffle/ˈbæfl/v سەرسام دەکات/ ڕێ دەگرێ
baffled/ˈbæfld/adj پەشێو- پەشۆکاو
baffling/adj تێگەیشتنی دژوارە
bag/bæg/n ۱- جزدان- جانتا۲- کیس
۳- بەڵبوو٤- ژنێکی ناشیرین
bag/v دەست دەگرێ بەسەر
baggage/ˈbægɪdʒ/n کەلو پەلی گەشت
baggy/ˈbægi/adj فرە، خاو، شۆڕ
bagpipes/bægpaɪps/n زوڕنا-
ئامێری مۆسیقا
bags/n زۆر لە
bail/beɪl/n ۱-دەستەبەری دراوی
۲-دەستەبەرکردن-بەردان
ئیدیۆم:۱- کەسێ بە پارە بەردەدرێ(کەفالەت)
۲- کەسێ ڕزگاردەکا لەرەوشێکی دژواردا
bailiff/ˈbeɪlɪf/n مامۆری دادی

bait/beɪt/n ۱- هەویرە گۆشت
۲- دەسخەڕۆکردن
bake/beɪk/v ۱- نان دەکات ۲-دەبرژێنێت
baking/n نانکردن
baker/beɪkə(r)/n نانکەر
bakery/ˈbeɪkəri/n فڕنی
balance/ˈbæləns/n-v ۱-تەرازوودەکات-
هاوسەنگ دەکات۲- هاوسەنگ
۳- هاویەها٤- بەراورد دەکا
balanced/adj ۱- هاوسەنگ ۲- تەواوکار
balance/n ۱- هاوسەنگی ۲- هاوسەنگی
۳- تەرازوو- قەپان ٤- ڕەسید، بڕەپارەی بانق
٥- دەستمایە: پارەی نەدراو
keep/ lose balance هاوسەنگی
دەپارێزێ/ لەدەست دەدا
catch off هاوسەنگی خۆی لەدەست دەدا
on balance ڕەچاوکردنی هەموولایەك
balance of payments/n تەرازووی
دراوەکان
balance of power/n ۱- هاوسەنگی
هێزەکان۲- پێویستی دەنگی پارتەبچوکەکان
بۆهاوسەنگی پارتەمەزنەکان.
balance sheet/n تۆماری هاوسەنگی
balcony/ˈbælkəni/n ۱-بەلەکۆنە
۲- بالکۆن لە شانۆ
bald/bɔːld/adj ۱- سەرڕووتاوە
۲- سادە- ساکار
balding/ˈbɔːldɪŋ/adj سەری بێ موو
bale/beɪl/n دەستە/ گورزە/ بالە
ball/ bɔːl /n ۱- خڕ- تۆپ ۲- خڕ
on the ball ئیدیۆم: وریا- بەئاگا
ball-bearing/n هەلگری بۆڵبەلین
ball-game/n ۱- یاری تۆپانێ- تۆپی پێ
۲- باسکە۳- ڕەوش
ball-point/n قەڵەم جاف
ball/bɔːl/n ئاهەنگی مەزنی هەڵپەڕکێ(سەما)
ball room/n هۆڵی هەڵپەرکێ

Bb

B-b/biː/ پیتی دووەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا

B-road/n ڕێگای لاوەکی

baa/bɑː/n باعەی مەڕ و کاوڕ

babble/ˈbæbl/v ١- بەخێرا دەدوێ
٢- بۆلەبۆل دەکا٣- خوڕەی ئاو دێنێ

babble/ˈbæbl/n ١-چەند دەنگی تێکەلاو و غەلبەغەلب ٢- بلقە بلقی ئاو

babe/beɪb/n ١- ساوا٢- جوانێ

baby/ˈbeɪbi/n ١-ساوا
٢- باڵندە و گیانەوەری بچوك ٣- خنجیلانە
٤-یار

babish/adj منداڵانە

babyhood/n منداڵێتی، تەمەنی زارۆکایەتی

babysit/ˈbeɪbisɪt/v چاودێری منداڵ دەکات

babysitter/ˈbeɪbisɪtə(r)/n بەخێوکەری منداڵ- دایەن

bachelor/ˈbætʃələ(r)/n
١- ژنی نەهێناوە، بێژن- ڕەبەن
٢- دەرچووی زانکۆ- هەلگری بەکالۆریۆس

back/bæk/n ١- پشت ٢- پاشەوە
٣- پشتەوە

back bone/ˈbækbəʊn/n
١- ئێسکی پشت ٢- بڕبڕەی پشت

back stroke/ˈbækstrəʊk/n پشتەمەلە

back/bæk/adj ١- لە پشتەوە٢- دواخراو

back bench کورسی پشتەوە لە پەرلەمانی بەریتانی

backer/ˈbækə(r)/n ١-ئەندام پەرلەمان کە پایەیەکی گرنگی نیە لە پارتێکی سیاسیدا ٢-لایەنگر

backhand/ˈbækhænd/n لێدانی تۆپ لە تێنس
بە پشتەدەست/ پشتەدەست

backlog/ˈbæklɒg/n لەسەریەك کەوتوو، کەڵەکەبوو

backside/ˈbæksaɪd/n کۆم- قوون- پشتەوە

backstage/ˌbækˈsteɪdʒ/n پشت پەردە

backwater/ˈbækwɔːtə(r)/n
کارتێنەکراو- چەسپاو

backyard/ˌbækˈjɑːd/n حەوشی پشتەوە

back/adv ١- گەڕانەوە بۆ ٢- دوور- دواوە
٣- دوور لە٤- لە بەرامبەر٥- لەوساوە

back and forth ئیدیۆم: هات و چۆ

backdate/ˌbækˈdeɪt/v کاری پێدەکا لە مێژووی پێشووەوە

backfire/ˌbækˈfaɪə(r)/v ئاکامێکی
چاوەڕێ نەکراو
بەدەست دێنێ

backlash/ˈbæklæʃ/n کاردانەوەیەکی
توند لەدژی..

back/bæk/v ١-بەرەو دواوە دەکشێتەوە
٢- دەکەوێتە دواوە ٣- پشتگیری دەکا
٤- گرەو دەکات

back away ئیدیۆم: پاشگەز دەبێتەوە.

backdown/v دەست هەڵدەگرێ
چیتر سورنابێ لەسەر..

back out/v بڕیاردەدا کە ئەوە نەکا کە
بەڵێنی دابوو بیکا

back up/ˈbækʌp/v پشتگیری دەکات

back sth up/v دانەیەکی تر لەبەر
دەگرێتەوە

backer/n پارەدەر- کۆمەککەر

backing/n کۆمەك، بێشە

backup/n ١- پشتگیری ٢- دانەی جێگرەوە

background/ˈbækgraʊnd/n
١- پێشینەی کۆمەڵایەتی دەوروبەر
٢- پێشینە ٣- پشتەوەی
٤- دوورەچاو- نابەرچاو

backward/ˈbækwəd/adj
١- بەرەوپاشەوە ٢- دواکەوتوو

backwards/bækwədz/adv
١- بەرەو دواوە
٢- بەسەراوگێڕی، سەراوقون، سەراوخون

autopsy/ˈɔːtɒpsi/n توێکاری لاشه
جەستە شەقشەق کردن بە نیازی لێکۆڵینەوە
autumn/ˈɔːtəm/n پاییز
autumnal/ɔːˈtʌmnəl/adj پاییزی
auxiliary/ɔːgˈzɪliəri/n یارمەتیدەر
auxiliary verb/n فرمانی یارمەتیدەر
avail/əˈveɪl/n ئیدیۆم: بێهودە
without avail بێسەرکەوتن- بێئاکام
available/əˈveɪləbl/adj ١- بوون- زۆری
٢- ئامادە ٣-هەبوون
availability/əˌveɪləˈbɪləti/n
بوونی و زۆری
avalanche/ˈævəlɑːnʃ/n هەرەسی بەفر،
رمانی بەفر
avantgarde/adj پێشڕەو، پێشمەنگ
avenge/əˈvendʒ/v تۆڵەدەسێنی
avenue/ˈævənjuː/n ١- شەقامێکی بەدار
٢- ڕێگە
average/ˈævərɪdʒ/n ١- ڕێژە- ناوەند
٢- ڕێژە
average/adj ١- ناوەند ٢- ئاسایی
average/v ڕێژە- بەدەست دێنێ
دەگاتە ڕێژەی..
averse/əˈvɜːs/adj دژ، پێچەوانە
aversion/əˈvɜːʃn/n ١- ڕق لێ بوونەوە
٢- ڕق لێ بۆوە
avert/əˈvɜːt/v دووردەخاتەوە- لادەبات
aviary/ˈeɪviəri/n قەفەس- باڵندگا
aviation/ˌeɪviˈeɪʃn/n فڕین/ فڕۆکەوانی
avid/ˈævɪd/adj شەیدا- تینوو
avocado/ˌævəˈkɑːdəʊ/n ئەڤۆکادۆ-
مێوە وەك هەرمێیە
avoid/əˈvɔɪd/v ١- لادەدات
٢- خۆ دووردەخاتەوە
avoidable/əˈvɔɪdəbl/adj ناپێویست-
دەشێ خۆی لێ دووربگری
avoidance/əˈvɔɪdəns/n دوورخستنەوە

await/əˈweɪt/v ١- چاوەڕێ دەکا
٢- چاوەڕوانی دەکات- ئاگادار دەکرێتەوە
awake/əˈweɪk/v ١- بەئاگا دێ
٢- دەوروژێنێ
awake/adj وشیار- بەئاگا
awaken/əˈweɪkən/v ١- بەئاگادێنێ
٢- دەوروژێنێ ٣-ئاگادار دەکاتەوە.
awakening/n ١- هەڵسان لەخەون- بەرایی
٢- بەئاگاهاتن
award/əˈwɔːd/v ١- دەبەخشێ
٢-دەبژێرێ- تەعویز
award/n خەڵات
aware/əˈweə(r)/adj ١- وشیار٢- ئاگادار
awareness/n مەعریفە- وشیاری
awash/əˈwɒʃ/adj نقومیئاو،ژێرئاو کەوتو
away/əˈweɪ/adv ١- شوێنێکیتر-
ئاراستەیتر ٢- لەدوورەوە ٣- ئامادەنەبوو
٤-داهاتوو ٥-لەشوێنی دڵنیا ٦-لە گۆڕەپانی
دی ٧- تا بەتەواوی ون دەبێ ٨- بەبەردەوامی
awe/ɔː/n هەستی ڕێز بەهۆی ترس یان
شەیدا- ڕەهبەت
awesome/ɔːsəm/adj ترسێنەر
awful/ˈɔːfl/adj ١- زۆرخراپ ٢- تۆقێنەر
٣- زۆر مەزن٤- زۆر ناخۆش
awkward/ˈɔːkwəd/adj ١- نەگونجاو-
دژوار ٢-چەتوون
٣-پەشێو-پەشۆکاو ٤-بەبێکارامە
awkwardly/adv بە شێوەیەکی پەشێوی،
بێ کارامەیی
awry/əˈraɪ/adv لەغەڵەت، گومڕا
awry/əˈraɪ/adj شێواو، ناڕێك
axe/æks/n ١- تەور
٢- ناهێڵێ، کەم بکرێتەوە
axe/v ناهێڵێ، لادەبا، کۆتایی پێدێنێ
axis/ˈæksɪs/n ١- چەق٢- چەسپیو(تەوەر)
axle/ˈæksl/n ئاکسل
aye/aɪ/inte بەڵێ

١–سەرنج ڕاکێش ٢–کۆک–جوان

attractively/adv سەرنج ڕاکێشانە

attractiveness/n سەرنج ڕاکێشی

attribute/ə'trɪbju:t/v دەگەڕێنێتەوە بۆ

attribute/n ئەدگار– سەروسیما

aubergine/'əʊbəʒi:n/n باینجان

auburn/'ɔ:bən/adj پرچی قاوەیی سورباو

auction/'ɔ:kʃn/n مەزاتی ئاشکرا، هەراج

auction/v بە مەزاتی ئاشکرا دەفرۆشرێ

auctioneer/ˌɔ:kʃə'nɪə(r)/n دەڵاڵ– مەزاتچی

audible/'ɔ:dɪbl/adj بیستراو

audibly/adv بەبیسراوی

audience/'ɔ:diəns/n ١–جەماوەر ٢– چاوپێکەوتن(دیداری) ڕەسمی

audiovisual/ˌɔ:diəʊ'vɪʒuəl/adj بەکارهێنانی دەنگ و وێنە

audition/ɔ:'dɪʃn/n نمایشکردنێکی ئەزمونی بۆ گۆرانیبێژ و ئەکتەر

auditorium/ˌɔ:dɪ'tɔ:riəm/n ١– بەشێکی شانۆ ٢– هۆڵی نمایش کردن ٣– هۆڵی وانەوتنەوە

augur/'ɔ:gə(r)/v ئیدیۆم: پێشبینی دەکرێ

August/'ɔ:gəst/n مانگی ئاب

aunt/ɑ:nt/n پلك– پوور، خاڵۆژن و مامۆژن

au pair/ˌəʊ 'peə(r)/n کارەکەر– لەلە

aura/'ɔ:rə/n پرشنگ، ئەدگار

aural/'ɔ:rəl/adj پەیوەستە بەگوێ...

auspices/'ɔ:spɪsɪz/n ئیدیۆم: لەژێر چاودێری

auspicious/ɔ:'spɪʃəs/adj بەختەوەر– کامەران، موژدەهێن

austere/ɒ'stɪə(r)/adj ١– بەقنیات– توندوتیژ ٢– سادە و ساکار

austerely/adv قنیات– سادەیی

authentic/ɔ:'θentɪk/adj ڕەسەن– ڕاستی

authenticity/ˌɔ:θen'tɪsəti/n ڕاستێتی

author/'ɔ:θə(r)/n دانەر

authorship/n دانان/ کرداری نووسین

authoritarian/ɔ:ˌθɒrɪ'teəriən/adj سەرکوتکەر

authoritative/ɔ:'θɒrətətɪv/adj ١– دەسەڵاتدار– کاربەدەست ٢– جێی باوەڕ

authority/ɔ:'θɒrəti/n ١– دام و دەزگای دەسەڵات ٢– دەسەڵات ٣– دەسەڵات بەخۆدان ٤– دەسەڵاتدار ٥– کەسی خودان مەعریفەی تایبەت

authorize/'ɔ:θəraɪz/v سەرپشکی دەکات

authorization/ˌɔ:θəraɪ'zeɪʃn/n سەرپشك کردن

autistic/ɔ:'tɪstɪk/adj گۆشەگیر

autobiography/ˌɔ:təbaɪˌɒgrəfi/n ژیاننامە

autobiographical /ˌɔ:təˌbaɪə'græfɪkl/adj پەیوەست بە ژیاننامە

autograph/'ɔ:təgrɑ:f/n واژۆی کەسێکی ناودار(ئیمزا)

autograph/v واژۆ لەسەر شتێ دەکا

automate/'ɔ:təmeɪt/v دەکەوتە کار بەهۆی ئامێرێکەوە

automatic/ˌɔ:tə'mætɪk/adj ١– خۆکار ٢– خۆهێشتی ٣– لەخۆوە– چەکی ئۆتۆماتیکی

automatically/ˌɔ:tə'mætɪkli/adj لەخۆوە

automation/n بەکارهێنانی ئامێر لەبریتی مرۆڤ

automobile/'ɔ:təməbi:l/n ئۆتۆمۆبیل

autonomous/ɔ:'tɒnəməs/adj ئۆتۆنۆمیدار– سەربەخۆیی– خۆیی

autonomy/ɔ:'tɒnəmi/n ئۆتۆنۆمی– خودموختاری

astronomy/əˈstrɒnəmi/n
گەردونناسی- فەلەکناسی
astronomer/əˈstrɒnəmə(r)/n
گەردون ناس
astronomical/ˌæstrəˈnɒmɪkl/adj
١- فەلەکی ٢- زۆرگەورە
astute/əˈstjuːt/adj زۆر زیرەك/ بیر تیژ
asylum/əˈsaɪləm/n ١- پەنابەری
٢- نەخۆشخانەی نەخۆشی عەقڵی
at/ət/prep ١- لە ٢- رووگە
٣-بە هۆی ٤- مژوڵ بە ٥- بە لە
ate/et/v خواردی
atheism/ˈeɪθiɪzəm/n باوەڕ بەخوا
نەبوون، بێدینی
atheist/ˈeɪθiɪst/n بێباوەڕ، بێدین
athlete/ˈæθliːt/n وەرزشوان
athletic/æθˈletɪk/adj ١- وەرزشی
٢- چەلەنگ
athletics/æθˈletɪks/n یارییەکانی غاردان
و بازدان
atishoo/əˈtɪʃuː/interj ئەپشوو
atlas/ˈætləs/n ئەتڵەس
atmosphere/ˈætməsfɪə(r)/n
١- بەرگی هەوا ٢- هەوا ٣- ئەتمۆسفیە
atmospheric/ˌætməsˈferɪk/adj هەوایی
atom/ˈætəm/n ئەتۆم- گەردیلە
atomic/əˈtɒmɪk/adj ئەتۆمیی
atomic bomb/n بۆمبای ئەتۆمی
atomic energy/n هێزی ئەتۆمی
atrocious/əˈtrəʊʃəs/adj دڕندە- مۆڤانیی
رەق
atrocity/əˈtrɒsəti/n زۆر دڕندەیی-
مۆڤانییەت
attach/əˈtætʃ/v ١- توند دەکات،لەیەك
دەبەستێتەوە ٢- دەچێتە پاڵ
٣- گرنگی دەدا بە
attached/adj شەیدا- پەیوەست

attachment/n ١- چوونە پاڵ- گونجان
٢- شەیدابوون- زۆرخۆش ویستن
attack/əˈtæk/n ١- هێرش
٢- هێرشی قسەکردن٣- نۆرە
٤- هەوڵدان بۆ گۆڵ تۆمارکردن
attack/v ١- هێرش دەکا- بەچەك
٢- هێرش دەکا- بەقسە ٣- ئازار دەگەیەنێ
٤- گۆڵ دەکا
attacker/əˈtækə(r)/n هێرش بەر
attain/əˈteɪn/v بەدەست دێنێ
attainable/adj دەکرێ بەدەست بێ
attainment/n ١- بەدەست هێنان
٢ - کارامەیی- دەسکەوت
attempt/əˈtempt/v هەوڵ دەدا
attempt/n ١- هەوڵدان
٢- هەوڵدان بۆ کوشتن
attend/əˈtend/n ١- ئامادە دەبێ-دەچێ بۆ
٢- گرنگی پێدەدا
attendance/əˈtendəns/n ١- ئامادەبوون
٢- ژمارەی ئامادەبوان
attendant/əˈtendənt/n ١-سەرپەرشتکار
٢- یاوەر
attendant/adj یاوەر
attention/əˈtenʃn/n ١-ئاگاداری-گرنگی
٢- چاودێری٣- شوێنی ئامادەباشی..
attention/interj ئاگاداربە!
attentive/əˈtentɪv/adj ئاگادار- وریا-
چاودێر
attentively/adv بەوریایی
attic/ˈætɪk/n کەپر- سابات/ هەورەبان
attitude/ˈætɪtjuːd/n هەڵوێست
attorney/əˈtɜːni/n پارێزەر
attract/əˈtrækt/v ١- سەرنج رادەکێشێ
٢- رادەکێشێ
attraction/əˈtrækʃn/n ١- راکێشران-
راکێشراو ٢- شتی سەرنج راکێش
attractive/əˈtræktɪv/adj

assembly/ə'sembli/n ١- كۆبونەوە- ئەنجومەن ٢- پێکەوەنان

assembly-line هێڵی مرۆڤ و ماشینەکان لە کارگە

assent/ə'sent/n رازی بوون: قایل بوون

assent/ə'sɜ:t/v رازی دەبێ- قایل دەبێ

assert/ə'sɜ:t/v ١-دوپات دەکاتەوە ٢-دەسەپێنێ

assertion/ə'sɜ:ʃn/n ١- دوپاتکردنەوە- سەپاندن ٢- توندی و ئاشکرادەربڕین- جەخت کردن

assertive/ə'sɜ:tɪv/adj جەخت و توند

assertively/adv بەتوندی

assertiveness/ə'sɜ:tivnəs/n سەپاندن، سەلماندن

assess/ə'ses/v ١-دەنرخێنێ ٢-بریاردەدا لەسەر..

assessment/ə'sesmənt/n هەڵسەنگاندن

asset/'æset/n ١- سودمەند ٢- سامان

assign/ə'saɪn/v تەرخان دەکا

assign/v دیاردەکا

assignment/ə'saɪnmənt/n ئەرك، پیشە

assimilate/ə'sɪməleɪt/n ١- تێکەڵ دەبێ ٢- تێ‌دەگا ٣- دەتوێتەوە

assimilate/n ١- تێکەیشتن و تێکەڵ بوون ٢- تواندنەوە

assist/ə'sɪst/v هاوکاری دەکا

assistance/ə'sɪstəns/n هاوکاری

assistant/ə'sɪstənt/n ١- هاوکار ٢- فرۆشیار ٢- هاریکار- یارمەتیدەر

associate/ə'səuʃiət/adj پلەیەکی کەم- هاوپیشە، ئەندام- هاوکار

associate/ə'səuʃieɪt/v ١- دەیبەستێتەوە ٢- تێکەڵ دەبێ٢- لایەنگیری دەکا

association/ə,səusi'eɪʃn/n ١- پێکەوەیی ٢- پەیوەندی-کۆمەڵە ٣- بەستنی هزری

assorted/ə'sɔ:tɪd/adj جۆراوجۆر

assortment/ə'sɔ:tmənt/n هەمەرەنگ، رەنگاورەنگ

assume/ə'sju:m/v ١- وادادەنێ ٢- ئاوڕێکی درۆ لەخۆی دەنێ- ئازناو ٣- پلەیەك وەردەگرێ

assumption/ə'sʌmpʃn/n ١-گریمان ٢- پایەوەرگرتن

assurance/ə'ʃuərəns /n ١- دڵنیایی ٢- بەڵێن

assure/ə'ʃuə(r)/n ١- دڵنیادەکا ٢- داین دەکا

assured/adj دڵنیا

asterisk/'æstərɪsk/n نیشانەی ئەستێرە

asthma/'æsmə/n تەنگەنەفەسی، پشی تەنگ بوون

asthmatic/æs'mætɪk/n توش بوو بە نەخۆشی تەنگەنەفەسی

astonish/ə'stɒnɪʃ/v سەرسام دەکا

astonished/ə'stɒnɪʃt/adj مەندەهۆش، سەرسام

astonishing/ə'stɒnɪʃiŋ/adj سەرسوڕهێنەر

astonishingly/adv تاڕادەیەکی سەرسوڕهێنەر

astonishment/ə'stɒnɪʃmənt/n سەرسوڕمان

astound/ə'staund/v سەرسام دەبێ دەنوقێنێ

astounding/adj سەرسوڕهێنەر

astray/ə'streɪ/adj وێڵ- گومڕا، لەڕێدەرچوو

astride/ə'straɪd/adj قاچ لەیەکتر کردنەوە

astrology/ə'strɒlədʒi/n ئەستێرەناسی

astrologer/ə'strɒlədʒə(r)/n ئەستێرەناس

astronaut/'æstrənɔ:t/n ئاسمانەوان- فەلەك ناس

articulated/adj لەیەك گرێدراو
artificial/ˌɑːtɪˈfɪʃl/adj دەستكرد
artificially/ˌɑːtɪˈfɪʃəli/adv بەدەستكرد
artificial-insemination/n پیتاندنی دەستكرد
artificial-intelligence/n زیرەكی دەستكرد (كۆمپیوتەر)
artillery/ɑːˈtɪləri/n تۆپ- كەلوپەلی تۆپ
artist/ˈɑːtɪst/n هونەرمەند
artistic/ɑːˈtɪstɪk/adj ١- هونەریی ٢- بەهرەی هونەری هەیە
artistically/ɑːˈtɪstɪkli/adv هونەرییانە
artistry/ˈɑːtɪstri/n كارامەی هونەری
as/əz/conj ١- لەكاتێكدا ٢- وەك- بەقەدەر ٣- وەك ٤- چونكە
as if.... وەك، وەك بڵێی
as it were ئەگەر راست بێ بڵێین
as of.... لە (لە بەرایی)
as to سەبارەت بە..
asbestos/æsˈbestəs/n ئەسبێستۆس- مادەی دژەسوتان
ascend/əˈsend/v سەردەكەوێ
ascending/adj بەرز بۆوە
Ascension Day رۆژی بەرزبونەوەی عسیا
ascent/əˈsent/n ١-بەرزبونەوە ٢- پایەك بەرەو سەرەوە
ascertain/ˌæsəˈteɪn/v دڵنیا دەكاتەوە بەدەست دێنێ
ascribe/əˈskraɪb/v دەداتە پاڵ
ash/æʃ/n سورەچنار لە دارستانی بەریتانیا هەیە
ash/n ١- خۆڵەمێش- سوتەن
ashes/ˈæʃɪz/n ٢-خۆڵەمێش: پاشماوەی بەدەنی سوتاوی مردوو
ashtray/ˈæʃtreɪ/n تەپلەی جگارە
ashamed/əˈʃeɪmd/adj شەرم لەخۆكەرەوە
ashore/əˈʃɔː(r)/n لەسەر رۆخ-كەنار،كەنار

Asia/n ئاسیا
Asian/ˈeɪʃn, eɪʒn/n ئاسیایی
aside/əˈsaɪd/adv ١- لەولاوە- بەتەنیا ٢- لەولاوە داناوە- جیاكردۆتەوە
aside/n بەتەنیا لەگەڵ جەماوەر قسەكردن
aside from بێجگە
ask/æsk/v ١- پرسیار دەكا ٢- داوا دەكا ٣-داوای نرخی.. دەكا ٤- داوای رێدان دەكا ٥- داوەت دەكا
ئیدیۆم: لەكێشە دەگەڕێ- فەرتەنەچی.
if you ask me ئەگەر رای منت دەوێ
ask after sb لەبارەی..... دەپرسی
askew/əˈskjuː/adv - adj لادان ئەك راستەڕێ، لاڕێ- گومڕا/ بەپەناو پێچ
asleep/əˈsliːp/adj نوستوو، خەوتوو
As level ئەزمونێكی تایبەتە لە بەریتانیا و وێلز بۆ ئەو كەسانەی تەمەنیان نزیكە هەژدە ساڵانە.
aspect/ˈæspekt/n ڕوو، ڕوخسار
asphalt/ˈæsfælt/n قیر
asphyxiate/əsˈfɪksieɪt/v دەخنكێ- هەناسەبڕكێ دەبێ
asphyxiation/əsˈfɪksiˈeɪʃn/n خنكان
aspic/ˈæspɪk/n وڵوله: جەلی
aspiration/ˌæspəˈreɪʃn/n ئاوات
aspire/əˈspaɪə(r)/v دەخوازێ
aspirin/ˈæsprɪn/n ئەسپیرین
ass/æs/n ١- كەر٢- گێل- جاشك
assailant/əˈseɪlənt/n هێرش بەر
assassin/əˈsæsɪn/n غافڵكوژ
assassinate/əˈsæsɪneɪt/v غافڵكوژی دەكا-تیرۆری دەكا
assassination/əˌsæsɪˈneɪʃn/n تیرۆركردن، غافڵكوژی
assault/əˈsɔːlt/n هێرشی لەپڕ
assault/əˈsɔːlt/v هێرش دەكا
assemble/əˈsembl/v ١-كۆدەبێتەوە ٢- پێكوە دەنێ

٢- بیانو دەهێنێتەوە
argument/ˈɑːgjumənt/n
١- وتووێژ- ئارێشە٢- بیانو
argumentative/ˌɑːgjuˈmentətɪv/adj
وتووێژەکار-وتووێژخواز
arid/ˈærɪd/adj زۆر وشك- قاقڕ
Aries/ˈeəriːz/n بورجی کاور- کەسێك
لەو بورجە بێ
arise/əˈraɪz/v سەرهەڵدەدا، دەردەکەوێ
aristocracy/ˌærɪˈstɒkrəsi/n
چینی خانەدانان
aristocrat/ˈærɪstəkræt/n خانەدان-
ئەریستۆکراتی
aristocratic/ˌærɪstəˈkrætɪk/adj
ئەریستۆکراتی
arithmetic/əˈrɪθmətɪk/n
زانستی ژمێریاری
arm/ɑːm/n ١- باسك-دەست ٢- قۆڵ
٣- دەسك
arm in arm ئیدیۆم: دەست لەناو دەست
cross tour arms دەست لەسەر سینگ
armband/ˈɑːmbænd/n ١- باندیج
٢- چوپی مەلەوانی
armful/ˈɑːmful/n پڕ بەدەست- مشتێك
armhole/ˈɑːmhəul/n قۆڵ- بن هەنگڵ
armpit/ˈɑːmpɪt/n بن هەنگڵ/بن کەوش
arm/v خۆ پڕ چەك دەکا بۆ شەڕ
armament/ˈɑːməmənt/n تەقەمەنی/
کەلوپەلی سەربازی
armchair/ˈɑːmtʃeə(r)/n
کورسی دەسکدار
armed/ˈɑːmd/adj چەکدار
armistice/ˈɑːmɪstɪs/n ئاگربەس
armour/ˈɑːmə(r)/n - adj زرێپۆش-
جلکی زرێ
arms/ɑːmz/n ١- چەك، ئەوەی لە جەنگ
بەکار دێ ٢- هێمای بنەماڵە
army/ˈɑːmi/n سوپا
aroma/əˈrəumə/n بۆن

around/əˈraund/adv ١- لێرەو لەوێ
٢- بەرەودوا بجوڵێ ٣- لە هەموو لاوە- بازنە
٤- هەیە ٥- هیچ نا
around/prep ١- لەدۆرلاوە ٢- لە دەور
٣- نزیك٤- نزیکەی
arouse/əˈrauz/v دەوروژێنێ
arousal/əˈrauzl/n وروژاندن
arrange/əˈreɪndʒ/v ١- رێك دەخا
٢- خۆی بۆ ئامادە دەکا
arrangement/əˈreɪndʒmənt/n
١- تەدارەك- تەکبیر ٢- رێکەوتن٣- رێکخستن
array/əˈreɪ/n دەستە، نمایشی جوان
arrears/əˈrɪəz/n قەرزی نەدراو
arrest/əˈrest/v دەگرێ
arrest/n گرتن
arrival/əˈraɪvl/n گەیشتن، گەیشتو
arrive/əˈraɪv/v ١- دەگات ٢- دێ
arrogant/ˈærəgənt/adj بەفیز،
خۆزلکەر، لوتبەرز
arrogance/ˈærəgəns/n فیز
arrogantly/adv بەفیزی
arrow/ˈærəu/n ١- تیر ٢- هێمای تیر
arsenic/ˈɑːsnɪk/n زەرنیخ/جۆرێکە لە ژەهر
arson/ˈɑːsn/n تاوانی سوتاندنی
بیناییەیەك بە ئەنقەست
art/ɑːt/n ١-هونەر- کاری هونەری
٢- کاری بەهرەداری ٣- هونەرەکان و ئاداب
٤- ئاداب
artery/ˈɑːtəri/n خوێنبەر
artful/ˈɑːtful/adj زۆرزان
arthritis/ɑːˈθraɪtɪs/n ئاوسانی‌جومکەکان
article/ˈɑːtɪkl/n ١- شتێك لە کۆمەڵێك
٢- وتار ٣- ئامرازی ناسین و نەناسین
٤- بەند لە یاسا
articulate/ɑːˈtɪkjələt/adj رەوان-پەوون
articulate/ɑːˈtɪkjuleɪt/v
بە رەوانی دەدوێ

approve/ə'pru:v/v ١- پێی قایل دەبێ ٢- ڕازی دەبێ لەسەر
approving/adj قایلی
approvingly/adv قایل بونانە
approximate/ə'prɒksɪmət/adj نیوەدروست
approximately/adv نزیکەی
approximation/n نزیکەیی
apricot/'eɪprɪkɒt/n قەیسی
April/'eɪprəl/n مانگی نیسان
April-fool/n قوربانی درۆی نیسان ئەو کەسەی بەدرۆی نیسان تێدەکەوێ
April-fool's day/n ڕۆژی درۆی نیسان
apron/'eɪprən/n بەرکوشە- بەرانپیل، بەرسینگ
apt/æpt/adj ١- گونجاو، شیاو
apt to do... ٢- مەیلی کردنی شتێك
aptly/adv بەشێوەیەکی گونجاو
aptitude/'æptɪtju:d/n توانای سروشتی (بەهرە)
aquarium/ə'kweəriəm/n ١- حەوزی شوشەی ماسی ٢- پیشانگای ماسی و زیندەوەرانی ئاوی لە باخچەی ئاژەڵان
Aquarius/ə'kweəriəs/n بورجی ئاوهەڵگر- پەقرەج- سەتڵ
aquatic/ə'kwætɪk/adj ١- ئاوی- روەك ٢- ئاویی ئاو ئاو- وەرزش
Arab/'ærəb/n - adj عەرەب- وڵاتانی عەرەبی
Arabic/'ærəbɪk/n ١- زمانی عەرەبی ٢- زمانی قورئانی پیرۆز
arable/'ærəbl/adj کشتوکاڵی
arbitrary/'ɑ:bɪtrəri/adj لەخۆڕایی، بێ بنەمایی
arbitrarily/adv لەخۆڕا
arbitrate/'ɑ:bɪtreɪt/v ناوبژی دەکا
arbitration/ˌɑ:bɪ'treɪʃn/n ناوبژیکردن
arc/ɑ:k/n کەوانە، کەوان
arcade/ɑ:'keɪd/n ڕاڕەوی فرە دوکانی کەوانەیی
arch/ɑ:tʃ/n ١-بونیادی کەوانەیی ٢-کەوانە ٣- کەوانەی پێ- ناوپێ
arch/v کەوانە دروست دەکا
archeology/ˌɑ:ki'ɒlədʒi/n شوێنەوارزانی
archaeological/ˌɑ:kiə'lɒdʒɪkl/adj شوێنەواریی
archeologist/ˌɑ:ki'ɒlədʒɪst/n شوێنەوارناس
archaic/adj کۆن- لەکارکەوتو- بێکەلك
archbishop/ˌɑ:tʃ'bɪʃəp/n مەتران
archer/'ɑ:tʃə(r)/n تیرهاوێژ
archery/'ɑ:tʃəri/n وەرزشی هاویشتنی تیر بە تیروکەوان
architect/'ɑ:kɪtekt/n ١- ئەندازیاری بیناسازی ٢- هونەری بیناسازی
archives/'ɑ:kaɪvz/n ئەرشیف
archway/'ɑ:tʃweɪ/n ڕێگای کەوانەدار
Arctic/'ɑ:ktɪk/adj ١- پەیوەست بە جەمسەری باکوری ٢- زۆر سارد
the arctic/n ناوچەی دەور جەمسەری سارد
the arctic circle/n بازنەی جەمسەری باکور هێڵی٦٦-٢٠
ardent/'ɑ:dnt/adj ڕژد- بە حەماس
arduous/'ɑ:dju:s/adj دژوار
area/'eəriə/n ١- بەشێك لە شارێك-وڵاتێك ٢- ڕووبەر ٣- ناوچە٤- بوار- لایەن
arena/ə'ri:nə/n ١- گۆرەپانی وەرزشی ٢- بوار
arguable/'ɑ:gjuəbl/adj ١- گفتوگۆ هەڵدەگرێ شیمانەی ڕاستی لێدەکرێ ٢- بە ئاریشە
arguably/adv دەبێ- ڕەنگە
argue/'ɑ:gju:/v ١- وتوێژ دەکا

apparently/adv ١- وەك دەڵێن
٢- واپێدەچێ

appeal/ə'pi:l/v ١-تكا دەكا
٢-سەرنج رادەكێشێ ٣- كاری لێدەكا
٤- پێدادەچێتەوە

appeal/n ١- تكاكردن- داواكردن
٢- ناوبژیكردن٣- تێهەڵچوونەوە
٤- سەرنج راكێش كردن

appealing/adj ١- سەرنج راكێش
٢- پێویست- ئەدار

appear/ə'pɪə(r)/v ١- وادەبینرێ
٢- دەردەكەوێ ٣- چاپ دەكرێ
٤- دەردێنێ ٥- پێدەچێ

appearance/ə'pɪərəns/n
١- گەیشتن ٢- دەركەوتن
٢-دەركەوتن- سەرهەڵدان-بەرایی ٤- روخسار

appendicitis/əˌpendə'saɪtɪs/n
هەوكردنی ریخۆڵەكوێرە

appendix/ə'pendɪks/n ١- پەلەریخۆڵە
٢- پاشكۆ

appetite/'æpɪtaɪt/n ١- تەوس(خواردن)
٢- ئارەزوو(زایەند)

appetizing/'æpɪtaɪzɪŋ/adj
سەرنج راكێش- حەزجوڵێن

applaud/ə'plɔ:d/v
١-چەپلە لێدەدا ٢-ستایشیدەكا

applause/ə'plɔ:z/n چەپلەلێدان

apple/'æpl/n سێو

appliance/ə'plaɪəns/n ئامێر

applicable/ə'plɪkəbl, 'æplɪkəbl/adj
پەیوەست

applicant/'æplɪkənt/n داواكار

application/ˌæplɪ'keɪʃn/n
١-داخوازنامە ٢- پراكتیزەكردن
٣ - تێكۆشان

apply/ə'plaɪ/v ١- داوادەكا
٢- جەخت دەكا لەسەر
٣- چەسپی لەسەر٤- بەكاردێ
٥- بەسەری دەچەسپێ٦- دادەنێ

applied/ə'plaɪd/adj پراكتیكی- كرداری

applied/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- بریار لەسەر... دەدا

appointment/ə'pɔɪntmənt/n ١- ژوان
٢- كار-پیشە٣- دامەزراندن

appraise/ə'preɪz/v هەڵدەسەنگێنێ

appraisal/ə'preɪzl/n هەڵسەنگاندن

appreciable/ə'pri:ʃəbl/adj
١- هەڵسەنگاندراو ٢- گرینگ، بەرچاو

appreciate/ə'pri:ʃieɪt/v
١- بەهای دەزانێ ٢- دەرك پێ دەكا
٣- سوپاسگوزاری دەبێ ٤-هەڵیدەسەنگێنێ

appreciation/əˌpri:ʃi'eɪʃn/n
١- رێز ٢- سوپاسگوزار

appreciation/n ١- تێگەیشتن و خۆشی
٢-چاكە ٣-دەرك كردن ٤- بەرزبوونەوەی بەها

apprehension/ˌæprɪ'henʃn/n
نیگەرانی و ترس

apprehensive/ˌæpri'hensɪv/adj
نیگەران

apprentice/ə'prentɪs/n شاگرد

apprenticeship/ə'prentɪʃɪp/n
ماوەی شاگردی

approach/ə'prəʊtʃ/v ١-نزیك دەبێتەوە
٢- قسەدەكا ٣- مامەڵە لەگەڵ... دەكا
٤- دەگاتە

approach/n ١- لە نزیكی
٢- گەنگەشەكردن ٣- رێگا ٤- هۆكار

approachable/adj ١- سادە و روخۆش
٢- بە ئاسانی پێی بگەی

appropriate/ə'prəupriət/adj گونجاو

appropriately/adv بە گونجاوی

approval/ə'pru:vl/n قایل بوون- رازیبوون

antibiotic/ˌæntibaɪˈɒtɪk/n
ماددەیەکی کیمیاوییە بەکاردێ بۆ لە ناوبردنی بەکتریا

anticipate/ænˈtɪsɪpeɪt/v
پێشبینی دەکات

anticipation/n ١- چاوەڕوانی
٢- حاڵەتی چاوەڕوانکردنی ڕوودانی شتێك

anticlimax/ˌæntiˈklaɪmæks/n
١-توخته کۆڕان ٢-داڕمان- ڕوخان

anticlockwise/ˌæntiklɒkwaɪz/adv
پێچەوانەی جوڵەی میلی سەعات

antics/ˈæntɪk/n ئەنتیك

antidote/ˈæntidəʊt/n ١- دژەهێز٢- دژ

antipathy/ænˈtɪpəθi/n
ڕق لێ بوونەوە، ڕەوینەوە لێ

antiperspirant/ˌæntiˈpɜːspərənt/n
لابەری ئارەقە

antique/ænˈtiːk/adj دێرین- شتی کۆن

antiquity/ænˈtɪkwəti/n
١- لە زەمەنی دێرین
٢- شوێنەوار ٣- تەمەن درێژی

anti-semitism/ˌænti ˈsemətɪzəm/n
دژە-سامی

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/n پاککەرەوە

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/adj
کرێمی پاککەرەوە

antisocial/ˌæntiˈsəʊʃl/adj
١-دوورەپەرێز ٢- زەرەمەند ٣- بێخولق

antler/ˈæntlə(r)/n قۆچی مامز
قۆچی ئاسك

anus/ˈeɪnəs/n کۆم، قوون

anxiety/æŋˈzaiəti/n نیگەرانی، خەم

anxious/æŋkʃəs/adj ١-نیگەران- پەشێو
٢-نیگەرانی هێنەر٣- پەرۆش

anxiously/adv بە نیگەرانی

any/ˈeni/det ١-هەر٢-هەریەکێ ٣-هەرگیز

anybody/ˈenibɒdi/pron
١- هەرکەسێ ٢- هەرکەسێ
٣- هەرکەسێ- کوڕی هەرکەسێ

any how/ˈenihaʊ/adv ١- هەرچۆنێ بێ
٢- هەرچۆنێك٣- هەرچ نەبێ
٤- بابگەڕێینەوە ٥- هەرچۆن ڕێکەوت

any one/ˈeniwʌn/pron هەرکەسێ

anyplace/ˈenipleɪs/adv هەرشوێنێ

anything/ˈeniθɪŋ/pron ١- هەرشتێ
٢- هەرشتێ بێ

anywhere/ˈeniweə(r)/adv
١- هەرشوێنێ ٢- لەهەر شوێنێ

apart/əˈpɑːt/adv ١- بە تەنیا
٢- لەیەك دوور٣- وردخاش

apart from/prep ١- بێجگە
٢- هەروەها

apartheid/əˈpɑːthaɪt/n ڕەگەزپەرستی

apartment/əˈpɑːtmənt/n ١- باڵەخانە
٢- ژوور

apathy/ˈæpəθi/n گوێنەدان، بێ باك

apathetic/ˌæpəˈθetɪk/adj گوێنەدەر

ape/eɪp/n مەیموون

ape/v لاسایی دەکاتەوە

apiece/əˈpiːs/adv بۆ هەریەك

apologetic/əˌpɒləˈdʒetɪk/adj پۆزشی

apologeticaly/adv پۆزشیانە

apologize/əˈpɒlədʒaɪz/v پۆزش
دەهێنێتەوە

apology/əˈpɒlədʒi/n پۆزش

apostle/əˈpɒsl/n حەواری(یەك لەو دوازدە کەسەی عیسی پێغەمبەرﷺ هەڵیبژارد بۆ بڵاوکردنەوەی فەرمایشتەکانی)

apostrophe/əˈpɒstrəfi/n هێمای (")

appal/əˈpɔːl/v دەتۆقێ

appalling/adj تۆقێنەر

appallingly/adv تۆقێنەرانە

apparatus/ˌæpəˈreɪtəs/n ئامێر

apparent/əˈpærənt/adj ١-ئاشکرا
٢- ڕوون

Anglosaxon ئەنگلۆساکسۆنی
angry/ˈæŋgri/n تورە
angrily/ˈæŋgrəli/adv بەتورەیی
anguish/ˈæŋgwɪʃ/n حەسرەت، ئازاری بەسوێ
anguished/adj بەئێش، بەسوێ
angular/ˈæŋgjələ(r)/adj گۆشەتیژ ئێسکدار- لاواز
animal/ˈænɪml/n ١-بونەوەر ٢- گیانەوەر ٣- وڵاغ
animated/adj ١-گورج و گۆڵ ٢-وێنەی جوڵاو
animation/ˌænɪˈmeɪʃn/n ١-گورج و گۆڵی ٢-وێنەی جوڵاوی
ankle/ˈæŋkl/n گۆزینگ
annex/əˈneks/v دەلکێنێ
annexation/ˌænekˈseɪʃn/n لکاندن
annexe/ˈæneks/n پاشکۆ
annihilate/əˈnaɪəleɪt/v لەناوی دەبا، قڕی دەکا
annihilation/əˌnaɪəˈleɪʃn/n قەلاچۆکردن، قڕکردن
anniversary/ˌænɪˈvɜːsəri/n ساڵگەردی
annotate/v ١-دەقێك ڕاڤە دەکا ٢-تێ بینییەکان تۆمار دەکا
annotated/adj پاشکۆی ڕوونکردنەوە بۆکراو
announce/əˈnaʊns/v ١- بە ئاشکرا رادەگەیەنێ ٢- شتێ بەدەنگی بەرز دەڵێ
announcement/əˈnaʊnsmənt/n ڕاگەیاندن
announcer/n بێژەر
annoy/əˈnɔɪ/v بێزاری دەکا
annoyance/əˈnɔɪəns/n ١- هەست بە بێزاریکردن ٢- بێزارکەر
annoyed/adj تورە، بێزارکراو
annoying/adj تورەکەر

annual/ˈænjuəl/adj ١- ساڵانە ٢- لەماوەی ساڵێکدا ٣- گۆڤاری ساڵانە- ساڵانە
anonymity/ˌænəˈnɪməti/n نەناسراوی
anonymous/əˈnɒnɪmɪməs/adj نەناسراو
anonymously/adv بەشێوەیەکی نەناسراوی
anorak/ˈænəræk/n قاپوت و کڵاو
another/əˈnʌðə(r)/det ١- یەکێ‌دی ٢- شتێ جیاواز
answer/ˈɑːnsə(r)/v ١- وەڵامی پرسیار دەداتەوە ٢- وەڵام دەداتەوە
answer sb back بەبێ شەرمی وەڵام دەداتەوە
answer for ... ١- لە ئەستۆ دەگرێ ٢- پشتگیری دەکا
answerable/ˈɑːnsərəbl/adj بەرپرس
answer/n ١- وەڵام ٢- چارەسەر ٣- وەڵامی پرسیار
answerphone/ˈɑːnsəfəʊn/n ئامێرێکە وەڵامی تەلەفۆن دەداتەوەو پەیامەکان تۆمار دەکات.
ant/ænt/n مێروولە
antagonism/ænˈtægənɪzəm/n دوژمنداری- ناکۆکی
antagonize/ænˈtægənaɪz/v تورەدەکا، بێزار دەکا
Antarctic/ænˈtɑːktɪk/adj پەیوەستە بە جەمسەری باشوری
the antarctic/n جەمسەری باشوری
antelope/ˈæntɪləʊp/n مامز- کەڵەکێوی
antenatal/ˌæntiˈneɪtl/adj پێش بوون/ بەر لەدایك بون
antenna/ænˈtenə/n قۆچی هەست
anthem/ˈænθəm/n سرود
anthology/ænˈθɒlədʒi/n هەڵبژاردەی پەخشانی و هۆزانی، دیوان
anthropology/ˌænθrəˈpɒlədʒi/n مرۆڤناسی

analyst/ˈænəlɪst/n شیکار
anarchy/ˈænəki/n گێرمشێوێنی، ئاژاوە
anarchic/əˈnɑːkɪk/adj گێرمشێوێن
anarchist/ˈænəkist/n گێرمشێوێن
anatomy/əˈnætəmi/n ١- زانستی بونیادی مرۆڤ ٢- بونیادی شتی زیندوو
anatomical/ˌænəˈtɒmɪk/adj لاشەیی
ancestor/ˈænsestə(r)/n باپیر، پێشینان
ancestry/ˈænsestri/n نەژاد
anchor/ˈæŋkə(r)/n لەنگەرگەری کەشتی
anchor/v ١- لەنگەر دەگرێ ٢- توند دەکا
ancient/ˈeɪnʃənt/adj ١- کۆن، دێرین ٢- کۆن ٣- بەساڵاچوو
and/ænd/conj ١- وە ٢- هەروەها ٣- هەروا ٤- بەهۆی ٥- دووبارەبوونەوە ٦- بۆ جەخت کردنی جیاوازی ٧- لەجیاتی (to) لەپاش هەندێ فرماندا
anecdote/ˈænɪkdəut/n چیرۆکی کورت
anew/əˈnjuː/adv سەرلەنوێ، جارێکی تر
angel/ˈeɪndʒəl/n ١- فریشتە ٢- نەرم- ڕوخۆش
angelic/ænˈdʒelɪk/adj فریشتەیی
angelically/adv فریشتەییانە
anger/ˈæŋgə(r)/n تورەیی
anger/v تورە دەکا
angle/ˈæŋgl/n ١- گۆشە ٢- لا
angle/v بگاتە ئارمانج- ئاراستەی دەکا
angle/v زۆرکردن لە خەڵک- خارە وەردەگرێ
angler/n ماسیگر
angling/ˈæŋglɪŋ/n ماسیگرتن
Anglican/ˈæŋglɪkən/n ئەنگلیکانی
Anglo/ˈæŋgləu/n ئینگلیزی
Anglo-saxon/ˌæŋgləu ˈsæksn/n ١-کەسی بەرەسەن ئینگلیزی ٢- ئەو کەسانەی لەپێش وڵاتگیری نۆرمانی ژیاون.٣- زمانی ئینگلیزی پێش نزیکەی ساڵی ١١٥٠.

٣- لەنێوان- بۆ هەریەك٤- لەناو
amount/əˈmaunt/n ١- بڕسەرجەم
amount/v ١- دەگاتە هەمان دەگەیەنێ
amp/æmp/n ئەمپێر
ample/ˈæmpl/adj ١- تەواو- تەسەل ٢- فرە
amply/ˈæmpli/adv بە تەسەلی
amplify/ˈæmplɪfaɪ/v ١- دەنگ گەورە دەکا ٢- درێژەی دەداتێ
amplification/ˌæmplɪfɪˈkeɪʃn/n تێروتەسەلی
amplifier/n گەورەکەر- دەنگاوەر-
دەستی یان قاچی دەبڕێتەوە
amputate/ˈæmpjuteɪt/v
amputation/ˌæmpjuˈteɪʃn/n بڕینەوە
amuse/əˈmjuːz/v ١- بەپێکەنینی دێنێ ٢- ئاسودەی دەکات
amused/adj ١- ئاسودە ٢- دڵخۆشکەر
amusement/əˈmjuːzmənt/n ١-خۆشی ٢- ڕابواردن
amusing/adj دڵخۆشکەر
anaemia/əˈniːmiə/n کەم خوێنی
anaemic/əˈniːmɪk/adj توشبوو بە کەم خوێنی
anaesthetic/ˌænəsˈθetɪk/n بەنگ
anaesthetist/əˈniːsθətɪst/n نوژداری بەنگ کەر(سڕکەر)
anaesthetize/əˈniːsθətaɪz/v بەنگی دەکات، سڕی دەکا
analogous/əˈnæləgəs/adj پێکچوو بە
analogy/əˈnælədʒi/n پێکچوون، پێوەر
by analogy ئیدیۆم: پێکچوون بە ڕێگای... بەپێوەری
analyse/ænəlaɪz/v شی دەکاتەوە، شرۆڤەدەکا
analysis/əˈnæləsɪs/n ١- شیکردنەوە ٢-ئەنجامی شیکردنەوە

(لەئاستی دەریا) ٢- بەرزی

alto/ˈæltəʊ/n ئالتۆ: نزمترین دەنگۆی گۆرانی

altogether/ˌɔːltəˈgeðə(r)/adv ١- بە تەواوی ٢- تێکڕا ٣ - بەگشتی

aluminium/ˌæljəˈmɪnɪəm, ˌælə-/n کانزای ئەلەمنیۆم

always/ˈɔːlweɪz/adv ١- هەمیشە ٢- لەکۆنەوە ٣- هەتا هەتایی ٤- دیسان و دیسان، ٥-هەردەم

am/əm/v کاری رانەبردووی (بوون)

amalgamate/əˈmælgəmeɪt/v تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەك، ئاوێتەبوون- لێکدان،

amalgamation/əˌmælgəˈmeɪʃn/n تێکەڵ دەبێ، دەبنە یەك، یەکبوون

amass/əˈmæs/v لەسەریەك دادەنێ، کەڵەکە دەبێ

amateur/ˈæmətə(r)/n ١- بۆ خۆشی- ناکارامەیی ٢- نەشارەزایی

amateur/adj ١- کارێ بۆ خۆشی بکا، ناشارەزا،

amateurish/ˈæmətərɪʃ/adj ٢-کارێ بێشارەزایی ئەنجام بدرێ-بێبەهرە

amaze/əˈmeɪz/v کەسێ سەرسام بکەی، مەندەهۆش بکەی

amazed/adj سەرسام بوو

amazement/əˈmeɪzmənt/n سەرسامی

amazing/əˈmeɪzɪŋ/adj سەرسوڕهێن

amazingly/adv سەرسوڕهێنەرانە

ambassador/æmˈbæsədə(r)/n بالیۆز- بالوێز

amber/ˈæmbə(r)/n زاخ: ماددەیەکی رەنگ زەردی قاوەییە بەکاردێ بۆ دروستکردنی گەنجینە و جوانکاری. ٢- رەنگ قاوەییباو

amber/adj زاخی

ambiguity/ˌæmbɪˈgjuːəti/n لێڵی

ambiguous/æmˈbɪgjuəs/adj لێڵ

ambiguously/æmˈbɪgjuəsli/adv بەنادیاری

ambition/æmˈbɪʃn/n ١-بەرزخوازی ٢-پەرۆش

ambitious/æmˈbɪʃəs/adj ١- بەئاوات ٢- ئاواتێ زەحمەت بێتەدی

ambivalent/æmˈbɪvələnt/adj هەست ناتەبایی، هەڵدڕ، ناکۆك

ambivalence/æmˈbɪvələns/n هەستی ناتەوایی، هەڵدڕی

ambulance/ˈæmbjələns/n ئۆتۆمبیلی فریاگوزاری

ambush/ˈæmbʊʃ/n – v بۆسە- بۆسە دادەنێ

amen/ɑːˈmen/interj ئامین

amenable/əˈmiːnəbl/adj ئامادەیە قایل بێ یان ئاراستە بکرێ

amend/əˈmend/v هەموار دەکا

amendment/əˈmendmənt/n ١- هەموارکردن، ٢- کرداری هەموارکردن

amenity/əˈmiːnəti/n هەواری خۆش

American/əˈmerɪkən/n ئەمریکی

American Football تۆپی پێی ئەمریکی

amiable/ˈeɪmiəbl/adj رووخۆشی

amiably/ˈeɪmiəbli/adv بەرێز

amicable/ˈæmɪkəbl/adj بێکێشە- ئاشتیانە، نەرم، دۆستانە

amid/əˈmɪd/prep لەنێوان

amiss/əˈmɪs/adj هەڵە/ نەشیاو

ammunition/ˌæmjuˈnɪʃn/n ١- تەقەمەنی ٢- زانیاری بەکارهاتوو لەدژی..

amnesty/ˈæmnəsti/n ١- بەخشینی دەوڵەت، ٢- لێبوردن ٣- وازهێنانی خەڵك لە چەکی نایاسایی

among/əˈmʌŋ/prep ١- لەناوەڕاست ٢- لەنێوان (دووکەس زیاتر)

حەساسیەت

allergic/əˈlɜːdʒɪk/adj ١- هەستەوەری هەیە. ٢- توش بو بەهۆی هەستەوەری- حەساسیەت

alleviate/əˈliːvieɪt/v ئارامی دەکاتەوە، هێوری دەکاتەوە

alleviation/əˌliːviˈeɪʃn/n ئارام کردنەوە، هێورکردنەوە

alley/ˈæli/n کۆلان- ڕێڕەوی بەرتەنگ

alliance/əˈlaiəns/n هاوپەیمانی- هاوپەیمانێتی

allied//adj هاوپەیمان

alligator/ˈælɪgeɪtə(r)/n تیمساح ئەمریکی

allocate/ˈæləkeɪt/v تەرخان دەکرێ- دابەش دەکرێ

allocation/ˌæləˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، پشك

allot/əˈlɒt/v تەرخان دەکا- بەش دەدا

allotment/n پارچە زەوی بۆ چاندنی سەوزەوات/ دابەشکردنی پشکەکان

allow/əˈlaʊ/v ١- ڕێ دەدا ٢-دەرفەتی دەدا پشك ٣-دەیهێڵێت- دەبەخشێ ٤- تەرخان دەکا

allowance/əˈlaʊəns/n ١- پشك ٢- یارمەتی

allude/əˈluːd/v ئاماژە دەدا

allusion/əˈluːʒn/n ئاماژە

ally/əˈlaɪ/n ١- دەوڵەتی هاوپەیمان ٢- هاوپەیمان، لایەنگر

allied/əˈlaɪd/adj ڕێکچوو، هاوپەیمان

almighty/ɔːlˈmaɪti/adj ١- توانادار ٢- مەزن

almond/ˈɑːmənd/n بادەم- باوی

almost/ˈɔːlməʊst/adv نزیکەی

alone/əˈləʊn/adj تەنیا، بە تەنیا

along/əˈlɒŋ/prep ١- بەدرێژایی ٢-بە تەنیشت ٣- بەنزیك

along/adv ١- بۆ پێشەوە٢- لەگەڵ

all along هەر لە بەرایی

along with لەگەڵ

alongside/əˌlɒŋˈsaɪd/adv ١-لە تەنیشت ٢- لەگەڵ

aloof/əˈluːf/adj ١- خۆدوورگر٢- گۆشەگیر

aloud/əˈlaʊd/adv بەدەنگی بەرز

alphabet/ˈælfəbet/n ئەلف با

alphabetical/ˌælfəˈbetɪkl/adj ئەلف بایی

alphabetically/ˌælfəˈbetɪkli/adv بە پێی ئەلف بێ

alpine/ˈælpaɪn/adj لوتکەی چیا/ ئەلپا سەرپۆپکە

already/ɔːlˈredi/adv ١- پێشتر ٢- ئاوا زوو

Alsatian/ælˈseɪʃn/n سەگی پۆلیسی

also/ˈɔːlsəʊ/adv هەروەها، لەمە زیاتر

not only- but ئیدیۆم: نەك- بەڵام

altar/ˈɔːltə(r)/n مێزی پیرۆز لە کەنیسە یان پەرستگا

alter/ˈɔːltə(r)/v دەیگۆڕێ، دەگۆڕێ

alternation/ˌɔːltəˈreɪʃn/n گۆڕان، هەموارکردن

alternate/adj ١- نۆبەکار- یەك لەدوای یەك ٢- یەك لە دوو

alternately/adv بەنۆرە

alternate/ˈɔːltəneɪt/v بەدوای دێ

alternation/ˌɔːltəˈneɪʃn/n دوابەدوای یەك هاتن

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/adj بەدیل- لەجیاتی

alternative/ɔːlˈtɜːnətɪv/n یەکی تر

alternatively/adv لەجیاتی ئەوە

although/ɔːlðəʊ/conj ١- هەرچەندە ٢-بەڵام

altitude/ˈæltɪtjuːd/n ١- بەرزی

aircraft carrier/n هەلگری فڕۆکە
airless/ˈeələs/adj تەنگ/بێ‌هەوا
airy/ˈeəri/adj هەوادار
aisle/aɪl/n ناوڕەو، نێوەڕێ
ajar/əˈdʒɑː(r)/adj هەندێ کراوە، نیوەکراوە
akin/əˈkɪn/adj نزیك- پێکچوو- خزم
a la carte/ˌɑː lɑː ˈkɑːt/adj بەپێی داواکراو
alarm/əˈlɑːm/n ١- هەستکردن لە ناکاوی بەترس ٢- ئاگادارکردن٣- زەنگی وریاکەر ٤- کاتژمێری وریاکەر
alarm/v دەتۆقێنێ
alarmed/əˈlɑːmd/adj ترسنۆك، نیگەران
larming/əˈlɑːmɪŋ/adj ترسێنەر، تۆقێنەر
alarmingly/adv ترسێنەرانە
alarm clock/n کاتژمێری وریاکار
alas/əˈlæs/interj بەداخەوە- ئەفسوس
album/ˈælbəm/n ١- فەوان٢- ئەلبوم
alcohol/ˈælkəhɒl/n ١- کحول٢- ئارەق
alcoholism/ˈælkəhɒlɪzəm/n خوگرتن بەئارەق خواردنەوە
alcove/ˈælkəʊv/n دەلاقە
ale/eɪl/n جۆرێکە لە بیرە
alert/əˈlɜːt/adj ١- وریاکەر ٢- وریاکردنەوە لەبارەی ترسێکی چاوەڕێکراو
on alert لەسەرپێ- لەئامادەباشی
alert/v ئاگاداردەکاتەوە
A level/ˈeɪ levl/n ئەزموونی دواناوەندی گشتی بۆ وەرگیران لە زانکۆکانی بەریتانیا
algae/ˈældʒiː/n قەوزە
algebra/ˈældʒibrə/n زانستی جەبر
alias/ˈeɪliəs/n نازناو- ناسراو بە
alibi/ˈæləbaɪ/n سەرفرازکردن- بەریکردن (لەسەر بنچینەی ئامادەنەبوون لەکاتی ڕوودانی تاوانێك).
alien/ˈeɪliən/n ١-نامۆیی ٢-سەیروسەمەرە
alien/ˈeɪliən/adj ١- بیانی٢- سەیر
alienate/ˈeɪliəneɪt/v ١- خۆی دوور دەخاتەوە ٢- گۆشەگیر دەبێ
alienation/ˌeɪliəˈneɪʃn/n گۆشەگیری/ نامۆبوون
Alienation movement بزافی تەغریبی
alight/əˈlaɪt/adj هەڵگیرساو
alight/v دادەبەزێ لە... دێتەخوارێ
align/əˈlaɪn/v ١- ڕێك دەخا(سرە) ٢- لایەنگری دەکا
alignment/əˈlaɪnmənt/n ١-سرە ٢-لایەنگیری
alike/əˈlaɪk/adj پێکچوو
alike/adv بە هەمان ڕێگا
alimony/ˈælɪməni/n پارەی بەخێوکردن، بژێوی شەرعی (بۆ ئافرەتی تەڵاق دراو)
alive/əˈlaɪv/adj ١-زیندوو ٢-پڕ ژیان
all/ɔːl/det ١- هەموو٢- سەراپا ٣- هەریەك٤- ئەوەی کە هەیە
in all سەرجەم
not all that زۆر نا
not at all شایانی نیە، چ نیە
all ١- بە تەواوی ٢- بۆ هەر لایەك
all along لەسەرەتاوە
all right ١- باش٢- سەلامەت ٣- باشە
all the better ئەمە باشترە
all the harder ئەمە گرانترە
the all clear//n نیشانەی سەلامەتی
all-in/adj تێکڕا
all-rounder/n بەهرەدار
Allah/ˈælə/n خودا- الله
allay/əˈleɪ/v هێوردەکاتەوە
allege/əˈledʒ/v بانگەشە دەکا
allegation/ˌæləˈgeɪʃn/n بانگەشەکردن
alleged/adj بانگەشەکراو
allegedly/əˈledʒɪdli/adv وەك دەڵێن
allegiance/əˈliːdʒəns/n ئەمەکداری
allergy/ˈælədʒəri/n هەستەوەری-

agitate/ˈædʒɪteɪt/v دەهەژێنێ- دەوروژێنێ
agitated/adj پەشۆکاو- نیگەران
agitation/ˌædʒɪˈteɪʃn/n پەشۆکاوی- نیگەرانی، وروژان
agnostic/ægˈnɒstɪk/n ئازانەکاری
ago/əˈgəʊ/adv لەرابردوو- لەمەوپێش
agonize/ˈægənaɪz/v ئازار دەچێژێ
agonized/adj ئەشکەنجەدراو- ئازاراوی
agonizing/adj بەئازار- بەسوێ
agony/ˈægəni/n ئێش، ئازاری بەچێژ
agree/əgriː/v ١- قایل دەبێ- کۆکن ٢- رازی دەبێ ٣- رازی دەبێ لەسەر(لەگەڵ) ٤- رازی دەبێ بە.. ٥- وەك یەك دەبن.
agreeable/əˈgriːəbl/adj ١- نەرم - پەسەند ٢- رازی
agreeably/əˈgriːəbli/adj بەشێوەیەکی خۆشی.
agreement/əˈgriːmənt/n ١- رێککەوتن ٢- رازیبوون
agriculture/ˈægrɪkʌltʃə(r)/n چاندن، کشتوکاڵ
agricultural/ˌægrɪˌkʌltʃərəl/adj کشتوکاڵی
ah/ɑː/interj ئاه
aha/ɑːˈhɑː/interj ها ئەوەتە-ئێ تێگەیشتم
ahead/əˈhed/adv ١- لەپێش٢- لەپێشی ٣- لە داهاتوو٤- لە پێشەوەیە- زیرەکترە ٥- لەپێشەوەیە
aid/eɪd/n ١- یارمەتی- هاوکاری ٢- یارمەتیدەر ٣- ئازوخە پیتاك
aid/v یارمەتی دەدا
aide/eɪd/n هاریکار
Aids/eɪdz/n ئایدز
ailing/n نەساغ، شێواو، تەندروستی تێکچو
ailment/ˈeɪmənt/n نەخۆشی- نەساخی
aim/eɪm/n ١- ئامانج، مەبەست ٢- ئامانج
aimless/ˈeɪmləs/adj بێئامانج- سەرلێشێواو
aimlessly/adv گومڕا- بەسەرلێشێواوی
aim/eɪm/v ١- دەیەوێ ٢- ئاراستەدەکا ٣- نیشانە دەگرێ
air/eə(r)/n ١- هەوا(با) ٢- هەوا ٣- فڕۆکە ٤- مۆرك- هەست
in the open air لەدەشتەوە- لەدەرەوە
on the air پەرش دەکا
airbase/ˈeəbeɪs/n بنکەی فڕۆکەخانەی سەربازی
air conditioned/adj هەواگونجاو/ هەواتەزێن
air conditioning/n هەواگۆڕ
airfield/ˈeəfiːld/n فڕۆکەخانەی بچووك
air force/n چەکیئاسمانی-هێزی ئاسمانی
air hostess/n میوان بەخێرهێنەری ناو فڕۆکە
air line/ˈeəlain/n هێلی ئاسمانی
airliner/ˈeəlaɪnə(r)/n فڕۆکەی سواری گەورە
airmail/ˈeəmeɪl/n پۆستەی ئاسمانی
airplane/ˈeəpleɪn/n فڕۆکە
airport/ˈeəpɔːt/n فڕۆکەخانە
air raid/n هێرشی ئاسمانی
air space/ˈeəspeɪs/n ئاسمانی وڵات
airtight/ˈeərait/n کونێر
air traffic controller چاودێری بزاڤی ئاسمانی
air/eə(r)/v ١- وشك دەکاتەوە- دەداتە بەر هەوا ٢- هەواگۆڕکێ دەکا ٣- رادەردەبڕێ
airing cupboard/n دۆلابی هەواگۆڕینی جلوبەرگ
airborne/ˈeəbɔːn/adj ئاسمانی- هەوایی
aircraft/ˈeəkrɑːft/n فڕۆکە

affectionate/ə'fekənət/adj ئەویندار، خۆشەویستراو
affectionately/adv بەسۆزی، بە خۆشەویستی
affiliate/ə'filieɪt/v دەچێتە پاڵ،
affiliated/adj لکێنراو، پاشکۆ
affiliation/ə,fili'eɪʃn/n ئەندامبون، پەیوەست بوون
affinity/ə'fɪnəti/n ١-مەیل-لەیەك نزیکی (خزمایەتی) ٢- پێکچون
affirm/ə'fɜ:m/v ١-جەخت دەکا ٢-دەسەلمێنێ
affirm/n جەخت کردن- سەلماندن
affirmation/,æfə'meɪʃn/n بەڵێ - سەلمێنراو- رستەی خەبەری
afflict/ə'flɪkt/v ئازار دەچێژێ
affliction/ə'flɪkʃn/n ئازار دەر
affluent/'æfluənt/adj زەنگین، دەوڵەمەند
affluence/'æfluəns/n نیعمەت
afford/ə'fɔ:d/v ١-بەرگە دەگرێ-پێ دەکری ٢- دەتوانێ
affront/ə'frʌnt/n رسوا- هەتك
afloat/ə'fləʊt/adj ١- سەرئاوکەوتوو ٢- کاربەردەوامی
afoot/ə'fʊt/adj ئامادەکراو
afraid/ə'freɪd/adj ١- ترسنۆك ٢- نیگەران
afresh/ə'freʃ/adv جارێکی تر، دووبارە
African-American//n هاوڵاتی ئەمریکی بەرەسەن ئەفریقی
Afro-caribbean ١- کاریبی بە رەسەن ئەفریقی٢- کەسێك لەرەسەنیکاریبی-ئەفریقی
after/'ɑ:ftə(r)/prep ١- لەپاش ٢- رۆژ لەدوای رۆژ ٣- لە پشت ٤- لەپاش ٥- بەهۆی ٦- دەگەڕێ لەدوا ٧- نیسبەت بە
after/conj لەپاش- لە پاشان
after-effect/n ئاکامێکی خراپ/ ئومێدبڕ
aftermath/'ɑ:ftəmæθ/n پاشماوە- شوێنەوار/ کاریگەری
afternoon/,ɑ:ftə'nu:n/n پاش نیوەڕۆ
aftershave/'ɑ:ftəʃeɪv/n کۆلۆنیای دوای ریش تاشین
afterwards/'ɑ:ftəwədz/adv لەپاشان
again/ə'geɪn, ə'gen/adv ١- جارێکی تر ٢- سەرلەنوێ ٣-وێڕای ئەمە
against/ə'geɪnst, ə'genst/prep ١-لەقەد ٢-پێچەوانە ٣-دژ ٤-دژ ٥-جیاواز
age/eɪdʒ/n ١- تەمەن ٢-ماوەی ژیان ٣- پیریتی ٤-سەردەم ٥-بۆ ماوەیەکی درێژ
underage/n نابالغ- نابالەق
age-group هاوتەمەن
age/eɪdʒ/v پیردەبێ، بەساڵا دەچێ
aged/'eɪdʒɪd/adj بەتەمەن، دان عومر
the aged/n پیرەکان
agency/'eɪdʒənsi/n ١- ئاژانس ٢-حکومەت
agenda/ə'dʒendə/n ئەژێندا- کارنامە
agent/'eɪdʒənt/n ١- بریکار ٢- جاسوس
aggravate/'ægrəveɪt/v ١-خراپتر دەبێت ٢-توڕەدەکا
aggravation/,æfrə'veɪʃn/n گرژبوون - توندبوون
on aggregate ئیدیۆم: سەرجەم
aggression/ə'greʃn/n ١- دوژمنکاری ٢- گیانی دوژمنکاری
aggressor/ə'gresə(r)/n دەستدرێژیکار- دوژمنکار
aggressive/ə'gresɪv/adj ١-دوژمنکارانە ٢-جەربەزە
aggressively/adv بەتوندی
aggrieved/ə'gri:vd/adj پەشێو- توڕە
agile/'ædʒaɪl/adj گورج وگۆڵ
agilety/ə'dʒɪləti/n چالاك- بزاوتن

adoration/ˌædəˈreɪʃn/n /ئەشق/ پەرستن
شەیدا بوون
adorn/əˈdɔːn/v دەیرازێنێتەوە
adrenalin/əˈdrenəlɪn/n ئەدرێنالین
adrift/əˈdrɪft/adj بەرەڵڵا// توند نەکراو
adult/ˈædʌlt/n باڵەق– گەییو
adultery/əˈdʌltəri/n زینا
advance/ədˈvɑːns/v ١–بەرەو پێش دەچێ
٢– پێش دەکەوێ
advanced/ədˈvɑːnst/adj ١–پێشکەوتوو
٢– پەرەسەندو
advance/ədˈvɑːns/n ١– پێشڕەوی
٢– پێشکەوتن ٣– پێشەکی(پارەدانی پێش وەخت).
in advance پێشتر پێش وەخت، لەپێشەکی
advantage/ədˈvɑːntɪdʒ/n ١– ئەدگار
٢–سود
ئیدیۆم: سود دەبینین لە..// دەرفەت وەردەگرێ
٢– فڕێو دەکا– دەیخاپێنێ
advantageous/ˌædvənˈteɪdʒəs/adj
سوودبەخش
advent/ˈædvent/n ١– هاتن
٢– چوار هەفتەی بەر لە سەری ساڵی زایینی
adventure/ədˈventʃə(r)/n سەرکەشی
adventurous/adj ١– سەرکەش
٢– پڕ سەرکەشی
adverb/ˈædvɜːb/n ئاوەڵفرمان
adverbial/ædˈvɜːbiəl/adj ئاوەڵفرمان ئاسا
adversary/ˈædvəsəri/n دوژمن، بەرامبەر، هەڤڕك
adverse/ˈædvɜːs, ədˈvɜːs/adj
پێچەوانە– دژ
adversely/adv بەنەیاری– بە شێوەیەکی خراپ
adversity/ədˈvɜːsəti/n تەنگاوی– تەنگانە، میحنەت

advert/ˈædvɜːt/n ڕاگەیاندن– ئاگاداری
advertise/ˈædvətaɪz/n ڕادەگەیەنێ
(لەتەلەفزیۆن)، بەهەرمێن دەکا
advertising/n پروپاگەندەی ڕاگەیاندن
advice/ədˈvaɪs/n ئامۆژگاری– ڕاوێژ، شیرەت
advisable/ədˈvaɪzəbl/adj باش– ڕاست، ماقوول
advise/ədˈvaɪz/v ١– ئامۆژگاری دەکا
٢– پێی ڕادەگەیەنێ
adviser/ədˈvaɪzə(r)/n ڕاوێژکار، شیرەتکار
advisory/ədˈvaɪzəri/n ڕاوێژکاری
advocate/ˈædvəkeɪt/v بەرەڤانی دەکات– تەزکیەی دەکا
advocate/ˈædvəkət/n لایەنگر– پشتگیر– پارێزەری بەرگری
aerial/ˈeəriəl/n بایی وەك ڕادیۆ
aerial/ˈeəriəl/adj ١– هەوایی
٢– لە ئاسمان وەرگیراو
aerobics/eəˈrəʊbɪks/n مەشقی وەرزشی
arerodynamics/ˌeərəʊdaɪˈnæmɪks/n
زانستی داینامیکی، هەوایی– جوڵانەوەی شت لە هەوا
aeroplane/ˈeərəpleɪn/n فڕۆکە// باڵەفڕ
aerosol/ˈeərəsɒl/n ئێرۆسۆل، هەوادەر –بەخاخە–
aesthetic/ iːsˈθetɪk/adj جوان// جوانیی
afar/əˈfɑː(r)/adv لە دوورەوە
affair/əˈfeə(r)/n ١– ڕەوش–ڕوداو
٢– کاروبار ٣– تایبەت
affect/əˈfekt/n ١– کاردەکات لە
٢– زیان دەدات لە٣– توڕەدەکا
affected/əˈfektɪd/adj دروستکراو، ئاسروشتی
affectation/ˌæfekˌteɪʃn/n خۆ وا پیشاندان، خۆ نواندن
affection/əˈfekʃn/n خۆشەویستی

additive/ˈædətɪv/n ماددەی زێدەکراو

address/əˈdres/n ١- ناونیشان٢- وتار

address/əˈdres/v ١-دەنێری ٢-وتاردەدا
٣- ئاراستە دەکا ٤- ئاراستەی دەکا بە پایەك
٥- دەگەڕێتەوە بۆ

adept/əˈdept/adj کارامە، شارەزا

adequate/ˈædɪkwət/adj ١-بەشی
پێویستی ٢- مێندە باشی

adequacy/ˈædɪkwəsi/n بەس-
بەپێی پێویست

adequately//adv بەتێری بەلام نەك بەباشی

adhere/ədˈhɪə(r)/v ١- پێوەی دەلکێ
٢- پێگیری دەکا

adherent/ədˈhɪərənt/n لایەنگر

adherence/ədˈhɪərəns/n پێگیری کردن

adhesive/ədˈhi:sɪv, ədˈhi:zɪv/adj
پێوەلکەر- چرکدار

ad hoc/ˌæd hɒk/adj بۆمەبەستێکی دیار

adjacent/əˈdʒeɪsnt/adj هاوسێ،هاوڕێك،
نەیەك نزیك

adjective/ˈædʒɪktɪv/n ئاوەلناو

adjectival/ˌædʒekˈtaɪvl/adj ئاوەلناو
ئاسا

adjoining/əˈdʒɔɪnɪŋ/adj پێوە لکاو/
نزیك

adjourn/əˈdʒɜ:n/v دوادەخا/ ڕادەگرێ

adjournment/n دواخستن/ ڕاگرتن

adjudicate/əˈdʒu:dikeɪt/v یەکلا
دەکاتەوە-دەیبڕێنێتەوە

adjudicator/n بڕیاردەری یەك لا کەرەوە

adjust/əˈdʒʌst/v ١- هەمواری دەکا،
ڕێکی دەخا ٢- ڕادێ لەگەڵ..

adjustable/adj هەموار دەکرێ

adjustment/n هەموارکردن- ڕاهاتن

ad lib//adj سەرپێیی

ad lib... //adv بەسەرپێیی دەدوێ

administer/ədˈmɪnɪstə(r)/v ١- بەڕێوە
دەبات ٢- دەدا(دەرمان)

administration/ədˌmɪnɪˈstreɪʃn/n
١- بەڕێوەبەرایەتی
٢- دەستەی بەڕێوەبەرایەتی
٣- حکومەت

administrative/ədˈmɪnɪstrətɪv/adj
کارگێڕی

administrator/ədˈmɪnɪstreɪtə(r)/n
بەڕێوەبەر، بریکار، کارگێڕ

admirable/ˈædmərəbl/adj پەسەند

admirably/ˈædmərəbli/adv
بە پەسەندی، بە شایەنی

admiral/ˈædmərəl/n ئەدمیرال

admiration/ˌædməˈreɪʃn/n بەدڵ بوون

admire/ədˈmaɪə(r)/v بەدڵیتی

admirer/n پەسەندکار/پەسەندیار

admiring/adj پەسەند

admiringly/adv بە پەسەندی

admission/ədˈmɪʃn/n ١-ڕێپێدان
٢-دەرگانە ٣- دان نان ٤- وەرگرتن

admit/ədˈmɪt/v ١- دان دەنێ
٢- ڕێی پێ دەدا بێتە ژوورێ

admittance/ədˈmɪtns/n ڕووخسەتی
چوونە ژوورەوە

adolescence/ˌædəˈlesns/n تەمەنی
هەرزەکاری

adolescent/ˌædəˈlesnt/adj هەرزەکار

adopt/əˈdɒpt/v ١- بەکوڕ خۆی دەکا،
بە منداڵی خۆی دەنووسێ
٢- بەکاردەهێنێ

adopted/adj بەکوڕکراو

adoption/əˈdɒpʃn/n بەکوڕکردن

adorable/əˈdɔ:rəbl/adj زۆر قەشەنگ،
خۆشەویست، شەیداکەر

adore/əˈdɔ:(r)/v ١- دەیپەرستێ
٢- شەیدا دەبێ

acquiesce/ˌækwiˈesns/n قایيل بوون

acquire/əˈkwaɪə(r)/v فەراهەم دێنێ، بەدەست دێنێ،

acquisition/ˌækwɪˈzɪʃn/n ١-پەیداکردن
٢- کرداری بەدەست هێنان

acquit/əˈkwɪt/v ١- بێتاوان دەردێخێ
٢- بەگوێرەی ئەوەی بۆی دیار کراوە هەڵس و کەوت دەکا

acquittal/əˈkwɪtl/n بەردان، بێتاوان دەرهێخستن

acrid/ˈækrɪd/adj تام تیژ، بۆن تیژ، تاڵ

acrobat/ˈækrəbæt/n ١-پاڵەوان
٢-کرداری ئەکرۆبات لە کۆمپیوتەر

acrobatic/ˌækrəˈbætɪk/adj پاڵەوانی

acrobatics/n هونەری پاڵەوانبازی

acronym/ˈækrənɪm/n پیتی یەکەمی چەند وشەیەك، (جۆرێکە لە پۆتانی وشە)

across/əˈkrɒs/n ١- ئەمبەر بۆ ئەوبەر
٢- ئەوبەر. ٣- بەدرێژایی

act/ækt/v ١- دەکا
٢- بەگوێرەی بۆ داندراو هەڵسوکەوت دەکا
٣- دەنوێنێ

act/n ١-کار ٢- پەردە- ئەشانۆگەری
٣- بەش ٤- یاسا ٥- نواندن

acting/ˈæktɪŋ/n بینراو لە کاتی کردنی کارێکی ئاڕێکدا، هەڵسان بەکارێك بۆ ماوەیەکی کورت، نواندن

action/ˈækʃn/n ١- چالاکی ٢- رەفتار
٣- رووداو(لەشانۆ) ٤- کاریگەری ٥- شەڕ
٦-ئاماژەی دەستپێکردن (لە سینەما)

in action لەکاتی کاردا- چالاکیدا

into action بەگەڕخستن

out of action لەکارکەوتوو

take action شتێ دەکا

activate/ˈæktɪveɪt/n بەگەڕدەخا

active/ˈæktɪv/adj ١- چالاك، ٢- کاریگەر
٣- شێوەی دیار(لەرێزمان)

activity/ækˈtɪvəti/n ١-چالاکی، جوڵان
٢-چالاکی

actor/ˈæktə(r)/n ئەکتەر- زارڤەکەر

actress/ˈæktrəs/n ئەکتەری ژن

actual/ˈæktʃuəl/adj کرداریی- راستی

actually/ˈæktʃuəli/adv لەراستیدا

acupuncture/ˈækjupʌŋktʃə(r)/n چارەسەر بە دەرزی

acute/ˈæktʃueɪt/adj ١- تیژ-توند
٢- ترسناك ٣- زۆر ٤- بیرتیژ-زیرەك

acutely/adv تا رادەیەکی زۆر

acute angle گۆشەی تیژ

ad/æd/n ئاگاداری

adamant/ˈædəmənt/n سەرڕەق، پشت، پڕد

adamantly/adv بە ڕژدی

adapt/əˈdæpt/v ١-خۆ دەگونجێنێ
٢-گونجاندن-هەموارەدکا ٣- ئامادە دەکا

adaptable/əˈdæptəbl/adj نەرم، سازراو

adaptation/ˌædæpˈteɪʃn/n ١- وەرگێڕاو
٢- رەوش گونجاندن

adaptor/n ١- سازکەر
٢- سەیار، فرەسەرەپلاك

add/æd/v ١- زیاددەکا ٢- کۆدەکاتەوە

addition/əˈdɪʃn/n زیاد/ زێدە

add up پێدەچێ راست بێ

add up to.. دەکاتە

adder/ˈædə(r)/n ماری بچوکی ژەهردار

addict/ˈædɪkt/n خو دەگرێ بە

addicted/əˈdɪktɪd/adj خو گرتوو بە

addiction/əˈdɪkʃn/n خوگرتن

addictive/əˈdɪktɪv/adj بەرەو خوگرتن بردن

addition/əˈdɪʃn/n ١- کۆکردنەوە، خستنەسەر. ٢- زیاد- زێدە

in addition to نیدیۆم: وێڕای ئەمە

additional/əˈdɪʃənl/adj زێدە

accomplished/əˈkʌmplɪʃt/adj کارامە، بەھرەدار

accomplishment/əˈkʌmplɪʃmənt/n
١- راپەڕاندنی شتێك بە سەرکەوتویی
٢-بەھرە-کارامەیی

accord/əˈkɔːd/n ڕێککەوتن

in accord بە تەبایی

by your accord خۆھێشتی

accord/əˈkɔːd/v ١- دەبەخشێ
٢- دەسازێ-دەگونجێ

accordance/əˈkɔːdns/n بەپێی،
١- بەو پێیەی کە...،٢- بۆیە

according to/əˈkɔːdɪŋ tə/prep
١-بەگوێرەی ٢- بەپێی

accordion/əˈkɔːdiən/n ئۆکۆردیۆن

account/əˈkaʊnt/n ١- راپۆرت
٢-حیسابی بانق ٣-ژمێریاری ٤-حیساب

by all accounts بە تەواوی دەنگ

on account of بەھۆی

on no account بۆ ھەر ھۆیێ بێ، ھەرچی بێتن

take account of لە ھزری خۆی دادەنێ

for account ١- شی دەکاتەوە
٢- دەگەیەنێتە

accountable/əˈkaʊntəbl/adj
١-بەرپرس ٢-ڕاڤە کردن و شرۆڤە کردن ھەڵدەگرێ

accountability/n بەرپرسیاری/ ڕاڤەکار

accountant/əˈkaʊntənt/n ژمێریار

accountancy/əˈkaʊntənsi/n زانستی ژمێریاری/ ژمێر سازی

accumulate/əˈkjuːmjəleɪt/v
١- کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە
٢- لەسەر یەك دەکەوێ

accumulation/əˌkjuːmjəˈleɪʃn/n
لەسەریەك کەوتن، کەڵەکەبوون

accuracy/ˈækjərəsi/n وردی، ڕێکی

accurate/ˈækjərət/adj ورد، دروست

accusation/ˌækjuˈzeɪʃn/n تۆمەتبارکردن

accuse/əˈkjuːz/v تۆمەتباری دەکا

accused/adj تۆمەتبار، گوناھبارکراو

accusing/adj گوناھباری، گومانکاری

accustomed/əˈkʌstəmd/adj ١-ڕاھاتوو
٢- ئاسایی

ace/eɪs/n ١- لە کۆنکان-ئاس-یەك،
٢- لەتێنس: یەکەم لێدان کە بەرامبەر ناتوانێ لێبداتەوە. ٣-گەردیلەیەك ٤-نایاب

ache/eɪk/n ئێش، ئازار- ئازاری بەردەوام
ھەست بە ئێشێکی بەردەوام

achieve/əˈtʃiːv/v ١- بەدەست دێنێ
٢- رادەپەڕێنێ

achievement/n ١- دەستکەوت
٢- کرداری تەواوکردنی کارێك سەرکەوتوانە.

acid/ˈæsɪd/n ترشی

acid/ˈæsɪd/adj ١- ترش ٢- ترشاندن، تیژ

acidity/əˈsɪdəti/n ترشێتی

acknowledge/əkˈnɒlɪdʒ/v ١- دان پێ دەنێ. ٢- دەیناسێ ٣- بڵێ‌ی بەدەستم گەیشتوە. ٤- سوپاسی دەکا

acknowledgement (-edgment)/n
١- داننان بە ڕێز . ٢- گەیشتن-ی (نامە)
٣- سوپاسگوزاری

acme/n لوتکە/ پۆپکە

acne/ˈækni/n زیپکەی لاوێتی

acorn/ˈeɪkɔːn/n بەڕو، ناوکی بەڕو

acoustic/əˈkuːstɪk/n ١-دەنگیی
٢-ئامێری مۆسیقی بێکارەبا

acoustics/əˈkuːstɪks/n ١- سیماکانی بیستن. ٢- دەنگ زانی- بیست

acquaintance/əˈkweɪntəns/n
١- ناسیاوی ٢- ھەبوونی ھەندێ زانیاری لەبارەی کەسێك

acquainted/adj ١- ئاگادار ، ئاشنا
٢- ناسینی کەسێك

acquiesce/ˌækwiˈes/v قایل دەبێ (بێ مشت و مڕ).

abundant/əˈbʌdənt/n زۆر

abundantly/adv بەشێوەیەکی زۆر، فرە

abuse/əˈbju:z/v ١- خراپ بەکاردێنێ. ٢- جوێن دەدا. ٣- خراپ مامەڵە لەگەڵ- کەسێك دەکا.

abuse/əˈbju:s/n ١- خراپ بەکارهێنان. ٢- جوێن ٣- ئابڕووبردن.

abuse//v جوێن دەدا

abusive/əˈbju:sɪv/adj ئابڕووبەر، سووك، زمان پیس

abysmal/əˈbɪzməl/adj زۆرقوڵ/ بێ بن/ دۆژ

academic/ˌækəˈdemɪk/adj ئەکادیمی، تیۆری، فیکری

academy/əˈkædəmi/n ئەکادیمیە/ ئەکادیمیایی

accelerate/əkˈseləreɪt/v خێراتر دەکات، خێراتر تاودەدات

accelerator/əkˈseləreɪtə(r)/n پای بەنزین، خێراکەر

accent/ˈæksent, ˈæksənt/n ١- زار، ٢- شێوەزار، ٣- نیشانەی نووسین ٤- جەخت، گرنگیدان

accentuate/əkˈsentʃueɪt/v ١- ڕوونی دەکاتەوە. ٢- بەرچاوی دەخا

accept/əkˈsept/v ١- قەبوڵ دەکا- قایل دەبێ، ٢- ڕازی دەبێ ٣- دان دەنێ، پێ دەدا ٤- دان دەنێ کە- شتێ- ناگۆڕێ ٥- بەڕاست دەزانێ

acceptable/əkˈseptəbl/adj ١- پەسەند کراو. ٢- بەجێ، گونجاو

acceptability/əkˌseptəˈbɪləti/n پلەی پەسەندی

acceptably/əkˌseptəˈbɪli/adv بەشێوەیەکی ماقووڵ

acceptance/əkˈseptəns/n قایل بوون، ڕازی بوون

access/ˈækses/n ١- دەروازە ٢ - دەرفەتی بەکارهێنان، مافی بەکارهێنان، ڕێدان، گەشە

accessible/əkˈsesəbl/adj ١- بە ئاسانی گەیشتن بە.. ٢- بە ئاسانی بەکارهێنان ٣- کراوە (مرۆڤ)

accessibility/əkˌsesəˈbɪləti/n بەئاسانی گەیشتن

accession/ækˈseʃn/n ١-کرداری دەسەڵات گرتنەدەست ٢-زێدە بوون ٣-ڕازی بوون

accessory/əkˈsesəri/n ١- پاشکۆ ٢- هاوکار-یارمەتیدەر

accident/ˈæksɪdənt/n ڕوداو/ ڕێکەوت

by accident بە ڕێکەوت

accidental/ˌæksɪˈdentl/adv بەڕێکەوت، ڕێکەوتیی- بێبەرنامە

acclaim/əˈkleɪm/v پیا هەڵدەڵێ، ستایش دەکا

acclimatize/əˈklaɪmətaɪz/v لەگەڵ کەش و هەوایەکی نوێ ڕادێ، ڕادێنێ

acclimatization/əˌklaɪmətaɪˈzeɪʃn/n ڕاهاتن، گونجان لەگەڵ ڕەوش و سەقا

accommodate/əˈkɒmədeɪt/v ١-دەگرێ، ٢- دادەنیشێ ٣- پێی دەدا، حەز لەخێر دەکا

accommodation/əˌkɒməˈdeɪʃn/n هەوارگە، شوێن

accompaniment/əˈkʌpənimənt/n ١- سازان، ٢- کۆڕاڵی مۆسیقی

accompany/əˈkʌmpəni/v-n ١-یاوەری دەکا. ٢- لە هەمان کاتدا هەبێت٣- هاوپێچ ٤- مۆسیقا بۆ گۆرانی تیژ ئیدەدات

accomplice/əˈkʌmplɪs/n بەشدار لە تاوان هاوکاری یەکێك دەکا لە تاوان

accomplish/əˈkʌmplɪʃ/v جێبەجێ دەکا، ڕادەپەڕێنێ

abort/ə'bɔ:t/v ١– لەباری دەبات (منداڵەکەی ناو سکی لەبار دەبات)
٢– شتێ کۆتایی پێ دێنێ پێش ئەوەی تەواوی بکات.

abortion/ə'bɔ:ʃn/n لەباربردن، لەبارچوون، بەرهاویشتن

abortive/ə'bɔ:tɪv/adj سەرنەکەوتوو، سەرنەگرتوو

abound/ə'baund/v ١–دادەگرێ
٢– زۆر دەبێ

about/ə'baut/adv ١–بەرەو ٢–نزیکەی
٣– لە هەموو لایەك٤– لێرەو لەوێ
٦– لە شوێنێ بێ٥– (پاش هەندێ کردار بەکار دێ) بێ ئەوەی هیچ شتێك ئەنجام بدا.
واتای ئیدیۆمی: خەریك بێ شتێ ئەنجام بدات.

about/ə'baut/prep ١– لەبارەی.
٢– دەربارەی ٣– پەیوەندی بە

above/ə'bʌv/adv – prep ١– لەسەر
٢– پێشوو ٣– زیاتر٤– بەرز

above all لە هەمووی گرنگتر

abrasive/ə'breɪsɪv/adj ١– روشێنەر/ خوێنەر ٢– چەتوون ٣– زبر

abreast/ə'brest/adv شان بە شان، لەگەڵ

abridge/ə'brɪdʒ/v ١–کورتی دەکاتەوە
٢–بێوەری دەکا/ مەحرومی دەکا

abridgement/ə'brɪdʒmənt/n پوختە

abroad/ə'brɔ:d/adv دەرەوەی وڵات، هەندەران، تاراوگە

abrupt/ə'brʌpt/adj لەپڕ، چارەڕێ نەکراو، ڕوشکێن/ ترسناك

abruptly/adv لەناکاو، لەپڕ

abruptness/n لەناکاوی، ڕوشکێنی

abscess/'æbses/n دومەڵ– کێم

abscond/əb'skɒnd/v هەڵدێ‌و خۆی بە نهێنی گوم دەکا

absence/'æbsəns/n لەوێ نەبوون، ئامادەنەبوون، بورانەوە

absent/'æbsənt/adj ١– ئامادە نەبوو
٢– بیر پەرتەوازە، بێ‌ئاگا

absentee/,æbsən'ti:/n ئامادەنەبوو، لێرەنەبوو

absolute/'æbsəlu:t/adj ١– هەموو، رەها ٢– رەها

absolutely/'æbsəlu:tli/adv
١– سەرلەبەری(هەمووی). ٢– بەتەواوی.

absolutism/'æbsəlu:tɪzəm/n
موتلەقیەت– رەهاییەت لە دەسەڵات

absolve/əb'zɒlv/v ١– بە بێ‌تاوان دەرخستنی کەسێك لە..٢– لە گوناهی دەبورێ

absorb/əb'sɔ:b/v ١– دەمژێ ٢– تێ‌دەگا
٣– دەگرێ ٤– سەرنج رادەکێشێ.

absorbed/adj مژۆڵ، سەرقاڵ

absorbent/əb'sɔ:bənt/adj مژەر

absorbing/adi تەواو سەرنج راکێش، ئەقڵ بەر

abstain/əb'steɪn/v ١– شتێ ناکات کە پێی خۆشە، خۆ بێوەر دەکا/ خۆی دوور دەگرێ
٢– دەنگ نادا بە باش و بە خراپ بە نا و نا.

abstention/ə'bsteɪnʃn/n دەنگ نەدان

abstinence/əb'stɪnəns/n خۆگرتن، خۆ بێوەرکردن

abstract/'æbstrækt/n ١– هەبوون تەنها وەك بیرۆکە نەك بوونی لاشەیی
٢– ئەبیستکرات(ڕووت) ٣– تەجریدی

absurd/əb'sɜ:d/adj گاڵتەجاڕ، ناماقوڵ، بێ‌هودە

absurdity/n پڕوپوچی/ بێهودەیی

absurdly/adv بەشێوەیەکی ناماقوڵ، بە پڕوپوچی

abundance/ə'bʌnsəns/n ڕێژەیەکی زۆری شتێك

Aa

A-a/eɪ/ پیتی یەکەم لە ئەلف بای ئینگلیزیدا
١- بەرزترین پلە (لە ئەزموون بۆ نموونە).
رێگای سەرەکی
٢- ئامرازی نەناسین لەپێش وشەی دەست پێکردن بە دەنگی نەبزوێن.
٣- ئامرازی نەناسین (کاتێ تۆ لەبارەی شتێك بەشێوەیەکی گشتی دەدوێی).
٤- ئامرازی نەناسین (بەکاردێ لەپێش ناوێکی نەناسراو لەلایەن قسەکەرەوە).
٥- بەکاردێ بۆ سەر بەکۆمەڵێك بوون.
٦- لەگەڵ هەندێ دەستەواژە بەکاردێ کە دەلالەتی نیشانەی-چەندایەتی دەبەخشن.
٧- بەکاردێ لەگەڵ نرخ و رێژە و ماوە: هەریەکێ

aback/ə'bæk/adv بۆ دواوە، بۆ پاشەوە

abandon/ə'bændən/v وازی لێ دەهێنێ، دەست بەرداری دەبێ،دەست هەڵدەگرێ لەشتێ

abashed/ə'bæʃt/adj پەشۆکاو، تەریق بۆوە، شەرمەزار- شپرزەبوو

abattoir/'æbətwɑ:(r)/n قەسابخانە، کوشتارگە

abbess/'æbes/n سەرۆکی پاکیزەکان (بۆ ئافرەت) رەبەن(بۆ پیاو)

abbey/'æbi/n دێر، کلێسە

abbot/'æbət/n سەرۆکی رەبەنەکانی دێر

abbreviate/ə'bri:vieɪt/v ١-کورت دەکاتەوەچەند پیتێ لە وشەو گرێ بەکاردێنێ
٢- کورت دەکاتەوە، چڕ دەکاتەوە، چیرۆکێك لە چەند دێرێك کورت دەکاتەوە.

abbreviation/əˌbri:vi'eɪʃn/n کورت کردنەوە- کورتە

ABC/ˌeɪ bi: 'si:/n ئەلف بای ئینگلیزی لە ئێ‌ی تا زێد/ بنەما سەرەکیەکان

abdicate/'æbdɪkeɪt/v ١- ئایەوێ ببێ بە شا
٢- واز لە کورسی دەسەڵات دەهێنێ.

abdomen/'æbdəmən/n ورگ، هورگ/ زگ، سك

abdominal/æb'dɒmɪnl/adj ورگی، پەیوەند بە ورگەوە/ سکەوە هەیە

abduct/æb'dʌkt/v هەڵدەگرێ (ئافرەت)، دەرفێنێ

abhore/əb'hɔ:(r)/v ١-رقی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە

abide/ə'baɪd/v ١-دەژی
٢- پابەند دەبێ، پێگیری پێ‌دەکا
٣-رووبەرووی دەبێتەوە، بەرگە دەگرێ

ability/ə'bɪləti/n توانا، توانست

ablaze/ə'bleɪz/adj گڕگرتوو

able/'eɪbl/adj دەتوانێ، بەتوانا

ablutions/ə'blu:ʃnz/n/ دەستنوێژ شوشتن/ دەستنوێژ هەڵگرتن

ably/'eɪbli/adv بە کارامەیی

abnormal/æb'nɔ:ml/adj ناوازە، ناسروشتی

aboard/ə'bɔ:d/adv لەناو شەمەندەفەر و پاس و فرۆکە و لەسەر پاپۆڕەکە.

abode/ə'bəʊd/n ماڵ، شوێنی نیشتەجێ‌بوون

abolish/ə'bɒlɪʃ/v کاری پێ ناکات، هەڵیدەوەشێنێتەوە

abolition/ˌæbə'lɪʃn/n هەڵوەشاندنەوە

A-bomb/n-v قونبەلەی ئەتۆمی
بە قونبەلەی ئەتۆمی لێ دەدا

abominable/ə'bɒmɪnəbl/adj زۆر خراپ/ قێزەون

abominate/v ١-بێزی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە ٣-تڕۆی دەکا

Aboriginal/ˌæbə'rɪdʒənl/adj بەرایی- دانیشتوانی رەسەنی کۆن

سوپاسنامه

سوپاس بۆ خوای گەورە کە لەم کارە بچوکەمدا پشتیوانی کردمو توانیم کە بە ماوەیەکی کورت ئەم فەرهەنگە ئامادە بکەم.

لەپاشان پێم خۆشە سوپاسی ئەم بەڕێزانە بکەم کە هەریەکێ بەجۆرێ یارمەتی داوم:

- سەرەتا سوپاسی مامۆستا (مخلص یونس مصطفی) دەکەم کە ئەرکی چاپکردنی گرتە ئەستۆ.
- سوپاسی کاك (جومعە صدیق) دەکەم کە لە چاپکردنی کۆمپیۆتەردا زۆر پێوە هیلاك بوو.
- سوپاسی کاك (نەوزاد محمد علی کۆیی) دەکەم کە تایتلی بەرگەکەی بۆ نوسیم.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (عماد) و (نافع) دەکەم کە سەرەتا پرۆژەکەیان گرتە ئەستۆ.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (ئازاد) دەکەم کە لە واتای زۆر وشەدا زۆر یارمەتی دام.
- هەروەها زۆر سوپاسی مامۆستا (فوئاد) دەکەم کە ئەویش یارمەتی دام.
- لە کۆتاییدا سوپاس و ڕێز و خۆشەویستیم بۆ ئەو دەست و چاوانەی کە هەر وشەیەکی ئینگلیزی ئەم فەرهەنگە قەرزاری دەست و چاوی (وێ)ن.

کورتکراوەکانی ئەم فەرهەنگە

Abbreviations

adj	adjective	ئاوەڵناو
adv	adverb	ئاوەڵفرمان
conj	conjunction	ئامرازی پەیوەندی
det	determiner	دیارخەر
interj	interjection	تیپی سەرسوڕمان
n	noun	ناو
pref	prefix	پێشگر
prep	preposition	پریپۆزیشن
pron	pronoun	جێناو
sb	somebody	کەسێك
sth	something	شتێك
v	verb	فرمان-کردار

various : جۆرەها ، obvious : ئاشکرا

previous : پێشوو ، mere : تەنیا

here : ئێرە

٥- /au/

council : ئەنجوومەن ، cloud : هەور

countable : ژمێردراو ، counter : دژ

flower : گوڵ ، cow : چێڵ–مانگا

٦- /ou/ - /ئۆو/

cold : سارد ، gold : زێڕ ، old : پیر

goal : گۆڵ ، goat : بزن ، coat : قاپوت

throw : فڕێ دەدا ، low : نزم ، snow : بەفر

local : ناوخۆ ، no : نەء ، go : دەڕوا

poet : شاعیر ، both : هەردوو ، ghost : تارمایی

although : هەرچەندە ، soul : ڕووح

٧- /uə/ - /ئوە/ :

pure : تەواو ، poor : هەژار

jewel : زێروزیو ، newer : نوێتر

gradually : پەیتاپەیتا ، individual : تاك

doer : بکەر ، endure : بەرگە دەگرێ

٨- /eə/ - / یە /

hare : کەروێشکی کێوی ، dare : جورئەت

swear : سوێند دەخوا ، bear : ورچ

hair : پرچ ، chair : کورسی

where : لە کوێ ، there : ئەوێ

heir : میرات وەرگر ، prayer : نوێژکەر

بزوێنه دوو دەنگەکان
Diphthongs

ئەمانە لە کۆبوونەوەی دوو تاکە دەنگ دروست دەبن و ژمارەیان هەشتە.

١- /ei/ - /ئەی/ :

قوڕ : clay ، ڕۆژ : day
کەنداوی بچووك : bay ، باوەڕ : faith
سەرەکی : main ، ئامانج : aim
گوێڕایەڵ : obey ، نێچیر : prey
خۆڵەمێشی: grey ، دەخولقێنێ: create
مەزن : great ، دەشکێنێ : break
شێت : crazy ، دۆست- زارۆك : baby
خانم : lady ، نیگەرانی : hesitation
شوێن : location ، نەتەوە : nation
نێر : male ، دەروازە : gate
ڕەنگ زەرد : pale

٢- /aɪ/ - /ئای/:

هی من : mine ، چاو : eye
بای بای : bye ، شەرم : shy
ئاسمان : sky ، شــــەو : night
سوار : knight ، شەڕ دەکا : fight
دورگــە : island ، بەستی : ice
ئـاسـن : iron

٣- /ɔɪ/ - /ئۆی/ :

یاری : toy ، کوڕ : boy ، دەنگ : voice ، ڕەنج : toil

٤- /iə/ - /ئیە/

ئــازیـز : dear ، نزیك : near
گوێی لێ دەبێ : hear ، ئەندازیار :engineer
ئاسك- مامز : deer ، بـیـره : beer

famous : ناسراو ، dangerous : بەترس
important : گرنگ ، command : فەرمان
comfortable : خۆش ، northwards: بەرەو باکور
admirable : جێگای پەسند

١٢- /ɜ:/ ئێێ

girl : کـــچ ، thirsty : تینوو
urge : هانیدەدا ، bird : بـالنـــدە
person : کــــەس ، perfect : کامـڵ
world : جیهان ، word : وشــــــە
journey: گــەشــت ، purpose: مەبەست
work : کــــــار ، early : زوو

١٣- /ð/ – / ذ / ئەم دەنگە لە هەردوو پیتی (th) و دروست دەبێ وەك:

نەرم: smooth هەناسەدەدات: breathe

ئەمە: this لەگەل: with

١٤- / j / – / یی /

سەرنج

١. هەموو (y) لەسەرەتای وشەدا بە / j/ گۆ دەگرێ

بەلێ: yes یارد: yard خومرە: yeast

٢. هەندێ جار پیتی (u) لەسەرەتای وشەو ناوەڕاست دا بەم دەنگە گۆ دەكرێ :

یەكە: unit زانكۆ: university یەكێتی: union

بەكارهێنەر: user سودبەخش: useful بەكارهێنان: use

جوانی: beauty یەك– پاك: pure چارەسەر: cure

١٥- / v / /ڤ/

پاشكۆی ئۆتۆمبیل van ، دەگۆڕێ vary ، دۆڵ valley

دروینەوە harvest ، نیوە halve ، زۆر very ، شەرعیەت validity

park : باخچه ، bark : رەوینی سەگ

٣- ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن ئەوا دەخوێندرێتەوە

general : ژەنیراڵ ، liberation : رزگارکردن

بەڵام ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن لە کۆتایی وشدا ئەوا ناخوێندرێتەوە

empire : ئەمپیراتۆریەت ، bare : رووت

١٠- /w/ - /و/

ئەم دەنگە لە دوو پیت دروست دەبێ

١. پیتی (W) وەك world : جیهان war : شەڕ

٢. (qu) quiet : هێمن queen : شاژن

سەرنج

پیتی (W) لەم حاڵەتانە بێ دەنگەو ناخوێندرێتەوە:

١/ ئەگەر پیتی (r) لە دوای (W) هات: wright : دانەر

٢/ ئەو وشانەی هەرسێ پیتی (who) لەدوای یەك تێدابێ:

who کێ whose ئی کێ

٣/ ئەو وشانەی بە (ow) یان (ew) کۆتایی هات بێ:

low : نزم new : نوێ

١. لەهەردوو وشەی وەڵام answer و شیر sword ناخوێندرێتەوە.

١١- /ʒ/ - / ژ / ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێ

١.پیتی (s) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن بەتایبەتی لە :

version:چاپ vision بینین: television:تەلەفزیون

٢. (easure): measure پیوانە: pleasure خۆشی:

٣. isu :کاتی بێ ئیش حەوانەوە: leisure سووخۆر: userer

٤. ge : مەساژ: massage roudge سۆراو: garage گەراج:

١٢- /ŋ/ /نگ / finger پەنجە hungry برسی

thing شت wing باڵ

ئەگەر لە سەرەتای ووشە بێ و لە دوای خۆی بزوێن بێ ئەوا بە سووکی دەخوێندرێتەوە:

دواکەوت : late ، روون : clear ، روناکی : light

پیتی (L) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دارخورما : palm ، گۆلك : calf ، نیوە : half

هێمن : calm ، رۆیشتن : walk ، تەباشیر : chalk

گفتوگۆ: talk

لە کوردیدا ئەگەر ئەم دوو دەنگە تێکەڵ بکرێن ئەوا واتای وشە دەگۆڕێن بەڵام لە ئینگلیزیدا واتاکە ناگۆڕێن

هەڵە هەلە پەڵە پەلە گەڵ گەل

٧- /m/ - / م / ئایار : May ، مین : mine

مانگ : moon

٨- /n/ - /ن/ شەو : night ، غەرامە – باش : fine

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (n) لە کۆتایی وشە بێ ولە پێش خۆی پیتی (m) هەبێ ئەوا (n) گۆ ناکرێت. پایز : automn ، گۆشە لەرۆژنامە : column

٢- ئەگەر (nk) لەگەڵ یەك بێن ئەوا دەنگێکی تر دروست دەبێ کە بە لووت گۆ دەکرێ /ŋ/ وەك: سوپاس : thank، بیردەکاتەوە : think

٣- ئەگەر (ing) پێکەوە بێن ئەوا دەنگی /ŋ/ دروست دەبێ

گوستیلە : ring ، هێنان : bring

٩- /r/ - / ر / وشك : dry ، شۆفێر : driver

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (r) لەسەرەتای وشەبێ دەخوێندرێتەوە بەلاّم ئەگەر لە کۆتایی ووشە بێ ناخوێندرێتەوە

نەریت : ritual ، رێورەسم : rite

دایك : mother ، باوك : father

٢- ئەگەر لە پاش (r) نەبزوێن هات ئەوا (r) گۆ ناکرێ

دەنگی ددان: gnash ، هەڵدەکۆڵێ: gnaw ، مێشوولە : gnat

٤- /dʒ/ - /ج/ ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێت:

1. (j) major : راند – سەرەکی :
2. (ge) general : ژەنیراڵ – گشتی :
3. (gy) gymnastic : جیمناستیك
4. (di) soldier : سەرباز :
5. (du) individual : تاك ، education : پەروەردە
6. (dge) judge : قازی :

٥- /z/ - /ز/

zebra : کەری کێوی ، zeal : حەماسەت

سەرنج

١) ئەگەر پیتی (S) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن Vowel ئەوا بە /z/ گۆ دەکرێ، زیندان : prison ، سەرۆك : president

٢) ئەگەر پیتی (S) لەدوای بزوێنەکان بێ ئەوا بە /z/ گۆ دەکرێ
هاوار دەکات : cries ، کوڕەکان : boys

٣) بێجگە لە دەنگی /dʒ/، /ʒ/، /z/ ئەوا ئەگەر پیتی (S) لەدوای کۆنسنتۆنتە دەنگدارەکان بێ بە /z/ دەخوێندرێتەوە:
راگرەکان : deans ، جێگاکانی نووستن : beds

٦- / l / - /ل/ ئەم دەنگە دوو جۆری هەیە. لە ئینگلیزیدا واتا ناگۆڕێ بەڵام لە کوردیدا واتا دەگۆڕێ چونکە دەبنە دوو فۆنیم/ڵ/ لامی قەڵەو /L/ heavy

ئەو دەنگە ئەو کاتە دروست دەبێ ئەگەر:

١- دوو (ل) لە دوای یەك بێت/ کوشتن : kill ، تۆپ : ball
٢- ئەگەر کەوتە کۆتایی ووشە/ شەڕ : battle ، بوتڵ : bottle
٣- ئەگەر لە دوای (ل) نەبزوێن هات/ فلم : film ، پیر : old

لامی سووك light / l /

8- (war) war : شەڕ ، ward : قاوش

٨- /ʊ/ - /و/

push : پاڵدەدا	،	pull : ڕادەکێشێ
full : پڕ	،	should : پێویستە
foot : پێ	،	good : باش
book : کتێب	،	wood : دار
wolf : گورگ	،	woman : ئافرەت

٩- /u:/ - /وو/

new : نوێ	،	food : خۆراك
moon : مانگ	،	suitor : داخازیکەر:
June حوزەیران:	،	fuel سوتەمەنی:
shoe : پێڵاو	،	soup : سوپ
suicide : خۆی دەکوژێ		

١٠- /ʌ/ ئەم : ئەم دەنگە بەرامبەر "فتحة"ی عەرەبییە لەم وشانەدا هەیە:

sum : مەبلەغێ	،	some : هەندێ
honey : هەنگوین	،	sun : ڕۆژ
son : کوڕ	،	dove : کـوّتــر:
love : خۆشەویستی	،	tongue : زمان
bud : خونچە	،	couple : جووتە
cousin : ئامۆزا	،	uncle : مام
money : پـــارە	،	club : یانە
budget :بودجە-میزانیە		

١١- / ə / - /ئە/ : لە ژمارە (١٠) لاوازترە ، ئەو وشانەی کۆتاییان بە (ar) یان (er) هاتییە ئەم دەنگەیان هەیە.

doctor : دکتـــۆر	،	father : بـــــاب
center : ناوەند	،	cellar : خانـــە
actor : ئەکتەر	،	police man :پیاوی پۆلیس

had : هەبیوو ، بەرەنگاری : challenge

٥- /a:/ - /ئا/ درێژ : ئەم دەنگە بەزۆری لەم حاڵەتانە بەرچاو دەکەوێ

1- (ar) dark : تاریك ، bark : وەڕینی سەگ

بەلاّم لەم وشانەدا (ar) دەنگی /o:/ دەدات:

warm : گەرم ، ward : قاوش ، war : شەڕ

2- (ass) ass : جاشك ، class : پۆل

3- (ask) ask: پرسیار دەکا ، task : ئەرك

4- (ast) fast : خێرا ، past : رابردوو

5- (aft) after : لەپاش ، draft : رەوت ، شەپۆل

6- (ath) path : رێگا ، bath : گەرماو

هەروەها لەوانەش دا هەیە

guard : پاسەوان ، aunt : پلك

heart : دڵ ، clerk : فەرمانبەر

dance : شایی ، chance : دەرفەت

garage : گەراج

٦- /o/ - /ۆ/ کورت hot گەرم long درێژ

sorry : بەداخەوە ، odd : شـــاز ، watch : سەعات

wash : دەشـــوا ، spot : نوختە ، pot : قـوری

٧- /o:/ - /ۆ/ درێژ

1- (or) lord : خوا ، force : هێز ، port : مینا

2- (au) daughter: کچ ، fault : هەڵە ، pause : دەوەستێ

3- (all) hall : هۆڵ ، wall : دیوار ، ball : خڕ - تۆپ

4- (oor) door : دەرگا ، moor :زۆلکاو

5- (aw) dawn: بەرەبەیان ، law : یاسا

6- (alk) talk : گفتوگۆ ، chalk : تەباشیر

7- (ought) bought : کڕی ، thought: بیری کردەوە

هەندێ لە سیماکانی بزوێنە یەك دەنگەکان

/i:/ - /یی/ لەم حاڵەتانەی خوارەوە هەیە

1- (ee) see: دەبینی، sheep : پەز

meet: چاوی پێ دەکەوێ

2- (ea) sea: دەریا ، meat : گۆشت

3- (ie) belief : باوەڕ ، niece : خوشکەزا

4- (ei) ceiling : بنمیچ ، receive : وەردەگرێ

perceive : تێدەگا

5- (e) he :ئەو-نێر- ، she : ئەو-مێ-

we : ئێمە

6- e – e mete : سنوور ، compete : موتافەسە دەکا

٢- /i/ /ی/

guilty : تاوانبار	،	pretty	جوان:
fit : دەسازێ	،	busy	مژوڵ:
foreigner : بیانی	،	city	شار :
rapidly : خێرا	،	minute	خولەك:
		in	لــە :

٣- /e/ - /ێ/ ئەم لەم وشانەدا هەیە

head : سەر ، dead : مردوو

net : تۆڕ ، hell : دۆزەخ

heaven : ئاسمان ، pleasure : خۆش

deaf : کەڕ ، breakfast : تێشت

friend : برادەر ، death : مردن

٤- /a/ - /ئا/ کورت

latter : ئەوەی دوایی ، fat : قەڵەو

cat : پشیلە ، hat : کڵاو

بزوێنەکانی زمانی ئینگلیزی
English Vowels

بزوێنەکان دوو جۆرن:

یەکەم : pure vowels بزوێنە یەك دەنگی‌یەکان ئەمانە ژمارەیان دوازدەیە . ئەوەی گرنگە لێرە جەختی لەسەر بکرێ کورتی و درێژی دەنگەکانە چونکە ئەم دیاردەیە دەبێتە هۆی دروست بوونی دوو دەنگ لە ئاکام دوو وشەش دروست دەبێ.

بۆ نموونە زۆر پێویستە جیاوازی لە نێوان / i / , /i:/ , /ʊ/ , /u:/ , /ɒ/ , /ɔ:/ , /æ/ , /a:/ , /e/ , /3:/ بکرێ.

/ i /		/ i: /	
sin	گوناە :	seen	بینراو :
sit	دادەنیشێ :	seat	شوێنی دانیشتن – کورسی:
bit	هەندێ	beat	لێدان :
did	کردی :	deed	کردەوە :

/ u /		/ u: /	
full	پـڕ :	fool	شێت – گێل :
pull	ڕادەکێشێ :	pool	حەوز :

/ o /		/o:/	
spot	نوختە :	sport	وەرزش :
pot	قۆری :	port	بەندەر :
shot	شۆت :	short	کورت :

/ a /		/a: /	
bad	خراپ :	bard	شاعیر :
pat	لەپشت دان بە هێواش:	part	بەش :
had	هەبوو :	hard	گران :
cat	پشیلە :	cart	عەرەبانە :

جودا له زمانی بەریتانی دەزانن. لەم رووەوە، گۆکردنی وشەکان لە زارێکەوە بۆ زارێکی تر جودایە، بەڵام ئینگلیزی لە رووی نووسینەوە زمانێکی یەکگرتووی هەیە.

ئینگلیزەکان هەر لەدوای داگیرکردنی عێراق و کوردستان، زمانی ئینگلیزیان هێنایە ناو پەروەردە و خوێندن، جا بۆ ئەوەی خوێنەر تا رادەیەك بەسەر ئاستەنگی گۆکردن زاڵ بێ، ئەوا لە چەند لاپەڕەیەکدا بەکورتی لە هەر چل و چوار دەنگی زمانی ئینگلیزیمان کۆڵیوەتەوەو بەشێوەیەکی ئاسان چۆنیەتی گۆکردنی هەریەك لەم دەنگانەمان خستۆتە ڕوو.

هەروەها سەبارەت بە ئاستەنگی کردارەکانیش، ئەوا بە کورتی زۆربەی ئەو کردارە نارێسایی‌یانەمان لە سێ ستون خستۆتە ڕوو:

ستونی یەکەم: چاووگ. چاووگ لە ئینگلیزیدا لەدوای کرداری model و to و هەروەها لەگەڵ جێناوی کۆ لە رانەبردووی سادە و کردار لەبواری داخوازیدا بەکاردێ.

ستوونی دووەم: رابردووی کردار. ئەمە تەنها لە رابردووی سادە بەکاردێ.

ستونی سێیەم: لە حاڵەتی رابردوو و رانەبردووی تەواو و پێکهاتەی نادیار و هەندێ حاڵەتی ئاوەڵناو-ئاسا بەکاردێ.

سەبارەت بە کردارەکانی تر، ئەوا کرداری رێسایین بە زیادکردنی (ed) یان (d) دەبنە رابردوو، بە (en-) یان هەر بە زیادکردنی (d) و (ed) دەبنە تەسریفی سێیەم.

وەك لە بەرایی وتم، فەرهەنگ زیاتر کاری چەند کەسێکە، بەڵام کە ئەمە نەبوو، ئەوا من خۆم بەشێ لەم بارگرانیەم بە ئەستۆ گرت و ئەم فەرهەنگە بچووکەم ئامادە کرد و هیوادارم بەم کارەم خزمەتێکی بچووکی وشەی کوردی و کتێبخانەی کوردیم کردبێ.

سەلام ئاوخۆش

٢٠٠٢/٥/١٨

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشـەکی

لە مێژبوو لە بەرنامەم بوو کە فەرهـەنگێکی ئینگلیـزی-کوردی بنووسـم، بـەڵام بە حوکمی ئەوەی کاری فەرهەنگ نووسی کارێکی گران و دژوارە و زیاتر کارێکی چەند کەسێکیە نەك تاکـە کەسـی، بۆیـە هـەر ئەو پرۆژەیـەم دوادەخـست. لە ئاکام بینیم هیچ کەس و لایەنێ ئەو بیرۆکەی نەهێنایە دی، بۆیە بە فەرم زانـی هەرچۆنێ بێ فەرهەنگێك ئامادە بکەم.

بۆچی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد؟

زۆر فەرهـەنگی دی هـەن، بـەڵام ئـەوەی ئۆکـسفۆرد ماوەیـەکی زۆرە لـە جیهـان بەگـشتی و لـە عێـراق و وڵاتـی مـن بەتایبـەتی فەرهـەنگێکی ناسـراوە و جـێی متمانەیە، بۆیە بەپێویستم زانی بەم ناوە بێ. ئەمە و چەندەها فەرهـەنگ بـەناوی ئۆکسفۆرد هەن، وەك:

Oxford Advanced Learner's dictionary of current English.
Oxford-Word Power.
Modern Oxford.
A Concise Oxford Dictionary.
Oxford-Pocket Dictionary.

لەگەڵ چەندانی تر.

ئـەم فەرهەنگـەی ئێمـە هـیچ کـام لەوانـە بـە تـەنیا نیـە، بـەڵکو سـودمان لـە هەموویان وەرگرتووە، تاك تاکەش هەندێ وشـەمان لـە Webster و Longman وەرگرتووە.

لەرۆژگاری ئەمرۆمانـدا زمـانی ئینگلیـزی بۆتـە زمـانێکی جیهانی و لـە هـەموو بوارە زیندووەکانی ئەمرۆدا باڵادەستە.

هـەروەها شـێوە زارەکـانی ئینگلیـزی لێـرە و لـەوێ کێـشەی زۆری ناوەتـەوە بـە تایبەتی زاری ئەمریکی کە لـە زۆر رووەوە لـە زمـانی ئینگلیـزی-بـەریتانی جودایـە بەجۆرێ بەحوکمی باڵادەستی ئـەمریکا، ئەمریکیـەکان زمـانی خۆیـان بـە زمـانێکی

نـــــاوی کتێب: فەرهەنگی ئۆکسـفۆرد
سەلام ناوخۆش
کۆمپیوتەرو دیـزاین: ئامانج میـراودەلی
نووسینی فۆنەتیك : ئامانج میراودەلـی
دیـزاینی بـــەرگ :
ژمارەو ســـاڵی چاپ : چاپی پێنجەم- ٢٠٠٦
تـیـــراژ : ٣٠٠٠ دانــــە
چاپخانە:
ژمـارەی سـپاردن : ١٨٦ ساڵی ٢٠٠٢

Oxford

English – Kurdish
Dictionary

Salam Nawkhosh

6th **Edition**
Kurdistan - 2006

بۆمبا : bomb ، بەسەر (دار) کەوتن : climb

پەنجەی گەورە : thumb ، کانونی یەکەم : December

ئەیلول : September

٢- /d/ مردوو : dead ، مەرگ : death

سەرنج

١/ پیتی (d) لەم وشانە (dge) تێدابێ ، ناخوێندرێنەوە وەك

پرد : bridge ، زانیاری : knowledge

٢/ پیتی (d) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

دەستەسڕ : handkerchief ، کۆك : handsome

٣- / g / - / گ /

خواوەند : god ، خوا : God ، دەروازە : gate

سەرنج

١. هەردوو پیتی (ge) بەسێ دەنگ دەخوێندرێتەوە

ge → /g/ /گ/ get بەدەست دێنێ

ge → /dʒ/ /ج/ bridge پرد

ge → /ʒ/ /ژ/ garage گەراج

٢. هەندێ جار لەم حاڵەتانە دەنگی /g/ پەیدادەبێ:

a. (exh) exhibit : پیشاندەدا ، exhibition : پیشانگا

b. (exa) exact : دروست ، exam : ئەزموون

c. (exi) exist : بوون

d. (exe) exert : هەوڵ - تێ کۆشان :

٣- ئەگەر هەرسێ پیتی (ght) لە دوای یەك بێن ئەوا پیتی (g) و (h) ناخوێندرێنەوە:

دەنگی ئەسپ : neigh ، شەو : night ، سوار : knight

٤- ئەگەر هەرسێ پیتی (ign) لەدوای یەك بێن ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

سەردەم : reign ، ئیمزا : sign ، بیانی : foreign

٥- ئەگەر (gn) لەدوای یەك هاتن لەبەرای وشەدا ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

٣- (stio) پێشنیار: suggestion ، پرسیار: question

٨- / θ /- (ث) ئەم دەنگە تەنها لە هەندێ وشەدا لە (th) دروست دەبێت،

وەك:

بیر : thought ، هەناسە : breath ، ڕێگا : path

٩- /h/ - /هـ/ ئەم دەنگە تەنها لە پیتی (h) دروست دەبێت:

ئێرە : here ، نیوە : half ، کڵاو : hat

خانوو : house

تێبینی: (h) لە کۆتایی وشەو لەم حاڵاتانەی خوارەوەدا گۆ ناکرێت:

1. (h + o) honour شەرەف
2. (ght) thought بیر
3. (gh) high بەرز
4. (whi) which کامە
5. (who) who کێ
6. (wha) whale نەهەنگ
7. (whe) where کوێ

هەروەها لەم وشانەش پیتی (h) گۆ ناکرێ

شوان : shepherd ، تارمایی : ghost

میراتگر : heir ، برازا : nephew

دووەم:

نەبزوێنە ئاوازدارەکان The Voiced Consonants

١- /b/ - /ب/ book : کتێب

سەرنج

١/ ئەگەر هەردوو پیتی (bt) لە دوای یەك بێن ئەوا (b) گۆ ناکرێ:

گومان : doubt ، قەردار : debtor ، قەرد : debt

٢/ ئەگەر (mb) لە وشەیەکی یەك برگەدا لە کۆتایی وشە هاتن ئەوا (b) گۆ ناکرێ، بەڵام ئەگەر لە برگەیەك زیاتر هاتن ئەوا (b) گۆ دەگرێ:

گۆڕ : tomb ، شانە : comb

نێش – ژان : ache   قوتابخانە : school   کیمیا : chemistry

٣- /t/ – /ت/

زەحمەتکێش : toiler   تەن : ton

تیپ : team   ئاواز : tune

٤- /s/ – /س/

(١) ئەگەر پیتی (S) لەپاش دەنگە کپەکان بێجگە لە خۆی و /s/ و /tʃ/ بێ ئەوا بە /s/ – /س/ گۆ دەکرێ

باوەڕ : beliefs   کتێبەکان : books

(٢) ئەگەر لەدوای پیتی (c) هەرسێ پیتی (i , e , y) هاتن ئەوا پیتی (S) بە /س/ گۆ دەگرێ وەك

ناوەند : center ، پایسکل : bicycle ، شار : city

٥- /ʃ/ – /ش/ دەنگی /ش/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(sh)	پەز	: sheep	پاپۆڕ	:	ship
٢	(tio)	ڕەگەزنامە	: nationality	نەتەوە	:	nation
٣	(ssio)	ڕێ دان	: permission	پەیام	:	mission
٤	(su)	دۆز،مەسەلە:	issue	شەکر	:	sugar
٥	(cia)	ڕەسمی	: official	کۆمەلایەتی	:	social
٦	(cious)	زگ ڕەش	: malicious	دانیار–بەخشندە:		gracious
٧	(ch)	ئامێر	: machine	ڕێك و پێك– کۆك:		chic

٦- /f/ – /ف/ دەنگی /ف/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(f)	پێ:	foot	شێت – گێل:	fool
				ڕوخسار:	face
٢	(ph)	تەلەفۆن:	phone	وێنەگا:	photo
٣	(gh)	زبر:	rough	کۆخە :	cough

٧- /tʃ/ – /چ/ دەنگی /چ/ بەم شێوەی خوارەوە دروست دەبێت:

١- (ch)سینگ : chest ، قەساب : butcher

٢- (tu) وێنە : picture ، سامان : fortune

بەشی یەکەم
The Sounds of English
دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی

زمانی ئینگلیزی (٢٦) پیتی هەیە کە ناسراون بە (abcd) بەلام (٤٤) دەنگی هەیە. (٢٤) لەم دەنگانە پێیان دەگوترێ نەبزوێن Consonant. پازدە لەم دەنگانە دەنگدارن -ئاوازدارن Voiced ، نۆیەکی تریش کپن- بێدەنگن Voiceless. بیست دەنگ لە چل و چوار دەنگە کە ناسراون بە بزوێن Vowel. دوازدە لەم دەنگانە لە یەك دەنگ Pure Vowle پێکهاتوون هەشتەکەیتر ناسراون بە دوانە diphthong – لە دوو تاکە دەنگ پێك دێن.

هەندێ سیمای دەنگەکان

یەکەم: نەبزوێنەکان Consonants

ا- دەنگە کپەکان Voiceless Consonants

١- /p/ /پ/

قەڵەم پەندان : pen ، زانستی سیاسەت: politics

ئەهرام – قوچەك : pyramid

٢- / k / – /ك/

١. هەموو پیتێکی (k) و (q) بە / k / دەخوێندرێنەوە وەك

شاژن : queen ، شا : king

٢. پیتی (c) بە / k / دەخوێندرێتەوە ئەگەر لەپاش خۆی (y,e,i) نەهات. بەلام ئەگەر لە پاش (c) ئەو سێ پیتە هاتن ئەوا (c) بە / s / – /س/ دەخوێندرێتەوە.

کارت : card کامیرا : camera ئۆتۆمبێل : car

سەربازگا : camp

٣. هەردوو پیتی (ch) لەم وشانە بە /k/ دەخوێندرێنەوە: